

Schröder, Johann,

Pharmacopoeia

Ulma 1644

4 M.med. 218

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10226859-9

VD17 12:192449P

<36700022250011 **S** 33

<36700022250011

Bayer. Staatsbibliothek

40

Mat. med. 218.

Med

Schröder

40

Pharmac

Schröder

55

PHARMACOPOEIA
MEDICO-CHY-
MICA,

Sive

THESAURVS PHARMA-
COLOGICUS,

*Quo composita quæque celebriora ; hinc Mineralia, Vegetabilia
& Animalia Chymico-Medicè describuntur, atque insuper
Principia Physicæ Hermetico-Hippocraticæ
candidè exhibentur.*

R
Opus

*Non minùs utile Physicis quàm Medicis :
Editione secundâ correctius & auctius.*

AUTHORE

JOHANNE SCHRÖDERO, M. D.

Reip. Moeno-Francofurtanæ,

Physico Ordinario.

Cum Privilegio S. Cæsareæ Majestatis.

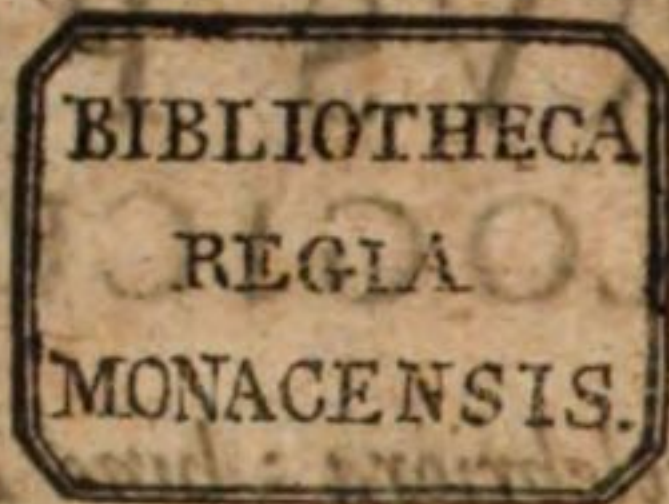
ULMÆ,

Sumptibus JOHANNIS GERLINI Bibliopolæ,

Anno MDCXXXIV.

PHARMACOPŒIA
MEDICO-CHY-
MICA

2712

THESAURUS
COGNI-
TIO
Quo compoſita ſunt
et Anatomia Chymico-Medice deſcribuntur, atque inſuper
Principia Phyſice Hermetico-Hippocratice
cauſe exhibentur.

Opus
Non minus utile Phyſicis quam Medicis:
Editum ſecundis correctis & auctum.

AUTHOR
JOHANNES SEHRÖDERO, M.D.
Reip. Mœno-Francofurtanus,
Phyſico Ordinarius,
Cuius Privilegio & Caſus Medici.

OLMÆ
Stapodorus IOHANNIS GERLINI Bibliopola:
—————
c. 1712

MAGNIFICIS, NOBILISSIMIS, AMPLISSI-
mis, Consultissimis & Prudentissimis

DNN. PRÆTORI, CONSV-
libus ac Senatoribus Inclytæ Imperialis
Reip. Francofurtanæ:

Dnn. ac Fautoribus meis honorandis, Salutem & Observ.

DEUS ELOHIM, Viri Magnifici, Nobilissimi,
Amplissimi, Consultissimi, Prudentissimi, rei qui-
dem nullius indiguit, quæ ad perfectionem
suam facere quoquo modo posset: nihilomi-
nus pro liberrimo suo beneplacito sui existere
voluit speculum visibile, quo invisibilis sua Θεότης & δύναμις, id Rom. I.
est, *Essentia ac potentia* visibiliter paterentur hisque cogni-
tus celebraretur, adeoque lætaretur. Speculum id Na-
tura est, sive Mundus universus, & in hoc præcipuè Homo,
velut universitatis complementum. Nimirum hoc spe-
culum DEI eminentissimum, peculiariterque Spiritu E-
LOHIM inflatus est, electus sc. ante omnia in Filio dilecto,
ut esset sanctus, perfectionisque capax supernaturalis. Qua-
re ut Triunus est JEHOVA: ita Naturam & evidentissimè hu-
manam triumam existere voluit: Spiritum, quem insitum
vulgo vocant; Corpus, quod ejus subjectum; & animam quæ
veluti ignis utrumque illud actuat, animat vitalique flam-

EPISTOLA

ma perfundit. Idem I E H O V A, ut *potentius* instructus, imo ipsamet potentia est operosissima : ita etiam *Natura* maximeque *homini facultates* inditas voluit operosas, easque ad imaginem divinam tum *internas* tum *externas*. Prioribus res quæque se semet respicit, atque actutum ac esse res incipit, *Spiritus Anima* accensus *subjectum* sibi generat, & ordinat, (in *Natura* corpus vocatum :) Hinc procedunt subinde radii aliorum servitio destinati, fonsque potentiarum *externarum*. Posterioribus igitur his res quæque res extra se positas concernit, harum servitio prona, magis, minus, prout res cognatæ invicem, tum quoque prout rerum conditio cultusque exegerit. Idem J E H O V A ut *affectibus* affici dicitur, *voluptate* sc. vel *dolore* & *tristitia* : Ita pro re nata *Natura* & evidentissimè *homini affectus* indidit, quibus tum delectatus stimuletur, tum molestatus deterreatur. Cæterum ut *bonus* J E H O V A in se est, imo ter optimus maximus, adeoque *Essentiam* optimam possidet, *potentiam* optimè administrat, & hinc *affectu* optimo fruitur, id est, *Voluptate* ineffabili : Simili modo *Naturam* & pro re nata *humanam* optimam voluit, optimam sc. dispositionem *principiorum Essentialium*, optimam *facultatum* inditarum administrationem, & hinc *affectum* optimum, videlicet *ἡδονήν* seu *voluptatem*. En finis *Naturæ* propositus *felicitas* scil. si-
ve *summum* illud *Bonum* mundanum, Cœlestis illius summi Boni antitypus & speculum. Hujus ergo ut gradus certi
sunt:

DEDICATORIA.

sunt: ita & illius, atque idcirco *Naturam* & præ aliis *humana* *JEHOVA* existere voluit perfectam quidem, verum in gradu non statim ab origine supremo, sed initiali, è quo subinde cultura accedente ad *ἀκμὴν* ascenderet, perinde sc. uti & ipsemet *JEHOVA* licet in se omnino immutabilis; attamen ex *Natura* creata, hujusque conformitate ac obedientia voluptatem capeßere constituit. Voluit autem *JEHOVA* omnia hæc prout ipsemet liberrimus existit, cum libera hominis voluntate & arbitrio, ad bonum tamen inclinante. Quare ut propositum hoc *DEI* consisteret, oportuit Mundum, cum non esset produci, cum esset conservari, cum depravatus redintegrari. Hinc *Creatio*, eaque q. continuata *Generatio*: hinc & *Conservatio* seu *Generatio*: hinc demum corruptionis *restauratio*; ceu media ad felicitatem dictam collimantia. Et hæc omnia eò avidius *Deus* expetit, quo cunctorum administrationem legitimam non solum lege innata scriptaque cavet, sed & ministris visibilibus coercet & gubernat. Ministri hi præcipuè sunt *Magistratus Dñj* propterea dictus, & hinc vel solo hoc nomine arcte obligatus voluntati divinæ studere, felicitatemque *Deo* propositam masculè promovere. Quare cum *Sanitas* non minima Felicitatis dictæ portio sit; nec postrema *Magistratus* functio erit, de illa ipsa esse sollicitum & idcirco de *Medicina* rite adhibenda. Nimirum *Medicina* administrata legitimè sanitatis tutela; perversè, ejusdem ruina. Hinc digna olim reputata *Medicina*, quæ à Regibus ipsis, aliisque Magistratibus,

EPISTOLA

bus, virisque celeberrimis addisceretur, excoleretur, propagaretur; digna quæ honoribus, privilegiis & immunitatibus donaretur, digna quæ non nisi testimonio publico dignis repertis committeretur exercenda. Duobus autem præcipuè exercitatio hæc nititur, directione sc. & elaboratione. Directionem dico, qua media sanitatis præscribuntur; Elaborationem, qua eadem elaborantur & administrantur. In utraque non possum non extollere, *Viri Magnifici, Nobilissimi, Amplissimi, nec non Consultissimi*, providam vestram curam, quippe quâ ad prius non admittitis, nisi publico testimonio comprobatos; ad posterius, non nisi vestro examine exploratos, & utrosque non nisi stipulata manu Jureve Jurando vobis devinctos. Verum enim vero: ut hostis vitæ *Diabolus* haud quicquam intermittit, quod tum ad molestandum, tum ad abrumpendum fatum videatur; ita citra Providentiam vestram proh dolor! gliscant agit quorum inscitiâ ne dicam malitiâ vitæ civium non opinantium impune derogetur. Choræam in his ducunt *Judei*, utpote quibus *subjectum* ad id aptius invenire vix licuit. His enim regulis suis occultis permixtum novit *Gojim* id est, *Christianos* impunè & citra homicidii notam adeoque citra conscientiam interimere. Hos notatos comperit ut nævo malitiæ, forma sc. deformi, (quæ nota malitiæ à Natura ipsa impressa:) ita quoque fronte impudica, garrula suada, mendacique lingua, mediis dicto scopo aptissimis, adeo quidem,

*Keckerm.
in Polit.*

ut

DEDICATORIA.

ut quoque malitiæ, inscitæ, ruditisque per examen convi-
cti & eapropter per *Senatus consultum* Medicina abacti, nihi-
lominus callaent animos fascinare, leges eludere, libertatē-
que captare, de corio *Christianorum*, grandiloquis loquacu-
lis nimis credulorum, impunè ludendi. Miseret me, quo-
ties cernere datur, datur autem sapissime, *Recepta*, quæ vo-
cant, inepta, heterogenea, ne dicam noxia, incautis præscri-
pta. Miseret, quoties audire contingit, contingit autem
& hoc frequenter, affectus sc. leves, præter rei veritatem
persuaderi periculosos, idque ut credulorum bursa emulge-
atur, medicaſterque audiat magnus. Miseret, quoties
causam morbi speciemque ridiculè audio enarratam. Sed
cur miseret? Mundus vult decipi; decipiatur. *Vestræ inte-*
rim uti curæ est, Viri Prudentissimi, prudentia vestra incautis
succurrere, stolidis consulere, insciis præesse, imprudentibus provide-
re: ita Medicorum vestrorum & hinc mei quoque officii de
abusu hoc Medicinæ vestram Prudentiam ad graviora retra-
ctam, submonere. Quod non minus expeto in bonam
partem suscipi, quam spero probatum vobis iri, si hoc ope-
ris, itidem ad legitimum Medicinæ exercitium collimantis,
ad imitationem Pharmacopœiæ Augustanæ & Noriber-
gensis nomine vestro divulgem. Continet nimirum celeberrima
quamplurima, à Medicis vestris, quos celebriores quo-
vis tempore aluisse studetis, profecta & idcirco vobis solis
merito consecranda. Continent quamplurima quibus of-
fici-

EPISTOLA

ficinæ vestræ, quarum non minimam curam geritis, & hinc instructissimas possidetis, præ aliis cluent. His accedit vester in me favor, quo annis retro abhinc aliquot peregrinum civitate donastis, in Medicorum numerum adoptastis, privilegiis frui dedistis, aliaque favoris indicia in me cumulastis sufficientissimè. Eodem igitur favore fretus confido, hanc meam gratitudinis tesseram, æqua mente iri susceptum, qua ulteriori vestro favori me commendo, sanaque consilia Reipubl. ruinam arcentia temporibus hisce ruinam minitantibus corde tenus precor. Francofurti ad Moenum è Musæo ipsis Nundinis autumnalibus, Anno 1641.

Magf.^a. Ampl^{is}. & Prud^a. V^a.

Observantissimè

Johannes Schröderus D.

EXIMIIS, DOCTRINA PRÆSTANTIBUS,
artisq̃ue Pharmaceuticæ pe-
ritissimis

VIRIS

Dn. Johan-Casparo Sparn.

Dn. Johanni Salgwedeln.

Dn. Johanni Brasenn.

Dn. Jacobo Holzapffeln.

Dn. Matthiæ Bansen.

*Inclytæ Reip. Imperialis Francofurtanæ Pharmacopœis maxime
industrijs, Amicis suis ac respectivè
Affinib. dilectis.*

Johann. Schröder D. ejusdem
Reip. Archiater.

S. P.

Prodit jam partus Pharmacopœiæ meæ secundus,
quem eò alacrius maturavi, quod cognovi par-
tum priorem atq̃ idissimè fuisse susceptum, adeo,
ut Exemplaria intra biennium non solum omni-
no sint distracta, sed & adhuc undiq̃ crebro per-
quirantur, partusque secundi editio sollicite ur-
geatur.

DEDICATIO

geatur. Quare ne desim perquirentibus, gratificerque partum secundum urgentibus, auctiorem hunc modo communico, syllabisque diversis ac synopsi brevissima adornatum. Vobis autem Viri Eximij ac peritissimi eundem quod consecrem, causa me impulerunt varia. 1. Favor vester, quem hactenus à vobis expertus sum Nimirum hunc non possum non reponere reciprocum. 2. Candor quo velea, quæ pro arcanis vendita fuerunt, contribuistis. Hinc gratitudinis tesseram dare fas fuit. 3. Stimulus, quo ad opus hoc tum divulgandum authores gnavi extitistis, ac postmodum partum hunc secundum monitis vestris, literisque ea de re hinc inde ad vos transmissis urgere non destitistis. His scil. non parere inhumanum duxi. Prætereo peritiam & dexteritatem vestram singularem, qua Officinas præ alijs celeberrimas, chymicisque medicamentis instructissimas fovetis, adeoque Momorum obtrectationi occurrere polletis. Consecro igitur Vobis partum hunc secundum, quem animo benevolo iri susceptum spero, quod sciam partem priorem admodum arrisisse. His valete. Dabam è Museo Francofurti, 1. Martij

Anno 1644.

In Pharmacopœiam
Medico-Chymicam
Joh. Schröderi, Med. D. eximii,

*Carmina votiva ab amicis
concinmata.*

Fossile, Planta, Animal, quî sint adhibenda fugandis
Morbis, fasciculo, Docte Schrödere, doces.
Namque Metallifera hæc quicquid producit alitq,
Quicquid & abscondit terra benigna, refers.
Atque adeo lucas noctesque laboribus urges,
Tradas quæ populo, quæ bona grata Deo.
Maeste ergo, maeste ægri perge juvare salutem:
Gratus es hinc ægris: gratus es hinc Medicis.

Sic gratulatur

Petrus de Spina. Doct.
Phys. Ord. Reip. FF.

Antandem prodit tua, mi SCHROEDERE, tot annis
Optata à tantis, PHARMACOPOEA, viris?
An tandem prodit, qua trux Libitina tenetur,
Qua leviores Charon cogitur ire rate?
Obene! in humano stabulantia corpore monstra
Nunc digito poterunt liberiore premi.
Nunc quod Arabs, Grajus, Gallusq;, Iber atq; Latinus
Continet, hoc uni vis tuo inesse libro.
Perge Machaonia modo sic prodesse palestra,
Aeternum nomen phœbus Apollo dicat.

Cl. Dn. Affini suo gratulabundus deproperabat

Ludov. von Hörnigk / V. Juris, Med.
& Phil. D. simulq; Com. Pal. Cas.
& Phys. Ordinar. Francof.

Excel-

Excellentissimo Viro, Medico Experientissimo,

D.D. JOANNI SCHROEDERO,

Amico & Fautori magno.

ECce! Machaonias quicunque fideliter artes
Exercet, studiis amplificatque suis:
Ille mihi gemino condignus honore videtur,
Laurea cui duplex impediatque caput.
Hoc, Schrödere, facis! Nostram tu perficis Artem,
Ufu, tu scriptis condecorasque bonis.
Ergo mihi geminis venerandus honoribus exis,
Cum duplicique tuus laude triumphus erit.
Perge novis partam scriptis extendere famam!
Non amat ignavos gloria magna viros.
Præmia sunt gnavis, & certa laboribus. Hæc te,
Ut celebri clarus laude ferare, juvent.
Fallor? an ut Medicis jam proderit usibus, auctam
Sic reddet famam, quem dabis, ille liber.
Egregius labor iste tuus? Tu dignus es autor
Quem Medicus, quem nunc Pharmacopœus amet.

Francofurti in Nundinis Autumnal.

M DC XLI.

Novi & elegantis operis Editionem,
cum affectu, congratulabatur

*Ioh. Petrus Lotichius, D. Medicus,
Acad. Marburg. Prof. P. L.*

Encomium Medicinæ Sacrum.

DEus ipse, ait Sirachus,
Medicum creavit; axe
Medicina traxit ortum;
Nebuloque, non honestus
Sapiensque temnit illam.
Macrocosmus iste totus
Medica officina IOVÆ est;
Chymica officina mundi
Polydadala officina est.

Medicina nota Adamo
Fuit, idque teste Mose;
Quia nomina ipse cunctis
Dedit apta rebus. atque
Medicum fuisse Moſen
Tibi testis arbor, à qua
Aqua amara facta dulcis,
Locus ipse Mara testis.
Medicos sue Josephum

Habu-

Habuisse constat aula.
Salomonidique Regi
Medicina nota tota,
Medicina tota nota.
Animantia ille cuncta,
Vegetabilesque plantas
Bene novit, annotavit,
Meminitque cuncta ad unguem,
Docuitq; cuncta ad hilum.
Medicum fuisse Elisam
Sale factæ aquæ salubres;
Colocynthides agrestes,
Colocynthides amaræ
Quia dulcuere, Elise
Tibi testis est farina.
Medicum fuisse Esaiam
Palatha illa testis; ulcus
Quia sanat Ezechia.
Medicum fuisse Paulum
Tibi testis ipse Paulus;
Stomacho hicce languenti
Modico mero medetur.
Medicum fuisse Lucam
Tibi testis iste Paulus.
Genius comes Tobia
Medicus fuit Raphaël,

Oculos patris Tobia
Quia felle piscis ungit
Medicatur atque corde &
Fugat hepate Asmodeum.
Nihil hoc honore majus
Sacra prodidere quicquam;
Nihil hoc honore maius
Quoque continent profana:
Medicum quod Israël
Vocat ipse se IEHOVA:
Medicum quod haudq; IESUS
Dubitat vocare sese.
Nihil hoc honore maius
Sacra prodidere quicquam;
Nihil hoc honore maius
Quoque continent profana.
Tibi gratulor proinde,
Mihi gaudeo, quod edis
Lepidum novum huncce librum,
Medicum novum huncce librum,
Chymicum novum huncce librum. ô!
Cerebellulum Minervæ es,
Et es osculum Suadæ,
Es Apollinisq; mysta!
Tibi gratulor proinde,
Mihi gaudeo, Ioannes.

Epigramma ad eundem.

Fossilia & plantas, animalia, denique cuncta
 Usu pro Medico digeris & Chymico.
 Ut studii immensi est infinitiq; laboris:
 Sic opus immensæ hoc utilitatis erit.

Ita censeo, ita auguror

Joann. Sebastianus Blosius, Philos.
 & Med. D. Reip. Ulm. Poliat. & P. P.

*Ad Excellentissimum Autorem, Amicum
plurimum honorandum.*

T R O C H A I C I.

DAdala Scrutator indefesse rerum plurium,
Millies formantis ac versantis actus Scenicos
Artis, Orbis cui ministrat cuncta totus largiter,
Morbidis salubritatem quò afferas mortalibus;
Unicum quem clamat esse civium gratissimum
Pergamus cum Co, suos post maximos Antistites,
Quem simul suo cupit tenere contubernio
Africa gens Maura terra, non medentium ultima,
Et simul suo gregi adscribit Senex Aegyptius,
Quemq; Teuto, Gallus, Anglus cum Trionis septima
Subdito, certante voto, deperibant, Finnone.

Docte Vir, Schrædere, quem non tangit incantatio
Seculi abhorrentis illa, Trismegistus quæ senex,
Quæ vel accuratior recentium ætas addidit
Spagyrum, eruditiori dissecandi pharmaca
Arte, mæte perge, non de more proletarii
Ordinis medentium, Soli Taricho, carnibus
Postprocul mensam abjici jussis, petentes pascier,
Et bonam artem qui ligant cum circinationibus
Obsit a subscudibus rote molari polline,
Cumq; crateis faliscis, farri condisq; alueis.
Hoc enim nisu accipis Viri Sophi præconium;
Hoc adempto perstrepis cen naufraga navis leve
Undiquaque aplustre, cantilena Salgamariumes.

Anton. Boxbarterus D.
Phys. Ord. Vlm.

ESt locus in pratis, quâ se Tithonia Conjux
Mane novo roseis explicuit radiis.
Atque ubi se multum Scarabæa propago recepit
Ludere ad apricum Solis, ab axe, jubar.
Lusus erat varius, viridi nec inutilis herbæ,
Quæ solet hoc semper crescere multa loco.

Huc

Huc etiam horrifero sese Phlegethonis ab Antro
(Credere quis posset?) Turba ministra tulit.
Prima hic Gorgoneis Aleto infecta venenis
Venit, Tisiphone quam comitata fuit.
Tertia non segnis venit properantibus alis
Dira Megara gravi congeminata malo.
Ventosæ incipiunt subito crepitacula linguæ
Exerere, & de se non nisi magna loqui.
Gloria prima fuit furiarum, & Gloria summa,
De vitiis magnum tollere laudis opus.
Quomodo Myriadas morborum eduxerit Orco
Quælibet, inque homines fuderit omne malum:
Pestiferam hæc jactat tabem, immedicabile damnum,
Hydropem dirum hæc, horriferaque febrem,
Horrifera febrim, qui morbus ab orbe creato
Corpus in humanum savior usque furit.
His & Erysipelas, Phagedæna, Elephantiasisque,
Atque dysenteria fluxus, & hexis atrox.
Arthritis, raptæque Epilepsia Mentis, & horror
Cordis, pleuritidis, coeliacusque dolor.
Cuncta hæc Eumenidum diffusa è pyxide damna
Humanum incipiunt sollicitare genus.
Gloria quam vana hæc, jactantiaque improba multos
Strinxerit, inferni lurida turba probant.
Et phlegethontæ gaudent his doribus undæ:
Gaudete, in nihilum gaudia vestra cadent.
Ille Berillæ tandem miserabile Tauro
Mugiat, Eumenidum cui fera dona placent.
Tandem ubi jam morbos alios, & plura malorum
Pergebant Furia commemorare truces,
Ecce, novus subito per apertas sibilus auras,
Per nemus & virides sponte susurrat agros.
Anne volucris erat? sed cur fera cornua frontis?
Armabant? Taurus non erat, ales erat.
Num tibi cervinæ sunt cornua cognita frontis?
Hoc etiam huic cernis cornua acuta modo.
Hoc monstro viso, Furias stupor omnis habebat,

Corripi-

Corripiunt celerem per nemus omne fugam.
Cervus at elatus naturæ viribus audax
Cœleste aggreditur nobilis Artis opus.
Humanæ ut constent illustria commoda vitæ,
Corpus & ut possit, mensque valere diu.
Pharmaca componit grata, & Medicamina Divis,
Et quibus è Mundo damna fugare queat.
Corporis è latebris Pestem depellere tentant?
Protinus è venis pestile virus abit.
Sic age, sic *Schœdere* tibi hinc nomenque decusq;
Crescit, & æternum fama superstes erit.
Et verè inceptas *volitare per ora virorum,*
Portitor & stygius pauper inopsq; jacet!

Hoc honoris & amoris ergo

Votum accinit

Johann. Tilemannus, D. & Med.
Prof. Ord. Marburg.

Ad Doctissimum Virum,
Dn. JOHANNEM SCHROEDERUM,
Medicinæ Doctorem, fratris
filium.

I Ngenii profers dotes, ostendis & artem
Herbarum Vires tradere quando studes.
Dumq; Metallorum naturas ordine tractas,
Abdita quæ multis multa patere facis.
Hinc poterunt recte varios sanare dolores,
Hinc herbas morbis recte adhibere scient.
Hoc Agnate modo charissime perge, sequentur
Perdulces fructus, præmia, fama, decus.
Non inhonorus eris, non deficiente crumena
Assidua passim dote celebris eris.

Georgius Schröderus, Reip. Salis Vff-
lenianæ Consul, Authoris
Patruus.

EXscriptis **SCHR OEDERE** tuis, cū vidit **Apollo**
Ingenii dotes, mentis miratus acumen
Dixit, ea æternâ jubeo dignissima cedro;
Quicquid enim occuluere alii, hoc ipsum omne revelat,
Naturæque aperit mirâ brevitæ recessus,
Conclusumque tenet rector rerum ordine junctim,
Quicquid habent Arabum clarissima lumina, Crinas,
Almanzor, Mesues, Avicenna, Salemnia, Zocha,
Quicquid & Hippocrates, Mithridates, quicquid & **Hermes**,
Quicquid & **Eûclides**, quid Chiron, quidq; Machaon,
Quicquid & Hartmannus, quicquid Sennertus acutus,
Crollius, ac alii Chymico splendore corusci,
Quorum indefessos est admirata labores
Hoc nostro fœcunda parens Germania seclo,
Quicquid habent, inquit, sparsim, congeffit in unum.
Atq; suas Lachesi leges indagine mentis
Solerti sanxit, pulsâ formidine fati:
Hæc fando, æterno ditavit marmore nomen,
Ergo mihi vivas nostræ pars altera vitæ
Faucibus exorci quam tu, **SCHR OEDERE**, reduxti,
Vive tibiq; tuis totumq; viresce per orbem!

*Merita gratitudinis & amoris monu-
mentum posuit Mæno-Fran-
cofurti.*

Joannes Guilielmus Hochstatt D. Me-
dicus practicus ibidem.

Ad Clarissimum & Doctissimum

D. JOHANNEM SCHROEDERUM

Medicinæ Doctorem præstantissimum denuo suam
Pharmacopœiam edentem

Anagrammata tria.

I.

Ο' Ιωάννης Σχροΐδερος.

Αναγραμματικῶς.

Διὲ νοῖς χαοῖς ἔρρωσσ.

)ο()ο()ο(

Nal

Nαισε τόν ιάτρον πολυΐδρια, ΣΧΡΟΪΔΕΡΕ, εἶναι
 Σὺ τόδε μαρτυρεῖ, βίβλιον ἀτρεκέως.
 Ἄνθων γὰρ, χόρτων καὶ κάρπων, ἡδὲ μετὰλλων
 Ἰατροῖς φαίνει φάρμακα πάντα σοφοῖς.
 ΔΗΝ ὃν ΝΟΪΣ ἘΡΨΩΣ Ο ΧΑΟΪΣ, ἡδ' εὐτυχεῖ αἰέν,
 Ὅπως ἰᾶσθαι ἀσθενῇ ἄνδρες δύνῃ.

II.

Johannes Schröderus Uflenienſis Medicinæ Doct̃or.

Ἀναγρ̃:

Chare doct̃is medicis, anne venis? Uñis? odore flores.

CHARE vir, & DOCTIS MEDICIS celeberrime Doct̃or,
 ANNE VENIS clarus Martis & artis ope?
 Mars medicum coluit te quondam: at nobilis ars nunc
 Te laudis titulo nobiliore beat.
 Idque opus hoc medicum probat: En UNIS Ne peritè
 Omnia, quæ medicis sunt meditanda viris?
 Hinc celebris Medicus meritò nunc plaudis & audis,
 Et scripti FLORES hujus ODORE tui.

III.

Johannes Schröderus Uflenianus Medicinæ Doct̃or.

Ἀναγρ̃.

En es sicut rosa odora, nunc in medica flores: indue.

EN de rosis dum scribis, atque floribus,
 Schrödere Doct̃or, cæteris,
 ES Literatis omnibus SICUT ROSA
 ODORA in horto florido,
 ET NUNC IN arte MEDICA ubiq; nomine
 FLORES tuo clarissimo.
 Sic perge libros scribere, & sic INDUE
 Scriptis tuis doct̃issimis
 Celebre nomen atq; talem gloriam,
 Quæ apud futuros posteros
 Florebit & tibi virebit splendide,
 Dum terra picta gramine

Virebit,

Johannes Loofherus Florimon-
tanus Pastor Uffenientis
in Comitatu Lippi-
aco. P.

Johannes Loofherus Florimon-
tanus Pastor Uffenientis
in Comitatu Lippi-
aco. P.

statu
aco. P.

Herbis; non verbis Medicorum est, pellere morbos.
 Verbis; non herbis, stolidorum est, credere corpus
 Curandum! ergo abeant, abeant procul atq; faceessant,
 Et vetulae, & lamiae, & varium genus impostorum
 Vanidicum, indoctum, quos pro Medicamine verba
 Protrulisse juvat, credo, Cacodæmone fretos,
 Aut Erebi furis Circes tentantes, murmure cantus
 Carminibus orantes Erebonq; Hecatenq; Chaontaque:
 Thessalici, longe absint, procul inde faceessant!
 Absint, longe absint, procul hinc; procul inde faceessant!
 Herbis; non verbis curantur corporis artus:
 Herbis; non verbis fiunt medicamina vitae:
 Herbis; non verbis redeunt in corpora vires.
 Ergo hinc longe abeant, procul hinc; procul inde faceessant.
 Verbis; non herbis qui curant corporis artus:
 Verbis; non herbis querunt medicamina vitae:
 Verbis; non herbis faciunt medicamina vitae:
 Verbis; non herbis reparant in pristina vires.
 Ergo suis cesset verbis Medicae ster Apella!
 Clamosus Stentor! cesset furiosus Agyrtes!
 Herbis; non verbis cunctis propino salutem!
 M. A.
 Fr.
 Anagrammatismus.
 Ierus Medicin
 T. E. D.

M. Antonius Iterus, Gymnas.
Francof. p. t. Pr. Prim.

ERIS COOUS, SIC ORNANTE DEO IN RE MEDICA.
Alter ERIS Schrödere COOUS, Sic nomina reddunt
Scripta probant ORNANTE DEO (quæ gloria major
)

Esse

Esse potest?) te IN RE MEDICA. Concertet hirundo
Cygno, aut hœdus equo, si conentur tua scripta
Rodere Livor edax, Momusve asinus, sua norint
Crimina foeda prius; quid enim concertet hirundo
Cygnis, aut facere tremulis forte artubus hœdus
Consimile in cursu poterit quam fortis equi vis?

*Pharmacopœam Medico-Chymicam Excellentissimi
& Experientissimi Viri Dn. D. Schroederi ana-
grammate hoc extemperaneo condecorare lu-
bens & merito volui Francofurti $\frac{2}{8}$. Septemb.
Anno 1641.*

Balthasar Stutenius
Medicus Bilsfeld.

S,
nica

Pisces

Pisces

Pisces
Plumbum
Pulvis
Præcipitare
Quadratus
Quinta Essentia
Retorta
Sal Armoniacum
Sal commune
Sal Gemma
Sal Nitrum
Saturnus
Scorpius
Sextilis
Sol
Spiritus

[O] 30
 H *Spiritus Vini*
 h *Stannum*
 † *Stratum super stratum*
 ‡ *Sublimare*
 □ *Sulphur*
 Q.E. *Talcum*
 6 *Tartarus*
 * *Taurus*
 ⊖ *Terra*
 8 *Trigonus*
 ⊙ *Venus*
 h *Vinum*
 m *Virgo*
 * *Virid. Aries*
 ⊙ *Vitriolum*
 ~ Sp. *Urina*

V
 7
 S.S.S.
 H
 X
 8
 V
 Δ
 Δ
 2
 V.
 m
 ⊕
 ⊖
 ⊖

I. **Collectio** { **Tem** { **Rei colligendæ aptitudine** } **Ætatis**
 pus { **idque ratione** } **Turgescen**
 tur a { **Constitutione** } **periodicæ**
 { **Macrocosmica secundum** } { **Qualitates Ele-** { 1. Moderate frigidum & siccum: serenum
 { **mentares sic** } 2. Balsamicum
 { **optimum col-** } 3. Lunæ decreſcentis
 { **ligēdi tempus** } 4. Matutinum
 { **Influentias. sic** } 5. Autumnale
 { **optimum col-** } 1. Fortificatū fortitudinib. Planetæ sym-
 { **lig. tempus.** } 2. Fortific. fortitudine ſigni Zodiaci, quod
 { **præſt membro medicando.** }
 { **Modus colli-** } { **Traſio ſurſum deorſumve**
 { **gendi qui** } { **Situs colligentis ad Meridiem Orientem, Septentrionem, &c.**
 { **Tempus ſumitur à Duratione:** Hinc Res ne ultra terminum durationis aſſervator.
 { **Locus** { **in genere** } { **Domicilii** } { **eligatur purus, ſublimis, ſiccus, pervius, ſpectans**
 { **ratione** } { **Conclavis.** } { **ſeptentrionem vel meridiem, &c.**
 { **qui** } { **in ſpecie** } { **ratione vaſorum. Hæc adhibentor pro rei exigentia, ut faciant ad**
 { **rei integritatem tuendam.** }
 { **Modus adaptandi.** Hinc Res aſſervator ut corruptio quantum poteſt arceatur.
 { **Vires.** Sic Medic. eſt Aſtringens. Adur. Alexiter. &c.
 { **Modus Vtendi** } { **Intern.** ſit potando, lingendo, maſticando, deglutiendo.
 { **Extern.** ſit inungendo, emplaffando, catapl. irrigando, lavan-
 { **do vel ſimplici impoſitione fovendo.** }
 { **Formula.** } { **Intern.** } { **Liquidiores Apoz. Emulſ. infuſ. Iulap. Potiones**
 { **Paulo craſſiores: Syrupi. Eclegm. Elect. Boli**
 { **Solidiores: Troch. Pulver. Rotul. Morſul. Pilulæ. &c.**
 { **Extern.** } { **Liquid. ∇. ∘. Epithm. Clyſter.**
 { **Craſſ. Linimenta (Balsami) Vnguenta.**
 { **Durior, cerota, Empl. catapl. ſacculi, &c.**
 { **Dofis** } { **Alterantium.**
 { **Purgantium.**
 { **Fon-** { **Inherentia** } { **eaq;** { **Sim-** { **In-** { **Qualitates ſenſiles, & Figura**
 { **tes** { **Antecedent.** } { **con-** { **plici-** { **har.** { **Ætas**
 { **ſc.** { **Conſequent.** } { **ſide-** { **ter** { **Sexus**
 { **rata** } { **ſunt** } { **&** { **Antec. 1. Agens. 2. Object. 3. Actio. 4. Locus**
 { **5 Tempus**
 { **Cōſeq. 1. Nom. 2. Testimon. 3. Effect. 4. Faſiones.**
 { **Comparativè & eſt Similitudo rerum. (Experientia**
 { **Appli-** { **Bonitatem.** Hinc Res bonæ cēſentur quarum ſapor, odor, color, craſſiti-
 { **es, tenuit, ſoliditas, raritas, durities, mollities, gravitas, levitas, &c. ſin.**
 { **ad in-** { **ſeſe habent: quarūq; productio, collectio, aſſervatio rite peracta eſt.**
 { **veſtig.** { **Vires** } { **Manifestiores**
 { **Rer.** { **Occultiores.**
 { **Medic.**

LIBER II.

DE

OFFICINA

Officinalia sunt tum Nativa tum Præparata.

Nativa sunt.

	c.	2. Terra.
		3. Aqua.
1. Mineral.		4. Lapides.
		5. Metalla.
		6. Salia.
		7. Sulphurea.
		8. Aromata.
		9. Cortices.
		10. Flores.
		11. Folia. s. Herba.
		12. Fructus.
		13. Fungi.
2. Vegetabil.		14. Ligna & Visca.
		15. Radices.
		16. Semina.
		17. Succ.
		18. Olea & Balsama.
		19. Resina.
		20. Gummi-Resina.
		21. Gummata.
		22. Integra.
		23. Partes, carnosæ.
		24. Membranosæ.
		25. Cornua.
		26. Ossa.
		27. Crustacea s. Testacea.
3. Animal.		28. Lapilli.

- 29. *Lac & Serum.*
- 30. *Fella.*
- 31. *Medulla.*
- 32. *Pinguedines.*
- 33. *Sanguis.*
- 34. *Seva.*
- 35. *Stercora & Urina.*
- 36. *Ungues & coagula.*

Preparata.

37. *Aceta.* 1. Alexicac. 2. Bezoardic. 3. Prophylastic. 4. Rutac.
 [Simplic,
 Compos. 1. Anhalt. 2. Aperbiv. 3. 4. Apoplect. 5. Asthmatic.
 6. Caritunc. 7. Carminativ. 8. 9. Cephal. 10. Ophthal. 11.
 38. *Aque still.* *[Cord. H.S. calid. 12. frig. 13. Damascen. 14. Diuretica. 15.*
 Febrif. 16. Hyster. 17. Lavend. 18. Magnanimi. 19. Nephrit.
 20. Philosoph. 21. 22. Pectoral. 23. Picar. 24. Salv. 25. Splenet.
 26. contra Trem. 27. 28. Theriacal. 29. de Trib. 30. Tristan-
 tis. 31. vitæ Mul. 32. Virtutum. 33. Vomitiva.
39. *Aq. mixt.* 1. 2. 3. 4. 5. Ophthalmic. 6. Perlar. 7. Lac. virg. 8. caustica.
 40. *Balsami odorifer.* 1. 2. 3. Apoplect.
 41. *Balsam. destill.* 1. B. vitæ. 2. nervinus. 3. antiarthriticus. 4. Saxonis.
 42. *Boli.*
 43. *Calces.*
 44. *Cataplasma.* 1. Resolutiv. 2. cont. Cruorem. 3. de nido hirund. 4. Ana-
 collem. 5. Sinapism. 6. vesicator.
 45. *Clysteres.*
 46. *Condit.*
 47. *Confection.*
 48. *Conserv.*
 49. *Decoct.* 1. Alterans. 2. Epatic. 3. Epatis vituli. 4. Hysteric. 5. Majal.
 9. Purgans. 7. Splenis bovis.
 50. *Loch.* 1. de Cassia. 2. Passulatum.
 51. *Electuar.* *[Alter. 1. Pseudo acori. 2. alexiph. 3. de Cicon. 4. de allio. 5. Cā-*
 phor. 6. Chalyb. 7. Corrob. 8. Cordial. 9. de Croco.
 10. Nucum. 11. Regum. 12. Scorbutic.
 [Purg. 1. Diasar. Fern. 2. Æle. 3.

52. *Elixir.* 1. Citri. 2. Camphoræ. 3. 4. 5. Epilept. 6. Pestilential. 7. Nephritic.
53. *Emplastr.* 1. Arthrit. 2. Cephal. 3. Diaphor. 4. ad Fontic. 5. Gummat. 6. Magnetic. 7. Mundificat. 8. 9. Opodeld. 9. 10. 11. 12. Splen. & cecret. 14. Diasulph. 15. de Tacamahac. 16. vesicator. 17. Dropac.
54. *Emulsion.*
55. *Errhina:* 1. Cratonis. 2. Montan. 3. de Spina.
56. *Epithemata.* 1. cordial. 2. Epatic. 3. febrile.
57. *Extract.* { *Alterant.* 1. Bezoard. 2. Pestilent. 3. Pulmon. 4. Theriacæ. 5. Ther. benedict. 5. Th. cœlest.
Purgant. 1. Benedict. 2. 3. 4. Catholic. 5. 6. Panchymag.
58. *Farina.*
59. *Fecula.*
60. *Flores.*
61. *Gargarismi.* Diaclysmata. Dentifricia.
62. *Gelatina.*
63. *Infusiones.* 1. Vina. 2. arthritic. 3. splenet. 4. matricale. 5. purgans. 6. claret. laxat. 7. Hippocrat. 8. Iale.
64. *Iulebi.* Moreti. 1. pro ditiorib. 2. pro pauperib.
65. *Lapides.* 1. Corrosiv. 2. O-Olis. 3. 4. 5. 6. salutis. 7. mirabilis. 8. rubeus.
66. *Liquores.* Liquor lithontripticus.
67. *Magisteria.*
68. *Masticatoria.*
69. *Morselli* 1. de Citro. 2. Pectorales. 3. Rotulæ.
70. *Olea stillat.*
71. *Olea express.*
72. *Olea cocta.* 1. simplicia. 2. composita.
73. *Potiones.* 1. 2. Purgant. 3. 4. sudorif.
74. *Pilule.* { *Alterant.* 1. Febril. 2. Narcot. 3. cont. Tuss.
Purgant. 1. de Ammon. 2. Bened. 3. Cholag. 4. de Esula. 5. de Euphorb. 6. 7. Febril. 8. Hydrop 9. Iliac. 10. de Ladano. 11. Marocost. 12. Panchymag. 13. de Sagap. 14. de Succin. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 20

19. Spec. Cephal. 20. Diacubeb 21. Sal. philos. 22. Sacerd.
 Purg. 1. Arthet. 2. Cholag. 3. Cornach. 4. Melanog. 5.
 Panchym. 6. Passav. 7. 8. Phlegmag.
 78. *Sacculi*. 1. stomach. 2. cordial. 3. nephritic. 4. cephalic.
 79. *Salia*. 1. Alkali. 2. $\ominus$ Alembrot. 3. Anatron. 4. Borrax.
 80. *Sapo*. 1. Sapo moschatus. 2. alius.
 81. *Spiritus*. 1. Minerales. 2. Vegetabiles. 3. Animales. (qui minus usitati.
 82. *Succi*. 1. Liquidi. 2. inspissati. Huc, *Rob.* & *Mella*, *simplicia*.
 83. *Suppositor.* *Pelli*.
 84. *Syrup.* *Mella.* *Rob.* { *Alterant.* 1. Syr. anis. 2. antepil. 3. de Artem. 4. cardias.
 5. corall. 6. de Erysim. 7. 8. Nicot. 9. de Hispid.
 10. de Testudin.
Purgant. 1. Helleb. min. 2. cholag. 3. vomit. 4. Oxyf.
 vomit.
 85. *Tinctura*. 1. è mineral. 2. & vegetab. 3. ex animalib.
 86. *Trochisci* { *Alter.* 1. Alexic. 2. 3. pro fumo. 4. Moschard. 5. pectoral. 6.
 prophylactica. Huc collyria.
Purg.
 87. *Bals.* linim. ung 1. B. Hisp. 2. 3. vulner. 4. uter 5. *lin.* *hni*. 6. de Ami-
 ant. 7. Dentifr. 8. Errhin. 9. *ung.* Podagr. 10. cardiac. 11. cordial.
 12. ophthalm. 13. splenet. 14. Sympath. 15. Terebinth.

LIBER III. DE MINERALOGIA.

*Mineralia medicamentalia sunt I. Terra. II. Aqua. III. Lapides.
 IV. Mercurialia. V. Salina. VI. Sulphurea.*

- I. [cap. 1. 2.] *TERRIS* competit; 1. *Lotio*. 2. *Præparatio*. 3. *Præcipitatio*.
 4. *Destillatio*. Hinc officinalis.
 1. *Terra sigillat.* { *Nativa specie*, Hæc 1. ∇ Turcica. 2. Melitea. 3. Germa-
 nica. sc. Lignicensis. Strigenfis. Labacensis.
in { *Præpar.* Quæ 1. ∇ sigill. præparat. 2. Magist. 3. $\sim$ *sim-*
 plex. 2. cum Vino. 3. alcalisatus.
 2. *Boli*. { *Nat.* 1. Bolus Armen. ver. 2. Germanic.
Pr. 1. Bol. præparat. 2. Magist.
 Hinc. 3. *Creta*. 4. *Marga*. 5. *Ochra*. 6. *Rubrica*. 7. *Tripolis*.
 II. [c. 3.] *AQVIS*: 1. *Purificatio*. 2. *Destillatio*. 3. *Inspissatio*. Hinc.
 1. *Aqua*.

1. *Aquarum simplic.* { N. 1. ▽ font. 2. puteal. 3. fluvial. 4. palustr. 5. pluv. 6. ni-
vea. 7. Ros.

{ P. 1. ▽ destillat. 2. f. Essentia. 3. Sal.

2. *Aqua Minerales.*

III. [c. 4.] *LAPIDIBVS* 1. Pulverisatio. 2. Calcinatio. 3. Solutio. 4. Liquatio.
5. Volatilisatio. 6. Syrupisatio.

Hinc 1. Gemmæ præparat. 2. ⊖ 3. Magist. 4. ol. f. liquor. 5. Tinctura f.
Ess. 6. ol. destillat. 7. Syrup.

[c. 5.] Hinc usuales Gemmæ videlicet.

1. *Chrysolithus.*

2. *Granat.* 1. præpar. 2. Magist.

3. *Hyacynth.* 1. præpar. 2. Sal. 3. Magist.

4. *Lap. Nephriticus.*

5. *Rubin.* præpar.

6. *Sapphirus* 1. præpar. 2. Sal. 3. Liquor. 4. Ess. f. Tinctura.

7. *Sard.* præpar.

8. *Smaragd.* 1. præpar. 2. ⊖. 3. Tinct.

{ N. 1. Rubr. 2. Alb.

[c. 6.] *Corall.* { P. 1. præpar. 2. ⊖. 3. Magist. [3.] 4. ol. f. Liq. 5. Ess. f. Tinct.
[No. 12.] 6. Flores. 7. Spiritus f. olea. [N. 4.] 8. Syrup.

[c. 7.] *Margarit.* præpar. 1. ext. 2. Sal. 3. Mag. [N. 3.] 4. ol. f. liquor. 5. Ess.
f. Tinct. [3.] 5. Flor. 6. Syrup.

[c. 8.] *LAPIDES MINVS PRECIOSI, videlicet.*

1. *Ætites.*

2. *Alabastrites.* in Ung. Alabastrino.

3. *Amiant.* præpar. 1. Ung. Citrin. 2. Liniment. ad Tin.

4. *Lap. Armenus.* præpar. 1. Lap. totus. 2. Pilul. de L. A. 3. Magist.

5. *L. Calcarius.* præpar. 1. calx viva. 2. c. lota. 3. Lixivium. 4. spir. 5. spir.
alcalisat.

6. *L. Calaminar.* præpar. emplastr. è lap. calam.

7. *Calculus human.* præpar. 1. sal. 2. ol. f. Liq. 3. Elixyr.

8. *Crystall.* præpar. 1. Cryst. præparat. 2. ⊖ 3. Mag. 4. ol. p. d. 5. Elix.
6. Essent.

9. *Hæmatit.* præpar. Hæm. præparat.

10. *L. Judaic.* præpar. 1. L. Jud. præparat. 2. ⊖. 3. Mag. 3. Elixyr. 4. ol. p. d.

11. *L. Lazuli.* præpar. 1. L. L. totus. 2. Mag. 3. Elixyr. 4. El. 5. ol. p. d. 6. Essent.

12. *L. Lyncis.*

13. *Magnes.* præpar. Ung. magnetic.

14. *Marmor.*

15. *Ostiocolla*. PP. *Ostioc.* ppt.

16. *Pumex*. præpar. *Pumex* ustus.

17. *L. Specularis*. præpar. calx & liquor.

18. *Silex* præpar. 1. ☉ 2. Ol. p. d.

19. *L. Spongia*. præpar. Sal.

20. *Talcum*. præpar. 1. Ol. dest. 2. ol. camphoræ talcat. 3. Liq. 4. Tinct.

21. *Unicornu fossile.*

IV. *Mercurialia sunt*. 1. *Metalla.* 2. *Metallis finitima.* 3. *Metallica Excrementa.*

I. *METALLA sunt.*

	{	1. <i>Purgat.</i> 1. per Calcin. 2. per Fusion. cum ☿ vel ♀ 4. per Cement.
	{	2. <i>Calcinat.</i> 1. per Immers. unde ☉ sclop. & diaph. 2. Vapor. 3. āāā. 4. Cement. 5. Reverb.
☉	{	3. <i>Volatilifat.</i> unde ☉ spiritualis.
1. <i>Aurum.</i>	{	4. <i>Extract.</i> unde ☉ potab. s. Tinct. (N° 16.)
(c. 9.)	{	5. <i>Sublimat.</i> unde Flor. ☉ is.
	{	6. <i>Salificat.</i> unde ☉. ☉ is (N° 3.)
	{	7. <i>Mercurifi.</i> unde ☿.
☾	{	1. <i>Purgat.</i> 1. per calc. 2. per Fus. c. ♀. 3. per ☉.
2. <i>Argent.</i>	{	2. <i>Calcinat.</i> 1. Immers. 2. per āāā. 3. Reverb.
(c. 10.)	{	3. <i>Extract.</i> s. solut. unde ☾ & potab. & Tinct. (N° 5.)
	{	4. <i>Salificat.</i> ☉.
	{	1. <i>Purgat.</i> unde Chalybs.
	{	2. <i>Calcin.</i> 1. Reverb. Croc. ♂ obstr. 2. Fus. Cr. ♂ aper. 3. Cem. ☉-m.
	{	4. Immers. unde Crystall. 5. Vapor. 6. Illini.
♂	{	3. <i>Volatilif.</i> ac destill. unde 1. ∇ ♂ 2. Spir. 3. ol. rubr. 4. ol.
3. <i>Ferr.</i>	{	♂ r. 5 Spir. ☉-i ♂ is.
(c. 11.)	{	4. <i>Extract.</i> unde Tinct. (N° 10.)
	{	5. <i>Sublimat.</i> Hinc Flores (N° 2.)
	{	6. <i>Salific.</i> ☉ vel ☉-m (N° 5.)
	{	7. <i>Liquat.</i>
	{	1. <i>Purific.</i>
☽	{	2. <i>Calcin.</i> 1. Reverb. 2. Immers. 3. Vapor. 4. Illinit. 5. Cement.
<i>Cupr.</i>	{	(è quibus singulis Croc. ☿ is.
(c. 12.)	{	3. <i>Extract.</i> unde Tinct. (N° 3.)
	{	4. <i>Salif.</i> unde ☉. (N° 3.)
	{	1. <i>Purif.</i>

2. *Calcin.*

h
Plumb. (c. 13.) { 2. *Calcin.* 1. Inciner. 2. Reverb. (unde Minium) 3. Cement. (in h
ustio.) 4. Immerf. (1. Sacchar. f. $\ominus$ h. 2. Mag. 3. Lac h. 1.)
(4. Vaporos unde cerusa.

{ 3. *Destill.* unde 1. Sp. ardens. 2. ol. flav. 3. rub. 4. Balf.
4. *Extract.* unde 1. Δ . 2. 3. 4. 5. Tinctur.
5. *Mercurific.* unde $\otimes$ h. 1. 2. 3.
6. *Salificat.* unde $\ominus$ verum.
7. *Huc. Liguatio.*

Stann. (c. 14.) { 1. *Purgat.*
2. *Calcinat.* 1. Inciner. 2. Reverb. 3. Immerf. unde $\ominus$ & Mag.
4. Vapor.

{ 3. *Destillat.* unde 1. Ψ Diaphoreticus. 2. Δ seu ol.
4. *Sublimat.* unde Flores f. Ψ depuratus.
5. *Extract.* unde Tinct.
6. *Salificat.* unde $\ominus$ verum.

METALLIS FINITIMA SVNT.

{ 1. *Purgat.* 1. Expressione. 2. Lotione. 3. Ψ aone.

2. *Calcina-* { *Sine Metallis.* 1. per se 2. per filices 3. per Δ 4. per ol.
tio f. præci- { Δ 5. per ol. $\ominus$ i. 6. per sp. $\ominus$ i. ($\otimes$ ius corallatus) 7.
pit. unde præci- { per ∇ ovor. 8. per Smirid. ($\overline{\Psi}$ miraculosus.) 9. in
pit. { ∇ ($\otimes$ tus comunis.) 10. $\overline{\Psi}$ incarnatus. 11. $\overline{\Psi}$ lu-
tus. 12. $\overline{\Psi}$ $\ominus$ tus fixus. 13. $\overline{\Psi}$ egregius.

I. Merc. (c. 15.) { *Cum Metallis.* 1. $\overline{\Psi}$ $\odot$ ris. 2. regulinus f. diaphoret.
3. Hercules Bovii. 4. 5. Aurum vitæ. 6. $\overline{\Psi}$ viridis
7. vitrum $\otimes$ ii (Ψ næ. 8. Succinum $\otimes$ ii.

3. *Sublimat.* unde 1. $\otimes$ $\underline{\Psi}$ officinar. 2. aliter 3. regulinus. 4.
 $\otimes$ dulcis (Draco mitigatus.) 5. alius. 6. $\otimes$ $\underline{\Psi}$ rubeus (Arc. co-
rallinum) 7. Laudanum $\otimes$ iale. 8. Manna $\otimes$ ii ($\otimes$ dulc. $\odot$ ris)
9. cinnabaris offic.

4. *Destill.* unde

{ 1. Butyrum $\otimes$ ii f. oleum
 $\otimes$ ii glaciale è quo
2. O. $\otimes$ alb. diaphor.
3. rubrum. 4. diaphor.

{ 1. $\otimes$ vitæ qui correctus. 1. $\otimes$ vitæ
corr. 2. $\otimes$ vit. cathart. 3. Laxa-
tiv. minerale.
2. Bezoardica miner. 1. Bezoart.
min. simplex. 2. $\odot$ re comp. 3.
 $\odot$ re croll. 4. $\odot$ re verum 5. 6. 7.
8. Bez. Ψ ria. 9. B. $\otimes$ reum. 10.
B. $\otimes$ le. 11. B. Ψ iale. 12. B. h nū.
13. B. $\otimes$ iale.

5. *Extract.*

5. *Extract.* unde 1. Δ s. Tinct. [Aquila coelest.] 2. alia. 3. ol. ☿ ii ☿ ialis.
 6. *Liquat.* unde 1. 2. 3. Liquor. 4. ☉ ☿ . diaph. dulce. 5. liq. Jovialis.
 7. *Salificat.* unde $\ominus$.

II. *Cinnabaris. Præcipitata diaphoretica.*

[c. 16.]

1. *Vitra* 1. Hyacinth. 2. è Minera. 3. flav. 4. rubr. 5. alb. 6. diaphoret. 7. Regulin. 8. ☉ re. 9. Regulin. Hinc correction N. 5.
1. *Sicc. unde* 2. *Croci.* 1. vulg. 2. Ruland. 3. Brendel. 3. *Diaphoretic.* 1. vulgar. 2. Flores dicti fixi. 3. Diaph. ☿ satum. 4. *Reguli.* 1. simpl. 2. ☿ alis. 3. ☿ alis. 4. ☉ ris. 5. cerusa. 6. cerusa ☉ ris.
1. *Calcinat.* 1. *Humid. unde Præcipitata.* 1. ☿ . Rub. fix. 2. ☿ vitru. 3. ☿ diaphoret. 4. ☿ Reguli.
5. *Sublimat.* unde Flores. 1. è Minera. 2. Reguli. 3. Compos. 4. ☿ ii. 5. Fl. ☉ ati. 6. Fl. ☿ . ☿ . 7. diaphoret. 8. fixi. [cheiri] 9. cinnabaris.
1. ☿ ii. 2. 3. ☉ per se. 4. 5. 6. 7. Saccharat. 8. ☉ mel- litum. 9. Magist. ☿ ii. 10. 11. ol. Glaciale. 12. de crystall. 13. 14. ol. ad vulnera. 15. Balf. ☿ ii. 16. Balf. vuln. 17. ☿ ex Reg. 18. ∇ antepil. 19. ∇ stimmi Δ . 20. ∇ st ☿ ea.
3. *Destill.* unde 7. *Liquat.* unde 1. Balsamus è scoriis Reg. 2. Liq. ex Sale vitri. 1. Δ ra 1. 2. è minera. 3. 4. ex ☿ . calc. 5. ex croc. 6. è scoriis Reg. (Δ auratum. Tincturæ. 1. ex ☿ crud. 2. 3. Balf. vitæ. 4. Manna. 5. Mag. ☿ ii. ol. vitri. 6. 7. 8. ex vitro 9. 10. ex croco. 11. ☿ ☿ sat. 12. Rubin. ☿ ☿ lis. 13. ex Reg. Antid. pantagogus. 14. Balf. Reguli. 15. 16. ex ☿ c. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. è florib. 24. ex ol. ☿ . 25. 26. 27. 28. è Δ ☿ ii. 29. è ☿ ☿ ii. 30. è ☉ ☿ . 31. Lapis Δ is.
6. *Infus.* 1. ☿ crud. 2. 3. vitri. 4. 5. croci. 6. ∇ ophthalm. 7. Sy- rup. vomit. 8. Vin. Hippocr. 9. oxysacchar. vom. 10. spir. vitæ aureus.
7. *Salific.* unde $\ominus$ 1. 2. 3.
8. *Mercurif.* unde ☿ ius.

☿
 III. *Antimon.*
 [c. 17.]

RECREMENTA METALLICA

sunt Naturalia & Artificialia.

Naturalia sunt.

1. Cobaltum.

2. Chalcitis.

3. Misy.

4. Sory.

5. Marcasita f. § 1. Calcin. unde Magist.

Bismuthum. § 2. Destillat. & Sublimat. unde ol. $\ominus$. Flor. ∇ .

Recrementa Metallorum artificialia sunt.

[c. 19.] { *Nativ.* { Metallica V. cobaltum.
Metalli expers V. Lap. calaminaris.

1. Cadmia } *Factu.* quæ Botritis, capnitis, calamitis, præp. 1. Tutra . 2. col-
lyr. alb. 3. Ung. 4. Empl. de Lap. calaminari.

2. Diphryges.

3. Lithargyrium. præp. 1. $\ominus$. 2. Magist. 3. ol. rub. 4. Tinct. 5. Bals. 6. Liquor.

4. Molybdana. f. Plumbago.

5. Tutia f. Pompholyx & Spodium. præp. 1. Tutia lota, 2. Ung. nihili, 3. ad oculos. 4. Diapompholyg. 5. de Tutia.

V. SALINÆ.

[c. 20.] Salib. competit. 1. Purificatio. 2. Calcinatio. 3. Destillatio. 4. Sublimatio.
5. Fixatio. 6. Liguatio.

[c. 21.] { 1. Purific.
2. Calcinat.
3. Destillat. unde 1. Sp. $\ominus$ is. 2. Sp. $\ominus$ comp. 3. Sp. $\ominus$ virid. 4. Co-
rallatus. 5. 6. dulcis. 7. dulc. com. 8. Cryst. $\ominus$ dulc. f. Sp.
[c. 22.] { $\ominus$ coagulatus 9. Flores. 10. Cryst. dulc. 11. $\circ\circ$ $\ominus$ rubr.
4. Extract. unde Tinctura.

II. Sal fossil. præparat. 1. Spirit. 2. Balsamus.

III. { 1. Purificat.
2. Calcinat. unde 1. Lapis Prunellæ. 2. 3. $\oplus$ fixum. 4. Cryst.
miner. saccharat. 5. $\oplus$ perlat. 6. $\oplus$ corallat.
Sal Nitr. $\oplus$ { 3. Destillat. 1. 2. Spir. 3. cum O. 4. cum Δ . 5. sp. $\oplus$. bezoard.
6. ∇ caust. 7. ∇ . 8. 9. ∇ .
4. Extract. unde Tinctura.

III. Alum. { 1. Purific. seu Crystallifat.
2. Calcinat. seu ust.

)o(e

3. Sali-

[c. 23.] } 3. Salificat.
 III. Alum. } 4. Destillat. unde 1. phlegma ac spiritus, 2. Ω dulcis. 3. Ma-
 O } gift. 4. Saccharum.

[c. 24.] } 1. Crystallif.
 IV. } 2. Sublimat. unde Flores,
 Ammoniac. } 3. Calcinat. & Fixat.
 * } 4. Destillat. unde 1. 2. 3. 4. sp. *.
 } 5. Liquat. unde Liquor s. oleum.

V. Vitriol. { 1. Purific. unde $\oplus$ -m alb. vomit. 2. $\oplus$ Hemetico, purg.
 { 2. Calcinat. unde Colchotar.
 { 3. Destillat. 1. Ros $\oplus$ -i. ∇ $\oplus$ -i. 3. Phlegma $\oplus$ -i. 4. sp. $\oplus$ -i. vola-
 til. 5. sp. $\oplus$ -i vulgar. 6. 7. dulc. 8. Philosophicus. (cohob.
 $\odot$ ii) 9. Liquor Dianæ. 10. ∇ aperiens. 11. sp. $\oplus$ -i
 mellisatus. 12. diaphoretic. 13. 14. 15. 16. 17. sp. $\oplus$ -i
 antepilept. 18. 19. sp. $\oplus$ -i coagulat. Olea N° 6.
 { 4. Sublimat. unde Flores N° 3.
 { 5. Præcipitat. unde 1. ∇ $\oplus$ -i. 2. $\triangle$ dulc. 3. $\triangle$ purg. 4. $\triangle$ fixum.
 { 6. Salificat. unde $\ominus$ $\oplus$ -i.
 { 7. Extract. 1. Extr. $\oplus$ -i narcotic. 2. Ess. $\triangle$ is $\oplus$ -i. 3. Manna $\oplus$ -i.
 { 4. Tinct. 5. 6. 7. 8. Magisteria.

VI. Sulphurea sunt.

I. Arsenic. { 1. Sublimat unde $\bigcirc$ - $\bigcirc$ dulc. 2. Rubinus $\bigcirc$ - $\bigcirc$ diaphor. 3. $\bigcirc$ - $\bigcirc$ Ω m.
 [c. 27.] { 2. Fixat. s. calcinat. unde 1. $\bigcirc$ - $\bigcirc$ fixum & $\bigcirc$ 2. $\bigcirc$ - $\bigcirc$ fixū sudorif.
 { 3. Liquat. $\bigcirc$ - $\bigcirc$ anod. Butyrum $\bigcirc$ - $\bigcirc$ No. 2.
 { 1. Sublimat. 1. Flor. simpl. 2. $\oplus$ -ti. 3. gummati. 4. Saccharat. 5.
 alb. 6. corallat.

II. Sulphur. { 2. Præcipit. Lac. $\triangle$ is.
 [c. 28.] { 3. Destillat. 1. spirit. s. ol. per C. 2. ∇ acida. 3. Ens Balsami
 $\triangle$ is. 4. ol. $\triangle$ Balf. 5. ol. $\triangle$ linat. 6. ol. $\triangle$ pestilent.
 7. ol. aur. 8. ol. rubr.

[c. 29.] III. Ambra. præparat. 1. Ess. Ambr. 2. spec. Diamb. 3. Pom. ambr.
 { 1. Præparat.

IV. Succin. { 2. Solut. & præcip. unde Magist. Extr. Tinct.
 { 3. Destill. unde ol. Phlegma, spir. $\ominus$.
 { 4. Balsam.

V. Sperma Cet.

VI. Af-

- VI. { *Asphaltus.*
Naphtha.
Petroleum.
VII, { *Carbo Petra.*
Gagates. præpar. oleum.

LIBER III.
DE
PHYTOLOGIA.

Class. 1. de Alterantib. primariis.

1. *Abiet.* alb. & rubr. 1. Cortex, 2. Coni, 3. Resina.
2. *Abrotan.* { *Nativ.* Folia.
Præpar. 1. ∇ . still. 2. Vinum. 3. Conserv. 4. ol. infus. 5. ol. stillat.
3. *Absynthij* { *N.* 1. Folia ac 2. summitates.
vulgaris { *P.* 1. ∇ still. 2. spir. 3. succus. 4. Vinum. 5. Tinctura. 6. con-
serv. 7. syr. com. 8. Troch. 9. ol. infus. 10. ol. still.
11. $\ominus$ fixum. 12. $\ominus$ volat.
4. *Absynth. pontic.* conserv.
5. *Acacia vera.* succus.
6. *Acacia Germanic.* { *N.* 1. Flor. 2. Fol. 3. Cort. radicum.
P. 1. ∇ stil. 2. syrup. 3. Succ. s. Rob. 4. vinum. 5. Fr. cōdit.
7. *Acetosa* { *N.* 1. Fol. 2. rad. 3. sem.
P. 1. ∇ st. 2. succ. 3. syr. 4. conf.
8. *Acetofella* { *N.* Fol.
P. 1. ∇ st. 2. syr. 3. conf.
9. *Acori veri* { *N.* 1. Rad. 2. Fol. (raro.)
P. 1. ∇ st. è rad. 2. condit. 3. ol. st. 4. El. Diac. 5. Extr.
10. *Acori adulter.* { *N.* Rad.
P. Elect.
11. *Adiant.* { *N.* Fol.
P. 1. ∇ . 2. syr. simpl. 3. syr. comp.
12. *Adianthi aurei* caulis cum foliis ac flor.
13. *Agalloch.* { *N.* Lignum.
P. 1. Extr. 2. spec.
14. *Agerat.* { *N.* Fol & Fl.
P. 1. syr. de Eupat. 2. Pil. 3. Troch.
15. *Agni casti* semen.

16. *Agrimoni.* { N. Fol. & summit.
P. 1. ∇ still. 2. succ. 3. syr. 4. $\ominus$.
17. *Alchimill.* { N. Folia c. caule.
P. ∇ .
18. *Alkekeng.* { N. Baccæ.
P. 1. ∇ still. 2. Tinctur. 3. Troch.
19. *Allij.* { N. Radix.
P. Elect.
20. *Alfines.* Folia vel integra herba.
21. *Alibæ.* { N. 1. Fol. 2. Rad. 3. Sem.
P. 1. ∇ . 2. mucilag. 3. syr. Fernel. 4. Ung. simpl. 5. Ung. comp.
22. *Amaranthi.* Flores.
23. *Ammos* verisemen.
24. *Amomi* semen.
25. *Amygdal.* { N. 1. fruct. dule. 2. nucl. amar.
P. 1. conf. dule. 2. conf. amar. 3. ol. { dule.
amar.
26. *Anacard.* { N. Fruct.
P. 1. Elect. s. confect. 2. mel. 3. ol. expr.
27. *Anagall.* { N. Fol. c. flor.
terrestr. { P. 1. ∇ . 2. Succ.
28. *Anagall.* { N. Fol. vel integra planta.
aquat. { P. 1. ∇ . 2. Succ.
29. *Aneth.* { N. 1. Fol. 2. Fl. 3. Sem.
P. 1. ∇ . 2. ol. insol. 3. ol. still.
30. *Angelic.* { N. Rad.
P. 1. ∇ . 2. Succ. 3. Extr. 4. Condit. 5. ol. stil. 6. Balf. 7. $\ominus$.
N. Sem. raro herba.
31. *Anisi.* { P. 1. conf. 2. conf laxat. simp. 3. conf. laxat. comp. 4. ∇ st. 5. ∇
vitæ. 6. ol. stil. 7. $\ominus$. 8. spec.
32. *Anserin.* { N. Fol. vel integra planta.
P. 1. ∇ è planta 2. ∇ è fl. 3. conf.
33. *Anthora* radix.
34. *Antirrhini.* caulis cum foliis ac florib.
35. *Apij.* { N. 1. Rad. 2. Sem.
P. ∇ .
36. *Aquileg.* { N. 1. Sem. 2. Fl. 3. Herb.

36. *Aquileg.* { P. 1. ▽. 2. conf. 3. Acet.

37. { *Aristoloch.* rotundæ radix.
 Aristol. long { N. 1. Rad. 2. Fol.
 { P. ▽.

38. *Armoracia.* radix.

39. *Arnica.* caulis cum florib.

40. *Artemis.* { N. summit. vel herba integra.
 { P. 1. ▽. 2. ol. still. 3. syr. C. 4. Θ.

41. *Ari.* { N. Radix.
 { p. 1 Rad. præparat. 2. Fecula, 3. pulvis stomach.

42. *Asparag.* { N. Radix.
 { p. ▽.

43. *Atriplicis* Folia.

44. *Avena.* 1. Semen, 2. Farina.

45. *Aurantia.* { N. 1. poma. 2. cort.
 { p. 1. ▽. 1. Nampha. 2. Succ. expr. 3. Syr. 4. Condit, cort.
 5. conf. 6. Elect. 7. ol. still. 8. Bals. 9. Ung.

46. *Auricul.* { N. integra planta.
 muris { p. ▽.

B.

47. *Balani myreplicæ* { N. Nuclei.
 { p. Oleum de Been.

48. *Balsam.* 1. fr. carpobalsamum, 2. Ramusc. Xylobalsamum, 3. ol. (opo-
 balsamum.

49. *Bardana* major. 1. Rad. 2. Fol. 3. Sem.

50. *Bardana* minor.

51. *Basilic.* { N. 1. Fol. 2. Sem.
 { p. ▽.

52. *Behen* album Behen rubrum.

53. *Bellis.* { N. Herba cum flor.
 { p. ▽.

54. *Berber.* { N. Fruct. Berberes.
 { p. 1. Condit. 2. succ. liquid. 3. Syr. de f. Berb. 4. Rotul. 5.
 Trochisc. 6. Rob. comp.

55. *Bet.* { N. 1. Rad. 2. Fol. 3. Sem.
 { p. Succus.

107 e 3

56. *Beto-*

56. *Betonis*. { N. 1. Fol. Flores.
P. 1. ▽. 2. conserv. 3. syr. simpl. 4. syr. comp. 5. Empl. ex Bet. 6. Θ.
57. *Betul*. { N. 1. Fol. 2. cort.
P. Succus.
58. *Bistort*. { N. 1. Rad. 2. Fungus.
P. ▽.
59. *Bombac*. 1. semen. 2. Lanugo (Gossipium.
60. *Borrag*. { N. 1. Rad. 2. fol. 3. flor.
P. 1. ▽ ex toto. 2. ▽ ex flor. 3. conserv. 4. syr. 5. succ. inspissat.
61. *Branc*. ursin. Folia.
62. *Brassic*. { N. 1. Folia. 2. jus Foliorum, 3. semen.
P. Loch. de caule.
63. *Bugloss*. { N. 1. flor. 2. Rad. 3. fol.
P. 1. ▽ ex tot. 2. ▽ è flor. 3. conserv. 4. syr.
64. *Burs. pastor*. { N. Folia.
P. ▽.
65. *Buxi*. 1. oleum. 2. Extract.
66. *Calami aromatic*. folia.
67. *Calaminth*. { N. Folia.
P. 1. ▽. 2. Θ. 3. syr. comp. 4. spec. Diacal.
68. *Calcatripp*. { N. 1. Herba 2. Flores.
P. 1. ▽. 2. Conserv.
69. *Calth*. { N. Flores.
P. 1. ▽. 2. ✕. 3. Conserv.
70. *Cannab*. 1. semen. 2. Herba (sed rarò.
71. *Cappar*. { N. Cortex. (imprimis radicis.
P. 1. cond. flor. 2. ol. comp. 3. Troch. de capp. 4. Extr.
72. *Caprifol*. { N. Flor.
P. ▽.
73. *Cardamom*. { N. 1. Cardamomum. 2. Grana Paradisi.
P. ol. still.
74. *Cardiac*. { N. Folia.
P. 1. ▽. 2. Unguent.
75. *Card. bened*. { N. 1. Folia. 2. semen.
P. 1. pulvis. 2. ▽. 3. spir. 4. succ. 5. Θ. 6. ol. st. 7. conserv.
8. syr. è s. 9. Extract.
76. *Card. Maria*. { N. 1. semen. 2. Folia. 3. Radix.
P. ▽.

77. *Carlin*, radix.
78. *Cari*. { N. Semen.
p. 1. Confect. sem. 2. condit. rad. 3. ∇ . 4. ol. still.
79. *Caryophyll*. { N. Flores.
hortens. { p. 1. Succ. 2. conserv. 3. ∇ . 4. Syr. 5. $\ddagger$.
80. *Caryophyll*. { N. Flor. 1. minores. (caryoph.) 2. majores, Antophylli.
aromat. { p. 1. Cōfect. 2. ∇ 3. ol. 4. Extr. 5. $\ominus$. 6. Balf. 7. spec. diacaryoph.
81. *Caryophyllat*. Rad.
82. *Castan*, membran.
83. *Centaurij minor*. { N. planta cum flor. s. summitates.
p. 1. ∇ . 2. Extr. 3. $\ominus$.
84. *Cepæ* radix.
85. *Cerasi*. { N. Fruct. Cerasa 1. subacida rub. (Amarenæ.) 2. dulcia, nigra,
3. Nuclei. 4. Gummi.
p. 1. Condit. 2. Rob. 3. Syr. 4. ∇ . 5. spir. 6. ∇ diuret. 7. Tinct.
8. Diamarenat. simpl. 9. Diam. comp. 10. oleum.
86. *Carefol*. { N. 1. Folia. 2. Semen.
p. 1. ∇ . 2. $\ominus$.
87. *Chamedr*. { N. 1. Folia. 2. Flores,
p. 1. ∇ . 2. Conserv.
88. *Chamæpyt*. { N. Herba cum fol. ac flor.
p. Pilul. de iva arthetica.
89. *Chamomill*. { N. Flores, vulgares & Roman.
p. 1. ∇ . è vulg. 2. ∇ è Rom. 3. ol. ft. è vulg. 4. ol. ft. è
Rom. 5. ol. inf. 6. $\ominus$.
90. *Chelidon. maj*. { N. 1. Folia c. flor. 2. Radix,
p. 1. succ. 2. ∇ . 3. $\ominus$.
91. *Chelidon. min*. { N. 1. Rad. 2. Folia,
p. 1. ∇ . still.
92. *Chermes*. { N. Grana.
p. 1. Confect. 2. Extr. s. Essent.
93. *Cheyri*. { N. 1. Flor. 2. Semen.
p. 1. Conserv. 2. ∇ . 3. ol.
94. *Chin*. { N. Radix.
p. Extr.
95. *Cicer*. 1. rubrum. 2. album.
{ N. 1. Flor. 2. Fol. 3. Rad.
96. *Cichor*. { p. 1. conserv. 2. Condit. 3. Syr. simp. 4. Syr. comp. 5. Syr. de
Cich. c. Rhab. 6. ∇ . 7. ∇ . ophthalm. 8. $\ominus$.
97. *Ci*

97. *Cicut.* { N. Folia.
p. Emplastr. splenetic.
98. *Cinamom.* { N. Cortex.
p. 1. ▽. 2. Tinct. 3. Elixyr. 4. ol. 5. ⊖. 6. Balsam. 7. Syr. 8.
Magist. 9. spec. Diacinam.
99. *Citri.* { N. 1. poma. 2. Cort. 3. Sem. 4. Flor.
p. 1. condit. poma. 2. cond. cort. 3. conserv. ex flor. 4. conf. ex
Medull. 5. ▽ E cort. 6. ol. st. 7. succ. 8. syr. acot. c. 9. syr.
citri simpl. 10. syr. comp. 11. Morsuli Citri. 12. Mors. citri
laxat. 13. Balsam. 14. Elect. de Cit. solut.
100. *Citrulli.* semen.
101. *Cochlear.* { N. Folia.
p. 1. conserv. 2. ▽. 3. spirit. 4. syrup. 5. ⊖.
102. *Colubrim.* { N. Lignum.
ligni. { p. Extract.
103. *Contrayerva.* radix.
104. *Consolid. media* Herba.
105. *Corallina* caules. s. ipsa corallina.
106. *Coriandr.* { N. Semen.
p. 1. Sem. præpt. 2. Confect. 3. ▽. 4. ol. still.
107. *Corn.* { N. 1. poma. 2. Folia.
p. 1. condit. 2. Rob. de c.
{ N. 1. Lignum. 2. Nuces (Avellanæ.) 3. cortex nuc. 4. mem-
branulæ.
108. *Coryli.* { p. { Ex Ligno. 1. spir. 2. ol. still.
{ Ex Nucib. ol. express.
109. *Cost.* { N. Cort. 1. dulcis. 2. amarus.
p. 1. ol. cost. 1. Pilul. marocost. 3. El. caryocostin.
110. *Croc.* { N. Flores.
p. 1. spec. Diacureum. 2. Tinct. 3. Extr. 4. ol. com. 5. ol. still,
6. Troch. 7. El. de ovo. 8. Empl. oxycroc.
111. *Cubeb.* { N. Fructus.
p. Confect. Diacub. 2. ol. still.
112. *Cucumer.* 1. Semen. 2. Fructus.
113. *Cucurbit.* { N. 1. Semen. 2. Folia.
p. ▽ still.
114. *Cumin.* { N. Semen.
p. 1. ▽. 2. ol. still. 3. spec. Diacum.
115. *Cupress.*

115. *Cupress.* arboris 1. Lignum. 2. Coni. 3. Folia.
 116. *Cupress.* herbæ Summitates.
 117. *Curcuma* { N. Radix.
 P. Spec. Diacurc.
 118. *Cuscut.* { N. integra planta cum florib.
 P. ▽ still.
 119. *Cyan.* { N. Flores.
 P. ▽.
 120. *Cyclam.* { N. Radix.
 P. 1. Succus 2. Ung. de Arthan. majus 3. Ung. de Arthan. min.
 121. *Cinogloss.* { N. 1. Flor. 2. Folia. 3. Radix.
 P. 1. Pil. de cynogl. 2. Unguent.
 122. *Cynosbat.* { N. 1. Flor. 2. Fruct. 3. Spongia. 4. Radix.
 P. 1. conditi fruct. 2. Rob. 3. Spir. simpl. 4. Spir. alcalisatus
 123. *Cyper.* { N. Radix.
 P. Variæ sunt.
 124. *Cydon.* { N. 1. Mala. 2. Semen.
 P. 1. Condit. 2. Vinum. 3. Rob. 4. Diacydon. 5. Marmelata.
 125. *Dauci.* Semen.
 126. *Dictamni Cretici.* Folia.
 127. *Dipsaci.* 1. Radix. 2. Vermiculi.
 128. *Doronici.* Radix.
 129. *Ebeni.* Lignum.
 130. *Ebuli.* { N. 1. Flor. 2. Folia. 3. Cortex inter. 4. Semen. 5. Baccæ.
 P. 1. ▽. 2. Spir. 3. Rob. 4. Tinct.
 N. 1. Fol. 2. Sem. 3. Radix.
 131. *Endiv.* { P. 1. ▽. 2. succ. 3. syr. simpl. 4. syr. comp. 5. syr. Byzanti
 6. syr. Diafer. 7. ⊖.
 132. *Epatic.* { N. 1. Folia. 2. Flores.
 P. ▽.
 133. *Epatic. stellat.* { N. Herba cum florib.
 P. ▽.
 134. *Equisitum* { N. caules cum foliis.
 P. ▽.
 135. *Eruce* Semen.
 136. *Eryng.* { N. Radix.
 P. Condit. Radix.

137. *Erysimi.* { N. 1. Semen. 2. Herba.
P. Syr. de Erysimo.
138. *Eupatorii.* { N. 1. Flores. 2. Folia.
P. ∇ .
139. *Eufragie.* { N. Herb. c. florib.
P. 1. conserv. 2. ∇ .
140. *Fabæ.* { N. Farina fabarum.
P. 1. ∇ . è flor. 2. Cinis. 3. $\ominus$.
141. *Fabarie.* { N. Folia.
P. Δ .
142. *Ficus*. fructus. 1. Grossæ. 2. Caricæ.
143. *Filipendulæ.* 1. Folia. 2. Radix.
144. *Filicis* radix sc. fœminæ.
145. *Fœnicul.* { N. 1. Herba. Summitates. 2. Radix. 3. Semen.
P. 1. Confect. Sem. 2. ∇ ex herba. 3. ∇ è sem. 4. ol. still. 5. $\ominus$.
146. *Fœnugr.* { N. Semen.
P. Mucilago.
147. *Fragar.* { N. 1. Folia. 2. Fructus.
P. 1. ∇ ex herb. 2. ∇ è fructib. 3. Syr. 4. Spir.
148. *Fraxin.* { N. 1. Cortex. 2. Lignum. 3. Semen.
P. 1. Extr. 2. ol. st. 3. $\ominus$.
149. *Fraxinellæ* radix.
N. Herba c. florib.
150. *Fumariæ.* { P. 1. ∇ . 2. ol. st. 3. Succ. inspiss. 4. Conserv. 5. Syr. s. 6. Syr.
comp. 7. Pilul. de fum. 8. $\ominus$.
151. *Fumariæ bulbosæ.* 1. Radix. 2. Herba c. florib. [rard.
152. *Galang.* { N. Radix.
P. Spec. Diagal.
153. *Galeg.* { N. Herba.
P. ∇ .
154. *Gallii.* herba c. florib.
155. *Genist.* { N. 1. Flores. 2. Semen.
P. 1. ∇ . 2. Conserv. 3. $\ominus$. 4. Condit.
156. *Gentian.* { N. Radix.
P. 1. Succ. 2. Extr.
157. *Geranii.* { N. Folia, s. summit.
P. ∇ .

158. *Glycyrrhiz.* { N. Radix.
P. 1. Succus. 2. Syr. comp.
159. *Gramin.* { N. 1. Rad. 2. caulis cum foliis. 3. semen.
P. ∇ .
160. *Granat.* { N. 1. Poma. 2. Fl. Balauft. 3. cortex. 4. Nucl.
P. 1. succ. 2. syr. dulc. 3. syr. acid.
161. *Guajac.* { N. 1. Lignum. 2. Cortex.
P. 1. Decoct. 2. Extr. 3. ol. 4. spir. 5. Θ .
162. *Hedera terr.* { N. Herba cum flor.
P. 1. ∇ . 2. conserv. 3. syr. f. 4. S. comp.
163. *Hed. arbor.* { N. 1. Fol. 2. Baccæ. 3. Gum.
P. ol. still.
164. *Helenij.* { N. Rad.
P. 1. cond. rad. 2. ∇ . 3. conf. 4. extr. 5. Vinum Enulat.
165. *Herniar.* { N. Herba.
P. ∇ .
166. *Hispidul.* { N. Herb. cum flor.
P. 1. ∇ . 2. syr. simpl. 3. f. comp.
167. *Hordei.* { N. 1. Semen. 2. Farina.
P. 1. ∇ ft. 2. cocta.
168. *Hormini.* Folia cum flor.
169. *Hyoscyam.* { N. 1. Rad. 2. Sem. 3. Fol.
P. 1. ∇ . 2. ol. expr. 3. Extr.
170. *Hyperici* { N. 1. Fol. 2. Flor.
P. 1. ∇ . 2. ol. coct. 3. Θ . 4. Tinctura.
171. *Hyssop.* { N. Folia cum flor.
P. 1. ∇ . 2. ol. ft. 3. conf. 4. spec. diah. 5. syr. f. 6. S. comp.
172. *Iacea* { N. Herba cum flor.
P. ∇ .
173. *Iasmin.* oleum infus.
174. *Imperator.* { N. Radix.
P. ∇ still.
175. *Iridisnostr.* { N. Radix.
P. 1. Succ. 2. Fecula. 3. ol. infus.
176. *Ireos Flor.* { N. Radix.
& Illyr. { P. 1. Extr. 2. Spec. Diarr. simpl. 3. comp. Salom.
177. *Iugland.* { N. 1. Nuces. 2. Putam. 3. Cort. 4. Iuli. 5. membranula.
P. 1. Cond. nuc. 2. ∇ Vomitor. 3. Rob. 4. ol. expr. 5. Elect.

178. *Iujub.* { N. Fructus.
P. Syrup. de Iujub.
179. *Iuniper.* { N. 1. Lign. 2. Bacc. 3. Gum. 4. Fung.
P. 1. ∇ . è bacc. 2. spir. 3. ol. ex bac. 4. ol. ex ligno. 5. Θ .
6. Rob. 7. Extr. gummos. 8. Extr. è bac. 9. ∇ ophthalm.
è fung. 10. Elixyr.
180. *Lactuc.* { N. 1. Folia. 2. Semen.
P. 1. ∇ . 2. Succ. 3. condit. caul.
181. *Lagop.*
182. *Lapath.* { N. 1. Rad. 2. Semen.
P. ∇ . still.
183. *Laric.* 1. Resina. 2. Fungus.
184. *Lauri.* { N. 1. Fol. 2. Baccæ.
P. 1. El. de b. 2. Empl. 3. ol. expr. 4. ol. still. 5. spir. 6. Essent.
185. *Lens palustris.*
186. *Lentisc.* Gumm. vel Mastich.
187. *Levistic.* { N. 1. Fol. 2. Rad. 3. Semen.
P. 1. ∇ . 2. ol. 3. Θ .
188. *Lichen.* { N. Folia.
P. ∇ . st. & flor.
189. *Ligustr.* { N. 1. Fol. 2. Flor.
P. 1. ∇ . st. 2. ol. infus.
190. *Lilij* { N. 1. Flor. 2. Rad. 3. stamina.
P. 1. ∇ . 2. ol. simpl. 3. ol. comp.
191. *Lil. cōvall.* { N. 1. Flores. 2. Rad. (sed rarò).
P. 1. ∇ . 2. ∇ . liliat. 3. spir. lil. 4. conf. 5. ol. inf. 6. ol. st.
7. pulv. sternut.
192. *Limon.* { N. Poma.
P. 1. succ. 2. syr. de f. 3. ∇ . ex flor.
193. *Linar.* { N. Fol.
P. ∇ st.
194. *Lini* { N. Semen.
P. 1. Mucilag. 2. Farin. 3. ol. expr.
195. *Lotus.*
196. *Lupul.* { N. 1. Flor. 2. Iuli.
P. Syr.
197. *Majoran.* { N. Fol. 2. Sem.
P. 1. ∇ . 2. conf. 3. ol. st. 4. Balsam.

198. *Malabathr.* Folia.

199. *Malv.* { N. 1. Fol. 2. Flor. 3. Sem. 4. Radix.
p. ▽ ft.

200. *Malv. arbor.* Flores.

201. *Mandragor.* { N. Cort. radice.
p. ol. coct.

202. *Marrub.* { N. Folia.
p. 1. ▽. 2. syrup. de prafs. 3. spec. diapr.

203. *Marj.* { N. Folia.
p. pilulæ marocost.

204. *Matricar.* { N. Fol. cum flor.
p. 1. ▽. 2. Θ. 3. syr. 4. ol. ft.

205. *Matrisylv.*

206. *Melilot.* { N. 1. Flores. 2. Semen.
p. 1. ▽. 2. Empl. de Mel.

207. *Meliss.* { N. 1. Herba. 2. Flor.
p. 1. ▽. 2. ol. 3. Extr. 4. conf. 5. syr. f. 6. S. comp.

208. *Melon.* { N. Semen. f. nuclei,
p. Condit. poma.

209. *Menth.* { N. Herba cum flor.
p. 1. ▽. 2. syr. de M. minor. 3. major. 4. conf. 5. ol. still
6. ol. inf. 7. Balsam. 8. Θ.

210. *Menth. Sarracenic* 1. Fol. 2. Radix.

211. *Mercurial.* { N. Folia.
p. 1. ▽. 2. syr. 3. Mel.

212. *Mespil.* 1. Fruct. 2. offic. 3. Folia.

213. *Mei* Radix.

214. *Mily.* { N. 1. Semen. 2. Farina,
p. 1. ▽ still. 2. Dec.

215. *Mily Solis* { N. 1. Semen. 2. Folia (rarò.)
p. ▽. ft.

216. *Millefol.* { N. Fol. cum flor.
p. ▽.

217. *Momordic.* { N. 1. Folia. 2. poma.
p. ol. inf.

218. *Mori* { N. 1. cort. radicis. 2. fol. 3. fructus.
p. 1. ▽. 2. Rob. Diam. f. 3. comp. 4. Nicol. 5. D. Cordi.

219. *Moschat.* { N. 1. Nux. 2. Flor. (Macis.
p. 1. Cond. nux. 2. ▽. nuc. 3. ol. ft. 4. ol. expr. 5. ⊖. 6. ol.
macis ft. 7. ol. expr. 8. Extr. 9. Bals. macis, 10. B. Nucistæ.
220. *Muscus arboreus ipse.*
221. *Muscus terrestris.*
222. *Myrtilli baccæ.*
223. *Myrt.* { N. 1. Folia. 2. Baccæ.
p. 1. syr. 2. ol. myrtillor. 3. ol. myrtin.
224. *Nap.* { N. Semen.
p. ol. expr.
225. *Nasturt. aq.* { N. Herba cum flor.
p. 1. succ. insp. 2. ▽. 3. spir,
226. *Nasturt. hort.* 1. Folia. 2. Semen,
227. *Nepeta Herba.*
228. *Nephriticum* lignum & hujus infusio.
229. *Nicotian.* { N. 1. Folia. 2. Semen.
p. 1. ▽. 2. syr. 3. ol. ft. 4. ol. infus. 5. ⊖. 6. Ung. 7. Bals.
230. *Nigell.* { N. Semen.
p. Sem. pp. 2. ▽. 3. ol. ft.
231. *Nūmular.* { N. Herba.
p. ▽ ft.
232. *Nymph.* { N. 1. Rad. 2. Fol. 3. Sem. 4. Flor.
p. 1. ▽ è Fl. alb. 2. ▽ è lut. 3. Syr. f. 4. Syr. c. de Nenuph.
5. conf. 6. ol. inf. 7. Unguent.
233. *Olex.* { N. Folia.
p. 1. cond. fr. 2. ol. comm. 3. ol. omphacin,
234. *Onon.* { N. Radix ac potissimum Cortex,
p. ▽ ft.
235. *Origan.* { N. Summitates.
p. 1. ▽. 2. ol. ft. 3. ⊖.
236. *Palma.* Dactyli. hinc Diaphoenicon.
237. *Papav. sat.* { N. 1. Fl. 2. Sem. alb. 3. Sem. nigr. 4. Capita cum & sine semine.
p. 1. Succ. insp. 2. Extr. 3. ▽. 4. syr. f. 5. C. 6. El. 1. Diac.
f. 2. Montan. 3. Actuar. 7. Loch. 8. ol. expr,
238. *Papav. err.* { N. Flores.
p. 1. ▽. 2. syr. 3. conf. 4. extr. 5. ✕.
239. *Parietar.* { N. Folia,
p. ▽ ft.

240. *Paris herb.* { N. 1. Baccæ. 2. Folia.
P. Pulvis Saxonie.
241. *Pastinac.* { N. 1. Sem. 2. Herba (rarò.)
P. 1. ▽. 2. ol. ft.
242. *Pastin. sylvestr.* Semen.
243. *Perfoliat.* { N. 1. Folia, 2. Semen.
P. ▽.
244. *Persic.* { N. 1. Folia, 2. Flor. 3. Nucl. 4. Fruct.
P. 1. Cond. 2. ▽ fl. 3. ▽ diur. 4. syr. fl. 5. conf. 6. ol. expr.
245. *Persicaria* Folia.
246. *Petasit.* { N. Radix.
P. 1. ▽. 2. ol. ft. 3. extr.
247. *Petrosel.* { N. 1. Rad. 2. Sem. 3. Fol.
P. ▽. still.
248. *Petrosel. montan.* 1. Rad. 2. Folia.
249. *Petrosel. Macedonic.* 1. Semen. 2. Radix (rarò.)
250. *Peucedan.* { N. 1. Rad. 2. Semen.
P. 1. ⊖. 2. ol. ft.
251. *Pimpinell.* { N. 1. Rad. 2. Semen.
P. 1. Cond. rad. 2. conf. 3. conf. 4. ▽ ft. 5. ol. ft. ⊖.
252. *Pinastr.* { N. 1. Cort. 2. Fol. 3. Nuc. 4. Resina.
P. ▽.
253. *Pini* { N. 1. Nuces pineæ, 2. Cort. 3. Folia.
P. ol. expr.
254. *Piper* { N. Semen. 1. album. 2. nigrum. 3. longum.
P. 1. Spec. Diatr. pip. 2. Trag. fort. 3. ol. ft. 4. ol. inf.
255. *Pistac.* { N. Fruct.
P. ol. expr.
256. *Plant.* { N. 1. Sem. 2. Fol. 3. Radix.
P. 1. Succ. insp. 2. ▽. 3. syr.
257. *Pæon.* { N. 1. Rad. 2. Sem. 3. Flores.
P. 1. ▽. 2. syr. 3. extr. 4. conf. 5. ⊖. 6. Fecul. 7. ol. ft.
258. *Polygon.* { N. Herba.
P. ▽.
259. *Polygonat.* { N. 1. Rad. 2. Fol. 3. Baccæ.
P. ▽.

260. *Pomi*. { N. Poma, (acida, dulcia, subacida.
P. 1. succ. 2. syr. f. 3. syr. Reg. fab. 4. Extr. f. succ. inspiss. 5. Extr. rad.
261. *Popul.* { N. 1. cort. (albæ.) 2. Oculi (nigræ.) 3. stilla,
P. 1. ol. inf. 2. Unguent.
262. *Porri.* 1. Rad. 2. Herb. 3. Sem.
263. *Portulac.* { N. 1. Folia. 2. Semen.
P. 1. succ. insp. 2. ∇. 3. syr. f. 4. syr. C.
264. *Primul. veris* { N. 1. Flores. 2. Folia.
P. 1. ∇. 2. conf.
265. *Prunell.* { N. 1. Folia. 2. Flor.
P. ∇.
266. *Pruni.* { N. 1. pruna. 2. Gummi.
P. 1. Pulpa. 2. El. diapr. simpl. 3. comp. 4. Diapr. non laxitivū.
267. *Ptarmica* 1. Radix. 2. Folia.
268. *Puleg.* { N. Folia.
P. 1. ∇. 2. ∇. bis destill. 3. ol. ft.
269. *Pulmonaria* Folia.
270. *Pyrethr.* Radix.
271. *Pyrol.* Folia.
272. *Pyri fructus* (pyra.
273. *Quercus* { N. 1. Folia. 2. Gland. 3. Cupulæ. 4. Cort. 5. Viscum. 6. fung.
P. ∇.
274. *Ranunculi.*
275. *Raphan.* { N. 1. Semen. 2. Radix.
P. ∇.
276. *Raphan. marin.* Radix.
277. *Rapi.* Radix.
278. *Rhodia* radix.
279. *Rhodium* lignum ejusq; Extract.
280. *Rhapontic.* vulgaris radix.
281. *Rhapontic.* veri.
282. *Rhois.* { N. 1. Sem. 2. Folia.
P. succus Sumach.
283. *Rib.* { N. Baccæ
P. 1. cond. bacc. 2. Rob. f. 3. Rob. comp.
N. 1. Flores. 2. Anthera.
284. *Rosa.* { P. 1. ✠. 2. ∇. 1. fl. rub. 2. pallid. 3. alb. 3. Bals. 4. conf. f. &
| O-ta, tum & conf. pallid, 5. Elect. rosat, 2. de f. rosar.
6. Morfell.

- Rosa.** | 6. Morfell. 7. ol. still. & ol. infus. 1. vulgare. 2. omphac. 3. comp. p.
 8. Pil. rosat. 9. spec. El. de f. rosar. it. spec. arom. ros. sp. Diarrh.
 Abb. sp. rosat. novell. 10. spirit. 11. syrup. 1. rosat. f. 2. solut.
 Muscharum, 3. laxat. comp. f. elleb. 4. sine elleb. 5. de ros. sicc.
 6. Iuleb. 7. mel. rosat. Mes. f. m. citrat. m. laxat. 12. Tinctur.
 13. Troch. Diarrh. 14. Ung. rosat.
285. *Rorell.* 1. Herba 2. Succus.
286. *Rorismar.* { N. Folia. 2. Flor. (Anthos) 3. semen.
 { P. 1. ∇ . 2. ol. st. 3. Bals. 4. conf. 5. spec. dianth.
287. *Rubie radix.*
288. *Rub.* { N. 1. Fol. 2. Fr. (1. Mora rubi. 2. Mora bati.) 3. Cymæ. 4. Rad.
 { P. 1. Rob. Diam. f. 2. Diam. c. 3. Diam. Nicol.
289. *Rub. idai.* { N. Fructus.
 { P. 1. syr. è f. 2. $\times$.
290. *Rusci Radix.*
291. *Rut. hortens.* { N. 1. Herb. f. summit. 2. semen.
 { P. 1. ∇ . 2. ol. st. 3. ol. inf. 4. $\ominus$. 5. $\times$. 6. Bals.
292. *Rut. murat.*
293. *Sabin.* { N. Folia.
 { P. 1. ∇ .
294. *Salic.* 1. Fol. 2. juli.
295. *Salvia* { N. 1. Folia. 2. Flor.
 { P. 1. ∇ . 2. ol. stil. 3. $\ominus$. 4. conserv.
296. *Sābuc.* { N. 1. Flor. 2. Bacc. 3. Cort. 4. Spong. 5. Turiones.
 { P. è florib. 1. ∇ . 2. spir. 3. vin. 4. ol. stil. 5. ol. infus.
 { è baccis. 1. Rob. 2. Tinct. 3. Spir. 4. ol. expr. 5. Tragea.
297. *Sanguisorb.* { N. 1. Herb. cum flor. 2. Rad.
 { P. 1. ∇ . 2. syr. 3. conserv.
298. *Sanicul.* { N. 1. Folia. 2. Radix.
 { P. ∇ .
299. *Santal.* { N. Lignum 1. alb. 2. rubr. 3. citrin.
 { P. 1. Extr. gummos. 2. spec. Diatysant. 3. Ung. 4. Cerotum.
300. *Santonie.* { N. Semen.
 { P. 1. Semen ppt. 2. Conf. Cinæ.
301. *Saponar.* 1. Radix. 2. Folia.
302. *Sarsaparilla radix.*
303. *Sassafr.* { N. 1. Lignum 2. Cortex.
 { P. 1. Extr. 2. ol. still.

304. *Satureja* { N. Herba cum flor.
P. 1. ∇ . 2. ol. still.
305. *Satyrj* { N. Radix.
P. 1. condit. rad. 2. Elect. dias. 3. extr. sang.
306. *Saxifr.* { N. 1. Fol. cum Fl. 2. Rad. (semen dicta.
P. ∇ .
307. *Scabios.* { N. 1. Rad. 2. Fol. 3. Flor.
P. 1. ∇ . 2. syr. 2. conf. 4. $\ominus$.
308. *Schisanthi* 1. Culmi. 2. Flor. 3. Radix.
309. *Scolopendr.* { N. Folia.
ver. { P. Syrup.
310. *Scolopendr.* { N. Folia.
vulgar. { P. ∇ .
311. *Scord.* { N. Folia.
P. 1. ∇ . 2. succ. insp. 3. syr. s. 4. syr. c. 5. El. Diascord. Fra.
312. *Scorzoner.* { N. Radix.
P. 1. Extr. 2. Cond. radix.
313. *Scrophul.* { N. Radix.
P. ∇ .
314. *Scyll.* { N. Radix.
P. 1. rad. ppt. 2. oxymel. s. & c. 3. loch. 4. $\times$ 5. Fecula. 6. Extr.
315. *Sebesten.* { N. Fruct. sebesten.
P. Elect. de seb.
316. *Secal.* { N. 1. Farin. 2. Furf.
P. 1. panis. 2. ∇ . panis. 3. ∇ . gram.
317. *Sedi.* { N. Folia.
P. 1. ∇ . 2. succ.
318. *Senecionis* { N. Caulis cum Fol. ac Flor.
P. ∇ ft.
319. *Serpill.* { N. Herb. cum Flor.
P. ∇ .
320. *Sesam.* { N. Semen.
P. ol. expr.
321. *Sesel. mathiotic. semen.*
322. *Sesel. officinar.* 1. Radix. 2. Semen.
323. *Sesel. Cretic. semen.*
324. *Siderit. Herba.*

325. *Siliqua* fructus, f. succus melliginus.
326. *Sinap.* { N. Semen.
P. ol. expr.
327. *Sisar.* Radix.
328. *Solan.* { N. 1. Herba, 2. Baccæ.
P. ▽ still.
329. *Sorbi* fructus (Sorbum.
330. *Spica* { N. 1. Fol, 2. Flor. Lavend. 3. Sem. Lavend.
P. conf. 2. ▽. 3. ol. ft.
331. *Spic. celtic.* radicula cum adnatis.
332. *Spic. Indic.* { N. Radix.
P. 1. ol. nardin. f. 2. comp.
333. *Spinachia* Herba.
334. *Staphisagr.* Semen.
335. *Stachad.* { N. Flores f. spicæ compressæ.
P. 1. Syr. f. 2. Syr. c. 3. Syr. Fernelii.
336. *Stachad.* Citr. Flores.
337. *Succif.* { N. 1. Rad. 2. Flor. 3. Folia.
P. ▽.
N. 1. Rad. 2. Fol. 3. Flores.
338. *Symphyt.* { P. 1. ▽. 2. Conf. 3. Cond. rad. 4. Syr. 5. Extr. 6. Extr. sanguineum. 7. ol. ft.
339. *Tamarisc.* { N. 1. Lignum, 2. Rad. 3. Cort. (inprimis radicis.)
P. Extr.
340. *Tanac.* { N. 1. Herb. cum Fl. 2. Sem.
P. 1. ▽. 2. ol. still.
341. *Taps.* barb.
342. *Taraxac.* { N. 1. Rad. 2. Folia.
P. ▽.
343. *Thlaspi.* 1. Semen. 2. Herba.
344. *Teucry* Herba cum Flor.
345. *Thym.* { N. 1. Herba. 2. Semen.
P. 1. ▽. 2. spir. 3. ol. still.
346. *Thymiana* Cortex.
347. *Tilia* { N. 1. Flor. 2. Fol. 3. Cort. 4. Sem. 5. Lignum.
P. 1. ▽. 2. conf.
348. *Tormentill.* { N. Radix.
P. ▽.

349. *Tritic.* { N. 1. Semen. 2. Farina. 3. Furfures.
P. 1. ▽. 2. ol.
350. *Tussilag.* { N. 1. Folia. 2. Radix.
P. 1. syr. de farfara 2. conf. 3. ▽.
351. *Valer.* { N. 1. Radix. 2. Herba (Phuveri.
P. 1. ▽. 2. Extr.
352. *Verbasc.* { N. 1. Fol. 2. Fl. 3. Rad. (rarò.)
P. 1. ▽. 2. ol. inf.
353. *Verben.* { N. Herba s. summit.
P. 1. ▽. 2. Ung.
354. *Vermicularis* folia cum florib.
355. *Veronic.* { N. 1. Folia 2. Flores.
P. 1. ▽. 2. syr. 3. ⊖.
356. *Viectorial.* radix.
357. *Vincæ peruv.* { N. Folia.
P. ▽.
358. *Vincetoxic.* { N. 1. Radix. 2. Semen. (sed rarò.)
P. 1. ▽. 2. Extr.
359. *Viol. purpur.* { N. 1. Flor. 2. Fol. 3. semen.
P. 1. syr. sol. 2. syr. violar. s. 3. s. viol. comp. 4. juleb.
5. conf. 6. ✕. 7. ol. inf. 8. ▽. still. è flor. tum ex tota.
9. Tinct. 10. Extr. 11. Trochisc.
360. *Vitis.* { N. 1. Folia 2. lachryma 3. Uvæ 1. immatur. 2. maturæ 3. pas-
sæ maximæ, (Zibebæ.) majores & minores. 4. Vinacea.
P. 1. Cinis sarment. 2. loch. passulat. 3. mel. pass. 4. passulæ
laxativ.
361. *Virg. aur.* { N. 1. Fol. 2. Flor.
P. ▽.
362. *Virg. aureæ* consolid. dictæ Folia.
363. *Vlmar.* { N. 1. Folia cum flor. 2. Radix (rarò.)
P. 1. ▽. 2. Extr.
364. *Vrtic.* { N. 1. Rad. (maximæ) 2. semen 3. Fol. (minoris) & Romanæ.)
4. semen.
P. ▽.
365. *Vrtic. mortuæ.* { N. Herba cum Flor.
P. Conserv.
366. *Zedoar.* { N. Radix longa, rotunda.
P. 1. Cond. 2. conf. 3. Extr. 4. ol. 5. ▽.

367. Zinzib. { N. Radix.
 P. Cond. in China, 2. cond. nostrat. 3. conf. 4. Zz. laxativ.
 5. spec. Diaz. 6. ol. still.

Classis 2. de Alterantib. secundariis.

368. Acet. { N. 1. Vinacea 2. cerevisiaria 3. pomacea.
 P. 1. ✕. dest. com. 2. & ex fecib. 3. ✕. radicat. 4. ✕. mellit.
 5. ✕. Terebinth. 6. Crytalli.

369. G. Ammoniac. { N. 1. ῥῆγμα 2. φάρμακ.
 P. 1. Amm. depurat. 2. ol. st. 3. pil. 4. Extr. resinof.
 5. Extr. viscos.

370. G. Anima. P. Ol. st.

371. G. Arabic. P. 1. Pulvis, 2. G. depuratum.

Asa fetid. { N. ipsa asa.
 P. 1. Pilulæ fætidae 2. Pil. de Asa f.

372. Balsamum verum.

373. Balsamum de Tolu.

374. Balsamum indicum. & ejus spiritus.

375. Bdellium. Gummi (lachryma) & P. Pilulæ.

376. Benzoin. & P. 1. Magist. 2. Flores. 3. Liquor. 4. oleum still.

377. Camphora. & P. 1. oleum 2. ol. 3. liquor. 4. Essent. alexiteria.

378. Cancanum.

379. Caranna.

380. Colophonia.

381. Copal. Resina & P. ol. still.

382. Elemi & P. ol. st.

383. Fuligo & P. 1. spir. 2. ol. 3. Θ.

384. Galbanum & P. 1. depurat. 2. ol. st. 3. Galbanetum 4. Cerot. de G.

385. Hypocistis & P. depurat.

386. Lacca & P. 1. lota. 2. Trochisc.

387. Ladanum & P. ol. st.

388. Liquidambra & P. 1. ol. expr. 2. coctum.

389. Lycium.

390. Mastiche & P. 1. ol. st. Bals. 2. ol. per del. 3. ol. coct. 4. spir. 5. V.
 mastich. 6. ∇. 7. Pilulæ.

391. Myrrha & P. 1. depurat. 2. Extract. 3. ol. still. 4. Liquor.

392. Omphacimum & P. syrupus de Agresta.

393. Opium { N. 1. Exoticum (Thebaic.) 2. Nostrat.
 P. 1. Extr. Querc. 2. aliud. 3. Extr. Salæ. 4. Extr. Croll. 5. Lan-
 danum.

- Opium* } danum opiat. 5. L. op. Querc. 6. aliud. maj. 7. L. op. f. Anodynū
 specificū Parac. 8. Nepeth, aureū Salæ. 8. L. op. Croll. 9. L. op. Seā
394. *Opopanax*.
395. *Pissasphaltos*.
396. *Picis* } N. 1. Pix liquida. 2. P. sicca (palimpissa.)
 } P. ol. still.
397. *Resin*. } N. 1. Vera. 2. Vulgaris.
Terebinth. } P. 1. Spir. 2. ol. 3. Balf. 4. Colophonia.
 } N. à loc. 1. Sacch. Madar. 2. Canar. 2. Thomæū. 4. Melif. (cibale.
398. *Sacchar*. } 5. Valent. ab elaborat. 1. Sacch. non finum. 2. finum. 3. candif.
 } 4. Penidiat.
 } P. 1. Sacch. penid. 2. Rosat. 3. Violat. 4. ∇ still. 5. ol. 6. ⊖. 7. Liq.
399. *Sagapenum*. & P. 1. depurat. 2. Pilul. comm. 3. Pil. Camilli. 4. Pil. fr-
 tidæ. 5. ol. still.
400. *Sanguis Draconis*.
401. *Sarcocolla* & P. Pilul. de Sarcocoll.
402. *Succolata*.
403. *Storax calamit.* & P. 1. ol. still. 2. ol. coct.
404. *Styrax liquidus*.
405. *Tacamahaca* & P. 1. ol. still. 2. Emplast.
406. *Tartari* } 1. Depurat. unde cremor. crystall. Acidum ♀i.
Prep. } 2. Destillat. unde 1. Spir. & ol. 2. Spir. comp. 3. Spir. ♀i
 } ⊖-latus.
 } 3. Salificat. 1. ⊖ ♀i. 2. Magist. 3. Mag. purg. 4. Tinctur.
 } 5. ♀. ⊖-latus. 6. ♀ ⊖-latus crystallifatus.
407. *Thuris* } N. 1. Thus 2. Cortex 3. Manna.
 } P. 1. Liqueor 2. Elect. Diaolib.
408. *Tragacantha* & P. 1. Spec. Diatrag. calid. 2. frigid.
409. *Vini*. P. 1. ∇. 2. ∇ subtiliss. 3. ∇ alcalifat. 4. ∇ ♀satus 5. ∇ ♀al-
 califat. 6. ∇ philosophica 7. ∇ microcosmic. 8. ∇ ⊖-latus
 9. Mag. Vini. 10. ∇ temperata. 11. ⊖ philosophor.

Class. 3. de Purgantib. primariis,

412. *Agarici* } N. Fungus 1. Mas 2. Foem.
 } P. 1. Extr. 2. Trochiscat. 3. Trochisci. 4. Pil.
413. *Asari* } N. 1. Radix 2. Folia.
 } P. 1. Extr. Coagulum 2. El. Diasar.

414. *Bryon.*

414. *Bryon.* { N. Radix.
P. 1. Fecula. 2. Ung. Agrippæ.
415. *Cartham.* { N. Semen.
P. 1. Extr. Diacarth. 2. Syrup. 3. El. Diac. 4. Spec. Diac.
N. Siliquæ & Medulla.
416. *Cass.* { P. 1. Flos s. pulpa. 2. C. Extracta pro clyst. 3. El. Diacass.
c. Mann 4. C. Extr. sine foliis senæ. 5. c. fl. senæ. 6. Extr.
417. *Cataputiæ minor.* 1. Semen s. grana. 2. Folia (rarissime.
N. *Cataputia major.* v. *Ricinus.*
418. *Colocynthid.* { N. Poma.
P. 1. Troch. Alhandal. 2. inf. Trochise, 3. Extr. coloc.
419. *Ebuli.* { N. 1. Cortex 2. Acini s. seminula.
P. ol. expr.
420. *Ellebori nigri.* { N. Rad. Cort.
P. 1. præpar. Offic. 2. præp. Recentior. 3. Extr. 4. Extr. Querc.
5. aliud Extr. 6. Extr. Salæ 7. Syrup. 8. Oxymel.
421. *Ellebor. alb.* Radix.
422. *Euphym.* { N. Integra planta.
P. Syrup.
423. *Esula.* { N. 1. Cort. 2. Fol. 3. Succus.
P. 1. Extr. Salæ. 2. Extr. Ruland. 3. 4. Extr. Querc.
424. *Frangula.* Cortex interior.
425. *Gratiola.* { N. Folia.
P. Extr. s. Succus.
426. *Hermodactyl.* { N. Rad.
P. Pilulæ.
427. *Ialap.* { N. Radix.
P. 1. Extr. 2. Magist. s. Refina.
428. *Mechoacan.* { N. Radix.
P. 1. Extr. simpl. 2. Extr. comp.
429. *Mezerej.* { N. 1. Cort. 2. Fol. 3. Grana.
P. 1. Pil.
430. *Myrobalan.* { N. Fruct. 1. chebul. 2. citrin. 3. Belliric. 4. Ind. 5. Emblic.
P. 1. Pil. de 5. generib. 2. Extr.
431. *Polypodij.* Radix.
432. *Psyllij.* { N. Semen.
P. Elect.

433. *Rhabar-*

433. *Rhabarbar.* { N. Radix.
P. 1. Condit. 2. Syrup. de Cich. cum Rhabarb. 3. Syrup.
de R. solut. 4. Syrup. Diafer. 5. Troch. de R.
6. Pil. de R. 7. Extr.
434. *Ricini* { N. Semen feu nuclei.
P. ol. de Kerva.
435. *Ricini Americ.* grana f. Grana Tiglia.
{ N. 1. Folia 2. Folliculi (rarò.)
436. *Senna* { P. 1. pulvis f. Montagn. 2. syr. Fol. f. 3. syr. de pomis Reg. Sab.
4. El. Diabelzem. 5. passul. laxat. 6. Extr.
437. *Staphid. agrie* semen.
438. *Soldanell.* { N. Herba f. Eolia.
P. Succus inspissatus.
439. *Spinae infector.* { N. Baccæ.
P. 1. succ. inspiss. 2. Syrup.
440. *Turpeth.* { N. Cortex.
P. 1. Spec. Diaturb. cum Rhabarb. 2. pulv. Stockfaldi. 3.
pil. de Turb. 4. ✕ de turb. 5. Extr.
441. *Tamarind.* { N. Fructus (Dactylus).
P. 1. Pulpa T. 2. El. Diaphæn.

Class. 4. de Purgantib. secundariis.

442. *Aloes* { N. Succus sc. Aloe, 1. Lucida. 2. Succotrina. 3. Epatica 4. ca-
ballina.
P. 1. Iota. 2. Balsam. f. Extr. 3. Violata. 4. Viol. ☐ea 5. Rosata.
6. Rosata, Aquæ pend.
443. *Elaterium* { N. Succus Elaterium.
P. 1. Depuratum 2. Correctum.
444. *Euphorbium* { N. 1. Flavum 2. candicans.
(Succus) { P. 1. 2. 3. 4. correct. 5. Extract. 6. ol. inf. 7. Pilulæ.
445. *Ghitta jemon.* { N. Succus.
P. 1. Correct. 2. Extr. f. Magist.
446. *Manna.* { N. ipsa Manna.
P. 1. Elect. Diacass. c. M. 2. El. lenit. de M. 3. M. ☐ifat. 4.
Spirit. 5. ▽.
447. *Opopanax* { N.
P. 1. op. depuratum 2. Extr. 3. Pilul. 4. ol. still.

448. *Scam-*

f N. Succus.

448. *Scammon.* { P. 1. Correct. Diagryd. 2. Defecat. 3. Extr. Resina 4. Extr. aromatizat. 5. Elixyr. Pilul. 6. Θ -tum. 7. Δ -tum. 8. Rosat. 9. Inf. f. Spirit. purgans. 10. Diacidon. lucid. 11. Gelatina laxat.

Hinc Conf. anis. laxat, El. bened, laxat, El. de Citro, sol. Diacydonit. laxat. &c.

LIB. V.

DE

ZOOLOGIA.

1. *Classis de Animalibus terrestrib.* *perfectiorib.*

1. *Agni* 1. Pulmones (cum recentes tum siccati.) 2. Fel 3. Lana 4. Ossa incin. 5. coagulum.
2. *Alces* { N. 1. Ungula 2. Nervi.
P. 1. Ung. pp. 2. Magist. 3. ∇ cerebri. 4. ol. 5. Θ .
3. *Apri* { N. 1. adeps. 2. Dens 3. Genitale. 4. Fel. 5. stercus. 6. Urina.
P. 1. Dens præp. 2. Magist. 3. ∇ Sanguin.
4. *Asin.* 1. Ungul. 2. Sang. 3. Lac. 4. Urin. 5. Sterc. 6. Adeps 7. pellis.
f N. 1. Cornu. 2. Fel. 3. Iecur. 4. Splen. 5. Sanguis 6. Medull.
7. Sebum 8. Axung. 9. Ung. 10. Urin. 11. Sterc. 12. Lapill.
13. Lac. 14. Butyr. 15. Cas. 16. Priapus.
5. *Bovis* { P. 1. ∇ stercor. (omnium florum.) 2. ∇ sang. 3. Dec. splen.
4. Extr. splen. & epat. 5. ol. butyr. 6. Tinct. fellis.
6. *Bubul.* { N. 1. Cornu & Ungulæ 2. sebum 3. stercus.
P. Extr. Epat.
7. *Bufon.* { N. 1. Buf. exiccat. 2. Lapis Bufonites.
P. 1. Amulet. 2. Pulvis. 3. Sal. 4. oleum.
8. *Canis* 1. Integer. 2. Caput. 3. Axung. 4. Fel. 5. Sang. 6. Sterc. 7. Vrina.
8. Dens. 9. Pellis 10. Pilus.
f N. 1. Corn. 2. Sang. 3. Lien 4. Medulla 5. Sebum 6. Lac. 7. Lapilli
9. *Capri.* { 8. Sterc. 9. Vrina 10. Vesica 11. Oment. 12. Pellis.
P. Sang. 1. Spiritus 2. ol. 3. Θ . 4. Balf. antipodagr.
10. *Capra alpina* 1. Sang. 2. Sev. 3. Iecur 4. Fel. 5. Sterc. 6. Lapis.
11. *Capr cervæ orient.* Lap. Bezoar orient.
12. *Capr cervæ occid.* Lap. Bez. occident.

13. *Capreoli* 1. Caro 2. Coagul. 3. Iecur 4. Fel 5. Lien 6. Stercus.

14. *Castor.* { N. 1. Axung. 2. Testic. (castorium) 3. Pellis.
P. 1. ol. infus. 2. ol. still. 3. El. diacast. 4. Extr.

15. *Cati domest.* 1. Axung. 2. Sang. 3. Caput 4. Sterc. 5. Pellis.

16. *Cati Zibethini Excrementum* (Zibethum.)

{ N. 1. Cornu 2. Corium 3. Os de Corde 4. Genitale 5. Testicul.
6. Sang. 7. Lachrym. 8. Medull. 9. Sev. 10. Talus (Astragalus) 11. Lapis.

17. *Cervi* { P. Ex Cornu 1. C. C. ust. 2. ppt. 3. C. C. phil. calc. 4. Magist. 5. Gal-
reda 6. Liquor 7. oleum 8. $\ominus$ vol. 9. ∇ è tiphis.

{ Ex Sang. Balsam. antipodagr.

{ Ex Sevo. ol. still.

18. *Cochl.* { N. 1. Integræ 2. Testæ 3. Pinguedo 4. Mucus
P. 1. ∇ . 2. Cinis.

19. *Cunicul.* 1. Integer ustus 2. Axung. 3. Cerebrum.

20. *Elephant.* { N. Dens (Ebur,
P. 1. Ebur ustum 2. Trochisc. de spodio.

{ N. 1. Sang. 2. Coagul. 3. Lac 4. Sterc. 5. Lichenes 6. Testes
7. Pinguedo lubæ. 8. Ungul. 9. Pili 10. Saliva 11. Dens
12. Lapis.

{ P. Extr. Lichen.

22. *Erinaceus* 1. Integer 2. Iecur 3. Axungia.

{ *Vivi* 1. capilli & horum ∇ . 2. Ungues & inde P. mucilago
3. Saliva 4. Cerimen 5. Sudor 6. Lac & ex hoc P. 1. ∇
 $\ominus$ a 2. Butyrum 7. Sang. menstr. 8. Secūdina 9. Urin. ejus-
que P. sc. 1. 2. 3. 4. *Spiritus* 5. *Magist.* 6. *oleum ludi* 10.
Stercus cujus P. 1. ∇ & *oleum* 11. Semen 12. Sanguis &
P. 1. ∇ . 2. 3. ol. 4. *Balsam. antipod.* 5. *Spir. antiepilept.*
13. *Calculus* & P. 1. $\ominus$ 2. ol. 3. *Essentia.*

23. *Hominis* { *Interempti* 1. Mumia & P. præter vulgaria 1. 2. 3. *Tinctura* 4. ol.
mumiat. 5. ∇ divina. 2. Cutis 3. Pinguedo & P. *Lini-*
mentum 4. Ossa & P. 1. *Pulvis* 2. ppt. 3. *Magist.* 4. Ol. &
5. $\ominus$ volat. & c. 5. Cranium & P. 1. *Calx* 2. ppt. 3. *Ma-*
gist. 4. *Spir.* 5. ol. 6. $\ominus$ volat. 7. Extr. 8. Galreda. 6. Usnea
7. Cerebrum & P. 1. *Spir. s. aurea* 2. ol. 3. ∇ antepilept.
8. Fellis Extr. 9. Cor.

24. *Lepo-*

fN. Succus.

448. Scammon. { P. 1. Correct. Diagryd. 2. Defecat. 3. Extr. Resina 4. Extr. aromatizat. 5. Elixyr. Pilul. 6. Θ -tum. 7. Δ -tum. 8. Rosat. 9. Inf. f. Spirit. purgans. 10. Diacidon. lucid. 11. Gelatina laxat.

Hinc Conf. anis. laxat. El. bened. laxat. El. de Citro. sol. Diacydonit. laxat. &c.

LIB. V.

DE

ZOOLOGIA.

1. Classis de Animalibus terrestrib. perfectiorib.

1. Agni 1. Pulmones (cum recentes tum siccati.) 2. Fel 3. Lana 4. Ossa incin. 5. coagulum.
2. Alces { N. 1. Ungula 2. Nervi.
P. 1. Ung. pp. 2. Magist. 3. ∇ cerebri. 4. ol. 5. Θ .
3. Apri { N. 1. adeps. 2. Dens 3. Genitale. 4. Fel. 5. stercus. 6. Urina.
P. 1. Dens præp. 2. Magist. 3. ∇ Sanguin.
4. Asin. 1. Ungul. 2. Sang. 3. Lac. 4. Urin. 5. Sterc. 6. Adeps 7. pellis.
{ N. 1. Cornu. 2. Fel. 3. Iecur. 4. Splen. 5. Sanguis 6. Medull.
7. Sevum 8. Axung. 9. Ung. 10. Urin. 11. Sterc. 12. Lapill.
13. Lac. 14. Butyr. 15. Cas. 16. Priapus.
5. Bovis { P. 1. ∇ stercor. (omnium florum.) 2. ∇ sang. 3. Dec. splen.
4. Extr. splen. & epat. 5. ol. butyr. 6. Tinct. fellis.
6. Bubul. { N. 1. Cornu & Ungulæ 2. sevum 3. stercus.
P. Extr. Epat.
7. Bufon. { N. 1. Buf. exiccat. 2. Lapis Bufonites.
P. 1. Amulet. 2. Pulvis. 3. Sal. 4. oleum.
8. Canis 1. Integer. 2. Caput. 3. Axung. 4. Fel. 5. Sang. 6. Sterc. 7. Vrina.
8. Dens. 9. Pellis 10. Pilus.
{ N. 1. Corn. 2. Sang. 3. Lien 4. Medulla 5. Sevum 6. Lac. 7. Lapilli
9. Capri. { 8. Sterc. 9. Vrina 10. Vesica 11. Oment. 12. Pellis.
P. Sang. 1. Spiritus 2. ol. 3. Θ . 4. Balf. antipodagr.
10. Capra alpine 1. Sang. 2. Sev. 3. Iecur 4. Fel. 5. Sterc. 6. Lapis.
11. Capr cervæ orient. Lap. Bezoar orient.
12. Capr cervæ occid. Lap. Bez. occident.

13. *Capreoli* 1. Caro 2. Coagul. 3. Iecur 4. Fel 5. Lien 6. Stercus.

14. *Castor.* { N. 1. Axung. 2. Testic. (castorium) 3. Pellis.
P. 1. ol. infus. 2. ol. still. 3. El. diacast. 4. Extr.

15. *Cati domest.* 1. Axung. 2. Sang. 3. Caput 4. Sterc. 5. Pellis.

16. *Cati Zibethini Excrementum* (Zibethum.)

{ N. 1. Cornu 2. Corium 3. Os de Corde 4. Genitale 5. Testicul.
6. Sang. 7. Lachrym. 8. Medull. 9. Sev. 10. Talus (Astragalus) 11. Lapis.

17. *Cervi* { P. Ex Cornu 1. C. C. ust. 2. ppt. 3. C. C. phil. calc. 4. Magist. 5. Gal-
reda 6. Liquor 7. oleum 8. $\ominus$ vol. 9. ∇ è tiphis.

{ Ex Sang. Balsam. antipodagr.

{ Ex Sevo. ol. still.

18. *Cochl.* { N. 1. Integræ 2. Testæ 3. Pinguedo 4. Mucus
P. 1. ∇ . 2. Cinis.

19. *Cunicul.* 1. Integer ustus 2. Axung. 3. Cerebrum.

20. *Elephant.* { N. Dens (Ebur.
P. 1. Ebur ustum 2. Trochisc. de spodio.

21. *Equis* { N. 1. Sang. 2. Coagul. 3. Lac 4. Sterc. 5. Lichenes 6. Testes
7. Pinguedo lubæ. 8. Ungul. 9. Pili 10. Saliva 11. Dens
12. Lapis.

{ P. Extr. Lichen.

22. *Erinaceus* 1. Integer 2. Iecur 3. Axungia.

{ *Vivi* 1. capilli & horum ∇ . 2. Ungues & inde P. mucilago
3. Saliva 4. Cerimen 5. Sudor 6. Lac & ex hoc P. 1. ∇
 $\ominus$ a 2. Butyrum 7. Sang. menstr. 8. Secūdina 9. Urin. ejus-
que P. sc. 1. 2. 3. 4. Spiritus 5. Magist. 6. oleum ludi 10.
Stercus cuius P. 1. ∇ & oleum 11. Semen 12. Sanguis &
P. 1. ∇ . 2. 3. ol. 4. Balsam. antipod. 5. Spir. antiepilept.
13. Calculus & P. 1. $\ominus$ 2. ol. 3. Effentia.

23. *Hominis* { *Interempti* 1. Mumia & P. præter vulgaria 1. 2. 3. Tinctura 4. ol.
mumiat. 5. ∇ divina. 2. Cutis 3. Pinguedo & P. Lini-
mentum 4. Ossa & P. 1. Pulvis 2. ppt. 3. Magist. 4. Ol. &
5. $\ominus$ volat. & c. 5. Cranium & P. 1. Calx 2. ppt. 3. Ma-
gist. 4. Spir. 5. ol. 6. $\ominus$ volat. 7. Extr. 8. Galreda. 6. Usnea
7. Cerebrum & P. 1. Spir. s. ∇ aurea 2. ol. 3. ∇ antepilept.
8. Fellis Extr. 9. Cor.

24. *Lepo-*

24. *Leporis* 1. Cinis 2. Caput 3. Oculus 4. Sanguis 5. Pulmo. 6. Cerebr.
7. Cor 8. iecur 9. Fel 10. Renes 11. Testiculi 12. Uterus
13. Coagul. 14. Talus 15. Axung. 16. Sterc. 17. Pili.
25. *Lupi* { N. 1. Dens 2. Cor 3. Hepar 4. Intestin. 5. Axung. 6. Ossa 7. Sterc.
P. 1. ol. coct. 2. Essentia Sang.
26. *Lyncis* 1. Axung. 2. Unguis.
{ N. Excrementum Moschus.
27. *Moschij* P. 1. Spec. diam. dulc. 2. Spec. diam. amar. 3. Confect. Mo-
schard. f. Trochisc. 5. ol. Moschellin.
28. *Muli* 1. Ungul. 2. Urin. 3. Sterc. 4. Cor 5. Epar. Renes, Uterus, Te-
stes, spuma oris.
29. *Muris* 1. Mus ipse 2. Stercus.
29. *Mus araneus* f. forex ustus.
29. *Muris alpini* Adeps.
29. *Muris majoris* Stercus.
30. *Ovis* 1. Cerebrum 2. Fel 3. oesypus 4. Lana succida 5. Sevum 6. Pulm.
7. Oment. 8. Sterc. 9. Urina 10. Vesica 11. Caput & Pedes.
31. *Ranunculus viridis* 1. ipse ran. 2. Sanguis.
32. *Rhinocerotis* Cornu.
33. *Serpentis* { N. 1. Cinis 2. Pinguedo 3. Exuviae 4. Fel.
P. 1. Bezoardic. animale simpl. 2. comp.
34. *Suis* { N. 1. Fel 2. Pulm. 3. Pinguedo 4. Ossa 5. Talus 6. Stercus 7. Vesic.
P. 1. Unguenta 2. ∇ ad atrophiam.
35. *Talpe* 1. Cinis 2. Cor 3. Sanguis.
36. *Taxi* 1. Cinis 2. Sanguis 3. Adeps.
37. *Vipera* P. 1. Oleum coct. 2. Trochisc.
38. *Vituli* { N. 1. Medulla 2. Stercus.
P. pectoralis.
39. *Unicorn.* Cornu.
40. *Ursus* 1. Pinguedo 2. Fel 3. Oculus.
{ N. 1. Pingued. 2. Pulm. 3. Iecur 4. Fel 5. Lien 6. Pollis 7. Sang.
41. *Vulpis* { 8. Cinis 9. Sterc.
P. 1. Ol. 2. Lech. de Pulm. 3. Pulm. ppt.

Classis 2. de Avibus.

42. *Accipitr.* 1. ol. coct. 2. *Adeps.* 3. Excrementa.
43. *Alauda* 1. Cor vel integra al. 2. Sang.
44. *Alcedin.* Cor.
45. *Anat.* 1. Ipsa anas viva 2. *Adeps.* 3. Sang. 4. Fimus.
46. *Anser.* 1. Pingued. 2. Sang. 3. Sterc. 4. Cutis pedum.
47. *Ardea* Axungia.
48. *Ciconia* { N. 1. Integra 2. sterc. 3. Ventric. 4. Axung. 5. Fel.
P. 1. ∇ antepilept. 2. Arcan. alexiph.
49. *Columb.* 1. Integra viva 2. Sanguis 3. Tunica Ventric. 4. Fimus.
50. *Cornic.* Fimus.
51. *Corvi* 1. Pulli 2. Cerebr. 3. Pingued. & Sang. 4. Stercus.
52. *Coturnic.* 1. Ping. 2. Excrement.
53. *Cucul.* 1. Ustus 2. Fimus.
54. *Ficedula* comesta.
55. *Gall.* 1. Integra viva & P. 1. Gelatina 2. Contusum 2. Cerebr. 3. Tunica Ventric. 4. Testicul. 5. Fel. 6. Ping. 7. Guttur. 8. Sterc. 9. Ova eorumque testæ, membrana, albumen, vitellum & P. oleum.
56. *Grus* 1. Integ. 2. Ping. 3. Fel. 4. Caput, oculi, ventric. 5. Medulla tibiæ.
57. *Hirund.* { N. 1. Integ. 2. Cor 3. Sang. 4. Lapill. 5. Nidus 6. Stercus.
P. ∇ still.
58. *Milv.* 1. Cinis 2. Caput 3. Epar 4. Sang. 5. Fel. 6. sterc. 7. Ping. Hinc. P. Ung.
59. *Motacilla* pulvis.
60. *Noctua* 1. Caro 2. Fel. 3. Pinguedo.
61. *Olor.* 1. Pulli 2. *Adeps* 3. Pellis.
62. *Palumb.* plumæ ustæ tum Sang. Fimus, &c.
63. *Parus* Cinis.
64. *Passer Troglotites* comestus vel in cinere assumpt.
65. *Pavon.* 1. Jus 2. *Adeps* 3. Fel. 4. Sterc. 5. Pennæ 6. Ova.
66. *Perdic.* 1. Caro 2. Medull. 3. Sang. 4. Iecur 5. Fel. 6. Pennæ.
67. *Pic.* 1. Substantia 2. Cinis P ∇ antepil.
68. *Siruthion* 1. Tunica Ventric. 2. *Adeps.*
69. *Turtur* 1. P. Cinis & Extr. 2. Pinguedo.
70. *Upup.* 1. Caro 2. Pennæ.
71. *Vultur* 1. Caro 2. Ping. 3. Cerebr. 4. Fel. 5. Pennæ 6. Fimus.

Classis 3. de Piscibus.

72. *Anguill.* 1. Ping. 2. Caput 3. Sang.
73. *Barb.* Ova.

74. *Blatta bizantia* i. e. conchylum.

75. *Cancr.* { N. 1. Substantia 2. Oculi 3. Putamen.

{ P. 1. ppt. ocul. 2. Mag. oc. 3. ∇ cancr. 4. ol. f. liquor oculos.

76. *Carpion* 1. Fel 2. Axung. 3. Lap. triangularis. 4. Lapilli oblongi.

77. *Ceti* Axungia.

78. *Conch.* { N. 1. Testæ 2. Caro 3. Margaritæ.

{ P. Testæ calcin. ppt. Hinc antiepilept.

79. *Dentalij* & *Entalij* substantia.

80. *Halec* 1. Animæ 2. Substantia 3. Muria.

81. *Huson*. Ichthiocola.

{ N. 1. Fel 2. Cor 3. Mandib. 4. Offic. cruciforme 5. Axungia

82. *Lucij* { 6. Ova.

{ P. ∇ fellis.

83. *Matris perlar.* 1. Cinis 2. ppt. & Antifebrile.

84. *Mustel.* 1. Epar 2. Ventric. 3. Spina.

85. *Ostrea* 1. Substantia 2. Testæ.

86. *Percar.* Lapides.

87. *Ranar.* { N. 1. Substantia 2. Cor 3. Epar 4. Fel 5. Pingued. 6. Sperma.

{ P. 1. ∇ è ranis 2. ∇ è sperm. 3. ol. 4. Pulvis sperniolæ compos.

88. *Sepia* 1. Os 2. Humor ater. 3. Ova.

89. *Sturion.* Ossa.

90. *Testudin.* 1. Crura 2. Sang. 3. Fel.

91. *Thymall.* Axungia.

92. *Tinc.* 1. Substant. 2. Fel 3. Lapill.

93. *Trutt.* Pinguedo.

Classis 4. de Insectis.

94. *Apis* { 1. Substantia.
2. Mel. & PP. Mel. depurat. 2. M. destill. unde 1. spir. 2. ol. cōp.
3. $\dagger$. 4. Tinct. 5. Essent. Q 6. Elixyr. (Clyffus,
3. Cera & P. ol. still.
4. Propolis.

95. *Araneor.* 1. Substant. 2. Tela.

96. *Asellor.* Pulvis.

97. *Bombyc.* 1. Subst. 2. Sericum 3. Folliculi sericei.

98. *Cantharid.* Substantia.

99. *Cicad.* Pulvis.

100. *Cicindela*.

101. *Cimices* contusi.

102. *Eruca*.

103. *Formica* { N. 1. Substant. 2. Ova 3. acervus.
P. 1. oleum 2. ∇ Magnan. 3. Liqueor.

104. *Grylli* 1. Cinis 2. Succus.

105. *Hirudines*

106. *Lacertus* { N. impositus.
P. oleum.

107. *Locust*. 1. in suffitu 2. in amulet.

108. *Lumbric*. { N. 1. Conquassat.
P. 1. ∇ . 2. ol. 3. Liqueor 4. Pulvis.

109. *Lumbric*. intestin.

110. *Musca*. { N. Substant. s. Capita.
P. ∇ .

111. *Pediculus*.

112. *Ricinus*.

113. *Salamandra*.

114. { *Scarabai* { N. Cornus.
P. ol.
Scarabai pilular. pulvis.
Scarab. Unctuosus.

115. *Scinci* 1. Integr. 2. Pinguedo.

116. *Scorpion* { N. 1. Cinis.
P. 1. ol. simpl. 2. comp. 3. magn.

117. *Teredin*. farina.

INDEX CAP.

INDEX CAPITUM,

LIB. I.

DE

ISAGOGE.

- C. I. **D**armacopœiæ Definitio ac distributio.
2. *Objectum*. Res Medicamentales nativæ.
3. Res Medicamentales præparatæ.
4. *Rerum Nativarum producendarum* 1. Modi.
5. 2. Principia Essentialia.
6. 3. Causa Efficiens interna.
7. Extern. Qualitates primæ.
8. Salinæ Facultates.
9. Influentiæ stellarum.
10. Proprietates particulares.
11. 4. Materia.
12. 5. Tempus.
13. 6. Locus.
14. *Rer. Præparandarum* 1. Modi.
15. 2. Principia Chymica.
16. 3. Efficiens interna.
17. Extern. Qualitates primæ & præcipuè Calor.
18. Facult. Salinæ
19. Instrumenta
20. Fornaces
21. 4. Materia
22. 5. Tempus & Locus
23. *Rer. Colligendarum* 1. Tempus. intern.
24. Extern. Universalius secundum Qualitates primas.
25. Particularius secundum influentias.
26. 2. Modus
27. *Rer. Asservandarum* 1. Tempus.
28. 2. Locus
29. 3. Adaptatio
30. *Rer. Usurpandarum* 1. Vires
31. 2. Modus Utendi
32. 3. Formulæ
33. 4. Dosis.
34. *Res Dignoscendarum* Signa: Inherentes Qualitates Sensiles & Figura.
35. Ætas Duratio & sexus.
36. Antecedent.
37. Consequent.
38. Similitudo.
39. Investigatio; qualitatum manifestarum.
40. Occultarum.

LIB. II.

De

OFFICINA

1. Off.

INDEX CAPITUM

1. Officinæ definitio ac distributio.	38.	Aquæ destill.
2. <i>Simplicia</i> 1. <i>Mineral</i> : <i>Terra</i> .	39.	Aq. Mixtæ.
3. <i>Aquæ</i> .	40.	Balsami odoriferi.
4. <i>Lapides</i> .	41.	Stillatitij.
5. <i>Metalla</i> .	42.	Boli
6. <i>Salia</i> .	43.	Calces.
7. <i>Sulphurea</i> .	44.	Cataplasmata.
8. 2. <i>Vegetab</i> . <i>Aromata</i> .	45.	Clysteres.
9. <i>Cortices</i> .	46.	Condita.
10. <i>Flores</i> .	47.	Confectiones.
11. <i>Folia</i> f. <i>Herbæ</i>	48.	Conservæ.
12. <i>Fructus</i> .	49.	Decocta.
13. <i>Fungi</i> .	50.	Loch.
14. <i>Ligna & Visca</i> .	51.	Electuaria.
15. <i>Radices</i> .	52.	Elixiria.
16. <i>Semina</i> .	53.	Emplastra.
17. <i>Succi</i> .	54.	Emulsiones.
18. <i>Olea & Balsama</i> .	55.	Errhina.
19. <i>Resinæ</i> .	56.	Epithemata.
20. <i>Gummi Resinæ</i> .	57.	Extracta.
21. <i>Gummi</i> .	58.	Farinæ
22. 3. <i>Animal</i> . <i>integra</i> .	59.	Feculæ.
23. <i>Partes Carnosæ</i> .	60.	Flores.
24. <i>Membranosæ</i> .	61.	Gargarismi, Diaclysm, iDē-
25. <i>Cornua</i> .		tificia.
26. <i>Ossa</i> .	62.	Gelatinæ.
27. <i>Crustacea</i> f. <i>Testacea</i> .	63.	Infusiones, Vina medicata.
28. <i>Lapilli</i> .		Clareta.
29. <i>Lac & Serum</i> .	64.	Iulebi. Moreti.
30. <i>Fella</i>	65.	Lapides.
31. <i>Medullæ</i> .	66.	Liquores.
32. <i>Pinguedines</i>	67.	Magisteria.
33. <i>Sanguis</i> .	68.	Masticatoria.
34. <i>Seva</i> .	69.	Morselli. Rotulæ
35. <i>Stercora & Urinæ</i> .	70.	Olea stillatitia.
36. <i>Ungues Ungulæ & Coagula</i> .	71.	Expressa.
37. <i>Preparat</i> . <i>Aceta</i> .	72.	Insolata, cocta &c.
		73. Potio-

INDEX CAPITUM

73. Potiones.
74. Pilulæ.
75. Poma Ambraë.
76. Præparata.
77. Pulveres. Species.
78. Sacculi.
79. Salia.
80. Sapones.
81. Spiritus.
82. Succi
83. Suppositoria, Pessi.
84. Syrupi, mella, Rob.
85. Tincturæ.
86. Trochisci.
87. Balsami inunctorij, Linimē-
ta Unguenta.

LIB. III.

DE

MINERALOGIA,

1. Mineralogia.
2. Terræ.
3. Aquæ.
4. Lapides in genere.
5. Preciosi: Gemmæ.
6. Corallia.
7. Margaritæ.
8. Minus preciosi.
9. *Metalla* I. Aurum.
10. Argentum.
11. Ferrum.
12. Cuprum.
13. Plumbum.
14. Stannum.
15. *Metallus finitima*: Mercurius.
16. Cinnabaris.

17. Antimonium.
18. *Metall. recrementa naturalia.*
19. *Artificialia.*
20. *Salia* in genere.
21. Commune.
22. Gemmæ & $\ominus$ Indum.
23. Nitrum.
24. Alumen.
25. Ammoniacum.
26. Vitriolum.
27. *Sulphurea*: Arsenicum.
28. Sulphur.
29. Bitumen ac Ambra grysea.
30. Succinum.
31. Sperma Ceti.
32. Asphaltus, Naphtha & Petro-
laum.
33. Carbo petræ & Gagates.

LIB. IV.

DE

PHYTOLOGIA,

*Classis 1. de Alterantibus pri-
maris.*

1. Abies
2. Abrotanum
3. Absynthium Vulg.
4. Pontic.
5. Acacia vera
6. Germanic.
7. Acetosa
8. Acetofella
9. Acorus verus
10. adulterinus
11. Adiantum
12. aureum
13. Agallo-

INDEX CAPITUM

13. Agallochum	49. Bardana major
14. Ageratum	50. minor
15. Agnus castus	51. Basilicum
16. Agrimonia	52. Behen album : rubrum
17. Alchimilla	53. Bellis
18. Alkekengi	54. Berberis
19. Allium	55. Beta
20. Alfine	56. Betonica
21. Althæa	57. Betula
22. Amaranthus	58. Bistorta
23. Ammi	59. Bombax
24. Amomum	60. Borrago
25. Amygdalæ	61. Branca ursina
26. Anacardium	62. Braslica
27. Anagallis terrestris	63. Buglossa
28. aquatica	64. Bursa pastoris
29. Anethum	65. Buxus
30. Angelica	66. Calamus aromaticus
31. Anisum	67. Calamintha
32. Anserina	68. Calcatrippa
33. Anthora	69. Caltha
34. Antirrhinum	70. Cannabis
35. Apium	71. Cappares
36. Aquilegia	72. Caprifolium
37. Aristolochia longa & rot.	73. Cardamomum
38. Armoracia	74. Cardiaca
39. Arnica	75. Carduus benedictus
40. Artemisia	76. Carduus Mariæ
41. Arum	77. Carlina
42. Asparagus	78. Carum
43. Attriplex	79. Caryophyllus hortensi
44. Avena	80. Caryophylli
45. Aurantia malus	81. Caryophyllata
46. Auricula muris	82. Castanea
47. Balani myrepfica	83. Centaurium minus
48. Balsamus	84. Ceba
	85. Cerasus
	86. Carefo-

INDEX CAPITUM

86. Cærefolium	123. Cyperus
87. Chamædrys	124. Cydonia malus
88. Chamæpitys	125. Daucus
89. Chamomilla	126. Dictamnus creticus
90. Chelidonium majus	127. Dipsacus
91. minus	128. Doronicum
92. Chermes	129. Ebenus
93. Cheiri	130. Ebulus
94. China	131. Endivia
95. Cicer	132. Epatica
96. Cichoreum	133. Epatica stellata
97. Cicuta	134. Equisetum
98. Cinamomum	135. Eruca
99. Citrus	136. Eringium
100. Citrullus	137. Erysimum
101. Cochlearia	138. Eupatorium
102. Colubrinum lignum	139. Eufragia
103. Contrayerva	140. Faba
104. Consolida media	141. Fabaria
105. Corallina	142. Ficus
106. Coriandrum	143. Filipendula
107. Cornus	144. Filix
108. Corylus	145. Fæniculum
109. Costus	146. Fœnugræum
110. Crocus	147. Fragaria
111. Cubebæ	148. Fraxinus
112. Cucumer	149. Fraxinella
113. Cucurbita	150. Fumaria
114. Cuminum	151. Fumaria bulbosa
115. Cupressus arbor	152. Galanga
116. Cupressus herba	153. Galega
117. Curcuma	154. Gallium
118. Cuscuta	155. Genista
119. Cyanus	156. Gentiana
120. Cyclamen	157. Geranium
121. Cynoglossa	158. Glycyrrhiza
122. Cynosbatus	159. Gramen
	160. Gra-

INDEX CAPITUM

160. Granata	198. Malabathrum
161. Guajacum	199. Malva
162. Hedera terrestr.	200. Malva arborea
163. arborea	201. Mandragoras
164. Helenium	202. Marrubium
165. Herniaria	203. Marum
166. Hispidula	204. Matricaria
167. Hordeum	205. Matrisylva
168. Horminum	206. Melilotus
169. Hyoscyamus	207. Melissa
170. Hypericum	208. Melo
171. Hissopus	209. Mentha
172. Iacea	210. M. Sarracenica
173. Jasminum	211. Mercurialis
174. Imperatoria	212. Mespilus
175. Iris nostras	213. Meum
176. Florent, Illyric.	214. Milium
177. Juglans	215. Milium Solis
178. Iujuba	216. Millefolium
179. Juniperus	217. Momordica
180. Lactuca	218. Morus
181. Lagopus	219. Moschata
182. Lapathum	220. Muscus
183. Larix	221. Muscus terrestris
184. Laurus	222. Myrtillus
185. Lens palustris	223. Myrthus
186. Lentiscus	224. Napus
187. Levisticum	225. Nasturtium aquaticum
188. Lichen	229. hortense
189. Ligustrum	227. Nepeta
190. Lilium	228. Nephriticum lignum
191. Lilium convallium	229. Nicotiana
192. Limonium	230. Nigella
193. Linaria	231. Nummularia
194. Linum	232. Nymphaea
195. Lotus	233. Olea
196. Lupulus	234. Ononis
197. Majorana	235. Ori-

INDEX CAPITUM

235. Origanum	272. Pyrus
236. Palma	273. Quercus
237. Papaver Sativum	274. Ranunculus
238. erraticum	275. Raphanus
239. Parietaria	276. marinus
240. Paris herba	277. Rapum
241. Pastinaca	278. Rhodia radix
242. sylvestris	279. lignum
243. Perfol.	280. Rhaponticum vulgare
244. Persica malus	281. verum
245. Persicaria	282. Rhus
246. Petasites	283. Ribes
247. Petroselinum	284. Rosa
248. Montanum	285. Rorella
249. Macedonicum	286. Rosmarinus
250. Peucedanum	287. Rubia
251. Pimpinella	288. Rubus.
252. Pinafter	289. Idæus
253. Pinus	290. Ruscus
254. Piper	291. Ruta hortensis
255. Pistacia	192. Muraria
256. Plantago	293. Sabina
257. Pæonia	294. Salix
258. Polygonum	295. Salvia
259. Polygonatum	296. Sambucus
260. Pomus	297. Sanguisorba
261. Populus	298. Sanicula
262. Porrum	299. Santalum
263. Portulaca	300. Santonicum
264. Primula veris	301. Saponaria
265. Prunella	302. Sarsa parilla
266. Prunus	303. Saslafras
267. Ptarmica	304. Satureia
268. Pulegium	305. Satyrium
269. Pulmonaria	306. Saxifragia
270. Pyrethrum	307. Scabiosa
271. Pyrola	308. Schoenanthum
	309. Sco-

INDEX CAPITUM

309. Scolopendrium verum	345. Thymiana
310. Vulgare	346. Tilia
311. Scordium	347. Tormentilla
312. Scrophularia	348. Triticum
313. Scylla	349. Tussilago
314. Sebesten	350. Valeriana
315. Secale	351. Verbasum
316. Sedum	352. Verbena
317. Senecium	353. Vermicularis
318. Serpillum	354. Veronica
319. Sesamum	355. Victoralis
320. Sefeli massiliot.	356. Vinca pervinca
321. officinarum	357. Vincetoxicum
322. creticum	358. Viola purpurea
323. Sideritis	359. Vitis
324. Siliqua	360. Virga aurea
325. Sinapi	361. aurea consolida
326. Sisarum	362. Vlmaria
327. Solanum	363. Vrtica
328. Sorbus	364. mortua
329. Spica	365. Zedoaria
330. Celtica	366. Zinziber
331. Indica	
332. Spinachia	
333. Staphisagria	
334. Stœchas arab.	
335. citrina	
336. Succisa	
337. Symphytum	
338. Tamariscus	
339. Tanacetum	
340. Tapsus barbatus	
341. Taraxacum	
342. Thlaspi	
343. Teucrium	
344. Thymus	

Classis secunda de Alterantibus secundariis.

367. Acetum
368. Gummi ammoniacum
369. Anime
370. Arabicum
371. Afa foetida
372. Balsamum verum
373. de Tolu
374. Indicum
375. Bdellium
376. Benzoin
377. Camphora
378. Canca-

INDEX CAPITUM

378. Cancanum
 379. Caranna
 380. Colophonias
 381. Coopai
 382. Elemi
 383. Fuligo
 384. Galbanum
 385. Hypocystis
 386. Lacca
 387. Ladanum
 388. Liquid. ambra
 389. Lycium
 390. Mastiche
 391. Myrrha
 392. Omphacium
 393. Opium
 394. Opopanax
 395. Pissasphaltos
 396. Pix
 397. Resina Terebinthina
 398. Vulgaris
 400. Saccharum
 401. Sagapenum
 402. Sanguis Draconis
 403. Sarcocolla
 404. Succolata
 405. Starax calamita
 406. Storax liquidus
 407. Tacamahaca
 408. Tartarus
 409. Thus
 410. Vinum

Classis 3. de Purgantib. primariis

412. Agaricus
 413. Asarum
 414. Bryonia

415. Carthamus
 416. Cassia
 417. Cataputia minor
 418. Colocynthis
 419. Ebulus
 420. Elleborus niger
 421. Elleborus albus
 422. Epithymum
 423. Esula
 424. Frangula
 425. Gratiola
 426. Hermodactylus
 427. Jalapa
 428. Mechoacanna
 429. Mezereum
 430. Myrobalani
 431. Polypodium
 432. Psyllium
 433. Rhabarbarum
 434. Ricinus
 435. Ricinus Americus
 436. Senna
 437. Staphisagria
 438. Soldanella
 439. Spina infectoria
 440. Turpethum
 441. Tamarindi

Classis 4. de Purgantibus secundariis.

442. Aloe
 443. Elaterium
 444. Euphorbium
 445. Ghitta Iemou
 446. Manna
 447. Opopanax
 448. Scammonium

INDEX CAPITUM

LIB. V.

1. Classis de Animalibus perfectioribus.

1. Agnus
2. Alce
3. Aper
4. Asinus
5. Bos. Taurus. Vacca
6. Bubalus
7. Bufo
8. Canis
9. Caper
10. Capra alpina
11. Capra-Cerva orient.
12. occident.
13. Capreolus
14. Castor
15. Catus
16. Catus Zibetinus
17. Cervus
18. Cochlea
19. Cuniculus
20. Elephantus
21. Equus
22. Erinaceus
23. Homo
24. Lepus
25. Lupus
26. Lynx
27. Moschus
28. Mulus
29. Mus. mus araneus : alpinus maj.
30. Ovis
31. Ranunculus viridis
32. Rhinoceros
33. Serpens
34. Sus
35. Talpa

36. Taxus
37. Vipera
38. Vitulus
39. Unicornu
40. Ursus
41. Vulpes

2. Classis de Avibus.

42. Accipiter
43. Alauda
44. Alcedo
45. Anas
46. Anser
47. Ardea
48. Ciconia
49. Columba
50. Cornix
51. Corvus
52. Coturnix
53. Cuculus
54. Ficedula
55. Gallus
56. Grus
57. Hirundo
58. Mylvus
59. Motacilla
60. Noctua
61. Olor
62. Palumbus
63. Parus
64. Passer, Passer troglotites,
65. Pavo
66. Perdix
67. Pica
68. Struthio
69. Turtur
70. Upupa
71. Vultur

3. Classis

INDEX CAPITUM

3. *Classis de Piscib.*

- 72. Anguilla
- 73. Barbo
- 74. Blatta bizantia
- 75. Cancer
- 76. Carpio
- 77. Cetus
- 78. Concha
- 79. Dentalium Entalium
- 80. Halec
- 81. Hufo
- 82. Lucius
- 83. Mater perlarum
- 84. Mustela
- 85. Ostrea
- 86. Perca
- 87. Rana
- 88. Sepia
- 89. Sturio
- 90. Testudo
- 91. Thymallus
- 92. Tinca
- 93. Trutta

4. *Classis de Insectis.*

- 94. Apis
- 95. Araneus
- 96. Aselli
- 97. Bombyx
- 98. Cantharides
- 99. Cicada
- 100. Cicindula
- 101. Cimex.
- 102. Eruca
- 103. Formica
- 104. Gryllus
- 105. Hirudo
- 106. Lacertus
- 107. Locusta
- 108. Lumbrici terr.
- 109. Intestinorum
- 110. Musca
- 111. Pediculus
- 112. Ricinus
- 113. Salamandra
- 114. Scarabæus sc. Pilularis Uncinatus
- 115. Sericum
- 116. Scorpio.
- 117. Terebo.

Teutsche Register
der Mineralien / Kräuter vnd Thier/
darin der erste Zahl das Buch
der ander das Capitel
zeigt.

A	Al	5. 72	S. Anthonkraut	4. 265
	Alraup	5. 84	Apffelbaum	4. 260
	Abbiß Teuffels Abb.	4. 336	Apostemkraut	4. 307
	Ackermurk	4. 9	Arabisch gummi	4. 371
	Aderminig	4. 16	wolriechend Asand	4. 377
Ader		5. 106	Asche (Fisch)	5. 91
Adlerstein		3. 8	Aspen	4. 261
Agelen		4. 36	Asurblau	3. 8
Agermenig		4. 16	Atter	5. 37
Aglaster		5. 67	Artich	4. 130 419
Agrest		4. 393	Azel	5. 67
Agstein		3. 30	Augentrost	4. 139
Alabasterstein		3. 8	Wildaurin	4. 425
Alantwurk		4. 146		
Alaun		3. 24	Bachbung	4. 28
Albkrant		4. 138	Bachstelze	5. 59
Albschoß		3. 8	Baldrian	4. 351
Aloe		4. 440	Balsam	4. 209 373 344 375
Alraun		4. 201	CostenBalsam	4. 209
Ambar		3. 29	LeberBalsam	4. 14
Ameiß		5. 103	Balsam Apffel	4. 217
Ammonysamen		4. 23	Balsambaum	4. 88
Gummi Ammoniac.		3. 369	Bär	5. 40
wilder Ampster		4. 182	Barbe. Barine	5. 73
Andorn weisser Andorn		4. 202	Bärwurk	4. 213
Andt		5. 45	Basilien	4. 51
Anis		4. 31	Bachengel	4. 87
			GroßBa	

Teutsche Register/

Groß Vachengel	4. 342	Birnbaum	4. 272
Wasser Vachengel	4. 311	Bisamthier	5. 27
Varch	5. 34	Bismuth	4. 333
Baumöl	4. 233	Boborellen	4. 18
Baumwoll	4. 59	Bockspeterlein	4. 251
Bawrensenff	4. 341	Bonen	4. 140
Bawrrosen	4. 200	Blackfisch Blackküttel	5. 88
Beerentlaw	4. 61	Blasenstein	3. 8
Beerlap	4. 221	Blatwurk	4. 346
Johans Beerlein	4. 283	Bley	3. 13
Beerwurk	4. 61.213	Blutkraut	4. 258
Benfuß	4. 40	Blutstein	3. 8
Beinbruch	3. 8	Bockenwurk	4. 94
Beinholz	4. 189	Bockshorn	4. 146
Beinwell	3. 8. 4. 237	Bracken distel	4. 136
Indianisch Beinwell	4. 229	Brackenhaupe	4. 34
Benedictwurk Bened. Kraut	4. 81	Brandlattich	4. 350
Benigrosen	4. 257	Braunwurk	4. 313
Bergblaw	3. 8	Bromen/ Brombeer	4. 289
Bernstein	3. 30	Bruchwurk	4. 16.243
Berstch	5. 86	Brunellen	4. 256
Bertram	4. 270	Brunnenkraut	4. 188
Betonien	4. 56	Brunnenkress	4. 225
Weiß Betonien	4. 264	Brustbeerlein	4. 178. 314
Unser Frauen Bettestroh	4. 154	Bubenkraut	4. 182
Bette Wanzen	5. 101	Buchampffer v. Saurklee	
Bezoarstein	5. 11. 12	Buchsbaum	4. 65
Bibernel	4. 251	Buffel	5. 6
Welsch Bibernel	4. 297	Bürzel	4. 263
Biberthier	5. 14		
Bienen	5. 94	Calmus	4. 9
Bienfaug	4. 207	Wolriechend Calmus	4. 66
Bilsen	4. 169	Canel	4. 98
Bienstein	3. 8	Cappern	4. 71
Binersch	4. 332	Cardamomlein	4. 73
Bingelkraut	4. 211	Cardobenedict.	4. 75
Birchbaum.	4. 57	Carneol	3. 5

E.

Cassien
 Castanien
 Chamillen
 Cypress (Kraut)
 Cypressbaum
 Citronbaum
 Citrull. Angurien
 Colmar kraut
 Coloquint
 Corallen
 Corallen moos
 Coriander
 Schwarz Coriander
 Cornerbaum
 Costwurk
 Crystall
 Cubeben
 Cucumern

D.

Dachs
 Dattelbaum
 Daube
 Holz Daube
 Daubenkraut
 Daubentropff / Daubentörbel
 Dengraß
 Dill
 Eretisch Diptam
 Raden Distel
 Viehe Distel
 Dollkraut
 Donnerbart
 Donnerkraut
 Dorant
 Dosten
 Wasser dosten
 Drachenbl.

Teutsche Register /

4. 416	Drenfaltigkeitblum	4. 172
4. 82	Durchwachs	4. 243
4. 89	E.	
4. 116	Ebenholz	4. 129
4. 115	Eber	5. 3. 24
4. 99	Eberwurk	4. 77
4. 100	Egelkraut	4. 231
4. 27	Egester	5. 67
4. 418	Egochs	5. 106
3. 6	Ehrenpreis	4. 355
4. 105	Eibisch	4. 21
4. 106	Eichbaum	4. 273
4. 230	Einbeer	4. 240
4. 107	Einhorn	5. 39
4. 109	Begraben Einhorn	3. 8
3. 8	Eisen	3. 11
4. 111	Eisenhart / Eisent. / Eisenreich	4. 353
4. 112	Eisvogel / Eisengart	5. 44
	Elend	5. 2
5. 36	Elephant	5. 20
4. 236	Elephantenlauf	4. 26
5. 49	Endivien	4. 131
5. 62	Ende	5. 45
4. 353	Engelsfuß	4. 431
4. 150	Enxian	4. 146
4. 258	Ephem	4. 163
4. 29	Eppich	4. 163
4. 126	Berg Eppich	4. 248
4. 136	Garten Eppich	4. 247
4. 76	Stein Eppich	4. 249
4. 169	Wasser Eppich	4. 35
4. 317	Erd	3. 2
4. 141	Bolus Erd / Sigill Erd	3. 2
4. 34	Erdapffel	4. 120
4. 235	Erdbeerkraut	4. 147
4. 138	Erd Ephem	4. 162
4. 402	Erdgall	4. 83
	Erdranch	

Teutsche Register/		
Erdrach	4. 150	Johannis Fliege 5. 100
Erndrosen	4. 200	Spanische Fliege 5. 98
Erdwachs	4. 396	Stöckkraut 4. 245.268
Erdwurm	5. 108	Floramor 4. 22
Eschern/ Eschbaum	4. 148	Flußsteine 3. 8
Eschermurk	4. 449	Fore/ Forelle 5. 93
Esel	5. 4	Frankosen Holz 4. 261
Eselgen	5. 96	Fravendistel 4. 76
Essig	4. 368	Fravenhaar 4. 11
Nacht Eule	5. 60	Fravennung 4. 210
		Freisamkraut 4. 172
Fahrn/ Fahrnkraut	4. 144	Friesenwürmle 5. 98
Faseln	4. 140	Frischling 5. 3
Faulbaum	4. 424	Frosch 5. 87
Feberkraut	4. 204	Fuchs 5. 41
Federweiß	3. 8	Fünfflat/ Fünfffingerkraut 4. 274
Feigbonen	4. 140	
Feigenbaum	4. 142	Balgan 4. 152
Feigwartwurk	4. 91	Wilder Balgan 4. 123
Groß Feigwartwurk	4. 313	Gamanderlein 4. 87
Feldhen	5. 66	Gans 5. 46
Feldmagsam	4. 233	Gansblümlein 4. 53
Fenchel	4. 145	Ganskraut 4. 153
Saw Fenchel	4. 250	Gauchheil 4. 27
Fenugreck	4. 146	Garbe 4. 216
Ferberbaum	4. 282	Gartenheil v. Stabwurk
Ferberröthe/ Ferberwurk	4. 287	Gartenpappeln 4. 200
Fewerstein	3. 8	Geelsuchwurk 4. 118
Fichtenbaum	4. 1	Geyer 5. 71
Filzkraut	4. 118	Geisrewurk 4. 270
Fischleim	5. 81	Geiß 5. 9
Glachs	4. 194	Geißlat 4. 72.363
Wilder Glachs	4. 193	Gelbwurk 4. 117
Glachs Dotter	4. 320	Gembs 5. 10
Gleckenkraut	4. 153	Gembsewurk 4. 128
Fliege	5. 110	Gensel 4. 263
		Genser

Teutsche Register/

Genferich	4. 32	Guckgugs klee	4. 8
Gulden Genferich i. e. Sinaw		Gulden Günsel	4. 104
Genst. Genster	4. 155	Gulden Wundkraut	4. 361
Gentar	4. 30	Gundelreb	4. 162
Genkraut v. Stabwurk.		Gürtelkraut	4. 221
Gerste	4. 167		
Gichtkraut	4. 157	Haarstrang	4. 250
Gichtrosen	4. 257	Habern	4. 44
Gichtheil	4. 33	Habich	5. 42
Gichtwurk	4. 103	Hagenbutte Hainhecke	4. 122
Gilgen	4. 190	Hammel	5. 30
Blaw Gilgen	4. 175	Han	5. 55
Wasser Gilgen	4. 232	Hanensfuß	4. 275
Gierlin Görlin	4. 326	Hannkraut Hannkam	4. 193
Girtwurk v. Stabw.		Hanff	4. 70
Glashtkraut	4. 239	Häring	5. 80
Gleet	3. 19	Harnkraut	4. 165
Gliedkraut	4. 323	Hartriegel	4. 189
Goldt	3. 9	Hase	5. 24
Goldewürmlein	5. 97	Hasenpappel	4. 199
Goldwurk	4. 90	Haselstaude	4. 108
Gottheil	4. 265	Haselwurk	4. 413
Gottes Gnad	4. 157	Hausen/ Hausblasen	5. 81
Granat	4. 169	Hauswurk	4. 317
Granatstein	3. 5	Kleinhausewurk	4. 354
Gras Queckengras	4. 159	Hawheichel	4. 234
Weggras	4. 255	Hecht	5. 82
Grasblümlein	4. 79	Hederich	4. 237
Grensich v. Genferich.		Heidenreich	4. 38
Griessholz	4. 228	Heidelbeer	4. 222
Griessstein	3. 5	Heil Giffe	4. 33
Grindkraut	4. 307	Heilwurk	4. 346
Grindmagen	4. 238	Heiligholz	4. 161
Grindwurk	4. 182	Heil. Geistwurk	4. 30
Grundheil	3. 355	Herbstrosen	4. 200
Grundreb Grundman	4. 162	Herzblümlein	4. 132
Gucker Guckgaug	5. 53	Herzfreud	4. 133
		Herzgespan	

Teutsche Register/

Hertgespan	4. 74	Johannisbrode	4. 324
Hertwurk	4. 213	Johannis Gürtel	4. 40. 221
Hewschreck	5. 99. 107	Johannis kraut	4. 170
Hiacynth	3. 5	Judenkirschen	4. 18
Hirs	4. 214	Judenpech	3. 32
Weerhirs	4. 215	Judenstein	3. 8
Himmelbrand	4. 352		
Himmelgall	4. 250	Käfer/ Kaddeu	5. 114
Himmelschliffel	4. 264	Kalb	5. 38
Himmelschwertel	4. 175	Kalbsnaß v. Doran	
Hirsch	5. 17	Kalckstein	3. 8
Hirschmangole	4. 269	Kamelsheu/ Kamelsstroh	4. 308
Hirschpeterlein	4. 248	Karp	5. 76
Hirschzung	4. 310	Kartendistel	4. 127
Hirtentasch (Seckel)	4. 64	Kaze	5. 15
Hochel	5. 22	Kazensueß	4. 166
Holder/ Hollunder	4. 130. 296	Kazenfraut	4. 227
Hollwurk	4. 37	Kauz	5. 60
Falsche Hollwurk	4. 151	Kerzenkraut	4. 352
Holzwurm	5. 117	Unholdenkerken	4. 352
Honigblum	4. 207	Kellershalß	4. 420
Hopffen	4. 196	Kießling	3. 8
Hufflattich	4. 350	Kirschen	4. 85
Hund	5. 8	Klapperstein	3. 8
Hundsfloh	5. 112	Klapperrosen	4. 238
Hundstopff v. Doran		Klee/ Gartenklee	4. 195
Hundzung	4. 121	Hasenklee/ Hasenpfötlein	4. 181
Hünereiß/ Hünerdarm	4. 20	Honigklee/ Steinklee/ Edlersteink.	4. 206
Hünertoll	4. 319	Kazenklee	4. 181
		Sawrklee	4. 8
Je lenger je lieber	4. 88. 172	Kletten	4. 49. 50
Jgel	5. 22	Klingelrüblein	4. 326
Jammen	5. 94	Knabenkraut	4. 141. 305
Indianisch blat	4. 198	Knoblauch	4. 19
Jngber	4. 367	Lachen Knoblauch	4. 311
Teutsche Jngber	4. 41	Knodenkraut	4. 313
Jfop	4. 171	Robold	3. 18
			Koltraut

Deutsche Register/

Kolkrant	4. 62	Laubfrosch	5. 38
Römisch Kobl	4. 55	Lauch	4. 264
Königsblum	4. 257	Lavendel	4. 329
Königskerze	4. 352	Laus	5. 111
Kron	4. 316	Läustraute	4. 333
Kornblum	4. 119	Läustrautesamen	4. 439
Kornrose	4. 238	Leberblümlein / Edelleberkraut / Gulden	
Reuschlamb	4. 15	Leberkraut	4. 132
Korbel	4. 86	Leberkraut / Steinleberkraut	4. 188
Daubenkorbel	4. 150	Sternleberkraut	4. 133
Kraye	5. 50	Leberklecken	4. 16
Krametbaum	4. 179	Leindotter	4. 320
Kranich	5. 56	Leinkraut	4. 193
Krebs	5. 74	Leindenkraut	4. 182
Kreid	3. 2	Lerch	5. 43
Kreuzwurz	4. 318	Lerchenbaum	4. 183
Kröte	5. 7	Lerchenschwam	4. 412
Schildkröte	5. 90	Lewensfuß	4. 17. 221
Küchern	4. 95	Liebstöckel	4. 187
Kuckuck	5. 53	Limonien	4. 192
Kuh	5. 5	Lindenbaum	4. 345
Kümmel	4. 114	Wasser Linsen	4. 185
Kostkümmel	4. 322	Löffelkraut	4. 101
Schwarzkümmel	4. 200	Leberbaum	4. 184
Feldkümmel / Matkii. Weißkii.	4. 78	Luchs	5. 26
Küngle / Künglen	5. 19	Luchsstein	3. 8
Künglein	4. 419	Lungenkraut	4. 269
Küningundkraut	4. 138		
Kupffer	3. 12	Magistrank	4. 174
Kupfferwasser	3. 26	Magnetstein	3. 8
Kürbs	4. 13	Magfamen	4. 237
		Mandeln	4. 25
Lachentnoblau	4. 311	Mangolt	4. 55
Lamb	5. 1	Wildermangolt	4. 182. 271
Lasurstein	3. 8	Mausstreu	4. 136
Lattich	4. 180	Unser Frauenmantel	4. 17
			Mareassio

Deutsche Register/

Marcastich	3. 18	Mooskraut	4. 188
Marmelstein	3. 8	Meermoos	4. 105
Mastixbaum	4. 186	Mückenkraut	4. 245
Mastich Gummi	3. 391	Mückenpulver	3. 18
Maseran	4. 197	Münchstopff	4. 340
Maslieben	4. 53	Mundlein	5. 81
Mariendistel	4. 76	Mundholz	4. 189
Marienmünz	4. 210	Münz	4. 209
Maulbeerbaum	4. 218	Muscarnuß/ Muscarbluch	4. 219
Maulfessel	5. 28	Muscheln	5. 78
Maulwurff	5. 35	Ostermuscheln	5. 85
Maurrauten	4. 292	Murmelschier	5. 29
Maus	5. 29	Mutterkraut	4. 204. 207
Schaumaus	5. 35	Mutterwurz	4. 39. 213
Mausdorn	4. 290		N.
Mausföhlein	4. 46	Nachschatten	4. 327
Megerkraut	4. 154	Nagelkraut	4. 46
Meienblümlein	4. 25. 53. 191	Nardenkraut	4. 230
Meieran	4. 197	Celtisch Narde	4. 330
Weise	5. 63	Natter	5. 37
Weisterwurz	4. 174	Natterwurz	4. 27. 58
Weywurm	5. 114	Klein Natterkraut	4. 231
Melissen	4. 207	Nelcken/ Mutternelcken	4. 80
Melonen	4. 208	Negelblümlein	4. 79
Melte/ Milte/ Molze	4. 43	Negel Boeln	4. 93
Mengelwurz	4. 182	Negenkrafft	4. 246
Mensch	5. 23	Nessel	4. 364. 365
Meter/ Merram	4. 204	Nesseltönig	5. 64
Milchkraut	4. 309	Neunheil	4. 221
Myrrhen	4. 392	Nicht/ Brawnicht/ Augennicht	3. 19
Myreenbaum	4. 223	Nießwurz	4. 420. 421
Möhrenfümmel	4. 125	Nußbaum	4. 177
Möhrenwurz	4. 241		D.
Wassermorellen	4. 35	Ochergeel	3. 2
Mol/ Molch	5. 106. 113	Ochs	5. 5
Mon	4. 237	Ochsenzung	4. 63
Moos	4. 220	Odermenig	4. 16

Teutsche Register/

Delbaum/ Oliuenbaum
 Delmagen
 Dlm
 Drant
 Osterlucen
 Ostermuscheln

P.

Pappeln
 Pappelbaum/ Populbaum
 Paradißholz
 Paradißkörner
 Pech
 Peißelbeeren
 Perlen
 Pestilenzwurk
 Peterlein
 Bergpeterlein
 Hirschpeterlein
 Steinpeterlein
 Peterfilg
 Wildpeterfilig
 S. Peterstrauch
 S. Peterßchlüssel
 Pfaffenblatt
 Pfaffenpint
 Pfankuchenkraut
 Pfaw
 Pfeben
 Pfeffer
 Raußpfeffer
 Wasserpfeffer
 Pfennigkraut
 Pferd
 Pferdschwanz
 Pfersichbaum
 Pfingstrosen
 Pfrimmenkraut

4. 233 Pflaumen
 4. 237 Pimpernißlein
 5. 113 Pyren
 4. 34 Polen
 4. 37 Wildpolen
 5. 85 Pomeranzbaum
 Psillienkraut

Q.

4. 199
 4. 261 Quapp
 4. 13 Queckengraß
 4. 73 Quecksilber
 4. 397 Queckstelze
 4. 54 Quendel
 3. 7 Welscher Quendel
 4. 246 Quittenbaum

R.

4. 35. 247. 249
 4. 248 Raab/ Rapp
 4. 248 Rake/ Ratte
 4. 249. 251 Rattenpulver
 4. 247 Raucken
 4. 248 Raup
 4. 239 Rauten/ Weinrauten
 4. 264 Steinrauten/ Mawrrauten
 4. 340 Wilderauten v. Erdrach
 4. 41 Rettich
 4. 210 Märrettich
 5. 65 Wildmärrettich
 4. 208 Rhabarbar
 4. 254 Weißrhabarbar
 4. 317. 354 Rhapontic
 4. 245 Rebhum
 4. 231 Regenwurm
 5. 21 Rehbock
 4. 134 Rehgras
 4. 244 Rener
 4. 257 Rheinblumen
 4. 155 Rheinfarn

4. 266
 4. 255
 5. 108
 4. 268
 4. 319
 4. 45
 4. 432
 5. 84
 4. 159
 3. 15
 5. 59
 4. 319
 4. 343
 4. 124
 5. 51
 5. 29
 3. 27
 4. 135
 5. 102
 4. 291
 4. 292
 4. 276
 4. 277
 4. 38
 4. 433
 4. 428
 4. 280. 281
 5. 66
 5. 108
 5. 13
 4. 159
 5. 47
 4. 315
 4. 329
 Reine

Deutsche Register/

Reinweiden	4. 189	Sassafras	4. 303
Rhinocer	5. 32	Saturey	4. 304
Rindsaugwurk	4. 169	Saurach/ Saurdorn	4. 54
Ringelblum	4. 69	Saurampffer	4. 7
Rittersporn	4. 68	Saw/ Wildesaw	5. 3
Rodiserholz	4. 279	Sawbon	4. 169
Rogke	4. 316	Sawbrod	4. 120
Rosen	4. 284	Sawkraut	4. 327
Wilderosen	4. 122	Seebium	4. 232
Rosinwurk	4. 279	Schaff	5. 30
Rosenlein	4. 360	Schafflein	5. 96
Rosshub	4. 350	Schaffgarbe/ Schaffripp	4. 216
Rosmarin	4. 286	Schaffrenher	4. 134
Rosschwanz	4. 134	Scharlachbeer	4. 92
Rost	4. 384	Scharley	4. 168
Rötelstein	3. 2	Scheißwurk	4. 414
Rothquinkel	4. 346	Schelmwurk	4. 90
Rothlauffkraut	4. 157	Schierling	4. 97
Ruben	4. 241. 278	Schildkröte	5. 90
Steckruben	4. 224	Schlaffkunk/ Schlaffapffel	4. 122
Rubin	3. 5	Schlaffkraut	4. 88. 169
Rubrechtstrauch	4. 157	Schlang	5. 33
Ruhrwurk	4. 346	Schlangenkraut	4. 231
		Schlangenmord	4. 312
		Schlene	4. 92
		Schlehdorn	4. 6
Saffran	4. 110	Schlingbaum	4. 282
Wildsaffran	4. 415	Schlüsselblumen	4. 264
Salben	4. 295	Schmeerwurk	4. 337. 414
Salmiax	3. 25	Schnecken	5. 18
Salpeter/ Salniter	3. 23	Schneekönig	5. 64
Salsa parill	4. 302	Schnepffe	5. 54
Salk	3. 20. 21	Schoßstein	3. 8
Sammerblum	4. 22	Schröter	5. 114
Sandel	4. 299	Schwalb	5. 51
Sandstein	3. 8	Schwalbenwurk	4. 42. 358
Sannickel	4. 298	Schwamstein	3. 8
Sapphir	3. 5		

Teutsche Register /

Schwartzwurk	4. 337	Spinat	4. 332
Schwebelwurk	4. 250	Springkörner	4. 417
Schwefel	3. 28	Spulwürm	5. 109
Schwertel/gelb Schw.	4. 10	Stabwurk	4. 2
Schwindelkraut	4. 128	Stechasakraut	4. 324
Scorpion	5. 116	Steckrüben	4. 224
Seckelkraut	4. 64	Stein	3. 4
Seidenwurm	5. 97	Steinbrech	4. 306
Seiffenkraut	4. 301	Noch Steinbruch	4. 143
Senarblätter	4. 436	Steinbein	3. 8
Senff	4. 324	SteinEule	5. 60
Wegsenff	4. 337	SteinGlachs	3. 8
Barwusenff	4. 341	Steinkohlen	3. 33
Sengerkraut	4. 304	Steinöle	3. 32
Sevenbaum	4. 263	Steinsalz	3. 22
Serapinsafft	4. 401	Steinsamen	4. 215
Seselsamen	4. 321. 322. 323	Stendelwurk	4. 305
Siebenbaum	4. 293	Steckwurk	4. 414
Siebengezeit	4. 195	Stör	5. 89
Siebenfarbblum	4. 162	Storch	5. 48
Siegwurk	4. 356	Strauß	5. 69
Sylber	3. 10	Streiffwurk	4. 182
Sylberkraut	4. 32	Süßholz	4. 158
Sinat	4. 17		
Singrün	4. 357	Zaatsche	5. 7
Smaragd	3. 5	Zag vnd Nacht	4. 230
Sonnenthau	4. 285	Zalck	3. 8
Sonnenwendel/Sonnkraut	4. 96	Zamaristen	4. 338
Spargen/Sparschen	4. 42	Zappenstein	3. 8
Speckgilg	4. 72	Zansentblatt	4. 216
Speichelkraut	4. 333	Zausentguldentkraut	4. 83
Speicheltwurk	4. 270 301	Groß Zausentguldentkraut	4. 280
Speierling	4. 328	Zausentkörner	4. 165
Sperberbaum	4. 328	Zausentschön	4. 22
Spicanard	4. 329. 330. 331	Terbinthin	4. 398
Spießglas	3. 17	Zeschelkraut	4. 64
Spin.	5. 95	Zeiffelsabbis	4. 326
		Zeuffels	

Teutsche Register/

3.

Bahnwurk
Baungilg
Baunkönig/ Baunschlepfflein
Baunrübe
Bettlosen
Bibeth Rake
Bidwansamen
Biegenboeck/ Biege
Dieser Erbsen v. Ruchern

4. 270
4. 270
5. 64
4. 414
4. 53
5. 16
4. 300
5. 9

Biegeunertraut
Bimmar
Bm
Binober
Birmer
Birwar
Zucker
Zuckerwurk
Zwibel

4. 169
4. 98
3. 14
3. 16
4. 322
4. 366
4. 400
4. 326
4. 84

I
PHARMACOPŌEIAE
MEDICO-CHYMICÆ,
LIBER I.
DE ISAGOGE.

CAPUT I.

De Definitione ac distributione Pharmacologiae.

Parmacopœia est descriptio rerum medicinalium ad bene medicandum. Seu est doctrina medicamentorum; adeoque & Pharmacologia eodem sensu dicitur.

N. *Medici officium tribus nititur mediis, remediis medicè dictis: alimentariis, chirurgicis, ac pharmaceuticis;*

Illa suppeditat culina, ista chirurgia, hæc pharmacologia.

Objectum pharmacologiæ est res naturalis medicinalis. Descriptio est ejusdem rei pharmacologica Constitutio, Usurpatio atque Signatio.

De his agetur generaliter in Isagoge lib. 1. In Officina lib. 2. Specialiter, in Mineralogia lib. 3. Phytologia lib. 4. ac Zoologia lib. 5.

CAP. II.

De Rebus medicinalibus nativis.

Isagoge est pars Pharmacologiæ, quæ agit de rebus naturalibus medicinalibus in genere.

N. *Res naturalis non opponitur artificiali, sed supranaturali.*

Res naturalis medicinalis est res quæcunque ad medicandum adaptabilis, siue figuram ea obtineat na-

tivam, id est naturâ inditam, siue elaborationem aliquam officinalem sustinuerit, illæ communiter veniunt nomine simplicium materialium nativorum; hæ præparatorum. Utramque seriem generatorem videre licet lib. 2. Verum enim vero, quia in utrisque nomina plurima occurrunt,

A

quæ

quæ vel minus vulgaria, vel æquivo-
ca, vel uni alicui classi minimè sub-
jungi queunt, operæ precium duxi,
pharmacopœias tyronibus synopsi
breui inservire & utrarumque nomi-
na alphabetica serie exhibere.

*Sunt itaque Nativorum Nomina
generalia.*

A.

Acetum. Acetum in genere liquo-
rem quemcunque acidum notare po-
test, unde nonnullis spiritus Θ -li &
simil. acetum dicuntur: Veruntamen
in Officinis liquorem solum acidum
denotat, ex potulentis succis factum,
& καὶ ἔξ οὐν ex vino seu uvis. Et hoc
recipiendum est quoties aceti sim-
pliciter fit mentio. N. *Aceta infusione
parata Vide in lib. 2.*

Acini sunt granula minutiora sive
per se crescant, ut acini, i. e. baccæ
sambuci, sive aliis inclusa, ut acini
uvarum, quin & ipsas uvas integras
sonant.

Adeps, idem quod pinguedo, gene-
raliterque tam axungiam quam se-
vum denotat, usitatiùs tamen pro a-
xungia usurpatur, atque absolutè pro
adipe suillo. Vid. lib. 2.

Alabastris, sunt folia illa viridia her-
bacea, quæ flores sepiunt. In Minera-
logia, Alabaster seu alabastrites lapi-
dem certum denotat.

Anthera, i. e. summitates seu cacu-
minula in florum medietate capilla-
mentis incumbentia,

Apices, idem quod anthera.

Aqua quid sit nemini ignotum est.
Pharmacopœiam subit, tum nativa,
tum præparata. Vid. l. 2. & 3.

Arbor, est planta lignea frutice
grandior, Baum.

Aroma, Gewürz. Vid. l. 2.

Arilli, idem quod acini seu lapilli
in fructibus.

Axungia est pinguedo sevo mol-
lior, idemque cum adipe. Schmier /
Schmalz.

B.

Bacca, Beeren. Vocantur fructus
quicunque parvo-rotundi.

Bitumen, est genus è mineralibus,
Vid. l. 2.

C.

Cacumen. Cacumina sunt idem
quod summitates.

Calyx. Calyces sunt oculi sive
gemmæ, florum prodromi. Ut oculi
populi arboris: vel est folliculus quo
flos primum, mox seminis foetus
clauditur.

Capillamenta sunt filamenta illa te-
nuia in florum medietate surgentia.

Capita in Zoologia quid sint, no-
tum est, in phytologia rotunda illa
seminum, aut florum receptacula re-
ferunt, ut caput papaveris, &c.

Capreoli, sunt ligamenta contorta,
quibus plantæ nonnullæ dotatæ sunt,
ut aliis sese annectant.

Caro in ζωολογία vox notissima est,
in φυτολογία substantiam illam mol-
liorem fructuum succulentorum no-

tat

tat, quam alias pulpam vocamus; ut pulpa seu caro cassiæ, caro prunorum.

Caulis, est truncus herbæ inter ramos & radicem.

Caudex, idem est in arboribus & fruticibus, quod caulis in herbis.

Coma in Phytologia idem quod summitates sonat.

Cor, idem quod medulla vegetabilium.

Cornu. Cornua non nisi in zoologia locum habent. Vide lib. 2.

Cortex, est tegumentum ceu cutis vegetabilium. Vide lib. 2.

Corymbi, i. e. summitates.

Cyma. Cyma sunt teneri cauliculi Juli, die Sprossen.

E.

Echinus est quicquid numerosa congerie aculeorum stipatur, sive tegmen, sive caput, sive cacumen fuerit.

F.

Fibræ, i. e. filamenta sive villi 1. sunt veluti stamina rebus nonnullis intexta, v. g. arboribus, foliis, &c. 2. Sunt capillamenta extrinsecus adnascencia, e. g. radicibus & similibus. Die Härlein an den Wurzeln.

Flores. Florum nomen æquivocum est, locumque habet tum inter nativum tum inter præparata. Vid. lib. 2.

Folium. Folia in phytologia notissima sunt, in Mineralogia sunt folia ☉ & ☽, i. e. ☉ & ☽ in tenuissimas laminas redacta.

Folliculus est theca tenuis, quæ granum vel semen continet involutum.

Fructus sunt grandiores illi ac succulenti plantarum foetus seminum receptacula. Ut poma, pyra, pruna, &c.

Frutex est planta naturæ, inter herbas ac arbores, mediæ; ad ligneam tamen naturam quam proximè accedens.

Fungus est excrementum arboribus fruticibusve quibusdam adnascens, vel immediatè à terra prodiens.

G.

Gemma in Mineralogia sunt lapides preciosi; in Phytologia, gemmæ idem denotant quod oculi.

Geniculum est internodatio quarundam plantarum.

Granum in nativis semina sonat minutiora, sive rotunda ea sint, sive alius alicujus figuræ. Sic sunt grana piperis, hordei, tritici.

Gummi. Gummiis: liquor est concretus ex arboribus diffusus. V. l. 2.

N. *Gummi* vox etsi indeclinabile sit, placuit tamen in plurali efferre *gummata*, &c.

H.

Herba est planta frutice minor: seu est quod à radice foliatum, sine caudice provenit, sæpiusque semen in caule fert. In praxi tamen, pro foliis solis ut plurimum usurpatur, e. g. R. Herb. ceterach, id est folia.

I.

Iuba est arundinacea coma effusa, qualis in milio est.

A 2

Iulus.

Iulus. Juli sunt folia primum erumpentia, die erste Schößling oder Bletter. Strictè notat Juglandis arboris flores longiusculos, cum foliis prioribus apparentes. Die Drateln oder Nußblut.

L.

Lacryma est humor è plantis tum sponte effluens (sive is concreascit, v. g. in oleum, resinam, gummi, sive non) tum facta incisione.

Lanugo in Phytologia, sunt filamenta tenella, cuticulæ extimæ instar pilorum seu lanæ adnascencia, v. g. in verbasco.

Lapides in singulis tribus mundi regnis locum sibi vendicant. In Mineralogia. Vid. l. 3. In Phytologia, cortices duriores, nucleum includentes quandoque lapides referunt. In Zoologia manet significatio mineralogica, calculosque exhibet in animalibus repertos.

Lignum. Vid. l. 2.

Loculamenta sunt seminum involucria, quæ veluti parvæ capsulæ ea occludunt.

Locusta, idem quod oculi, in Zoologia autem certa animalcula referunt.

M.

Matrix in phytologia idem est quod medulla aut cor.

Medulla in Mineralogia partem molliusculam denotat, quæ in saxis nonnunquam reperitur. German. *Steinmarck*. In Phytologia mediam cujuslibet partem molliorem ac præ-

stantiorem refert, quam & *Cor matricemve* appellant. In Zoologia adipem significat in ossium medietate contentam, vel molliorem illam substantiam, quæ in spina ac cerebro est.

Minera est terra sive materia ex qua mineralia & maximè metallica fiunt. Sic minera ☉s, & ☿ij.

Mineralia. Vid. l. 3.

Muscus est excrementum herbageum instar lanuginis corticibus arborum, vel ossibus aëri expositis adnascens. Dicitur & *Usnea*: interdum tamen certis plantis attribuitur. Vid. lib. 4.

N.

Nucleus est semen nucibus vel fructibus inclusum.

Nux fructus quosdam denotat cortice lapideo nucleum occludentes.

O.

Oculi, sunt florum prodromi, inque flores explicabiles.

Olea, sunt pinguedines fluidæ. Vide in præparat. Nam omnia ferè præparata sunt.

Ossa Zoologicè notissima sunt, phytologicè ossiculi vocabulum imponitur lapideis corticibus qui nucleos circumdant.

P.

Pediculus, petiolus est, quo folium, fructus aut flos dependet.

Pinguedo idem est quod adeps, interdum tamen generalius sumitur, ut omnia pingua comprehendat.

Planta est vegetabile integrum, si-

ve

ve arborem velis, five fruticem, five herbam.

Pulpa est caro seu substantia fructuum succulenta, inter corticem ac nucleum comprehensa, v. g. pomorum, cerasorum & simil. referturque ad præparata.

R.

Radix est infima pars plantæ, terræ infixæ.

Ramus est velut brachium plantæ.

Resina in classe nativorum, est concreta lacryma certarum arborum, naturæ oleagineæ, ut Terebinthina, &c. In præparatorum classe quid sit. Vide infra.

S.

Salia, quid sint. Vid. c. 3. & l. 2. c. 79.

Semen in Officina minutiores plantarum fructus denotat, ex quibus simile nasci potest.

Sevum est pinguedo duriuscula, sumiturque à solis quadrupedibus cornutis.

Spica. Spicæ sunt summitates in longum deductæ, ut spica lavendulæ.

Stercus est excrementum animalium per anum excretum.

Stipes est pars plantæ inter radicem & ramos, idemque quod caulis.

Stipula folia sunt culmum ambientia.

Succus. Vid. in præparatis.

Summitates, sunt cacuminula herbarum, dicunturq; de herbis foliorum

minutiorum. Ut absinthii, Rutæ.

Surculus est, quod ex ramis simplex oritur, estque velut germen quoddam ex ipso trunco vel caudice productum.

T.

Terra. Terræ & in nativis locum habent, & in præparatis; nativarum seriem Vid. l. 2. c. 3. Terræ significationem in præparatis Vid. cap. seq.

Testa. Testæ sunt ovorum cortex externus.

Turio. Turiones sunt teneritates summitatum ipsarum arborum, quæ singulis annis crescunt.

V.

Vena sunt quæ in plantarum foliis apparent, fibræ, in ramulos divisæ.

Villi. Vide fibræ.

Viscum (aliis viscus) est frutex peculiaris in arborum quarundam ramis enatus, semper virens.

Umbellæ sunt summitates plantarum sinuosæ, instar nidi avis formatae.

Ungues sunt extremitates corneæ digitorum. In Phytologia, Unguiculi interdum idem sunt quod alabastrum.

Ungula. Ungulæ sunt corneæ tegumenta, quibus pedes nonnullorum animalium conteguntur.

Urina. Vid. l. 2. c. 5.

Usnea idem quod muscus ossibus vel arboribus adnascens,

CAP. III.

De Rebus medicinalibus preparatis.

Preparatorum nomina generalia sunt.

A.

A Ceta præparata. Vid. l. 2.

Alcohol significat pulverem subtilissimum ac inpalpabilem, interdum S. Vini rectificatissimum.

Amalgama est mixtura cum ☿ vivo. Vid. l. 3.

Amuletum idem est quod *Periamma*.

Anacollementum ἀνακόλλημα (ἀπὸ τῆς κολλῆς à glutino sic dictum) glutinamentum in genere significat, in praxi autem medica propriè medicamentum dicitur, quod fronti applicatur, ut sanguinis fluxum ad nares vel oculos intercipiat, fitque ferè semper forma cataplasmatidis, de quo lib. 2.

Apozema ἀπόζημα. Vid. Decoctum.

Apophlegmatismus est medicamentum pollens facultate pituitam è cerebro eliciendi, perque os excernendi. Fit forma Gargarismi, Masticatorii & Unguenti. Vid. l. 2.

Aqua destillata seu stillatitia est lymphæ destillatione elicitæ, constans ex parte aquæa & spirituosæ, ita tamen ut propius ad naturam aqueam accedat. Vid. l. 2.

N. *Aquarum stillatitiarum* nomine veniunt (quamvis minus accurate) nonnulli spiritus, ut ex minerali, ☿, ♁ &

simil. Ex vegetabilibus omnes fere aquæ compositæ. Vid. ibid. l. 2.

N. II. Imponitur iisdem singularibus quibusdam præparationibus, ut sunt ▽ benedicta &c. vide infusionem ☿ij.

Arcanum Theophrasto est Quinta rei essentia summè exaltata, seu ut ait idem: Est virtus rei millecupla exaltatione emendata. Quatuor enim imprimis arcana jactitat. 1. Arcanum primæ materiæ. 2. Lapidis philosophorum. 3. ☿ij vitæ. 4. Tincturæ. Lib. 5. Archidox.

N. *Arcanum* aliis est *Extractum* in specie sic dictum.

B.

Bacilli nomen imponitur medicamentis figura bacillorum, i. e. tereti formati; ut bacilli fumales, bacilli pectorales.

Balani, βαλανοὶ idem sonant quod glandes seu suppositoria.

Balneum propriè totius corporis lotio est, fitque vel liquore naturali, v. g. aquâ dulci, thermis, vel artificiali. Non rarò tamen & pro lotionem partium solummodò inferiorum sumitur, quas infusus & semicupia vulgò vocant.

Balsamus vel *Balsamum*. Balsami vocabulum pluribus in Officina usurpatur significationibus. (1.) Denotat genus quoddam odoramenti crassiuscu-

fusculi instar unguenti, vel linimenti. Et hæc significatio usitatissima est. E. g. Balsamus rosarum, Apoplecticus & simil. (2.) Solent quoque ex gummi, resinisque cum spiritu Vini *liquores destillari*, qui extrinsecus illinuntur, balsamique nomine veniunt; ut balsamus nervinus, sciaticus & simil. (3.) *Inunctorium liquorem* significat, eumque oleo crassiores, linimento liquidiores: Balsamum nos inunctorium appellabimus. Vid. l. 2. de unguentis. (4.) Balsami nomen sibi vindicarunt *Salia fusa & liquata*, ut Balsamus γ . Tandem (5.) sunt *singulares* quædam *preparationes*, quibus balsami nomen imponunt; ut balsamus Δ s, sanguinis humani. De quibus sigillatim suo loco.

Bolus medicamentum est consistentia magis duriuscula quam Electuarium, sic dictum quod bucca capiatur.

C.

Calx proprie dicitur quod calcinando vel in alcool conversum, ut calx $\odot$ is Δ næ, &c. vel saltem friabile factum est, ut C.C. & simil.

Caput mortuum est residua illa materia crassa ac sicca quæ distillationibus, præcipuè mineralium remanet, communissimè autem remanentiam $\odot$ li notat.

Cataplasma. Medicamentum est topicum pultis consistentia.

Cauterium à viribus sic dicitur, quod eutem carnemque subjectam adurat,

sive id fiat igne actuali v. g. ferro candenti, sive potentiali, i. e. medicamentis. Possunt autem cauterisantia formulis fieri variis, nempe forma lapidum, vid. lib. 2. Spirituum, v. g. olei Sij butyracei, lixiviorum, v. g. è cineribus sarmentorum.

Cementum est pulvis, cujus ope calcinatio cementatoria peragitur.

Cerotum vel ceratum à cera sic dictum, Medicamentum est topicum, inter Emplastrum ac unguentum consistentiæ mediæ: seu, est Emplastrum molliusculum. Vid. l. 2.

Cinis est pulvis ille griseus ex combustionem rerum crematiliū residuus. Constatque ex sale (qui elixivari potest) atque terra mortua.

Claretum Vinum est aromatum infusione imprægnatum atque cum saccharo dulcoratum. Dicitur alias vinum seu potus Hippocraticus.

Clyster. Clyisma, Enema, Medicamentum liquidum est quod ano vel utero per Siphonem intruditur. Vid. lib. 2.

Collutiones oris $\Delta\gamma\kappa\lambda\acute{o}\sigma\mu\alpha\tau\alpha$, sunt liquores medicamentosi, qui in ore continentur, beneficioque linguæ hinc inde agitantur.

Collyrium medicamentum est, quod oculis immittitur, sive liquidum id sit, sive solidum. Liquida veniunt ferè titulo aquarum, tum quoque unguenti: Sicca pulverum vel Trochiscorum; hos nomine peculiari *Sief* appellant.

Colopho-

Colophonia est pars resinarum crassior ex harum destillationibus coctionibusve residua. Vid. lib. 4.

Condita dicuntur quæ conditura, i.e. condiendo facta sunt *eingemachte Sachen*. Vid. lib. 2.

Confecta, id est sacharo obducta & incrustata, eodemque sensu dicuntur & confectiones. Vid. lib. 2.

N. I. *Confectionis nomen datum est & speciebus nonnullis cum sacharo mixtis*: Unde confectiones aromaticæ, &c. dici solent. Verum præstat nomine specierum eas nominare.

N. II. *Est & Confectio Hamech, id est Electuarium*.

Conserva sunt medicamenta ex floribus, foliis, radicibus, cum sacharo conquassatis, facta. Vulgo *Zucker* ut *conserva rosarum RosenZucker*.

Corrosivum idem est quod causticum. Vide *Cauterium*.

Crocus est calx pulvereæ ad croceum vergens colorem, paratur autem vel ex Cro , vel Cro te, vel Cro re.

Cucupha est Cataputium medicamentis cephalicis repletum. Vid. l. 2. *Sacculus*.

D.

Decoctum: Decocta sunt brodia liquida, constantia ex conveniente liquore, viribus medicamentosis, interveniente debita coctione, imprægnato. In specie autem dicitur de portionibus intrinsecus assumendis, ex decocto brodio paratis, quas alias $\alpha\pi\omicron\zeta\epsilon\mu\alpha\tau\alpha$ vocant.

Diaclyisma, i.e. Collutio oris. Vid. de Gargarismis, lib. 2.

Dentifricium medicamentum est dentibus, vel gingivis fricandis destinatum, sive id liquor sit. Vid. l. 2. de Gargarism. sive linimentum, sive pulvis. Vid. lib. 2. suis locis.

Dropax, $\Delta\rho\acute{o}\pi\alpha\acute{\zeta}$, Picatio ($\pi\acute{\iota}\tau\tau\omega\rho\alpha$) medicamentum est emplasticum cuti fortiter adhærens, sic dictum à pice qua sola olim reliqua ingredientia suscipiebantur. Vid. l. 2. Empl. E.

Eclegma est medicamentum internum, pulmonibus dicatum syrupo crassius, quod in ore detinetur, ut paulatim per guttur in pulmones delabatur. Dicitur & Linctus, Lambile, Loch, Lohoh.

Electuarium est medicamentum syrupo & eclegmate crassius, constans ex medicamentis durioribus pulverifatis, melli, syrupo, sacharo syrupifato, vel alii alicui convenienti liquori melligineo, (id est mellis consistentiæ) accuratè mixtis.

N. Sunt & nonnullæ species hoc nomine insignitæ, scil. quia olim (ut nonnulli volunt) cum saccharo in Electuarii formam redigebantur. Sic dicitur *Electuarium Ducis*, *El. de gemmis*, &c. Verum quia mos ille abolevit, præstat Specierum nomen usurpare.

Eleosaccharum nihil est aliud quàm oleum destillatum cum saccharo mixtum. E.g. olei vj . sacchar. vj . vel circiter.

Elixir

Elixir est species tincturarum, quas Elixiris nomine appellare placuit. Ut Elixir proprietatis. Elix. vitæ, &c.

Embrocha, ἐμβροχά, irrigatio, instillatio, stillicidium, Fomentationis genus est, cum liquor fomentans stillatim seu guttatim in partem fomentandam funditur.

Emplastrum est topicum medicamentum notissimum. Germ. Pflaster.

Emulsio medicamentum est liquidum lacteum, i. e. lac repræsentans. Vid. lib. 2.

Epithema est medicamentum liquidum parti alicui imponendum. Vid. lib. 2.

Errhina sunt medicamenta, quæ naribus immittuntur, adeoque & ptarmica comprehendunt. Specialius tamen plerumque sumitur errhinum, quatenus pituitam sine sternutatione prolicit. Vid. lib. 2.

Essentia, Essentiæ vocabulum significat accuratè loquendo balsamicam rei partem à crassiori separatam. Quare cum exactissima rei separatio beneficio extractionis peragatur, fit ut pars illa balsamica à crassiore corpore extracta Essentia κατ' ἐξοχὴν dicatur, alias à modo fiendi Extractum.

N. I. Nonnunquam attribuitur quoque Essentiæ vocabulum succis expressis ac spissatis. Verum præstaret hos proprio suo nomine, quò minus confusio oriatur, nominare.

N. II. Sunt & qui Eleosacchara Essentias vocant, sed abusive.

Extractum Essentia rei est vi liquoris alicujus, è corpore crassiore separata & ad consistentiam justam inspissata. Vid. lib. 2.

N. I. *Extractum* quoque generaliter nonnunquam sumitur, ut & succos sub se comprehendat non secus ac Essentia.

F.

Farina est pulvis molendo contritus.

Fecula sunt pulveres in certis vegetabilium expressionibus subsidentes. Vid. lib. 2.

Flores in præparatis quid sint. Vid. lib. 2.

Frontale, Epithema denotat, fronti applicandum.

G.

Galreda. Succus est inspissatus viscosus, lucidus, fitque plerumque ex coctis partibus animalium cartilaginosis, v.g. ex pedibus vituli, &c. Galrey.

Gelatina ferè idem est cum Galreda, nisi quod generalius usurpetur, & pro quocunque succo pellucido lento glutinosoque sumatur, qui tamen in primis fieri consuevit ex succis fructuum. E. g. pomorum, &c. ut Gelatina Cytoniorum, C. C.

Gargarismus, liquorem denotat, quo os faucesque gargarizando coluuntur. Vide lib. 2.

Glandes idem sunt cum supposito-riis.

Gummi in classe præparatorum, nihil

hil aliud est, quam Extractum resinofum. Vid. lib. 2.

H.

Holippæ sunt placentulæ ex infusione medicinali farinæque triticea, addito insuper tantillo sachari, subactæ.

I.

Infusum. Infusio est liquor qualitibus medicamentosis, sola maceratione imprægnatus. Parum itaque differt à decocto, quippe quod huic coquendo accedit, accedenteque interdum maceratione, idem ferè illi, sola maceratione. Usitatiùs tamen de potionibus dicitur ac inprimis de quibusdam purgantibus ex Vino, cerevisia vel simili liquore, dicta ratione paratis. Vid. lib. 2.

Juleb, nomen Persicum est, idemque sonat quod potio dulcis. Arabibus vox Julebi à syrupis non distinguitur. Nostratibus autem Julebi seu Julapia, (Græc. ζυλάπια) potiones sunt in praxi usitatissimæ syrupis dilutiores, constantq; ex liquoribus clarioribus, sacharo vel syrupo convenienti ad gratum saporem, dulcoratis.

L.

Lapis. Lapidis nomen nonnullis imponitur medicamentis quæ ad duritiem lapideam vel terrestrem excocta sunt. Vid. lib. 2.

Lapis vegetabilis Medicamenti species est constans ex sale, Tinctura, oleoque ad duritiem ferè lapidis excoctis, Vid. lib. 2.

Laudanum dicitur de solo medicamento ex opio confecto, idque vocant Laudanum opiatum. de quo vid. lib. 4.

Linctus, i.e. Eclegma.

Linimentum medicamentum est topicum pingue, oleo crassius, unguento liquidius corporis illinitioni dicatum. Vid. 2. lib. Ung.

Liquor quamvis de quolibet humore dici possit, in specie tamen humorem denotat per deliquium paratum, quem oleum aliàs, nonnunquam Balsamum dicere solent.

N. Nonnunquam & pro destillato liquore usurpatur. E.g. liquor cranii, liquor C. C. liquor seu spiritus L. Guajaci.

Lobob, i.e. Eclegma.

Lotio sumitur pro balneo. Lavantur itidem nonnulla simplicia, ut Terræ, Metalla, & sim. de quibus speciatiim.

Lozonga sunt idem quod Morfuli.

M.

Magisterium. Magisterii nomen diversimodè usurpatur. I. Datur pulveribus solutione ac præcipitatione paratis, ut Mag. C. C. Corallorum. II. Tribuitur resinis seu extractis resinosis, ut sunt magisterium scammonii, Jalappæ, &c. Accuratè tamen loquendo magisterium vocari volunt, ubi nonnihil menstrui cum essentia extracta conjunctum mansit.

Malagma idem majoribus sonat quod cataplasma.

Martius panis, Marcipanis, Maza-panis,

Panis, Pasta regia, Panis dulciarius, sunt placentæ ex amygdalis dulcibus excort. & sacharo (quod sumitur duplum, triplum, nonnunquam ana) accedente aqua rosarum subactæ & pistæ.

N. Addi possunt & alia. E. g. nuclei pini, pistacia, avellana, cortices citri conditi, aromata & simil.

Marmelada est Gelatina cotoniorum. Vid. lib. 2.

Massa ex officina pistoria ad pharmaceuticam translata est, denotatque subactam illam materiam tum pastæ regię, tum pillulis inde formandis destinatam.

Masticatorium, est medicamentum apophlegmatizans, quod in ore detentum dentibusque masticatum pituitam liquat, eque cerebro ad palatum derivat. Vid. lib. 2.

Mel. Mellis nomen Pharmacopæis nonnunquam denotat succum simplicem ad mellis consistentiam inspissatum, melque sapore æmulantem. Sic convenit cum sapa sive Rohob; ut Mel passulatum, Juniperinum. Vid. lib. 2. Nonnunquam refert syrupum cum melle paratum. Vid. lib. 2. de syrupis.

Menstruum, dicitur liquor, qui ad Tincturas extrahendas adhibetur, de quo vid. lib. 2. tit. de Extractis.

Mixtura generaliter de quibuscunque mixtis dici potest, in praxi tamen medica usurpatur communiter pro Electuario, quod ex tempore

misceri solet. Sic dicitur F. Mixtura, i. e. Electuarium. Vid. lib. 2. de Electuariis.

Morsuli seu Morselli, Tabula: medicamēta sunt quadrata ut plurimum, parata ex pulveribus & similibus sacharo soluto susceptis, superque tabulam ligneam, lapideam cupreamve effusis, ut consolidentur.

Moretus mulierculis nostratibus usitatissimum potionis genus est, quod parari faciunt, ubi præsumtio graviditatis, persuasum nimirum sibi habent, falsam imprægnationem eo exturbari, veram corroborari, Vid. lib. 2.

N.

Nasale idem quod Errhinum.

Nasale idem est quod pessus.

O.

Odoramenta sunt medicamenta odoris gratia adhibenda. Odorem sive per se halent sive accedente incensione. Fiunt autem formularum variarum. Sine accensione quæ in usum veniunt, fiunt ferè forma pulverum, sacculorum, linimentorum, balsamorum, massarum odoratarum (quas poma ambræ vocant) aquarum, saponum, & simil. Accedente accensione vel liquefactione quæ odorem halant, parantur usitatiùs forma pulverum, trochiscorum, candelarum & bacillorum massarumve fumalium.

Oleum proprie liquor est pinguis, balsamo tenuior.

B 2

N. I.

N. I. Nonnunquam tamen Balsamo crassior est, ut oleum anisi, nucistæ express.

N. II. Imponitur quoque olei nomen quamvis minus accurate, nonnullis spirituosus liquoribus, vel destillatione peractis: sic dicitur oleum Θ -li, Θ -is, & simil. Vid. spiritus, vel per deliquium dissolutis, ut oleum Φ -i. vid. liquor.

Opiatum, Confectio opiata: Hoc nominis Electuariis nonnullis (quamvis minus aptè) imponitur, non quod necessario opium contineant, sed quod medicamentis veterum quæ opium continent, consistentiâ respondeant.

Oxyrrhodynon (ab $\alpha\gamma\gamma\alpha\varsigma$ $\rho\acute{o}\delta\omicron$ & $\acute{o}\delta\upsilon\rho\eta$, sic dictum) medicamentum in genere sonat ex aceto rosisque factum ad dolorem leniendum. Practici vero relicta hac significatione generali, soli capiti, fronti, collove id dicarunt, atque ex olei rosar. part. iij. acet. parte j. concinnarunt, nostrates loco olei rosar. sumunt & alia. E. g. violaceû, papav. myrtin. de Nymph. P.

Pandaleum medicamentum est internum à rotulis morsulisve non nisi sola forma differens: fitque quando materia medicamentosa sacharo soluto suscepta in pyxidem effunditur, ut inibi indurescat.

Pastaregia. Vid. Martius panis.

Pastilli idem quod Trochisci.

Pessi: Pessaria (Barbaris nascalia) sunt medicamenta solida, uteri collo intrudenda.

Periamma, *Periapton*, *Amuletum*, *Xenechton*. Medicamentum est quod de collo suspensum morbum arcere creditur, ac præcipuè pestem.

Phlegma liquor est destillatus aquosus spirituosus liquori contradistinctus. Vid. aq. destillata.

Phanigmus mitior ac lenior est sinapismus scil. qui solam cutem rubificat.

Pilula, i. e. parvæ pilæ, sunt medicamenta rotunda deglutitioni aptata.

Pineatum seu *Pineolatum* fit ex pineis sacharo & aqua rosarum, ad modum scil. quo Diamygdalatum seu Marcius panis ex amygdalis sacharo & ∇ rosarum fieri solet.

Pomum ambra, odoramenti genus est, ex medicamentis odoriferis in massam redactis.

Potio in genere liquorem denotat potulentum, in praxi autem ferè de purgante potu intelligitur. Vid. l. 2.

Preparata, i. e. præparatione (specialiter sic dicta) elaborata: ut C. C. præparatum. Vid. lib. 2.

Pulvis. Pulveris nomen etsi generaliter minutissima quæque denotet, quocunque modo facta: attamen communiter pulverisatis hoc nomen imponitur, sive simplicia illa sint, sive composita. Inter compositos autem pulveres, sunt qui species vocantur, sunt & qui Tragea. Præstaret tamen omnes pulveres compositos, ad differentiam simplicium, species nominare.

Quin-

Q.

Quinta essentia propriè spiritum denotat, destillatum ex succis fermentatione exaltatis. De quo in spirituum classe. l. 2.

R.

Resina est substantia oleaginosa naturæ, sive in forma molliori illa sit, sive in duriori. Sunt autem Resinæ vel nativæ: de quibus l. 4. vel extractione Chymica paratæ. Ut Resina Diagrydii & simil. De quibus in Extractis l. 2. ac l. 4.

Rob, Rohob, Sapa, est succus fructuum, ad mellis consistentiam ut plurimum per se, interdum quoque cum saccharo inspissatus. Priores simplices appellare licet, dabunturque l. 2. de succis. Posteriores, compositos; danturque l. 2. sub Syrupis.

Rotule, sunt Tabulæ orbiculorum instar, constantes ex medicamentis susceptis saccharo in conveniente liquore soluto inque orbiculos supra tabulam effuso.

S.

Sacculus medicamentosus fomentum genus est, constans ex convenientibus medicamentis siccis, sacculo insutis.

N. Est & *sacculus odoriferus* i. e. odoriferis completus, ut naribus admoveatur.

Sal accuratè loquendo est substantia in aqua solubilis, concrescibilis seu crystallisabilis. Communiter tamen dicuntur & salia (sed minus aptè,) lapides vel metalla nonnulla

acido liquore corrosa, atque itemum coagulata; Ut Sal corallorum, Sal hi & simil.

Sapa idem quod Roob. καὶ ἰζοχὴν autem dicitur de musto inspissato & ad tertias coctō.

Saponea i. e. linctus ex amygdalis.

Sief i. e. Collyrium siccum. vid. l. 2.

Sinapismus est cataplasma, vel massa, vim habens cuti ruborem, vel ardorem, vesicasve inducendi; adeoque continet sub se phænigum & vesicatoria.

Smegma odoratum, Sapo odoratus, fit ex sapone (Veneto inprimis) cui pulveres odorati convenientes immiscentur, ac impastando cum ▽ fragrant, v. g. rosarum subiguntur.

Sparadrapus est Linteum Emplastro ad ignem fluenti immersum, extensum & refrigeratum. Dicitur & *tela emplastica*.

Species dicuntur in Officinis simplicia (ingredientia) pro compositis inde conficiendis coordinata. Sic dicuntur Species Theriacæ i. e. ex quibus theriaca compilatur, sic sunt & Species decoctorum usualium. Præ reliquis tamen hoc nomen sibi vendicant pulveres nonnulli, tum aromatici tum cathartici. Forsan, quia ordinati fuerunt olim, ut inde conficerentur electuaria, morsuli vel rotulæ. Sic sunt Species aromaticæ, rosatæ, Species Diaturbith cum Rhabarbaro, &c.

Spiritus est liquor destillatus natu-

ra magis spirituosæ, non secus ac è-
contra aquæ destillatæ magis ad na-
turam aquæ simplicis accedunt.

N. *Spiritus nomen abusive sibi vendi-
carunt quoque olea nonnulla subtiliora, ut
spiritus Terebinthina & simil.*

Stymma est spissamentum seu cras-
samentum rerum, (florum rerumque
aliarum) quod remanet dum in oleis
maceratæ exprimuntur.

Succus. Succus qui in officinis vo-
cantur, expressiones sunt, seu expres-
sæ essentia, aquæ naturæ, i. e. aquæ
permiscibiles, außgepreßte Säfte.

N. *Solis vegetabilibus competit, vide
suo loco lib. 2.*

Suffitus, suffumigium, *Opulium* est
Vapor suave olens, ex re fragrante ac-
censa vel carbonibus vivis injecta ex-
citatus. Variarum autem res suffumi-
gans potest fieri formularum: pulve-
rum, candelarum, bacillorum, tro-
chiscorum, &c.

Suppositorium est medicamentum
solidum, teres ac pyramidale, instar
digiti, intrusioni in anum destina-
tum.

Syrupus est liquor medicamentosis
qualitatibus imprægnatus, addito-
que saccharo aut melle, ad mellis
consistentiam excoctus.

T.

Tabula vid. morsuli.

Tartarus, terrestris sal est. Vid. l. 4.

Terra mortua, est terra ex elixivia-

tione residua, omnibus facultatibus
efficacibus destituta.

Tinctura vox diversimodè usurpa-
tur, usitatissimè tamen potissimam
rei partem denotat, sub colore certo
infusionis beneficio, extractam, sive
cum menstruo adhuc conjuncta illa
sit (quæ vulgatissima est significatio)
sive ab eodem separata; quo sensu
Extractum communiter effertur.

N. *Sumitur quoque nonnunquam Tin-
ctura pro Essentia rei ulterius elaborata.
Vide Tincturas §ij, quas tamen Tinctu-
ras magisteriales appellare commodius
est.*

Tragea, *Tragema*, *bellaria*, est pul-
vis introassumendus ex speciebus &
simil. pulveribus simplicibus, cum
sacharo confectisve ad saporem gra-
tum commixtis, vide l. 2. sub pulver.
& spec.

Trochiscus, *Trochisci* sunt species
seu pulveres mucilagine, e. g. traga-
canthæ, althææ & simil. ut eò melius
ad tempus durare possint, suscepti,
incorporati, inque orbiculos parvos
formati. *Trochisci sublinguales*, i. e.
qui sub lingua detinentur ut dissol-
vantur & per guttur in pulmones de-
fluant.

V.

Vinum medicatum, *Vina medicata*
sunt infusiones in vino factæ, vid. l. 2.

Unguentum est medicamentum to-
picum pingue linimento durius, em-
plastro mollius, Germ. *Salb.*

CAP. IV.

De Speciebus productionum nativarum.

DEScriptio rei medicinalis pharmacologica, est enodatio constitutionis, usurpationis ac signationis (quantum scil. hæ spectant ad benè medicandum:)

Constitutio est rei medicinalis productio, collectio & asservatio.

Productio est quâ res fit. Est igitur productionis descriptio, deductio specierû & circumstantiarû ad productionem requisitarû, (in quantum sc. faciunt ad pharmacologicâ rei productionem.)

Estq; rerum tum *Nativarum* tum *Preparatarum*.

Nativarum productio primæva est creatio, cui subinde successerunt tum generatio, quasi generatio, nutritio, q. nutritio; tum operationes seu motus utrisque illis subijuncti: quales in Vegetabilium productione, soli cultura, satio, insitio, amputatio; in animalium, conceptio, natiuitas, educatio, &c.

N. *Species productionis nativæ, uti & harum circumstantiæ imprimis ac primario ad physicam pertinent: attamen quia intentioni pharmacologicæ non parum inserviunt, breviter eas delibare libet. Itaq;*

Creatio est ortus rerum naturalium ex nihilo, i. e. quo rerum principia informia primùm ex nihilo condita, blando fotu externo in lucem seu vitam emerferunt, inque membra sese extendere, adeoque curriculum destinatum absolvere, iussa, i. e. apta reddita sunt,

N. *In creatione macrocosmi supervenit Terra-aquæ, i. e. liquido sicco informi & vacuo blandus fons spiritus Elohim, superficiei aquarum incubantis, cuius scilicet auxilio, accedente benedictione divina, lux seu vita fuit introducta. In Vegetabilium ac Animalium creatione, simili ratione principia materialia in macrocosmi generatorio ceu in tenebris ac abyssu (orco Hippocratis, nocte Orphei) sopita, coagulataque fotu matricis, vel si mavis spiritus ejusdem Elohim, sic jubente Creatore, in lucem seu vitam (diem Orphei) prodierunt; excepto solo homine, qui peculiariter ex adamâ vapore fecundata fuit conditus, seorsumque spiraculo vitæ afflatus.*

Generatio est ortus rerum naturalium ex semine, i. e. quo principia rerum (quæ proximè in semine existunt) ex præexistente materia parantur, ac subinde fotu matricis in actû, secundum speciem suam emergunt. Membra itaque Generationis sunt, tum feminis præparatio, tum ejusdem emerfio. Et hic modus oriendi proprius est rebus nativis primariis, videlicet vegetabilibus & animalibus horumque membris genuinis.

N. *Generatio est rerum innovatio; nimirum res postquam curriculum suum absolverint, vel in eodem interruptæ fuerint, revertuntur paulatim in naturam primordiale[m] chaoticam, unde postmodum*

dum ab aliis deprompta tum in materiam seminalem, tum nutritivam adoptantur, adeoque aliarum rerum dominio subiecta peregrinantur. Et hæc est rerum vicissitudo, toties à majoribus decantata.

Macrocosmus in se consideratus quia perenni duratione durat, à renovatione generatoria excusatur, adeoque semine destitutus est, quo nova ejus fiat productio: nihilominus tamen laudabile quoddam exhibet perittoma, lacti in animalibus respondens, quod infundit in generatorium suum, globum scilicet hunc inferiorem, liberis suis nutrimentum suffecturus. Vegetabilium ac Animalium species, quia Individuorum novorum successionem conservari destinatae sunt, semina nova requirunt seu si mavis seminales rationes. Hæ vel manifestò per speciem propagantur, unde exurgit generatio univoca: vel citra manifestam rationem seminalem producuntur, unde generatio æquivoca.

Nutritio est productio rei genitæ ex nutrimento, i.e. qua res genita suffectione elaborati nutrimenti curriculum destinatum peragit. Membra ejus sunt tum Materiae nutritivæ elaboratio tum suffectio seu assimilatio. Competit itidem solis rebus primariis.

N. Nutritio est rerum progressio: Nimirum rei cuique naturali curriculum certum destinatum est, quod ab ortu ad ætatem augefcendo & inde ad interitum de-

scēdendo habet peragendum. Peractio hæc fit beneficio materiae nutritivæ, unde subrogatur, quod actu vitali deperit, simulac accedit, quò ad ætatem res augefcatur. Materia illa, quia respectu rei nutricandæ universalior, impurior, indigestior existit, elaboratur subinde vi illius nutritivæ, hujusque ministris, i.e. depuratur ab heterogeneis, evehitur ad maturitatem, adeoque indolem rei nutricandæ induit. Rem exemplis declarabimus. Vegetabilium & animalium nutritio notissima est. Ex utraque itaque non difficile erit & Macrocosmi nutritionem metiri. Materia qua Macrocosmus nutritur sunt ipsamet vegetabilia & animalia in chaos seu principia sua redacta, seu, si mavis, sunt res particulares quæcunq;. Videlicet hæ, ut è macrocosmo nutriuntur, ita vicissim eidem nutrimentum exhibent, adeoque omnia per circulum quasi volutantur. Modus hic est: Res defunctæ progredique nescientes resolvuntur, digerunturque quodammodo in globo inferiori ceu macrocosmi ventriculo; hinc sequestratur quod maturius est, inque aërem ceu mæsaricas attollitur, ulteriori subjiendum digestionem. Inde ad ☾ ceu macrocosmi Epuratur, concoctionem secundam subiturum. Ex ☾ ad particulares devolvitur digestionem, scil. pars sursum tendit, pars deorsum. Sursum quæ sese elevat portio, partim in nutrimentum stellarum faecit, partim materia existit, unde spiritus seu influentie astrorum generantur, quæ inde per universitatem sparsæ totum macrocosmum ejusque particulas afficiunt,

unt, foveant, excitant, vivificant, non secus ac spiritus vitales ac animales è corde & cerebro vibrant. Pars quæ deorsum delabitur, inferiori globo communicatur, ubi partim nutrimentum rebus exhibet, partim in seminales rationes rerum particularium migrat, idque vi facultatum productivarum i. e. generativarum, nutritivarum, fermentativarum, quibus globus hic inferior vi benedictionis divinæ perfusus est. Et hæc nutritio videtur macrocosmica, quæ non minus ac animalium & vegetabilium excrementa sua exhibet. In terra remanent crassiora, ibidem ceu in prima digestionis officina sequestrata; in aëre ceu mesaraicis secernuntur liquidiora, unde pluvia, nix & sim. viscosiora, unde mucilago illa decidens (Eternschoff) &c. Luna separat excrementatum crassiora, quæ detrudit ad maculosum suum locum, ceu macrocosmi vesicam biliariam in Epate sitam; tum liquidiora exhibet, eaque ad globum inferiorem, & potissimum ad mare ceu renes & vesicam urinariam transmittit, ut inibi vi sua salina ac acri generationem globi inferioris promoveant. Mira hæc scio novaque videbuntur, quibus rerum analogia minus fuerit perspecta; Verum nullus dubito, quin diligenti scrutatione omnia futura sint perspicua, sin minus; quisque suo sensu abundet. Nec enim hæc sunt, super quibus proderit litem tantopere movisse, utpote quæ citra salutis jacturam sciri ignorari ve non nequeunt. Id quod ut de his, ita & de aliis ejusdem farinae quamplurimis moneo, quæ inter modernos tanto tamen

æstu agitantur, ut vel legis divinæ respectus postponatur, famæ proximi detrahatur, sanitati propria noceatur, lectorique legendi fastidium procreetur.

Quasi generatio est ortus rerum naturalium secundariarum, ex materia quasi semine, i. e. quo principia rerum in primariarum productione redundantia, in speciem aliam, secundariam scil. transmutantur.

Quasi Nutritio est, qua eadem illa materia successivè maturescit.

N. Rerum secundariarum productio paulo secus sese habet quam primariarum. Fiunt enim non per generationem, qua seminale principium in membra diversa secernitur, neque per nutritionem, qua membra insinuatione ac assimilatione nutrimenti secundum dimensiones augescunt, sed per solam alterationem, appositionem, accretionem. Nimirum Excrementa quæ in nutritione primariarum suppetunt, vel alterantur levi saltem alteratione, condensatione, mixtione, & sim. vel concursu ac conspiratione causarum aliarum transmutantur, transplantantur. Sic fiunt meteora aquea separatione vaporum aqueorum, qui condensati sub forma pluvie, nivis, grandinis decidunt: Sic fiunt meteora ignea, separatione scil. materie inflammabilis, qualem refert in inferioribus nitrum, sulphur, aurum sclopetans, & sim. Sic fit & mucilago illa viscosa instar stelle cadentis decidens (Eternschoff.) His annumeranda & mineralia, è quibus tamen nonnulla in formam transplantantur, quæ etiam cum primariis cer-

tare videntur. In regno vegetabili, hac ratione suppetunt, succi exudantes, lacryma, melligo florum, resina, gummi, quin & fungi. In animalibus; Urina, sudor, lacryma, stercora, zibettum, moschus, salia

arenula, calculi, & sim.

Et hi modi sunt principaliores productionum nativarum ad quos reliqui ceu ministri referri facile possunt.

CAP. V.

De Principiis Essentialibus rerum nativarum.

Circumstantiæ ad nativarum productionem, requisitæ præcipuè sunt; Principia constitutiva. Efficiens, Materia, Tempus & Locus.

Principia constitutiva voco quæ ipsam rem constituunt.

N. Principiorum horum consideratio duplex est, tum quidditativa, i. e. quoad esse suum, tum causalis, i. e. quoad causari. Priori consideratione hoc capite veniunt, posteriori capp. sequenti bus. Quiditas rei compilata est è substantiali & accidentali. Substantiale est ipsamet rei essentia accidentali suo primum & per se substrata: Accidentale est facultas seu qualitas substantiæ dictæ proximè primum & per se inherens.

Principia constitutiva rerum naturalium sunt Spiritus & Corpus, quibus additur vita ceu principium tertium.

N. Decantata sunt apud Hermeticos principia cognitionis, Lumen scil. Naturæ & Gratiæ, de quibus data hac de principiis occasione parum differere libet. Naturæ creator Deus ut in se bonus existit; ita & bonitatis pro arbitrio tamen & beneplacito suo communicativus. Hinc creaturarum exordium ac bonitas, tum supranaturalium ac invisibilium; tum

naturalium & visibilium. Utraque enim oriuntur ex bonitate divina, scilicet sunt à Deo condita, quibus ad eum vehemur. Eapropter quoniam bonitas perfectissima absolutissimæque in Deo concentrata est, adeo ut nihil boni dari possit, quod à bonitate illa alienum sit (quippe imperfectum id foret) creaturarum bonitatem creatoris analogam esse oportuit. Siquidem ergo res cunctæ analogæ sunt ad Dei bonitatem relatæ, & inter se eas analogas esse, necessum est. Hinc liquet rerum naturalium analogiam, adjumentum esse cognoscendæ naturæ non postremum, nimirum ex notiori ad ignotius per analogiam pervenire licet. En principium cognitionis, quod lumen Naturæ nonnullis cluit, cujus sc. splendore creato, divina accedente institutione, (quam lumen Gratiæ vocant) in rerum penetralia penetrari potuit. Verum enimvero quia Natura, quæ benedictione divina speculum creata erat purissimum, nitidissimum, pellucidissimum, maledictione evasit umbrosum, obscurum, maculosum, unde & cognitio illa obscurata & depravata fuit adeo, ut vix quicquam solidi sine hallucinatione cognoscere liceret, ingenia nonnunquam excitavit excitatque creator excel-

excellentiora, quorum opera cognitio illa observationibus eruatur, emendetur, adeoque innotescat, simulac institutionem suam literis consignari fecit, quibus scilicet cognitio illa acquisita, dirigatur, examinetur, confirmetur. En Lumen Naturæ uti & Gratiæ Lumen, principia cognitionis multoties decantata: sed ad principia essentialia.

Spiritus est principium primum, instructum facultatibus peragendi curriculum sibi naturâ commissum.

Seu, Spiritus est substantia subtilissima vi creationis primum producta, ac postmodum vi benedictionis propagata, pollens facultatibus quibus curriculum secundum suam speciem peragit.

N. Spiritus hic nihil aliud est, quàm principium cujuscunq; rei formale, actionum omnium scaturigo. Philosophis nonnullis dicitur $\Delta\epsilon\rho$, quod tamen diversum quid esse scias, ab oleo vel spirituosâ illa ac inflammabili substantia materiali, cui itidem sulphuris nomen imponi solet.

Corpus est alterum principium, spiritus illius adaptatum subiectum, cum & in quo curriculum destinatum peragit, imbutum qualitatibus, quibus spiritus sui facultatibus cor-respondent & obediunt.

N. Dicitur principium materiale, compactumq; est ex liquido & arido, quæ ut in existentia primordiali sunt simplicissima, unitissimaque; ita secernuntur incrassanturque subinde in progressionem suam, ac explicantur, in liquidum, aridum, uti & in

liquido aridum, (i. e. in salinam naturam.) Et hæc singula in existentia propria exhiberi artificio possunt. De quibus infra. Accidentia igitur corporis essentialia sunt, liquidi, liquiditas, humiditas; aridi, ariditas, siccitas; utriusque frigiditas; saline naturæ sapor, vis penetrabilis, fermentabilis, &c.

Ignis (actus) est principium tertium, prioribus superveniens, stipatum calore, cujus vi illa in actum traducuntur.

N. Principia duo priora uniuntur, non ut otiosa sint, sed uti Deus est actus perfectissimus, vitæque vitarum; ita & cunctas creaturas in actum collocavit, i. e. in vitam. Vitam puta non strictiore significatione solum, quæ motum vegetativis operationibus prodit, sed latiore, quæ rei cujuscunque actum seu $\epsilon\nu\tau\epsilon\lambda\epsilon\chi\epsilon\iota\alpha\nu$ refert, etiamsi obscurior illa, minusque conspicua sit; qualis in stellis, metallis, & sim. Sunt itaque in rebus naturalibus vitalibus ac $\kappa\alpha\iota\ \epsilon\zeta\omicron\chi\eta\nu$ in rebus primariis, Spiritus, Corpus & Vita, quæ adeo arctè in statu vitali unita sunt, ut difficulter invicem distinguere queant. Res exemplo ignis ardentis quodammodo illustrari potest, quippe hic cœu res vulgatissima ad representandam vitam ob omnium oculos positus videtur. Ignis ardens tria exhibet 1. substantiam spirituosam flagrabilem, 2. corpoream aliquatenus effumabilem, spiritus scil. illius subiectum ac denique. 3. igneam flammam: quæ tria non modo ipsum ignem flammâ comprehensum referunt, sed effluvium spirant, ejusdem cum illo

illo natura. Simili ratione sese res habet in actu seu igne vitali. Adest nimirum inibi spiritus ignem vitalem suscipere aptus, quem si insitum cuiusque spiritum, appellare libuerit, per me licet; adest & corporea substantia, spiritus illius subiectum, cuius partem tenuissimam si humidum radicale vocare volupe sit, itidem non refragabor; adest tertio & ignis seu flamma vitalis, qua duo illa vivunt. En Essentiam rei naturalis in vita constituta, ex qua insuper effluvia procedunt, quæ rebus exteris pro re nata eunt in servitum. Est

porro ignis idem illud, quod in creationis historia *אֵשׁ*, i. e. lucis voce venit, quippe hæc igni essentialis est, unde & in lingua sancta *אֵשׁ*, i. e. lux, & *אֵשׁ*, i. e. ignis, sola puncti mutatione differunt. Sennert. hypomnem. phys. 2. c. 3. per vitam essentialem innuere videtur, dum vitam ex Aristotele duplicem facit; Essentialem seu substantialem, à qua ut fonte, vitales actiones prodeant; & accidentalem, quæ sit operatio vitalis aut certe potentia vitales actiones exercendi: Hippocrati ignis voce venit.

CAP. VI.

De Causa Efficiente interna.

Efficiens productionis nativæ, tum interna est, tum externa.

Interna est ipsiusmet rei natura, i. e. inclinatio & facultas (activa) qua non modo apta nata & proclivis est ad emergendum, sed & in actum emergit, ulteriusque progrediendo curriculum destinatum secundum speciem suam conficit.

N. Natura habet sese instar rei publicæ, quæ ad nutum principalis sui domini, auxilio officialium ac ministrorum, administratur. Nimirum prout administratio illa peragitur; ita resultat inde commodum, vel damnum non solum sibi met, sed & vicinis quoque populis. Simili modo Natura est comprehensio omnigenarum facultatum, sub dominio alicujus certæ dominatricis, adhibitis facultatibus ministris, gubernata, ut inde non tantum rei propriæ perfectio redundet, sed & proximo

subveniat. Res naturales enim siquidem bonæ creatæ sunt, ad imitationem creatoris bonitatis communicativæ esse debuerunt.

Interna est tum principalis tum ministra.

Principalis, quæ reliquis ceu fundamentum existit. E.g. facultas vitalis, stipata calore vivifico. Ministræ sunt, quæ principali adjunguntur, e.g. facultas nutritiva, generativa, &c.

N. Utraque est totuplex, quotuplex species creaturarum. Universalis scil. quæ universitati seu macrocosmo competit; Particularis, quæ creaturis particularibus. At ais secundum Hippocratem, unum est in omnibus & omnia in uno, atque ita Natura universalis & particularis in omnibus & singulis erunt. Resp. Sunt utique, sed diversimode; videlicet, Natura universalis præest particularibus naturis

turis in macrocosmica administratione, materia subest, iisque gubernatur, dirigatur, dispensatur. Vice versa de naturis particularibus judica.

particularium creaturarum naturis ceu

CAP. VII.

De Qualitatibus primis seu Elementalibus.

CAUSÆ efficiētes externæ sunt, quæ extrinsecus accedentes internis opem ferunt.

Suntque tum *primaria* tum *secundaria*.

Primaria est ipsamet natura ceu operatrix sagacissima, cuilibet rei naturali de debitis mediis prospiciens, seu si mavis, est ipsemet *Iehova Elohim* per naturam, i. e. naturales leges omnia sapientissimè prudentissimèque dirigens & gubernans.

Secundaria sunt media ad productionem quoquo modo facientia.

Hæc etsi varia dari possint, quippe, quæcunque ad efficientiam rei faciunt, eis accensentur: adeoque & instrumenta rustica, & sim. attamen excellunt hic qualitates facultatesve naturales. 1. Elementales, 2. salinæ, 3. occultæ.

N. *Res naturalis uti extrinsecus ortum adepta est, & per hunc, naturam internam, qua apta nata est in lucem seu vitam emergere, œconomiam mundanam administratura: ita quoque aliunde opus habet, quo natura illa interna in actum deducatur. Etsi autem omnia à Deo dependeant; tamen quia is ipse media sibi ordinavit ordinaria (quæ collectim Na-*

turam vocamus) iis hoc loco intentos esse oportet. Sunt itaque qualitates seu facultates naturales, pro triplici dato principio triplices, Spirituales (formales) corporeæ (materiales,) & modales (privativæ vel vitales.) Spirituales sunt quæ parti spiritali primò ac per se acceptæ ferendæ sūt, quales sunt proprietates cuilibet creaturæ inditæ. Corporeæ sunt quæ materiali parti per se inhaerent uti. 1. liquiditas & ariditas, 2. divæpiis Hippocratica, quam acumen dicere licet, nos salinam facultatem appellabimus. Modales sunt, quæ cum modo existendi sunt conjunctæ, ut frigiditas quæ competit principiis constitutis in privatione & quiete; & caliditas, quæ propria est principiis in actu seu motu constitutis. Verum enimvero placet adhibuisse ordinem datum, quæ facultates ad productionem facientes triplici classi includimus, Elementalium, salinarum & occultarum.

Singulæ hæc tum universaliores sunt, i. e. in macrocosmo collocatæ vel particulariores, i. e. in rebus particularibus determinatæ.

Elementales qualitates, quas primas communiter dicunt, sunt calor, frigiditas, humiditas, siccitas.

Calor facit ad productionem naturalem,

ralem, quatenus causam internam frigore condensatam, materiæque ad frigiditatem propendenti immixtam adeoque quieti deditam, suscitatur: *frigiditas*, caloris æstus moderatur: *humidum*, humori interno sese insinuat, adeoque humidum ariditate victum liberat, nutrit, &c. *ariditas*, liquiditatem terminat, humorique admixtum simul nutrit.

N. Calor macrocosmicus partim est insitus & radicalis, partim influens. Nimirum macrocosmus sese habet instar animalis, quod calido tum innato, tum influente calefcit. Innatum calidum toti universitati inditum est, quippe æquè latè patet calor ac ipse ignis vitalis cujus *Achates* est fidelissimus. Eapropter cum totus macrocosmus actuali suo igne perfusus sit, nec calore eum esse destitutum, necesse est. Hinc Hippocrates in principio lib. de carnib. Calidi pars maxima, inquit, cum omnia perturbata essent, in supremum ambitum secessit, quod veteres videntur æthera appellasse: altera pars locum infimum sortita, terra quidem appellatur, frigida, sicca, multasque motiones habens & in qua multum sanè calidi inest. Tertia verò pars medium aëris locum nacta est, calidum quid existens. Quarta pars terræ proximum locum obtinens, humidissima & crassissima, &c. Verum quid opus est pluribus calorem hunc terræ demonstrare? Etenim, præterquam quod scimus, terram ante creatas stellas, (quibus alias calor acceptus refertur) vi caloris germinasse, calor sese

exerit sensibiliter non modo in scapten-sulis ac cuniculis subterraneis, sed & in puteis profundis; quinimò fontana, quæ brumali tempore scaturit scilicet quo terræ superficies frigore nitet, calorem vaporibus halantibus manifestò probat. Ad-do quod nec verisimile videatur, calorem stellarum, absque vi magnetica, quæ calidum in terra, ceu magnetem trahentem, præsupponit, in terræ profundiora penetrare.

Calor influens macrocosmicus diffunditur ex astris & præcipuè ex Sole: hinc & ex ♄, ♂, ♀, & asteris misque igneis & aëreis, quinimò & ex stellis quibusdam fixis calidam naturam fortitis.

N. Sol ad macrocosmum sese habet, uti ad animal ipsum cor. Videlicet sedes est, ubi Natura residentiam fixit vitalem, ex qua velut ex scaturigine, spiritus suos vitales, & cum his calorem, macrocosmo, rebusque hinc particularibus elargitur, adeoque mediantibus illis calidum macrocosmi insitum, suscitatur, fovet, nutrit, particularium itidem vitam caloremque sustentat. Fundit Sol calorem, inquit author Ecclesiasticus cap. 39. sicut clibanus. Et hinc est, quod Chamah à calore Hebræis Sol dictus sit. Sole porro calidiores statuuntur ♂ & ♄, ille intensius; hic benignius: reliqui econtra frigidiores habentur, non simpliciter sed ad solem collati. Ceterum augmentari calorem contingit, ubi radii congregantur, reflectuntur, roborantur. Congregantur radii si dissipatio denegetur; reflectuntur, si re-

si recta in corpus solidum inciderint: multiplicantur & roborantur, si in fortitudinibus stella calorem radiantes extiterint.

Calor particularis est qui à re particulari procedit. Talis est in animalibus calor matricis, calor gallinæ ovis incubantis, &c.

Humiditas etsi itidem per totam universitatem sit diffusa, inque certos confluxus inferius hicce collecta, unde elevati vapores sat copiosi elevantur, inque pluviam, rorem, nivem, imbrem, & sim. condensantur, subindeque delabuntur; attamen in confesso est apud Astronomos, præterquam quod certæ constellationes dictorum meteororum generationem juvant, esse quoque stellas, hu-

miditati radiandæ consecratas, quales ☾, ♀, ♄, asterismique aquei, stellæque nonnullæ fixæ, hyades, arcturus, &c. & hinc augmentatur humiditas eadem ratione, qua de calore dictum: adde quod Luna prout accreverit & decreverit, humiditatem quoque largius vel copiosius radiat.

Humiditas particularis est quæ in rebus particularibus deprehenditur, eaque determinata: Hæc rei producendæ tanto conducibilior est, quanto res inter se similiores fuerint.

Frigiditatem influere censentur è planetis ☾ & ♀, utraque moderatè, hinc & ♄ sed intensissime: Ex astris signa præcipè terrea.

Siccitatem radiant è planetis ☉, ♂, ♄, ex astris, Signa terrea & ignea.

CAP. VIII.

De Salinis facultatibus.

Vis salina facit ad productionem nativam, quatenus humiditatem dictam acuit, efficacior ac penetrantior reddit, crassitiem incidit, fermentationē juvat, &c. adde quod & in nutrimentum facessat, &c.

N. Per vim salinam non solum intellige salsedinem, sed quamcunque facultatem primis potentiorē, quas Hippocrates salibus accenset, plurimasque esse docet. In homine, inquit, lib. de prisc. medic. text. 30. inest & amarum, & salsum, & dulce, & acidum, & acerbum, & insipidum, aliæque sexcenta, quæ pro copia & viribus, varias habent facultates.

Salina hæc facultas *universalior* residet potissimum in globo inferiori, ceu generatorio macrocosmico, adeoque immixta est aquæ & terræ. Aquam salina scatere facultate, qui negat, adeat mare, calorive exponat aquas simplices, meteoricasve, ut exhalent. Et ex hoc fundamento populi maritimi, uti in Normandia non citra jucunditatem observavi, terram salina facultate per maris fluxū imprægnatam fodere, eaq; agros imprægnare solent. Terram facultatibus illis imprægnatam esse tradit Hippocrates, lib. 4. de humorib. t. 4. Ter-

ra, inquit, in se varias & innumeras facultates habet. Idem edocet elixivatio salis nitri; cui SS. Scriptura adstipulatur innuens, quod sulphure & sale adurentibus universam terram comburat Deus, quo minus fructum ferre habilis fiat, Deut. 29.

Particularior est in singulis rebus particularibus. Et hinc res particulares aptæ sunt aliarum productionem promovere, maximè si mutuâ similitudo affinitasque inter utrasque intercedat. Oportet autem salinam hanc facultatem compede suo, quo

vi mixtionis ligata erat, prius vi dissolutionis, esse liberatam. E. g. putrefactione, incineratione, &c. Et hac ratione agricolis usitatissimum comperimus, agros stercorebus utpote sale imprægnatis, impinguare. Quinimò videre licet quibusdam in locis, myricas, fruticeta vel & sylvas comburi, inque terram hanc cinere fecundatam semina conferi, uti id ipsum admodum usitatum vidi in Suecia & Finlandia, regionibus sc. nemorosis, &c.

CAP. IX.

De influentiis Stellarum.

NON parum conferunt & proprietates, i. e. facultates specialiores ad nativorum scil. productionem accelerandam, retardandam, facilitandam, transplantandam, adeoque ad vires rerum intendendas, imminuendas, transplantandas. In his excellunt Sympathiæ & Antipathiæ: illis res promoventur: his, retardantur.

*Ut*æque sunt tum *macrocosmicæ*, i. e. *universales*, tum *particulares*.

Macrocosmicæ sunt quibus ipse macrocosmus res particulares respicit, i. e. productionem promovet, impedit vel quoquomodo mutat.

Particulares sunt, quibus res particulares rem sibi sympathicam juvant, antipathicam debilitant.

Proprietates macrocosmicæ toti macrocosmo & consequenter globo

inferiori sunt inditæ, qua ratione terram hanc aptiorem plantis his cernimus, aliam aliis: verum hoc loco considerabimus solum, quæ globo superiori, & in hoc stellis acceptæ feruntur, peculiarique nomine influentiæ dicuntur.

Influentiæ stellarum sunt effluvia peculiaribus facultatibus prædita, quibus res sibi familiares (si robustæ & in vigore stellæ fuerint) roborant, prosperant, promovent; econtra res sibi contrarias debilitant, depravant, impediunt.

N. *Familiaritas stellarum cum sublunariis ex mente Platonis & Paracelsi, inter stellas singulas & singula sublunarium genera constituenda quidem foret; videlicet, stellas singulas, singulis sublunarium speciebus præesse volunt, & hisdem*

pecu-

peculiariter influentias suas influere. Plat. in Tim. Paracels. l. 3. Philosoph. tr. 4. Verum cum singularum specierum stellas cognoscere impossibile sit, viam plerique sequuntur aliam, certasque classes majorum imitatione faciunt, ad quas ceu fontes generales sublunaria quæque referunt. Classes has tum secundum planetas disponunt, tum secundum stellas fixas, maxime secundum asterismos Zodiaci. Rectius tamen meo iudicio fecissent, si stellas singulas singulis facultatibus præfecissent, adeoque pro facultatum varietate, & varietates stellarum numerassent; universaliores, particulariores, &c. Et hac via non rebus singulis, singula stella, sed uni eisdemque rei, prout facultatibus ea dotata est, ita & varia stella forent consecrandæ. E. g. Solem facultate cordis celebrarent, eaque tum universaliori calefaciente, tum speciaiori, ut patebit infra.

Res stellis familiares sunt primario, quæ stellis illis immediatè subsunt; secundario quæ per stellas amicas, i. e. planetas amicos vel asterismos horumque affectiones stellas respiciunt. V. g. Lunæ primario subest Lunaria herba. Secundario; cuscutha res scil. Saturnina: fabaria, utpote res Venerea; althæa, utpote res Mercurialis. Simili ratione Lunæ subest secundario res tauro, cancrove subiecta. Nimirum ♄, ♀ & ☿ sunt amici Lunæ. Taurus est ejusdem exaltatio; ☿, domus. Res stellis contrariantes sunt, quæ subsunt planetis inimicis vel asterismis dissentientibus.

Influentiæ stellarum sunt tum planetarum, tum stellarum fixarum, quas ordine lustrabimus.

De influentiis Planetarum.

SOL.

Sol est Planeta benevolus, moderate calidus & siccus, amicus ♀i & ☿i, reliquis inimicus, cordis vice in macrocosmo fungens, ideoque generatorium est spirituum vitalium macrocosmi, i. e. radiorum calidorum, quibus tota universitas fovetur, scaturigoque peculiarium effluviarum, quibus peculiariter juvat res sibi familiares, impedit sibi contrariantes.

N. Effluvium Solis scriptura appellare videtur מֶגֶד תְּבוּת שְׁמֶשׁ Meged thebuoth schemesch, pinguedinem seu florem stillantem Solis, Deut. 33. v. 14.

Res Solares sunt.

1. *E Mineralibus*: Aurum, terra solaris, (sigillata) ☿ solare, ætites, carbunculus, chrysolithus, hyacinthus, rubinus, ambra.

2. *E Vegetabilibus*: Aromata omnia, acetosa, acetosella, althæa, borrago, buglossa, calendula, chelidonia, citraria, corona regis, crocus, dictamnus, fraxinus, gentiana, granatus, hederæ, helenium, heliotropium, hypericum, lavendula, laurus, olea, majorana, malva, melissa, mentha, palma, pæonia, poma aurantia, poma citria, rosmarinus, ros solis, thymus, verbena,

D

vitis,

vitis, xylaloe, zedoaria. Item mastiche, thus, mel, myrrha.

3. *Ex animalibus*: Ea videlicet quæ generosa & hilaria sunt: vt aries, caper, equus, leo, taurus. *Aves*: aquila, cygnus, corvus, gallus, vultur. *Insecta*: cantharides, scarabæus pilaris.

Res Soli contrariantes sunt res Lunares, Saturninæ, Martiales, &c.

LUNA.

Luna est Planeta inter bonitatem & malitiam mediocris, moderatè frigidus ac humidus, amicus ♀o, ☿i, ♀i & ☿o, reliquis duobus inimicus, cerebro correspondens adeoq; sympathicus nervosis partibus ac spiritibus animalibus, vel si mavis: Luna est generatorium humiditatis, qua tota universitas irroratur, scaturigoque peculiare effluviolum, quibus primariò & peculiariter afficit res sibi familiares, secundariò, res familiares ♀o, ☿i, ♀i & ☿o, utpote cum quibus ☿ amicitiam colit.

N. *Majorum de Luna opinio, non sine ratione cuiusdam dubia esse posset, quippe Luna macrocosmi Epar potius representare videtur quam cerebrum, humiditatibus siquidem macrocosmicis præesse deprehenditur, non secus ac Epar microcosmicum, humiditati microcosmicæ, quæ in sanguine viget. Mare macrocosmicum turgescit, fluit ac refluit ad Lunæ cursum, sanguis ceu mare microcosmicum, eadem ratione turgescit, attestante turgescencia sanguinis menstrui mulieris, Similiter in creaturis particu-*

laribus humiditas crudior, cum lunæ cremento augeri cernitur, è contra cum decremento, minui, quod idem Plinius aperte quoque testatur de sanguine humano. Morbi itidem in sanguine fundati, ad Lunæ cursum moventur, crasesque suas exhibent. His addi poterit, quod substantia Lunæ, quia terræ ac propterea terrestri naturæ propinquior, adeoque crassior, potius Epar substantiâ crassiori, quam cerebro substantiâ subtiliori respondeat. Lacertarum quoque Epar crescere perhibetur crescente Luna, decretere eadem decrescente. Nec est quod augescencia ac decrescencia cerebri ac medullæ in ossibus quis objiciat, Lunæ crementum decrementumque imitantes: ex humiditate enim sanguinis illa potius esse colligitur, quam spirituum animalium, id quod & de Epilepsia ad Lunam periodica, sentiendum.

Res Lunares.

I. *Mineralia*. Terra sigill. alba, alumen, marcasita ☿ea, & omnia alba ac viridia, corallia alba, crystallus, margarita, mater perlarum, succinum, camphora, sperma ceti.

II. *Vegetabilia*. Agnus castus, alkekengi, allium, arundo, becabunga, brassica, caulis capitatus, cæpa, chamæm. fabaria, fungi, hyssopus, lactuca, lentiscus, lilium convallium, lilium, lunaria, mandragora, nasturtium, nymphæa, nux muschata, nux juglans, papaver, plantago aquat. pæon. porrum, portulaca, rapa, sedum, tilia,

conia, columba, gallina, hirundo, perdix, phasianus.

Res ♀i contrariantes sunt res ♂les.

M A R S.

Mars est Planeta summè calidus atque ficcus, amicus Veneri, inimicus reliquis, repræsentans ac fovens vesicam fellis microcosmicam.

Res Martiales sunt.

1. *Mineralia*: ♂ omnia rubea ignea, sulphurea: Adamas, amethystus, magnes, osteocola, sal armoniacum.

2. *Vegetabilia*: Arum, allium, aristolochia, carduus, chamæleon, cepa, cornus, ebulus, esula, euphorbium, flammula, helleborus, lathyrus, laureola, mespila, napellus, plantago, porrum, prunus, quercus, ranunculus, raphanus, resta bovis, sinapi, tormentilla, urtica. Huc castoreum, euphorbium, scammonia & venenosa omnia.

3. *Animalia* Bellicosa, impetuosa, potentia, biliosa, rapacia: Canis, hircus, hœdus, lupus, mulus, pardus, vulpes. *Aves*. Accipiter, aquila, cornix, corvus, falco, milvius, noctua, vultur. *Pisces*. Lucius, pastinaca, canis marinus, perca.

V E N U S.

Venus est Planeta benevolus nocturnus, foemininus, moderatè frigidus, paulo intensius humidus, amicus ☉, ♂, ♀, ☾, inimicus ☿, influens in partes genitales & urinarias.

Res Venereæ sunt.

1. *Mineralia*: ♀, ☾, Ambra, lapis ætites, berillus, chrysolithus, corallia, corneola, lapis lazuli, lapis calaminaris, sapphirus, smaragdus, Tutia.

2. *Vegetabilia*: Asphodelus, capillus veneris, coriandrum, cyclamen, eryngium, fabaria, faba, ficus, fragaria, hederæ terrestris, iris, lilia omnis generis, melilotus, milium solis, mala punica, narcissus, nymphaea, petroselinum, pyra dulcia, rosa, santala, satyrium, serpillum, thymus, H. Trinitatis, tunica, verbena, viola, ladanum, benzoin, muscus, ambra, ut & omnis generis thymiamata.

3. *Animalia* delitiosa, lasciva, mitia, blanda, jucunda, mansueta, &c. catulus, capra, cuniculus, hircus, stin-cus, taurus, vitulus. *Aves*. Aquila, columba, corvus, cygnus, gallus, hirundo, motacilla, passer, pavo, perdix, pica, turtur.

M E R C U R I U S.

Mercurius est Planeta mutabilis, bonus cum bonis, malus cum malis, calidus cum calidis, frigidus cum frigidis, ficcus cum ficcis, humidus cum humidis, amicus ☿, ♀, ☾, ☉, inimicus ♂ & ☿, pulmones, quos & influentiis suis sympathicè irradiat.

N. *Utrumque ventri medio dicarem, præterquam enim quod Venus Mercurio sit superior, atque adeo præ ☿io substantiæ subtilioris, uterque fidelissimus solis comes est, utpote ad quem cursum suum uterque dirigit, hand longè ab eodem recedendo.*

dendo. Verum enimverò, cuique ut in aliis ita & in his suum linquo arbitrium, opinionem meam saltem referens, nulli obtrudens.

Res Mercuriales sunt.

1. *Mineralia*: ☿, ♃, ♄, marcasita, smaragdus.

2. *Vegetabilia*: Althæa, anisum, aquilegia, arthritica, bellis, chamemelum, corylus, cubeba, enula campana, faba, fumaria, glycyrrhiza, juglans, juniperus, majorana, marrubium, mercurialis, napus, numularia, pentaphyllum, petroselinum, petasites, pimpinella, pæonia, pulmonaria, sambucus, satureia, scabiosa, serpentaria, serpillum, trifolium, tussilago, veronica.

3. *Animalia* ingeniosa, astuta, sagacia, abblandiētia, loquacia: ut, Canis, cervus, lepus, mula, mustela, fima, serpens, vulpes. *Aves*. Alauda, carduelis, ficedula, hirundo, merula, pica, psittacus, lusciniæ, turdus. *Insecta*. Scarabæus, vespertilio. Huc apis, formica, gryllus, locusta.

De influentiis asterismorum.

Familiaritas quæ stellis fixis cum rebus medicamentalis intercedit, secundum numerum asterismorum in duodecim classes disponitur, quarum singulæ quatuor gradibus ad modum qualitatum primarum distinguuntur.

I. ARIES.

Aries est signum masculinum igneum, i. e. calidum & siccum, sympathicum capiti.

Grad. I. Artemisia rubra, Betonica, cichorium, consolida regalis, ebullus, mentha, persicorum malorum nuclei, petasites, serpillum, tussilago, veronica.

N. Colligit Carrichter in fine dierum canicularium post plenilunium.

Gradus II. Asparagus, ebullus, hypericum, millefolium, plantago, pæonia.

N. Colligit Carricht. ☉ & ☾ existentibus in ☿.

Gradus III. Agaricum, cataputia, chamælea, colocynthis, esula, farfara, gentiana, ligustrum, nucista, ricinus, sambucus, sarsa parilla.

N. Colligit Carricht. inter Iacobum & Laurentium.

Gradus IV. Abrotanum, calamintha, cappares, cinamomum, helleborus albus, majorana, marrubium, nasturtium sylvestre, rosmarinus, turbith. spica.

N. Colligit partim Aprili, partim Septembri.

II. TAURUS.

Taurus est signum foemininum terrestre, frigidum ac siccum, sympathicum collo, ac gutturi.

Gradus I. Betonica, ceterach, chamædrys, hederæ terrestris, liliorum alborum radix, mentha, narcissus, polypodi-

lypodium, rosæ, rosmarinus, valeriana, viola.

N. *Emollunt tumores faucium ac lienis.*

Gradus II. Adiantum, alkekengi, aquilegia, hederæ arborea, polygonatum, quercus, viscus quercinus, &c.

N. *Vulneribus conferunt.*

Gradus III. Anserina, buglossa, carduus Mariæ, cynoglossa, eupatorium, lappa minor, origanum, petroselinum, quercus, quinquefolium, fani- cula, scrophularia, tormentilla, vinca pervinca.

NB. *Vulneraria sunt.*

Gradus IV. Auricula muris, bardana major, betonica sylvest. chamæcis- sus maj. chelidonium majus, fraxi- nus, malva, pulmonaria, scabiosa, &c.

N. *Antipathiam habent cum sublunariis quæ libræ ac scorpioni subsunt; sympathiam cum his quæ cancro ac Sagittario.*

III. GEMINI.

Gemini sunt signum masculinum, æreum, calidum & humidum, pos- sidens humeros.

Gradus I. Anisum, althæa, buglos- sa, borrago, fœniculum, hyssopus, pe- troselinum, prunella, ruta muraria.

Gradus II. Bardana maj. buglossa, filix, tilia alba, rapa, &c.

Gradus III. Alfine, arum, macis, rumex rotunda, urtica mortua, &c.

Gradus IV. Acetosa, chamædrys, chamæmel. chelidonium, partheni- um, rhab. &c.

N. *Antipathiam habent cum sublunariis capricorni, sympathiam cum Li- bræ ac Aquarii.*

IV. CANCER.

Cancer est signum foemininum, aqueum, frigidum ac humidum, sym- pathicum pectori, pulmonibus, co- stis, lieni, quorum quoque affectibus medetur.

Gradus I. Alfine, brassica, cardu- us, fabarum flores ac fructus. Galli- um, rapæ, rapunculus, salvia, scro- phularia.

Gradus II. Arbutus, coni abietis, pini, consolida, solanum, terebinthi- na, viscus.

Gradus III. Becabunga, crassula, digitalis, gnaphalium, juncus, nastur- tium, petroselini semen, portulaca, salix, saxifraga, vermicularis.

Gradus IV. Conchæ, corallia alba, crystallus, mater perlarum, nym- phæa, oculi cancri, pæonia, sedum, sperniola, vitriolum. Huc Cancer, Lepus, Serpens, &c.

Antipathica sunt sublunaribus Sa- gittarii, sympathica Tauri ac Libræ.

V. LEO.

Leo est signum masculinum, igne- um, i. e. calidum & siccum, præfe- ctum cordi ac stomacho.

Gradus I. Basilicum, crocus, cu- pressus, garyophilli, hyssopus, laven- dula, plantago aquatica, ros folis, sol- danella, thymus.

Gradus II. Angelica sylvest. bifoli- um.

um, centaurea, galanga, gentiana, morsus diaboli.

Gradus III. Cotula foetida, pastinaca, mentha, nasturtium hortens. pulegium, ranunculus, urtica.

Gradus IV. Betula, buxus, genista, laurus.

N. *Gradus I.* Collig. ☉, existente in ♈: ☾ in ☿.

Gr. 2. In principio Maij, ante ortum Solis, vel finiente Augusto, vel ☉ existente in ♍, ☾ ☾ in ♀ ante ortum Solis.

Gr. 3. Quando ☉ in ♋, ☾ ☾ in ♀ ac ultima quadratura, vel ad refrigerationem ☉ in ♍, ☾ ☾ in ♀ versante, ante ortum Solis.

Gr. 4. ☉ in ♈, ☾ ☾ in ♋, vel ☉ ☾ ☾ in ♋.

VI. VIRGO.

Virgo est signum foem. terreum, frigidum ac siccum, sympathic. Epatici Intestinis ac Ventri.

Gradus I. Acetosa, acetosella, bardana, cichorea, plantago acuta, pyrus, salvia sylvestr.

Gradus II. Beta alba, cynosbatus, mespilus, sigillum Salomonis.

Gradus III. Aristolochia, consolida media, conyza, prunella, quercus.

Gradus IV. Carduus benedictus, centaurea min. frangula, ophioglossum, prunus sylvestris, cum omnibus suis partibus fructibus ac floribus, serpentaria, tormentilla, &c.

VII. LIBRA.

Libra est signum masculinum aë-

reum, calidum & humidum, Renibus ac Vesicae sympathicum.

Gradus I. Bellidis genera omnia, consolida media, parthenium, primula veris, sium, tragopogum.

Gradus II. Alcea, althæa, anserina, chamæmel, martagon, malva, verberna, viseum, tilia.

Gradus III. Antirrhinum, artemisia, corylus, ruta muraria.

Gradus IV. Alyssum, antirrhinum, alfine, chelidonium maj. mentha nigra, scabiosa, scrophularia, senecium.

VIII. SCORPIUS.

Scorpio est signum foem. aqueum, frigidum & humidum, sympathicum partibus genitalibus.

Gradus I. Cruciata, oxyacantha, sorbus sylvestr.

N. Huc pertinent omnia simplicia primi gradus ☿, si post Iunium collecta sint mense Octobri in primis.

Gradus II. Fraxinus, poma omnis generis, prunus, conchæ, ostreae.

Gradus III. Berberis, buxus, erva, parthenium, saponaria.

N. Huc pertinent omnes herbae 2. gradus ☿, collectae ☉ in ☿ existente.

Gradus IV. Atriplicis species omnes, beta rubra, mercurialis, narcissus, ribes.

IX. SAGITTARIUS.

Sagittarius est signum masculinum igneum, calidum & siccum, sympathicum coxis, lumbis, & sim.

Gra-

Gradus I. Consolida major, cepa, raphanus, scrophularia, sesamum, tilia flores, verbenà lutea.

Gradus II. Allium, angelica sylvest. hyoscyamus, levisticum, salicis folia.

Gradus III. Asarum, beta rubra, chelidonium, crocus, curcuma, filix, hederà terrestris, hirundinaria, juglans, rubia tinctorum, succisa.

Gradus IV. Antimonium, momordica, euphorbium, nasturtium, vitis alba.

X. CAPRICORNUS.

Capricornus est signum foem. terrestre, frigidum & siccum, sympath. genibus ac nervis.

Gradus I. Calendula, cerasa nigra, enula, morus, rubus, vaccinia.

Gradus II. Mora nigra, scarlea, verbascum.

Gradus III. Acorus officinarum, bursa pastoris, consolida maj. cucurbita, galanga, malva hortensis, sonchi omnis generis.

Gradus IV. Helleborus, hyoscyamus, mandragora, napellus, herba paris, sabina, solanum, staphis agria.

XI. AQUARIUS.

Aquarius est signum masc. aëreum, calidum & humidum, sympath. tibiis ac cruribus.

Gradus I. Angelica daucus, ficus, fraxini flores, hederà terrestr. juglans, melilotus, fanicula, sigillum Salom, vinca pervinca,

Gradus II. Consolida regalis, cuminum, epithymum, geranium, lappa, radix rhodia, ruta muraria, salvia sylv. urtica alba.

Gradus III. Agrimonia, auricula muris, horminum, mercurialis, saxifraga, serpentaria.

Gradus IV. Asari fol. cardiaca, cicuta, mespila.

XII. PISCES.

Pisces sunt signum foem. aqueum, frigidum & humidum, sympathicum pedibus.

Gradus I. Fagus, aristolochia l. caulis capit. cucurbita, enula, momordica, myrobalan. napus, nymphaea, portulaca, rapa.

Gradus II. Artococus, antirrhinum, cyanus, stæchas citrin.

Gradus III. Nigella, papav. sativ. papav. erraticum, sonchus.

Gradus IV. Cicuta, hyoscyamus, napellus, papav. cornutum, solanum alb. uva invers. Serpens.

N. Non ignorare te volo, amice Lector, me mihi met hisce jam recensitis non satisfecisse, multò minus tibi. Recensui ut apud authores reperi, fundamenta penitiora, ut ingenuè fatear, nondum affectus. Namque signa quæ perhibent, sumpta à sapore, colore, odore, motu sequaci, figura, &c. æque dubia sunt: nec enim constat cur signa talia, familiaritatem talem indubitato arguant. Attamen, cum nullum dubium sit, quin inter res certas cœlestes, & sublunares certas, amicitia ini-

inimicitiae intercedat, series à majoribus collectas recensere placuit, si qua tibi daretur in fundamenta penetrare. Dona nimirum Dei diversimode impertiuntur.

CAP. X.

De proprietatibus particularibus.

Sunt & proprietates *particulares*, i.e. in rebus particularibus fundatae, quibus productio alterius si scil. conspiraverint, juvatur, si dissenserint, impeditur, retardatur. E.g. crescit felicius polypodium super quercum; sic cuscuta lino adnascens, felicius exurgit: sanicula quercum viciniâ gaudet; vitis oleâ; orobanche inter legumina crescere avet, quæ tamen ipsa strangulat. *Econtra* sese mutuò offendunt, brassica & vitis, adeo ut si in agris brassica viti allita exurgit, vel vitis ipsa confestim emarcescat, vel certè sarmenta ejus elanguescentia contabescant: sic odit & vitis corylum; quercus confita juxta juglandem contabescit; hedera omnibus arboribus, maximè verò viti infensa est.

CAP. XI.

De Materia nativorum.

Materia ex qua res nativæ fiunt, sunt *semen* ac *nutrimentum*, aut his analogum *quasi semen* & *nutrimentum*.
N. Materia in nativarum constitutione denotat 1. *partem materiale* seu corpoream, quatenus spirituali, i.e. formali opponitur. Et est pars corporea ex liquido & arido coagmentata, spiritualis illius partis Subjectum. In macrocosmo est corporea substantia totius universitatis spiritui universali substrata, crassior in terra, tenuior in aqua, magis adhuc tenuis in aëre, tenuissima in stellis. In vegetabilibus & animalibus est corporea itidem substantia spiritibus seu animabus eorum subjecta: crassiorque existit in membris his, e.g. in ligno, ossibus, & sim. tenuior in aliis; v.g. in medullis, cerebro, & sim. prout natura naturanti primitus fuit visum, In rebus secundariis similiter sese res habet, ubi tamen consistentiam homogeneam ferè nata est. 2. Refert subjectum præexistens, è quo res nativa tanquam ex materia proximè præexistente fit, quo sensu Aristoteles materiam videtur descripsisse subjectum, è quo res fit primum, per se & non per accidens. Et hac ratione opponitur formæ, i.e. actui, seu vitæ, qua res producta vivit & actuatur. Est autem non mera pars materialis, sensu priori, sed subjectum ex principio materiali ac formali, seu quod idem est, ex corporeo ac spirituali compositum, tametsi spiritualis illa pars sopita quasi ac in tenebris fere deliteat, imo materialis partis vices non raro retinere videatur, præcipuè in nutrimento.

Semen est materia humido-spirituosa, (i. e. aqua ac spiritus, seu si ma-

vis, aqua & ignis) in creaturam certam proximè ac natura sua emergere determinata.

N. Severino Dano est vitale principium, in se continens spiritus mechanicos & tincturas universæ anatomie propriæ speciei, quibus suum sibi fabricant corpus, colores, sapes, qualitates, magnitudines, figuras & reliquas signaturas consentaneas officiis & prædestinationibus prædictorum spirituum & rei producendæ. Exemplis res patebit: Macrocosmi materia præexistens, quæ seminis vices representat (strictè enim semen dici nequit) à Mose dicitur Terra informis & inanis, à Poëtis chaos. Huic respondet chaotica macrocosmi dispositio, è qua ceu materia prima rerum renovatio dependet. Vegetabilium ac animalium semen ut plurimum in sua specie fundatur, nonnunquam tamen in materia universaliori; unde Generatio, univoca, equivoca, cagastrica, iliastrica. Vide supra.

Nutrimētum est materia humido-spirituosa, quæ vi & facilitate rei nutriendæ præparatur, subindeque alterata, mutata, determinata, membris incorporatur. Universalior enim est initio & à natura rei nutriendæ diversa, unde paulatim alteratur inque naturam rei nutriendæ transplantatur.

N. Macrocosmi nutrimentum idem illud chaos est, seu res particulares in chaoticam dispositionem redactæ. Vide supra. Nutrimentum vegetabilium ac animalium per se fere innotescit. Vegetabilia

nutriuntur terra succo, naturâ macrocosmicâ, i. e. effluviis elementorum impregnato. Hinc formatur benedictio divina, Deuteronom. 33.v.13. & 14.
מְבוֹכֶה יְהוָה אֶרֶצוֹ מִמָּוֶגֶר
שָׁמַיִם מִטָּל וּמִתְהוֹם רִבְצָר תַּתָּה
וּמִמָּוֶגֶר תְּבוֹאָה שֶׁמֶשׁ וּמִמָּוֶגֶר
גֶּשֶׁם יְרֵחִים: &c.

i. e. in benedictione Iehovæ terra tua in Effluvio (ubertate communicata, Mæged) cœlorum, in rore in abyssu jacente infra. Et in effluvio vegetabili Solis, & in effluvio vegetabili Lunæ, & in effluvio montium, & in effluvio collium, æternum.

Animalibus tum ipsemet macrocosmus cibus existit, tum vegetabilia, tum animalia invicem. Vide supra cap. 4.

Quasi semen & nutrimentum materiam exhibent rebus secundariis, suntque excrementum in nutritione rerum primariarum, à parte utiliori (rubino Paracelsi) separatum. Hoc nimirum præterquam quod facessit in materiam feminalem, unde creaturæ exurgunt, quæ non rarò cum primariis dignitate certant, in nutrimentum quoque earundem vergit.

N. Res secundaria fiunt & nutriuntur ex Excrementis aqueis, terreis & viscosis, salinis, &c. Hæc enim cum in substantiam rei primaria abire nequeunt, secernuntur à parte utiliori nutritiva, inque peculiaris genera nonnunquam abeunt, pro diversitate matricum concursuque causarum requisitarum, differentia. Va-
rio

ria namque sunt Excrementa, non solum ratione trinorum mundi regnorum, sed & ratione officinarum in quibus ea redundant. Nimirum, quia materia nutritiva diversarum officinarum elaborationes, diversosque maturationis gradus percurrere destinata est, quorum singuli sibi respondentia exhibent excrementa, utique diversitatem excrementorum oriri necessum est. Imo cum omnia in mensura, numero ac pondere sint disposita, superabundat nonnunquam etiam nutritiva illa materia, ut & hac ratione peritoma suppetat excrementitium. V.g. lac in animalibus, melligines resineve in arboribus, &c. Hinc fiunt in macrocosmo meteora & mineralia; in vegetabilibus succi, resinae, gummi, &c. in animalibus, stercus, urina, lapides, arenule, & sim.

CAP. XII.

De Tempore productionum nativarum.

TEmpus ad productionem rerum nativarum faciens est, quo vigent, quorum beneficio productio perficitur, & maximè qualitates facultatesve sub causa efficiente descriptæ.

N. Tempus est mensuratio curriculum quorumcunque per certa puncta. Nimirum creavit quidem Deus omnia in perfectione, verum in gradu infimo, non summo, quippe hunc assidua cultura acquirere subinde debebant, ab infimo scil. gradu sensim ad *ἀκμὴν* ascendendo. Insuper, quia Deus naturam finitam ac temporalem, non sempiternam ac *αἰώνιον* perennem voluit, terminum quoque ac finem præfinire oportuit, adeoque descensum ab *ἀκμῇ* ad interitum. Intervallum igitur inter rei cujusque ortum ac interitum, constituit cujusque curriculum, distinctionis punctis non raris notabile. Distinctionis hujus fundamentum est mutatio, quam res quæque in curriculum suo subire est destinata, qua scil. res modo sic, modo

aliter, nunc hujus nunc alius nature ac proprietatis deprehenditur, adeoque medicationi nunc aptior, nunc ineptior.

Tempus mensuratur potissimum ad curriculum cœli, cursumque seu motum stellarum & inprimis Solis & Lune, ceu luminarium καὶ ἐξοχῶν dictorum, tum quoque ad motum planetarum reliquorum.

N. Etsi res qualibet, eo quod curriculum peragit, mutationes diversas subit, adeoque punctis i. e. articulis notabilibus ac memorabilibus in semet distinguitur, v.g. etate juvenili, virili, senili, periodica rei revolutione, &c. attamen numeratur tempus maximè ad cursum Solis & Lune, utpote, quorum curricula sunt magis conspicua, universaliora, distinctiora; unde & esse in tempora jubentur. Gen. 1.

Cursum Solis exhibet, 1. annum, 2. anni quadraturas; ver, æstatem, autumnum & hyemem, 3. menses Solares, 4. Dies & noctes, 5. partes dierum. Videlicet, tempus matutinum,

antemeridianum, meridianum, pomeridianum, vespertinum, nocturnum 6. horas.

Luna cursus exhibet 1. annum lunarem, i. e. menses lunares, 2. lunæ quadraturas: novilunium, tempus crescentiæ, in quo excellit prima quadratura, plenilunium & denique tempus descrescentiæ, ubi occurrit ultima quadratura. E dictis temporum articulis eligendi sunt, qui secum vehunt qualitates ad productionem nativorum facientes, siue manifestiores eas velis seu universaliores, siue occultiores & specialiores.

Sic tempus sationi eligitur, 1. quod ad humiditatem inclinat modicam, nimirum humiditate semen in terram projectum resolvitur suscitaturque. 2. Tempus Lunæ crescentis. In hoc tamen sunt qui monent, si satio flores intendat copiosos, fieri eam debere quadratura secunda ac præcipue tribus diebus ante plenilunium, lunaque existente in virgine; sin folia expetantur, sationem instituere jubent post novilunium. Eadem ratio est & insitionis.

Similem curam in animalium educatione rusticos habere deprehendimus: vitulos crescente ☾ natos educationi aptiores judicant: ineptiores, qui sine ☾, i. e. in novilunio, vel ☾ decrescente in lucem prognati fuerint.

Quinimo nec ère erit, ad sationem

id temporis eligere, quo saltem luminare alterum, (videlicet quod Planetam semini seminando familiarem, amicitia prosequitur) fuerit in fortitudinibus ejusdem illius familiaris planetæ, vel planeta ipsemet familiaris fortitudines suas obtinuerit. Vide infra c. 25.

N. Agripp. phil. l. 1. c. 12. *Individuorum singulares dotes plurimis insunt, tam mirabiles, quam in speciebus, etiam à figura cœlestium situque stellarum. Omne enim individuum, quando incipit esse sub determinato horoscopo, constellatione cœli, contrahit cum esse, mirabilem quandam virtutem operandi & patiendi rem mirabilem, etiam præter eam, quam habet à sua specie, cum per influxum cœlestium, tum per obedientiam materiae generabilium, ad animam mundi, &c. Hæc Agrippa. cui subscribunt quam plurimi alii, inter quos Michael Toxites in præfat. herbarii Carichteriani, & ex hac Poppius in præfat. sui herbarii. Quanquam plurimi sunt, inquiunt, qui parvi momenti astiment; loca, tempora, influentiasque observare, eò quod tempus hoc præ illo nihil prærogativæ obtineat: attamen probat contrarium ipsa experientia. Hinc futilitates ejusce potius censenda sunt ignavorum, quam veritatis indagatorum. Quippe convincunt nos non modo agricola, qui arando, serendo, &c. de tempore certo solliciti sunt, sed & hortulani, qui inputandis arboribus, surculis decerpendis, inferendis, tempora sua certa observant,*

CAP. XIII.

*De Loco productionum nativarum, & imprimis
de Terra & Aqua.*

Locus producendorum nativorum tum locus natalis est, tum locus progressionis, i. e. ubi educantur, sustentantur, vivunt, &c.

N. Mineralia in terræ gremio locum tum natalem tum progressionis sortita sunt. Vegetabilia terræ ut plurimum nascuntur vivuntque, pauciora aquâ, rario-
ra vegetabilibus aliis infixa crescunt: Animalium matrices partim sunt uteri materni, partim ova, partim his analoga loca terrena, & simil. Loca educationis sunt terra, aqua, aër.

Locus ad productionem nativarum idoneus est, qui scatet qualitatibus, facultatibus, proprietatibus materiaque ad productionem aptis. Excellit autem inter cætera globus inferior, i. e. Terra & Aqua, utpote non modo mineralium & vegetabilium, sed & animalium commune receptaculum.

N. Solum ad rerum productiones facit, non tantum quatenus hospitium præbet aptum ac conveniens, sed & præcipue quatenus calore suo semen inibi ceu in matrice locatum suscitatur, humiditate sua resolvit, vi salina fermentat, proprietate peculiari amat vel odit, adeoque obtinet rationem Efficientis, materia, atque subjecti loci. Eapropter prout solum naturatum est facultatibus ac succis ad rei productionem juvandam vel retardandam facienti-

bus, ita & ad productionem solum conveniens erit eligendum, videlicet calidum, humidum, frigidum, siccum, succis idoneis dotatum, proprietatibus peculiaribus imprægnatum. Nec enim ubi vis proventus æquè felix est.

Hic segetes, illic veniunt feliciter uvæ, Arborei fœtus alibi, atq; injussa virescunt Gramina, &c.

Consideratur in solo præcipue. 1. ubi, 2. quomodo, 3. quale. Nimirum hæc tria non modo rerum variant productionem, sed & non raro rerum productarum qualitates.

I. *Ubi*, i. e. sub qua longitudine, latitudineve sit solum locatum. Hic occurrit soli distinctio. 1. In *Zonas* illas famosas quinque, binas frigidas, binas temperatas, & unam torridam. 2. In *Climata*, ratione latitudinis mensurata. 3. In *regiones*, quarum cœlestis constitutio si ad solem conferantur, ex Geographicis facile addisci poterit. Tales sunt Germania, Gallia, Italia, Hispania, India orientalis, occidentalis, &c. Nimirum singulæ regiones partim juxta sui cœli solique qualitates plantas peculiare producunt, partim iis, quas cum aliis communes habent, feliciorum infelicioresque productionem, aliamve complexionem conciliant. Vinum Hispanicum aliud est à Gallico, Gallicanum à

Germanico. Similiter & Res unius regionis, v. g. Germaniæ non uniusmodi sunt. Sic radix ari in locis nostris frigidioribus adeo fervens ac mordax nascitur, ut os & fauces exurat, at quæ in Lydia prope Cyronem urbem, (teste Baptista Porta,) provenit, exteriori forma nostræ planè respondens, dulcis & grata esse dicitur, ut raparum instar homines in cibo sine nocumento eo uti possint. Angelicæ radix in Finlandia acutiorem sapit saporem, quam hic nostras. Folia Senæ alia mittit Alexandria Ægypti, alia Italia. Vitriolum Ungaricum præfertur reliquis. Sic variant & pro diversitate regionum *animalia*, adeo ut non modo peculiaria sibi nonnullæ regiones vendicent, sed quæ communia sunt felicius producant educantve, imo quoque non nihil ab aliis differre faciant. Adde, quod *plantæ* vel *animalia* ex una regione ceu patria in aliam ceu peregrinam transplantata, cum hac loci mutatione, simul naturam mutant. Vid. Joh. Bapt. Port. in phytogn. l. 2. c. 1. 2. 3. 4.

N. Sunt qui regioni cuique data sua esse medicamenta volunt, morbis inibi grassantibus sufficientia, ideoque usum exoticorum citra necessitatem ducunt. Verum enimvero, etsi prius non inficer: attamen quia vernaculorum plurimorum naturam ac vires nondum satis comperitas habemus, præstat exotica exhibere, quippe experientiâ comprobata, quam

vernacula experientiâ difficili experiunda. Hisce sublati, vernacula, utpote iisdem influentiis cum incolis affulsa, vernaculisque succis educata, exoticis præferre non dubitamus.

II. *Quomodo*, i. e. quo situ solum sit locatum: sive superficiei altitudinem spectes, qua solum refert montem, collem, planitiem, campum, vallem, & sim. sive cardines mundi, qua ratione solum situm dicitur versus ortum, occasum, meridiem aut septentrionem: sive radios solares, unde solum sit apricum, umbrosum, nemorosum. Videlicet horum diversitate haut parva soli atque inibi nascentium diversa productio ac natura suboritur. Hanc tamen diversitatem præcipuè qualitatibus primis dimetimur, dando montibus, locis apricis, meridionalibus, caliditatem & siccitatem; vallibus, campis, locis septentrionalibus, umbrosis, nemorosis, frigiditatem, &c. Et hinc montibus locisque siccis prognata, sunt validiora plerunque viribus quam reliqua, minora autem quoad staturam.

N. Hippoc. l. 2. de Diæt. *Quæ ad meridiem sita (regio) eâ, quæ ad septentrionem spectat calidior & siccior quod ad solem magis accedat. In his autem regionibus homines & quæ terrâ producuntur, sicciora, calidiora & validiora esse necesse est, quam quæ in contrariis. Item: per se si loca spectes, ad hunc haberi se modum. Alia loca & squalentia, quæque ad meridiem*

diem spectant, campestribus equaliter sitis sunt sicciora, quod pauciores humiditates contineant.

III. *Quale*, i.e. utrum solum macilentum, pingueve, siccum vel humidum, arenosum & sabulosum, vel uliginosum ac limosum sit, vel & dulce, salsum, proprietatibus seminalibusve rationibus peculiariter dotatum.

De Aqua.

Aqua non minus ac terra ad productionem rerum nativarum concurrat: præbet enim rebus inibi nascentibus tum domicilium, tum & alimentum, idque non modo quatenus terræ permixta aridam constituit, sed & quatenus seorsim collecta, terræ supernatat.

Considerari itaque iisdem poterit

differentiis, quibus terra.

I. Quoad *Ubi*, idem est iudicium quod de terra. Nimirum secundum cœli regionumque differentiam non modo res ipsas, sed & rerum vires differre comperimus, hujusceque regionis aquis, has plantas, hæc animalia, alterius alias plantas, alia animalia esse propria.

II. Quoad *Quomodo* non magni ferre est momenti, nisi profunditatem situmque in locis montanis, planis, profundisve spectes: vel & magnitudinem seu amplitudinem aquarum consideres.

III. Quoad *Quale*. Aqua est dulcis, salsa, seu marina proprietatibusve peculiaribus insignita. Huc: aqua lacustris, palustris, limosa, & sim.

CAP. XIV.

De Preparationibus medicamentorum.

Præparatorum productio, dicitur præparatio, quæ est actio officinalis, qua medicamenta parantur.

Hujus species sunt.

A.

Acuere seu *acuare*, i.e. rem fortiorrem reddere, vel stimulum eidem addere. Sic acuuntur pilulæ grano 1. ac 2. Diagrydii, Trochisc. Alhandal, Gum. de Gamandra.

Amalgamare, i.e. metalla per Φ ij vivi admixtionem calcinare. Calcinantur autem hoc modo sola metalla, excepto σ , Vid. 1, 3.

C.

Calcinare, i.e. in calcem redigere friabileve reddere. Fitque

1. Per igni-	[Incinerando]	Huc
tionem		
	[Reverberando]	[pertinet]
ctio rei ignitæ in ∇ .		extin-

2. Per	[Amalgamando]	Huc calci-	
corro-	[Præcipitando]		natio per il-
sionē	[Fumigando]		
	[Vaporando]		
	[Cementando]	linitionem	
		liquoris	
		corrosivi.	
Huc fusoria calcinatio.			

N.

N. *Exempla singulorum horum modorum in metallis lib. 3. videre licet.*

Candifare. Candifari soli competit sacharo, quod in ∇ solutum, purificatum atque quadantenus inspissatum, in crystallos concrefcere sinunt, idque candifare vocant. Imponunt autem solutioni nonnunquam res medicamentales solidas, ut crystallos illis sacharatis obducantur, easque confectionibus adnumerant. Vid. lib. 2. c. 47.

Cementare idem est quod stratificare, i. e. corpus metallicum (huic enim soli competit) cemento stratificatim imposito, aliquandiu igni exponere. Vid. lib. 3. in $\odot$. c. 9.

Circularare, i. e. liquorem in digestionem collocare, ut volatilior ac spirituosior pars elevata, recidere denique elevari ac recidere possit, adeoque quasi circulum transeat, maturiorque evadat, cujus rei gratia certa instrumenta in usu sunt, circularia dicta.

N. *Vices circulationis supplere potest iterata destillatio.*

Clarificare potissimum de decoctis ac succis dicitur, quæ cum crassis sca-teant excrementis, clarificatione, i. e. purgatione egent. Clarificationis huius præcipui modi sunt 1. per albumen ovi, 2. per digestionem, tum 3. per filtrationem.

Per albumen hoc modo peragitur. Albumen ovi virgula agitatur donec penitus in spumam abeat; Spuma

hæc infunditur clarificandis, coquanturque simul una ac altera ebullitione, ut crassa albumini adhærescant. Hinc separantur despumando, colandoque & sim.

Per *digestionem* quæ fit clarificatio, nihil peculiare habet à digestionem, qua crassiora fecesve ad fundum paulatim secedunt, unde per decantationem à liquore separari possunt.

Coagulare. Coagulari dicitur id quod evaporando inspissatur.

Cobobare, i. e. liquorem destillatum materiæ in destillatorio residuæ, iterum affundere, ac denuo destillare.

Colare, i. e. per colum trajicere. Colus autem præcipuè pannus intelligitur, nonnunquam quoque linteus.

Condire einmachen. Condiri dicuntur quæ sacharo syrupisato, mellive (ut horum beneficio diutius conserventur) calidè immerguntur, usuque sic immersa reponuntur. Vid. lib. 2. c. 46.

Conficere. Officinis est saccharo obducere ac incrustare. Vid. lib. 2. c. 47.

Conquassare. Conquassari dicuntur (viridia maximè) quæ pistillo grossè tunduntur & sine pulverisatione pressantur.

Conseruare, i. e. conseruam facere.

Coquere, i. e. elixare.

Coquere in diplomate, i. e. in MB.

Cribrare, i. e. per cribrum transmittere.

Crystallifare, i. e. in crystallinas formas reducere.

N. I.

N. I. *Proprium est salium, quibus & saccharumque addere licet. Videlicet hæc in liquore aqueo soluta, si in frigidum locum reposita fuerint, concrescunt in crystallos. Ubi nota, si nimium liquoris adsit, antequam reponantur, aliquantulum exhalandum esse.*

N. II. *s. a. Crystallizare est Crystallisationes repetere, donec amplius colligi nequeant. Nimirum postquam prima vice Crystalli exempti fuerint, quia reliquis in liquore scil. restantibus Crystallis liquor disproportionatus est, exhalet nonnihil, hinc reponatur, &c.*

D.

Decantare, i. e. liquorem materiæ alicui supereminentem per inclinationem effundere. Germ. abgießen.

Decupelare idem est quod decantare.

Decrepitare de sale communi & similibus dicitur, quæ cum ad ignem sine fusione calcinantur, strepitum seu crepitum edunt. Vid. de ☉.

Deliquium. Per deliquium solvere, i. e. rem solvendam in locum humidum collocare ut per se in liquorem vertatur.

N. I. *Deliquium peragitur feliciter 1. in cella seu loco humido, 2. mense Junio, Julio, Augusto, quo tempore cella sunt frigidiores.*

N. II. *Nonnunquam promovetur deliquium instillando humorem convenientem, vel sal solvendum vesica suilla & simili inclusum, aqua calenti immergendo.*

Dephlegmare, i. e. phlegma separa-

re seu abstrahere, quod fit, si phlegma seorsim affectetur, destillando, minus, evaporando: competitque spiritibus mineralibus fixioribus, ut Spir. ☉, ☽, ☿, & sim.

Despumare, i. e. spumam demere. Germ. abschäumen.

Destillare, i. e. liquorem vi caloris attenuatum in recipiens appositum prolectare. Modi destillationis usitatissimi sunt 1. ratione vasorum: per Alembicum, per Retortam, ac per Vesicam, 2. ratione graduum caloris; per Balneum roris seu vaporis (VB) per balneum Maris (MB) per cinerem, per arenam, per ignem nudum.

Detonare, verpüffen. Detonari dicitur, quod cum flagratione & strepitu calcinatur. Ut Crocus Metallorum.

Digerere, i. e. blando calore fovere.

Dissolvere, i. e. accedente aliquo humore solvere Germ. auflösen. Sic solvuntur salia.

N. *Differt nonnullis dissolutio à liquatione, quod hæc non nisi vi caloris fiat & plerunque sine accedente humore, illa affusum humorem semper requirat.*

Dispensare. Dispensari dicitur compositum, dum simplicia, quæ compositum ingrediuntur, seliguntur, & pro composito inde parando adaptantur.

Dulcorare, edulcorare. Dulcorari dicuntur 1. calcinata sale gravida, dum ∇ (ut plurimum calidâ) abluuntur, qua ablutione sal inibi contentum

F

aquæ

aquæ immiscetur, 2. Dicuntur dulcorari Potiones, addito sacharo, vel syrupo convenienti.

E.

Electuarisare, i. e. Electuarium facere.

Evaporare, i. e. liquorem calori exponere, ut exhalet humiditas.

Exaltare, i. e. Rei potentiam alterando augere. Vid. fermentare.

Exacinare, i. e. acinos eximere.

Excorticare, i. e. cortices detrahere.

Exhalare, idem quod evaporare.

Exprimere, i. e. premendo vel pressura elicere, sive id sola manu fiat, ut decocta exprimi solent, sive certo instrumento quod prælum dicunt.

Extrahere, i. e. beneficio debiti liquoris (quem menstruum vocant) proportionaliter affusi, præcipuam rei elicere partem. Vid. l. 2. c. 57.

N. *Extrahere* s. a. i. e. *Extractionem* novis affusis menstruis reiterare, idque toties quoties menstruum adhuc imprægnari sentitur.

F.

Fermentare vergöhren. Fermentari res propriè dicitur, quando evidenter in se resolvitur, rarefcit, maturatur.

N. *Ratio Fermentationis* hæc est: *Contraria fermentabilia confusa*, i. e. nondum sub unum dominium ac potestatem, mixturemque exactam redacta, si aliquatenus vi caloris externi resoluta fuerint, vi potentioris facultatis alterantur, atque

inde in certam aliquam temperiem, naturamque spirituosioreni evehuntur & exaltantur.

Filtrare, i. e. per chartam bibulam transmittere, nonnunquam tamen pro colare sumitur.

Fixare, i. e. quod volatile est fixum reddere. Fit vel per se scil. iteratis destillationibus, & sublimationibus, vel addita alia aliqua re, cujus vi fixatio perficitur.

Fumare, i. e. per fumum Mercurii vel Saturni calcinare, solorumque est metallorum.

N. *Nimirum Mercurius vasi calcinatorio orificii angusti inditus apponitur igni nudo, ut fumus exhalet. Orificio imponitur Metallum calcinandum laminatum, ut fumo Mercurii transeunte friabile reddatur.*

Fundere idem in Chymia est quod liquare seu ad ignem liquefacere: proprièque de salibus ac Metallis dicitur.

G.

Granulare, i. e. in grana reducere.

I.

Imbibere, i. e. rem humiditate per vices potare, seu liquore rem humectare.

Impastare, i. e. miscere ut fiat instar pastæ seu massæ.

Imprægnare, idem ferè est quod imbibere.

Inaurare, i. e. foliis auri obducere. Inaurari autem etsi & de aliis medicamentorum formis dici possit, E. g. de

de Martio pane. & sim. Tamen potissimum de pilulis dicitur, quæ in Scatula (rotunda) clausa adjecto folio auri, circumagitantur, donec auro illo obducantur Germ. vergulden.

Incerare, idem est quod imbibere.

Incidere. Inciduntur herbæ forcipe: duriora, ut ligna, radices duriores, cortices; cultro.

Incinerare, i.e. comburere ac in cinerem redigere.

Infundere, i.e. materiam liquori immergere.

Insolare, i.e. macerare vel infundere, vel in ☉le, vel calore tepido.

Interpassare. Interpassari dicitur de sacculis seu fomentis siccis, idemque est quod intersuere, ne materia inclusa conglomeretur, cujus rei gratia quoque gossypio pulveres suscipi solent.

L.

Lævigare, i.e. super porphyretico lapide in tenuissimum pulverem (Alcohol) redigere.

Lavare, i.e. liquore (aquâ) abluere, ut res purgetur ab immunditie. Lotione autem opus habent tam ex mineralibus, quam ex vegetabilibus & animalibus nonnulla. Ut patebit. l. 2.

N. *Instituitur nonnunquam lotio, ut res imbuatur qualitate aliqua.*

Limare, i.e. lima in scobem redigere, quam limaturam dicunt.

Liquare, i.e. vi caloris fluidum facere, Germ. fließend machen/schmelzen. Competit Metallis, salibus, pingue-

dinibus, & sim. interdum tamen idem est quod per deliquium dissolvere.

N. *Quomodo differat a dissolutione. Vide supra.*

M.

Macerare idem est quod digerere.

Malaxare. Malaxari dicuntur Emplastra dum in massam subiguntur, sive id manu fiat, sive pilâ vel simili instrumento.

P.

Præcipitare. Præcipitari dicitur, quod in liquore solutum, incrassatumque ad fundum secedit.

N. *Nonnullis denotat totum actum calcinationis per liquores corrosivos, sive calx per se subsideat, sive exhalatione humiditatis, sive instillatione alicujus rei re-percutientis. Vid. Beguinum.*

Preparare pharmacopæis est rem minutissimè lævigare ac aqua aliqua cordiali imbuere. Vid. l. 2.

N. *Dicitur itidem de radicibus nonnullis, &c. quæ in aceto macerata exsiccantur, E.g. Rad. Ari.*

Pulverisare, pulverare, i.e. in pulverem redigere, sive terendo, sive lævigando id fiat.

Purificare, i.e. a sordibus seu inquinamentis (crassioribus) separare: fitque lavando, clarificando, filtrando, digerendo.

Putrefacere idem est, quod digerere.

R.

Radere, schaben/fit instrumento aliquo acuto, E.g. cultello, vitro, lima,

& sim. quo res rasioni subiecta in rasuram redigitur.

Rectificare, i.e. denuo blando calore destillare, ut pars magis spirituosâ ac volatilis eliciatur, relicto phlegmate seu parte aquosâ in fundo. Sic rectificantur aquæ stillatitiæ, spiritus.

Refinare, idem est quod depurare, competitque potissimum sacharo. Vid. l. 4. class. 4.

Reverberare, i. e. rem aliquam vi flammæ cremare, quæ infra ac supra illam ambiat.

Rotulare, i. e. Rotulas conficere. Vid. l. 2. c. 69.

S.

Salificare, i. e. Sal conficere.

Secare idem est quod incidere.

Separare, i.e. res heterogeneous mixtas & confusas segregare. Usitatissimum autem est separare oleum ab aqua, quod fit 1. per *Tritorium* angustî orificiî in fundo, quod orificium aqueo liquori utpote graviori primumque defluenti aperitur, postmodumque obturatur, oleumq; restans sigillatim colligitur. 2. Per *gossypium* seu lanam. Nimirum repletur vitrum angustî orificiî, aqua & oleo confusis, ad summum usque, siniturque, ut oleum supernatet. Hinc apponitur vitrum humilîus, gossypiumque seu lana utrique imponitur, ut uno termino oleum tangat, altero in vas appositum dependeat. Sic delabitur oleum per gossypium, in appositum vasculum humilîus 3. Per *chartam*

bibulam. Nimirum transit aqua restatque oleum.

Sigillare hermeticè, i. e. vitrum fusione claudere.

Stratificare, S.S.S. (i.e. Stratum super stratum) facere idem est ac Metallum laminatum & pulveres stratificando, alternatim struere. Nimirum primo sternendum est stratum pulveris, hinc imponenda lamina metallica, iterum pulvis & sic deinceps, donec pulvis stratum claudat.

N. I. *Nonnunquam loco laminae pulvis Metallicus sumitur.*

N. II. *Beguino stratificationis vox totius calcinationis actum comprehendit, quo lamina stratificata in igne friabilis redditur, quod & cementare dicunt.*

Sublimare, i. e. rem volatilem siccam in sublime elevare, ut seorsim haberi possit. Res illa elevata vel sublimati nomine effertur, vel florum nomen adsciscit.

T.

Tabulare, i.e. Tabulas vel morsulos conficere. Vid. l. 2. c. 69.

Terere, *Conterere*, i. e. pila contundere.

Torrere, i.e. in patella vel sartagine ferrea igni exposita medicamenta continuò agitare, ut humiditas absumat. Sic fit Rhabarbarum tostum.

Trochiscare, i.e. Trochiscos facere.

V.

Vitrificare, i. e. in vitrum redigere. Vid. Vitrum §ij. l. 3.

Volatilizare, i. e. Volatile reddere.

CAP.

CAP. XV.

De Principiis Chymicis.

Circumstantiæ præparationis itidem, ut in nativis productionibus sunt *Principia chymica*, causa *Efficiens*, *Materia*, *Tempus*, *Locus*.

Principia chymica voco, in quæ res naturalis arte chymica resolvitur, tanquam in simplicissima. (artificialia.) Suntque *Oleum*, *Spiritus*, *Sal*, *Phlegma* & *Caput mortuum*, &c. quorum descriptiones aliunde petere licet.

N. Nihil tritius est apud chymicos quam sua asserere principia, $\ominus$, $\triangle$, ☿ , quibus alii addunt ☽ ac *phlegma*; Illa cherrionia appellant, i.e. facultatibus efficacioribus ac insignioribus prædita; hæc relolacea, i.e. qualitatibus insignibus destituta. Verum enimvero ubi in rem exactius inquiritur, quid statuendum sit, nihil solidi fere invenitur. Quod enim nonnulli id quod oleosum est sulphuris titulo nominant, quod vaporosum, mercurii; quod concretionem salis; id sagacioribus minimè satisfacit. Nam sciunt, dari & sulphureum quod nequaquam oleosum, ut ∇ vitæ, & sim. Similiter dari norunt & vaporosum, quod tamen à ☿ rio distinctum, ut *phlegma* in stillatitiis: quinimò quamplurima dantur, quæ parte oleosa prorsus destituuntur, num ergo & $\triangle$ e? Nec minorum difficultatum sunt, quæ declarandi gratia adducuntur exempla, desumpta à ligno combustili, à vegetabilium anatomia. Videlicet in primo exemplo $\triangle$ representari volunt butyro; ☿ m sero; *Sal*,

Caseo. In secundo, $\triangle$ vocant, id quod flagrat, *mercurium* quod fumat, *Sal* quod in cinere remanet. In anatomia vegetabilium manifestari ajunt, *oleum* i.e. $\triangle$, *aquam*, i.e. ☿ m, & cinerem sale gravidum. Verum, quis nescit? sero plus salis inesse, quam ipsimet caseo: fuliginem, (quæ fumus congelatus) & *oleum*, & *sal*, & *aquam* spirituosam in se continere: E vegetabilibus esse, quæ ne guttam olei exhibeant. Relinquuntur itaque intricatæ adhuc difficultates, è quibus ut nos extricemus, hanc nostram opinionem cordatis submittimus censendam. *Materia præexistens rerum nativarum*, sive *semen* velis sive *nutrimentum*, est humidum, quoddam spirituosum. Humidum intellige non humorem meracum, sed coagulabilem, adeoque partium terrestrium participem. Confer Gen. I. En habes *Spiritum*, ignis ac sulphuris nomine, ob naturam qua ignem æmulatur, nonnullis dictum, aliis formale principium: habes *Aquam*, habes *Terram*. Hæc tria in primordio rei informiter confusa quidem existunt, verum deinceps vi spiritus paulatim elaborantur, exaltantur, incrassantur, adeoque ex parte viscosam induunt consistentiam, salinam naturam gravidam, ex parte quoque in naturam secernuntur liquidam & aridam, qualitatibus materialibus solum præditam. Salina illa natura, unà cum portiuncula potiori viscosæ illius materie exaltatur sub-

inde ulterius, spiritualisaturque, i. e. spiritualiorem maturioremque paulatim induit naturam, viribus naturæ rei correspondentibus, efficacem, idque substantiâ prout natura ordinat diversâ; spirituosâ scil. oleosâve, & sim. En phlegma, terrâ mortuam, tartarum, sal & ex his spiritum vel oleum, aut aliquid his analogum Si itaque liquidum spirituositate destitutum appellare libuerit mercurium,

econtra spiritum vel oleum sulphur; modo de re constet, de nominibus nemini bellum indicam. Et hæc mea est de principiis Hermeticis opinio, ad cuius assertionem etsi adducere queam, quomodo sal in spiritualem naturam evehatur, Spiritus econtra in salinam naturam figatur, (e.g. in fervescentia & acescentia liquorum spirituosorum) attamen compendii studio uis supersedeo.

CAP. XVI.

De causa Efficiente seu præparante interna.

CAusa Efficiens præparationum itidem interna & externa dari potest, præcipuè tamen in his externa consideranda venit.

Interna est materiæ vel aptitudo, vel & facultas simul operativa.

Aptitudo est dispositio, qua materia habilis est ad sustinendam elaborationem suscipiendamve formulam medicamenti, quæ intenditur.

Facultas est internum aliquod agens, quo nonnullæ præparationes opus habent, ut perficiantur.

N. In præparationibus officinalibus a-

liæ sunt mere artificiales, ut pulverisatio, confectio, &c. aliæ cum naturalibus conjunctæ; ut fermentatio, crystallisatio, & sim. Illæ non nisi aptitudinem requirunt; hæc insuper internum agens. Aptitudo illa nisi materiam præparationi subiectam comitetur, incassum præparationi res subijcitur. Modi autem præparationum ut varii sunt, ita variæ quoque dictæ aptitudines: Singuli nimirum modi singulas præsupponunt aptitudines: crystallisatio scil. sal crystallisabile, fermentatio materiam fermentabilem, destillatio, materiam humore exhalabili prægnantem, &c.

CAP. XVII.

De Qualitatibus Elementalibus & præcipue de calore.

Efficiens præparationum externa primaria est Pharmacopœus arte præparandi instructus, de quo nihil in præsentiarum, nisi quod industrium, diligentem & patientem eum esse oporteat.

Secundariæ sunt tum requisitæ qualitates, tum instrumenta.

Qualitates hic uti in productione nativæ considerantur, Elementales, salinæ & proprietates peculiæ. Verum cum ultimæ hæ origine eadem sint, quæ

quæ supra, de descriptione illarum hic excusamur.

Inter qualitates elementales communissimus est calor, hinc humiditas, tandem siccitas & frigiditas.

Calor facit ad calcinationem, confectionem, destillationem, digestionem, evaporationem, fermentationem, reverberationem, sublimationem: humiditas ad dissolutionem, extractionem: frigiditas ad candisa-

Ratione causarum calor est

1. Solis,

2. Fimi putrescentis,

3. Ignis qui

Lampadis,

Carbonum,

Flammeus, &c.

Ratione modorum quibus ignis adhibetur, calor vel est:

I. *Balnei Roris seu vaporis*, i. e. qui fit beneficio vaporum, ab aqua calefcente elevatorum, ac Vasculum cum materia ambientium. *VB.*

II. *Balnei Maris seu Mariae*, i. e. qui fit mediante aqua calefcente, cui Vasculum cum medicamento præparando impositum est. Hic mitis communiter censetur ac gradus primi.

III. *Cineris*, qui fit calefcentia cinerum, fortiorque intelligitur, quam præcedens, estque gradus secundi.

IV. *Arenæ*; Fit mediante arena, notatque communiter adhuc fortiolem ac gradum tertium.

V. *Ignis nudi*; Fit sine interveniente medio, accensis prunis vel lignis flagrantibus, Huc pertinent.

tionem, crystallisationem: siccitas ad exiccationem, trochiscationem, &c.

E qualitatibus dictis quia solus calor præ reliquis artis directorio subicitur, eum solum hic descripsisse sufficit.

Distinguitur calor vel ratione causarum, quibus efficitur, vel ratione modi adhibendi, vel ratione intensiõis remissionisve.

VI. *Circularis*. Fit igne carbonum vas ambientium.

VII. *Reverberatorius*, quando flamma materiam undique ambit & lambit.

VIII. *Suppressionis*, quando infra ac supra ignis adhibetur.

Ratione intensiõis vel remissionis Calor est vel

Gradus I. Mitis ac blandus.

II. Acrior ac intensior.

III. Fortior ac vehementior.

IV. Fortissimus.

N.I. Gradus 1. mensuratur communiter MB. 2. Calore cinerum. 3. Arenæ. 4. Igne nudo, non quod necessarium simpliciter sit gradus singulos, non nisi dictis modis administrare, quippe uno eodemque modo plures gradus peragi possunt. E.g.

MB.

MB gradus 1. & 2. Cineribus & arena, gradus 1. 2. & 3. igne nudo, gradus omnes: sed (ut dictum supra) per calorem MB intelligendus est, calor in gradu 1. i.e. mitis ac blandus; per calorem cinerum gradus 2. i.e. acrior ac intensior, &c.

N. II. Singuli gradus magnam obtinent latitudinem, quam communiter principio, medio ac fine cujuslibet gradus circumscribunt. Verum enimvero, cui volupe fuerit plurimas caloris differentias in singulis gradibus distinguere, certo instrumento id assequi poterit, facto ad imitationem instrumenti, quo aëris calor intensior ac remissior notari à nonnullis solet;

perpetuum mobile vulgò vocant.

N. III. Moderamen ignis sit afflatus aëris, quem moderatur attractio per ostiola & præcipuè exspiratio per spiracula. Hinc, quanto copiosior afflatus & exspiratio permittitur, tanto fortior evadit ignis ac calor, &c. His itaque delibatis, adhibendus est gradus caloris præparationi conveniens. Intensiore enim calore, uti medicamentum comburendo corrumpitur, ita remissiore minus commodè tractatur. Præstat tamen in defectu caloris peccare, quam in excessu, illud quippe diuturniore igne resarciri potest, hoc neutiquam.

CAP. XVIII.

De facultatibus fortioribus sive salinis.

NON parum utilitatis præparationibus conferunt facultates fortiores, quas salinas vocare libet, videlicet vis acida, amara, dulcis, stiptica, corrosiva & ejusmodi sexcenta, quippe harum ope utimur in facilitandis fermentationibus, in peragendis corrosionibus, præcipitationibus. Quinimo earundem opera perficiuntur extractions, digestiones & hujus generis operationes aliæ.

N. Dicimus salinas 1. quia salis naturam referunt. 2. quia peculiari nomine adhuc destituta sunt. Etenim quòd à saporibus nomina ferè mutuunt, mutuatitia illa sunt non genuina, idque fit partim similitudine operationis, qua dictæ facultates materiæ præparanda sese insinuant, eamque afficiunt, non secus ac saporis lin-

guam, spiritusque gustatiles: partim fit idem, quia saporis ferè comites habent.

Facultatum harum ratione celebrantur, salia, tartarum vini, feces vini & cerevisiæ, saccharum, fermentum panis, &c.

Huc pertinent & menstrua dicta, liquores scil. ob facultatem hanc apti rebus infusis sese insinuare, eas penetrare potioremq; illarum partem elicere & imbibere; de quibus lib. 2.

Hujus itidem farinæ sunt aquæ caustica & corrosiva, dictæ aquæ fortes, regia, & sim. utpote, quæ pollent vi & facultate metalla corrodingi, inque limpidum liquorem solvendi, idque non alia quam salina illa facultate.

Ejusdem quoque generis sunt pulveres cementarii uti & Mercurius vi-

vis, quorum facultate eadem metal-
la redduntur friabilia.

Huc pertinent quoque *aceta*, alii-
que liquores *minerales acidi*, quorum

auxilio magisteria fiunt. Verum, quia
de his lib. 2. suis locis plenius agitur,
sufficit hæc saltem hinc tetigisse.

CAP. XIX.

De Instrumentis Pharmacopoëticis.

Instrumenta medicamentorum
præparationi inserviëntia varia sunt,
differuntque non modo ratione *offi-
cii*, sed & *materiae formaeque* inde de-
pendentis diversitate.

Officii ratione alia medicamento-
rum præparationi, alia asservationi
inserviunt.

Materiae respectu, fiunt alia ex
lapidibus, alia ex *terrīs*, *vitris*, *metallis*,
lignis, *corio*, *luteo*, *panno*, &c.

Hinc Canon:

Instrumenta (maximè quibus im-
mediatè res attingitur) quatenus va-
riant diversitate *materiae*, eatenus fa-
ciunt quoque diversimodè ad medi-
camenta aptiora ineptioraque con-
stituenda. Ergo

I. *Vitrea* reliquis ferè omnibus soli-
ditate atque adeo convenientiâ præ-
feruntur. Corrosioni quippe æquè re-
sistunt ac penetrationi. Veruntamen,
quia nonnunquam minùs fortia sunt,
quam ut præparationi sufficere que-
ant, & reliquis uti cogimur.

II. *Terrea* succedunt vitreis magis
minùs. Variant enim quàm maximè
soliditate, raritate, durabilitate, &
sim. unde aptiora vel ineptiora quo-
que æstimantur. Eligenda itaque hæc

pro re nata. Nostratibus probantur
inprimis fictilia ex certa quadam ter-
ra Hassiæ, quam Walburgicam vo-
cant, cui tamen, ni sit præstantior,
minimè cedit terræ genus in vicinia
Marpurgi fossa, ex qua urcei usus ibi-
dem creberrimi, formari solent.

III. *Metallina*, solida quidem sunt,
ut penetrationem non admittant, at-
tamen quia medicamentis spirituo-
sis, acidis, acribusvè qualitates suas
impertire apta nata sunt, in horum
præparationibus, nisi peculiariter in-
tentioni inserviant, evitantur.

IV. *Stannum* tamen in hoc reliquis
præstat, unde quoq; vesicas cupreas
eo obducere solent, quo minus qua-
litate sua vitriolata, quæ inibi destil-
lantur, spirituosas, inquinant. Sic ini-
donea quoque sunt instrumenta me-
tallina, præparationibus Mercurii, &
similibus.

Forma instrumentorum varia exi-
stit, prout illorum officium requirit,
materiaque permittit. Nos usitatio-
ra synopsi damus. Suntque

Agitaculum, ein Agitacul / i. e. ein
hölzkern Rührpistill.

Ahenum, Kessel.

Alembicus, Alembic.

Ampulla, Krug.
 Arcula, Lädlein.
 Capsula, gedrehte Büchse / darinn
 man die Gläser verwahret.
 Catillus, Rost.
 Catinus, Capell.
 Circulatorium, circulier-Glas.
Hujus species sunt Pelicanus, & sim.
 Cochleare, Löffel.
 Colatorium, colus, ein Seihtruch.
 Concha, Glasschale.
 Cornuta, Retorta, Matrarium, Re-
 tort.
 Cribrum, Sieb.
 Crucibulum, Schmelztiegel / Gold-
 schmiedstigel.
 Cucurbita, Kolbe.
 Diploma, i.e. MB.
 Excipulum, Vorlag / Recipient.
 Fictile, Hafen.
 Forceps, Zange.
 Infundibulum, Einguß.
 Lagena, Flasche / Krug.
 Lebes, Ziegel.
 Lima, Feile.
 Malleus, Hammer.

Manica Hippocratis, spitziger Beu-
 tel.
Matrarium, idem quod Retorta.
 Mortarium, Mörser.
 Olla, ollula, Hafen / Häfelein.
 Phiola, Phiol.
 Pila, pistillum, Stößer.
 Porphyrites, Reibstein.
 Prælum, Preß.
 Pyramis, Eingieß / Giespuckel.
 Pyxis, Büchse.
 Receptaculum, Recipient / Vorlag.
 Retorta, Retort.
 Rudicula, Röhrstecf.
 Rutabulum, Rührhacke.
 Sacculus, Sack / Beutel.
 Scatula, Schachtel.
 Separatorium, Scheidetrechter.
 Setaceum, Haarensieb.
 Spatula, Spatel.
 Tabula, Brett / Tabulierbrett.
 Tegula, Muffel.
 Torcular, i.e. prælum, Preß.
 Tritorium, Trechter.
 Vitrum, Glas.
 Urceus, urceolus, Krug / Krüglein.

CAP. XX.

De Fornacibus.

AD pharmacopoëtica instrumenta
 pertinent quoque Fornaces.

Fornaces seu furni sunt instrumen-
 ta operationibus quæ Δ e peragun-
 tur, destinata, ut inibi calor coerceri
 gubernarique commodè possit. Sunt
 que furni pro diversitate officiorum,
 formarumque, nominibus quoque

diversis insigniti. Nimirum est proba-
 torius, reverberatorius, destillatorius, ane-
 mus seu ventosus, &c. Præ reliquis ta-
 men maximè famosæ sunt *Fornax a-*
cedia ut appellât, sive piger Henricus
 (fauler Heins) Item Athanor Henrici
 Conradi, quarum constructiones,
 aliàs satis innotuerunt. His non sine
 causa

causa accenferi poterunt, fornacum duo genera, quarum *alteram* Londini apud ingeniosissimum illum *Cornel. Drebbellum* (jam *cū ætulois*) videre contigit, adeo ingeniosè coagmentatam, ut pro diversitate ac intensione caloris, sponte aperiretur recludereturque artificio, me hercle sagacissimo, cujus favore calor unius ejusdemque tenoris continuò conservari exactissimè poterat. Hujus fornacis constructio, hoc fundamento nitebatur. Vitrum adhibitum fuit, adimpletum aliquota parte cujusdam certæ materiæ, quæ apta fuit gradibus caloris intensioris attenuari ac ampliari, remissioribus econtra condensari ac contrahi. Hæc itaque materia dum intensiore caloris gradu attenuaretur, ampliabatur aliquantulum, elevabatque simul in altum bacillum, & hoc mediante in altum tollebat simul operculum, quod ostiolo fornacis interno superadditum fuit, ut ca-

lorem à prunis substratis ascendentem moderaretur.

Altera fornax quam diximus destillatoria est, spiritibus mineralibus dicata. Nimirum hi sine Retorta, solius illius fornacis beneficio eliciuntur. R. minerale, quod spiritum halare aptum est, iniicitur per vices super prunas per ostiolum fornacis, statim ab injectione occludendum. Hinc fumus seu vapor vi ignis nudi elevatur, qui in rostris longis firmiter fornacis summitati, (ut rostrum capitello inferitur) infixis, diutina mora ac frigiditate itineris condensatur in liquorem, inque appositum receptaculum delabitur. Aptæ sanè fornax spiritui Δ is præparando, nec non & spiritui Θ -i. Reliquis autem, cum sine admixtione alieni mineralis vix perfici queant, non adeo commoda; compositi enim potius quam simplices spiritus inde resultant.

CAP. XXI.

De Materia Preparatorum.

Materia præparandis medicamentis ipsæmet *res naturales* quæcunque existunt, sive nativæ adhuc sint, sive artificis manu jam antea elaboratæ; imò ipsæmet *medicamenta*, strictè sic dicta, aliorum medicamentorum materia suppetunt, adeoque materierum series coincidit cum rebus medicamentalis supra recensitis.

N. *Materia medicamentorum* æquè latè patet ac ipsa *Natura*, resque naturales quæcunque comprehendit ab universalis illa materia ad res particulares descendendo, adeo ut, ipsa natura universalis, seu si mavis, universale illud *Naturæ* subjectum inspissatum scil. adhuc tamen in sua universalitate constitutum, industriam medici manum non aversetur. Verum nos particularibus contenti, Uni-

versalis illius competitors, ad authores remittimus, qui peculiaribus tractatibus modum docuerunt, Universale illud subiectum acquirendi, elaborandi, atque in naturam universalis medicamenti beneficio seminis solaris transplantandi, inter quos videtur præcipuus Hermes Trismegistus in sua Tabula smaragdina, & huius velut interpretes Lullius in Testamento, quibus ex Neotericis præcipue Dionysius Zaccharius Gallus, Sendivogius, Comes Trevisanus & similes subjungi possunt.

CAP. XXII.

De Tempore & Loco.

TEMPUS in præparationibus conveniens eligere, non minus ac in naturarum productione, momenti est non parvi.

Convenientia hæc temporis spectanda itidem, tum in *qualitatibus manifestioribus*, tum in *occultioribus influentis*.

Qualitatum manifestiorum ergo id temporis eligendum quo vigent, quæ ad præparationem quoquo modo faciunt. Sic eligendum tempus moderatè calido-humidum ad resolutionem, attenuationem, fermentationem, digestionem: frigidum ad condensationem, coagulationem: humidum ad liquationem, humectationem, destillationem: siccum ad exiccationem.

N. Hinc monet Crollius liquationi tempus eligere, quo per antiperistasin locus liquationis subterraneus humidior fuerit, idque determinat Iunium, Iulium, Augustum. Sic inservit tempus pluviosum præparationi spiritus ☿ per camp. tempus serenum seu frigidum & siccum convenit trochiscationi agarici, quippe trochiscos reddit candidos, quos tempus con-

trarium pallidos exhibet. Cerevisia fermentationem tempus moderatè calidum promovet, frigidum impedit, &c.

Occultiorum influentiarum ratione præparatio peragenda, vel saltem incipienda est 1. & inprimis, cum luminare (☉ aut ☾) familiare videlicet seu amicum planetæ rei scil. præparandæ sympathico (vide c. 8.) fuerit in fortitudinibus vel dicti planetæ sympathici vel propriis.

N. Luna præcipue hic spectanda.

2. Cum Planeta rei præparandæ familiaris fuerit in fortitudinibus.

E.g. Quicumque in Saturno feliciter laborare satagit, eo tempore laborem inchoet, quo ☾ (Saturno amica) fuerit in fortitudinibus Saturni vel quo Saturnus ipse in propriis fortitudinibus constituatur. Et hinc tabulam suam transmutationum metallicarum compilavit Paracelsus lib. 4. Archidox, magic.

De Loco.

Locus præparationis, quem Laboratorium dicimus, itidem conveniens eligendus est, calidus, humidus, siccus, perspirabilis, non perspirabilis, &c. prout res exegerit. CAP.

*De Collectione nativorum ac primum de tempore secundum
etatem & turgescentiam rerum.*

Collectio rerum nativarum est, quæ à sua productione sumuntur, i. e. qua mineralia è suis mineris fodinisque eruuntur; Vegetabilia eradicantur, decerpuntur, &c. Animalia perimuntur.

N. *Non parum discriminis collectio nativis infert, prout scil. illa decenter vel indecenter peracta fuerit.*

Res colligendæ sunt solæ nativæ: In præparatis enim à cura hac excusamur, nisi forte volupe sit laboriosarum ac diuturnarum operationum finem observare, eamque simili ratione, quam de nativis habemus, metiri.

Circumstantiæ collectionis præcipuæ sunt colligendi *Tempus* ac *Modus*.

Tempus convenientius nativa colligendi colligitur tum à rei colligendæ *aptitudine*, tum à constitutione *macrocosmica* aptitudinem inferente.

N. *Finem duplicem collectio respicit, videlicet asservationem & usurpationem. Prioris gratia res colligenda est eo temporis fluxu, quo vigent qualitates facientes ad durabilitatem, ut sunt siccitas & caliditas, vel & moderata frigiditas, & simil. Posterioris ratione, colligi vult dum qualitates vigent, medicationi aptiores.*

Rei colligendæ aptitudo ab optimo suo statu dependet, sive is trutinetur

etate, sive periodica turgescentia. E. g. animalium nonnullorum. Ultraque autem hæc siquidem tempus statum nactus est, secundum 12. menses fere mensurabile, mensis is collectionis statuitur genuinus, in quem ætas illa, turgescentiæve vigorosa inciderit.

Ætas collectioni convenientissima censetur ætas *consistentiæ* seu maturitatis, cui succedit ætas *concrescientiæ*, præcipuè si *consistentiæ* appropinquat. Verum enimverò non rarò spectanda quoque est rei substantia, & inde dependens aptitudo elaborandi.

Sic è *mineralibus*, optima quidem sunt metalla, quæ maturuerunt, verum tractabiliora, i. e. præparationi aptiora habentur, quæ minùs matura.

E Vegetabilibus colligendi sunt flores cum expliciti pulchritudine sua luxuriant, nec tamen marcescunt, de quibus peculiariter lib. 4.

N. *Excipe paucas, quæ in gemmis colligi volunt, ut sunt Rosæ, & sim.*

2. *Herbæ seu folia* cum odore, colore, sapore, cacumineque superbiunt, & florescentiæ appropinquant.

N. *Herbæ ut plurimum cum floribus asservantur, colligenda itaque hæ erunt, quando floribus triumphant: ut Calamintha, centaureum, chamædrys, chamæpitys, daucus, fumaria, majorana, origanum,*

polium, pulegium, serpillam, thymus, &c.

3. *Semina*, cum matura bene sint, siccarique ceperint, nec tamen exciderint.

4. *Fructus*, ad medicinam cum bene maturuerunt, ad asservationem, antequam omnino maturescant, ut neque omnino acerbi sint neque ad justam maturitatem perveniant. Baptist. Port. in Mag.

5. *Radicum* variat collectio. Quædam quovis anni tempore excepta hyeme effodi possunt, ut radix acetosæ, althææ, angelicæ, apii, asari, buglossæ, cyclaminis, dracunculi, cichor. &c. quas tamen præstat vere colligere.

Aliæ colliguntur antequam in stiones abierint scilicet circiter finem Martii, ut rad. acori. agrimon. alth. anon. aristoloch. ari. asparag. betonic. bistort. bryon. carlin. caryophyllat. centaur. chelidon. utr. Cyper. dictamn. alb. ellebor. nigr. enul. eryng. esul. farfar. filipend. filic. fœnic. gentian. gramin. hyoscyam. imperator. Ireos lili. mandrag. mei, nymph. orchid. pentaphyll. petasit. petrosel. maced. pimpinell. pæon. polypod. raphan. sylv. rubi, rusc. saxifrag. sigill. Salomonis, scrophular. symphyt. valerian. vincetoxis.

N. *Sunt qui præstare volunt, radices cunctas autumnno colligere, ubi folia deciderint, viresque in radices recesserint: alii veris initio, priusquam in caulem ac folia eruperint: alii ubi planta in vigore ac maturitate fuerit, quippe ut integra planta ita & radicem cum maturitate vigorari censent, cui consentire videtur Dioscorides ubi radices colligere docet incipiente foliorum defluvio. Verum præstat intueri radicum naturam, & ex hac colligendi tempus metiri. Sunt nimirum quæ maturitate lignosam adsciscunt substantiam, has præstat antequam maturuerint eradicare: sunt e contra quæ citra mutationem dictam adolescunt, eas etiam effodere licet, postquam planta bene fuerit matura, foliaque inceperint defluere.*

Animalium vigor ratione ætatis, est cum ad virilitatem seu consistentiam pervenerint: sunt tamen rariora quæ puerili ætate in usum veniunt, de quibus singulis lib. 5.

Animalia, quæ periodicam turgescentiam patiuntur eo ipso turgescentiæ tempore vigere censentur. E.g. Cervus vigoris ratione convenientius perimitur circiter Ægidii festum, utpote quo turgescit. Idem circiter tempus, videlicet, quod includitur duobus festis Mariæ sacris, colligi solent ova, per hyemem totam asservari apta.

De colligendi tempore secundum constitutionem
cæli universalio rem.

Macrocosmica constitutio rerum nativarum colligendarum spectatur, partim qualitatibus universalioribus seu manifestioribus, partim influentiis stellarum specialioribus seu occultioribus.

N. Qualitates generaliores spectant potissimum rei durabilitatem: influentia specialiores potissimum vires concernunt. Adde & hoc, quod prius illud tempus universalius seu communius sit, plurimaque sublunaria, ne dicam cuncta, concernat. Posterius, particularius seu specialius, respiciensque solas res familiares.

Tempus colligendi nativa, qualitatum universalium ratione, censetur aptius, moderatè frigidum & siccum, serenumque, hinc tempus balsamicum, lune decrescantis, matutinum, autumnale, uti &, quod Planetarum situ, frigidum ac siccum arguitur.

N. Paracels. tr. i. Philos. pag. (mihi) 309. De diversitate temporum, mutationibusque virium (inde) crescentium, vel decrescientium philosophari, primum scire refert, tempora anni esse diversa & pro diversitate temporum vires quoque rerum omnium augeri minuique, &c. Et paulo post: Hæc itaque cum sine contradictione vera sint, sequitur non semper bonum esse, argillam ac lutum fodere, lignum cadere, multo minus herbas colligere, fructus decerpere, radices eradicare, balsamos ac

gummata deradere, cuncta hæc peragifas est, tempore balsamico, certis mensibus, certo aspectu lune ac aliorum signorum, certa quoque diei hora. Ut autem constet, quænam vera illa balsamica tempora sint, quibus vires integræ conservari possint, ut mumia à putrefactione, primo inter tempora anni præstat autumnus & præcipue September & October; luna decrescens & imprimis trini ultimi dies decrescentiæ; tempus matutinum, quando lucefcit. Etenim quemadmodum homo interdum laborat, laborandoque lassatur, debilitaturque, noctu autem post labores absolutos quieti somnoque inhiat: ita quoque omnia, radices scilicet & herbae, &c. Quippe cuncta humi nascentia operantur cum sole, quiescunt cum luna. Porro sicut homo post sufficientem somnum, sanus, fortis vigorosusque exurgit: ita & fructus universi post noctem mediam (non ante nec interdum.) Exemplum præbent fructus arborum: Pomata si tempore decerpantur balsamico, durabiliora ac minus corruptibilia sunt secus ac alias: imo; singuli fructus decerpti post mediam noctem, vel saltem ante solis ortum maximè durabiles existunt. Similiter sese res habet, si id (collectio) fiat in signis terrenis ♄, ♀, ♃, ac luna decrescente ut dictum. Nam hisce temporibus non luxuriat superflua humiditas nascentium, quæ corruptionis origo, viriumque prostratio. Et hæc experiuntur quoque rustici sine errore.

Ut

Ut autem vera hac esse experiaris, fac periculum: Nimirum decide ligni frustum de arbore terre adhuc infixæ, tempore balsamico uti dictum. Cede itidem de eadem arbore ligni frustum, ejusdem cum priori magnitudinis, tempore scil. contrario (videlicet in signo aliquo aëreo, humido (♄, ♀, aut ♃,) vel Luna crescente novellave, interdum; post meridiem, aut sub crepusculum vespertinum, utroque ponderato videbis frustum illud balsamico tempore decisum, multo levius esse minusque humiditatis obtinere, quam alterum.

Eadem ratio est omnis generis lignorum. Evenim lignum quodvis tempore dicto in signis balsamicis casum, si adhibea-

tur edificiis, vel rei alicui materiam præbeat, nec afficitur facile teredine, nec putrescit, vermiculaturve facile, sed durable quam diutissime est.

Idem sentiendum de luto, argillâ, terrâque effodienda: quippe lutum, terraque tempore balsamico fossa, optima est, quæ in igne perduret, imo cuncta instrumenta, crucibula fictiliave, ex hac terra confecta longæva in igne sunt durationis. Idem de aliis quamplurimis sentiendum, quamvis mentio specialis nulla facta fuerit. Hæc Paracelsus, quæ digna judicavi ut latino idiomate translata huc infererentur; non obstante quod rythmi vulgares contrariantur.

Lunæ cremento tua carpere poma memento,
Hæc cum decrescit, quod carpseris omne putrescit.

CAP. XXV.

De Colligendi tempore secundum influentias particulares.

TEMPUS colligendi nativa influentiarum siderearum ratione censetur aptius, quo Planeta rei colligendæ familiaris in suis fuerit fortitudinibus, idque tanto convenientius judicatur, quanto plures fortitudines Planeta idem obtinuerit.

N. I. Plurimi non sine causa præferunt luminare planetæ familiari amicū & præcipue Lunam, utpote quæ non modo terris finitima, sed & receptaculum sit omnium cælestium influxuum. Ipsa scil. ceu uxor omnium stellarum fœcun-

dissima, solis cæterorumque planetarum & stellarum radios & influxus dicitur suscipere, eosque quasi fœtum inferiori mundo edere. Et hinc præ cæteris illam observari volunt.

N. II. Alii procedunt paulo secus, eliguntque tempus, quo signum Zodiaci, familiare scil. membro humano, cui res colligenda adhiberi debet, fuerit forte, i. e. præsentia alterius luminaris fortificatum, (puta si virtus rei colligenda intendi debeat.) Et hi colligunt Pæoniam cum ♀ Luna Solisve præsentia fortis fuerit.

Habe-

Habetur Planeta.

Fortis & fortunatus.		Debilis & infortunatus.	
Essentialiter.	1 In domo sua	5 In domus oppositione vel in domo pla-	5
	2 In Exaltatione sua	4 In Exaltationis opposit. (neta mali.	4
	3 In Triplicitate sua	3 In peregrinatione, i.e. cū nullā digni-	3
	4 In Terminis suis	2 In terminis malorū. (tatē possederit.	2
	5 In Facie sua	1	1
	6 In Hora sua	1	1
	7 In Noveia sua	1	1
N. His addunt nonnulli. In die sua		1	1
Accidentaliter.	8 In domicilio cœli 10. & 1. - -	5 In domo 12. - - - -	5
	7. 4. 11. - -	4 - - 8. - - - -	4
	2. 5. - - -	3 - - 6. - - - -	3
	9. - - -	2	2
	3. - - -	1	1
	9 In gaudio. - - - -	1	1
	10 In cursu seu motu veloci - -	2 In cursu tardo vel vacuo. -	2
	directo - - -	4 - - retrogrado. - -	4
	ascendente - -	3 - - descendente. - -	3
	11 In signo ejusdem sexus - - -	2 In signo diversi sexus. - -	2
	i. e. cum planeta masculinus fuerit in signo masculino		
	12 In gradu ejusdem sexus - - -	3 In gradu diversi sexus. - - -	3
	13 In gradu lucido vel augmentate for-	In gradu tenebroso vel puteali. -	
	14 In aspectu & cum bonis. (tunam.	5 In aspectu & cū malis, vel cū retrog.	5
	& cū ☉, i.e. in corde ☉lis.	5 - - combustionis cum sole.	5
	* & △. - - -	3 - - ♀. - - -	3
	□ cum bonis - - -	3 - - □ cum malis. - -	3
	15 In obsessione bonorum - - -	2 In obsessione malorum. - - -	2
	16 In apogeo - - -	1 In hypogeo. - - -	1
	17 In ortu sibi debito, i.e. cum Planeta gaudēs esse oriētalē sūlem sequitur	2 In ortu minus debito. - - -	2
	18 In hemisphærio correspondente -	2 In hemisphærio disconveniente.	2
	19 In cap. draconis vel in hujus vicinia	3 In cauda draconis. - - -	3
	20 - - - -	In Eclipsi. - - -	3
	21 - - - -	In via combusta. - - -	3
	22 In mansione bona (competit soli & a.	In mansione mala. - - -	3

dicuntque habere debilitates.

N. Non opus est omnia semper pensitare, sed saltem principaliora

H

1, 2, Ta-

1. 2. *Tabula Domuum atque Exaltationum
Planetarum.*

	Boni					Mali	
Planetarum	☉	☾	♄	♀	♁	♂	♃
1. Domus	♈	♎	♊	♋	♏	♐	♑
2. Exaltatio	♌	♍	♏	♎	♊	♋	♌

E. g. Domus ☉ in ♈.

Exaltatio ☾ æst ♍.

Domus ♂ sunt ♌ & ♍.

Exaltatio ♃ est ♌.

N. 1. *Sunt ex antiquis qui solum certos gradus faciunt Exaltationis. E. g. Exaltationem Solis gr. 19. ♌. Lunæ gr. 3. ♍. Iovis gr. 15. ♏. Veneris gr. 27. ♋. Mercurii gr. 15. ♎. Martis gr. 28. ♐. Saturni gr. 21. ♌. Verum recentiores cum Ptolomeo integris signis Exaltationes determinant concedendo nihilominus, quod fortior Exaltatio fiat in gradi-*

bus supradictis.

N. 2. *Humilitas seu casus Planetarum est in signo opposito exaltationi. Detrimentum in signo opposito domui.*

N. 3. *Planeta qui domos habent duas, alteram sibi nocturnam, alteram diurnam faciunt. Sic domus diurna ♌ est ♊. ♀. ♏. ♏. ♎. ♂. ♍. ♃. ♋. ♌. ♍. nocturna domus cuique est reliqua.*

3. *Tabula Triplicitatum.*

nocte, die, communiter.

	☉	☾	♄	<i>Huic triplicitati dominatur.</i>	♄	☉	♃
Ignea	☉	☾	♄		♄	☉	♃
Aërea	☉	☾	♄		♏	♃	♌
Aquea	☉	☾	♄		♏	♃	♌
Terrea	♌	♍	♎		♏	♃	♌

Sic ☉ peragrans ♌, dicitur esse in triplicitate sua.

Sic ♂ existens in ♋, statuitur in sua triplic, &c.

4. Tabula Terminorum secundum Ptolomæum.

V	♂ 6	♀ 6	♂ 8	♂ 5	h 5
♄	♀ 8	♂ 6	♂ 8	h 5	♂ 3
♂	♂	♂ 6	♀ 5	♂ 7	h 6
♅	♂ 7	♀ 6	♂ 6	♂ 7	h 4
♆	♂ 6	♀ 5	h 7	♂ 6	♂ 6
♇	♂ 7	♀ 10	♂ 4	♂ 7	h 2
♈	h 6	♂ 8	♂ 7	♀ 7	♂ 2
♉	♂ 7	♀ 4	♂ 8	♂ 5	h 6
♊	♂ 12	♀ 5	♂ 4	h 5	♂ 4
♋	♂ 7	♂ 7	♀ 8	h 4	♂ 4
♌	♂ 7	♀ 6	♂ 7	♂ 5	h 5
♍	♀ 12	♂ 4	♂ 3	♂ 9	h 2

Secundum Alkabitium.

V	♂ 6	♀ 6	♂ 8	♂ 5	h 5
♄	♀ 8	♂ 3	♂ 6	♂ 8	h 5
♂	♂ 6	h 6	♂ 6	♀ 5	♂ 7
♅	♂ 6	h 4	♀ 6	♂ 6	♂ 7
♆	♂ 6	♂ 6	♀ 5	h 7	♂ 6
♇	♂ 7	h 2	♀ 10	♂ 4	♂ 7
♈	h 6	♂ 2	♂ 8	♂ 7	♀ 7
♉	♂ 7	h 6	♀ 4	♂ 8	♂ 5
♊	♂ 12	♂ 4	♀ 5	♂ 4	h 5
♋	♂ 7	♂ 4	♂ 7	♀ 8	h 4
♌	♂ 7	h 5	♀ 6	♂ 7	♂ 5
♍	♀ 12	h 2	♂ 4	♂ 3	♂ 9

Sic termini Jovis sunt sex gradus sex scil. ad 12. Mercurii 8. sequentes
Arietis priores. Veneris sequentes scil. à 13, ad 20. &c.

H 2

N.1.

N.1. Sol & Luna terminos quidem non ob-
tinent, sed similes fortitudines dicuntur habere
in duabus Zodiaci medietatibus. ☉ à principio

♊ ad finem usque ♋. (dicitur medietas ma-
xima.) ☾ à principio ♎ ad finem ♏ usque.

N.2. Vltimi gradus cuiusq; signi sunt mali.

5. Tabula facierum.

♈	♂ 10	☉ 10	♀ 10
♉	♀ 10	☾ 10	♂ 10
♊	♂ 10	♂ 10	☉ 10
♋	♀ 10	♀ 10	☾ 10
♌	♂ 10	♂ 10	♂ 10
♍	☉ 10	♀ 10	♀ 10
♎	☾ 10	♂ 10	♂ 10
♏	♂ 10	☉ 10	♀ 10
♐	♀ 10	☾ 10	♂ 10
♑	♂ 10	♂ 10	☉ 10
♒	♀ 10	♀ 10	☾ 10
♓	♂ 10	♂ 10	♂ 10

Sic ♌ sibi vendicat Leonis gradus
10. priores. ♈ 10. sequentes scil. us-
que ad 20. ♂ sequentes ad 3. & sic
consequenter per omnia signa.

Hinc si ♌ sit in 10. gradibus prio-
ribus ♊ dicitur in facie sua esse.

6. Tabula Horarum Planetariarum.

Hora diurna	H. nocturna	Diei	♂	♂ ^{is}	♂ ^{is}	♂ ^{is}	♀ ^{is}	♀ ^{is}	♀ ^{is}	♀ ^{is}
1 8	3 10	♂	♂	♂	♂	♀	♀	♀	♀	♀
2 9	4 11	♂	♂	♂	♀	♀	♀	♀	♀	♀
3 10	5 12	♂	♂	♀	♀	♀	♀	♀	♀	♀
4 11	6	♂	♀	♀	♀	♀	♀	♀	♀	♀
5 12	7	♀	♀	♀	♀	♀	♀	♀	♀	♀
6 1 1	8	♀	♀	♀	♀	♀	♀	♀	♀	♀
7 1 2	9	♀	♀	♀	♀	♀	♀	♀	♀	♀

Numerantur horæ planetarum diurnæ
ab ortu solis ad occasum 12. totidemque
nocturnæ ab occasu ad ortum, adeoque ho-
ra diurna 1. & 8. diei Saturni consecratur
Saturno 2 & 9. Iovi. Nimirum in superio-
ri columna numerantur dies, in priori de-

scendente horæ diurnæ, in altera descen-
dente, horæ nocturnæ, quibus è regione cor-
respondent planetæ illis horis his diei, in
suprema columna, exhibiti, dominantes e-
g. die ☉ hor. 4, diurna dominatur ☾, &c.

7. De Novenis.

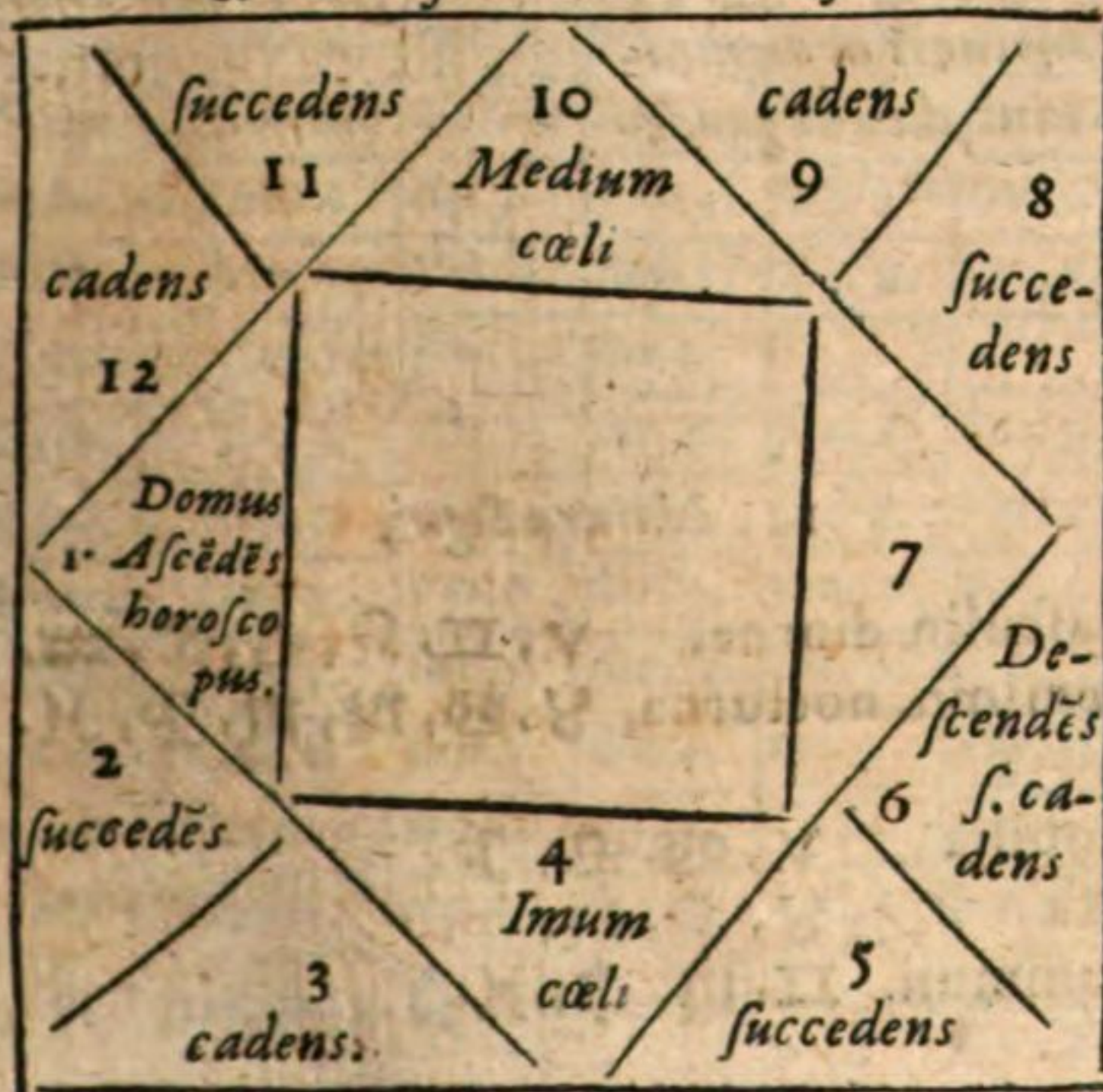
Sapientia Sapi-
entes Indi diviserunt quodlibet si-
nas, quasi nonas partes; continet igitur quæ-
libet novena seu nona pars gradus $3\frac{1}{3}$.

Tabula Novenarum.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
♈	♂	♀	♂	☾	☉	♂	♀	♂	24
♉	♀	♂	☾	☉	♂	♀	♂	24	♂
♊	♂	☾	☉	♂	♀	♂	24	♂	♂
♋	☾	☉	♂	♀	♂	24	♂	♂	24
♌	☉	♂	♀	♂	24	♂	♂	24	♂
♍	♂	♀	♂	24	♂	♂	24	♂	♀
♎	♀	♂	24	♂	♂	24	♂	♀	♂
♏	♂	24	♂	♂	24	♂	♀	♂	☾
♐	24	♂	♂	24	♂	♀	♂	☾	☉
♑	♂	♂	24	♂	♀	♂	☾	☉	♂
♒	♂	24	♂	♀	♂	☾	☉	♂	♀
♓	24	♂	♀	♂	☾	☉	♂	♂	♂

Sic ♀ existens in ♈ novena prima (i.e. in gradu 1. 2. 3. & quarti gradus minut. 30.)
dicitur in sua novena esse.

8. Domus seu Domicilia cœlestia.

H 3

Domum

Domuum harum erectionem aliunde & præcipue ex Ephemeridibus addiscere oportet.

9. Gaudere dicuntur Planetæ vel ratione suæ domus, vel ratione domiciliorum cœlestium seu horoscopi. Suæ domus ratione gaudet Planeta quando est in domo suâ maximè familiari (ratione scil. temporis diurni nocturnive.) Sic gaudium hi (planetæ sc. diurni) est in ♈ , (domo hi diurna:) ♈ in ♈ , ♊ in ♈ : ♋ (planetæ nocturni) in ♎ (domo ejus nocturna:) ♋ in ♎ . Reliqui ☉ & ☿ , quia domum unicam habent, & in ea gaudent. Quoad domos cœlestes gaudet h in domo 12. ♈ 11. ♊ 6. ☉ 9. ♋ 5. ♌ 1. ♍ 3.

N. Sunt & alii modi gaudiorum, e.g. 1, ratione triplicitatum. Sic ☉ gaudet in triplic. Δ ea: sic & ♊ quia complexionis est ignea: ☿ in ∇ : ♈ & ♋ in Δ : h in ∇ . 2, quando Planeta est in dignitate amici vel amica, tunc, dicitur gaudere, &c.

10. Cursus Planetarum est 1. velox tardusve. 2. directus vel retrogradus. 3. ascendens vel descendens: Planeta motu velox dicitur, cum directo movetur, quippe tunc motus ejus velocior est motu medio: Tardus econtra cum retrogradè incedit. Directus dicitur cum secundum successionem signorum fertur, in directi sui Epicycli circumvolutione; Retrogradus cum contra signorum successionem retrovolutione sui Epicycli. Ascendens cum ab Ecliptica versus septentrionem declinat; unde & eodem modo septentrionalis dicitur: Descendens cum ad meridiem; unde Meridionalis dicitur. Cujus doctrina ex Ephemeridibus sumenda.

N. Sol quia caret Epicyclo, ab hac consideratione alienus est. Similiter & in ☿ , propter velocissimum motum, retrogressio non animadvertitur.

11. Natura Signis

Signa { Masculin. diurna. v , ii , ♈ , ♊ , ♈ , ♈ .
sunt { Fœminin. nocturna. ♎ , ♋ , ♌ , ♍ , ♎ , ♎ .

Signa { Mobilia v , ♋ , ♌ , ♍ .
Fixa ♎ , ♈ , ♊ , ♈ .
{ Commun. ii , ♋ , ♊ , ♎ .

12. Natura graduum.

1. Tabula graduum masculinorum & foemininorum.

Υ	8. m.	1. f.	6. m.	7. f.	8. m.	
ϛ	5. f.	6. m.	6. f.	4. m.	3. f.	6. m.
Π	5. f.	11. m.	6. f.	4. m.	4. f.	
ϙ	2. m.	6. f.	2. f.	11. m.	7. f.	
Ω	5. m.	3. f.	7. m.	8. f.	7. m.	
μ	8. f.	4. m.	8. f.	10. m.		
ϛ	5. m.	10. m.	5. m.	7. f.	3. m.	
μ	4. m.	10. f.	3. m.	8. f.	5. m.	
⋈	2. m.	3. f.	7. m.	12. f.	6. m.	
⋈	11. m.	8. f.	11. m.			
⋈	5. m.	10. f.	6. m.	4. f.	2. m.	3. f.
⋈	10. m.	10. f.	3. m.	5. f.	2. m.	

E.g. gradus priores 8. Υ. sunt masculini, sequens 1. (9. sc.) est foemininus, &c.

N. 1. Gradus masculini dicuntur quod Planetam masculinum in eis existentem fortiolem reddant: foeminini vice versa.

N. 2. Alii aliter procedunt primumque signorum gradum masculinum faciunt, secundum, foemininum, 3. iterum masculinum & sic deinceps. Verum ratio prior quae Alkabitio adscribitur, communior est.

13. Tabula graduum tenebrosorum, lucidorum & vacuorum.

Υ	ten. 3.	luc. 5.	ten. 8.	luc. 4.	Vac. 4.	luc. 5.	Vac. 1.
ϛ	ten. 3.	luc. 4.	Vac. 5.	luc. 3.	Vac. 5.	luc. 8.	ten. 2.
Π	luc. 4.	ten. 3.	luc. 5.	Vac. 4.	luc. 6.	ten. 5.	Vac. 3.
ϙ	luc. 12.	ten. 2.	Vac. 4.	fum. 2.	luc. 8.	Vac. 2.	
Ω	ten. 10.	fum. 10.	Vac. 5.	luc. 5.			
μ	ten. 5.	luc. 3.	Vac. 7.	luc. 6.	fum. 6.	Vac. 5.	ten. 3.
ϛ	luc. 5.	ten. 5.	luc. 8.	ten. 3.	luc. 6.	Vac. 3.	
μ	ten. 3.	luc. 5.	Vac. 6.	luc. 6.	fum. 7.	Vac. 5.	ten. 3.
⋈	luc. 9.	ten. 3.	luc. 7.	fum. 4.	luc. 7.		
⋈	ten. 7.	luc. 3.	fum. 5.	luc. 4.	ten. 3.	Vac. 3.	ten. 5.
⋈	fum. 4.	luc. 5.	ten. 4.	luc. 8.	Vac. 4.	luc. 5.	
⋈	ten. 6.	luc. 6.	ten. 6.	luc. 4.	Vac. 1.	luc. 3.	ten. 2.

E.g. gradus priores 12. Ω. sunt tenebrosi, 10. sequentes fumosi, &c.

N. L.

N. Lucidi gradus influunt pulchritudinem ac serenitatem temporis, adeoque fortunati sunt, tenebrofi, ac fumosi contra. inchoantur, vacua ac irrita communiter esse solent, vel si mavis, mediocres sunt inter bonitatem & malitiam.
Vacui dicuntur, quod opera, quæ sub eis

1. Tabula graduum putealium. Azemencon Augmentantium fortunam.

V	6	11	19	23	29		19								
♄	5	13	18	24	25	26	3	15	27	30	6	7	8	9	10
♂	2	12	17	26	30		11	1							
♂	12	17	23	26	30		1	3	14	15	7	9	usq ₃	15	
♂	6	13	15	22	23	28	2	5	7	10	19	27		28	
♂	8	13	16	21	25		3	13	20	30					
♂	1	7	20	23	30		3	5	21	24					
♂	9	10	17	22	27		7	12	18	20	19	29			
♂	7	12	15	24	27	30	13	20			1	7	18	19	
♂	2	7	17	24	28		13	14	20	24	26	27	28	29	
♂	12	17	24	29			7	16	17	20	18	26			
♂	4	9	24	27	28		13	20							

Sic puteales gradus arietis sunt 619. 11m9 & c. idem de Azemenis & Augment.

Puteales dicuntur, quod Planeta in eis est quasi in puteo, i.e. debilis influentiæ, quoad calorem & quoad alia opera utilia: atque communiter quando Planetæ superiores in iisdem existunt, frigus ac humiditas seu pluvia generatur.

Azemenæ, sunt gradus debilitationis corporum, & c.

14. Aspectus Planetarum.

Conjunctio est cum duæ stellæ in eundem coincidunt gradum.

Esse in corde solis, i.e. esse unitum cum sole intra minuta 16.

Esse in combustionem solis, i.e. versari in intervallo quod est ultra minuta illa 16. ad gradum usque 12. (alii ad 6.) Et hoc idem sub radiis solis esse dicunt.

15. Obsessio.

Obsessus Planeta dicitur cum utrinque planetis binis clauditur, id est, cum inter duos planetas existit; ita tamen ut neuter sit in orbe seu ambitu radiorum alterius.

Ambi-

Ambitus autem radiorum non omnibus æqualis est. ☉ spargit radios utrinque ad grad. 15. i. e. antrorsum 15. & retrorsum 15. ☾ utrimque radios mittit ad grad. 12. ♄ ad 9. ♀ ad 9. ♂ ad 8. ♁ ad 6. ♃ ad 5.

16. *Apogeeum & hypogeeum.*

Apogeeum est punctum in Epicyclis vel Eccentricis, in quo planeta collocatus, longissimè à centro terræ distat. Hypogeeum e contra, quo proximè ad terram accedit.

17. Ortus planetarum ad Solem trutinatur; dicunturque Planetæ oriante solem cum ortum solis præcedunt, post solem cum post solis occasum apparere incipiunt: Hinc sunt

Planetæ { Orientales, i. e. orientali ortu fortes ♄, ♀, ♂.
Occidentales, i. e. occid. ortu fortes ♁, ♃ & ♅.

N. ♄, ♀ & ♂ sunt orientales à ☉ sua cum ☉ usque ad ♁. Occidentales ab ♁ ad ☉. ♁ & ♃ sunt orientales cum mane ☉ antecedunt, occidentales cum vespere apparere incipiunt. ☾ est occidentalis à ☉ ad ♁, i. e. aucta lumine, orientalis ab ♁ ad ☉, i. e. diminuta lumine.

18. Hemisphærium duplex est, di-

urnum quod est supra Horizontem; nocturnum quod est infra.

19. Caput & cauda Draconis, sunt intersectiones Eclipticæ ac orbis ☾, quarum loca ex Ephemeridibus citanda sunt. Caput Drac. bonum est cum bonis, malum cum malis, estque masculinum. Cauda mala cum bonis est, bonaque cum malis, estque foemina.

20. Via combusta est inter ☿ gr. 13. ad ♄ gr. 9.

21. Eclipsin patiuntur ☉ & ☾.

22. Mansiones tribuuntur soli ☿, æque numero 28. adeoque mansio quælibet determinatur vigesima octava parte totius circuli, scil. 0. 12. m. 51. sec. 25⁶. mensuratione sc. incepta à 1. gr. ♄, & secundum seriem signorum continuata. Hinc prima ☿ mansio est ab ♄, gr. 0. ad gr. 12. m. 51. sec. 25⁶. mansio secunda, ad gr. 24. m. 42. sec. 52. & c. Ex his gradibus reputantur ut plurimum malæ esse influentiæ mans. 16. 18. & 26.

N. Alii mensurationem instituunt (non in sphaera nona, sed) in sphaera 8. id est, astenismis signata.

CAP. XXVI.

De Modo colligendi.

Modum colligendi peculiarem in colligendis nativis nonnullis observari comperimus, eumque diversum tum ratione collectionis sursum deorsumve, tum quoque ratione situs colligentis.

Ratione collectionis deprehenduntur in nonnullis diversæ vires, pro diversa collectione sursum deorsumve facta. Sic helleborus si colligitur, inquit Mars. Ficinus (lib. de sanit. studio sor.)

sive folium deorsum trahas sive sursum, hoc subito tactu fieri creditur, ut vel deorsum vel sursum humores ducat. Sic & sambuci radix si sursum evellatur, per superiora purgat; si e contra deorsum per fossam subtus factam trahatur, movet alvum; ejusdem sambuci juli quoque si sursum, cacumen versus decerpantur, movent vomitum; e contra, si deorsum eisdem decerpseris, alvum laxant.

De situ colligentis ait Agrippa Phil. lib. 1. cap. 48. Collecturos herbam hni vel ♂ jubent ad orientem spe-

ctare, vel meridiem. Primum quia gaudent (♂ & ♀) esse orientales à Sole; alterum quia principalia eorum domicilia scilicet ♄, ♀, ♀, signa sunt meridionalia. Similiter ♄ & ♀. Collecturi vero rem ♀ream, ♀lem vel ♀ rem, spectare jubentur versus occidentem, quia gaudent esse occidentales: vel contra septentrionem, quia domicilia eorum principalia, quæ sunt ♄, ♀, ♀, ♀, signa sunt septentrionalia. Sic in opere solari spectandum est contra orientem vel meridiem; quin potius semper ad ipsum solare corpus atque lumen.

CAP. XXVII.

De Asservatione, ac primum de tempore seu duratione asservationis.

Asservatio est, qua res medicamentales usui repositæ asservantur.

N. Scopus asservationis est res medicamentales usus reservare: Circumstantiæ igitur eò dirigi debent, ut, quantum fieri potest, res integræ, usuique idoneæ quovis tempore in promptu sint.

Res asservandæ sunt tum nativæ tum præparatæ.

Circumstantiæ Asservationis præcipuæ sunt *tempus, locus & modus adaptandi.*

Tempus Asservationis, dico quamdiu res asservari potest. Unde Canones:

Tempus asservationis ne sit ultra terminum durationis; Etenim quia vires cum tempore evanescunt, non nisi cadaver inutile tandem relinquitur. Accidit hæc evanescencia, in aliis citius, in aliis tardius, prout res solidioris vel minus solidæ sunt substantiæ. Nimirum sunt, quarum vis facile dissipatur, harum asservatio brevioris erit temporis: sunt e contra, quarum natura solidior, adeoque corruptioni magis resistit; earum itaque duratio erit quoque diuturnior v. g. lignorum & sim. Hinc, constituitur,

I. TEMPUS SEU DURATIO NATIVORUM.

Mine-

Mineralia pleraque (exceptis sulphureis atque aqueis quibusdam) quia solidioris ac durabilioris sunt naturæ, durationis quoque diuturnioris censenda sunt.

E *vegetabilibus*. I. *Flores* quamdiu odorem, colorem & saporem retinent, asservari possunt: Vix autem, (exceptis paucis) semestri durant, mutandi igitur annuatim. Schænanthos autem flores decennium durare ajunt.

N. In genere de floribus notandum, eò commodius in usum medicum illos captari quò fuerint recentiores; puta, nisi humiditas obsit, quæ ex nascentia est reliqua.

Herbæ diutius quidem asservari possunt, præstat tamen singulis annis mutationem instituer.

Semina quò calidiora, acriora magisque aromatica sunt, eò quoque durabiliora, ideoque pro re nata biennium ac triennium integra servari possunt, minutiora tamen ac frigida minora singulis annis mutare fas est, servandaque sunt diligenter, ne rancefiant.

Fructus quotannis mutandi sunt. Exotici tamen durioris cortice ac crusta vestiti, per duos tresve annos durant. v.g. Myrobalani.

Radices parvæ, tenues, raræ, anno quolibet mutantur, ut Asari, Asparagi & simil. Magnæ crassa præditæ substantia biennium, vel triennium integra manent, ut Aristolochia,

bryonia, gentiana, rheum ponticum. Triennio servari potest uterque helleborus.

Cortices in annum perdurant & ultra.

Gummi & resinæ durabilioris sunt naturæ.

Animalia, horumque partes, vires suas vegetas obtinere creduntur, quandiu incorrupta servantur; id quod rancido foetore, sapore, situ atque coloris mutatione dignosci potest. Durabiliores autem sunt partes quæ ficciores ac solidiores: corruptibiliores, quæ molliores, & hæ singulis annis mutari solent.

II. TEMPUS SEU DURATIO PRÆPARATORUM.

Aceta infusa quotannis mutare convenit, vel affuso novo aceto infusisque novis materialibus renovare.

Aquæ stillatitiæ phlegmaticæ singulis annis vel mutandæ vel renovandæ sunt. Renovationem dico, quâ aqua recentibus plantis superfunditur, de novoque destillatur. Aquæ spirituosæ diutius servari queunt.

Balsama aromatica annos duos tresve durabilia sunt.

Cerota Vix ad annum durant.

Clyster, quia ut reliqua decocta facile corrumpitur, nullus exstat paratus, sed ex tempore præparatur.

Collyria sicca, cum trochiscis conveniunt.

Condita fructuum, biennium durant,

Confecta, quia sacharo circumval-
lata sunt, diutius durant quam na-
tiva.

Conserve unius sunt anni.

Decocta, quia intra dies paucos
corruptioni obnoxia sunt, nulla pro-
usu exstant, sed recenter parantur. Et
hujus rei gratia species certorum de-
coctorum officinis in promptu sunt
v. g. decocta pectoralia. Vide lib. 2.
c. 49.

Electuaria lenitiva intra annum fe-
rè imbecilliora fiunt: solutivorum
virtus ad sesquiennium perdurat.

N. *Renodeus* *durationem* *hâc* *regulâ*
includit: *quo Electuaria quævis* *gratiora*
sunt, eo citius *hebescit* *illorum* *energia* *ac*
facultas.

Elixir, quia spirituosum est, si be-
nè muniatur, quo minus exhalet, ali-
quot annos servari potest.

Emplastra vix ad sesquiannum du-
rant, quin nimis sicca evadant.

Extracta duriora in plures annos
perdurant, nec facile præter exsicca-
tionem quid detrimenti contrahunt.

Fecula Vegetabilium singulis annis
renovari queunt, integræ tamen ma-
nent biennium & ultra.

Flores variant pro diversitate ma-
teriæ unde sublimantur.

Iulepi ex præscriptionibus recen-
ter parantur. Iulebus enim rosatus ac
violatus in consistentia Syrupi asser-
vantur.

Loboch *sive Eclegmata* quæ amygdala-
las, pineas, & semina frigida rancedi-

ni opportuna recipiunt, vix ultra an-
num durant, reliqua ad biennium
pertingere queunt.

Magisteria præcipitatione parata,
quia ex rebus fiunt durioribus ideo-
que nec facile corruptibilia sunt, as-
servari in annos tres pluresve pote-
runt.

Morselli etsi itidem aliquandiu in-
tegrimanere apti sint, præstat tamen
recentes adhibere, præcipue si fortè
simplicia rancori obnoxia continue-
rint.

Olea expressa temperata, ut amygdala-
lorum, sesaminum, ex pineis & sim.
intus præsertim sumenda vix ultra
mensem sine rancore servantur: fri-
gida, unius sunt anni: calida per duos
vel tres durant. Ex fructibus odoratis
quæ exprimuntur, (ut è Nucista,) se-
mestri servari possunt.

Destillata, diutius durant. *Insolata*
quotannis fere vel biennii decursu
mutari solent.

Pilule tum ob duriores compa-
gem tunc ob aloen, quam pleræque
recipiunt, ad annos duos tresve per-
tingunt, præsertim quæ opium con-
tinent.

Præparata in specie sic dicta, quia
per se durioris ac minus volatilis sunt
essentiæ, duos tresve annos integra
manent.

Pulveres præstat adhibere recen-
tes.

Rob singulis annis mutantur.
Rotula ex tempore fere fiunt.

Salia

Salia in annos aliquot durabilia sunt præsertim crystallisata.

Species aromaticæ singulis annis, vel sesquiennali periodo renovandæ sunt.

Spiritus si bene custoditi fuerint, quò minùs exhalarint, diu durare possunt.

Succi liquidi mutantur quotannis: Duriusculi ac inspissati diutius durant, scil. in annos duos tres & ultra.

Syrupi simplices annuali periodo mutari volunt: Compositi ac aromatici biennali.

Tincturae in pulveribus durabiles sunt annis aliquot; tincturæ liquidæ durabiles sunt pro diversitate menstruorum.

Trochisci & Collyria sicca annum durant unum. Excipe qui opium continent, seminaque rancori obnoxia, nimirum illi ad sexennium usq; pertingere possunt; hi brevis sunt durationis, nec annum integri manent.

Unguenta ad annum vel sesquiennium ut plurimum servantur.

CAP. XXVIII.

De Loco Asservationis.

Locus asservationis vel generatim consideratur vel speciatim.

Generatim consideratur locus, tum ratione domicilii, tum asservatoriorum, ubi scil. nativa siccantur & asservantur.

Locus in genere eligendus est purus asservandoq; medicamento conveniens, sublimis, siccus, pervius, septentrionem meridiemq; spectans. Vitandus contra locus impurus, pulverulentus, subterraneus, uliginosus, insolatus, infumatus, &c. Custodiendæque sunt res ne à radiis solis urantur, neque squalore tecti vel murorum madefiant. Quinimò, non abs re foret, in peculiari camera seu hypocausto, super scamnis ac asseribus, herbas rara stratificatione, blandi caloris beneficio siccare postmodum-

que vasis mundis impositas asservari.

Speciatim consideratum locum exhibent vasa asservatoria, scil. ampulla, arcula, capsula, fictile, lagena, olla, phiola, pyxis, sacculi, scatulae, thecae, vitra, vitra saccharina, urcei. Hæc talia adhibere oportet, qualia rerum asservatio exigit, ut integræ scil. maneant, neque à vase saporem, aut qualitatem alienam contrahant.

E Mineralibus; Terræ scatulis vel arculis ligneis asservari poterunt.

Salina ligneis custodiuntur vel vitreis non metallinis, reponunturque loco sicco.

Aquea vitris vel urceis vitreatis.

E Vegetabilibus: Flores siccantur in umbra reponunturque (maximè qui jucundum odorem halant) arculis tiliaceis.

Herbae siccantur in umbra, nisi quæ scapp sunt crassiore aut foliis humidioribus ac adeo proclives ad putrefactionem; nimirum hæ calore intensiore solis scil. vel similis exiccari possunt: Ubi probè siccatae fuerint, includuntur sacculis ligneis, vel quod melius est arculis ligneis, ut à pulvere tutæ sint.

Semina asservantur loco sicco, vasculis ligneis vel vitreatis, chartisq; ut eo diutius & sine impuritate perdurent involvuntur.

Fructus, scatulis, pyxidibus vel sportis continentur.

Radices asservandæ sunt in aëre sicco, ut exsiccantur: Minores, rariores, & quarum vires solis vel ignis calore facilè dissipari possunt, in umbra & vento exsiccandæ sunt, ut apii, fænicul. &c. Crassiores igne, sole vel vento siccantur, ut Bryon. Gentian. mandrag. rheipontic.

Cortices arculis ligneis, locoque sicco asservantur.

Gummi ac resinæ siccæ, sicco loco atque ligneis vasis includuntur: liquidiores, urceis.

Ex Animalibus. Animalia horumque partes sicciores in pyxidibus ligneis reponuntur, ut ossa.

Adipes & medullas, vasis, urceis, vel figulinis vel vitreatis recondere convenit, locoque frigido ac sicco asservare.

Preparata.

Aceta ac aquæ stillatitiæ vitreis va-

sis lagenisvè, locoq; temperato commodè servantur.

Balsama illa odorata pyxidibus stanneis (melius vitreis) benè occlusa servantur: liquidiora, stillatitia simili modo servanda sunt, quo olea stillatitia & spiritus.

Cerata asservantur ut emplastra.

Condita & sim. figulina potius, quàm stannea vasa expetunt.

Confectiones saccharo obductæ, ligneis arculis reconduntur locoque moderatè calido ac sicco locantur.

Conservæ, Eclegmata, Electuaria. Vasis figulinis vitreatis potiùs quàm stanneis asservantur.

Emplastra ac cerata vesica aut charta quæ liquatam ceram imberit, obvolvuntur, atque sic arculis vel pyxidibus siccis inclusæ tenentur.

Extracta vasis figulinis vel vitreis amplioris orificii, ut spatula depromi possint servantur; vel si sicciora fuerint, ut pilulæ reponuntur.

Feculæ, Flores, &c. Vitris vel pro re nata servantur.

Morselli, ut confectiones custodiuntur.

Olea infusa atque expressa in vasis vitreis vel figulinis vitreatis reponuntur. *Destillata* in vitris angusti orificij.

Pilulæ involvuntur vesica vel charta cerata, recondunturque in thecis siccis, ligneis, vel stanneis loco sicciorè.

Prepa-

Preparata vitris custodiuntur locoque sicciore.

Rotulae ut confectiones arculis ligneis servantur, locoque sicco.

Salia vitra postulant, locumque sicciorem.

Species aromaticæ coriaceis facculis probè confutis, vel in vitreis aut ligneis vasis optimè servantur.

Spiritus vitra benè obturata exigunt, adeoque angustii orificii locumque temperatum vel frigidior.

Succi liquidi in vitris angustii orificii asservantur, superfuso aliquantu-

lo olei amygdalini, olivarum, ut à situ conserventur; inspissati succi cum Extractis conveniunt.

Syrupi non detinentur rectius quàm in figulinis vasis vitreatis, præsertim ii qui per se acidi sunt, quos omnino in vasis figulinis vitreatis parari ac detineri oportet, quippe noxam mineralem ex metallinis vasis facile eliciunt.

Trochisci in pyxidibus ligneis commodè reponuntur.

Unguenta ac Linimenta vasis figulinis, partim quoque pyxidibus stanneis conclusa tenentur.

CAP. XXIX.

De Modo adaptandi ad asservationem.

Modus adaptandi variat, prout *res integra in partes dissecta, repurgata vel secus* asservari postulat, vel pro ut diverso *situ* est collocanda aliudve expetit, cuius auxilio à corruptione conservetur. *Succis superfunditur oleum, camphora semini lini imponitur, &c.*

Flores asservantur ut plurimum à caulibus ac foliis suis herbaceis segregati.

Herbae seu folia si grandiora fuerint, caulibus crassioribus, seorsim à caulibus decerpta reponuntur: sin contra caulibus sint tenuioribus, una cum hisdem asservantur nec raro una cum floribus.

Radices, aliæ servantur integræ, ut aristolochia, gentiana, hermodacty-

lus, satyrium; &c. aliæ in taleolas dissectæ, ut bryonia, enula, iris, &c. Similiter adimitur nonnullis lignosa matrix, ut feniculo, petroselino, &c.

Fructus. E.g. Poma collocanda sunt ut pediculi deorsum, flores sursum spectent. Quinimo frumento v. g. hordei semini poma imposita diutius durant.

Carnosæ animalium partes, lavantur primū pro libito, cū vino vel decocto convenienti, hinc exsiccantur in furno, siccataeque foliis congruis, e.g. absinthii ne putrescant involuta asservantur. Sic *pulmones* parantur extracta primum aspera arteria. Sic parantur & *Epata, Lienes, &c.*

Res pingues & oleosæ lavantur in aqua

aqua aliquoties donec puræ evaserint. Hinc lento igne liquantur, collantur, effundunturve super frigidam, ut sordes ad fundum secedant, vel in spumam colligantur; post reponuntur in locum frigidum quo servantur. Sic lavantur *axungia, seva, medulla, &c.*

N. Alii *adipes* solâ lotione purgatas asservant, lotionemque nolunt ex aqua frigida scil. hac ratione adipem non modo solidioris substantiæ, sed & coloris candidioris manere autumant: Alii aquam salisam lotioni adhibent, dein dulcorant & ne ranceſcant aliquid salis pro asservatione

ne admiscant; Alii *Vino pinguedines abluunt, quò magis abstergantur.*

Membranose partes, ut intestina secundum longitudinem secantur abluuntur (vino vel decocto convenienti) in frustra dissecta exsiccantur (in clibano) ac servantur, involuta foliis convenientibus.

Sanguis repurgatur à sero, hinc exsiccatur in furno.

Fella detrahuntur à jecore, præligatisque filo viis introitus & exitus, siccantur in camino suspenſa.

Coagula exiccata fumo aut sole asservantur.

CAP. XXX.

De Usurpatione.

Usurpatio est medicamenti administratio.

Circumstantiæ quas in usurpatione consideramus sunt: *Vires, Usus* seu modus utendi. *Formula* ac denique *Dosis* seu quantitas.

Virium ratione Medicamentum est.

Astringens *συνελκνόν*, i.e. Oscula vasorum occludens, Talia sunt frigida, substantiæ crassæ, acerba, austera, &c. Opponitur aperientibus.

Adurens, *pyroticum* quod adurit. Suntque 1. Vesicantia. 2. Escharotica. 3. Caustica.

Alexiterium, *Alexipharmacum*, i.e. Venenis resistens, cor ac Spiritus Vitales roborans, ne venenum facile admittant,

Anodynum, i.e. dolorem leniens, sive narcoticum id sit sive paregoricum: Sæpius tamen de paregoricis dicitur.

Aperiens *ἀνασφομαλκνόν*, i.e. vasa reserans. Talia sunt calida, (sed non ultra gr. 2.) substantiæ tenuis. Opp. *συνελκνόν* adstringentibus.

Apophlegmatizans, quod excrementa è cerebro in palatum & os detrahit, sive id masticeatur, sive gargarifetur, sive palato illinatur. Talia sunt calida, acria, vel tota substantia agentia.

Arthriticum arthriticum quod nervoso generi ac articulis familiare est.

Attenuans *λεπτυντικόν*, i.e. crassos, viscidos, frigidos, humores incidens dissolvens. Talia sunt cal. gr. 3. substantia-

stantiæ tenuis, ut mordicantia, falsa, amara, nitrosa: Opp. incrassantibus.

Attrahens ἐλκυστικόν, i. e. humores ac spiritus è corpore in superficiem alliciens. T. S. Calid. 2. 3. 4.

(N. gr. 4. *Vesicas vel ruborem inducunt*) tenuis substantiæ. His accense, quæ attrahunt tota substantiâ. Sic venenum attrahit venenum.

Bechicum quod leniendæ tussi comparatum. Specialiter tamen quod putum promovet.

Calfaciens quod calorem excitare potis est.

Cardiacum, quod cordi familiare.

Carminativum, i. e. flatus discutiens. T. S. imprimis semina calida majora dicta.

Καταγματικόν quod fractis ossibus solidandis convenit.

Cathereticum, quod superfluam carnem cui adhibetur absumit.

Catharticum, i. e. purgans sive ὀνω sive κατω id fiat, potissimum tamen de dejectoriis dicitur.

Cauterium causticum, cauterizans *Escharoticum*, quod non solum in cutem, sed in carnem subjectam adurendo agit.

Cephalicum, i. e. capiti familiare.

Cholagogum, quod bilem flavam purgat.

Cicatrizans ἐπισπλαστικόν, cicatricem inducens. T. S. quæ non solum id quod influit sed humorem, qui in ipsa carne continetur consumunt, ut hac ra-

tione in cutem caro mutetur. Sunt vehementer siccantia crassæ S. adstringentia.

Κολλητικόν, i. e. glutinatorium.

Condensans πυκνωτικόν, i. e. poros cutis contrahens. T. S. aquea ac frigida debilius contrahentia seu subadstringentia, subaustera, subacerba (non adstr.) Opp. Rarefacientibus.

Confortans, confortativum: quod proprietate quadam partem aliquam respicit roborat & confortat.

Constringens, idem quod obstruens.

Corroborans, idem quod confortans.

Corrodens, corrosivum, καθαρτικόν, quod excrescentem carnem tollit. T. S. Calida 4. gr. tenuis substantiæ, septicum, acrimordacia.

Dejectorium, id est per alvum purgans.

Densans idem quod condensans.

Detergens. Vide extergens.

Diaphoreticum est, 1. idem quod sudorificum. [T. S. Eadem cum diureticis] 2. idem quod discutiens.

Discutiens, resolvens est, quod flatus discutit, hinc & humores.

Diureticum quod τὸ serosum & aquosum sanguinis ad renes & vesicam deducit, ut inde ejiciatur. T. S. cal. 3. tenuium partium, incidentia.

Ἐκβολία, i. e. foetum ac secundinas ejicientia.

Eccoproticum, i. e. alvum laxans fecesque tantummodo deturbans.

Emeticum, i. e. Vomitorium.

Κ... Εμμη...

Εμμηναγόν, menses ciens.

Emolliens μαλακτικόν: quod humores concretos ac congelatos fundit. T. S. Cal. 2. nonnihil sicca & Emplastica.

Emplasticum, i. e. glutinosum quod parti cuiuspiam illitum tenaciter adhærescit ac poros implet. T. S. Sicca ac terrea citra acrimoniam.

Emphrastica, sunt Emplastica quæ poros suo lentore obstruunt & opplent. T. S. humida, tenacia; ut olea. Opp. Ecphrastico.

Εναιμὸν est κολλητικόν, quod cruentis vulneribus adhibetur sanguinem sistendi gratia.

Epaticum, quod Epati familiariter convenit.

Epuloticum vel *Synoloticum*, quod ulceri cicatricem inducit. Vide cicatrizans.

Erodens, idem quod corrodens.

Errhinum: quod pituitam (non è ventriculo cerebri sed) circa meninges hærentem ad nares prolicit, adeoque citra sternutationem. Talia S. Calida ac nitrosa.

Expectorans. Vide bechicum.

Extergens ἐκφρακτικόν, i. e. lentos & glutinosos humores cuti adhærescentes eluendo infarctu liberans. T. S. Siccantia tenuis substantiæ, nitrosa; amara.

Glutinosum, i. e. Emplasticum.

Glutinans, glutinatorium, κολλητικόν: quod agglutinat & conjungit solutas partes. T. S. quæ plus siccant quam

Sarcotica nihil detergant, sed potius adstringunt.

Humectans; quod humidum reddit.

Hydragogum; quod serum seu aquas purgat.

Hypnoticum, quod somnum conciliat, somniferum.

Hystericum; quod utero familiare est.

Incidens, idem est quod attenuans.

Incrassans παχυντικόν, i. e. tenuiores & liquidiores succos reddens crassiores. Talia S. frigida aut temperata citra acrimoniam crassæ & terreæ substantiæ. Opp. attenuantibus.

Indurans: σκληρωτικόν, quod quasi congelat & distendit. T. S. frigida gr. 2. 3.

Lac generans, quod sanguinem probum generat, attenuat & ad mamillas deducit.

Lac imminuens, quod lactis generationem impedit.

Laxans χαλαστικόν, i. e. materiam quæ in flatus declinat tensionemque causat attenuans & discutiens. T. S. modicè calfacientia, largiùs humectantia substantiæ tenuioris.

Lithonripticum, quod calculum atterit & ejicit.

Maturans. περιτικόν, ἐκπυητικόν, id est, puris generationem juvans. T. S. Temperatè calida, humida & Emplastica.

Melanagogum, i. e. atram bilem educens.

Menses movens ἐμμηναγωγόν, quod obstructions in utero aperit, sanguinemque eò deducit.

Narcoticum, Stupefaciens, quod stuporem infert, atque dolorem stupefaciendo lenit.

Nephriticum, quod renibus familiare est.

Nervinum, Νευρῶδες arthriticum quod nervoso generi convenit.

Obstruens, i. e. oscula vasorum occludens. T. S. frigida & astringentia, substantiæ crassæ; austera, acerba.

Ophthalmicum, quod oculis convenit.

Oticum, quod auribus familiare est.

Odontalgicum, quod dentium dolores sopit.

Paregoricum est anodynum, quod blando suo calore corporis calorem fovet fovendoque meatus referat, laxat, emollit, discutit. T. S. temperata tenuis substantia.

Philtrum φίλτρον, quod amorem conciliare creditur.

Phlegmagogum, i. e. pituitosum humorem purgans.

Polychrestum, quod multis viribus pollet.

Psilothrum ψιλωθρον, i. e. depilatorium.

Ptarmicum: i. e. Sternutatorium.

Purgans: quod humores è corpore vel per os vel per anum educit.

Pus generans: Vide maturans.

Putrefaciens, Σηπτικόν; quod acrimo-

moniâ, &c. calori nativo insensissimum, eumque vel fugat vel ejus symmetriam destruit. Talia sunt mordicantia, acria ut ☉.

Pulmonicum: quod pulmonibus familiare est.

Rarefaciens ἀραιωτικόν: i. e. cutis meatus referans. T. S. calida moderatè, sicca, substantiæ tenuis.

Refrigerans: quod frigus inducit.

Repellens, ἀποκρηστικόν: i. e. quod humores in membra irruentes, vel nondum plane impactos repercutit. T. S. vel frigida humida, quæ meatus contrahunt, vel frigida sicca terrestria: ut austera, adstringentia.

Referans, i. e. infarctu liberans.

Resolvens, i. e. discutiens, scil. per insensilem transpirationem, vel & interdum idem quod attenuans.

Sarcoticum, i. e. carnem generans. T. S. quæ extra morsum sordes vulnorum detergant, ne consolidationem impedian.

Semen generans, quod materiam seminariam spiritu replet & flatu distendit.

Semen imminuens, quod feminis generationem & turgescientiam impedit.

Septicum: i. e. putrefaciens.

Siccans: quod siccitatem inducit.

Somniferum: i. e. hypnoticum.

Splenicum, sive spleneticum, quod lieni familiariter convenit.

Sternutatorium, ptarmicum: quod Sternutationem movet, ac excre-

menta capitis, tum ea quæ in cerebro, tum quoque quæ circa meninges hærent, expellit.

Stomachicum, quod ventriculo familiare est.

Stomaticum, quod ori convenit.

Stupefaciens idem quod *Narcoticum*.

Vesicans: *Vesicatorium* quod vesicas & pustulas excitat, extremam cu-

ticulam tantum attollendo, (est inter *πυρρῆλαι* mitissimum) T. S. Cantharides, sinapi, fermentum, flammula, ranunculus, &c.

Vomitorium: quod per os humores educit.

Ureticum; idem quod diureticum.

Vulnerarium *ἰσχυρῶν*: quod intus assumptum, vulnerum consolidationem juvat.

C A P. XXXI.

De Modo utendi.

Modus medicamenta adhibendi duplex est *internus* & *externus*.

Internus est quo medicamenta per os faucesque intra corpus assumuntur, perficiturque *potando*, *lingendo*, *masticando*, *deglutiendo*.

Externus est, quo medicamenta corporis *cavitatibus* exterioribus solum immittuntur, vel *superficiæ* extrinsecus applicantur. Cavitates illæ sunt Os, Oculi, Nares, Aures, Uterus, Penis, Anus. Applicatio *superficiæ* tenus fit, *inungendo*, *emplassando*, *cataplassando*, *irrigando*, *lavando* vel *impositione alicujus rei tepide fovendo*, &c.

N. *Modum in medicamentis administrandis adhibere oportet, qui convenit ratione loci affecti, tum ratione materiæ adhibendæ.*

Locus affectus exigit modum *internum*, vel *externum* prout collocatus est introrsum extrorsumve, adeoque aditum medicamentis exhibet. Hinc si locus affectus plane sit in-

ternus, *internum* adhibendi modum exigit, sin vero & extrorsum sese extruserit, *externa* quoque medicamenta admittit. Similiter locus affectus *externus*, *externis* curatur, nonnunquam & *internis*.

CAPITI, *internè* applicantur omnis generis medicamenta *interna*; *potulentia* scil. *Lingibilia*, *comestibilia* ac *deglutibilia*: *Externe* 1. *per os*: *apophlegmatismi*, *masticatoria*, *suffitus*: 2. *Per aures*: *Aquæ*, *Succi*, *Olea*, *suffitus* ex aquis stillatitiis, decoctis, &c. vel ex pulveribus carboni impositis: 3. *Per nares*: *Errhina*, *Ptarmica*, &c. 4. *Superficiæ tenus*: *Inunctiones*, *Irrigationes*, *lotiones*, *impositiones cucupharum*, *fomentationesque aliæ*, *suffitus*.

N. *Quinimo quæ pedibus applicantur caput maximè afficiunt, ut, lotiones, cataplasmata, inunctiones plantarum pedum.*

OCULIS *internè* eadem quæ capiti conveniunt, *externè* immittuntur, *Collyria*, *Aquæ*, &c. *superficiæ tenus*

Inun-

Inunctiones, Emplastra, Cataplasmata.

NARIUM affectibus tam interna quam externa medicamenta applicari possunt, quæ Errhini nomine communiter veniunt.

DENTIBUS: oris collutiones, pilulæ vel turundæ indita, linimenta, suffitus, pulveres, trochisci (quibus gingivæ fricantur) *Superficietenus*, maxillarum inunctiones, Emplastra, Cataplasmata, fomentationes.

FAUCIBUS: Gargarismi, Fumus, Linctus, Syrupi, Trochisci sublinguales. *Extrinfecus*, Inunctiones, Cataplasmata (v. g. in angina ex nido hirundinum, adde Linimenta ex melle.

THORAX SIVE PULMONES omnia interna admittunt, præcipue tamen Linctus, Trochiscos, Rotulas ac Morfellos sublinguales, Electuaria, Aquas, Syrupos, Vapores itidem ac fumum cum aëre attrahendum; *Extrinfecus*: Inunctiones, Emplastra, Cataplasmata, Sacculos, Epithemata.

CORDI: omnis generis interna medicamenta adhiberi possunt, sive per pulmones ad Cor transferantur, sive per ventriculum, præsentissimæ vero operationis sunt odora, quibus spiritus vitales insigniter recreari comperimus, *Extrinfecus* adhi-

beri solent potissimum Epithemata, Inunctiones, &c.

Epate convenientia itidem sunt omnia interna. *Superficietenus* applicari possunt, Inunctiones, Emplastra ac Cerota, Cataplasmata, Epithemata, Sacculi.

Lieni similia adhiberi possunt, tam interna quam externa.

Renibus præter jam dicta medicamenta & lotiones infususque conveniunt, clysteresque per anum injecti. Idem judicium de Vesica.

Utero dicantur similiter omnia interna. *Extrinfecus* convenit odor tum naribus tum pudendis adhibitus, ut & Injectiones in uterum, pelli, suffitus *Superficietenus*: Inunctiones, Emplastra, Cataplasmata (quæ cautè adhibenda.) Fomenta sicca seu sacculi.

Ventriculo adhibentur omnia interna: *Superficietenus*; Inunctiones, Emplastra, Cataplasmata, Fomentationes ex pane tosto (qui vino irrigatur, calideque imponitur) sacculi.

Intestina præter jam dicta interna ac externa medicamenta admittunt quoque, quæ per anum immittuntur, ut sunt Suppositoria, Clysteres, liquoresve alii per syphonem immitendi.

CAP. XXXII.

De Formulis medicamentorum practiciis.

Formulæ medicamentorum practicæ quæ intrinfecus adhibentur

sunt tum *liquidiores*; Apozemata, Emulsiones, Infusiones, Julapia, Po-

tiones, tum paulo crassiores; Syrupi, Eclegmata, Electuaria, Boli, tum solidiores; Trochisci, Pulveres, Rotulæ, Morfuli, Pilulæ, &c.

(Extrinsæcus) quæ adhibentur sunt vel *Liquida*; Aquæ, Olea, Epithemata, Clysteres: vel *Crassiores*; Linimenta, Unguenta: vel *Duriores*; Cerota, Emplastra, Cataplasmata, Sacculi.

N. *Quibus formulis medicamenta adhibenda sint, edocent.* (1.) *Modus utendi* (2.) *materia adaptabilitas*, quibus (3.) *addi potest Patientis natura*, quæ formulis aliis inhiat, alias averfatur.

Modis utendi singulis suæ correspondent formulæ. Internè, inserviunt usui (1.) *Potabili*: Apozemata, Aquæ, Emulsiones, Infusiones aliæque portiones. (2.) *Lingibili*: Eclegmata sive Linctus, Syrupi, Trochisci sublinguales (3.) *Comestibili seu Masticabili*: Boli, Conditæ, Conservæ, Confectiones, Martius panis, Marmoladæ, Mixture, id est Electuaria, Rotulæ, Trageæ, &c. (4.) *Deglutibili*: Pilulæ, Pulveres.

Externè inserviunt quæ immittuntur *cavitatibus*.

I. *Ori*: Dentifricia, Gargarismi, Linimenta, Masticatoria, Suffitus.

II. *Oculis*: Aquæ, Collyria. Unguenta, fomenta, cataplasmata.

III. *Naribus*: Errhina, Odoramenta, Suffitus, Nasalia.

IV. *Auribus*: Aquæ, Succī, Decocta, Olea, Unguenta, Suffitus.

V. *Utero*: Clysteres, Pessī, &c.

VI. *Ano*: Clysteres, aliique liquores per syringam, Suppositoria, &c.

VII. *Peni*: Clysteres, ceraceæ candelæ, &c.

II. Corporis superficiei applicantur.

1. *Inungendo*: Olea, Linimenta, Unguenta.

2. *Emplassando*: Emplastra, Cerota, Dropaces.

3. *Cataplassando*: Cataplasmata, Sinapismi, Phænigmi.

4. *Irrigando*: seu humectando: Epithemata, Embrochæ.

5. *Lavando*: Aquæ, Lixivia, Balnea, &c.

6. *Simpliciter tepide imponendo & fovendo*: Sacculi (Cucuphæ) animalium partes carnosæ calentes impositæ.

7. *Sufflendo*: Suffumigia.

CAP. XXXIII.

De Dosi medicamentorum.

DOs in Medicamentorum internorum metiuntur generaliter Vires ac Formulæ adhibendæ.

Virium ratione exhibentur.

Alterantia.

Temperatè, à ℥ij, ad ℥ij.

Gradu.

- Gradu. 1. à ʒj. ad ʒij.
 2. à ʒß. ad ʒß.
 3. à gr. v. ad ʒij.
 4. à gr. iß. ad ʒi.

Purgantia.

1. Gradu
 M. asione

1. ab ʒij. vel iij. ad vi.
 vel viii. ut Syr. rosar. so-
 lut. Violar. solut.

2. ab ʒiß. ad v. ut mel.
 rosar. solut. mel. viol. sol.

3. ab ʒij. ad iij. vel iv. ut
 succ. rosar. & violar. (ireos
 nostr. manna) Syr. è flor.
 persicorum.

2. Grad.
 Mans.

1. ab ʒß. vel ʒv. ad ʒiß.
 vel ʒij. ut Tamarind. cas-
 sia. (in pulpis.)

2. ab ʒß. ad ʒiß. ut se-
 men carthami (in infus.)

3. a. ʒiij. ad ʒvij. ut Epith.

1. a. ʒj. ad ʒß. ut miro-
 balani (ad ʒ. v.) polypo-
 dium.

2. a. ʒij. ad ʒij. ut Rha-
 barb. agaric. Mechoacan-
 na, Sena.

3. a. ʒß. ad ʒ. j. ut Aloe,
 Hermodactylus, Turbith.
 Gratiola, Jalappa.

1. a. gr. X. ad ʒß. vel ʒij.
 ut Mezerium, granum gni-
 dium, Asarum, Colocyn-
 this.

4. Grad.
 Mans.

2. a. gr. v. ad xv. ut Ela-
 terium, cortex hellebor.
 nigri.

3. a. gr. iij. ad x. ut Eu-

| phorb. Esula. ʒ. Scammo-
 monium.

N. *Specialiorem singulorum purgan-
 tium dosin quare propriis locis.*

Formularum ratione adhibentur
 medicamenta dosi, quæ respondet
 opportunitati adhibitionis, observa-
 tis tamen, si opus sit, facultatibus ac
 dosi inde dependente. V.g. quæ gra-
 ta sunt & facilis assumptionis, ma-
 jori dosi exhiberi queunt; perque vi-
 ces reiteratas assumi. Ingrata, dosi mi-
 nori, & vix ultra vicem unam persua-
 dentur.

Utriusque ratione est communis
 dosis, qua pro vice una adultis præ-
 scribuntur,

Apozemata

Aquæ stillatiæ } ʒiß. ad v.

Boli ʒj.

Clysteres adultis lib. i. præter pro-
 pter, adhibentur: infantibus ʒij. iij.
 &c.

Condita pro libito sumuntur quan-
 titate Juglandis.

Conservæ eadem quantitate usui
 veniunt.

Electuaria alterantia & confortan-
 tia à ʒj. ad ʒiiij. vel ʒiß.

Lenientia a ʒj. ad ʒiiij. Purgantia
 ad ʒi. præter propter.

Elixiria guttulis propinantur à
 ʒß. ad ʒj. vel ʒiß.

Emulsiones pro potu crebro sæ-
 pius ordinantur.

Extracta duriuscula alterantia à ʒj.
 ad ʒiß. Purgantia à ʒj. ad ʒj.

Liquo-

Liquores salium & simil. resolutorum à gr. v. ad ℥j.

Magisteria *corroborantia* à ℥ss. ad ℥iiss. *purgantia* vide sigillatim.

Morselli ad ℥i. vel ℥ij. &c.

Olea stillatitia à gr. ij. ad gr. XV.

Pilulæ *Laxativæ*. à ℥ss. ad ℥ij. *Purgantes* ad ℥iiij.

Præparata. à ℥j. ad ℥j.

Pulveres & species *aromat. purgantesve* à ℥iiss. ad ℥iiij.

Salia vegetabilium à ℥j. ad ℥j.

Sapæ & Syrupi. ab ℥j. ad ℥iiij.

Spiritus minerales à gr. iij. ad ℥ss. vel si debiliores fuerint ad ℥j. &c. Vegetabiles ad cochleare pro re nata.

Trochisci ad ℥iiij.

N. Doses has præter propter dedi, adultis competentes: notari tamen velim pro diversitate ingredientium constitutioneque assumentis cunctas esse moderandas. Et si specialius haberi possint, his potius fidentum.

C A P. XXXIV.

De Signatione in genere, ac primum de qualitatibus sensibilibus & figura.

Signatio est, quæ docet modum medicamenta cognoscendi, & dignoscendi.

Signa cognitionis plurima existunt: Nos præcipua damus, tribusque illa classibus includimus; Inherentium, antecedentium, consequentium, & hæc singula in consideratione simplici, vel comparata similitudine.

In classe inherentium excellunt.

1. Qualitates sensiles, 2. Figura, 3. Ætas & Sexus, &c.

Qualitates sensiles sunt. 1. Sapor. 2. Odor. 3. Color. 4. Qualitates tactiles. 5. Sonus.

1. Sapor.

Acer, cui subicitur aromaticus, mordax, seu septicus seu arsenicalis.

Acerbus - - - adstrictorius, ponti-

cus, fructuum immaturorum, aluminosus.

Acidus - - - acidulus, ammoniacalis.

Amarus - - - absynthiacus, aloeticus, felleus, gemmeus, Salinus.

Austerus - - - stypticus, adstringens, vitriolatus.

Dulcis - - - pinguis, saccharinus, melleus.

Salsus - - - ferofus, nitrosus.

Unctuosus.

N. Sunt qui insipidum addunt saporem, in quo humiditas insipida sentiatur; alii Vineum quoque & lacteum subjungunt. Verum uti prior proprie dictus sapor non est; ita posteriores non simplices, sed compositos sapiunt sapores. Vineus; austerum, dulcem & suavem; lacteus; dulcem pinguem & suavem.

2. Odor.

2. Odor.

Odorum distinctio minus perspicua est, à saporibus tamen, cum quibus magna ipsis affinitas est, nomina fere mutuuntur.

Gratus, εὐώδης, fragrans, bene olens.

Molestus, δυσώδης foetens, male olens.

Gravis.

Amarus.

Acerbus.

Acidus, &c.

3. Color.

Albus, cui subicitur candidus.

Flavus --- luteus, cereus, croceus, aureus, melleus, citrinus, fulvus, vitellinus.

Rubeus --- puniceus, flammeus, sanguineus,

Purpureus --- Violaceus, gilvus, brunus,

Viridis --- prassinus, herbaceus, æruginosus, porraceus.

Ceruleus --- glaucus, cæsius, gryfæus, lividus, cineraceus, pallidus, pullus.

Niger --- ater.

N. Color intueudus, non modo qui in superficie extrinsecus conspicitur, sed & qui intrinsecus delitescit, sive compressione, attritione sive modo alio conspicuus reddatur. E. g. Hyperici flores si digitis confricentur, rubrum exhibent, licet lutei intuitu crescant.

4. Qualitates tactiles.

Crassities, & tenuitas seu subtilitas.

Crassum est quod ægrè lævigatur, seu

feu quod vix in tenues partes comminuitur. *Tenue* quod contra.

Densitas, seu soliditas & raritas seu porositas. *Densum*, quod poris vel exiguis vel nullis pervium est. *Rarum*, quod multis. Huc cavum.

Durities & mollities: *Durum* quod tactui resistit; *molle*, quod cedit.

Gravitas & levitas: *Grave*, quod in se coactum pondere, quam mole magis est conspicuum. *Leve*; quod laxius mole quam pondere.

Lenitas seu lubricitas & ariditas. *Lubricum* idem quod lentum & viscidum. *Aridum* contra.

Levitas & asperitas. *Leve* cujus superficies est æqualis seu, in quibus omnia sunt æqualia (plana, æqualiter composita.) Huc *rotundum*. *Asperum* seu *scabrum* in quo partes inæqualem situm habent, atque aliæ eminent, aliæ depressæ sunt. Huc superficies *hirsuta*, *pilosa*, *angulosa*, *lacinata* quæque, &c.

Huc pertinent & dispositiones quibus res quæque mutabiles existunt, adeoque

Combustibilis; incombustibilis.

Concretilis (ut Sal) inconcretilis.

Densatilis; indensatilis.

Ductilis (ut metallum,) inductilis.

Exhalabilis (ut aqua, &c.) inexhalabilis.

Fissilis (ut venæ arteriæ, &c.) infissilis.

L

Flam-

Flammabilis (ut pinguedo) non flammabilis.

Flexilis (ut Salix, &c.) inflexilis.

Fracilis (ut baculus, &c.) infracilis.

Friabilis (ut pumex, &c.) infriabilis.

Fusibilis (ut metalla, salia, &c.) infusibilis.

Humectabilis (ut spongia, &c.) inhumectabilis.

Liquabilis (ut Salia,) illiquabilis.

Mollificabilis (ut pix, &c.) immollificabilis.

Pressatilis (ut medulla sambuci, &c.) impressatilis.

Tractilis (ut nervus, corium, &c.) intractilis.

Sonus.

Tinnitus.

Sibilus.

Sonus gravis.

Sonus obtusus.

Figura.

Figura est quæ resultat ex conformatione & configuratione, quâ res scil.

1. Bene habita, pinguis, carnosâ, succulenta, *vel e contra*, malè habita, macilenta, strigosa, gracilis, exucca.

2. Ampla, magna, extensa, *vel e contra*, &c.

CAP. XXXV.

De Aetate seu duratione & sexu.

Res naturalis quælibet, & hinc ipsa medicamenta naturæ lege universaliter mutabilia sunt. Mutationis hujus causæ etsi evidentiores sunt, quæ extrinsecus accedunt; attamen præsupponitur quoque intrinsecus mutabilis cujusque natura, qua vel in melius vel in pejus mutari res destinata est, idque non modo quoad rei substantiam, sed & quoad vires. Hanc mutationem ex interna mutabilitate pullulantem determinat *ætas*, quam in asservationis doctrina durationem diximus.

Ætas crescentium non incongruè quadruplex statui potest. 1. *Initians*

seu infantilis. 2. *Crescens*, &c. *Juvenilis*, adolescens. 3. *Consistens*, virilis. 4. *decrescens*; scil. senilis.

N. *Ab ætate initianti augescunt Crescentia ad consistentem usque ætatem, hinc imminuuntur paulatim, descenduntque ad interitum.*

Est vero ætas crescentium diversimodè mensurabilis.

Plantarum annuarum ætas initiâns est tempus *germinationis*, i. e. cum germinare incipiunt: Crescens est tempus *turgescentiæ*, i. e. cum gemmas protrudere conantur: Consistens est tempus *florescentiæ*, i. e. cum flores & fructus emittunt: Decrescens est tem-

tempus *marcescentiae*, i. e. quo folia marcescere incipiunt ac decidunt.

Plantarum non annuarum, animaliumve ætates simili ratione pro cuiusque speciei longævitate mensurabiles sunt.

Duratio signum est non postremum, quo rei (asservatæ) integritas vel corruptio dijudicatur. V g. Si qua ultra durationis suæ terminum asservata nonnulla fuerint, viribus lan-

guescentibus vel corruptis, æstimantur.

Sexus distinctio non in animalibus solum, sed & in stirpibus conspicua est: nec nominis tantum, sed & rei: *Mares* in stirpium genere magna ex parte sunt infructiferi; *fœminæ* fructum edunt, ut *Pœonia mas*, *pœonia fœmina*; *Mercurialis mas*, *mercurialis fœmina*, &c. Hinc oritur & virium distinctio, &c.

CAP. XXXVI.

De Antecedentibus.

IN classe antecedentium celebrantur; 1. *Agens*, 2. *Objectum agibile*, 3. *Actio ipsa*, 4. *Locus*, 5. *Tempus* seu aër ambiens.

1. *Agens* (præcipuè naturale) rem motam & conversam sibi quadante-nus assimilata arguit.

N. Agripp. Philos. occ. lib. I. c. 15. *Unaqueque res movet & convertit ad suum simile & inclinat ad seipsum, secundum totum posse suum, tam in proprietate, i. e. in virtute occulta, quam in qualitate, i. e. virtute elementalī. Quandoque etiam in ipsa substantia, sicut in sale videmus, nam quicquid diu steterit cum sale fit sal; omne enim agens cum agere caperit, non ad inferius seipso movet: Sed quodammodo, quoad fieri potest ad sui par & consentaneum: quod etiam manifesto videmus in animantibus sensibilibus, in quibus cibum non in herbam vel plantam nutriti-*

va virtus permutat, sed in carnem transmutat sensibilem. Quibus in rebus inest alicujus qualitatis vel proprietatis excessus, sive insit ipsis per naturam sive quandoque etiam per artem vel casum, ut audacia in meretrice: hæ res ad talem qualitatem, passionem, virtutem maxime movent & provocant. Sic ignis movet ad ignem, aqua ad aquam.

2. *Objectum* (materia quæ agentis elaborationi subicitur) etsi naturam suam sensim mutat, difficilimè tamen ac vix plane exuit.

N. Sic stercus equi avenæ pastum, natura avenæ plane non exuitur. Lac fœminæ post assumptum purgans, purgatricis facultatis deprehenditur; Capra lithonripticis pasta, præfertur reliquis in medicamentis lithonripticis.

3. *Actio* (motus quo res constituitur) prout diversa est; ita diversam

rei factæ naturam arguit. Modum si-
ve in productione rerum species, si-
ve in collectione, si-ve in asservatione.

N. E.g. *Excrementa alvi quia elaborationi minus fuere subjecta, quam fel, magis de natura nutrimenti participant, minus de natura ex elaboratione acquisita. Sambucus quomodo pro diverso collectionis modo diversis polleat facultatibus, supra diximus.*

4. *Locus* uti diversas sortitur temperaturas; ita diversitatem in plantis operari potest: & tantam aliquando in plantarum virtutibus mutationem causatur, ut non solum hujus disciplinæ rudimentis initiati sæpenumero fallantur, sed in earum virtutibus inquirendis & medici & qui non parum philosophiæ studiis navant operam. Joh. Bapt. Port. Mag. lib. I. c. 16. Vide & supra c. 13.

5. *Tempus* cæleste variat rerum naturarum proprietates non modo quoad gradus, i. e. quoad magis & minus, sed sæpenumero quoad species seu proprietates ipsas. E. g. Hypericum tempore debito collectum, fugat lumbricos, quod non facit, si secus decerptum sit. Hinc Canon. Qualis est constitutio stellarum, talis censetur & natura sublunarium subjectorum. Est autem constitutio stellarum vigorosa & fortunata in fortitudinibus, debilis & infortunata in debilitatibus ac infortuniis. Vide supra c. 23. ut & c. 12. & c.

N. Avicen. l. 2. tr. 7. c. 5. *Planta quæ in claro aëre colliguntur, sunt meliores collectis in dispositione humiditatis aëris & vicinitatis temporis pluviae.*

C A P. XXXVII.

De Consequentibus.

IN consequentibus signa celebria sunt *Nomina, Testimonia, Effecta seu actiones & Experientia.*

Nomina rerum indagasse non parum ad rei cognitionem juvat. Etenim, præterquam quod nomina, rerum notæ ac imagines sunt, earumque conceptus ac figuras phantasie imprimunt, ut plurimum certis de causis imposita esse constat. Sic dictus rubinus à colore rubro, chrysolithus ab aureo. Sic lapis ostiocolus quod ossium fracturas conglutinet,

nephriticus quod renum calculo succurrat. Sic dicitur fel terræ à sapore amaro, Glycyrrhiza à dulcedine, Glycypicron, i. e. amara dulcis à sapore utroque quem refert. Sic nominatur Saxifragia quod calculum frangat, pulmonaria quod pulmonibus conveniat, tussilago quod tussi. Sic dicunt Germani Sieberkraut febrifuga, (i. e. centaurium minus) quum febrim fuget, &c. Sic sunt lingua cervina, lingua avis, bursa pastoris, palma christi, &c. à similitudine quam cum rebus iisdem obtinent. N.

N. *Præ reliquis linguis prævalet lingua hebraica, nimirum primus parens quia integram rerum cognitionem possedit, imposuit nomina, rebus convenientiora, naturamque rei exprimentia, &c.*

Testimonia sunt authoritates, quæ rem ore vel scriptis attestantur, Merentur hæc fidem prout à persona fide digna proveniunt.

Effecta seu actiones. Nimirum actiones rem talis naturæ esse arguunt, qualis illæ deprehenduntur, atque adeo secundum eandem illam naturam res conjecturantur activæ. Vide cap 40. n. 4.

N. *Actiones vocantur nascendi, florendi, generandi, crescendi, prolificandi, fructificandi, concoquendi, pariendi, que modus & quo amore se prosequantur, horreant, & se invicem alliciant.*

Experientia fontium reliquorum ceu complementum existit. Illi enim opinionem fere ingerunt, hæc certitudinem, atque adeo non in scitè rerum magistra majoribus dicta est. Experientiam puta sufficienter ac rite demonstratam. Namque uti hæc rerum magistra est: Ita quoque si minus sufficienter illa acquisita sit, fal-

lax seductrix esse poterit. Hinc certæ in Experientiæ judicio notandæ conditiones.

1. Experientia sit aliquoties comprobata.

2. Res in quibus fit experientia similiter sese habeant. Res dico non tantum subjectum in quo fit experientia, sed & materiale objectum, de quo fit experientia.

N. *Hinc præstat experientiam fieri in & de rebus simplicioribus. V.g. In virium indagatione. 1. Non temerè fidatur experientiæ unicæ. 2. Res de quibus fit experientia, si periculum secunda vel tertia vice fiat, semper sint uniusmodi dispositæ, non qualitatibus alienis corruptæ, nec ætate vilescences, &c. 3. Subjectum in quo fit experientia, sit Corpus humanum, non caninum, vel simile. Nam in alio corpore acquisita experientia fallere in homine potest. Serpens integer ciconiæ cibus est, homini mors, &c. Nec & hoc prætereundum, necessum esse, corpora illa humana repetitis vicibus similiter sese habeant, eodem scil. morbo laborent, ætate ac temperamentis conveniant, vel non adeo discrepent.*

CAP. XXXVIII.

De Similitudine.

Dicta signa considerantur non modo in sua natura simplici, sed & quatenus deprehenduntur in rebus seu objectis diversis convenire. Nimirum convenientia signorum con-

jecturare facit convenientiam signati. De simili enim idem iudicium.

Est autem convenientia similitudo, qua res rem repræsentat, id est mentiri videtur seu æmulari; sive scil.

figura id fiat, quæ potissimæ hic considerationis, sive qualitatibus sensibilibus solis sive actionibus & moribus &c. Quinimo & antecedentium similitudinem spectasse nonnunquam juvat.

Sic representant

Partes humanas videlicet:

Caput; Papaver, Juglans, nux Indica, pœoniæ folliculus, scyllæ radix, agaricum (representat cerebrum) fl. lil. convall.

Oculos; Grana herbæ paris, fl. Euphrasie, anthem. calthæ, hieracii, argemon. anemon. scabios. &c.

Dentes; Hyoscyamus sine filiquis, acini mali punici, pinei nuclei, dentaria, folia vermicularis, radix chelidon. min.

Aures; asari folia, cochleæ.

Nasum; fol. mentastri aquatici.

Guttur seu tracheam asperam; pyrola, uvularia, cervicaria, cassia fistularis.

Pulmones; pulmonaria saxosa, pulmonaria maculosa, pulmonaria quercina.

Cor; Citri fructus, anthoræ radix, alleluja, fructus anacardi.

Iecur; Lichen, fungus betulæ, quercus, Jecoraria.

Lienem; Scolopendrium, lingua cervi, lingua avis dicta, lupinus.

Ventriculum; folia cyclaminis, Zingib. galanga.

Intestina; convolvulus, calam. arom. Cassia fistularis, lumbrici,

Vesicam; Alkekengi, nux vesicaria, colutea, solanum.

Pudenda; arum, fabæ.

Ligamentum umbilicare utero infixum; nymphææ ligamenta seu caulis.

Testiculos ac genitalia; species omnes orchidum, satyrium, dracunculus, porrum, boletus cervinus.

Uterum; pistolochia, aristolochiæ radix (radix cava.)

Renes; portulaca.

Articulos; hermodactylus, (scilicet quæ geniculatâ) harundo, sarfa pariglia.

Manum; palma christi.

Capillos; muscus arborum, capillus veneris, abrotanum.

Representant humores:

Bilem flavam; Plantæ floribus vel succis flavis croceisve, vel animalia similia. Eaque vel in alimentorum numero sunt; ut Cuminum (lividi coloris) crocus, beta, ficus, mel, &c. Vel in medicamentorum, ut; aloë, fena (floribus ex pallido luteis) absinthium (aureo comarum flore) tithymali (floribus croceis.) Colocynthis (flore & fructu luteo,) ricinus (flore flavescente,) rhabarbarum, &c.

Bilem prassinam; Quæ viridi & herbaceo colore prædita, ut, blitum, atriplex (herbaceis floribus.)

Bile pallidam; bryonia (florib. pall.)

Bilem atram; Quæ floribus, foliis vel succo nigrescunt, purpurascunt, cœru-

cœruleive sunt coloris, vt: fabæ (floribus maculosis) multaue leguminum genera floribus purpureis obscuris, v.g. lens, smilax hortensis, vicia, blitum (folio nigro) tubera, carnes ferinæ. Cicer (flore cœruleo) veronica (fl. cœrul. vel purpur.) borrago, buglossa, &c.

Putuitam; plantæ albifloræ, animalive albicolora, v.g. cucurbita (fl. candidis,) fungi albi, lactuca, caro suilla, agnina, &c. agaricum, &c.

Sanguinem; quæ rubri coloris sunt, vel rubro colore tingunt; ut; Santalum rubrum, rad. chinæ, filicis, acetosæ &c.

Mistos humores, quæ misti coloris sunt ut, Iris.

Lac & sperma, quæ lactis instar fundunt, ut Lactuca, sonchus, carduus lacteus, &c.

Representant animalia bruta eorumque partes, sc.

Scorpionem. Radix Yierva, Cyperi.

Serpentes & Viperas. Bistorta, Coronopus sylvestris seu serpentina (radicibus constat tenuioribus contortis in anguis formam.) Scorzonera.

Herinaceum; echinati castaneæ cortices; diplacii capita, carduorum fructus.

Animalium cornua; cuminum contortis summitatibus, &c.

Representant morbos:

Calculus: omnis generis calculi (cristallus, silex, &c.) milium solis, radix laxifragiæ alb, cortices lapidei

nucleorum ut & nuclei ipsi, crustacea omnia.

Exanthemata: Lentesc.

Excrecentias: Agaricum, gallæ, & reliquæ arborum excrecentiæ. Lichen petreus vesiculis insignitus, quæ referunt vesicas Jecori nonnunquam adnatas.

Ficus ani: Scrophularia radice nodosa.

Herniam: Perfoliata.

Hydropem: Bryoniæ radix (habet signaturam pedum hydropici.

Ictericam: Chelidonia (succo flavo) Crocus, Centaurea.

Lentigines, Lichenes, impetigines: Betulæ cortex albis interlitus maculis, Lichen arboribus innascens.

Maculas: Allium, arum, arisarum, persicaria, pulmonaria (foliis sc. maculosis.)

Polypum: Chelidoniæ minoris radix; Polypodii radix.

Scabiem: Polypodium in dorso scabritiem refert. Sabina (superficie scabra) Aselli.

Spasium: Limaces (levi occasione sese contrahunt) erinacei, lumbrici, aselli, &c.

Vomicas & abscessus: Tubercula arborum cum lacrymis inibi contentis: V.g. lacryma seu resina novellarum abietum è tuberculis.

Vulnera: Perforata, millefolium. (quia pertusa sunt & sanguinem expressu exhibent.)

CAP. XXXIX.

De cognitione qualitatū manifestiorum.

A Fontibus signationis ad species descendimus, quæ etsi dari variæ possint, quippe nunc cognoscendæ sunt ipsæmet rerum species, nunc facultatum vigor, &c. Attamen, quia Medici de indagandis viribus præcipuè solliciti sunt, harum investigationem potissimum aggredimur; species rerum cognoscendarum cupidum ad authores remittentes, qui magna inde compilârunt volumina. Si quæ tamen ex ipsis necessaria fuerint, sive ad distinguendam speciem à specie, sive ad dijudicandam rem genuinam à falsa & adulterata, suis locis breviter indicare studebimus.

N. *Premittere hic placet: rei cuiusque qualitates sensiles, (quippe quæ ob oculos sunt,) dispositionem bonam malamve sine difficultate arguere, adeoque res bonas censeri, quarum sapor, odor, color, crassities tenuitasve, soliditas aut raritas, durities vel mollities, gravitas seu ponderositas aut levitas &c. secundum naturam sese habent; malas; econtra. His si signa reliqua addideris, circumstantiasque productionis, collectionis & asservationis consideraveris, adeoque pensitaveris, quibus causis, qua materia, quo tempore, quo loco, quo modo res (E. g. nativæ,) tum productæ, i. e. satæ, enatæ, educatæ, tum collectæ, tum quoque, quamdiu, quibus vasis & locis, ut & quo modo fuerint asservatæ, his, inquam, certius de concepta bonitate decernere poteris.*

Facultates medicæ vel manifestiores sunt vel occultiores.

Manifestiores, quas & generaliores dicere licet, siquidem generaliter sine respectu alicujus membri aut morbi considerantur, sunt, *primæ* dictæ & ex his dependentes *secundæ*. Occultiores quas & specialiores dixeris, sunt, quæ partem aliquam certam morbumve certum respiciunt.

N. *Majores in investigandis solis manifestioribus fere occupati fuerunt; recentiores ad occultiores quoque penetrare studuerunt. Fontes majorum præcipui fuerunt,*

1. *Experientia.* 2. *Ratio*, eaque quintuplex scilicet, 1. sumpta à velocitate tarditateve alterationis, (v. g. calcificationis, congelationis, &c.) 2. ab odoribus. 3. à saporibus. 4. à coloribus. 5. ab operationibus & virtutibus cognitis. Avicen. l. 2. canon. Modernorum fontes in inquirendis occultioribus sumuntur præcipuè, à signaturæ similitudine. Vide Bapt. Portam in phytognom. quem secuti sunt Quercetanus, Crollius, Nollus.

Qualitates primæ cognoscuntur.

1. *Ex Sapore*: Acer vehementis caliditatis est indicium: acutus fit cum calor ad summum supereductus est: acerbus est frigidus, siccus, & terrestris: acidus est humectior quam frigidior, fitque ubi cum austero plus humidi

misce-

miscetur: *amarus* fit, cum calor plus, quam par sit, increbuit, ariditate & caliditate præstans, siccitate scil. terrestri; *austerus* fit, si acerbus paulum remittatur, estq; plus frigidus quam humidus; *dulcis* exoritur ex temperata humiditate & caliditate; *Salsus*, si calor invalescit, ob id calefacit, abrodit, abstergitque: *Unctuosus* seu pinguis, minus quam dulcis caliditate præstat, atque aërem participare videtur: *insipidus* seu *aqueus*, frigide ac humide statuitur temperaturę. Bapt. Port. in Phytogn.

N. Duo quæ hic moneam habeo. 1. est, quod ut plurimum mixti occurrant sapor, in quibus lingua facile decipi adeoque iudicium errare potest. 2. est, quod sapor potius qualitatum salinarum, quam elementalium primarum sint indices. V. g. Sapor amarus est naturæ salis gemmæ vel nitri, adeoque pollet facultate tergente, purgante, lumbricos fugante. Acerbus naturæ est aluminis & stipatur virtute adstringente. Acidus essentia est salis ammoniaci, adeoque celebratur facultate incidente, æstum extinguente, dissolvente, coagulante, (nimirum teste Quercetano dissolvit corpora, coagulat spiritus.) Austerus naturam sapit vitrioli, ea propter qualitas est adstrictoria, stiptica, fermentativa. Salsus naturæ est salis, unde virtutis incidentis, abstergentis.

2. Ex odore: Odor saporis rationem sequitur, magnaque est odoris & saporis cognatio. Hinc odor gratus be-

ne olens ut plurimum caliditatis est indicium; *fætens*, frigiditatis ac humiditatis excrementitiæ. *Mordax*, *amarus*, caliditatis; *acerbus*, *acidus*, &c. frigiditatis. *Inolida* sunt fere quæ humida.

N. Avicenn. lib. 2. Canon. cap. 3. Odor, inquit, qui sentitur, si mordacitas aut declinans ad latus dulcedinis, omnes illi calidi; si aciditas mucida, lenta, & omnes illi frigiditatem (perhibent) & bene olentia plurimum calida, &c.

3. Ex colore: Color albus & pallidus, humidi temperamenti indicium, omnibusque in rebus color albus imbecillitatem notare solet. *Flavus*, ex calore oritur. Flores, qui luculento colore nitent, ex cibo pingui & humido proveniunt. Bapt. Port. in phytogn. *Rubeus*, *croceus*, &c. immodicæ siccitatis & caliditatis argumentum. *Viridis* seu *porracei* coloris folia ex humiditate multa proveniunt.

N. Baptist. Port. in Phytogn. lib. 2. cap. 36. Flores recenter nati ob nativum humorem coloratiores sunt, ætate provectæ vero pallidiores, decolorati & deformes; nam sicciores ætate fiunt. Sic Avicenn. lib. 2. can. cap. 3. Color albus in corporibus congelatis, quæ in se (habent) humiditatem, non est nisi ad substantiam frigidam, & in corporibus, quæ in se (habent) siccitatem & divulsio non est nisi ad substantiam calidam & niger in utrisque per contrarietatem. Etenim frigus alficat humidum & denigrat siccum & calor denigrat humidum & album reddit siccum.

cum. Item; sunt quidam colores (tendentes) ad albedinem, & quidam eorum ad tincturam rubram & nigram. Etenim tendens ad albedinem, si est in natura in specie frigidorum, est frigidior & tendens ad alias (rubedinem & nigredinem) minus frigidus. Et si est natura ad calidum (vergens) & res è converso (se habet.)

Ex tribus hisce præcedentibus primas tenet sapor, hinc odor, postea color. Avicenn.

4. *Ex qualitatibus tactilibus. Crassities* signum est. 1. abundantium partium terrestrium. 2. humidarum videlicet frigore congelatarum. *Tenuitas* partium ignearum vel aërearum. *Densum* vel est exiccatum, vel frigore congelatum concretumve. *Rarum* siccitatis comes. *Durities* ex sicco est & terrestri (nisi humorum repletio & inde tensio adsit.) *Molities* humiditatem participat. *Gravitas* comes est densitatis, *Levitas* raritatis. *Lenitas* ex humiditate est, *ariditas* ex siccitate. *Levitas* ex humiditate aërea vel aquea est; *Asperitas* ex siccitate.

5. *Ex dispositione seu mutabilitate*, ejusque recipiendi modo facili vel difficili: E.g. Quæ res recipit velocius calefactionem, calida censetur, quæ frigefactionem; frigida. Similiter quæ velocioris est congelationis, illa frigidior est, & quæ velocioris inflammationis, ea est calidior, &c.

6. *Ab Ætate: Juniora* humidiora

ferè sunt, *vetusta*, sicciora. Item *cre-scentia* dum immatura adhuc, austeritatem acerbitemq; ferè sapiunt, & inde frigiditatem.

7. *Aloco natali. Lacustres* plantæ temperamenti ferè sunt humidi & frigidi; quod & animalia dulci aqua degentia imitantur. *Palustres* sunt ferè frigida ac sicciusculæ (ob aquam & terrestrem essentiam.) *Fluviales* sunt sicca & insigniter calida, ut quoque linguam nonnullæ exulcerent. *Marinae* sunt frigida & sicca (frigida ob aquam, sicca propter sal.) *Pinguis humi* accolæ sunt calida & humida, vel humiditate & siccitate temperata. *Iejuni soli* planta calida & sicca existit. *Mediocristerra* convivrix, tepida est & naturæ nostræ familiaris. *Arenosi soli* planta est calida & sicca, tenuium partium. *Ancipitis vite* plantæ temperamenti sunt mixti: Similiter & animalia ancipitis vitæ, mixti temperamenti sunt, & ut plurimum humidiora & excrementitia. *Plantæ amphibie* in locis asperginosis enatæ, sunt frigida & sicca. *Litorales* marinæ plantæ; salis naturam sapiunt, sunt ergo calida & sicca. *Monticola* plantæ, ex agri exilitate sicci nascuntur temperamenti & ex solis apricitate, calidi; sunt insuper partium tenuium. *Campestres* mediocriter calida sunt & sicca. Plantæ in *cavis locis* nascentes frigida sunt & humida, (ob solis absentiam

tiam & soli uliginem.) In collibus nascentes temperatę sunt. Sylvestres domesticis sunt sicciores & frigidiores (si sint ejusdem speciei.) Domesticae sunt mitiores & debiliores.

N. Dioscorid. in præfat. l. i. ad Aream: Magni refert, si ea loca, in quibus herba prodeunt, clivosa & ventis exposita sint & perflata, frigidaque & aquis carentia, cum his in locis vires earum longe validiores intelligantur, cum ea contra, quę in campestribus, rignis & opacis, ceterisque locis à vento silentibus enascuntur, plerunque degenerent & minus viribus valeant. Sic & Avicenna l. 2. tr. 1. c. 5. Illa (planta) quarum collectionis loca sunt ventosa, vel quę sunt aëri & vento exposita & sunt versus orientem soli exposita, sunt fortiores aliis.

8. Ab operationibus. Sic calidum censetur, quod subtile reddit, resolvit, abstergit, aperit, mollit, maturat, concoquit, discutit, incidit, attrahit, mordicat, rubefacit, adurit: &c. Frigidum quod repellit, incrassat, cru-

dum facit: &c. Siccum, quod confringit, exprimit: Humidum, quod inflat, abluit, lubricat, levigat: &c. Avicenna l. 2. can.

N. Facultates hæ pleręque salibus rectius accepta feruntur.

9. Hisce Experientiam superaddere necessum est, quę sola, reliqua ferre omnia, certitudine vincit. Observatis tamen conditionibus, ad experientię certitudinem requisitis. De quibus supra c. 37.

Qualitates secunda cognoscuntur

E datis qualitatibus primis: Nimirum his cognitis non possunt non innotescere & qualitates secundę, utpote quę primarum proximę pedissequę sunt. E. g. calidum reddit subtile, abstergit, aperit, maturat, concoquit, discutit, incidit, &c. Non parvi autem hic momenti est, sapores examinare, atque secundum eos, uti supra diximus, qualitates secundas, demeriri.

CAP. XL.

De Investigatione qualitarum occultarum.

Facultates occultiores ex similitudine in primis conjecturantur, hinc experientia confirmantur.

N. De facultatum occultiorum investigatione qui prolixius erudiri satagit, consulat Phytognomonicam Ioh. Baptiste Porta. Signaturas Crollii basilicę suę annexas: Quercetani signaturas in libro de

prisca medicina collectas. Nollium in physicis. Nos compendii studio, quam brevissimis eam regulis includimus. Et sunt.

1. Plantę, quę representant partem aliquam hominis, habentur eidem salubres (puta nisi subsit venenata qualitas) Sic capiti conveniunt capitata; Juglans, nux indica &c. Idem

sentiendum de animalibus eorumque partibus, Sic confert Lien, lieni; Epar epati, &c.

2. Plantæ quæ colore suo, &c. repræsentant humorem (in homine) eidem convenire conjecturantur, adaugendo si in alimentum venerint, expurgando vel corrigendo, sin in medicamenta. V.g. Bilem flavam generant, quæ in alimenta veniunt crocei flavique coloris: crocus, beta, ficus, mel, &c. Vide supra c. 38.

3. Quæ repræsentare videntur morbum, morbosumve habitum, ad curationem ejusdem facere statuuntur; Sic profunt in calculo, ea quæ repræsentant lapides. E.g. milium solis, testæ ovorum, &c. Sic abolent maculas herbæ & animalia maculosa: squamas, squamosa. Sic sanant, perforationes corporis, i.e. vulnera herbæ scil. perforatæ: Sic plantæ quæ gummi & resinas resudant, ad gummi & pus valent. Plantæ & animalia tumentia, tumentibus partibus profunt. Plantæ & animalia quæ caudicis fissionem & vulnera patiuntur, ad glutinanda vulnera faciunt: Quæ corticem cutemve facile abjiciunt ad mundandam cutem. Vide Joh Bapt. Port. Phytogn. l. 5. & supra c. 38.

4. Plantæ & animalia qualiter in actionibus & moribus deprehenduntur taliter & in homine statuuntur operari.

N. Nimirum uti diximus c. 36. Una-

Et tantum de Isagoge, &c.

quæque res movet & convertit ad suum simile. Si igitur volumus operari ad aliquam proprietatem vel virtutem, quaeramus animalia, vel res alias, quibus talis proprietas vel actio excellentius inest. Quid autem per actiones intelligatur, diximus cap. 27.

Sic res sterilis creditur reddere homines steriles. V.g. Lactuca, filix, salix, sabina, &c. Vt & animalia sterilia, mulus, &c. Sic res Salaces & fæcundæ fæcunditatem inferre censentur & ad venerem facere. E.g. Passer, stin-
cus, &c. Plantæ multiferæ, animaliaque multipara facere ad conceptum statuuntur, &c. Plantæ longævæ perpetuoque virentes, vigorem homini conciliare dicuntur. Herbæ & animalia voracia, concoquendi facultatem hominibus præstare. V.g. lucci, lupi. Animalia quæ ingenio & docilitate valent ad hominum intelligentiam & memoriam valere. Econtra quæ indocilia, ruditatem conciliare. Animalia tristia, tristes efficere; somniculosa, somniculosos; Vigilantia vigiles; ferocia, feroces; iracunda, iracundos, &c. Bapt. Phytogn. l. 6. & 7.

5. Plantæ quæ inter se vel cum parte aliqua animalis quoad signaturam conveniunt, & viribus convenire statuuntur

N. Configuratio, i.e. similitudo signatura in uno & altero deprehenditur, seu effectus similis præsupponit similitudinem interni agentis, idq. tanto evidenti-
us, quanto signatura illa fuerit ætior, Sic alexipharmaca conjecturantur quæ C. Cervi mentiuntur, serpentesve repræsentant, &c. idq. ex hoc fundamento; quod id quod C. Cervini figuram gerit, à simili principio interno sit productum, à quo idem illud Cornu

Similitudo igitur principii conjecturare facit similitudinem virium.

PHARMACOPOEIAE
MEDICO-CHYMICÆ,

LIBER II.

DE OFFICINA.

CAPUT I.

De definitione & distributione Officinæ.

OFFICINA est pars pharmacologiæ quæ seriem rerum medicinalium secundum classes officinales describit.

N. Subjungimus classibus præparatorum composita quæque famosiora ac celebriora, utpote quæ non modo non patiuntur ad specialiores libros referri, sed & visa sunt regularum illustrationi inseruire.

Classes officinales voco quæ officinis sunt usuales, sive extemporaneo usui eæ destinantur, sive asservationi usuique futuro. Suntque classes hæc tum Nativorum, tum Præparatorum.

Nativa sunt triplicis sortis: vel enim sunt naturæ macrocosmicæ, vel vegetabilis, vel animalis.

E regno macrocosmico sunt minera-

lia vulgò dicta: Terræ, Aquæ, Lapidēs, Metallica seu mercurialia, salia, & sulphura.

Ex familia *Vegetabilium* sunt: 1. Aromata, Cortices, Flores, Folia seu herbæ, Fructus, Fungi, Ligna & Visca, Radices, Semina. 2. Succī, Olea, Resinæ, Gummi-resinæ, Gummi.

Ex *animalium* prosapia sunt: 1. Animalia integra; Partes carnosæ, membranosæ, Cornua, Ossa, crustacea seu testacea, Lapilli, Lac, Fella, Medullæ, Pinguedines seu axungiæ, Sanguis, Seva, Stercora, Urina, Ungues & Ungulæ, Coagula.

Et hæc singula generatim hoc libro describuntur, serie suorum præparatorum subjuncta.

Præparata sunt: Acetæ, Aquæ, Balsami, Boli, Calces, Cataplasmata, Clysteres, Condita, Confectiones, Conservæ, Decocta, Electuaria, Eli-

xyria, Emplastra (cerota) Emulsiones. Errhina, Epithemata, Extracta, Farinae, Feculae, Flores. Gargarismi (collutiones) Galatinae, Infusiones, Julepi, Lapides, Liquores (per deliq.) Unguenta (Balsami Unguentarii, Linimenta.)

CAP. II.

De Terris.

Terræ Officinales sunt solum quas experientia medicinalibus viribus imprægnatas edocuit. Tales sunt terræ minerales dictæ.

Terra Armena, bolus armena, vera seu orientalis.

Bolus vulgaris. Bohemica, Brundsiaca, &c.

Terra Lemnia. T. sigillata Turcica. T. Silesiaca. T. sigillata Silesiaca Lignicensis, Strigenfis.

Creta, Kreid.

Gypsum, Gyps.

Marga, Mergell.

Lithomarga, medulla saxorum, Steinmarc.

Ochra. Ochergeel.

Rubrica fabrilis, Röthe, Röselstein.

Tripolis. Terra tripolitana.

Vires: *De Viribus terrarum, quia generali penicillo depingi nequeunt, l. 3. singulatim agemus.*

Præparata communiora sunt. 1. Præparata in specie sic dicta. 2. Destillatæ aquæ, spiritus, &c. Vide partim infra in classibus præparatorum, partim lib. 3.

CAP. III.

De Aquis.

Aquas officinales tum nativas esse, tum artificiales seu præparatas, libro superiore diximus.

In classe nativarum sunt:

Aqua fontana, Springwasser, putealis, Brunnenvasser.

fluvialis, stießend Wasser.

Glaciei Martiæ, Merkensteinswasser.

Lacustris, stehend Wasser.

Pluvia, nivea, Regen und Schneewasser.

Tonitrualis, Donnerregenvasser.

Ros majalis, Meyenham.

His adjungi possent aquæ minerales, quales sunt acidulæ ac thermæ, verum quia officinis peregrinæ sunt, eas hic loci prævermitto.

N. Unicum quod hic moneam est, quoties aqua simpliciter mentio fit, fontanam intelligi, eamque puram, limpidam, levem. Levitas enim uti spirituum copiosiorum nota est, E. g. in Vino, cerevisia, &c.

ita & in aqua bonitatis indicium non ultimum existit.

Preparata usitatoria ex aquis præ-

ter pluviam destillatam rarissima sunt, nisi scil. decocta, &c. quæ aque ope fiunt huc referre velis.

CAP. IV.

De Lapidibus.

Lapidis vox tum inter nativa locum obtinuit, tum inter præparata. In nativorum numero sunt. 1. Minerale lapides, de quibus hic. 2. crustacei lapides, quales in capitibus quorundam piscium: de quibus in animalibus. 3. cortices lapidei nucum. 4. acini duriusculi, &c.

Lapides minerales officinales sunt:

1. *Lapides preciosi, seu Gemme.*

Amethyſtus.

Carneolus, Sarda.

Chryſolithus, Chryſolith/Gold-oder grüingeeler Stein.

Granatus orientalis, Granat.

Hyacinthus.

Rubinus orientalis.

Sapphyrus.

Smaragdus.

Quibus addi poſſunt, Margaritæ.

Corallia.

Lapis Bezoar Orientalis & Occidentalis.

Ex his quinque καὶ ἐξ ὧν preciosi dicuntur.

Granatus, Hyacinthus, Sapphirus, Sarda, Smaragdus.

2. *Lapides minus preciosi.*

Lapis Ætites, Aquile, Adlerstein.

Alabaſtrum, alabaſtrites, Alabaſter.

Amiantus, alumen plumoſum, Federweiß.

L. Armenus, Armenerstein.

L. Calaminaris, Galmenstein.

Cryſtallus, Chryſtall.

Hematites, Blutstein.

L. Judaicus, Judenſtein.

L. Lazuli, Cyanus, cæruleus, Laſurstein.

L. Lyncis, Lyncurius, Belemnites, Luchsſtein/Donnerkeil.

Magnes, Magnetſtein.

Marmor, Marmelſtein.

L. Nephriticus, Niesſtein.

Oſteocollus, Sabuloſus, Wellſtein/Steinbeinwelle/Beinbruch.

Pumex, Bimbsſtein.

L. Scissilis, Schiefferſtein.

L. Serpentinus, Ophites, Serpentinſtein.

Silex, Riſelſtein.

Smiris, Smirgel.

L. Specularis, Selenites, Aphroscintus, Straweneiß.

Spongites, Spögię lapis, Schwammstein.

Talcum, Talck.

Huc calculus humanus.

Vires.

Vires. *Lapidosa omnia teste Galeno l. 9. simpl. desiccatoria vi pollent, tum exiccatoria sunt.*

Præparationes pro diversa sua natura lapidum diversæ quoque sunt. Unde & diversa præparata: Videlicet 1. Præparata in specie sic dicta, 2. Sal

(impropriè sic dictum.) 3. Magisterium. 4. Liqueur seu oleum. 5. Elyxir. 6. Essentia. 7. Flores. 8. Syrupi. 9. Ingrediuntur quoque alias medicamentorum compositorum formulas. De quibus plenius lib. 3. ut & infra in præparatis.

CAP. V.

*De Metallis, & quæ eis affinia sunt.**Metalla sunt.*

Aurum foliatum finum, geschlagen fein Gold/ Blattgold/ duplicatum, halbgeschlagen Gold.

Vilius, mistum, bicolor, Zwischgold.

N. *Est aurum alcoholisatum ad scribendum, Muschelgold.*

Argentum foliatum finum, Blattsilber/ geschlagen Silber.

duplicatum, halbgeschlagen Silber,

Æs, Cuprum, Kupffer.

æris squamæ crassiores, Kupffer-Hammerschlag.

æris flos. Viride æris, Spangrün, Ferrum, Eisen.

Ferri batituræ, squamæ, Hammereschlag.

Limaturæ, Seilach.

Scoriæ, Schlacken,

Plumbum, Bley.

ustum, calcinatum, gebrand Bley.

Stannum, Zinn.

Metallorum præparationes. Vide sis, lib. 3.

Metallis affinia sunt.

Mercurius, Quecksilber.

Cinnabaris, Zinnober.

Antimonium, Spießglas.

Huc. *Excrementa à Metallis segregata.*

Bismuthum, Wismuth.

Cadmia nativa metallica, Cobaltum, Muckenpulver.

C. Factitia,

Lithargyros Auri.

Argenti,

Pompholyx, Nihili album, Tutia,

Præparata singulorum dabuntur, lib. 3.

CAP. VI.

De Salibus,

Salia in Officinis nativa sunt & præparata seu artificialia.

Nativa sunt.

Alumen rupeum, Roche, Alaun,

Saccharinum. N. *Præparatum est.*

Scissile, Spaltalaun.

Sal. ammoniacum, Salmiak.

commune, gemein Salz/ Speiß-
Salz. gem-

Gemmeum, Steinsalz.
 Nitri. Sal petrae. Salpeter.
 Vitriolum album, Salzenstein/
 Augstein/Weißvitriol.

Coeruleum, cypreum, Cyprisch
 Vitriol.
 Viride. Gemein Vitriol.

CAP. VII.

De Sulphureis.

Sulphur Caballinum. Eßschwefel.
 Citrinum, gelber Schwefel.
 Vivum, lebendiger Schwefel.
 Ambra, Ambra Grisea, Amber/
 rechter Ambar.

Bitumina.

Asphaltos, Bitumen Judaicum,
 Judenpech/Brillenpech.
 Carbo petrae, Steinkohlen.
 Gagates.

Naphtha.
 Petroleum. Steinöhl.
 Sperma ceti. Wollraht.
 Succinum. Carabe. 1. Candidum,
 Agstein/Bornstein/Weiß.

2. Citrinum, gelber Bornstein.

De singulis his agetur plenius
 lib. 3.

N. Crustacea. E.g. concha, &c. in a-
 nimalibus describentur.

CAP. VIII.

De Aromatibus.

Inter vegetabilia primum locum
 meritò sibi vendicant aromata,
 quippe quæ uti reliquis communio-
 ra sunt, ita & in præscriptionibus
 (receptis ut vocant) simpliciter præ-
 scribuntur, non facta mentione ali-
 quâ sive ex radicum numero illa sint,
 sive ex fructuum, florum, corticum-
 ve. Talia sunt.

Antophylli, Mutternägeln.
 Calamus aromaticus, Calmus/
 Wurzhrohr.
 Cardamomum majus. Großcardo-
 momlein.
 Minus, klein Cardomomlein.
 Caryophylli, Nägelein.

Cassia lignea, Mutterzimmet.
 Cinnamomum. Canella, Zimmet/
 Canell.
 Costus Arabicus Verus, Cinamo-
 mum album, weiß Zimmet.
 Crocus Orientalis, Orientalisch
 Safran.
 Austriacus, s. Ungaricus, Oester-
 reichischer oder Ungarisch Safran.
 Cubebæ, Cubeben.
 Folium Indum, Malabathrum,
 Indischblat.
 Galanga major, grosser Galgan.
 Minor Galgan.
 Grana paradisi. Cardamomum
 Arabum, Paradistörner.

N

Macis,

Macis, Muscatbluet.

Nuces moschatae, myristicae, Nucistae, Muscatnüsse.

Piper album, Weißpfeffer.

longum, langer Pfeffer.

nigrum, schwarzer Pfeffer.

Schænanthum, Camelshew.

Spica Celtica, Romana, salianca, Celtisch Spick.

Zedoaria, Zitwan.

Zingiber finum album belletinum, Belladin Ingwer / guter weisser Thron Ingwer.

— de buli vel rubei, geel oder rother Ingwer.

Vires: Aromata in genere sunt ca-

lida & evidenter sicca, partium tenuium, hinc incidunt, attenuant, aperiunt, &c. Vide in singulis plenius.

Preparata ex aromatibus fieri possunt formularum variarum. Aptas nata sunt subire infusionem, decoctionem, confectionem, pulverisationem, adeoque immisceri possunt Electuariis, Trochiscis, &c. Potiora tamen & minus vulgaria quæ inde conficiuntur sunt: Extracta, Aquæ, Olea, Salia, Magisteria.

N. Vis aromatum quia in parte volatili potissimum consistit, præstat inde conficere preparata volatilioris naturæ, ut sunt destillata, &c.

C A P. IX.

De Corticibus.

1. Cortices officinis usitatiores sunt.

E Fructibus: cort. Aurantium, Pomeranzschalen oder Rinde.

Castanearum, Castanienschölffen.

Citri, Citronenschalen.

Glandium. Cupulæ glandium, Eichen Hütlein.

Granatorum. Malicorium, Granat Apffel Rinde.

Juglandis viridis, grüne Nußschalen.

Limonum, Limonenrinde.

2. Ex arboribus & radicibus.

Cort. Acaciæ, pruni sylvestris, Schledornrinde.

Radic. Cappar. Capparrinde.

Fragulæ, alni nigri, Saulbaumrinden.

Fraxini (interiores,) Eschernrinde.

Guajaci, die Rinde vom Frankosenbaum.

Laureolæ, Mezerei, Coccognidii.

Rad. Lauri, die Rinde vom Lorbeerbaum.

Rad. Mandragoræ.

Quercus, Eichene Rinde.

Sambuci, ex frutice ac radice (medii,) Holderrinde.

Tamarisci, Tamar. Rinde.

Thuris.

Tiliæ (interiores,) die Rinde vom Lindenbaum.

Preparata: Ut cortices substantia differunt, alii nimirum conveniunt cum fructibus, alii cum herbis, quidam

dam cum lignis : ita & diversis infer-
viunt preparatis. *Communiore tamen* sunt, conditi cortices (fructuum
quorundam) item Extracta, &c.

CAP. X.

De Floribus.

Flores Officinales sunt.

Flores Acaciæ, pruni sylvestris,
Schlehdornenblüt.

Amaranti purpurei, Floramor.

Anethi, i. e. coma seu Umbellæ,
Dillenblüt.

Anthos, seu Rorismarini, Rosma-
rienblüt.

Aquilegiæ, Aeglenblüt.

Basilici, Basilienblumen.

Betonicæ, Betonicke.

Borraginis, Borragenbl.

Buglossæ, Ochsenzungenbl.

Calcatrippæ, seu consolidæ rega-
lis, Rittersporenbl.

Calendulæ, Calthæ, Ringelbl.

Caprifolii, Periclymeni, Spect-
lilien.

Cartami, Cnici, Flor / Waldsaff-
ran.

Centaurii minoris, Tausentgul-
denbl.

Cerasorum, Kirschenbl.

Chamæmeli seu Camomillæ vul-
garis, Camillenbl.

Romanæ, Römisch Camillenbl.

Cheiri, gelbe Viole.

Cichorei, Wegweisbl.

Cyani s. Bapti seculæ, blau Korn-
blumen.

Fabarum, Bienenblüt.

Genistæ, Ginster / Psorallenblüt.

Flor. Granatorum, Balauftia, Gra-
natenbl.

Hepaticæ albæ, nobilis, Lebertraut-
blüt.

Hyperici, Johannisblüt.

Juglandis, Nußbl. Juli Juglandis.

Lavendulæ, Lavendelbl.

Ligustri, Hartriegel.

Liliorum alborum, weiß Lilienbl.

Antheræ liliorum alborum.

Liliorum convallium, Meienbl.

Malvæ hortensis, Winter Rosen.

Meliloti, Steinkleebl.

Nymphææ albæ, weisse Seebl.

Luteæ, gelbe Seebl.

Pæoniæ, Peonienbl.

Papaveris erratici, Rhæadis, Klap-
perrosen.

hortensis, Magsamenbl.

Persici, Pflaumenbl.

Populi, i. e. gemmæ seu oculi, Pap-
pelnospen.

Primulæ veris, paralytis.

Rosarum albarum seu potius pal-
lidarum, weiß Rosen.

Damascenarum.

Rubearum.

Salviæ, Salvenblüt.

Sambuci, Holderbl.
 Saxifragiæ albæ, Steinbrechbl.
 Scabiosæ, Apostembl.
 Schoenanthi, Camelherw/re.
 Siliginis, Kornbl.
 Spicænardi, Spicanardi.
 Stœchados arabicæ, Stechasbl.
 Tanaceti, Reinfarnbl.
 Tiliæ, Lindenblüt.
 Tunicæ, Graßnäglein.
 Tussilaginis, Hufflattichblüt.
 Verbasci, Wulfrautbl.
 Violarum martiarum, Violen.

Ex his famosiores sunt. 4. qui peculiari nomine cordiales dicuntur: Borraginis, buglossæ, rosarum, violarum.

Preparata ferè omnis generis ex

floribus compilari queunt, Decocta, Destillata, Electuaria, Infusiones, Unguenta, Emplastra, &c. minus vulgaria tamen sunt: Succī inspissati, Extracta, Tincturæ, Essentiæ seu spiritus ac olea, &c.

N. Flores qui constant ex parte volatili, vix quicquam, vel parum salis exhibebunt, aptioresque sunt ad medicamenta, quæ sine diutina exhalatione parata prostant.

Vires: Vires florum etsi in genere describi nequeant, cum pro diversitate herbarum varient: attamen hoc loci notare expedit, recentes esse humidiores, adeoque fere vi lenitiva seu laxativa pollere, quæ marcescentibus cum tempore adimittitur.

C A P. XI.

De Foliis seu Herbis.

Foliorum & herbarum nomina in praxi seu receptis sæpissimè confunduntur, notantque folia à caulibus separata. Hæc si minutiora fuerint, summitates dici solent.

Herbæ usitatiores in officinis sunt:

Abrotanum mas, Stabwurz.

N. Fœmina cyparissus est

Absynthium ponticum, Römisch Wermuth.

Vulgare s. rusticum, gemein Wermuth.

Acetosa, Sawrampff.

Acetosella, Alleluja, Buchampffer/Hasentlee.

Agrimonia, Odermenig.

Alchimilla, Sinnaw.

Alkekengi, Halicacabus, Judenfirschenbletter.

Alfene, Morsus gallinæ, Hünere Darm.

Althea, Bismalva, Ibisus, Eibischfraut.

Anagallis, Gauchheil.

Anethum, Dill.

Antirrhinum, Hundskopff/Dorant.

Aristolochia longa, lange Osterlucy.

Arnica, Mutterwurz.

Artemisia, Weyfuß.

Afarum,

- Asarum, Haselwurckkraut.
 Auricula muris, Pilosella, Maus-
 öhrlein.
 Balsamita sisimbrium aquaticum,
 Bachminze.
 Basilicum, Basilien.
 Becabunga, Bachbungen.
 Betonica, Betonien.
 Borrago, Borreisch.
 Branca ursina, Beerenflaw.
 Buglossum, Ochsenzunge.
 Bursa pastoris, Teschelkraut.
 Calamintha, Kornminze.
 montana, Bergminze.
 Capillus Veneris, adiantum ni-
 grum, Frauenhaar.
 Caprifolium, matrisylvæ, pericly-
 menum, Weltwinde / Specklilien.
 Cardiaca, Herzkesspann.
 Carduus benedictus, Cardobene-
 dictkraut.
 Mariæ, Mariendistel.
 Cerefolium, Körbelkraut.
 Ceterach, Asplenium, Milchkraut.
 Chamædrys, Iva moschata, Ga-
 manderkraut.
 Chamæpitys, Iva arthetica, Ri-
 drigpin.
 Chamæmelum, Romanum, Ca-
 momilla, Römisch Camillen.
 Vulgare, gemein Camillen.
 Chelidonium majus, Schöllkraut.
 Cichorium, Wegwart.
 Cicuta, Wüterich.
 Cochlearia, Löffelkraut.
 Consolida regalis, Rittersporn.
 Cuscuta, Castutha, Glachsneyde.
 Cynoglossum, Hundszung.
 Cyparissus hortulana, Gartench-
 preß.
 Dictamnus creticus, Cretischer Di-
 ctam.
 Ebulus, Attech.
 Endivia sativa, Endivien.
 Sylvestris, Sonchus.
 Epithymus, Thymfelde.
 Equisetum, cauda equina, Roß-
 schwanz / Schafftenherw.
 Eupatorium Arabum, Ageratum,
 Leberkraut.
 Euphrasia, Augentrost.
 Farfara, Tussilago, Hufflattich.
 Foeniculum, Fenchelkraut.
 Filipendula, Saxifraga rubra, rothe
 Steinbrech.
 Fragaria, Erdbeerkraut.
 Fraxini folia, Eschenlaub.
 Fumaria, Erdrauch.
 Galega, ruta capraria, Geisraute.
 Geranium, Herba Ruperti, Storch-
 schnabel.
 Gratiola, Erdgalle.
 Hedera arborea, Eybew / Eypich.
 Terrestris, Gundermann.
 Hepatica alba, Gramen Parnassi,
 weiß Leberkraut.
 Aurea nobilis, gulden Leberkraut.
 Fontana, Lichen, Brunnenleber-
 kraut.
 H. Stellaris, matris sylvæ, Sternle-
 berkraut / Waldmeister.
 Herniaria, millegrana, Harnkraut /
 Bruchkraut.
 Horminum, vulgare Scarlea.,
 Scharley.

Hyoscyamus albus, weiß Bilsenkr.
 Hypericum, S. Johannskr.
 Hyssopus, Ysop.
 Illecebra, fabaria, Donnerkraut.
 Lactuca, Lattich.
 Laurifolia, Lorbeerblätter.
 Lentepalustres, Wasserlinsen.
 Levisticum, Liebstöckel.
 Ligustrum, Hartriegel.
 Linaria, wilder Flachs/ Harnkr.
 Lotus urbana, trifolium odoratum, Siebengezeit.
 Lupuli Juli, Hopffensproßlein.
 Majorana, Meyran.
 Malva vulgaris, Hasenpappeln.
 Marrubium album, Pralium, weisser Andorn.
 Marum.
 Matricaria, Mieterkraut.
 Melilotus, Steinklee/ gelb Steinklee.
 Melissa, Melissenkr.
 Menta, Spitzbalsam.
 Crispa, Kraußbalsam.
 Saracenica, Frauenmünze.
 Menthastrum, menta equina, Rosmünze/ Waldmünze.
 Mercurialis, Bingelkr.
 Mezereum, Seidelbast/ Kellershalskraut.
 Millefolium, Schafgarbe.
 Mororum folia, Maulbeerblätter.
 Morfus Diaboli, Succisa, Abbiss.
 Myrti folia, Myrtenblätter.
 Nasturtium aquaticum, Brunnenkress.
 hortense, Gartenkress.
 Nepeta, Cattaria, Katzenkraut/ Katzenmünze.

Nicotiana nostras, Toback/ Nicotian.
 Peruviana seu Indica, Indisch Toback.
 Nummularia, Pfennigkraut/ Egelkraut.
 Nymphaea alba, weiß Seebiumenkraut.
 Lutea, gelb Seebiumenkraut.
 Origanum vulgare, Dosten.
 Creticum, Cretisch Dosten.
 Papaveris folia, Monbletter/ Magsamen.
 Parietaria, Helxine, Tag vñ Nacht/ S. Peterskraut.
 Paris, Einbeerkraut.
 Pastinaca sylvestris, Bogelsnest.
 Pentaphyllum, quinquefolium, Fünfffingerkraut.
 Perfoliata, Durchwachs.
 Persicaria, Pulicaria, Flöhkr.
 Persici folia, Pserfingblätter.
 Petroselinum vulgare, apium hortense, Petersilien.
 Pimpinella Germanica, Teutsch Bibenell/ Bockspeterlein.
 P. Italica, Sanguisorba, welsch Pimpinell.
 Plantago major, breit Wegerich.
 minor, spitz Wegerich.
 Polygonum, Centumnodia, Wegdritt/ Weggras.
 Polium Creticum, Cretischer Poley.
 Portulaca, Burselkraut.
 Pontentilla, Anserina, Genserich.
 Primula veris, Schlüsselblumenkraut.

Prunella, Braunnellen.
 Pulegium, Polen.
 Pulmonaria arborea, muscosa,
Eichlungen-moos.
 vera, maculosa, Lungenkraut.
 Pyrola, Wintergrün.
 Quercus folia, Eichenlaub bletter.
 Rosmarinus, Rosmarin.
 Rubi Cimæ, comæ seu summita-
 tes, Brumbeergipffel.
 Ruta, Weinrauten.
 Ruta muraria, adianthum album,
Maurrauten.
 Sabina, Savina, Sevenbaum.
 Salicis folia, Weidenbletter.
 Salvia hortensis major, grosse Sal-
bey.
 minor, cruciata, nobilis, Kreuz-
salbey.
 sylvestris, wilde Salbey.
 Sambuci cymæ, seu summitates,
Holderkeimen.
 Sanicula, Sanickel.
 Saponaria, Seiffenfr.
 Satureja, Thymbra sativa, Pfeffer-
fr. Sadaney/ Hünersüll.
 Saxifragia alba, weiß Steinbrech.
 Scabiosa, Apostementfr.
 Scolopendria, lingua cervina,
Hirschzunge.
 Scordium, Lachentnoblau.
 Sedum majus, semper-vivum,
Hausturke
 min. Vermicularis, **Maur-**
pfeffer.
 Senæ folia.

Senecio, Kreuzweissfr.
 Serpillum, Quendel.
 Solanum, solatrum nigrum,
Nachtschatten.
 Tamariscus, Tamarisckenbletter.
 Tanacetum, Keinsfahrn.
 Taraxacum, Dens Leonis, Pfaffen-
röhrlein.
 Thymus, Thymgen / Thym / Thy-
mian.
 Tormentilla, Tormentill / Nabelfr.
 Valeriana, Phu majus, groß Bal-
drian.
 minor, phu minus, Baldrian.
 Verbascum, thapsus barbatus,
Wullfr. Königskerz.
 Verbena, Eisenkraut.
 Veronica, Ehrenpreis.
 Vinca pervinca, Singrün / In-
grün.
 Violaria, blau Violfr.
 Virga aurea, consolida Saracenica,
Hendnisch Wundkraut.
 Vitis folia, Weinrebenlaub.
 Urtica mortua, taube Nessel.
 urens, Brennessel.
 Huc muscus arborum.
 N. *Ex his peculiariter numerantur.*
 5. *Herba emollientes*: malva, althæa,
 violaria, mercurialis, branca ursina;
 quibus alii quoque betam, parietaria
 & atriplicem adjiciunt,
 5. *Herba capillares*: capillus vene-
 ris, ruta muraria, polytrichon aure-
 um, trichomanes, ceterach, scolo-
 pendria.

Preparata non omnes eadem exhibent, sed pro diversitate substantiæ diversa; adeoque fere præparatis omnibus generis inservire possunt.

CAP. XII.

De Fructibus.

FRUCTUS in genere denotat omne quod plantę ultimo proferunt, adeoque & semina, grana, &c. In specie tamen id nominis sibi reservant, fructus majores, quales pyra, poma, pruna, cerasa & his similia.

Fructus usitatiores sunt.

Fructus: Acaciarum, prunorum sylvestrium, i.e. Pruna, Schlehen.

Alchermes, Grana tinctorum, grana kermes, Serberkörner / Scharlachbeeren.

Alkekengi, Bacce Halicacabi, Judentirschen / Boborellen.

Amygdale amarę, bitter Mandel.

Dulces, süß Mandel.

Anacardia, Elephanten Lauch.

Avellane, Haselnüsse.

Aurantia acida savorę Pomeranzen.

Dulcia, süße Pomeranzen.

Been, grana, Beenkörner.

Cappares, Rappern.

Cassia fistula in cannis, Cassien in Röhrlein.

Cerasa acida passa, seu exiccata, gedörrte Kirschen.

Citri poma, Citronen Aepffel.

Cocculę, Rockelkörner.

Colocynthidis poma, Coloquintäpffel.

Cidonia poma exiccata, Quittenschnitten.

Cynosbati exacinati, Hagebotten.

Dactyli, Dattelforn.

Ebuli bacce, Attich Beerlein.

Ficus communes, Caricę hispanicę, Laubfeigen / grosse Korbfeigen.

Marsiliane, caricę marsil. Korbfeigen / kleine Marsilienseigen.

Fraga exiccata, gedörrte Erdbeeren.

Gallę communes, gemeine Galläpffel.

Turcicę, Türkische Galläpffel.

Granata mala, punica mala, Granatapffel.

Hederę bacce, Ephewbeeren.

Jujubę, Zizypha, rothe Brustbeerlein.

Juniperi bacce, Lorbeerbeeren.

Limones, Limonia mala, Limonien.

Mespila siccata, gedörrte Mespel.

Myrobalani, belliricę.

Chebulę.

Citrinę.

Emblicę.

Indę, seu nigrę.

Nux aquatica, Tribuli aquatici, Wassernüsse.

Cupressi, Cupressnüsse.

Indica, Indianische Nüsse.

Moschata, Muschatnuss.

Vomica, Kräudäuglein.

Juglans, Welsche Nuss.

Olivę, Oliven.

Fructus, Papaveris capita sine semini-

Seminibus, Magsamen Köpff.

Passulæ majores, grosse Rosinen.

Minores, Corinthiacæ, kleine Rosinen/Corinthen.

Pineæ nuces, Pinien.

Pistacia, Fistici, Pistacien.

Prunella, WeinPflaumlein/Prunellen.

Pruna acida sicca, saure Pflaumen/Zwetschen.

Citrina, gelbe Spilling.

Hispanica, Spanische Pflaumen.

Ungarica, Ungrische Pflaumen.

Rubi idæi baccæ exiccatae, Himbeeren.

Sambuci baccæ, Hollunderbeeren.

Sebesten, Myxæ, schwarze Brustbeeren.

Siliquæ ceratiorum, Xyloceratio-
rum, Johannisbrodt.

Sorba exiccata, gedörzte Speyerling.

Sumach, Rhus, Grubertörner.

Tamarindi, sawre Datteln.

Uvæ seu baccæ paridis, uvæ lupinæ, Einbeer/Wolfsbeer.

Preparata. Fructus aridiores, solidiores, & minus succulenti nihil peculiare habent ab herbis, eapropter & easdem suppeditant præparatorum formulas. Fructuum succulentorum vero partus præcipui sunt: Succi inspissati seu Extracta, Succi fermentati seu vina, Spiritus s. Quintæ Essentiæ, Olea & Tartara.

CAP. XIII.

De Fungis.

Fungi Officinales sunt.

Fungus, Agarici, Lerchenschwamm.

Cynosbati, Spongiolæ à Rosis siccis, Schlafftauß/Rosenschwamm.

Juniperi, Wacholderschwamm.

Sambuci, Holderchwamm.

Huc Boletus cervi, Hirschbrunst.

Preparata. Communem ut naturam habent cum herbis: ita & communem aptitudinem, qua præparationem subire possint.

CAP. XIV.

De Lignis & Viscis.

Sunt Officinis usitatoria.

Lignum Aloes, Xylo-aloes, Agallochum, Paradisholz.

Aspalatus, Rhodiser Dorn.

Brasilium, Brasilienholz.

Buxi, Buchsbaumholz.

Colubrinum, serpentinum, Gifftholz.

Coryli, Haselholz.

Cupressi, Cypressenholz.

Ebenum, Ebenholz.

Guajacum, sanctum, Granrosenholz.

Juniperi, Wacholderholz.

Nephriticum, Griesholz.

Rhodium, Rosenholz.

Santalum album, weiß Sandelh.
 citrinum, gelb Sandelh.
 rubrum, roth Sandelholtz.
 Sassafras, Zenchelholz / Sassafras.
 Suber, Pantoffelholz.
 Tamariscus, Tamaristenholz.
 Viscum Corylinum, Haselmistel.
 Quercinum, Eichenmistel.
 Tiliaceum, Lindenmistel.

Preparata. Ligna & visca præter
 vulgariore medicamentorum for-
 mulas. V.g. decoctionem, infusionem
 & inde resultantes alias, quibus po-
 tissimum adaptari apta nata sunt; ex-
 hibent minus vulgariter Extracta, A-
 quas, Spiritus, Olea, Salia. His fuligi-
 nem adjungere licet cum suis præpa-
 ratis, de quibus peculiariter, l. 4.

CAP. XV.

De Radicibus.

RAdix est pars ima vegetabilium,
 quasi primæ concoctionis officina.
 Eapropter cum concoctio sit nu-
 trimenti fixioris volatilifatio & spiri-
 tualisatio (πνευματώσις) radixque nu-
 triatur nutrimento minus elabora-
 to, quam partes reliquæ, sequitur
 substantiam radicem esse naturæ præ
 reliquis fixioris.

*Usitatiores radices Officinales
 sunt.*

Radix Acetosæ (excorticate,) Saur-
 ampffwurzel.

Acori vulgaris, Pseudo-acori,
 Schwertelw.

veri, calami aromatici, Calmus.

Allii, Knoblauch.

Althææ, bismalvæ, ibisci, Eibisch-
 wurzel.

Angelicæ, Angelickw.

Anthoræ veræ, Heilgiff / Giffheil-
 wurzel.

Apii (vulgaris,) Eppichw.

Ari, Aarontwurz / Sickerw. Teutsch
 Ingwer.

Arisari, Klein Aarontw.

Aristolochia longæ, lang welsch O-
 sterlucen.

veræ rotundæ, welsch rund O-
 sterlucen.

vulgaris, gemein lang Osterlucen.
 fabacæ, runde gemeine Oster-
 lucen.

Armoraciæ, raphani sylvestris,
 Meerrettig.

Asari, Haselwurzel.

Asparagi, Spargenw.

Bardanæ, Personatæ, grosse Kle-
 tenw.

Bistortæ, Serpentariæ, Matternw.

Borraginis (excorticate,) Bor-
 reswurzel.

Brusci, Rusci, Maufdornw.

Bryoniæ, Stickw. Saunruben.

Buglossæ, Ochsenzungenw.

Cardopatii, Carlinæ nigre, Eberw.

Caryophyllatæ, Benedicw.

Centaurei majoris, Rhapontici

Offic.

Che-

Chelidonii majoris, Schöllw.
 Chinæ, Chinew.
 Cichorei, Wegwartw.
 Consolidæ majoris, Symphyti,
 Beinwelle / Wallwurk.
 Cucumeris asinini, Eselsüßw.
 Curcumæ, Geelsüßw.
 Cyclaminis, Arthanitæ, Schwein-
 brottw.
 Cynoglossæ, Hundszungenw.
 Cyperi longi, langer wilder Gal-
 gan.
 rotundi, rund wild Galgan / Cy-
 perw.
 Dictamni albi, Fraxinellæ, weißer
 Dipsamw.
 Doronici, Gernsenw.
 Ebuli, Aitichw.
 Ellebori albi, weiß Niesw.
 nigri veri Stiriaci, schwarz Nies-
 wurk / præp.
 nigri vulgaris, gemein Christ-
 wurk.
 Endiviæ, Endivienw.
 Enulæ Campanæ, Helenii, Alant-
 wurk.
 Eryngii, Mannstreu.
 Esulæ minoris, klein Wolffs-
 milchw.
 præparatæ.
 Filicis, Farnw.
 Filipendulæ, Saxifragiæ rubæ,
 roth Steinbrechw.
 Foeniculi, Fenchelw.
 Gentianæ, Enzianw.
 Glycyrrhizæ, Liquiritiæ, Süßholzk.
 Graminis, Queckengrasw.

Hermodactyli, weiße Zeitlosen.
 Hirundinariæ, Vincetoxici,
 Schwalbenw.
 Hyoscyami (excorticati,) Bil-
 samw.
 Imperatoriæ, Ostrutii, Mei-
 sterw.
 Iridis Florentinæ, wolriechend Biolo-
 wurk.
 Nostratis, Gladioli, Schwerzel-
 wurk.
 Juniperi, Wacholderw.
 Lapathi acuti, Oxylap. Mengel-
 wurk.
 Levistici, Liebstöckelw.
 Liliorum alborum, weiß Lilien-
 zwibel.
 Malvæ, Pappelw.
 Mandragoræ, Albraunw.
 Mechoacannæ, Mechoacæ albæ,
 weiße Rhabarbara.
 nigra, Gelapæ, Chelapæ, Chio-
 lappa, schwarz Rhabarb.
 Meu. Behrw.
 Mezerei, Laureolæ, Seidelbast /
 Kellershals.
 Morsus Diaboli, Succisæ, Abbis-
 wurk.
 Nymphææ albæ, Nenupharis, weiß
 Seeblumenw.
 luteæ, gelbe Seeblumenw.
 Ononidis seu restæ bovis, Her-
 hechelw.
 Pastinacæ sylv. Pastinackw. Bo-
 gelnestw.
 Pentaphylli, quinquefolii, Fünff-
 fingerkrautw.

Petasitis, Pestilenzwurk / Neunkrafft-
wurk.
Petroselini, Petersilienw.
Peucedani, Haarstrangw.
Pœonię, Pœonienwurk / fœminę,
Masculę.
Pimpinellę Germanicę, Bibenel-
wurk.
Italica, sanguisorbę, Blut-
krautw. welsch Bibenell.
Plantaginis, Wegbreitw. Wegerich-
wurk.
Polypodii quercini, Filiculę, En-
gelsiis.
Pyrethri, Bertramw.
Rapa, Ruben.
Raphani domestici, Rettich.
Marini, Meerrettich.
Rhabarbari veri, Rhabarbar.
Monachorum, Münch Rha-
barbar.
Rhapontici veri, Rhapontick.
Rhodia, Rosentwurk.
Rubię tinctorum, Serberröhte.
Rusci, Brusci, Mäusdornw.
Sarsę pariglicę, Salsaparilla, Sarsa-
parill.
Satyrij, Stendelw. Knabenkrautw.
Saxifragę, semę saxifragię, Stein-
brechwurk.
Scabiosę, Apostemwurk.
Scyllę, crudę & preparat. Meer-
zwibel.
Scorzonereę, Giffwurk.
Scrofularię, Scrophularię, Braun-
wurk.

Sigilli Salomonis, Polygonati,
Weißwurk.
Siferis, Secacul, Zuckermohren / Zu-
ckerrwurk.
Taraxaci, Psaffenröhrleinw.
Tormentillę, Tormentillw.
Turpethi albi, Turbith.
Tussilaginis, Farfare, Brandlattich /
Hufflattichw.
Valerianę majoris, Phu magni,
groß Baldrianw.
Minoris, klein Baldrianw.
Verbasci, Wollkrautwurk.
Verbenę, Eisenkrautwurk.
Urticę, Nesseltwurk.
N. *Ex his usu crebriori famosiores
sunt.*
5. Radices aperientes majores: apii,
fœniculi, asparagi, petroselini, rusci.
5---minores: graminis, rubię, e-
ryngii, capparis, Ononidis.
Preparata: Quod de herbis dixi-
mus & similibus nativis, idem de ra-
dicibus dicendum: promptuarium
nimirum radices esse unde ad omnis
generis medicamenta, tam interna
quàm externa depromi potest. Hoc
tamen de radicibus notare expedit
partes fixiores præ reliquis in radici-
bus contineri, aptiores itaque eas
esse ad exhibenda medicamenta
parte fixiori celebria, veluti
sunt; Extracta, Salia, De-
cocta, &c.

CAPUT XVI.

De Seminibus.

Semen Acetose, Sawrainpffersamen.
Agni casti, viticis, Schaffmullen-
körner.

Althee, Eibischsamen.

Ammeos veri cretici, Ammeys.

vulgaris, gemein Ammeys.

Amomi.

Anethi, Dillsamen.

Anisi, Anissamen.

Apii, Eppichsamen.

Aquilegie, Aglensamen.

Asparagi, Spargensamen.

Atriplicis, Möltensamen.

Aurantiorum, Pomeranzenkern.

excorticatum.

Bardane, Großklettensamen.

Basilici, ozymi, Basiliensamen.

Bombacis, Gossypii, Cotti, Xyli,

Baumwollensamen.

excorticatum.

Brusci, Brustkörner/Mäusedorn-

samen.

Burse pastoris, Terschelkrauts.

Calendularum, Ringelblums.

Cannabis, Hanffsamen.

Cardui benedicti, Cardobenedictens.

Mariæ, Mariendistels.

Carthami vel cnici, Fellsaffrans.

Florsamen.

excorticat. pulpa carthami.

conquassatum.

Carvi, Carveos, Wiesenkümmel/

Feldkümmel.

Cataputicæ majoris, Ricinum, groß

Treibkörner.

minoris, Esule vulpine, Treib-
springkörner.

Cerefolii, Körbelsamen.

Cicera alba, weiß Richern / weisse
Ziesererbsen.

rubra, rohte Richern.

Cichorii, Wegwarts. Wegweiss.

Cine, Santonici, Wurms.

Citri, citrei mali, Citronenkern.

excorticatum.

Coccognidii, klein Kellerhals.

Colocynthidis, Coloquints.

Coriandri, Coriander.

preparatum.

Cucumeris, Cucumerkern.

excorticatum.

Cucurbitæ, Kürbessamen.

excortic.

Cydoniorum, Quittenkern.

Cymini, Cumini, Römisch Kümmel.

Dactylorum, Ossa dactylor. Dat-
telkern.

Dauci communis, Wildmöhrens.

Vogelneestsamen.

Cretici.

Ebuli, acini ebuli, Atrichsamen.

Endiviæ, Scariole, Endiviens.

Eruce, weisser Senff / gelber Senff.

vulgò.

Fabarum, Fabæ, Bonen.

Fœniculi, Fenchelsamen.

Fœnigræci, Bockshorns.

Fraxini, lingue avis, Eschbaums.

Fumariæ, Erdrauchsamen.

Genistæ, Psoraleensamen.
 Granatorum, Granatkörn.
 Halicacabi, Alkekengi, Juden-
 hirschs.

Hordei electi, Gersten.

excortic.

Hyoscyamialbi, Wilsens.
 Hyperici, Johannskraut.
 Hyssopi, Eisops.
 Lactucæ, Lattichs.
 Lapathii acuti, Mengelwurhs.
 Lentium, Lenten, Linsen.
 Levistici, Liebstocks.
 Limonum, Limonentern.

excorticat.

Lini, Leinsamen.

Loti sativæ, Siebengezeits.
 Lupinorum, Lupini, Fenchbonen.
 Majoranæ, Majorans.
 Malvæ, Papels.
 Melissæ, Melissens.
 Melonum, Melonentern.

excortic.

Milii, Hirsche.

Solis, lithospermon, Meerhirschs.

Myrti, Myrtens.

Napi, Buniadis, Steckrubens.

Nasturtii (hortensis,) Gartentress.

Nigellæ, Melanthii, Nigellæ Ro-
 manæ, schwarze Kummel / schwarze Co-
 riander.

præparat.

Nuclei cerasorum excortic. Kir-
 schentern.

Mespilorum, Mespels.

Morellorum seu persicorum ar-
 meniacor. Morellentörn,

Persicorum, Pfersingkörn.

Orobi, Erva, Erbens.

Oryzæ, Reis.

Pæoniæ, Peonientern / foeminae ac
 masculæ.

excortic.

Papaveris albi, weisser Mags.

nigri, schwarzer Mags.

Pastinacæ sativæ, Pastinacs.

sylvestris, Bogelness.

Perfoliatæ, Durchwachs.

Petroselinii Macedonici, Massilien-
 sis, Macedonisch Peterlein.

vulgaris, apii veri, Petersiliens.

Pimpinellæ Germanicæ, Bibe-
 nell.

Italicæ, Sanguisorbæ, welsch
 Pimpinell.

Pisum, Pise, Erbsen.

Plantaginis, Wegerichs.

Porri, Lauch. Schittlauch.

Portulacæ, Burzelkraut.

Pseudo-melanthii, Kornrathels.

Psyllii, Stöhs.

Rapum, Rubens.

Raphani, Rettichs.

Rorismarini, Rosmarins.

Rusci, Rüstentörner.

Rutæ, Weinrautens.

Sambuci, i.e. acini.

Satureiæ, Sadaneis.

Saxifragiæ albæ, weiß Steinbrechs.

Sesami vulgaris, Flachsdorfer.

Seselios Cretici, Massiliensis, Cre-
 tischer Sesels.

vulgaris, Sileris montani, Si-
 lermontans.

Sina.

Sinapis, Senffsamen rohter Senffs.

Spicæ nostratis, Spicanards.

Staphidisagriæ, Eustörner.

Sumach. Vide fructus.

Thlaspi, Bawrensenffs. Wegkress.

Thymi, welsch Quendels.

Trifolii odorati, Edelklees.

Violarum martiarum, blaw Biols.

Urticæ majoris, Nessels.

Romanæ, Römischnessels.

N. Ex his sunt nonnulla in praxi famosiora, adeoque peculiariter calida vel frigida dicta. Sic sunt.

Semina 4. calida majora; anisi, fœniculi, carvi, cumini.

minora; ammeos, amorni, apii, dauci.

Semina 4. frigida majora; Cucumeris, cucurbitæ, citrulli, melonum.

minora; Endiviæ, scariolæ, lactuca, portulacæ.

Preparata ex seminibus, pro re nata fiunt infusiones, decoctiones, emulsiones, &c.

CAP. XVII.

De Succis.

Sanguini animalium respondet succus nutritivus in vegetabilibus. Eapropter ut è sanguinis elaboratione & incorporatione, peritotomata diversa resultant, stercus, scil. urina, fel, humor vitriolatus seu melancholicus, sudor, axungia, mucilago, lapilli; quinimo & sanguis ipsemet quandoque erumpit: Ita in vegetabilibus analogicè correspondent succi diversorum saporum, olea, resinæ, gummatâ viscosa & resinosa, tartari, salia, &c. Hac tamen diversitate, quod animalia excretoriis sunt dotata, quibus fere peritotomata excernuntur, vegetabilia vero raro, nisi velis. 1. Quod gaudeant poris inservientibus exhalationi subtiliori. 2. Quod cum floribus tum moschina seu zibettina, i. e.

beneolens prorumpat melligo, tum quoque nonnunquam graveolens quidam succus. Hinc fit ut crassiora intra ipsum vegetabile fere maneant, arteque opus habeant, qua sequestrantur. Accidit nihilominus in quibusdâ, quod ex nimia redundantia ipsamet sibi exitum querant, eodemque dato, (V. g. incisione, &c.) promptius effluant. Sunt hujusce generis peritotomata. 1. Aquea; succi. 2. Terrestria, Gummi. 3. Sulphurea; Olea, Balsama, Resinæ, Gummi resinæ. 4. Salina, Saccharum, Tartarus.

N. Succis qui sponte vel trunci incisione profluunt; etsi plures dari possint, V. g. succus betule, qui in Finlandia & Suecia verno tempore ex vulnerata betula copiosè extrahitur, postmodumque

potius

potus vice à mulierculis etiam nobilioribus habetur, item succus seu lacryma vitis, &c. attamen nos non nisi officinales hic damus, è quibus internativa recensentur;

Succi alterantes.

Vinum.

Acetum.

Succus, acaciæ.

Glycyrrhizæ.

Hypocisthid.

Opium.

Præparationes horum. Vide infra de succis, & speciatim lib. 4.

Purgantes.

Manna.

Aloe.

Elaterium.

De his vide itidem lib. 4.

CAP. XVIII.

De Oleis & Balsamis.

Olea, & balsama in Officinis pro nativis habita, sunt;

Oleum olivarum.

Omphacinum.

Balsamus de Tolu.

de Mecha, s. balsamus verus.

Peruvianus.

Liquidambar.

Styrax liquida.

Vires; Vide singulatim, lib. 4.

CAP. XIX.

De Resinis.

Resina, *ῥηὴν* lacryma seu liquor est pinguis ac oleaginosus tum sponte ex arboribus profluens, tum interdum accedente vulneratione. Estque duplicis consistentiæ; liquidiuscula aut duriuscula.

Resinæ liquidiuscule sunt.

Terebinthina Cypria seu Veneta.

Vulgaris.

Pix liquida:

Resinæ duriuscule sunt.

Resina anime, Offic. Gummi anime.

Caranna.

Coopal.

Elemi. Offic. Gum, Elemi.

Lacca.

Pix græca. Colophonia.

Tacamahaca.

Thus.

Vires: Resina omnis calefacit, siccatur, digerit; mollit, tenuium est partium, magis minus, discutit, iussu, ac tibi convenit, anodyna est & vulneraria. Usus resinarum tum internus est tum præcipue externus in unguentis, Emplastris, &c.

Præparata. I. Vexamen chymicum resinarum in destillatione præcipue consistit, quam non incongruè rectificationem dixeris, quippe qua non secus ac in rectificatione oleorum, primum Δ leniori, pars oleosa purior

rior subtilior & clariorelicitur: igne dein fortiori, pars crassior & coloratior, coloris scil. flavi: igne tandem magis validiori, oleum coloris rubei propellitur. Hæc si seorsim excipere libet, triplicis generis nancisceris olea, quorum primum quod clarum, spiritus dici solet; subsequens flavum, olei nomen retinet; ultimum, rubrum balsamum appellatur. Denique quia resinæ crassioris sunt substantiæ, relinquunt & crassiorem remanentiam, cui colophonix nomen

imposuere, à Colophone regione, unde olim advehi consuevit. Modum destillandi vide sis in oleis.

2. Præter destillationem subjiciuntur nonnunquam & Extractioni, quæ tamen potius depuratio quam Extractio dicenda erit.

3. Fit & lotio resinarum, dum in ∇ m puram demerguntur & agitantur, cujus rei gratia non abs re erit, resinas ad ignem fundere & hinc in ∇ m conjicere.

CAP. XX.

De Gummi-Resinis.

Gummi-resinas voco, concretas arborum lacrymas in oleo quidem promptius attamen & in aqua licet difficulter solubiles. Tales sunt.

Caphura.

Mastiche.

Styrax calamita.

Huc. Myrrha &

Bdellium.

Vires & preparata quia fere discrepant. Vide lib. 4.

CAP. XXI.

De Gummatibus.

Gummi seu gummata sunt concreti liquores, aqueis faciles solutu, profusi tum è stirpibus ferulaceis, tum ex fruticibus, tum ex arboribus excelsis. Ex his sunt quæ ferulacea vulgo dicuntur, à ferulaceis arboribus, unde stillant. Suntque

Gummi Ammoniacum,

Galbanum.

Euphorbium,

Opopanax.

Sagapenum,

Sarcocolla.

Vires, calida sunt, emolliunt, discutunt, tartaream mucilaginem resolvunt. Usus internus vide speciatim, lib. 4.

Preparata. 1. Gummi depuratum. Nimirum quia gummi pleraque heterogeneis (arena, sabulo, &c.) conspurcata afferuntur, expedit illa depurare. Hoc fit solvendo in liquore aqueo (calido) solutum colando, exprimendo, & denique lento calore inspissando.

2. Extractum Viscosum seu viscus, Vide infra in Extractis.

Vires conveniunt cum gummatis mucilaginosis, quia non est nisi pars mucilaginosa à parte resinosa sequestrata.

3. Extractum resinosum. Vide item infra in Extractis.

Vires. Virtutes quæ integro gummi adscribuntur, latitant præcipue in resina, unde & resina in medicamentis tam internis quam externis, successu feliciore adhibentur. Ex iisdem destillatur quoque

felicius oleum, quàm ex integro gummi.

4. Oleum stillatitium. Vide infra in Oleis.

Gummata mucilaginosa sunt.

Gummi Arabicum.

Ceraforum.

Sandaracha.

Tragacanthum.

Vires. Sunt Emplastica, incrassant, acrimoniam hebetant, asperitates leniunt, &c.

C A P. XXII.

De Animalibus Officinalibus integris.

A Pes sicca, gedörte Bienen.

Bufo exiccatus, gedörte Kröten.

Cantharides sicca, Spanische Müsschen.

Cicadæ sicca, Heuschrecken.

Lumbrici siccati, gedörte Regenwürm.

Millepedæ sicca, aselli, Eselchen.

chen.

Scinci.

Scarabæi pilares.

Serpens exiccatus.

Huc Mumia.

C A P. XXIII.

De partibus Carnosis Usitatoribus.

C Or Galeritæ.

Lupi.

Epar Lupi.

Porci.

Ranarum.

Tauri.

Lien Bovis.

Bulmo Agni.

Suis.

Ursi.

Vulpis.

Vires: Partes carnosæ ut & ipsamet animalia carnosæ integra sive viva, sive discerpta & adhuc calentia ea sint, si extrinsecus membro alicui imponuntur, vim habent fomentativam, paregoricam, discutientem. Hinc usus maximus in phrenitide, cephalalgia, vigiliis. Applicari nimirum possunt capiti, cervici, plantis pedum. Imposita tumoribus pestilentialibus.

bus uti & ictibus animalium venenatorum, præmissa tamen ventosarum applicatione, eliciunt virus: Attritus à calceamentis attractos, ab inflammationibus tumentur. In specie pars qualibet suum si-

mile respicit, Epar epata; Lien, Lienes, &c. Specialiora dabuntur lib. 5.

Preparata usitatiora ex partibus carnosus sunt, Decocta, Extracta, Destillata, &c. Vide suis locis.

CAP. XXIV.

De Partibus Membranosis.

Intestina Lupi.
Vulpis.

Testiculi Apri.

Castoris seu Castorium,

Bibergeil.

Priapus cervi,

Tauri.

Secundina cervina.

Umbilicus Infantis.

Rete ex animalibus.

De singulis. Vide lib. 5.

CAP. XXV.

De Cornibus.

Cornu Alcis.

Bovis.

Bubali.

Cervi.

Hirci.

Rhinocerotis.

Tauri.

Huc Unicornu.

Vires. Frigida & sicca habentur, discutiunt, incidunt, ut plurimum sudorem movent, atque alexipharmaca sunt, pro

diversa tamen natura animalium, de qua sigillatim. lib. 5.

Preparata. 1. Cornu præparatum (in specie sic dictum.) 2. Cornu ustum, Vide calcinat. c. 43. 3. C. philosophicè calcinat. Vide ibid. 4. Magisterium. 5. Galreda, Gelatina. 6. Liqueur seu spiritus. 7. Oleum. 8. Sal volatile. 9. Extractum. 10. Quinimò nec decoctionibus infusionibusve vires suas denegant.

CAP. XXVI.

De Ossibus.

Cranium, humanum (non inhumatum,)

Dens Apri.

Elephantis. Ebur.

P 2

Lupi

Lupi.
Os de Corde cervi.
Ossa Hominis.

Lupi.
Tauri.
Talus Leporis.
Porci.

Vires. Ossa in genere vim habent exiccandi discutiendi, adstringendi seu fluxiones sistendi, ossa, ligamenta que corroborandi. Calcanei combusti ut scribit

Rhases summè pollent adversus colicos cruciatus. Specialiora vide l. 5.

Præpar. Ossa ut Cornibus fere cognata sunt substantia: ita & præparationibus. Hinc fiunt, 1. Os præparatum (in specie sic dictum.) 2. Galreda seu Gelatina. 3. Magisterium. 4. Liquor seu spiritus acidulus. 5. Oleum. 6. Sal volatile. 7. Spiritus essentificatus. Vide infra suis locis.

C A P. XXVII.

De Crustaceis seu Testaceis.

L Apides cancrorum seu Oculi cancrorum, Krebsaugen.

Carpionis, Karpffenstein.

Percarum.

Trutarum.

Mandibula Lucii.

Conchæ, concharum testæ oblongæ.

Entalium.

Dentalium.

Mater perlarum.

Testæ ovorum.

strutionis.

Vires. Crustacea omnia, quia natura sunt salina & tartarea, medicamenta suppeditant excellentissima ad resolvendum tartarum seu calculum, ad stranguriam, dyssuriam, Ischuriam, difficultates

& suppressiones urinæ, ad colicas passiones, ad tartareos morbos pulmonum, &c. Extrinsecus usus sunt creberrimi in dentifricis, præcipuè si cremata fuerint, hinc & in rimis cutis solidandis, exiccandis, &c.

N. Omnia genera lapidum, qui in capitibus piscium reperiuntur, trita & cum vino exhibita, colicum dolorem compescunt & calculum qui in renibus defixus jacet, atterunt & comminuunt. Wecker ex Galeno & Avicenna, &c.

Præparata nihil ferè peculiare habent à præparationibus lapidum mineralium, de quibus lib. 3. Hinc fieri possunt. 1. Calcinata. Vide c. 43. 2. præparata (strictè dicta) 3. Sal (improprie ita dictum.) 4. Magisterium, 5. Liquor seu oleum per del.

C A P. XXVIII.

De Lapillis.

L Apilli quamvis in animalibus plurimis, plurimisque animalium ca-

vitatibus reperiantur; attamen sunt rari ac præter lapidem Bezoar (de quo

quo lib. 5.) fere nulli, qui in officinis prostant. E re foret nihilominus, ob insignem vim, quam in calculo resolvendo obtinent, in promptu nonnullos habere. Quales sunt:

Lapilli in Ventriculo & Vesica felle tauri.

CAP. XXIX.

De Lacte & sero Lactis.

Lac est sanguis vi mammarum pro foetus nutrimento elaboratione redditus. Ex variis lactis generibus præ reliquis inserviunt medicinæ:

Lac Asininum, (quod tamen nostratibus minus usitatum.)

Caprinum.

Humanum.

Ovillum.

Vaccinum.

Optimum est ex animali sano non nimis pingui, ætatis mediæ, recens mulctam, colore candidum, quod ungui instillatum cogitur.

Vires. Refrigerat, humectat, mollit, paregoricum est, acrimoniam mitigat. Hinc usus insignis in dysenteria (clysmatisatum) in phthisi, &c. Extrinsecus in oculorum destillationibus, capitis dolore (excellit cremor.)

N. Lac etsi optimè nutriat, tamen non omnibus æque commodum est: Nocet enim in visceris intemperie & febris, quia facile corrumpitur, malumque adaugere aptum est. Capiti itidem & nervoso generi minus convenit.

Preparata ex lacte, Butyrum, scil.

Calculus humanus, Ludus Paracelso dictus, &c.

Lapilli hirundinum.

Preparata eadem exhibere possunt, quæ alii lapides.

Lac coagulatum, Serum & Caseus, inter nativa merito recensentur.

Butyrum convenit, ut, consistentia, ita & viribus generalibus, cum axungiis.

Lac coagulatum vim habet refrigerantem ac anodynam.

Caseus in medicina rarissimi est usus. Recentem imponunt nonnulli Epati ad æstum febrilem compri-mendum, vetustum sunt qui commendant ad resolvendos tophos podagricos.

Serum lactis, seu Aqua lactis, fit duplici modo, per se & per admistionem rei separationem Juvantis. Per se secernitur caseosa substantia à serosa, si lac (non nimis recens) calori exponatur. Admiscetur, quæ separationem Juvent. coagulum v.g. vitutuli, agni, &c, liquor acidulus, herba acidula, v. g. acetum, Spir. Vitr. acetosa.

N. Sunt qui serum cum petroselino factum poscam stalicam appellant.

Vires. Calfac. & siccatur, abstergit, alvum subducit, urinam ciet. Hinc usus

crebri in Infusionibus purgantibus, abstergentibus, &c. Extrinsecus exterget scabiem. datur per se ab ℥ij. ad ℥j.

N. Integrum tractatum, de facili medicina per seri & lactis usum conscripsit Ioannes Costaus.

CAP. XXX.

De Felle.

FEL est portio chymi excrementitia, flava, amarissima, acerrima, in epate ab utiliore parte separata, inque vesiculam propriam collecta, unde per alvum subducitur, & transfundo alvum sollicitat.

Usitatoria sunt.

Fel Bovis seu Tauri.

Capræ.

Ovis.

Suis.

Ursi.

Fel omne desumendum est ex animalibus mediæ ætatis, quæ neque famem neque sitim passa sunt, neque exercitio nimium defatigata neque ira percita: intellige nisi exaltatum fel desideraveris.

Vires. Fel omne calefacit, siccit, inci-

dit, terget, discutit, expultricem stimulat, lumbricos amaritudine fugat. Hinc medetur (extrinsecus,) hebetudini ac albedini oculorum, purulentia aurium, &c.

N. Differunt autem inter se non modo secundum magis & minus, sed & viribus peculiaribus, tum à natura alimenti, quò animal pascitur; tum à natura ipsiusmet animalis dependentibus. Inter quadrupedum fella efficacissimum est taurinum: Inter avium, præstantissimum habetur fel perdicis & gallinæ. In genere tamen avium fella fortiorum virium censentur, quam terrestrium.

Preparata. Fieri quidem possunt. Extracta cum V. ex fellibus siccatis. Verum præter Tincturam illam Cosmeticam ex felle taurino cōfectam nullum in praxi vidisse memini.

CAP. XXXI.

De Medullis.

MÉLΛ. Medulla est pinguedo ossium cavitatibus, velut nutrimentum insita.

Suntque Officinales.

Medulla Bubula seu bovina.

Canina.

Cervina.

Equina.

Hircina.

Hædina.

Ovilla.

Vitulina.

Vires. Calfacit, emollit, rarefacit, ulcera explet. Hinc proficius medullarum usus in tumoribus induratis & scirrhis, &c.

N. Optima habetur cervina, dein vitulina: Medulla Hircina & bubula tum

acrior

acrior est, tum sicciior, ideoque ad molliendum minus idonea.

Est & medulla spinæ dorsalis cerebrique id est, substantia molliuscula in cavitatibus eorum collocata. Ve-

rum excepto cerebro leporino, reliquæ usus sunt rarissimi.

Preparata exinde fieri possunt præcipua, Aqua still. & Oleum.

CAP. XXII.

De Pinguedinibus seu Axungijs vel adipibus.

Axungia. **A** Gnina, Lämmer schmalz/
Adeps. oder Fett.

Pinguedo. Anatina.

Anserina.

Aprugna.

Ardeæ.

Aschii s. Thymalli piscis.

Canina.

Caponis.

Castoris.

Cati sylvestr.

Ciconiæ.

Cuniculi.

Erinacei.

Gallinæ.

Humana.

Leporis.

Lucii piscis.

Lupi.

Muris montani.

Ovis ex lana. OEsypus.

Porcina seu suilla.

Serpentum.

Taxi seu Melis.

Ursi, foeminæ & masculi.

Vulpis.

Vulturis.

Huc. Butyrum & præcipuè majale.

Vires. Calfaciunt, humectant, emolliunt, abstergunt, digerunt, pus movent, anodyna sunt plus minus. Nimirum quia pinguedo vires quadantenus secundum naturam animalis sui sortitur, prout hujus natura fuerit, ita & illius. Imbecillior est suilla (quia sus frigidior & humidior;) hac paulo fortior vitulina; hinc gallinaea; efficacissima omnium est anserina.

N. Quoties adipis absolute fit mentio, recipe suillam, recentem, sine sale candidam.

Preparat. Oleum stillatitium.

N. Quomodo axungia lavetur & asservetur. Vide lib. I. cap. 29.

CAP. XXXIII.

De Sanguine.

A Nimæ. Hebr. Dam. Arab. Dem. trimentum ex chylo in Venis & E-
Est proximum animalium nupate elaboratum, adeoque de naturâ anima-

animalis magis participans quam ipse chylus. In Officinis quidem nulli prostant, adhiberi tamen nonnunquam solent maximè recentes.

Sanguis, Anatis.

Anseris.

Asini.

Canis.

Columbæ.

Equi.

Hirci.

Hœdi.

Hominis.

Muliebris menstruus.

Leporis.

Perdicis.

Tauri.

Turturis.

Vires. *Calefacit, adstringit, sanguinis fluxus cohibet, magis minus pro natura diversa animalium, nutrimentique; quæ ratione & viribus peculiaribus inter se differunt. Avium sanguis, quia nitrosa plerunque scatet facultate, incidit, abstergit, calculum atterit, oculorum suffusioni confert; ut columba, milvi, vulturis.*

Preparata. Anatomia sanguinis exhibet. 1. ∇ m seu spiritum. 2. Oleum. 3. Sal volatile. 4. Sal fixum, His adijunge balsamum antipodagricum & magisterium, cujus formulas vide lib. 5, de homine.

CAP. XXXIV.

De Sevis.

SEvum, Cervinum,

Damæ.

Equinum,

Hircinum.

Hœdinum.

Ovillum,

Taurinum,

Vitulinum,

Huc. Cera.

Vires. *Sunt calida & humida mode-*

ratè vel gr. i, molliunt, discutiunt, aliquantulumque adstringunt.

Preparata rara per se exhibent, ut plurimum emplastris aliisque inungendorum formulis inserviunt. Si quis tamen ea destillationi submittere velit, poterit id probè ad modum, quo Gummi-resinæ destillantur.

CAP. XXXV.

De Stercore & Urina.

STercus nihil est aliud, quam nutrimenti assumpti pars inutilior, crassior, feculentior, à parte utiliori in

ventriculo & intestinis virtute chylifica aliquantulum immutata & hinc per anum excreta,

N. Con-

N. Constat 1. spiritu volatili foetente flagrabili (♂ foetidum vocant.) 2. Sale fixiori (quo agri fecundantur) tum quoque 3. terreis ac 4. aqueis portionibus quæ prioribus illis subiectum præbent.

Stercora in Medicina usitatiora sunt.

Stercus. Anserinum.

Asininum.

Aprinum.

Bovinum s. vaccinum.

Caninum seu Album-græcum Officinarum.

Ciconiæ.

Columbinum.

Equinum.

Gallinaceum.

Humanum.

Lupinum.

Muris. Muscerda.

Ovillum.

Passerculi.

Pavonum.

Suillum.

Vires. Virtutes stercorum eruendæ sunt, tum ex natura rei alimentaria, tum ex natura animalis, cujus vi chylica aliquantulum eas immutari diximus. Avium excrementa (quia harum natura ut plurimum calidissima est) tota sunt

nitrosa, unde & mirificam vim habent, discutiendi, incidendi, attenuandi, dissolvendi, aperiendi, abstergendi, (scil. maculas cutis) diversimode, tamen prout sc. diversæ aves sunt, diversisque vivunt alimentis. Iumentorum stercora vim obtinent anodynam, refrigerantem, discutientem, exhibenturque intus & extra.

Preparata præcipua quæ inde exhiberi possunt sunt.

1. Aquæ stillatitiæ. 2. Olea stillat. 3. Salia.

N. Præter ∇m ex stercore vaccino (omnium florum dictam) non memini alias esse usitatas.

De Urinis.

Urina est veluti colamen chymi & sanguinis, constans ex Sale viscosaque terra humiditati phlegmaticæ immixta.

Raræ etsi sint quæ in usum medicum veniunt, tamen viribus non carent insignibus, præcipuè.

Urina humana.

Caprina.

Vires. Calfaciunt, siccant, abstergunt, &c.

Preparata. Spiritus Salque volatile, vide l. 5. de homine.

CAP. XXXVI.

De Unguibus & Ungulis Officinalibus & de Coagulis.

Ungula usitatiora sunt.

Ungula Alcis.

Asini.

Bovis.

Canis.

Equi.

Q

Lyncis

Lyncis.

His addere licet Unguem odora-
tum seu blattam byzantium.

Vires. *Vide seorsim lib. 5.*

Preparata. Præparata in specie sic
dicta, Magisterium, quibus addi quo-
que potest oleum stillatitium.

Coagulum nihil aliud est, quam
lactis in Ventriculo quadrupedum,
quæ adhuc sugunt, concretio & con-
densatio. Sic sunt

Coagulum Agni.

Equi, Hippace.

Hædi.

Leporis.

Vituli.

Excipiendum coagulum antequam
ipsa animalia aliud quippiam præter
lac maternum degustaverint.

Vires. *Coagulum omne, teste Gale-
no, acris & digerentis est facultatis,
adeoque exiccatoria.*

CAP. XXXVII.

De Acetis.

A Ceta quæ in Officinis prostant,
vel mera sunt, vel qualitatibus
medicamentalis aliunde impræ-
gnata.

De meris, horumque præparatio-
nibus agatur peculiariter lib. 4. cl. 2.

Aceta qualitatibus aliunde impræ-
gnata (præter pauca alia de quibus
d. l.) fiunt ex Aceto vini optimo, ac
vegetabilibus, suntque vel infolata
sive infusa saltem, vel quoque, quæ
paucissima tamen sunt, destillata.

Modus fiendi: R2. Materiam inso-
landam puram atque exiccata, præ-
para ad infusionem, (*ut fit in decoctio-
nibus incidendo sc. quæ incidenda sunt,
contundendo quæ contundenda, &c.*)
Hinc imple lagenam vel vitrum ac
affunde acetum vini acerr. donec ad
lagenæ cervicem pertingat: Orificio
bene clauso colloca in locum tepi-
dum, vel temperatum & acetum vi-
ribus rerū infusarū imprægnabitur.

N. *Vegetabilia aliquantulum arefa-*

*cta recipere oportet; ne squalore suo ace-
tum corrumpant.*

Modus destillandi non discrepat à
destillatione aceti simplicis de qua
lib. 4. cl. 2.

--- Aceta Officinalia simpliciora
fiunt per solam insolationem; sunt-
que usitiora.

Acetum Anthosatum ex inf. flo-
rum anthos.

Calendulatum ex floribus.

Caryophyllatum ex flor.

Cort. citr.

Fragor. è fructib.

Lavendul. è flor.

Menthæ: ex foliis.

Papav. rhæad. è fl.

Rosat ex flor.

Rub. Idæi: è fructibus.

Rutac. è fol.

Sambuci: ex florib.

Scordii: è fol.

Scylliticum.

Violar. purpur. è floribus.

Aceta

Aceta composita sunt.

Acetum Alexicacum s. Destilla-
tum alexic. F.F. v. infra. No. 1.

Bezoardicum. 2.

Prophylacticum FF. 3.

Rutaceum. F.F. 4.

Theriacale August.

1. *Acetum Alexicacum seu Destillatum
alexic. F.F. i.e. Francofurtense.*

℞. Rad. Tormentill.

Zedoar.

Bistort. ā. ʒij.

Angelic.

Imperator.

Hirundinar. ā. ʒiʒ.

Pimpinell.

Dictamn. alb.

Aristoloch. rot. verę. ā. ʒij.

Herb. Card. bened.

Galeg.

Scord. ā. Miß.

Sed. maj.

Endiv. ā. Mij.

Fl. Calendul. Miß.

Rosar. rub.

Nymph.

Borrag.

Tunic.

Sambuc. ā. M. j.

Poma citria recentia minimeque
putrida N. viij.

Incisis incidendis, ac contusis con-
tundendis affunde ✕ acerr. lb. X.
stent in infusione ♂ (3) postea de-
stillentur per X vitreum.

2. *Acetum Bezoardicum. F.F. Cl. Dn.
D. de Spina.*

℞. Rad. Enul. camp. ʒij.

Angelic.

Ostrut.

Valerian.

Vincetoxic.

Chelidon.

Pimpinell. ā. ʒvj.

Gentian.

Diptamn. alb.

Aristoloch. rot.

Tormentill.

Scabios.

Succis.

Petasit.

Zedoar. ā. ʒʒ.

Bacc. Junip. M. iij.

Myrrh. elect. ʒʒ.

Fol. Rut.

Chelidon. maj.

Scord.

Chamædr.

Card. bened. ā. Mij.

*Incidantur & contundantur ut
est moris, dein affunde.*

Aceti vini acerr. lb. viij.

Spir. Vini lb. iij.

Theriac. Androm. ʒij.

Spir. ☿i. ʒʒ.

Camphor. ʒij.

Digerantur per dies aliquot (14.)
dein exprimantur, filtrenturque per
chartam.

3. *Acetum Prophylacticum F. F. Cl. Dn.
D. Arnoldi VVeickard.*

℞. Rad. Angelic.

Zedoar.

Levistic.

Q 2

Pimpi-

Pimpinell. germanæ.

Rut. ā. Mj.

Turbith. el. ʒij.

Cort. citr. recent. ʒiij.

Baccar. Juniper, bene matur,
ʒiʒ.

Laur. ʒj.

Incisa & contusa, ut moris, mace-
rentur cum acet. acerr. Mens. ij. po-
stea destilletur per χ vitreum. Ser-
vetur pro usu.

Vires. *Insignes vires bezoardicas ace-
ta hac recensita tria obtinent, quibus non
modo contagiosos morbos præcavere, sed*

& per sudorem, urinamve expellere pol-
lent.

4. Acetum rutaceum. F. F.

℞. Fol. Rut.

Scord.

Card. bened.

Tanacet. ā. Mj.

Bacc. Juniper.

Rad. Angelic. ā. ʒij.

Zedoar.

Cort. citr. ā. ʒʒ.

Incidantur minutim, ac infun-
dantur in χ optimi lb. vj.

Viribus convenit cum prioribus.

CAP. XXXVIII.

De Aquis destillatis.

Aque, in Officinis, diversimodè pa-
ratæ prostant, simulac diversæ na-
turæ: aqueæ scil. i. e. ad naturam a-
queam accedentes, vel spirituosæ, i.
e. spirituum naturam referentes.

Modus parandi vel destillatio est
vel infusio, decoctiove, vel commix-
tio.

N. *Modos destillandi Vide lib. I.*

Destillatio aquarum pro diversifi-
tate materiarum diversimodè pera-
gitur, idque non modo ratione calo-
ris diversi, verum etiam ratione in-
strumentorum variantium.

In regno MACROCOSMICO aque
ferè singulæ peculiares destillandi
modos obtinent, ideoque specialiter
describendæ erunt lib. 3.

In R. VEGETABILI destillantur

aque ex herbis, floribus, fructibus, radi-
cibus, lignis & aromatibus,

Ex herbis & floribus viridibus.

I. ℞. Herb. vel Flores q. v. incide
minutim conquassave, ac affunde
 ∇ m (ne empyreuma contrahat) de-
stillaque per MB.

N. 1. *Ex herbis floribusve virentibus
tenerioribus (quorum vis facile evane-
scit) ut & frigidioribus, destillantur aque
per MB: Ex aromaticis autem ut & ca-
lidioribus, quorum vis non ita volatilis,
profundiusque inheret, commodius per
vesicam eliciuntur.*

N. 2. *Herbæ odor quò facilius expirat,
eò tepidiore MB. utendum.*

N. 3. *Si nobiliores expetis aquas, af-
funde destillatā super materiam novam,
ac destilla denuo.*

N. 4.

N. 4. *Non abs re fuerit præmittere macerationem diei unius ac alterius, vel & fermentationem, addito, si libet, tantillo Ois vel fecum cerevisie, præcipue si olea expetuntur.*

N. 5. *Si colorem nativum spiritibus & aquis destillatis conciliare volueris, impone eos in χ ut transeat ∇ extillans: Verum enim vero, minus durabilis ∇ illa futura est.*

2. R. Succum ex herbis expressis ac destilla.

Ex herbis siccis. R. Herbam quamcunque vis, incide & affusa aqua calida macera aliquandiu; hinc destilla.

N. *Ex herbis calidis & odoratis melioris notæ ∇ & olea destillantur, si sicca destillationi subjiciantur.*

Ex Fructibus. R. Fructus maturos. E.g. poma, scinde minutim vel conquassa ac destilla per MB.

N. *Ex mollioribus exprimi potest succus ac destillari.*

E Seminibus. R. Semina grossè contusa, macera cum ∇ hinc destilla per vesicam.

Ex Radicibus. R. Radic. conquassa, macera cum ∇ ac destilla per Vesic.

N. *Raræ sunt ∇ & ex solis radicibus destillatæ.*

Ex Lignis. Ex lignis quæ eliciuntur, spirituosæ imprimis sunt, ideoque ad spiritus referendæ. Videri quoque possunt earum destillationes in oleis destillatis.

Ex Aromatibus. R. Aromata grossè contusa, macera cum menstruo ido-

neo per aliquot dies (4. 5. 6.) dein destillantur per vesicam. Sic stillat ∇ & oleum. Hæc separa & si opus rectifica. *Vide de oleis stillat. quia uno & eodem actu ∇ & olea ex aromatibus proliciuntur.*

N. 1. *Menstruum in singulis dabitur.*

N. 2. *Aquæ hæ spirituosæ sunt.*

In Regno ANIMALI eliciuntur aquæ 1. ex animalibus integris molliusculis, mucilaginosisque 2. ex partibus molliusculis, V. g. Cerebro spinalive medulla 3. E sanguine. 4. E novellis cornibus. 5. E stercore.

1. *Ex animalibus integris mucilaginosis: R.* Animalia (lota si placuerit) scinde minutissimè, conquassave; hinc destilla ex MB vel VB, affusa, si placuerit, ∇ convenienti: Sic paratur ∇ lumbricorum, cochlearum, ut & spermatis ranarum.

2. *Ex Medulla Cerebri, paratur eodem modo, addita ∇ cephalica v. g. tiliæ, pœoniæ, &c.*

3. *Sanguinis destillatio etsi itidem è MB perfici queat: præfertur tamen quæ fit igne nudo ex cucurbita fictili. Vide de oleis c. 70. & spiritib. c. 81:*

4. *E Cornibus quomodo liquor stillat. Vide de oleis. E novellis cornibus, e. g. cervorum fit ∇ per Retortam vel Cucurbitam humilem è MB aut VB affuso pauco Vino vel & sine additione. Vide lib. 5. de Cervo.*

5. *E Stercore, fit itidem per MB. vel cineres, proditque primum ∇ . hinc oleum.*

Sunt itaque:

*Aque Officinarum Simples ac
Phlegmaticæ.*

Aqua Abrotani.

Absynthii.

Acaciæ flor.

Acetosæ.

Acetosellæ.

Adianti.

Agrimoniæ.

Albuminis ovorum.

Alchimillæ.

Alkekengi ex baccis.

Althææ.

Alfines.

Anethi.

Angelicæ.

Anguriæ.

Anisi.

Apii.

Aquilegiæ.

Artemisiæ.

Asparagorum.

Aurâtiorum ex florib. dici-
tur ▽ Naphæ, &c.

Auriculæ muris, ex cortic.

Bardanæ simpl.

Basilici.

Betonicæ.

Betulæ succi.

Bistortæ.

Borraginis ex flor.

ex toto.

Buglossæ ex flor.

ex tot.

Bursæ pastoris.

Calamentæ.

Calami officinarum.

Calcatrippæ.

Calendulæ.

Capillorum Veneris.

Caprifolii flor.

Cardui benedicti.

Mariæ.

Carvi.

Cariophyllatæ.

Centaurii minoris.

Centumnodiæ.

Ceraforum nigr.

Cærefolii.

Chamæmeli.

Chamæpityos.

Cheyri fl.

Chelidonii major.

Cichor.

Cinamom. communis.

Citri ex cortic.

Consolidæ med.

Coriandri.

Crassulæ.

Cuscutæ.

Cyani fl.

Cydoniorum.

Cymini.

Ebuli è flor.

Endiviæ.

Enulæ.

Eupatorii Avicen.

Euphragiæ.

Fabarum fl.

Fœniculi.

Florum omniū, lætaminis.

Fragariæ.

Fragorum.

Fuma-

Fumariæ.
 Genistæ.
 Graminis ex rad.
 Geranii.
 Hederæ terr.
 Hepaticæ nob.
 Herniariæ.
 Hyoscyami.
 Hyperici.
 Hyssop.
 Imperatoriæ.
 Lactucæ.
 Lapatii acuti.
 Lavandulæ.
 Levistici.
 Ligustri fl.
 Lilior, alborum.
 Convall.
 Linariæ.
 Lumbricorum.
 Lupulorum.
 Majoranæ.
 Malvæ.
 Matricariæ.
 Matris-sylvæ.
 Meliloti.
 Melissæ.
 Mellis.
 Mentæ crispæ.
 Mentastri.
 Mercurialis.
 Millefolii.
 Morsus Diabol.
 Nasturtii aquatici.
 Nicotianæ.
 Nuclum Jugland, immatur.
 Nymphææ alb.

Nummulariæ.
 Origani.
 Ononidis.
 Pœoniæ.
 Papaveris albi.
 Parietariæ.
 Pentaphylli.
 Persicariæ maculose.
 Persicorum florum.
 Petasitidis ex toto.
 Pimpinellæ.
 Plantaginis.
 Pluvialis.
 Portulacæ.
 Præstii.
 Primulæ veris.
 Pulegii.
 Pyrolæ.
 Querc, fol.
 Raphani Rustic.
 Vulgaris.
 Rorellæ.
 Roris majalis.
 Rosarum pallid.
 rubear.
 Rorismarini.
 Rubi idæi ex bacc.
 Rutæ.
 Salviæ.
 Sambuc. flor.
 Saniculæ.
 Savinæ.
 Satyrii.
 Saxifragiæ alb.
 Scabiosæ.
 Scolopendrii.
 Scordii.

- Scorzonere.
 Scrophularie.
 Sempervivi.
 Senecionis.
 Serpilli.
 Sigilli Salom.
 Siliginis fl.
 Solatri.
 Spermatidis ranarum.
 Tanaceti.
 Taraxaci.
 Thymi.
 Tiliæ flor.
 Tormentillæ.
 Trifolii.
 Trinitatis.
 Tunicæ fl.
 Tusfilaginis.
 Valerianæ.
 Verbasci.
 Verbenæ.
 Veronicæ.
 Violarum ex fl. ex toto.
 Vitium lacrymæ.
 Urticæ.
 Zedoariæ.
Aque fortiores cum Vino atque
▽a compositæ.
 Aqua Anhaltina. *infra*. N°. 1.
 Anisi cum Vino adusto.
 cum Malvatico.
 Antidotalis, (Alexipharmaca
 Matthioli Aug.)
 Aperitiva. 2.
 Apoplectica Sennerti. 3.
 Apoplect. *Crollii*. *infra* 4.
 Arthritica. *Aug.*
 Asthmatica. 5.
 Bardanæ composita. *A.*
 Caponis composita. *A.*
 Carbunculi. 6.
 Carminativa. 7.
 Cephalica aromatica. 8.
 Cephalica F. F. 9.
 Cinamom. c. Malvat.
 c. ▽ rosarum.
 Communitatis ophthalmica. 10.
 Cordialis Herc. Saxon. cal. 11.
 frigida. 12.
 Damascena odorifera. 13.
 Diuretica ex nucleis F. F. 14.
 Embryonum S. Balsamus pue-
 rorum. *A.*
 Epileptica Langii. *A.*
 Febrifuga. 15.
 Fortis. *A.* vide & l. 3. c. 23.
 Hirundinum. *A.*
 Hysterica. 16.
 Juniperi c. Spir. vini.
 Lavendulæ compos. 17.
 Magnanimitatis. 18.
 Mirabilis. *A.*
 Nephritica. 19.
 Ophthalmica. *vide collyr.*
 Philosophorum. 20.
 Pectoralis. 21, 22.
 Picarum. 23.
 Regia. *vide in* ⊙ l. 3. c. 23.
 Salviæ compos. 24.
 Splenetic. 25.
 contra Tremorem. 26.
 Theriacalis Bezoardica. *A.*
 Theriacalis contra pestem. 27.
 Theriacalis Croll. seu Spir. the-
 riac.

riac. camphorat. 28.

de Trib. Mixtura simplex. 29.

Tristantis. 30.

Vitæ aurea Langii. A.

Vitæ Matthioli. A.

Vitæ comm. A.

Vitæ mulierum. 31.

Virtutum. 32.

Vomitiva Plateri. 33.

N. Non possum, quin in limine aquarum compositarum Pharmacopœiæ tyronem erroris commonefaciam, quem in nonnullarum destillatione comperio. Videlicet admisceri destillandis ejusce farine materias, quarum vis contumacior est, quam ut destillationis opere elevari cum ceteris queat. Tales sunt Gemmæ, Margaritæ, Corallia, ossa, cornua, aurum, &c. Eapropter si qua talia occurrerint, ne frustra sumptus impendant, præstat eadem destillato admiscere, sive sub formula præparatorum id fiat, sive, quod melius sub forma Magisterii, sive quod adhuc aptius sub forma liquoris.

1. Aqua Anhaltina.

℞. Terebinth. el. lb. ℞.

Thur. masc. ʒj.

Lign. Aloës pulv. ʒiij.

Gran. Mastich.

Garyophyll. (aliis fl. anthos.

Nucist.

Cubeb. (aliis Galang.

Cinamom. a. ʒ.vj.

Croc. or. integr. ʒiij.

Sem. Fœnic.

Bacc. Laur. a. ʒ℞.

Pulverisata infundantur in V lb.

v. digerantur per ♂ (6.) additis Moschi in petia ligati g.xv. Hinc destillentur lentissimo MB. Quod clarum est separetur à turbido.

N. Præstat Moschum rostro alembici imponere.

Vires: Calf. sicc. discutit, stomachum, cor, & reliqua viscera corroborat. Hinc efficax est in animi deliquiis. Extrinsecus crebrior ejus usus est; confert in catarthis atque doloribus à causa frigida subortis, in Arthritide quam Vagant vocant, in Paralyti, Epilepsia, Apoplexia, Vertigine, Tremore, Lethargo, &c. sc. membrum affectum ea bene fricetur.

2. Aqua Aperitiva.

℞. Rad. Eryng.

Scorzoner.

Filic.

Centaur. maj.

Brusc. a. ʒ℞.

Fœnic.

Cort. Cappar.

Tamarisc.

Fraxin. ā. ʒiij.

Citri odorat. ʒiij.

Sem. Vitic.

Card. bened.

Cichor. ā. ʒ℞.

Endiv.

Scariol.

Nasturt.

Citr. ā. ʒij.

Herb. Polytrich.

Adianth.

Ceterach.

Cuscut.

R

Scolo-

Scolopendr.

Betonie.

Endiv. ā. Miß.

Sum. Thym.

Epithym.

Lupul.

Flor. Hyperic.

Genist.

Borrag.

Meliss. ā. Mj.

Passular. min. 3j.

Infundantur in ∇. Lupul.

Scolopendr.

Card. bened.

Veronic. ā. ʒij.

Vin. Rhenan. ʒiij.

Additis. Cinam. 3iij.

Spec. Dialacc. 3ʒ.

Stent in loco calido per ☿ ♀ (2)
probe clausa, postea 8 lentur in MB.
△. lento.

Vires. *Maximarum est virium in
referendis obstructionibus totius corporis,
maxime vero Lienis, Epatis & Mesen-
terii, adeoque commendabilis in affectu
hypochondriaco, aliisque affectibus affini-
bus. Dosis cochl. i.*

3. *Aqua apoplectica Crollii.*

℞. Lil. Convall.

Fl. Tilia.

Pœonia.

Primul. veris.

Majoran.

Lavandul.

Salvia.

Betonie.

Rorismar.

Cerasor. nigror. & dulcium. D
crescente decerptorum, q. p.

Tritis omnibus & mixtis (vel seor-
sim flores, seorsim cerasa destillen-
tur) adde farine sinapi ʒi vel ij affu-
saque ∇ comm. q. s. fermententur
ac destillentur in MB. Spiritui elici-
to adde Elixyr. Epilept. Croll. ā. cir-
cul. aliquandiu.

N. *Ad fermentationem promoven-
dam in ∇ illa communi tantillum lupu-
li ac fermenti coqui potest, vel & fer-
mentum addere licet sine coctione.*

Dof. cochl. s.

4. ∇. *Apoplectica Sennerti.*

℞. Fl. lil. convall. q. v. infunde in
Vini optimi Mens. ij. ☿. (14.) po-
stea destilletur ac serva. In destillato
infunde postmodum.

Fl. Lavand. recent. q. placet.

Cubeb.

Cinamom.

Nuc. Mosch.

Macis.

Galang. a. 3ʒ.

Visc. quern.

Rad. Pœon. a. 3vj.

Stent in maceratione vase clauso
☿ (14.) Hinc destilla.

N. *Possunt & flores tilia addi.*5. ∇. *Asthmatica F. F. Luffwasser.*

℞. Rad. Enul. Camp.

Ungul. Caball. ā 3ʒ.

Gentian 3iij.

Garyophyllat.

Zinzib. alb. ā 3ij. ʒj.

Baccar. Laur.

Juniper.

Juniper. a. ℥ij. ʒj.
 Cinamom. acerr.
 Cardamomi a. ℥ij.
 Fol. Salv.
 Majoran.
 Hyssop.
 Marrub. a. Ms.

Irid. fl.
 Polypod. q.
 Liquirit.
 Jujub.
 Sebest.
 Ulvar. passul. min.
 Dactyl.
 Pinear.
 Amygd. d. à ℥iij.
 Squill. prep.
 Sem. urtic. rom.
 Fœnic.

Ocym. à ℥iij. ʒj.

Fic. ping. ℥j.
 Mellis despumat ℥iij.
 Vini Malvat. ℔iij.
 Spir. Vini ℔iij.

Stent simul in infusione dies aliquot (8.) dein destillentur per $\mathbb{X}$. addantur Sacchari ℥xviij.

N. 1. Alii addunt & pulmonem Vulpis.

N. 2. Sunt qui Spiritum Vini omitunt, atque solum Vinum Malvaticum, pondere sc. ℔viiij. recipiunt.

N. 3. Destillato addunt Moschi, gr. vij.

Vires. Aqua hæc, licet vi tituli pulmonibus solis dicata videatur, utpote quibus specificè opitulatur, crassam ac tartaream mucilaginem attenuando, aspe-

ritatem leniendo, respirationem facilitando, &c. nihilominus tamen nec insignibus caret viribus, quibus insuper debili ventriculo subvenire potis est, cruditates ejus emendando, frigiditatem corrigendo, &c.

Dosis prout spirituosâ fuerit à cochl. $\frac{1}{2}$. ad 1.

6. ▽. Carbunculi.

Rx. Flor. Rorismar.
 Lilior. convall.
 Violar.
 Borrag. à ℥vj.
 Herb. Majoran.
 Salv. min.
 Lavandul.
 Endiv.
 Spic. à ℥j.

Nucis moschat.

Zinzib.

Macis.

Garyophyll.

Cinamom.

Cardomom.

Gran. Paradis.

Cubebæ.

Galang.

Visc. querc.

Avellandar.

Sem. Pœon.

Raf. c. c. à ℥j.

Incidantur & infundantur in Vini Malvat.

△. Lavand.

Spic.

Rosar.

Fragor. à ℔iij.

R 2.

Vini

Vini alb. generos. ℥ij.

Postea adde

Auri foliat.

Margarit.

Os. de c. c.

Lap. percar. à ʒß.

Moschi. q. v.

F. f. a. destillatio in MB.

N. *Olem margaritas, & c. minus re-*
Etè subjici destillationi, rectius destillato
admisceri.

Vires. *Usus hujus aquæ spirituose in-*
ternus frequens est, in aquis cordialibus
ac cephalicis: miram enim vim habet
spiritus vitales, animales ac naturales su-
scitandi, calfaciendi, viscera omnia ac
præcipue nervosum genus corroborandi,
extrinsecus ibidem usus ejus creber est
in Epithematibus cordialib. ac pulsuum,
in Catarrhis frigidioribus, Paralyticis
membris, cephalalgia, & c.

7. ▽. *Carminativa Grinmen-*
wasser.

℞. Flor. Chamomill. Rom. M. xxx.
Incidantur & contundantur, in-

fundanturque per horas 24. in
Aq. Chamomill. ℥. x. (alii xv.)
Vini generosi ℥. vj.

Hinc exprime fortissime, in cola-
tura iterum infundantur hor. 24. alii
flores Chamomill. com. (M. xxiv.)
exprimantur, colentur. In colatura
macera.

Fl. Chamomill. M. xij.

Flaved. cort. arant. ʒiß.

Herb. Absynth. pont. M. ij.

Centaur. min.

Puleg.

Ori. gan. à Miß.

Sem. Aneth. ʒiij.

Anis.

Fœnic. à ʒjß.

Carv.

Cumin.

Card. bened.

Marię à ʒjß.

Bacc. Juniperi.

Lauri à ʒß.

Stent hor. 24. tunc MB lento de-

stilla.
Vires. *Magnarum est virium in*
morbis, à flatibus subortis, e. g. passione
colica, inflatione ventriculi & sim. Præ-
terquam enim quod flatus discutit, vim
quoque obtinet paregoricam.

8. *Aqua Cephalica aromatica.*

℞. Nuc. moschat. ʒj.

Galang.

Calam. aromat. ana. ʒß.

Macis.

Garyophyllor.

Cinamom. ana. ʒj.

Flor. Lavand. M. iß.

Vini Rhenani mensur ij. stent in
infusione, postea destillentur.

Vires. *Non capiti solum, sed & ven-*
triculo maximopere convenit, imbecilli-
tati eorum succurrendo, cruditates inde
ortas corrigendo, & discutiendo, Sen-
nert. in institut.

9. ▴. *Cephalica F. F. vel Epileptica*

Schwindelwasser.

℞. Flor. Lilior. convall. ℥. jß.

Pœon.

Laven-

Lavandul.
Betonic.
Til.

Primul. Veris ana. ℥iij.
Herb. Botryos. cum flor. Mj.
Rad. Pœon. ℥iij.
Aristoloch. ℥iβ.
Diptamn. alb. ℥j.
Sem. Pœon. ℥iij.
Cubebæ. ℥j.
Piper nigr. ℥β.
Visc. quern. ℥j. ℥ij.
Coryl. ℥iij.

Macerentur in Vini malvat. Men-
sur. ij. per septimanas 3. Dein destil-
lentur in MB.

N.1. Duplici modo ▽ hac in officinis
nostris parata prostat. 1. uti jam descripta
est. 2. cum castorei ℥β. quod vel simplici
infusione vel repetita destillatione ▽ m
cephalicā cum castoreo dictam constituit.

N.2. Quoniam ▽ a hujus ingredien-
tia, eodem tempore recentia haberi ne-
queunt, ne exiccando quid virium pereat,
singula, prout collecta fuerunt infundun-
tur, seorsim destillantur, destillatumque
loco menstrui reliquis affunditur.

Vires. Non immerito Apoplecticam
nominaveris, utpote cui morbo præcipue
consecrata est. Succurrere tamen apta
est, & reliquis capitis affectibus, catar-
rhorum flatuumque nequitia introductis.
Quales sunt Vertigo, Gravedo capitis, E-
pilepsia.

10. Aqua communitalis ophthal-
mica.

℞. Herb. Euphrag. Mijj,

Chelidon.
Fœnic.
Verben.

Siler. mont. ana. Mij.
Rut.

Meliss. ana. Mj.

Caryophyllor.

Macis.

Piper. long. ana. ℥β.

Macerentur per noctem in ▽ ro-
sar. alb. Vini alb. ana.

Destilla l. ▴. in MB.

Vires. *Acut visum, sordes oculorum
detergit, maculas aufert, ulcera sanat,
&c. scil. instillata.*

▽ communitalis paulo aliter.

℞. Sum. Euphrag. Mij,

Chelidon.

Verben.

Betonic.

Chamæpit.

Aneth.

Hormin.

Anagall. flor. rub. ā. Mj.

Sem. Ameos. ℥i.

Rad. Caryophyllat. ℥j.

Fl. Anthos. Mβ.

Piper long. ℥ij.

Macerentur in Vini albi q. s. per
♂ integrum & destillentur.

Vires easdem obtinet cum priori.

11. *Aqua cordialis Herculis Sa-
xonie calida.*

℞. Cort. citri.

Fol. Meliss.

Ocym.

Vincetoxic.

R 3

Fl. Ca-

Fl. Caryophyll.
 Rosmar.
 Saturejæ.
 Sum, Diptamn.
 Scord.
 Petrosel.
 Fœnic. ana. Mj.

Infundantur in f. q. Vini odorati
 aut malvatici, per ☞ (3.) postea de-
 stillentur : in destillato iterum in-
 fundantur.

Caryophyllor.
 Macis.
 Nucist.
 Lign. Aloës. ana. ʒij.
 Destillentur denuo.
 N. *Addi possunt grana aliquot Mo-
 schi & Ambra.*

Dosis à ʒij. ad ʒʒ. &c.

12. *Aqua Cordialis ejusdem
 frigida,*

℞. Succ. Borrag.
 Buglofs.
 Melifs.
 Acetos.
 Oxylapath.
 Trinitat.
 Bistort.
 Cyan. cerul.
 Calendul.
 Limon.

Citr. ana. lib. j.
 Acet. lib. j. (alii lib. ʒ. alii lib. j. ʒ.)
 Sem. citr.

Portulac.
 Flor. Nymph. alb.
 Violar.

Rosar. à ʒj.
 Terr. sigillat. strig.
 Bol. armen. or.
 Terr. Lemn. ana. ʒiiij.
 Spec. Diatr. Santal. ʒij. (alii o-
 mittunt.

Camphor. ʒj.
 Infundantur species in succis, ma-
 cerenturque ☞ (3.) Hinc destillen-
 tur per ☞ vitreum in MB.

Dosis ʒj. ad ʒiiij. &c.

13. ▽. *Damascena odorifera,*
 ℞. Ireos. Fl.

Caryophyll.
 Cubebar.
 Cinamom. acerr.
 Gran. Paradis.
 Calam. arom. à ʒj.
 Majoran.
 Thym.
 Fol. laur.
 Fl. Anthos.

Rosar. rubr. ana. Mj.
 Lavandul. ʒiiij.

Vini optimi Mens. iij. Macerentur
 ac destillentur : Destillato liquori
 addantur

Moschi ʒʒ.
 Zibeth. gr. vj. M.

Vires. *Calfacit, siccit, incidit, discu-
 tit, cor ac caput inprimis roborat.*

14. ▽. *Diuretica ex nucleis F.F. seu Li-
 quor diureticus, Kernwasser.*

℞. Flor. Sambuc. siccit, ʒvj.
 Amygd. amar. ʒv.
 Nucl. persic. ʒxij.
 Cerasar.

Incisa ac grossè contusa macera in Vini malvat. mens. iijß. hinc destilla in MB.

Vires. *Insignium virium in atterendo calculo, abstergendis ureteribus, urinæ cienda,*

Dosis cochl. j.

15. ▽. *Febrifuga.*

℞. Rad. Scorzonæ,
Pentaphyll.
Tormentill.
Dictamn. ana. 3vj.

Sem. Citr. excort.

Card. bened.

Mariæ.

Acetof. ana. 3ß.

Santalor. omn. ana. 3j.

Galeg. Mj.

Fl. cordial. ana. Mß.

Raf. c. c. 3ß.

Contusis affundantur.

▽. Tormentill.

Cichor.

Card. bened.

Mariæ.

Pap. errat. ana. q.s.

Macerentur in vitro clauso (3.)
postea adde

Pomor. citri contus. N^o. vj.

Succ. Endiv.

Acetof.

Card. bened.

Plantag. ana. lib. j.

Borrag.

Scord. ana. lib. f.

Destillentur in MB.

Vires. *Convenit in febris præcipue*

malignis: malignitatem quippe discutit, putredini resistit.

Dosis 3j. vel 3ij. iij.

16. ▽. *Hysterica Crollii.*

℞. Rad. Diptamn.

Sem. Dauçi. ana. 3j.

Cinamom. ac.

Cass. lign.

Meliss. ana. 3ij.

Croc. or. 3j.

Castor. rec. 3jß.

Ex omnibus mixtis F. pulvis, cui affundantur ▽. Rutæ lib. ij. ß stent dies (4.) in infusione. Hinc destilla in MB.

Convenit utero pravis humoribus molestato. Discutit, suffocationi succurrit.

16. *Aqua Lavandulæ composita.*

℞. Nucist.

Cubebæ.

Zingib.

Cinamom. opt.

Galang.

Calam. ar.

Macis.

Caryophyll.

Visc. quern. ana. 3is.

Rad. Pæon.

Eruc. à 3jß.

Flor. Til.

Pæon.

Anthos.

Salv. ana. Mß.

Lavandul.

Lil. convall. ana. M. xxiv.

Vini

Vini optimi q. s. F. infusio & destillatio in MB.

Vires. *Calfacit, exiccat, cephalica est & arthritica, intrinsecus & extrinsecus adhiberi apta.*

18. *Aqua Magnanimitatis.*

℞. Formic. (prestant majores, acidulum odorem exhibentes) Mij.

Spirit. Vini Mensur. i. vel q. s.

Digere vase clauso donec putrefactione in liquorem abierint. Hinc destilla per MB. aromatizaque tantillo cinamomi.

Vires. *Calfacit intense, incidit. Usus ejus precipuus est in atrophia sive intrinsecus, sive extrinsecus adhibere velis.*

N. 1. *Si species anacard. infuderis, insigne conficies extractum, ad memoriam roborandam.*

N. 2. *Sunt qui animositatem ejus potu excitari volunt, unde & nomen accepit; fides sit penes expertum. De collectione sunt qui monent, preferendas esse formicas, quæ plenilunio cum ovis simul colliguntur, hasque ad plenilunium usque subsequens digerere jubent.*

N. 3. *Nonnulli ℞. lib. ij. aqua magnanimitatis descriptæ, addunt.*

Confect. Anacard. ℥ij.

Castor. recent. ℥j.

Fl. Bugloss.

Anthos, ana. Mj.

Cinamom. opt. ℥j.

Digeruntque per aliquot dies, hinc destillant.

Alia aqua magnanimitat. descriptio.

℞. Formicar. major. (Majo vel Junio collect.) q. v.

Spir. Vini rectificat ad eminent, digit. 3.

Digestis adde

Fl. Anthos.

Ros. rubr.

Bugloss.

Meliss.

Majoran. ana. Mj.

Castorei el. ℥ij.

Spec. Diamosch. dulc. ℥β.

Confect. Anacard. ℥j.

Aqu. Bugloss.

Betonic.

Tiliæ ana. lib. j.

Tritis terendis misce ac mensem digerantur, deinde destillantur in MB. & cum proprio sale rectificentur.

Vires. *Cordialis est & cephalica præ priori magnarumque virium ad memoriam roborandam.*

19. *▽. Nephritica.*

℞. Rad. Enul. Camp.

Ononid.

Pimpinell.

Raphan. ana. ℥j.

Petrosel.

Levistic. ana. ℥vij.

Fol. Levistic.

Petroselin. ana. Mj.

Saxifrag. c. toto ℥ij.

Nucl. persic. N^o, xxx.

Fl. Genist.

Meliss.

Anthos

Anthos ana Mß.

Sambuc. Mj.

Bacc. Junip.

Myrtill.

Halicacab.

Sem. anis. ʒij.

Incidentur & infundantur in Vini alb. opt. lib. xij. per ♂ (8.) dein destillentur.

Vires. *Diuretica ac lithontriptica est. Dosis cochl. i.*

20. ▽. *Philosophorum.*

℞. Flor. Sambuc. rec. lib. ij.

Nymph. lib. iß.

Herb. Lactuc.

Portulac.

Solan. c. toto ana. lib. j.

Hyoscyami alb. lib. f.

Fl. Papav. errat.

domestic. ana. lib. ß.

Rosar.

Violar. ana. ʒiiij.

Succ. Semperviv. lib. iiij.

Plantag.

Acetos. ana ʒij.

Endiv. lib. i.

Omnia recentia contusa & incisa stent in infusione in cella frigida ♂ (17.) postea destilla in MB. vel cinere ad siccitatem sexies reiterando semperque destillatum affundendo super novas herbas, omissis succis, tandemque rectifica, rectificato adde sal ex fecibus extractum, depuratumque sepi in terram frigidissimam per mensem.

Vires. *Omnibus morbis calidis convenit, &c.*

21. ▽. *Pectoralis Clariss.*

D. D. Lud.

von Hornigk.

℞. Hepat. Vitul. N. i.

Pulmon. Vulp. N. i.

Herb. Pulmonar.

Hepat. stellat.

Salviæ.

Rutæ.

Hyssop. ana. Mj.

Rad. Enul. c.

Gladiol. à ʒß.

Sem. Anis.

Carv.

Fœnic. à ʒß.

Fl. Borrag.

Bugloss. ana. ʒij.

Infundantur per hor. 24. in

Vini veteris generos. M. ij.

Aqu. Scabios.

Card. bened. à ʒiv.

Hyssop. ʒij.

Dein destilla in MB.

Vires. *Confortat Pulmones ac Epar, crassam mucilaginem attenuat, expectorat, flatu discutit, obstructions reserat, &c.*

22. ▽. *Pectoralis F. F.*

℞. Fol. Scabios.

Veronic. ana. M. ij.

Capill. ♀.

Salv.

Hyssop.

Marrub.

Epatic. ana. Mj.
 Fl. Borrag.
 Buglofs.
 Violar. à M f.
 Rad. Enul.
 Ireos fl.
 Petrosel.
 Liquirit. ana. ʒʒ.
 Sem. Anis.
 Fœnic.
 Urtic.
 Cinamom. el.
 Croc. or. añ. ʒʒ.
 Incis. & contusa digerantur in
 Aq. Scabios.
 Veronic. ana. lib. j.
 Hyssop. lib. ʒ.
 Vini alb. lib. iij.
 Digerantur per ☞ (2) destill. per
 MB. adde Sacchari cand. q. s.
 Vires. *Easdem cum priori obtinet.*
 23. ▽. *Picarum composita.*
 ꝑ. Sem. Pœon.
 Rad. Pœon.
 Pyrethri. ana. ʒj.
 Aristoloch. l. ʒiij.
 Visc. quern. ʒʒ.
 Castorei. ʒj.
 Fl. Stœchad. ar. ʒj.
 Lil. convall. ʒiʒ.
 Paralyf.
 Pœon. ana. ʒvj.
 Lavendul.
 Rorismar. ana. ʒv.
 Salv.
 Majoran.
 Betlonic.

Hyssop. ana. ʒʒ.
 Cinamom.
 Caryophyllor.
 Cardamom.
 Nucist.
 Cubebar. ana. ʒiʒ.
 Singulis grosso modo contusis &
 incisis infundantur
 in Aq. Lil. convall. lib. iij.
 Flor. Tiliæ. lib. iʒ.
 Primul. Veris. lib. j.
 Deinde adde pullos picarum, N.
 xij. qui pennis majusculis abjectis
 conquassentur & addantur infusioni
 prædictæ; post macerationem F.
 Destillato in MB.

*N. Sunt qui picas in ▽. liliorum lib.
 iʒ. ad consumptionem medietatis antea
 coquunt, infusionique postmodum addunt.
 Verum quia coctione illa volatilis pars
 prorsus evanescit, quid postmodum ele-
 vetur non video.*

Vires. *Cephalica & antepileptica in-
 signis est. Dosis cochl. 1. vel. 2.*

24. ▽. *Salvia composita, F, F.*
 ꝑ. Salv.
 Majoran.
 Thym.
 Lavendul.
 Epithym.
 Betonic. ana. Mj.
 Nucist.
 Cinamom. ana. ʒʒ.
 Rad. irid.
 Cyper. rot.
 Calam. ar. ana. ʒj.
 Storac. cal.

Benz.

Benz. ana. ʒiʒ.

Infunde in lib. iiii. Spir. Vini. rec.

♂. 4. dein destill. per MB.

Vires. *Calefacit & siccatur. Cephalica & arthritica est penetrantissima ususui conveniens, tam interne, quam externe.*

25. *Aqua Splenetica, F. F.*

℞. Rad. Filic. ʒij.

Polypod.

Apij ana. ʒiʒ.

Aristol. rot.

Levistic.

Acor. aq. (pseudoac.

Cal. arom. ana. ʒj.

Cort. Cappar.

Tamarisc.

Lign. fraxini.

Rhabarb. elect. ana. ʒʒ.

Sem. Levistic.

Carv.

Anis.

Cymin. ana ʒij.

Sum. Absynth.

Fumar.

Cuscut.

Fl. Agrimon.

Fol. Ceterach.

Scolopendr. à Mis.

Vini generos. lib. viij. stent in digestionem (♂. 2.) Hinc destillentur per MB.

Vires. *Lienem roborat, aperit, urinam promovet, &c.*

26. ▽. *Contra Terrorem. Schreck-Wasser.*

℞. Flor. Lil. convall. Mijf. (vel plur.

Superfunde Vini albi generos. Mensur. iij. stent simul in loco frigido, ♂ (14.) postea destilla per MB. Destillato iterum adde

Cinamom. ʒiʒ.

Cubebat. ʒʒ

Caryophyll. ʒiiij.

Macis.

Galang.

Zinz.

Zedoar.

Croc. or. ana ʒij.

M. Stent bene obturata aliquandiu. Hinc adde

Flor. Lavendul. recent. Mj.

Spic. nostrat. Mf.

Stent iterum aliquot dies.

Hinc destilla in MB. Ex fecibus extrahe ☉ destillatoque adde.

N. *Sunt qui destillatum ante Salis admixtionem super ocul. 69. preparat. ʒj. destillant. Verum ut supra monui, rectius destillato admiscetur.*

Vires. *Convenit gravidis terrorem passis, precavet abortum, foetumque confortat.*

27. ▽. *Theriacaalis s. contra Pestem.*

℞. Succi Galeg.

Acetos.

Scord.

Citri, ana. lib. i.

Theriac. opt. ʒij.

Mista digerantur aliquandiu, postea destillentur. *Dosis cochl. i. ad ij. &c.*

28. ▽. *Theriacalis Croll. s. Spiritus Theriacalis camphoratus.*

℞. Theriac. Andromach. ℥v.

Myrrh. rubr. ℥iij.

Croc. orient. ℥ß.

Camphor. ℥ij.

Mixtis superfunde V rectificatis. ℥x. stent in loco tepido, cucurbita, imposito alembico, bene clausa, ☿. (24.) Hinc destilla in MB. à lentissimo calore gradatim ascendendo. Sic Spiritus prodit elegans, quem reaffunde materiæ in cucurbita, digere, atque denuo destilla idque vice tertiâ.

N. Sunt qui Camphoram in Xx ponunt, alii contra Camphoram omittunt, Spiritumque Theriacalem simplicem vocant.

Vires. Egregius ejus usus est in Pestē, ciet sudorem; resistitque veneno. Sennert. in Institut. Hartmannus in Croll. Finck. in Enchirid. &c. Dosis ℥. i.

29. ▽. *De Tribus. Mixtura de tribus. Mixtura simplex.*

Diaphoreticum in peracutis.

℞. Spirit. Qi rectif. ℥iij.

Qi. ℥j.

Aq. Theriacal. Camphorat. ℥v. M.

Vires. Ciet sudorem, resistit putredini, magnarumque virium censetur in febris malignis.

Dosis ℥j. plus minus.

30. ▽. *Tristantis.*

℞. Nuc. Mosch. lib. i.

Macer.

Zinzib.

Granor. paradif.

Caryophyll. ana. ℥iij.

Rhabarb. opt. ℥j.

Castor.

Spicæ nard. à ℥ß.

Ol. laurini. ℥ij.

M. & fac ut aromata mancant integra, infunde Vini optimi lib. xiiij. maceraque in vitro clauso septiman. 4. Dein cola, speciesque omnes contunde ad pulmenti formam, addanturque postea liquori colato, iterum stent per ☿. 3. sæpius agitando. Denique destilla in MB.

Vires. Cephalica & uterina est, crassos flatūs discutit.

31. ▽. *Vita Mulierum, Weiber Aqua Vit.*

℞. Cinamon. acerr.

Nucist.

Macis

Zinzib.

Garyophyllor.

Gran. paradif.

Cubebæ.

Cardamom. à ℥ij. (alij ℥iij.)

Piper long. ℥j. (alij rectius ℥ß.)

Galang. ℥f (alij rectius ℥j.)

Zedoar. ℥j. (alij omittunt.)

Pulveriscentur singula seorsim permisceanturque. Hinc adde

Fol. Salv. min.

Menth. crisp.

Fœnic. ana, Mj. (alij Melissa & melius.

Affunde Vini generosi Mens. iij. mace-

maceraque vase clauso ☿ (14) poste a destilla in MB, vel vesica stanno oblita,

Vires. Uterum corroborat, suffocationes ejus compescit, flatu discutit, idque adeo feliciter, ut generosis ac nobilibus mulieribus Palatinatus, instar Panaceæ in morbis uterinis habeatur. Corroborat insuper ac calfacit ventriculum, caput, ac reliqua viscera. Exiccatur catarrho s.

Dosis à cochl. B. ad 1. &c.

Modull. destillatoria, Clar. D. D. V Veickhard, in Thes. Pharmac.

32. ▽. *Virtutum.*

℞. Cinamom. el.

Gran. Paradisi ana. ʒj.

Nucist.

Caryophyll.

Zinzib. ana. ʒß.

Macis.

Galang. à ʒij.

Salv. ʒvj.

Vini Rhenani lib. vj.

Incisa & contusa infundantur per

☿ 24. F. destillatio.

Vires easdem obtinet cum precedenti.

33. *Aqua vomitiva Plateri.*

℞. Nuc. jugland. virid.

Rad. raphan. ana. part. ij.

Acet. Vini part. iij.

Conquassatis nucibus & raphano, F. digestio leni calore, dies (5. vel 6.) postea destilla ex MB.

Dosis ab ʒss. ad ʒiij.

N. Nonnulli fortiozem reddunt addendo nonnihil aquæ benedictæ.

CAP. XII.

De Aquis reliquis.

PRæter aquas destillatas sunt & aliæ officinales, ex destillatitiis sc. simplicive fontana, &c. accedente rerum aliarum incoctione, infusione, admixtione, resultantes.

Modus parandi nihil discrepat à modo decoctionis, infusionisve, alias tradito.

Usitatiores hujus formulæ sunt.

1. ▽. *Ophthalmica, F.F.*

Ophthalm. Bruni, 2.

Ophth. Quercet. 3.

Saphirea. 4.

Viridis. Collyr. Virid. 5.

Perlarum. 6.

Lac virginis. 7.

Caustica. 8.

1. ▽. *Ophthalmica, F.F.*

℞. ☿i alb. ʒij.

Baccar. Laur. excort. ʒiij.

Aq. rosar. alb.

fenic. ana. ℥. j.

Bulliant l. ▽ in cucurbita vitrea ad consumptionem medietatis, hinc adde Camphoræ ʒiij. M. Filtra per chartam.

2. ▽. *Ophthalm. Bruni, Collyrium Bruni.*

℞. Vini albi.

▽. Rosar. alb. ana. ʒiß.

Aloës Hepatic. subtiliter pulv. ʒj.

F. Collyrium.

Vires. Commendatur ad palpebrarum scabiem pruriginosam.

3. ▽. Ophthalmica Quercetani.

℞. Croc. metall. ʒj vel ʒij.

Infunde in ▽ Euphrag. foenic. aut simil. ʒv. vel vj.

Vires. Virtutis miræ est contra amblyopiam, amaurosim & suffusionem.

4. ▽. Saphirea ad oculos.

℞. Lixivij Ψ cum ▽ fontan. facti. & filtrati. q. v.

In hoc solve ✕ parum.

Id ubi exacte solutum fuerit, aquam hanc in æneam pelvim conjice per noctem & Saphiri acquirat colorem, &c. estque diaphana in vitro seposita.

Vires. Ad omnia ferè oculorum vitia imò ad ulcera quævis mundanda utilissima; cancrum, ambustionem, aliaque multa vitia, sanare perhibetur. Oculis aliquot gutta tantum imponuntur, prout scil. multum parumve salis ærisve continuerit. Efficax item est ad pelles oculorum auferendas. Podest dilui ▽ still. foeniculi Euphrag. &c.

N. Est usitatissima Agyrtis.

5. ▽. Viridis. Collyrium viride.

℞. Ærug. æris ʒij.

Auripigment. citrini. ʒj.

Aq. ros. alb.

Plantag.

Vini alb. ana. ʒiiij.

M. Bulliant simul, maneatque liquor super materiam.

Vires. Utile est in Pterygio, si oculo instillatur.

Huc pertinent Aqua Cordiales, Krafftwasser / quæ si lac colore amulentur, lac, emulsiove dicuntur, fiuntque ex ▽ stillatitiis, pulveribus, aliisque cordialibus.

6. Aqua perlarum, in Officina usualis.

℞. Aqu. Rosar.

Borrag.

Bugloss. ana. ʒiiij.

Manus Christi perlat. ʒj.

Sacchar. cand. ʒß. M.

Alia.

℞. Aqu. acetos.

Borrag.

Bugloss.

Rosar. ana. ʒiiij.

Manus Christi perlat. ʒiiij.

Margarit. præparat. ʒß.

Syrup. Granat. ʒj. M.

Vires. Vulgo notissima sunt, utpote ad quas in extremis, tanquam ad ultimū levamē cōfugitur, cochl. subinde propinādo.

Hujus quoque loci sunt & alij liquores Aquei, ut

7. Lac Virginis.

℞. Aqu. solan.

nymph.

lactuc.

Acet. ʒij.

Dissolvantur in his

Lithargyr argent. ʒj.

Cerul. candid. ʒiiij.

Camphor. ʒj.

Stent aliquot horis dum resederint, quæ crassa sunt, tum transcolentur per filtrum aut cibrum setaceum.

Vires

Vsus magnus lactis hujus est, non solum in decorandis Virginibus, acquirendoque nitore faciei, sed & in scabie emendanda sanguineque sistendo: tum ad passam frontem, id e. passerum more rugatam explanandam, exporrigendamque.

N. *Aliud vide apud August.*

8. *Aqua caustica, F. F.*

℞. Spirit. Vini rectific. ℥iij.

Pulv. Garyophyll. ʒj.

Zinzib.

Cinamom.

Pulv. Cerufs.

Alum. roch. ana. gr. viij.

℥ti ʒiʒ.

Misceantur optime & ferventur in vase optime clauso.

Vires. *Mundificat vulnera inveterata, excrescentias exedit.*

CAP. XL.

De Balsamis Odoriferis.

Balsami significationes varias dedimus libr. 1. Earum tres sunt, quæ peculiarem sibi in Officina vendicant locum. Balsami scil. odoriferi, Balsami destillati, & Balsami unguentarij: de prioribus hic loci agere convenit, de posterioribus infra.

Balsami odoriferi sunt medicamenta, cum unguentis crassitie certantia, imo plerunque duriora: parata ut olea odorifera corpore crassiori retineantur, quo minus exhalent.

Corpora, quib. olea illa incorporantur, sunt 1. Cera alba depurata. 2. Oleum nucis muschatæ expressum, tum per se, id est, non depuratum, tum depuratum. 3. Medulla vituli lota. 4. Manna depurata.

N. *Quercetani Celestem Mannam, quam in Pharmacop. Rest. cap. 26. maximopere deprædicat, alij Saccharum depuratum interpretantur, alij aliter. Ve-*

rum enim vero nihil aliud à Quercetano intelligi, quam ceram depuratam, ex scriptis ejus parallelis liquet. Nimirum in tetrade, acetum Philosophicum ex acido liquore Mannæ Celestis parare docet, id quod de melle intelligi, cera scil. germano fratre, demonstratur in enodatione menstruorum, cap. 57. infra.

Depuratio ceræ & olei Nucistæ fit per Ψ , inprimis Φ risatum, ejus beneficio color & odor s. a. extrahitur, relicto corpore albo, hujus loci idoneo.

N. *Alij ℞. Cera alb. p. vj. Ol. amygdal. d. recent. p. 1. Ψ , ad eminentiam digiti unius; digerunt dies (3.) hinc abstracta humiditate in MB. Corpus reliquum balsamis conficiendis adhibent.*

Modus vulgaris. ℞. Corpus requisitum, admisce olei q. s. ut f. instar linimenti, quod tingunt colore debito.

Modus præstantior. ℞. Corpus (Ol. Nucist. depurat.) adde extractum

ctum rei, cujus Balsamus expetitur,
hinc admisce quoque oleum.

N. *Proportio inter extractum &
oleum est fere tripla, Olei scil. $\frac{3}{1}$ Ex-
tracti. $\frac{1}{3}$*

Balsama usitata sunt.

Balsam. Angelicæ.

Anisi.

Apoplecticum.

vide infra 1.2.3.

Arantiorum

Caryophyllorum

Cinnamomi

Citri

Cubebæ

Lavendulæ

Maceris

Majoranæ

Menthæ

Nucis moschatæ

Rorismarini

Rosarum

Rutæ

Succini.

Zedoariæ.

De his vide suis locis, libr. 4.

1. *Balsamum apoplecticum Crollij secun-
dum F. F.*

℞. Ol. Nucist. expr. ʒij.

Ambr. nigr. ʒijß.

gris ʒij

Mosch. opt. ʒi.

Zibeth. ʒiiss.

Ol. Cinam. ʒi.

Majoran.

Lavend. ana. ʒi.

Caryophyll. gr. vj.

Succin. ʒß.

Cum Balsamo Indico, q. s. F. Bal-
samum.

2. *Aliter.*

℞. Confect. anacard. ʒij.

Ol. succin.

Lavendul. ana. gran. iij. vel
plures

Zibets. ʒij.

M. F. Balsam.

*Vires. Confortat caput, frigidosque
humores discutit, adeoque in Apoplexia,
Syncope, Paralyti, & similibus affectibus
convenit, naribus inditus, vel quoquo
modo applicatus.*

N. *Mulieribus ob suavitatem mi-
nus commode adhibetur.*

3. *Aliud, Cl. D. D. Arn. VVeickhardi.*

℞. Ol. mastich. vulg. ʒj.

stillat. garyophyll. gran. vj.

Succin. alb. gran. iij.

Lil. convall. gran. iij.

Cum pauca cera virginea, F. Bal-
samum.

*Vires. Confert ad affectus capitis fri-
gidos, VVeickhard. Thesaur. Pharma-
centic. libr. 6.*

C A P. XLI.

De Balsamis destillatis.

Balsami destillati nihil sunt aliud matibus & similibus interveniente
quàm destillati Spiritus, cum Olei Vini Spiritu prolecti.
portione ex resinis, gummatibus aro-
Usitiores sunt.

Balsamus

Balsamus vitæ, vide *infra* 1.

nervinus, 2.

anti-arthriticus, 3.

Petri de Ebano, v. in dispensat August. Oleum Balsami.

Huc pertinet & Liquor seu Balsamus Saponis, v. *infra* 4.

1. Balsamus vitæ.

℞. Myrrh. el.

Aloësepat.

Oliban.

Balsam. indic.

Bdell.

Ammoniac.

Sarcocoll.

Mastich.

Gum. arabic.

Storac.

Ladan.

Baccar. laur.

Axung. Castor. à ʒvj.

Croc. ʒij.

Nucist.

Cinamom.

Caryophyll.

Gum. anime.

Zedoar.

Galang.

Spic. roman.

Cardamom.

Cubeb. ana. ʒij.

Pulverisata & mixta infundantur in Vrectific. ad eminent. digiti 1. digeranturque aliquandiu. Hinc destillantur per Retortam (vitream)

in cineribus: Δ que lentissimo, lampadis rectificentur.

Dein adde

℞. Ol. Anthos

Majoran.

Chamomill.

Puleg.

Hyssop.

Salv.

Rut.

Spic.

Lavendul. à ʒij.

Thymi

Saturejæ.

Cubeb.

Zedoar.

Nucist. expr. à ʒʒ

Cinamom.

Caryophyllor.

Rosar.

Citri

Arantior.

Fœnic.

Anis.

Carvi ana. ʒij.

M. F. Balsamus digerendo aliquandiu.

Vires. Cordiale est insigne, balsamumque nostrum mirabiliter recreat, putredinem arcet, sopitos spiritus vitales & animales excitat, cerebrum humidum ac debile confortat, flatus discutit, adeoque commendatur in Apoplexia, uterinis affectibus, lypothymia, &c. Quinimo adeo celebre hisce in oris audit ut instar Panacæ in omnibus fere mor-

bis magnatibus expetatur; usus ejus tam externus, quàm internus est.

Dosis gutt. iij. iiij. & plur.

2. *Balsamus nervinus.*

℞. Ol. Terebinth. ℔. j.

Lauri ℥ij. Misce.

Hinc adde Gum. Galban.

Elem. ana. ℥vj.

Heder.

Oliban. ana. ℥ij.

Mastich. ℥j.

Myrrh.

Aloës epat.

Laudan.

Castor. ana. ℥ij.

Pulverisata admisce oleis, stent-
que & aliquot (3.) Dein

℞. Galang.

Caryophyllor.

Cinamom. ana. ℥℔.

Nucist.

Zedoar.

Cubebæ. ana. ℥℔.

Diptamn. alb.

Consol. maj. ana. ℥iiij.

Pulverisata infunde in ℔℔is, vel q.
℥. V. Hinc misce cum prioribus,
ac destilla per XX vel 6 vitream in
∴ primo prodibit Spiritus, dein
oleum flavum ultimo nigricans,
collige simul oleum flavum ac spi-
ritum pro balsamo.

Vires. Calfacit, confortat nervos,

*Paralysin & Contracturam sanat, extrin-
secus illitus.*

3. *Balsamus anti-arthriticus.*

℞. Mumia.

Mastich.

Thur.

Myrrh. à ℥ij.

G. ammoniac.

bdellij

opopanac.

Tartari. ana. ℥℔.

Mellis

℞i roman. ana. ℔. ij.

Spir. Vini ℔. vj.

Destillantur per alembicum in
receptaculum amplum, cum quin-
tuplici cohobatione.

*Corroborat articulos, eorumque de-
fluxiones exiccat, dolores arthriticos
lenit.*

N. Paulo aliter habet VVeickhard.
Thef. Pharmac. libr. 6.

4. *Liquor seu Balsamus
Saponis.*

℞. Saponem Venetum incisum,
affunde Spiritum Vini, atque semel
ac iterum destilla; affunde denuo
eundem, & relinque in loco calido,
postea per chartam filtra; est instar
olei brunnei, seu spadicei coloris.

*Vires. Sublevat podagricos dolores,
si locus affectus eo illinatur.*

De Bolis.

Boli in officinis pro usu nulli extant, sed ex præscriptione usui extemperaneo parantur, idque vel miscendo solum, vel inspissando, &c.

Fiunt ex Electuariis, pulpis, conservis, pulveribus in consistentiam minus fluidam deglutibilemque redactis.

N. Cavendum ne sapore ingrato abominabilis evadat,

Exempla.

I.

℞. Rhabarb. pulveris. ʒj.

Conserv. Rosar. rec. ʒʒ.

Cum Syr. rosar. solv. F. Bolus.

II.

℞. Elect. lenitiv. de manna. ʒʒ.

diaphænic.

diacatholic. à ʒij.

Cum saccharo alb. F. Bolus pro vice una.

N. Addi potest & pulvis conveniens.

Vires. Purgat humorem serosum ac biliosum.

III.

℞. Conserv. rosar. antiqu. ʒij.

Laudan. opiat. gran. ijʒ.

F. Bolus.

Confert in fluxu alvi & sim. dolorem sedat, somnum inducit.

IV.

℞. Cassiæ rec. extract. ʒj.

Sem. anis. ʒj.

Cum Oleo amygdal. dulc. rec.

F. Bolus in nephritide.

V.

℞. Prunor. damasc. num. x.

Sebesten. num. vij.

Passul. enucl. ʒʒ.

Coquantur cum aqua colenturque fortiter. Hinc adde

Pulp. cass. ʒij. coquantur denuo ad spissitudinem mellis. Tum adde

Pulv. fen. ʒiij.

Cum Sacchar. F. Bolus pro 2. vicibus, &c.

CAP. XLIII.

De Calcibus seu Calcinatis.

Calcinationem sex fieri modis diximus libr. 1. Ex his duo, non nisi ignem requirunt, reliqui aliud aliquid (Δ potentialem vocant) insuper expetunt, cujus beneficio calcinatio peragatur,

Mineralium calcinationes dabitur sigillatim, libr. 3.

Vegetabilia, v. gr. herbae, radices, ligna, cortices, aliaque φλόγιστα igne comburuntur luculento, donec in cinerem fuerint redacta.

N. Simili modo incinerari possunt, & capita mortua ex destillationibus residua, si super laminam ferream vel in fictili comburuntur.

Animalia, horumque partes molliores comburuntur ut plurimum in fictilibus (clausis & lutatis) ad nigredinem usque. Sic aves comburuntur cum pennis, lepus cum pelle, &c.

Cornua, triplici exponuntur calcinationi: Ustioni, vaporationi & corrosioni; quam præcipitationem alii vocant.

Ustione comburuntur cornua, donec per nigredinem albida facta sint. Idque plerunque in fornace figulina fieri solet. Hinc cornua usta dicta.

Vaporosæ calcinationis modus hic est: Cornua suspenduntur ponunturvè in capitello, partevè superiore Vesicæ, quæ aliquota liquoris portione adimpleta sit: hinc subitus acenditur ignis, ut vapor vi caloris elevatus, cornua penetrando friabilia paulatim candidaque reddat.

N. Opus hoc est fere 3. diciturque philosophice calcinari.

Liquor adhiberi poterit vel simplex, destillatave appropriata, vel succus decoctumvè medicæ intentioni respondens. Liquor autem ne qua penitus exhalet, recentem subinde affundere oportet.

Corrosiva calcinatio fit affusis li-

quoribus, acidis, v. gr. aceto spiritu Oi, & sim. quibus scilicet ossa vel cornua grosse contusa, rasave solvuntur, corroduntur, postmodumque in calcem (quam magisterium vocant) præcipitantur. Vide c. 67.

N. Simili modo calcinantur & crustacea.

Modus porro calcinationis ut diversus est; ita calcinata diversorum sunt nomina. Hinc calces, cineres, croci, salia, usta.

Sic sunt:

-- Calx Ois; vide libr. 3.

Da, vide libr. 3.

Cineres plurimi è quibus tamen officinis 4. usitatiores, adeoque καὶ ἐξοχῆν, 4. Cineres dicti

Absynthii

Fabarum è stramine

Genistæ

Sarmentorum Juniperi

Crocus Metallorum

Martis aperitivus } vide
adstrictivus } libr. 3.

Veneris

Usti s. combusti Cancris

Cervorum pulli

Cuculus.

Erinaceus

Hirundo

Lepus

Passer troglotides

Serpens

Cornu cerviustum
alcis

Ungula equi.

CAP. XLIV.

De Cataplasmatibus.

Cataplasmata fiunt ex rebus medicamentalis, quæ vel pulverisata, vel quoquo modo in pultis consistentiam, sive per se, sive adhibita humiditate redigi possunt: præcipue tamen parantur ex herbis (viridibus siccisve) radicibus, floribus, feminibus, oleis, fructibus, axungis, farinis, micis panis, & similibus.

Modus fiendi adhibetur pro re nata; cum vel sine igne. Sine igne fit ex herbis viridibus, contusis aut earum succis expressis aliisque liquoribus convenientibus, quibus reliqua admiscuntur ut fiat pulticulæ instar. Ignis beneficio coquuntur res cum liquore conveniente in cataplasma: vel fructus succulenti ut mollescant elixantur, hinc exprimitur pulpa per setaceum, eique reliqua admiscuntur.

N. 1. *Liquor pro rei necessitate varius est, aqua, lac, vinum, & simil.*

N. 2. *Sicca præstat optimè pulverisare, viridia conquassare, & ad putrilaginem coquere.*

Officinalia nulla extant.

Exemplo ergo sint:

Cataplasma resolutivum Foresti. 1.
 contra cruorem, *Terbād* 2,
 de nido hirundinis. 3.
 Anacollema. 4.
 Sinapismus, 5.
 Vesicatorium, 6.

1. *Cataplasma resolutivum Foresti.*

℞, Flor. Chamomill.

Stœchad.

Sum. Absynth.

Rut.

Caulium & stipitum eorum,

Salv.

Sabin. à Mj.

Coque omnia simul in lixivio ex cinere quercus vel sambuci, vel vitis albæ; deinde pistentur addendo pulverem qui.

℞. Alumin.

Sulphur.

Gallar.

Cypress.

Sal. comun. à ʒss

Aloës

Bacar. Laur.

Pyrethr.

Sem. caul. à ʒij.

In fine addatur stercus recens columbarum vel caprarum.

Vires. Resolvit crassos humores ac tumores inde ortos, ut varices, elephantiam Arabum. Forest. lib. XXIX. observat. 25.

2. *Cataplasma contra Cruorem, vulgo Terband.*

℞, Boliarmen. ʒiij.

Cretæ ʒj.

Prunor. Sylvestr. sicc. ʒj.

Pulverisa quam minutissimè & coq; cū aceto acerrimo, hinc adisce.

T 3

Radic.

Radic. symphyt. pulverifat. parum.

In fine adde Farinæ avenac. q. s. ad consistentiam cataplasomatis, subinde instillando nonnihil olei myrtillorum.

Vires. Cruorem ex casu vel contusione collectum resolvit & siccatur. Felix Virz. in Chirurgia.

N. Ejusce farina cataplasmata inter Chirurgos usitatissima sunt, fiuntque ex terra sigillata, bolo armeno, sanguine draconis, cerusa, pice, resina, succino, lapid. calamin. succo acacia & similibus adstringentibus & exiccantibus.

3. Cataplasma de nido hirundinis *Mynsicht.*

℞. Nidi hirundinis num. i.

Alb. græci. ℥i℥.

Rad. Alth.

Lil. alb. à ℥j.

Caricar. ping.

Dactylor. ana. num. iiij.

Coque in ∇ ad remanentiam pulvis, postea adde

Ol. Violar.

Farin. Chamæmel.

Fænigr.

Sem. Lin.

Tritic. ana. 3vj.

Cerebr. cati. ℥℥.

Pulv. noct. combust.

hirund. combust. ana. 3ij.

Vitell. ovor. num. ij.

Croc. orient. 3j M. F. Catapl.

Commendatur in angina desperata collo sapius tepide (id quod de omnibus

Cataplasomatis notandum,) applicatum.

Huc pertinent & Anacollemata, quæ nihil aliud sunt quam Cataplasmata frontalia, intercipientæ defluxioni consecrata, adeoque fiunt ex adstringentibus quæ ut plurimum albumine ovi subiguntur, E. gr.

℞. Mastich.

Thur.

Myrrh. ana. 3i℥.

Bol. arm.

Pulv. later. à 3℥.

Croci 3j.

Cum Albumin. ovi, Ol. rosac. & pauxillo acet. F. Frontale.

Vires. Prodest in lippitudine aliisque affectibus oculorum fronti impositum.
Aliud.

℞. Argillæ ustæ.

Farinæ volatil. Staubmeel.

Boli armen. à 3℥.

Suc. Acac.

Hypocist. à 3ij.

Cum Album. ovi & modico aceto F. Frontale.

Vires. Convenit in Hemorrhagiarum.

Huc referendi sunt & Sinapismi vesicatoriaque in forma Cataplasomatis.

Hæc fiunt ex sem. Sinapi, nasturtii, urticæ; radic. thapsiæ, cyclamin. bryon, scyllæ, allii, Euphorb. cantharid. & similibus, susceptis pulpa ficuum, fermento, melle, oxymelite.

lite, fapone & similibus.

5. E. gr. *Sinapismus*.

R. Pulpæ caricar. (in ✕ coctar.)

℥ij.

Sem. sinap. ℥j. M.

Ruborem cuti inducit.

6. *Vesicatorium.*

R. Cantharid. præparat. (i. e. alis & capitibus abscissis, num. xxx.

Fermenti acris. ℥j.

Cantharides pulverisatæ fuscipi-
antur fermento, humectando si o-
pus sit aceto acri.

CAP. XLV.

De Clysteribus.

Clysmus, Clyfma, Enema est li-
quor imprægnatus facultate me-
dicamentali, per syphonem in inte-
stina intromittendus.

Duo ergò continet. 1. Liquo-
rem. 2. Facultates, quibus liquor
imprægnatur.

Liquor is, est decoctum (planta-
rum, pisorum, carnis, &c.) vel si-
milis humor Medici intentioni com-
modus. E. gr. Urina, lac, serum la-
ctis, oleum, & simil.

Facultates Clysterum variæ esse
possunt, purgantes, alterantes, ano-
dynæ, lithontripticæ, carminativæ,
abstergentes, adstringentes, & cæt.
Inter cæteros tamen usitatiores sunt
clysteres purgantes, qui ut pluri-
mum compositi sunt, fiuntque ex
partibus (4. 5.) decocti alicujus e-
mollientis, partib. (1. 2.) olei, ad-
ditis insuper purgantibus ac stimu-
lantibus, aliis v. grat. Electuariis, spe-
ciebus & similib.

N. *Purgantium, dosis duplo major
esse potest in clysteribus, quam in assu-
mendis; oleum additur ubi emolliendum*

*erit, omittitur ubi fortiter purgandum
& revellendum.*

Dosis est ab ℥iij. in infantibus, ad
xij. vel xv. in adultis.

Modus parandi liquefcet uno ac
altero exemplo:

R. Urinæ ℔. i. F. Clyfma in Hy-
drope.

R. Oleum Olivar. ℥v. vj. viij. F.
Clyfma ad leniendam alvum.

R. Herb. emoll. ana. M. ij.

Rad. Alth. ℥j.

Fl. Chamomill. M. ℔.

Fic. ping. N. v.

Vitell. ovi, num. i.

Coque in s. q. aquæ ad ℔. i.

In colatura dissolv. cass. pro Cly-
steribus ℥vj. Bened. laxat. ℥℔. Ol.
Chamæmel. ℥iij. Sal gemmæ. ℥j vel
Sacchar. rubr. ℥℔. ad ℥j. F. Clyf-
ma.

N. *Sunt qui sal commun. vel gem-
mæ ad ℥j. usque injiciunt. Verum quia
podex locus maximè sensibilis est, præ-
stat dosin hanc imminuere.*

Huc referendi quoque sunt Cly-
steres uterini (*μντρεγχουτæ*) qui
itidem

itidem sunt liquores medicamenta-
les per syphonem (*μντρεγχύτην*)
in uterum fundendi. Liquor itidem
hic varius adhiberi potest, aqua stil-
latitia, decoctum, succus vel simile
quid, cui pro rei exigentia admiscen-
tur pulveres, Electuaria, olea & simil.

Dosis pro vice una sufficiens est
℥iij. vel v. vj. præter propter.

Exemplo sint.

1. R. Decocti Equiseti & Tormen-
till. ℥iij. Oleum Myrtin. ℥i℥. Tro-
chisc. de spod. ʒj. M. F. Clyster, in
mensium fluxu.

2. R. Hydromel. ℥iij. v. mell. ℥i℥.
F. Clyster ad eluendum uterum.

3. R. Succ. mercurialis depurati,
vel decoct. rubiæ tinct. Eryng aut
cyclaminis, vel radic. aper. vel sal-
viæ, matricariæ, nepetæ ℥iij. Pulv.
myrrhæ ʒij. F. Clyster ad promoven-
da menstrua.

Ad hunc locum pertinent & In-
jectiones penis, quæ itidem ex liquo-
re conveniente fiunt, sive decoctum
is sit, sive aqua stillatitia, vel simi-
lis.

CAP. XLVI.

De Conditis.

Conditorum constitutionem ab-
solvunt res condienda ac liquor
condiens, quibus pro libitu aroma-
tizans accedit.

Res condiri aptæ sunt, *radices, cor-
tices, caules, fructus, nuces, & flores a-
liquot.*

Duo in rebus condiendis præci-
puè consideranda occurrunt.

1. Quia res condienda vi liquo-
ris intus ac extus perfundi postulat,
mollem illam esse nec nimis crassam
oportet.

2. Quia esui condita præcipuè
destinantur, haut ingrata ac gustu
abominabilia ea sint, fas est. Hinc
si durior & amarior res condienda
fuerit, maceretur antea in ▽ frigi-
da dies (5, 6, 7, 8, pro re nata) sin-
gulis diebus aquam deplendo, recen-

temque dando, vel coquatur insuper
donec mollescat, amarorq; quodam-
modo extrahatur. Cave autem ne
nimia extractione solum cadaver
condiendum relinquatur. His adde,
sin crassior, major, solidior res con-
dienda foret, secundam eam esse, pro
exigentia, secundum longitudinem,
latitudinem, tessulatim, &c.

N. 1. *Loco aque nonnunquam lixi-
vio macerare expedit, hinc aqua simpli-
ci dulcorare.*

N. 2. *Quod si libuerit condita aromati-
zare, aromata condiendis insigi poterunt.*

Liquor, quo res condiuntur est
Saccharum clarificatum & syrupi-
satum, id est, in aqueo liquore dis-
solutum ad syrupi consistentiam,
nonnunquam mel depuratum, ali-
quando muria.

Sic

Sic condiuntur:

I. Radices.

R. Radices benè purgatas (integras si teneræ fuerint, vel iectas, si crassiores) exemptis si opus sit lignosis partibus, redige ad mollitiem & si opus sit, ad saporem gratiorem, ut docui, hinc sicca & cum Sacchari ana. circiter, tantilloque decocti proprii, vel aquæ, coque ad consumptionem humiditatis, consistentiamque Syrupi.

II. Cortices.

Cortices nihil à radicibus peculiare habent.

III. Caules.

R. Caules (à pellicula exteriori purgatos) reduce ad mollitiem, hinc coque cum ana Sacchari in decocto soluti, ad consistentiam.

IV. Fructus.

R. Fructus molliores (e. gr. cerasa, baccas, ribes, berberes, mala persica, & simil.) affunde Sacchari Syrupisati vel mellis part. dimidiam, coque ad consumptionem humiditatis. (alias situm contrahit.)

Duriore, ut poma citria, cytonia, & simil. prius ad mollitiem redigendi sunt, amariore ad saporem gratiorem. Limonia & olivæ muræ imponuntur.

V. Nuces.

R. Nuces virides, perfora stylo, macera dies (9. 10) in ∇ frigida l. a, hinc coque ut mollescant; siccatas aromatisa, configendo cina-

momo aut caryophyllis, cumque sacchariana, ac aquæ q. s. coque.

VI. Flores.

Flores condiuntur affusione Sacchari syrupisati. Sunt autem pauci qui hac ratione integri condiuntur, scilicet flores citri, arantiorum, & interdum rosarum. Ex reliquis fiunt potius conservæ. Capparum flores sale; genistæ sale & aceto condiuntur.

N. Sunt qui flores albumine ovi conquassato illitos saccharo pulverisato aspergunt, solis calori exponunt, floresque hac ratione integros coloratosque conservant.

Condua officinalia usitatiora sunt.

Condita Aurantia poma integra ac in partes dissecta.

Aurantiorum flores
cortic.

Berberes

Borragin rad.

Calamiaromat. radis.

Calisia

Cerasa amarena

Cichor. rad.

Citria poma integra,
in taleolis.

Citria maxima cum Carne
Citrinat.

Citria sicca, truckener Citrinat.

Citri cortices, etagemachte Citron
Schalen.

flores.

Consolid. maj. rad.

Corna.

V

Cydonia.

Cydonia, eingemachte Quitten.

Cynosbati bacca, eingemachte Han-
bütten.

Enulae rad.

Eryngii rad.

Lactucae Hisp. caules sicci, truckne
Lactuc.Mala armeniaca praecocia, ein-
gemachte Möllelen / oder
Mammelseucken.

Mespila integra,

Mirobalani Belliric. } afferun-
Chebulae } tur con-
Citrinae } dita ex
Emblicae } India.Nuces Indicae, scilicet moschatae,
cum involueris, ganze Mus-
catnuß mit den Schelffen.Nuces moschatae, scilicet sine invo-
lueris, eingemachte Muscato-
nuß ohne Schelffen.

Nuces Juglandae.

Persica.

Pimpinellae rad.

Piper nigr. in racemis ex India
affertur.Pruna sylvestria, eingemachte
Schlehen.

Pruna citrina, eingemachte Spelling

Pyra muscatella, eingemachte Bus

eferbierlein / oder Muscateller
Bieren.

Rhabarbarum

Ribes,

Satyrii rad.

Scorzonerae rad.

Sorba, eingemachte Spenerling.

Zedoariae rad.

Zingiber. Chinense.
commune.

Huc & passulae laxativae.

Sunt & quae conduntur aceto; sale, &
simil. ut

Modus condiendi est.

1. Consperge cum sale ac com-
prime, ut sal in exudante humiditate
liquefcat.N. Si res condienda minus succulen-
ta fuerit, affundi poterit modicum ∇ a.2. Affunde $\ddagger$ stentque ut pene-
trent, vel si nimium liquoris sit, ex-
halet aliquantulum.

Sic prostant.

Condit. Cappares.

Cucumeres.

Oculi genista.

Limonia poma.

Olivae.

Portulacae summitates.

CAP. XLVII.

De Confectionibus Saccharatis.

Confectiones Saccharatae;

id est:

RES Saccharo obductae sunt.

1. Saccharatae sc. seu Saccha-

raceae simpliciter ita dictae. 2. Con-
fectiones Saccharo candi seu candi-
fatto incrustatae. His 3. subjungere
licet Sacchara succis florum certo-
rum

rum sub colore horundem imprægnata. Sacchara insuccata non immerito vocaveris.

*Modus conficiendi confectiones
Saccharatas.*

R. Rem conficiendam, inde pelvi eupræ (Confect Kessel) saccharumq; syrupisatum paulatim instillando, continuo supra calorem versa, ut humiditate absumpta Saccharum rei conficiendæ adhæreat, ac tandem instar crustæ eandem obducatur.

Res quæ hoc modo conficiuntur sunt semina, nuclei excorticati, aromata, radices, cortices, ut & flores ac summitates sed raro.

N. 1. Semina si opus sit preparantur prius macerando in †, ut semen Cor. andri.

N. 2. Si amariora conficienda fuerint, corrigi volunt antea, ad modum, quem in conditis docuimus.

Res qua confectiones confiunt est Saccharum Canariense, interdum Saccharum candisatum.

Plerumque primum amylo res conficiendæ obducuntur, hinc Saccharum superducitur. Unde duplicis generis confectiones proflare solent; finæ scil. ex mero saccharo, & minus finæ ex amylo & saccharo uti dictum præparatæ.

Modus conficiendi confectiones saccharo candisato incrustatas non differt ferè à modo condiendi, nisi sola brodii condientis saccharati consistentia, nimirum hoc si crasti-

us fuerit, saccharum in cryсталlos concrefcit, resque injectas q. crusta obducit.

Confectiones usitatiores Saccharata sunt.

Confectio Amygdalarum dulcium
vberzogene süsse Mandeln.

Amygd. amarar.

Anisi, vberzogen Anis Samen.

Laxativi, Purgier Anis Zucker
Calami aromatici, vberzogen Kal-
mus.

Cardamomi minoris, Cardamo-
men Confect.

Carvi, id est, feminis, vberzogen
Kümmel.

Caryophyllorum, vberzogen Negel
Cichorei rad. vberzogen Cichoreenw.

Cinæ. Santonici. sem. lumbricorū
vberzogen Wurmsamen.

Cinamomi, Zimmer Confect / vber-
zogen Zimmer.

Coriandri, vberzogen Coriander.
magni, mit grosser Crispatur.

Corporis sine anima, confectio
Moschardina, moschata, Bisem 3.

Cubebæ, vberzogen Cubeben.

Dauci communis, vberzogen wild
Möhrensamen.

Foeniculi

Lavendulæ florum.

Macis

Majoranæ sem.

Pimpinellæ rad.

Pinearum

Zedoariæ

Zingiberis.

*Confectiones Candisatæ scilicet Saccharo
candi incrustatæ.*

Confectio Acori, Candisiten Calmus

Aurantior. cort.

Caryophyllorum

Cinnamomi

Citronata i. e. cort. citri
major.

Citri cort. i. e. minor.

Macis

Nucis moschat.

Zingiberis.

Sacchara insuccata

Saccharum rosaceum

violaceum, &c.

CAP. XLVIII.

De Conservis.

RES conservisandæ conservandæ
ut plurimum flores sunt, raro her-
bæ, rarius radices, rarissimè caro
fructuum.

Modus.

R. Quod conservisare volueris,
conquassa (mortario præcipuè lapi-
deo pistilloque ligneo) atque inter
quassandum admisce Saccharum.

Proportio Sacchari variat: In re-
bus humidioribus ac mucilaginosi-
s conservisandis, recipitur duplum:
in siccioribus; ad triplum usque a-
scenditur, additurque nonnihil ∇ æ
stillatitiæ.

Flores & herbas recentes conser-
visare oportet, attamen si nimia hu-
miditate scateant, in umbra exicca-
ri aliquantulum expetunt.

N. 1. Sunt qui ex floribus ac sac-
charo S.S.S. faciunt, soli que id ipsum ex-
ponunt. Alii Iulepum conficiunt, eum-
que admiscendo conservisationem absol-
vunt.

N. 2. Poteris itidem, si volueris,
flores vel herbas conservisandas in mi-

*natissimas antea incidere partes, hinc
addito Saccharo conservisare uti dictum.*

Radices prius coquendæ sunt, dein
conquassandæ, vel & per setaceum
trajiciendæ, hinc conservisandæ.

Caro fructuum omnino setace-
um trajici expetitur.

Conservæ usitatiores sunt.

Conserv. Absynthii romani è sum-
mitatibus.

Acaciæ flor.

Acetosæ fol.

Acetosellæ fol.

Anthos, id est, flor. rorismar.

Betonic. fl.

Borragin. fl.

Buglossæ. fl.

Calendular. fl.

Cardui bened. summ.

Cichorii ex fl.

Citri pulpæ s. medullæ.

Cochleariæ fol.

Consolidæ major. flor.

Euphragiæ summit.

Fumariæ summit.

Galegæ summ.
 Genistæ flor.
 Heder, terr. compos. Aug.
 Liliorum alb. fl.
 Lavendulæ fl.
 Liliorum convall.
 Majoranæ summit.
 Malv. fl.
 Meliss. fl.
 Menthæ fol.
 Nymphææ alb. fl.
 Papav. errat. fl.
 Portulacæ fol.
 Pœoniæ fl.
 Persicorum fl.

Primulæ veris fl.
 Prunellæ fl.
 Pulegii summit.
 Rosarum albar.
 rubrarum recens & antiq.
 Ⓞ-lata.

Salviæ fl.
 Sambuci fl.
 Scabiosæ
 Scordii
 Tiliæ fl.
 Tunicæ fl. i. e. caryophyll, hort.
 Tussilaginis fl.
 Veronicæ summit.
 Violarum martiarum.

CAP. II.

De Decoctis.

DEcocta fieri possunt ex rebus omnibus, quæ pronæ sunt, vires elixatione brodio suo communicare, adeoque ex *mineralibus, vegetabilibus, & animalibus.*

E *Mineralibus* non respuunt decoctionem Terræ crudæ calcinatæve, Lapides calcinati, Metalla calcinata, Antimonium crudum & calcinatum, ♂us crudus, cinnabaris, Lithargyrium, ♄r. Nimirum aquæ etiam simplici incoctæ vires quasdam impertiunt, maximè tamen, si adhibitus fuerit liquor facultate penetrante gravidus, qualis Vinum, Acetum, Aquæve stillatitiæ. Quin & Metalla ignobiliora, potissimum si calcinata ea fuerint, verbi gratia, minium, cerusa, limatura ferri calcina-

ta, & sim. decoctioni apta sunt. Decoquuntur autem hæc omnia in pulveres redacta.

Ex *Animalibus* decoctioni parent partes carnosæ, membranosæ, cornua tum cruda raspata, tum calcinata, & simil.

Verum enimvero, hic loci de Decoctis potissimum agemus potentis, in praxi usitatoribus, quæ Apozemata communiter dicunt. Hæc parantur in primis è *vegetabilibus*: videlicet è *radicibus, corticibus, herbis, floribus, baccis, fructibus, lignis.* Superadditis tamen nonnunquam sed rarò nonnullis è *mineralibus* aut *animalibus.*

Liquor in quo res eæ communiter elixantur, est aqua fontana, (hæc adhiben-

hibenda, quoties alius alicujus mentio nulla fuerit facta.) aqua pluvia, aqua destillata, (sed non adeò commodè ob spirituosæ portionis exhalationem, nisi coctio in diplomate instituat,ur,) serum lactis, hydromel, Vinum. Hoc præstat in fine coctionis superinfundere.

Quantitas liquoris ad res coquendas varia sumi solet, prout sc. res longiorem vel breviorē coctionem experierint. Duriores siquidem ac solidiores ut diutius sunt coquendæ, ita majorem liquoris quantitatem requirunt, quippe coctione liquor paulatim exhalat. Sumitur autem e. gr. proportio quadrupla, sextupla, decupla, duodecupla, &c. Respondent enim Man. 1. ʒb. ʒv. vel ʒvj. pugillo ʒij vel ʒiij.

Modus parandi absolvitur.

1. Præparatione ad decoctionem.

2. Decoctione. 3. Clarificatione.

1. Præparatio fit incidendo, contundendo, radendo, limando, &c.

2. Decoctio fit vulgariter. 1. Δ e cudo. 2. Vase aperto æneo stanno obducto. 3. Ordine observato, s. a. Est autem coquere s. a. materias coquendas non simul & semel injicere, sed diversis vicibus, prius posterius, prout naturæ volatilioris, fixioris, mollioris, durioris, solidioris, res fuerint. Nimirum si cornua, ligna, cortices, radices, folia, semina, aromata ac flores decoctioni destinantur, primum

cornua, ligna, cortices & radices aliquandiu coquenda sunt, hinc folia ac semina superinjicienda, tandem quoque sub finem decoctionis, aromata & flores; utpote quorum vis facile in auram evanescit.

N. Res duriores macerantur prius aliquandiu.

3. Depuratio fit vulgariter albumine ovi, cum quo decoctum expressum, vel saltem colatum ebullit, quod dein per colum trajicitur. Vide libr. 1. cap. 14. Clarificare.

Usurpatio: Quia saporis minus grati ferè sunt decocta, gratia conciliatur Saccharo Syrupove addito ad singulas doses ʒj. plus minus pro palato ægroti. Quin imò & aromaticus sapor superaddi ferè solet, nonnihil ex aromatibus commiscendo.

Sunt decocta celebriora.

Decoctum

Alterans, vide infra N. 1.

Aperitivum majus. A.

-----um Rhabarb. A.

minus s. lenitivum

minus A.

Capillorum veneris, A.

Carminativum Clysmaticū, Cord.

Clysterum remollientium, Cord.

Commune ad dissolvenda solutiva Cord. Renod.

Commune Medicinale cum & sine sena. A.

Epati-

Epaticum 2.

Epatis vituli, 3.

Epithymi, A.

Florum & fructuum, A.

Fumariæ.

Hystericum, 4.

Majale, 5.

Pectorale simplex & compositum A.

Purgans Quercetan, 6.

Splenis bovis, 7.

Senæ, v. A.

Decoctum Alterans.

℞. Santal. rubr. ʒss. (alii ʒvj.

Succ. citri recent. ʒiʒ. (alii ʒj.

Sacchar. clarificat. ʒj.

Aqu. fontan. puriss. ℔. iij.

Stent in maceratione per noctem, mane coquantur ad ℔iʒ. co-
lentur, ac servantur pro usu.

N. Alii addunt & Spir. ʒi ʒj.

Alter.

℞. Santal. rubr. ʒss.

Sem. citr. ʒss.

Fl. Rosar rubr. p. iʒ.

Sacchar. candi. ʒj.

Spir. ʒi ʒss.

Aqu. fontan. ℔. iij.

Digerantur per noctem, hinc
decoquantur ad ℔. iij.

Colaturæ adde

Rob. ribium

Succ. citri.

Sacchar. depurat. à ʒj.

Vires. Refrigerat, cor viresque
confortat.

Decoctum Dialale Cl. D. D.

Lud. ab Hornig.

℞. Rad. fassafr. ʒj.

Lign. visc. Querc.

Lentisc. à ʒvj.

Fol. Beton. M. j.

Parata pro decoctione coq. in
aq. pluvialis limpida Mensur. iv.
bulliant per $\frac{1}{4}$ horæ, postea inde
ʒ. crudi ʒj. in petia ligati & por-
ro bulliant donec mensura una &
dimidia sit consumpta.

Vires. Catarrhis medetur, sca-
biemque curat, impuritates tum per
insensilem transpirationem, tum per al-
vum educens. usus: mane haustus cali-
de assumptus.

*Decoctum Epati-
cum.*

℞. Rad. Aristoloch. rot. ʒj.

Rhabarb. opt. ʒss.

Chamæleon. nigr. ʒij.

Rad. Petrosel.

Cichor. à ʒvj.

Cardopat. ʒij.

Herb. Endiv.

Scabios.

Betonic.

Acetos. à Mf.

Sem. Fœnic. ʒj.

F. Decoctio in ▽ font. ℔.
iiij. ad consumpt. tertiæ partis.

Decoctum Epatis Vituli.

℞. Epar vitul. in frusta incisum,

Santal. rubr.

Cinamom. ana ʒss.

Spic. nardi.

Rosar.

Rosar rubr anap. i.

Conserv. flor. cichor. ʒj.

Trochisc. Rhabarb.

Eupator ana ʒvj.

Coque in phiala capaci bene occlusa calori balnei ferventis horas 7. vel 8. donec hepar totum ferè in liquorem redactum sit, quem ad perfectionem decoque addendo si velis saccharum.

Vires. Conducit in omnibus Epatis affectibus, & imbecillitatibus; in fluxu præsertim hepatico & hydropsi.

Dosis ʒij. iij. mane ac vespere.

Quercetan. in Pharmacop. Rest. cap. 26.

N. Eodem modo fieri quoque possunt decocta Pulmonum non solum Vulpis, sed & Vituli & agni, addendo pectoralia affectibus pulmonum congrua. Quercetan. Decoctum Hystericum.

℞. Herb. puleg.

Artemis.

Abrotan.

Matricar.

Meliss.

Verben.

Serpill. ana M. j.

Rad. Pimpinell.

Baccar. Lauri, ana ʒij.

Castor ʒj.

Sabin. ʒij.

M. & lege artis F. decoctum.

Vires. Ciet menses, vicrumque roborat.

Decoctum Majale.

℞. Herb. Fumar. Mj.

Summ. Lupul.

Cichor.

Agrimon.

Asplen.

Abynth. pont. à Mf.

Rad. Polypod. ʒß.

Glycyrrhiz. ʒß.

Fol. Sem. ʒij.

Sem. Anis. ʒij.

Omnia quæ haberi possunt recentia, misce cum reliquis ac coque in serilactis lb. iij. ad tertias.

Colaturæ adhuc calidæ infunde per noctem

Rhabarb. el. ʒij.

Spic. indic. gran. viij.

Schænanth. ʒi.

Ebulliant semel ac iterum, hinc colentur.

Vires Sanguinem purificat.

Dosis ʒ. v.

Decoctum purgans pro delicatis.

Quercetan.

℞. Follicul. sen. i. st ʒvj.

Aqu. pomorum redolentium aut fragorum q. s. pro una vice

Macera vase clauso per horas 24. addendo parum succi Limonum, hinc bulliant, fortiterque xprimantur, adde

Succi pomorum redolentium recentis, ʒi.

Sacchari candi si libet.

Clarifica cum albumine ovi, ac aromatiza cum ∇ cinamomi.

Vires. Leniter purgat sine fastidio.

Decoctum splenis bovis.

℞. Splenem bovis integr. in frustra incisum.

Cina.

Cinamom. grossè contus. ʒj,

Caryophyllor. ʒß.

Croc. ʒij.

Vini alb. seu malvatic. q. s. ad humectandam solummodo materiam.

Inde in vitrum capax, quod benè clausum in MB. ferventissimo, hor. 24. ebulliat, donec splen in particulas minutissimas coctus & consumptus fuerit, magnaue Juris exquisitissimè cocti, & fragrantissimi copia restet.

Vires. Specificum est ad duritiem & obstructionem lienis & mensium suppressionem.

Dosis ʒiiij. continuando per quatuor aut quinque dies, cum menses fluere soliti sunt. Quercetan. in Pharmac. Restit.

N. Potest itidem redigi in formam Extracti, vide infra.

Plures decoctorum formulas qui expetit, adeat Quercetanum in Pharmacop. rest. Weckerum, Poterium, & simil.

CAP. L.

De Eclegmatis, Lohoch, Linctibus.

Materiam præbent pectoralia: videlicet pulveres, conservæ, mucilagines, syrupi, decocta, mella, pulpæ, sapæ, & simil.

Modus parandi.

℞. Pulveres convenientes, fructus, gummi arabicum, Tragacanthum, succum glycyrrhizæ, amyllum, &c. incorpora (in mortario, piloque ligneo) cum mellis, syrupi, mucilaginis, decocti, & simil. liquoris glutinosi, q. s. donec exactè mixta & mellis consistentiam nacta fuerint.

Ex tempore quæ præscribuntur, fiunt ex Eclegmatis usualibus, pulveribus; conservis; cum syrup: q. s. incorporatis, vel ex solis syrupis cum sacchar. candi vel penidiati, q. s. mixtis.

N. I. Decocta itidem ac succi in formam Eclegmatis cum Saccharo coqui possunt.

N. 2. Proportio pulveris est ferè unc. ʒ. ad syrup. unc. ij.

Elegmata usualia sunt.

Lohoch, ad asthma, s. scyllæ compos.

de Cassia vid. infra.

N. I.

de Caulib.

de Farfara

de Papavere

Passulatum, N. aliud

vide infra 2.

de Pino

de Portulaca

de Pulmone vulpis

Sanum & expertum

è succo scyllæ

I. Lohoch de Cassia pro Clysteribus.

℞. Fl. Herb. Malvæ

Mercurial.

Parietar.

X

Violar.

Violar.

Betæ

Absynth. ana.

Coqu. in f. q. aqu. ad lb̄ iv.

Adde pari pondere Medull. cass.
& mellis despumati ana F. Lohoch.2. *Lohoch passulatum* s. *Electua-*
rium passulatum.

℞. Passular. minor. unc. iiii.

Sacchar. cand. unc. ij.

Aqu. Scabiosæ.

Fœnic.

Farfar. à unc. ij.

F. l. a. Eclegma.

Vires: *Confert in Tussi; acrimoniam*
Catarrhorum mitigat.

CAP. LI.

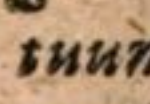
De Electuariis & Mixturis.

Electuaria sunt, vel molliora, (in
consistentia confectionum opia-
tarum) vel solidiora in tabulis. Prio-
ra sunt hujus loci.

Modus parandi varius est adeoque
potius exemplis quàm regulis de-
monstrabilis.

Electuaria vulgaria (confectiones
opiatae cōmuniter appellatae,) fiunt
ē pulveribus minutissimis, melle de-
spumato calente, (rarò saccharo sy-
rupisato) susceptis, quibus solubilia
si admiscenda ea sint, seorsim disso-
luta subinde affunduntur, postmo-
dumque ad fermentationem loco
tepedo reponuntur.

Reliqua fiunt sola ferè mixtura, scil.
pulverū, electuariorū usualium, cō-
ditorum (in frusta dissectorum) con-
servarum, extractorū seu essentiarū,
& simil. quæ suscipiuntur liquore,
maximeq; syrupis q. s. ad consistenti-
am. Et hæc dicuntur vulgò *mixtura.*

N. *Adduntur & interdum pauca*
guttula oleorum stillatitiorum, vel spiri-
tuum *isve.*

Sunt Electuaria, tūm alterantia,
tūm purgantia.

Electuaria alterantia usitata sunt.

Electuarium

Diacorum Aug.

Pseudoacori, *vide infra*. N. 1.

Alexipharmacum 2.

de Ciconia 3.

Alkermes, s. Confectio Alker-
mes.

De Allio, 4.

Anacardinum; s. confectio Ana-
cardina, s. confectio sapientū. A.

Antidotus Matthioli, A.

Archigenis, A.

Athanasia magna, A.

Aureum Alexandrinum, A.

Camphoratum, 5.

Chalybeatum A.

Chalybeatum, Horatii Augeni, 6.

Corroborans specificum croll. 7.

Cordial. 8.

de Croco, 9.

Diacodium, A.

Diureticum Montag. A.

de Ferri scoriis, A.

de baccis lauri Rhafis, A.

Micleta Nicolai, A.

Mithridatium, A. C.

Nucum, 10.

Diao-

Diaolibanum, C.

de Ovo,

Papæ s. Guidonis contra pestem A.

Philonium Mesuæ, A.

persicum Mes. A.

majus s. Romanum Nicol. A.

Tharsense Galeni, A.

Regum, 11.

Requies Nicolai cum saccharo, A.

Resumptivum Fernelii

C.

Dia-satyrium, A.

Scorbuticum, 12.

Dia-scordium Fracastor, A.

Theriaca Andromachi, A.

Diateffaron, A.

Communis, A.

Triphera magna, A.

minor, A.

Saracenica, A.

El. Vitæ Arnold. de V. N.

N. *Quia species aromatica ad electuaria, cum melle vel saccharo conficienda, ordinata olim fuerunt, & harum pleraque Electuarij nomine communiter adhuc veniunt, quas vide infra; Præstaret tamen species ab Electuarijs distinguere.*

Electuaria lenientia usitata sunt;

Electuar.

Diacassia cum manna, A.

Diacatholicum, Antidotus Catholica Nicolai, A.

Diaprunis simpl. A.

solutivum, Diadamasenum, A.

Hiera picra Galemi, s. simplex, A.

Lenitivum Florenzolæ, A.

de Manna, A.

Triphera Persica Damasceni, A.

Elect. Purgantia usitata,

Electuar.

Diasarum Fernelii, *vide infra*, 1.

Antimoniale, 2.

Benedicta laxativa, Nicol. A.

Diabalzemer. s. Elect. Sennatum

A. Renod.

Diacarthami s. Diacnicu, A.

Caryocostinum, C.

Catharticum Imperiale, Nicol. C.

de Citro solutivum, A. C.

Diacydonites s. Diacydonium laxativum, A. N. *ad Gelatinas referri potest.*

Episcopi s. Elefscoph. A.

Hamech, s. confectio Hamech major, A.

Hiera composita, A.

Logadii, A.

Pacchii, Archigenis, Ruffi, s.

Diacolocynthidos, A.

Indum majus, A.

Diaphænicum Mesuæ, A.

Fernelii, A.

de Psyllio, Montagnanæ, A.

Rosarum Mesuæ, A.

de Succo rosarum Nicol. A.

N. *Usitatus est in Tabulis.*

Diafebesten, Montagnanæ, A.

Diasenna Nicolai, A.

Huc Passulæ laxativæ, A. C.

ELECT: ALTERANTIA.

1. *Elect. Pseudoacori stomachicum.*

2. Rad. Pseudoacor. à cortice exteriori mundat. lb. 1. minutissime incisæ & conquassatæ infundantur in Vini rubr. ♂ ♀ (3. 4.) Hinc co-

X 2

que

que ad consumptionem vini, mol-
liciemque radicum.

Postmodum adde mellis depu-
rat. ℥ij. vel ijs. iterum parum coctis
addantur Zinzib. optimi minutim
incis. ʒ. iij. vel iiij. misceantur opti-
me l. Δ ad consistentiam; hinc re-
move ab Δ & immisce.

Pulv. Cinam. acer. unc. ʒ.

Piper long. ʒij.

Galang.

Nucist.

Macis

Cubeb.

Cardamom. ana ʒiss.

Gran. paradif.

Piper. nigr. ana ʒ. i. plus mi-
nus F. Elect.

N. *Alij admiscunt amygdal. dulc.
& pineas excort.*

*Vires. Confortat stomachum & ca-
put frigidum, excrementa incidendo ex-
iccando, &c.*

*Dosis ad magnitud. avellanæ vel ju-
glandis; mane ac vespere.*

Electuarium Alexipharmacum,

Cl. D. D. P. ri de Sp. F. F.

℞. Rad. Diptamn.

Garyophyllat.

Cyper. rot. à ʒiss.

Asari ʒvj.

Ireos flor. ʒiiij.

Fol. Rut.

Fl. Rosar. rubr. à ʒiss.

Fl. Diptamn. cret. ʒiiij.

Spic. indic. ʒiss.

Cinamom.

Croc. or. à ʒss.

Baccar. Junip.

Laur. à ʒ. vj.

Mastich. ʒiss.

Agar. tr.

Myrrh. el. à ʒij.

Bol. arm. præp.

Spec. liberant. à ʒvj.

Contundantur subtilissimè & cri-
brentur. Postea

℞. Nuc. jugland. ʒiiij.

Fic. pingu. ʒix.

Conquassentur simul additoq;
modico vini trajiciantur per cribrū
ad pultis consistentiam. Deinde

℞. Sacchar. opt. ℥iiij. ʒiiij.

Dissolve cum aquæ q. s. Δ lento.
Postea adde.

Mellis despumat. ℥iiij.

Coque ad aquæ consumptionem.

Deinde adde

Pulticulam illam ficuum & nucū

Theriac. Andr. ʒix.

Conserv. ros. rubr. ℥iij.

Succ. Absynth. inspiss. ʒiss.

Misce optimè cum spatula li-
gnea dein removeantur ab igne, &
agitentur continuo, donec refrixe-
rint, postea adde pulveres, miscean-
turque perfectissimè, in fine adde

Ambraë gris. drach. i.

Mosch. ʒj.

F. Electuar.

*Vires. Usus ejus creberrimus fuit in
seuissima illa nupera peste, in qua tam
preservando, quam curando profuisse
compertum est.*

Ele-

*Electuar. Alexipharmacum de
Ciconia; Arcanum Alexi-
pharmacum.*

℞. 1. Recentem ciconiæ sangui-
nem, destilla per MB. remanentem
in cucurbita sanguinem exicca &
pulverisa. Hinc

2. Extrahe Sal ex ventriculo ci-
coniæ incinerato, beneficio aquæ il-
lius ex sanguine destillatæ, idque
pulverisatæ illi sanguinis remanen-
tiæ admisce.

Hiscæ 3. addantur in vitro satis
capaci:

Succin. alb. el. ʒ. i.

Corall. rubr.

Baccar. matur. uvæ inversæ.

Essent. Mumia.

Rad. Anthor. à ʒ. β.

Lap. Bez. or. drach. iij.

Theriac. opt. unc. iβ.

Hoc cum oleo pini (ex nucl. ex-
press.) incorpora, deinceps tantum
olei superaddendo, ut digitos 3. vel
4. latos emineat. Tandem insolentur
aliquandiu orificio vasis diligen-
ter obstructo, quo enim vetustius eo
melius.

Vires. *Efficacissimum est contra o-
mnia metallica, animalia & vegetabi-
lia venena, quæ tùm vomitu, tùm seces-
su, tùm sudore expellit.*

Dosis unc. β. cum haustu ∇æ vini,
vel lactis tepidi. Croll.

N. Loco ⊖ ex ventriculi cinere ex-
tracti mallem ipsas tunicas pulverisatas
admiscere.

4. *Electuarium s. mixtura de
Allio.*

℞. Digitor. allii, num. iij.

Frixis & contusis cum melle &
mithridatii drach. iij. adde

Sperm. ceti.

Granor. juniper. ana ʒj.

Castorei ʒij.

Pulv. parietar. ʒj.

Oxymell. squillit. q. s. F. Elect.

Vires: *Insignium virium est con-
tra colicam.*

5. *Electuarium Camphoratum
Kegleri.*

℞. Rad. Diptamn. alb.

Tormentill. à drach. ij.

Zinz. alb. unc. ij. (rectius ʒβ.

Sacchar. cand. unc. ij.

Margarit. præparat. unc. β.

Nuc. vomic.

Os de c. c. à drach. ij.

Camphor. unc. i.

Theriac. Andr. unc. iv.

Sacchari alb. in aq. acetos. fo-
lut. q. s. F. Electuarium.

Vires. *Alexipharmacum ac sudo-
riferum est, maximique usus in morbis
malignis.*

Dosis drach. j. ad ij. &c.

Paulo aliter.

℞. Rad. Diptamn.

Tormentill.

Zedoar. ana unc. β.

Zinzib. drach. ij.

Herb. card. bened. unc. β.

Turb. alb. & gum.

Nuc. vomic. à unc. β.

Rhabarb.

Ol. de c. c.

Oc. à drach. i.

Camphor. unc. i.

Sacchar. cand. unc. i.

Theriac. Androm. unc. vi.

M. F. Electuarium.

6. *Electuarium Chalybeatum Horatii
Augenij.*

℞. Piper.

Zinzib. ana unc. ℞.

Cardamom.

Caryophyllor.

Doronic. aut Angelic.

Croc. ana drach. ij.

Tamarisci. unc. ℞.

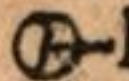
Sem. Basilic.

Anis. ana drach. ℞.

Limatur. chalyb. præp. ℞. ℞.

Mellis despumati, ℞iij.

F. Electuarium.

Vires. *Confert in intemperie frigida
mulierum.*7. *Electuarium corroborans specificum
s. Medicamentum specificum omnium
septem membrorum principalium.**Crollij.*℞. Ol. succini ter vel quater (per Majoranæ vel simil.) rectifi-
cati drach. ij.Spir. li veri,Salis cranii human. (vel magiste-
rii, ana unc. ℞.

Tincturæ croc. or.

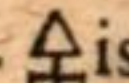
Granor. alkerm. ana ℞ij.

Sal. margarit.

Corallor. ana ℞ij.

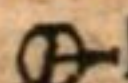
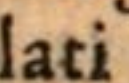
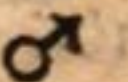
Ol. Cinamom.

Macer. ana ℞℞.

Lact. is ℞ij.

Extr. Spodii ℞i℞.

Antimon. diaphoret. ℞℞.

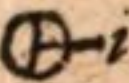
Magist. ℞ij. i latiTinctur. croc.

Extr. chelidon.

Rhabarb. ana ℞. ℞.

Liquor. crystall.

calcul. microcosmic. ana ℞. j.

Cum extracta & inspissata The-
riacæ essentia melle juniperino, con-
serva rosarum, addendo pro libitu
saccharo rosaceo, F. electuarium,
addita Moschi & Ambræ, ana dra-
chma i.N. *Propter ventriculi sympathiam
cum reliquis membris addantur spirit.*
 i veneris drach. ij. atque Ol. Nucist.
stillat. drach. ℞.

Dosis à gr. 5, 6, 7. usque ad 20. &c.

8. *Electuarium seu mixtura cor-
dialis.*

℞. Conserv. rosar. unc. viij.

Borrag.

Bugloss. à unc. iij.

Violar unc. ij.

Nymph. unc. i℞.

Confect. Alkerm. unc. ℞.

Pulp. citr. condit. unc. iij.

Fl. citr. condit. unc. ij.

Spec. Diarrhod. Abb. ℞. ij.

Margarit. præparat. 3. ij.

Corallor. utrorumque ana ℞iij.

Lign. Aloës pulv. ℞iij.

Ambr. gryf. gran. vj.

Fol. $\odot$ num. x.

Cum syrupo acetos. citri q. s.
F. mixtura.

Vires. *Spiritus vitales Balsamum-
que natura corroborat.*

Dosis ad magnitudinem avellanae,

9. *Electuar. de Croco.*

$\mathcal{R}$. Croc. or. unc. i.

Rad. Zedoar.

Tormentill.

Nuc. vomic. à drach. ij.

Camphor. $\mathfrak{z}$ j.

Sem. Eruc.

Rad. Diptamn. alb.

Angelic. à drach. ij.

Petalit drach. iij.

Theriac. venet. vet. $\mathfrak{z}$ vj.

Mithridatii. unc. vj.

F. *Electuarium.*

Vires. *Alexipharmacum est Kegle-
riano nihil vel parum cedens.*

10. *Electuar. Nucum.*

$\mathcal{R}$. Nuc. jugland. num. xx.

Ficum, ping. num. xv.

Rut. unc. i.

Sal. commun. $\mathfrak{z}$ ss.

Mellis, unc. ij.

M. F. *Electuarium.*

Vires: *Alexipharmacum est.*

11. *Electuar. Regum.*

$\mathcal{R}$. Pinear. unc. iß.

Rosar. rubr. drach. ij.

Amygd. dulc. unc. ß.

Santal. citrini. $\mathfrak{z}$ ij.

Ambr. gris. $\mathfrak{z}$ ss.

Moschi, gran. iij.

Sacchari albiss. in ∇ rosar.

fragrantiss. solut. lb. i.

Vires. *Refrigerat, exiccat, nutrit,
corroborat, &c.*

12. *Electuarium Scorbaticum.*

$\mathcal{R}$. Conf. cochlear. $\mathfrak{z}$ iijß.

Chamædr.

Meliss.

Rosar. incarnat.

Acetosit. citri à 3. vj.

Condit. calam. arom.

ZZ.

Rad. Pimpinell.

Cort. citri à $\mathfrak{z}$ ij.

Extr. Absynth.

Juniper.

Sem. Sinap.

Eruc. à $\mathfrak{z}$ ij.

Cardamom.

Cinamom. à $\mathfrak{z}$ j.

$\mathfrak{z}$ $\odot$ -ti. $\mathfrak{z}$ iss.

Ol. Anis. $\mathfrak{z}$ j.

Cinam. $\mathfrak{z}$ ss.

Cum Spir. de Cinam. & de cochlear.
q. s.

F. *Mixtura.*

Vires. *Reserat obstructions mesen-
terij lienisq; tenorem corroborat, ideoque
in scorbutico affectu virium est insigniū.*

*Dosis magnitudine juglandis parva
mane jeiuno stomacho assumpta.*

ELECTUARIA PURGANTIA.

1. *Diasarum Fernely.*

$\mathcal{R}$. Syrup. menth.

violar. ana unc. viij.

Coquantur in mellis crassitiem
sub finem subducto igne insperge:

Radiciis peponis arefactæ.

Semi-

Seminum raphani & urticæ mace-
ratorum in ∇ rosarum, & arefacto-
rum, & tritorum ana unc. i.

Rad. asar. contritæ & cretæ $\mathfrak{z}$ ij.

Cinamom.

Sem. fœnic. à drach. iij.

Confice in electuarium li-
quidum.

Vires. *Omnis generis humores cir-
ca ventriculum & præcordia exuberan-
tes, vomitione ducit, non continuato, sed
ex intervallis facto impetu, seni atque
prægnanti tutum ac facile.*

Dosis drach. iij. vel unc. $\mathfrak{ss}$. ex aqua
hordei vel ex mulsa.

2. Electuarium Gale Crollij.

$\mathfrak{R}$. Vitri $\mathfrak{Q}$ correct. per $\mathfrak{X}$ vide libr. 3.

Theriac. Androm. à unc. ij.

Nuc. moschat.

Mastich.

Cort. arant.

Corall. rubr. præp. à drach. ij.

Caryophyllor.

Sem. Fœnic.

Coriandr. præp. à unc. ij.

Pulverisentur optimè & commi-
sceantur, F. Massa pilularum, cum
miva cydomiorum, q. s.

Vires. *Purgat minori violentia, quam
vitrum, ac inprimis per secessum.*

Dosis debiliori pilula una magnitudi-
ne pisi, fortiori dua.

CAP. LII.

De Elixiris.

ELixyr in officinis est liquor spiri-
tuosus, facultatibus præcellenti-
bus, mediante infusione imprægna-
tus. Hinc convenit ut plurimum
cum Tincturis liquidis.

*Modum parandi singula ferè
suum obtinent.*

Vsitatiora sunt:

Elixir Citri, N. 1.

Camphora, 2.

Epilepticum Ant. Greyen. 3.

Crollij. 4.

Cratonis. 5.

Juniperinum, vide libr. 4.

Pestilentielle. 6.

Nephriticum. 7.

Elixir Proprietatis. 8.

Vterinum Croll. 9.

Vite Matthiol. August.

majus Quercet. 10.

minus Quercet. 11.

1. Elixir Citri.

$\mathfrak{R}$. Cortic. citr. recent. ab albican-
te medulla separator. $\mathfrak{lb}$. iij.

$\mathfrak{V}$ i non rectif. $\mathfrak{lb}$. xij.

Macerentur aliquandiu, postea
destillantur per vesicam cum refri-
geratorio, donec phlegma stillare
incipiat.

Huic spiritui, cum pauxillo croci
tincto, adde

Succ. citri purific. $\mathfrak{lb}$ is.

Habebis Elixir citri.

N. Sennertus addit quoque ∇ m ro-
sarum $\mathfrak{lb}$ is, in qua soluta Sacchar. cand.
unc. x.

Vires.

Vires. Elegans est cordiale & antidotus contra pestem & aëris contagia.

Dosis cochl. 1. singulis auroris, jejuno ventriculo, nisi Epatis calidior temperies, vel capitis imbecillitas prohibeant, eo enim casu, satiato ventriculo melius confert. Tenzel. in exegeſi.

2. *Elixyr Camphoræ, s. V: Camphoratus, ▽ pestilentialis Hartmanni.*

℞. Vi opt ℥j.

Camphor. select. (tempore Aestivo) 3vij. ℥j. (Hyemali v.) 3x. ℥ij. M. incisa prius camphora; & statim solvetur sine ▴, appende in nodulo croc. or. ℥ss. & fiet V aurei coloris. Serva in vitro bene clauſo.

Vires. Vtilissimus est in peste, tam preservando, quam curando.

N. Poterit utidem adhuc semel destillari. Hartman. in pract. loc. de peste.

3. *Elixyr Epilepticum, D. D.*

Grenen.

℞. Spirit. Corall.

℥i à 3ss. 3ij.

Θis cran. human.

sangu. human.

Succin. volatil. à 3j.

M. stent in digestionem, ♂ (14.) fervetur in vitro bene clauſo.

Dosis guttula aliquot.

4. *Elixyr Epilepticum Crollii.*

Θ-lum ad flavedinem calcinatum; imbibe Vi ut f. massa.

℞. Hujus massæ ℥iſs.

Rasur. cranii human.

Visc. Quercin.

Ungul. alcis

Granor. Pœon. à unc. 1.

Omnia scindantur & tundantur, postea mixta destillentur per Retortam gradatim.

Hujus egressi liquoris ℥b. 1. rectificetur in MB supra

Castorei

Spec. Diamosch. dulc. ana 3℥.

Anacardin. (fruct.) 3vj.

Postea adde Vi ℥iiij.

Sal. Pœon. drach. 1.

Liquor. salis perlar.

Liquor. salis corall. à 3j.

Ol. anis.

succin. ana 3ij.

M. & digere in MB per mensem.

Dosis cochl. s. vel integrum in ▽ pœon. & simili, continuando dies (9)

5. *Elixyr antepilepticum Cratonis.*

℞. Ciner. cornic. ex nido extract.

Turtur.

Cran. human. calc. ana 3. j.

Gran. Tiliæ autumnno collect. 3ij.

Stercor. leonin. 3℥.

Affunde V ad eminent. digit.

3. extrahe s. a. ex fecibus calcinatis elixivia sal, addeque extractionibus.

Postea adde vini malvatici tantundē (cum V) & sacchar. candi unc. iiij.

Dosis cochl. s. ad 1.

6. *Elixyr pestilential.*

℞. 1. Flor. Agr 3. iiij.

Ol. Juniper. (ē bacc.) rectificat. 3. viij.

Succin. rectific. 3. ij.

Y

Dige-

Digerantur ut fiat solutio florum

2. ℞. Theriacæ Androm. ℔. i.

F. Extractio cum V optimo,
abstrahe Vi.

3. ℞. Rad. Enul. c.
Angelic.

Baccar. Junip. à unc. iij.

Extrahatur Tinctura cum eodem
spiritu, abstrahaturque iterum Vi.
Misce jam extractum hoc cum ex-
tracto Theriacæ, ac affunde olea illa
essentificata, prius tamen filtrata.
Circula omnia simul lentissimo ca-
lore.

*Vires. Secretum est, quod in peste &
morbis epidemiciis ad miraculum operari
solet, tam præservando, quam per sudo-
rem contagium expellendo.*

*Dosis, in præservatione guttula ali-
quot, in curatione à ℥j. ad ℥ij. in vino,
aceto rosaceo, aqua scordii, vel alio ali-
quo liquore appropriato. Croll.*

7. Elixyr Nephriticum.

℞. Baccar. myrtillor.

Heder.

Alkekeng.

Juniper. ana ℥ij.

Herb. Adianthi.

Veronic.

Rusc. ana p. i.

Rad. Cyper.

Pimpinell.

Ononid. ana 3℔.

Succ. Limon. 3ij.

Fl. Genist.

Bugloss.

Sem. Melon.

Cucurbit. à 3j.

Nucl. avellandar. c. pellib. N. iij.

Vi rectific. q. s.

F. infusio in cella subterranea.

8. Elixyr proprietatis.

Elixyr hoc desumptum est ex
Paracelso Archidox. libr. 8. num. 6.
ubi omisso menstruo. (origine ut lo-
quitur) ℞. Myrrh. Aloepat. Croc.
ana, circulat in arena lentissimo ca-
lore per menses duos, dein elicis
oleum per XX, idque cum anatico
pondere circulati (vide de extractis)
per mensem circulat. Menstruum
illud omissum varias opiniones pe-
perit, unde & diversi processus, in-
ter quos tamen usitatissimus est hic
Crollianus.

℞. Myrrh. Alexandr.

Aloës Epatic.

Croc. Orient. vel Ungar. à 3iij.

Pulverisata humecta V alcoh-
olisato, hinc affunde Ol. Ar. p. c. ad
emin. digit. 2. 3. extraheque tinctu-
ram ac decanta. Relictæ materiæ
affunde V, & ulterius extrahe, de-
cantaque. Tandem quæ restant fe-
ces, destillationi submitte, destilla-
tumque prioribus adde.

*N. Elixyr hoc si aliquandiu digestio-
ni commiseris, gratius fit sapore, atque
efficacius operatione.*

*Vires. Partium est tenuium, calfa-
cit & exiecat, à putredine conservat.
sudorem ciet, proficuum ejus usus est in
morbis malignis, hypochondriacis, ute-
rinis, stomachi cruditate atque inde ap-
petitum*

*petitu imminuto. Extrinsecus mundi-
ficat valde vulnera sordida.*

*Dosis à gutt. viij. ad xij. & plures.
Croll.*

9. *Elixyr Uterinum.*

Castor. lbf.

Croc. unc. ij.

*Extrahe tincturas sc. cujusque
seorsim cum V, abstrahere, ad rema-
nentiam extractorum, quibus mix-
tis adde:*

Extr. artemis. ℥iij.

Sal. matr. perlar. ℥j.

Ol. stillat. angelic.

anif.

succin. à ℥ij.

*Digerantur mixta omnia per
8.*

*Dosis hujus Elixyris ℥j. vel ℥ij. in-
gruente paroxysmo qualicunque hysteri-
co, tunc ilico sanantur, provocato sudore.
Quod si singulis mensibus appetentibus
menstruis aequali dosi utantur, non rever-
setur morbus. Croll.*

10. *Elixyr vite majus Quercetan.*

Rad. Zedoar.

Angelic.

Gentian.

Valerian.

Tormentill.

Scorzoner.

Galang.

Lign. Aloës

Santal. citr. à ℥ij.

Fol. Meliss.

Ment. rubr.

Majoran.

Basilic.

Hyssop.

Thym.

Fol. Chamæpit.

Chamædr. ana M℥.

Gran. Laur.

Juniper.

Cort. Limon.

Arantior. sec.

Sem. Pœon.

Sesel.

Aneth.

Fœnic.

Anis.

Citri

Card. bened. à ℥ij.

Caryophyllor.

Cinamom.

Macis

Zingib.

Cubeb.

Cardamom.

Piper long.

rot.

Spic. nard. à ℥ij.

Benzoini

Myrrh.

Oliban.

Succin.

Mastich. à ℥vj.

Fl. Rorismar.

Salv.

Pœon.

Stoechad.

Calendul.

Lavendul.

Hyperic.

Centaur. min.

Betonie.

Fl. Lil. convall.

Tiliae ana p. ij.

Cichor.

Rosar. rubr.

Bugloss. à p. i.

Mellis optimi

Sacchar. alb. ana lb. i.

Aqua Vitæ optimè rectificatæ lb. x.

Digerantur s. a. ☿ (8, 10) vase

Hermet. clauso. Hinc f. expressio quæ destilletur, (ponendo in rostrum mosch. 3ß. ambr. gris. croc. ana 3j.) igne, initio gradus 1. & extillabit ▽ clara, quam collige seorsim: dein auge △ ad grad. 2. & prodibunt spiritus nebulosi. Tandem △ adhibe fortiolem adhuc ut extillet oleum, & maneat in fundo materia sicca, nec tamen perfecte arida, ne empyreuma extillatum sapiat. Ex hac residua materia extrahe tincturam s. a. cum ▽ illa priori clarissima & effunde. Demum misce tres illos liquores, ac destilla denuò per gradus ut prius, singulis seorsim susceptis. Ex materia in utraque destillatione residua, postquam incinerata fuerit, elice ⊖ beneficio ▽ illius clariss. i^o extillatæ, eamque ▽ m sale imbutam misce cum spiritu & oleo ac circula.

Vires. Hujus Elixiris ineffabiles sunt

virtutes ad curandas & præcavendas Vertigines, Epilepsias, Apoplexias, Paralyses, Manias, Melancholias, Asthmata, Syncopes, Lypothymias, stomachi, & aliarum partium debilitates, cachexias, hystericas passiones, & alia id genus summa & deploranda symptomata.

Dosis, guttula aliquot in ▽ vel decocto conveniente.

II. Elixir vitæ minus ejusdem Querc.

℞. Rad. Gentian.

Centaur. min. à ʒiij.

Galang.

Cinamom.

Macis

Garyophyllor. à ʒj.

Flor. Salv.

Rorismar. à p. ij.

Vini albi generos. lb. vj.

Macerentur in MB ☿ ☿ (8.) dein exprimantur fortiter. Expressio destilletur per ☿ in cinere ad siccitatem. Residuæ materiæ extrahe tincturam cum ▽ illa destillata, s. a. Postmodum incinera materias relictas & elice sal cum ▽ card. benedict. vel simili (vel & fontana) sal inspissatum & purificatum adde tincturæ superiori & circula.

Vires. Specificum est remedium ad omnes cachexias, stomachi capitisque imbecillitates.

Dosis cochlear. ʒ.

De Emplastris Ceratis & Dropacibus.

Cerata (cerota) nihil ferè ab Emplastris differunt, nisi quod paulo sint molliora & tractabiliora, adeoque non rarò inter se confunduntur.

Fiunt ex rebus pinguibus, oleis videlicet, resinis, (quæ faciunt ut cuti tenacius adhæreant) axungiiis, medullis, gummatis iisque cera q. f. susceptis, additisq; nonnunquam & pulveribus.

Modus fiendi.

℞. Liquabilia, fundeq; ad ignem, hinc immisce sensim pulveres, agitaque continuo donec refrigescant.

N. 1. Proportio cera ad olea est $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$ ad resinas $\frac{1}{11}$, $\frac{1}{12}$.

N. 2. Porportio pulverum ad olea est $\frac{1}{8}$.

N. 3. Gummata si quæ purganda fuerint ac solvenda in aceto similive liquore aqueo, vel si humor aqueus (acetum, decoctum, succus, mucilago) addendus fuerit, cum oleis initio tantisper coquendus is est, donec plane exhalarit.

Emplastra modo fiunt eodem.

1. Funditur cera cum oleo, hinc admiscuntur resinæ, adipēs, gummata, ut similiter liquecant, tandem subducto igne admiscuntur pulveres, continuoque agitantur, donec refrigescant.

N. 1. Antequam planè refrixerint

malaxari solent aqua frigida inque cylindros s. magdaleones redigi.

N. 2. Si lithargyrium addendum sit, primum id in oleo erit coquendum.

N. 3. Proportio exacte definiri nequit, recipiuntur tamen ferè ad aridorum ℥j. olei, pinguedinis vel mellis ℥ij. cera lb. i. resinarum ℥viij.

N. 4. Loco cera alia nonnunquam recipiuntur, e. gr. ladanum & simil.

Cerota usitatiora sunt

Cerotum ex Betonica

Capitale

Cerine Ctesiphontis

Diachalciteos

Diapalma

de Galbano, s. matricale

Infrigidans Galeni

Oesypi

Diapiper.

ex pelle arietina

pro Herniosis

Isis

Sacrum s. Diadictamnū, s.

Emplastrū diadictam.

Santalinum

Sparadrappum Vigonis

Stomachale.

Emplastra usitatiora sunt :

Emplastrum

Album coctum, Aug.

Apostolicum, A.

Arthriticum, vide infra. N. 1.

Y 3

Ascle-

Asclepiadis, *Week.*
 Barbarum majus, *Week.*
 minus. *Dissaldens in*
 Cordum.
 Basilicum majus, Aug. *Week.*
 minus, A.
 è lapide calaminari, *Zeltēpflaster* A.
 Cephalicum, 2.
 Ceroneum, A.
 de Cerusa, *Renod.*
 Diachylon. simpl. s. album, A.
 composit. s. empl. de
 mucaginib9, A.
 magnum, A.
 parvum, A.
 cum gummis, A.
 Citrinum, A.
 de crusta panis, A.
 Diaphoreticum, 3.
 Divinum, *Renod.* *Week.*
 ad Fonticulos, F. F. 4.
 ad fracturas ossium, *Ren.*
 de tribus farinis, *Week.*
 Gryseum è lapide calaminari, A.
 Gummatum Paracelsi, 5.
 ad Hydropem, A.
 de Janua, *Ren.*
 Iſis flavum, *Dissaldens in Cordum,*
 de baccis Lauri, A.
 Mastichinum, *Renod.*
 Magneticum, 6.
 de Meliloto, A.
 de Minio, A.
 Mundificativum, 7.
 Nervinum, A.
 Nigrum sticticum, A.
 Oppodeldoch, 8. 9.

Oxycroceum commun. A.
 Vigonis, A.
 Diaphænicum calidum, A.
 frigidum, A.
 è ranis, Vigonis, *Renod.*
 de Rhabarbaro, A.
 Sparadrap. *Renod.*
 de stercore canis, Vigonis, *Week.*
 Spleneticum, 10. 11. 12.
 Sticticum, 13.
 Stomachicum. *Week.* aliter ha-
 bet *Renod.*
 Diafulphur, 14.
 Tetrapharmacum, A.
 Triapharmacum, A.
 ad top hos, A.
 de Tacamahac, 15.
 Viride, Cordus, *Week.*
 Vesicatorium, 16.
 Filii Zachariæ, A.
 Dropaces, 17.

1. *Emplastrum Arthriticum,*
 F. F.
 2. *Emplastr.* Diachyl. magn. ʒvj.
 Oxycroc.
 Diapalm. à ʒij.
 Medull. cervin.
 Axung. Ursin. à ʒiʒ.
 Tacamahac. in vino dissolut. ʒij.
 M. F. s. a. *Emplastrum*, quod
 oleo vulpino malaxetur.
Vires, Doloribus arthriticis, maxi-
mè proficuum est, lenit discutit, resolvit.
 3. *Emplastrum Cephalicum, F.F.*
 4. Resin. pin. ʒij.
 Ladan
 Myrrh,

Mastich

Mastich. ʒvj.

Gum. Tacamahac.

Galban

Opopan. à ʒß.

Visc. Tilia. ʒv. ʒij.

Sem. Pœon. mar. ʒij. ʒij.

Cubeb. ʒiiij.

Ol. Succin.

Nucist. à ʒß.

Gummatis in ✕ dissolutis f. s. a.

Emplastrum addendo Terebinthinæ ʒijß. M.

Vires. Capitis catarrhos exiccat, idemque corroborat, proin confert in Apoplexia, Epilepsia, Vertigine, & similib.

3. *Emplastrum Diaphoreticum.*

12. Cera citrin. ʒxvj.

Bdell. pulver. ʒv.

Colophon.

Pic. naval. ana ʒiiij.

Succin. citrin. ʒiiij.

G. Ammoniac. ʒij.

F. Emplastrum l. a. malaxando cum Ol. ovorum.

Vires. Discutit, serosam humiditatem elicit & absumit.

Usus est precipui in Ischiatica, intumescencia pedum, & simil.

Emplastrum Febrifugum Strobelbergeri.

12. Terebinth. cypr. opt. ʒiß. liquefat in vase cupreo super Δ moderatum; huic injice.

Aranear. Vivar. in hypocaustis vel locis mundis captar. N. xv.

Misceantur & agitentur cum pistillo ligneo usque dum color Terebinthinæ fiat cinereus & vix aliquid de araneis deprehendatur: Tum iterum tepefactæ mixturæ adde:

Telar. aranearum mundarum quantum prædictæ aranearum texere, vel harum loco adhuc 10. araneas mediocres: iterum fortiter agitentur: Interea etiam immiscendo

Asphalti opt. pulveris. &

*. albiss. ana ʒiß.

Terantur usque dum refrigerat materia & acquirat consistentiam Emplastri nigerrimi. Reponantur per 14. ʒ. tandem rursus ad Δ mollescat & manib. oleo febrifugo inundis malaxetur modicè.

Usus. Formentur inde Emplastrum instar ¼ Thaleri, quæ auro vel argento obducta, corioque tecta, imponantur pulsib. utriusque carpi hora una ante paroxysmum, relinquendo per 9. ʒ. Tunc eadem hora in profluentem aquam projiciantur.

N. Oleum febrifugum vide c. 72.

Emplastrum hoc est de quo Strobelbergerus introductionem typis expressam, ommissâ descriptione Anno 1626. divulgavit, descriptionem itaque transmissit mihi Clariss. D. D. Ioh. Christoff Eiser-menger/ Physicus Ord. Imperialis Heilbrunnensis, amicus meus integerrimus, cujus verba ne de genuina descriptione dubites,

dubites, hic subjungo. Et sunt: Hanc descriptionē mihi communicavit illustriss. Comitis Caroli à Wolckenstein (qui non solum à aetate hujus beneficio liberatus, sed & 100. Thaleris à D. Sirobelsbergero emit:) Frater Adamus Comes à Wolckenst. p. t. Ord. Teuton. Commendator in Heilbrunn.

4. Emplastrum ad Fontinellas.

F. F.

℞. Cerus.

Lithargyr. à ʒvj.

Ol. Rosar. ℔. j.

Aqu. Rosar. ʒviij.

Coque l. Δ. in fine adde ceræ alb. ʒiiij.

F. l. a. Emplastrum.

Vires. Arcet inflammationem.

5. Emplastrum Gummatum, Paracelsi.

℞. Gummi. Serapin.

Bdell.

Opopanax.

Galban. à ʒj.

Solve in † cola, colaturæ adde Mastich.

Thur. masc. à ʒiiij.

Ceræ alb. ad pondus omnium

F. Emplastrum.

Vires. Mundificat vulnera & consolidat, discutit tumores.

6. Emplastrum magneticum.

℞. Gummi. Serapin.

Ammoniac.

Galban. à ʒiiij.

Solve in † cola & inspissa:

Hinc

℞. Terebinth. latic.

Ceræ ana ʒß.

Liquefac ad ignem, atque subducto igne admisce exactè gummi, & tandem

Ol. Succini. ʒij.

atque tandem

Lapid. seu magnetis arsenicalis drach. iiij.

Terræ ♂ i ʒj.

F. Emplastrum ac malaxa cum

Ol. Scorpionum.

Vires. Ulceribus aut carbunculis pestilentialibus applicatum subito rumpit, venenum ex imo instar magnetis potenter attrahit, nec apertum ulcus coire patitur, ante perfectam extractionem omnis venenositatis. Harman. in Pract.

N. Lapidem s. magnet. Arsenic. Vide in Lapidibus.

7. Emplastrum mundificativum.

℞. Ceræ ℔. i.

Resin. alb. ʒiiij.

Terebinth. latic. ʒj.

Ol. bufonum.

Scorpion. ana ʒij.

Styrac. liquid. ʒvj.

Suc. chelidon. expr. ʒiiij.

Aristoloch. rot. ʒß.

Gummi. ammoniac. in † solut. & inspissat. ʒif.

Myrrh.

Sarcocoll. à ʒj.

F. l. a. Emplastrum.

Vires. Mundificat vulnera venenata ac fistulosa. Hartm. in pract.

8. Em-

8. *Emplastrum Oppodeldoch, secundum Fel. VVirtz.*

℞. Cerae Virgin. ℔. ij.

Terebinth. ℔. i.

Ol. comun. ℥iij.

His liquefactis adde

Succi Chelidon.

Fol. querc.

Alchimill.

Veronic. à ℥if.

Coque ad consumptionem humiditatis, dein admisce

Gumm. cum ✕ depurat. & inspissat.

Ammoniac.

Galban.

Opopan. à 3vj.

Colophon. ℥i℔.

Succin. ℥℔.

Mastich.

Myrrh.

Oliban.

Sarcocoll. à ℥iij.

Omnibus benè mixtis & paululum refrigeratis adde agitando

L. Hæmatit. præparat. ℥i℔.

Croc. ♂ ℥ij.

♀ ℥j.

Tut. præparat. ℥iij.

Lapid. calaminar. ℥x.

Tandem in fine admisce

Terræ Ⓞ-li edulcoratæ q. s. ad colorem brunnum i. e. purpureum conciliandum,

F. Emplastrum.

Easdem vires ac applicationem cum stictico Crollii obtinet.

N. *Terebinthinam addere præstat ante pulveres.*

9. *Emplastrum Oppodeldoch Paracelsi.*

℞. Gumm. Galban.

Oppopan. à ℥iij.

Ammoniac.

Bdell. à ℥j.

Macerentur per ☿ (8. vel plures) in ☒ cola & inspissa ad consistent. mellis: Dein

℞. Lithargyr. pulv. ℔. f. (alii ℔. i℔, Ol. commun. ℔i℔.

Coque lento △ continuo agitando, donec brunnum sive spadiceum colorem acquirat: hinc adde Cerae ℔. i.

Qua liquefacta, immisce etiam superiora gummata, & paulo post Ol. Laurin ℥iij.

Move diligentissimè, donec nimirum omnia exactissimè fuerint mixta, remove ab igne, ac adde

Croc. ♂

Mum. transmar.

Magnet. præparat.

Magist. corall. alb.

rubror. à ℥℔.

Lapid. calamin. præp.

Myrrh. rubr.

Thur. masc.

Mastich.

Rad. aristoloch. rot. à ℥ij.

Hos pulveres infunde pedetentim in liquefactum Emplastrum, omnia exactè miscendo:

Postremo

Z

℞. Bal-

℞. Balsam. succin. ʒj. (ol. crassioris
Ol. laurin. ʒj.
Terebinth. ʒʒ.
M. & liquefac seorsim, solve in
eodem.

Camphoræ ʒij.
& tandem Croc. or. ʒʒ.

Solutionem hanc seorsim fa-
ctam, cum Emplastro calido misce
exactissimè, ut fiat Emplastrum quod
malaxa oleo hypericonis.

Vires. *Curat omnia vulnera, pun-
ctim & cæsim influcta sine omni pure. Ex-
crescentiam carnis impedit, ejus tan-
tum, quantum opus est producendo, ulce-
ra antiqua prius mundificata similiter
curat.*

N. *Si fortius desideras & ad sananda
quævis æsthiomona & corrodentia ulcera
proficuum.*

℞. Croci metallor.
Colchotar.

ʒij per se præcipit, ana q. v.

M. pulverisando, atque pulveris
hujus ʒʒ. misce ad liquefacti Empla-
stri ʒʒ. superaddendo aliquid Tere-
binthinæ. *Hartmann. in Croll. & in
Practica.*

10. *Emplastrum Spleneticum.*

℞. Gumm. Ammoniac. ʒiʒ.
Bdell.

Galban. ana ʒiij.

Aceto dissolutis & purgatis adde
Pulv. rad. Bryon.

Ireos à ʒʒ.

Furfur. frumenti benè cribrati
ʒ. i.

Ung. Dialth.
Empl. de Melilot. à ʒʒ.

Axung. Anat.

Anser.

Gallin, ana ʒiij.

Ol. Irin.

Terebinth.

Resin. à ʒiʒ.

Ceræ ʒiiij.

Mucilag. sem. lini.

Fœnigr. à ʒiiij.

F. s. a. Cerotum.

11. *Emplastrum Spleneticum de
Cicuta, F. F.*

℞. Cicut. cum toto incisæ & pul-
veris. ʒix.

Succ. express. ejusdem ʒiiij.

Ol. cappar. ʒxviiij.

Irini ʒvj.

Misce, digereque in MB per ☿ 4.
dein coque. Hinc colentur cum
forti expressione.

In hac dissolve:

Ceræ novæ ʒiiijʒ.

Gumm. ammoniac. in succ.
cicut. sol. ʒiʒ.

M. F. Emplastrum.

Vires. *Lienem obstructum aperit,
roborat, duritiem emollit, &c.*

12. *Aliud Empl. Spleneticum Foresti.
Ceratum de Ammoniaco
dictum.*

℞. Ammoniac. in ☿. dissol. ʒj.

Ung. Dialth.

Empl. de melilot. à ʒʒ.

Furfur. frument. cribrat. ʒj.

Pulv. rad. Bryon.

Ireos

Ireos. ā ʒʒ.

Pinguet. anat.

Anser.

Gallin. ā ʒiij.

Bdellii

Galban. ā ʒiʒ.

Ol. jrin. ʒiʒ.

Bulliant leniter in mucilaginis
sem. lini & fœnugr. ā q. s. & ut in
formam debitam cerati coeant, ad-
de Cerae ʒʒ.

Terebinth. &

Resin. pini ā ʒiʒ.

F. Emplastr.

Vires. *Plurimum emollit & resolvit
duritiem scirrhusam, eoque nomine ar-
canum Foresto fuit. Obs. l. 20. 12.*

13. *Emplastrum Sticticum Crollij.*

R. Minii

Lap. calaminar. ana ℥ʒ.

Lithargyr. auri & arg. ana ʒiij.

Ol. Lini.

Olivar. ana ℥ʒ.

Laurin. ℥ʒ.

Cerae

Colophonix ana ℥ʒ.

Vernicis

Terebinth. ana ℥ʒ.

Gumm. Opopanac.

Galban.

Serapin.

Ammoniac.

Bdellii ana ʒiij.

Carabe citrin.

Oliban.

Myrrh. Alexandr.

Aloës epat.

Aristoloch. long.

rotund. ana ʒj.

Mum. transmarin.

Magnetis

Hæmatit. ana ʒiʒ.

Corall. albor.

rubeor.

Matr. perlar.

Sanguin. Draconis

Terræ medicat. Strigent.

Vitriol. alb. ana ʒj.

Fl. Antimon.

Croc. ♂ ana ʒij.

Camphor. ʒj.

1. Gumata ʒ. solvantur & depu-
rentur solvendo in aceto, exprimen-
do & rursus inspissando.

N. *Dosis potest augeri propter feces
abjiciendas.*

2. Oleo lini & olivarum admi-
sceatur Lithargyrium utrumque.
coquendo & agitando, donec oleum
coloretur, postea addatur lapis ca-
laminaris, & paulo post, minium.
Coquantur ad sufficientiam (horas
duas) cujus proba est, si supra un-
guem gutta concreseat & conden-
setur.

3. Tandem addatur circa finem
Vernix, Oleum Lauri, cera, colo-
phonia; omnibus benè mixtis &
liquefactis affunde successivè gum-
mata liquefacta, diligentique agi-
tatione misce, idque calore lentissi-
mo (cave ne bulliat) postea admi-
sce pulveres; ultimo Camphora re-
soluta in oleo Juniperino addatur.

N. Si forte nimis durum esset, addatur adhuc aliquid cere & colophonie. (præstat terebinthina) Proba justæ decoctionis hæc est; guttula aliquot frigescent, (in aquam sc. frigidam stillata, vel supra tabulam metallicam,) hæc refrigera si digitis adhaerint nimis molles, signum est imperfectæ decoctionis, coquatur igitur ulterius ut dure scat. Tum affunde in frigidam, ac malaxa benè (hor. 3. vel 4.) manibus inunctis oleo ex chamomelin. rosar. juniper. lumbricor. hypericon. ana q. v. mixto.

Vires. Prodest contra inveterata ulcera & vulnera recentia, consolidando, mundificando, putredinem arcendo, Maturescere facit apostemata cuncta.

14. *Emplastrum Diasulphur. Rulandi.*

℞. Balsam. Δ r. Ruland. $\mathfrak{z}$ iiij.

Ceræ. $\mathfrak{z}$ ß.

Colophon. $\mathfrak{z}$ iiij.

Myrrhæ ad pondus omnium.

Omnibus præter myrrham liquefactis & bene comixtis inspergatur myrrha subtilissimè trita, lentoque Δ coquantur, ($\frac{1}{4}$ horæ) semper agitando. Hinc ab igne remove, agitaque donec refrigescant.

Vires. Curat omnis generis ulcera. Sennert. in Institut.

15. *Emplastrum Stomachicum de Tacamahaca.*

℞. Tacamahac. $\mathfrak{z}$ iiij.

Storac. $\mathfrak{z}$ j.

Ambari momentum.

F. Emplastr. cum oleo aliquo appropriato v. g. mastich. &c.

Vires. Emplastrum est stomacho longe utilissimum, siquidem roborat, appetitum ciet, concoctionem juvat, & flatus discutit. Monard.

16. *Emplastrum Vesicatorium, Clariss. D. D. Petri de Spina, pro usu F. F.*

℞. Cantharid. sine alis & cap. $\mathfrak{z}$ ß.

Myrrh.

Mastich.

Camphor.

Asæ foetid. à $\mathfrak{z}$ ß.

Butyr. recent.

Terebinth. lot. à $\mathfrak{z}$ ij.

Ol. rosar. $\mathfrak{z}$ iß.

Ceræ $\mathfrak{z}$ j.

F. s. a. Emplastrum.

Vires. Supra corium crassiusculè extensum hor. 8. vel 10. Vesicam excitat.

N. Vide idem apud Cl. Gregor. Horstium l. 4. observ. part. I. ubi omittere suadet Asam foetidam.

17. *De Dropace.*

Ad Emplastra pertinent & Dropaces, qui sunt Emplastra, à pice, ut nomen, ita & substantiam sortita, licet interdum quoque malagmatis instar fiant.

Modus fiendi.

Liqua picem, addito tantillo olei, & simil. hinc immisce immiscenda materialia.

N. Materialia sunt piper, pirethrum, rosmarinus, euphorbium, castoreum, bitumen.

tumen, ꝥr, sal petra, commune, cinis
sarmentorum.

℞. Picis aridæ ʒj. Olei ʒij. F. Dro-
pax simplex.

℞. Picis ʒij. ol. citon. vel mastich.
ʒß. M. Confert in vomitione ven-
triculo impositus.

℞. Picis sicca, ceræ nov. ana ℥ß.
axung. suillæ ʒvj. ꝥ viv. ʒj. Li-
quentur in crassitiem Emplastri.

℞. Picis, ceræ, colophon. ana ʒiiij.

⓪ ʒiß. bitum. ʒj. ꝥ viv. ʒiiij. piper.
euphorb. ana ʒij. cantharid. ʒß. ca-
stor. ʒj. F. Dropax.

Vires. *Inserviunt Dropaces præci-
puè membris calfaciendis, sanguini allici-
endo, & consequenter atrophie emen-
dande.*

*Adhibetur calfactum (derasis antea
capillis) avelliturque antequam omnino
refrigescat, iterumque calfit & applica-
tur, idque toties donec pars rubescat.*

CAP. LIV.

De Emulsionibus.

EMulsio, ab emulgendo sic dicta,
est medicamentum liquidum lac
colore æmulans, ex medulla fructu-
um, seminumve lactescentium in-
terveniente liquore appropriato,
prolectum.

Exhibent lacteum humorem, a-
mygdalæ, sem. 4. frig. major. sem.
papaver. (alb.) portulac. lactuc. card.
maria, card. benedicti, cannabis, vi-
olar. bombacis, Napi, Aquileg. Ci-
tri, &c. nuclei pœon. nucum pine-
arum, pistaciarum, persicarum.

Lactæ substantiæ eliciendæ satis-
facere poterit liquor aqueus qui-
cunque, veruntamen quia intrinse-
cus emulsiones ferè sumuntur, gra-
tos adhibere liquores fas erit. Tales
sunt aquæ stillatitiæ, aqua fontana,
(cum panis frustulo decocta) deco-
ctum hordei, glycyrrhizæ, cicerum,
C.C. passularum, jujubarum & simil.

Quantitas liquoris varia est, mo-

do major, modo minor, prout cras-
sior, vel dilutior emulsio expetitur.
Communiter autem sumitur, tri-
plum, quadruplum ad decuplū, &c.

Modus fiendi.

℞. Lactescentia, quæ adhibere ani-
mus est, (excorticata si excorticari
possint, ut amygd. sem. frig. maj.)
pista in mortario (præstat lapideo)
subinde nonnihil liquoris. (ne attri-
tu pinguescant) instillando, hinc af-
funde liquoris medietatem circiter,
exprime per linteum. Residuum,
(quia substantia lactescens vix tota
vice una emulgetur,) contunde de-
nuò, ac emulge cum reliquo liquore.

Usus. *Per se propinari poterit, vel
& aliis exhibendis inservire, ut sunt
potissimum pulveres cordiales minera-
les, vel his similia magisteria, &c.*

N.1. *Quod si ingrata foret, dulcorari po-
terit Saccharo, vel rotulis; exēpli gratia,
manq Christi, julepo violar. rosar, vel simil.*

N. 2. *Cave, acida commisceas, quippe his substantia lactescens ad subsidendum prompta est.*

Quia emulsiones ex medicaminibus sunt, quæ facile corrumpuntur, ex tempore ad præscriptum parari solent.

Sic fit

Lac, id est, Emulsio amygdalarum dulcium.

℞. Amygd. dulc. excorticar. ℥ss.

decoct. hordei mensur. i. F. emulsio.

Emulsio nephrocathartica.

℞. Sem. violar. purpur. ℥ss. vel

3vi. cum ▽ veronic. F. emulsio.

Emulsio ad acrimoniam.

℞. Amygd. infus. in ▽ rosar. ℥ij.

Sem. melon. papav. alb. à 3j. hordei mundi diutissime cocti ℥iij. F. emulsio in ▽ hord. ℥ss, adde julep ros. ℥ij.

CAP. LV.

De Errhinis.

Errhina variis parantur formulis; videl. liquoris extracti, linimenti, pulveris, &c.

Liquores tum simplices adhiberi possunt, verbi gratia, succus betæ, majoranæ, rutæ, &c. Tum compositi.

Errhini liquidi formula sit

1. Errh. Cratonis.

℞. Pulv. nigell. 4. diebus in acet. ros. infus. atque pulv. 3j.

Aqu. majoran. cum succ. herbar. expr. ℥iij.

Purgat caput, Crato.

2. Errh. Montani.

℞. Succ. bet. recent. ℥iij.

Aqu. majoran. ℥ij.

Ol. amygd. 3j.

Misc. cum brodio pulli.

Linimenta, vide infra de Unguentis.

Vires. Commendatur admodum ad eliciendos catarrhos per nares. Ususque externi dicitur in tinnitu aurium.

Extractum Nasale.

P. de Spina.

℞. Succ. recent. anagall. ℥iij.

betæ.

nicotian. foem. à 3ij.

betonic. ℥ss.

Turpeth. gumm. 3v.

Agaric. albiss. ℥ij.

Infundantur in s. q. aqu. scabiosæ; digeranturque in vase clauso ☞ (8.) Hinc decantetur, abstrahaturque ad consistentiam extracti mollioris.

Vires. Potentissime educit pituitam, & humores salsos à capite per nares; catarrhosq; ad fauces & pulmones destillantes ad nares divertit.

De Epithematis.

Epithema etsi etymologicè omne id sonat, quod parti alicui imponitur, sive liquidum id sit, sive durum: attamen in praxi denotat recentioribus (veteribus enim malagmata, unguentaque notabat, mediæ corporis regioni accommodata) medicamentum liquidum quod spongiâ, panno, linteo, stupa susceptum parti alicui imponitur.

Fiunt Epithemata ex ▽ stillatiis, succis, decoctis, emulsionibus, aliisque liquoribus convenientibus sive solis, sive cum pulveribus, speciebus, electuariis, & similib. commixtis.

N. Penetrationis ergo additur nunquam aliquid vini odoriferi, aceti, spirituum seu aquarum spirituosarum.

Proportio { Liquor. ℥ss.
Pulver. ʒj. ad ʒss. & ultra)
Vini vel spiritus ʒj. plus minus.

Adhibentur ferè tepidè præcipuè capiti & cordi; artub. v. etiam frigidè applicari possunt.

Epithemata in officinis parata nulla extant, sed ex tempore miscentur, cujus rei gratia species certæ in promptu haberi solent.

Ut

Species pro Epithemate Cordis.

Epatis.

quibus & alias substituere licet.

Exempla erunt:

I. Epithema Cordiale.

℞. Aqu. Rosar. ʒiiij.

Nymphaeæ

Violar. à ʒij.

Bugloss.

Meliss. à ʒss.

Vini alb. odorif. ʒj.

Pulv. sem. acetos.

Corall. rubr. præparat.

Santal. citrini.

albi à ʒss.

Cort. citri. ʒj.

Croc. ʒss.

M. fiat Epithema.

Vires. Cordi refrigerium adfert, syncope correptos excitat, panno scarlato susceptum cordisq; regioni tepidè impositum.

II. Epithema Epaticum.

℞. Aqu. portulac.

Rosar.

Plantag.

Acetos.

Intyb. à ʒiij.

Sem. portulac.

acetos.

Endiv. à ʒj.

Troch. de camphor.

Santal. citr. à ʒij.

Aceti parum.

M. F. Epithema.

Vires. Epatis & sanguinis estum demulcet, & hinc sistit hæmorrhagiam narium Epati tepidè impositum.

III. Epi-

III. Epithema in febris
malignis.

℞. Aqu. Rosar.
Sambuc.
Lactuc. à ʒiʒ.
Acet. rosac.
rutac. ana ʒiʒ.
Spec. Diatr. Santal. ʒj.
Ⓞ præparat. ʒj.

Theriac. Andr. ʒiʒ.
Croc. ʒiʒ.

M. F. Epithema cui & tantillum
camphoræ admisceri poterit.

Vires. *Carpis & fronti applicatum
æstum febrilem mirum in modum in fe-
bris malignis præcipue mitigat, Ce-
phalalgiam lenit, somnum conciliat.*

CAP. LVII.

De Extractis, ac I. de Menstruis.

EXtractorum campus latissimus
est, fieri nimirum possunt ex *mi-
neralibus, vegetabilibus ac animalibus.*

Liquor, cujus beneficio extracta
fiunt, [Menstruum vulgò dici solet]
varius occurrit. Spiritus vini, spi-
ritus juniperi, spiritus mellis, spi-
ritus Terebinthinæ, Vinum, Hydro-
mel, serum lactis, ros majalis, uti &
hujus spiritus, acetum destillatum,
▽ stillatitia, (sive ex aqua fontana
pluvialivè, sive ex vegetabili uno,
aut pluribus, & simil. elicita illa sit.)
Nec enim quivis humor, cuivis ex-
tractioni convenit, sed certus certæ;
sulphureus sulphuræ; salinus sali-
næ, &c.

Inter alia autem menstrua famo-
sissima sunt. 1. Vi. 2. ▽ vitæ ꝑ̄sa-
ta Quercetani. 3. ▽ temperata Ba-
sili. 4. Acetū Philosophicum Quer-
cetani. 5. Menstruum universale,
aqua cælica Lullii dicta, de quibus
paucis disserere placet.

1. Spiritus Vini.

Spiritus Vini menstruum adeo fa-
mosum est, ut quoque catholicum
nonnullis dicatur, adhiberi solet, ubi
simpliciter menstrui mentio facta fu-
erit. Verum enimvero, num in extra-
ctione purgantium commodè adhi-
beatur, non immeritò dubitatur; an-
sam dubitandi præbet natura illius
sulphurea, quæ parti salinæ extra-
hendæ, quali purgatrix facultas in-
hæret, minus commoda est: Rationi
huic adstipulatur experientia, qua
constat, vim purgatricem, quam V
intactam reliquit, postmodum ali-
paruisse menstruo. Ea propter cum
farrago sat copiosa menstruorum
suppetat, quæ non modò minus sunt
laboriosa ac minus preciosa, sed &
purgantibus qualitatibus extrahen-
dis commodiora, satius erit loco V
laboriosi ac preciosi aliud quoddam
menstruum eligere, e. gr. aquam de-
stillatam convenientem.

Adhibetur V tum simplex, tum
acuatus, vide libr. 4.

N. Sive

N. Sunt qui ∇ crebris destillationibus per serpentinas, id est, serpentine canales destillatum & in substantiam pinguem redactum, circulatum majus Paracelsi esse volunt, sed male.

2. ∇ vitæ ∇ sata Quercetani.

Quercetanus inter Medicos Hermeticos haut postremus, peculiaria prædicat menstrua, quæ tamen sibi met reservavit. Inter hæc sunt ∇ vitæ tartarificata ac acetum philosophicum. De ∇ vitæ ∇ sata in *Pharmac. restit. cap. 26.* Hactenus inquit haud dubie animadvertisti in variis ejusmodi purgantibus extractis, varia quoque menstrua & dissolventia apta tamen & congrua à nobis usurpari & quorum magni & egregii effectus abunde satis patebunt. Sed verus & peritus Chymicus qui ingeniosa quadam arte & industria sciverit præparare ∇ m vitæ tartarificatam hujusque perfectam cognitionem adeptus fuerit, is poterit inde eruere dissolvens quoddam sive menstruum generale quo extrahet Essentias omnium rerum purgantium, radicum, foliorum, herbarum, seminum, fructuum & florum; is inquam verè gloriari poterit, de summo & elegantissimo naturæ mysterio, de quo non licet plura addere, ne justam doctorum iram & reprehensionem incurram, &c. Hæc Quercetanus de ∇ vitæ tartarificata, cui parum cedere videtur, nisi prorsus eadem sit (ut multi opinantur,) ea, scilicet quam dabimus l. 4. Cl. 2. de Vino.

3. Aqua temperata Basilii.

Occurrit itidem de menstruo hoc Basiliano varietas non parva. In hoc tamen conveniunt omnes, quod ex ∇ i originem trahat, quem alii acuunt sale communi, alii sale fermentorum, alii spiritu salis, de quibus plenius libr. 4. de Vino.

4. Acetum Philosophicum Quercetani.

Aceti sui Philosophici crebrò meminit Quercetanus, eique primas inter aceta tribuit. Verum adeo ænigmaticas illius reliquit descriptiones, ut mentem genuinam vix assequi liceat. *Acetum Philosophicum*, inquit, (in tetrad de antidot. $\xi\omicron\eta\phi\acute{\iota}\lambda\omega$,) ex acido liquore roris seu manna celestis, cum eademmet minera per digestionem, & fermentationes Philosophicas fit & præparatur, & paulo post, componimus & conficimus, inquit, (*acetum Philosophic.*) ex mixtione & convenienti proportionem, fermentatione ac unione aëreæ aciditatis animalis & mercurialis acoris aquei, cum vegetabili terrestri. Hæ sunt descriptiones à Quercetano relictæ, quarum obscuritas diversas peperit interpretationes, adeoque diversas aceti illius præparaciones. Libavio fit ex rore martio & manna: aliis fit, ex mellis & salis liquefacti ana lb. i. $\times$ lb. ij. quæ digesta simul destillantur cum rectificatione aliquoties reiterata. Modum utrumque etiam non penitus rejiciam, attamen neuter mentem Authoris satis explicasse videtur.

Nimirum secundum hunc acetum philosophicum fieri colligitur, ex aceto hydromelitis vinosi, & sale Φ i, vel proprio sale. Etenim mel quid aliud est quam ros seu manna cælestis, industria apum (unde & animale audit) congestum? Hinc ipsemet Quercetanus rejectis aliis acetis, verbi gratia, è vino & simil. utpote quæ ad solutionem & extractionem rerum metallicarum inidonea sint, præfert acetum hydromelitem vinosorum, scil. quæ cum manna cælesti, naturam animalem percurrerunt, & præter vegetalem induerunt. *Vide Tetrad. pag. mibi 406.* Per terrestre vegetabile Vini tartarum intelligi ex eo liquet, quod vinum omnium vegetabilium nobilissimum facit, adeoque καὶ ἐξο χην vegetabile vocari ait.

5. Menstruum Universale.

De Menstruo universali satius esse duco tacuisse, quam aliquid incerti tradidisse: Veruntamen non possum quin moneam, posthabitis rebus particularibus ad subjectum universale esse aspirandum, idque quærendum non quale pedibus calcatur, sed quatenus Vesta ea est nitidissima, id est, tartarea veste involuta.

Modus parandi Extracta.

℞. Materiæ, ex qua Extractum parare libet, q. v. para ad infusionem grossè pulverisando scil. incidendo, radendo, & simil. hinc af-

funde menstruum, (e. gr. Ψ) ut superemineat digit. (2. 3. 4.) reponere in teporem, (MB cineris, fimi, &c.) extraheque s.a. Tandem depletiones omnes confunde & abstrahel. Δ . (e. gr. MB.) ad consistentiam debitam.

N. 1. *Extracta cum menstruis nondum abstractis, confusa, Tinctura dicuntur.*

N. 2. *Crebriora fiunt hujuscè Extracta ex purgantibus, rariora ex alterantibus, quippe horum succi loco ac titulo Extractorum, Essentiarumve ferè asservari solent.*

Sic parantur Extracta:

Ex MINERALIBUS, modo jam descripto, uti patet, libr. 3.

N. *Extracta mineralium pleraque Tinctura nomen retinent, de quibus infra.*

Ex VEGETABILIBUS, scil. 1. ex herbis, 2. floribus, 3. seminibus, 4. fructibus, 5. radicibus, 6. lignis & corticibus, 7. aromatibus, hinc 8. ex resinis, 9. ex gummatibus.

1. *Herbarum* extracta sunt rara, quippe [uti dictum,] succi eorum loco prostant. Fieri tamen possunt.

1. Modo generaliter dato ex herbis scil. siccis.

2. Ex succis inspissatis (si subtiliora extracta expetis,) cum ∇ sua propria dephlegmata (spiritu) quod Extr. dein filtrandum & ad consistentiam redigendum.

3. *Quercetanus.* ℞. Herbas vires,

rides, conquassat, elicitque ∇m leniter destillando ∇B . Fecibus omnino siccis, (nihil tamen adustionis redolentibus,) & in pulverem grossum redactis, affundit ∇ illam destillatam, extrahitque f. a.

II. *Florum* extracta in specie sic dicta, rara itidem sunt. Succī e contra expressi inspissatique (qui communiter Extractorum ac Essentiarum nomine veniunt) crebriores, de quibus in succis agitur. Extracta prioris generis fiunt.

R. Flores vel gemmas (e. gr. hypericonis) incide ac affunde ∇ rectific. ut undique madefiant, mace-
ra (8.) dein exprime. Expressionem purifica per digestionem ac subsidentiam (non cum albumine ovi, quod in omnibus tincturis, in quibus aliquid resinæ latitat, bene notandum.) Partem puriorem à fecibus decanta; ∇m destillando abstrahē; remanentemque tincturam coagula ac ferva. Sic paratum usuale est extractum, seu essentia croci, quæ nonnunquam tincturæ titulo venit.

N. Fieri itidem possunt cum aquis propriis, vel alienis, convenientibus tamen, præcipuè si acidulae fuerint reddite guttulis aliquot spiritus Δ is, vel Vitrioli.

III. *Seminum* extracta eodem cum reliquis parantur modo, beneficio ∇ .

IV. *Fructuum* extracta (proprie sic dicta,) rariora itidem sunt, cre-

briores succi inspissati, quæ veniunt nomine saporum, rob. mellium & succorum. Fieri nihilominus quoque possunt ex fructibus siccatis per ∇ , vel quod melius cum sua propria Aqua vitæ, (spiritu) quæ postmodum abstrahitur relicto extracto in consistentia mellis. *Quercetanus in Pharmac. rest.* Sic fiunt extractum baccar. juniperi, baccar. lauri. Vide & tincturas.

V. *Radicum* extracta usualia pleraque sunt succi. Sufficit enim si succolentæ eæ sunt, faciliorisque expressionis, (non mucilaginosæ) solummodo ea coquere, exprimere ac inspissare. Nihilominus tamen parari quoque possunt extracta subtiliora, nimirum

I. Ex radicibus minus succulentis, modo generaliter dato cum ∇ parantur.

N. *Quercetanus in extractis bezoardicis parandis adhibet spiritum juniperi, abstractamque ∇m (in inspissatione) reservat pro usu ibidem bezoardico.*

Sic fiunt, extracta Angelic. Aristoloch. Enulæ, Gentian. (cujus succus magis usualis est) Imperatoriæ, Pœoniæ, Tormentillæ, Zedoariæ.

2. Ex radicibus succulentis ac mucilaginosiss, fit i. Succus inspissatus, hinc ex succo seu mucilagine inspissata, l. a. cum ∇ extractum confit. Sic paratur extractum Symphyti.

3. Huc referre licet & succos qui digestionem rubicundiores evaserunt, in quo excellit Ψ , quem aquæ admiscere fas est.

Modus eliciendi extracta resinosa seu Gummata.
 R. Radicem succulentam quamcunque vis, purifica optimè, contunde ac exprime succum; hunc in phiola digere calore MB, donec in rubeum convertatur colorem. Materia in rubedinem conversa, omni-que hypostasi sive crassamento ab ea separato, separetur liquor, qui colore albo inde destillabitur, extracto in fundo remanente sub forma sapæ rubicundæ. *Quercetanus in Pharmac. restitut. c. 26.* Sic fit extractum ex radice Hyoscyami, cujus usus est in anodynii cujusdam & laudani compositione. Sic paratur & extractum Esulæ.

N. Ex radice Symphyti & Satyrii simili ferè modo, extracta sanguinea, seu sanguines eliciuntur. Nimirum pulpa illarum cum pane ac vino digerantur, defecentur ac inspissantur. Verum enimvero non extracta sed succi sc. propriè dicendi sunt. Vide suis locis libr. 4.

VI. Lignorum & Corticum lignorum extracta, duplicis generis ferè acquiri possunt, Viscosum scilicet ac Resinosum.

Viscosum, quia naturæ est aqueæ, nihil aliud est quam succus inspissatus, ea propter & menstruo paret aqueo, coctioneque interveniente facilimè elicitur.

Resinosum (resina, gummi alias)

sulphureo feliciter obedit menstruo in quo excellit Ψ , quem aquæ admiscere fas est.

Modus eliciendi extracta resinosa seu Gummata.

R. Rasur. ligni (v. gr. Guajaci) q. v. (libr. 7, 8.) affunde Ψ optimum, (ex vino, fecibus vini, vel hydromelite vinoso,) digere vitro clauso Ψ dies (12. 15.) & rubescet; deinde exprime fortissimè, ut egrediatur quoque liquor spissus rubicundus & oleaginosus. Hinc fiat abstractio, donec materia in fundo maneat, in consistentia mellis, bulliendoque bullas emittat, non secus ac mel ipsum. Tunc calentem materiam effunde in ∇ frigidam, & coagulabitur instar aloës, aut gummi rubei. *Querc. Pharmac. rest. cap. 26.*

N. 1. In conficiendis hujusce generis extractis, non incongruè loco Ψ adhibere quoque licet hydromel quoddam vinosum, aut ∇ as stillat. convenientes, v. gr. ∇ . ulmarie, cardui benedicti, fumarie, & similium, quas tamen acidulas reddere oportet cum succo. Limonum aut simili. Quinimo & sola fontana, interveniente sufficiente coctione resinosum extractum elicere potis est.

N. 2. Idem extractum cum Ψ rectificatis, allectum, precipitatur nunquam affusione ∇ æ, diciturque magisterium; ut magisterium Cinamomi, Jalappæ, &c.

Extracta Viscosa.

R. Rasuram ligni q. v. coque cum aqua

aqua quam sufficienter, hinc exprime, clarifica & inspissa q. s.

VII. Aromatum extracta ut eo promptius obediant, Ψ nonnihil addere convenit, v. gr. $\mathcal{R}$. Caryophyllor. grossè contus. $\mathfrak{z}$ ij. ∇ still. $\mathfrak{z}$ xij. Ψ $\mathfrak{z}$ iiij. macera vase clauso. Dein exprime, clarifica per digestionem, abstrahere aliquantulum in MB (ob spiritum qui primum extillat,) reliquum evaporare sine ad consistentiam debitam. Eodem modo fieri possunt & extracta ex alijs aromaticis, v. gr. ex calamo aromatico, cardamomo, cubebis, cinamomo, &c.

VIII. Resinarum extractio non nisi depuratio est, qua Resinæ in Ψ rectificatissimo solvuntur, colantur, ac demum abstracto Ψ inspissantur, vel affusa aqua, quâ sulphurea Ψ natura diluitur ac debilitatur, præcipitantur. Et hæc nonnunquam titulo magisterii veniunt, aut resinæ, e. gr. Resina vel Magisterium scammonii, & simil.

IX. Gummatum extracta sunt portiones gummatum, tum viscosæ, tum resinosæ invicem scil. separatæ. Convenit igitur hæc separatio, iis solum, quæ parte viscosa ac mucilaginosâ constant, ut ferulacea, fitque. $\mathcal{R}$. Gummi aliquod ferulaceum, solve lento calore (præstat in cucurbita cæco alembico occlusa, vel vase simili,) solutum ac depuratum reponere aliquot diebus, & subsidebit pars resinosa. Hinc

decantetur liquor turbidus (à resinosa parte subsidente) clarificeturque (si opus) depurando cum albumine ovi, vel per linteum colando, ut clarus evadat; dehinc inspisetur lenissimo calore $\mathcal{B}$. Sic habes viscum, i. e. extractum viscosum.

Resinosa illa subsidentia lento quoque calore exiccata, exhibet resinam, i. e. resinosum extractum.

N. *Extrahit quoque resinam Ψ rectificatissimus.*

In ANIMALIUM familia Extracta suppeditare possunt partes carnosæ, quæque his assimilatae membranosæ, v. gr. Matrix. Hinc sterco-
ra, fella, ossa, cornua.

Ex carnibus, carnosisque partibus fieri possunt Extracta, si lotæ exiccantur atque cum Ψ , vel simili appropriato spiritu extrahantur, postmodumque ad consistentiam debitam inspissentur.

N. 1. *Præstat, si primum antequam exiccantur, in Ψ myrrhâ essentificato, aliquot $\mathcal{S}$ macerentur. Vide extractum splenis bovis, libr. 5. Item extractum Mumie humane, libr. 5.*

N. 2. *Quercetan. Pharmac. rest. cap. 26. inspissat decocta additq. appropriata, (vide supra in decoctis,) atque ita extracta carnosæ parat.*

Ex stercoreibus animalium, si qua extracta parare animus sit, per Ψ id optimè perficies, quippe hic foetorem corrigit.

Ex fellibus. ℞. Fella exiccata, extrahe cum ♀. vide in Bove libr. 5.

Ex ossibus. ℞. Ossa (v. gr. 2. vel 3. crania recentia) tere crasso modo affundeque aquam vitæ, [juniperi seu salviæ,] ut (dig. 4. 5.) superna- tet, digere vase acurratissimè clau- so, (♂ 12.) post coletur & exprima- tur fortissimè. Sic liquor exhibit ru- bicundus instar sanguinis, qui oleo- sus & resinofus erit. Iterum affun- datur fecibus novum menstruum, digerendo, (♂ 4. vel 5.) cola & exprime. Expressos liquores destil- la in alembico, donec remaneat ex- tractum in forma Sapæ. Quercet.

N. Digeri & depurari poterit.

Ecornibus. Extracta cornuum fi- unt è teneris (cervorum) cornibus, vel è cornibus etiam induratis, sed adhuc recentibus, mediante itidem ♀ vitæ appropriata, quæ acidula prius reddita sit cum liquore ♂ is acidulo. Quer. Pharmac. restit. cap. 26.

EXTRACTA usitiora ALTE- RANTIA.

1. Alterantia simplicia.

Absynthii
Acori
Agallochi s. Ligni Aloës.
Angelicæ rad.
Aristoloch. rot. rad.
Card. benedict.
Caryophyllor.
Castorei
Centaur. min.
Chelidonii major.

Croci
Cubebar.
Dictamn. s. fraxinellæ
Enulæ c.
Galangæ
Gentianæ
Guajac.
Imperator, rad.
Melissæ
Menthæ
Majoranæ
Myrrh.
Petasitid.
Pæon.
Rutæ
Sabinæ
Satyræ rad.
Scabiosæ
Scordii
Symphyt.
Tormentill.
Valerian.
Zedoar.
Zinziber.

2. Alterantia Composita.

Extr. Laudanum opiatum, cum & sine Moscho & Ambra, vid. libr. 4.

Bezoardicum Quer. vid. infra,
N. 1.

Pestilentielle 2.
Pulmonum 3.
Theriace. 4.
Theriaca benedicta 5.
Theriaca cælestis 6.

1. Extractum Bezoardicum Querceta-
ni, pro Laudano suo.

℞. Rad. Angelic,

Zedoar,

Zedoar.
 Galang.
 Tormentill.
 Cort. citri.
 Lign. Aloës
 Santal. rubr.
 citrin. à ʒj.
 Gran. Alkerm.
 Dictamn.
 Spic. nard.
 Garyophyll.
 Nuc. moschat.
 Macis
 Cinamom.
 Beenalb.
 rubr. à ʒiʒ.
 Camphor. ʒj.
 F. Extractio cum ▽ vitæ Juni-
 perina.
 Vires. *Eximiarum est Varium in ar-
 cendo Veneno, morbisque contagiosis, qua-
 tis pestis, febres malignæ.*
 2. *Extractum pestilentielle.*
 ꝑ. Rad. Angelic.
 Olsnit.
 Imperator.
 Zedoar.
 Vincetoxic. à ʒʒ.
 Tormentill.
 Gentian.
 Petasit.
 Succis.
 Pimpinell. à ʒj.
 Sem. Levistic. ʒiij.
 Angelic.
 Meliss. à ʒij.
 Sem. Citr. ʒj.

Gran. Juniper. M. ij.
 Fol. Veronic.
 Meliss.
 Arthemiss.
 Scord.
 Galeg.
 Scabios.
 Card. bened. à Miʒ.
 Fl. Hyperic. M. i.
 F. Extr. cum V. & inspissetur.
 Vires. *Maximarum est virtutum
 in arcendo aere pestilentiali, eodemque
 morbo & similib. malignis affectibus cu-
 randis & præcavendis. Sudorem mo-
 vet.*

Dosis à ʒj. ad ʒij. &c.

3. *Extractum Pulmonum.*

ꝑ. Pulmon. Vulpis, incide in fru-
 sta minutissima, ac adde

Herb. Veronic.

Hyssop.

Scabios. ana, Mʒ.

Sem. Anis.

Fœnic. ana ʒj.

Coque in phiala capaci bene
 occlusa in MB ferventi horas 7. vel
 8. donec pulmones in liquorem re-
 ducti fuerint. Hinc cola, colatu-
 ramque inspissa l. a. addendo Sac-
 chari q. libet, ad consistentiam ex-
 tracti.

Vires. *Imbecillitati ac affectibus pul-
 monum confert.*

N. 1. *Eodem modo fieri quoque
 possunt extracta Epatis, Splenis, & si-
 milium, ex decoctis supra è Quercetano
 allatis.*

N. 2.

N. 2. *Præstat modus quem supra generaliter dedimus.*

4. *Extractum Theriacæ seu
Essentia*

Theriacæ simplex & alcolisata.

℞. Theriac. Androm. opt. extrahe f. a. tincturam cum ∇ vitæ juniperina, vel ∇ ex tophis cervinis, vel simili ∇ bezoardica sive theriacali. Decantatas tincturas destilla ad remanentiam Essentiæ Theriacæ in consistentia mellis, quam serva pro usu, titulo extracti theriacæ simplicis, vel adde salem ex incinerata remanentia elixiviatum, sub nomine Extracti s. Essentiæ Theriacæ alcolisatæ.

N. *De hoc Theriacæ & similibus extractis, duo quæ moneam, habeo.*

Primum suggerit ingredientium diversitas, quæ vix credibile est, singulorum essentias æque uni soli menstruo parere. Nec est quod oggerant, fermentando cuncta in unam naturam coaluisse: Dubium enim haut leve, utrum fermentando natura rerum adeo immutari possit, ut quæ antea menstruum Δ reum prorsus respuebant, facta fermentatione id ipsum amice amplectantur.

Secundum, quod monere duxi, ipsamet præbet fermentatio, quippe quæ potissimam rerum fermentabilium partem in Q. E. exaltat, id est, volatilifat, spiritualem ac volatilem reddit. Exemplo sint Vinum, Cerevisia, succi fructuum fermentati, & similia. Ea propter cum tinctura destillationi submitatur, quæ

volatilior pars abstrahitur, quis infringet Extractum in fundo destillatorum remanens, potissima sua parte esse exutum.

Ut has difficultates evitent, sunt qui species seorsim mensuris idoneis extrahunt, atque Extracta postmodum conjungunt. Verum enimvero, nec hi ad metam ad quam collimant, pertingere videntur. Etenim compositionem Theriacæ subeunt non pauca nature aromatica, subtilioris, tenuioris, volatilioris, &c. Quæ facultates ad Theriacæ constitutionem non minus necessariae sunt, quam reliquæ in substantia minus volatili residentes. Idcirco, cum volatiles illi spiritus à fixioribus in inspissatione separantur, operationem Theriacæ integram in extracto hoc quis sibi spondebit? Adde quod hac ratione nonnullorum ingredientium ferocia, quæ alias fermentando in Theriacæ cicuratur, indomita maneat, imo vires suas exerere aptior evadat. Præstat itaque Theriacam in sua propria substantia adhibere, quam laboriosa hac extractione operam perdere. Id quod de aliis quoque, exempli gratia, pilularum quarundam extractis censendum.

Verum enimvero, non simpliciter Theriacæ extracta improbata velim, præcipue si spirituosiores seu oleosiores partes interveniente præcipitatione sint reservata. Quæ in re non possum, quin industriam commendem Chymici solertissimi Fridrici Greiffen Pharmacopæi apud Tubingenses celeberrimi. Amici mei honorandi, qui imperfectionem preparationum harundem perpendens, perfectiorem,

eadem in fragmenta minutiora redacta,) coque vel d_g gere aliquandiu in ∇ (commun. stillatitiavé appropriata,) hinc coque & filtra calidè coagulaque.

N. Quod si ossa & cornua nimis dura sunt, acuari ∇ a poterit liquore aliquo acido, verbi gratia, spiritu Θ -i, $\times$, & simil.

Sic sunt

Gelatina Cytoniorum.

Pomorum.

Pyrorum.

Ribium.

Cornu cervi.

Cranii humani.

N. 1. His immiscentur nonnunquam pulveres, vel extracta, & simil. unde Gelatina composita, tum alterantes, tum purgantes, v. gr. Gelatina Cytoniorum purgans, vide libr. 4.

N. 2. Sunt qui Gelatinas Cytoniorum Marmeladas vocant, easque tum simplices, tum aromatisatas pro usu domestico parant, varii coloris.

CAP. LXIII.

De Infusionibus.

Infusionis (infusi) nomen potionibus potissimum imponi, iisque purgantibus, libr. 1. diximus, harum rationem hic loci exhibemus.

Liquorem exhibent aquæ stillatiæ, (tum & fontana,) serum, mulsum, hydromel, vinosum, vinum, & simil.

Materia infusioni apta, etsi & ex mineralibus & animalibus sumi queat, tamen hujus loci inprimis sunt vegetabilia, & maximè purgantia cum corrigentibus.

Modus parandi.

Recipiuntur res medicamentales, præparatæ ad infusionem, incidendo, contundendo, limando, &c. prout in decoctorum doctrina traditum; immerguntur liquori, quantitate & qualitate intentioni medicæ respondenti, reponunturque, si

extractio maturanda, loco calido, (in cineres vel juxta fornacem.) Hinc decantetur liquor, exprimaturvé pro usu.

Proportio liquoris præscribitur ferè q. s. id est, ut materia coöperiat, liquorque superemineat digitos versos, 1. 2. 3. &c.

Exemplo sint

1. *Infusio Cholephlegmagoga.*

$\mathcal{R}$. Agaric. elect. $\mathfrak{z}$ ss.

Rhabarb. opt. $\mathfrak{z}$ ij.

Zinzib. $\mathfrak{z}$ ss.

Spic. Nard. gran. v.

Sal. gemm. gran. iij.

Pulverisentur grossè & infundantur per noctem in

Aqu. Eupator.

Cichor. à $\mathfrak{z}$ ss.

Hinc calefiant & colentur cum expressione. F. Potus.

Cc

Vires.

Vires. Purgat bilem & phlegma.

N. Sal gemma additur ad facilitandam extractionem: cujus rei gratia & sal ♀ addi poterit.

Hujus generis sunt Vina medicata, (ut & Cerevisia medicata,) tum alterantia, tum purgantia. v. g.

2. Vinum Arthriticum.

℞. Fol. chamædr.

Chamæpit.

Sum. Salv. ana ℥ss.

Flor. Primul. ver.

Anth.

Lil. convall. ana ℥ss.

Ras. Lign. Guajac. ℥viiij.

Visci quern. ℥ss.

Rad. Chin. ℥iiij.

Garyophyllat. ℥iiij.

Vini musti mensur. LXXX.

Ponantur ad fervescentiam ut deferveant.

3. Vinum Medicatum Cephalico-Spleneticum.

℞. Rad. Garyophyllat. ℥ijss.

Cichor. ℥ss.

Enul. ℥j.

Herb. Ceterach.

Veronic. c. fl.

Card. bened. c. florib.

Epatic. stellat. c. flor.

Summit. Centaur. min. ana M℥ss.

Cort. Arantior. sicc. ℥ss ℥ij.

Incidantur herbæ, contundanturque grossè radices & cortices, infundanturque in vini mensur. viij.

Vires. Catarrhis insigniter opitulatur caput, epas & lienem corroborat.

4. Vinum Matricale.

℞. Herb. Meliss.

Puleg.

Capill. ♀.

Salv.

Calamenth.

Artemis. ana M℥ss.

Fl. Squinanth. ℥ss.

Calendul.

Cheir. ana p. ij.

Nucist.

Macer.

Cubebæ.

Cardamom.

Granor. Paradys.

Zedoar. ana ℥j.

Vini generosi mensur. iiij. addendo saccharum pro libitu.

5. Vinum purgans.

℞. Fol. Sen. Al. s. st. (sine stipitib.) ℥x.

Follicul. sen. ℥ss.

Epithym. ℥vj.

Sem. cartham. conquass. ℥ss.

Chialapp. ℥ij.

Cort. Helleb. nigr. ℥ss.

Cinamom. ℥j.

Galang. ℥ss.

Zingib. ℥ss.

Cort. citr. ℥ij.

Vini mensur. i.

Vires. Purgat humorem Melancholicum & serosum. Dosis ℥ij. iiij.

N. Plura Exempla aliunde petere licet, vel ex decoctis, vel Vis destillatis compositis huc arcessere. Nimirum species dictorum Medicamentorum non minus & hic adhiberi poterunt.

Huc

*Huc pertinent Vina Hippocratica
seu Clareta.*

v. g.

6. Claretum laxativum.

℞. Cinamom.

Galang.

Garyophyllor.

Macis

Zinzib. à ʒj.

Turbith. alb. ʒvj.

Fol. sen. el. ʒj.

Mechoacann. ʒiij.

Sacchar. ʒiij.

Vini generosi ʒxij.

Aqu. fontan. ʒviij.

Cremor. ♀ ʒij.

*Stent in infusione per noctem,
dein colentur per Manicam Hippo-*

craticam.

*Vires. Purgat humores melancholi-
cos & pituitosos.*

Dosis ʒij.

*7. Claretum purgatorium, s. Vinum
Hippocraticum ʒiale.*

℞. Vitri ʒ subtiliss. pulveris. ʒj. ʒij.

Vini alb, opt. ʒviijʒ.

*Digerantur vase vitreo bene
clauso, in MB. ☉ ☽ (6.) dein cola,
colaturæque adde*

*Sacchar. albiss. pulverisat. ʒiij.
vel ʒʒ.*

*Aromatizetur cum opt. ▽ ci-
nam. & servetur. Dosis ʒij.*

*Vires. Satis leniter suaviterque ope-
rationem suam infra & supra exercet.
Sala.*

CAP. LXIV.

De Julebis & Moretis.

Julebi (Julepi) in Praxi usitatissi-
mum potionis genus constituunt,
quod ob saporem gratum, pro potu
ordinario ægris præscribi ut pluri-
mum solet.

Parati autem in Officina nulli
extant, sed ex tempore parantur.

*N. Julepi violaceus & rosaceus Offi-
cinarum, Syrupi consistentiam obtinent.*

Parantur ex liquore potulento, in
quo Syrupi, saccharumvé dissolvun-
tur; additis, prout visum fuerit, &
aliis in liquore illo dissolvi aptis, qua-
lia succi, spiritus, & simil.

N. Syrupi vices & conserva supple-

re potest, accedente colatura.

Liquor ille potulentus adhibetur
varius: Aqua stillatitia, fontana,
(correcta pane tosto) decoctum, ver-
bi gratia, C. C. Glycyrrhizæ, Hordei,
& simil.

Proportio Liquoris, ℔. i.

Syrupi. ʒj. ʒij. vel pro-
ut palato placuerit.

Acidiusculi adeoque gratiores,
non rarò reddi solent, spiritu ☿-
ad saporem gratum usque instil-
lato.

Exemplo sint.

Cc. 2

I. R.

1. R. Decoct. C. C. usti, id est, in quo
c. c. (v. gr. ℥j. vel ij.) sit
coctum lb. i.

Syrup. papav. err. ℥j.
corallor.

Succ. Berberor. ana ℥ss.

M. F. Juleb.

Confert in febribus aliisque san-
guinis ebullitionibus, quas vigiliæ
alvique fluxus comitantur.

2. R. Aqu. fontan. pane cor-
rect. ℥x.

Julep. Rosat. ℥i ss.

Syr. cinam. ℥ss.

Aqu. Rosat. ℥iiij.

Spir. Θ -i q. s. ad gratum sa-
porem, videlicet ℥j. vel ℥ss.

F. Juleb.

Vires. Refrigerat roborat potusque
gratus est agrotis.

3. R. Aqu. hordei, id est, decoct.
lb. i ss.

Conserv. rosar. ℥iiij.

Conquassetur conserva tantillum
subinde decocti affundendo, hinc co-
letur, & si placuerit, filtretur.

N. 1. *Acida si decocto C. C. (in-
primis è crudo C. C.) instillaris, turbi-
dum id redditur.*

N. 2. *Poterit itidem Santalo rubro
aromatizari, santali scil. ℥ss. simul con-
quassando.*

Hujus quoque loci est Moretus,
nostratibus dictus, potionis genus,
ex aromaticis aliisque confortantibus
commixtum, addito ad gratum sa-
porem saccharo vel syrupo.

N. *Moretus dicitur à moris seu dia-
moro ingrediente. Estque mulierculis
nostratibus potionis genus usitatissimum,
quo veram impragnationem confortari,
falsam exturbari, persuasum sibi habent.*

1. *Moretus usualis pro ditio-
ribus.*

R. Diamor. c. sacchar. ℥ij.

Juleb. rosat.

Aqu. cinamom. à ℥j.

Spec. Diamb. ℥ss.

Trag. Stomach. ℥i ss.

Vini optimi, lb. i. M.

Bibatur mane bonus haustus,
idque diebus continuis 3.

2. *Moretus pro pauperibus.*

R. Diamor. c. sacchar. ℥ij.

Juleb. rosat. ℥j.

Trag. commun. ℥i ss.

Vini, lb. i. M.

3. *Moretus absq. speciebus*

R. Diamor. c. sacchar. ℥ij.

Juleb. rosar. ℥i ss.

Aqu. cinamom. ℥j.

Vini generosi, lb. i. M.

N. *Species quæ adduntur, post infu-
sionem colando iterum separantur.*

CAP. LXV.

De Lapidibus.

Lapidis nomen hic sume non pro
lapidibus nativis, sed pro medi-
camentis præparatis, quæ veniunt
nomine lapidis, ut sunt 1. Lapis
vege-

vegetabilis dictus. 2. Medicamēta in duritiem terream ac lapideā excocta.

Lapis vegetabilis nihil aliud est quam essentiales vegetabilis alicujus partes conjunctæ, ac in lapidem q. coagulata. Fitque

℞. Plantam siccam, digere cum menstruo proprio (▽ propria stillatit.) destilla, ut habeas phlegma, spiritum ac oleum. Ex remanente ac superflite materia incinerata extrahe sal beneficio phlegmatis. Ex eadem (seu ejusdem speciei planta) extrahe tincturam cum spiritu illo. Hinc impræгна ⊖ tincturâ sua s. a. ad sufficientiam. Postea adde olei quantum imprægnatum illud sal imbibere potest, & in lapidem quasi coagulantur.

N. Hujusce medicamenti genus etsi in Officinis paratum non extat, opera precium tamen esset, introducere, in quo tamen notandum, quod lentissimo igne in lapidem paulatim convertere id oporteat.

Alias lapidis nomine veniunt. Lapis septicus s. cauterium potentiale, tum quoque lapis philosophorum, (de quibus Augustani,) & præter hos.

1. Lapis corrosivus.

℞. Lixivium, è quo sapo niger coquitur. Id sarragine exceptum coquatur in lapidem, qui tesserarum in formam scinditur, cum refrixerit, ac vitro rectè obturato servatur.

Vires. Cauterium insigne est, dimi-

dia hora spacio fonticulum inducere sufficiens. Hearn. in Meth. pract.

2. Lapis s. magnes arsenicalis.

℞. ♂ crudi.

♀ r. flavi

○○ albi

Pulv. subtilissimè lentoque igne liquefac. Vase refrigerato eximitur materia, quæ frigore indurescit.

Vires. Usus ejus est in peste, ubi in forma periapti de collo suspenditur: ingreditur insuper Emplastrum magneticum. Hartm.

3. Lapis medicamentosus Crollii,

s. Lapis salutis.

℞. ⊕ i virid. ℔. i.

alb. ℔. ℔.

Alumin. ℔i℔.

Anatron. id est, fel vitri

Sal. commun. ana ℥iij.

♀ i

Absynth.

Arthemis.

Cichor.

Perficar.

Plantag. à ℥℔.

Ponantur in olla vitreata, affunde parum aceti rosacei, ac coque igne l. sæpius agitando: ubi incipit spissescere, adde

Cerul. venet. ℔. ℔.

Boli armen. ℥iij.

Diligenter misceantur omnia, donec vi ignis mediocris in lapidis duritiem massa concreverit, quæ postea fractâ olla eximenda, & ad usum reservanda.

N. Si gummata, myrrham videlicet & thus, addere voles, instituatur coctio lenta, ne comburantur, nec vis illorum in igne evanescat.

Vires. Virtutes ejus varia sunt. Tollit ulcera & defluxiones; desiccatur vulnera inveterata; curat erysipelas, scabiem, tuncam, serpigines.

Modus utendi.

Liquefcat ejus ℥j. in ∇ pluvial. mensura 1. filtratur, filtratura hac utere, tum lavando, tum lintecolum imbuedo ac imponendo.

4. *Alia descriptio, Iohannis Gretff.*

℞. Alumin. ℥iiij.

℥li ungar. vir. ℥ij.
alb.

Tartari

Borrac.

Mastich.

Thur.

Sal * à ℥j.

Ceruf. ℥vj.

Boli armen. ℥iiij.

Crasso modo contusa, coquantur in olla vitreata capaci, cum ✕ fortissimo, ut supra. *Hartm. in pract.*

5. *Alia.*

℞. ℥i lb. i.

℥i lb. β.

Ceruf.

Alumin.

Bol. armen. à ℥iv.

Sal. ammoniac. ℥ij.

Omnia bene trita coque 1. Δ cum ✕ ad eminentiam digit. 2. affuso in olla satis capaci, donec o-

mnia redigantur in lapidem durum.

6. *Alius Lapis salutis.*

℞. Alumin.

Myrrh. à ℥iiij.

℥i alb.

Anatron.

Ceruf. à ℥ij.

Thur. ℥j.

Bol. armen.

Ærugin. à ℥iv.

Tere simul & cum ✕ q. s. coque ac coagula in lapidem.

7. *Lapis mirabilis.*

℞. ℥i alb.

virid.

Sacchar. fin.

℥i ana lb. i. β.

Sal * ℥i β.

Alumin. crud. ℥iv.

Camphor. ℥j.

Minutissime pulverisata, misceantur cum muria sive brodio olivarum conditarum, ut fiat instar mellis. Coque dein lente & coagula in lapidem.

Vires. *Easdem vires obtinet cum prioribus lapidibus salutis.*

8. *Aliter: Lapis rubens dictus.*

℞. Vitriol. roman.

alb. ana lb. i. β.

Alumin.

Lithargyr.

Lap. calamin. ana ℥iv.

♀. albi puri.

Sal. ammoniac.

commun. ana ℥β.

Affuso aceto coque 1. Δ semper agitan-

agitando, & cum incipit spissescere
adde
Cerus. venet. ℥ss.

Boli arm. ℥iv.
M. diligenter, & coque in duriti-
em lapidis.

CAP. LXVI.
De Liqueoribus.

Liquores hic voco humores per de-
liquium, aut similiter paratos.

N. *In his excellunt salia resoluta, quæ
Balsami, vel interdum olei nomen, licet
minus accurate, sibi vendicarunt.*

Resolvuntur salia per deliquium,
si aeri humido exponantur, vel & hu-
more aqueo imbibantur: reliqua qui-
a peculiarem modum obtinent, quo
in liquorem redigantur, specialiter
in singulis quilibet innotescet.

Liquores usitatiores sunt.

Liquor. Salis ammoniaci.

Arsenici.

Corallorum.

CrySTALLORUM.

Salis gemmæ.

Lapidis Judaici.

Ludi s. calculi humani.

Oculorum cancri.

Perlarum.

Saturni.

Talci.

Tartari, i. e. oleum ☿i.

Huc Liquor. Lumbricorum.

Myrrhæ.

Commendatur utidem maximo opere

*Liquor Lithonripticus
compositus.*

☿. Ocul. cancr.

Lapid. Judaic.

Lyncur.

Spongite.

Ætit. ana q. v.

Pulveratis affunde Spiritum Sa-
lis ad digit. 3. stent in solutione ☿
aliquot, hinc depleatur solutio, re-
stitansque materia, novo spiritu sa-
lis affuso denuo solutioni submitta-
tur, donec tota ferè soluta sit.
Solutions confusas coagula evapo-
rando vel abstrahendo. Coagulatum
tritum solve per deliquium, liquo-
rem hunc coagula iterum, ac solve,
idque repete donec coagulationem
ulteriorem admittere nolit.

Vires. *Maximarum censetur vi-
rium in calculo resolvendo.*

*Dosis gutta. i. ac altera indies propi-
nata. Vide Medull. dest. part. i. tr. 10.*

Liquor ad ulcera.

☿. Calc. viv.

Sal ammoniac. ana.

Læviga simul & funde ad follem
fusionem maturata, & confluit ut ▽
quæ effunde. Massæ huic tritæ adde
sal ☿ tantundem ac fuit alterutrius,
reponetq; in cellam ad liquefcendum.

Vires. *Sanat impetigines, ulcera fi-
stulosa, aliaque maligna & inveterata
mundificat, & ad sanationem disponit,
proin confert in cancro, serpigne, lue ve-
neræ, & simili.*

CAP.

De Magisteriis.

Magisterii nomen etsi æquivocum sit, uti libr. I. dictum: attamen communiter usurpatur pro pulvere, ut plurimum, candido, per præcipationem ex certis quibusdam rebus præparato. Res illæ tum è mineralibus sunt, ut terræ & lapides, tum è vegetabilibus, ut Herbæ, &c. tum ex animalibus; ut ossa, cornua, crustacea,

Modus fiendi.

℞. Materiam ex qua Magisterium parare constitutum est, tere aut comminue grossè, hinc affunde liquorem convenientem (acidum vel similem) ut solvatur vel extrahatur; solutio præcipitatur (affuso liquore vel materia cujus vi solventis vis obtundatur,) præcipitatus pulvis abluatur si opus sit ∇ communi, hinc exiccetur lente.

Sic fiunt.

*Magisteria.**1. E Mineralibus.*

Tritis affunditur solvens, solviturque s. a. solutio præcipitatur, eluitur & siccatur.

N. 1. *Liquor solvens vulgariter adhibetur ☒, tum per se, tum acuatam per Sp. ☉ vel similes spiritus minerales, sc. ☉, ☉ &c. vel peculiaris destillatur solutioni aptus liquor, de quo suis locis.*

N. 2. *Præcipitatio fit communiter oleo ☉ p. d. nonnunquam spiritu ☉-i.*

N. 3. *Quæ consistentiæ sunt durioris,*

ut lapides, antea calcinari volunt. Vide specialius libr. 3.

2. E Vegetabilibus.

1. Tritis grossè vel incisis affunde lixivium forte ex ☉ ☉ & ∇ pluviæ paratum, extrahatur, decantetur ac præcipitetur affundendo aquam aluminis (in qua O solutum) exicca lente.

N. 1. *Præstat adhibere herbas mediocriter siccas.*

N. 2. *Sic nobis in usu sunt tam ex alterantibus quam purgantibus v. g. Magisterium Rhabarbari, cujus dosis 3℔.*

2. Sulphureis i. e. quæ oleosa parte scatent, extrahitur Tinctura beneficio ∇ rectificatis. præcipitaturque affusa aq. com. vel ∇ aluminis.

N. 1. *Sic fit Magist. Resinarum, Succini, Corticum resinifarum e. g. cinnam. Turpetib. Chalapp. &c.*

N. 2. *Extractis Cat. non immerito annumerari poterunt.*

3. Ex Animalibus.

Ossa, Cornua, Crustacea seu Testacea exhibent sua magisteria modo, quæ de lapidibus traditur. videlicet beneficio ☒ vel spiritus alicujus mineralis acidi & acris.

Usitatiora sunt.

Magister.

Concharum

Corallorum rub.

alb.

C. Cerv.

Cranii

Cranii humani.
 Cryſtallorum
 Granatorum
 Hycynthor.
 Lap. Judaici
 Magnetis
 Mandibularum lucii
 Matris perlarum
 Oculorum cancri
 Ovorum ſtruthii
 Percarum lapillorum
 Perlarum

Rubinor.
 Saphiror.
 Smaragdorum
 Terræ ſigillatæ
 Tutia
 Vitri Venetiani.
 Ungulæ alcis.
 Sic & Mag. Jalappæ.
 Scammonii
 Succini
 Turpethi.

CAP. LXVIII.

De Maſticatoriis.

Maſticatoria, Διαπονήματα ſunt apophlegmatizantia ita diſpenſata, ut dentibus maſticentur.

Fiunt modis tribus:

1. Simplicia, vel integra, vel in pulveres redacta, concifaſſe maſticantur; ut Maſtiche, uvæ paſſæ, pyrethrum, cubebæ, folia ſalviæ, agarius, & ſimil.

2. Eadem contuſa nodulo includuntur, qui ori inditus dentibus ſubinde comprimitur.

3. Eadem cum cera, maſtiche, carne paſſularum ficuumve, tere-

binthina, melle, & ſimili in maſſam ſubiguntur, dentibus ſubmittenda. v. g.

℞. Rad. pyrethr. ʒj. Nucifſt. Zinzib. ana ʒij. Maſtich. ʒj Diſſolvatur Maſtiche in piſta calida cum piſtillo, hinc cætera admiſceantur ſubigendo in maſſam, vel paſtillos maſticabiles pondere ʒß.

Item.

℞. Rad. Pirethr. Maſtich. ana ʒß. ſubigantur cum cera in morſulos magnitudine avellanæ.

CAP. LXIX.

De Morſellis & Rotulis.

Morſelli, (morſuli) ex omnibus Medicamentorum generibus fieri poſſunt, quæ non reſpuunt cum ſaccharo ſoluto commiſceri, inque placentas indurari. Talia ſunt pul-

veres, Semina, (minutiora) condita, conſervæ, olea, Extracta: Inprimis tamen ad morſellorum compositionem cooptantur pulveres, de quibus tamen notandum, quod non

Dd

opus

opus sit æque subtiles eos recipi, ac in rotulis.

Modus fiendi.

℞. Sacchari q. f. solve in liquore debito super ignem: hinc coque ad consistentiam ut frigefactum induretur, (probare id poteris tantillo in orbiculum stanneum vel lapidem effuso :) Hinc immisce sensim pulveres, optime agita, effundeque dum adhuc calore liquidum est, supra tabulam cupream lapideamve ut refrigerescat & induretur, demum scinde in tabulas.

N. 1. In purgantibus loco sacchari recipi potest Manna, cujus proportio uti & sacchari pro Medici voluntate adhibetur: ut plurimum recipitur sacchari sextuplum, octuplum, &c. prout res immiscenda fortiores vel ingratiore fuerint, e. gr. ad extracta & olea destillata major sacchari quantitas expetitur.

N. 2. Nuclei ac semina emulsioni apta, si ad morsellorum constitutionem concurrant, pro libitu in emulsionem redigi poterunt, qua saccharum dissolvatur.

N. 3. Conditæ, duplici modo morsellos subeunt. 1. Conquassata. 2. In frustula incisa.

N. 4. Olea destillata si occurrerint in fine ea instillare oportet, vel paratis morsellis illinere. Idem Iudicium sit de Moscho ac Ambra, quæ in aqua rosar. dissolvuntur, atque paratis tabulis illinuntur.

Usitatiores sunt alterantes.

Morsuli seu tabule

Bezoardici è pulv. bezoardic.

Cephalici è speciebus cephal.
è succo & corticibus citri, s. de
citro, vide infra. N. 1.

Imperatoris, è spec. Imper.

Pectorales, 2.

Post pastum, Aug.

Saccharum rosarum tabulatum

Saponea, Aug.

ad Vermes, A.

Zingiberis cocti, A.

Purgantes usitatiores.

Morsuli

Diacarthami, A.

Diaphænic. A.

Diatrion, laxativa.

Diaturbith. cum rhabarb. è speciebus.

de Diagrydio, s. laxativi, v. inf. 3.

de Manna ♀ sat. vide libr. 4.

de Mechoaca, 4.

è succo rosarum, A.

1. *Morselli de Citro.*

℞. Carn. citr.

Cort. citr. condit. concis. à ʒj.

Ol. citr. gran. xij.

Succ. citri puriss. q. f.

Sacchar. in ▽ citri sol. ʒxvi.

F. l. à Morsuli.

Sunt Cordiales, uti citrum.

N. Fiunt & simplices è succo corticibus & saccharo.

2. *Morsuli pectorales, F. F.*

℞. Pinear. rec. in ▽ rosar. parat. ʒʒ.

Amygd. d. excort. ʒv.

Sem. Melon. rec.

Cucum.

Cucurb. à ʒij.

Spec. Diarrhod. abb. ʒiv.

Mag. perlar. ℥j.

Sacchar. alb. in ▽ rosar. & scabios. sol. ℥xvi.

F. l. à. Morsuli.

Sunt nutritivi, refrigerantes, acrimeniam mitigantes, adeoque conveniunt in hectica.

3. *Morsuli de Diagryd. flaxat.*

℞. Crem. ♀ ℥iij.

Resin scammon. ℥℞.

Sacchar. in ▽ rosar. sol. ℔. 1.

F. Morselli.

Purgant bilem.

Dosis adulo ℥℞.

4. *Morsuli de Mechoaca. F. F.*

℞. Conserv. violar. ℥j.

Spec. Diatragac. fr ℥℞.

Turbith gum.

Mechoac. alb. ana ℥℞.

Diagryd. præpar ℥ij.

Ol. cinam. still. gran vi.

anis. gran. iv.

Sacchar. in ▽ fænic. sol. ℥xiv.

F. l. a. confectio in morsul.

Purgat bilem ac phlegma.

Dosis a ℥℞. ad ℥j.

Vide part. 1. l. 4. observat. Cl.

Gregor. Horstii.

De Rotulis.

Rotularum parandarum modus idem est, qui morsellorum, nisi quod Rotulæ, quia formulas illis mino-

res expetunt, medicamenta requirant, quæ rotularum formationem non impediant. Pulveres itaq; subtiles esse oportet dosique minori.

Proportio sacchari vulgatissima est octupla, ($\frac{1}{8}$) plus minus. In purgantibus vero quadrupla, ($\frac{1}{4}$ sacch.) In oleis, stillatitiis major, pulver.

scil. sacchar. ℥j. ol. gran. iv. &c.

N. Funt & rotulae e succo & saccharo, si scil. hoc in illo solutum ad consistentiam justam coquatur & retuletur. Veruntamen notatu hic dignum, Rotulas, quæ ex succis acidulis fiunt, v. gr. e succo curri non admittere coctionem, sed sola parari mixtione. Videlicet, ℞. Sacchari pulverisat. ℔. 1. caleseat ad ignem lentum, hinc affunde succi, v. gr. Berber. ℥ij. misce & effunde in rotulas.

Rotulae usitatiores sunt.

Rotulæ de Berber.

Manus Christi simpl.

perlat.

Diatragacanth.

Æris, unde l. 3. &c.

Quinimo ex singulis pulveribus & speciebus, tam alterantibus, quàm purgantibus, addito saccharo in conveniente ▽ solute Rotulæ pro rei exigentia fieri possunt.

CAP. LXX.

De Oleis Stillatitiis.

Olea proprie sic dicta, triplicis generis in Officinis veniunt. 1. Destillata. 2. Expressa. 3. Intusa accocta.

Dd 2

Olea

Olea destillata.

Olea stillatitia ex singulis simplicium familiis parari possunt, mineralium, vegetabilium, ac animalium.

MINERALIA, quæ Oleum fundunt, maximè sunt ex genere sulphureorum; ut succinum, carbo Petræ, & simil.

Destillatio illorum eadem est, quæ resinarum vel gummatum.

VEGETABILIA primaria, ex quibus olea destillantur, sunt herbae, flores, fructus, semina, radices, ligna, cortices, aromata.

Secundaria sunt olea, resinae, gummi.

Modus destillandi olea ex primariis, eadem opera perficitur, quæ Δ s ac spiritus destillari diximus, & ut plurimum per vesicam.

N. 1. *Felicius oleum ascendit. 1. Si nonnihil Θ is vel Ψ i immiscetur.*

2. *Si digestio fermentatiove præmittitur, cujus promovenda gratia nonnihil fecum cerevisia, vel Θ is com. Ψ i vè addi poterit.*

3. *Si Oleum præcipuè expetitur, statim auctiore igne destillatio incipi potest.*

I. *Ex herbis. R. Herbas virides, vel siccas, q. v. contunde ac affunde ∇ m, (additoque Θ is manipul. uno ac altero, colloca ad putrescendum) hinc destilla per vesicam.*

N. *Herba sicca plus olei suppeditant quam virides.*

II. *Ex floribus, (siccis præcipuè) olea ad eundem modum destillantur, præcipuè si contusi dies aliquot*

(14.) adjecta parte Θ is $\frac{1}{2}$ (vel hujus loco sacchari,) cum ∇ fuerint macerati. Sic fiunt oleum chamomillæ, lavendulæ, rosarum, &c.

III. *Ex seminibus. R. Semen, e. gr. fœniculi grosse contusi, lb. 1. affunde ∇ font. ferventem, q. s. addendo Θ is M. 1. (vel insuper si libet Ψ i $\frac{1}{2}$ aut ij.) digere dies (8, 9, 10,) hinc destilla Δ mediocri per Vesic.*

IV. *Ex fructibus, e. gr. baccis juniperi, lauri, & similibus, simili ratione, uti dictum, oleum educitur.*

N. *Fermentatio promoveri potest addito tantillo fecum cerevis.*

V. *Ex radicibus. R. Radices conquassa ac digere cum ∇ aliquandiu hinc destilla per vesicam.*

N. 1. *Præstant sicca, uti Θ is quæ collecta fuerunt, antequam in stolones abierint.*

2. *Majorem olei copiam si expetis destillationis residuum cum ∇ illa destillata, macera ac destilla iterum.*

VI. *Ex corticibus non lignosis oleum ad eundem cum radicibus paratur modum, v. grat. ex cort. arantior. citri. & s.*

N. *Præstant cortices nondum exsiccati.*

VII. *E lignis & viscis. R. Segmenta lignorum arida, q. v. imple retortam terream, (lutatam,) ac destilla in excipulum sat amplum, igne nudo gradatim adhibito, sic exillat primum liquor clarus, continuato*

nuato hoc igne post horas (4, 5,) sequentur spiritus nebulosi, tandem ange ignem, ut fundus retortæ candescat, sic ascendit oleum nigricans & foetidum, quod à liquore separa ac rectifica. Sic fiunt olea è ligno guajaci, agallochi, buxi, coryli, ebeni, juniperi, santali, serpentarii sic & viscerum coryli, querni, & simil.

N. 1. Fieri quoque possunt per descensum, sed nostratibus inusitatum est, oleumque crassius exhibet.

2. Caute procedas, nec nimium properes, spiritus enim impetuosus receptaculum disjicere proclives sunt.

3. Elici quoque possunt olea hujus sortis ex resinosis lignorum extractis, ad modum resinarum aliarum destillaris. Kesi. I. cent. 86.

4. Sunt & ligna sed pauca, quæ oleum suum, (quod subtilius ac volatilius est,) per vesicam cum ∇ fontana destillata tarde licet, profundunt, ut sassafras, lignum rhodinum, cypressinum. Videlicet lignum ferratum vel minutim incisum, maceretur in ∇ aliquandiu, dein destilletur per vesicam; destillatione dies aliquot continuata prodit tandem oleum.

Rectificantur olea, tum ex cucurbita, tum ex vesica, cum ∇ copiosa quantitate ea destillando. Nonnunquam tamen, si ponderosiora sint, arenæ immixta & per retortam rectificari opus habent.

VIII. Ex aromatibus. R. Aromata grossè contusa, (pulveres minus olei fundunt,) maceretur cum men-

struo idoneo, per aliquot dies, (4, 5, 6,) hinc destilla per vesicam, sic prodit oleum & ∇ .

N. 1. Poterit itidem & aliquid $\ominus$ vel $\oplus$, vel $\boxplus$ admisceri.

N. 2. Alii in ejusmodi oleis eliciendis amygdalas rebus addunt, ut majorem copiam nanciscantur, sed fraudulenter, etenim partem majorem ejusce olei amygdala sibi merito vendicant.

3. Alii digerunt primo aromata in spiritu Terebinthina cohobato aliquot vicibus supra $\ominus$ calcinato. Verum nec hi purum oleum aromaticum nanciscuntur.

N. 4. Separatio olei ab ∇ fieri potest. 1. Subsidente. Nimirum si aliquandiu (8 14.) destillatum immotum in cella steterit, subsidet oleum. 2. Filtrando per chartam.

IX. Ex resinis. R. Resinarum lb. 2. vel 3. affundatur ∇ quantitas copiosa, destilleturque per vesicam.

Sic prodibit Oleum, quod primo clarissimum stillat ∇ supernatans (dicitur vulgò Spiritus.)

Hinc incipit paulatim flavescere, muta itaque receptaculum, & suscipe flavum hoc Oleum, (si placet seorsim,) continuando destillationem, donec nihil olei amplius extillet, (dicitur Oleum.)

Tandem exime materiam in vesica restitantem, (quæ colophonia dicitur,) eamque destilla ex retorta in arena, & extillabit oleum crassum rubrum, (Balsamus vulgò.)

N. Possunt quidem Olea hæc & Balsamus una eademque destillatione per retortam elici, igne scil. gradatim adhibito, verum enimvero præstat per vesicam priora illa elicere, tum ut præcaveatur ἐμπύρεσμα, tum quoque ne eorum aestu labor irritus reddatur, quod alias facile accidit. Si nihilominus volupe sit per retortam ea simul destillare, ex aestuatio præcaveri potest, si arenam resina liquefacta immiscueris.

Sunt autem resinæ usitatæ Lentischi, (Terebinthina cypria,) Laricis, (id est, Terebinthina vulgaris,) pini.

X. Ex gummi-resinis. R. Gummi-resin lb. i. inde retortæ vitreæ, (ventre capaci) ut saltem tertia pars impleatur, destilla per arenam in receptaculum, aliquota parte ∇ æ adimpletum, primo ∇ lento, & prodibit oleum: dein auctiori & extilabit Balsamus.

N. 1. Ut fervescentiam præcaveas arenæ aliquid admiscere poteris: Alii loco arenæ addunt triplum silicium grossè contusorum, vel salis aliquid quo ascensionem olei promoveant.

N. 2. Rectificari potest hoc oleum per cineres cum ∇ destillando, vel & laterum fragmenta igne a eo imbibendo, atque ita destillationem peragendo, non secus, ac destillatur oleum de lateribus.

Sic fit Oleum è Gumm. Anime. Elemi, Tacamahaca.

XI. Ex gummatis, (præcipuè ferulaceis) Olea elici possunt ad eundem

modum quo ex resinis. Nimirum oleum subtilius per vesicam cum ∇ destillando elicitur, crassius ac ponderosius per retortam. Vel si MAVIS destillatione una eadēq; utrumque per retortam elicere, destilla initio calore leniori, ac suscipe oleum subtilius seorsim; dein collige crassius igne auctiori. Præstat tamen per vesicam, ut de resinis dictum.

N. Feliciter eliciuntur hæc olea ex Extractis resinosis, ad modum quem in resinis dedi.

Reliquorum oleorum præparationes, si qua ab hisce discrepant, specialius in singulis edocebimus.

Ex ANIMALIUM familiâ exhibent Oleum, cornua, medulla cerebri, ossa, ungula, pinguedines, sanguis, stercorea, (vide de ∇ is.)

Cornua, ossa, ungula, igne nudo per retortam (terra lutatam) pelluntur, funduntque uno ac eodem labore liquorem seu spiritum acidum, (phlegmate commixtum,) oleum ac sal volatile. Oleum id rectifica.

Medulla cerebri ac spina fundit oleum, si admisto $\ominus$ e per retortam vitream ex arena destilletur.

Pinguedine, (axungia, sebum, butyrum, cera,) destillantur aliis rebus commixtæ, ex cucurbita vel retorta vitrea idq; per cinerem aut arenam; commiscentur autem, vel cum lateribus pulverisatis, vel cum silicibus calcinatis, vel cum cinere arenæ, ut eo facilius oleum ascendat.

N. Quan-

N. *Quantitatem rei adjicienda edocebit pinguedinis destillandæ consistentia, quæ in aliis mollior, in aliis durior, plerunque autem sumitur pars tertia vel quarta, interdum pondus æquale.*

Sanguis destillatur igne nudo ex cucurbita figulina alta ac spaciola, ad remanentiam terræ nigræ, levis ac spongiosæ. Destillatum liquorem filtra per chartam, & transibit liquor, remanente in charta oleo foetente, (in parva quantitate,) Liquor hic exhibet spiritum, Salque volatile hinc inde vasis destillatoriiis adhærescit.

N. *Præstat sanguinem calentem recipere, (metretas scil. 2. vel 3.) eumque in MB, clauso vitro digerere (9, vel plures) hinc per gradus destillare.*

Olea destillata usitiora.

Oleum Absynthii

Anethi

Angelicæ

Anisi

Aurantiorum

Butyri majalis

Benzoin

Calami aromatici

Camphoræ

Cardamomi

Carvi

Caryophyllorum

Ceræ rectificat.

Chamæmeli

Chærefo lii

Cinnamomi

Oleum Citricort.

Cymini

Cubebarum

Euphorbii

Fœniculi

Galbani

Guajaci

Hyssopi

Juniperi è baccis.

ex ligno, August.

Laterinū Philosophorum, A.

Macis

Majoranæ

Mastichis

Melissæ

Menthæ

Myrrhæ rectific.

Nucis moschatæ

Origani

Piperis

Pulegii

Rorismarini

Rosarum,

Salviæ

Saponis

Savinæ

Serpilli

Smegmatis

Spicæ

Succini albi

flavi

Tartari

Terebinthinæ

Zedoariæ

Zopissæ.

CAP. LXXI.

De Oleis expressis.

EXprimuntur Olea ex seminibus
ac nucleis nonnullis oleosis.

Modus.

℞. Nucleos siccos (e. gr. amygdal.) non rancidos, excortica ac contunde in mortario lapideo minutissimè, hinc inde sacco, ac exprime fortiter sub prælo.

N. 1. *Præstat ut plurimum massam illam tritam in sartagine torrere, vel vapore ▽ calidæ tepescere. Exemplo fit vulgaris ille modus exprimendi olea ex semine Lini, papaveris, & similibus.*

N. 2. *Eliciuntur quoque Olea sed pauca per decoctionem rei in ▽ qua decoctione pars oleosa supernatat: sic fit Balsamus peruvianus, oleum lauri, & similia.*

Usitatiora sunt.

Oleum Amygdalarum amarum,
dulce.

Avellandarum, Aug.

Balaninum à balano myr-
stica,

Cannabis.

Oleum Carthami, Aug.

Ceraforum ex nuel. Aug.

Citri è granis, Aug.

Erucae sem.

Hyoscyami, ex semin.

Juglandium, ex nucleis,

Lauri Aug.

Lini sem. Aug.

Macis.

Nigellæ, ex sem.

Nucis moschatae, Aug.

Olivarum ex olivis maturis.

N. *Hoc Oleum intelligitur, quoties
Olei simpliciter mentio fit.*

Omphacinum ex olivis im-
maturis.

Ovorum, ex vitellis.

de Palma, s. de palla.

Papaveris.

Persicorum nucleor.

Pinearum.

Pistaciorum, Aug.

Raporum sem.

Ricinum, s. de Chervâ.

Sesaminum, Aug.

CAP. LXXII.

De Oleis per infusionem & coctionem, &c.

Olea hæc tum simplicia tum com-
posita officinis usitatissima sunt.

Modus parandi.

1. *Simplicia recentia incisa co-
quantur in oleo mixto aquæ, vino
aliuvè liquori convenienti, idque*

*tantisper, donec humiditas aquea
exhalarit.*

2. *Sicca simplicia in oleo mero
macerantur.*

Commodior modus hicce est.

*Herbis exsiccatis ac pulverisatis af-
funde*

funde oleum, digereque in MB horas (12.) dein exprime fortiter, expressionem expone calori leni, ut feces subsideant, quas separa.

N. *Oleum communiter adhibetur olivarum, interdum omphacinum, vel aliud, de quo peculiaris semper occurrit admonitio.*

Usitiora Olea insolata simplicia.

Oleum Absynthii, cum Oleo Omphacino.

Abrotani.

Anethi.

Chamæmelinum

Cheyrium

Cydoniorum, c. Omphac.

Enulæ, c. Ol. Sesamin.

Euphorbii, c. Ol. Cheyrino.

Formicarum

Hederæ terrestris.

Jasminum

Irinum

Ligustrinum, Cyprinum de Alcanna.

Lilinum.

Liliorum convall.

Lumbricorum, c. Ol. Omph.

Mastichinum, c. Ol. Omph.

Menthæ, cum Omph.

Melilot. ex fl.

Momordicæ, ex fruct.

Myrtillorum, c. Ol. Omph.

Myrtinum, c. Ol. Omph.

Nardinum simpl.

Nicotianæ

Nymphaeæ alb, c. Ol. Omph.

Populeum

Ranarum

Rosatum vulgare

Omphacinum

Rutæ

Sambucinum

Scorpionum simp.

è Styrace

Verbasci

Vernisium. Vernix, c. Ol. Lini

vide libr. 4. Juniper.

Violarum ex fl.

N. *Huc pertinet & Balsamus Ais, Lithargyrii, & simil. quæ nihil aliud sunt quam oleum s. spiritus Terebinthinæ mineralibus illis impregnatus.*

Olea cocta composita.

Oleum de Capparibus.

Castorei

Costinum

Croci

Hyperici

Liliorum

Majoranæ, s. Sampsuchinum

Mandragoræ

Moschellinum

Nardinum comp.

Papaverinum

de Piperibus

Resolutivum

Rosarum Mesuæ.

Scorpionum compositum
magnum

Stomachale Cratonis.

Vulpinum

Zanctinum Melichii. Cord.
in append.

Ee

1. *Oleum*

1. *Oleum febrifugum Strobelbergeri.*

℞. Ol. Nymphaeae unius saltem anni,
Lumbricor.
Rosar.
Hyperic.
Amygdal. am. à ʒj.

Mixtis impone scorpiones vivos
Nº ix. Exponentur soli (paretur si
possibile in ingressu ☉ in signum ♀.
vel ☿.) donec moriantur scorpiones,
tunc etiam adde

Theriac. Andr. opt. ʒʒ.

Relinquantur insolari per ☉. 14.

Vires. *Easdem vires cum aliis scorpionum oleis libr. 5. descriptis obtinet. Inprimis tamen inservit Emplastro febrifugo conficiendo.*

2. *Oleum Hyperici compositum s. Balsamus Hyperici. Nobiliss. Georg. Göleri à Rabenstein.*

℞. Oleum Hyperic. opt. lb. i.
Vini generos. sextar. tres.
Ol. Terebinth.
Laterin
Lumbricor à ʒij.
Cerae ʒj.

Pinguedin. human. destillat.

Ol. de medulla (hum. vel. cerv.)
destill. à ʒiiij.

Theriac. Andr.

Mithridat à ʒj.

Visc. querc.

Til.

Coryl. à Mj.

Fol. Persicar.

Rut. murar.

Pyrol. à M. iiij.

Flor. Antirrhin. M. viiiij.

Hyperic. M. vj.

Verbasc. M. ij

Betonie.

Centaur. min.

Prunell.

Consolid. aureæ.

Ptarmic. Austriacæ.

Chelidon. à M. j.

Sem. Antirrhin. ʒʒ.

Hyperic. ʒij.

Rad. Dracuncul. maculat.

Aristoloch. rot.

Symphyt. à Mʒ.

Scrophular.

Fabarie. f. Crassul. maj. à Mj.

Bulliant sive coq. in diplomate vase optimè clauso ad consumptionem Vini. Exprimantur fortiter; postea imponantur:

Croc. ♂.

Mumiae.

Mastich.

Thur.

Myrrh. à ʒij.

Denuo coq. leviter dein pro circulatione ponantur ad solem hyeme ad fornacem.

N. *Non opus est prædictum oleum vel Balsamum de novo sæpius conficere, siquidem Balsamus iste ad solem collocatus facile ex novis florib., superius annotatis & foliis Persicariae & Pyrolae, nec non de semine Hyperici augeri potest, & de novo restaurari, & tantum injiciendo & ad tempus aliquod in sole digerendo, post-*

postmodum hyeme colando & ad fornacem collocando. Quo enim vetustius hoc oleum fuerit, eo efficacius & nobilius erit.

Uusus & Applicatio: 1. Hoc oleum sive Balsamus excellentissimus existit contra hausta venena, introsumptus: Hoc tamen conditione, ut prius concitetur Vomitus per lixivium vel oleum olivarum calide bibitum, vel quod melius per

▽ Nicotiana s. Tabaci.

2. Calculum & arenas pellit, saepius in ovo cocto assumptum.

3. In magna quantitate exhibitum vermes ventris necat & expellit, praesertim si in ▽ Persicaria exhibeatur.

4. Praedicto modo usurpatum, corpus ab omni corruptione & multis ulceribus praeservat, ut plane nulla in corpore humano sive interius sive exterius nasci queant.

5. 6. Auriginem quoque & Hydrophisin discutit.

7. Interna itidem vulnera & quae contusa sunt mirabili effectu curat.

8. Vomitus sanguinis & Dysenteriam vi compescit atque constringit.

9. Vulnera omnia externa, qualiacunque sint, etiam ea quae Venenatis armis inflata fuerunt, mira celeritate Balsamica vi contrahit atque conglutinat, omnia alia vulnerum symptomata prohibens ac tollens. Si linteola rasa in eo madefiant & vulneribus imponantur, illa saepius lavando & extergendo. Possunt insuper hoc oleo omnia Emplastra Stictica, quemadmodum & reliqua in sua virtute & efficacia sola malaxatione confortari,

ut majoris inde virtutis & energiae sint.

10. In capitis v. vulneribus, ubi cranium quoque ad duram vel piam matrem laesum fuerit optimè & studiose cavendum, ne praedicta linteola nimis humida vulneribus supponantur, sed antea perquam bene expressa sint: Si vel una gutta sola super duas illas membranas caderet, jam de vulnerato actum esset & insaniam incurreret.

11. Praeterea omnes impressiones magicas, ab imaginatione, jaculatione, imprecationibus & lamiarum prestigiis inflatas, stupendo plane modo irritas facit, & persanat, tam introsum sumptum, quam exterius illitum, applicatumve.

12. Quod si alicui cultri, ligna, vitra, setae, panni lacerati, fila, acus, crines, testa & quaecunque alia intra corpus & stomachum vel & gulam, unde suffocationis periculum incurrat, per incantamenta & prestigias impacta fuerint, siq. nullis aliis medicamentis cedere velint: Hoc oleo inungantur, ac ipsis quoque ad bibendum exhibeatur, quantitate trium cochlearium. Admirabilem vim experieris. Velenim praedicta omnia, per aliquod magnum ulcus excitatum tanquam aliquod emunctorium protrudet, vel per vomitum rejiciet, aut tandem per inferiora coget, ac tandem ager penitus incolumis citra omnem perditionem evadet: Balsamum hunc mecum communicavit Clariss. Dn. D. Joh. Christophorus Eisenmenger. Physicus Imperialis Reip. Heilbronnensis, Amicus ac Frater meus honoratissimus.

Ec 2

3. Ole-

3. *Oleum Hyperici compositum D.**D. Erhardi Ellenbergii.*

℞. Fol. Hyperic. recent. M. iij.

Contunde modicè, deinde superfunde

Ol. de scorpion. simpl. ℥. iij.

Ponantur in ☉. per ☞ 4. Postea in MB. per ☞. 24. coque & fortiter exprime. Cola oleum per Colatorium vino albo lotum. Deinde Adde.

Flor. Hyperic. recent. contus. M. iij.

Relinquito denuo ad solem ☞ ☞ 4. & mox coquito in MB. cola ut ante. Idem repetendum cum florib. semper recent. bis tervè, donec oleum sanguineum acquisiverit colorem. Hinc

℞. Cymar. semin. Hyperic. immaturarum, modico vino albo generoso madefactarum ℥. iij.

Coque in MB. per ☞. 3. postea exprime ut ante & hoc reiterandum quater semper cum cymis recentib. Post hæc

℞. Card sancti. (benedict.)

Meliss.

Verben.

Scabios.

Betonie.

Chamædr. à M℞.

Contunde modicè & coq. in MB per triduum: deinde cola. Colaturæ injiciantur

Sum. Galeg.

Scord. rec. an M. i.

Centaur min.

Diptamn. cret.

Rorismarin. à M℞.

Coq. in oleo prius herbis contusis per ☞ 3. in MB. F. colatura. Deinde. ℞. Rad. Zedoar.

Diptamn. alb.

Angelic. gummos.

Aristoloch. utriusque.

Carlin.

Valerian.

Gentian.

Tormentill.

Vincetoxic.

Cort. Citr. ana ʒi℥.

Contusa infundantur & coq. per ☞ 4. in MB. & exprim. fortiter ac interim injiciantur.

Caryophyllor.

Macis

Scœnanth. à ʒi℥.

Santal. rubr. ʒ℥.

Bacc. junip.

Laur. à ʒij.

Cinam. ac. ʒj.

Benzoin.

Storac. cal. à ʒvj.

Contusa & hæc ponantur in MB. per ☞. 3. dein colentur. Postea ℞. Bufon. N^o ij.

Natricem N. i. (Serpentem nobis Benedictam (seu Boam.

Aranear. viv. N. C C.

Injiciantur in oleum prædictum & coque per ☞ 2. Postea abjiciantur & imponantur.

Rha-

Rhabarb. el.
Myrrh. fin.
Aloës Epat. à ʒiij.
Croc. ʒj.
Spic. nard. ʒiʒ.
Theriac. Andr.
Mithridat. ana ʒvj.

Coq. in diplomate per ☿ 4. nec
amplius coletur sed conservetur pro
usu.

Uſus. Valet præcipue contra omnia
Venena. Illinitur arteriis manuum, pe-
dum & cordi, repetitur illitio tribus al-

ternis horis. Pestem tam curat, quam
preservat. Dolores colicos demulcet,
Urinam provocat. Vermes per secessum
expellit (illitum umbilico:) Valet ad
vulnera venenata, quæ vel ab animali
venenato, vel ferro infecto sunt inflicta.
In paronychia nihil præstantius, si statim
ab initio antequam inflammatio veneno-
sa supervenerit, facta fuerit inunctio.

Hoc oleo frui ex communicatione
Iacobi Holzapffel Pharmacopæi nostra-
tis diligentissimi, Affinis mihi dilectis-
simi.

CAP. LXXIII.

De Potionibus.

Potulentorum genera in Praxi usi-
tiora diximus esse apozemata
feu decocta, Aquas, Emulsiones,
Infusiones, Potionesque alias. De
prioribus alias dictum, de posteriori
hic loci agendum.

Est Potio de qua hic agimus li-
quor, in quo alia Medicamenta cras-
siora diluta sunt, & præcipue pur-
gantia: Quin & solæ infusiones non-
nunquam sufficiunt.

Modus ergo parandi sola ferè mix-
tio est, quam, si res diluenda seu dis-
solvenda, viscosa & tenax fuerit, in
mortario absolvere convenit.

Liquor adhiberi potest vari9, usita-
tius tamē recipiuntur decoctiones, in-
fusiones & maximè aquæ destillatæ.

Res dissolvendæ sunt Syrupi, Ele-
ctuaria, Extracta, Manna, pulveres,
& similia.

Exemplo sint,

1. Potio purgans.

℞. Extr. Fol. sen. ʒʒ.
Rhabarb. ʒʒ.
Cnicopharm. ʒʒ.
Syr. Diafer. ʒʒ.
Rosat. solut. ʒv.
Aq. Cinam. ʒj. (ad saporem, &c.
Fl. Acac. ʒj.
M. F. Potio pro una vice.
Vires. Educit humores biliosos & pi-
tuitosos.

2. Alia.

℞. Fol. sen. ʒiʒ.
Epithym. ʒij.
Rhabarb. el. ʒiʒ.
Spic. celt. ʒj.
Infundantur in decoctione pe-
ctorali, q. s. per noctem.
In colatura dissolve.
Syrup. rosat. sol. ʒiʒ.
Confect. Hamech. ʒiʒ.

Ee 3

F. Potio.

F. Potio.

Purgat humorem melancholicum.

3. Potio sudorifera.

℞. Diascord. Fracastor. ℥ijß.

Aqu. ☉☿r. 3ij.

Mell. Gran. Juniper. ℥j.

Extr. card. benedict. ℥ß.

Aqu. card. bened. 3ij.

M. F. Potus.

Vires. Sudorem movet, viriumque insignium est in febris malignis.

4. Alia sudorifera.

℞. Liquor. Lumbric. 3iij.

Theriac. Andromach. 3j.

Spir. ☿i. ℥j.

Aq. cinam. 3j.

Mixtur. simpl. ℥j.

Aq. Veronic. 3iß.

M.F.P.

Vires. Admirandarum virium est in arthritide vaga, si semel ac iterum repetatur.

CAP. LXXIV.

De Pilulis.

Pilulæ fieri possunt 1. ex rebus quibuscunque siccis, beneficio viscidæ ac glutinosi alicujus liquoris (syrupi, mucilaginis, succi aliquantum inspissati, extracti, & simil.) incorporatis.

2. Ex solis succis extractisve inspissatis.

N. 1. Salia liquationi fermentationique apta sunt, idcirco si qua admiscenda in minima dosi admisceri volunt.

N. 2. Extracta vel succi inspissati rediguntur commodius in pilulas, si addatur nonnihil pulveris appropriati, quam si sola inspissatione incrassentur.

N. 3. Possunt & olei guttula una ac altera instillari.

Modus fiendi.

℞. Medicamenta convenientia (pulveres,) atque cum liquore viscido conveniente, contunde quam optimè in mortario, ut exactè cuncta misceantur ac cohæreant.

N. Pilulæ, etsi ex omnis generis medicamentis parari possint, rariores tamen sunt alterantes, crebriores purgantes.

*Sunt**Pilulæ alterantes usitatiores.*

Pilulæ de Bdellio, August.

Bechicæ, Cord.

Pilulæ Bechicæ albæ } conveniunt
nigræ } cum Trochiscis à quibus sola forma differunt.

de Castoreo, A.

de Cynoglossa, A. C.

Renod.

Febriles, vide infra. N. 1.

Narcoticæ Plateri, 2.

contra Tussim, 3.

Pilulæ purgantes.

Pilulæ de Agarico Mesuæ, A. C. R.

Aggregativæ majores Mesuæ

s. Polychrestæ, A. C. R.

Aggregativæ minores Mesuæ

A.

Alc-

Alephanginæ, f. aromaticæ,
Pilulæ Solis Mef. A. C.
R.

Alephanginæ Valerii Cordi
de Aloë lota, A. & C.

rosata, A.

& Mastiche, A. C.

de Amoniac, Querc. inf. 1.

Arabica Nicolai, A. C.

Arthritica, f. arthretica, A. C.

Affaieret Avicennæ, A. C. R.

Aureæ Nicolai, A. C. R.

N. *Alias Pilulas hujus nominis con-*
scripsit Marsilius Ficinus, quas & Ma-
gicas vocat, vide VVecker.

Pilulæ Benedictæ, A. C. 2.

Cholagogæ, Querc. v. 3.

Ante cibum.

N. *Pilularum, quas ante cibum ap-*
pellant, varie occurrunt descriptiones.
Sunt enim qui omnibus pilulis stomachi-
cis id nominis imponunt. Renodæus sto-
machicas Galeni ita communiter appel-
lari ait. VVeckerus diversas exhibet
descriptiones pilularum ante cibum tum
& pilularum ante & post cibum, dicta-
rum.

Pilulæ de Colocynthide Dama-
sceni, A. C.

Dicuntur & hoc nomine Pilula de
Nitro Tralliani.

de Esula, Fernelii, v. 4.

de Eupatorio majores, Mesuæ A.
C. R.

N. *Potius Pilula de Rhabarbaro di-*
scenda sunt.

de Euphorbio Mesuæ, A. C. Quer-

cetani, 5.

Febriles, 6. 7.

Fœtidæ Mesuæ A. C. R.

de Fumaria Avicennæ, A. C. R.

de Hermodactylis, A. C. R.

de Hiera picra, A. C.

Hieræ simpl. A. C.

de Hiera cum Agarico, A. C.

composita, A. C.

Hydrotica, A.

Hydropica, Bontii. 8.

Iliacæ Rhafis, 9.

Imperiales, A. C.

N. *Renodæus alias exhibet, quas*
& Catholicas indigitat.

Indæ Haly, A. C.

de Lapide armeno, C.

Lazuli, Mesuæ, A. C. R.

de Ladano, 10.

Lucis majores optimæ Mef. A. C.

minores, Cord.

Marocostina, Mindereri, 11.

Mastichina, conciliatoris, A. C. R.

de Mechoacanna, Renod.

de Mezereo Damasceni, A. C.

de quinque generibus Myroba-
lanorum, Tralliani, A. C.

de Nitro, f. Diacolocynthidos
A. R.

Octomera, f. de octo rebus, Ni-
colai, A. C.

de Opopanace, Mesuæ, A. C.

Panchymagogæ, Quercet. 12.

Pestilenciales Avicennæ, f. com-
munes, A. R.

N. *Cordo dicuntur pestilenciales,*
Ruffi, seu de tribus.

Pestilen-

Pestilenciales Florentinorum, A.

Ruffi, A. C.

de Rhabarbaro Mesuæ, A. C.

de Sagapeno, s. Serapino, Mesuæ

A. C.

Quercetani 13.

de Sarcocolla Mesuæ, A. C.

Sine quibus esse nolo Nicolai.

C. R.

Stomachicæ Alkindi, A. C. Me-

suæ C.

de Succino, 14.

Tartareæ melanagogæ, Querc. 15.

Tartareæ Bontii, 16.

Tartareæ meæ descriptionis, 17.

ALTERANTES.

1. *Pilule febriles.*

℞. Extr. card. bened. ʒß.

centaur. min. ʒj.

c. c. ust. præparat.

sal. absynth. à ʒß.

Cum Syrupo de card. benedict.

F. num. xx.

Usus. Exhibeantur ante paroxysmū expecteturque sudor.

2. *Pilule Narcoticæ Plateri.*

℞. Opii puriss. ʒi.

Infunde ∇ vitæ ʒß.

Dissolv. lento calore, eodemque exsicca.

Deinde alia affusa ∇ vitæ mollescat, additis ol. cinam. gran. 2.

Postea.

℞. Cinam. ʒij.

Sacchar. cand. ʒi.

Piper. ʒi.

Sem. coriandr. ʒij.

Croci ʒß.

Subtilissimè pulverisatis adde opium dissolutum sensim opio pulveres miscendo.

Postea cum syr. de papaver. redigantur in massam pilularem addendo moschi ʒß.

Massa hæc diu in mortario agitur, & nè exsiccet, Ol. de Been parum subigatur. Servetur in loco humido.

Vires. Dolores sopiunt, somnum conciliant.

Dosis gran. ij. Sennert. in Institut.

3. *Pilule ad Tussim.*

℞. Succ. Glycyrrhiæ.

Thur. ana ʒi.

Myrrh.

Croc.

Opii ana ʒj.

Cum Syr. pap. errat. q. s.

F. Massa.

Vires. Catarrhos subtiles & salsos à capite ad pectus incrassant, ebullitiones humorum sistunt, tussimque sedant.

Dosis à gran. vij. ad ʒj.

Purgantes:

1. *Pilule de Ammoniaco Quercetani.*

℞. Aloës cum ∇ Endiviæ solutæ & purificatæ, ʒiv.

Gumm. ammoniac. in † scyllit. soluti & colati.

Myrrhæ in Vino igne MB dissoluti & dum calet adhuc, transcolati à ʒß.

Mastichis

Spec. Diatr. Santal. à ʒiʒ.

Croc. ʒij.

Sal. Fraxini vel Absynth. ʒiv.

Cum Syrupo de stœchade, vel
de succ. rosarum.

F. Massa Pilularum.

Vires. Purgant insigniter tartarum, omnemque feculentam corporis materiam, magnoperè conferunt adversus omnes defluxiones, cachexias, oppilationes lienis, ejusdemque duritiem & scirrhum, febres quartanas inveteratas: præstantissima sunt ad homines corpulentos evacuandos.

Dosis à ʒʒ. ad ʒj. ad laxationem alvi, alias ascendendi poterit ulterius.

2. *Pilula benedictæ, F. F.*

℞. Aloës rosat ʒʒ.

Guḿ. Amōniac. in grittis, s. purissimi, ʒij.

Succ. card. benedict. inspissat. ʒj.

M. cum vino albo, vel ▽ card. bened. rectificata.

F. Massa.

N. Aloë succotrina purissima subtilissimè teritur, succus rosarum incarnatarum adpultis consistentiam permiscetur, siccatur, teritur.

Usus ante & post pastum, imò ejus initio ac fine.

Dosis gran. xv. ʒj. &c.

3. *Pilula Cholagoge de Centaurio Quercetani.*

℞. Succor. optimè depuratorum

Centaureij minor.

Rosar. pallidar.

Eupator. Mesuæ

Rad. oxylapathi. à ʒiv.

Quibus adde aloës præparat. (ad modum Quercet. vide libr. 4. ʒvi.

Digerantur MB hor. duodecim, ut fiat perfecta dissolutio & mixtio, dein omnia coagulentur ad mellis consistentiam.

Cui adde

Pulv. Rhabarb. ʒi.

Xylo aloes

Myrrhæ à ʒij.

Croci

Cinamomi à ʒʒ.

Spec. Diatr. Santal.

Trochisc. Diarrhod. à ʒi.

M. F. Massa.

Vires. Prosunt in omnibus febribus biliosis, arquato morbo, & cachexia. Iecoris itidem cæterarumque partium, nutritioni dicatarum, obstructionibus mirificè auxiliantur.

Dosis à ʒʒ. ad ʒj.

4. *Pilula de Esula Fernelii.*

℞. Cortic. rad. Esulæ minor. maceratæ hor. 24. in † & succo portulacæ ʒij.

Grana Ricini expurgata & torrefacta, numero XL.

Mirobalanor. citrinor. ʒiʒ.

Chamædryos

Chamæpityos

Spicæ nardi

Cinnamomi ana ʒij.

Omnia tenuissimè trita, excipiantur Tragacanth. ▽ rosar. solut. ʒi.

F. Massa.

Ff

N. Esu-

N. *Esula non sit recens, sed saltem ante menses octo collecta.*

Vires. *Valde turbant, sed sunt efficaces in corporibus robustis.*

N. *Minus exiccabuntur, sed & minus efficaces erunt, si excipiantur syrupo rosarum solutivo, non mucagine Tragacanthi.*

Dosis à ℥j. ad ℥ss &c.

5. *Pilule de Euphorbio, Quercet.*

℞. Euphorb. præparat. (ad modum Quercet. vide libr. 4.) ℥i.

Spic. nardi.

Mastiches à ʒvi.

Opopanac.

Sagapeni præparat.

Bdell. ana ʒß.

Agaric. troch.

Troch. Alhandal. à ʒiij.

Syrupi violati aciduli, q. s.

F. Massa.

Vires. *Mirabiles sunt contra omnis generis febres chronicas, intermittentes atque quartanas, nec non contra omnes cachexias, hydropisim & colicos dolores.*

Dosis à ℥j. ad ℥ij.

N. *Habet Quercetanus & pilulas pestilentiales de Euphorbio.*

6. *Pilule Febriles s. ʒiales ad febres Hartmanni.*

℞. Vitri ʒii (justo tempore si fieri potest, & diligentissimè) præparati, prætereaq; cum spiritu ʒi albi-
ficati & tenuissimè pulverisat. ʒß.

Sacchar. candi ʒiij.

Farin. tritic. ʒiv.

Croc. elect. ℥j.

Coque cum ▽ commun. l. ▽, ad consistentiam pultis, cavendum tamen studiosè, ne in fine massa aduratur, sed ferè panis formam habeat. Asservantur in integritate sua quadriennium: Postea tandem scabritiem contrahunt, minus deinde utiles.

Vires *Mirificè febriles mineras, aliaque symptomata exhauriunt. Exhibentur ante paroxysmi insultum, cum vestigia horroris gliscunt.*

Dosis à ʒß. in pueris; ad ʒj. in adultis fortioribus.

7. *Pilule febriles ad quartanam.*

Sennerti.

℞. Ol. ʒii saccharati. ʒi.

Aloës succotr. ʒß.

Ambr. gryf. ʒij.

Croc. ʒiijß. (vel essent. croc. ʒi.

F. Massa pilularum.

Vires. *Purgat per inferiora, nonnunquam per sudorem.*

Dosis ʒß. ante paroxysmum, cum conserva v. g. rosarum, &c.

N. *Dicitur Laudanum mercuriale.*

8. *Pilule Hydropicæ Bontii, Medici apud Hollandos quondam celeberrimi.*

℞. Aloës opt. ʒiijß.

Gumm. gutt. gamb. subtiliter pulver. & cum malvatico dissoluti & lævigati, ʒiij.

Diagryd. eodem modo parat. ʒi.

Gumm. ammoniac. ʒiij.

ʒi lat. ʒß.

Cum syrup. ros. sol. F. Massa.

N. *Ha*

N. *He sunt illa pilula, ex quibus una cum Preis, infra descriptis, Bontius, Principis Auriaci Medicus maximam sibi famam acquisivit.*

Vires. *Educunt aquas potenter.*

Dosis à ℥℥. ad ℥j.

9. *Pilula Iliacæ Rhasis.*

℞. Colocynthid.

Sagapen. ana ʒv i.

Diagryd. ʒij.

Cum succo porri,

F. Massa.

N. *Alii omisso succo porri, solvunt sagapenum in vino, eoque reliqua suscipiunt.*

Vires. *Solvunt passionem iliacam ac colicam, cephalalgicis, hemicranicis salubres sunt. Verum cum iudicio usurpandæ.*

Dantur à ℥ij. ad ʒj.

10. *Pilula de Ladano.*

℞. Ladan. ʒ℥.

Mastich. ʒj.

Calfant in mortario & dissolutis adde

Troch. Alhand. ʒiij.

El. de succ. rosar. ʒ℥.

Cum Syr. ros. sol. q. s. F. Massa.

Vires: *Subducunt alvum, mucilaginemque Pream emolliunt & expurgant, ususq; sunt insignis in dolore colico.*

Dosis à ℥j. ad ʒj.

Greg. Horst. obs. part. 1. l. 4. obs. 11.

11. *Pilula Marocostine Mindereri.*

℞. Mari veri.

Croc. orient. ana ʒi.

Agar. trochisc.

Cost. veri indic.

Myrrh. elect. à ʒi℥.

Ammoniac. thymiam. ʒiij

Rhabarb. el. ʒv i.

Lign. Aloës ʒ℥.

Aloës succotrin. &c. ʒiij.

1. Solvatur ammoniac. in ✚ scyllit.

2. Diluatur myrrha lævigata in ✚ rutac.

3. Diluatur aloë lævigata in mucharorosar. ʒv i. defecerur, coleturque.

Hinc mistis his tribus, affunde succ. limon. aut citri. ʒiv. addeque agaricum cum succis apii, fænic. & absynth. in puliculam subactum, accedente modica irroratione ▽ cinamomi, ut & Rhabarbarum simili modocum succis cichor. pimpinellæ ac fumarix subactum.

His ita mixtis, terantur crocus costus & lignum aloës, diluanturque cum aqu. rosar fragr. & succ. citri ana.

Tandem confunde utrumque, & affunde.

Aqu. Lupul.

Borrag.

Betonic. à ʒiv.

Card. bened.

Agrimon.

Iv. arthetic.

Centaur. min.

Rorismarin.

Ceras. nigr. à ʒiv.

Digerantur in MB ☉ ☌ 3. deinde decantetur, filtretur & abstrahatur

Ff 2

in

in MB, postmodum inspissetur ad (erit Massa lb. ij.) adde consistentiam pilularum.

Ex fecibus residuis fiat de novo Extractio cum extillata illa & abstracta ∇ l. a. exprimatur leviter, coletur & inspissetur pro pilulis.

Vires. *Mucilaginem tartaream in ventriculo, mesenterio, liene, epate collectam incidunt, paulatim educunt, viscera eadem, ut & caput simul roborant, adeoque morbis quam plurimis inde ortum trahentibus succurrunt. Vide & pilulas Tartareas Querc.*

Dosis à ℥ss. ad ℥j. extracti prioris, posterius enim dosi exhiberi potest majori.

12. *Pilula Panchymagoga Quercetani.*

℞. Aloes optime præparat. (modo Quercetan. vide libr. 4.) lbss. affunde succum violarum optimè per digestionem depuratum, atque ad mellis consistentiam inspissatum, expose calori solis vel simili, singulis diebus rudicula lignea agitando, sic exactè paucis diebus commiscebuntur. Mixtioni suo tempore (prout habere recenter poteris,) adde de

Succorum (optimè per digestionem depuratorum, & ad mellis consistentiam inspissatorum,) sc.

Florum primulae veris.

Persicæ arboris

Rosar. pallidar.

Cichorii

Bugloss.

Hyperic. ana ℥iv.

His cum Aloe perfectè mixtis,

Extract. Sennæ

Agaric.

Rhabarb. à ℥ij.

Cinnamomi

Pulv. fœnic.

Anis. ana ℥i.

Spec. Diatriasantali, ℥iv.

F. Massa.

13. *Pilula de Sagapeno Querc.*

℞. Sagapen. gummos. depurat. 3vi.

Ammoniac. depurat. ℥iij.

Extract. trochisc. Alhand, ℥i.

Diagryd. ℥ss.

Salis gemm. ℥i ss.

Cum syrupo violato acidulo & tincto, f. Massa, ex qua conficiantur pilulae in pisi vel ciceris formam.

Vires. *Admirandi sunt effectus in febris quartanis, dissolvunt nimirum feces gummosas, & tenaciter corpori nostro adherentes.*

Dosis, unica pilula initio paroxysmi, continuando aliquot dies. Sed usum earum præcedat preparatio, v. gr. cum decoctis preparantibus melanagogis, & similib.

14. *Pilula de Succino Cratonis.*

℞. Pulv. Succin.

Mastich. à ℥ss.

Aloës 3x.

Agaric. ℥iij.

Aristoloch. rot. veræ, ℥i.

Cum Syrup. de Betonic. q. s.

F. Massa.

Vires. *Alvum leniter solvunt, caput roborant.*

roborant, adeoque à catarrhis præservant.
Præscribit Author bis in mense, sumere-
que jubet post primum somnum.

Dosis ʒj. Crato.

15. *Pilula Tartarea seu Melanagoga.*

Quercetani.

℞. Cryſtall. vel cremor. ꝑi, ʒiij.

Polypod. quern. ʒij.

Paſſul. corinthiac. ʒiſſ.

Myrobalan. omnium ana ʒſſ.

Flor. Bugloſs.

Borragin.

Nymph. ana p. i.

Coquantur in ſ. q. aquarum fu-
maria & ſcolopendria ad medieta-
tis conſumptionem. Hinc

℞. Decocti hujus depurati ac cla-
rificati. ℔. ij.

Succi pomorum redolentium de-
purat. ℔. i.

Adde

Foliculorum ſenæ mundat. ʒiij.

Turbith.

Rad. hellebor. nigr. veri à ʒiſſ.

Macis

Myrrh. el. ʒj.

Caryophyll.

Cinamom.

Epithym. à ʒſſ.

Macerentur & digerantur ad
ignem MB, (♂ 4) vaſe vitreo clauſo;
dein dum materia adhuc fervet, fiat
exprefſio, vel per ſetaceum traje-
ctio, cui adde aloës depurat. ʒiij. o-
mnia ſufficienter coagulentur ad
ignem lentum: addendo ſub finem
dum ferè refrigerata erit materia.

Spec. Diarrhod. abb.

Lætific. Gal.

Troch. Dialac. à ʒi.

Sal. Abſynth.

Fraxin. à ʒij.

Effent. (tinctur.) croci, ʒij.

Ol. anis, aliquot. guttul.

Reducantur in bonam pilula-
rum conſiſtentiam.

N. His pilulis adjicit interdum Ef-
ſentias Aloës & Scammon. Effent. (ex-
tract.) Rhabarb. à ʒiſſ. Effent. (extr.)
Sen. ʒj. & Effent. (extract.) Trochiſc.
Alhand. ʒſſ. vel amplius vocatque poly-
chreſtas.

Vires. Admiranda illarum virtus
nunquam ſatis laudari poteſt, pur-
gant utramque bilem, omnes humores
cratſos, tartareos, ſalſos & mucilaginoſos
radicitus eliciunt, vel è partibus etiam
profundiffimis; ſuccurrunt diverſis ma-
niacis & melancholicis affectibus, febri-
bus quartanis opitulantur, & conducunt
adverſus pſoram, cancrum, lepram, &
luem veneream, eo quod purificent totam
maſſam ſanguinis à variis corruptioni-
bus, diverſorum effectuum effectricibus
cauſis. Sumi poſſunt mane ac veſperi
poſt eam parciorem & ante ſomnum.

Dosis ʒj. vel ʒſſ. ad ſummum.

16. *Pilula Prea Bontii.*

℞. Aloës ſuccotr. el. ʒiij.

Guſm. ammoniac. (cum ꝥ ſquill.)
depur. ʒiſſ.

ꝑ ♂ lat. ʒiſſ.

F. l. à Maſſa.

Vires. Prioribus ſubſtitui poſſunt,

Ff 3

ma-

maximi enim sunt levaminis in morbis
 Greis, quales sunt affectus hypochondria-
 cus, obstructio lienis, mesenterii, &c.
 Incidunt enim tartaream mucilaginem,
 inprimis quæ in prima ventris regione
 collecta est, eamque per dejectionem ex-
 purgant.

Dosis à ℥j. ad ʒj. mane vel ante cœ-
 nam. ℥℔.

N. 1. Tanta sunt apud Hollandos
 æstimationis, ut piaculum habeant, com-
 munes eas reddere.

Duplicis autem circumferuntur ibi-
 dem sortis.

1. Parantur uti jam dedimus.

2. Recipiunt Extractum Rhabarba-
 ri, paratum ex Rhabarbari el. ʒ℔. &
 corrigentibus spec. diamargarit. frig. &
 diarrhod. Abbat. à ʒj. in succo citri
 per noctem maceratis, in quorum cola-
 tura dissolvuntur species superiores, sit-
 que l. a. Massa. Et sic respiciunt magis
 Epar, regionemque secundam bile le-
 vant.

N. 2. Eadem illæ priores pilulæ, ad-
 dito styracis ℥j. nostratibus in usu sunt,
 ex ordinatione D. D. Petri de Spina, Me-
 dici ut celeberrimi, ita dexterrimi.

17. Pilulæ Græcæ meæ descriptionis.
 R. Aloës lucid. fragat. id est, cum
 succo fragorum insucca-
 tæ. ʒi.

Refin. ammoniac. ʒii℔.

Sal. ♂ subdulc.

Essent. croci orient. à ʒi.

Magister. ♀ purgant. in ▽ bu-
 glossæ aliquoties soluti &
 coagulati. ʒij.

Extr. Gentian. ʒi℔.

Cum tinctura ♀i.

F. Massa.

Vires. Saburram tartaream & mu-
 cilaginosam ex infimo ventre inprimis e-
 ducit, Lienem, Uterum & Epar infarctum
 liberat, morbosque inde prognatos feli-
 ciſſimè curat.

Dosis ℥℔. vesp̄i ante cœnam assu-
 pta. Quippe die subsequenti leniter deje-
 ctiones aliquot causatur.

N. Constitueraſ pilulas has, utpote
 quarum operationes optatas, multoties
 expertus sum, mihi soli reservare, at vin-
 cit candor & amor in proximum,
 cuius salutis non prodesse, vetat consci-
 entia.

N. Desideras forsā, amice Lector,
 in numero Pilularum, Angelicas, vulgò
 dictas, quas Clariss. D. D. Hartmann,
 Beyero, p. m. Officinæ nostræ acceptas
 referunt. Has libentissimè inseruissē
 nisi cautum esset illas propalare. Ea-
 propter excusatum me habeas, certòque
 tibi persuadeas descriptiones multorum
 ingredientium, quas pro Angelicis ven-
 ditari videris, non esse genuinas, ipse
 enim duobus solis nituntur vegetabili-
 bus. Suntque Extractum propriè di-
 ctum, Extracto impropriè dicto, com-
 mixtum, &c.

De Pomis Ambra.

Ponia ambrae fiunt ex odoratis pulveribus, (addi & olea possunt,) quæ cera, styrace liquida, balsamo indico, mucilagine Tragacanthi, cum tantillo Terebinthinæ ad tenacitatem si opus sit, suscepti, additaque ▽ rosarum, vel simili optimè incorporati, in globulos prout visum fuerit, rediguntur.

N. Nomen mutuatur ab Ambra, non quod ea necessario & semper ingrediatur, sed quia odorem suavem spirant, adeoque ambraem emulantur.

Exemplo sint.

1. Odoriferum Crollianum.

℞. Macis

Caryophyll.

Cinamom. vel cass. lign. odorat.
ana ʒij.

Moschi ʒß.

Zibett. ʒij.

Gumm. arab. ʒi.

Tragacanthi prius suprâ fornacem siccati. ʒij.

Hæc duo gummata cum moscho terantur.

Om nibus diligenter tritis, misce Zibettam, & affunde aquam Namp hæ, (id est, ex floribus aurantiorum,) seu Damascenæ odoriferæ pro libitu, (ex odoratis specificis & ▽ rosarum præparatæ, in qua prius per 8. dies in digestionem modicum de Paracelsi carbon. vel Zibetta oc-

cidentaliter admixtum sit,) atque incorporata.

N. 1. Carbon seu Zibetta occidentalis, quantum ex Paracelsi archidox. conjecturari potest, nihil est aliud quam stercus seu Δ r humanum, in digestionem aliquandiu positum, & ex foetidissimo illo odore, sponte sua longa digestionem summam suaveolentiam nactum. Vide Hartman. in Croll. ut & lib. 5. class. 1.

N. 2. Poterit & parari, si pulverisata mucilagine Tragacanthi (in ▽ a odorifera soluti) suscipiantur.

Vires ac Usus. Adhibitum naribus odore suo sanguinem movet, & cor supra modum refocillat, in Apoplexia, Epilepsia, Colica, suffocatione matricis, pestilentiali aura.

N. Misceri potest tantillum cum oleo nucistæ expresso, ut fiat q. linimentum, & in supra dictis morbis debito modo adhiberi. Croll.

2. Aliud Pomum ambra.

℞. Storac. calamit. ʒiß.

Benzoin.

Laudan. ana ʒß.

Caryophyllor. ʒij.

Nucist.

Macis ana ʒi.

Rad. ireos fl.

Cyper. rot. à ʒiß.

Fl. Rosar. ʒi.

Lavendul.

Majoran. ana ʒß.

Storac.

Storac. liquid. 3℥.

Zibett. 3℔.

Mosch. ʒj.

Cum Balsamo indico & ▽ ro-
sar. ana q. s.

F. Massa.

3. *Aliud.*

℞. Ladani pur. 3℥.

Styrac. calam. ʒij.

Benzoin. 3℥.

Nucis moschat.

Cinamom

Macis ana 3℔.

Coriandr.

Garyophyllor. ana ʒj.

Mastich.

Oliban. ana ʒj.

Lign. Aloës. 3℔.

Ambr. gran. v.

Mosch. gran. x.

F. Massa.

4. *Aliud.*

℞. Styrac. cal. ʒij.

Mastich.

Thur. masc.

Sandarach. à ʒi℔.

Costi, spic. à ʒi.

Lign. aloës ping. ʒiij.

Mosch. ambr. gran. aliquot.

Terebinth. parum.

F. Pomum.

*Fluxus inhibet.*N. Vide sis & apud August. Pom.
Ambra, 1. 2.

CAP. LXXVI.

De Preparatis

PRæparata Officinarum communi-
ter & in specie sic dicta, nihil al-
liud sunt, quam simplicia nonnulla
duriuscula in tenuissimum pulve-
rem accedente aqua aliqua cordiali
redacta.

Talia sunt: Terræ, Lapides, Perlæ
Corallia, Ungulæ, Crustacea, (te-
stacea.

Modus.

℞. Rem præparandam, læviga
super porphyrite, lapide versatili
quam minutissimè, inter lævigan-
dum asperge aquam aliquam cordi-
lem, (ut plurimum ▽ rosarum ad-
hibetur,) ut fiat instar pultis, hanc
expone loco tepido vel aëri, ut in
umbra exiccetur.

N. Quæ solidiora & duriora, adeoque
minus lævigabilia sunt, ustione antegres-
sa calcinari friabiliaque reddi solent, ut
cornua, ossa, crustacea, & simil.

Usitiora sunt.

Præparat. Cinnabaris.

Conchæ marinæ

Corallia alba

rubra

Cornu cervi-ustum

Cranium human.

CrySTALLI

Granati

Hæmatites

Hyacinthus

Lapis armenus

Iudaicus.

Lazuli.

Lazuli,
 Magnes
 Mandibula Lucii piscis
 Margaritæ
 Mater perlarum
 Ocul. 69.
 Ova Struthii.

Percarum lapides,
 Rubinus
 Sapphirus
 Smaragdus
 Succinum
 Tutia
 Ungula alcis.

CAP. LXXVII.

De Pulveribus & Speciebus.

Pulveres ac species fiunt tritura
 lāvigatione vè, quarum apparatus
 nonnunquam, exiccatio, calcinatio-
 que antegressæ.

N. 1. *Res si subtilioris volatilioris-
 que fuerint substantia, trituram minus
 fortem expetunt.*

N. 2. *Res pulverisanda, etiamsi com-
 misceri debeant, si sint diversæ duritiei,
 seorsim terantur,*

N. 3. *Quia virtutes pulverum faci-
 le evanescent, præstat, quorum pulveri-
 satio sine mora perfici potest, nisi crebri-
 oris sint usus, integra asservare.*

Pulveres sunt tùm simplices,
 tùm compositi.

Simplices magis usuales sunt,

Pulvis Agarici

Asari

Aurantiorum cort.

Caryophyllorum

Cinnamomi

Croci

Cubebarum

Concharum febrilis, v. libr. 5.

Glycyrrhizæ

Hellebori albi

Ialappæ

Lumbricorum

Mechoacannæ

Rhabarbari

Santalorum cunctorum

Senæ

Pulvis Serpentum, vide libr. 4.

Tormentillæ

Ventriculi gallinarum

Zingiberis.

*Pulveres compositi prostant sub titulo
 pulverum vel specierum.*

Sunt usuales pulveres alterantes.

Pulvis contrâ Abortum, August.

Adstringens Galen, A.

Anonymi contra Phthisin, A.

Bezoardicus Nicol. A.

NB. Alium habet Renodans

sine preciosis, infra 1.

cum preciosis, 2.

Electuarii de bolo, A.

Cachecticus Quercetani, 3.

Cæsaris gryseus, A.

rubeus, A.

contra calculum, A.

ad casum, A.

de cineribus Avicenæ, A.

Gg

de cy-

- de cyprio, 4.
 Cypheos, A.
 ad dentifricia, A.
 Dentifricius, 5.
 contra defluxiones, 6.
 Dysentericus, 7.
 Epilepticus Marchionis cum
 & f. Unicornu, A.
 Antepilepticus de secundina, 8.
 Antiepilepticus diaphoreticus,
 9.
 pro Epithemate cordis, A.
 epatis, A.
 Febrilis, 10.
 Fortis. Tragea fortis, 11.
 Grossus. Tragea grossa, f. species
 incisa, 12.
 Haly, A.
 Hepaticus. Tragea hepatica
 Quercet, 13.
 Hystericus. Tragea hysteric
 Quercet, 14.
 Hysteric, A.
 Antinephriticus. Tragea Antineph.
 Quer. 15.
 Partum provocans, A.
 Helidei de Paduanis, A.
 Rubeus pannonicus, A.
 Saxonicus, A.
 Spertiola compos. 16.
 Stomachicus, Quercet, 17.
 ad strumam, A.
 Trithemii, 18.
 Violarum odoratus, A. C.
 Pro ulceribus gutturis, A.
 Species Diambri, cum ambra & moscho,
 A.,
 Diambri, sine ambra & moscho, A.
 Dianifu, A.
 Dianthon, A.
 contra Apoplexiam, A.
 Aromaticæ caryophyllatæ,
 cum & sine ambra & moscho, A.
 Aromaticæ rosat. cum & sine
 ambra & moscho, A.
 Diacalamenthes, A.
 Cephalicæ, 19.
 Diacinnamomi, A.
 Diacorallii, A.
 Confectionis cordialis, A.
 Cordiales cum & sine ambra
 & moscho, A.
 Diacubeborum, 20.
 Diacurcuma, f. Diacrocu, A.
 Diagalanga, A.
 de Gemis calidæ, cum & sine
 ambra & moscho, A.
 de Gemmis frigidæ, A.
 Ducis, f. Electuarii ducis, A.
 de Hyacyntho, A.
 Diahyssopu, A.
 Imperatoris, A.
 Diaireos Salom. A.
 simplex, A.
 usitata, Ibid.
 Justini, f. Electuarii Justini, A.
 Dialacca, A.
 Lætificantes Galen. cum &
 sine ambra & moscho, A.
 Lætificantes Rhafis, A.
 Liberantes, confectionis liberant,
 A.,
 Lithon-

Species Lithontribon, A.

Diamargariton calidæ Avic-
cen. A.

Diamargariton frigidæ, Ni-
colai, A.

Diamoschu amaræ, A.
dulcis, cū & sine
ambra & m. A.

Diapenidion, A.

contra pestem, Ferdinandi,
Imper. A.

Diatriion pipereon, 1. & 2. A.

Diapleres archonticon. cum
& sine moscho, A.

Diapæonias, cum & sine am-
bra & moscho, Cord.

Diaprasu Nicolai, A.

Electuarii resumptivi, A.

Diarrhodon abbatis, cum &
sine moscho, A.

Rosatæ novellæ, A.

Diaspoliticon, A.

Diatriion Santalon, A.

Diathamaron, cum & sine
moscho, A.

Diatragacanthi calidæ, A.
frigidæ, A.

ad Vermes, confectio ad ver-
mes, A.

Dia-Xylo aloës, cum & sine
ambra & moscho, A.

DiaZingiberis, A.

Huc Sal Philosophorum, 21.
Sacerdotale, 22.

Purgantes Pulveres.

Pulvis Artheticus Paracelsi. v. infr. 1.
Cholagogus Quercetani, 2.

Pulvis Cornachini, 3.

Laxativus, Tragea laxativa,
Cord.

Melanagogus Quercetani, 4.

Nafalis, ad nafalia, A.

Panchymagogus Quercet. 5.

Passavanticus, 6.

Phlegmagogus Querc. 7.

Salæ, 8.

Senæ præparat. Montagn. A.

Solutivus de tribus, A.

Magistralis Stoc-
staldi, A.

Sternutatorius, A.

Sternut. Rulandi. 9.

Baumannii 10.

ad suppositoria comunia, A.

acutiora, A.

ficca,

Tartari præparat. A.

ad vermes, A.

Species benedictæ laxativæ, id est,
Electuarii benedict. la-
xativ.

Diacarthamu, id est, Electua-
rii Diacarth. A.

Caryocostini, i.e. Electuar. A.

Episcopi, s. Elefscoph. A.

de succo rosarum, id est, ele-
ctuarii.

Diaturbith cum Rhabarbaro

PULVERES ALTERANTES.

1. Pulvis Bezoardicus sine preciosis,
F. F.

2. Bol. armen. ver. cum aqu. sca-
bios. præparat.

Terr. sigillat. Silesiac.

Gg 2

Rad.

Rad. diptamn. alb.
 Tormentill. ā, ʒvi.
 Angelic.
 Gentian.

Rad. Petasit.
 Zedoar.

C.C. ust. præparat.
 Succin. alb. præparat.

Oss. de c. c.

Rasur. Ebor.

Cort. citr.

Corall. rubr. præparat.
 à ʒß.

M. F. Pulvis subtilissimus.

Dosis ad ʒj.

2. *Pulvis Bezoardicus cum pretiosis.*

℞. Pulv. modo præscripti, ʒi.

Margar. præparat. gran. xvi.

Hyacynth. præparat.

Rubin. præparat.

Granat. præparat.

Bezoard. orient. ana gran. viii.

Fol. argent.

Aur. ana. num. i.

F. Pulvis subtilissimus.

*Vires. Cordialis ac diaphoreticus in-
 ignis, ususque præcipui in morbis ma-
 lignis.*

Dosis à ʒj. ad ʒij.

3. *Pulvis Cachecticus Quercetani.*

℞. Limatur. chalyb. in tenuissi-
 mum alcohol. per ▽ simplicem re-
 ductæ, vel cum Are calcinata, ʒi.

Fec. rad. Ari. ʒiß.

Ambr. gris. ʒß.

Essent. corall. (Magist.

Margarit.

Succin. præparat.

Cinamom. ana ʒiv.

Sacchari, q. s. ut fiat pulvis gustui
 gratus.

*Vires. Est summum Remedium ad
 cachexias, tam virginum, mulierum,
 quam virorum, juvenum ac senum.*

*Dosis cochlear, s. mane continuando
 ad dies aliquot.*

4. *Pulvis de Cypro, oderiferus.*

℞. Rad. Ireos flor. ʒiß.

Cyperì rot.

Acor. à ʒij.

Lign. Santal. citr. ʒß.

Rhodii, ʒj. ʒij.

Spec. Diamb. ʒiij.

Troch. Gall. moschat. ʒj.

Mosch. ʒß.

Ambr. gran. xii.

F. Pulvis.

*Vires. Pulvis est odoriferus confor-
 tans spiritus vitales & animales.*

5. *Pulvis Dentifricus.*

℞. Silic. fluviatil. calcin. ʒiij.

Lap. pumic. præparat. ʒß.

Rad. Ireos fl. ʒij.

Ol. stillat. rosar. ʒß.

F. Pulvis subtilissimus.

*Vires. Exterget dentes fætores oris
 emendat.*

N. 1. *Alium vide apud August.*

N. 2. *Dentifricipulveres sunt po-
 tissimum ex pulverisatis corallis, calci-
 natis ossibus, cornibus, lapidibus, cru-
 staceis, radicibus ireos, crustâ panis to-
 sta, salibus ustis, cineribus, & simil.*

6. *Pul-*

6. *Pulvis contra defluxiones, Blus-*
pulver / Rothlauffpulver /
F. F.

℞. Mastich. alb.
 Succin. in fragm.
 Summ. Sabin.
 Rut.

Oliban.

Sem. cannab. ana ℥iv.

Stæchad. citr. M. ij.

M. F. Pulvis grossus.

7. *Pulvis Dysentericus Crollii.*

℞. Succin.

Sang. dracon.

Lap. Hæmatit.

Corall. rubr.

Sem. Portulac.

Plantag.

Anthor.

Rad. Tormentill.

Terr. sigillat. à ℥ij.

Balaustior. ℥i.

Nucist. m. m. iv.

Cinamom. ℥ß.

Croc. ♂ adstring.

Talc. calcinat.

Matr. perlar. calc.

Oss. microcosm. calc. à ℥i.

Lapides lævigentur, reliquis-
 que minutissimè tritis addantur.

Vires. Valet in omnibus profluviis al-
 vi, menstruorum, narium, &c.

Dosis ℥j. ad ℥ß. vel ℥ij.

8. *Pulvis antiepilepticus de secundina.*

℞. Secundin. puelli primogeniti ex-
 iccat. ℥ß.

Cranii maris calcinat. ℥r.

Pulv. pullorum corvi, ℥ij.

Coagul. lepor. ℥r.

Rasur. c. c. ℥ij.

Castor. ℥ß.

Succin. albiss. ℥ij.

Visc. quern. C. decresc. colle-
 cti. ℥ß.

Granor. & rad. Pœon. ante no-
 vilunium collect. à ℥ß.

Ambr. gris.

Moschi ana ℥ß.

Spec. Dianth.

Diaplrir archont.

Lætific. Galen.

Corall. præparat.

Margarit. præparat. à ℥j.

F. Pulvis subtilissimus

9. *Alius Antiepilepticus Diapho-*
reticus.

℞. Cinnaber. ℥ii purificat.

Magist. corallor.

perlar.

cran. human. ana.

F. Pulvis subtilissimus.

Dosis à gran. 10. ad 16. bis in septi-
 mana exhiberi potest. Hartm. in Pract.
 Sennert, Instit.

10. *Pulvis febrilis.*

℞. Rad. Diptamn.

Petasit.

Zedoar.

Fol. scord. ana ℥ij.

Sem. card. bened.

C. c. ust. præparat. à ℥i.

♂ diaphoret. ℥ij.

F. Pulvis subtilissimus.

Vires. *Est contra omnis generis febres, quas per diaphoresin expellat.*

Dosis ʒj. Grunlingius.

11. *Tragea fortis, Species fortes.*

℞. Piper nigr. ʒij.

Zingib. ʒi.

Croc. or. ʒi.

Caryophyll.

Galang. à ʒij.

F. Pulvis.

Vires. *Usus esse potest in aromatizandis cibis.*

12. *Tragea grossa, Species grossa.*

℞. Glycyrrhiz. ʒß.

Cinamom. ac. ʒv.

Zingib. alb.

Calam. arom. à ʒiij.

Galang.

Zedoar. à ʒij.

Nucist.

Caryophyll.

Macis

Cubeb. à ʒj.

Confect. anis.

fœnic.

cary.

coriandr. à ʒvi.

Aromata incidantur grosso modo confectionibusq; admisceantur.

Vires. *Confortat ventriculum, adeoque digestionem juvat.*

13. *Tragea Hepatica Quercetani.*

℞. Corall. rubr. præparat,

Spod.

Spec. Diatragac. à ʒij.

Fl. Hepatic.

Sem. acetos.

Portulac. à ʒi.

Croc. ♂ optimè præparati, ʒiijß.
(cum ▽ simpl. vel cum ♀.)

Croc. ♂ ex Ol. ♀ parat. ʒij. (vide l. 3.)

Sacchar. rosat. pro libitu.

F. Pulvis.

Vires. *Pulvis est admirabilis, contra omnes obstructions, imbecillitates, ac intemperies hepatis, cui pristinum robur reparat: singularis porro adversus omnes fluxus hepaticos, cachexias, hydropises, icterum, &c.*

14. *Tragea Hysterica Quercet.*

℞. Cass. lignæ.

Calam. aromat.

Sem. agni casti.

Pastinac.

Rutæ.

Pœon.

Anis.

Fœnic.

Cardamom.

Macis

Cinnamom.

Caryophyllor. à ʒi.

Fec. Bryon. ʒiß.

Sacchari anthosati ad pondus omnium.

M. F. Pulvis.

Vires. *Prodest albo mulierum fluori & uteri suffocationi.*

Dosis ʒiß.

15. *Tragea Antinephritica Quercetani.*

℞. Tunica interior. ventriculi Gallinæ.

Sterco-

Sercoris albi Gallin. à ʒß.

Pulveris pelliculæ interioris, quæ
in putaminibus ovorum
reperitur. ʒiijß.

Herniariæ

Cinnamomi à ʒiv.

Nucleor. mespilor. ʒij.

Sem. Fœnicul.

Anis. à ʒj.

F. Pulvis subtilissimus.

Vires. Effectus pulveris hujus effica-
cissimi sunt in alterando, & expellendo cal-
culo. Valet itidem ad colicam passionem.

Dosis ʒß. ad ʒj.

16. Pulvis Sperniolæ compositus
Crolli.

℞. Myrrh. el.

Thur. masc. à ʒij.

Croci trit. ʒß.

Camphor. ʒiij.

Tere omnia & misce

Pulverem hunc imbibe ▽ stillat.
Sperniolæ, id est, spermatis ranarum,
vigies vel trigies, ita tamen, ut
semper prius sponte exiccetur.

Hinc serva ad usus

N. Sperniola colligenda est mense
Martio, triduum circiter ante noviluni-
um, (sic non foetet) destillandaq; MB.

Vires. Summum est remedium in
Hæmorrhagiâ naribus, gutture, utero,
quia frigidityte sua coagulat sanguinem.
Confert quoque si solvatur cum aceto
& Erysipelati doloribusve podagricis ca-
lidis applicetur. Hæmorrhagiam quoque
vulnerum irpositione sistit, Paronychiam
necat, &c.

Dosis gran. 4, 5, 6, 7, 8.

N. Si hæmorrhagia è sanguinis cor-
ruptione originem traxerit, non malum
sanè remedium, quippe putredinem ar-
cet. In uterinis vero affectibus, ob myrr-
ham ac crocum, aliud adhibere malle.

17. Pulvis Stomachicus, Querce-
tani s. Brickmanni.

℞. Rad. Ari præparat. ʒij.

Acori vulg.

Pimpinell. à ʒi.

Ocul. cancr. ʒß.

Cinamom. ʒiij.

Sal. Absynth.

Juniper. à ʒj.

Sacchari rolati, q. s.

F. Pulvis.

Vires. Exhibetur non tantum ad ven-
triculum corroborandum, cui proprie
convenit, sed etiam ad capitis affectus,
hemicraniam, vertiginem, melancholi-
am hypochondriacam, cachexiam: ad
calculum ac febrem quartanam: habet
enim facultatem deoppilandi, tartarum
resolvendi, &c.

Dosis ʒß. ad ʒj.

Præparatio radices Aronis fit ma-
cerando, cum vino albo, horis 12.
hinc decantatur vinum novumquæ
affunditur, denuoque ut antea ma-
ceratur, qua maceratione acrimo-
nia extrahitur. Hinc radix lente
siccanda.

18. Pulvis Trithemii.

℞. Calam. arom.

Gentian.

Cymia.

Cymin.
Siler. montan.
Anisi.
Carvi.
Levift.
Petrofelin.
Spic. nard. ana ʒʒ.
Zinzib. albi.
Chamæpyt.
Eol. fen. el.
Cryftall. ꝑiana ʒvi.
Macis
Cubeb. ana ʒij.
Garyophyllor. ʒvii.

M. F. Pulvis subtiliffimus.

Vires. Sunt qui hujus laudes summe commendant, ad memoriam confortandam. Videlicet, post purgationem convenientem. ℞. Hujus pulveris ʒj. ▽ magnanimitatis gutt. xij. & vini nonnihil, sumuntque mane & vesperi per totum mensem; altero mense, mane solum; tertio bis vel ter, singulis septimanis idque mane; quarto mense bis qualibet sept. & postea ad dies vite singulis mensibus semel, crescente Luna. Sed crapulam vitare movent, ebrietatemq.

19. Species Cephalice, F. F.

℞. Cinamom. ʒij.
Rad. pœon.
Sem. pœon. exc.
citr. exc. ana ʒx. ʒij.
Zinzib.
Cubeb.
Caryophyllor.
Macis ana ʒv. ʒj.
Spec. cordial.
aromatic, garyophyll. ana

ʒviii.

diamosch. dulc.

Spec. diamb. ana ʒiʒ. gran. vi.
Nucist. num. ij.

F. Pulvis.

Vires. Calfacit caput, exiccat catarrhos, spiritus animales & vitales purificat, corroborat, adeoque balsamo nativo insigniter confert.

Dosis à ʒʒ. ad ʒij. vel ʒj.

20. Species Diacubeborum.

℞. Santalor. trium ana ʒʒ.

Spod. præparat.

Raf. Ebor. ana ʒij.

Sem. amomi.

Cubeb. ana ʒi.

F. Pulvis.

Vires. Aperit & confortat Epar.

21. Sal Philosophorum.

℞. ☉ fusi.

Sal gemm. ana ʒi.

Galang.

Macis

Cubeb. ana ʒj.

F. Pulvis.

Vires. Iuvat concoctionem ventriculi, cruditatesque consumit.

Dosis gran 4. mane, jejuno stomacho.

22. Sal Sacerdotale.

℞. Sal. commun. torref. ʒij.

Piper ʒi.

Cinamom. ʒʒ.

Zedoar.

Zinzib. ana ʒʒ.

Sem. cumin.

carv. ana ʒi.

F. Pulv. subtiliss.

Vires.

Vires. Dolori capitis medetur, ventriculum calfacit, cruditatesque & flatus consumit, concoctionem juvat, colicum dolorem profligat.

Dosis gran. v. ad viij.

Idem aliter.

Rx. Sal. commun. ℥ij.

Cinamom.

Cumin. ana ℥iij.

Zinzib.

Amom.

Siler. mont.

Piper.

Satureiæ

Hyssop.

Origan.

Puleg. ana ℥i.

F. Pulv. subtiliss.

Vires Easdem cum priori obtinet.

N. Dicitur Sal Sacerdotale, quia Sacerdotibus olim (tempore Eliae) ad dolorem capitis & oculorum caliginem in usu fuisse statuitur.

Pulveres purgantes.

1. Pulvis Artheticus Paracelsi.

Rx. Hermodactyl.

Turbeth. opt.

Diagryd.

Fol. Senn. el.

Rasur. cran. vel ossium human.

Sacchari. ana.

Vires. Purgat secure & blandè omnes defluxiones podagricas.

Dosis ℥ss. ℥ij. ex aqua Iva arthetica, fragaria, &c.

2. Pulvis Cholagogus Querc.

Rx. Rhabarb. elect. ℥iij.

Fl. Violar. ℥ij.

Rosar. pallid.

Hyperic. à ℥i.

Spec. Diatrionfantal.

Mastiches

Cinamomi à ℥ss.

Diagryd. ℥j.

Sacchar. violat. ℥ss.

M. F. Pulvis.

Dosis ℥j.

3. Pulvis Cornachini.

Fit ex mixtione diagrydii ♂ati, & ♂ diaphoretici cum cremore ♀i comistorum, proportionem invicem pro re nata variante, verbi gratia, Diagryd. ♂t. gran. vii. viii. vel ℥ss. ♂ diaph. gran. v. vi. vii. &c. Crem. ♀i. ℥j.

Vires. Tantum pulveri huic attribuit Author, ut peculiarem de eo conscripserit librum, commendatque ad omnes ferè morbos, in quibus purgatione opus est.

4. Pulvis Melanagogus Querc.

Rx. Fol. Sen. ℥i.

Sem. anis.

Foenic. à ℥i.

Cinamom. ℥ij.

CrySTALL. ♀i. 3vi.

Sacchari. ℥i ss. M.

Dosis à ℥j. ad 3ij.

5. Pulvis Panchymagogus Querc.

Rx. CrySTALL. ♀i. ℥j.

Senæ el. 3x.

Hermodactyl.

Turbith. à ℥ss.

Rhabarbari

Agaric. troch. ana ʒiij.

Scammon. præparat. ʒij.

Macis

Cinnamomi

Galang. ana ʒiʒ.

Sacchari violati, ad pondus
omnium.

Dosis ʒj.

6. Pulvis Passavanticus.

℞. Flor. Borrag.

Violar. ana ʒij.

Zinziber.

Spic. nard. ana ʒv.

Glycyrrhiz.

Sem. anis. à ʒij.

Diagryd. ʒiij.

Rhabarb. el. ʒvi.

Turbith. gumm. ʒi.

Senæ ʒij.

M. F. Pulvis.

Vires. Purgat omnes humores noxi-
os, maxime bilem.

7. Pulvis Phlegmagogus Quer-
cetani.

℞. Spec. Diacatham. ʒij.

Agaric. Trochisc. ʒʒ.

Turbith.

Hermodactyl. ana ʒj. M.

Dosis ʒij.

8. Pulvis Phlegmagogus, Sala-

℞. Cryst. ʒi.

Hermodactyl. mund. à ʒi.

Turbeth. albi. ʒvi.

Resin. Scammon. ʒij.

☉ Caryophyll. cum saccharo,
mist. ʒʒ. M.

Vires. Purgat serosos ac phlegmati-

cos humores, sine molestia.

Dosis ʒʒ. ad ʒj.

9. Pulvis Sternutatorius,
Martini Rulandi.

℞. Sem. Nigell.

Hellebor. alb. ana ʒj.

Majoran.

Rorismar.

Salviæ ana ʒʒ.

Mosch. gran. ij. M.

Caput roborat, pituitam elicit.

10. Alius.

℞. Fl. Anthos.

Lavendul.

Salv.

Betonic.

Majoran. ana ʒj.

Macis

Cinamom.

Glycyrrhiz.

Ellebor. alb. præparat. ana ʒj.

Tabac. opt. ʒi.

Omnibus pulverisatis & probe mix-
tis: adde

☉ Still. anis.

Garyophyll.

Macis

Majoran. ana g. iv. M.

11. Alius, Iohann. Nicolai Bas-
manni M. D.

℞. Fol. Tabac. indic. ʒi. ʒj.

Rad. Ireos flor. ʒiʒ.

Lap. pumic. ʒij.

Moschi gran. ij.

F. Pulvis.

N. Moscus omittendus erit, si ma-
lieri adhiberi debeat.

CAP. LXXVIII.

De Sacculis.

SAcculus fomentatorius fieri potest ex vegetabilibus quibuscunque incisus, sc. crassiusculeque contusus, sacculoque insutis.

Applicatur tepidè sive siccum sacculum velis, sive humidum, id est, in liquore aliquo coctum & expressum.

Exemplo sint.

1. *Sacculus stomachalis.*

℞. Herb. Menth. crisp.

Calament.

Origan.

Betonic.

Absynth. ana M. i.

Majoran.

Fl. Rosar. rubr. à Mß.

Camomill. odorat. p. i.

Rad. calam. arom. ʒiij.

Nucis moschat. num. i.

Baccar. Laur. ʒiß.

Sem. anis.

carv.

cymin à ʒi.

Exconquassatis & incisus F. Sacculus stomachalis cancellatim intersutus.

Vires. Confortat Ventericulum. Crato.

2. *Sacculus cordialis.*

℞. Fol. Meliss. M. i.

Basilic.

Card. bened. à Mß.

Santal. citrin. ʒij.

Cort. citri.

arantior. à ʒiß.

Fol. Laur. ʒi.

Cinamom.

Galang.

Nucis condit. [Nucist.

Macis ana ʒj.

Lign. Aloës. ʒß.

Sem. citri.

Meliss. ana ʒß.

Fl. Borrag.

Bugloss.

Anthos

Meliss. à p. i.

Rosar. p. ß.

Ex his crassiusculè contusis, F.

Sacc. interceptus serico.

Vires. Confert in palpitacione. Crato.

3. *Sacculus Nephriticus, seu Paregoricus.*

℞. Herb. Malv.

Heder. ter.

Bismalv.

Cerefol.

Parietar. ana M. ß.

Rad. Alth.

Lil. alb. à ʒi.

Sem. Fœnugr. ʒvi.

Fl. Camomill.

Melilot.

Saxifrag. à p. i.

Contusis & incisus, F. Sacc.

Incoctus pluviae lactivé applicetur renibus in dolore nephritico.

Huc pertinent & Cucupha, cuius Exemplum sint.

4. *Species pro Cucupha, F.F.*

Hh 2

℞. Rad.

℞. Rad. Ireos fl. ʒʒ.

Cyper. rot. ʒiiij.

Fl. Lavendul.

Anthos. ana ʒiiij.

Fol. Menth.

Majoran.

Ocym. ana ʒij.

Storac cal.

Benzoin. ana ʒiiij.

Sem. Nigell.

Coriandr. præp.

Summ. Thymi

Stœch. ar. ana ʒi.

Mosch. gran iiij.

Ambr. gryf. gran. ij.

F. Pulvis grossus qui gossypio susceptus insuatur pileolo serico, interpassando.

CAP. LXXIX.

De Salibus preparatis.

Salia tum nativa in Officinis ex-
tant, tum artificialia: de nativis
alibi, de artificialibus hic loci agere
fas est.

Artificialia salia, vel sunt simpli-
cia, vel composita, seu mixta.

Simplicia, (proprie sic dicta) to-
tuplicia sunt, quotuplices res natu-
rales, quippe res nulla est, quæ salis
prorsus expers sit, imò constitutio
rerum naturalium primitus ex sale
dependet.

Medium quo salia eliciuntur li-
quor quilibet aqueus est, in quo sa-
lia ut solvuntur, ita & eidem sese
immiscent. Quia tamen res natu-
rales pleræq, validè compactæ sunt,
præmissumque requirunt appara-
tum, quo compedes, quibus sal ini-
peditum est, aperiantur, pro diver-
sitate compactionis, diversi quoque
apparatus inventi sunt.

Creberrima tamen præ reliquis
est incineratio, qua partes mixtæ
disgregantur, salque fixum in cine-

re remanente aptum redditur, in ∇
liquefcere, muriamque constituere;
maximè si maceratio, transcolatio-
que repetita intervenerint.

E. gr.

℞. Cinerem (absynthii à carbo-
nibus purificatum,) coque cum ∇
in lixivium, vel transcola ∇m fer-
vidam aliquoties; sic imprægnabi-
tur ⊖e, nomenque sortietur lixivii.
Hoc purifica filtrando, inspissaque
lenta evaporatione, aut crystallisa-
tione.

N. 1. Salia, hac ratione calcinata,
quia lixivium sapiunt, nec satis albicant
calcinantur, id est, comburuntur, fun-
duntur vè communiter ad ignem, ut al-
bedinem acquirant. Verum potior vi-
detur ratio albificandi per iteratas solu-
tiones, filtrationes ac inspissationes, hac
tamen admonitione, in majori dosi hæc
salia esse exhibenda. Saporem lixiviosum
quod attinet, optimè is aboletur, si cineres
cum ⊕is anacirciter mixti, accenso ⊕
calcinentur, atque hinc elixiviationi sub-
mittantur.

N. 2.

N. 2. *Salia hæc fundunt spiritum penetrantissimum, si ad modum, quo Sal commune destillentur.*

Salia volatilia, (essentialia nonnullis dicta,) nihil aliud esse videntur, quam portio salis aliquantulum elaborata humori nutritivo imixta, necdum substantiæ crassæ insinuata.

Modus fiendi ex plantis.

Plantam convenientem coque cum magna quantitate aquæ, hinc exprime succum, eumque optimè purificatum inspissa aliquantulum, reponeq; ad crySTALLISANDUM, f. a.

N. Si succum purificatum recenti herba affuderis, interveniente digestionē, coctione ac expressione, ut prius, majorem salis copiam nancisceris.

Exhibent itidem, ligna, ossa, cornua, sanguis, &c. salia volatilia, sed non nisi interveniente destillatione, qua parietibus vasorum destillatoriorum ea adherescunt. Vide in oleis destillatis.

Salia improprie sic dicta, parantur ex lapidibus, metallis, cornibus, ossibus, crustaceis, quæ beneficio acidi cujusdam spiritus solvuntur, (communiter recipitur $\times$, vide magisterium,) filtrantur, & evaporatione in pulverem rediguntur, quem sal vocant.

Hunc salem abluunt aliquoties, ne acidum sapiat, & servant pro usu, vel edulcoratum in liquorem per deliquium in cella resolvunt. Vide Liquor.

Salia simplicia usitata.

Sal Absynthii fixum

Essentiale.

Acetosellæ

Sal Aluminis, Saccharum, O.

Angelicæ

Artemisiæ

Borraginis

Cancerorum

Cardui benedicti fix.

Essentiale.

Centaurii minoris.

Cere-folii

Chamæmeli

Cichorei

Cinamomi

C. c. volatile

Cranii volatile

Euphragiæ

Fabarum è stramine & corticib9

Fœniculi

Fragariæ

Fraxini è ligno.

Fumariæ

Genistæ

Guajaci volatile

Hederæ terrestris.

Hyperici

Hyssopi

Juniperi è baccis.

ex ligno.

Lavendulæ

Majoranæ

Matricariæ

Melissæ

Menthæ

Hh. 3

Nitri

Nitri crySTALLINI.
fixi. Lapis prunellæ.

Ononidis
Persicariæ
Pimpinellæ
Plantaginis
Rutæ
Salviæ
Sanguinis humani.
Scordii
Succini volatile
Tamarisci
Tartari
Vitrioli vomitivum
Urinæ
Urticæ
Zedoariæ.

*Salia improprie sic dicta, (re-
Etius calces diceres,) usitatiora
sunt.*

Sal Jovis
Saturni
Corallorum
Perlarum, &c.

Salia composita.

1. *Sal Alkali.*

R. Ψ . lb. i.

Ciner. Isatidis, lb. β .

$\overline{\text{Q}}$ i. Diana $\overline{\text{Z}}$ i.

Coque in ∇ , ut fiat lixivium,
filtra ac inspissa ad siccitatem.

N. 1. Theophrastus. R. Cinerum
clavell. Ψ , & cinerum fabarum, extra-
hit lixivium, coagulatq.

N. 2. Venetiani. R. Ψ . lb. i. ci-
neris fagi, vel quercus, lbj. Fellis vitri.

$\overline{\text{Q}}$ i calcinati. $\overline{\text{Q}}$ i à $\overline{\text{Z}}$ ij. Fac lixivium,
atque exinde Sal.

N. 3. Alkali equivocationem vide lib. I.

Usus hujus Salis solus Chymicus est,
inservitque separationi $\odot$ is à $\overline{\text{Q}}$ e, si in
fluxu injicitur. 2. Facit ad fluxionem
Ca facilitandam.

2. *Sal Alembrot.*

R. $\odot$. præparat. γ . Salis alcali,
à $\overline{\text{Z}}$ i. F. lixivium cum succi menthæ
ac caryophyllat. à $\overline{\text{Z}}$ ij. aquæ fontan.
lb. ij. Filtra & coagula.

N. 1. Dicitur & Sal Ellebrot. Sal
Taberi. Sal Alkuran.

N. 2. Est & Sal Alembrot nati-
vum, quod in Cypro, ex certa terra, in
monte Olympo extrahitur; formamque
& colorem sanguinis concreti habet, sed
nostratibus incognitum.

3. *Sal Anatron.*

R. Calcis viv. lb. iv.

Alumin. lb. ij.

Vitrioli lb. ij.

Salis commun. lb. iij.

F. Lixivium cum vino albo, di-
gere per dies aliquot (9.

Postea

R. Stiriar. salis petreæ, lb. x. af-
funde lixivii tantum, ut operiatur
sal in ahenò. Misce benè ac solve,
coque ad medias, cola ac repone ad
concrescendum.

Vires. Metallici hoc sale utuntur ad
purgationem fusionemq. Metallorum.

Sumitur & Anatron, 1. pro felle
vitri 2. pro terra sarracenicâ, cujus
sunt

sunt species, nigra, rubra, & carulea. 3.
pro excrescentia alba ac lapidea, quæ in
petris crescit, in modum usneæ alba, à
quibusdam Sal nitrum vocata. Vide
Untzer de Sale.

4. Borrax.

℞. Sal. ammoniac.

Nitri

Tartari calcinat. à ʒi.

G. arabic.

Sal. commun. à ʒi.

Mastich.

Alumin. roch. ana ʒʒ.

Pulverisatis, affunde Urinam,
filtra ac coque, donec materia in sa-
lem concreseat.

N. Alii conficiunt ex ☉ & urina
puerorum invicem commistis & coagu-
latis. Alii Borracem nostratam ex pe-
culiari lapide (Borracis nomine) eoque
calcinato extrahi volunt, monente Thol-
dio in Halographia.

Vires. In medico usu facit ad men-
strua, ac partum provocandum, vene-
remque stimulandam.

CAP. LXXX.

De Sapone Odorato.

Sapo odoratus, Smegma odoratū
odoramenti formula est, constat
que ex sapone, (potissimum Vene-
to, cui res ē uō deis subtilissimè pulve-
rifatæ immiscentur, adhibita ▽ fra-
grante, v. gr. rosarum.

Formula sint, ex D. D. VVeickhardo.

1. Sapo Moschatus.

℞. Sapon. Venet. ʒij.

Styrac. calam. ʒij.

Rad. Ireos fl. ʒj.

Nuc. moschat.

Cinamom. ana ʒʒ.

Santal. alb. ʒi.

As. dulc. ʒij.

Garyophyll. ʒj.

Mosch. gran. iʒ.

Incorporentur in mortario cum
▽ rosarum.

Vires. Habet vim abstergendi &
conciliandi gratum odorem, simulque
confortandi nervos.

N. Loco cinamomi nucistæque licet
olea stillatit, adhibere.

2. Alius.

℞. Caryophyll.

Macis ana ʒi.

Benz.

Rad. Ireos fl. ana ʒʒ.

Mosch. gran. x.

Ambr.

Zibett. ana gran. v.

Sapon. Venet. lb. ij.

Distemperentur cum ▽ rosa-
rum, adjiciendo Ol. stillat. cinam.

CAP.

De Spiritibus.

Spiritus ut diversi sunt volatilitate ac fixitate, ita & diverso caloris gradu, diversisque destillatoriis destillantur. Fixiores scilicet retortâ, igneque fortiori, arenæ scilicet, vel nudo. Volatiliores ☿ atque igne blandiori, scil. *VB. MB.* vel cinerum.

Fieri possunt spiritus ex mineralibus, vegetabilibus ac animalibus.

Spiritus MINERALES singuli ferè peculiare sibi vendicant modos, quos vide suis locis.

N. *Quaratione sine vasis destillatoriis spiritus minerales destillari queant libr. 1. c. 20. delineavimus.*

Spiritus VEGETABILES eliciuntur naturæ volatilioris; è foliis, floribus, fructibus, seminibus, aromatibus; fixioris; è lignis, corticibus, viscis.

Modus eliciendi spiritus volatiliores non discrepat à destillatione *▽*rum stillatitiarum, quippe inter has & spiritus hoc solum discriminis intercedit, quod aquæ dictæ maximam partem phlegmatis continent, spiritus minorem; unde & rectificando spiritus ex aquis sequestrantur.

N. 1. *Res fermentata siquidem promptius ac copiosius spiritum halant, si res destillanda fermentata fuerit, fermentationem præmittere suadeo, quippe qua præter dictam faciliorem exhala-*

tionem, spiritus in quintam Essentiam exaltantur; persuasum autem tibi habero, fermentationem felicius in vasis ligneis, v. gr. quernis, procedere, quam in vasis aliis.

N. 2. *Fiunt quoque spiritus quorundam vegetabilium cum vino, ut spiritus liliorum convallium, &c. Verum cum pars maxima *▽* debeatur, præstat hujuscé generis cognominare, *▽* cum adjectione dati vegetabilis, e. gr. *▽m liliatum, vel *▽m vite liliatam.***

1. *Sic fiunt ex herbis & floribus.*

2. Herbas aut flores recent(er) tempore sicco collectos contunde atque in vas terreum vitreatum, vel dolium quernum (præstant enim ad fermentationem vasa lignea,) intermixto sale comprime, clausoque vase in cellam repone (per mensem unum vel plures) donec fermentando acidiusculum ac vinosum acquirant odorem. Hinc destilla per vesicam, (aut *MB.*) usque ad siccitatem, destillatum affunde, si libet, parti destillandæ residuæ ac destilla denuo. Tandem rectifica.

Aliter.

Exprime succum, eumque cum contusis herbis recentibus mixtum ad fermentandum colloca.

N. 1. *Si minus succolentæ res fuerint, aqua fervente irrorari ac perfundi volunt,*

2. *Fer-*

2. *Fermentatio promovetur adjecta aliqua portione, Θ is, (quæ & putrefactionem præcavet) Φ i, fecum cerevisiæ, vini, fermenti dissoluti (in ∇) vel sacchari.*

3. *Poterit & ex fermentatis succus exprimi, atque cum novis herbis denuo fermentari; sic copiosior extillat spiritus.*

II. *Ex fructibus & baccis succulentis.*

$\Re$. Succum expressum eumque clauso vase debitè defervere sine, ac destilla: sic fiunt spiritus pomorum, pyrorum, mespilorum, citoniorum, &c.

III. *Ex fructibus & baccis minus succulentis.*

$\Re$. Fructus vel baccas, conquassa ac affunde ∇ m ferventem, vel ebullire parum permitte, hinc colloca, vase clauso in fermentationem addendo si placet nonnihil fecum vini vel cerevisiæ, & simil. sic fiunt spiritus baccar. juniperi.

IV. *Ex fructibus carnosiss, (i.e. qui pulpam exprimendo præbent.*

$\Re$. Expressam carnosam substantiam, v. gr. cerasorum nigrorum, (exemptis nucleis,) repone σ (14) ad fermentandum cum Θ , &c. destilla, sic fiunt spiritus, seu quintæ Essentiæ, baccarum sambuci, fragorum.

N. *Licet initio, si ita visum fuerit, aliquid ∇ e ferventis addere.*

V. *Ex seminibus calidioribus ∇ cum oleo ascendit, quæ rectificando ex-*

hibet spiritum, præcipuè si fermentatio fuerit præmissa, vide supra de Oleis.

N. 1. *Spiritus hi aquarum nomine ut plurimum veniunt.*

N. 2. *Si lcoo ∇ e vinum in maceratione adhibueris, spiritum itidem nancisceris sed compositum ex Ψ i seminisque dati spiritu, præstat itaque hunc ad differentiam spiritus simplicis sc. cum ∇ a destillati, appellare spiritum compositum, seu Ψ i cum adjectione dati seminis, (e. gr. anisatum, vel ∇ m vitæ anisatam; vide supra.*

VI. *Ex frumentis parari possunt Quintæ Essentiæ, si in Cerevisiam reducta ea fuerint; qua ratione magnam spirituum copiam exhibent.*

VII. *Ex aromatibus spiritus quomodo eliciuntur, vide cap. 38.*

VIII. *Ex lignis prodit una cum oleo per destillationem liquor acidulus, (vide supra c. 70.) qui rectificatus, spiritum refert.*

N. *Rectificatio fieri potest super colchotare aut sale marino, vel cinerib. propriis; sic exit primo phlegma insipidum; hinc spiritus acidus seorsim colligendus.*

Ex ANIMALIUM familia exhibent spiritus; cornua, ossa, sanguis, urinæ.

Cornua, ossa, ungula, fundunt spiritum acidulum mediante destillatione, (vide de oleis) hunc rectifica in MB.

Sanguinis itidem spiritus beneficio destillationis elicitur, (vide in oleis

& ∇ is,) estque liquor ab oleo separatus & denuo rectificatus.

N. *Coronidis loco addo: si oleum aliquod stillatitium cum ∇ i rectificatissimo digeratur, oleum illud à spiritu absorberi, ut sub forma spiritus deliteat.*

Spiritus minerales usitatiores.

Spiritus Aluminis

Coralliorum

Mercurii

Salis ammoniaci

communis

gemmæ

nitri

Saturni

Succini

Sulphuris

Tartari

Vitrioli.

Huc ∇ æ spirituosæ compositæ:

∇ . ∇ . $\odot$ ∇ rea. v. l. 3.

Spiritus vegetabiles.

Spiritus Absynthii

Aceti vini

Angelicæ

Anisi, id est, ∇ cum vino destillati.

Spiritus Cardui benedicti

Centaurei minoris.

Cerasorum nigrorum

Cochleariæ

Cydoniorum

Ebuli ex granis.

Fœniculi

Fragorum

Guajaci

Juniperi

Liliorum convallium

Melissæ

Rorismarini

Rosarum

Salviæ

Sambuci

Thymi

Tiliæ flor.

Veronicæ

Vini.

N. *Compositi spiritus fermè sub titulo aquarum recensentur, ut spiritus theriacalis, id est, ∇ theriacalis, &c.*

N. 2. *Spiritus oleaceos quare sub Oleis, ut spiritum Terebinthinæ, & similia.*

CAP. LXXXII.

De Succis.

Succi ex vegetabilibus potissimum depromuntur, rarò ex animalibus. E vegetabilibus puta non omnibus.

Inidonea enim sunt, 1. nuclei, semina, & reliqua oleosa, qualia sunt amygdalæ, pistacia, semina lini, (de quibus egimus in oleis expressis.

2. Minus apta sunt aridiora, ut fruges; nisi decocta harum, succos appellare libuerit.

Modus fiendi.

3. Vegetabilia succolenta, (minus succolenta, macerari, in solari, elixarivè antea volunt ∇) conquassata &

sa & exprime, hinc clarifica, (cum albumine ovi, filtrationeque vel digestionem quod melius,) si opus est ∇ ; l. inspissa, atque ne empyreuma contrahat, continuo agita; sic fiunt succi.

I. Ex floribus. $\mathfrak{R}$. Flores virides imple $\mathfrak{X}$, premendo, collocenturque ad digerendum, s. putrescendum in MB. satis profunde, donec in mucilaginem abiisse videantur: Hinc exprime succum, clarifica c. alb. ovi, & inspissa lentè ad consistentiam mellis; sic fiunt succi, (Essentia dicta,) borag. buglos. pœon. verbasc. violar. & simil.

N. 1. Si flores minus succolenti fuerint, affundatur parum ∇ a; sic sic extractum, s. succus inspissat. flor. tunica, calendula, Keyri, Cyani, rorismar. rhead. salv. & simil.

N. 2. Præstant flores primum erumpentes.

N. 3. Expressum succum si recentibus floribus affuderis, majorem succi copiam colliges.

II. Ex fructibus. $\mathfrak{R}$. Succolentos exprime, vel coque antea; hinc exprime trajiceque per setaceum, liquidioresque ad mellis consistentiam inspissa.

N. Succi è fructibus alio ferè nomine gaudent, mellis scil. si dulce sapiant, ut mel juniperinum, passularum, & simil. alias Roob, Sapa; ut rob de berberis, de ribis.

III. Ex radicibus & lignis, interveniente coctione, (in ∇ ,) & expressione succi eliciuntur, adsciscuntque nomen Extractorum, vide supra c. 57.

Succi officinales, tum liquidi prostant, tum inspissati.

Liquidi qui per se conserventur pauci sunt, quippe præter succos, acidulos & fermentatos illos potulentos, (qualis vinum, vinum pomorum, pyrorum, & simil.) nulli ad tempus durabiles sunt: hinc fit ut addito saccharo, melleve, in syrupum coquantur, vide de Syrupis. c. 84.

Quinimo vel ipsis succis acidulis nonnihil sacchari ferè additur, cujus vi tum parum fermentantur, tum ab injuria corruptionis conservantur.

N. Dantur & succi è vegetabilibus, tum per se ruptis, tum incisis sponte stillantes, (lacrymas vocare expedit.) Verum hi partim nativis accensuntur, partim non-usuales sunt.

Talis est succus betula, qui in Suecia & Finlandia, mensibus Martio & Aprili collectus & fermentatus, mulierculis nobilibus potui suppetit; succus juglandis arboris, liquor sc. qui in quercuum stipitibus coacervatur, lacryma vitis amputata. Huc opium & simil.

Succi Officinales Liquidi, qui & Vina dicuntur, sunt

Succus Berberum

Citri

li 2

Cyto-

Cytoniorum
Granatorum acidorum
Limonum.

N. Succī recentes tot ex tempore parari queunt, quot vegetabilia viridia succolenta exhibentur, verum quia gramineum sapiunt saporem, minus in usum veniunt, licet sapor ille saccharo corrigi queat.

Succī inspissati.

Succus Absynthii communis.

Acaciæ nostratis.

N. Vera Officinis habetur inter nativa.

Agrimoniæ.

Aloë

Cardui benedicti

Chermes granorum

Centaurii minoris

Cydoniorum simplicis

Enulæ

Fumariæ

Glycyrrhizæ

Gratiolæ

Hyperici
Hyoscyami
Ireos nostratis cæruleæ.

Liquiritiæ

Mercurialis

Myrtillorum Germanico-
rum, Heidelbeersafft.

Nicotianæ

Papaveris domestici
erratici

Plantaginis

Rosarum incarnatarum
rubrarum

Scrophulariæ

Solatri

Huc pertinent

Rob de Berberis simplex.
de Ribib.

Mel Ebulinum } consistentiam
Sambucinum } Electuarii ferè
Juniperinum } obtinent.
Passularum.

CAP. LXXXIII.

De Suppositoriis & Pessis.

Suppositoriorum formandorum ratio in hoc sita est, ut fiat ex materia duriuscula, glabra, adeoque in anum intrudi apta, sive illa aptitudo per se rebus insit, sive mixtione coctione vé concilietur.

Prout igitur indicatio fuerit, ita suppositoriis materia eligenda, anodyna scil. detergens, consolidans, exiccans, alvum irritans, &c.

Usitatissima tamen sunt suppositoria dejectoria, eaque pro ratione

operationis triplicia:

1. Lenia, quæ solo ferè tactu materiali movent. Talia fiunt ex lardo, ficu inversa, sevo hircino, bubulo, (candela se vina,) cera, farina aquæ incocta, (ex qua fiunt suppositoria in sole exiccanda,) caulibus, & radicibus, v. gr. betæ, brassicæ, bliti, mercurialis, petroselini, & simil.

2. Mediocria, quæ aliquali acrimonia stimulant. Talia parantur ex melle

melle ad crassitiem cocto, sapone, terebinthina cocta. Quibus adduntur interdum & alia, v. gr. muscerda, sal, saccharum.

3. Fortiora, quæ vi purgante laeessunt. Talia fiunt ex purgantibus, lenioribus, ac fortioribus, agarico, aloë, hiera picra, pulvere ad suppositoria, elleboro, scammonio, & simil.

Modus parandi.

Mel coquitur lentè ad spissitudinem, ut digitis tractari possit, sine iniquatione, (experiri id licet guttula in laminam frigidam, vel stanneam effusa,) hinc effunditur in dictam laminam, oleo illitam, dumque frigescit, formantur suppositoria, oleoque illinuntur.

Si qua addenda fuerint, ante effusionem ea pulverisata admiscere oportet, vel & formatos cylindros iisdem involvere, ut obducantur.

Proportio mellis ʒi. pulver. ad purgantia mitiora est ʒi. præter propter, ad fortiora ʒss. ad ʒss. vel ʒi.

Ut ʒ. Mellis, q. s. (ʒi) salis gemm. ʒss. aut ʒj. muscerd. ʒss. F. suppositorium.

ʒ. Agaric. ʒj. sal gemm. ʒss. mellis, q. s. F. suppositorium.

ʒ. Pulv. ad suppositor. commun. ʒi. mellis, q. s. F. suppositorium.

De Pessariis.

Pessaria, pessi, nascalia, ad digitum formam ferè formari consueverunt, fiuntque ex rebus medicinalibus uterinis, quæ vel suscipiuntur, sacculo lineo oblongo, lana concepta, gossypiové, vel incorporantur, cum melle, ladano, galbano, cera, succo, similivére, formanturque ad dictam formam digiti.

N. *Figurâ suppositoris similia sunt, nisi quod longiora & crassiora.*

Exemplo sint.

ʒ. Myrrhæ ʒss.

Spec. hier. pic. compos.

benedict. laxat. ana ʒi.

Cum melle cocto F. pessarium, quod panno raro obductum, immitatur utero ad menses ciendos.

Veickhard.

ʒ. Sercoris asini, q. s. desicca & pulverisa, involvaturque pulvis panno de serico, pro pessario hæmorrhagiam uteri sistente.

ʒ. Burf. pastor. M. ʒ. contunde & inde panno pro suppositoio menses sistente, &c.

N. *Possunt itidem radices certæ, v. gr. rubiæ tinctorum, cyperi, Iridis, & simil. loco pessarii adhiberi.*

CAP. LXXXIV.

De Syrupis, Mellibus & Robis Syrupisatis.

Syruporum materia principalis est decoctum, infusum, succus, aqua liquor quidam medicamentosus; stillatitia, acetumvé. Servilis, est

saccharum clarificatum, melle depuratum, cum quibus liquor ad consistentiam mellis coquitur.

N. Saccharum & mel adduntur precipue ut liquorum corruptibilitatem arceant, tum quoque ut qualitatem ingratam mitigent, saporemque medicamento gratiorem concilient. Hinc non abs re foret, loco sacchari aut mellis aliquando gratiores alias adhibere melligenes, cum liquore syrupisando tamen qualitatibus conspirantes; quales sunt, verbi gratia, mel passularum, rob pomorum redolentium, succus glycyrrhizæ depuratus, &c.

Syrupi sunt simplices vel compositi.

Simplices, qui ex simplici unaque re medicamentali cum saccharo aut melle parantur.

Compositus, qui ex pluribus.

Modus fiendi.

℞. Liquorem clarificatum, (decoctum, infusum, succum expressum, acetum,) adde saccharum, vel mel, & simil. coque, clarifica, (si opus,) inspissa, ad mellis consistentiam, ac repone pro usu.

N. Guttulâ in tabulam frigidam effusâ consistentiam experiri licet.

Proportio liquoris ad saccharum aut mel est ferè dupla vel tripla.

Verbi gratia.

℞. Decocti. ℥. iij. sacchari. ℔i℔. vel i. prout crassior, vel dilutior syrupus expetitur, vel prout durationi longiori, breviori vè destinatur.

Virium ratione sunt syrupi alterantes & purgantes.

Syrupi alterantes usitatiores.

Syrup⁹ de absynthio major, A. C.

Acetositis citri, s. è succo citri. A. C.

de succo acetosæ.

acetosellæ.

Acetosus simplex, id est, ex ✕ & ∇. A.

Acetosus compositus, (è radicibus ✕ & ∇. A.

Acetosus Diarrhodon, A.

Adiantinus Fernelii, A.

de Agresta, A. C.

de Althæa Fernelii, A.

Renod.

Anisi simplex Querc. *infr.* 1.

Antepilepticus Querc. 2.

Aquilegiæ flor.

Arantiorum è succo

è corticibus

è floribus

de Artemisia Fernelii, cōp. 3.

è succo Betonicæ

de Betonica compositus.

de succ. Berberum.

Bizantinus simplex, s. Dynari, è succ. Endiv.

Ap. Lupul. Bugloss.

Bizantinus composit⁹ A. C.

de Borragine, s. Infusionis

de Buglossa è floribus

de Calamentha Mesuæ, A. C.

Calendulæ Quercetani, fit è succ. vel Infus. flor.

è succ. Chamæmeli

Capil-

Syrup⁹ Capillorum Veneris simplex, ex decoctione.

Capillorum Veneris comp.

Cardiacus, 4.

de succo Cardui benedicti.

Ceraforū acidorū : è succo.

Cichorii simplex : è succo.

de Cinamomo, A.

N. *Quercetanus parat cum Vino malvatico. Augustani cum* ∇ *cinamomi.*

de Cortice citri.

N. *è succo citri dicitur syrupus acetositatis citri.*

Coralliorum, v. l. 3. c. 6.

Cytoniorum è succo

Cytoniorum Vinosus simplex, s. Miva cytoniorum quæ simplex & aromatica.

de Endivia simplex.

compositus

de Eryfimo Lobelii, 5.

de Eupatorio Mesuæ, A. C.

de Farfara ; è succo

N. *Renodeus compositum exhibet.*

de fragis è succo

de Fumaria simplex ; è succ.

de Glycyrrhiza Mesuæ, A. C.

Granatorum dulcium ; è succo

Granat. acidorum : è succo cum aceto

Oxyfaccharum composit.

de succo Hederæ terrestris

de succ. Hyperici

de Hyssopo Mesuæ, A. C.

de Jujubis Mesuæ, A. C.

Syrup⁹ de Limonibus : è succo

de Lupulo : è succo.

de succ. Melissophyll.

de Mentha minor : è succo

Menth. granat. dulc.

vel acid.

de Mentha major, Mesuæ

A. C.

de succ. Mercurialis

Myrtin⁹ composit⁹ Mesuæ

Nephrocatharticus Jouberti, A.

Nicotianæ seu de Peto simplex, Quercet. 6.

Nicot. compositus. 7.

de Nymphæa : è florum infusione, A.

de Nymphæa compositus.

Pedemontani, A.

de Papavere albo simplex A.

de Papav. alb. compositus A.

de Papav. erratico, è florum infus. A.

de Floribus Paralysis.

de Pede cati, s. Hispidula. five

de Æluropo simplex : fit ex infusione summitatum

de Æluropo compositus 8.

Flor. Pœoniæ

de Pilosella : ex infusione summitatum floridarū

de succo Plantaginis

de Pomis : è succo

de Portulaca Mesuæ

de Prælio Mesuæ

de dua-

Syrupus de duabus radicibus

de quinque rad.

Refectivus Cord.

Ribium è succo

Rosatus regius, seu Julepus
rosatus.

de Rosis siccis

de Rubo Idæo

de Scabiosa

de Scordio è succo

compositus Mer-
curialis, A.

de Scolopendrio Fernelii,
A. C.

de Sempervivo è succo
compositus

Siliquarum

de Stœchade simplex, A.

compositus A.
Fernelii, A.

de Symphyto, Fernelii, A.

de Testudinibus, 9.

Flor. Tunicæ

de succo veronicæ

Violatus simplex

compositus Mesuæ
regius, s. Julepus
violatus.

ex succo.

Hujus loci sunt & Syrupi melliti,
mella vulgò dicti.

Uc

Mel Anthosatum

Emblicorum, id est, mel

in quo Emblici my-

rob. conditi, vel de-

coctum Emblicorū

inspissatum.

Mel Menthæ, è succo & mell.
ana

Mercuriale è succo &
mell. $\frac{1}{2}$.

Rosatum simplex, ex in-
fusione triplici &
mell. $\frac{4}{7}$.

Rosatum citratum

Mesuæ, è gem-
mis & mell.

Violatum simplex ex in-
fusione triplici &
mell. $\frac{4}{7}$.

Sic Oxymel simplex
compositum
diureticum
scylliticū simpl
compos.

Vide
Disp.

Huc pertinent & Rob composita

Rob de Agresta }
de Berberis } ex succ. & sac-
de Cornis } char. $\frac{1}{2}$.
de Ribib. }

Diamoron simplex, ex succ. $\frac{1}{2}$.
& mell.

compositum
usitatum Gal.

Nucum ex succo cort. virid.
jugl. & mell. $\frac{1}{2}$.

Syrupi purgantes usitatiores.

Syrupus Flor. Acaciæ Aug.

de Carthamo, A.

de Cichoreo cum Rhabar-
baro, A. C.

Diafercos, Andern, A.

de Epi-

Syrup⁹ de Epithymo
de Fumaria compositus, f.
major.

Helleborat. minor Querc. i.

Helleborat. major.

Holagogus 2.

Flor. persicorum

de polypodio, A. C.

de pomis regis Sabor, A.

cum senna Querc.

de Rhabarbaro solutivus,

August.

Rosatus solutivus simplex

i. Mucharum, è Da-
mascenarum 3. infus.

Rosatus laxativus compo-
situs, f. Helleboratus.

Rosatus compositus, sine
Helleboro.

de Senna

Violatus solutivus, f. infusi-
onis.

Vomitivus. 3.

Mel Rosatum laxativum, i ex infus.

Violatum laxati- $\frac{1}{2}$ & mell.
vum, $\frac{1}{2}$.

Oxymel Helleboratum Gesner, A. C.

Oxysaccharum vomitivum, 4.

1. *Syrupus Anisi, cum Vino: Quer-
cetani*

℞. Anisi conquassati, ℥iv. mace-
retur in vini generosi, lb. ij. per tres
dies, coletur: Colaturæ adde Sac-
chari, lb. ij. & coque ad syrupum.

N. Eodem modo concinnari possunt
Syrupi, & ex aliis seminibus, veluti ex
semin. fœniculi, pœonia, ex baccis lauri,
juniperi, & simil.

2. *Syrupus antiepilepticus: Quercet.*

℞. Rad. pœoniæ

Visci querni, ana ℥ß.

Cinamomi opt. ℥ij.

Flor. calendulæ.

Lilii convall.

Tiliæ

Lavendul. à p. i.

Rosar. rubr. p. ij.

F. Extractio cum spiritu Juni-
peri, vel Vi. ad eminentiam digit. 4.

Decantetur.

℞. Tincturæ ℥x.

Sacchari candi pulverifat, ℥iij.

aut iv.

M. & accendantur, flagrentque
continuò agitando, donec syrupus
satis coctus, aut plus minusve fortis
videatur. Tum enim extinguendum
erit incendium.

Vires. *Præstantissimus est Syrupus,
tam præcautionis, quàm curationis indi-
cationi satisfaciens.*

Dosis cochlear f.

3. *Syrupus de Artemisia Fernelii.*

℞. Summit. Artemis. M. ij.

Rad. Iridis

Helenii

Rubiæ

Pœoniæ

Levistici

Fœniculi à ℥ß.

Herb. Pulegii

Origani

Calaminth.

Nepet.

Melissophylli

Kk

Sabi-

Herb. Sabinæ

Sampfuchi

Hyssopi

Præstii

Chamædryos

Chamæpityos

Parthenii

Betonicæ à M. j.

Sem. Anis.

Petrosel.

Fœnicul.

Ocymii

Dauci

Rutæ

Nigellæ ana ℥iij.

Contusa macerentur horis 24. in Hydromelit. ℔. viij. Coquantur ad ℔. v. & cum sacchari. ℔. v. F. Syrup. qui condiatur Cinam. ℥i. Spic. ℥iij.

Vires. *Insignium est virium in uteri affectibus, à viscida mucilagine subortis, promovet menstrua, uterumq. repurgat.*

4. Syrupus Cardiacus, F. F.

℞. Vini albi generos. ℔. ij.

Aqu. Rosar. ℥iij.

Cinamom. ℥ss.

Zinziber.

Caryophyll. ana ℥ij.

Ligentur omnia in petia, addaturque Sacchar. ℥ivss.

Coque ad consistentiam syrupi postea adde

Ambr. gryf. gran. iij.

Mosch. g. i. in syndone.

Vires. *Convenit in lipothymia, aliisque cordis affectibus.*

N. *Præstat sola infusione, vel in MB parare.*

5. Syrupus de Erysimo Lobelij.

℞. Erysim. totius recent. M. vi.

Rad. Enul.

Tussilag. succo adhuc prægnantium.

Glycyrrhiz. ana ℥ij.

Herb. Borrag.

Cichor.

Capill. ♀ ana Miß.

Flor. Cordial.

Anthos

Stœchad. vel Betonic. ana M. ss.

Sem. Anis. ℥vi.

Passular. mundatar. ℥ij.

Incisis & contusis f. omnium decoctio f. a. in f. q. aquæ hordei, hydromelitis & ℥vi. succi Erysimi, ad ℔. ij. vel iij. exprime inque Colatura dissolve sacchar. q. s. f. syrupus.

Vires. *Efficacissimus est ad mucilaginem pulmonum incidendam, & educendam, adeo ut beneficio ejus juvenulas decennioraucedine laborantes, se percuravisse, testetur Author libr. observat.*

6. Syrupus Nicotiana, s. de Peto simplex Quercet.

℞. Succ. Peti ℔. iv.

Hydromelit. simpl. ℔. i.

Oxymelit. simpl. ℥iv.

Omnibus simul mixtis, fiat digestio in MB. ♂ 2. vel 3. ut defecetur; hinc decanta, ac digere iterum ut supra, donec materia ab omni fœculentia depurata fuerit, adde postea sacchari ℔. ij. & coque in syrupum.

N. Suc-

N. Succus Peti opus habet perexquisita & ingeniosa digestionem, qua vis vomitiva, ac dejectiva corrigitur, atque in syrupum abit prestantissimum, adversus omnes affectus asthmaticos, in quibus pulmonum bronchia pituita crassa ac viscosa adeo infarciuntur, ut intercepta respiratione suffocationis periculum immineat, in quo casu syrupus hic rite preparatus & administratus mira prestat. Cerebrum insuper catarrhis, sive fluxionibus serosis & frigidis liberat, simulque per inferiora educit.

Dosis cochlear. s. ubi tamen à principio summa opus est circumspeditione, postea vero dosis augenda erit.

7. Syrupus de Nicotiana compositus Quercetani.

℞. Succus Peti (Nicotianæ) depurati (ut supra) ℥iij.

Hydromelitis simpl. ℔. i.

In quibus macera per ☿ 2. vel 3. MB.

Fol. Hyssop.

Polytrich.

Adiant.

Flor. Tussilaginis.

Stæchad.

Violar.

Bugloss. ana p. ij.

Sem. Bombac.

Urtic.

Card. bened. à ℥i.

Follicul. fenæ ℥iij.

Agaric. rec. trochisc. ℥i.

Cinamom.

Macis

Caryophyllor. à ℥i.

Dein fortiter exprimantur, digerantur denuo ad perfectam fecum depurationem. Colaturæ ℥iij. adde tantundem sacchari, coquantur in syrupum.

Vires. Ad anhelosos & asthmaticos aliosque affectus omnes pulmonum à frigidis & crassis humoribus subortos, qui pulmonum bronchiis inherentes, vel tussim antiquam, vel ipsam dyspnæam pariunt, excellentissimum est remedium.

Dosis ℥iij. vel ℥ij. ad summum.

8. Syrupus de pede cati compositus.

℞. Dactylor. mundat.

Jujubar.

Sebesten.

Ficuum recent.

Passul. major. enucl. à ℥iv.

Ungul. caballin. c. toto.

Pulmonar. maculos. c. flor. à Mij.

Pedis cati.

Ceterach. ana M. i.

Glycyrrhiz. ras. ℥i.

F. Decoctio & exinde cum sacchari ℔. ij. syrupus perfectè coctus.

Vires. Pectoralis est ac nutritivus, unde his qui phthysi laborant, solamini magno esse poterit.

9. Syrupus de Testudinibus Ἀλεξανδρινῶν
Resumptivus Renodæi.

℞. Carnis testudinum, ℥iv. (abjectis cauda collo & pedibus.

Hordei mundat. ℥ij.

Carnis dactylorum. ℥i.

Passularum damascenarum.

Glycyrrhiz. rasæ ℥vi.

Sebesten.

Jujub. ana num. xii.

Sem. Bombac.

Melonum.

Cucum.

Citrull. ana ꝑß.

Sem. Lactuc.

Papav. alb. ana ꝑij.

Herb. Ungul. caballin.

Pulmonaria ana M. i.

Flor. Violar.

Nenuphar. à ꝑß.

F. Decoctio. In colatura clarific. ad lb. iv. adde Sacchar. alb. lb. ij. sacchar. rosati & diatragacanth. frig. ana ꝑv F. Syrupus.

Vires. Confert his qui à morbo chronico resurgunt, macie confectis, tabidis, phthisicis, & simil.

Syrupi purgantes.

1. Syrupus Helleboratus minor Quercetani.

Rad. Fibrarum hellebori nigri. ꝑij.

Agaric. rec. trochisc. ꝑij.

Fol. sen. mundat. ꝑij.

Turbith.

Hermodactylor. ana ꝑi.

Sem. Anisi

Fenicul.

Cort. Citri à ꝑß.

Caryophyll.

Macis

Cinamom. à ꝑij.

Macerentur in Oxymelitis simplicis. Vini malvatici, & aquarum Melissæ ac Fumariæ ana q. s. vase vitreo clauso, hinc leviter bulliant ac exprimantur. Depuratæ per digestionem colaturæ addantur.

Syrupi de pomis redolentibus solutivi

de succis rosarum palidarum.

Sacchari rosati & violati ana ꝑiv. F. Syrupus.

Vires. Omnibus morbis à materia tartarea, crassa ac tenace, à phlegmate adusto, bile aut melancholia dependentibus, in capite, thorace, ventriculo, hepate, utero, ipsisque articulis mirum in modum confert.

N. Habet & idem Quercetanus Syrupum helleboratum majorem, sed sufficit hunc in Officinis paratum asservare.

2. Syrupus Holagogus, F. F.

Rad. Polypod. querc. rec.

Cappar. ana ꝑi.

Fol. Scolopendr.

Ceterach.

Meliss.

Betonic.

Rutæ murar. à M. i.

Flor. Trium cordial.

Cuscut. ana M. ß.

Sem. Limon.

Fenic.

Anis. à ꝑij.

Carthami contus. ꝑi.

F. Decoctio in s. q. aquæ, ad remanentiam quantitatis, cui species infra scriptæ infundi queant. Decoctio hæc ita stet horis 24. tùm fiat colatura, & in hac infundantur.

Fol. Senn. mundat. ꝑiv.

Agaric. albiss. ꝑij.

Hermodactyl. alb. ꝑv.

Rad.

Rad. Hellebor. nigr. in aceto præ-
parat. ℥i.

Epithymi

Zinzib. alb. ana ℥ij.

Caryophyllor. ℥ij.

Macis ℥j.

Bulliant parum & stent in infu-
sione horis 24. hinc exprimantur.

℞. Expressionem integram (ad ℔.
ij. & ℥ij.

Succi rosar. incarnatar. ℥ix.

Sacchari albiss. ℔. iij.

Coque ad ℔. iv. circiter.

Vires. Convenit omnibus humoribus
expurgandis, præcipue atra bili, ac exin-
de morbis oriundis.

3. Syrupus Vomitivus.

℞. Aqu. Vomitoria s. benedictæ,
(sive illa ex croco fit, sive
ex vitro ℥ii.) ℥vi.

Aqu. Rosar. fragrant. ℥i℔.

Pulv. cinamom. ℥ij.

Digerantur vase clauso horis 24.
postea cola. : In colatura dissolve
Sacchari ℥viiij. coque ad consistenti-
am syrupi.

Dosis a ℥j. ad ℥ij.

4. OxySaccharum vomitivum.

℞. Vitri. ℥ii pulver. ℥℔.

Acet. vini albiss. ℥viiij.

Infundantur in MB. l. Δ. per
horas xv. colaturæ adde sacchari al-
biss. ℥iv. reduc in patina vitrea ad
consistentiam.

Vires. Uti eo possumus pro vomitorio
adversus febres continuas, pestilentes &
intermittentes, paulo ante paroxysmum,
Item, contra venena, Exanthemata an-
tequam scil. prodierint.

Dosis a ℥j. ad vj. Sala.

N. Loco Vitri ℥ in his compositioni-
bus sumere quoque licet crocum metallo-
rum, vel etiam flores ℥ij.

CAP. LXXXV.

De Tincturis.

Tincturæ, tum liquidioris, tum so-
lidioris consistentiæ in usu sunt.

Liquidioris consistentiæ Tinctu-
ræ nihil aliud sunt, quam extractio-
nes sine abstracto menstruo.

Solidioris consistentiæ Tincturæ
sunt, pulveres sine combustione, ex
liquidioribus tincturis abstracto men-
struo residui. Et hoc juris sola mi-
neralia sibi vindicare videntur.

Modus fiendi fit ad modum, quem
de Extractis dedimus. Conveniunt

nimirum Tincturæ cum Extractis in
plurimis, adeoque non raro confun-
duntur, quam confusionem uti in
aliis, ita & hocce in loco remove-
re, non absque commodo foret. Hinc
sunt Tincturæ.

I. Ex fructibus.

℞. Rob. affunde V, ac extrahe.

Vel ℞. Baccas seu fructus exiccatos
affunde V convenientem stillatiti-
am, ac extrahe, & c.

N. Si Tinctura lente inspissetur, ex-

Kk 3

tra-

tractum dicitur Quercet. P. R. cap. 26.
Sic fiunt Tinctura cerasorum, baccarum
sambuci, ebuli, & simil.

II. Ex floribus.

℞. Flores siccos, infunde in ▽ ap-
propriata, (propria,) vel fontana
tepidā, additis guttulis aliquot spi-
rit. ☉i, vel ☿is.

Famosiores Tinctura sunt.

Ex Mineralibus.

Tincturae ☉

☾

♂

♀

h

♂

☉i

vide libro
tertio.

☿is

Smaragdi.

Ex vegetabilibus, & maximè ex
floribus.

Tinctura Alkekengi è baccis

Essentia croci, 4.

Cerasorum nigrorum

Fragorum

Hypericonis, vide c. 57.

Flor. Pœoniæ

Rhæados.

Rosarum,

Violarum

Granorum Sambuci

Ebuli.

Ex animalibus.

Tinctura fellis tauri; vide libr. 5.

CAP. LXXXVI.

De Trochiscis.

MAteria Trochiscorū sunt omnis
generis Medicamenta, quæ pul-
verisata, liquore conveniente, (vi-
scoso,) suscipi, compilari ac impa-
stari queunt.

Parantur autem in Officinis
Trochisci, partim ut pulveres visco-
so aliquo liquore compacti ab inju-
ria aeris eò melius asserventur, exi-
genteque necessitate denuo pulve-
risata in usum arcestantur, aliorum
Medicamentorum compositionem
ingrediantur; partim quoque, ut
per se applicentur, e. gr. Trochisci
bechici, sublinguales, prophylactici,
trochisci pro fumo, & simil.

Modus fiendi.

℞. Medicamenta subtiliter pulve-
risata, redige in massam cum liquo-
re conveniente mucilaginoso, e. g.
cum mucilagine aliqua (Tragac.)
cum succo, syrupo, & simil.

Ex massa impastata formantur
trochisci, seu parvi pastilli, (quibus
character pro libitu imprimitur,)
vel fiunt inde bacilli oblongi.

Trochisci usitatiores alterantes.

Trochisci.

de Absynthio, Mesuæ, August.

de Agno casto, Rhasis, Aug.

Alexiterij s. contra pestem, 1.

Aliptæ moschata, cum ambra ac
moscho, A.

Aliptæ

Trochisci

Aliptæ moschatæ, sine ambra & moscho.

de Alkekengi, cum opio, A. sine opio.

de Aniso, Mesuæ, A.

Bechici albi, cum moscho, A. sine moscho,

nigri
rubri, sive è bolo.

de Benzoin

de Berberis

de Camphora, Mesuæ.

N. *Renodans alios è Myrepsò substituit.*

de Capparibus, Mesuæ.

de Charabe, s. succino, Mesuæ

de Corallio, Nicol.

Diacoralliu, Gal.

Cypheos Damocratis

de Eupatorio, Mesuæ

pro fumo vulgares, 2.

optimi, s. cum moscho, 3.

de Gallia moschata

Gordonii

Hedychroi

de Violis, Nicol.

de Lacca, Mesuæ

Moschardini, 4.

de Myrrha Rhaf.

Pectorales, Baculi pectorales, 5.

Prophylactici cum mithridatio, 6.

Ramich, Mesuæ.

Diarrhodon, Nicol.

de Santalis, Mesuæ

Diaspermaton, Gal.

de Spodio

Trochisci

de Terra sigillata, Mes.

de Vipera, Gal.

de Xyloaloë, Mesuæ.

Huc referendi sunt. 1. Trochisci ophthalmici, quibus imponitur nomen Sief. 2. Candelæ pro fumo. 3. Sapo odoratus, ac 4. Poma Ambraë, de quibus partim suis locis, partim hoc loco.

Collyria sunt usitatiora,

Sief. album cum & sine Opio

album Galeni

citrinum Mesuæ

de plumbo Mesuæ

de rosis siccis

de thure Rhafis.

Vide

Di-

spen-

sator.

Trochisci purgantes.

Trochisci de Agarico, Mesuæ.

Agaricus Trochiscatus,

Alhandal, s. de Colocyn-
thide.

de Rhabarbaro.

de Violis solutivi

1. *Trochisci Alexiterii, Renodans*

Rad. Zedoariæ

Gentianæ

Tormentillæ

Rad. Ireos flor. à 3j.

Angelicæ 3ij.

Cinnamomi.

Caryophyllor.

Macis, ana 3ß.

Zinziber. 3i.

Coriandri præparat.

Rosar. ana 3i.

Gort, citri sicc. 3ij.

R. Pull.

F. Pulvis subtilissimus, & cum succi Glycyrrhizæ ℥vi. f. pasta mollis, de qua formentur trochisci, vel potius bacilli oblongi.

Vires. *Pestis precavenda multum conferunt, si in ore detineantur, vel & in ventriculum demittantur.*

2. Trochisci pro fumo vulgares.

F. F.

℞. Santal. citrin.

Rosar. rubr.

Caryophyll.

Cinnamom. à ℥vi.

Benzoin. ℥i℥.

Styrac. calamit. ℥i.

Sacchar. pulv. ℥xii.

Cum mucilag. Tragac. in ▽ ros. fact. f. trochisci.

3. Trochisci pro fumo cum moscho,

F. F.

℞. Benzoin. ℔. i.

Styrac. calamit. ℥viij.

Rosar. rubr. ℥i.

Ligni aloës. ℥℥.

Caryophyll.

Santal. citr. à ℥ij.

Sacchar. alb. ℥viiij.

Mosch.

Zibett. ana ℥℥.

M. & cum infusione tragacanth. in ▽ rosar. formentur trochisci.

4. Trochisci moschardini, alias confectio moschardina: corpus sine anima.

℞. Moschi ex △ rosar. dissolut. ℥j.

Sacchari albiss. ℥vi.

Amyli ℥v.

Atterantur pistillo, & cum mucilagine tragacanth. (ex ℥i.) in ▽ rosar. facta, f. grana instar hordeaceorum, quæ exiccentur in umbra, pro usu.

N. Sunt qui sanguinem Draconis ℥ij. addunt.

Vires. *Graveolentiam oris emendant, si pastillus unus ac alter in ore detineatur.*

5. Bacculi pectorales, F. F.

℞. Spec. Diatragac. frigid.

Diaireos simpl. ana ℥i.

Rad. Liquirit. ℥℥.

Sacchar. albiss. ℥vi.

Cum mucilagin. tragacanth. F. Bacul.

Vires. *Tussim leniunt, asperitatem demulcent.*

6. Trochisci Prophylactici cum Mithridatio, F. F.

℞. Boliarmen. in succo citri infusi & exiccati. ℥i.

Corall. rubr. prepar. ℥ij.

Rasur. c.c. ℥i.

Succin. alb. ℥ij.

Rad. Tormentill.

Pimpinell.

Imperator.

Angelic.

Zedoar. à ℥ij.

Cinnamom. ℥ij.

Croc. ℥j.

F. Pulvis subtilissim⁹

℞. Hujus pulveris. ℥ij.

Mithridatii opt. ℥i.

○○ Cina-

℞ Cinamom.

Angelica. ana gutt. i.

Sacchar. albiss. ℥iij.

Cum infusione G. Tragac. in ▽
angelicæ facta, F. Trochisci.

*Vires. Frequenti hic in usu sunt ad
pestem præcavendam.*

Hujus quoque loci sunt, candelæ & baculi fumales, quæ fiunt ex pulveribus odoriferis, impastatis mucilagini Tragacanth. Styrac. & simil. uti trochisci pro fumo, à quo non differunt, quo ad modum fiendi

Sic fiunt

7. *Candela fumales, F. F.*

℞. Benzoin. ℥xvi.

Lign. aloës.

Rhod.

Santal. citrin.

Ladan, ana ℥iv.

Oliban.

Mastich.

Garyophyll. à ℥iij.

Sacchar. alb. ℔. ij.

Carbon. tiliæ. ℔. iv. ℔.

F. Omnium pulvis subtilissimus & cum mucilagine tragacant. in ▽ rosar. majoran. & cort. citri facta, formentur candelæ addendo parum styracis liquid. & terebinth.

8. *Massa seu baculi pro fornace.*

℞. Benzoin.

Storac. cal. à ℥i.

Ladan. opt. ℥vi.

Balsam. indic. ℥iij.

Lign. aloës ℥iij. (præstat extract.

Mosch. Alexandr.

Zibett. ana ℥j. M. f. a. f. Massa.

Formenturque instar ceræ Hispanicæ bacilli fornaci affricandi.

CAP. LXXXVII.

De Balsamis Inunctoriis, Linimentis, Unguentis.

Balsami Inunctorii, Linimenta & Unguenta, vix præparatione, & ferè non nisi consistentia, inter se differunt, quam illi liquidiorum habent instar mellis; ista paulo duriorum, ac vix fluidam; hæc crassiorum adhuc, minusque fluidam: ubi tamen notari velim in praxi plerumque Linimentiac Unguenti nomina confundi.

Materiæ ex quibus parantur, sunt olea, butyrum, adipēs, seva, medullæ, resinæ, mucilagines, succi; ut & res aliæ, quæ aptæ sunt dictis mate-

riis, vel sub forma pulverum immisceri, vel in iisdem colliquari, &c.

N. 1.	} 3j. vel ij. in linimentis 3j. vel ℔. in balsamis 3℔℔. vel ℥℔. in unguentis addita insuper pulveris, 3j. &c.
Sumitur ad	
Olei 3j. pin-	
guedinis ferè	

N. 2. Balsami ob molliusculam consistentiam Cera carent. Linimenta vel nihil, vel parum admittunt, (scil. ad Olei 3j. Cera 3j.) Unguenta verò uti consistentiam requirunt crassiorem, ita & materiam volunt duriorum, adeoque Cera copiosiorum & nonnunquam gummata.

Modus parandi.

Recipiuntur Olea, hinc adduntur quæ crassiorem inducunt consistentiam, idque vel sola mistura, vel si opus sit liquefactione interveniente.

N. 1. Fieri potest quoque linimentum unguentumve ex pulveribus melle, oxymelite, syrupo, & simili susceptis, in forma scil. Electuarii.

N. 2. Succique aquei si addendi sint, coquendi illi sunt cum oleis ad humiditatis illius aqueæ consumptionem, cujus indicium est, si instilletur guttula super prunas, sine strepitu.

Balsami usitatiores sunt.

Balsamus Hispaniæ, 1.

Vulnerarius, 2. 3.

Uterinus, 4.

Linimenta usitatiora sunt.

Linimentum hi, id est, Balsamus hi, dictus, 5.

Linimentum de Amianto, 6.

dentifricium, 7.

Errhinum, 8.

Unguenta usitatiora.

Unguentum

Agrippæ Mesuæ, Aug.

Ægyptiacum, A.

Alabastrinum, A.

Album, Avicenn.

Album Camphoratum, A.

Althææ simplex, Dialecthæa, 1.
compositum, A.

Anodinum, Cord.

Podagricum, Crolli p.

Apostolicum Avicenn.

Aregon.

Unguentum

Arthanitæ majus
minus

Aureum, Mesuæ

Basilicum

de Bdellio

de Calce

ad Carunculas penis.

de Cerussa Avicenn.

Citrinum

Clysmaticum

Comitissæ

Cardiacum 10.

Cordiale,

de Cyclamine

de Cynoglossa

Fuscum

de Glycyrrhiza.

ad Hæmorrhoides

Noribergense.

Infrigidans Galeni

Jovis s. de Verbena

de Lithargyrio

Martiatum magnum

parvum

Mercuriale

de Minio camphoratum

Nervinum

de Nicotiana

Nihili ad Oculos.

Cordiale, 12.

Ophthalmicum, 13.

Pectorale

Pediculorum

Pomatum

Diapompholygos s. Nihili,

Nicolai, Aug.

Popule-

Unguentum

Populeum

potabile

Resumptivum

Rosatum

Rubeum camphoratum

ad Scabiem

Spleneticum, 14.

de Succ. Arantii.

Sympatheticum, 15.

Terebinthinæ, 16.

ad Tineam

de Tutia

ad Vermes

Violatum

Viride Reginae.

Viride potabile. Butyrum Viri-
de, 17.

1. Balsamus Hispaniae.

2. Olei vetustiss. ℥iv.

Hyperic. ℥ij.

Terebinth. puræ, ℥viiij.

Frumenti integr. ℥iβ.

Rad. card. bened.

Valerian. à ℥i.

Thur. pulverisat. ℥ij.

Radices & Herbæ crasso modo
contusæ, ponantur in olla, infun-
danturque in Vini albi generosi, q. s.
ut omnia in Vino mergant, per ☞
(1.) hinc adjiciantur oleum & fru-
mentum, coquanturq; omnia ad Vi-
ni consumptionem. Mox facta for-
ti expressione, addatur Terebinth. &
Thus, & iterum parum ebulliant, ser-
venturque in vase vitreo.

Vires. Sanat vulnera partium etiam

nervosarum spacio, aut ajunt, viginti
quatuor horarum.

Modus utendi talis est.

Abluto prius vulnere Vino albo
frigido, statim inungitur totum vul-
nus oleo prædicto calente: quod si
hoc commodè fieri nequeat, per sy-
phonem intra vulnus, tanquam per
clysterem immittitur & confertim
labra vulneris ad mutuum conta-
ctum adducuntur deligatura, aut
futura, aut glutine, deinde partes
circumstantes prædicto oleo simili-
ter inunguntur. Supra vero vulne-
ris labia jam reducta, linteum im-
ponitur, prædicto oleo madens, &
supra hoc aliud Vino nigro expres-
sum, mox alia lintea sicca: deinde
fascia superligatur. Vide Hieronymum
Fabricium ab Aquapend. secundo Opere
Chirurg. part. 2. cap. 7.

2. Balsamum vulnerarium, Crollii.

3. Flor. Hyperic. lb. i.

N. Colligantur cum Solis ortu, balsa-
mico tempore, in exaltatione videlicet cir-
ca Festum Iohannis ante novilunium.

Flor. Cheiri.

Centaur. min.

Chelidoniae

Prunell.

Chamomill.

Rad. Aristoloch.

Consolidæ mediæ vel majoris,
à ℥iβ.

Rosar. rubr. ℥iijβ.

Mumiæ transmar.

Myrrh.

Thuris à ʒiʒ.

Mastich. ʒi.

Storac. liquid. ʒij.

Incisis incidendis & tritis teren-
dis F. infusio in V boni. lb. viij. ☞
aliquot, hinc decantetur cum forti
expressione. Spiritui huic tincto,
(nisi velis majoris efficaciae ergo re-
iterare infusionem florum,) adda-
tur olei olivarum recentis, quod su-
pra ramenta pingua abietina per
octo dies, in digestionem stetit, lb. v.
Terebinth. claræ commun. & resinæ
laricæ lotæ in ▽ hyperic. lb. iʒ.

Iterum per ☞ 14. omnia dige-
rantur: ultimo abstrahatur V in
NB. tunc balsamum manebit in fun-
do rubeum, instar sanguinis.

Vires. Balsamū est ad vulnera & pun-
ctiones sanandas efficacissimum. Confert
& in omnib9 tumorib9, inflammationi-
bus, contractis & cōtusis membris, ruptu-
ris ossium.

Usus idem qui precedentis esse potest.

3. Balsamus vulnerarius.

☞ Galbani

Ammoniac.

Bdell. à ʒʒ.

Macerentur in ☞ per ☞ 3. hinc
colentur & inspissentur ad consi-
stentiam mellis.

Postea:

☞ Myrrh. rubr.

Mastich. el. à ʒʒ.

Oliban. ʒi.

Pulverisata solve, coquendo

igne lento in Ol. Olivar. lb. i. oleum
scil. per vices affundendo, semper-
que agitando, donec posteriora hæc
bene fuerint eliquata.

Tandem gummata illa priora in-
spissata (uti dictum,) admisce simili
modo agitando, & dein recens ole-
um olivarum per vices affundendo,
donec & altera quoq; lb. olei adjecta
fuerit, & Balsamus aliquid flavedi-
nis contraxerit.

Vulnera recens punctim & cæsim
facta, citissimè curat.

Usus idem est qui precedentium.

N. Fortior erit in mundificatione
vulneris, si æruginis ʒj. addideris, & per
ensem insolaveris, qua ratione feces
subsidentes rejici queunt. Hart. in praxi.

4. Balsamus Uterinus.

☞ Galban. puriss.

Serapin. elect. ana ʒv i.

As. foetid. ʒʒ.

Ammoniac. ʒi.

Dissolve in oleo destillato Ju-
niper. & Terebinth. addendo olei
Lauri stillat. ʒʒ. succin. ʒʒ. M.

Vires. Uteri suffocationes insigniter
sistit menstrua ciet, si umbilico inun-
gatur, vel abdomen deorsum eo confri-
cetur.

5. Linimentum de h. Balsamus h.

Solve Sal h i in ☞, ut optimè eo
imprægnetur, hinc abstrahere aliquan-
tulum ☞, misceque hujus ʒviij. cum
olei rosat. ʒiv. vi. &c, agitaque ut
f. Linimentum.

Vires.

Vires. Confert inflammationibus, & ambustis illitum.

6. *Linimentum hi compositum, seu Linimentum de amianto.*

℞. Amiant. ℥iv.
Plumb. ust. ℥xij.
Tut. præparat. ℥ij.

Calcinentur, deinde pulverisata macerentur cum ℞, ac quotidie per mensem materia agitetur semel: post mensem ebullienda est unius horæ quadrante, ac quiescere finitur, donec clarescat.

Deinde

℞. Aceti hujus clari.
Ol. Rosac. ana.

Misc. optimè, donec F. Linimentum.

Vires. *Miraculosum est, ad tineam puerorum, & ad ulcera tibiæ sananda. Inungitur scil. pueri caput totum ad scabiem. Ulcera vesperi inunguntur. Boethius de Goodt.*

7. *Linimentum dentifricium.*

℞. Rad. Ireos. ℥i.
Pumic. ℥i℥.
Alum. ust. ℥℥.
Oc. ℥.

Corallor. rubr. ana ℥i.

Pulverisata excipiantur melle rosato. F. Linimentum.

8. *Linimentum Errhinum.*

℞. Succ. Ireos;
Cyclamin.
Majoran.
Betæ ana ℥ij.
Ol. Irin. ℥vi.

Elaterii gran. viij. cum Cera.
F. Linimentum. Crato.

9. *Unguentum Anodynum in Podagra.*

℞. Flor. Rosar. sylvestr. M. x.
Herb. & Cortic. exterior. hyoscyam. recent. M. vi.

Concisa coquantur in Vini mensur. s. hinc exprimantur & colentur. Colaturæ l. Δ ad mellis consistentiam inspissatæ, adde pingued. suill. castrat. ℥. ij. misce optime ad Δ, tandem ubi parum refrigerata fuerint: admisce

Opii in vino solut. ℥i.

Crocipulv. ad magnitudinem avellanar. duarum.

Extract. flor. verbasci, ℥℥.

F. Unguentum.

Vires. *Singulare est in sistendo dolore Podagrico & Nephritico, si calide affectus illo inungatur.*

N. *Ubi dolori nephritico velis applicare, opera precium feceris, si manipul. duos vel tres baccarum Juniperi ab initio compositionis cum hyoscyamo teras & exprimas. Croll.*

10. *Unguentum Cardiacum, Herge-span Salb / F.F.*

℞. Herb. Cardiac.

Chamædr.

Malv.

Senecii

Jaceæ

Amar. dulc.

Scabios.

Semperviv.

Ll 3

Mor-

Morsus gallin. ana M. ij.
 Incidantur & coquantur in lb.
 viij. butyri recentis, ad consumpti-
 onem aquositate, dein exprimantur,
 & F. Unguentum.

Vires. *Frequentis usus est in affectu in-*
fantum quem Cardiacam appellant. Fri-
cant eo hypochondria & locū cardiacæ, &c.

11. *Unguentum Cordiale, D. D. Ar-*
nold, VVeickhardi pro Offi-
cinis F. F.

℞. Ung. rosat. Mes. ℥iij.

Ol. Scorpion. simpl. ℥i℥.

Nucist. express.

Stillat. cort. citri.

camphor, ana ʒi.

Antidot. Matthiol.

Theriac. Andr. ana ʒi℥.

Aloës rosat. ʒij.

M. F. Linimentum.

Vires. *Corroborat Balsamum vite,*
languidisque viribus subvenit, Cordi in-
unctum.

12. *Unguentum Cordiale Cl,*
Ludov. ab Hornig.

℞. Ung. ros. opt. loti ℥iij.

Balsam. Apoplect. ʒj.

Ol. Nucist. express. ʒj.

Still. cort. citri. ʒ℥.

Cinam. g. v.

Rosar. g. vi.

M. optimè.

Usus idem qui prioris.

13. *Unguentum Ophthalmicum, F. F.*
D. D. de Spina.

℞. Tut. præparat. ʒ℥.

Camphor. ʒj.

Aqu. rosar. alb. ʒi.

Butyr. rec. ʒi.

Virid. æris parum.

M. F. Unguent.

Usus. *Applicatur ciliis, in inflam-*
matione ac rubedine oculorum.

Unguentum somniferum, F. F.

℞. Opii thebaic. ʒij.

Croc. ʒ℥.

Ung. rosar.

alabastr. ana ʒij.

Ol. nucist. ʒv. ʒj.

Acet. sambuc. parum.

F. l. a. Unguent.

Vires. *Inungitur temporibus, fronti,*
& cervici pone aures, ad conciliandum
somnum.

14. *Unguentum spleneticum.*

℞. Ol. Amygdal. amar. ʒi.

Cappar. ʒij.

Nucl. persic. express. ʒ℥.

Succ. Rad. Bryon.

Cyclamin.

Cicut. ana ʒij.

Gumm. Ammoniac. in † dissolut.

Bdell. ana ʒi℥.

Pulv. Cort. cappar.

Tamarisc. à ʒ℥.

Fraxin. ʒvi.

Ceterach.

Summ. centaur. min. à ʒ℥.

Sem. Cymin. aceto macerati &
 iterum exsiccati. ʒij.

Ceræ novæ, q. s. F. Unguent.

Vires. *Vim habet calfacientem, e-*
mollientem, resolventem, aperientem,
roborantem.

N. Pene-

N. Penetrandi gratia potest addi
℥j. vel ij. Ol. spic. vel Ol. stillatit ab-
synth. ʒi℥.

15. Unguentum Sympatheticum,
Crolli.

℞. Adip. Verris aprugn.

Ursin. ana ʒiv.

Bulliant per horam dimidiam, in
Vino rubro, fundanturque super a-
quam frigidam, colligaturque pin-
guedo supernatans.

Dein

℞. Lumbricorum lotorum pulveris.

Cerebri aprugni

Santal. rubr.

Mumiae

Hæmatit. ana ʒi.

Ulsneæ è cranio hominis inter-
empti, ʒi.

F. l. a. Unguentum cum pin-
guedinibus illis.

N. 1. Animalia illa quò seniora,
eò adeps melior.

N. 2. Ulsnea colligenda ¶ crescente,
& in bona domo existente, ♀ scil. si fieri
possit non ♂, aut hi. Parandumque
Unguentum ☉ in libra existente.

N. 3. Sunt qui omittunt Ulsneam &
Mumiam.

Usus.

Hoc Unguento sanantur omnia
Vulnera, (modo nervi, arteriæ, &c.
non sint læsæ.) Ungatur telum, quo
vulnus inflictum, quotidie semel si
necessitas urgeat, & vulnus sit in-
gens, alioquin secundo vel tertio
die inunxisse sufficit.

N. 1. Telum servetur in linteolo
mundo, & loco non nimis calido, ne dam-
num inferatur Patienti. Cavendum
etiam ne pulvis super telum cadat, nec
ventus afflet in loco frigido, alioquin Pa-
tiens mire affligeretur.

N. 2. Si Vulnus punctum inflictum,
ungatur telum versus mucronem de-
scendendo.

N. 3. Si telum desit, sanguis ex
vulnere lignello suscipiendus, quod dein
ut de telo dictum, tractandum. Hac
ratione dolor dentium mitigari quoque
potest, si nimirum lignellum sanguine
Gingivarum imbutum, eodem unguento
inungatur.

Operatio hujus Unguenti perfi-
citur identitate Balsami, sive spiritus
Balsamici, qui in homine & cruore
illius, inter quos spiritus non alia est
differentia, quam quod in homine
vitali actu adhuc spiritus ille vigeat,
in cruore autem coagulatus sit.
Quare cum experiamur, affinitatem
sanguinis tantum posse, ut uno fra-
tre, vel consanguineo proximo, pe-
ste correpto, & alter etsi longo viæ
intervallo absit eadem afficiatur;
quid non fieri posse, autumabimus,
sanguinis identitate?

16. Unguentum Terebinthina, vulgo
Eutersälbichen.

℞. Terebinth. lb. ij.

Vitell. ovor. num. vi.

Mastich.

Myrrh.

Oliban. ana ʒi.

F. Ungu-

F. Unguent.

Vires. *In vulneribus generationem puris promovet.*17. *Unguentum Viride potabile, Butyrum viride,*
F. F.

℞. Herb. Salv.

Hyssop.

Prassij

Menth.

Betonie.

Scolopendr.

Scabios.

Cichor.

Fœnicul.

Meliss.

Veronic.

Matrisylv.

Aquileg.

Rut.

Petrosel.

Millefol.

Centaur. min.

Agrimon.

Aristoloch. rot.

Plantag. c. toto ana M. ij.

Butyri Majalis, ℥. viij.

Infunde herbas omnes recentes suo quamlibet collectionis tempore in butyro, stentque donec omnes collegeris & infuderis, postea exprime; expressum coquatur ad consumptionem aquositate, F. l. a. Unguentum.

Vires. *Experitur à vulgo assumiturque ad sanguinem coagulatum resolvendum, dolores leniendos, pulmonum mucilaginem demulcendam & expellendam. Quin & extrinsecus ad dictos affectus adhibetur.*

Et sic Finis esto Libri Secundi,

PHARMACOPOEIAE
MEDICO-CHYMICÆ,
LIBER III.
DE
MACROCOSMOLOGIA,
SEU MINERALOGIA.

CAP. I.

De Mineralogia in genere.

LIBRIS superioribus medicamentorum tractationes generaliores fuerunt cum subjunctis compositis, quæ non passa sunt speciali alicui certove nativo accenseri, qua ratione Pharmacopœia generalis dici posset: specialior sequitur, qua nativa singula cum annexis præparatis perstringuntur.

Pharmacologiæ specialis partes sunt, *Macrocosmologia*, *Phytologia* & *Zoologia*. Tot enim numerantur Mundi universi regna: macrocosmicum scil. vegetabile & animale, eaque inter se summa cognatione conjuncta.

N. Regna hæc vocat Hippocrates; (lib.

I. de Diæta,) tres concentuum harmonias similitudine ex musicis desumpta. Nimirum sunt instar trium sonorum, perfectam & absolutam universitatis harmoniam constituentium. Basin Macrocosmus perhibet, qui reliquis duobus subternitur ceu fundamentum, sine quo ea nec concordare invicem, nec subsistere queunt. Regnum vegetabile refert tertiam in musicis dictam, videlicet, ut latitudo hujus semitono inter tertiam majorem & minorem circumscribitur: ita & in regno vegetabili latitudo deprehenditur, qua alia ad naturam macrocosmicam propius accedunt, alia longius ab eodem recedunt. Latitudo hæc vegetabilium juxta Mosén triplici terminatur classe. Prima continet germen pumilum, sponte nascens (שֶׁמֶץ) Secunda herbam

Aaa

semi-

feminificam (עֵשֶׂב) *Tertia, plantam li-*
gnosam (יָעַב). *Regnum porro animale,*
quintam & sextam exhibet. Hæ enim
uti longius à basi recedunt, ambitumque
integritoni continent: ita & regnum a-
nimale non modo longè à natura macro-
cosmi distat, sed & latitudine majori cir-
cumscribitur. Sunt nimirum in hoc re-
gno animalia aquea, (נֶפֶשׁ חַיָּה מֵאֵשׁ)
i. e. anima, seu spiraculum vivens aqua-
rum.) Sūt & terrena (נֶפֶשׁ חַיָּה מֵאֶרֶץ)
i. e. anima seu spiraculum vivens terra.)
Est & Homo אָדָם ex Adama, i. e. terra
& aqua exaltatis creatus, qui præter-
quam quod est cum reliquis animalibus
נֶפֶשׁ חַיָּה i. e. anima vivens, inspiratum
habet insuper נְשִׁמָּה חַיָּה spiraculum
vitarum, adeoque reliqua omnia ante-
cellit.

Macrocosmologia est rerum ma-
crocosmicarum enodatio.

Res macrocosmicas voco; quæ-
cunq; extra familiam vegetabilium
& animalium collocantur, sive pri-
marie ex sint, i. e. macrocosmi mem-
bra, sive secundariæ, i. e. ex peritto-
mate macrocosmico productæ.

Constitutionem rerum macro-
cosmicarum generalem libro primo
passim descripsimus, quo Lectorem
remittimus.

In usurpatione generaliter hic
pensandæ veniunt vires, ut & mo-
duS utendi.

Vires, mineralibus fortiores, ac ma-
gis radicales inesse quam reliquis, ex eo
convincitur, quod primæ origini sint pro-
piora, idcirco & unitiora, & consequen-
ter fortiora. Virtus enim unita fortior.

N. 1. Fortitudo hæc secundum latitu-
dinem demetienda est, qua à primo illo
principio distant. Sunt enim è minerali-
bus, quæ vel ad naturam vegetabilium
progressa sunt. Horum virtus ut magis est
explicata & extensa, ita minus fortis.
Sic sunt bitumina.

Sunt e contra, quæ à natura Uni-
versali haut ita longè recesserunt.
Horum igitur virtus ut unitior, ita
& fortior. Sic sunt Salia, Metalla,
& sim.

N. 2. Habent & vires mineralia su-
perficiarias, qua facile in actum dedu-
cuntur, e. g. sal vires habet, quas exercet
in substantia, internæ enim Æis vires
non apparent, nisi sal sit inversum, e. g. in
spiritum redactum.

Modus utendi mineralibus, tam
internus; quàm externus esse po-
test.

N. Usus internus mineralium præ-
cipue mercurialium, metallicorum & sa-
linorum sunt, qui ex medicina detur-
bant. 1. Quia sint venenata. 2. Quia
sint acria & corrosiva. 3. Quia אֶלֶף הַיָּד
perniciosa post se relinquunt.

Ad 1. Non adhibentur quate-
nus venenata, sed quatenus salutis
conferentia, sive hoc sit acquisitum
veneni ablatione, sive correctione,
&c. Constat nimirum rem, quo no-
bilior

biliior primitus fuit creata, eo deteriori postmodum vi corruptionis eandem esse factam: Corruptio autem quia accidentarium est, essentiam & radicem prorsus non abstulit, sed occultat ac detinet sub suo dominio. Exemplo sit serpens venenatus, qui sub veneno salutarem circumfert antidotum: adde quod nec omnia quæ veneni accusantur, venenata vera sint.

Ad 2. Non adhibentur quatenus acrimonia illa noxia est, sed quatenus reliquis mista intentioni Medici convenit, vel & quatenus mitigata est eadem & emendata: Sic ingreditur Theriacam chalcitis, sic ornat allium culinam, &c.

Ad 3. Particulariter concluditur, & non nisi adversus ea, de quibus constat, quod perniciosam dispositionem introducant. In his autem constituendis uti iniquum esse duco limites transcendere: ita temerarium reputo, mineralibus vel solis, vel citra necessitatem velle inherere.

Res macrocosmicæ seu minerales sunt tum primariæ, i. e. ad naturam Elementorum ceu macrocosmi membrorum propius accedentes, ut Terræ & Aquæ: tum secundariæ, i. e. è perittomate macrocosmi prognatæ, ut: Lapidēs, Metalla, Metallis finitima seu semimetalla, metallica excrementa, Salia, Sulphura,

CAP. II.

De Terris.

DE Terra incipimus, non quatenus Elementum audit simplex, soloque conceptu comprehensibile, sed quatenus macrocosmico semine imprægnata. Mortua enim recte à Paracelso perhibetur, vivere autem Elemento invisibili, i. e. vapore seu spiritu universali infuso: quippe hujus virtute, terra aliàs mortua vivificatur, sterilis fœcundatur, vegetatur, inque naturam variam, tum mineralium, tum vegetabilium, tum animalium facit,

Ex mineralibus sunt, quæ terræ faciem adhuc quidem retinentes, à communi tamen terra quodammodo recedunt, atque medicarum terrarum classes subeunt. Hæ pro diversitate matricum, colorum, proprietatum, regionum vel aliarum etiam circumstantiarum, diversa nomina sortiuntur. Sic dicitur 1. Ratione soli natalis; Terra Lemnia, Turcica, Armenia, Chia, Melitea, Strigensis, Brundusiaca, seu Bohemica, Labacensis, sive Wetteravica.

2. Ratione proprietatum & colorum: Terra, ♂ris, ♀ris, ♀rea, ♂ialis, ♀nina, & 3. ratione signi impressi; Terra sigillata, &c. Nos reliquis Terrarum speciebus omissis, Officinarum nostratum terras solummodo enodabimus.

N. Dicitur Arabicè Teri, Græcè Γέα vel Γῆ, German. Erd.

Vires. Terram in genere frigidam communis statuit opinio, nixa Elementorum quadruplici combinatione, quippe quâ terra per frigiditatē ad aquam accedit, aqua per humiditatem ad aërem, aër per calorem ad ignem, ignis per siccitatem ad terram. Verum, licet hæc de Terra dici queant, quatenus ut Elementum simplex illa consideratur, id est, quatenus cum reliquis Elementis, Elementorum generationem ingreditur; Attamen quatenus nobis terra offertur, minimè talis censeretur poterit, quippe (teste Hippocrate libro περὶ αἰσθητικῶν, potius περὶ ἀρχῶν,) multum calidi (spiritus illius, de quo supra) terræ inest, cujus vigore fecunda ipsa redditur. Fecunditas enim non nisi à principio spirituosō procedit, eoque calido, licet in caliditate ea, maxima scilicet latitudo ac diversitas depræhendatur. Quoad qualitates reliquas astringentis censeatur naturæ ac putredini resistentis.

PRÆPARATA.

Præparationes quibus Terræ subijci possunt, & inde Medicamenta producta sunt.

1. Purificatio seu Lotio; unde Terra lota.

2. Præparatio officinarum: unde præparata.

3. Præcipitatio: unde Magisterium.

4. Destillatio: unde Spiritus, &c.
1. De Lotione.

Quia Terræ, ut plurimum sabulo ac calculis scatent, lavari communiter solent, id est, in aqua dissolvi, quâ solutione sabulosa ac lapidosa substantia, utpote quæ terrâ utili ponderosior est, subsidet. Hinc aquam terrâ turbidam decantant, exhalandoque exiccant: verum lotio hæc, meo quidem iudicio citra aliqualem, imò magnam virium jacturam fieri vix poterit; Nimirum pars quædam subtilis, (qua magna ex parte terræ perfusæ sunt) lotione illa decidit: Volatilis itidem terræ pars (quâ impregnata terræ sunt) exhalando evanescit. In præparationibus itaq; præstat terram crudam non lotam recipere.

N. Non improbamus imbibitionem seu imprægnationem, qua terra succo aliquo medicamento iteratis vicibus humectantur, rursus exiccantur, atque ita viribus confortantur novis.

2. Præparatio.

Præparandi modus non est diversus à modo præparandi generali, c. 76. Levigantur nimirum terræ, subindeque irrorantur aquâ appropriatâ (v. g. Tormentillæ) redigunturq; in pulpam per se exiccandam.

3. Præcipitatio; unde Magisterium.

3. Præ-

Solvitur Terra in Spiritu aliquo acido, e.g. Spiritu $\ominus$, vel simili; solutio decantatur, precipitaturque cum oleo, $\boxplus$ per del. vel cum ∇ , communi largiter affusa; precipitatum edulcoratur aquâ fontana.

4. *Destillatio ac Sublimatio, unde*

1. *Spiritus simplex.*

$\mathcal{R}$. ∇ orbiculos formatos ac destilla igne nudo ex Retorta. *Vide infra de Terra sigillata.*

2. *Spiritus cum Vino.*

$\mathcal{R}$. Terrę, e.g. Strigenſis, (de minera antequam lavetur,) q. v. affunde aquam destillatam: inde Retortę, ac destilla lente, ut aliquantulum aperiat corpus. Hinc superfunde ∇ , digere & destilla.

3. *Spiritus Alcalisatus seu Balsamus.*

$\mathcal{R}$. Terrę Strigenſis, (crudę non lotę,) q. v. affunde aquam tonitrualem, macera aliquot septimanas ad putrescendum. Hinc destilla per $\mathcal{X}$. Ex materia superſtite extrahe $\ominus$ idque destillato liquori junge, circula per mensem. Postea destilla iterum. Sic liquor secum rapiet Sal, nancisce-
risque subtilem Balsamum.

Aliter.

$\mathcal{R}$. Terrę crudę vel lotę, e.g. lib. iv. destilla per cucurbitam vitream loriatam ad latus inclinantem (vel per Retortam) calore sat forti gradatim adhibito. Primum extillat aqua, hinc Spiritus; Spiritibus ani-

madversis augeatur ignis, & sublimabitur Sal: Conjunge salem hunc aquę destillatę, ac destilla denuo semel ac iterum, ut post destillatum liquorem Sal sublimetur: vel digere simul; sic Balsamum habes preciosum, *Cunrad. Runrath/in Medulla destillat.*

I. TERRÆ ARGILLACEÆ, SEU SIGILLATÆ.

Omnibus Terrarum generibus laudem merito præripit argilla, quę à sigillo quo ferè notata venditur, sigillata dici solet, Arabicè Terimachtim. Germ. Siegel Erd. Hanc varii generis officinę exhibent.

Sunt enim Terrę sigillatę, 1. Turcicę (Turcicis Characteribus insignitę) quas pro Lemniis terris communiter venditant, cum verę terrę Lemnię Galeni minime respondeant: Verum enimverò si sint qui Terram sigillatam in placentulis cinericei coloris Constantinopoli advectam, pro vera Terra Lemnia usurpare velint, utpote quę inter modernas præstantissima sit, ipsis bellum propter ea non indicam.

2. Est Terra Melitea, sic dicta, à Melita seu Maltha Insula, in qua eruitur, alias Terra sigillata Sancti Pauli.

3. Est & officinalis, terra sigillata Germanica, eaque duplex, una dicitur Strigenſis lutei coloris, quę in Scaptenſula auri Swenicensi reperitur, dicitur Officinis Terra sigillata

Strigenſis, à Striga Sileſiæ Oppido, ubi præparari ac ſigillari cæpit: dicitur & Medulla vel axungia ☉lis, eò quod ☿re Solis imprægnata credatur: Altera Lignicenſis vocatur, eſtque triplex, coloris ſcil. rubei, albi & cinerei. Hanc vocant axungiam Lune, quippe quæ ☿e ☾e ſit perfuſa; Item Unicornu minerale, quod viribus vero Unicornu respondeat.

N. Similiter & in reliquorum metallorum cuniculis inveniuntur terræ. Sic & in Vetteravia, haud longe à Labaco oppido, ſpecies quedam terræ datur, quæ ad axungiam ☉lis accedere videtur:

Delectus, Præſtantiffima omnium, quæ modernis in uſu ſunt, cenſetur Lemnia, rubri, hinc cineritii coloris, quæ Conſtantinopoli ad nos pervenit. Huic ſuccedere poteſt axungia Solis, in affectibus cordis, vel axungia Lune, in capitis & Epatis morbis: Ex Lunari autem antecellit ea, quæ cineritii coloris eſt.

Nota bonitatis in terris eſt, 1. ſi lingua adhæreant, 2. ſi ſaliva aut humore humectatæ, in bullam ſeſe elevent, vel in ☿m conſectæ bullas excitent.

Vires. Exiccac, aſtringit, reſiſtit putredini venenoque, reſolvit ſanguinem grumofum, confortat cor caputque, ſanguinem dilatat, adeoque ciet ſudorem. Uſus præcipui in peſte, febribus malignis, Diarrhæa, Dyſenteria, in morſibus animalium venenatorum. Extrinſecus in vulneribus malignis mundificandis, in Ictu venenato,

N. 1. Terra Labacenſis, Terra ſigillatæ vires æmulari videtur: ſudores largiter movet nec vi adſtringendi reliquis cedit.

N. 2. De axungia Solis experientia comprobavit; 1. Quod cruda, (qualis ſcil. ex minera eruitur) ſepiffime Epilepſiam curaverit. 2. Quod in Philtris maxime profuerit.

Dofis à ʒß. ad ʒij.

PRÆPARATIONES ET PRÆPARATA TERRARUM ARGILLACEARUM AC INPRIMIS SIGILLATÆ.

1. Terra ſigillata præparata.

N. Ut plurimum terra ſigillata ſine præparatione vulgari in uſum venit.

2. Magiſterium.

℞. Solve in Spirit. ☉, præcipita ol. ☿. p. d. vel ☿. comm. ita Magiſterium ſub colore terræ nativo nanciſceris. Dofis à ʒß. ad ʒß. & ultra.

3. Spiritus ☿æ ſigillatæ ſimplex.

Deſtillatur terra, per ſe ex Retorta: Nimirum

℞. Terræ Sileſiacæ flavæ (optima eſt, quæ duobus monticulis inſignitur) lib. j. frange in particulas duas, ac deſtilla per Retortam, igne nudo, hor. 6. vel plures, (ad ☿. integrum,) in Receptaculum capax. Primum extillat Phlegma, dein Spiritus albicantes in parva quidem copia, ſed grati acoris ac ſaporis.

N. Terra reſtans, ejusdem etiamnum figura extrahitur, ſed quæ non amplius lingua adhæret, nec ſaliva humectata in bullas exurgit.

Uſus:

Ufus: Non opus habet rectificatione, sed in usum venit una cum Phlegmate. Dosis ℥ss. Vide Horstium in Problematibus.

4. Spiritus ☿ sigillatæ cum Vino.

Fit macerando ☿ am cum ☿ & destillando. Hinc digerendo eandem cum ☿ atque destillando. Vide supra.

5. Spiritus ☿ alcalisatus, seu balsamus ☿.

1. Fit si cum ☿. maceretur ac destilletur, & postea cum sale suo alcalisetur. Vide supra.

2. Destillatur sine ☿, floresque forti calore propulsi, cum liquore destillato conjungantur.

Vires. Vires ex terra viribus judicari poterunt, præter quas vim quoque habet arthriticos dolores summe mitigandi, malignitatem scabiei corrigendi, &c.

N. Solvit quoque ☉.

II. BOLUS.

Bolus terræ genus est, ex pallido rubrum, vaporibus ☿ alibus inprimis impregnatum.

Dicitur Medicis Bolus armena, vel orientalis, eò quod ex Armenia finitimisque locis, præcipue advehatur. Præcipue dico, ne excludam & alia loca in quibus ea foditur, & ad nos transportatur, quibus nec Germania nostra caret, unde nobis Wirtebergica usualis est.

Delectus. Præstat pura (non arenosa) quæ in levorem calcis instar

affuso humore, promptissimè solvitur ac commanducata butyri modo liquefcere videtur. Reliquis tamen præstantior censetur, quæ ex Armenia vel locis finitimis apporatur.

Vires. Valde siccatur, astringit, roborat. Hinc usus ejus saluberrimus est in fluxu sistendo, in humore inspissando, in putredine arcenda, veneno obtundendo, &c. quâ ratione convenit in Diarrhea, Dysenteria, fluxu menstruo, Catarrho, spuitione sanguinis, Hemorrhagia narium & vulnerum, &c. Externus ejus usus creber est in Cataplasmatibus, pulveribus astringentibus, &c.

PRÆPARATA.

1. Bolus armena præparata fit modo generali.

N. Ut de Terra sigillata monuimus, cruda potius quam præparata terra armena in usu est.

2. Magisterium: fit ut Magisterium terræ sigillatæ.

III. CRETA.

Creta, Krend / à Creta Insula sic dicta, ubi in copia invenitur, (licet & aliæ regiones quam plurimæ eâ scateant) terræ species nobilissima est, durior & candida.

N. Renodens triplicem hujus facit speciem, candidam, virescentem & nigricantem; Verum, nobis non nisi candida in usu medico est, eoque rarissimo.

Vires. Siccatur, abstergit, emplastica est.

Ufus ejus internus nonnunquam in

in ardore Stomachi est, externus in vulneribus;ulceribus,&c. siccandis.

IV. MARGA.

Marga, est portio quædam pinguis & quasi medulla, in saxis nonnullis, dum franguntur reperta, unde & Medulla Saxorum dici solet. Germ. *Steinmarc.*

Vires. Siccatur, adstringit, consolidat, sarcotica est, tartarum sanguinemque coagulatum resolvit, (intus exhibitum.)

V. OCHRA.

Ochra terre species est durior, coloris flavi seu lutei. Germ. *Ochergeel.*

Vires. Siccatur, astringit, discutit, excrecentias reprimat.

Uusus ejus rarissimus est, & non nisi externus ac præcipue in vibici-

bus & collifis, tum quoque in tumoribus duris discutiendis (Emplastr.

VI. RUBRICA.

Rubrica terre species est lapidosa rubea, &c. dicitur & rubrica fabrilis, quod fabris lignariis crebro inserviat, in ducendis lineis, German. *rohre Kreide/Kötelstein.*

Vires. Siccatur, astringit.

Uusus ejus Medicus est in Emplastris vulnerariis & siccantibus.

VII. TRIPOLIS.

Tripolis terra est coloris Citrini intense, speciesque videtur Ochrae.

Vires. Uusus ejus in Pharmacopeia vel nullus, vel rarus est, nisi quod pro destillandis Spiritibus salinis, salibus admisceatur, quò minus ea fluant.

CAP. III.

De Aquis.

Aque nativæ, quæ usui Pharmaceutico inserviunt, tum simpliciores sunt, tum minerales.

Præparationes utrarumque sunt: 1. Purificatio. 2. Destillatio. 3. Inspissatio. Hinc aquæ depuratæ, destillatæ & salia,

1. Purificatio.

Scatent nonnunquam aquæ crassiss & heterogeneis fecibus, unde depuratione opus habent. Depurationis hujus modi sunt. 1. Filtratio per chartam bibulam. 2. Digestio, qua partes crassiores ad fundum secedunt.

2. Destillatio.

Destillatio aquarum in genere,

pro variante volatilitate, fixitateve eliciendi liquoris, erit instituenda in VB, MB, cinere, tum quoque in arena, convenientiora autem hîc sunt destillatoria vitrea.

3. Inspissatio.

Inspissatio partem fixiorem reddit conspicuam, quæ si salinae nature fuerit, elixivari potest, l. a.

Vires. Aqua quatenus aqua seu liquor est, summe humida censetur, frigida remissa. Verum, quatenus aliis rebus immixtis vehiculum est, eatenus pro harum diversitate qualitatibus prædita judicatur.

AQUÆ SIMPLICIORES.

Aquæ simpliciore sunt aqua 1. fontana, 2. putealis, 3. fluvialis, 4. palustris, 5. pluvialis, 6. nivea. Ex his usitatior fontana & pluvia, quibus quoque 7. ros majalis addi poterit.

1. *Aqua fontana* est omnium purissima & usitatissima. Purissima est, quia per terram ceu colatorium colatur. Usitatissima est, quia ad omnia recipitur, ad quæ aqua sine peculiari mentione alterius, e. g. pluvie, &c. recipi jubetur.

N. *Præfertur inter fontanas quæ fluit ab Oriente ad Occidentem, quæ decurrit à montanis locis altioribus, item quæ Visu, Gustu & Olfactu, pura, clara, tenuis, levis, ac sincera deprehenditur, ut & quæ citò incalescit, & citò refrigeratur, quæ Hyeme calidior, Æstate frigidior. Aquam hanc injecto pane tosto corrigere, ægrotisque, loco potûs sat grati concedere nostrates consueverunt.*

2. *Putealis* fontanâ vilior & crudior ut plurimum habetur, eò quòd ponderosior plerunque ac linguam magis feriens (ein hart Wasser.) Verum si ex vivis scaturiat scaturigini-bus, reliquisque bonitatis signis abundet; illius vices subire haud inepta est.

3. *Fluvialis*; quòd radiis Solaribus exposita fuit, magis habetur digesta quidem quàm putealis: Verum tamen in usurpatione ejus, non erit inutile, spectare, unde originem trahat, quòque perlabatur.

4. *Palustris* pessima omnium censetur, adeoque è Medicina eliminanda.

5. *Pluvialis*, est aqua levis, linguamque minus feriens, (ist ein weich Wasser) fontanæ vicaria, utimur ea ut plurimum destillata. Sunt qui præferunt imbres à Meridie advolantes, vel ab Oriente, utpote quas radiis Solaribus magis impregnatas & digestas arbitrantur.

6. *Nivea*, pluviali affinis est magisque penetrans, adeoque & ad sudorem movendum non inefficax, quas vires, naturæ saline, acceptas refert, quâ præ reliquis abundat, vi frigoris condensata.

N. *Præfertur collecta circa solstitium Hybernium & Æquinoctium.*

7. *Ros*, reliquas omnes subtilitate, adeoque & penetratione antecellit: Constans liquore volatiliori, saleque acriori, præfertur majalis.

PRÆPARATA.

Aquæ fontanæ plerunque crude in usum accersuntur; Meteoricæ autem plerunque destillatæ. Præter has sunt qui & Essentiam seu Spiritum alcalisatum inde parant, idque mediante destillatione & salificatione.

Destillatio.

℞. Aquæ pluvial. vel niveæ bonam quantitatem, destilla ex cucurbita vitrea leni MB calore ut solummodo pars spirituosâ colligatur, hinc subsiste. Alii, ut eò felicius pars spirituo-

fior à reliqua sequestretur, præmittere solent digestionem seu putrefactionem, (per mensem 1. aut 2.) in vase Herm. clauso, qua fit ut non modo feces subsideant, sed & liquor quodammodo ad sequestrationem disponatur.

Hinc paratur

Spiritus alcalisatus, seu Essentia.

℞. Spiritum jam elaboratum; adde $\ominus$, circula simul vase Herm. clauso, per mensem.

Salificatio.

℞. Aquæ quantitatem maximam (mensur. 20.30.) exhalet aliquantulum, (si opus sit interposita filtratione,) hinc reponatur, evaporetque ad siccitatem: sic nancisceris feces falsedine impregnatas. Elixivia crebris solutionibus, filtrationibus & coagulationibus, habebis sal purum.

N. Sunt qui feces calcinant, sed metuo ne quid pereat.

Aqua minerales.

Sub aquis mineralibus comprehendimus acidulas & thermas, quæ

nihil aliud sunt, quam aquæ mineralibus essentiis in terræ abyssu imprægnatæ.

Duo ergo & his insunt; Mineralis scil. substantia, ceu pars potior, & Phlegmaticus liquor, seu aqua, substantiæ Minerali vehiculum præbens.

Mineralis illa essentia nihil esse videtur aliud, quam Spiritus mundi in terræ gremio conceptus, inibi pro varietate matricis vel locorum in hanc vel illam naturam mineralem, prout illa à natura naturante naturata fuerit, transplantatus, aqueoq; liquori ceu vehiculo commixtus.

Estquæ substantia hæc mineralis varii generis, metallina, salina, bituminosa, terrestris, &c. tum ratione volatilitatis; fixior, volatilior, &c.

Vires. *Vires aquarum mineralium, pro diversitate commixtorum mineralium decernendæ, in quibus tamen, cum impossibile sit, in accuratam earum devenire mixtionem, experientia potiores partes danda sunt.*

CAP. IV.

De Lapidibus in genere.

L Apides sunt corpora terrea, dura, inductilia, vi lapidifica ex materia lapidescente, id est, viscosa terrestri seu tartarea, coagulata.

N. Generantur lapides ex peritromate salino-terrestri, quod in nutritione rerum redundat, vique sua lapidifica in duriem lapideam coagulatur.

Suntque vel preciosiores, vel minus preciosi: Illi gemmæ nomen adsciscunt, præcipue si diaphanæ fuerint; hi nomen lapidis retinent.

PRÆPARATA.

Præparationes seu operationes, quibus lapides in usum Medicum veniunt, præcipue sunt. 1. Pulverificatio

tio & præparatio in specie sic dicta. 2. Calcinatio, cui subjunguntur. 3. Solutio, Coagulatio, & Purificatio seu Edulcoratio. 4. Liquatio seu Deliquium. 5. Destillatio seu Volatilificatio. His accedit interdum 6. Syrupificatio.

N. *Integrum & insignem tractatum de lapidibus conscripsit Nobiliss. Anselmus Boetius de Boode / Medicus Rudolphi Secundi, quem in describendis lapidibus potissimum sum secutus. Præter hunc inseruit Cunradus Kunrath / medulla sue destillatoria, integrum fere Tractatum de Lapidibus preciosis ac minus preciosis, utrorumque preparationibus ac facultatibus, Part. 1. tr. 10.*

I. Pulverisatio & Preparatio.

Pulverisatio lapidum commodissima fit primò tritura, quam dein suscipit lævigatio. Preparatio fit si inter levigandum ∇ conveniens stillatitia aspergitur, inque pulpam redigitur, in umbra exiccandam.

II. Calcinatio.

Calcinatio cui lapides subjiciuntur, vel ministra est, vel principalis. Ministra est, qua lapides ad principalem illam suscipiendam, disponuntur, diciturque stricte loquendo calcinatio. Principalis est, qua lapides propius in usum Medicum veniunt, dicitur solutio potius quam calcinatio adjunctamque habet coagulationem, cum annexa edulcoratione.

Calcinatio qua lapides ad solutio-

nem disponuntur, perficitur vel ignitione tum simplici, tum restinctoria, vel corrosione, eaque aut cum $\ominus$, aut cum Δ e, &c.

Ignitio simplex fit, si lapis vi ignis nudi, tum liberi, tum reverberio inclusi comburitur, donec in calcem redigi queat. Exemplo sit calcinatio illa vulgaris lapidum calcinatio, unde calx viva murariis expetita.

Ignitio restinctoria: quando lapis ignitus in liquore aqueo extinguatur idque vicibus repetitis, donec in calcem redigatur.

N. *Est & alius modus calcinandi: Nimirum pulverisati miscentur cum duplo carbonum pulverisatorum, (præstant fagini) inque fornace figulina & 24. $\dagger$ bullo cooperculato cremantur.*

Corrosio 1. cum $\ominus$: Lapis grosse (saltem) ad minimum contusus, miscetur cum $\ominus$ i portione equali, duplo, triplo, plus minus, ignique committitur fortissimo, ut $\ominus$ fundatur & concremetur.

N. *Peragitur & hoc modo: Nitrum funditur primum, hinc fuso superinjicitur paulatim lapis calcinandus pulverisatus.*

Corrosio 2. cum Δ e: Lapis cum Δ is duplo, triplo, ter, quater, pluriesve in $\dagger$ bullo aperto ad Δ is exhalationem uritur.

N. *Præstat $\dagger$ r vivum, vel flores Δ is adhibere.*

*De Calcinationibus hic notandum
in genere.*

1. Siquidem calcinationes id finis præse ferunt, ut lapides fiant solubiles, parum interest, utrum uno pluribusve calcinationum modis finem dictum consequaris. Sic perficiunt calcinationem alio uno calcinationis genere (v. g. Basilus ignitione sola Corallia calcinat :) alii duobus, (sic calcinat Crollius gemmas, &c. 1. Cum ☿. 2. Cum ☉. Kunrath contra, 1. Cum ☉. 2. Cum ☿ : alii præmittunt quoque calcinationem ignitionis & præcipue re-
stinctoriam.

2. Si quid indissolutum remanserit, denuo calcinandum est, idque vicibus toties repetitis, donec tota substantia, re-
jectis fecibus sit dissoluta.

III. Solutio.

Solutio Lapidum tam preciosorum, quam vulgarium variis potest administrari menstribus, quibus lapides ut plurimum calcinati injiciuntur locoque tepido reponuntur, ac subinde s. a. id est, toties repetitis novi menstri affusionibus & decupelationibus, donec opus fuerit, & nihil amplius solvatur.

Menstrua idonea solutioni vide sis in solutione Coralliorum, præcipua tamen sunt ☿ vulgare ac inprimis alcalisatum, terebinthinatum, ☿ mellis, Spiritus ☿i, ☉is, Ol. ☿ per C. &c.

Coagulatio.

Coagulatio solutorum lapidum fieri potest, vel menstri abstractio-

ne, vel solutionis præcipitatione.

Abstrahitur menstruum, tum evaporando, tum destillando.

Præcipitatio fit instillatione ☉ fusæ, Ol. ☿ p. d. &c.

Edulcoratio fit iteratis solutionibus, ac coagulationibus, vel ablutionibus.

N. Purificatio, quo sæpius iteratur, eo sal præstantius ac purius evadit.

IV. Liquatio.

Liquatio seu dissolutio per deliquium fit, quando Sal lapidum in vitrea marmoreave patina, vel simili, in locum humidum exponitur, ut in liquorem dissolvatur.

V. Volatilisatio.

Volatilisatio fit: si salia sæpe solvantur coagulenturque; atque tandem cum ☿ (vel ☿. dest. appropriata seu quod melius cum Spir. herbæ appropriatæ) ☿ 14. in fimo equino digerantur, multotiesque per cucurbitam humilem vel retortam destillentur, quippe post quamlibet putrefactionem aliquid ☉is cum menstro ascendit.

N. 1. Destillatum hoc constans ex menstro ac Essentia lapidis, (id est, ex sale lapidis volatilizzato) dicitur Elixir: verum si menstruum calore (leni) abstractum fuerit, remanet Essentia in fundo.

N. 2. Præstat Vini Essentiam cum salis liquore conjunctam, sine separatione asservare, quippe utraque sese mutuo perficiunt, adeoque vis salis resolutiva, qua calculum seu ☿m resolvit, Essentia illius
vinoſa

vinosa viribus exaltatur; quin & Vini Spiritus fit magis penetrativus, & ad calculi resolutionem operativus.

VI. Syrupisatio.

Syrupisatio fieri potest, si solutionem (factam cum succo assumptioni interne idoneo, v. g. succo citr. berber.) cum saccharo in syrupum redegeris, affusa si libet aqua stillat. conveniente.

Operationibus hisce fiunt ex Gemmis.

1. Gemma Preparata.

Præparantur modo dicto; lævigando, subindeque irrorando, cum ∇ cordiali (rosarum, buglossæ, & sim.

2. Sal.

Gemmæ calcinatæ solvuntur interveniente digestionem in ✕ vulgari (vel terebinthinato:) solutiones filtrantur: hinc abstrahitur menstruum, salque relictum purificatur eluendo cum ∇ destillata. Croll.

N. 1. Sunt qui malunt ✕ a sexta parte cineris herbae Kali ternis cohobis destillatum. Nimirum hoc subdulce nec adeo mordax est. Hart. in Croll.

N. 2. Calcinatio hic fit, vel sola ignitione, scilicet ustione; vel corrosione. Placeat hic modum Crollii inserere, qui est: Gemma levigata cum ☿ an (flor ☿) ter quaterve comburuntur, idque igne rotæ & buloque operculato: ultimo tegitur totum crucibulum carbonibus. Calx gemmarum lotionem à ☿ re repurgata miscetur cum ☉ ana & calcinatur denuo in sigillo clauso igne rotæ ut fluant. Tandem

abluitur optimè ☉, calxque gemmarum exiccatur. Sic parata est ad solutionem.

N. 3. Si quid indissolutum manserit, id nova calcinatione comburendum & solvendum, idque toties, donec tota fere gemmarum substantia dissoluta sit.

3. Magisterium.

Præcipita solutionem dictam cum Ol. ☿. p. d. vel Spir. ☉. i.

N. Fiunt quoque Magisteria gemmarum, solvendo eas in spiritu ☉, vel Salis Naturæ, & præcipitando cum Ol. ☿. Vide Quercet. in Pharmacop. rest. cap. 24. & 26.

4. Oleum gemmarum seu liquor.

Sal Gemmarum optime solutionibus ac coagulationibus purificatum reponitur in cellam supra marmoream tabulam, ut lique scat.

N. Felicius fit mensibus Julio & Augusto, Croll.

5. Tinctura seu Essentia: Sal gemmarum exaltatum.

Liquori sive Oleo (Magisteriove) gemmarum affunditur √ alcolisatus. F. Extractio s. a. separatur solutio, abstrahiturque menstruum ad formam usque crassiorem: Hartm. Quercetan. in Pharmacop. rest. c. 24.

6. Oleum per destillationem: Essentia elaboratior.

A liquore gemmarum evoca √ cumque recentis √ atque ✕ terebinthinati ana. destilla denuo per retortam: post evocatum menstruum prodeunt sales in forma Olei, Hart-

man. in Croll. sect. de liquoribus gemmarum.

7. Syrupus.

Fit dicto modo ex solutione &

Saccharo. Vide Syr. corall.

Et hæc de Lapidibus in genere, sequuntur jam Gemmæ.

CAP. V.

De Gemmis.

I. Chrysolithos.

CHrysolithos (veterum,) Topasius (Gemmariorum modernorum) est gemma aurei coloris.

Duo ipsius sunt genera, Orientalis & Europeus; ille ut colore ita duritie Europeum superat: hic enim instar Crystalli mollis est, & cum aureo colore vel multum vel parum nigricat.

Inveniuntur in Bohemia passim.

Vires. *Naturæ solaris ex signatura judicatur. Proinde creditur timores nocturnos & melancholiam minuere, intellectum confortare, molestisque insomniis adversari, (sinistro scil. brachio alligatus, aut collo suspensus auroque inclusus:) alii commendant ejus assumptionem ad morbum comitalem.*

II. Granatus.

Granatus est Gemma pellucida, ex flavedine rubens, ignis instar, minique nativi vel factitii colorem ferè referens. Germ. Granat.

N. Sunt diversa genera Gemmarum quæ colorem ignis emulantur, adeoque sub Carbunculis, (quo nomine à Carbonibus sumpto, Gemmas illas in genere vocant,) comprehenditur v.g. Granatus, Hyacinthus, Rubinus, &c. Hinc sunt, qui Gra-

natum faciunt Rubinum colore obscuriore, expositus enim luci aut soli carbonis imaginem ostendit dilucidius quam ipsemet Rubinus.

Sunt Granati alii (vel aliæ) Orientales, alii Occidentales. Orientales, ut meliores ita & preciosiores, proinde provinciam officinalem solis Occidentalibus relinquunt. Hi sunt tum Hispanici, tum Bohemici, tum Silesiaci, quibus Bohemici reliquos antecellunt.

Vires. Exiccant, corroborant, medentur cordis palpitationi, melancholia resistunt & veneno, spuitionem sanguinis sistunt, & in corpore resolvunt, collo suspensiisdem virtutibus vulgo celebrantur.

PRÆPARATA.

1. Granatus præparat. Fit l.com.

2. Magisterium.

Igniuntur Granati & in Spir. Θ s aliquoties extinguuntur, donec solvantur. Soluti, oleo Φ i, in lactis cremorem coagulantur, atque ∇ calida dulcorati postmodum usui adhibentur.

N. Fieri quoque inde possunt & aliæ preparatorum formulæ ad modum generaliter datum.

III. Hyacinthus.

Hya-

Hyacinthus est Gemma pellucida, ex flavedine rubens, ignisq; flammam imitans. Germ. Hyacinth.

Sunt alii (vel aliae) Orientales, alii Europei. Hi inveniuntur ad Iseram fluvium, in confinibus Silesiae & Bohemiae, suntque Orientalibus ignobiliores. Quoad colorem, referunt alii colorem minii nativi, aut sanguinis admodum biliosi: & hi sunt prestantissimi: alii rubedine Croci flavescunt; alii exacte ostendunt succini colorem, & hi viliores: alii albi pellucidi succini colorem referunt; & hi omnium vilissimi habentur.

Vires. Vim habet cor corroborandi, & à peste tuendi. Singulare quoque est specificum contra spasmus & contracturas. Amuletum quoque antipestiferum habetur collo appensus, aut annulo inclusus. Quercet. in Ph. Rest. cap. 26, B. de B.

PRÆPARATA.

1. Hyacinthus præparat.

2. Sal & Magisterium.

N. Hartm. in Pract. Calcinat cum æqu. parte ☿ vivi (minera adhuc conjuncti, non in magdaleones redacti,) in Tubulo forti, cum operculo tecto, (non lutato) Δ circulari: 1. lento. 2. fortiori, tandem. 3. fortissimo, donec ☿ omne exhalet, nec amplius ☿ is odorem spiret. Hinc eluit optime & denuo cum ana. ☉ calinat Δ circulari, donec in massam abeat in Δ. metalli instar rubescentem. Hinc injicitur in ∇m calidam, eluiturque optime donec non amplius ☉ sapiat, Huic

pulveri affundit ☿ terebinthinatum, solvitque s. a. donec hyacinthi sint soluti, relictis exiguis fecibus in fundo. Solutionem filtratam exhalare permittit ad siccitatem, pulveremque optime edulcoratum exhibet, (☉ hyacinthi) aut cum Oleo ☿ precipitat (Magisterium.)

Dosis ℥ss. vel ℥j.

IV. Lapis Nephriticus.

Lapis Nephriticus est lapis opacus, variegatus, ex colore viridi, aliisque permistus. Germ. Griesstein.

Raro hic Lapis in se duos colores habet, semperque viriditatem refert; alius scil. viriditatem ex albedine, alius viriditatem subflavam, interdum subcaruleam; plerunque ex viridi albo, flavo caeruleo nigrove colore mixtio est. Poliri exacte non potest, semper enim ipsius superficies pinguis apparet, quasi Oleo inuncta esset.

Adfertur ex nova Hispania. In nonnullis etiam Hispaniae locis, & in Bohemia reperitur. Tanta invenitur mole, ut pocula inde fieri possint. Quin imò frustum hic Francofurti conspiciere licuit, ultra libras 50. pendens.

Vires. Commendatur adversus nephritidis aut stomachi dolores, sed ejus præcipua laus est ad nephriticos dolores, calculumque, & arenulas expellendas. Medetur his affectibus brachio vel corpori alligatus, aut de collo suspensus. Cujus rei gratia armillas inde factas gestare consueverunt.

V. Rubinus.

Rubi-

Rubinus est Gemma diaphana rutilans, rubensque, (exigua portiuncula cærulei coloris) ac limam respiciens. Græcè *Ἀνθράξ*. Arabicè *Jacut*. Latinè *Carbunculus*, καὶ ἐξοχλὼ. Germanicè *Rubin*.

N. *Rubedo ipsius est instar sanguinis, lacca indica aut coloris coccei Kermesin.*

Nobiliiores rubini in Insula Zeilan nascuntur, alii (aliæ) qui minores, in Coria, Calecut, Cambia, & Bisnagar. Optimi in flumine Pegu. Exploratur bonitas ore & lingua. Nam frigidiores & duriores meliores reputantur. Nascuntur in lapidea matrice rosei coloris, primumque candicant, deinde paulatim maturescunt ruborem contrahunt. Hinc albi immaturi. Nascuntur plerunque in eadem fodina, ubi Saphiri reperiuntur.

Vires. Tradunt rubinum gestatum, vel ebibitum venenis resistere, ac à peste præservare, tristitiam arcere, libidinem coercere, malas cogitationes, & terrentia somnia avertere, animum exhilarare, corpus incolume conservare, ac si homini infortunia instent, ea mutatione coloris in obscuriorem significare, iisque præteritis iterum pristinum colorem recuperare.

PRÆPARATA.

Rubinus preparat. more communi.

VI. Sapphirus.

Sapphirus est Gemma cæruleo colore, pellucida & diaphana, Germanicè *Sapphir*. Suntque aliquæ colore

cæruleo albidæ, aliæ cæruleo saturo: hæ mares, illæ foemellæ appellantur, aliæ omni colore carent, albæque vocantur.

Orientales inveniuntur in Calecut, Cananor, Bisnagar, Zeilan, & præstantissime in regno Pegu.

Occidentales, variis in locis reperiuntur, Confinia Bohemiæ, & Silesiæ satis præstantes ferunt. Præstantiores tamen sunt Orientales.

N. *Color igne facile aufertur.*

Vires. *Est frigida & sicca, adstringens, consolidans, alexipharmaca, cordialis, ophthalmica.* Proinde oculorum humiditates exiccat, inflammationem arceat & extinguit (in collyriis adhibita, aut butyro loto excepta, palpebrisque oblinita superioribus,) valet ad omnia alvi profluvia, dysenteriam, fluxum hepaticum, hemorrhoidum, sanguinisque rejectiones (assumpta cum ∇ plantag. tormentill. &c.) Ulcera interna & vulnera sanat, cor corroborat, & latificat, pesti omnique veneno, febribusque malignis, adversatur: cardiacos ac melancholicos effectus quosvis lenit, tollitque, (intus exhibita.) Integra Sapphirus fronti adhibita, hemorrhagiam sistit, ac inflammationibus applicata eas extinguit. In orbiculum reducta pisi magnitudine ac perpolita oculis imposita, pulveres, culices, & quicquid in oculum deciderit, aufert, oculos à variolis & morbis tutatur, &c.

PRÆPARATA.

1. *Sapphirus præp. sit modo comm. lavigando cum ∇ cordiali.*

2. *Sal.*

2. Sal.

3. Liquor seu oleum.

N. 1. R. Sapphirum duplo pondere Δ is commixtam calcina, calcem ∇ a stilla-
titia saepius abluce, rursusque exicca. Po-
stea spiritu Vini perfunde ac macera,
tùm rursus extilla, quodque in fundo re-
manet, iterum calcina, destillaque toties,
donec in Vino liquecat, nivis instar, tan-
dem abstrahere, & provenit sal, quod in lo-
ce humido in liquorem solvitur. Boet. de B.

N. 2. Alii solvunt Sapphiri pollinem
in $\times$ & succo limonum, solutionemque
cum alio cordiali exhibent mixtam.

4. Essentia seu Tinctura.

Calcinatur Sapphirus bis ac po-
stea oleo Θ -i solvitur; abstracto de-
in oleo Θ -i. cum ∇ Essentia extra-
hitur. B. de B.

VII. Sardius Lapis.

Sarda, Sardius Lapis est Gemma
semiperspicua, loturæ carnis, seu car-
ni sanguinolentæ similis, unde &
Carneolus, vel corruptè Corneolus
vocatur, Germanicè Carneol.

Non omnes uniusmodi inveniun-
tur coloris, alii enim sunt rubri, alii
exigua sanguinis rubedine tincti, alii
subflavescentes ex rubedine.

Laudatissimus Carneolus in Sar-
dinia invenitur, hinc in Epiro & Æ-
gypto, sed Babilonius cæteris præfer-
tur. Indici & Arabici etiam non con-
temnendi, ut nec Europei. Nam in
Bohemia, Silesia, aliisque Regioni-
bus præstantes inveniuntur.

Vires. Pulvis ad omnem sanguinis flu-

xum propinatur. Gestatus fertur animum
exhilarare, timorem pellere, audaciam
prestare, fascinationes prohibere, ac cor-
pus contra venena quævis tueri. Inpri-
mis autem sanguinem undecunque fluen-
tem peculiari proprietate sistere: ventri-
que alligatus partum conservare.

PRÆPARAT.

Sardius præparat. modo communi.

VIII. Smaragdus.

Smaragdus est Gemma pellucida
& diaphana, grato suo virore pul-
cherrima omnium gemmarum fra-
gilima. Arabicè Zamarrut, nonnullis
Prasinus, Germanicè Smaragd.

Sunt alii (aliæ) Orientales, alii
Occidentales.

Orientales, uti sunt virore amē-
nissimi, ita & præstantissimi.

Occidentales sunt, tum Peruvia-
ni, tum Europei. Hi reperiuntur in
Cyprio, Britannia, aliisque in locis,
sed reliquis sunt ignobiliores.

Vires. Omnem alvi sanguinisque flu-
xum, & præcipue dysenteriam ebibitus
sistit, nec refert utrum à mordaci humore,
an à veneno ortum ea habuerit: venena-
tis item moribus, pesti, febribus pestilen-
tibus medetur.

Dosis gran. 6. 8. 10.

Inter amuleta præcipuè commenda-
tur ad Epilepsiam, partum accelerat, (al-
ligatus coxa) eundem retinet, (impositus
ventri) Hemorrhagiam sistit, (ore con-
ditus) dysenterias omnes, ac hamorrhoi-
dum fluxum indubitato compescit, (ven-
tri adhibitus, teste Guainerio.) Timores

ac Terriculamenta arcere fugareque ac hamitritæam febrem tollere, creditur, (è collopendulus,) &c.

N. Frangi Smar in coitu quandoque experimento comprehensum dicunt, Card.

PRÆPARAT.

1. Smaragdus præparat.
2. Sal & Tinctura Smaragdi.

Smaragdus pulverisatur, ac per linteum trajicitur, hinc superfunditur Spirit. Urinæ, qui aliquid phlegmatis adjunctum habet, ut colorem extrahat; spiritu dein iterum destillatione abstracto, in fundo remanet Extractum (sal) gryseum, è quo tandem (citra edulcorationem) vi Ψ extrahitur color seu Tinctura summe viridis: abstrahere igitur ad aliqualem consistentiam & serva.

Dosis gran. 10.

B. de B. Hartm. in Practic. de Dysent. Tentzel. in Exegesi sua, Finck. in Enchirid.

Vires. Dysenteria & fluxibus aliis quibuscunque mirifice prodest, nec minus utilis est in cordis & capitis affectibus, Palpitatione, Melancholia, Paraphrenitide, Syncope, &c.

N. 1. Urina quicquid potest, vi sui salis facit: hinc non errabis, si ∇ stillatitiam convenientem $\ominus$ urine acuatam loco menstrui adhibueris. Inprimis quoque, quia Urina simpliciter destillata, nisi sale suo acuada sit, laborem irritum facile reddere potest.

N. 2. Tinctura hæc nihil aliud esse videtur, quam Elixyr, constans partim ex Smaragdi substantia, partim quoque ex sale Urinæ, dictæ substantiæ commixto.

CAP. VI.

De Corallis.

Lapidibus preciosis subjungimus Corallia & Margaritas, utpote quæ non modo substantiâ & viribus, sed & præparationibus, & inde resultantibus præparatis, Gemmis adsimulantur.

Corallium est frutex sub aqua marina generatus, Græcè $\kappa\omicron\epsilon\gamma\alpha\lambda\lambda\iota\omicron\nu$ & $\lambda\iota\theta\omicron\delta\epsilon\nu\delta\omicron\nu$. Arabicè, Bassad, Mergen sive Morgian, Befd. Latinè, Corallium, Corallium, Corallum. Germanicè Corallen.

N. Corallia generari ex succo lapidescente certum est: utrum autem succus ille per se in fruticem lapideum prorum-

pat, vel an prius ligneam suscipiat figuram, subindeque in lapideam vergat, vel denique an plantam (emortuam) sub marina aqua repertam, penetret, transmutet, adeoque hujus figuram retineat, dubium. Dubitandi occasionem præbet, quod frutices Coralliorum dentur, qui ex parte ligni adhuc referunt substantiam, partim Coralliorum. Nos posthabitis ejusce farine dubitationibus, qualis præter hanc, & illa est quam habent de fructibus Coralliorum granularis, quos alii negant, alii perhibent; Item de induratione, quam alii fieri statuunt simulac Corallii frutex extra aquas esse incipit, alii etiam in ipsa

∇ Co-

▽ *Corallia indurari volunt : utpote quas seire parum est emolumentum, ignorare parum detrimentum, pergitur ad ea, quorum Medici interest, differentias scilicet vires & preparationes.*

Differentia.

Corallii variae sunt ratione colorum differentiae : aliud enim rubrum est, aliud nigrum, viride, subflavum, cinereum, fuscum, aliove mixto colore ornatum. Ceteris omnibus praefertur rubrum minii nativi colore, quod masculi nomen obtinet : & hoc recipiendum quoties simpliciter coralliū praescribitur sine coloris mentione. Palescens foeminae nomen habet. Huic succedit corallium album, deinde nigrum, (Antipathes olim dictum.) Nam quod alio colore est, neque in usum adhibetur, neque pro corallio vulgò habetur.

Rubrum, in India & Siene, teste Plinio, reperitur, nunc in Mari Tyrreno & Siculo passim invenitur, Neapolimque adfertur, ubi politur. Hoc antequam rubescat, & quodammodo maturum fiat, videtur variis coloribus tingi. Nigrum reperitur in Gallicia Hispaniae. Album reperitur rarò, solidumque est, & cavitatibus caret, quibus signis distinguitur à specie quadam, Hispanis Polo dicta, quae in Catalonia ab iis qui corallium rubrum quaerunt, inventa pro corallio albo precio viliori divenditur. Caret hoc cortice crescitque in fundo maris, non in saxis, ut rubrum corallium.

Vires. Corallium omne exiccat, refrigerat, adstringit, cor praecipue, deinde ventriculum & jecur roborat, sanguinem purificat, ac proinde pesti, venenis, febribusque malignis adversatur, bilarem hominem efficit, (nigrum tamen Corallium homines melancholicos reddere perhibetur,) sistit fluxus quoscunque alvi, uteri, penis, (Gonorrhæam, Epilepsiam, infantum praecavet, (si recens nato ante omnem cibum in lacte materno gran. 10. exhibeantur.) Extrinsecus commendatur ad ulcera, quae carne explet; ad cicatrices, quas extenuat; ad oculos quorum etiam lachrymas sistit, visumque recreat in collyriis.)

Dosis à ʒj. ad ʒj.

Rutilantia Corallia ex commentatione Paracelsi amuletum exhibent celebre contra terriculamenta, fascinationes, incantationes, venena, Epilepsiam, Melancholiam, Dæmonum insultus, fulmina. Album appensum, ut pectus contingat, haemorrhagiam sistit mulierum.

PRÆPARATIONES.

Operationes, quibus Corallia elaborantur, sunt 1. *Preparatio.* 2. *Calcinatio.* 3. *Solutio.* 4. *Coagulatio.* 5. *Liquatio.* 6. *Sublimatio.*

I. Preparatio.

Preparatio nihil à regula communidiversum habet.

II. Calcinatio.

Calcinatio Coralliorum est vel Ignitionis vel Corrosionis.

Calcinatio Ignitionis est tum mitior, tum violentior, tum restinctoria,

Calcinatio mitior.

Fit igne reverberii, dando tamen calorem secundi gradus, ne tinctura seu color ipsorum ignis violentia exhalet. *Quercetan. de preparat. Medicament. Spagyric.*

Ignitio violentior.

℞. Corall. integror. q.v. calcina Δ reverberii primum lento ut saltem viva flamma corallia in furno reverberii posita, superficietenus lambat. Corallia hoc modo, primo gradu albescentia, tamdiu Δ gradatim aucto fatiganda sunt, donec ex albedine in flavedinem, ex flavedine in rubedinem summam reducantur, corpore toto reddito spongioso ac levi, id quod plerunque biduo vel triduo absolvitur.

Sic Corallia facta sunt habilia ad deponendam in ∇ tincturam. *Hart. in Croll. Sen. inst.*

N. Si $\ominus$ Coralliorum proprie sic dictum desideras, vehementi ustione eadem in cinerem redige, moreque soluto, lixivium inde faciendo, salem elixiviando extrahere.

Calcinatio Ignitionis extinctionis.

℞. Corall. grosse trit. candescant in igne, extinguanturque multoties in $\times$ ut solvantur. Filtra dein abstrahaque $\times$ & consequeris sal corallorum per deliq. resolubile. *Med. de still. part. 1.*

Calcinatio Corrosionis.

1. Cum $\odot$.

℞. Corallior tritor atque $\odot$ ana crema, ut duodecim horis fusa, liquoris modo fluant: vel combure ad consumptionem $\odot$ i, deinde duas horas candentia in igne consistent, *Kesl. 1. c. 8.*

Aliter.

℞. Corall. subtiliter trit. ac $\odot$ a. M. injice per vices in retortam tubulatam candefactam cum Excipulo apposito. Tubulum ab injectione statim obtura, & cum penitus materia injecta fuerit, continuo Δ e hor. 18. corallia probe calcina.

Hec adscribitur Hartmanno, unde Tincturam fecisse dicitur.

Cum ∇ re.

℞. Corall. trit. p. iij. ∇ p. 1. (alii an.) calcina Δ circulari per hor. 2. Postea ignita adhuc infunde in $\times$ (ad corall. $\frac{3}{4}$ $\times$ lb. 1.) vas mox operculo claudendo. Hinc digere per $\odot$ 14. abstrahere, &c. *Sennert. Institut.*

Cum pumice.

℞. Corallia grosse contusa F. cum pumice usto S. S. S. cementaque in vase clauso, Δ reverberii, spatio $\odot$ 3. Quo opere finito pumex, relicto corpore albo, coralliorum tincturam imbibisse creditur. *Gans de Corall. verum impugnat idipsum Tentzelin exegefi, p. m. 512.*

III. Solutio.

Liquores, quorum beneficio corallia solvi possunt, varii occurrunt. Precipui tamen sunt $\times$ commune & radicatum: succus, berber. melon. citri.

citri. ros majalis, (spiritus ejusdem cum suo Θ acuat:) liquor betulae: spiritus mellis, terebinthinae, ligni guajaci, buxi, juniperi, quercus, summitatum alni, sorbi sylvestris, spir. Θ , spir. Θ , spir. Φ , ut & Ψ iisdem acuat, spir. corallior. ardens; Phlegma hi , &c.

Quinimo corallia cum Δ calcinata, simplex solvit Δ .

Modus solvendi nihil peculiare habet: Nimirum corallia in liquoris s. q. solvuntur s. a. donec penitus ferè soluta sint.

Purificatio & Edulcoratio salis & Magisterii fit plerunque ∇ destill. vel si placet, adhibere poteris rorem majalem è tritico collectum & destillatum, aut aquam aliquam cordialem: coagulantur dein vel liquoris abstractione, (tùm destillatoria, tüm evaporatoria) vel præcipitatione.

Præcipitatio perficitur instillatione Ol. Φ . p. d. spir. Θ -i, vel Δ destillatæ, vel Ol. Δ . p. c.

Reliquæ operationes ex sequentibus facile innotescunt.

PRÆPARATA.

I. Corallia preparata.

Fiunt cum ∇ cordiali (rosarum)

I. a.

N. In usu sunt preparata rubra ac alba.

II. Sal Corallorum.

Fit ex rubr. corall. 1. Usitatiùs per $\times$ ut moris; vide supra,

2. Per succum berber. & limon.

Querc. in Pharm. rest.

N. Nonnulli Φ . Succi limonum expressi & depurati lbij . liquoris betula mense Aprili collecti lbviij . coquunt ad casum lbviij . cui denno addendo succi Limon. lb. i . destillant aliquoties rectificando. In hoc solvunt corallia, perlas, & simil. solutionemque propinant. *Hartm. in Croll. de perlis.*

3. Per spiritum seu liquorem acidum Guajaci. Sic purgat optime sanguinem in lue venerea. *Hart. in pract.*

4. Per spiritum Θ -i.

5. Per spiritum Θ is.

N. 1. Solutiones cum spir. Θ -i aut Θ is factas, si citra menstrui separationem in usum vocare volueris, circula aliquandiu & magnam acrimonia partem amittent, præcipue si quoque Ψ m affuderis.

Vires. Ex superioribus repete.

Dosis à gran. 6. ad 20.

N. 2. Paracelsus calcinat primo corallia leviter in reverberio cum Θ ana: hinc solvit digerendo cum Ψ . Postea Ψ abstrahit, salque relictum per deliquium solvit, idque vocat Magisterium, libr. 6. archid.

III. Magisterium.

1. Magisterium Officinarum.

Instilletur in solutionem corall. (cum $\times$ factam) Ol. Φ per d. præcipitatus pulvis edulcoretur ∇ a destillata.

N. Alii præcipitant cum spir. Θ -i.

Vires. Ut Magisterium à sale non differt substantia: ita nec viribus, nec dosi.

II. Magisterium butyraceum.

Solve corallia in spiritu magico, (id est, spiritu roris majalis, vel quod idem in ☒) præcipita cum Ol. ☿ per C. præcipitatum edulcora ac digere aliquamdiu cum Vi, quo iterum abstracto habes magisterium in ore instar butyri liquefscens.

III. Magisterium plumaceum.

Solve s.a. corall. in spiritu non dephlegmato, destillato ex ☉is & O. ana ℥ij. formatis sc. cum argillæ ℥ij. vel iij. in globulos, videlicet vel per vices injiciendo corallia in spiritum vel econtra corallis spiritum eundem per vices superfundendo: decanta solutionem, filtra, [affundendo, ut eo commodius filtrari possit Δ destillatam rosatam, si placet:] præcipita cum Ol. ☿ p. C. vel spirit. ☿ i edulcora Δ cordiali & exicca.

N. Cum corallia velut ascendere desinunt, menstruum debilitari incipit, subsiste igitur & inspissa aliquantulum.

Aliter.

Solve s.a. corall. in spir. ☉ filtraque [affundendo ▽ pluv. destillatam,] hinc præcipita cum Ol. ☿ p. C. edulcora & exicca,

N. Hoc modo in magisteria præstantia redigi possunt & perla, ossa, cornua, (e. g. C.C.) ungula nec non crustacea.

En candide Chymix cultor insignes plumaceorum magisteriorum processus gratis tecum communico, magni aliàs emptos, quos cum plurimis aliis ex communicatione obti-

nui Viri solertissimi Dn. Johannis Salzwedelii Pharmacopœi apud Mœno-Francofurtenses celeberrimi.

N. *Quere. solvit in spirit. salis Næe Pharm. rest. c. 24.*

IV. Oleum seu liquor corallorum.

N. Oleum Corallorum propriè oleum non est, sed liquor, vel per deliquium factus, vel per destillationem prolectus, de priori hic agimus, de posteriori paulo post, in spiritu.

Fit liquor ex Sale.

℞ Sal corallorum repone, ut liquefcat per deliquium.

N. 1. Liquefcat felicius mensibus Julio & Augusto.

N. 2. Liquefcat promptius, si solutio aliquandiu (☿ 14.) digeratur, (ut rube-
fcat) ac dein (☒ abstracto) optime dulcorata, defecata & purgata fuerit, (solutionibus ac coagulationibus iteratis ut moris) imò si ulterius cum Vi circuletur. Verum hoc Oleum potius Essentia dicendum est, de quo vide Cunrad. Kunrath/ in Medull. destill. p. 1. p. 215. 218.

N. 3. Alu ℞. Corall. trit. ℥ij. Lapid. prunell. ℥℥. vel ℥i. calcinant fundendo & 3. materiam illam tritam ponunt in cellam ad liquefscendum.

Dosis gran. v.

Vires. Præter vires corallorum supra descriptas confert & in calculo.

Dosis à gran. 4. ad 15.

V. Essentia seu Tinctura Corallorum.

℞. Salem corallorum [purificatum optime per iteratas solutiones ac coa-

ac coagulationes, vel magist.] volatilisa nimirum cum Ψ digerendo, ac destillando, [vide volatilisationem lapidum in genere.] Postea abstrahere leni MB calore Ψ i, ac remanet Essentia corallorum, quam si placet ex arena per retortam propelle.

Vide Quercetan. in Pharmac. restit. cap. 24.

N. 1. Nihil interest utrum sal receperis per $\times$ factum, vel per spirit. $\ominus$ vel per spir. phlogiston $\times$.

N. 2. Ψ i felicius essentiam corallorum secum per $\times$ transferet, si addideris aliquid camphoræ, e. g. ad Ψ i, mensur. l. camphor. $\frac{3}{8}$.

N. 3. Cunrad. Runraht solvit & digerit l. cum $\times$, quo iterum abstracto, solvit & digerit 2. cum ∇ . plur. destillata [NB.] recentissima, 3. cum spir. Vini.

Vires. Ut preparatio Tincturarum operosior est quam salis ac magisterii; ita & virtus earundem fortior.

Dosis, gutta aliquot: vj. ad xv. & ultra.

2. Tinctura Basilii.

$\mathcal{R}$. Salis corall. (per spir. $\ominus$) edulcoratissimi $\frac{3}{8}$ vij. Δ is $\frac{3}{8}$. mixta: leniter comburantur, donec Δ r consumptum sit: Postea contere tantillum camphoræ cum corallis idque accenso Δ e absumes, hinc eduleora & extrahe tincturam l. a. cum Ψ , abstrahere Ψ ad consistentiam Olei.

N. Maniaci & Melancholici hac Tinctura curati sunt, Dn. D. Gans.

3. Tinctura Quercetani.

Extrahe tincturam f. a. ex coralliis calcinatis, (e. g. ignitione mitiori,) digerendo vase H. cl. cum menstruo cœlesti, destillato scil. cum proprio suo saccharo, (id est, cum rore majali, qui cum melle aëreo destillatus,) ad eminentiam digitor. 8. affuso. Menstruo demum abstracto, remanet Tinctura in fundo. Quercet. lib. de preparat. Medic. Spagy.

4. Aliter.

$\mathcal{R}$. Magister. Corall. extrahe cum Δ re bezoardico ex re vegetabili prolecto, (id est, cum Ψ i rectificatissimo) in vase H. cl. ad ignem cinerum. Postea separa & in perfectam Tincturam decoque. Quercet. Pharmac. cap. 24.

5. Tinctura Hartmanni l.

$\mathcal{R}$. Sal corall. (per $\times$) purificatissimum, impræгна $\times$ tantisper, donec nihil istius spiritus amplius retinere velit. Sal ita imprægnatum digeratur, (σ 20.) in MB. Postea destilletur per Ret. in Reverberio clauso vel Balneo sicco, ita tamen ut prius Phlegma inutile evaporet: Postea prodeuntes spiritus albicantes seorsim capaci recipiente excipiantur, continuando destillationem, donec omnes spiritus cum oleo rubro instar sanguinis prodierint: separetur spiritus (qui ardens instar Ψ) per Retortam ab oleo rubro, quod in Retorta manebit.

Hoc menstruum (spiritus scilicet hic

hic partim ab ☿, partim à corallis productus) extrahit ex recentibus coralliis impositis tincturam rubicundissimam, quæ si rursus ab hoc spiritu per destillationem liberata, & tandem cum ♀, vel alia aliqua cordiali appropriata digesta perque cohobia volatilis facta fuerit, elegantissima evadit corallorum Tinctura, suavisissimi saporis, fragrantissimique odoris.

N. Imprægnatio illa fit hoc modo:

℞. ☉ Corall. lb. i. ☿ opt. ℥ij. destilla leniter, ut extillet solum Phlegma insipidum; secunda vice affunde ☿ ℥iij. iterumque destilla, atque ita perge singulis vicibus ☿ ℥j. plus affundendo, donec tam acre ☿ inde prodierit, perinde ac affusum fuerit. Hart. in Croll.

6. Tinctura Hartmanni, 2.

℞. Corall. calcinat. (ignitione violentiori.) q. p. injice in ♀, vel in alcohol spiritus roris majalis, ac paulo post extrahitur tinctura, fecibus, (sine ulla virtute) in fundo remanentibus; Tinctura hæc aliquantulum coagulata, fit rubicundissima cum quadam dulcedine.

Vires. Est tantarum virium, ut post ejus usum aliquoties repetitum, impossibile sit ullam impuritatem in sanguine totius corporis superstitem esse posse. Exhibetur in vehiculis convenientibus, à gut. 3. ad 10.

N. Hæc sane tinctura medico commendatissima esse debet ob stupendas ejus vires, ut quæ cum spiritibus hominum

magnam convenientiam habeat. Hartm. in Croll.

7. Alia Tinctura, per acetum Coralliorum.

℞. Corall. contus. lbij. eliciatur per retortam acetum, idest, liquor acidulus, quo prolecto urantur corallia vehementer, donec reddantur albissima: Exempta dein redigantur in pulverem, ex quo s. a. cum aceto illo, digestionem leni, extrahe T. donec ☿ nihil amplius solvere valeat, universisque coralliis dissolutis, nihil præter terram inutilem remaneat. Decantatos liquores destilla in arena ad siccitatem, ut separetur phlegma: Dein recipiente mutato, fac ut igne auctiori & spiritus sublimis per ☿ propellatur, qui diligenter colligendus. Tandem relictum pulverem album spiritu ☉ penitus solve, eundem spiritum ☉ igne forti abstrahere; corallia relictæ fortissimo igne ure, donec colorem ferè nativum recipiant. His affusus proprius ipsorum spiritus tincturam producere dicitur.

N. ☿ ex corall. lbij. dest. vix solutioni dictæ sufficiet.

8. Tinctura per spiritum coralliorum ardentem.

℞. Corall. trit. q. v. extrahe tincturam s. a. digerendo cum spiritu corall. ardente, [vide infra,] abstrahere menstruum, atque extrahe denuo cum ♀. Gans.

9. Alia, per spiritum seu ♀ mellis.

℞. Co-

℞. Corall. cum ☉ calcin. extrahe f. a. cum spiritu mellis, (vide de melle,) decanta & abstrahere in MB, donec in fundo spissus relinquatur succus, huic edulcorato, extrahe tincturam cum ☿, habes Tincturam coralliorum veram. *Hartm. in Croll.*

Dosis à gran. 4. ad 10. vel 12.

10. *Alia per Aquam Temperatam.*

℞. Sal corall. (per spiritum ☉-i) extrahe f. a. cum ☽ temperata, (ex ☿-i & spirit. ☉-i, vide l. 4. in Vino.) decanta, filtra & abstrahere.

11. *Alia, per Phlegma Hi.*

℞. Corallia calcinata, superfunde Phlegma Hi, cum spiritu acuto Hi, digerantur vase cl. & rubescet menstruum: abstrahere in VB, affundeque ☿ digereque denuò, ac pelle per retortam, sic extillabit essentia corallorum rubicunda: abstrahere ☿ ad consistentiam. *Ioh. Agricola.*

Vires. Insigne est cordiale, balsamumque nativum summè exaltat. Ususque præcipui est in terrore infantum, Epilepsia, & simil.

Dosis gran. 3. 4. 5.

N. Eodem modo possunt solvi corallia cruda, sed tardius.

12. *Per oleum citri.*

His jam addi poterit tinctura per oleum citri, quod è corallis rubris, crudis etiam tincturam elicit. Huic si dempto oleo vehiculum aliud præbere poteris, tincturam coralliorum non contemnendam habebis,

VI. Flores.

Flores coralliorum parantur ad modum, quo perlarum flores parari dicemus.

N. Fieri quoque possunt flores corallorum sublimatione cum ✱ instituta.

VII. Spiritus seu Oleum.

1. Spiritus corallorum ardens, supra in quinta Tinctura Hartmanni descriptus est, videturque compositum quid esse ex ✱ & corallis, ardereque ratione spiritus ✱ vinosi.

2. Oleum itidem d. l. descriptum est.

3. Spiritus Corallatus, Spiritus terra Corallatus.

Fit ad modum quo perlatus spiritus cum terra sigillata. *Vide ibidem.*

4. Oleum Corallorum succinatum.

℞. Corall. rubr. pulverisat. lb. i. succin. lb. s. M. & destilla per retortam, vel cucurbitam, sic succinum Tincturam corall. per ✱ attrahet, in forma coloris sanguinei. In fundo vasis resistet pulvis corallorum colore albus.

Vires. Oleum illud valet in Epilepsia & Apoplexia.

Dosis gut. 4. ad 8.

N. Huic similis est modus quo Corallia sale subdulci salita, pinguedineque aromatica saginata, destillationi subjiciuntur, atque ita tincturam suam dictis comitibus committunt, cum iisdem per Retortam pelli aptam.

VIII. Syrupus Corallorum.

℞. Corall. rubr. grossè contus. q. v.

Ddd

solve

solve in succo Berberorum vel Limonum optime depurato, coralliis ad eminentiam digitorum, 3. 4 5. superfufo. Hinc

℞. Succus illius Essentiâ corallina imprægnati part. ij. Sacchar. cand. (vel commun.) part. i. coque ad consistentiam.

N. 1. Colorem dilutiorem si expetis, affusa ∇ destillata conveniente, pro lubitu conciliare poteris.

N. 2. Poterit similiter fieri solutio cum liquoribus acidis destillatis, Juniperi scil. aut Guajaci.

N. 3. *Quercetanus monet solutionem instituere, 1. In vitro subere vel cera Hispanicâ occluso, ne Essentia Corallina separaretur. 2. In ∇ B.*

N. 4. Si quid restiterit nondum solutum, huic recens succus affunditur, donec penitus solutum fuerit.

N. 5. Similiter fieri possunt & Syrupi margaritatum & lapidum preciosorum.

Vires. Ex viribus Coralliorum supra allatis & succo Berberorum vires censenda sunt. Laudatur valde in Diarrhæa, Dysenteria, fluxu hepatico, ad restorationem facultatum naturalium, &c.

C A P. VII.

De Margaritis.

Margaritæ, Perlæ, (Uniones, si magnæ sint) Arabicè Lulu, sunt Lapides rotundi, in conchis nonnullis ex perittomate eodem quo testæ generantur, producti. Germanicè *Perlen*.

Duplices censentur, Orientales & Occidentales: Illæ splendidiores sunt, adeoque cæteris præferuntur, & præsertim Persicæ. Hæ lactescunt, minusque sunt splendide. Inveniuntur etiam in Europæ locis multis, ut in Scotia, Silesia, Bohemia, Frisia, locisque maritimis aliis, sed vilioris eæ sunt notæ. Majores itidem & quæ perforatæ sunt censentur minoribus, & non perforatis maturiores & præstantiores.

Vires. Cordiale præbent nobilissimum, quo balsamus vita oppressus; viresque

exolutæ insigniter reoculantur ac confortantur, proinde venenis, pesti & putredini resistunt, animum exhilarant. Et hujus rei gratia in tantum ascenderunt honorem, ut vel agonisantium extrema recreatio communiter inde expetatur.

PRÆPARATA.

Perlæ præparationes iisdem fiunt operationibus, quibus corallia, calcinatione autem ignitionis haut indigent. Supervacanea igitur illarum extinctio in ∇ vitæ ardentissima, quam vult *Quercetanus* in *Pharmac. rest. c. 26.*

Solutio Perlæ iisdem perfici potest liquoribus quibus corallia.

Purificatio quoque & Edulcoratio nihil à coralliorum purificatione peculiare habent.

Præcipitatio, iisdem cedit liquoribus

ribus, quibus coralliorum præcipitatio.

Hinc

I. Preparata Perla.

Præparantur more vulgari super porphyrio lapide lævigando, subindeque ∇ cordialem, (verbi gratia, rosarum, melissæ, & simil.) aspergendo.

II. Sal Perlarum.

Fit, ut in corallis dictum: Solvendo perlas, vel [quod usitatius] in aceto, vel in succo Berber. & Limon. &c. solutionem filtratam ad remanentiam salis inspissando, inspissatumque ablutione, ut dictum, vel & solutione iterata purificando ac dulcorando.

N. 1. Non opus habent tritura, quippe vel integra atque citra digestionem $\times$ obediunt.

N. 2. Solutionem in succo Limonum ac Betula Destill. vide de Corallis.

N. 3. Fit quoque Sal Corallorum, in quovis liquore dissolubile, beneficio succi citrei mali, digestionem depurati. Nimirum perla lota & si placet contusa, in eodem illo succo ad eminentiam 4. digitorum affuso, digestionem interveniente solvuntur, solutioni affunditur ros majalis destillatus, vel ∇ Melissæ, decantaturque solutio: hinc affunditur novus succus citri depuratus, digeritur, affunditurque iterum ros destillat. vel ∇ Melissæ, atque decantatur, &c. Et hic labor toties repetitur, donec perla penè totè soluta sint, relictis perpaucis fecibus. De-

rum solutio lento igne inspissatur, ad remanentiam pulveris.

Dosis à gran. 6. ad $\mathfrak{z}$ ss. Ex aqua rosis majalis cum manna destillata, vel ex aqua. Cinam. cum ∇ ros. &c. Hartm. in practico.

N. Paracelsus, Sali perlarum ut & reliquis inde paratis maximas vires attribuit. Processus, inquit, horum etsi simplices, tamen, crede experto mirifica operatio ipsarum (perlarum) est. Non tamen fit per artem hac virtutum actio, sed in natura ipsarum est, quæ in grossa substantia occultatur, & non potest operari sicut mortuum corpus, sed resolutione facta, vivificatur corpus ejus, lib. 6. archid.

Huius finitimum est Sal sive Magisterium Perlarum Riveri.

$\mathfrak{R}$. Perlar. subtiliss. tritar. q. v. impasta cum succo citri vel aurant. & relinque aliquandiu. Postea solve cum $\times$ f. a. donec perlæ ex toto ferè fuerint solutæ. Collectum acetum misce cum tertia parte ∇ fluvialis, destilla in arena igne primum lento, dein fortiori. Destillatum reaffeunde capiti mortuo restitanti, & denuo solve, postea filtra, evaporaque admodum lentè, & reses erit perlarum Magisterium.

Vires. Præter vires supra allatas summum est præservativum Atribridis.

Dosis $\mathfrak{z}$ j. ad summum. Hartmann. in practico.

III. Magisterium Perlarum.

Ddd 2

1. Com-

1. *Commune* fit solvendo cum ☿ & præcipitando cum ol. ♀.

2. *Butyraceum* eodem modo fieri potest, quo Magister. butyraceum corallorum.

3. *Plumaccorum* præparatio itidem ex corallis repetenda.

Vires. Vires ex viribus perlarum descriptis facile colligi possunt.

Dosis à gran. 6. ad 15.

IV. Oleum seu liquor Perlarum.

Fit per deliquium: modum ex superioribus repete.

V. Essentia, Tinctura, Arcanum Perlarum.

℞. Perlas q. v. solve cum ☿, & para sal: sal ita paratum iteratis in ☿ solutionibus ac coagulationibus [re-
jectis semper fecibus,] purifica, donec nullæ amplius feces ab ultimis solutionibus restiterint, atque adeo ipsæ perlæ ab omni immunditie liberatæ sint. Hinc solve cum ∇ plu-
viali, vel rore majali, destillandoque abstrahere humiditatem, idque toties repete, donec interveniente destilla-
tione perlæ sint edulcoratæ, [id quod ostendit aquæ postremo destillatæ dulcedo.] Hoc sal ita defecatum, di-
gere vase clauso in MB, (♂ 8. vel 10.) cum Vi rectificatis. ad eminen-
tiam 2. digit. affuso. Sic Perlæ cum tempore essentiam suam instar olei spissi ad superficiem Vi remittent, quam cautè separa, novumque Vi affundendo, laborem repete, quoties visum fuerit. Convertitur enim to-

tum ferè sal, relictis paucissimis fe-
culis in Essentiam. Hanc de novo cum Vi aliquandiu circula, postea leni destillatione MB, Vi separa & serva.

N. *Eadem perlarum Essentia cum Vi per Retortam, vel per MB, seu reverberatorium siccum institutis cohobiis tandem omnis transit.*

Vires: De usu constat ex viribus margaritarum, fortissimarum autem virium est propter summam subtilitatem.

Dosis à gran. 6. ad 14. Hartman. in Croll.

Arcanum per spiritum Guajaci.

℞. Perlar. subtiliss. trit. q. v. extrahe s. a. tincturam rubicundissimam cum spiritu Guajaci rectificato, resi-
dem pulverem calcina leniter, atque extrahe iterum bis aut ter cum novo spiritu Guajaci. Postremo calcina fortius, atque iterum extrahe. Extra-
cta coagula in MB ad apparentiam cuticulæ versicoloris, quippe quæ si-
gnum est, abstracto phlegmate, so-
lum arcanum seu essentiam perla-
rum cum spiritu Guajaci in forma coagulata restare.

N. 1. *Hæc essentia ac spiritus vice à se invicem separari poterunt.*

N. 2. *Eadem Essentia seu Arcanum perlarum, cum ∇ melissæ, & similibus q. s. subito solvitur, inque rubentem pellucidum colorem vertitur saporis elegantis.*

Vires. Optime sanguinem mundificat, magnarumq. virium est in lue venerea.

Dosis à gut. 6. ad 14. Hart. in Croll.

Alia.

Alia Tinctura.

℞. Perlar. ʒʒ. spir. ☉is q. s. solve
s. a. decanta; abstrahē, ut fiat pulticu-
la, quam elue Δ stillat. Circula cum
☞ septimanas 6. tandem ☞ abstra-
he, leni MB. calore. *Libav. in Synta-
gmate.*

V. Flores Perlarum.

Solvuntur perle cum ☞, solutio
digeritur aliquandiu (per mensem)
dein abstrahitur ☞, & tandem for-
tiori igne elewantur flores. *Libav. in
Syntagm. lib. 2. c. 25.*

N. Sublimari possunt quoque Marga-

rita & Corallia beneficio *.

*VI. Spiritus perlatus, seu spiritus
terra perlatus.*

℞. Sal vel Magisterium perlarum
ʒvj. Terre sigillatæ lbj. M. ac imbibe
cum s. q. olei perlarum, & fac glo-
bulos, quos exiccatos, destilla per re-
tortam, uti destillatur spirit. ☉is.
Rectifica & serva pro usu.

Vires. *Summum est secretum in Po-
dagra.*

N. Eodem modo fieri potest & spiritus
Corallatus.

CAP. VIII.

De Lapidibus minus preciosis: qui sunt

I. ÆTITES.

ÆTites Lapis est veluti prægnans
cum quatitur, alio in utero so-
nante: hujus genera pro diversitate
superficie, (scabræ, scil. vel levis,)
colorum, tum materiæ inibi conten-
tæ, constituuntur quatuor.

1. Est exterius scabrum colore va-
rio plerunque nigricante: continet
in se lapidem Collimum dictum.

2. Cinerei coloris est, ac in se ar-
gillam vel margam continet.

3. Terram in se concludit.

4. Præter hos addit Plinius: Ta-
phusium nomine, qui nostratibus in-
cognitus.

N. 1. Dicitur lapis Aquila, quod in
aquila nido reperiatur, ad promovendum
partum, ab aquila eo deportatus, German.
Adlerstein/ Klapperstein.

N. 2. Primus Orientalis est, raroque
pruni magnitudinem superat.

Secundus & Tertius etiam in Germa-
nia reperiuntur, pugni que magnitudinem
sepe aquant.

Vires. Partum promovet, si foemini-
bus alligetur, sin brachio eundem retinet:
observare autem expedit, statim à partu
eum esse removendum, ne & uterum ad
se trahat.

II. ALABASTRITES.

Alabastrites, Ἀλαβαστρίτης, Ala-
bastrum, Onyx, lapis candidus notis-
simusque est, Germanicè Alabaster-
stein.

Species statui potest marmoris,
verum accuratè pensitatus, ipso mol-
lior est, proinde marmor incoctum
& imperfectum si ita vis appellare
poteris. Hic si ita mollis sit, ut cultro

scindi possit, gypsum rectius dixeris, est id lapidis è quo varia torno finguntur vasa.

Uusus rarioris Officinis est, nec ingreditur usualia, nisi solum unguentum alabastrinum.

Vires. *Combustus resina aut pice exceptus durities discutit, stomachi dolores cum cerato levat, gingivas comprimit. Dioscorid.*

III. AMIANTHUS.

Amianthus (*ἀσβεστός*) alumen plumosum, est lapis alumini scissili non absimilis, adeò ut nonnullis inter se confundantur, *Germanicè Sederweiß / Steinsachs* / (quippe sunt qui telas ex eo conficere norunt,) *Steindacht* / quod elychnia ex eodem fiant incombustilia.

Differt ab alumine scissili, quod hoc combustile sit, saporisque adstringentis, illud non item.

Vires. *Veneficiis resistere creditur omnibus, præcipue tamen veneficarum. Præterea abstergit, scabiem sanat; si cum vitæ & saccharo solvatur, mixturaque ejus exigua portio quotidie mane detur, album fluxum mulieris mox irisanatum ajunt.*

PRÆPARATA.

Præparata Officinalia, quæ amianthus ingrediatur, præter unguentum citrinum, nulla sunt. Commendant tamen nonnulli supra modum Linimentum ad tineam puerorum, & ad ulcera tibiæ, quod vide *lib. 2.*

IV. LAPIS ARMENUS.

Lapis armenus est lapis maculis viridibus, cæruleis & subnigris relucens, sicut lapis lazuli punctis aureis, adeoque non differunt inter se, nisi sola maturitate, uterque enim in unis iisdemque scaptensulis reperitur. Lazuli tamen lapis ceu maturior, crebrius invenitur in fodinis aureis; armenus in argenteis.

Dicitur lapis armenus seu armenius *λίθος ἀρμενιός*, quod olim ex Armenia solum ad nos translatus sit, hodie tamen & in Germania producit, verbi gratia, in Comitatu Tyrolensi sub nomine Melochites. Dicitur Arabicè Hager seu Hagiar, Germanicè *Armenierstein / Bergblaw*.

N. *Præfertur colorato cæruleus.*

Vires. *Desiccatur mediocriter, extergit cum levicula acrimonia & levissima adstrictione. Interne propinatus purgat sine noxa humorem Melancholicum, ἀνω & κάτω. Verum si multoties, (12. aliis 50.) lotus fuerit, purgat solum per inferiora. Hinc conducit in Mania, Melancholia, Epilepsia, & similib.*

Dosis in substantia ʒj. ad ʒiiij. Extrinsecus miscetur Medicamentis ocularibus uti & Psilothris palpebrarum.

PRÆPARATA.

1. *Lapis creberrimè lotus, quem præparatum vocant.*

2. *Pilula del. armeno, vide Diss.*

3. *Magisterium fit l. commun. Lapis calcinatur per fl. ʒis, hinc solvitur*

vitur calcinatus in aceto fortissimo alkalifato aut mellito. *Querc. Ph. restit.*

N. Mallem equidem lotum adhibere lapidem vel solutionem cum Ψ perficere, quippe vis purgatrix aciditate infringi apta est.

V. LAPIS CALCARIUS.

Lapis Calcarius est lapis ille gryseus, ex quo violentia ignis conficitur calx muraria. *Germanice Kalchstein.*

Officinalis non est, nisi in PRÆPARATIS, quæ sunt.

1. Calx viva, Græcè $\alpha\sigma\beta\epsilon\sigma\delta\varsigma$. *Arabice* Herach, Nure, Nura.

Vires. Est ignea, mordax, adurens, cumque progressu temporis crustam gignens.

2. Calx lota, (è qua sal optime s. a. elixiviatum.) Exiccat sine mordacitate, adeoque valet ad contumacia ulcera, (verbi gratia, venerea,) uti & ad ambusta & alia, quæ non facile curationem admittunt.

3. Lixivium, quod conducit ad vulnera putrida eluenda. Quin imò ex eodem fit ∇ ophthalmica insignis, quam vide lib. 2.

4. Spiritus. R. Ψ q. v. læviga minutissimè, imbibeque cum Ψ i alcolifato, (qui ab omni Phlegmate purus sit, alias incassum laboratur,) quantum scil. imbibere illa potest, (non ad eminentiam) abstrahere Ψ lenis. NB calore, cum cohibitis (8. vel 10. repetitis) sic fortificatur vis ignea Ψ .

R. Hujus Ψ lævigatæ, $\bar{z}$ x.

$\ominus$ Ψ i puriss. $\bar{z}$ j.

$\odot$ Ψ i probè prius igniti $\bar{z}$ xi.

Misc. ac destilla ex Retorta lutata, infra medietatem repleta, in excipula duo, quorum unum (in quo sit parum Ψ rectificatiss.) destinatum sit suscipiendo spiritui, adeoque capacius, alterum (quod vacuum) extilanti phlegmati.

Excipulum prius connexum sit cum canali ex alterius illius excipuli collo deducto, posterius sit collocatum, ut phlegma recta delabi possit. Accenso igne stillat primum phlegma, quod delabitur in excipulum vacuum; dein auctiori igne prodit spiritus albicans, qui per canalem in alterum illud excipulum ad Ψ rectà tendit, eique sese commiscet ut separari ab se invicem difficulter possint.

Rectifica aliquoties, & separa lenis. calore Ψ in phiola, vel accende Ψ qui efflagrabit remanente spiritu Ψ in fundo.

N. 1. Nisi Ψ initio cum Ψ , ad modum dictum fuerit imprægnata, adeoque exaltata, incassum laborabitur, quippe defluit in excipulum minus, vique phlegmatis commixti nullus evadit valoris.

N. 2. Spir. primo flavus est, verum leniter in cin. rectificatus, clarescit.

Vires. Summum est arcanum in atterendo radicitusque pellendo calculo,

cujus

cujuscunque speciei, aut loci. Confert & Podagricis.

In usu Pharmacopœtico solvit Crystallinos, oculos ☿, lapidesque durissimos. Kesler. l. i. c. 80. spiritus minerales volatiles figit. Basil. in rep. L.P.

N. Alu miscens Ψ cum bismutho, ac destillant ex 6 in receptaculum capaciss. aliquot (sex) mensuris ▽ & adimpletuen.

5. Hinc spiritus Ψ alcalisatus.

R. Sal Ψ, solve in spiritu Ψ, ac forma globulos cum argilla, vel misce cum pulvere laterum, destillaque per retortam.

VI. LAPIS CALAMINARIS.

Cadmia lapidosa, cadmia metalli expers, est lapis fossilis, subflavus, non admodum durus, luteum dum accenditur fumum eructans, Germ. Galmen/Galmenstein.

Reperitur sepius in metallorum fodinis.

Vires. Siccat leniter, extergit, adstringit, ulcera carne replet, cicatricem inducit. Adhibetur solum externe, creberrimoque usu infantum excoriationibus exiccationis ergo inspergitur.

N. Utuntur eo & arari ad conficiendum aurichalcum, cuprum enim pallere facit.

PRÆPARAT.

1. Emplastr. è lapide calaminari, vulgò Zeltensplaster / August.

2. Empl. Gryseum de lapide calaminari. August.

Utumque vires cum lapide calaminari communes habet.

VII. CALCULUS HUMANUS.

Calculus humanus est, qui in hominum corpore generatur, hoc etiam variis accidat in locis, tamen maxime in renibus & vesica, è qua eximitur sæpe lapis, lapidi Bezoar figurâ non abfimilis. Dicitur & Ludus.

Vires. Summe valet ad tartarum in omnibus corporis partibus, imò ad calculos etiam grandiores resolvendos, expellendos, adeoque ad obstructions inde ortas referandas.

PRÆPARAT.

1. Sal Ludæ crystallinum.

Ludus cum carbone calcinatus ebulliat in ▽ fervente: quod in dissolutum manet, calcinetur iterum ebulliatque, idque toties repetitis vicibus, donec ludus penitus sit solutus. Solutiones filtratas coagula, & habebis Sal.

Hoc Sal, quia sulphure scatet impuro, denuo cum carbonibus (anat.) calcinatum solve ut prius, filtraque: hinc per evaporationem coagula, vel si lubet aliquot solutionibus & coagulationibus purificatum atque in crystallos redactum, serva.

N. Keslerus solutioni adhibet ☿, l. 4. c. 26.

Calcinatio.

Calculus pulverisatum primo leniter Δ circulari, postea reverberii per gradus, calcina, donec plane videatur in calcem abiisse.

Vel,

Vel, misce ludum cum duplo carbonum, (præcipue faginarum,) † bu-
loque tegula operto in fornace figu-
lina calcina hor. 24. Hartm in pract.
Sennert. Institut.

Aliter.

Ludum calcina hor. (sex) cum ☉
extrahe ☉ cum ☿. Vini spiritum i-
terum abstrahere, remanetque sal in
fundo.

2. Oleum s. Liqueor : per deliquium
☉is.

3. Elixir ac Essentia.

Elixir ac Essentia Ludi ex ☉ para-
ri possunt ad modum, qui in genere
de lapidibus descriptus est. Videlicet
interueniente volatilisatione cum
☿, cum quo ☉ illud optime calci-
natum digeritur, perque 6 tot co-
hobis destillatur, donec penitus ☉
cum ☿ transierit. Sic habes Elixir,
à quo si ☿ in MB leni separaveris,
Essentiam in fundo reperiēs.

Dosis hujus Essentia gran. 5. 6. ad 12.
singulis diebus in liquore convenienti.
Hartman. in pract. Senn. Instit.

VIII. CRYSTALLVS.

Crystallus, lapis transparens est,
aquam in glaciem congelatam, o-
mnino referens. Dicitur Crystallus
à κρύος id est, gelu, & κρῖν, id est
contraho, Germanicè, Crystall.

N. Gemmam, si vocare libet, licet,
modo omnium mollissimam dixeris, vel
à similitudine coloris, quæ gemmas colo-
rata Crystallus refert, pseudo-gemmam
verbi gratia, pseudo-berillum, pseudo-

topasium, pseudo-saphirum, pseudo-sma-
ragdum; quæ veris gemmis molliore
sunt. Sic & Iris vocata gemma à colore
quem fronti applicata exhibet, Crystalli
species est.

Invenitur variis in locis, etiam in
Germania, Bohemia, Ungaria, Cy-
pro & Lusitania, & nonnunquam
in agris.

Delectus.

Quamquam coloratæ minime ne-
gligendæ sint, ac præcipuè pseudo-
adamas, quæ aliis nobilior, attamen
in præparationibus Chymicis reci-
pitur Crystallus propriè sic dicta,
quæ eligenda est purissima, pelluci-
dissima, ac eximiè intensa.

Vires. Facultatis est adstrictoria,
adeoque confert dysenteria, diarrhæa,
celiaca, cholera, fluxui uterino: præbet
lactis abundantiam, atterit calculum
totius corporis, hinc prodest & podagricis.

Si pulveris ℥ij. vel 3j. pondere cum
○○ amygdal. dulcium exhibetur, curat
eos qui ☿m hauserunt. Boët. de Boede
Matthiol.

N. Sunt qui Crystallum radiis sola-
ribus objiciunt, hisque concentratis cu-
tem inurunt, loco cauterii.

PRÆPAR.

1. Præparata, in specie sic dicta
fit leg. commun.

2. Sal Crystallorum.

Crystallus calcinata solvitur in
✕ vulgari, vel Terebinthinato, s. a.
solutio filtratur, abstrahiturque ad
siccitatem. Materia remanens, ☉,
Ecc
Cry-

Cryſtallorum, purificatur ut moris.

N. 1. Alii calcinant Cryſtallos primo cum ☿re, dein cum ☉. Alii è contra, priorem calcinationem cum ☉ peragunt, poſteriore cum ☿re. Alii alterutra ſaltem calcinatione Cryſtallum ſolubilem reddunt. [Exempli gr. Quercetanus & Boëtius de Wodt / cum ☿re.] Quidam præmittunt ignitionem, vel ſimplicem, vel reſtinctoriam. Quæ diverſitas neminem moveat, modo Cryſtallus ſolubilis fiat. Vide Notas de Calcinatione Lapidum in genere.

N. 2. Si Salis huius uſum ſine mora expetieris. R. Cryſtallos groſſe contuſ, candefac ac extingue in ▽. Raphani, Ononid. Petroſelin. & ſimil. acuata ſpir. ☿i, vel ☉i, ☿is, idque multoties (decies) repetatur: filtraturæ ſi libet adde ſacchari q. pl. ac habes ▽ ononidis, & ſimil. Cryſtalliſatam. Boëtius de Wodt.

N. 3. Alii loco ☿ adhibent ▽ deſtillatam Urticæ minoris. Boëtius de Wodt.

N. 4. Neq, confertim, neq, continuo Sal Cryſtalli exhibere licet, præſertim ubi Natura languidior extiterit. Hartman. in Croll.

Dofis Salis à gran. 6. ad 16.

3. Magiſterium Cryſtalli.

Solutioni [cum ▽ urtic. factæ, &c.] inſtilla ☉ fuſi aliquid & præcipitabitur, decanta, elue, exicca.

4. Oleum ſeu Liqueur Cryſtallorum.

Solvitur Sal Cryſtallorum per de-

liquium, ut moris. Sennert. Inſtitut. libr. 5. part. 3. ſ. 3. cap. 6. Medull. deſtillat.

Dofis gran. xv. ad xx.

5. Elixyr Cryſtalli.

Fit volatilifatione Salis Cryſtallorum. Nimirum.

R. Salis Cryſtall. optimè [iteratis ſolutionibus ac coagulationibus] purificati, q. v. digere in ſimo equino, vel ejus vicario MB, cum ▽, vel cum ▽ urticæ, [vel potiùs cum ▽ ſupra urticam deſtillato,] ☿ 14. Dein deſtilla per cucurbitam humilem, retortamvè, ſic menſtrum ſecum aliquid ☉ transferet, remanenti materiæ affunde recens menſtrum, vel idem in MB leni ab Eſſentiâ quæ jam aſcendit abſtractum, idque toties, donec ☉ ferè totum aſcenderit. Serva pro uſu.

Boëtius de Wodt / Beguin.

Eſſentia Cryſtalli.

Deſtilla Elixyr Cryſtalli & abſtrahe menſtrum lento MB calore ad conſiſtentiam mellis, vel ſi placet inſpiſſa.

N. Keſlerus Elixyr Cryſtallorum parat hoc modo.

1. Cryſtallos calcinat ignitione reſtinctoria in ☿.

2. Calcem hanc comburit cum ☉, horis duodecim.

3. Huius maſſa ℥iij. affundit ☿. ℥x digerit ☿ 2. vel 3. in MB. abſtrahit ad ſiccitatem ☿ remanentiam reſolvit per deliquium, oleumque rubrum ſeor-

seorsim colligit, (neglecto albo quod à ☉) rubrum illud digerit ☿ ☽ 3. cum vino, fecesque subsidentes rejicit. Claram solutionem cum liquore, e. gr. cum vino exhibet, idque quotidie ter. Kesler. lib. 3. cent. 44.

IX. Hematites.

Λίθος αιμαλίτης. Lapis est, vel terra duriuscula, sanguinem colore æmulans. Arabicè Scedenigi. Germanicè Blutstein.

N. 1. Lapis Hematitidis nostratibus Officinis usitatus, differt à veterum hematite.

N. 2. Interdum niger est, interdum flavus, interdum ferri colorem habet.

Reperitur Lapis Hematites Officinarum in variis Germaniæ locis. Sæpè inter rubricas & ferri fodinas, quales propè Joachimicam vallem Bohemiæ, item circa Breslam, aliquando ex Ostracite nascitur, ut propè Hildesheimium contingit. Excoquitur in ferrum lapis hic, adeoque ferri materia existit. Fit etiam hematites ex magnete usto.

Optimus habetur friabilis, saturato colore niger, qui per se durus est & æqualis, nulla sorde admista, aut septo intermedio, habetque cinnabari similem colorem sed saturationem; loci natalis ratione, Hispanicus præstat.

Vires. Refrigerat, exiccatur, adstringit, glutinat, adeoque convenit ulceribus oculorum & pulmonum, oculis lachrymantibus, sanguinis expuitioni medetur,

profluvia, v. gr. hæmorrhagiam uteri, alvi, &c. compescit.

Datur pollen internè à ℥j. ad ℥iiij. Externè modis variis adhiberi potest.

PRÆPARAT.

Hæmatites præparatus fit leg. c. cum ▽ adstringente, verbi gratia, Plantaginis vel Tormentillæ.

X. Lapis Judaicus.

Lapis Judaicus olivæ specie subrotundus, tener & friabilis est, striis secundum longitudinem discurrentibus & æquidistantibus, ac si arte (torno) factæ essent, colore est albo & subcinereo.

Reperitur in Judæa, unde Ισδακός dicitur, hinc & in Silesia.

Dicitur Actio Lapis Syriacus, aliis Phenicites, Tecolithos. Arabicè Hager alieudi, seu Agiar aliheud. Germanicè Judenstein.

Aliqui sexum distinguunt, minoresque fœminas vocatas, ad vesicæ lapidem commendant, majores masculos, inter quos aliqui sunt longiores minimi digiti quantitate, ad renum lapidem expellendum.

Vires. Medetur difficultati urinae, calculos vesicæ, præcipueq; renum rumpit. (tritus exhibitus.)

PRÆPARAT.

1. Præparatus fit lege c.
2. Sal ☿
3. Magisterium

Calcina cum ♄re, solveque in ☿ mellito, vel spirit. ☉, hinc abstrahere, habes sal, vel præcipita cum

Ol. ¶i , habes magisterium, edulcoranda.

Dosis gran. aliquot. Quercetan. P. restitut. cap. 26.

4. *Oleum seu Liquor*: fit per deliquium.

XI. *Lapis Lazuli.*

Lapis Lazuli est lapis opacus Saphiri colore, aut florum Cyani, aureis punctulis aut flammulis exornatus, armenio durior.

Dicitur $\Lambda\iota\theta\ \text{κυανός}$ Lapis cæruleus. Arabicè Hager-Azul.

N. *Ex hoc fit color ille cyaneus, quem ultramarinum vocant; asurum vero ex lapide armenio, vel cyano germanico faciunt.*

Genere tantum duo sunt, fixus, id est, colorem in igne non mutans, qui ferè ex Oriente affertur, & non fixus, qui in Germania reperitur, ac vulgò *Asurstein* vocatur, unde color dictus *Asurblau*.

Vires. Viribus convenit cum lapide armenio, sed imbecillius easdem exercet. Purgandi facultate præditus est, præcipue contra Melancholicos omnes affectus, quartanam, apoplexiam, morbum comitiale, lienis vitia, aliosque complures, à melancholico succo originem ducentes.

Dosis 3j. in polline subtilissimo.

N. Pro amuleto etiam de collo gestatur, ut puerorum terribamenta arceat, oculorum aciem roboret, syncopem & prægnantium abortum præcaveat. Verum partu appropinquante, ne fœtum

retineat, auferendus est. *Boëtius de Woodt.*

PRÆPARAT.

1. *Lapis* multoties, (in Δ) lotus, quem præparatum dicunt. Lavatur autem ut acrimonia, visque exurendi loturâ auferatur.

2. *Magisterium.*

Quercetanus Ph. R. calcinat cum ¶e , & solvit cum X Vini optimo; hinc præcipitat cum Ol. ¶i .

3. *Elixir.*

Calcinatur Lapis Lazuli in fornace laterum, deinde Aq. vitæ solvitur calcinatus.

Fioravantus hac solutione multos morbos & febres malignas se curasse scribit, & ulcera etiam pessima in optimum statum ad miraculum usque rede-gisse.

4. *Oleum seu liquor*, qui illitus dolores podagricos, inflammationesque levat.

5. *Essentia s. extractum.*

℞ . Lapis Lazuli q. pl. igniatur 6 vel 7. extinguaturque in V , tandem in pulverem redigatur, & cum Δ melissæ ipsius recrementa terrea eluantur, (*abschleichen*) redigantur in pulverem tenuissimum, & cum V , digerantur in calore septim. 3. vel 4. dein abstrahatur V , & remanentiam serva.

Dosis à ʒss. ad ʒj. Hartmannus in pract.

XII. *Lapis Lyncis.*

Lapis Lyncis, Belemnites, (ἀπό τῆς βελόνης , à sagita, cujus effigiem

refert.) seu dactylus Ideus, (à figura dactyli & Ida monte Cretæ Insulæ, ubi invenitur,) est lapis teres, pyramidalis, sub variis coloribus reperiens. Germanicè *Albschof / Schostein / Luchsstein / Tappenstein* / (si niger sit.)

Inveniuntur albi, nigri, cinerei, pellucidi, vini falerni instar. Et hic forsan est quem veteres Lyncurium appellarunt, quem succini speciem fecerunt, ob colorem quo succinum refert, quemque ex urina Lyncis, simulac ea excernitur, coagulari, nonnulli fabulantur.

N. *Vetus hic lapis grave olet, & ne ustus quidem odorem deponit.*

Reperiuntur multis in locis Germaniæ, in Borussia, Pomerania, Episcopatu Hildesiensi, Helvetia, Ducatu Würtembergensi, (Göppingæ)

Vires. *Adhibetur ad calculos frangendos, non aliter quam lapis Judaicus, Curat vulnera. Putatur etiam ad pleuritidem, (quia mucronem habet,) valere.*

N. *Putant lapidem hunc potum contra Ephialtis suppressiones, noctisque ludibria valere ac fascinationibus succurrere.*

XIII. Magnes.

Magnes est lapis, qui ferrum vel alium magnetem ad se trahit, ac plagas mundi ostendit. Græcè *Λιθὸς μαγνήτης*. L. Heracleus, *ἡρακλεὺς*. Lat. Herculeus, sideritis, s. magnathis. Germ. *Magnetstein*.

Reperitur circa ferri fodinas in di-

versis locis Germaniæ, Norvegiæ, Sueciæ, Italiæ.

Delectus.

Vegetior plerunque cæteris esse solet, qui ferri colorem habet.

Vires. *Vires habet hæmatitis, teste Galeno, adeoque adstringit sanguinemque sistit, (ustus) crassos & melancholicos humores educit, sed usus est rarioris.*

PRÆPARAT.

Unguentum Magneticum, seu Sympathicum, vide libr. 2.

N.1. *Sunt qui ex magnete usto & cera Emplastrum conficiunt, idque summe ad podagricos dolores leniendos commendant.*

N.2. *Corroboratio magnetis institui potest, si cum Ψ Δ mediocri cementetur, ac postmodum in solutione vel oleo σ extinguatur.*

XIV. Marmor & Ophites.

Marmor lapis est insigniter durus ac ad splendorem suscipiendum, si poliatur, ita aptus, ut statuæ vel columnæ egregiè nitentes inde sculpi possint, Græcè *Μάρμαρον* (à splendore) Germanicè *Marmelstein*.

Genera multa sunt, cum nulla certa illis figura, neque color certus sit. Alia sunt alba, v. gr. Alabastrites. Alia rubra, Alia nigra, ut Lydius Lapis. Alia variis coloribus, ut Porphyrites, Ophites, de quo hic.

Ophites est marmor instar porphyritæ durissimus, colore viridi saturato, dilutis ejusdem coloris maculis respersa. Græcè *ὀφίτης*. Latine

ne Serpentinus, Germanicè Serpentinstein.

N. 1. *Boëtius de Boodt / cinereum quoque constituit Ophitem, eumque durissimum, tum & nigriusculis maculis aut punctulis variegatum, eumque mollitie alabastrita.*

N. 2. *Veteres Ophite genera fecerunt. 1. Nigricans durum. 2. Cinereum punctis distinctum. 3. Lineis quibusdam candidis interstinctum, candidum molle. Hinc apparet veterum Ophitem à nostrate esse diversum.*

Foditur noster in locis variis, Italiæ & Germaniæ, verbi gr. in Misnia, quod tamen ob mollitiem, rectius Alabastris accensetur, diciturque Zeblicium.

Vires. *Veterum Ophite omnes alligati contra capitis dolores, & serpentum ictus (ex signatura) prosunt, teste Dioscoride. Qui Lineas habent, Lethargo & capitis doloribus auxiliari dicuntur, arcereque pestem petechialem (ex signatura) Galeo lithontripticus est intro assumptus.*

Ophite nostrati multa vulgus tribuit, videlicet, poculum inde factum, si venenum susceperit, id sudore prodere. Conducere colicæ, pleuritidi, torminibus, ac ventriculo refrigerato, doloribus podagricis, nephriticis, si calfactus ophites loco affecto applicetur. Opitulari quartanis, tertianis, phthificis, hepaticis, si poculum quotidiano usui destinetur.

XV. Ostiocola.

Ostiocola lapis est albo cinereo-

vè colore, ossisque figuram æmulans. Dicitur lapis Ostifragus, Lat. Sabulosus, Ostrites, Osteolithus, Holosteus, Morochtus Matthiolo, Germanicè Beinbruch / Bruchstein / Beinwell / Walsstein / Sandstein / Steinbein.

Nascitur in Palatinatu, locis arenosis, (an der Bergstrass /) item in Saxonia, in Silesia, &c, crescit per arenam forma Coralli.

Vires. *Celebratur ad ossa cito glutinanda, quippe materiam callo idoneam citissime suppeditat, adeoque glutinationem maturat. Adhiberi potest internè à ʒj. ad ʒiʒ. & externè in catapl. Emplastris.*

PRÆPARAT.

Ostiocola præparat. lævigando cum ▽ geranii.

XVI. Pumex.

Pumex lapis est erosus, spongiosus, exiguisque cavernulis, seu foraminibus plenus. Græcè Κίονις, Arabicè Tanech, Germanicè Bymstein.

Invenitur ad confluentiam Germaniæ.

Probantur, qui candore minimoque pondere, ut & qui quam maxime spongiosi, aridique sunt, terique faciles, nec arenosi infricando, &c.

Vires. *Refrigerat, siccatur, extenuat, ulcera leviter purgat, cicatrices explet, & emendat. Farina adhibetur sæpe medicamentis oculorum, & verendorum, Immiscetur item dentifriciis & sternutatoriis.*

Præpa-

PRÆPARAT.

Pumex ustus.

Uruntur trina uestione, ita ut torreantur carbone puro, ac toties vino restiguantur albo. Lavantur deinde & siccati conduntur quam minimè uliginoso loco.

N. *Quidam tertia uestione refrigeratos potius quam restinctos terere malunt ex vino. Boëtius de Wodt.*

XVII. *Lapis specularis.*

Lapis specularis est lapis fossilis, instar crysalli pellucidus ac in bracteas tenuissimas scissilis. Dicitur communiter Selenites, aliis alumen Scaiolæ.

Invenitur in Moscovia, copiose item in Hispania, in Saxonia, Thuringia, Marchia, Misnia, &c. Et si autem ut plurimum candidus sit, attamen reperitur & variis coloribus, melleus scil. niger, fuscus.

N. *Veterum Selenitem, (aphrosele-nitem) quia noctu lucebat, à nostrate diversum esse, nemo non intelligit.*

Vsus est rarioris, nec adhibetur facile, nisi ad mulierum faciem dealbandam, & rugas depellendas.

PRÆPARAT.

Calx & Liquor.

Combuitur igne in pulverem candidissimum, qui per deliquium oleum seu liquorem præbet. Vide Talcum.

XVIII. *Silex.*

Silex durissimum genus saxi est, vel marmore durius, extrinsecus le-

ve, Germanicè *Rießling/ Rieselstein.*

Differentiæ ejus plurimæ sunt.

Nam alii liquabiles sunt, & plerunque foris albi & translucidi. Germanicè *Glussteine/ weisse Rießling.*

Aliqui prorsus diaphani sunt.

Aliqui ita duri, ut ex iis ignis excutiat, unde & Pyrites dicuntur. Germanicè *Gewrstein.*

Aliqui prorsus opaci sunt.

N. *Qui molliores sunt marmore, non silices, sed lapides simpliciter appellantur.*

Vires. *Silicum communium usus internus esse potest, ad tartaream mucilaginem incidendam, calculum resolvendum, ac proinde ad obstructions referandas. Extrinsecus frequenti usu in dentifriciis adhibetur.*

Pyritis vim possidet calfaciendi, siccandi, discutiendi, digerendi, adeoque Emplastris digerentibus admiscetur.

PRÆPARAT.

1. *Sal fit leg. comm. calcinatum, solvendo in †.*

Dosis gran. 6. ad 10. vel 20.

N. 1. *Calcinatio fit eodem modo, quo Crystallos calcinari diximus.*

N. 2. *Si ex tempore adhibere volueris, restingue silices ignitos in vino generoso, idque toties, donec plane in pulverem fuerint redacti. Hartm. in pract. Medull. destill.*

N. 3. *Quercet. solvit cum ☿ mellis Ph. R.*

2. *Oleum fit per deliqu.*

Dosis ʒj. Medull. destillat.

XIX. *La*

XIX. *Lapis Spongiæ*

Lapis Spongiæ est lapis porosus, friabilis, in spongiis concretus, colore candido vel gryseo.

Dicitur Cysteolithos, (ab usu,) Germanicè *Schwamstein*.

Vires. *Extenuat absque insigni caliditate, ad calculos renum vesicæq; frangendos utilis est. Valet etiam ad strumas discutiendas, si nempe omni mane fiat haustus propriæ urinae, & postea in ultima (æ quadræ singulis diebus sumatur in vino, cum ☉, ☿, & ♄. Vide Gluckrath.*

PRÆPARAT.

1. *Sal.*

Calcinatur cum ☿ calcinatione levi, solvitur in ☿, vel spiritu ☉is. Item; ignitus toties in ☿ extinguitur, donec in calcem resolvatur.

XX. *Talcum.*

Talcum Officinis lapis est, speculari lapidi similis, magis tamen tenuis, squammosus, viridiusculus, igni resistens ac fixus. Dicitur à nonnullis *Stella Terræ*. Germanicè *Talck*.

N. *Invenitur & Talcum rubrum ac nigrum (Parac. in Chronic. Carinthia) verum Officinis minus idusitatum est.*

Electio.

Optimum censetur, quod Venetiis ad nos transportatur, Muscoviticum tamen æque bonum est, probatur autem præcipuè viridiusculū.

Vires ac Usus, Potissimus ejus usus est externus & cosmeticus, adhiberi ta-

men nequit, nisi vinculo suo liberatum præparatum, ac in liquorem redactum sit.

PRÆPARATIONES.

E præparationibus Talci præcipua est Calcinatio, reliquæ enim operationes, qualis est destillatio & liquatio, per se notæ sunt.

Calcinatio igitur tum est sicca, tum humida.

Calcinatio sicca.

1. Contunditur in pollinem tenuissimum pistillo ferreo, postea forti ollæ committitur, operculo addito, imponiturque furno vitriariorum, figulorum vel calcariorum (in eīnem *Kalckofen*;) ubi maximæ flammæ sunt. Post triduum aut quatrimum eximitur, & si in calcem redactum sit, servatur; sin minus, repetitur labor, donec perfectè calx dealbuerit.

2. ℞. Talc. opt. q. v. contunde in mortario candenti, (sic melius teritur Talcum,) donec nullum amplius splendorem referat, pulverem trajice per cribrum setaceum, ac cum carbonum Tiliæ ana. Misc. calcinaque in fornace figulina ☿ ☉ 2. vel 3.

3. ℞. Talc. subtilissime pulverisat. ℞j. ☿i. per ☉ calcinat. ana F. S. S. S. accementa in ☿ clauso ½. ☿ ut ☿ candeat. Dein exime ac edulcora.

4. ℞. Talc. opt. in laminas tenues redacti, q. v. candefac ac extingue aliquoties, (duodecies vel pluries) in ☉ ☿, donec fiat candidum instar nivis

nivis. Edulcora Δ pluviali, & exsicca. Hinc impasta cum albumine ovi, ac forma globulos, quos in calce vivareconditos, atque $\ddagger$ clauso impositos, calcina $\oslash$ $\oslash$ 3. in fornace figulina vel vitriaria & fiet Talcum, instar Crystallorum; exime.

5. $\mathfrak{R}$. Talc. opt. part. 1. $\odot$ p. ij. Misc. & calcina per quatrimum, postea tere & abluere, pulverem exsiccatum panno involutum, obducito luto crasso, ac sepeli in $\mathfrak{F}$ o crudo, calcinaque $\oslash$ $\oslash$ 15. tere ac solve in Δ vitæ, solum coagula.

6. Calcinatur cum Metallis; nimirum injice Talcum argento vel cupro, ad ignem fuso horam dimidiam (hor. aliquot.)

Calcinatio humida.

$\mathfrak{R}$ Talc. Venetian. opt. scinde cultello in particulas subtilissimas, digere in sole ferventissimo, vel fimo equino per mensem, cum $\mathfrak{X}$ acerrimo Vini Hispanici, quotidie aliquid $\mathfrak{X}$ i superaddendo, donec acetum fiat q. mucilaginosum.

Hinc PRÆPARATA.

1. $\oslash$ $\oslash$ Talci destillatum, Cosmeticum Hartmanni.

$\mathfrak{R}$. Talcum calcinatione humida, (cum $\ddagger$,) in mucilaginem redactum, destilla per retortam lutat. Δ nudo, in excip. capaciss. Primo prodit $\mathfrak{X}$, postea oleum album. Hæc separa.

N. Alii Talci pollinem cum cochleis olla immittunt, ut Talcum devorent, ubi

devoraverint, cum testis tussas vitro imponunt, ac ab iis aquam extillant, pro mulierum mangonio.

Vires. Aceto possunt manus abluere, $\oslash$ $\oslash$ vero fieri inunctiones.

N. Ajunt, si primo facies fuerit diligenter ab omnibus sordibus purgata, fucum integrum mensem durare posse. Hartm. in Croll.

2. $\oslash$ $\oslash$ Camphora Talcatum.

$\mathfrak{R}$. Talc. crud. (præstat calcinat.) optimè pulverisati part. 1. $\oslash$ $\oslash$ Camphorat. p. ij. digere ut albescat $\oslash$. Vide de $\oslash$ $\oslash$ Camphora.

3. Liquor Talci, sive $\oslash$ $\oslash$ per deliquium.

$\mathfrak{R}$. Talc. optimè calcinatum, (calcinatione 1. 2. vel alia.) F. Extractio cum $\mathfrak{X}$ filtra & coagula. Edulcora ac repone postea ad liquefcendum in cella.

N. Alii progrediuntur ulterius, atque $\oslash$ $\oslash$ cum $\mathfrak{V}$ circulant, abstrahuntq. aliquot cohobis.

4. Tinctura Talci.

$\mathfrak{R}$. Talc. optimè pulverisat. q. v. digere cum $\mathfrak{L}$ $\ominus$ i philosophico, in fimo equino mens. 3. 4. sic solvetur Talcum, protrudetque ad superficiem nonnihil instar pinguedinis.

Huic affunde $\mathfrak{V}$, digere ac abstrahere cum repetitis cohobis, & transibit tandem $\mathfrak{X}$.

Alia.

$\mathfrak{R}$. Talc. calcinat. extrahe cum $\mathfrak{L}$ $\ominus$ i viridi, decanta, abstrahere, ac cohoba aliquoties, sic ascendit

Fff

tandem

tandem & tinctura, transitque alem-
bicum sub colore rubicundo.

Vires. *Præservativum est efficax in
peste, quotidie sumptum.*

Dosis gran. vj.

N. *Præstat hic rubrū Talcum sumpsisse.*

XXI. Unicornu fossile.

Unicornu fossile. Cornu fossile.
Ebur fossile. Lapis Ceratites, est lapis
colore & levore cornu referens, in-
terdum etiam forma ipsa, gegraben
Einhorn.

N. *Sæpius tam crassum ac magnum
reperitur, ut à nullo unquam animali pro-
duci potuerit. Substantia lapidea semper
& vel dura vel mollis est. Exterius ut
plurimum dura, intrinsecus plerumq; mol-
lis, alba, levis, friabilis, compacta, absque
poris, lingue firmiter adharens, odore non-
nunquam grato. Cortex exterior inter-
dum flavescit, cinereus, albus & subniger
est.*

Invenitur in variis locis Germaniæ,
prope Elbingerodam Oppidum Co-
mitatus Stolbergensis, prope Heidel-
bergam, Hildesheimium. Item in Mo-
ravia, Silesia, Saxonia, Hassia, mul-
tisque locis aliis.

Materia hujus creditur Marga, a-

quâ subterraneâ lapidescentē irriga-
ta & fluida reddita, quæ pro diversi-
tate matricum in quas fluit, vel & pro
diversitate rerum, quibus sese insinu-
at, scil. lignorum vetustorum, cornu-
um, osium subterraneorum, varias
quoque suscipit figuras & odorem.

Vires. *Non omnia habent eandem fa-
cultatem, aut æque validam, sed differunt
pro diversitate originis, rei que commixtæ.
dura & inodora præter vim exiccandi, vix
aliâ pollēt. Molliora, medullosa maximas
habent vires. Exiccāt, adstringunt, proin-
deque sistunt alvi profluvia, gonorrhæam,
menstrua alba, hæmorrhagiam narium,
hæmorrhoides. Quod si insuper odor me-
dullis accedat gratus, cordi imprimis gra-
ta sunt, idque roborant, Epilepsiam ar-
cent. Quæ cum rebus aliis sunt commixtæ
medullæ, pro earum facultatibus natura
mixtæ censentur. Extrinsecus ulcera ad
cicatrices perducunt, oculorum lacrymas
sistunt, (in Collyriis.)*

N. *Frustum hujus generis Cornu non
longe Marpurgo Hassiæ è terra erutū ob-
latum mihi est, haut ita pridem, brachium
crassitie æquans, ebori similimum, nisi
quod corticem arboris extrorsum referret
(figura sua) & poro medianotestitueretur.*

CAP. IX.

De Metallis.

Et primum de Auro.

Metalla sunt corpora dura, ducti-
lia ex succo salino sive mercu-

rio, vi sui sulphuris in terra coagu-
lato.

N. Libro primo diximus, res secundarias ex perittomate rerum primariorum fieri. Perittoma ergo macrocosmicum veniens in matricem, sive locum metallificum, id est, metallorum generationi aptum, si ibidem substituerit, suscitatur spiritus seu ignis illius perittomatis, subindeque vi matricis metallinae in naturam metalli facessit. Duobus ergo ut omnia, ita & metalla constant; humiditate scil. quæ Quis dicitur & spiritu seu igne, qui Ar. Duo hæc in sale fundata sunt vitriolato, id est, in naturam talem transmutato, qualem natura ad generanda metalla proxime requirit. Hoc Sal alteratur ulterius paulatim, nec enim statim metallum evadit perfectum. Quare, cum in natura constitutum sit, ut partes diversæ invicem misceantur, atq; in super mixtio & maturatio fiant successive, particulis scil. nonnullis, citius ad maturitatem pervenientibus, aliis tardius, aliis crudis aliquantulum manentibus; & in hac metallorum generatione varietatem quandam esse necessum est, qua particulae aliæ maturiores, aliæ minus maturæ. Maturiores ergo partes id esse suspicor, quod Philosophi sub titulo seminis metallini eliciunt. Licet enim in Metallis partes adeo compactæ & unitæ sint, ut difficulter invicem separari queant, unde fateri convenit plerasque elaborationes, maxime vulgares non separatorias, sed solum preparatorias seu exaltatorias esse, id est, quibus metalla citra separationem puri ab impuro, solum alterantur, ut eo melius à calore nostro superari inque

actum deduci queant: attamen separationem illam contra multorum experientias hinc inde annotatas, impossibilem statuere, pertinacium potius est, quam viro- rum cordatorum.

De viribus Metallorum in genere nihil addo, nisi quod tantæ inibi à majoribus deprehensæ sint, ut principalioribus macrocosmi stellis, microcosmique membris principalioribus & dicarint, & nomina communia imposuerint, uti patet partim ex sequentibus, partim ex libr. I. cap. 9.

Metalla non inepte in classes tres collocantur, idque tam secundum conformitatem disparitatemve duritiei, quam secundum convenientiam preparationum.

Prima continet Metalla nobiliora, ☉ & ☾ m.

Secunda ignobiliora duriora, ♂ & ♀ m.

Tertia, Ignobiliora molliora, ♀ & ♂.

Preparationes Metallorum sunt.

1. Purgatio.
2. Calcinatio. 1. Immersiva, 2. Vaporosa ac illinitionis. 3. Amalgamatoria. 4. Cementatoria. 5. Reverberatoria.
3. Volatilisatio: unde Metallum volatilifatum, id est, in spiritualem naturam redactum.
4. Extractio: vel potius maturatio, s. exaltatio; unde tincturæ.
5. Sub-

5. Sublimatio : unde Flores.
6. Salificatio : unde Sal.
7. Mercurificatio : unde ☿s.

AURUM.

Aurum Metallorum cunctorum est nobilissimum, solidissimum, colore fulvum, compactum ex principiis summe digestis adeoque fixis.

Dicitur Chymicis. 1. *Sal*, quia soli tum macrocosmico seu cœlesti, tum microcosmico, id est, cordi sympatheticè respondere creditur, unde & ☉is signo notari suevit. Germanicè *Goldt*.

2. *Rex Metallorum*, quod principatum inter Metalla sibi vendicet.

Præstantissimum censetur Arabicum, hinc Ungaricum, tandem Rhenanum.

Vires. *Balsami seu calidi nativi, cordisq; summum corroborans est, unde & in omnibus morbis, in quibus vires reficiendæ sunt, cum successu exhiberi poterit. Mundificat insuper sanguinem, noxiorum scil. humorum discussione ac diaphorisi.*

N. *Crudum aurum foliatum veteres multis commiscuere compositionibus. Verum, me hercle, cui bono, præterquam quod oculos pasciat, non video; solidior enim & compactior ejus substantia est, quam ut à calido nostro resolvi, inque actum deduci queat. Nec sufficit, quod nonnulli mutua cordis ac auri effluvia sympathica statuunt, atque eapropter aurum foliatum exhibent. Etenim præterquam quod eadem facilitate id destrui possit, quacitratationes adseritur,*

applicari posset extrinsecus majori in copia, atq; dubio procul majori cum utilitate, minoreq; vel nullo cum dispendio.

PRÆPARATIONES.

I. PURGATIO.

Purgatio ☉is fit, vel à sordibus superficietenus adhærentibus vel à metallis imperfectioribus cōmixtis.

Purgationi à sordibus sufficit lotio ex Δ , præcipuè quæ ☿o vel $\ominus$ e imprægnata est, vel ex ∇ minus spiritiosa, id est, aquosiori.

Purgatio ab imperfectis Metallis fit.

1. *Per calcinationem immersivam*: Solvitur ☉ in ∇ , quæ solum ☉m solvat, relictis reliquis intactis, hinc depletur solutio, præcipitaturque; calx illa denuo fusa, purum exhibebit aurum.

2. *Per fusionem cum ☿*: Fiat regulus ☉aris, modo quem habes de regulis in ☿: regulum hunc ☉arem $\dagger$ bulo impositum, colloca in anemium, adde Δ carbonum circula-rem, (suppressionis quoque si vis) adhibe si opus follem, donec totum ☿ effumarit, & non nisi ☉ penitus purificatum remanserit. Vocant, *vor dem Balge verblasen* / sic purgatur ☉ ab omnibus metallis.

3. *Cum H.* fit ad eundem modum, quo $\llcorner$ m purgare docemus, capite sequenti.

3. Per cementationem.

☉ laminatum. F. in olla cementatoria, S. S. S. cum cemento vul-

vulgari vel regali, committe igni gradatim horis aliquot, ut metalla imperfecta comburantur.

Cementum vulgare.

℞. Farin. laterum. ℥viii.

⊖ præparat. ℥iiij.

Ⓢi: Ærugin. ana ℥β. M.

Cementum Regale, quod soli ⊙ parcit.

℞. Farin. later. ℥iii.

*. ʒ. ⊖ præparat. à ʒj.

Misc. humectando Urinâ.

Cementum optimum.

℞. ⊙ p. i. ♀ p. ij. fundantur simul, hinc fac. lamellas tenuissimas instar papyri. Deinde per horas 40. vel 50 Δ forti cimenta; stratificando sc. cum cemento mixto ex farina later. ⊖ colchotare, virid. æris & * irroraque cum ✕ forti, sic perit cuprum. Beguin.

Cementum aliud.

℞. Alumin. plumos. ʒj.

⊖. calcinat. ʒj.

Ⓢi. ʒβ.

Alum. crud. ʒβ.

Terr. Ⓢi ʒiβ.

Cum ✕ F. pasta, cui involvatur ⊙ laminatum.

Primum stratum fieri poterit ex ⊖, calcinat. & farin. later. cui ⊙ priori cemento involutum imponatur. Tandem ultimo finiri poterit stratum cemento priori: cemetetur gradatim primo Δ lento hor. tres, plus minus, dein auge ignem, ut ✕ bulum candescat hor. 4.

N. Hac ratione probari possunt floreni, quippe qui integri manent evanescentibus metallis imperfectioribus.

II. CALCINATIO.

Calcinatio ⊙ est. 1. Immerfiva 2. Vaporosa. 3. Amalgamatoria. 4. Cementatoria. 5. Reverberatoria.

Calcinatio immerfiva.

Calcinationis immerfivæ actus duo sunt: Solutio & Coagulatio, seu præcipitatio.

Solutio fit per ∇s. per ⊙⊙ ʒij. glaciale, per √m ⊖bezoardicum, per √m ⊖, per ⊙⊙ hi, Liquorem seu Balsamum ⊖is, √m alcalisatum ✕, per ∇ alcalisat. & simil.

Coagulatio fit, vel humiditatis discussione, vel soluti ⊙ repercussione seu præcipitatione.

Præcipitatur ⊙ instillatione ⊙⊙. ♀, p. d. injectione cinerum clavel-lator. vel salium ex vegetabilibus elixiviatorum.

Præcipitatur itidem solutio ⊙is per ✕ injectum.

Hinc.

⊙ Sclopetans seu fulminans.

℞. ⊙ laminati & in frusta incisi, q. v. solve digerendo in ∇, (ex ∇ ℔. i. * ℥iiij.) solutioni, infunde guttatim bonam quantitatem ⊙⊙i ♀i, p. d. (vel è contra solutionem ⊙, infunde in bonam quantitatem ⊙⊙i ♀i, p. d.) donec solutio clara & alba evadat, sic præcipitabitur ⊙ instar limi, ⊙le omni ex parte præcipitato,

pitato, elue falsedines ∇ commun. calcemque $\odot$ is calore hypocaufti lenissimo exicca vel sponte sua exicari permittite; sic paratum est $\odot$ fulminans.

N. $\odot$ hoc fulminans caute tractes, ne flammam scil. concipiens detrimentum inferat, concipit enim promptissime ac deorsum vergens, quicquid substratum non sine adstantium periculo, in frustilla disjicit. Lavigaturus itaque memento singulis vicibus parum sumas, vel ω u $\odot$ is, aut Δ is guttatim affuso, vim ϕ lo-
 γ isny ac fulminantem qdimas. Figitur quoque vis fulminatoria, si calx illa in $\times$ l. Δ per horas aliquot (24.) continua agitatione coquatur.

Vires. Sunt qui hujus gran. ij. vel iij ad sudores ciendos exhibent.

Hinc $\&$ Diaphoreticum.

Rx. Calcis $\odot$ [∇ malvat. aliquoties irroratae; atque iterum exiccatae] $\mathfrak{z}$ j.

Croc. $\mathfrak{g}$ j.

Ambr. Gryf. & mosch. or. ana grā. vj.

Misc. & serva.

Vires. Cum Vino malvatico, vel alio liquore exhibitum, multos affectus domare dicitur, praesertim ex obstructione ortos: cordiale quoque insigne est, at hystericiis minus utile.

2. Calcinatio vaporosa.

Fit similiter vaporibus ex liquore aliquo corrorente, (uti dictum,) elevatis. Paracelsus libr. 5. de morte rer. natur. hanc habet; crocumq; acquisitum $\odot$ m $\odot$ is appellat,

Rx. $\odot$ lamin. suspende super Urinam pueri, mixtam cum uvarum pressarum exuviis, (mit Weintrester) in Aludele sat amplo firmiterque clauso. Hinc pone in exuvias uvarum calidas ϕ ϕ (14) & adhærescet laminis crocus pede leporino abstergendus.

3. Calcinatio a malgamatoria.

Rx. $\odot$ laminat. p. i. ϕ crudi puri p. vj. F. āāā. nimirum $\odot$ laminatum (& si vis ignitum,) cum ϕ o ad Δ calefacto, ut fumare incipiat, misce: misturam in ∇ infunde ut mistura ea undique fere similis evadat.

Hinc tere cum duplo Δ is, continuoque ad Δ lentum agitando calcina, donec ϕ & Δ sine liquefactione ac concretione exhalarint, calxque $\odot$ is colore calendulae remanserit. Sic calcinatur Basilio ad faciendam Tincturam, vide infra.

N. 1. Feliciter procedet calcinatio si [ante combustionem cum Δ] idem ϕ cum $\odot$ toties amalgamatus, & ab eodem per retortam abstractus fuerit, donec sese invicem amplius amplecti recusent. Vide Hartmann, in practico, de Dysent.

N. 2. Beguinus separat ϕ um superfluum per corium, post separationem miscet restantem massam cum duplo $\odot$ decrepitati, reverberatque sine fusione $\odot$ is in $\dagger$ bulo lutato, & non nisi parvo foramine aperto. $\odot$ em ita calcinatum (& edulcoratum,) amalgamat denuo cum ϕ io, massam traiectione in corio restan-

restantem, miscet cum duplo ☿is viri, superfunditque ☿ optimum, una cum ☿e efflagrandum, sic relinquitur ☉ spongiosus valdeque attenuatus.

4. Calcinatio cementatoria.

1. Fit quando ☉, vel cum ☿e, vel ☉e quopiam stratificatim mixtus, in Δ reverberii adhibito caloris moderamine, ne ☉ fluat subtilissime pulveratur, *Sala de ☉.*

2. Cum C. C. usto.

℞. ☉ limat. q. v. tere diligentissime cum C. C. usto. dein reverbera (quod in furno figulino quoque fieri potest) donec colorem acquirat incarnatum.

Vires. Medicina est virib. suis efficacissima, dosis pro proportione C. C. (quae recipitur fere octupla) est; quae grana ☉ 3. 4. & c. contineat, Finck. in Enchir.

3. Aliter cum C. C.

crudo.

℞. ☉ laminat. & C. C. in similes laminas redactum, F. S. S. S. colloceturque clausa lutataque pyxide in Δ calcinationis gradualem, tandemque horis 4. auge Δm ut pyxis incandescat: hinc exime, atque iterum calcinationem novo adhibito C. C. donec ☉ reddatur friabile. (fit vice tertia.) Tandem ☉ hunc calcinatum denuo cum C. C. usto tere ac reverbera Δ mediocri ut colorem acquirat laterum. Sic optimum habes ☉is pulverem.

N. Expediit fundum pyxididis arena vel alium. plumoso tegere, ac stratum eodem

claudere. *Ioh. Agric. de ☉.*

5. Calcinatio reverberatoria.

Reverberari ☉ dicitur, quando in pulverem purpureum seu fume brunneum, subtilem ac levem redigitur, id quod fit per se ignitione sola, vel etiam flores ☿is calci ☉ admiscendo & comburendo.

N. Supplere reverberationis vices possunt iterata ☉ calcinationes, sive illae per aaaa. sive per ☿ factae fuerint.

III. VOLATILISATIO.

Unde ☉ spiritualisatum.

Volatilisationem voco ☉is per ☿ destillationem, qua ☉ velut in spiritualement naturam redigitur, idque fit beneficio volatilis alicujus, ejusque debiti vehiculi, seu menstrui; nimirum hoc ipsum a ☉ soluto toties cohobatur, donec secum in liquida forma eundem ☉em evehat. Vehiculum autem commodum praebet, 1. ☿. 2. ☉☉☉ glaciale, (vide paulo post) 3. ☉ Bezoardici, (vide ☉ potabile per ☿m ☉ Bezoard.) 4. ☉ rectificat.

N. Loco ☉ communis, haud sine commodum substitui poterit ☿ ex sale alicujus vegetabilis, v. gr. Cardui benedicti.

IV. EXTRACTIO.

Unde ☉ potabile, Tinctura ☉.

N. Tincturas plerasque ☉is solutiones & exaltationes potius esse, quam extractiones, non diffiteor; attamen quia vulgariter Tincturae nomine efferuntur, & nobis visum fuit idem retinere. Aurum autem potabile dicitur aurum in liquo-

liquorem redactum, internoq; usui idoneum, de quo loqui videtur Hippocrates libr. 1. de Diata, text. 47. Qui aurum, inquit, ad opus adhibent, tundunt, lavant, blande igne liquant, (neque enim vehementi coit,) quod ubi elaboraverunt, ad omnia utuntur.

1. ☉ Potabile per ☿ sale urinae acuatam.

℞. Calcem ☉, (per ☿ factam,) reverberatione in summam porositatem & brunnitatem redactam, affunde ☿ microcosmic. digere l. calore per mensem vase H. clauso, donec sanguinis instar rubicunda tinctura evadat. Hinc decanta, & affunde novum menstruum, idque toties repete, quoties opus. Solutiones collectæ per octo & duodecim dies digerantur. Hinc lenissimo calore menstruum, (in similes usus reservandum,) in MB separetur. Sic remanet tinctura in fundo forma ☉i rubicundissimi, in quolibet liquore solubilis, quæ vicem ☉ potabilis supplere potest.

Eandem solutionem si loco MB in arena per cucurbitam vel retortam destilles, tandem ☉ tinctura simul per ☿ transit, rubicunda instar sanguinis, relictâ in fundo terrâ acidâ, nigra, spongiosa. Tinctura è menstruo suo in MB saltem tepido liberata ulterius exaltari potest, si aliquoties in ☿ solvatur, ac spiritus idem per distillationem à tinctura abstrahatur.

Dosis à gran .iij. ad viij. imò vel ultra. Hartm. in Croll. & in Pract. Senn. Inst. Kesi. 1. Cent. 2. Gluchr. in Beguin. libr. 3. cap. 2.

N. Sala, Scheunemanus & alii loco salis volatilis urinae, salem naturæ recipiunt, i. e. Macrocosmi Elementorum vé spiritum in terra ceu Macrocosmi Generatorio, (ut inibi in foetum terrestrium nutrimentum faceffat,) in corpoream substantiam transplantatum. Hunc arte spagyrica summe exaltatum, vocant ☿m Philosophorum.

Consule Hartman. in Croll. pag. 399. Salam de ☉ potabili. Tentzel. in Exeg. pag. (mihi) 491, Scheunemanj Hydromantiam, &c.

2. Aliter, cum ☿ acuatam per ☉, vel ☿.

Alii ☿ acuant, vel sale volatili, seu floribus ☉, aut ☿, vel Crystallis salis dulcibus, vel spiritu ✱, aut ☉i, atque ut dictum, cum hoc ☿ acuatam, ex calce ☉ summè brunna & porosa, Tincturam digerendo extrahunt: abstracto menstruo remanet tinctura in fundo, quam circulo fixare licet.

Usus.

℞. Hujus Tinctur. ʒj. ▽. theriac. ʒj. M. pro sudorifero aliquot dies continuando.

Dosis ʒj. Vide Quercetan. in libr. de Medicament. Spagyric. preparat. Salam de ☉ potabili. Kesler. libr. 3. cap. 31.

3. Aliter, cum ☿ alcolifato. ☉ vite Quercet.

Primò

Primò calcina Solem laminatum per cementat. (cum $\ominus$) & reverbera. Secundo, cimenta per Sacchar. Hi: super hac mixtura accende aliquoties ∇ alcolisatum. Relictam materiam circula ($\oslash$ 14.) cum ∇ alcalisat. abstrahere & affundendo novum ∇ alcalisat. iterum circula & abstrahere, idque repete, donec tota $\odot$ substantia per ∇ efferatur. Separato menstruo remanebit $\odot$ vitę præstantissimum in fundo. *Quercet. Sala.*

4. Aliud per Ol. $\S$ ii glaciale.

$\mathcal{R}$. Calcin. Sol. reverberat. conjunge cum Ol. $\S$ ii glaciali rectificato, digerendoque per mensem, extrahe tincturam rubicundam: quod si illud oleum vicissim seu secunda vice destilletur, aurum elevatur in ∇ solubile, & hoc est $\odot$ potabile.

Vires valide per diaphoresin movent.

Dosis gutt. iij. iiij. vel v.

N. Oleum $\S$ ii quod prima hac destillatione ab auro prodit, purgat leniter, solvitque omnes obstructions, & multa alia præstat. *Hartm. in Croll. p. 226.*

5. Aliud per Ol. $\S$ ii Saccharatum Basilii Magisterium $\odot$ is.

$\mathcal{R}$. $\odot$ volatilifiat. affunde oleum $\S$ ii Saccharatum, cum tantillo spirit. $\ominus$, & extrahetur tinctura, relicto corpore $\odot$ intacto. *Basil. in Triumph.*

Vires. Miscet Basilus cum tinctura Corall. exhibetq; in morbis epidemiiis.

6. Aliud per spirit. $\odot$ Bezoardici.

$\mathcal{R}$. $\odot$ foliat. ac calcinat, solve in

spiritu $\odot$ Bezoardici rubicundo, abstrahereque menstruum calore lenissimo. (ne spiritus nimium prodeant,) per ∇ , vel phiolam oblongioris collii, usque ad pelliculam seu oleositatem. Hinc recens rubicundum menstruum affunde, solve, abstrahere, similiter procedendo tertia vel quarta vice. Tandem hæc ipsa solutio $\odot$ ex retorta $\triangle$ fortiori destilletur, ut & spiritus prodeant, quos affunde iterum cohobando, donec ipsum aurum rubicundum instar rubini apparuerit.

7. Aliud $\odot$ potabile per $\odot$ $\S$ ii.

$\mathcal{R}$. Calc. $\odot$ (per ∇ , &c.) circula per aliquot dies cum Ol. $\S$ ii flavo; sic compagem $\odot$ in liquorem solutam videbis.

Vires & Dosis. *Usus ejus est contra venena non contemnendus, imo sæpe visum est, gutt. iij. ad viij. in vino exhibitis, etiam eos, qui existimabantur morti proximi, refocillatos fuisse. Multum etiam præstat in Caduco, Apoplexia, Paralyti, & ceteris morbis capitis. Hartm. in Croll. pag. 474. Kesler. lib. 4. Num. 57.*

8. Aliud per spiritum $\ominus$ is.

$\mathcal{R}$. Calcis $\odot$, [solutionem Solis in ∇ Basilii præcipit. cum $\S$,] q. v. affunde spirit. $\ominus$ is opt. rectificat. digerendo extrahe tincturam, corpore $\odot$ albo remanente in fundo, [quod est reducibile in $\odot$ am fixam] tincturam exalta cum ∇ circulando totiesque cohobando, donec cum ∇ per ∇ deducatur, *Kesler. lib. 4. c. 71.*

9. *Aliud per Essentiam ☉is.*

℞. Optimè calcinat. (per āāā. &c.) affunde QE. seu Oleum (Balsamum) ☉, ac extrahe, (solve) s. a. Decantatis extractionibus, (solutionibus) affunde V opt. rectificat. sic V animam Solis ad se trahet, relictā Essentia ☉ in fundo, quam separa; Tincturam ☉ in MB à V libera. *Sala de ☉potab.*

10. *Aliud per spir. Manna.*

℞. Calc. ☉ fulminantem redige in flores per peculiare aliquod instrumentum argenteum deauratum: Ex floribus extrahe tinctur. cum spiritu manne: abstrahere ad consistentiam pro libitu.

Vires. Sudorem eumq, foetidissimum pellit felicissimè, morborum quorumcunque malignorum & venenatorum seminarium secū vehens. Cl. Helv. Dieterich.

Dosis guttæ aliquot.

11. *Aliud Quercetan. ☉ vitæ dictum.*

Ex calce ☉ levissima & spongiosa, elice tincturam digerendo in MB. per X tincturam hanc exalta circulo cum V.

Vires. Ad innumerabiles morbos ferè incredibilis videtur virtutis. Quercetan. in Sclopet. Et ex hoc Salarn ☉potab.

12. *Aliud Laudanum ☉riale Bayeri.*

℞. ☉ per Ar & Qm optime calcinat. ʒß. Olei Qalis ʒv. Digerantur calore ciner. in phiola H. C. ʒ octo. sic extrahitur tinctura ☉ rubicunda

hanc (relicto albo corpore) in phiola H. C. digerendo coagula (in Athanore) in lapidem rubrum, quem super porphyretico humido solve; rejectisque fecibus denuo coagula; tertio eandem operam repete.

Dosis gran 2. ad 5.

13. *Aliud Billichii.*

1. Calcina cum V ac præcipita.
2. Reverbera cum flor. ☉ & ☉, ut evadat pulvis instar boli armen.

3. Solve cum V rectificatis. digerendo ac cohobando multoties, (20.) & ultra: dein coagula abstrahendo.

4. Solve in spirit. ☉, digere dies aliquot (3.) hinc abstrahere. *Billich. in Exerc. th. 102.*

14. *Tinctura Fratris Basilii.*

℞. ☉ per āāā calcinat. p. i. solve digerendo in V *ata, (vide in ☉ Vm Basilii.) vel in V salinā, (id est, ☉ acuata) p. iij. hinc depleatur solutio restitantiq, ☉ calci denuo V illa solvens affundatur, &c. donec penitus soluta calx sit: Solutiones digere in MB, ut subsideant feces, quas separa. Solutionem defecatam digere iterum in MB ʒ p (9.) Hinc abstrahere V ad oleitatem, abstractam aquam affunde vicissim, impræгнаque calcem cohobationibus tantisper repetitis, donec liquor ferè insipidus extillarit. Tum affunde novam V, impræгнаque denuo ut dictum, in arena, idque tantisper donec ☉ per X penitus transportatum

tatum sit. [N. Cum singulis destillationibus ignis est augendus,] tandem abstrahere per MB ad oleitatem reponaturque ad Crystallifandum, s.a.

Hinc

R. Crystall. ☉ p.i. ☿ ii vivi purg. p.iii. agitato optimè, sic apparebunt colores, subsidebitque aāā. Exhalet ☿, restitabit pulvis Solis purpureus in ☿ solubilis; qui tingit subito instar sanguinis.

Ex hoc pulvere extrahe s.a. tincturam rubicundam cum Vi, qui cum spirit. ☉ mixtus & dulcificatus sit, (vide spirit. ☉ dulcem ac ▽ temperatam Basil. in Vi.) donec menstruum ulterius non tingatur, & corpus album reliquum sit.

N. 1. Menstruum nisi caute & rite preparatum sit, pro tinctura rubicunda, extrahit viridem, vel alterius alicujus coloris.

N. 2. Corpus illud album in extractione tincturae residuum inservit Sali ☿ & ☿io conficiendo, de quibus infra, videatur Tholdii Halographia, ubi ex testamento Basilii Monachi, prolixè elaborationes hasce describit.

15. Paulo secus ex manuscripto testamento Basilii.

1. Purga ☉ per ☿.
2. Calcina, i. e. solve purgatum ☉ in ▽, coagulaque.
3. Volatilisa cum spirit. ☉ acuato, per spirit. draconis, (✱) vide supra.
4. Præcipita cum Ol. ☿, vel quod melius per abstractionem lentam.

5. Reverbera cum flor. ☿, vide supra.

6. Extrahe ☿ Solis per ▽ igneum, & spirit. ☉. vide ▽ temperatam in ▽.

7. Digere extractum ☿, & solve denuo in ☿ Philosophorum, vel in ▽ dicta.

8. Volatilisa cum ▽.

N. Basil. in repet. lapid. Phil. volatilisat ☉ per spir. ☉is, hinc conjūgit extractum ☿ cum spir. ☉ i rubeo (corrosivo) per digestionem cum ▽ dulcificato solvit & digerit aliquandiu; tandem cohabit, donec nihil in destillatorio residui remaneat. Sic acquiritur liquor solaris seu ☉ potabile maximarum virium.

16. Unicornu Solare, seu Manna Solaris.

R. Calcem Solis optimè reverberatam, imbibe aliquoties, menstruo solari, id est, affunde aliquantulum solaris menstrui (ad eminent. dimidii digiti,) vaseque H. clauso digere, l. ▽ ut siccescat.

Hinc iterum affunde, ac digere, totiesque repete, ut Sol in pulverem subrubeum transmutetur.

Dosis à gran. i. ad 5.

N. 1. Menstruum solare destillatur per cornutam ex minera, repetitis aliquoties destillationibus. Mynsicht.

N. 2. Felicius forsan processeris, si Menstruum hoc sale suo alcalisaveris, calcem cum alcolisato hoc menstruo circula veris, ad modum quo alias tincturas nomine mannas fieri diximus,

Hic non possum non monere, quod nonnulli tincturam Solis, beneficio oleorum aromaticorum sibi imaginantur. Nimirum calcem Solis optime elaboratam impastant cum oleo, (e. g. Garyophyllor. Cinnamomi, &c.) hinc Ψ rectificatissimum affundunt, atque intercedente digestionem tincturam extrahunt.

Verum, mehercle, loco tincturae Solis aromaticorum oleorum tincturam nanciscuntur, quae Ψ rectificatissimo, seu suo simili, (accedit enim ad naturam oleagineam) admixta acquiritur.

V. SUBLIMATIO.

Unde Flores Solis.

$\mathcal{R}$. $\odot$ optime calcinat. (per spirit. $\ominus$.) part. i. $\ast$ depurat. p. vij. Misc. & sublima. Sic elevabuntur flores Solis, quos eluendo ab $\ast$ libera.

Dosis gran. 6. & 9.

Fiat peculiare instrumentum argenteum aut cupreum, (pyxidis instar complicatilis) constans ex duabus partibus superiori ac inferiori, ut aperiri possit. Instrumentum hoc in latere tubulum habeat, per quem $\odot$ sclopetans injici possit, (paulatim id fieri necessum est) tubulum statim obturando. Sic elevabitur $\odot$ fornicique superiori adhærescit.

VI. SALIFICATIO.

Unde I. Sal $\odot$.

$\mathcal{R}$. $\odot$ fini p. i. $\mathcal{Q}$ purificat. p. $\mathfrak{z}$ v. vel vj. F. ããã . abstrahaturque $\mathcal{Q}$ per retortam. Hinc F. iterum ããã ex relictâ scil. Solis calce, & abstracto $\mathcal{Q}$, idque repetatur toties, donec $\odot$ as-

umere $\mathcal{Q}$ amplius nolit. Tunc affunde $\mathcal{X}$ optimum, [vel & spiritum $\odot$ acuaturn,] digereque l. Δ . decanta ac abstrahere menstruum ad siccitatem, & remanebit $\ominus$ Solis.

N. 1. Cum relictâ $\odot$, eodem modo procedere potes amalgamando nimirum ac abstrahendo, donec totus $\odot$ in $\ominus$ convertatur. Kesler. lib. i. c. 4.

N. 2. Alii idem meditantur ex $\odot$ per ∇ calcinato, ac per mensem reverberato.

2. Aliter.

$\mathcal{R}$. $\odot$ foliat, vel quod melius calcinat. $\mathfrak{z}\beta$. $\odot$, $\ominus$, $\circ$, ana $\mathfrak{z}\beta$. Misc. ac impone phiolæ cera Hispanica obturata, digereque calore arenæ, sic solvetur $\odot$. Hinc affundendo ∇ . calidam præcipitabitur $\odot$ in forma pulveris purpurei, [maximè si $\circ\circ$ $\mathfrak{f}$ instilletur,] Pulveri optime edulcorato affunde Ψ rectificatiss. stentque aliquandiu, (menses aliquot, vase clauso,) ut Ψ sale Solis imprægnetur. Hinc decantetur Ψ & abstrahatur, efflagretque. Sic relinquitur Sal $\odot$ albiss. in fundo.

Vires. Insigne est Diaphoreticum.

Dosis gran. 2. 3. 4.

3. Sal Solis Basilianum.

$\mathcal{R}$. Corpus illud album, in extractione tincturæ $\odot$ Basilianæ residuum, reverbera leniter per mediam horam, ut aliquo modo corporale fiat. Hinc affunde ∇ mellis corrosivam, digere, extraheque Sal s. a. (labor est dierum 10. circiter.) Aquam mellis

mellis sale Solis impregnata subji-
ce destillationi MB ut abstrahatur.
Sal Solis residuum edulcora, aliquo-
ties ▽ commun. destillatam affun-
dendo, atque destillationibus repe-
titis abstrahendo; tandem cum √
clarifica.

Dosis gran ij. iij. iiij. & s.

N. In hac extractione Salis remanet
materia utilis pro ☿io Solis conficiendo.

VII. MERCURIFICATIO.

R. Materiam in confectione Salis
Solis Basiliani residuam, affunde spi-
rit. ☿i, digere per mensem, ac destil-
la è scoriis ☿ per retortam (vitream)
in receptaculum ▽æ frigidæ aliquo-
ta parte adimpletum, & habebis ☿m
Solis.

*Tholdius in Haliographia ex Testa-
mento Basilii Monachi.*

☿ius Solis Paracelsi.

Paracelsus generaliter hunc mo-
dum præscribit, quo singula Metalla
in ☿ vivum redigi possint.

Nimirum:

Calcinat. Metallum fumigando
i. e. per fuliginem, ☿rij. *vide lib. 1.
cap. 14.*

Calcem Metalli amalgamat cum
☿ digerit, abstrahitque; abstractum
☿m iterum cum calce eadem amal-
gamat, digerit & abstrahit toties, scil.
iterando, donec calx metalli supra
candelam instar ceræ liquari possit.
Hinc digerendo calcem illam in
☿m convertit. *vide lib. de resuscita-
tione rerum natural. ut & lib. 6. Archi-
dox. ubi tempus amalgamandi ob-
servare monet, quo Planetæ coelestes
correspondentes conjunguntur. De
quo legi potest libri hujus primi cap. 22.*

CAP. X.

De Argento.

Argentum Metallum est nobilius
candidum, Auro imperfectius.

Dicitur Chymicis Luna vel Cere-
brum, eò quod in Macrocosmo Lu-
næ, in Microcosmo, cerebro sympa-
theticum sit. Germ. Silber.

Vires. Capitis corroborans perhibetur
specificum, spiritusque animales confor-
tare, unde & in omnibus capitis affectibus
peculiaris efficaciæ censetur, quales in pri-
mis Epilepsia, Apoplexia, & simil.

PURGATIO à sordibus
superficiariis.

Coquatur, laveturque cum ▽,
in qua solutum ☿ ac ⊖.

1. PURGATIO, ab alienis
Metallis.

I. Per calcinationem immer-
sivam.

Solve ☿ per √, quæ solummo-
do solvat ☿, reliquis Metallis in-
tactis.

2. Per fusionem cum ho.

Immitte plumbum in ⊕bulum
ignitum, ut lique scat, quo liquefa-
cto, superinjice ☿m, continuando
Ggg 3 ignem,

ignem, donec cum plumbo metalla illa imperfecta vi ignis, partim in fumum abeant, partim quoque scoria- rum nomine tecternantur, relicta C in fundo.

N. 1. Ignis sat fortis requiritur, unde e re erit furnum anemium adhibere.

N. 2. Huius hac purgatione in spumam cum argenti recrementis concretus, dicitur Lithargyrus, de quo infra.

3. Per nitrum.

Fluat C ad ignem, hinc superin- ficiatur per vices O , & purgabitur C a,

II. CALCINATIO.

1. Immersiva.

Solve C in laminat: in liquore a- liquo corrosivo, coagula inspissan- do vel præcipitando, ac edulcora-. Præcipitatur autem C soluta, per muriam salfam, ∇ salfam, vel per particulam æris injectam.

N. Liquor ille corrosivus, vel est ∇ [vide in O ,] vel spirit. O i, vel his fini- timus humor, (ut patebit infra in tin- cturis, seu C a potabili,) recipitur autem in quantitate tripla, quadrupla, sextu- pla, &c.

N. 2. C hac ratione soluta, si more solito ad crystallisandum reponatur, con- crescit in Crystalllos, quos vitriolum C a vocant.

2. Calcinatio Amalgamatoria.

Rx. C pur. ac Q . ana F. āāā. admisce $\frac{1}{2}$ O , vel O -i. Exhalet Q ad Δ , resi- duum eluatur.

Calcinatio Cementatoria.

Fit. per Q O -lat. per Y , per Z , per O , & simil.

N. Calcinatio hac fieri debet sine fu- sione.

E. gr.

Rx. C a laminat. p. i. Q O . p. ij. Misc. exhaletque Q ad ignem, & re- manet C a instar resinæ. Senn. Instit.

Sic cementatur quoque cum du- plo Y , vel cum quadruplo O , hor. 4. 5. 6. 7. 8.

Aliter.

Rx. C limat. p. i. fl. A r. p. ij. O p. fl. Misc. sublimaque (septies) ut flores A is sublimari solent, sublimatum restanti materiæ semper addendo, ultima vice sublimatum abjice, re- stantemque materiam aquâ elue.

Calcinatio Reverberatoria.

Quia C facilius igni ac calcinatio- ni paret, quam O . Ulterius operosa reverberatione opus non habet, ni- hilominus tamen, cui ita visum fue- rit, amplius C calcinatam elaborare poterit, denuo illam cum A , vel cum O , (Y) vel simul cum A re & Y , vel cum O & Z , &c. aliquoties pro lu- bitu cementando, ac dein ablutioni- bus à salsedine liberando.

E. gr.

Rx. Calc. C (per ∇) Z j. O Z ij. Z ij. Misce & reverbera per O 8.

III. SOLUTIO ET EXTRACTIO

unde C a potabiles & tin- ctura.

N. Luna ut mollior est Sole, ita fa- cilius quoque in potabilem formam redu- cipo.

ci potest, adeo ut si optimè calcinata Luna fuerit, soli ☿i, optimè tamen rectificato obediat. Quia tamen labor iste aliquo modo laboriosus ac diuturnus est, loco ☿ simplicis, idem ille ☿ acuat, vel aliud aliquod menstruum recipi solet, ut patebit in singulis.

1. ☿ potabilis per ☿ simplicem.

℞. ☿m calcinat. (cum ☿ in quo aliquid * sit solutum) extrahe cum ☿ cohobando aliquoties.

Dosis gran. 3. vel 6. Gluchrath.

Aliter.

℞. ☿ calcinat. (per ☿, seu liquorem corrosivum destillatum ex Minii p.i: * p.ij.) extrahe cum ☿ optimè rectificato. Kesler. 1. cap. 1.

2. ☿ potabilis per ☿ sale urinæ acuat, & simil.

℞. ☿m calcinat. (per ☿, ☉, cum cohobiis, vel per ☿,) extrahe per ☿ rectificatum acuat, sale urinæ volatili, [i.e. per ☿ microcosmicum,] filtra & coagula. Vide de ☉ Kesler. 1. cap. 7. Sennert. Institut. Begum.

Aliter.

℞. ☿ calcinat. (scilicet miscendo cum fl. ☿. p. ij. ☉. p. i. & sublimando septies, vide supra cementat.) p. i. ☿ opt. p. iij. ☿. Urin. p. β. digerantur in vase benè clauso per dies aliquot.

Hinc destilla per retortam vitream aliquoties, (8. 9. aut tantisper) donec materia ascendat cærulei coloris. Sin minus hæc successerint, cal-

cinetur denuò ☿ pluries, & procedatur, ut dictum.

Dosis gran v. vj. vij. &c.

N. Eodem modo fieri quoque potest, ☿ potabilis per ☿ acuat Sale Naturæ, de quo in ☉.

3. Alia ☿ per ☿ ☿satum.

℞. Calcem ☿ reverberatam, (cum fl. ☿r,) affunde ☿ opt. ☿satum, abstrahere cum septem cohobiis, sic solvetur ☿, circula per mensem in MB, & habebis liquorem cæruleum, Kesler. lib. 4. cap. 44.

4. Alia, per ☿ ☿-latum.

℞. ☿ calcinat. q. v. extrahe s. a. tincturam cæruleam cum ☿ ☿-lato (vide Vinum) decanta ac abstrahere.

N. Præstat reliquis in Epilepsia.

5. Tinctura ☿ Basiliana.

Habeatur in promptu.

1. ☉ter cum ana ☿ calcinatum, vide calcinat. ☉is.

2. Ad manus sit calx ☿.

3. Paretur ☿ ex ☉i & ☉ ana.

Ergo.

℞. Calcem ☿ misce cum ☉ calcinato, & inde phiolæ vitree, affunde ☿m, eamque abstrahere destillando, cohobaque vice tertia, ultima vice ignem augendo, ut materia in vitro fundatur. Sic ☿m nancisceris pellucidam, ex qua cum ☿ fortis. extrahatur s. a. tinctura sub colore ultramarino.

N. Remanebit corpus ☿ in extractione hac residuum, quod Salis ☿ conficendo reservetur.

Videat.

Videatur Tholdius in Halographia ex Testamento Basilii.

N. Plures modos tincturas & conficiendi, ad imitationem modorum, qui in Ois tincturis descripti sunt, ipsemet Lector colligere poterit.

E. gr.

Tincturę cum V acuato per Om naturę, &c.

• IV. SALIFICATIO.

Qa in salem O tum quomodo convertatur, ex jam dictis innotuit. Dabimus igitur modum salificandi Basilianum, quem ex testamēto ejus

manuscripto verbotenus cum plurimis aliis transtulit Tholdius in suam Halographiam.

Nimirum.

R. Corpus illud & in extractione tincturę Basilianę residuum, affunde V mellis corrosivam s.a. abstrahe & edulcora, ut dictum in Sale Solis.

N. Supererit materia, ex qua extrahi potest O.

Vires. Conducibile est morbis capitis, & imprimis Epilepsię, Hydopicam aquam exiccat, &c.

Dosis gran. 4.5.

C A P. XI.

De Ferro.

C Lassis secunda, Metalla ignobiliora duriora continet, Ferrum scil. & Cuprum.

Præparationes præcipuę.

1. Purgatio. 2. Calcinatio. 3. Sublimatio. 4. Destillatio. 5. Extractio. 6. Salificatio. 7. Liquatio.

FERRUM.

Ferrum Metallum est ignobilius, constans ex Mercurio & Are minus liquabili, crudiori, seu si mavis ex Are, ac Sale, quę partibus terreis crudioribus immixta sunt.

Vires. Diversis O dotatum est viribus; adstringendi scil. & aperiendi. Vis aperitiva in volatiliori potissimum residet parte, ac proinde in sale: vis adstrictoria in fixiori, adeoque in terra latitat. De his qui ulterius erudiri cupit, adeat problem. Horst. Decad. 7. q. 2.

PURGATIO O à sordibus superficiariis.

Purgatur O is limatura à sordibus quibus forsan scatet, tum ventiando, tum abluendo V communi.

I. Purgatio O Gradatoria: unde Chalybs.

R. O is in lamellas vel virgulas, (digiti majoris crassitudine) redacti, p. 1. Carbonum salis vel fagi pulver. Rasur. cornu bovis, p. 1. stratifica, ac in vase clauso igni committe furni anemii fortissimo, hor. 4. aut 6.

N. Chalybs igitur nihil aliud est, quam O optime purgatum, ideoque loco Ferri Chalybem præstat recipere.

II. CALCINATIO:

unde Crocus.

I. Calcinatio Reverberatoria, unde Crocus O obstructivus.

Lima-

Limaturam ☿ igne fortiss. eo-
usque reverbera, donec in Crocum
elevetur leviss & rubicundissimum.

N. 1. Sal commune vim habet re-
verberationem hanc accelerandi. Hinc
sunt, qui citioris reverberationis gratia
limaturam initio aliquoties urina puero-
rum (vel ▽ salsa acetové) conspergunt,
iterum exiccant, postmodum reverbera-
tioni subjiciunt. Sic reverberatione uni-
us atque alterius diei ☿ in florem sur-
git rubicundissimum, qui quotidie, (ne vi-
gnis pereat vel nigrescat,) colligatur.
Hartm. in pract. Gluckrath. in Beguin.

N. 2. Si qua pars nondum satis re-
verberata sit, elaboratioremque separa-
re velis, affunde ▽m, agita, atque an-
tequam penitus subsideat, ▽m levio-
re scil. & magis elaborato Croco turbidam,
in aliud vas effunde, parte graviore, que
subsides, in priori vase relictâ: Abstractâ
vel decantatâ dein aquâ, habes Crocum
leviorem, crudioribus suis ac gravioribus
portionibus spoliatum.

Alii R. Limat. ☿ lb. ij. ☉. de-
crepit lb. iij. (vel ana) mixta rever-
berant per diem. Hinc ☿ iterum e-
dulcoratum subtilissime lævigant,
denuoque reverberant, [dies octo
vel decem] donec elevetur Crocus
subtilissimus, quem quotidie aufe-
runt, atque ▽. plantaginis præpa-
rant.

Vires. Obstructivus hic Crocus est,
ac siccativus, confert in Dysenteria, Li-
enteria, Gonorrhœa, & similibus.

Externus ejus Usus est in exiccandis

ulceribus & vulneribus. Quercetan. in
Pharmac. restitut. Senn. in Institut.

Dosis à ℥ss. ad ℥j.

2. Calcinatio fusoria: unde Crocus
☿ aperitivus.

Laminis ☿ seu Chalybis ignitis
adeo ut scintillent, admove magda-
leones ☿ris: sic liquecit ☿ instar
ceræ, deceditque granulatim in fri-
gidam [si ita videbitur,] supposi-
tam, teratur subtilissimè & servetur
pro usu.

Vires. Virtutem habet reserandi,
aperiendi & attenuandi, Quercetan. in
Pharmac. rest. Beguin.

3. Calcinatio Cementatoria: unde
☉m ☿is.

Lamin. (Limatur.) ☿ cemen-
ta cum ☿ pulv. igne paulatim adhi-
bito per horam, ita ☿re accenso cal-
cinatur ☿: Materiam exemptam ac
tritam calcina iterum per se, [non
secus ac calcinatur ☿ in præparatio-
ne vitri,] ut ☿r penitus efflagret, di-
ligenter movendo, donec ferro ad-
hærere incipiat.

R. ☿ hujus calcinati ac triti lb. i.
☿r. ℥ss. Misc. exactè ac calcina ite-
rum per hor. $\frac{1}{4}$. Dein tere iterum,
ac adde tantundem ☿, idque repete
quinquies vel pluries. Croll.

Ex hac ☿ calce fit ☉m ☿is.

2. Aliter.

R. ☿ laminatum cements cum
☿re & ☿ ana. Crocum laminis ad-
hærentem absterge, Parac. l. de mor-
te rer. natur.

Hhb

4. Cal-

4. *Calcinatio Immersiva.*

Solutio ♂ fit in quolibet liquore corrosivo, etiam minori acrimonia prædito. Ut sunt ♀ vulgaris, ♀, ♂i, ♂i, ♂is, ♂ris, Ois, ♂iaci. Coagulatio fit, vel inspissatione, vel præcipitatione, sed raro.

E gr. per ♀.

℞. Limatur. ♂ ʒj. affunde sensim ♀. ʒviij. digere per noctem & abstrahere ♀ in arena. Sic relinquitur Crocus rubicundissimus, per deliquium solubilis.

Per ♀m ♂ris.

℞. ♂ laminat, vel limat. (vel croc. ♂ aperit cum ♂re præparat.) affunde guttatim ♂o ♂is, (simplex vel ♀æ mixtum,) solutioni affunde ♀. calidam, filtra, coagula aliquantulum, ac repone ad Crystallifandū. f. a. Crystallōs purifica solvendo, ac coagulando. Hartman. in pract. Beguin. Gluckrath. & Kesler. libr. 1. cap. 13. Tentzel. in Exeges. loco de ♂o ♂.

N. 1. Similiter fiunt & Crystalli ♂ cum ♀u ♂, p. 1. & ♂. p. 14.

N. 2. Eodem modo fiunt & Crystalli ♂ cum ♀u ♂i. Et hi dicuntur Sala Magisterium Chalybis ♂-latum.

Nimirum.

℞. ♂ purgatum solve in ♀u ♂i rectificatis. coagula. Sic habes Magisterium Chalybis ♂-latum in forma Vitrioli viridiusculi. Sala in ¶log. cap. 8.

5. *Calcinatio Vaporosa.*

Laminas ♂ supra ♀ in cucurbita clausa suspende, cucurbitamque in arenam calidam colloca, sic vi vaporum adhærescet paulatim laminis crocus pede leporino abstergendus.

N. Labore repetito major copia croci colligi poterit. Senn. Inst. Hartm. in dissput. Chymiatr.

6. *Calcinatio Illinitionis.*

℞. Laminas ♂ illine ♂o ♂i, vel ♂ris, (vel limaturam ♂ eodem liquore consperge,) & repone in cellam. Postea ablue aqua, & subsidebit crocus, qui parum ad rubedinem solummodo calcinandus.

N. Quercetanus infundit ♀ ♂is, ac ♀ ana in cochlear ferreum: omnia bullire sinit ad ignem lentum usque ad consumptionem: Hinc reponit per aliquot dies, pulveremque croceum abstergit, qui facile liquescit. Hunc verum Epatis restaurativum appellat, eumque in Tragea hepatica ceu basin recipit. Vide Pharmac. rest. cap. 26.

Vires. Utilissimus est hic Crocus in Cachexia, insigne est aperitivum.

Dosis gran. iij. iiij.

Eodem modo fieri quoque potest Crocus ♂ beneficio ♀. O. ✱, ♂ Paracelsi l. de mori. rer. natur. Verum hic Crocus non nisi extrinsecus adhibendus est.

Aliter.

℞. ♀ (ex ♂i calcinat. & ♂ ana cum argilla destillata,) infunde in cochlear ferreum ac evaporet. Sic statim

statim relinquitur crocus tenerri-
mus, qui abradendus & in vitro
(quia facile liquefcit,) refervandus
eft. *Gluckr.*

III. VOLATILISATIO ac DESTILLATIO.

unde 1. Aqua ♂.

℞. Limatur. ♂is, expone aëri hu-
mido in cella aliquandiu, (feptima-
nas aliquot,) hinc destilla, vel ex
humili Aludele, vel ex Retorta. Sic
nancifceris aquam ♂is fal redolen-
tem, fed paucam.

N. 1. Destillatio hac feliciter proce-
dit (a crescente, & circa plenilunium.

N. 2. Post abstractionem reponi
denuo poteft, ut folvatur, denuoque de-
stillatur ut prius.

2. ♀is.

℞. Mincram ♀ destilla per Re-
tortam, liquorem destillatum reaf-
funde, digere ac iterum destilla.

3. ☉ Martiale album.

℞. ♂. q. v. solve in ♀ u ☉, fo-
lutio destilletur per retortā, sic ♀
prodit, Effentiā ♂is imprægnatus
fapore subdulcis.

Vires. Aperit obftrictiones, præfer-
tim Epatis, Lienis, venarum mefaraica-
rum, ac Uteri.

Dosis gran. aliquot.

4. ☉ ♂iale rubrum.

℞. Solutio ♂ præcedens, impræ-
gnetur cum crem. ☉i, destilleturque
△ fortissimo, ex cucurbit. vitrea
humili, varios intus videbis colores
inftar caudæ pavonis, extillatque

primò liquor, & igne dein fortiori,
☉ grave cum Cryftallis, quos per
del. solve & junte prioribus.

Vires. Leviter adstringit & roborat.
Hinc in Dysenteria & fluxibus alvi, ali-
isque maximi commodi existit. Clariff.
D.D. Helvicus Dietericus, Archiater
Sereniff. Elect. Brandenburg.

Dosis gran. 3. 4. & ultra.

5. ☉ ♂ Sulphureum.

℞. Mannæ ♂ (tincturæ) circula
cum ♀ rectificatis. & supernatabit
☉, destilla per ♀, ut transeat &
oleum.

N. Fragrantissimum hoc ☉ perhi-
betur, ac pingue.

Vires. Maximas vires habere cen-
setur in obftrictione ac debilitate Lie-
nis, &c. D.D. Paulus Keller.

6. Vitrioli ♂is destillatio.

Destillatio ☉i ex ♂ confecti ni-
hil peculiare à destillatione ☉i vul-
garis habet, iisdem enim modis per-
ficitur, omnesque Medicamentorum
formas, quas ex eodem illo vulgari
☉lo descripsimus, exhibet, felicio-
ris tamen operationis, in morbis ad
♂is affinitatem accedentibus.

IV. EXTRACTIO:

unde Tinctura.

℞. Limatur: ♂ lb. β. candefiat, &
extinguatur aliquoties in vini mal-
vatic. lb. iiij. sic Effentia ♂ ☉lata
communicatur malvatico.

Dosis ab ℥β. ad ℥ij. in juscule vel hau-
stu aquæ cichorei, Hart, in pract.

Hhh 2

Aliter.

Aliter.

℞. ♂ limat. ✕ ana ℔. i. coque in sartagine ferrea l. Δ. semper agitando, donec ✕ consumptum sit, (quò sæpius eò melius,) infunde postea in vino malvatico ℔. 4. 5. 6. digere, quotidie aliquoties agitando, (♂ ♀ 14.) postea depleto & adhibeto.

Vires. Prodest ad omnes affectus Splenis, item ad menstrua, tum provocanda, tum inordinata corrigenda.

Dosis ℥℔. ad ℥ij.

N. Potest aromatisari Caryophyll. & simil. Finck.

2. *Tinctura ex ♂ crudo.*

℞. Limat ♂ extrahe rubedinem cum ✕ acerrimo s. a. decanta & abstrahere. Dein extrahe cum V. Quo tandem iterum abstracto, relinquitur tinctura seu essentia ♂ in fundo

Dosis ad ℥j. vide Senn. Inst.

3. *Alia ex Croco ♂ Quercetani.*

℞. Croc. ♂ [per V facti.] extrahe tincturam digerendo cum V vulgari donec rubescat, decanta à fecibus, & abstrahere ad oleositatem.

Dosis: Premissis universalibus, propinantur mane ac vespere gutt. 9. vel 10. in decocto juniperi. Hartman. in pract. loco de Hemorrhag. & de Hydope.

4. *Alia ex Croco ♂.*

Sic & ex croco ♂ per reverb. fit tinctura cum V, cujus eadem Dosis.

5. *Alia, quæ Basili est.*

℞. Limat. ♂ solve in sp. ♂ i rubr. p. i. ∇ fontan. p. ij. filtra calidè &

crystallisa, s. a. Crystallos exicca sub tegula continuò agitando, habebisque crocum purpureum: affunde ✕ & extrahe s. a. Hinc abstrahere in MB ✕, ac elue ∇ m font. aliquoties abstrahendo. Tholdius.

N. 1. Eodem modo ex ♂ ad summam rubedinem reverberato extrahitur Tinctura seu ♀ beneficio ✕ s. a. Quæ abstracto ✕ in forma pulvisculi rubicundissimi asservanda.

N. 2. Ex remanente terra extrahitur ♂ per ∇ m mellis corrosivam.

5. *Alia ex Scoris cœruleis.*

℞. Scorias ♂ cœrul vitrescentes pulverisa, (alii calcinant prius hor. 24.) extraheque tincturam rubram digerendo cum ✕ acerrimo, filtra & abstrahere, restantem tincturam edulcora aliquoties ∇ pluvial. Tinctura hæc liquefcit sponte in cella.

N. Efficaciorem habebis Medicinam si per V, tinctura solutionem ac extractionem denuo iteraveris.

Vires. Longe efficacior est, quam Crocus vulgaris reverberatione factus. Vim habet sistendi omnes fluxus, sive sint Menstrua, sive Gonorrhœa, Dyssenteria, Diarrhœa, Hemorrhagia, &c.

7. *Alia ex floribus Croci ♂.*

℞. Croci ♂ (per reverber.) sublima cum ✕, ex floribus edulcoratis extrahe tincturam cum V, abstracto iterum V, relinquitur Essentia in fundo.

N. Dicitur precipitare ♀ m. Kesler libr. 2. cap. 71.

8. *Alia*

8. *Alia ex Calce* ♂.

℞. ♂ Limat. à quo * sexies vel pluries sublimatum sit, extrahe cum ☞, decanta & abstrahere aliquoties cohobando.

N. Pulvis ille ante extractionem in liquorem resolvi potest, qui ☐ elota etiam intrinsecus exhibetur.

9. *Alia.*

℞. Croc. ♂ probè calcinat, q. v. irrorata cum spir. ☐ digereque in :: calida donec sp. ☐ exiccatus fuerit: hinc tere super marmore affusaque ☐ fontanâ macera in :: calida per ☐ (3) postea filtra per chartam; filtraturam inspissa & extrahe, cum ☞ Tincturam.

Ex communicatione Affinis mei dilecti Jacobi Holzapffel Pharmacopæi nostratis laboriosissimi.

10. *Alia Tinctura Manna* ♂ is dicta.

℞. ♂ laminat. q. v. extrahe cum ☞ u ♂ alcalisato, filtra & abstrahere sic habes tincturam ♂.

V. *SUBLIMATIO.*

Hinc.

1. *Flores ex* ♂ *crudo.*

Sublima limaturam ♂ cum *. (vide in *.) & elevatur quoque portio ♂. hæc à * elota, habet vim scopetantem æque ac ☉ fulminans.

2. *Flores* ♂ *ex Crystallis.*

℞. Crystall. ♂ (cum ☐ nitrosa fact.) sublima cum *, & habebis flores rubicundos, quos edulcora. Kesles, libr. cap. 63.

Vires. Vim maximam habent in lienis & mesenterii obstructione.

VI. *SALIFICATIO.*

Sal ♂ duplicis videtur esse sortis, subdulce scil. & ☐ latum.

1. *Sal* ♂ *subdulce.*

℞. Limatur. ♂ irrorata ☒ optimè, ut pasta inde fiat, quæ siccescat: siccatam tere ac irrorata iterum, &c. idque repete multoties. Tandem effunde phlegma aceti, coque bulliendo & filtra: humiditate in MB abstracta, digere cum ☞ Crystallumque serva pro usu.

Vires. Vim habent incidendi & aperiendi, obstructiones etiam contumaces, viscerum & uteri. Vide in Epistol. Gregor. Horstii observationibus annexis, lib. I.

2. Idem Sal assequi poteris vi ☐ simplicis, loco * ac phlegmatis ejusdem adhibitæ, sed quantitate minimâ.

N. Suecicum ferrum sale abundantissimum est, ideoque reliquis in salis hujus confectioe præferendum.

2. *Aliter.*

℞. Calcem seu croc. ♂ [per ☐ factum,] extrahe Sal cum aqua, filtra, coagula, ac repone ad crystallandum, vel inspissa prorsus. Salem ☐ licum quem nactus fueris, solve denuo aliquoties & coagula, sic habebis Sal ♂ subdulce.

N. Filtratio siquidem fieri nequit, quin charta vi corrodebat corrodat, dilui potest solutio aquâ fontanâ, quo minus acris & filtratura aptior evadat.

3. *Aliter.*

3. *Aliter, Sal Basilianum*

℞. Materiam in tincturæ præparatione residuam, (*e, gr. in tinctura Basili.*) affunde ∇ m mellis corrosivam, ac extrahe Θ , s. a. Hinc abstrahere ∇ m mellis, edulcoraque cum aqua fontan. per distillationem iteratam abstracta. Tandem clarifica cum ∇ . *Thold. in Halograph.*

Dosis gran. 5. 6. 7.

4. Θ m ♂ is ex cementato.

℞. Calc. ♂ (cementatam cum ♀ re, ut supra,) extrahe Θ , ut moris per ∇ calidam, filtra & crystallisa, s. a. *Croll.*

5. Θ ♂ ex soluto,

℞. Limat, ♂ solve in ♀ Θ i rub. p. 1. ∇ æ font. p. ij. filtra calidè, & crystallisa. s. a. *Tholdius.*

N. Simili modo & per alios liquores acres crystalli ♂ is exhiberi possunt, de quibus in Crocorum præparationibus, quippe nihil aliud sunt quam ipsemet Crocus, quem ipsum vel sola exiccatione ad ignem referunt.

VII. LIQUATIO.

♂ per se minimè liquefcit, verum si in crocum [calcinatione humida,] redigatur, aliquo modo liquabilis evadit; unde Liquor seu Balsamus, medicamentum in vulneribus aptissimum.

CAP. XII.

Dt Cupro.

Cuprum, alterum Metallum, ex ignobilioribus duriusculis est, constans (secundum Theophrastum) ex ♀ re purpureo, Sale rubro, ac ♀ rio citrino.

Dicitur ♀ , quod cum Venere Cœlesti in Macrocosmo cumque generativis partibus in Microcosmo sympathiam obtineat, dicitur & Æ s, Germanicè *Rupffer*.

Vires. Præterquam quod partes generativas peculiariter confortare creditur, variis abundare facultatibus estimatur, adeo ut sint qui dicere non vereantur, nullum metallorum salubriorem spirare auram, quam Cuprum. Et hinc Majoribus, ac præcipuè Hippocrati

præter reliqua frequentissimo in usu fuit. Nos relicto Cupro crudo, præparationes libabimus, quæ sunt.

I. PURIFICATIO.

Purificatur à sordibus superficialibus, si imponatur hor. 7. 8. 9. &c. in ∇ Θ li mixta cum ♀ .

II. CALCINATIO:

unde Crocus.

1. Reverberatoria.

Fit more communi, limaturam, scil. cremando.

N. Lamina ♀ is reverberantur calore fornacis figulinæ in æs ustum, quod facili contritione in calcem reducitur. *Beguin.*

2. *Immersiva.*

Solutio fit in liquore acri.

E. gr.

☿, ♀, ☿, ☿, ☿, & simil.

Sic:

Dissolve ☿ in ☿, ac præcipita per ☿ tepidam infusam, vel per particulam ☿, (ævé injectam. *Bequin.*)

3. *Vaporosa: unde Ærugo, seu viride æris.*

Suspendantur laminæ ☿, ut vapor Vini & racemorum objectæ sint, sic adhærescet Crocus pede leporino abstergeandus.

4. *Illinitio.*

Illine laminas æris liquore acido seu acri.

N. 1. *Quin imo sola ☿ simplex, tantillo ☿, vel ☿, vel * imprægnata, æruginem extrahit.*

N. 2. *Paracelsus solvit salia (☿ ☿, & simil.) in vesica atque solum liquorem laminis illinit, libr. de mort. rer. natural.*

5. *Cementatoria.*

Fit cum ☿, ☿, &c.

℞. Laminas ☿, F. S. S. S. cum ☿ præparat. calcina paulatim ac leviter igniendo. Postea ignitas in aquam injice, atque à nigredine bene elue, iterumque F. S. S. S. calcina, ac elue ut prius. Tandem coque ac repone, ut subsideat crocus, quem edulcora ☿.

Vires. *Inservit Chirurgia, ingreditur Emplastrum Oppodeldoch, Gluck, & alii.*

N. *Eodem modo cementatur quoque cum ☿, hor. 3. vel 4. inque æs ustum reducitur Officinarum; calcinatur itidem ☿ limatura ☿ cum ☿ simili modo quo ☿ ad exhibendum ☿ calcinare docuimus.*

III. *DESTILLATIO.*

Destillationibus iisdem ☿ subjici potest quibus ☿: Unde & ☿ Spiritum, Olea, Mannam, &c. exhibere aptum natum est; inprimis tamen destillationi subjicitur ☿ ☿, cujus spiritus adeo famosus est, ut peculiari nomine Acetosus esurius Paracelso nuncupetur: Viresque quæ spiritui ☿ vulgaris adscribuntur, huic efficacius competunt.

IV. *EXTRACTIO.*1. *Tinctura Basiliana.*

℞. Virid. æris q. v. solve in bona quantitate ☿ filtra. Hinc abstrahere ad siccitatem (alias crystallifabitur) nanciscerisque viride æris purissimum, extrahe s. a. Tincturam Smaragdinam cum succo ex racemis immaturis expresso, donec nihil amplius coloris exhibeat.

N. *Remanet corpus, quod reservetur ad Salis ☿ confectionem. Tholdius.*

2. *Alia seu flores æris.*

℞. Ærug. q. v. extrahe cum ☿, decanta & abstrahere ad siccitatem, edulcora optimè aqua calidâ.

Vires. *Mundificativum summum est in vulneribus; unde ☿ Emplastrum Oppodeldoch ingredi solet. V. Vitzius in Chirurgia.*

N. Si-

N. Similimodo fit & Θ -m $\mathcal{Q}$ is per Crystallisationem.

3. Alia Balsamus $\mathcal{Q}$ is dicta.

$\mathcal{R}$. Lamin. $\mathcal{Q}$, affunde $\curvearrowright$ Terebinthin digere & colorabitur colore viridi.

Usus ejus est in Chirurgia.

4. Alia.

$\mathcal{R}$ Limat. vel lamin. $\mathcal{Q}$ lb. iij. vel iv. irrorat $\times$ siccescat lente, idque repetere multoties. Hinc affunde ∇ calidā, decanta ac filtra per chartam, (& remanebit in charta terra flava, alii usui reservanda.) Filtraturam coagula l. Δ . ad mellis consistentiam.

$\mathcal{R}$. Hujus Tincturæ quantitatem satis magnam, inde cucurbitæ atque $\times$ o leviter imposito, da ignem lenem, & quando fervere incipit, tolle $\times$ moveque bacillo, ut residueat, idque repete, donec amplius non fervere. Hinc firma & annecte firmiter $\times$ m, (luto, & simil.) destillaque ex arena in recep. capacis. Δ gradatim adhibito, sic prodibit primo, spiritus albus acidus paulatim flavescens, & rubescens cum nebula: urge, donec nihil amplius ascendat, (est opus unius diei) Destillatum rectifica in cucurbita oblongi colli ad siccitatem, igne moderato, ne quid flavi & rubei ascendat. Ex restante materia extrahe f. a. tincturam cum ∇ rectificato. Hanc destilla, & quia ascendit quoque tinctura, cohoba, donec figatur; hinc coagula ad consist. mellis.

N. Ex materia seu terra illa remanenti, ulterius calcinata, extrahi potest Θ .

Vires. Tinctur. præstantissimum medicamentum est in Epilepsia aliisque morbis plurimis, cum liquore convenienti exhibitum.

Alia, Manna dicta.

Manna simili modo parari potest ex Minera $\mathcal{Q}$ is, &c. Sicut Manna $\mathcal{M}$, ex minera $\mathcal{M}$.

V. SALIFICATIO.

1. Sal:

Sal $\mathcal{Q}$ is Θ -tum ex viridi æris elixivari potest beneficio $\times$ nimirum $\times$ o aliquantulum abstracto, residuum frigori exponitur, sic congelantur Crystalli.

2. Aliter, secundum Thold. ex Basil.

$\mathcal{R}$. Residuam materiam ex qua tinctura Basiliana extracta est, exicca, & affunde ∇ m mellis, ut extrahatur Sal: abstrahere tandem ∇ m mellis & digere cum ∇ .

Vires. Sal $\mathcal{Q}$ calfacit intensius quam reliqua Metallorum salia, corroborat ventriculum, cruditatesque inibi emendat, proinde flatibus, aliisque affectibus inde oriundis, v. gr. colicæ, & simil. medetur; uterum frigidum calfacit, ejus suffocationem sanat, menstrua promovet, renum quoque morbis succurrit.

Dosis gran. iij. ad viij.

3. Aliter.

Calcina limaturam $\mathcal{Q}$ is cum Δ e, (eodem scil. modo, quo supra $\mathcal{M}$ calcinare docuimus,) hinc elixivia sal

sal coquendo cum ∇ fontana: aqua hac evaporata relinquitur sal, seu Θ -m Φ is.

Vires. *Inservire poterit loco Θ -i, ac proinde eadem inde Medicamenta parari possunt, quæ in Θ -o dedimus.*

CAP. XIII.

De Plumbo.

AD tertiam progredimur Metallo-
rum Classẽ, quæ Metalla igno-
bilia minus dura continet, Plum-
bum scil. ac Stannum.

Præparationes sunt.

1. Purificatio. 2. Calcinatio. 3. Sub-
limatio. 4. Destillatio. 5. Extractio,
quibus addi possunt Mercurificatio,
Salificatio & Liquatio.

Plumbum Metallum est vilissi-
mum, constans ex Δ re indigesto Sa-
le aluminoso ac Φ io, naturam Φ ia-
lem æmulante.

Dicitur Saturnus, quia tũm ma-
crocosmico, tũm microcosmico Sa-
turno, id est, lieni consecratum sta-
tuitur. Græcè Μόλυβδος . German,
 Bley .

Vires. *Refrigerat, adstringit, incras-
sat, &c. libidinem reprimat, ulcera car-
nibus implet, cicatrice obducit, excre-
scentiisque liberat, ulceribus cheroniis,
quæ vocant, malignis, cancris & putre-
dinosi, tũm per se, tũm quibusdam aliis
permistum, convenit.*

I. PURGATIO.

Fundatur h dumque fluit, injice
aliquid ceræ vel axungię aurigarum
(Wagenschmier) ut efflagret, hinc ef-
funde in aquam (calidam.)

II. CALCINATIO.

1. Incineratoria.

Funditur plumbum, auctoque
igne ut olla candeat, continua agi-
tatione reducitur in cinerem, seu
calcem cineream.

2. Reverberatoria.

Unde Minium Officinarum.

Calx illa h continua agitatione
reverberatur ulterius ut rubescat.

N. *In reverberatione cave ne iterum
fluat, alioquin in plumbum de novo con-
vertetur.*

3. Cementatoria.

Unde Plumbum ustum Offic.

Fiat S.S.S. ex h bracteis & Δ re
pulverisato, uraturque hac ratione
 h : post unctionem sæpius abluatur &
resiccetur. Et hoc est plumbum u-
stum Officinarum, quod lavari po-
test, ut Cadmia. *Dioscorid.*

4. Immersiva.

Et si h nus beneficio cujuslibet li-
quoris acidi calcinari possit, quales
sunt, ∇ , $\sim$, Θ i, Dis , Θ -i, $\times$, & si-
mil. attamen solo ferè $\times$ in Offici-
nis contenti rarissimè reliquis uti-
mur.

Unde

1. Saccharum sive Sal h i.

2. Calcis h i, vel minii, q.v. affun-
de $\times$.

de ☒, stent aliquandiu, extrahaturque f. a. decantatos liquores filtra, humiditatemque abstrahendo coagula: sic habes Sal H_i, quod iteratis solutionibus ac coagulationibus, (primo in ☒, dein quoque in ∇,) purificari, & tandem ad crystallisandum reponi poterit, rejectis in operatione fecibus.

N. 1. *Quidam à Sale illo H_i ☒ aliquoties (3) cohobando abstrahunt, hinc affundunt ∇ cohobantque itidem vicibus tribus.*

N. 2. *Simili modo & ex H granulato sal elici potest, quod præstat priori.*

N. 3. *Si ☒ acuaveris ☒ u ☉ i, vel ☉ i, facilius negotium perficietur.*

N. 4. *Sal H_i crystallisatum si in cellam reposueris, liqueſcet paulatim, atque hac ratione ☉ H_i per deliquium acquiri potest.*

N. 5. *Fit ex hoc Sale & Balsamus H_i, quem vide in Lithargyrio.*

Aliter.

℞. Laminas aliquot H_i tenuissimas, suspende partim in cucurbita supra ☒, partim quoque ipsi ☒ immerge. Hinc destilla cum cohobiis: destillatum hoc, cum eo, quod in fundo remansit, filtra, addendoque cerussam, quæ laminis adhæret, digere aliquandiu: tandem lenissimo calore abstrahere aliquotam ☒ partem, residuumque reponere ad crystallisandum f. a. crystallos collectos purifica solvendo, coagulando. *Kesler, lib. I. cap. 17.*

2. Magisterium H_i.

Solutioni H_i instilla ☉ ☉ i p. i. & præcipitabitur.

Vires. *Saccharum & Magisterium (utriusque enim eadem ratio est,) intra corpus sumptum frigiditate sua libidinem extinguit.*

Dosis gran iij. v. vj.

Extrinfecus, arcet libidinem, si umbilicus & priapus eo inungantur. (N. Si vicissim mederi velis, utere Balneo Laconico, & inunge umbilico ☉ nucis muschate destillatum.) Mira quoque præstat in ulceribus corrosivis, malignis, cancris, impetiginibus, ambustis ac inflammationibus. Dissolvit tumores duros & scirrhosos, applicatur commode contusionibus, confertque inflammationibus rubedineque oculorum, in ∇ rosarum & euphrasie vel ciliis quoque impositum. Croll. Beg. Sennert. in Instit.

N. *Sal H_i cum ☉ ana in Crystallos concreſcit asthmaticis proficuos, vide c. 23. sub titulo ☉ i Saturnisati.*

3. Aliud Magisterium H_i, Lac H_i dictum.

℞. Solve laminas H_i in ☒. ☉ i rectificat. vel ∇, (ex ☉ & ☉ ana) decanta: solutioni affunde ∇ rectificat. vel aquam falsam, (i. e. aquam in qua sal solutum) & præcipitabitur H_i instar nivis, præcipitatum edulcora & exicca.

4. Calcinatio Vaporosa: unde Cerusa.

Suspendantur lamellæ H_i supra ☒, ut vapores ab aceto elevati circum-

cumeant. Sic adherescet paulatim Cerusa, quam derade, &c.

N. Sublimationem in Mercurificatione videre licet.

III. DESTILLATIO:

Unde

1. ♀ ardens.

2. ♂ flavum.

3. ♂ rubrum.

℞. Sacchar. hi (vel potius ♂ hi per deliq.) destilla per retortam vitream lutatam in excipul. capaciss. juncturis bene clausis, Δ gradatim adhibito, donec rubræ guttæ cadant, nihilque amplius extillet.

N. Destillatus hic liquor quatuor diversa menstrua exhibere aptus est. Spiritum scil. ardentem, ♂ flavum, phlegma, & ♂ rubrum: quorum separatio fit per retortam vitream in NB vel cinere, rec. piaculis scil. pro diversitate liquoris extillantis, mutatis.

Cognoscitur autem diversitas liquoris, ♀ ardens prodit sine ullis venulis in collo retortæ apparentibus, ♂ flavum, cum venulis obliquis, ceu vinum ardens: phlegma cum venulis rectis: relinquitur ♂ rubicundum infundo: phlegma separatur ab ♂ flavo seorsimq. suscipiendū est.

Vires. ♀ sudorificus est, hinc prodest in Peste, Melancholia Hypoch. Febribus ardentibus, Lue venerea, & sim.

Dosis gut. ij. iij. Tentzel.

N. 1. Venereum appetitum infringit.

N. 2. ♂ flavum & aliquot digestum rubescit.

N. 3. Cum spiritu & phlegmate sol-

vuntur & precipitantur perla ad tincturam inde conficiendam, vide tincturam Perlarum.

Cum ♂ flavescente Fit solutio ☉. vide de ☉.

♂ rubicundum mundificat ac sanat vulnera si illinatur.

☉ mundificat itidem vulnera.

Vide Beguin. lib. 2. cap. 4. Hartman. in Croll. Sennert. Institut. Kesler. lib. 4. cap. 57.

4. ♂ hi balsamicum.

℞. Balsamum hi Terebinthinatum, destilla per ☉, igne nudo gradatim adhibito. Primo stillat ♀. Terebinthinæ, tandem ♂ hi balsamicum; suscipe seorsim.

Vires. Maximarum est virium in cancris æsthiomenis & ceteris malignis ulceribus.

IV. EXTRACTIO.

Unde

1. Sulphur hi, seu ♂ supernatans.

℞. Mannæ hi, circula aliquandiu cum V rectificatis. abstrahere V gradatim: sic ascendet tandem & ♂ hi supernatans.

N. Si ♂ hoc cum V denuo circules tandem fragrantissimo imbuetur odore.

Vires. Maximarum est virium in affectibus pulmonum, phthisi, &c. Dn. D. Paulus Keller.

2. Tinctura.

℞. CrySTALL. hi cum ☼ fact. extrahe cum ♂ juniperi, ac rubescet ♂ abstrahere, si placet. & serva, vel digere cum V, iterumque abstrahere,

lii 2

N. Re-

N. Remanet materia post extractionem salis extrahendo idonea.

3. Alia.

R. CrySTALLOR. h (cum $\times$ factor. & edulcorator.) q. v. extrahe cum Ψ , filtra, digerendo defeca, (subfident enim feces,) abstrahere tandem Ψ , & remanet tinctura in fundo rubra. Kesler. lib. 4. cap. 70.

Dosis g. ij. iij.

4. Alia Tinctura hi elaboratior.

R. Sal hi crystallisat. q. v. affunde ∇ pluvial. sæpius (8.) destillatam, solveque quoad poteris & decanta. Decantatos liquores destilla in MB ad siccitatem. Hinc affunde $\sim$ mellis, circula per mensem, ac destilla cum cohobiis, multoties repetitis. Tandem abstrahere mellis $\sim$, remanentique Essentiæ, adde $\ominus$ ex $\odot$ hi extractum & cum Ψ ps ato, per mensem unum ac alterum circula. Hinc Ψ abstrahere remanebitque Magisterium seu Tinctura h rubicundissima.

N. Hic inferere placet quæ Etzlerus de h habet in Isagoge sua: Ex plumbo, inquit, conficiuntur medicamenta facientia ad longævitatē: Calcinetur plumbum per vapidi attractionem, & per menstruum debitum extrahatur tinctura: Hæc postmodum abstracto menstruo per debitam calcinationem & circulationem convertitur in lapidem rubicundum, pelucidum.

Uſus. Præstantissima est Medicina:

in Mania, Melancholia, Quartana, Phthisi, Lienem aperit, in Melancholia Hypochondriaca apprimè conveniens est.

5. Alia Tinctura, Manna hi dicta.

R. h laminat. q. v. extrahe tincturam cum $\sim$ hi essentificato, filtra & abstrahere.

V. MERCURIFICATIO.

Unde

1. S ius hi .

R. $\ominus$ hi , q. v. $\odot$ $\ast$, p. d. ad emin. 2. digit. digere in cinere $\odot$ ρ 14. Dein destilla & tandem auctiori $\triangle$ sublima. Flores tere optimè cum $\times$ $\ominus$ leque ac habebis S m currentem hi . Kesler. lib. 1. c. 29.

2. Aliter.

R. Calc. hi , (per ∇ ex $\ominus$ & $\odot$), optimè edulcorat. CrySTALL. $\odot$ purif ana sublima per cucurbitam tubulatam, flores tere cum $\ast$.

N. Antequam affundatur ∇ , digerenda est limatura h $\odot$ ρ (14) cum lixivio, ex $\ast$ $\ominus$ f g Ψ in ∇ vel $\times$ quo lixivio dein evaporato, h terendus est supra Porphy. Kesler. l. 4. c. 82.

3. Aliter.

Fiat lixivium ex ciner. clavell. lb . i. ciner. sarment. vitis. lb . iv. Ψ , lb . i. silic. ust. lb . ij. cum $\times$. In hoc lixivio solve h limat. & quando lixivium lactescit, injice Borrac. $\frac{1}{2}$. (scil. respectu hi injecti) ut solvatur: dein destilla gradatim, & extillabit tandem in receptaculum S currens.

SALI-

SALIFICATIO.

Sal hi verum.

$\mathcal{R}$. Materiam quę remansit post extractionem cum ooo juniperi peractam, sicca optimè, ut oleositas penitus consumatur: extrahe $\ominus$ cum $\otimes$. [sic extrahitur $\ominus$ quod ante extractionem impediabatur, quo minus resolvi poterat] abstrahere $\otimes$, ac repone ad crystallisandum, Crystall-

los clarifica abstrahendo $\vee$ & serva. *Basilus in Test. & hunc Tholdius.*

Vires, Refrigerat vehementer & exsiccat, proinde semen extinguit.

Dosis g. 4.

Extrinsècus medetur oculorum rubedini, ulceribusque totius corporis.

N. Si Oleum seu Liquorem expetis, per deliquium id ex sale habere poteris.

CAP. XIV.

De Stanno.

STannum est Metallum molle, album splendens cum livore quodam, constans ex Q uo puriore (in genere ignobiliorum,) molliore fugaciorque quam Metalla duriora, fixiore vero quam plumbum, & Δ re albo minus maturo.

Dicitur Hermeticis Jupiter, quod Jovi macrocosmico sympathice conveniat, & proinde Jovi macrocosmico, id est, Epatis; nonnullis, plumbum album. Germ. *Zin / Weißbley*.

Vires. Præterquam quod Epatis convenit, uteri morbis peculiariter quoque dicatur.

I. PURGATIO.

Funditur ad ignem, atque interfundendum superinjicitur aliquid sevi, cere, vel mellis, ut comburatur. Hinc effunde in ∇ m calidam.

N. Purgari quoque potest per sublimationem, vide infra.

II. CALCINATIO.

1. Incinerationis, &

2. Reverberationis.

Fiunt eodem modo, quod h calcinare docuimus.

3. Immersionis.

Fit itidem immergendo, liquoribus acidis ac corrosivis, ut in h , usitatissimè tamen per $\otimes$.

Unde

1. Sal Z is.

Vide Saccharum seu Sal hi , ad cuius modum ut parari & crystallari, ita & cum $\vee$ exaltari poterit.

N. 1. Nisi Z optimè fuerit reverberatus nihil effeceris.

N. 2. Simili modo & ex floribus Sal conficere licet.

Vires. Præstantissimum ac presentissimum est remedium in uteri suffocationibus, quas ad miraculum compescit, tam intrinsècus quàm extrinsècus adhibitum. Commendatur itidem extrinsècus ad omnia ulcera foetida, fistulas, cancrum, & alia esthiomèna.

Dosis g. ij. iij. iiij. & c. repetitis vicibus.

Iii 3.

2. Ma-

2. *Magisterium.*

Fit quoque simili modo per præcipitationem.

N. *Paravi quondam Magisterium Δ is solvendo scil. reverberatum in $\times$ precipitandoque per $\cup$ m Θ i, verum cum alia vice, idem ex calce Δ is, à Stannariis emptam meditarer, nihil effeci. Præcipitatio autem subsequuta est instillando urinam.*

Vires. *Eadem sunt cum priori.*

4. *Calcinatio Vaporosa.*

Similiter quoque ut in h_o dictum peragi potest.

III. *DESTILLATIO.*

Destillationi quoque eidem obedit, cum h_o, unde lectorem eò remittimus,

Hinc

1. Δ . *Diaphoreticus Beguini.*

$\mathcal{R}$. Δ . optimè limati vel calcinati, $\mathfrak{z}$ ij. $\mathfrak{z}$ t; $\mathfrak{z}$ iiij. Misc. & destilla per retortam, ex arena, vel igne nudo gradatim adhibito, idque in excipulum ∇ semiplenum & præcipitabitur pulvis, quem lava, exicca & serva.

N. 1. *Cum incipit destillare ignem suppressum adhibe, ut calor sit moderatus.*

N. 2. *Pulveris hujus origo potius $\mathfrak{z}$ io adscribenda est quam Δ i.*

N. 3. *Aqua residua $\cup$ m Θ i philosophico imprægnata, destillationi subjici poterit, ut inde habeatur $\cup$ m Θ i philosophicus, modo supra in $\cup$ m Θ i descripto.*

Dosis g. 4. 5. 6, Beg.

2. *Sulphur Δ is, seu $\circ\circ$ supernatans.*

Elici potest ex Manna Δ is: modum vide in h_o.

N. *Eadem ratione quoque fragrans reddi poterit.*

IV. *SUBLIMATIO.*

$\mathcal{R}$. Calc. Δ [e.g. per ∇] sublimata per ollas cucurbitæ tubulatæ impositas, ad modum quo flores Θ ii parantur. Nimirum calx illa per vices injicitur, tubulique foramen ab injectione obturatur.

N. 1. *Parum interest, an calcem vel limaturam Δ is receperis.*

N. 2. *Flores hi nihil aliud sunt quam Δ depuratum.*

Reliquæ Operationes perfici queunt ad modos, in plumbo datos.

V. *EXTRACTIO;*

Unde

Tinctura Basiliana.

$\mathcal{R}$. Laminas Δ is cimenta cum pumice (terna calcinatione restinctoria in Vino,) calcinato, subtilissimeque pulverisato, in ∇ bullo benè lutato & clauso, $\mathfrak{z}$ (5) per gradus Δ . Deinde derade pulverem de laminis, eique extrahe s. a. tincturam cum $\times$. Postmodum abstrahere $\times$, & habes tincturam Δ i. *Tholdius.*

VI. *SALIFICATIO.*

Unde

Sal verum.

$\mathcal{R}$. Residuum ex quo beneficio $\times$ tinctura prior Basil. extracta est, affunde ∇ m mellis, stentque per aliquot

quot $\oslash$ $\oslash$. Sic elicitur Sal, quod abstracta postmodum ∇ a mellis, fit conspicuum. *Tholdius.*

Vires. *Conducit ad Epilepsiam, Me-*

lancholiam, Vertiginem, Catarrhos, exiccat, præcipue qui ad oculos destilant.

Dosis g. 6. ad ℥j. vel ℥ij.

CAP. XV.

De Mercurio.

Metallis subjungimus Mineralia Metallis finitima, quæ si Semi-Metalla appellare libet, non magni refert. Suntque $\oslash$ $\oslash$ $\oslash$.

Mercurius nihil aliud est, quam liquor mineralis, seu metallicus volatilis, metallis & præ aliis $\odot$ i avide adhærescens.

Dicitur Argentum vivum, Hydrargyros. Arabicè Zaibar, vel Zibach. Barbarè Azock, Azoth. Germ. Quecksilber.

Est nativus (*de quo hic,*) & artificialis, è metallis extractus, qui & Mercurius corporum dicitur.

Nativus etsi nonnunquam per se ipsa natura operatrice, separatus inveniat: plerunque tamen ex terra minerali, quam cinnaberim vocant vi ignis evocatur. vide cap. seq.

Delectus.

Mercurius non æque bonus omnis existit, sed variat, tum ratione matricis, seu loci natalis, tum ratione inquinamentorum quibus nonnunquam per se in terrâ conspurcatus est, nonnunquam & à malevolis adulteratus venditur.

Natali loco censetur optimus, qui eruitur è mineris vicinis auro vel ar-

gento, & hinc præfertur Hispanicus & Ungaricus.

Inquinamentorum ratione prævalet, qui minus scatet commixtione arsenicali, antimoniali, saturnina, cadmiofa, quibus nonnunquam in terræ cuniculis venenosus redditur, hinc & qui minus falsaria artificis manu adulteratus est: adulterare enim eum adeo exactè norūt, (plumbi scil. & $\oslash$ ii beneficio Bismuthique commixtione,) ut quoque simul per corium transire æquè ea queant, adeoque difficile sit fucum cognoscere. Eapropter ne qua incautus decipiaris, non è re erit, hæc bonitatis signa observare.

1. Mercurius censetur bonus, qui per retortam propulsus nihil recrementi relinquit.

2. Qui in cochleari argenteo evaporationi super prunas expositus maculam cochleari relinquit flavam, aut albicantem, non nigram aut fuscam.

Vires. *Internè mundificat sanguinem ab inquinamento, præcipue venereo; Fugat lumbricos, difficilem promovet partus &c. Externe inunctus, sanat scabiem omnis generis, fugat pediculos, resolvit duros*

2. *Magisterium.*

Fit quoque simili modo per præcipitationem.

N. Paravi quondam Magisterium Zis solvendo scil. reverberatum in X præcipitandoque per Lm Di , verum cum alia vice, idem ex calce Zis , à Stannariis emptam meditarer, nihil effeci. Præcipitatio autem subsequuta est instillando urinam.

Vires. Eadem sunt cum priori.

4. *Calcinatio Vaporosa.*

Similiter quoque ut in Ho dictum peragi potest.

III. *DESTILLATIO.*

Destillationi quoque eidem obedit, cum Ho , unde lectorem eò remittimus,

Hinc

1. Z . *Diaphoreticus Beguini.*

R . Z . optimè limati vel calcinati, Zij . Q .t; Ziiij . Misc. & destilla per retortam, ex arena, vel igne nudo gradatim adhibito, idque in excipulum ∇ semiplenum & præcipitabitur pulvis, quem lava, exicca & serva.

N. 1. Cum incipit destillare ignem suppressum adhibe, ut calor sit moderatus.

N. 2. Pulveris hujus origo potius Q .io adscribenda est quam Zi .

N. 3. Aqua residua Lm Di philosophico imprægnata, destillationi subjici poterit, ut inde habeatur Lm Di philosophicus, modo supra in Lm Di descripto.

Dosis g. 4. 5. 6, Beg.

2. *Sulphur Zis , seu O supernatans.*

Elici potest ex Manna Zis : modum vide in Ho .

N. Eadem ratione quoque fragrans reddi poterit.

IV. *SUBLIMATIO.*

R . Calc. Z [e.g. per ∇] sublimata per ollas cucurbitæ tubulatæ impositas, ad modum quo flores S ii parantur. Nimirum calx illa per vices injicitur, tubulique foramen ab injectione obturatur.

N. 1. Parum interest, an calcem vel limaturam Zis receperis.

N. 2. Flores hi nihil aliud sunt quam Z depuratum.

Reliquæ Operationes perfici queunt ad modos, in plumbo datos.

V. *EXTRACTIO;*

Unde

Tinctura Basiliana.

R . Laminas Zis cementa cum pumice (terna calcinatione restinctoria in Vino,) calcinato, subtilissimeque pulverisato, in F bulo benè lutato & clauso, O P (5) per gradus Δ . Deinde derade pulverem de laminis, eique extrahe s. a. tincturam cum X . Postmodum abstrahere X , & habes tincturam Zi . *Tholdius.*

VI. *SALIFICATIO.*

Unde

Sal verum.

R . Residuum ex quo beneficio X tinctura prior Basil. extracta est, affunde ∇ m mellis, stentque per aliquot

quot $\oslash$ $\oslash$. Sic elicitur Sal, quod abstracta postmodum ∇ a mellis, fit conspicuum. *Tholdius.*

Vires. *Conducit ad Epilepsiam, Me-*

lancholiam, Vertiginem, Catarrhos, exiccat, præcipue qui ad oculos destilant.

Dosis g. 6. ad $\mathfrak{z}$ j. vel $\mathfrak{z}$ ij.

CAP. XV.

De Mercurio.

Metallis subjungimus Mineralia Metallis finitima, quæ si Semi-Metalla appellare libet, non magni refert. Suntque $\mathfrak{z}$ $\mathfrak{z}$ $\mathfrak{z}$.

Mercurius nihil aliud est, quam liquor mineralis, seu metallicus volatilis, metallis & præ aliis $\odot$ i avide adhærescens.

Dicitur Argentum vivum, Hydrargyros. Arabicè Zaibar, vel Zibach. Barbarè Azock, Azoth. Germ. Quecksilber.

Est nativus (*de quo hic,*) & artificialis, è metallis extractus, qui & Mercurius corporum dicitur.

Nativus etsi nonnunquam per se ipsa natura operatrice, separatus inveniat: plerunque tamen ex terra minerali, quam cinnaberim vocant vi ignis evocatur. vide cap. seq.

Delectus.

Mercurius non æque bonus omnis existit, sed variat, tum ratione matricis, seu loci natalis, tum ratione inquinamentorum quibus nonnunquam per se in terrâ conspurcatus est, nonnunquam & à malevolis adulteratus venditur.

Natali loco censetur optimus, qui eruitur è mineris vicinis auro vel ar-

gento, & hinc præfertur Hispanicus & Ungaricus.

Inquinamentorum ratione prævalet, qui minus scatet commixtione arsenicali, antimoniali, saturnina, cadmiofa, quibus nonnunquam in terræ cuniculis venenosus redditur, hinc & qui minus falsaria artificis manu adulteratus est: adulterare enim eum adeo exactè norūt, (plumbi scil. & $\mathfrak{z}$ ii beneficio Bismuthique commixtione,) ut quoque simul per corium transire æquè ea queant, adeoque difficile sit fucum cognoscere. Eapropter ne qua incautus decipiaris, non è re erit, hæc bonitatis signa observare.

1. Mercurius censetur bonus, qui per retortam propulsus nihil recrementi relinquit.

2. Qui in cochleari argenteo evaporationi super prunas expositus maculam cochleari relinquit flavam, aut albicantem, non nigram aut fuscam.

Vires. *Interne mundificat sanguinem ab inquinamento, præcipue venereo; Fugat lumbricos, difficilem promovet partus &c. Externe inunctus, sanat scabiem omnis generis, fugat pediculos, resolvit duros*

duros tumores. De collo suspensus, praeservat à peste, & (ut nonnulli volunt,) ab incantatione, fascinationeque. Imo quoad ejus preparata, nulla res in Officinis est, si ☿ excipias, ex qua major medicamentorum supellex elici possit, quam ex ☿io. Suppeditat enim purgantia, sudorifera, mundificantia vulnera, acrimoniam, (praecipue in Gonorrhœa,) lenientia, ut patebit in formis medicamentorum inde paratis.

Usus ☿ii crudi internus & externus est. Intrinsecus tamen rarius adhibetur, extrinsecus saepius. Modus applicandi intrinsecus est in pilulis, e. g. Barbarossæ. Quinimo cum certo quodam succo pulverisari ac exhiberi potest.

N. Si ☿m, (sive crudum, sive preparatum,) exhibere intrinsecus volueris, convenientius in pilulis exhibetur, quam in alia aliqua medicamenti forma, ne dentes scil. quibus noxius est tangat.

Usus externus est in unguentis, (in quibus penitus disparet,) in Emplastris, (quæ in scabie) complicaturis saltem articulorum adhibentur.

Preparationes ☿ii sunt.

1. Purgatio. 2. Calcinatio & Præcipitatio. 3. Sublimatio. 4. Destillatio. 5. Extractio. 6. Liquatio. 7. Salificatio.

I. PURGATIO.

Purgatur ☿. 1. Expressione, per corium, qua fecibus crassis in corio remanentibus ☿ transit.

N. Et metalla si bene admixta sint simul transeunt.

2. Lotione.

Lavetur autem vel per ☿ simpliciter, aut cum ☉ mixtum, vel per lixivium calcis vivæ, & cinerum clavellatorum, vel etiam per lixivium saponariorum, saepius nimirum cum his agitando, & vicissim à sordibus eluendo.

Quinimo purgatur quoque agitatione forti cum ☿ in vitro obturato, separatur enim nigredo ad latera,

3. Destillatione.

Nimirum destillatur in arena per retortam igne sat forti, idque per se, id est, sine additione, vel addito sale ☿i, calce viva, & simil. Optimè vero purgatur amalgamando cum metallis perfectis, ac postmodum per retortam, à corpore admixto separando.

N. 1. Sequestrari quoque potest ☿ purissimus, per reductionem ex ☿to.

N. 2. Purgationes quò saepius iteraveris eo puriorem ☿m colliges.

II. CALCINATIO & PRÆCIPITATIO.

Calcinatio ☿ii communiter præcipitatio dici solet, voce tamen minus accurata, & nimis stricta, quippe quæ solam secessionem ad fundum sonat: nihilominus tamè morem hunc sequar, calcinationemque præcipitationis voce exprimam, adeoque ☿s calcinatus nomine præcipitati veniet, qui vel sine Metallis vel cum Metallis.

Est itaque sine Met.

1. *Præcipitatio ☿ per se.*

R. ☿ puriss. ℥ij. vel q. v. injice in phiolam, (peculiariter in hunc usum factam, infernè scil. latam, supernè compressam, intus rostro angustissimi orificii in ventrem usque producto,) ut tantummodo fundus operiatur: phiolæ exactè ad æquilibrium in arenam collocatæ, [ut ☿ æquali crassitie ubique fundum tēgat,] subdatur Δ primo lentus, post fortior, donec ☿ in pulverem rubicundissimum instar cinnaberis conversus sit: hunc abluere Δis cordialibus, vel V.

N. Labor est multorum dierum (30.)

Vires. Sudores valdè movet, luem ☿ sexies vel septies exhibitus penitus eradicat. Febres omnes tollit. Lumbricos eliminat.

Dosis à g. iiij. ad vj.

N. 1. Ut plurimum vomitum quoque movet sat violentum.

2. Præstantior erit præcipitatus, si fiat cum $\frac{1}{3}$. ☿is, vel ☿ a.

Sennert. Institut. Harman. in Croll. Tentzel. Beguin.

3. Potest quoque præcipitari eadem ratione ☿ amalgama ☿is ☿ ☿ a, de quibus Crollius. Præcipitavi aliquando, inquit, amalgamata ☿is ☿ ☿ a, seorsim per duos annos, ☿ quamvis pulverem rubicundum nanciscerer, tamē nondum erat debitè fixus, nec in usum Medicum commodè adhiberi poterat, sine ulteriori præparatione, Hæc Crollius,

Verum me herclè quia præcipitatus per se exhibetur, quid vetet, quo minus præcipitatus hic ☿is, ☿ risvè exhiberi possit, non video.

2. *☿ præcipitatio per silices.*

R. ☿ ii puri ℥ij. aut ad summum iij. Silicum magnitud. fabar. lb. ij.

Detine in Δe arenæ, [aliquoties circumvolvendo, ac ☿ m lateribus adhærentem detrudendo,] donec ☿ planè fuerit præcipitatus, & silicibus adhærescat: Hinc ☿ m à silicibus cōcussione separa ac serva.

Vires ac Dosis convenit cum præcedenti.

Hartmann. in Croll. Kesler. lib. 1. centur. 50.

3. *☿ fixatus. Panacea.*

R. ☿ viv. purg. ℥iiij. ☿ citrin. ℥ij. * ℥iβ. Misc. exactè; donec nihil ☿ appareat. Postea sublima, sublimatum semper de novo cum fecibus tritum sublima iterum, tandem auge Δ, ut candescat: Id quod in fundo remanet fixum, medicina est secretissima.

Vires. Omnes humores noxios exiccet, perque diaphoresin expellit.

Dosis ℥β. ℥j. 3β.

4. *☿ præcipitatus per ☿☿ ☿.*

R. ☿ ii. purgat. lb. β. affunde ☿☿ ☿ per camp. lb. i. digere per dies (2.) in arena, ac destilla postea per ☿ m vitream, cum cohobiis tribus. Quarta vice, si libet aliquid recentis ☿☿ ☿ affunde, Δ mque in fine auge, ut ☿ incandescat: sic massam habes al-

bam, quam postquam aqua calida abluta ea fuerit, tere, inque phiola saltem gossypio obturatâ Δ i arene vehementissimo per $\oslash$ (octo) committe, ut si quid vivi superfit $\oslash$ ii, sublimetur. Hunc denique $\oslash$ m fixum trina desuper ∇ incensione ulterius correctum serva.

N. Eodem modo poterit quoque $\oslash$ precipitari cum $\oslash$ u $\ominus$ i.

Vires. Purgat omnes vitiosos humores, resolvit catarrhos, contra infirmitates ex humorum putredine remedium est, quo in morbis deploratis vix experiri licet presentius, hinc utile est in Hydrops, Podagra, Lue venerea, Venenis, Peste, Febris, Ulceribus malignis, Scabie.

Dosis à g. iij. ad vj.

Croll. Sennert. in Institut. Beguin. Untzer. de $\oslash$.

5. $\oslash$ precipit. per $\oslash\oslash$ $\ominus$ i rubic.

R. $\oslash$ purific. q. v. digere cum $\oslash\oslash$ $\ominus$ i rubicundo, donec sub formâ liquidâ penitus $\oslash$ lateat: Abstrahere $\oslash\oslash$ per $\oslash$ m in arena, & restitabit precipitatus in fundo.

N. Ex hoc fit vitrum $\oslash$ ii, quod vide infra.

Disput. Chymico-Med. Hartmann. 7. th. 127.

6. $\oslash$ precipit. per $\oslash$ m $\ominus$, $\oslash$ ius Corallatus.

R. $\oslash$ purific. $\oslash$ m $\ominus$ i, optimè rectific. ana $\oslash$ iiij. digere, ut solvatur penitus $\oslash$. Hinc abstrahere $\oslash$ m $\ominus$ i in

arena per phiolam longi colli.] $\oslash$ io relicto trito affunde denuo tantundem novi $\oslash$ $\ominus$, ac abstrahere idque vel tertiâ vice, videbis in fundo $\oslash$ m corallatum elegantem, quem Δ l. paululum igniendo calcina.

Dulcis est & sine corrosiva facultate.

Usus idem est qui Corallini & quidem felicior. Croll. Hartm. in Croll.

7. $\oslash$ Precipitatus per ∇ ovorum.

R. $\oslash$ purific. q. v. affunde ∇ destillatam ex ovis ad duritiem coctis, & precipitabitur in pulverem. Huic pulveri affunde sæpius ∇ eandem destillatam scil. à putaminibus ovorum calcinatis, cohobaque igne cinerum, donec $\oslash$ sit conversus in pulverem rubrum & dulcem.

N. Paracelsus vocat Balsamum.

Vires. Curat ulcera colli vesicae, etiam quæ æstimantur incurabilia, sanat vulnera & ulcera externa. Untzer.

8 Precipitatus per Tincturam Smiridis, Precipitatus miraculosus dictus.

Calcina Smiridem Δ violento, donec virescat, & lateribus $\times$ buli adherescat, [aliquot horarum spacio fiet.] Extrahe dein Tincturam per Δ . (vel ∇ opt.) decanta & abstrahere ad oleositatem.

R. Hujus Tincturæ $\oslash$ j. $\oslash$ ii $\oslash$ iiij. confunde, & precipitabitur $\oslash$ in momento: $\oslash$ m hunc, l. Δ in $\times$ bulo candefac per horâ, postea edulcora.

Vires.

Vires. Purgat leniter $\alpha\omega$ $\epsilon\iota\alpha\tau\omega$.

Dosis gran. 3. 4.

N. Quis hic purgat tantummodo per inferiora si horis duabus ignatur, sin vero horis quinque vel sex, evadit fixus ac diaphoreticus.

2. Aptior erit Smiris ad Tincturam eliciendam, si aliquoties in ∇ antea extinguatur.

Beg. Gluckr. Kest. lib. 3. c. 42.

De solutione in ∇ communi.

9. Præcipitatus communis.

R. ϕ puriss. p. i. ∇ p. ij. solve ac præcipita affundendo scil. ∇ am sal-
sam vel abstrahendo ∇ per destilla-
tionem cum cohobiis tribus. Præci-
pitatum edulcora iteratis ablutioni-
bus, vel reverbera ut à spiritibus ∇
liberetur.

Vires. Purgat per inferiora & su-
periora.

Dosis à g. 6. ad 12.

Beg. Hartm. in pract.

CORRECTIO SEU RECTIFICA- TIO PRAECIPITATI.

1. Dissolve præcipitat. bulliendo
in $\times$ acri per hor. 6. &c. [ut totus
dissolvatur,] dissolutioni superfun-
de ∇ vel $\circ\circ$ ϕ , & præcipitabitur de-
nuo, ablue igitur & sicca.

Dosis g. 4. 5. 6. Untzer.

2. Digere præcipitat. per diem
cum spiritu Θ -i, hinc abstrahere Δ
forti, (alii cohohant aliquoties,) su-
per ϕ m affunde ∇ ad eminent. di-
git. 2. digere (2) ϕ decantaque, ali-

um ∇ denuo affunde, idque tertia
vice repete. Sennert. Instit.

Vires. Purgat per inferiora.

N. Alii abstrahunt ∇ & cohobant
aliquoties.

3. Imbibe præcipitatum commu-
nem, [flavum vel album ∇ a rosa-
rum aliquoties ablutum,] cum ∇
opt. ac camphora ana vicissimque
 ∇ l. Δ evoca.

Vires. Purgat per inferiora, præcipue
materiam febrilem. Utilis quoque est in
Peste morbisque Epidemius.

N. Ante Paroxysmum cum Theria-
ca exhibetur.

Dosis à g. 3. ad 6 Hartm. in Croll.

10. ϕ præcipitatus incarnatus.

4. R. ϕ ζ ij. solve in ∇ ζ ij. solutio-
ni adde ∇ calidæ ζ ij. ac infunde po-
stea urinam sani hominis recentem,
& præcipitabitur ϕ incarnatus ∇ a
eluendus. Hartm. in Croll.

Vires. Solum secessum movet.

Dosis à gran vj. ad x.

11. ϕ Præcipitatus luteus.

Fit, si loco urinæ, solutioni prioræ
instillaveris $\circ\circ$ ϕ , p. d. sic præcipita-
bitur ϕ luteus, quem similiter lotio-
ne edulcora. Hartm. in Croll.

Vires. Vires & Dosis eandem cum
priori obtinet.

12. Alius ϕ præcipitatus Θ -latus
fixus, dulcificatus.

R. ϕ purific. solve in ∇ [ex Θ -
is ij. & Θ p. i.] abstrahere & coho-
ba vice tertia: Hinc affunde $\sim$ m
 Θ -i rectificat. destillaque cohoban-

do, (6) postea affunde ∇ , cohoba-
que itidem aliquoties (decies) præ-
cipitatum eduleora Δ is cordialibus
ac serva. *Kesler. lib. 1. c. 2.*

13. *Præcipitatio ☿ ii egregia.*

Fac ∇ ex $\odot$ lb ij. $\ominus$, lb. i. $\odot$ non
calcinat. $\text{℥}x$. $\ominus$ $\text{℥}vj$. In hac ∇ solve
 ☿ purgat. quantum ∇ solvere po-
tis est, [alioquin non libenter fit
præcipitatio,] solutioni affunde ∇
fontan. frigid. $\text{℥}ij$. $iiij$. stent aliquot
horas extra Δ , ut præcipitetur ☿ ;
post affunde multum Δ æ frigid. at-
que repone ad subsidendum, præci-
pitatum edulcora, iterata ablutione,
ac digere in vitro lati orificii sive $\times$
I. Δ . ad siccitatem. Exiccato huic
præcipitato affunde denuo $\times$ acerr.
p. $iiij$. digere in MB per diem unum
ac alterum in cucurb. probè obtura-
ta, tandemque ut ante in vitro lati
orificii exicca, *Hartmann. in Croll, Sen-
nert. Institut.*

Dosis gran. I. ad v. vel vj.

De Præcipitatis cum Metallis.

I. *Præcipitatus ☉laris.*

℞ . 1. $\odot$ puri & in granula re-
ducti $\text{℥}ß$. solve in ∇ ex $\ominus$ [sine $*$]
facta.

℞ . 2. Vit. ☿ ii hyacinth. $\text{℥}ß$. solve
in ∇ .

℞ . 3. ☿ ii purgat. $\text{℥}iiij$. solve simili-
ter in ∇ .

Solutiones omnes confunde, ab-
straheque ∇ per $\times$: hinc novam ∇
affunde, sæpiusque identidem evoca,
idque tantisper, donec præcipitatus

in ignita ferrea lamina nullum pe-
nitus fumum de se emittat. Postea
præcipitatum totum calcina sub te-
gula, ut ∇ omnes dissipentur.
Tandem ab eodem ∇ sexies destilla,
atque denuo ☿ sub tegula lente
igniando calcina.

*Vires. Summum est remedium mun-
dificativum sanguinis ac totius corporis
in lue venerea. Magnum quoque fert
solamen in Hydrope, pellit aquam per uri-
nam, & exiccat fontem. Prodest quoque
in caduco, colica, quartana; ulceribus
malignis ac cancris subvenit, & simil.
Harim. in Croll.*

2. *Præcipitatus ☉laris regulinus, seu diaphoreticus.*

℞ . 1. Regul. ☿ . $\text{℥}j$. solv. in ∇
vel ∇ .

℞ . 2. $\odot$ fin. $\text{℥}ij$. solve in ∇ .

℞ . 3. ☿ purgat. $\text{℥}iv$. solve itidem
in ∇ .

Confunde & abstrahere ad siccita-
tem in arena. Hinc edulcora aqua &
spiritum ☿ aliquoties (septies) de-
super cohoba, subinde novum spiri-
tum affundendo. Tandem edulcora
denuo, ac ∇ ternâ vice inde destilla,
ad siccitatem pulveris flavi.

*Vires. Præstantissimum est sudorifi-
cum in omnibus morbis, qui diaphoresin
requirunt.*

Dosis gran. 3. 4.

N. Ut regulus eo feliciter solvatur, im-
bibe aliquoties ejus pulverem ∇ , hinc
solve.

3. *Hercules Bovii.*

Huic

Huic finitimus est Hercules : [potius aurum vite,] Bovii qui nihil est aliud quam ☿ precipitatus ☉laris cum vitro ☿ ii conjunctus.

Nimirum :

℞. ☉. purific. ℥j. ☿. purific. ℥iv. utrumque solvit seorsim in ☿. Solutionem utramque confusam destillat (△ graduali, & in fine, aucto) per retortam : precipitatum quod in fundo remansit, ut & sublimatum, quod parietibus, vel collo retortæ adheret, solvit iterum in ☿ nova, & destillat, idque repetit tantisper, donec tota materia in precipitatum convertatur. Postea calcinat supra ferrum ignitum ad figendos spiritus corrosivos, & denique edulcorat.

Vires. Ex mente Bovii omnibus aliis catartecorum speciebus antecellit : Estque domitor vermium, Luis ☿, Petechiarum, Pestis, Quartana, & aliorum incurabilium morborum.

Dosis à g. iij. ad vj. vel viij. cum Saccharo rosato, & in ovo vel brodio, vel in pilulis, inprimis, si conjungatur cum Scammonio, & humectetur ☿ vite, quæ desuper comburatur. Tentzel. sect. 3. panchymag. Mercuriali.

4. Aurum vite, Hartmann.

1. ℞. ☉ purgat. ℥β. solve in ☿ ℥ij. servando solutionem in calido.

2. ℞. Mercurii crud. purific. ℥vj. solve in ☿ commun. lb. i. utramque solutionem mixtam, [qua mixtione apparebunt omnia nigerrima,] ex arena per ☿. l. △. gradatim aucto,

destilla, donec, quæ in fundo, rube-
scant, & cucurbita tandem subtus
candeat : Exemptum dein pulverem
sub capula in catillo, subinde cum
ferreo baculo calcina, donec ☿ ab
☿ probe evanuerint : Abluè postea
☿a dulci omnem falsedinem & ex-
tremò ☿ correctum ab eodem sepi-
us per cohobia destilla.

Usus ejus egregius est in Peste, ut & alius morbis quam plurimis.

N. Fit ☿ ad hoc opus.

℞. ☿ is ex ☿, ☉ & ☉ ana factæ
℥iv. * ℥j. Misc. & destilla per alemb.
ex arena.

5. Aurum vite aliud.

℞. ☿ purific. ℥v. ☉ puriss. lami-
nat. ℥β. F. amalgama quod abluatur
☿, donec omnis nigredo ablata sit.

Postea impone in ☿m, & affunde
☿m, [ex ☿ p. ij. & ☉ p. i.] digere-
que, [in cineribus vel arena,] ut sol-
vatur ☿ & ☉ in fundo sub forma
pulveris remaneat : dein destilla au-
gendo in fine △m, ut fundus retor-
tæ incandescat, omnesque spiritus
corrosivi prodèant. Vasis refrigera-
tis, tere materiam, abstractamque
☿m iterum affundendo cohoba, &
invenies in fundo pulverem rubi-
cundum, quem collige, abjiciendo
quod ad latera retortæ fortè fuerit
sublimatum. Hinc candefac lami-
nam ferream, cui optimè candescen-
ti, insperge pulverem illum Mercu-
rialem, non modo ut optime exicce-
tur, sed & ut id quod volatile restat,

evaporet. Hinc aufer & reserva in vase clauso.

Vires. Purgat per secessum lente sine omni etiam vomitu, nisi scil. ventriculus, impuritatibus refertus sit. Summum arcanum est in Hydrope, Lue gallica, & omnibus cutaneis affectibus, atque defluxionibus, ut & ubi corpus scater pituitosis humiditatibus.

Dosis à g. iij. ad viij. cum Terebinth. pauxillo aut extracto aliquo. Hartman, in pract. p. 12. confer Sennert. in Institut.

6. *Præcipitatus viridis seu venerereus.*

℞. Mercurii purificat. ℥iij. solve in ∇ commun. in eadem ∇ solve & Q is ℥ß. conjunge solutiones ac abstrahere in arena, urgendo in fine Δ m, ut maxima pars spirituum tollatur. Præcipitatum exicca ac digere cum $\times$ in MB O ac O : ultimo fac bullire, ut purissima pars Mercurii in $\times$ solvatur. Hinc decanta & abstrahere atque sicca sine lotionem.

Vires. Est specificum in Gonorrhæa virulenta, quam nimiam tollit, insufficentem promouet, ideoque singulis diebus continuandus ejus usus est, donec omnis fluxus sedatus sit.

Dosis à g. ij. ad viij. Hartmann, in Croll.

N. Signum boni præcipitatis est, si aurum fortiter cum eodem fricatum, non dealbetur, ut solet ex cōtactu Mercurii.

Huc

7. *Vitrum Mercurii (nare.*

℞. Q præcipit. [per O O O i rubic] ℥ij. Cæ calcinat. & $\times$ ana ℥j. Misc. & sublima. Sic ascendit $\times$, relictis in fundo Mercurio & Cæ instar auri purissimi, inde H bulo & da ignem fusionis, ut in vitrum simul abeant. Vid. Diss. Chym. Med. Hartm, 7. th. 127.

8. *Vitrum ex Q vitæ, Succinum O ii.*

℞. Q m vitæ, abstrahere per O m partes minus fixas, reliquum fundatur igne forti in vitrum, quod transparens opacum, vel si diutius in igne contineatur, Hyacinthinum evadit.

N. 1. Dicitur aliis succinum O ii, quia nihil aliud esse videtur quam vitrum O ii, non Q ij.

2. Si abstractio partium minus fixarum fortius urgetur, extillat vicissim liquor instar butyri O ialis.

III. *SUBLIMATIO.*

1. *Mercurius sublimatus Officinarum.*

℞. Q in ∇ solut. O i exiccat. O decrepit. ana Misc. exacte & sublima ex cucurbita humili. Gluchbrathin Beguin.

2. *Aliter optimus pro Q dulci conficiendo.*

℞. Q purific. O rubific. O decrepit. ana lb 1. O ℥iij. Misc. exacte, aspergendo modicum $\times$, sublimaque ut dictum.

Iam denuo.

℞. Q O ti illius lb 1. O decrep. ℥xij. O rubific. ℥iij. M. sublima.

Itē.

Iterum,

℞. ☿ anti illius, ℔. i. ☉ decrepit.
℥xij. M. sublima.

N. *Puriorem Mercurium ☿m si desideras, reitera adhuc sublimationem, sed sine additione. Beg. Vntzer.*

3. ☿tus Regulinus.

℞. ☿ purificat.

Regul ☿iana ℔. ℔.

☉i rubric. ℥iiij.

☉is fuf. ℥vj.

Misc. & sublima ex sublimatorio vitreo, desuper fundendo ☿: sublimatum misce cum ☉, ac sublima denuo, idque vice tertia.

Vires. *Inferuire commodè potest Mercurio dulci aliisque Medicamentis, ex ☿☿ preparandis.*

4. ☿ dulcis vulgaris: Draco mitigatus.

℞. ☿ anti ℥viiij. ☿ crud. purific. ℥vj. Misc. exactè in mortario lapideo, vel super porphyritem, donec Mercurius vivus amplius conspici nequeat. Hinc sublima calore arenæ in Phiola leniter saltem obturata & sublimabitur totus ferè Mercurius, adhærescetque lateribus Phiolæ, remanentibus in fundo fecibus, quas una cum nigricante materia collo phiolæ adherente, rejice. Hinc sublima denuo, idque vice tertia, rejectis semper fecibus, ut dictum.

N. 1. *Si purum insipidumque secunda sublimatione obtinueris, acquiesce, multa enim sublimatione infringitur vis purgatrix.*

N. 2. *Alii addunt quoque Colchotar.*

N. 3. *Optimum Mercurium dulcem conficies ex ☿☿to regulino, & Mercurio ex ☿io.*

Hartman. in Croll.

Vires. *Omnes humores noxios sine perturbatione blandè expurgat, unde vel infantibus exhiberi poterit.*

Dosis: *Dari quidem potest ad ℥℔. Verum ut eo citius operationes suas perficiat, nec diu in corpore delitescat, acutè solet purgantibus aliis fortioribus, e. g. Diagrid. Trochisc. Alband. & simil. Daturque cum iisdem à gran. viij. ad xv. & plur.*

Hartmann, in Croll. Sennert. in Institut. Tentzel.

5. *Alius.*

℞. Mercurii in ☿u ☉i soluti & edulcorati.

Mercurii crudi ana.

Sublima aliquoties ut dulcis fiat.

Vires. *Lente purgat per inferiora.*

Dosis à g. vj. ad xij.

N. 1. *Eodem modo dulcescit ☿ Mercurius præcipitatus luteus si per se sublimetur, dulcescat usq; leniter alvum movet.*

Dosis g. viij.

2. *De usu: Ex omnibus hisce Mercuriis dulcibus potest parari ☿a utilissima ad inflammationem, fistulas & ulcera maligna, non tantum detergenda, sed etiam cicatrifanda, præcipue in Lue venerea, valet etiam ad scabiem, sine noxa penitus curandam.*

Nimirum:

Projicitur ☿ recens, in aquam bullien-

lientem, relinquiturque aliquandiu, hinc filtratur, in filtraturę lb. i. dissolvitur bulliendo Mercurii dulcis, q. s. colatur & servatur. Fallopius vocat ∇ m aluminis. *Hartm. in Croll.*

6. *Mercurius Δ tus rubeus non corrosivus, Arcanum Crollinum.*

$\mathcal{R}$. Mercurii optimè purgati, lb. i.
 $\odot$ i, optimè purificat.
 $\oplus$ i, ad rubed. calcinat, ana lb. ij.

Pulverisentur & misceantur optimè, subinde irrorando & incorporando cum $\times$ acerrimo, donec dispereat penitus Mercurius. Hinc sublima ex arena, in cucurbita lutata, cum capitello, & exit primum phlegma, dein auctiori Δ , viginti quatuor horas continuato, sublimabitur, sublimatum proximè à materia rubeum, paulo altius flavum. Utrumque rubeum ac flavum, cum $\odot$ lb. i. & $\odot$ leniter calcinati, lb. i. misce impastaque cum phlegmate $\mathcal{H}$, sublimaque denuo ut prius (horis duodecim,) & ascendit iterum sublimatum rubicundum ac flavum, collige singula seorsim, rubicundum elue ∇ is cordialibus, ac efflagrare desuper sine ∇ ; flavum calcina igne mediocri, ut rubescat, hinc elue similiter ac corrige cum ∇ desuper accenso.

N. Feces nigricantes cum Mercurio in capitellum ascendentes abjiciantur in singulis sublimationibus.

Vires. Purgat, per inferiora præcipuè, magnumque secretum in Hydrope, morbo Gallico, Podagra, Scabie, Ulceribus, Cancro, &c. *Crollius.*

7. *Modus compendiosior, Laudanum Mercuriale, sive Metallicum.*

$\mathcal{R}$. Salis extracti ex $\odot$ ∇ is, (ex $\oplus$ & $\odot$ ana fact.) $\mathfrak{z}$ vj.

$\mathfrak{z}$ purific. $\mathfrak{z}$ ij.

$\odot$ purific. $\mathfrak{z}$ ij.

Pulverisa ac misce optimè impastando cum $\mathcal{H}$ sublimaque, ut dictum, sic ascendit pars, quædam alba, quædam lutea, quædam crocea, quædam rubicundissima, collige croceam ac rubicundam, abjectis cæteris, sublimaque denuo per se ex arena igne sat forti, ac omnia rubefient: hinc elue ac corrige ∇ desuper accendendo.

Vires. *Easdem habet cum precedenti.* *Hartm. in Croll.*

8. *Manna Mercurii, seu Mercurius dulcis $\odot$ laris.*

$\mathcal{R}$. Mercurius dulcis vulgaris, q. v. tantisper sublimationibus iteratis eleva, donec in fixos abierit Cryсталlos, postmodum in liquorem solvito.

$\mathcal{R}$. Hujus part. iij. $\odot$ calcin. p. i. Misc. ac digere per mensem, cohoba donec in cucurbita instar ceræ fluat.

Vires. *Ad summum Medicinæ gradum Mercurius ita redactus est, & in Epilepsia, & morbis Venereis admiranda virtutis.* *Tentz.*

N. Egomet Mercurium dulcem ter sublimatum, miscui quondam cum Δ a foliata, sublimationemque adhuc quarta vice iteravi, quibus peractis sublimationibus, restantem materiam igni subjeci fusorio, ut quid Δ e restaret colligerem, verum sine commodo, quippe Δ cum Φ penitus fuit sublimata, vis autem illius sublimari sudorifera potius fuit, quam dejectoria.

Ad Φ Ω pertinet quoque:

9. Cinabaris Officinarum artificialis.

R. Δ is commun. z iij. vel iiij. Huic liquefacto infunde Mercurii vivi lb i. spatulâ ligneâ benè agitando incorpora, donec Mercurius à Δ e planè consumptus videatur. Hinc massam refrigeratam tere super marmore, atque sublima, ex sublimatorio lutato; igne primo leni, dein auctiori, &c. Primo ascendit fumus citrinus, paulatim rubescens. Quando itaque fumus nigrorubeus ascendere incipit, urge igne violentissimo horas quatuor vel quinque, & sublimabitur cinnabaris adhærescetque lateribus, quàm exime, rejectis fecibus in fundo & capitello.

Paracelsus in Chirurg. lib. i. manual. pag. 702. Brendel.

Aliter.

R. Δ z iij. Φ z iij. M. ac Δ aliquantulum efflagrare sine, ut pulvis remaneat niger: hinc sublima semel ac iterum, ut cinnabarim nanciscaris rubcam.

IV. DESTILLATIO.

I. O z ii Mercuriale, seu Butyrum z ii: Lignorum gummosus.

R. z ii puriss. Φ Ω ti ana Misc. exactè in mortario lapideo, & destillentur per Ω m vitream ex arena Δ primo mediocri: sic liquor seu butyrum z ii instar glaciei egreditur, qui si concreascit in collo, ne id obstruat, admove caute carbonem, ut lique scat. Finita destillatione liquoris, auge Δ , daque ignem suppressionis, (id est, supra z m,) & sublimabitur cinnabaris z ii, (de qua vide suo loco, in sublimatione z ii:) Liquorem egressum rectifica per retortam vitream.

N. 1. Prestat hoc O Cinnabari sua ante rectificationem imprægnare. Nimirum, Cinnabarim tritam adde dicto O , stentque in digestionem (hor. 24.) vitro clauso in cinere, sic fiet unitio, hinc rectifica per Ω m.

N. 2. Felicius procedet destillatio Δ , aperto, sed sensim & successive aucto. Item si Ω m cum materia ante destillationem in cellam per triduum reposueris.

N. 3. Alii R. Reguli & Φ Ω ti ana singula seorsim trita miscent, & ut concretionem in collo præcaveant, ad liquefcendum in cella reponunt, Liquoremque deinde destillant.

N. 4. Beguinus eodem modo ex Φ Ω ti pag. 4 limat. p. 1. O elicit, unde pulvis fit præcipitatus, quem vocat Φ diaphoreticum. Vide in 4.

Vires. *Uſus hujus Olei glacialis per ſe eſt externus ſolum, in gangræna & ſphacelo, in quibus ſi pars mortua illinitio- ne hujus Olei circumlinatur, non ſerpit ulterius putredo, ſectioque feliciter per- agitur. Simili ratione Carbunculus pe- ſtiferus oleo hoc circumlitus paulatim emoriendo excutitur, adeoque apertus red- ditur, qui poſtmodum Emplaſtris aliis obedi- at.*

Ex hoc $\circ\circ\circ$ fit & MERCURIUS
VITÆ & BEZOARDICUM MINE-
RALE.

I.

Mercurius vitæ.

o o o præcedenti sive Butyro ☿ ii.
infunde aquam ac statim pulvis al-
bus præcipitabitur, qui abluatur do-
nec nullam amplius acrimoniam sa-
piat, deinde exiccetur.

N. 1. Candidior ac purior erit. 1. Si ad destillationem butyri, loco ¶ ii crudi, regulum ejus receperis. 2. Si per ¶ m illud rectificaveris.

N.2. Appellatur & Pulvis Angelicus,
Pulvis Algoreth, Aquila alba.

Vires. Totius corporis, & præcipue pri-
mae regionis humores noxios, per secessum
ac vomitum expurgat. Ususque insignis
est in Peste, Capitis morbis, Lue venerea,
Ulceribus malignis, Febris, Arthriti-
de, Hydrope, ubi & plurimum sine vomi-
tu operatur.

Dosis à gran ij. ad iiij. Macerare quoque licet gran ij. ad iiij. in haustu vini, eumque filtratum exhibere.

Sunt qui infusionem Mercurii vi-

te in promptu habent.

N. mirum :

R. ♀ vitæ Ʒiß.

Vini generos. ʒxviiij.

Dosis 3j.

N. 1. *Vis purgatrix hujus ☿ ut ☿
vitri ☿ nunquam exhauriur.*

N. 2. *Triduanum ejus usum sæpe pro-*
cidentiam ani periculosam excitasse com-
pertum est, cavendus itaque nimius ejus
usus.

Croll. Senn. in Institut. Beguin. (qui R₂,
♂ p. 1. ♀ p. 1j) Sala in Ternar. Emet.
Kest. 1. c. 26. Tenizel.

Quia autem hic Mercurius vitæ
fat violenter operationes suas, ac in-
primis per vomitum perficere solet,
solliciti fuere Medici de hac violen-
tia certis modis corrigenda, deque vi
ejus vomitoria mitiganda.

Н. и с

I. ¶ *vita correctus.*

☿ vitæ in phiola Δ arenæ fovea-
tur, donec rubere inceperit, postmo-
dum ∇ sæpius ab eo abstrahere.

Vires. Purgat sat commode per al-
vum, impuritatesque quascunque educit.

Dosis g. 4. 5. 6.

2. ♀ vitæ Catharticus.

1. ☿ vitę cum Sale comun. aliquo-
ties diutiusq; teratur, & falso po-
stea per ∇ comun. abluatur; sic so-
lam vim per secessum purgandi obti-
net. *Hartm. Senn. Temizel. Agricola.*

2. $\odot$ ad $\triangle$ fufo adde Qm vitæ,
fenfim injiciendo & agitando; poſt
refrigerationem, Mercurium in tun-
do in-

do instar Reguli inuenies, quam edulcora.

Alii hanc Correctionem paulò aliter absolunt.

Unde

3. Laxativum minerale.

Fit, si ☉i fusi ad Δ. ℥ij. Mercurii vitæ, ℥ß circiter, vel ℥j. paulatim injeceris; & postea omnem salsedinem ∇a ablueris. Pulveri huic exiccato denuo adde ☉is commun. duplum, & tere diligenter in marmore per horas duodecim. Tum rursus aqua dulci elue.

Dosis à g. vj. ad xij.

N. Inj. ce primo ℥. i. atque cooperi statim, donec fumus cesset; post perge injiciendo, ℥j. & c.

II.

Bezoardicum minerale.

1. ☿ Diaphoreticum Crollii, seu Bezoardicum Minerale simplex, seu Officinarium.

℞. Butyr. ☿ii rectificat. e. gr. ℥iv. affunde guttatim ☿i rectific. ℥iv. (alii ∇,) abstrahere deinde ☿i, iterumque affunde ☿i novi, ℥j. idque tertia vice repetatur. Præcipitatus hic postea teratur, abluatur & igniatur.

N. Crollius butyrum hoc facit ex ☿ii p. iij. & ☿i, (nempe ☿i parati per ☿m & ☿m.) p. i. sed sufficit proportio anatica.

Vires. Magnum est Alexiterium saluberrimumque remedium Bezoardicum, quod sudores provocando magnos ef-

fectus monstrat in omnibus pestilentialibus & venenatis affectionibus.

Dosis à g. vj. ad xij. vel ultra.

Quercet. in Pharmacop. restit. Croll. Sennert. Institut. Kesler. l. c. 70. Hartm. in pract. ut & in Croll.

De Controversia: Utrum Medicamenta ex butyro ☿ii facta sint Mercurialia, an ☿ialia? legat qui velit Tentzelium in Exeg. titul. de Bezoard. Salam in Ternar. Bezoardicor.

Probabilius autem videtur, naturæ id esse ☿ialis.

2. Bezoardicum ☿lare compositum.

℞. Bezoard. mineral. solar. ℥j.

Sal. Rut.

Guajac. à ℥ij.

Solut. Corall. rubr. ℥iß.

Misc. optimè per horam in mortario vitreo.

Hinc adde subinde,

Spir. ☿. ℥ß.

Tinctur. s. extract. Croc. or. ℥iß.

☉☉ Caryophyll.

☉☉ Succin.

Cinamom. ana ☿j.

Lap. Bez. or. ☿ß. vel ☿j. si placet.

Stent in cinere tepido, clauso vitro, ☿.

N. 1. Bezoardicum minerale solare ad datam compositionem fit.

1. ℞. Butyr. ☿iß. ☿. ☿ factit. preparat. (vel ☿ ☿,) ℥j. F. solutio in Phiola oblongi colli, ∇ arene mediocri, (ut leniter bulliat,) sic rubescet solutio. Hanc ☿ta affundendo ∇ calidæ ☿b aliquot, & ☿bitur

☿ albus, quem decantato sensim liquore flavescente edulcora optimè in ▽ abluendo, tandem exicca blando calore solis vel hypocaufti.

2. R. ☉ Ungar. laminat. ℥ij. solve penitus in ℥ij. ☿, [destillatę ex ☿, cum ☉ $\frac{1}{4}$.] Hinc abstrahere ☿, cohobaque vicibus 4. Dein solve denuò: Solutionem funde super pulveris prioris ℥iij. digere ☿ vigint. postea abstrahere sensim, cohobaque vice tertia. Tandem auge Δ ut ☿ ☿ prorsus evanescant. Postmodum affunde ☿, eumque aliquoties iterum abstrahere: sic paratum Bezoard. miner. solare.

N. 2. *Solutio Corallorum.*

R. * purificati, [id est, sublimati. 1. à tantundem ☉ decrepitati. 2. sine ☉, per se.] Corall. rubr. pulv. ana ℥β. Misc. & ☿a denuo: sic relinquetur in fundo ☿ torii Calx Corallorum, quam pone supra tabula vitrea ad liquefcendum. Residuum quod in solutione supererit, denuo cum * purificato submitte sublimationi & solutioni, donec tota Corallorum substantia sit soluta.

N. 3. *Tinctura Croci sit cum ☿i, qui iterum abstrahitur ad consistentiam mellis.*

Vires. Sudores validè ciet, adeoque confert in Apoplexia, Paralyfi, Arthritide, Podagra, Tremore artuum.

Dosis à g. iij. ad viij.

Ex communicatione Affinis mei colendi, Dn. JOHANNIS GRASERI,

Chymici industrii & Pharmacopœi hujus Reipubl. meritissimi, qui & hoc inter Chymica sua extare voluit.

3. *Bezoardicum Solare Crollianum.*

R. Butyri ☿ ii lb.β. solve affundendo sensim ☿ ☉i.

R. ☉ fin. ℥β. solve in ☿.

Utramque hanc solutionem claram confunde abstrahereque menstruum gradatim, abstractum iterum affunde, cui adde ☿ ☉, nov. ℥j. abstrahere, idque repete aliquoties.

Calx hæc dulcoranda & ignienda est.

Vires. *Vires hujus Bezoardici summis Crollius effert laudibus in Lue venerea, Peste, Podagra, Hydrope, Febris, obstruct. Lienis.*

Dosis à g. 3. ad 8.

N. Hoc Bezoardicum licet suis haut careat viribus, attamen ob corporeitatem, quam ☉ adhuc obtinet eo præstantius censetur, quod sequitur. Videlic.

4. *Bezoardicum Solare verum.*

Fit eodem ferè modo.

Nimirum:

Si loco ☉ illius corporei, substituat ☉ in spiritualement substantiam exaltatus, de qua exaltatione vide in ☉lis Volatilisatione, vel Tinctura ☉.

Nempe:

R. 1. ☉ illius spiritualis ℥β. solve in ☿.

2. Solve in eadem butyri ☿ii rectific. ℥iv. (vel ut alii vj.) utramque solutionem confunde, abstrahere menstruum.

Aurum per ☉, destillationibus sæpe repetitis: Postea per calcinationem sub tegula (unter einem Muffel/) reduc in ☿erem violaceum, si lenis, vel in purpureum, sin intensior calcinatio instituatur.

Vires. *Vires easdem obtinet, quas prius sed efficaciores.*

N. 1. *Hartman. in Croll. Sennert. in Institut.*

℞. Aurum (per ☿m ☽i bezoardicum,) spirituale redditum, junge cum butyro ☿ ii, in ☿u ☽i, vel ☿ soluto, repetitis destillationibus uni-entur ac figentur: abstrahere tandem, & habebis interveniente calcinatione Bezoardicum solare purpurei coloris magnarum virium.

Dosis eadem qua priorum, à gran. ij. ad x.

N. 2. *Tentzelius solutionem illam ☉ oleiformem edulcorat, superfundendo ☿ abstrahendo aliquoties acetum forte. Postea extrahit Tincturam, Menstruo Basilii affuso digerendo per mensem, &c.*

Hinc

℞. Tincturæ hujus à menstruo separatæ, p. i. Butyr. ☿ ii, in ☿ ☽ solut. p. vj. vel viij. Miscet ac unit cohobando, ultimo calcinat.

5. *Bezoardicum Lunare 1.*

℞. Butyri ☿ ii, in ☿ ☽ solut. ☿ iiij.

Tinctur. ☿ viridiusculæ ☿ß.

Junge ac destillando aliquoties ad siccitatem fige.

Vires. *Bezoardicum hoc viridiuscu-*

lum utilissimum est, ad capitis affectus, præsertim ad Erysipelas capitis mulierularum.

Dosis à g. vj. ad xij.

Tinctura ☿ fit.

☿m solvendo in ☿, hanc rursus abstrahendo, & Tincturam per ☿i extrahendo, vide suo loco.

6. *Bezoard. Lunare 2.*

℞. Extracti Cœrulei ☿, (ex ☿ cum ☿ calcinata per ☿m urinæ extracti,) soluti in ☿, p. i.

Butyri ☿ ii, itidem in ☿ soluti, p. x.

Junge ac destillando vel circulando uni.

Habes Bezoardicum Lunare ejusdem, vel etiam majoris virtutis.

7. *Bezoardicum Lunare 3.*

℞. Extracti seu Tincturæ ☿, (mediante ☿ extractæ ex ☿ a in ☿ soluta & instillatione ol. ☿, p. d. precipitata.)

Et Butyr. ☿ ii, procede ut supra.

8. *Bezoard. Lunare 4.*

Præstantissimum fit Bezoardicum ☿are, si ☿ a cum ☿u, ☽i in ☿m redacta cum butyro ☿ ii, l. a. in pulverem fuerit fixata.

9. *Bezoardicum venereum.*

Ex squamma æris elicetur Tinctura cum butyro ☿ ii rectificato, dein figitur per ☿m ☽i, ut in prioribus dictum.

10. *Bezoardicum ☿iale.*

Ex croco ☿ per reverberationem extrahe cum butyro ☿ ii Tincturam

dein fige per $\curvearrowright$ m $\odot$ i, more usitato.

Vires. *Est specificum in omnibus fluxionibus ventris, præsertim ab Epate originem capientibus.*

Scheunemann, in Hydromant.

11. Bezoardicum Δ iale.

$\mathcal{R}$. Reguli $\mathfrak{S}$ ii sine $\mathfrak{S}$ facti $\mathfrak{Z}$ iij. huic fufo, (in $\mathfrak{F}$ bulo,) adde Jovis Anglici puriss. similiter fusi, ad $\mathfrak{Z}$ ij. ut fiat de novo Regulus, postea laviga, & admisce diligenter $\mathfrak{Q}$ Δ ti, $\mathfrak{Z}$ v. Destilla ex $\mathfrak{O}$, Butyrumque inde destillatum cum $\curvearrowright$ u $\odot$ i, ternis destillationibus fige, postea calcina, ignitumque in ∇ extingue, & exicca, fit pulvis Gryseus.

Vires. *Potentissime movet sudores, insuper ad obstructions Epatis Polychreston non contemnendum est.*

Dosis à g. ij. ad vj. vel viij.

12. Bezoardicum $\mathfrak{H}$ iinum.

Cum Butyro $\mathfrak{S}$ ii in rectificat. extrahe Tincturam ex vitro $\mathfrak{H}$ i, atque cum $\curvearrowright$ u $\odot$, dicto modo fige.

Vires. *Prodest in affectibus Lienis.*

Dosis ad g. vj.

N. Vurum $\mathfrak{H}$ i fieri potest ex minio & silicibus.

13. Bezoardicum Mercuriale.

Fit eodem modo quo Bezoardicum Saturni, ex vitro scil. $\mathfrak{Q}$ ii vitæ & butyro $\mathfrak{S}$ ii.

De omnibus hisce Bezoardicis legi potest. Hartm. in Croll. Tentz. in Exeg.

Nos ad destillata revertimur, è quibus

2. $\curvearrowright$ seu $\odot$ $\mathfrak{Q}$ ii album diaphoreticum.

$\mathcal{R}$. $\mathfrak{Q}$ Δ t. tenuiter pulverisati, p. r. Argillæ rubr p. iij. Misc. & fac cum Δ communi globulos in umbra exiccandos, destilla dein ex $\mathfrak{O}$ vitrea per $\mathfrak{Z}$ m Δ e suppressionis, (gradatim tamen) horis duabus adhibito, prodit elegans $\curvearrowright$, quem serva.

N. Si quid $\mathfrak{Q}$ u sublimetur, cum recentiori argilla misce, & procede ut antea.

Vires. *Diaphoreticus est. Dos. g. i. 2.*

3. *vide spiritum sequentem.*

Rhenan chymotech. l. i.

3. $\curvearrowright$ seu $\odot$ $\mathfrak{S}$ u rubrum.

$\mathcal{R}$. $\mathfrak{Q}$ Δ t. tenuiter pulverisati. Limatur $\mathfrak{S}$ ana, Misc ac resolve per deliquium in $\odot$ flavum, quod diligenter collige. Residuo (quod non solutum) affunde ∇ m comm ac extrahe $\ominus$: Sal purificatum & coagulatum denuo $\odot$ o junge, fierq; aurei vel crocei coloris. Destilla in $\mathfrak{Z}$, ex cucurbita humili per $\mathfrak{X}$ brevis rostri, primo exhibit phlegma quod seorsim colligatur, auctiori deinde Δ ascendit rubedo quæ partim in excipulum (quod mutatum sit,) destillabit, partim in $\mathfrak{X}$ o & rostro butyri instar adhærescet: Urge Δ m, donec nihil amplius ascendat, tunc cessa.

Phlegma destillatum una cum rubedine ad spondilia cucurbite elevatâ, reddi capiti suo mortuo, reite raque destillationem per $\mathfrak{X}$ eundem, vix incalescente $\mathfrak{X}$ bico, (imò vel à vaporibus,) liquecet rubedo

in

in ☿ hærens. extillabitque rubicundissime in Excipulum: postquam rubedo hæc extillaverit, mutato Excipulo suscipe phlegma subsequens, ac postea rubedinem aliquam igne auctiori, ut ante collige, idque repete tot vicibus, quot opus fuerit.

Vires. Vtriusque hujus spiritus magnus est usus, imprimis veroruberi: expediunt per sudorem quodcumque in corpore noxium fuerit, aliisque Medicamentis difficulter cedit. In Lue Gallica pustulae hujus usu sponte cadunt, tubercula minuantur, dolores sopiuntur, ulcera foetida manantia exsiccantur & consolidantur.

Dosis g. j. ij. & c. in ▽ Theriacali mistura simpl. ☿ Guajaci. Decocto, & simil.

Hartmann. in pract.

4. ☉ Mercuri diaphoreticum dulce.

R. ☿ t. q. v. solve in ☿, digere ac abstrahere ☿ ad siccitatem, residuum in ☿ digere cum ☿ rectificatis. donec fiat crassus liquor. Hinc destilla ex ::. Δ forti, & prodibit liquor instar lactis. Lacteum hunc liquorem reaffunde materiae in fundo relictæ, destillaque denuo. Sic extillat ☉ album ac fragrans sine corrosione. *Kesler. lib. 2. c. 30. lib. 4. c. 35. vide etiam Liquores Mercurii.*

N. Alii contenti sunt sola digestionem ac destillationem cum ☿ peracta. *Kesler. lib. 2. c. 29. lib. 4. c. 34.*

Vires. Curat Ulcera maligna, cancrosa, praesertim Renum & Vesicae.

Usus, tam internus, quam externus est.

5. Oleum fragrans. Astrum dictum.

R. Mercurii septies sublimati, totiesque per ☿ revificati, q. v. solve in ☿ ☉ calore mediocri: dein abstrahere ☿ m ☉, edulcora optime coquendo in ☿, ut corrosivus sapor eluatur: postmodum abstrahere quoque ☿, & denuo elue, affundendo ☿ m pluviam stillatitiam: hinc exicca, & digere aliquandiu cum ☿ rectificatis. ana. Postea pelle simul per ☿ m Δ, initio leni, dein fortiori: corpus residuum serva pro conficiendo inde sale: Extillato vero deme ☿ in MB. Et remanebit in fundo ☉☉ Mercurii fragrantissimum quod est astrum Mercurii. *Basilus.*

Vires. Diaphoreticum est & peculiare curativum Luis venerea: easdemque vires obtinet, quas ☉ ☿ ex corpore residuo paratum. vide infra.

6. Aliud Oleum ☿ diaphoreticum fragrans.

R. ☿ ☿ t. p. i. * fixi, (in liquorem, p. d. redacti & mundificati,) p. iij. solve p. d. Liquore imbuatur charta bibula: Charta sic perfusa matraccio vitreo includatur cum suo ☿ & recipiente: destillando liquorem Mercurialem Δ arene elice. Hunc si rectificaveris, dulcissimum odorisque fragrantissimi ac gratissimi, moschum redolentis, nancisceris oleum.

Vires,

Vires. *Aptissimum est in sudoribus ciendis.*

Quercetan. in Tetrad. In descriptione Panacea ♂ialis.

7. *Oleum Mercurii Saccharatum, Spiritusque.*

℞. ☿. ℥. p. i. Sacchar. p. iij. Misc. optimè ac destilla per ☿ vitream luto obductam in receptac. capax. Primo accende paulatim carbones supra ☿, ut caleseat: hinc accende & infra ac continua Δm lentum dies 2. aut 3. Quod extillavit committe destillationi MB. Exhibit ☿ Mercurii subacidus, ☉☉ Sacchari remanente in fundo.

N. *Lente procedas memento; ne operam ac oleum perdas. Saccharum enim est nimio irritatum, ut sibi exitum querere solet.*

Ufus. *In Ulceribus, Vesica, aut aliis Affectibus, ex morbo Gallico relictis magni est solatii.*

Dosis: spiritus exhibetur gut. iij. iiij.

V. EXTRACTIO.

Unde

1. *Sulphur seu Tinctura Mercurii Aquila coelestis.*

℞. ☿. ℥. [cum ☉ & ☿o elevat.] q. v. affunde ☿, stent per septimanas aliquot, ut extrahatur flavedo, s. a. Decantatos liquores destilla ad siccitatem, & habebis pulverem rubrum, qui verum Mercurii ☿r.

Vires. *Paracelsus maxima huic attribuit praeconia, in curanda Podagra, Epi-*

lepsia, morbo Gallico, &c. Quorum radicem per sudorem expellat.

Dosis g. 3. 4.

2. *Alia.*

℞. Vitri Mercurii (quod succinum ☿ii vocatur,) extrahe cum ☿ decanta & abstrahere.

Vires. *Sudorem movet.*

Dosis g. ij. iiij.

N. *Ut vitrum illud, non est nisi vitrum ☿ii: Ita Extractio hac non nisi ☿ii censenda erit.*

3. *Oleum Mercurii ♂ialis.*

Tinctura.

℞. Mercurii ex ☿ fact. part. i. ☉☉ ☿i rubr. rectificatis. p. iij. abstrahere leniter, ut ☿ cum Mercurio maneat, dein auge Δ, & sublimabitur aliquota Mercurii pars. Sublimatum redde Mercurio in fundo tantundemque novi ☉☉ ☿i adde, abstrahere & sublima idque vice tertia: tandem tere, & affunde triplum ☿ rectificatis. circula, sic fiet separatio, & Mercurius in ☉☉ abibit supernatans. Hinc separa ☉☉, idque circula ☿ ☿ viginti, cum ☿ acerrimo. Sic ☉☉ recipiet ponderositatem fundumque petet, & quod noxium in ☿ erat ☿o immixtum manet.

Vires. *Basilius maximis encomiis ☉☉ hoc celebrat, vimque ei attribuit corroborandi Cerebrum, curandi Apoplexiam, imò loco Panaceae habet.*

VI. LIQVATIO.

1. *Unde Liquor.*

℞. ☿. ℥. ti q. v. digere in phiola vitrea

trea calore mediocri, ☿ (40.) hinc solve per deliquium.

Vires. *Curat Ulcera ac Vulnera maligna, instilletur.*

Alius Liquor Mercurii præcipitati.

℞. ☿ per ∇ præcipitat. q. v. affunde ∇ opt. digere, & cum acer factus fuerit, decanta. Hinc affunde alium, donec acrimonia sublata, & calx attenuata sit. Tunc affunde ☿ digere, decanta, affunde novum ☿ idque toties, donec totus pulvis in ☿ abierit: abstrahere ☿ pulveremque reponere in cellam ad liquefcendum cum aqua Chelidonie.

N. Quod si ☿ calci huic insufficiens fuerit, denuo calcina.

3. Alius.

℞. ☿ t, q. v. solve in ∇, (ex ☿ p. ij. & ✱, p. i. destillata,) digere vase clauso, postea destilla: residuum tere, rursusque aquam affunde, idque tantisper reitera, donec omne sublimatum in fundo fixum remaneat. Fixum hoc sublimatum per ☿ unam ac alteram leviter reverbera, dein tere, digere cum ∇, abstrahereque cohobando, donec in ☿i formam abeat. *Vnizer.*

Vires. *Confert Podagricis, lue venerea infectis, Cancro, Fistulis, & omnibus Ulceribus sordidis, putridis atque inveteratis, sive intrinsecus, sive extrinsecus adhibeatur.*

N. Sic quoque figitur per ☿, fixumque per ∇ dicto modo in mucosam

pinguedinem abit: qua si ex arena gradatim destilletur igne fortissimo lacteum humorem sudat, digere hunc ac destilla, accipiesque ☿ candidum & suave.

Vires. *Usus ejus tum internus est ad Renes exulceratos atque calculum, tum externus ad ulcera.*

4. Alius, ☿ ☿ diaphoreticum dulce.

℞. ☿ ti, puriss. q. v. tere & solve, p. d. super tabulis ferreis stanno obductis. Liquori affundatur ∇, fiat destillatio, cohobis toties repetitis, donec ∇ acescere incipiat. Tandem abstrahere leniter ∇, manebitque in fundo ☿ Mercurii dulce. *Hariman. in pract.*

Dosis à g. ij. ad vj.

N. Alii pellunt igne fortiori ex arena, nanciscunturque lacteum liquorem, qui rectificatus per ☿ m evadit fragrantissimus sine corrosione. *Vide supra in destillatis.*

5. Liquor ☿ Iovialis.

℞. ☿ crud. ☿ is ana ℥ij. F. āāā. Huic adde Mercurii aliquoties sublimati ℥iv. Trita solvantur per deliq. Liquorem digere cum ∇ per mensem. Postea abstrahere ∇m Δe lenissimo in MB ne ☿ simul ascendant. F. cohobatio quater vel quinques. Ultimo remanebit in fundo ☿ ☿ ☿ iale.

Vires. *Potest adhiberi intrinsecus & extrinsecus.*

Dosis g. ij. ad vj.

VII. SALIFICATIO.

℞ Corpus ex præparatione $\odot\odot$ i
 Xi fragrantis residuum (vide supra)
 affunde idem illud $\odot\odot$ fragrans, di-
 gereque & extrahetur sal Xi . Extra-
 ctioni decantata, affunde V quanti-
 tatem bonam, demum abstrahere V in
 cinere, & ascendet post V & $\odot\odot$ Xii
 relicto sale in fundo. *Thold, ex Basil.*

Vires. *Summum est & efficacissi-
 mum arcanum in extirpanda Lue ve-
 nerea etiam radicata & inveterata, san-
 guinem mundificat, adeoque omnis ge-
 neris ulceribus sine & cum malignitate
 conjunctis medetur, scabiei confert, im-
 petigines sanat.*

Dosis g. i. ad ij. vel iij.

CAP. XVI.

De Cinnaberi.

Cinnaberis duorum generum Offi-
 cinis in usu est, factitia scilicet &
 nativa, five mineralis. Factitiam de-
 scripsimus in sublimatione Mercu-
 rii. Nativa est terra mineralis lapide-
 scens, rubicunda, constans ex Δ e &
 X io vivo cum terrestri materia in-
 star lapidis, compactis. Germ. *zinober.*

N. *Dioscoridi dicitur Minium,*
quippe ex Minio Mercurium vivum
elici, affirmat. Nec obstat, quod contra-
rium verbotenus dicat, nimirum suam
Cinnaberi à Minio diversissimam esse;
Etenim quis Dioscoridis Cinnaberis
fuerit, nondum certo constat. Sunt e-
nim qui sanguinem Draconis intelli-
gunt, alii Minium Officinarum ex plum-
bo factum.

Reperitur in diversis Europæ lo-
 cis, in Ungaria, Germaniæque locis
 variis; Prope Alsheimium Palatina-
 tus, &c. Modusque Xm inde elici-
 endi, vel rusticis non ignotus est,

Ollam cinnaberi implent eamque
 ollæ alteri, interposita pertusa la-
 mina ferrea, ore converso impo-
 nunt, lutoque circumlito, vi ignis
 circularis Mercurium vivum ex
 olla superiori in inferiorem defluere
 faciunt, ad modum quo destillatio
 per descensum dicta perficitur.

Eligenda quæ gravida Mercurio
 & Δ e præstantioribus, adeoque Un-
 garica, utpote quæ naturæ solaris.

Vires. *Usus ejus internus, præter-*
quam quod Antiepilepticis nonnunquam
permixta deprehenditur, quod sciens
nullus est. Extrinsecus autem adhiberi
potest ad sanandam Luem veneream,
scabiemque aliam, (in suffimentis &c.)

PRÆPARAT.

Præcipitatus Diaphoreticus Harr-
manni.

i. Cinnaberis solvatur in sua
 principia,

2. Prin-

2. Principia illa purificata denuo conjungantur, reducanturque in pulverem.

Processum Hartmannus satis prolixum exhibet, in fine Commentariorum in Croll.

Hunc brevioribus sic habe.

Solve sensim Cinnaberim, (Ungaricam,) in magna quantitate. ☿
 ☉is supra ☿ ana △ fortissimo cohobati: (coloris hic erit rubicundissimi.) Solutionem à ☿e combustibili supernatante, ut & à fecibus residentibus separatam destilla ex cucurbita in ::, & extillabit menstruum principis Cinnaberis in cucurbita relictis, quæ hac operatione apta reddita separationi: Abstracto igitur menstruo, △que aucto, Mercurius albißimus ascendens lateribus cucurbitæ adhærescet, manentibus in fundo ☿e & ☉. Collige Mercurium dictum seorsim, purificaque quam optime; videlicet.

1. Solvetur ☿ ebulliendo in ☿, hinc solutio à fecibus suis decupelata committatur destillationi, aut ☿ abstrahatur.

2. Procede eadem ratione cum Mercurio remanente, adhibeq, loco ☿ pluviam vel rorem majalem stillatit idque 3 vel 4. donec nimirum ☿ plane albißimus remanserit. Hunc digere cum ☿ rectificatis, per mensem.

Interea separa reliqua principia, (☿ & ☉) & clarifica. Nimirum ☉

elixivietur, s. a. affusâ ▽ pluvia stillatit. calida, depuratumque digeretur cum ☿, tandem ☿ ad apparentiam cuticulæ supernatantis abstracto sinatur coagulari.

☿ Idem aliquoties cum ▽ stillatit. calida, lotum & exiccatum, simili modo cum ☿ digere, eundemque postea abstrahere.

Posteaquam itaque Mercurius, in ☿ sufficienter fuerit digestus & solutus, (rubescit enim totum illud compositum eleganter,) destilla ex ☿ in Excip. capacis. △ :: gradatim adhibito, eliceque primo ☿, hinc urge, & prodibit ☿ Mercurii (hinc inde sese extendens & sublimans instar Crystalli.) Peracta destillatione relinque per ☿ viginti quatuor. Sic solvetur ☿ Mercurii Crystallifatus in ☿. Separato tandem ☿ in MB, remanet ☿ Mercurii in fundo cineracei coloris.

Habitis his principis, ad conjunctionem progredere.

Solve Cinnab. Ungaric. 3vj. ☿. ☉is cum ☿ acuato ut supra, sequestratisque fecibus solutionem decantatam destilla ad oleositatem: hinc affunde recentem ☿m, vicissimque destilla, idque fac 5. vel 6. vicibus. Postea digere in MB ☿ ☿ (14) Tandem abstrahere △l. :: donec ☿ albicantes prodire inceperint, tunc mutato Excip. cape eos simul cum ▽, urgeque △m usque ad ignitionem vasis, ▽m hanc ser-

va. In hujus ∇ æ ℥vj . solve $\ominus$ suprafacti ℥ij . ac circula aliquandiu in MB . Postea impræгна Δ is ℥ß ∇ illa, in qua $\ominus$ solutum, idque per vi-
ces, (semper affundendo ℥iß .) do-
nec $\ominus$ is ℥j . cum Δ e fuerit copulata
(ex pondere id cognoscere licet,)
ac ex ambobus factus sit viscosus
quidam liquor. Hujus ℥ß . adde ℥ij .
 ☿ . Mercurii supra præparati, inque
Phiola H. cl. digere in Athanore,
prudenter adhibitis Δ gradibus, do-

nec omnia in pulverem rubicundum
fuerint versa, id fiet mensib. trib. vel
quatuor. Pulverem hunc corrige
cum V & serva.

Vires. *Est Medicina universalis,*
in quolibet morbo exhibita, balsamum
internum ad expellendum intro hospi-
tanrem hostem, vel per vomitum, vel per
alvum, vel per sudores mirificè adju-
vans.

Dosis g. i. vel 2.

CAP. XVII.

De Antimonio.

ANtimonium est corpus minera-
le, naturæ Metallicæ finitimum.

Constans 1. ex Δ e minerali,
partim purissimo naturæ solaris, eo-
que in rubedine fundato, partim
combustibili, (instar alterius Δ is.)

2. Ex copioso Mercurio metalli-
co indigesto, fuliginoso, (coagula-
to tamen, magisque cocto, quam
est Hydrargyrum,) participante de
natura h nina.

Et 3. ex substantia quadam ter-
restri & salina perpauca.

N. *Quod in Officinis prostat, lique-*
factione ex minera est fusum, inq₃ for-
mas pyramidales ut plurimum effusum.
Minera quoque etsi interdum proftet ve-
nalis, attamen rara est.

Dicitur Hebraicè Zadadah. Græ-
cè σίμμι , σίβι , Arabicè Aitmad seu

Atimad. Latinè Stibium, Antimo-
nium. Germanicè Spießglas / Rau-
 spießglas Barbar. Antistini, Alcosol
Othi. Ænigmatic. Lupus, quod scil.
omnia Metalla præter solum Solem
absumat. Proteus, quod omnes co-
lores Vulcani beneficio induat. Ra-
dix metallorum quod omnibus me-
tallis q. adjaceat vel quod nonnullis
minera statuatur metallorum. Sa-
turnus Philosophorum à devoran-
do, tùm quod hi , id est, Plumbi na-
turam redoleat, tùm quoque quod
lapidem Philosophorum inde para-
re somnient. Magnesia hi , eadem
ratione.

Delectus.

Variis in Regionibus eruitur ☿ .
Nostraque Germania ejus uberta-
tem passim præbet, Maximè tamen
lauda-

laudatur Ungaricum & Transylvanicum, utpote quod Δ e puriori dotatum, auriq; minera imbutum est, striis id splendidioribus & longioribus, obscuraque rubedine, (quæ bonitatem ejus arguit ob Δ is abundantiam,) reperitur. Hujus nimirum meminit Paracelsus sub titulo rubentis Leonis, & Basilius Monachus in Curru triumphali sub Orientalis nomine. Et hoc maximè ad Medicamentorum elaborationes eligendum est.

Artifices insuper variis modis bonitatem Antimonii explorant. Quidam Chartæ luteo colore in Pharmacopoliis tinctæ denteq; apri rite lævigatæ id affricant, certitudinisq; notam, rubram lituram, inductione post se relictam statuunt: Alii fortissimo aceti $\mathcal{L}$ u drachmas aliquot, benè pulverisati Antimonii imbibunt, inque lamella ferrea vel figulina ad lentum ignem, ne $\mathcal{G}$ fluat, evaporare sinunt: quod si post evaporationem pulvis Antimonii rubens relinquatur, ulterius de ejus certitudine non dubitant. *vide Basilic. Antimonii Philippi Moltheri, qui se Hammerum vocat.*

Vires. De viribus Antimonii audiamus Quercetan, in tetrad. cap. 31. In Antimonio, inquit, sunt sexcentæ proprietates, variæ ac præstantes, ut præparantes, expurgantes, vomitiones concitantes, & id genus alia, ut nunquam satis laudari queat hoc Medicamentum.

Crudo attribuerunt Veteres vim adstringendi, exiccandi, meatus corporis obstruendi, excrescentias carnis absumendi, cicatrices obducendi, oculorum ulcera & sordes mundificandi, unde & ad Collyria inprimis commendatur.

PRÆPARAT.

Præparationes quib. $\mathcal{G}$ subjicitur sunt. 1. Calcinatio. 2. Sublimatio. 3. Destillatio. 4. Liquatio. 5. Extractio. 6. Infusio. 7. Salificatio. 8. Mercurificatio.

Calcinatio est tum sicca, tum humida.

I. CALCINATIO SICCA.

Unde.

1. Vitra, 2. Croci, 3. Diaphoretica, 4. Reguli.

I. VITRA ANTIMONII.

1. Vitrum Antimonii Hyacinthinum.

$\mathcal{R}$. $\mathcal{G}$ pulver. calcinetur in vase figulino amplo ac lato non vitreato continuo scil. materiam rudiculâ movendo, ne concreseat, quod si præter spem evenerit, denuo pulverisare oportet. Deducendus est hic labor Δ que augendus, vel in tantum, ut vas paulatim igniatur, materiaque cinereum seu griseum acquirat colorem, nec fumum (à quo diligenter cavendum,) amplius emittat.

N. Ex hac calce fit diaphoreticum laudabile ac singulare pestis præservativum. Si ulterius in $\mathcal{H}$ igniatur, ut ex albescēte colore fiat pulvis ad flavedinem inclinās.

Mmm 3

Dosis

Dosis g. viij. infusa in vino, datur cum succo calendulae.

Calx illa in $\ddagger$ benè & satis fusa, (quod immisso stylo ferreo experiri licet,) effundatur in tabulam lapideam, vel pelvim æneam, ut in vitrum abeat. Vitrum si adhuc nigrum ac opacum fuerit, reiteranda est fusio, donec pellucidum ac hyacinthinum colorem nanciscatur, in qua fusione aliquid Antimonii crudi Matthiolus admiscet. *Vide Basilium in curru triumphali Antimonii.*

N. 1. Calcinationem maturandi gratia licet $\ominus$ dimidium (vel ana) addere, id quod post absolutam calcinationem aqua fervente imo $\odot$ $\otimes$ insuper affuso abluendum.

2. Fusionem ut promoveas Borracem addere potes, nempe ad $\mathfrak{lb}$. 1. Borrac. $\mathfrak{z}$ ss. nec est quod inde periculum metuas: Etenim posthabito, quod Borrax exhalet, constat quod Borrax sine noxa intro ad $\mathfrak{z}$ ss. exhibeatur.

3. Tempus vitrificandi eligunt nonnulli, quo $\odot$ $\odot$ $\odot$ in $\approx$ vel $\mathfrak{H}$ (signis aqueis) existunt.

4. Accenseri potest vitrificationi $\odot$ illa operatio, qua $\odot$ levi opera ignis, vitri formam, licet absque perspicuitate induit. $\mathfrak{z}$ io scil. in $\ddagger$ bulo liquato intinguntur ferrei baculi, decutiturque quicquid adhaeserit, atq; hac ratione totum $\odot$ extrahitur. Extractum $\odot$ contusum de quo liquatur, extrahiturque ut ante, idq; toties, donec $\odot$ optime pulverisatum rubicundo-purpureum colorem acquirat.

Dosis & usus cum simplici vitro communis est.

Rectius tamen $\mathfrak{u}$ $\mathfrak{A}$ is, $\odot$ i, vel proprio aceto aliquoties cohobatum, ut evanescente purpureo colore, albicantem prodeat, exhibetur. Valde enim ejus vis emetica hac correctione emendatur, ut solam per alvum deturbandi vim postea obtineat. *Verum februm curativum.*

Dosis g. ij. ad v. in ∇ centaur mim. vel simili. Molth.

2. Vitrum ex Minera.

$\mathfrak{R}$. Mineræ $\odot$ opt. $\odot$ puriss. ana calcinentur optimè ac fundantur in vitrum Basil.

3. Vitrum Antimonii flavum.

Fit ex Regulo. *Vide suo loco.*

4. Vitrum Antimonii rubeum.

NB. Si vitrum antimonii miscueris cum $\mathfrak{A}$ citrino, ac fuderis in vitrum, hoc ipsum rubescit. Alii fundunt cum $\odot\odot$, præstat ab hoc abstinuisse.

Vitrificari quoque potest $\odot$ crudum, si antimonii p. i. cum Borracis p. ij mixta in $\ddagger$ benè & satis fluent, & deinde effundantur, sic habetur vitrum rubeum. *Basil. in C. triumph.*

5. Vitrum album.

$\mathfrak{R}$. Antimonii p. i. Borracis p. iv. funde aliquandiu, sic assumit primo colorem citrinum, postea album. Effunde ut in vitrum abeat. *Basil.*

Vires. Vitrum Antimonii humores crassos, viscidosque ejicit, in ventriculo vicinis.

vicinisque locis superfluos, idque per vomitum ac per alvum. Resistit quoque venenis in peste, præcipue si cum $\ddagger$ propinetur, quippe hac ratione $\odot$ sudorem ciet: utile quoque est in febris putridis ac malignis, Hydrope, &c.

Ufus & Dosis. Datur à g. ij. ad iv. infusione à g. ij. ad vj. vide de hac infusione infra.

6. Vitrum Antimonii Diaphoreticum.

Vitrum $\ddagger$ ij Diaphoreticum evadit, si pulveratum sæpè maceretur, cum $\ddagger$ sæpeque fundatur. Libav. libr. 2. Alch tract 1. c. 23.

7. Vitrum Regulinum.

Calcina Regulum pulverisatum, (continuo agitando, ne fundatur,) donec fumus cesset, hinc funde & affunde, & in vitrum evadet quam elegantissimum.

N. Si $\odot$ lem addideris, citrinescet vitrum.

Hujus major dosis exhiberi potest quam præcedentium.

8. Vitrum Antimonii Solare, $\odot$ transparens.

$\Re$. $\odot$ puriss. $\mathfrak{z}\beta$. $\ddagger$ Ungar. $\mathfrak{z}$ viii. Funde ad $\triangle$, ac effunde (cavendo ne in Regulum abeat) mixturam pulverisatam calcina per se (ut calcinatur $\ddagger$ in præparat. vitri,) donec non amplius fumiget. Deinde funde fortiss. $\triangle$ effundeque in pelvim, ut abeat in vitrum transparens rubicundum.

N. Invenies in fundo $\ddagger$ buli $\odot$ m dimidia parte diminutum.

Hartm. in Croll. Kesi. 3 c. 10.

Ex hoc fit infusio cum ∇ , quam Tincturam vocant.

9. Aliud ex Regulo.

$\Re$. $\odot$ opt. $\mathfrak{z}\beta$ Regul. $\mathfrak{z}$ viii. Fundantur, pulverisentur ac calcinentur sine fusione, donec fumus cesset. Dein liquecant $\triangle$ fortiss. effundanturque ut vitrescat.

N. Huic calcinationi finitima est calcinatio Antimonii crudi, cum C. C. usto. Nimirum levigantur simul optime $\ddagger$ & C. C. ustum, proportionem anatica. Hinc committuntur igni, ut calcinetur.

Vires. Sudores prolicit.

Dosis gran. à ij. ad v. vel vj.

Quoniam Vitra $\ddagger$ ii violentius ut plurimum operationes suas proficere, adeoque corpus anxie affligere soleant, diversæ institutæ sunt correctiones, qua violentia ea aliquo modo infringi mitigarique queat; ideoque.

2. Corrigitur vitrum Antimonii.

Correct. 1.

$\Re$. Vitrum antimonii teratur subtiliter, aliquotiesque affundatur $\ddagger$ atque iterum exiccetur. Hinc fit Electuarium Antimoniale, seu Pilulæ potius Antimoniales Crolli, vide lib. 2.

Correct. 2.

$\Re$. Vitrum $\ddagger$, digeratur aliquandiu in $\sim$. $\odot$; extractioni decantatæ, affunde ∇ comun. ac residuebit $\ddagger$ sine violentia vomitum ac secesum ciens.

Dosis g. ij. ij. ad vj. Clariss. D. D. Petrus de Spina.

Cor.

Correct. 3.

℞. Vitrum ☿, q. v. solve in ☉
 ☿i, per deliq. solutioni instilla ☿.
 ☿-i, ac concreſcent illico Cryſtalli
 exiccandi.

Dosis g. iij. iv.

Correct. 4. Vitrum ☿ purgans.

℞. Vitri ☿. pulv. ʒj. ☿ vel ☉
 ☿-i, (vel ☿ per camp.) ʒj. Misc. ex-
 acte ac exicca lento △. Repetatur
 id ſepties vel ultra, ſemper ☿ ☿-i
 ʒj. admiscendo.

N. 1. Preſtantior ſit hic pulvis, ſi
 in extracto Maſtich. [ex Maſtich. ☿
 ☿.] per ☿ 3. maceretur, ac ☿, poſt
 modum deſuper accendatur, penitusque
 exhalet. Pulvis reſiduus l. △ cinerum
 in patella vitrea horis 12. exiccetur.

Vires. Purgat per inferiora.

Dosis à g. iij. ad v.

N. 2. Si pulveris huius ʒij. vel pul-
 veris prioris non macerati. ʒj. in Ele-
 ctuario Antimonii Crolliano, vitro ibi-
 dem ſubſtituantur, præſtantius id ipſum
 evadet.

N. 3. Fiunt ☿ inde Pilule Antimo-
 niales ad Febres. Hartm. vid. libr. 2.

Correct. 5.

5. Fit per ſeparationem ☿is
 ☿ocalis. Vide in infuſione ▽ bened.
 Brendelii.

Correct. 6. ☿ ☿-i purgans.

℞. Vitrum ☿ pulv. q. v. affunde
 ☿m ☿-i non rectific. ad eminent.
 duorum digitorum. Digerantur ali-
 quandiu calore leni, ſic ſit Extractio
 nigropunicea.

Vires. Purgat per inferiora.

Dosis gutt. 6. 7. 8. 9. 10.

Hartmann. in Croll.

N. Eodem modo corrigi poteſt per
 ☿m ☿, vel ☿ proprium.

II. CROCI Metallorum.

I. Crocus Metallorum vulgaris.

℞. ☿ii Electi, ☉ puri añ. ſigilla-
 tim trita atque exactè mixta inflam-
 mentur in ☿, vel mortario æneo,
 remanebit materia ob colorem he-
 pati haud diſſimilem, Hepar ☿ii di-
 cta. Hæc edulcorata ▽ calida, di-
 citur Crocus Metallorum.

N. Si ▽ æ, in qua Hepar ☿ii edul-
 coratum, acetum inſtillaris, præcipitem
 dabis Crocum ſubtiliorem, ſeu ut aliis
 placet, ☿ auratum.

N. 2. Inflammatio (quam ☿ deto-
 nationem vocant) fieri commodius pote-
 rit, ſi materiam paulatim ac per vices
 injeceris, primaq; vice vel carbone vivo,
 vel ferro ignito materiam incenderis.

N. 3. Ex ▽, edulcorationibus illis
 impragnatâ, ſi aliquantulum evapora-
 verit, Cryſtallos ☉i vel lapidem Pru-
 nelle ☿ialem colligere poteſ, cujus uſus
 idem qui lapidis Prunelle dicti: Exhibet
 itidem inſigne cauſticum.

N. 3. Sunt qui ☉ ☿ ac ☿ incluſa,
 crucibulo comburunt, relicto ſolo for-
 amine, Combusta conjiciunt in ▽ cali-
 dam, ut impragnetur. Hinc decantant
 atque inſperſo ☿ præcipitant. Sic Cro-
 cum Metallorum nanciſcuntur ſubti-
 lem, magis fixum, quem ulterius in ☿
 macerant.

2. *Crocus Metallorum Rulandi.*

Crocus Metallorum Rulandi quisnam sit & quomodo conficiatur? variè agitur. 1. Quercetanus ferè in opinione est, Crocum illum Rulandi non esse diversum à Croco Metallorum vulgari: Hartmannus ab hoc non nisi levi discrimine distat, quod in præparatione situm est: nempe $\odot$ fluenti & ab Δ remoto, sine inflammatione admiscet $\ddagger$ spatula ferrea continuo agitando, donec omnia probè sint mixta, quæ tandem accendit.

N. Si qua inflammatio acciderit, subsiste, justam $\odot$ refrigerationem expectans.

2. Tenzelius in sua Exegesi ex Libavio hunc præfert, quem $\ddagger$ Mylius in Basilica Chym. pro sincero habet.

R. $\ddagger$ ii, $\ominus$ is, $\odot$ i $\bar{a}$.

Minutissimè seorsim trita indantur catino, luto probè munito, (foramine tamen parvulo, in media fumitate, spirituum arsenicalium exhalandorum gratiâ, relicto:) inque furnum anemium collocentur, Δ e follium, si libet, adhibito, donec omnia sufficienter fluant, tamdiu continuando, quamdiu fumus per foramen prorumpere non desinit. Quando vero desierit, Δ m probe ad $\frac{1}{4}$ horæ adauge, dein eximè ubi $\ddagger$ forma vitri cinnaberini in fundo à salib. superminetibus instar Reguli à scoriis sequestratum sese, malleo facilè detruncandum atque,

terendum dabit. vide Hartm. disput. Chymiatrico-Medicas.

N. Ejusdem cum superiori est usus, nisi quod deorsum colluviem vitiosorum humorum deturbare potissimum solet.

3. Brendelius Vitrum antimonii pro Croco Metallorum Rulandi venditat.

4. Alii Regulum, quippe qui nonnunquam, vel sponte sua in præparatione vitri $\ddagger$ in globulos parvos abit. Sit ut sit: quodlibet horum haut citra magnam utilitatem in usum Medicum vocari aptum est.

Vires. Viriusque Croci idem esse poterit usus. Nimirum in doloribus capitis ab impuritate ventriculi, (qua non raro concitantur,) Epilepsia, pleuritide, Melancholia Hypochondriaca, Febrilitum continuis, (ac præcipuè Ungarica dicta,) tum intermittentibus. In Pestē, præservatione ab Arthritide, coagulatione sanguinis, &c. In quibus omnibus cum convenienti Δ a exhibitus purgat per vomitum, ac nonnunquam per secessum.

Usus præterea ejus insignis est in Clysteribus. Nimirum $\mathfrak{z}\beta$. vel $\mathfrak{zj}$. ebullire sinitur, in aqua convenienti vel vino: Colatura admiscetur brodio vel decocto simplicium mollientium, optimumque Medicamentum in colica exhibet.

Dosis à g. ij. ad $\mathfrak{z}\beta$. Ego vix vj. gr. transcendendo.

III. DIAPHORETICA.

1. $\ddagger$ Diaphoreticum vulgare.

R. $\ddagger$ ii opt. $\odot$ pur. $\bar{a}$ exactè mixta

Non

ta

ta calcinentur detonatione, [ut in Croco Metallorum vulg. dictum,] ternâ seu donec amplius detonationem recuset. (post singulas detonationes materiam edulcorare oportet, edulcoratumque & exiccatum denuo cum ☉ an miscere.) Tandem ☿ium diaphoreticum candidissimū exicca pro usu.

N. ▽ illa edulcoratoria si evaporet, reddit Lapid. Prunella ☿ialem, de quo in ☉.

Modus compendiosior.

℞. 1. ☿ crud. ☉ pur an. Immitte in ✚ cui aliud ✚ inversum in fundo perforatum imponatur, luto inferiori ✚o annexum : ignem da circularem quo materia accensa paulatim calcinetur, fumumque per foramen expiret, ignem per horam continua, qua præterlapsa, materiam pulverisatam ▽ calida edulcora.

2. ℞. Materiam hujus edulcoratæ part. ij. ☉ puri p. i. vel ana. impone crucibulis, ut in priori operatione : sic ☿ diaphoreticum præparavi aliquoties sine ulla molestia sudorem movens.

Alii ☉ non abluunt, sed massam tritam cum pondere ☉i ut ante miscent : alii addunt ☿, vel ☿is $\frac{1}{4}$ miscent.

Basilus circulat insuper hoc ☿ diaphoret. cum ▽ quem dein desuper incendit, &c. dein reverberat, atque pulverem restituantem per deliq. resolvit.

Vires. ☿ hoc diaphoreticum resistit corruptioni, mundificat sanguinem, conducit adversus omnes obstructions licet inveteratas, Hepatis, Lienis Mesenterii, aliarumque partium internarum : adversus retentionem mensium, cachexiam virginum, Hydropem, Melanchol. hypochondriacam, Luem ♀, ulceratam interna, quàm externa, Scabiem : præsertim confert ☿ in febrib. malignis, Exanthematib. ☿ variolis, rumpit interna apostemata, verum non subito, sed paulatim operationes suas exerit.

Dosis à g. x. ad xxv.

2. Flores ☿u fixi, seu ☿ diaphoreticum.

Fit si ☿ diaphoreticum præcedens in ▽ horis aliquot coquatur, decoctumque filtretur, sic præcipitabitur nempe pulvis subtilissimus ad fundum (maxime si ✕ insperferis) virtute priorem superans.

Hic pulvis Basilio Valentino in curru suo triumph. dicitur Flores ☿ii fixi, seu pulvis albus ☿ii, quem commendat ad interiora apostemata, ut & in Lue venerea, in qua cum spiritu Guajaci exhiberi poterit.

Præterea in iisdem affectibus, quibus convenit præcedens diaphoreticum, pulvis hic majori cum utilitate exhiberi aptus est.

Dosis g. xv. quam dosin vel quinquies Valentinus singulis diebus exhibet.

3. ☿ Diaphoreticum ☿risatum, Flores ☿u ☿sati, F. F.

℞. ☿. Diaphoret. vulgar. Sal. ♀
℥iij. M.

℥iij. M. fluant in tigillo hor. 4. deingat ad fundum secedens.
tere ac dissolve per deliq.

Hinc

℞. Olei hujus ℥ij. spir. ☉ i ℥j. instilla guttatim & præcipitabitur pulvis quem sicca & serva.

Dosis à g. v. ad x.

IV. REGULI.

I. Regulus Antimonii simplex.

I.

℞. ☉ i ac ☿ i ana calcinentur seu fluant in ✕ viignis,

℞. Materiae hujus calcinatae, ac Antimonii ana misce ac committe iterum in ✕ igni fortissimo, quo instar aquae fluant.

Funde postea in calicem fusorium vel mortarium æneum sevo illitum idque movendo, Reguli separationem & subsidentiam promove. Omnibus refrigeratis Regulum à Scoriiis separa.

2.

℞. Antimonii elect. lb. ij. ☿ i, lb. iv. Fundatur ☿ & postea adjiciatur paulatim ☿ lbiiß. circiter, linqatur in fluxu per tempus. Dein fac Regulum, separaque Scorias. Regulum purifica, iterum fundendo, & dum fluit, reliquum ☿ i addendo.

3.

℞. Calcem Antimonii cineream per se factam, (vide in præparatione vitri ☿) fluat ad △ & integra, dein moveatur ab igne & reponatur ut refrigescat. Agiteturque refrigerando ut Regulus deorsum ver-

N. 1. Alii admiscendo carbones pulverisatos majorem Reguli quantitatem sibi pollicentur.

N. 2. Ex Scoriiis fit ☿ auratum; vide suo loco.

N. 3. Regulus quomodo fixetur, vide de floribus ☿ vel in destillatione ☿ Reguli.

N. 4. Tempus fusionis optimum censetur, ☿ crescente præsertim ☉ in ☿ constituto, atque insuper sereno Cælo. Experientia enim docuit tunc temporis majore felicitate Stellæ fusionem succedere.

2. Regulus ☿ alis.

℞. ☿. ℥iv. circiter, appone igni donec incipiat liquefcere. Huic adde Antimonii ℥viij. auge ignem ut fluant. Postea injice ☉ M. l. & cum cessaverit strepitus, funde in vaginam fusoriam, (Gießpouffel /) vel in mortarium, sic ☿ & Regulus simul uniti in fundo coalescent.

Fit & si in secunda fluxione, ☿ is limaturam vel frustra injeceris.

N. 1. Regulus hic si aliquoties fundatur (in quibus fusionibus semper aliquid ☉ vel ☿ injiciendum,) & à scoriiis separatur, tandem stellam contrahit, imo vel multis stellis ac si terra aquis circumdata esset Regulum signatum vidi.

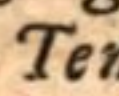
N. 2. Plures regulum præparandi modos habet. Sen. in Instit. l. 5. p. 3. s. 3. c. 19.

N. 3. Ex Scoriiis fieri potest vitrum, Sala.

N. 4. Si Regulum in ☿ u ☿ solveris, solutionemque aliquoties macera-

veris ac destillaveris, tandemque inspissaveris, optimum habebis catharticum αὐτὸ ἡγῆ κατὰ blande noxia expellens.

Dosis gran. ij. iij.

Tentzel. de u 8.

Vide sis etiam Tincturam ex Regulo

♂ & ♀

3. Regulus Iovialis.

Fieri potest, si Regulum sine ♂ factum, denuo ad ignem fuderis, duranteque fusione ♀ adjeceris.

4. Regulus ☉laris.

℞. ☉ part. i. ♂ p. iv. vel vj. fundantur & effundantur ut moris in Regulum, à scoriis separandum. Scorias adjecto ♂io crudo, funde iterum superinjiciendo cum fluxerint parum de scobe ♂ ac effundendo denuo, ut Regulus subsideat. Sic potes vice tertia procedere, vel donec nihil amplius Reguli appareat.

N. Similiter fit & Regulus ☾laris.

5. Diaphoreticum Regulinum seu Cerusa ☿ialis & exinde Cerusa ☿ialis diaphoretica.

℞. Reguli p. i. ☉i Crystall. p. iij. [alii añ] fluant super carbones per 8m, dein edulcora, separando Reguli grumos, qui in fundo colliguntur. Pulvis l. Δ. exiccatus dicitur cerusa ☿ialis. Hunc pulverem si denuo cum ☉ calcinaveris, vel sine fusione ad citrinum colorem reverberaveris, planè fit diaphoreticus, diciturque cerusa diaphoretica.

Vires, Cerusa Intrinsecus maxima

cum utilitate assumi potest in curatione ulcerum inveteratorum, scabierum aut pustularum pertinacium, continuis 3. 4. aut pluribus septimanis, quotidie scil. assumendo. Diversimodè operari consuevit. Nam in quibusdam duabus vel tribus primis diebus nauseam aliquam producere solet, cum crebra expuitione, reliquo tempore insensibiliter operatur: Aliis alvum laxat moderatè, aliis sudorè ciet, aliis prorsus insensibiliter & non nisi in fine tandem manifestas operationes edit. Extrinsecus desiccatur, stringitque moderatè abstergit & aperit.

Dosis intro à ʒss. ad ʒss. 4. aut 5. hor. ante prandium.

Cerussa Antimonii diaphoretica citra nauseam easdem operationes, & quidem majori cum fructu operatur.

Dosis eadem. vide Salam in Anat. Antimonii.

6. Cerussa Antimonii Solaris

℞. Regul. Antimonii ʒj. ☉ purg. ʒj. ☉i ʒiij. calcinentur in ☿bulo sine fusione. Sic Regulus abit in pulverem citrinum, ☉ vero pondere imminutus invenietur. Pulverem edulcoratum, si libet, denuo calcina.

Vires. Sudorem ciet.

N. Curiositas humana adinvenit quoque calcinationem per calorem Solis Cœlestis, quem magicum appellant.

Nimirum:

Concentrentur radii Solares in ☿ pulveris, beneficio speculi incensorii sic brevi tempore fumus ex ☿ ascendet, Antimoniumque album evadet.

N. I.

N. 1. Ponderus Antimonii post calci-
nationem auctum potius quam imminu-
tum deprehenditur.

N. 2. Flores Antimonii hac ratione
facilius calcinantur quam ☿ crudum.

CALCINATIO HUMIDA

Unde

PRÆCIPITATA.

I. ♂ *Rubeum fixum.*

℞. Antimonii elect. q. v. affunde
 ☿, stent aliquandiu in digestionē,
 donec calx in fundo alba appareat.
 Postea abstrahē ☿ per destillationē,
 (vel decantationē,) vel &
 affundendo ▼ præcipita, calcem-
 que elue ▼ tepida, donec ☿ ☿
 non amplius sentiantur. Pulverem
 siccatum reverbera in ✕ clauso hor.
 6. (♂ 3. Basil.) fietque rubeus.

N. Reverberatio hæc minori molestia in fornace figulina absolvi poterit.

Vires. Felicissimè purgat æque deorsum quàm sursum, idque non tam natura sua, quàm humoris biliosi circa ventriculum stabulantis; quinimo in nonnullis per diaphoresin operatur.

Dosis g. ij. iij. iv. & plura.

Basilii decantat solutionem ∇ ,
decantatam destillat ad siccitatem
pulveris cui affundit ∇ pluviam :
digeritque ut fiat extractio rubicun-
da : hanc iterum filtratam destillat
ad siccitatem : Ex pulvere rubeo re-
manente extrahit cum $\otimes$ tincturam
rubicundam , abjectis fecibus albis,
 $\otimes$ iterum abstrahit , pulveremque
relictum reverberat $\oslash$ 3. postremo

extrahit tincturam cum Ψ , feci-
bus itidem rejectis; tandem abstra-
hit Ψ ad siccitatem.

*Vires. Summarum est virium in resol-
vendo cruore coagulato, in rumpēdis Apo-
stematibus, in curāda Lue venerea. Basil.*

2. *Præcipitatum vitrum.*

Solvatur vitrum Antimonii in ∇
 seu in ∇ , vel in $\circ\circ$ $\frac{\Delta}{\ddagger}$ is, aut in $\cup$
 $\ominus$, dein menstrui abstractione fiat
 præcipitatio.

N. I. Ex precipitato illo ☿ ante-
quam reverberetur, extrahi possunt ♄r
☿ ☿ Antimonii, de quibus suis locis.
Sala de ☿.

N. 2. Si Antimonio grossè confuso
affuderis ∇R , & reposueris aliquandiu,
extrahetur Δr Antimonii, partim super-
natans, partim frustula Antimonii ob-
ducens. Hoc Δr in lixivio $\boxminus i$ solvitur, &
inibi decoquatur.

3. *Præcipitatum Antimonii dia-*
phoreticum.

℞. Croc. Metall. ℥ij. impone de-
stillatorio vitreo oblongi colli,
quod calenti ∇ immergatur, hinc
affunde sensim $\simeq$ m $\textcircled{1}$ ℥xij, mo-
veque sæpius ne $\textcircled{X}$ fundo adhæreat.
Conserve id calidum, donec $\simeq$ $\textcircled{1}$
non amplius laboret, & $\textcircled{X}$ redactum
sit in pulverem album. Dein vase
clauso exactè, digere in MB septi-
man. 4. aut 5. ac tandem separa $\simeq$.
 $\textcircled{1}$ in ::, pulveremque spatula li-
gnea agitando, exicca ad Δ , donec
nullus amplius fumus exhalet. Hinc
ablue & relue ∇ is cordialib.

Dosis à g. iv. ad xij. Salade ☿.

4. *Præcipitatus Regulus* ♂.

℞. Flor. Regul. ♂ (cum * sublimat. & edulcoratos) solve in ☿, (ex ① & * destillat.) digere ac tandem per iteratas cohobationes præcipita. Præcipitatum ablue & reverbera ut ☿ separentur, continuo spatula ferrea agitando, donec acquirat colorem flavum. *Quercetan, in Tetr.*

II. *SUBLIMATIO:*

Unde

FLORES ET CINNABARIS.

1. *Flores Antimonii Crudi, vel minere Antimonialis.*

℞. ☿ crudi triti, q. v. pone in cucurbitam fictilem, quæ in ☿ m ponatur satis profunde. Cucurbitæ adapta alebicum cæcum vel rostratum cum excipulo, aut si mavis connecte ollas aliquot (Num. iij. vj. vel plures,) sese invicem excipientes; Ignem gradatim admove, ne sit nimium fortis, nec debilis nimis. Si enim fortior sit, funditur Antimonium, nec sublimatur, si vero debilior, non ascendunt flores. Si rectè ☿ rexeris, colliges triplices flores, albos, flavos & rubros. *Sen. Instit.* Phlegma antimonii in appositum excipulū colligi poterit.

N. 1. *Feliciter ac compendiosius proceditur.*

Primo, si cucurbita tubulum seu canalem in latere habeat, per quem ☿ tritum paulatim ☿ per vices, (singulis ho-

ris parum,) in cucurbitam (gradatim ignitam, injiciatur. Liquefcit enim statim ☿, abique ferè penitus in flores.

Secundo, si cucurbita oblique fornaci imponatur, ut tubulus perpendiculariter ascendat.

Tertio, si in anemio sublimatio instituat, ac Antimonii ℥ij. :: e ℥ij. admisceantur. Alii admiscunt carbones confusos, eliciuntque ☿, remanente in fundo materia cærulea, in qua ☿ Antimonii.

Quarto, alembici vertex foraminulo sit pervius. Et hoc benè notandum est, nisi sine frustrari velis.

N. 2. *Parari possunt ☿ flores Antimonii per ☿ binis nostris ante scil. ☿ retro connexam, quorum rostrorum antico apponitur excipulum amplum, per posticum autem inflatur ventus, vapores seu flores ab ☿ elevatos, in excipulum deducens. Kest. 1. cent. 31.*

N. 3. *Non è re foret, si excipulum foramen haberet canalemve quo acidum phlegma in aliud excipulum suppositum deflueret. Quinimo excipulum nisi pervium fuerit, foramine flatibus egressuris idoneo, in cassum laborabitur.*

2. *Flores Reguli.*

Ex Regulo eodem modo quo ex ☿ crudo flores elevari poterunt.

3. *Flores cum additamento, s. compositi.*

Ex ☿ crudo, regulo ☿ vitro.

℞. Antimonii * añ. misceantur exactè & sublimentur per ☿ m.

N. *Suf-*

N. Sufficit alembicus sine ollis; ele-
vanturque flores rubei qui ∇ a calida
edulcorati albescunt.

Vires. Vomitus movent mitius ta-
men quam simplices flores.

Dosis g. iv. ad vj.

N. 1. Restituit horum florum usus Ma-
niacos, Melancholicos, Quartanarios,
vid. Epist. tract. 1. observ. Horstij. annexas.

N. 2. Si Qu-dulcis gr. xij. gr. ij.
horum flor. addideris fortiterque simul
contriveris, ferè sine vomitu per secessum
serosa & biliosa educunt.

N. 3. Eodem modo fiunt & flores ex
Reguli & $\ast$, velex vitri $\odot$ & $\ast$, æ-
qual. partib.

N. 4. Quod in summitate cucurbi-
ta invenitur, adde fecibus in fundo re-
lictis, additoque pauxillo $\ast$ sublimatio-
nem repete, habebis flores flavos.

4. Alter, Δ Antimonii secundum
Basilium.

R. Antimonii opt. lb. i. $\ast$ ζ iv.
sublima; sublimato admisce anti-
monii ζ v. sublima iterum: hinc e-
dulcora & habebis Δ r combustibile.
Basil. in Cur. Tr. p. 217.

N. Sunt qui loco $\ast$. R. $\odot$.

5. Flores $\odot$ $\odot$ -lati.

R. Florum antimonii rubeor. ζ iv.
Flor. Δ , (sublimatorū ad perfectam
albedinem) ζ ij. Colchotar. ζ xij mix-
ta sublimentur ter, & habebis flores
rubicundissimos. Quercet. in Tetrad.

N. Basilus non addit Δ .

6. Flores Reguli spiritu $\odot$ ac $\odot$ is
imprægnati.

R. Reguli stellat. atque $\ast$ [à $\odot$
ter sublimat.] an. sublima bis tervè,
hinc edulcora & exicca, tandem de-
nuò à colchotare tertiò eleva.

Vires. Purgant blandè, conferunt-
que ad omnes Febres intermittentes.

Dosis aliquot gr. Querc. in Tetr.

N. Flores hi cum $\ast$ sublimati, &
nondum ab eodem edulcorati resolvun-
tur in liquorem magnarum virium in
vulneribus. Basil.

De usu florum antimonii in ge-
nere notare expedit, quod sc. quo-
niam violentos vomitus ferè priori-
tant, optima correctione opus habe-
ant, sine qua non facilè ac tutum e-
rit, eos in usum Medicum vocari.

Sunt nihilominus qui exhibēt g. ij. iij. iv.

Sit igitur

Correctio florum Antimonii.

R. Flor. Antimonii alb. ζ j. $\odot$ $\odot$ i
 ω u $\ast$ imprægnati ζ is. Liquefcant
vi Δ in massam rubram. Affunde
massæ huic tritæ ∇ (∇ vitæ,) aro-
matisatum, additis Salis vel Magi-
sterii Perlarum ac Corallor. an. ζ ij.
Digerantur calore cinerum $\odot$ $\odot$ 2.
postea abstrahatur ∇ ad siccitatem
remanebit in fundo $\odot$ optimè de-
puratum, servetur in vitro clauso,
quia in aëre resolvetur.

Vires. Opitulantur morbis, ab atra-
bile oriundis, per alvum, per superiora,
per insensibilem respirationem noxia co-
piose expurgantes.

$\odot$ $\odot$ i $\ast$ imprægnatur hoc modo.

R. $\odot$ $\odot$ i [frequenti solutione ac
coagu-

coagulatione sumè depuratum] solve in ☒. Hinc abstrahere humiditatem lento igne, novumq; ☒ affundendo, iterum solve ac abstrahere. Operationes solutionis ac abstractionis repetendo, donec ☒ extillet aciditate sua non amplius spoliatum, (quod octava vel nona imbibitione ac destillatione fiet) Exiccetur postmodum; sic habes ☉ ☿ imprægnatum.

N. Hujus usus quoque est in Magisterio ☿ purgante.

☿ aromatizatus, seu ☿ vitæ aromatizata.

℞. Galang.

Galliæ mosch.

Garyophyllor.

Cinamom.

Macer. an. 3ß.

Croc. 3iij.

Ex mediocriter tritis fit extractio cum ☿ optimè rectificato, donec amplius non tingatur. Tinctura decantata est ☿ aromatizatus.

Vide de his Crollium.

Correct. 2.

Circulentur per mensem cum ☿ mellito, sic omnem deponunt violentiam retinebuntque solam deji-
ciendi facultatem.

Dosis à g. v. ad viij. vel ad summum x
☿ mellitus.

☿ affundatur melli, stet aliquandiu, postea destillentur: In fine augeatur ☐, ut ☿ quoq; mellis transeat & ungatur ☿.

Correct. 3.

Exponentur flores in scutella vitrea, charta supernè duntaxat tecta, mediocri calori (fornacis) per mensem unum ac alterum, quotidie bis (ne non agitati nigrescât) agitando: Flores manent quidem rubei, sed tamen benè porosi & leves, ☿ re foetido ad papyrum elevato.

Vires. Moven-
sedes duntaxat sine vomitu satis benignè.

Dosis à g. v. ad viij. vel x.

Correct. 4.

Mitiores etiam fiunt, si aliquandiu cum ☉ conterantur & postea iterum ☿ dulci dulcorentur.

7. Flores Antimonii diaphoretici.

℞. Flores ☿ irriga ☉ ☿ & calcina in ☿ clauso ☐ carbonum.

Sala in anat. Antimonii, f. 3.

N. Alii affundunt ☿ ☿ ☿, quod iterum abstracto edulcorant ac calcinant, ut materia igniatur.

8. Flores fixi.

Flores Cheiri Paracelsi.

℞. Flores Antimonii fige sublimationibus, toties iteratis, donec nihil amplius sublimetur.

N. 1. Flores relicte in fundo materie, denuo in singulis sublimationibus semper admiscendi sunt.

N. 2. Hi flores in cella per deliquium in ☉ solvuntur, quod ☿ destillata quinquies eluendum.

9. Cinnabaris Antimonii.

Fit, si post butyri Antimonialis destillationem ☐ fortis & suppressionis

tionis quoque, (i. e. super Δ m) horis aliquot detur: Quippe cinnabaris Antimonii hac ratione collo Δ x adhærescit, quam collectam sublimatione una ac altera purificare poteris.

N. 1. Si desideras potius cinnabarim, quam butyrum Antimonii, da statim Δ fortem.

N. 2. Ex hac paratur Φ diaphoreticus, qui in Epilepsia præstantissimus. vide lib. 2.

III. DESTILLATIO:

Unde

ACETA, OLEA, SPIRITUS, &c.

1. Acetum Antimonii.

R. Mineram Antimonii tere ac elice Φ per Δ m, prolectum funde super mineram novam, digere Φ (2. 3.) hinc destilla iterum per Δ m idque repete donec quantitatem cupitam acquisiveris.

N. Parum Φ fundit, adeoque labor sat tedious est.

Aliter.

R. Miner. Φ lavigat. affunde ∇ pluvial. destillat. ad eminent. digit. aliquot, digere vase H. cl. in fimo equino, donec incipiant fermentari ac spumam ejicere: Dein abstrahere ∇ m, augendo Δ m in fine, sublimatum redde capiti suo mortuo, & re-affusa ∇ , quæ abstracta erit, fiat cohobatio toties reiteranda, donec prodeat liquor acidus, instar Φ .

Vires. Inservit Tinctura Antimonii extrahenda, refrigerat efficaciter sangui-

nem, in febris præcipue maligna & Ungarica, si cum Lap. Prunella & ∇ destillata conveniente misceatur: curat inflammationem ex pulvere nitrario ortam cum saccharo Hi.

N. 1. Φ hoc Φ ii melius evadet, si ad alcohol nova minera Φ ii id affuderis ad emin. dig. 3. circulaverisque (Φ 12) sic tingetur rubro colore magisque acescet, tum effunde & abstrahere per MB. sic Φ ii exhibit clarum & rubedinem post se relinquet in fundo.

N. 2. Acuari potest hoc Φ suomet Sale.

Nimirum

R. Φ . antimonii Zij . Θ antimonii Zj . solve ac destilla per E .

Dici poterit $\times$ antimonii alkalisatum, sive radicatatum.

N. Felicius forsitan processeris si Sal Φ in Φ solveris atque ex argilla & solutione hac massam & exinde globulos formaveris, eosque per Δ m, ut M . Θ is, solet, destillaveris.

2. $\circ\circ$ Antimonii per se.

R. Φ quantitatem satis magnam pone in putrefactionem, dein educ ∇ m, quam vicissim affundendo, putrefactionem ac postea destillationem reitera, idque toties donec exurgat tandem $\circ\circ$, seu liquor oleagineus.

N. Nancisceris potius Φ quam liquorem oleagineum.

Vires. Dissolvens est egregium. Poter, in Pharmacopæa.

3. Aliter.

$\circ\circ\circ$

R. Mi-

℞. Miner. antimonii, q. v. misc cum ∴ & pelle per ∞m.

4. ∞ ∞ ♂ Saccharatum.

℞. ♂ lb. β. Sacchar. cand. ℥ij. M. opt. & destillentur per ∞m in ∴. F. ∞ ∞.

Beguinus.

℞. Antimonii, sacchari candi ana ℥iiij. O uft. ℥j.

Utile est ad externos & internos morbos.

N. Ex hoc ∞ ∞ fiunt Pilula febriles ad quartanam, quas vide l. 2.

5. ∞ ∞ ♂ Saccharatum Sennerti.

℞. Antimonii lb. ij. ♀ ℥iiij. M. pone in Δ circularem ut liquecant, atque ita Δ per hor. 4. vel 5. continua: dein auge Δ, ut ♀ accendatur & exhalet; hinc pulverisa ♂, afundeque ✕ digeranturque ♂ ∞ 8. dein destillentur, donec guttæ rubræ ascendere incipiant, tunc muta recipiens.

℞. ♂ relictum in fundo lb. j. sacchar. cand. ℥vj. √ opt. ℥ix. Destilla per ∞m, (in receptaculum in quo sit ∞ ∞ quod primo extillarit.) Δ forti, donec nihil ∞ ∞i vel vaporis amplius appareat. √ in B. abstrahere ad remanentiam 4e partis.

Vid. Sennert. Institut.

N. 1. Melius fit hoc ∞ ∞, si digeratur aliquandiu cum √ novo, fecibusque per colaturam separatis à colatura √ per destill. abstrahatur.

N. 2. In eliciendo ∞ ∞ saccharato lente

procedere memineris, ne nimia ebullitione sine opiato sis streris.

N. 3. Si cum ∇ vitæ aliqua, vel ∇ rosarum, in qua moschus vel ambra soluta sint, addita ∇ cinam. digeratur, atque aliquot cohobis cohobetur movet alvum sine vomitu ac molestia, utileque Medicamentum exhibet in Hydrope.

Dosis g. iij. ad vj.

6. Oleum Antimonii Saccharatum Quercetani.

Antidotus Panaretos.

℞. Miner. ♂ ad albed. calcinatæ lb. β. sacchar. cand. in formam syru- pi cum circulato minore (√ opt.) transmutati lb. i. Misc. Digerantur ♂ ∞ (4. vel 5.) in √, dein per gradus Δ destillentur.

Elicitur primò circulatum minus, secundò liquor albus, tertio flavus, quartò rubicundissimus, instar sanguinis, dulcisque Balsamus; collige singula seorsim vel separa ab invicem.

Vires. Liquor albus opitulatur cancerosis ulceribus & externis morbis.

Liquor flavus idoneus est vacuationi per alvum & vomitum.

Liquor rubicundus ternis aut quaternis cohobationibus rectificatus & ablutus Δ cordiali, admirandas præstat curationes in Lepra, Morphaea, Apoplexia, Epilepsia, Peste, in ∇ appropriatis exhibitus.

Dosis à g. iij. ad vj. Querc. in Tetr.

N. Eodem modo & ex Croc. Metall. & Sacchar. ana cum √ digestis, ∞ ∞ præparari potest.

Dosis

Dosis g. iij. v. vj. vij.

7. *Oleum Antimonii Saccharatum Basilii.*

℞. Vit. ☿. lāvīgat. affunde agreſtam, digere aliquot ☿, dein (abſtracta agreſta ad ſiccitatem,) admiſce ſacchar. cand. æquali pond. cum modico ☿ti, deſtilla per ☿m gradatim, tandem Δ fortis. prodibit ☉ rubicundum, cum ☿ exaltandum.

Vires. Prodeſt adverſus Epilepſiam.

Dosis gut. aliquot. *Basilii in curr. triumph.*

8. *Ol. seu Liquor ☿ mellitus.*

℞. ☿ crud. pulv. ℔. i. Mell. opt. ℔ iij. Bulliant ſimul, moveanturque ſpatula, uſque dum ſubſtantia aquoſa mellis evaporaverit, & remanſerit materia quædam nigra, inſtar picis, quæ digitis friari queat. Hanc deſtilla per ☿m Δ nudo gradatim, in excip. amplum, hor. 24. & prodibit liquor imprægnatus facultatibus antimonii, cum aliquot floribus à liquore ſeparandis.

Vires. Liquor iſte eſt corroſivus & penetrans, ſummopere mundificativus, præſertim in ulceribus, abſumit enim excreſcentias, &c. Adverſus gangrenas præſtantiffimum quoque exiſtit remedium. Uti eo poſſumus aut ſolo, aut com- mixto melli roſato, unguentis, pulveribus ☿, &c. *Sala de ☿.*

N. Liquor hic ☿ Philoſophici vices ſupplere poterit, in præparatione Tincturæ Antimonii ☿ dictæ.

9. *Aliud Magiſt. ☿.*

℞. ☿ opt. ℔ ℔. O uſt. ℥ iij. Bol. arm. ℔. ℔. ☉ ℔. ℔. omnia ſeorſim trita miſceantur, deſtillanturque Δ nudo. Sic prodibit primò phlegma, ſecundo ☿ albicans, tertio ☿ rubeſcens. Si qua collo adhæreat glaciei inſtar, admove cautè ferrum candens, ut ſolvatur. Rectifica per ☿m: In rectificato hoc ☉ ſolve ☉ foliatum: Solutioni poſtmodum affundes ☿, circulabisque ſept. 6. circiter, & ſubſidebunt feces, à quibus decanta ☿, cui ſi affuderis ☿ deſtillatam præcipitabitur ☿ albus, e- dulcorandus & reſervandus; dicitur Magiſterium Antimonii.

Vires. Purgat ſuaviter per vomitum.

Dosis g. iij. *Kesl. i. c. 68.*

N. Pulvis ille correctus cum ☿ ☿, evadit ſudorificus: vide infra Tincturam ex Regulo ☿, N°. 13.

10. *Oleum Antimonii glaciale, ex*

☿ & ☿₁₀.

Vide in deſtillat. ☿.

11. *Aliud Oleum Antimonii glaciale, ſeu Butyrum ☿, & exinde Antidotus*

☿ ☿ ☿.

℞. Reguli ☿ ſtella. ℔. i. ☿. t. ℔. ℔. M. exactè deſtilla per ☿m, (vide in deſtillatione ☿,) ☉ glaciale deſtillatum rectifica una ac altera deſtillatione, feces ſemper rejiciendo. Hinc affunde ☿m hydromelitis vinoſi, cohobaque ut tandem crebris iſtis cohobationibus ☉ illud dulceſcat. Tandem abſtrahe ☿ ad conſistentiam ☉, ☉ ☉ ☉ Vires.

Vires. ☉ hoc exquisitissimum, ac preciosissimum est Remedium, multis curandis aegritudinibus usque gravissimis aptissimum. Quin & domitor est februm tertianarum, quotidianarum ac imprimis quartanarum. Blande enim vomitum multis concitat, alius alvi solutionem citra vomitum, eamque vim habet, ut radices & seminaria mali prorsus eruncet & evellat.

N. ☿ hydromelitis vinosi separatus, si vitriolica aciditate (☿, ☉) impraegnetur, summum est diaphoreticum, & longè ab aliis vulgaribus aliud.

Dosis cochl. s. vel i. per se vel in liquore conveniente. *Querc. in Tetr.*

12. Aliud Oleum Antimonii Crystallinum ex floribus.

℞. Flores antimonii alb. ☿ is, (ex ☉ ad flaved. calcinato & ☉ añ. lb. iij. argillæ lb. v. vel vj.) dephlegmata à M. & destilla in MB, sic tantum prodit phlegma ☿ sive cum floribus coeunt. Affunde novam ☿ atque denuo evoca, idque repete, donec flores nihil spirituum amplius retinere queant. Tunc destilla per ☿ primò excipiendo seorsim humiditatem aqueam, dein mutato Excipulo ☉ albicans, ac ponderosum, instar butyri antimonii relictò ☉ in-
utili.

Vires. Idem ferè est cum butyro Antimonii: Inservit solutioni ☉ is, & est basis præcipitati purgantis, ut & vomitorii. *Hartm. in Croll. p. 224. Sennert, Institut. l. 5. p. 3. s. 3. c. 17.*

Nimirum

Rectificatur oleum hoc per Rectortam: hinc duplex inde paratur præcipitatum, alterum ἀνὰ καθαίρω, alterum καθαίρω solum purgans: prius fit, oleum id instillando in ☿ & m. plur. pulveremque acrimonia sua lotionis beneficio liberando: posterius fit oleum id cum añ. ol. ☿ p. d. mixtum (☿ 2) reponendo & hinc similiter flores edulcorando.

Dosis a g. j. ad iij.

13. Oleum Antimonii compositum ad Vulnera.

℞. Antimonii, ☿ r ā p. ij. * vel ☉ ☉ p. i. ☿ p. iij. destilla Δ forti cum tribus cohobiis, quod sublimatum erit, semper ☉ reddendo.

Vires. Mundificat optimè vulnera inveterata. *Basil.*

14. Aliud Oleum.

Fit ejusdem qualitatis ☉ si ☿ cum ☿ u ☉ imbiberis, ac postea destillaveris. *Tentzelius.*

15. Aliud Balsamus Antimonii dictum.

℞. ☿ lb. ij. ☉ ☿ lb. lb. ☉ iij. Fluant in ☿ forti, effundanturque in tabulam lapideam.

℞. Massam hanc & ☿ iij. misce & affunde ☿ m terebinth ad eminent. 4. digit. Digere vase clauso ☿ aliquot, sic ☿ Terebinth rubro colore tingetur. Postea adde siliques contusos ad spissitudinem aliquam, destillaque per ☿ m.

NB. Ubi guttę flavę apparere incipiunt, muta receptaculum, & auge Δ atque extillabit $\circ\circ$ rubrum. *Sennert.*

Vires. Magnarum est virium in diuturnis ulceribus.

N. Vide etiam Balsamum Antimonii seu Reguli. In Tincturis ex Regulo.

16. Balsamus Vulnerrarius
Basilii.

$\mathfrak{R}$. $\text{\textcircled{S}}$. opt. $\text{\textcircled{B}}$. i. $\text{\textcircled{O}}$. comm. vel $\text{\textcircled{Y}}$. $\text{\textcircled{B}}$. $\text{\textcircled{B}}$. Argill. $\text{\textcircled{B}}$. vi. M. & destilla Δ fort. per $\text{\textcircled{M}}$, & prodibit tandem $\circ\circ$ quod dephlegma ad remanentiam $\text{\textcircled{F}}$ veris rubei, hunc solve per deliq.

Vires. Summarum est virium, & arcanum summum in vulneribus inveteratis. Basil. in C. Triumph. vide etiam Balsamum Reguli in Tincturis.

N. i. Keslerus.

$\mathfrak{R}$. Antimonii $\text{\textcircled{Y}}$, (vel $\text{\textcircled{O}}$.) ana $\text{\textcircled{O}}$ ust. $\text{\textcircled{B}}$. $\text{\textcircled{B}}$. destillatque sine argilla.

Alii.

$\mathfrak{R}$. Solum $\text{\textcircled{S}}$ & $\text{\textcircled{Y}}$, (sine $\text{\textcircled{O}}$ & argilla) vel $\text{\textcircled{O}}$. vide Basil. in repetit. lapid.

Alii.

$\mathfrak{R}$. Antimonii, part. i. $\text{\textcircled{O}}$ p. i. Bol. armen. p. ij.

N. 2. Processus est plurimum (3) dierum, instuendaque est destillatio per gradus.

N. 3. $\circ\circ$ hoc precipitari potest cum ∇ . Precipitatum elotum exhibetur à $\text{\textcircled{S}}$. iij. ad vj.

17. $\text{\textcircled{M}}$ ex Regulo.

1. Figatur Regulus, [quod fieri

potest multoties iteratis sublimationibus, sive in ovo Philosophico id fiat, sive in cucurbita, quotidie scilicet id quod sublimatum est ad fundum detrudendo.)

2. Regulus fixus ponatur aliquandiu ($\text{\textcircled{X}}$ 6.) in cellam ut solvatur, $\circ\circ$ illud filtra & coagula ad spissitudinem. Hinc repone iterum ad liquefcendum, filtra & coagula ac solve iterum ac cum triplo Tripole mixtum destilla per $\text{\textcircled{M}}$. Sic primo prodit $\text{\textcircled{M}}$ albus, dein rubeus: rectifica.

Vires. In febribus omnibus intermittentibus, ut & in quartana virium est summarum, mundificat sanguinem per diaphoresin, atterit calculum Renum & Vesicae, materiam Podagricam discutit, dolores vel extrinsecus applicatum lenit.

Dosis à g. iij. ad v.

18. Aqua Antepileptica ex Croco
Metall. Quercet.

$\mathfrak{R}$. Croc. Metall. misce cum crusta panis pulverisata, ac elice ∇ m per cornutā ad Δ m satis magnum.

Vires. Hanc pluris facit Quercetanus in Epilepsia, quam reliquas suas Antepilepticas omnes e vegetabilium familia desumptas.

Ego huic labori $\text{\textcircled{Y}}$ ac $\text{\textcircled{O}}$. 3. integras frustra impendi, primò exivit phlegma, secundò $\text{\textcircled{M}}$ nebulosi prodierunt, tertio striæ seu $\circ\circ$ rubicundum, omnia autem in parva quantitate.

19. ∇ Simmi Area. Clystis
alias.

$\circ\circ\circ$ 3

$\mathfrak{R}$. $\text{\textcircled{S}}$

℞. ♂ elect. ☉ pur. ♀ pur. à (℔.i.) propellantur per ☽m. in ventris capacitate superiori tubulatam, in receptaculum amplum ac capaciss. rostro firmiter annexum, in quo infusa sit aliquota ☽ pars: Injice materiam sensim per vices, tubulumque propediem obtura, videbis materiam injectam paulo post incendi, receptaculumque nebulosis vaporibus repleri, quibus sensim ☽ illi commixtis receptaculum pellucidum redditur, quo apparente, injice iterum, &c. ☽m spiritibus destillatis impregnata filtra, vel si placeat, & adustionem sapiat à phlegmate in MBlibera.

Vires. *Crassam ♀reamque mucilaginem ubicunque locorum delitescat in corpore attenuat, ac per emunctoria convenientia expurgat, per alvum, scilicet per ☽m, per sudorem, per salivationem: Unde utilissimum Medicamentum audit in obstr. Epatis, Lienis, Mesenterii, Uteri, in affectu Hypochondriaco, Colico, & simil. præsertim si cum Crystallis ♂ acuatur. Miscetur cum ☽ font. vel alio liquore convenienti, ad gratam aciditatem, bibiturque pro libitu.*

20. Aqua Stimmi ♀rea.

Fit eodem modo ex ♂. ♀ & ☉ an. quibus si aliquid ♀is admiscetur, melius destillatio procedit.

Vires: *Prodest itidem in obstructionibus, maxime autem expellit per sudorem materiam in habitu corporis delitescentem.*

N. 1. *In utriusque ☽ destillatione colligi possunt flores qui à ♀re per sublimationem liberati in usum venire quoque possunt.*

N. 2. *Ex ☽ fit ♂ diaphoreticum, si semel ac iterum cum ☉ ana calcinetur & dulcoretur, vel ex eodem ♀r auratum extrahi potest, si cum lixivio forti coquatur, vide ♀r Antimonii.*

IV. LIQVATIO.

Liquor seu Balsamus ex scoris Reguli.

℞. Scorias Reguli, (sive simplicis, sive compositi,) expone aëri humido; sic solventur propter Salia ☽ & ☉ admista.

Vires. *In Chirurgia usus est insignis, præsertim in fistulis & ulceribus foetidis,*

2. *Liquor ex Sale vitri Antimonii.*

Fit si id in albumine ovi ad durtiem cocti, vel Raphano, vel Bryonia excavata in cella resolvatur.

Vires. *Liquor hic assumptus intrinsecus Podagricas defluxiones, & Paroxysmos efficaciter compescit: In Chirurgia, vulnera, fistulas absque mordacitate tamen à putredine conservat & sanat.*

Dosis ℥ss. ad ℥j.

V. EXTRACTIO.

Unde

SULPHURA & TINCTURÆ.

SULPHURA sunt Extracta crassiora.

TINCTURÆ sunt Extracta magis elaborata.

DE SULPHURIBUS.

Sulphura hæc extrahuntur ut plurimum cum lixivio forti, vel & cum ☒.

Lixivium forte ad Extract.

1. R. ☉ ☿, ♀ & ☉ ust. añ. F. lixivium filtratione clarificandum.

2. R. ☿, clavell. ♀ & ☿ comm. F. lixiv.

3. R. ♀. lb. ▽. lb. xv. F. lixiv.

1. ☿ ex Minera Antimonii, vel
☿ crudo

R. Mineræ ☿ lb. iij. v. & c. vel in defectu mineræ.

R. ☿ crud. tere minutiss. & superfunde lixiv. forte, (ex ♀ & ▽) digere ☿ 6. vel 7. ut fiat Extractio: Extractionem filtra, & leniter bulliendo reduc in ☿ verem rubeum. *Hartm. in pract. Kest. 2. c. 18.*

N. Si experiri volueris, an aliquid ☿ is supersit in materia, transfunde nonnihil extractionis in vas aliud, instillaque ☿ sic precipitabitur ☿ ad fundum.

Vires. Inservit extrahenda tinctura, purgat uidem supra & infra.

Dosis g. ij. iij. iij. v.

2. *Aliter.*

R. ☿ pulver. q. s. coque in lixivio forti, precipitaque ▽ pluviali (imprægnata ☒) hinc edulcora.

Vires. Tuius agit per vomitum quam crocus Metallorum.

Dosis g. iij. iij. v. *Beguin. & Quer-
setan.*

3. ☿ ex ☿ calcinato.

R. Antimonii ☿ a, mixta lique-

seant ad ▽. postea effunde in ollam plenam ▽ calida, stentque per ☿, dein decanta ac precipita ☿ instillatione ☿ i, vel sola coctione adhibita.

N. 1. Alii fundunt solum ☿, idque fustum effundunt dicto modo in ☒ acerrimum, vel ☿ m ☉ acuatum, decantant, precipitatumque ☿ erem colligunt.

N. 2. Nisi me felicior fueris, nihil efficies.

Alii.

R. ☿ p. i. fundunt fusoque injiciunt antimonii p. ij. atque dicto modo effundunt in ☒.

4. *Aliter.*

R. Antimonii p. ij. scor. ☿ (Hammerschlag) p. i. & ☿ a M. & injice sensim super ☉ & ☿ ad ▽ fluentia, hinc fluant simul optimè, dein extrahe ☿ coquendo in lixivio forti, precipitaque instillatione ☒.

Vires. Purgat per alvum.

Dosis g. iij. v. vj. vij. viij.

5. ☿ ex Croco Metallorum.

Fit eodem modo: Hepar scil. antimonii coquatur in lixivio forti, vel sola ▽, (ut in edulcoratione Croci Metallor.)

6. ☿ ex scoris Reguli: ☿ auratum Antimonii.

R. Seorias à Regulo separatas, easque coque in lixivium, trajiceque per chartam, colaturæ insperge ☿ & precipitabitur ☿ auratum antimonii, quod decantato lixivio edulcorandum.

Vires.

Vires. *Movet vomitum, ac interdum secessum.*

Dosis g. vj.

7. Δr ex Regulo Antimonii
 $\mathcal{L}$ ali.

Fiat Hepar ex Regulo $\mathcal{L}$ iali & $\odot$.
 Hoc Hepar sine ablutione coque in
 lixivio forti, ut abstrahatur Δr , de-
 canta & præcipita instillatione $\times$.

Quercet. in Tetrad.

8. *Aliud.*

2. $\mathcal{R}$. $\odot$ crud. per ∇ præcipita-
 tum & edulcoratum, coque bullien-
 do in lixivio $\mathcal{F}$ i, decantaque, lixivi-
 um tinctum evaporet, sic remanebit
 in fundo Δr antimonii cum $\odot$ $\mathcal{F}$ i,
 sublima illud Δ addito sabulo, &
 sublimabitur Δ antimonii purum.
Sala de $\odot$.

9. Δr ex Cinnabari Antimonii,
 Δr Antimonii verum.

Cinnaberis antimonii pulverisat.
 coquatur ebulliando in lixivio for-
 tissimo, (ex cineribus clavell. & Ψ
 $\bar{a}$, vel ex $\odot$ e $\mathcal{F}$ i & $\odot$ Ψ x,) per $\mathcal{L}$.
 3. vel 4. Decantetur dein lixivium à
 $\odot$ vivo, qui currit in fundo, filtre-
 turque, hinc reponatur, ut Δ subgi-
 deat coloris rubei, quod à lixivio se-
 paratum edulcoretur sæpius ∇ a
 commun. calida; dein leni calore
 exiccetur, habes Δ antimonii genui-
 num.

Hinc paratur

Panacea Δ is Antimonii veri.

1. $\mathcal{R}$. Δ ris jam descripti.

Regul. antimonii añ $\mathcal{Z}$ j.

$\odot$ Δr . per C. vel $\odot$ $\odot$ -i recti-
 ficatis. $\mathcal{Z}$ ijj.

Digere per aliquot $\odot$ (8) in loco
 calido, deinde destilla ex $\mathcal{F}$ i. per $\odot$
 vitream, ter ad minimum cohoban-
 do; urge postremo Δ e quarti gra-
 dus $\mathcal{L}$. 12. & erit totaliter fixum,
 quod exime & cum ∇ rosar. lava &
 exicca.

N. Præstat materiam $\odot$ fracta ex-
 emptam sub tegula $\mathcal{L}$ 5. 6. reverberare.

2. $\mathcal{R}$. Hujus pulver. $\mathcal{Z}$ j.

Mag. vel $\odot$. Corall. $\mathcal{Z}$ ij. M.
 exactè.

Vires. *Est instar panaceæ: habet ni-
 mirum in se vim diaphoreticam ac san-
 guinem mundificandi, ideoque quibuli-
 bet morbis per sudorem sanabilibus infer-
 vire potest, præcipue Lue venereæ, fœdi-
 tatique cutis. Repetenda est Dosis sæpius
 in quibuslibet morbis, præsertim vero in
 Epidemis, & maligna aetate aliquam se-
 cum vehentibus.*

Dosis a gr. x. ad xv. & xx.

*Harimann. in Croll. in pract. Agri-
 cola de $\odot$.*

DE TINCTURIS.

De Tincturis $\mathcal{Z}$ ii notare in genere
 expedit, quod monente Basilio, $\times$ in
 priori extractione adhibitum, $\sim$
 purgantes figat, (ita ut per $\square$ m su-
 dores & ptyalismum duntaxat ope-
 rentur, etiamsi postmodum per ∇
 extrahantur,) & e contra ∇ vim in
 eadem dejectoriam augeat. *Basil.*

Tinctura antimonii nihil aliud est
 quam portio aliqua antimonii, ido-
 neo

neo menstruo soluta & exaltata, ea-
que potissimum sub colore rubeo.

Absolvitur Tincturæ præparatio
plerunque duabus Operationibus:
Extractione scil. & Exaltatione. Hæc
ferè non nisi Ψ perficitur, illa potis-
simum $\times$ quod plerunque acuitur
aliquo $\cup$ u acido.

1. Tinctura ex $\odot$ crudo.

$\mathcal{R}$. 1. $\odot$ pulv. extrahe Tincturam
rubicundam s. a. cum $\cup$ u $\odot$ i Phi-
losoph digerendo in Ebus , hinc
decanta, decantatis Tincturis con-
funde, abstrahèque $\cup$ m $\odot$ i in MB
l. Δ . donec guttæ flavescent.

2. Tincturæ in fundo remanenti
affunde Ψ m rectificatum, extrahe-
que Ψ l. Δ MB, donec itidem gut-
tæ flavescant. Tunc mutato recipi-
ente, igne fortiori propelle Tinctu-
ram.

Vires, Balsamum mirum est, quo uti
possumus ad vulnera curanda, tam inter-
na, quam externa: movet sudorem, non-
nunquam etiam secessum & vomitum:
emendat Symptomata veneni, Lepre. Fa-
ber Monsp.

Alii pro menstruo utuntur ∇ , ex
 $\odot$ & $\oplus$ & O plumos.

2. Alia, Balsamus vite Basilii.

$\mathcal{R}$. $\odot$ crud. q. v. extrahe Tinctu-
ram rubic. cum $\times$ radicato, digeren-
do per $\boxtimes$ m, filtraturam digere ite-
rum per $\boxtimes$ m, & nigrescet. Abstrahé
 $\times$ ad siccitatem, edulcora & circula
cum Ψ opt. ad eminent. 3. vel 4. di-
git. per $\boxtimes$ m unum ac alterum, vase

clauso: decanta, dein & destilla ex
 Ee , & prodibit Ψ impregnatus
Tincturâ antimonii: circula $\odot$ ρ 10.
circiter, & subsidebit Tinctura, quam
per Tritorium à Ψ separa.

N. Candefac primum $\odot$: hinc injice
in $\times$.

Vires. Summarum est virium, mun-
dificat sanguinem, curat Morphaam, sca-
biem, exhilarat spiritus.

3. Aliter.

$\mathcal{R}$. $\odot$ crudi q. v. extrahe Tinctu-
ram rubic. cum $\times$ antimonii dige-
rendo aliquandiu, decanta, abstra-
heque $\times$ & pelle Tincturam per $\times$
ex ::.

Vires. Summè prodest in Morphaea L,
V. & c. Basil.

4. Alia, Manna Antimonii,
dicta.

$\mathcal{R}$. Antimonii pulveris. extrahe
Tincturam cum $\cup$ u antimonii es-
senticato: filtra ac abstrahé. Hinc
digere cum Ψ ac abstrahé.

$\cup$ antimonii essenticatus præ-
paretur ex Magnesia, acuaturque na-
tivo suo sale.

Integrum equidem adscripsissem Pro-
cessum, verum cum id forsân Dn. D.
Paulo Keller, cui illum acceptum refero,
ingratum foret, descriptionem quam de-
di, eamque vel Tyroni Chymia satis per-
spiciuam, æqui bonique consule.

Ex $\odot$ calcinato:

5. Tinctura ex vitro Antimonii, Magi-
sterium Antimonii Sale: $\odot$ vitri
Antimonii Basilii.

℞. Vitri. ♂ ℥℥ lāvigato, affunde
✕ acerrimum, vel acuatū ☿, m,
Θi, (alias incassum laboraveris.) ad
eminēt 2. aut 3. digit. digere in ☼
calore, qui manu absque adustione
tolerari possit ☿ ☽ (30. circiter)
quotidiē semel aut bis agitando. &c.
Tinctum liquorem decanta & ab-
straha ✕ ad coagulationem usque
subfuscā & acrem, (ad siccitatem
feris, *Basilus*.) Hęc exposita Δri
dissolvitur in liquorem, qui vitreo
vase probe obdurato servetur, ne li-
quescat & evaporet. *Sala, Thold, in
Halograph.*

Huic affunde ☿ ac extrahe ite-
rum, decanta à fecibus, tandemque
☿ abstrahē, dicitur Alexiterium an-
timoniale. *Basilio in Curr. Triumph.* qui
ferem ante ☿ affusionem edulco-
rat ☽ destillatę iteratis abstractio-
nibus.

N. Hęc Tinctura quandoquidem dif-
ficulter retineri queat, quin liqueſcat, pa-
ratur exinde Bezoardicum quod.

℞. ☿ hujus antimonialis, ad mel-
lis consistentiam inspissati ℥ij. C. C.
uſt. præparat. ℥j. M. exactē & exicca
lentē.

Vires. Utrumque conducit ad obſtru-
ctiones omnes inveteratas, Hepatis, Lie-
nis, Pulmonum, &c. Item adversus men-
ſium retentionem, Leucophlegmatiam
virginum, Ictericam utramque, Hydro-
pem, Phthiſin, Aſthma, Pleuriſin, Cache-
xiā, Melanch. Hypochondriacam;
Itemque ad ulcera, tam externa, quam

interna, Scabies quascunque & prurigi-
nes, Luem ven. Febres pestilētiales,
continuas, putridas, &c. Morbillos, va-
riolas; noxia expurgat per sudorem, ☽ m,
salivationem: usus ejus continuari potest.
Basil. Tentzel.

Dosis Tinctura à g. iij ad ix. in vino
malvat. vel alio liquore. Bezoardici à g.
iij, ad xij. &c.

Acetum ad hoc opus idoneum,
refer ex destillatione ☿. Eodem mo-
do eadem Tinctura parari potest si
loco ✕ ſumatur ☽ ex ☽ Θ ☽ à lb.
i. * ℥iiij. ✕ lb. iij quę digesta ☽ an-
tur per ☽ m, ut ☽ si solet. Liqueor
rectificatur super equale pondus
Θis. *Kesler, l. c. 30.*

N. Pulvis ille, ante affusionem ☿, al-
bumini ovorum coctorum impositus, in li-
quorem convertitur, vulneribus recenti-
bus & inveteratis malignis que sanandis
utilissimus. *Basilus.*

6. Alia Tinctura ♂ vitri, ex minera facti.

Extrahe primò cum ☿ proprio,
decanta ac abstrahē.

Extrahe secundò cum ☿ opt.
decanta (rejectis fecibus,) ac cir-
cula.

N. Si Tincturam hanc per ☽ m unum
ac alterum circulatum ☽ veris, conse-
queris ☽ seu Essentiam Antimonii omni-
um fere morborum Panaceam, ex qua
lapis ignis.

Dosis gutt. viij. *Basil.*

7. Alia ex vitro ♂ ii ☽ Ari.

℞. Vitri antimonii Solaris, q. v. af-
funde

funde ☿ rectificatiss. ad eminent. digitorum 4 digere in vase clauso, & extrahetur Tinctura rubicundissima, quam serva, & adhibe sine abstractione.

Vires. Movet sudorem citra vomitum ac nauseam, mundificat sanguinem ac omnibus impuritatibus & feculentis ☿reis. Salem microcosmicum resolutum ex quo hydrops) coagulat, & phlegmata noxia ex corpore exterminat, Podagricos juvat, praesertim si cum arcano Filicis fuerit propinata. Dolores artuum ex Lue Vener. tollit, ut & ipsam Luem Ven. cum decoctis convenientibus; curat ulcera. In Peste & aliis morbis Epidemicis magnum exhibet solamen.

Dosis à ʒj. ad ʒiij. vel plures.

N. 1. Post Extractionem quae ☿ fieri ferè potest, remanentia denuo fundi potest in corpus Solare album. Hartman. in Croll. Kest. 2. c. 30.

N. 2. Quandoquidem vis dejectoria ☿ vi refrenatur, non abs re foret, primo hanc Tincturam cum ☿ (ut in precedenti preparatione) extrahere.

8. Alia, ex vitro Antimonii solari.

℞. Vitri. antimonii part. ij. ☉ per ☿ purgat p. i. fundantur simul, dein extrahatur Tinctura cum ☿ radicato, quo iterum abstracto, circuletur Tinctura cum ☿ per ☿ (8) abstrahere vicissim ☿, ac si placet auctiori △ Tincturam per ☿ propelle de pressiore, eamque seorsim collige.

Vires. Medicina Diaphoretica est

longè excellentissima. Purgat etiam satis promptè si Basilio credimus, addito Extr. Rhabarb. Hartm. Tentzel.

9. Tinctura ex Croco Metallorum Bickeri.

℞. Croc. Metall. q. v. extrahe Tincturam s. a. cum ☿ acerrimo, decanta tinctos liquores & abstrahere ☿ ad spissitudinem mellis.

Vires. Purgat & movet sudorem vehementer.

Dosis à g. vj. ad xij.

N. Ex remanente Antimonio, ex quo Tinctura scil. prolecta est, fit ☉ Antimonii dulce. (vide suo loco.) Hoc Tinctura admixtum, efficacior eam reddit. Bicker. in Epist. Clariss. Horst. vide hujus observ. l. I s. 1.

10. Alia.

℞. Hepar antimonii, (i. e. Crocum Metallorum à ☉ suo nondum edulcoratum,) calcina per ☿ aliquot, (12) & evadit albus, dein expone in cella ut in liquorem abeat. Ex hoc liquore extrahe Tincturam cum ☿ opt. rectificat, decanta & abstrahere ☿ m.

N. ☉ Partim sponte in cella coagulatur, partim quoque in extractione subsidebit, ubicunque ergo separa.

Vires. Vires & Dosis eadem cum precedenti.

N. Tinctura haec est Viri Experientissimi ac bene de Rep. Chymica meriti, Dn. VVeis. Pharmacopaei apud VVormatienses spectatissimi.

11. Tinctura ex ☿ ☿ facta.

Ppp 2

℞. ☿

℞. ♂ crud. ♀ a misce & calcina in anemio, donec ♀ penitus combustus sit, elue dein ♀ m ▽ calida, ac extrahe ex ♂ remanente Tincturam f. a. cum ♀: abstrahere ♀ & remanet Tinctura ♀ in fundo. *Basil.*

N. ♀ abstractus cum Tinctura non potest iterum misceri, sed supernatat semper.

12. *Rubinus Antimonii ♂ alis.*

℞. ♂ elect. ♀ i a fundantur simul.
Dein

℞. Hujus massę ℥ij. (potius Reguli) ℥ii opt. purgat. ℥j. o o ♂ i ℥ij. M. diligenter digeranturque l calore, donec siccescant: Dein extrahe f. a. Tincturam rubicundissimam cum ♀: decanta & abstrahere ♀ m ad consistentiam mellis, sic habebis materiam quę frigori exposita indurescit in lapidem instar rubini. *Clo- dius.*

13. *Tinctura ex Regulo ♂ aut ♀ Antidotos Pantagogos.*

℞. Calcem Reguli ♂, aut ♀, solve digerendo aliquot ♂ cum ♀ u ♀, tandemque destilla △ fortis. & prodit o o crassum, cui rectificato affunde ♀ opt. circula, destilla cum cohobiis tribus, semper feces reiiciendo. Tandem liquor servetur accuratissimē.

Vires. Repurgat sanguinem, appetitum excitat, viscera corroborat, eradicat cachexiam, melanchol. hypochondr. Icterus, hydropem, idque leniter purgando.

Dosis g. i. ac altera. *Quercetan. in Tetrad.*

Potest etiam in precipitatum, & calcem albam, rubram, imò etiam flavam redigi.

Cujus Dosis gr. iij. iiij.

14. *Alia, Balsamus Reguli, & exinde Tinctura.*

℞. Regul. pulver. q. v. digere in MB. cum ♀ u Terebinth. & rube- scet, decanta, abstrahere affunden- do ▽. (*vide Basil. △*) dein solve in ♀, digere & abstrahere.

Vires. Optimum est remedium in af- fectibus pulmonum, phthisi, asthmate, tuss- si, si frequenter adhibeatur.

Dosis g. iij. iiij.

15. *Tinctura ex ♂ calcinato cum lap. prunelle.*

℞. Lap. prunell. ad porositate- usque per △ depurati, Antimonii a n M. & committe igni reverberatorio ♂ (s.) ut ♀ bulum semper sit igni- tum. Ex antimonio hoc edulcorato extrahe Tincturam f. a. per ♀, hinc decanta, & abstrahere ♀. Tincturam remanentem exalta, ut moris, per ♀. *Kesler.*

Vires. Purgat per secessum, (potius per sudorem.)

Dosis g. ij. iij. iiij.

N. ▽ in extractione cum ♀ residua, si dulcoretur, sistit omnes alvi fluxus.

Dosis g. viij. x.

16. *Tinctura ex ♂ rubeo fixo.*

℞. Antimonii rubei fixi, (*vide in calcin.*) q. v. extrahe Tincturam rub. dige-

digerendo cum ☼; decanta & ab-
strahe ad siccitatem. Postea extrahe
cum ♀ similiter procedendo uti
cum ♂.

N. *Basilus* reverberat materiam an-
tequam secundam extractionem cum ♀
scil. aggrediatur.

Vires. *Summarum est virium in re-
solvendo cruore, in rumpendis apostema-
tibus, in curanda Lue Ven. &c.*

Dosis g. iij. iij. *Basil. in curr. Triumph.
Baco de Q. qui vel pro Panacea ferè ven-
ditur.*

17. Tinctura ex Floribus Antimonii Lilium Paracelsi.

℞. Antimonii * añ propellantur
per Om. ut nil nisi feces remaneant.
Ex floribus his optimè edulcoratis, &
in reverberatorio aliquandiu vase
clauso per colores ad rubedinem re-
verberatis, extrahe Tincturam f. a.
cum ♀ rectific. eumque rursus tan-
dem abstrahe ad consistentiam olei.

Vires. *Medicamentum est restau-
rativum totius corporis, sola humorum
correctione agens, mundificat corpus ho-
minis supra omnia arcana: utile insuper
in obstructionibus Epatis, Hydrope, Mor-
phea, Lepra, in morbis Lienis, uti Scor-
buto, & simil. movet menses, & si Ba-
silio credimus, purgat leniter per alvum,
cum extr. Rhabarb. ac tinctura Coral-
lorum.*

Dosis g. iij. iij. v. vj. vij. viij. *Para-
cels. l. 2. magnæ Chirurg. Basil. in curru
triumph. (vocat Elixir. Antimonii.)
Harim, in disp. Chymico-Medic. 7. thes.*

129. *Querc. Poter. Sala in Anat. &c. (qui
quoque flores rubeos obscuros cum :: sub-
limatos aque efficaces censet, ut & flores
reverberatione ad eundem colorem re-
daños.*

18. Aliter, Arcanum Antimonii Basilii.

℞. Flores illos edulcoratos (etiam
nondum reverberatos) affunde ☿
♂i rectif. circula, donec benè uni-
antur, dein propelle simul, ac affun-
de ♀ circulaque subsidentibus feci-
bus separatis, Tincturam, si libet, ad-
huc semel rectifica.

Vires. *Confortat ventriculum, noxios
humores consumendo, appetitum excitat,
tollit melanch. hypochondr. suffocationem
uteri, colicam, & simil.*

Dosis g. i. ac altera. *Basil.*

19. Alia, Basil.

℞. Flor. antimonii rub. q. v. extra-
he digiendo cum ♀ ac abstrahe.

Vires. *Purgat leniter, tollit febres ter-
tianas & quartanas.*

20. Alia, ex floribus:

*Antidotus ζωήφιλον Quer-
cetan.*

℞. Flores antimonii, (nimirum
qui ex antimonio Ungarico per se ad
albedin. calcinato, cum * sublima-
ti sint & edulcorati,) q. v. extrahe
cum ☼ philosophico Tincturam ru-
bic. f. a. tempore sat longo. Decan-
tatos liquores tinctos destilla ad sic-
citatem. Ex pulvere edulcorato ex-
trahe iterum Tincturam pellucidam
cum ▽ vitę Coralliorum (☿. Co-
rall.

rall. inflammab.) tandemque propelle fortissimo igne per ☿ m ☉ ru-
brum cum ipsa ☽ vitæ, reserva citra
separationem.

Vires. Est verum vitæ Balsamum,
nunquam satis laudandum. Exhibetur
cum appropriatis, in Epilepsia, Apoplexia,
Paralyti, Pestiferis morbis, Lepra, Mor-
pheæ, mundificat totum sanguinem.

Dosis guttæ aliquot. *Quercet.* in Tetr.
☿ Philosophicum pro hoc Opere, vide
de ☿.

21. Tinctura ex floribus Antimonii
☿-latis:

Antidotus Lysipyretos.

℞. Flor. ☿ ☿-lator. rubicundiss.
Extrahe cum ☿ u ☿ i ☿ is, deinde
cum vero hiæthereo ☿ u.

Vires. Vera est Antidotus contra fe-
bres omnis generis uti ☿ pestiferas.

Dosis gutt. iij. v. in liquore conveni-
enti. *Quercet.* in Tetr.

22. Tinctura ex floribus Reguli.

Antidotus πᾶνγενς ☿.

℞. Flores Reguli rub. q. v. reverbe-
ra vase clauso vitreo ☿ ☿ 3. 4. con-
tinuos. Dein extrahe Tincturam s. a.
cum ☿ radicato. Decantatos liquo-
res libera à suo menstruo per destil-
lationem. Postea nova fiat extractio
cum ☽ tandem denuo ☽ ac sicci-
tatem usque abstrahatur.

Vires. Totam sanguinis massam e-
mundat, Morpheam, Lepram, Scrophu-
las, Luem Ven. persanat, instaurat ☿ au-
get nativum colorem, visciditates ven-
triculi absorbit, ac corpus omnibus ex-

crementis expedit. Colicis est aptissima
Medicina, nec non præfocationibus ma-
triciis, si Reguli ☿ loco, Regulus ☿ ad
parandos flores substituat. *Quercet.* in
Tetrad.

23. Alia ex floribus Reguli ☿
præcipitatis:

Antidotus Isochrysos.

℞. Præcipitatos fl. Regul. ☿ ad fla-
ved. reverberatos extrahe Tinctu-
ram cum ☿ philosophorum s. a. re-
lictis quibusdam fecibus albis in fun-
do Menstruo per ☽ separato rema-
nebit in fundo ☽ levissimus rubei
coloris, quem reverbera ☽. 2. aut 3.
Dein affunde ☿ Junip. digere.
Sic fere totus ☽ convertetur in Tin-
cturam rubicundissimam.

Vires. Admirandum virtutum ☽
adeoque ipsi aur. potabili equiparanda.
Apostemata interna omnia aperit atque
curat, sanguinem concretum dissolvit,
corruptumq. purificat, ad Lepram, Scro-
phulas, L. Ven. Pestem, infinitosque alios
morbos magnum remedium exhibet.

Dosis gutt. vj. vij. viij. ix. x. *Quercet.*
in Tetrag.

24. Tinctura ex Ol. Antimonii
Saccharato.

℞. ☉ illius q. v. affunde ☿ ad
eminent. 3. aut 4. digitor. digere ac
tandem abstrahere, sic relinquitur
Tinctura in fundo rubicundissima.
Gluchraht.

N. Kesler. 2. c. 4. extrahit cum ☽,
eumque vicissim abstrahit.

Vires. Purgat per inferiora.

Dosis

Dosis g. iij.

25. *Tinctura ex ☿rib. Antimonii.*

℞. ☿ ex ☿ crud. (primi modi) q. v. extrahe f. a. cum ☿ non usque adeo forti. (Alcohol non extrahit) Decanta & destilla cohobationibus 7ies repetitis per ☿. Tandem propelle per ☿ vitream ex ☿, addito quoque igne suppressionis, ac prodibit in forma rubicundissima ☿ antimonii dulce: abstrahere ☿ per MB ac remanet in fundo Tinctura.

Vires. Confortativum est summum, movet sudorem, praeservat a Podagra.

Dosis g. j. ad iij. Hartm. in Pract.

N. Operatio hac quia expertis non successit, aliud eligere menstruum suadeo, vel acuerere ☿, addito ☿u ☿, aut ☿-i, & simil.

26. *Alter.*

℞. ☿ ex ☿. (secundi modi,) q. v. extrahe f. a. cum ☿u ☿, quo iterum abstracto, digere cum ☿, eumque denuo vicissim abstrahere.

Vires. Sudorem ciendo contracturam artuum inprimis ex colica causatam, feliciter curat.

27. *Tinctura ex ☿re Antimonii Aurato.*

Extrahe cum ☿, decanta & abstrahere ad consistentiam mellis.

Vires. Sudorem provocat, purgatque inprimis per alvum absque molestia, non primo sed tertio demum die.

Dosis g. iij.

28. *Tinctura ex ☿e Reguli Aialis Antidotus Solerios Querc.*

Ex ☿re dicto edulcorato extrahe Tincturam f. a. cum vitriolica hydromelitis vinosi aciditate, alkalisata scil. proprio ☿e, (i. e. cum ☿ ex melle ☿ & dein acuato cum suo Sale,) abstrahere menstruum & circula ad aliquot ☿ cum fragrante Juniperi ☿u. Deinceps per ☿ crebris cohobationibus destillabis, & ☿m Juniperi, si placet, separabis, ut restet in fundo Destillatorii liquor suavissimus.

Vires. Omnium affectuum Pulmonum aque salutaris Medicina ac Balsamus utilis in Phthisi, Dyspnoea, Asthmate, Pleurisi, Peripneumonia, &c. In summa, saluberrima est Medicina quam plurimis gravissimisque Morbis profligandis, apta.

Dosis a gutt. iij. ad vj. vel plures. Querc. in Tetr.

20. *Tinctura ex ☿ Antimonii cum ☿ Antidotus Jeóπερπλ☿.*

℞. ☿ per ☿ purgat p. i. ☿ antimonii p. vj. F. āāā. Ex hoc āāāte abluto & purgato extrahe Tincturam pellucidissimam instar rubini f. a. variis cohobationibus cum circulato minore Paraceisi eam exercebis, circulatumque postea, si voles separabis, ut Tinctura restet sola.

Vires. Preciosissimum est donum Dei adversus Pestem, Lepram, Morphæam, & id genus alios morbos gravissimos.

Dosis gutt. iij. iij. v. ex theriacali. Quercet. in Tetrad.

Tin-

30. *Tinctura ex Θ seu Crystallis
Antimonii.*

℞. Θ seu Crystallus antimonii viridiusculos, superfunde ∇m frigidam copiosam, & præcipitabitur ⚭ albus, qui reverberatione evadit citrinus ac dein rubeus. Ex hoc extrahe f. a. Tincturam rubicundam cum ⚭. Hoc iterum abstracto, reiteretur solutio cum ∇, quem quoque vicissim tandem abstrahe. *Thold. in Halograph.*

31. *Tinctura magisteriata. Lapis
Δis Basilii.*

℞. Tincturæ antimonii, (ex vitro quod è minera factum,) ℔.ij. Θ is antimonii ℥.ij. Misce ac fac coire circulando cum ∇, (per ☒m ad minimum,) dein abstrahe in MB ∇ ad siccitatem, & postea fortissimo Δ, elice per ☉m ☉☉ rubicundum, ☉☉ hoc rectifica iterum in MB, ut quarta pars exhalet.

℞. Hujus ☉☉i rectificati.

☒ii antimonialis præcipitati, (scil. per ☒m Θ i ♂ is,) añ.

Digere in vase H. clauso aliquandiu, sic solvetur primum præcipitatum, dein unientur omnia, & exhibebunt ⚭erem rubeum fixum & fusilem.

Vires. *Tinctura hæc equipollet viribus ☉ Basil. in C. Triumph.*

N. ☒ii præparationem habes infra.

VI. INFUSIO;

I. *Infusio ♂ crudi.*

℞. Antimonii crud. lævigati ℥℔. ∇æ &æ vel Vini ℥iij. iiij. macerentur per noctem colenturque.

Vires. *Colatura illa purgat supra & infra. Poter. in Parmac.*

2. *Infusio Vitri Antimonii Spen-
wasser. Hartm.*

℞. Vitri ♂. ℥j. vel ℥ij. vini generos. ℔. iij. vel iiij. vitro benè firmiterque coopercolato, aliquandiu insolan- tur, donec nempe liquor citrinum colorem induat, postea filtretur li- quor, & vicissim in vitro benè clau- so asservetur.

Vires. *Datur ad vomitiones cien- das, magno cum fructu, præsertim in iis morbis, qui non aliter quam vomitioni- bus curari possunt & volunt, quales sunt omnes tusses, pleuritides, angina, anore- xia, ructus, atque infiniti alii in prima regione ventris hospitantes. Vide & in Viro ♂.*

Dosis à ℥j. ad ℥v. Hartm. in Croll.

N. Sunt qui frustum vitri ♂ pondere ℥ij. ad ℥℔. sine pulverisatione in Cerevi- sie vel Vini haustu aliquot ℥as, prout scil. operationem magis vel minus efficacem expetunt, macerant, decantatumque li- quorem propinant.

N. 2. *Admirandum est in infusione Vitri Antimonii, non exhausti ejus vim emeticam, sed pene in infinitum vitrum id posse infundi, ut nihil plane virium vel admodum paucillum decedat. Quin imo, quod idem, si qua imbecillius reddi- tum sit, nova fusione pristinas vires recu- peret.*

3. *Alia*

3. *Alia Infusio vitri* ☿. *quam pro*
Aqua Benedicta Rulandi
habet Brendelius.

℞. Vitri. ☿. (per se sine addit. fa-
cti.) ʒj.

Vini generos. vel malvat. ℥. i. vel
ad summum ℥iʒ.

Macerentur in loco non admo-
dum calido, donec cutim contrahat
vinum. (Hæc cutis nihil aliud est,
quam residua portio ☿is ☉calis,
à qua oritur illa vehemens vomitio,
relicta à calcinatione antimonii,))
cute ea per filtrum ab infusione se-
parata & abjecta, longè mitius quam
antehac, operationes suas exercet
aqua benedicta. *Brendel. in Chymia.*

4. *Infusio Croci Metallorum, Aqua*
Benedicta Querc.

℞. Croc. Metall. Ungar. ʒj.

Aq. card. bened. ℥. ij. vel iij.

Cinam. ʒʒ.

Macera per biduum aut triduum
dein transcola & serva usui.

Dosis ʒiʒ. aut amplius.

5. *Aqua benedicta Rulandi.*

Rulandus ▽ suam benedictam ita
describit: Crocus noster Metallo-
rum maceratur per ☉m, vel urgente
necessitate ebulliat à lentis magni-
tudine ad pisi quantitatem in ▽ vel
Vino, vel Cerevisia, vel ▽ mulsa,
vel denique in liquore morbo con-
veniente, de quo capitur post infu-
sionem ab ʒʒ. ad ʒij. colatum dein-
ceps bibitur frigide vel calide.

Verum quis ille Crocus Metallo-

rum Rulandinus sit, ambigitur, de
quo vide in *Croc. Metallorum.*

Sit ut sit, sufficere tibi potest illa
Quercetani, vel si mavis.

℞. Croc. Metall. (sive vulgaris il-
le sit, sive Hartmanni,) gran. iij.
ad ʒʒ.

Vini generos. vel Vini malv. vel
Hydromel. vel Cerevis. vel conve-
nientis liquoris ab ʒʒ. ad ʒij.

Macerentur & necessitate urgen-
te bulliant, colenturque per char-
tam.

Vires. ▽ *a benedicta utriusque usus*
proficius est in dolore capitis, ab impuri-
tate ventriculi, (sape enim is accidere as-
solet,) in Epilepsia, Pleuritide, Melanch.
Hypochondriac. Febris, Peste, Arthriti-
de, coagulatione Sanguinis, &c. In quibus
omnibus cum liquore appropriato exhibe-
atur.

Usus præterea ejus insignis est in
Clysteribus.

Nimirum:

ʒʒ. ad ʒj. ebullit in ▽ conveni-
enti vel Vino, colatura admiscetur
Juri vel Decocto simplicium molli-
entium. Optimum Medicamentum
est in Colica.

Huc

6. ▽ *Ophthalmica ex Croco Me-*
tall. Vide l. 2.

7. *Syrupus Vomitivus, V. l. 2. c. 64.*

8. *Vinum Hippocraticum purgati-*
vum, V. l. 2. c. 84.

9. *Oxysaccharum Vomitivum, V.*
libr. 2. c. 84.

10. Spiritus Viæ aureus Ru-
landi.

N. De hoc Ru , varie Medicorum opiniones: Quercetanus è familia Metallica desumptum illum existimat, in Pharm. rest. c. 17. Alii nihil aliud esse opinantur quam Infusum Trochiscorum Albandal, quod vide in Colocynth. Tenzelius Spiritum Viæ aureum à rubro diversum facit, aureum constituens Infusum Troch. Albandal; Rubrum vero ex terra sancta (Antimonii) paratum autumat.

VII. SALIFICATIO:

1. Sal Su .

R. S . Ex quo Tinctura prolecta est, (sive ex Croco metalli, sive ex vitro,) calcinetur in fornace figulina O 4. donec in Em penitus vertatur. Ex Ee hoc extrahe O cum X decantaque. Hinc abstrahere X & clarifica solutione ac coagulatione, ut moris, iterata.

N. 1. Nisi S prima vice probè calcinatum fuerit, adhuc semel uti poterit.

N. Eadem calcinatio absolvi potest, si S cum Ana misceatur & comburatur donec Ar penitus efflagrarit.

N. 3. Quinimo Antimonii super S fusum Sal subdulce elicit.

Vires. Equipollet viribus Ois ex O ; mundificat sanguinem, expurgat corpus ab omnibus impuritatibus, curat Luem Ven. prodest in Podagra, rumpit Apostemata, fugat Febres, extrinsecus mundificat ulcera maligna.

Dosis gr. 4. Thold. in Halogr. vide etiam observ. Horst. l. 1. in Epist.

2. Aliter.

R. Reguli pulv. præcipita per se, in sublimatorio semper quod sublimatum est, materiæ quæ in fundo est, reddendo Regulus ita in Ferem rubrum conversus ponatur in cellam ad liquefcendum; liquorem dephlegma aliquatulum ac repone ad crystallisandum. Crystallinos purifica.

N. Hi Crystalli cum triplo tripola per Om destillati, exhibet primo Ru album, dein rubrum, quem rectifica in NB vel VB.

Vires. Prodest hic Ru in febril⁹ præcipue Ana , atterit calculū vesicæ, promovet Om , præservat à Podagra, intrinsecus illi 9 , mundificat ulcera maligna Basil.

3. Aliter.

R. Ru Di rectificatis. funde super mineram antimonii, stent in digestionem septimanas aliquot, (6) sic solvetur S in massam rubram, teterrimi foetoris. Hanc in Na pelleque igne nudo in receptaculum sat amplum, (uti fit in Q atione Ru , Di), sic prodibit primum O Di , hinc Ru antimonii rubeo colore. Receptaculum tandè vesica probe occlusum repone in cellam O (14) sic concrefcet Crystalli rubicundi, quos exime & sicca.

N. 1. Aquam residuam rectifica, & habebis Ru Di ut ante.

N. 2. Ex Crystallis his fieri potest Ru , ut ex Sale communi.

Vires. Crystalli hi obstructiones reserant à viscosa ac tartarea mucilagine subortas, purgantque per alvum. Hinc
usus

usus precipui in affectu hypochondriaco, tertiana, pleuresi, & similibus.

Dosis gr. 4. 5. Agricola.

VIII. MERCURIFICATIO.

☿ Antimonii.

℞. Sal ☐. volat. * ☉ ♀iā. ℥j. M. & affunde ☿ acerrimum, digere vase H. cl. per ☐m, dein destilla in —Ee ad siccitatem: Siccis his salibus adde Tripolæ triplum, eliceque ☿m per ☉m △ forti.

℞. Ergo Regul. lævigat. ℥viii. affunde ☿m tuum destillatum, digere ☐es 2. dein abstrahel. △ phlegma, restantique materiæ admisce quadruplum limatur. ☿. destillaque △ fortissimo ex ☉ in excipulum ▽a semiplenum, ac videbis ☿m in fundo currentem. *Basilius in Curru*

Triumph.

Ex hoc fit ☉ seu Butyrum ☿, de quo in ☿io.

N. Alium modum exhibet Basilius in repet. Lap. Phil.

Nimirum.

☿ macerat aliquandiu in Spir. ♀i imprægnato *. Hinc sublimat, sublimatumque in sartagine ferrea agitat ad acquirendum ☿m.

Alius modus.

℞. ▽. pluviae destillatæ cum * affunde antimonio crudo pulverisato digere per ☿ (8.) Hinc decanta & evaporare finito, habebisque ☿e rem albicantem dulcem, qui ad △m fusus ☿m exhibet nobilissimum, nihilque aliud est quam ☿ius antimonii, de quo Ioh. Agricol.

CAP. XVIII.

De Recrementis Metallicis Naturalibus.

Metallinorum corporum enodationem excipit Antimonia Recrementorum Metallicorum.

Duplicis hæc sunt sortis; Naturalia & Artificialia.

Naturalia voco, quæ Natura operatrice dum in gremio terræ Metalla generabantur, ex materia ad generationem eorum inidonea, extiterunt.

Talia sunt:

Cobaltum, Chalcitis, Misy, Sory & Marcasita seu Bismuthum,

1. Cobaltum.

Cobaltum, cadmia nativa, fossilis, metallica, est minerale terreum colore ferè nigrum, æris vel argenti particeps. Germanicè Robold / Muscænpulver / (quia Muscæ ejus gustu perimuntur.

Foditur copiosè haut procul Goslariâ.

Vires. Vi caustica & erodendi pollet tanta, ut fossorum manus & pedes exulceret: adeoque inter Venena recensetur, quippe intus haustum animalia quæque perimit.

2. *Chalcitis*.

Chalcitis est minerale simile æri, friabile nec lapidosum, Sory tenuius, Misy vero crassius, tractu temporis ex Sory factum.

3. *Misy*.

Misy est minerale, colore aurum imitans, aureisque scintillis dum frangitur, splendens, natum super chalcitim & ex chalciti non secus ac ærugo nascitur super æs & ex ære.

N. *Misy est efflorescentia chalcitis.*

4. *Sory*.

Sory est minerale lapidosius, & vehementius compactum, crassissimum, friatum scintillas miscos emittens.

N. *Chalcitis, Misy & Sory mineralia sunt, inter se origine & viribus conjunctissima. N. mirum, ex Sory fit Chalcitis, ex hac Misy. videatur Matthioli in Dioscoridem, qui inter recentiores primus quid illa sint, demonstravit. Verum adhuc dum Officinis nostratibus in usum non veniunt, quæ Chalcitis loco Colchotar Theriacæ immiscent, cum tamen genuinum Misy adeoque & genuinam Chalcitin, monente eodem Matthiolo, Ducatus Brunsvicensis suppeditet.*

Vires. *Adurunt & Escharas efficiunt, attamen & nonnihil quoque adstringunt. Differunt tamen inter se tenuitate & crassitudine, Sory partium est crassarum, & proin minus penetrat, Chalcitis tenuiorum, Misy tenuissimarum.*

5. *Marcafita s. Bismuthum*.

Marcafita est *ὀξείωρα* Metallum

cum, in generatione metalli ex portione aliqua, ad generationem Metallum inepta productum, inque corpus minerale albicans durum ac fragile mutatum. Germanicè *Wismuth* *Marcafith*.

N. *Differt à Cachymia, quod illa ex parte magis volatiliori constet, quæ primo scil. dum Metalla generabantur, sequestrata fuit, hæc ex portione magis fixa atque ultimo segregata.*

Vires. *Recremento hi respondent. Usus rarissimus est & non nisi externus.*

PRÆPARATIONES ET PRÆPARATA.

I. *CALCINATIO*:

Unde

Magisterium Marcafite.

℞. Marcafite pulveris. q. v. solve in ∇ , [ex $\odot$ & $\ominus$ a fact.] præcipita cum ∇ , præcipitatum edulcora & exicca, *Beguinus*.

Vires. *Confert ad cutis vitia, lychenes scil. impetigines, scabriciem manuum, & simil.*

II. *DESTILLATIO & SUBLIMATIO*.

Unde

Oleum sive Liquor, Sal & Flores Marcafitarum.

℞. Marcafite crudæ (qualis ex fodinis eruitur,) q. v. e. gr. lb. x.) pulverisa maceraque cum Vino albo generoso q. s. $\odot$ $\ominus$ (3) hinc deple atq; novum vinum affundendo, iterum macera, toties id repetendo, donec mens.

mens. 20. affuderis: Decantationes omnes tandem affunde Marcasitis ac destilla ad siccitatem, hinc obtura rostrum alembici. daque Δm fortorem & sublimabuntur Flores argentei.

(N. Lignor fit, si Flores argenteos per deliquium in cella solveris.)

Destillatum porro lento calore coque vel, si Σm appetis, destilla ad remanentiam mensuræ 1. reponeque aliquandiu. Hinc coque iterum ad medietatem circiter, reponeque ad crystallisandum.

N. Crystallisationem promovere potes imponendo stramina.

Vires. Virumque $\odot$ $\circ$ $\odot$ Sal magnarum sunt virium in ulceribus cancriosis, fistulis, aliisque affectibus malignis. Paracels. l. de 5. Essentia Metallorum.

Aqua Marcasita.

R. Miner. Magnesiæ, i. e. Bismuthi crudi ignem non experti, q. v. destilla per $\odot m$, & nancisceris ∇m albam, quam vel tertia vice rectificatam serva.

Vires. Perhibetur extrahere animam auri, relicto corpore albo. Revificare item dicitur herbam quamcunque aridam, si radice ei imposita maceretur. Quinimo si cum ∇ destillata herbae cujuscunque confundatur, atque cum modico salis ejusdem herbae maceretur, formam herbae ejusdem apparere ajunt. Eadem ∇ cum proprio sale (ex $\odot$) alcalisata dicitur $\odot m$ ad miraculum usque resolvere. Fides sit penes expertum.

N. Aqua Marcasita clauso vase asservata, novilunio dicitur augeri, plenilunio e contra imminui. Andr.

Orthelius in Lumine suo Chymico.

CAP. XIX.

De Recrementis Metallorum Artificialibus.

REcrementa Metallorum artificialia voco, quæ separantur à Metallis, dum in fornace funduntur & purgantur.

Suntque:

1. Cadmia, 2. Diphryges, 3. Lithargyrium, 4. Molybdæna, s. Plumbago, 5. Tutia, s. Pompholyx & Spodium.

I.

CADMIA.

Cadmia $\left\{ \begin{array}{l} \text{Nativa} \left\{ \begin{array}{l} \text{metallica, v. Cobaltum.} \\ \text{metalli experts, v. Lapis calaminaris.} \end{array} \right. \\ \text{Factitia, de qua hic.} \end{array} \right.$

Cadmia factitia est corpus densum, ex fuligine æris, dum in forna-

ce conficitur concreverum, adhærens lateribus camerisque fornacum, vel

& in partem infimam delabens.

Dicitur *Kadmeia*, Arabicè *Climia* vel *Chlimia*.

Triplicis id fit generis, nominibus à re quam repræsentare videtur desumptis.

Botritem appellant, quæ *Uvæ* speciem refert: Ostracitem, quæ testis similis est: Placitem quæ crustis.

Botritis reperitur in fornacis parte media: Ostracitis in infima: Placitis in editiore.

N. 1. Sunt qui *Capnitem* & *Calamitem* addunt.

Capnitem, quæ in ipso fornacum ore reperitur, tenuissima, exusta & nimia tenuitate similis favilla. Verum hæc à *Pompholyge* vix vel parum differre videtur.

Calamitem vocant, à figura calami, quam à pertica ferrea acquirit. Nimirum decutitur hæc à ferreis perticis, quibus *cadmia* dum æs fustum iis agitur, adherescit.

N. 2. Quin & *Cadmia* paratur ex *Pyrite Lapide* in fornaceusto.

Optima est Botritis, densa, modice gravis, & in lævitatem magis clinans, racemosa facie, quæ fracta cinerulenta est. *Diosc.*

Vires. Leniter desiccatur, abstergit, ulceribus humidis & putrescentibus confert, eademque ad cicatricem ducit.

Adhibetur autem Botritis & Placitis imprimis in affectibus oculorum, reliqua in ulceribus aliis.

PRÆPARAT,

1. *Tutia* (potius *Cadmia*) preparata Officinarum.

Igniatur & extinguitur *cadmia* in ∇ rosarum, idque terna vice, hinc lavetur ut *Pompholyx*.

2. *Collyrium album* Galen. v. *Dispens.*

N. Præstat in *Collyrio* hoc, ut & in aliis, loco *Cadmia* adhibere *Pompholygem* seu *Tutiam*. Nec audiendi sunt, qui *Cadmiam* & *Tutiam* confundunt, *Tutiam*que faciunt, quæ *Tutia* minus legitime, rectius autem *Cadmia* species est.

3. *Unguentum de Tutia Nicolai*, V. D.

4. *Emplastrum de Lapide calaminari*. V. D.

II.

DIPHRYGES.

Diphryges est genus recrementi metallici, quod subidet, dum æs in fornace fustum ∇ frigida perfunditur.

Vires. Mistam habet facultatem, continet enim in se quiddam & mediocriter adstringens & mediocriter acre: quamobrem ulcerum rebellium optimum Medicamentum est.

Usus in Officina est rarissimus.

III.

LITHARGYRIUM.

Lithargyros, *Lithargyrium* Officinis, spumofum excrementum est è purificatione argenti, quæ per plumbum fit, residuum.

Duo ejus genera communiter statuuntur, videlicet *Lithargyrium argenteum*, quod coloris albi, & aureum,

reum, quod flavi coloris existit. Verum non nisi coctione differunt, aureumque magis coctum est quam argenteum. Germ. Glect.

N. Nihil est aliud quam **H**.

Vires. Siccat & refrigerat moderatissime adstringit, reprimat, occludit, caeva explet, extergit, sarcoticum est.

PRÆPARATIONES.

Præparationes easdem cum **H** pro re nata tamen suscipit. Unde Medicamenta quoque eadem supeditat, quorum tamen præcipua sunt.

1. Sal Lithargyrii, Alumen **H**i Paracelso.

Paratur beneficio $\times$, non secus ac Sal **H**i: decantatur solutio, filtratur ac inspissatur.

Vires. Ex precedentibus collige, & si libet respice ad Sal **H**i: Interne exhiberi quoque poterit in diarrhæis, dysenteris, reliquisque morbis resolutis. Intestina læsa ac ulcerata sanat ac consolidat, sanguinem æstuantem refrigerat.

Dosis $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$. cum Theriaca vel alio Eleuario sudorifico sive anodyno.

2. Magisterium.

Præcipitetur solutio cum $\circ\circ$ $\mathfrak{f}\mathfrak{i}$.

3. $\circ\circ$ Lithargyrii rubrum.

$\mathfrak{R}$. Sal Lithargyr. $\ominus$ decrepitat. $\bar{a}$ M. ac destilla per $\mathfrak{O}\mathfrak{m}$.

Vires. Curat vulnera oculorum, $\odot$ nigrum inspergitur vulneribus.

4. Extractio seu Tinctura Lithargyrii Therebinthinata, alias Balsamus Lithargyrii Therebinthi-

nates.

$\mathfrak{R}$. Sal Lithargyr. $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$. $\curvearrowright$ The-
rebinth. $\mathfrak{z}\mathfrak{iv}$. macera in $\mathfrak{E}$ ibus ca-
lidis & rubescet.

Vires. Mirarum existit virtutum in Chyrurgia, convenit ulceribus inveteratis, ut & tumoribus, curat vulnera, eademque ab accidentibus præservat, præcipue si addatur Camphoræ $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$. succurrit utidem fistulis, cancro, morpheis & aliis.

5. Balsamus seu Unguentum.

$\mathfrak{R}$. $\mathfrak{+}$ Sale Lithargyrii imprægnatum, misce cum $\circ\circ\circ$ (præstat in mortario plumbeo,) sic coagulatur in Linimentum.

Vires. Confert inflammationibus, ambustis, podagraque calida, & simul.

N. Eodem modo fit & balsamus **H**i, ex $\mathfrak{+}$ o sale **H**i imprægnato, & $\circ\circ\circ$ olivarum.

6. Liquor.

$\mathfrak{R}$. Sal vel Magisterium Lithargyrii, solve per deliquium.

IV.

MOLYBDÆNA SEV PLUMBAGO

Molybdæna s. Plumbago duplex Dioscoridi est: Nativa & Factitia.

Illam nihil aliud esse videtur quam Lapis s. Minera plumbi, seu potius Minera plumbi & argenti simul.

Factitia est species Lithargyrii, videlicet est illud recrementum quod in argenti, auriq; purificatione cum plumbo, mineravé plumbi instituta, fornacis solio concretum & perustum adhærescit.

Vires.

Vires. *Similem Lithargyro vim possidet, ad frigidum paululum recedens, sed nec abstergentis facultatis est particeps.*

N. *Utraq³ celerrime funduntur.*

V.

TUTIA SEU POMPHOLYX ET SPODIUM.

Pompholyx est favilla tenuissima & volatilis, quæ dum æs in fornacibus perficitur, supernæ earum parti adhærescit. Arabicè Tutia. Latine Bulla. Offic. Nil, vel Nihili album. Germ. *Weiß nicht / Augen nicht.*

N. *Coit ibidem in glomusculos vellerum similes contactaq³ farine modo dispergitur. Eodem modo & Cadmia, vi ignis violenti in favillam seu tutiam redigi potest. vide Diosc.*

Spodium est favilla eadem ob gravitatem in pavementum decedens. Græcè *σπόδιον* & *σπόδιον*. Latine Spodium Græcorum. Offic. Nil vel nihili gryseum. German. *Gray nicht.*

N. *Dicitur Spodium Græcorum ad differentiam Spodii Arabum, quod nihil aliud esse, ait Avisenna l. 2. canon. tractat. 2. c. 617. quam radix alcanna combusta, cujus vires facit refrigerare & exicare, stypticum esse, confortare*

cor, conferre tremori cordis & synopæ ex cholera suborta, &c. Hoc igitur cum nobis desit, Officinæ nostrates, Eburustum ejus loco vendunt, ceu viribus similibus præditum.

Vires. Pompholyx Medicamentorum propè omnium, quæ cura morsum desiccant, (si lota fuerit,) præstantissimum est, quamobrem ad ulcera cancro-sa idonea existit, ut & ad alia omnia maligna. Inditur Collyriis, quæ ad oculorum imponuntur fluxiones, quæque bullas seu pustulas in eis natas curant.

Spodium Græcorum uti specie à Pompholyge non differt, ita & viribus inter se conveniunt.

N. *Legitima hæc Pompholyx ac Spodium raro in Officinis nostratibus extant unde ejus loco Cadmia uti solent, verum operæ pretium est, de legitimis comparandis esse sollicitum.*

PRÆPARAT.

I. Tutia lota.

R. Pompholygis q.v. inde linteolo modicè raro agitaque in limpida ut tenuior ac utilior tutiæ pars aquæ immisceatur, & nil in linteolo remaneat, præterquam quod inutile est. Hinc residere permittitur, ac aqua decantatur.

2. Unguentum Nihili ad oculos. V. August.

3. Aliud ad Oculos. V. August.

4. Diapompholygos Nicolai. Nihili dictum.

De Tutia,

N. *Hic recipienda cadmia.*

CAP. XX.

De Salibus in genere.

Salia nihil aliud esse quam corpora mineralia in ∇ solubilia ac denuo in salinam crySTALLINAMQUE formam coagulabilia libro primo dictum est: hic loci ulteriorem eorum enodationem aggredientes, quatenus ea medicam provinciam subeant, referemus.

Salia quæ medico usui inserviunt, adeoque præparatis inde parandis materiã suppetere apta sunt, triplicis quidem sunt generis, pro triplici scilicet mundi regno, minerali, vegetabili, animali: attamen hic loci primariò non nisi de mineralibus agere convenit, iisque nativis solis, ad quorum normam tamen & artificialia, sive è mineralibus, sive vegetabilibus, sive animalibus elixiviata illa fuerint, facile dirigipotuerunt.

De horum Salium origine sic sentio: Macrocosmus non minus ac reliqua duo mundi regna suã sustentatur vivitque nutritione. In hac redundat perittoma salinum, respondens salisuginosi excrementis, in animalium urina, sudore, catarrho, & simil. deprehensis. Dictum perittoma macrocosmicum salinum, in globo hoc inferiore congregatum, variam pro varietate matricum induit speciem, non secus ac excrementum illud salinum in animalibus differens evadit.

Hinc

Sal	Commune,
	Gemme,
	Nitri,
	Alumen,
	Ammoniacum,
	Vitriolum,

Quibus & Arsenicum addere licet, quod tamen inter Salia & Δ ra ambigit.

Eligenda sunt Salia hæc in genere celebriora quæque loco natali, tum puriora, nitidiora, & si natura ferat crySTALLINA.

PRÆPARATIONES.

Præparationes quibus Salia subjiciuntur, sunt. 1. Purificatio. 2. Calcinatio. 3. Destillatio. 4. Sublimatio. 5. Fixatio. 6. Liquatio.

I. PURIFICATIO.

Salia, quia plerunque heterogeneis scatent, minusque syncera suppetunt, depurari opus habent. Depurationis hujus modus pro varietate salium varius quoque institui potest. Potissima tamen ratio salium purificandorum consistit in solutione, soluti filtratione, filtrati exhalatione adeoque salis concretionem vel crySTALLIFICATIONE.

Solvuntur Salia non nisi in liquore aqueo, (non sulphureo aut pingui, & proin nec in ∇ rectificatis.) Liquor hic, nisi specialis accesserit

Rrr

moni-

monitio, adhibetur vulgariter ∇ fontana, in qua sal quodlibet maxime si tepescat, dissolvitur, dissolutum per chartam trajicitur, ut fecibus in charta relictis syncerum transeat; Hoc postmodum humiditate, ad siccitatem usque abstracta, condensatur, vel s. a. cum aliquota liquoris portione crySTALLIATUR.

II. CALCINATIO.

Calcinantur Salia per ignitionem idque vel sine vel cum fusione: & interdum accedente subinde materia fervili, de quibus speciatim in singulis.

III. DESTILLATIO.

Salium destillatio, quia ut plurimum $\sim$ u fixiori gravida sunt, per ∞ m peragitur, eamque vel simplicem, vel tubulatam: vitream, vel terrenam, idque igne tum arenæ tum nudo, pro fixitate scil. majore vel minori liquoris eliciendi adhibito.

Per ∞ m tubulatam destillatio hoc modo peragitur.

Ad manus habere decet ∞ m terrenam fortem quæ in superiore ventris sui medietate tubulum habeat foramine pervium, quo materia per vices injici, quodque post injectam materiam obturari firmiter possit. ∞ m hanc (si lubet loricatam) luto in fornace destillatoria obfirma ut tubulus emineat, fumariis tamen uno ac altero relictis. Hinc rostro appone receptaculum capacissimum, (quia $\sim$ u cum impetu irruentes am-

plum requirunt spacium,) juncturis firmiter luto firmatis. Luto lento exiccato accende primo lentum ignem, hinc fortiolem, ut ∞ incandescat. Tum injice materiam paulatim per tubulum, foramenque vel luto vel bacillo stupha humida circumdato obtura donec $\sim$ illi impetuosius coagulati [aquæ in receptaculo immixti] sint, receptaculumque clarescat. Hinc iterum injice obturaque ut dictum.

Vide de his figuram appositam.

N. 1. Commodum erit aliquotam aquæ partem receptaculo infundere, cui scilicet impetuosius illi $\sim$ u immisceri adeoque condensari possint.

N. 2. Salia simpliciora citra fluxum seu fusionem destillari volunt, quare ne inter destillandum vi caloris fundantur, duplum, triplum, &c. vel arenæ, vel farine laterum, vel argillæ siccae, humideve commisceri solet, quorum beneficio fusio illa præcaveatur.

IV. SUBLIMATIO.

Sublimatio non nisi Sali ammoniaco peculiariter ac præcipue competit, ut & arsenico. Flores enim $\ominus$

com-

communis uno & eodem destillationis actu acquiruntur.

V. FIXATIO.

Fixantur Salia diversimodè, de quo speciatim.

VI. LIQUATIO.

Liquari possunt Salia, si vel aëri humido exponantur, vel vesicæ suillæ, bovillæve insuta aquæ calidæ immergantur.

Formæ Medicamentorum seu

P R A E P A R A T A

Salina sunt

1. Crystalli seu Sal purificatum.

N. Crystalli Salis, si simpliciter prescribantur, nihil aliud denotant, quam Sal crystallisatione purificatum, sic conficiuntur Crystalli ☉, &c.

Excipe Crystallum ☉ dulces, de quibus in ☉. cap. sequenti.

2. Sal calcinatum.

3. De- (Phlegma. Aqua.
stillatum & Spiritus.
unde (Oleum.

4. Sublimatum. Flores.

5. Fixatum.

6. Liquor-Balsamus.

CAP. XXI.

De Sale communi.

SAL commune nihil aliud est quam falsugo ☐ & falsæ, [marinæ scil. vel fontanæ,] quæ falsugo humiditatis aquæ evaporatione inspissata remaneat.

Dicitur, Basilio Monacho: nobilissimum ac optimum Aroma. Græcè ἀλς. Arabicè Melich, Melha, German. Salz/Ruchensalz.

Duplex Salis hujus genus occurrit, marinum scil. & fontanum, utriusque diversæ sunt species.

Primas autem Sal Marinum sibi vendicat, ac præcipuè Hispanicum, in cujus tamen defectu satius est sal fontanum, quod ad manus, est in præparationibus nostris recipere, quam aliud salis genus cum sumptu acquirere.

Inter Fontana tamen maxima quo-

que diversitas est, reliquisque laudem præripere videntur Hallense ac Lunæburgense, quibus tamen haud multum cedit, quod in Patria mea Uffleniæ Westphalorum paratur.

Vires. Calfacit, exsiccant, abstergit, dissolvit, purgat, adstringit leniter, consumit superfluitates, penetrat, digerit, aperit, incidit, Venerem stimulat, putredini venenisque resistit.

Hinc convenit, Internè in cruditatibus ventriculi, appetitis prostrato, obstructionibus alvi & urina, colicis doloribus, &c.

Externè, in ulceribus putridis ac serpentibus mundificandis, in tumoribus simplicibus & pestilentialibus discutendis, in combustionum ἐμπύριον extra-henda, in pruritu & scabie exsiccanda, in suggillationibus, sanguineque extra-

vasato resolvendo ac discutiendo, in dolore dentium, colico, cephalico, arthritico, & simil. mitigando, in oculorum pterygio absumendo,

N. Ad Salis hujus communis naturam accedunt salia artificialia ex vegetabilibus ac animalibus incineratis scil. elicta, unde & iisdem ferè preparatiombus subjici queunt.

PRÆPARATIONES

Præcipue sunt.

1. Purificatio. 2. Calcinatio. 3. Destillatio. 4. Sublimatio.

I. PURIFICATIO.

Purificatio $\ominus$ fit modo vulgari solvendo in ∇ ac crystallizando.

N. Si solutio hac ac crystallisatio aliquoties repetatur, tandem $\ominus$ dulcescit.

II. CALCINATIO.

1. Decrepitoria.

Sal calore irritatum crepitare solet. Quare ne crepitando vas destillatorium disrumpat, operè precium nonnunquam erit, idem decrepitare, i.e. ad Δ m calcinare, donec amplius non crepet.

2. Fusoria.

Funditur sal in $\times$ bulo, sine aliquo artificio, Δ e saltem satis forti adhibito.

Aliter cum Ψ .

R. $\ominus$ is, Ψ añ misce ac in anemio calcina igne violento ut concreascit. Hinc extrahe sal cum ∇ commun. ac coagula.

Vires. Basilus $\ominus$ hac ratione cum Ψ ter calcinatum, singulis vicibus cum

nova Ψ anaticè mixtum, adhibet in Tinctura $\mathcal{C}$ conficienda. Vide de $\mathcal{C}$.

III. DESTILLATIO.

Destillatio $\ominus$ is exhibet acidam ∇ , phlegma, sal volatile & spiritum.

Nimirum:

R. $\ominus$. destilla per se ex $\oslash$ primò prodibit ∇ acida seu $\oplus$ -lata; secundo phlegma cum quo sal quoque armoniacus seu volatilis sublimatur. Cessa à destillat. ac repone $\oslash$ in loco humido ad attrahendam ∇ m (vel aliquota ∇ æ parte irriga,) dein destilla rursum, sic exiet $\sim$ acidus. Hoc repete toties; donec totum $\ominus$ in $\sim$ m conversum sit, quem in MB rectifica.

1. Spiritus Salis, sive Oleum $\ominus$ vulgare.

R. Salis commun. lb. ij. impasta vel malaxa cum argillæ figulinæ bolivæ armen. lb. iij. ad v. & ultra, inde forma orbiculos, quos ad duritiem exiccatos, impone $\oslash$ æ terreæ, luto obductæ, vix ad medietatem implendo: jungatur Recip. satis capax & servatis Δ gradibus, donec phlegma egressum sit, ultimo pelle forti Δ continuando eundem, donec $\sim$ albi prodierint, $\sim$ m hunc rectifica, phlegma, vel in MB abstrahendo, vel si mavis evaporando.

N. 1. Si terram sigillatam loco argillæ sumpseris, præstantiorem elicies spiritum: Quin imo sal cum triplo arenæ vel farine laterum, vice argillæ misceri potest.

N. 2. Quandoquidem in prima destilla-

stillatione salis portio minima in Lm resoluitur, nonnulli $\odot$ in ∇ communi coquunt, & $\ominus$ inde extractum, ut prius destillant.

Alii $\ominus$ extractum cum Lu illo priori miscent, aliquandiu digerunt & deinde cum bolo & sim. Q ando, totam salis substantiam in Lm transire faciunt. Croll. Sennert. in Institut. l. 5. p. 3. c. 5. Beguin. Agricola.

N. 3. Impastatur Sal ne fluat, quippe si fluxerit vix Lm ascendet.

N. 4. Alii:

R . O ust. part. ij. $\ominus$ p. iij. Q antque, verum Lm $\ominus$ purum hac ratione acquiri non videtur verisimile, imò in examine constat, ejusmodi Lm vim suam ab O potius obtinere quam à $\ominus$.

Vires. Diureticus est & Lithonripticus tartareamque mucilaginem potenter resolvit, unde utiliter adhiberi solet in obstructionibus, Epatis, Lienis, &c. in Hydrope, Ictero. Extinguit sitim mirabiliter, absument corrodingo & sine dolore, quicquid in vulneribus aut affectionibus aliis putredine corruptum est. Mixtum cum $\odot$ Terebinth. Cera, Camomill. Verbasc. & sim. dolores podagricos sedat, tophos discutit, &c. Sanat quoque membrorum contracturam ac ariduram.

N. Ad eundem modum eliciuntur & Lm ex salibus artificialibus vegetabilium, quorum vires licet ex plantis suis aliquo modo conjecturari possint, (e. g. ex sale absynthii elicetur Lm stomachicus, &c.) Attamen Lm vegetabilium, in ge-

nere omnes sunt acidi instar Lm $\ominus$ com. incidunt, resolvunt, &c.

2. Lm Salis compositus.

R . $\odot$ puriss. & $\ominus$. decrepit. (vel fusi) à M. cum dupla vel tripla quantitate, [alii quadrupla,] argillæ sicce, & exinde more solito $\triangle$ nudo Lm provoca.

R . Hujus Lm lb. i. $\ominus$ is fusi z iij. digere aliquandiu, ut nimirum $\ominus$ adjectum solvi possit, & protinus per $\odot$ m destilla. Augebis hac ratione Lm & fortiolem reddes, quem eodem plane modo, cum novo $\ominus$ fuso, eadem quantitate sumpto, prohibitu toties augebis, quoties placuerit. Abstrahe ab hoc Lu phlegma, & deinceps eundem rectifica per $\odot$ m. Untzer. Agricol.

Vires. Maximarum est virium in Hydrope, intrinsecus & extrinsecus adhibitus, confert itidem in fistulosis vulneribus.

3. Spiritus $\ominus$. viridis.

R . Fragmenta laterum, indantur ollæ, ignianturque in fornace calcaria; ollæ huic alia superposita sit olla, sale aliquatenus adimpleta, quod ubi vi caloris liquefactum fuerit, pertunde fundum ollæ superioris, ut sal fusum in ignita defluat laterum fragmenta, cumque iisdem misceatur. Ex his igitur Q etur Lm per $\odot$ m ut moris. Sennert. Institut.

N. Idem perfici potest, si sale in cella liquefacto fragmenta laterum ignita imbuantur.

4. Spiritus $\ominus$ corallatus.

℞. Sal comm. ℥. iij. vel iiij.

Corallor. tenuiss. tritor. ℥. i.

M. levigando super porphyr. postea igne destilla vehementissimo in excipulum capaciss. & ℞. m salis accipies una cum ℞. u corallorum.

N. Addere potes & sabulum ut fusio impediatur.

Vires. In affectibus cordis, palpitatione sc. & sim. maximam est virium.

Dosis ℥℥.

5. Spiritus Salis dulcis.

℞. $\mathcal{L}$ $\ominus$ is optimè dephlegmati $\mathcal{V}$ opt. à M. $\mathcal{Q}$ lentur ter vel quater sic unientur inseparabiliter & dulcescent.

N. 1. Eandem dulcedinem consequi poteris, si vel $\mathcal{V}$, vel $\odot$ $\mathcal{Q}$, vel feces vini ab initio $\mathcal{Q}$ lationis cum $\ominus$ commiscueris.

N. 2. Exuitur quoque $\mathcal{L}$ s $\ominus$ vi corrodente, ac velut maturescit, dulcescit vè si dephlegmatus vase firmissimè clauso trimestri spacio in $\mathcal{E}$ bus continuo atque equali calore tepentibus [qualis est $\odot$ astivus] digeritur.

Vires. Egregium preservativum est in peste, arcet enim omnem putredinem. Ventericulum cum visceribus reliquis in optima conservat dispositione.

Solvit corallia, &c. quin imo & $\odot$ lis tincturam extrahit. vide ∇ temperatam Basilii in $\mathcal{V}$. l. 4. class. 2.

Uusus. Cum saccharo cando in formam Electuarii misteri, singulisque diebus jejuno ventriculo assumi poterit.

Hartm. in pract. loc. de pest. Senn. in Inst. Tentz. Gluchradt, &c.

6. Aliter.

℞. Sal fusum, solve in ∇ pluvia destillata, filtra inspissa, ac repone ad crystallisandum: Crystallinos hos exemptos vicibusque aliquot, (10) uti dictum solutos & crystallisatos, (sic dulcescent) imbibe cum $\mathcal{V}$ formaque globulos cum argilla, destillaque ut moris.

Vires. Præter virtutes jam descriptas, insigne exhibet menstruum ex robere omnibus tincturas extrahere idoneum: insuper Herniam carnosam consumit, si quotidie ter illinatur, maneque ac vespere ejus gutt. x. assumantur. Agricola.

7. $\mathcal{L}$ $\ominus$ dulcis compositus.

℞. $\mathcal{L}$ $\ominus$ compositi ac Alcohol Vini à M. ac uni circulando, cohobandoque.

Vires. Adeo resistit siti, ut Hydro-pici usu illius aliquandiu à siti liberi reddantur, prodest etiam Ictericis, Lumbricos potenter expellit, extrinsecus lenis podagram, si caute illinatur, imo, quicquid de Ol. spirituve $\ominus$ is apud Paracelsum aliosque modernos Autores tegitur, id ipsum huic potissimum adscribendum est.

Dosis g. vj. ad ℥℥. in vino vel alio Liquore. Hartmann. in Croll. Tentzel. Untzer.

8. Crystalli $\ominus$ is dulces, seu spiritus $\ominus$ coagulatus.

F. $\odot$ terrea ampla & fortis, quæ in superiori ventris capacitate fistulam

lam habeat in medium $\oslash$ corpus pone definitem. Huic $\oslash$ impone $\ominus$ commun. vel quod melius Hispan. seu marini. lb. iij. vel iiij. Receptaculumque adapta capacissimum, cui si libet ∇ m infundere licet; adde $\triangle$ per gradus, donec $\ominus$ fluat, tum per fistulam guttula una vel altera ∇ e frigida immittatur, ut (fistulae orificio statim obstructo,) in $\oslash$ spirituum copia mediante humiditate elevetur, inque receptaculum propellatur; continua hoc ipsum, donec $\ominus$ in $\sim$ m ferè sit redactum. Dephlegmetur dein $\oslash$ atum evaporetque humiditas; reliquum exponatur ad crystallisandum, s. a. sic crystalli colligi possunt Sacchari dulcedinem referentes solubilesque per deliquium.

Vires. Sudorificum est Hydropicorumque sitim aqua efficaciter ac $\sim$ ille salis dulcis compositus arcet; quippe nihil aliud est quam $\sim$ Salis coagulatus, unde quoque essentialem humiditatem, quae multum in Hydropicis exhauritur, maximopere adjuvat, ventriculumque ac viscera reliqua confortat, malignitatem in peste, pestilentialibusque febribus potenter discutit.

Dosis gr. 5. 6. 7. ad 20.

N. 1. Si ad $\ominus$ is exiccat lb. j. addideris carbonum pulverisat. lb. ij. optimeque miscueris, ex lb. j. $\ominus$ accipies Spiritus lb. j. Hartm. in Croll. Kesler. 4. cent. 79. Agricola.

N. 2. Crystalli hi cum $\odot$ impragnati

nobilissimum exhibent confortativum. Fitque, si Crystallorum p. 6. cum $\odot$ foliat p. 1. aliquot $\oslash$ as in $\dagger$ sub tegula reverberantur. Agricola.

N. 3. Keslerus docet $\oslash$ follem adhibere, cujus rei gratia $\oslash$ m habere duplicem tubulum oportet, alterum frigida immittenda, alterum folli intromittendo inservientem.

9. Flores $\ominus$ is.

Quemadmodum in succini destillatione flores, salis volatilis titulo elevantur, parietibusque ac collo $\oslash$ e adhærescunt; ita & $\oslash$ atione $\sim$ oleivè salis, tandem $\triangle$ is vehementia flores ascendunt, quos collige.

Usus horum varius est, ad crassum phlegma incidendum corruptosque humores a putredine vindicandos.

N. 1. Sunt qui cum $\ast$ sublimant, verum decipiuntur, si flores salis simplices inde sibi imaginantur.

N. 2. Fiunt etiam flores salis, si in rectificatione $\sim$ ac olei Salis id quod residuum fuerit, fortiori $\triangle$ sublimes.

N. 3. Si $\oslash$ atio facta sit cum $\odot$, $\odot$ aëri aliquandiu expositum, ac iterum $\oslash$ ationi subiectum, plus olei ac florum supeditabit, potest hoc aliquoties repeti.

10. Alius $\sim$ seu $\odot$ $\ominus$ inde Crystalli dulces.

11. $\ominus$ marini crebris solutionibus [in ∇ pluvial. vel fontis destillata] filtrationibus & coagulationibus optimè purificati, lb. vj. adjice dissolventis $\oslash$ lati & melliflui ex vegetabili

bili & animali parati, (i. e. $\ddagger$ i ex melle facti,) q. s. præmissa digestione destilla gradatim ac cautè, ex $\oslash$ terrea vel vitrea, luto probè munita in receptaculo capaciss. Sic elicies $\sphericalangle$ aqueos sulphureos ac $\oplus$ latos, dulces acidosque, qui firmissimè sali reconditi inhærent, [gradatim ac cautè $\sphericalangle$ atio hæc peragenda est. Oportet enim vas incandescat, purpureo tamen non claro colore, ne scil. $\ominus$ fluat, & in hoc gradu immorari decet $\oslash$ $\oslash$ 8.] post $\sphericalangle$ nebulosos, [in quibus primum Ens metallorum resolutum est,] exhaustos, tandem ad collum recipientis sublimabitur ∇ foliata instar nivis albilissima, vel etiam flava, [qui $\oslash$ aut $\oplus$ r philosophorum nuncupatur.] $\sphericalangle$ m destillatum ut & ∇ m conjunge, abstrahèque phlegma solummodo insipidum ∇ calore lentiss. reliquum repone ad crystallisandum s. a. Et hoc repete, donec nulli amplius crystalli concrecant, & id quod extillat aciditatem sapiat. Tunc ab opere desistendum, & in fundo cucurbitæ quærendum verum $\ominus$ is $\oslash$ vitriolatum.

Vires. Crystalli hi etsi sapore dulces, admiranda tamen sunt virtutis, adeo ut vel per se seorsim, vel cum oleo suo debita proportionè permixti, verum sint Solis menstruum ac dissolvens, quod proprietates ejus ac virtutes vitales vegetantesque locupletat & exacuit.

II. $\oslash$ $\ominus$ is rubrum,

$\Re$. Sal fufum $\ddagger$ o sufficienter im-

prægnatum misce cum silicibus grossè contusis & destilla ex $\oslash$ per $\oslash$ m, prodibit primo $\sphericalangle$ flavus, postea $\oslash$ rubrum.

N. Impregnatio illa fit ut moris.

Nimirum:

$\ominus$ fuso superfunde $\oslash$, & abstrahè per $\oslash$ m: iterum superfunde novum $\oslash$, & rursus abstrahè, hoc toties repetendo, donec materia optimè sit putrefacta & nigra.

IV. EXTRACTIO:

Unde

Tinctura Salis.

$\Re$. Salis calcinati q. v. solve in ∇ still. & coagula, idque repete tantisper, donec Sal purum sine fecibus dulce reddatur.

Hinc

$\Re$. Hujus p. ij. $\oslash$ usti part. i. destilla $\triangle$ e nudo paulatim, donec $\sphericalangle$ omnes propulsi sint, $\sphericalangle$ m hunc rectifica vicibus aliquot (4.) Dein ex $\oslash$ Sal cum ∇ destillata elicito, idque optimè solutionibus ac coagulationibus purificatum, calcina in phio-la ad rubedinem, (sit spacio $\boxtimes$) Huic demum superfunde $\sphericalangle$ m priorem digere & elicies Tincturam rubicundam, quæ nec recusat per $\oslash$ m propelli.

Vires. Sudorificum ac diureticum est insigne, tartareas mucilagines incidit, putredini omnigenæ resistit, corroborat itaque Balsamum nativum, adeoque usus præcipui est in peste, febribus, hydrope, calculo, (atterit nimirum,) obstructione

Etione Epatis, Lienis, &c. Quinimo & dest in cutis pruritu, doloribus arthriticis, & simil.

Dosis à ℥j. ad 3j.

CAP. XXII.

De Sale fossili, seu Sale Gemmae & Indo.

SAL Gemmae salis communis genus est, quod in fodinis lapidum frangitur specieque Crystallorum splens eruitur, unde gemmeum à gemmis ob colorem nuncupatur, dicitur alias Sal fossile. Germ. Steinsalz.

Vires. Hoc etsi easdem vires cum sale communi obtineat, substituique eidem queat, rarioris tamen usus est in praxi Medica; crebrioris in Chymica, ubi in solutionibus Metallorum Sali communi antecellit. Commendatur tamen peculiariter Foresti experientia ad stercora dura eliquanda, adeoque ad colica tormina arcenda intus & extus l. 21. 5.

PRÆPARATA.

Omnes præparationes subire aptum est, quas $\ominus$. Attamen præcipua quæ ex illo in usum veniunt.

Sunt

1. Spiritus Salis gemmae, Spiritus γ fusibilis γ ialis.

Fit eodem modo, quo γ $\ominus$ is. Nimirum, γ miscetur cum triplo argillæ vel salis, &c. γ aturque per γ m igne nudo.

2. Balsamus Salis gemmae, seu Liquor.

γ . γ lb. ij. fluat ad Δ , & postea solvatur in ∇ plur. destill. Filtretur coaguleturque. Has operationes liquefactionis, scil. solutionis, filtrationis & coagulationis tantisper repete, donec γ ad summam subtilitatem fuerit perductum, quod inde cognoscitur, quando ejus particula ad candelam admota, statim liquefcit.

Vires. Arcanum summum est in rupturis, intus & extus adhibuitum.

Intra corpus dantur quotidie gutta aliquot (3.4.5.) cum Extract. consolidæ.

Extus fiat illitus, Hartm. in præct.

N. Mentio quoque apud Veteres fit Salis Indi, de quo ambigitur quid propriè sit. Sunt nimirum, qui contendunt non esse Salis genus, sed Saccharum, salis nomine insignitum (ob similitudinem quàm cum sale habeat.) Verum enim verò rectius sentire videntur, qui id peculiare genus salis fossilis faciunt, ejusque loca, cum raro vel nunquam in nostras regiones transportetur, Sal gemmeum recipiunt. E.g. in Pilulis de Lapide Lazuli, & simil.

CAP. XXIII.

De Sale Nitri.

SAL Nitrum est Sal Sulphureum, seu $\phi\lambda\omicron\gamma\iota\sigma\omicron\nu$, falso amarum ex terra pingui excoctum. *haut parum controvertitur: Sunt enim qui calidum, sunt & qui frigidum id aestiment.*

N. *Ei si prater Nitrum antiquorum quod plane nobis incognitum est, triplex dari possit. Nimirum 1. Quod ex terra extrahitur. 2. Quod muris lapideis adhaerescit. Et 3. quod scopulis seu rupibus adnascitur: Attamen Officinis nostris, non nisi unicum usitatum est. Primum videlicet, idque excoquitur ex terris desertis ac pinguibus, sive pinguedo illa à terra Archaeo sit immissa, sive aliunde introducta. Introducitur enim e.g. urinis atque excrementis animalium ac columbarum.*

Ceteras Nitri vires quod attinet, vim habet putredini resistendi, sitim ac aestum compescendi, Tartaream saburram incendi, coagulatos sanguinis grumos resolvendi, dolores mitigandi, (id quod praecipue lapidi Prunella adscribitur.)

Hinc

Usus ejus tam internus quam externus vulgatissimus est.

Interne solvitur in potulentis ac praecipue in ∇ fontan. (3j. vel 3ss. in mensur. 1.) exhibeturque in febribus ardentibus putridis, praecipue in febre illa Ungarica dicta, in pleuresi, peripneumonia, in calculo renum & vesicae, in obstructionibus epatis ac mesarai.

N. Ubi alvus nimis laxa fuerit, ejus usus non ita proficiuus erit.

Externe communissimus ejus usus est in inflammatione faucium & angina (ubi in gargarismis solvi solet:) in topicis anodynis ac refrigerantibus, ubi praecipue solvitur in liquore appropriato & imponitur cum linteo: in combustionibus, ubi simili modo applicatur.

Dosis eadem quae lapidis Prunellae.

PRAEPARATIONES

praecipuae sunt.

1. Purificatio. 2. Calcinatio ac Fixatio, 3. Destillatio. 4. Extractio.

Mitte $\odot$ in carbonem ignitum, si omne avolaverit, purum judicatur, & è contra, si aliquid remanserit, quantum remansit, tantum de sale communi participare aestimatur.

Vi res, De Nitri qualitatibus primis

I. PU-

I. PURIFICATIO

Unde

Nitrum Crystallifatum, seu Crystalli Nitri.

Nitrum crystallifatum quando simpliciter præscribitur, nihil aliud intelligi solet, quam Nitrum sine calcinatione, sola solutione ac crystallisatione purificatum. Solvitur autem in ∇ communi crystallifaturque s. a. ut moris.

II. CALCINATIO

Unde

I. *Lapis Prunellæ, Nitrum tabulatum, seu præparatum, fixum, anodynum seu crystallum minerale.*

R. $\odot$. puri q. v. fundatur in $\ddagger$ bullo, superinijce aliquid $\triangle$ puri (melius est flor. $\triangle$.) quod ubi deflagrauerit iterum aliquid $\triangle$ is immitte, idque repete, donec super $\odot$ ζj . inijceris $\zeta \beta$. ad ζj . & $\odot$ planè purum fiat, tum effunde; & hic est lapis prunellæ vulgaris.

Nitrum hoc modo præparatum si qua impuritates contraxit, purificari potest solutione & crystallisatione ut supra dictum.

N. Præstat ∇m rosarum pro solvente adhibere.

Vires. Vires ac Dosis eadem quæ Nitri, imo quæ supra de Nitro dicta sunt, de lapide hoc prunellæ potissimum intelligi debent.

N. Dosis, Hartm. in prætic. miscet hujus $\odot$ præparati ζj . cum mensur. I. Liquoris, seu ∇a pro potu febricitanti-

um. Ego vix $\text{℥} iij$. transcendendo, nimirum aliquantulum debilitat ventriculum, unde & alvi fluxus concitari nonnunquam assolet, alias à $\zeta \beta$. ad ζj . propinari sine noxa potest, præcipuè autem cum Saccharo, quo amaror mitigatur. vide Senn. Instit. Reguin. l. 2. c. 11. Querc. in Pharmac. rest. & Alexicac. &c.

2. Nitrum fixum, aliud.

R. $\odot$ pur. $\text{℔} iij$. Ψ $\text{℔} iij$. M. & cementa $\text{℥} 5$. vel 6 dein extrahe $\odot$ affundendo ∇m calidam, filtrando & filtraturam inspissando.

3. Aliud.

R. $\odot$ q. v. perfunde $\text{℥} m$ $\square a$, destillaque sensim, tandem adde $\triangle m$ auctiorem ut fluat; Labores hos repete aliquoties, (s. ad minimum,) semper novum $\text{℥} m$ affundendo.

N. 1. Alii pro $\text{℥} u$ $\square a$ substituunt $\text{℥} m$ $\triangle is$.

N. 2. Nonnulli Nitrum levigatum pastant cum albumine ovi, exiccantque ad $\triangle m$, tandem augent $\triangle m$ ut Nitrum fluat, hinc effundunt.

Vires. Metalla reddit malleabilia.

4. Crystallum minerale saccharatum.

Fit, si Crystallo minerali in ∇ rosarum solutio Sacchari añ misceatur, idque fit propterea ne scil. urinosus sapor molestiam pariat. Fel. V. Virtus 4. Chirurg. c. 4. pro arcano habet in hamorrhagia vulnerum.

5. Nitrum perlatum.

R. $\odot$ $\times$ solut. part. ij . vel $iiij$. sal perlar. itidem in $\times$ solut. p. ij . vel añ

conjunge, coagulaque evaporando, ac repone in frigido loco ad crystallisandum.

Ufus. Egregium est cordiale & mitigat simul aestum febrilem.

6. Nitrum corallatum.

Fit eodem modo ex sale scil. corallorum & $\odot$ añ.

Vires. Ufus idem est cum prioribus in febribus & virium restauratione.

7. Nitrum saturnisatum.

Fit eodem modo, nimirum, ex Saccharo Hi $\odot$ puro, seu lapide prunellæ.

Vires. Confert asthmaticis.

Dosis g. 6. vel 7. in ∇ aliqua convenienti.

N. Si cui lubet nitrum vel lapidem Prunellæ tingere, solvat tincturam rosarum, violarum, santali fl. Tunicæ, & sim. in appropriata aqua, in qua nitrum sit solutum, reponaturque ad crystallisationem, eodem modo & Saccharum crystallinum tingi potest.

III. DESTILLATIO:

Unde

1. Spiritus Nuri.

L $\odot$ eodem modo rectissime paratur quo L $\odot$ is, nimirum $\ominus$, cum triplo aut quadruplo boli, argillæ vè siccæ, cum vel sine formatione globulorum miscetur, perque retortam destillatur.

N. Loco argillæ recipi potest $\therefore$.

2. Modus alius.

R . $\odot$ in superiore ventris capacitae tubulatam [præstat habere fer-

ream,] pone in fornacem ut tubulus emineat receptaculo adaptato capacissimo exactè $\odot$ annexo. Hinc candefac $\odot$ in ac injice $\ominus$ per vices, tubulumque statim obtura. Sic L in receptaculū irruet, ac subsidebit.

N. 1. Subsidentia hæc feliciter ac celerius fiet, si receptaculo ∇ infundatur, vel linteum frigida humectatum imponatur.

N. 2. Si quis flores in destillatione elevatos seorsim colligere velit, habet quod L figere poterit.

Vide & Crystallos $\ominus$ dulces.

Vires. Reprimit ac sedat effervescentiam L , Salis microcosmici, discutendo ac resolvendo malignos, crudos, nitrosos, tartareosque vapores, viscera, reserat, calorem p. n. infringit, movet in super & sudorem, unde usus ejus insignis in colica, pleurisi, prunella, febribus alus, præcipue malignis.

Dosis $\mathfrak{z}$ j. ad $\mathfrak{z}$ ij. & c.

Ufus ejus tūm internus, tūm externus esse potest, v. g. in gargari-
smis & simil. In colica miscetur cum añ V , ut fiat mixtura $\mathfrak{z}$ ij. ad $\mathfrak{z}$ j. quæ in haustu ∇ æ fontanæ exhibetur: Illini quoque potest umbilico cum $\circ\circ$ Nucistæ ac tantillo Zibettæ.

3. Alius modus Kesleri.

R . Alumini usti & $\odot$, ā M. ac destilla per $\odot$ m. 1. cent. 56.

4. Alius ejusdem cum Δ .

R . $\odot$ puri q. pl. impone $\odot$ æ tubulatæ cum receptaculo capaciss. aliquota parte ∇ æ adimpleto, de

Δ m

△m ut fluat ⊙o, postea fluenti super injice per tubulum parum △is puri, claudeque orificium, &c. hanc injectionem △is repete, donec ⊙ consumptum sit, sic prodibit liquor seu ∞ ⊙ instar butyri ⚱ii: ∞m hunc ⊙, dephlegma ac rectifica, &c. Materia in ∞ relicta suppeditat ⊙ fixum.

5. Spiritus ⊙i Bezoardici.

Est ∞ ⊙. in præparatione Bezoardici mineralis butyro affusus, ac iterum destillatione in ∞ abstractus.

N. Hic si celeriter urgeatur, extillat rubicundus commodumque menstruum præbet ⊙ solvendo ac volatilisando, vide de ⊙.

6. Aquæ causticæ, seu aquæ fortes.

Aquarum fortium ut & regiarum quas dicunt magna passim est varietas. Fiunt pro diversitate scoporum è salibus mineralibus, ad scopum facientibus ⊕ ⊙, *, ⊖, & simil. Nos brevitatis studio unica ac altera descriptione contenti remittimus tyrones ad Authores fuse de his tractantes, ut sunt. *Beguinus lib. 1. c. 3. Sennertus Institut. lib. 5. part. 3. sect. 2. c. 6. Libav. l. 2. Alchym. tr. 2. c. 27. &c.*

7. Aquæ fortis communis.

℞. ⊕i exiccati, ℔. ij.

⊙ ℔. j.

Tere simul & misce.

Destilla per ∞m loricatam, △e aperto per gradus: est operatio horarum 12.

N. Geber, *Lib. Invent. cap. ultimo, addit* & ℔. β. O, destillatque: in destillata hac ∇. solvit ℔. β. *. ad ∇ acqui-
rendam.

Vires. Solvit ⊕ & ♀.

8. Aqua Regia, Stygia, Chrysulca Basilii.

℞. ⊙ part. ij.

* part. ij.

Silic. contus. p. iij. circiter.

Destilla per ∞m ignitam tubulatam, vide in ⚱. destillationem ∇æ stimm. ♀reæ.

Vires. Solvit ⊙ eumque per ∞ secum transportat. Basil. in *Clavib. Tentzel.*

N. Usitatissimus facillimusque modus destillandi modernis est per cacabum seu ollam ferream, cui ceu alembico terreum imponunt capitellum cum rostro, destillantque igne aperto in receptaculum capacissimum.

9. Eadem ∇, alio modo destillata.

℞. ⊙i per se q. v. & cum tribus partibus silicum contusorum misce, destillaque igne libero per ∞m. Sic habeas ∇m nitri: postea habeas ⊕ è quibus per ∇m calidam extractum sit sal, ut omnis acredo lixivii auferatur, hos ⊕ misce cum *, sit autem * tantum, quantum antea erat ⊙. destillaque △ libero per ∞m, Sic habebis ∇.

N. Si velis rursus ex B. vel ⊕ibus per alembicationem destillare, fit clarior & lucidior. *Tentzel.*

IV. EXTRACTIO:

Unde

Tinctura Nitri.

Tinctura ☉ ad eundem fieri po-

test modum quo ☉ is.

Vires. Insigne est corroborativum, ac diaphoreticum.

CAP. XXIV.

De Alumine.

Aluminis genera usitatoria Offici-
næ quinque nobis exhibent.

1. Rupeum [Gallis *Allun de Roche*.] 2. Plumeum seu plumosum; vide Amiantus. 3. Scissile, [quod glebarum instar & plumosum oblongum vocatur.] 4. Zuccarinum sive Saccharinum (ex O rupeo, albumine ovorum & aqua rosacea.) 5. Alumen catinum.

Verum ut in omnibus locis ubi Aluminis simpliciter mentio fit, ita & in his nostris præparationibus, rupeum recipere fas est: quod nihil aliud scilicet est, quam sulfugo terræ mineralis naturæ saturninæ, constans ex spiritu acido ac sale terrestri caustico.

Triplicis autem id originis est vel enim 1. per se in venis suis invenitur, vel 2. ex ☿ is mineralibus excoquitur, vel 3. ex terra & lapidibus aliisve mineralibus extrahitur.

Dicitur autem Rupeum, quia ex Rupe seu saxis confici solet. Item, Glaciale, quia glaciei conforme est Grecè *στυπνία*. Arabicè Sceb s. Seb German. *Alaun*.

N. 1. Mentio apud Dioscorid. fit quoque Aluminis rotundi & liquidi, verum

cum nostratibus minimè ea usitata sint, omisimus: nec audiendi sunt, qui liquidum Alumen faciunt materiam aluminis rupei. vide Matthiol.

N. 2. Alumen catinum, propriè aluminis genus non est, sed Sal ex $\ominus$ bus lignorum quorundam extractum, optimeque reverberatum. Germanice *Weid-Asche*. Huc referripotest & Alumen fecum, quod paratur ex fecibus vini ustis & albefactis.

N. 3. Modum alumen rupeum conficiendi, si quis scire cupit consulat Matthiol. Libav. in *Alchym.* &c.

Vires. Exiccac, adstringit, incrascat, &c.

Ufus O crudi præcipuus externus est, [quamvis ab Empiricis & internè profefbrifugo exhiberi soleat,] ac imprimis in angina & columella laxata, putredine gingivarum tumoribus pedum edematosis, &c.

PRAEPARATIONES ET PRAEPARATA.

1. Crystallisatio seu Purificatio. 2. Calcinatio seu Ustio. 3. Salificatio. 4. Destillatio. 5. Subtiliatio.

I. PURIFICATIO seu CRYSTALLISATIO.

Aluminis purificatio fit more vulgari

gari, scil. solvendo, in ∇ pluv. calida, evaporandoque donec cuticula insuperficie appareat; hinc reponitur ad crystallisandum.

N. 1. Hanc purificationem si bis terve repetiveris mitescit acerbitas O.

N. 2. Libavius solvit in $\square$, proceditque dicto modo, verum qui hac ratione O, purum nancisci sperat, fallitur, quippe Sal $\square$ & Omini sese immiscuit.

II. CALCINATIO seu USTIO.

Ustio aluminis quoque tonsoribus notissima est.

Nimirum:

O coquitur ad Δ m ut phlegma & $\curvearrowright$ exhalent, terraque mollis porosa remaneat.

N. Hæc terra idem est cum $\odot$ ex $\odot$ atione $\curvearrowright$ residuo.

Vires. Usitatissimum est Alumen ustum in vulnerum excrescentiis carnosiss consumendis, in putredine arcenda, &c.

III. SALIFICATIO.

R. O ustum, [vel $\odot$ aluminis,] coque in ∇ , trajice per chartam; filtratura evaporet & habebis Sal fixum Ominis.

IV. DESTILLATIO.

Unde

1. Phlegma ac Spiritus.

R. O. puri q. v. destilla per $\odot$ m in $\therefore$: ac elicies initio l. Δ phlegma. Igne postea fortiori, $\curvearrowright$ prodibit albilissimus.

2. $\curvearrowright$ dulcis O.

R. $\curvearrowright$ O. rectifica aliquoties cum

∇ & dulcis atque jucundus evadit.

Vires. Usus ejus internus diureticus est, pellit calculum, obstructions Lienis aperit, æstus in febris compescit.

Externus ejus usus admodum proficuum est, in vitis oris, inflammationibus, nimirum, Aphthis, & simil. curandis.

Dosis g. 4. vel 5. in vino vel alio liquore conveniente.

Phlegma adhibetur ad vulnera mundificanda, adstringenda, &c.

3. Magisterium, seu $\curvearrowright$ Ois Magisteriatum.

R. O. puri q. v. impone in vesicam, [bubulam, suillamve,] ac immerge in ∇ calentem, donec O in liquorem penitus convertatur.

Liquorem illum filtratura depuratum destilla in —E ibus, ex cucurbita humili ad siccitatem: solve denuo, modo quo dictum, in liquorem, & destilla. Eousque solutionem & $\odot$ ationem repete, donec tota O substantia per X transcenderit.

Uusus. Stypticum est nobile, quod vix cedit Essentiæ ferri, boli, sperniola, &c.

4. Saccharum O.

R. O purificati q. v. destilla ut eliciatur phlegma, quod affunde iterum $\odot$, & postquam X 24. steterint denuo abstrahere, idque vicibus aliquot (5. vel 6.) tandem phlegmate reservato, solve $\odot$ per d. Liquor digeratur $\odot$ (12.) coaguleturque in $\therefore$: ad siccitatem: sic præparatum Saccharum O.

Vires. Celebratur in pectoris morbis præfer-

presertim ex minerarum halitu contra-
ctis, qualibus Metallurgi frequenter af-
fliguntur; Odontalgiam sedat, gingivæ
impositum.

Dosis à gr. v. ad viij.

CAP. XXV.

De Sale Ammoniaco.

SAL * nativum à majoribus descri-
ptum sub arenis Lybicus concre-
scebat. Verum nostratibus non nisi
artificiale cognitum est. Quod nihil
aliud, quam sal amarum factitium
compositum, volatile, coctum ex ::,
sale fuliginis, $\ominus$ commun. vel γ , &
simil. vide si placet modos conficiendi,
apud Libav. in Alchym. & hinc apud
Vintzer. in tr. de Sale.

Dicitur & Sal armoniacum, Sal
solare, Aquila cœlestis, alba Q ialis
fuligo, Sal Q ialis philosophorum,
Lapis Adir. Audix. Anacab. Alacab.
Aliocab. Allocaph. Alcob. Alfol. Al-
fatide. Alinziadir. Alistiles. Alumo-
nodig. Amizadir. Anoxadic. Azanec.
Butrum. Hisazium. Lixandram. Mi-
fadis. Nestudar. Nusiadal. Nyse. O-
bac. Raal. Salmiax. Turfies. German.
Salmiax.

Eligatur candidum ac purum, vel
nisi satis nitidum fuerit, purificari
potest. Præstantius habetur * Vene-
tianum & Antverpianum, ex quibus
tamen posterius priori cedit.

Vires. Interne vim habet diaphore-
ticam, præcipuè in febribus, maxime in
febri quartana, resistit putredini, &c.

Dosis ad $\mathfrak{ss}$.

Externè adhibetur in Gangræna car-

ne putrida absumenda in Angina curan-
da (in Gargarismis.) Quinimo Barbuton-
fores aquam suam cœruleam, inde confi-
ciunt ad albuginem oculorum tollendam.

Nimirum:

*o in pelvi a nea ∇ m affundunt
additaque modicum Ψ simul optimè
agitant. vide l. 2. c. 49.

PRÆPARATIONES.

1. Purificatio, unde * CrySTALLI-
satum. 2. Calcinatio. 3. Sublimatio;
unde Flores. 4. Destillatio. 5. Li-
quatio.

I. CRYSTALLISATIO.

* crySTALLISatum, nihil aliud est,
quam * modo vulgari purificatum,
i.e. in ∇ solutum, & post evapora-
tionem aliquotam crySTALLISatum;
ideoq; usus ejus cum priori idem est.

II. SUBLIMATIO.

Flores *.

$\mathfrak{R}$. * trit. limaturę chalyb à q. v.
mixta diligenter ex cucurbita in ::
sublima; sic relictis in fundo fecibus
ascendit * purum, aliquota portiun-
cula ♂ is impregnatum.

$\mathfrak{R}$. * hujus $\ominus$ fusi à M. sublima-
que denuo, sublimationem de novo
septies repete, semper ☉ rejiciendo
& parem $\ominus$ is fusi quantitatem sin-
gulis vicibus admiscendo,

Non-

Nonnulli contenti sunt posterioribus saltem sublimationib. (sc. cum ☉ citra ♂ peractis) * depurasse. Verum quia ♂ vim aperitivam * insigniter acuit, operæ precium erit, nec priorem illam sublimationem intermittere.

*Vires. Flores hi ut operosiores ita & affectu præstantiores censentur, quam * sola crystallisatione purificatum, ideoque felicius illorum loco adhiberi possunt in quartana. Tollunt quoque perfecte cruditates ventriculi, si in vino absynthiaco vel decocto sassafra per aliquot ♂ continuos propinetur, sudorque à sumpto medicamento procuretur.*

Dosis g. 3. vel 4. imò ad ℥℥. & ultra. Sennert. in Institut. Hartmann. in practica, loco de crudit. ventriculi. Tentzel. in Exeg.

III. CALCINATIO & FIXATIO.

Figitur cum ☿, si anaticè (vel ☿¹) cum eadem mixtum Δe fortissimo subito adhibito, addito quoque folle fundatur, postmodumque aqua eluatur.

Usus ejus præcipuus est, pro liquore inde conficiendo.

IV. DESTILLATIO.

Unde

*Spiritus *.*

*℞. * p. i. — Erump. iv. M. atque destilla ex :: per ☿, sic prodit ☿, quem rectifica è cucurbita altiori.*

2. Aliter.

*Solve * in ▽ calida, eaque potatolateres ignitos, ut ▽m illam * coimprægnatam penitus imbibant. Hinc destilla per ☿m igne arenæ, vel igne aperto.*

3. Aliter.

*℞. * sublimati q. v. asperge ☿ rectificat. ut humectetur, hinc digere vase clauso in MB ut resolvatur. Solutiones decanta è cucurbita oblonga in MB ☿a ad dimidiū: ▽ ☿tam rursus affunde & ☿a: tandem Δ auctiore omnes spiritus per ☿ propel- le & rectifica.*

Vires. Est diaphoreticus, incisivus diureticus.

Dosis gr. 3.

Ioh. Rhenan. Chymiotecn. l. i.

4. Aliter.

*℞. * q. v. misce cum argilla, ac exinde fac globulos, ☿laque per ☿m ut moris Clar. Dn. D. Helvic. Dieterich.*

*Vires. Hic *i ☿ affusus solutionibus Metallicis cum ☿ factis, indeque per ☿ abstractus, secum alias corrosivas aquas transportat. Idemque in 4tana & obstructionibus felicissimo cum successu exhiberi poterit, solvit itidem calculum.*

Dosis à g. 3. ad 6. vel 10.

Extrinfecus anaticè cum ☿ mixtus & plumaceolo loco dolenti podagrigo aliquoties illitus, dolores ad miraculum restingit, præcipue si in eo tantillum Camphoræ fuerit solutum. Senn. Inst. Hartm. prax. loc. de Arthrit. Tentzel. in Exeg.

TTC

V. L. l.

V. LIQUVATIO:

Unde

Liquor seu Oleum *, per deliquium.

℞. * purif. q. v. impone albuminibus ovorum coctorum, ac repone vt solvatur per deliquium. Kesler. 1. cap. 19.

CAP. XXVI.

De Vitriolo.

Vitriolum est Sal minerale metallis proximum, ac præcipuè Cupro, &c. Græcè Χάλκανθον, Arabicè Calcantum, Calcant, Alcalcadis. Latine, Atramentum sutorium, Vitriolum. German. Vitriol / Rupfferwasser.

Varia sunt ejus genera, pro natura mineræ, quam in se continent differentia. Præcipua autem quorum hoc tempore est existimatio. Sunt 1. Cœruleum, Saphiri instar, compactum, ut Saccharum candum, tactu siccum, Hungaricum vocant, vel Cypreum. 2. Subviride, herbacei coloris, magis granulatum grumosumq; instar Θ commun, paulum unctuosum, manuique tangentis adhærens, quale Goslariense, Suecicum, &c. 3. Album, in formam parvulorum panum effectum, tactu siccum.

Ex his itaque generibus, (nisi peculiariter monitus sis) secundum elige, & ex hoc quod plus de ♀ quam de ♂ participat, nimirum quod cultro affricatum rubeo colore inficit, cavendo tamen Vitriolum minutulum subcœruleum, pallidulum & aquosum, manusq; tangentis madefaciens, quod passim venale prostat,

Vires. Vitrioli usus tantopere fructuosus existit, ut Paracelso (in naturalibus) ac Phadroni tertia pars Medicina habeatur, imò totam Officinam in eo latitare perhibet. Quercetanus in Tetrad. Galeno, calfacit, siccit, adstringit vehementer, constipat, vomitum ciet, lumbricos fugat. Extrinsecus Errhinum exhibet naribus inditum.

PRAEPARATIONES

sunt

1. Purificatio. 2. Calcinatio. 3. Destillatio. 4. Sublimatio. 5. Præcipitatio. 6. Salificatio. 7. Extractio.

I. PURIFICATIO.

Purificatur Θ-m à fecibus, tum superficialiis, tum exactius inhærentibus; Illud fit sola solutione filtratione ac crySTALLISATIONE: Hoc interveniente insuper digestionē.

Hinc

1. Vitriolum album vomitivum.

Solve Θ-m album in ∇, filtra & evapora, donec quasi crusta supernatans appareat, postea ponas in locum frigidum, & concrecent crySTALLI, quos posthabitis fecibus quæ subsident, exime: ∇m iterum evaporare fines, reponesque ut antea. Hic labor

Bor penitus tertio reiteretur, coagulando scil. & dissolvendo : ultimò ter eodem modo procedatur cum ∇ rofarum. Cryſtalli tandem ſupra calorem lenem exiccati, redigantur in ¶ erem album.

Vires. *Eſt lene vomitivum, operaturque feliciter in febris, affectibus ventriculi, catarrhis, lumbricis, peste, epilepsia, &c.*

Dosis à ʒj . ad ʒj . in Vino, Iuſculo, vel alio Liquore.

N. ∇ centaurii, vim ejus emeticam maxime promovet. Croll. Beguin.

2. Vitriolum Hemetico-purgans.

R. ¶ m Roman. [vel quodvis aliud ex tribus illis ſupra commemoratis.] q. v. pulveriſatum in loco calido radiisve ſolaribus in ¶ erem albū exicca. Poſtea ſolve in ∇ centaur. min. filtra, & in loco frigido ad cryſtalliſandum reponere: Cryſtallos exiccatos (ſervato tamen colore cæruleo) ſerva in vitro probe occluſo.

Vires. *Purgat per vomitum & ſecreſum, eximum exiſtens in febris peſtilentibus Medicamentum.*

Dosis à gr. 20. ad 31. & plur. In liquore vel ∇ appropriata, Sala de ¶ . Gluchbraht in Beguin.

Purgatio defecatoria.

Solve ¶ m in ∇ vel rore majali. [filtrato, vel quod melius, deſtill.] ſolutum cola, colatum colloca in digeſtionem, [per menſem] ſic ad ſuperficiem & fundum rejicie feces, quas ſepara. Iterum ponatur in dige-

ſtionem tamdiu, donec nullas feces amplius rejiciat.

Inſervit multis preparationibus.

II. CALCINATIO:

1. Vitrioli calcinatio aperta, unde Colchotar.

R. ¶ calcina, i. e. coque & combure in vaſe terreo, donec omni humiditate privata, rubefcat.

N. ¶ m Calcinatione hac ultra dimidiam partem pondere imminuitur.

2. Calcinatio ¶ i clauſa.

¶ m crebris ſolutionibus & coagulationibus optimè depuratum lenique calore exiccatum, pone in Matrarium firmum ſigillo Herm. munitum. Matrariū hoc in ¶ calidis colloca, qui ſolis æſtivi calorem non ſuperent: ſtet ita donec per flavedinem in rubedinem inſtar ſanguinis convertatur. Labor eſt 20. ¶ ¶ circiter. Beguin.

N. ¶ m rara ſtratificatione ſternendum eſt, ne ſtratum illud craſſitie cultelli in dorſo denſius ſit, [nicht dicker als ein Meſſerruck dicke/] plura ergo Matraria, niſi in caſſum laborare volueris, habere expedit.

Inſervit variis preparationibus.

III. DESTILLATIO.

Unde

Deſtillata aqua ſiora.

1. Ros ¶ i.

R. ¶ m crudum, elice rorem calore MB ferventis in cucurbito non adeo alta adhibita.

Vires. *Valet ad arduos capitis dolores.*

res, mitigat sanguinem adustum, corroborat viscera. Sala.

Dosis ʒij. continuatim.

2. Aqua Θ -i secunda.

Post extillationem roris transfer cucurbitam cum restitante Θ -o ad ::m, & destilla, quoad $\mathcal{Q}$ ari potest.

Vires. Conducit ad purgandos renes, lenit corrosiones internas, $\square$ m & sudorem proritat. Inflammationem plagarum corrodentium aliquantulum calefacta sedat, lenit & mitigat dolorem, & ad consolidationem confert; (infusa gutta una ac altera Ol. $\mathcal{F}$, ut mordacior fiat,) scabiem siccam mundificat, & carnem solidiorem efficit. Sala.

3. Phlegma Θ -i acidum.

R. Θ -i cærul. q.v. destilla ex --- Ebus per $\mathcal{X}$ cohobaque aliquoties, (7.) supra $\odot$, ultima vice fortius urgendo.

N. ∇ a illa suavem acquirit odorem si post ultimam $\mathcal{Q}$ ationem aliquandiu calore moderato circuletur.

Vires. Est arcanum ad capitis dolorem & epilepsiam. Hartm. in Croll.

4. Spiritus Θ -i volatilis.

R. Θ -i defecat. & exiccati q.v. destilla gradatim per $\odot$ m $\triangle$ nudo, ut simul post phlegma subsequantur $\mathcal{L}$, quantum fieri potest omnes. Liquori egresso adde part. ij. ∇ x pluvialis destillat. & in MB, nova destillatio instituatur; tunc subtilissimus $\mathcal{L}$ Θ -i cum ∇ elevatur, relicto acidissimo oleo in fundo.

N. i. Si volupe sit $\mathcal{L}$ m Θ -i volatilem purum obtinere, aufer Excipulum,

dum instrumenta adhuc calent, statimque in MB aquæ ferventis, probè adaptato alembico & recipiente parvo, cautè colloca. Videbis statim volatilem $\mathcal{L}$ m in Excipulum transire, quem seorsim collectum, diligenter serva. Ex 6. vel 8 lb. Θ -i vix ʒij. ad summum ʒß. acquiri potest.

N 2. Hæc est illa volatilitas Θ -i quam Theophrastus passim, præcipue autem part. 3. de morb. ament. tr. 2. commendat ad Epilepsie curationem. Hartmann. in Croll.

Vires. $\mathcal{L}$ ille ∇ x pluviali immixtus summe penetrans est, & in febris Ungarica aliisque ardentibus febribus efficacissimè operari solet.

Alii $\mathcal{Q}$ ationem hanc ex cucurbita loricata perficiunt, octies plus minus cohobando.

Alii ad nonum usque Alembicum fortissimo $\triangle$ pellunt, scil. alembico altero alteri exactè imposito, ut in sublimatione flor. $\mathcal{G}$ ii fieri solet, quæ ratione penetrantissimus elicitur Θ -i $\mathcal{L}$, ad fugandam epilepsiam præstantissimus. Hartm. in Croll. Senn, Instit. Tentzel.

Alii addunt Θ -o optimè purificato $\mathcal{V}$ m, ut fiat pasta; eliciuntque per $\odot$ m. 1. $\mathcal{V}$. 2. Θ -i phlegma. 3. $\mathcal{L}$ m Θ -i. Tandem separant $\mathcal{V}$ m in MB à Θ -i phlegmate: & $\mathcal{L}$ m Θ -i per --- E dephlegmant: vel phlegma cū $\mathcal{L}$ u ab oleo fixiori per :: proliciunt: postea in --- E dephlegmant, Senn, Instit. Tentzel. vide & seq.

5. Spiritus Θ -i, vulgari modo destillatus.

R. Θ -i ad rubedinem calcinati, (vel ex ∇ atione roris & ∇ e secunde residui) lb. vj. vel q. v. destilla Δ e nudo ex $\oslash$ benè lutata, in Recipiens capacissimum, commissuris exactè clausis, adhibitoque Δ gradatim. Post tres ferè Z as phlegma stillare incipit, quod tandem paulatim aucto Δ circiter Z 6. vel 7. ω albi nebulosique subsequuntur. His apparentibus continuandus erit Δ paulatimque augendus, donec nulli amplius ω egrediantur, quod cognosces, si Receptaculum pellucidum appareat. ω dephlegma in MB, donec guttæ acidæ exstillare incipiant, postea rectifica eundem per $\oslash$ vitream in E ere, sic exhibit ω clarus, in $\oslash$ vero manet $\circ$ rubicundum & acre.

N. Si citra jacturam aliquam spirituum (ut in calcinatione forte evanescentium,) ut & citra corrosivi olei admixtionem, (quo alias vix ω planè liberari poterit,) destillationem expetis, procedere monet Dn. D. Brendelius (in Chymia sua ubi & rationibus id inculcare conatur,) modo qui sequitur.

R. Θ -i opt. crud. q. v. (lb. xij.) inde $\oslash$ a, Excipulo capacissimo firmiter connexæ, (ita tamen ut foramen in commissura relictum sit, spiritibus volatilibus ac impetuosus exitum concedens,) destilla ut moris, lentè, donec impetuosus illi ω fuerint e-

gressi. (id quod cognosces, si collum refrigescat,) dein obtura firmiter foramen illud, ac auge Δ m, pelleque Z 12. (non ultra, alias ω inquina bis oleo corrosivo graviori.) Hinc dephlegma ac rectifica, & habes ω Θ -i optimum.

N. Spiritus in calcinatione evanescentes vix ac ne vix opera, dicto modo, adhibita equivalent. Ideoque nisi ω quoque volatilem expetis, vulgaris modus satisfacere potest. In quo nota tamen, nè nimium initio calcines, nec nimium Δ m in destillatione urgeas. Etenim ut in omni ferè ∇ atione, ita in hac paulatim crassius, &c. propellitur.

Alii addunt Θ aliquid, sed ∇ atum hoc potius ∇ , quam ω Θ -i nomen meretur.

Vires. ω Θ -i est diureticus, diaphoreticus, incidens, attenuans, putredini resistens, &c. Hinc utilis in febribus ardentibus, obstruct. Epatis, Lienis & Mesenterii, appetitu prostrato, &c. Quin imo cum liquore vel vino mistus, lenit Odontalgiam, (gingivis impositus) prodest & ejus illitus in tinea capitis aliisque generibus scabiei & pruritus cum ∇ chelidon. mixtus.

Dosis à g. 5. ad Z ß. vel ad Z j. in liquore, vel adhibetur in potibus quant. suff. ad aciditatem gratam.

6. Spiritus Θ -i dulcis, seu $\circ$ Θ -i dulce.

R. Θ -i benè calcin. lb. iij. superfunde X , ut benè supernatet; digere decantaque & affunde novum X .

adque quinquies vel sexies, semper
 & aliquot digerendo. Aceta illa im-
 pregnata destilla, donec Σ m Θ -i
 tetigerit Ψ andi ordo. Tunc inde in
 Σ m adjectis sabuli puri manipulis
 duobus, & liquor Θ -i emanans dul-
 cem referet saporem. Tentzel, Kesler.
 3.cent.27.

Vires. Prodest in calculo, tartareis
 morbis, catarrhis, &c.

Dosis $\mathfrak{zj}$. in liquore conveniente.

7. Aliter.

$\mathfrak{R}$. Σ m Θ -i vulgar. (rectificati.)
 $\mathfrak{lb}$. j.

Θ -i Θ -i [ex quo Θ sit extractum]
 $\mathfrak{z}iiij$.

Destilla ver Σ m vitream in $\therefore$
 in receptac. satis capax; sic prodit
 Σ subdulcis, quem si dulciorem
 cupis, circula cum Ψ & 4. aut 5. dein
 abstrahere Ψ , sic habes Σ m Θ -i dul-
 cem.

N. Dulcescit etiam sola circulatione
 cum suo phlegmate, vel si aliquoties à sco-
 rius $\mathfrak{J}$ (semper novas scorias sumendo,) Ψ
 setur.

8. Spiritus Θ -i Philosophicus, vulgò
 Cohob $\mathfrak{J}ii$.

$\mathfrak{R}$. ∇ , qua Σ vitæ edulcoratus
 est, evaporet leniter MB. donec appa-
 rere incipiat liquor flavus & acidus.
 Liquor hic est Spir. Θ -i philosophi-
 cus, qui per Σ m à terrestri materia
 rectificari potest.

Vires. Potioris est virtutis, quam qui
 vulgari modo conficitur. Medetur Feбри-
 bus, Lucem $\mathfrak{Q}$ mitigat, Lienem & Me-

seraicas solvit, ventriculum debilitatum,
 & à phlegmate crasso infarctum confor-
 tat. In melancholia hypochondriaca, E-
 pilepsia, omnibusque affectibus capitis mi-
 re prodest. Extrahuntur & ejus ministe-
 rio Tinctura mineralium, corallia & per-
 la dissolvuntur. [Idem acuatus Σ m
 Θ , solvit Θ m.

Dosis $\mathfrak{g}$. 3. 4. ad 8. in haustulo vini vel
 liquore convenienti. Hartman. in Croll.
 Kesl. l. i. c. 26.

9. Spiritus Θ -i $\mathfrak{F}$ atus, alias Li-
 quor Diane.

$\mathfrak{R}$. Θ -i Ungarici ad albed. calcin.
 p. ij.

$\mathfrak{F}$ i ad nigred. calcin. p. i.

Pulverisata invicem misce & Ψ
 paulisper conspersa, destilla per cu-
 curbitam (Ψ imposito) forti Δ e,
 cohobaque: deinde rectifica liquo-
 rem egressum in $\therefore$, seorsim capien-
 do, & Ψ m. & liquorem reliquum.

Vires. Egregias vires exhibet ad su-
 dandum in omnibus internis obstructio-
 nibus, in sanguine grumoso, contra sca-
 biem, ad mundificandam & levigandam
 cutim.

Dosis à $\mathfrak{zj}$. ad $\mathfrak{zss}$. cum brodio, aut cum
 pauxillo vini Hispanici. Daturque per 3.
 auroras continuas sibi bet. Tentzel.

10. Spiritus vel ∇ aperiens
 Penoti.

$\mathfrak{R}$. Θ -i Ung. ad rub. calc. $\mathfrak{lb}$. iij.
 Silicum è fluviis collect. & o-
 ptim. calcin. $\mathfrak{lb}$. v.

$\mathfrak{F}$ i ad albed. calcin. $\mathfrak{lb}$. j.

Mixta inque tenuissimum $\mathfrak{F}$ erem
 tusa

tusa liquefiant in cella aliquantum in liquorem, quem destilla ex :: per ☿, cohobaque ter, ☿atum liquorem singulis vicibus ☉ in ☿erem redacto, affundendo. Extremo per ☿m Δe apertopelle sic initio lento Δe primum phlegma exstillat, postea vero ☿ acidus auctiori Δe elicitur. Ex ☉o calcinato ☿m extrahe. & cum eo [ablato prius phlegmate per B.] ☿m acidum digere. Tandem cum argilla in pastillos redige, atque ex ☿ Δe nudo gradibus tamen observatis, ☿m alkalifatam provoca.

Vires. *Vsus ejus insignis est in obstruct. Epatis, Lienis, Mesenterii.*

Dosis à ℥j. ad ℥ij. vel iij. in vino vel alio liquore convenienti. Hartm. in pract. loc. de obstruct. Epat. Sennert. Instit.

11. Spiritus ☿i mellisatus.

℞. ☿i in Sole albificati ℔. ij. mellis cum favo. ℔. i. Misc. exacte ac destilla ut moris.

Vires. *Lenit dolores Podagricos: si adsit inflammatio misceatur cum ☿o, alias cum vino. Med. dest.*

12. Spiritus Vitrioli diaphoreticus.

℞. ☿i vulg. ℥vj. ☿ ☿i C. C. uist. ā ℥ij. M. in mortario vitreo digerantur aliquantulum: dein destilla ex ☿ in recep. capaciss. donec omnis humiditas extillarit. ☿ato liquori adde ☿ an. reservaque in vase bene obturato.

Vires. *Purificat sanguinem, abigitque scabiem ac prurium, aperit obstru-*

ctiones, sudorem provocat in peste, venenis, hydrope, ictericia, contracturis, &c. Efficax quoque est in mundificandis pulmonibus.

Dosis à ℥j. ad ℥ss. continuari potest ejus usus ad libitum sine periculo. Sala in Anat. Vitrioli.

SPIRITVS VITRIOLI ANTEPILEPTICI.

14. Spiritus Vitrioli Antepilepticus puerorum Hartmann.

℞. Vitrioli Ungaric. depuratis. ℔. iij. adde ☿ puerorum sanorum recenter collect. ℔. viij. Digere vase clauso aliquandiu in MB, postea ex eodem vase destilla ad siccitatem duplex phlegma, quorum primum insigne est paregoricum ad dolores podagricos, aliosque suaviter demulcendos, alterum est insigne ophthalmicum, ad quævis oculorum vitia utilissimum. ☉ pulverisat. ex ☿ valida terrea, Δe nudo, sed tamen ab initio valde lente in excipulum capax urge, prodeuntibus confestim spiritibus liquor promanat preciosissimus sulphurei, odoris & austriusculi saporis, qui per ☿m semel atque iterum rectificatur atque reservatur.

Vires. *Omnem puerorum Epilepsiam radicatus tollit.*

Nimirum:

℞. ℥j. ▽ radic. Pæon. & flor. Til. añ ℥j. M. de hac mixtione exhibe in paroxysmo [prius membris contractis & revulsis, reductis,] cochl. ℔. &

& paulo post relictis sensibus de-
nuo aliquid exhibe, atque ita etiam
tertio idque repete, non omissis in-
terea quæ cerebrum confortant, sc.
magist. perlar. corall. cranii humani
& simil. *Hartm. in Croll. Senn. in Instit.*

N. Fit quoque ☉ efficax contra Epi-
lepsiā.

Si Sal ☐æ in Sp. ☉i dissolutum
per ::m Ꝛetur.

14. *Spiritus antepilepticus*
Basilii.

℞. Virid. æris, q. v. superfufo ☒ ca-
lido extrahe, & decanta: Liquorem
per ☒ abstrahere. Reliquum in ▽ plu-
viali solve, filtra, coagula ad tertiæ
partis remanentiam: repone in loco
frigido ad crystallisandum, Crysta-
llos toties collige, quoties ▽ a ulte-
rius coagulata & reposita illos dabit.

℞. Hos Crystallus destilla ex ☉
fortiter & prodibit ▽ subviridis,
quando incipit subnigra apparere
cessa, ▽mque illam subviridem de-
inde per ☉m destilla & extillabit
clarissima.

Usus ejus non modo in Epilepsia, sed ☉
in calculo valde nobilis perhibetur.

Dosis ℞j. in ▽ appropriata, Pœon,
Fœnic. &c. *Tentzel. in Exeg. s. 1.*

15. *Spiritus Vitrioli antepilepticus*
Quercetani.

Spiritus Vitrioli viridis dictus,
in Tetrade.

℞. ☉m: destilla ut habeas se-
orsim phlegma ac ☉m, eaque in
quantitate sufficienti,

In phlegmate macerentur (in MB
☉ 4. vel 5.) semina Hyperic. & Pœon.
flor. Lil. Convall. Tiliæ, Calend. Ro-
rismar. Hyperic Rosar. aliquid. Ebor.
C. C. cranii humani, visci querni pro
libitu, Fque expressio quæ Ꝛetur.
Ꝛato eo imbue vitrioli recent. lb. i.
vel ij. Ꝛaque in MB ac cohoba qua-
ter vel quinquies: tandem adjice
☉m vitrioli reservatum Ꝛaque ex
cucurbita per serpentinās in MB fer-
vente.

Si benè operatus fueris (inquit
Quercet.) solus ☉ cum virore eli-
cietur penetrantissimus.

Dosis gut. 15. vel 16.

16. *Spiritus Vitrioli antepilepti-*
Paracelsi.

℞. ☉m Ungaric. vel Roman. eli-
ce phlegma, cohobaque toties super
☉, donec eo penitus imbuatur. Tunc
admisce ☉ opt. rectific. digere ☉m
unum ac alterum vase clauso, hinc
destilla, ▽ nudo gradatim aucto, do-
nec ☉ prodierint omnes. Extillato
Liquori (à fecibus segregato) adde
¼ ▽e theriacal. Camphoratae, de-
nuoque bis vel ter destilla.

Vires. Exhibetur in paroxysmo ☉ an-
te paroxysmum.

Dosis ℞℥. cum liquore convenienti.
vide Querc. in Tetr.

17. *Spiritus Vitrioli Antepilepticus*
compositus.

Videatur l. 2. c. 52. *Elix. Crollii.*

18. *Spiritus Vitrioli coagulatus.*

℞. Terram sigillatam strigent. af-
funde

funde Sp. vitrioli, stent in loco calido, ubi refrixerint, simul coagulantur, inque calido iterum solvantur, &c. Hunc Σ m coagulatum, si placet; inde Δ vitreæ & destilla ex ::, & Ψ abit Liquor minus acidus quam Σ vitrioli, cohoba vice tertia, & nil nisi phlegma extillabit, adeoque Σ vitrioli in Δ manebit conjunctus cum terra sigillata, qui in loco humido iterum liquefcit.

N. Alii Σ m vitrioli cum Θ e proprio digerunt, & hac ratione coagulationem conantur.

19. Aliter cum Crystall. Θ i.

R. Θ Crystall. phlegm. vitrioli an ζ vj. solve, ac filtra, abstrahèque Ψ ando ad siccitatem; dein affunde abstractum hoc phlegma Θ o adjungendo Sp. vitrioli lb. ss. abstrahèque in ::, tum phlegma, tum Σ m niri in forma vaporum rubicundorū egredientem, donec rubedo cesset; postea reponere Ψ atorium cum resistente Sp. vitrioli frigido & coagulabitur.

N. Quia Θ & Θ m nexu non adeo amicabile ununtur, hujus usum nulli suadeo.

DE OLEIS:

Olea hic aqueos non pingues liquores denotant, adeoque à spiritibus, nisi crassitie differunt.

Sunt.

1. $\circ\circ$ dulce.

R. Θ m purificatum, solve in $\circ\circ\circ$ fi p. d. ac abstrahere. Materiam re-

lictam solve cum Σ u Θ is, atque redige in massam cum cremore fi [vel cum Saccharo cando, aliove Sacchari genere.] Hinc pellatur per Δ m.

Vires. Diaphoreticum est insigne, polletq; vi leniter adstringendi.

Dosis à gut. 1. ad 3.

N. 1. Parum Olei suppeditat.

N. 2. Ex Metallis seu crudis, seu in redactis eadem ratione per Σ m Θ , ac cremorem fi Olea elici possunt. Ex communicatione Experient. D. D. Dieteric.

2. $\circ\circ$ Vitrioli rubicund.

R. Θ ad flaved. calcin. p. 1.

Silic. grossè contusor. p. ij.

Ψ q. f. ut f. pultis instar.

Destilla per Δ m, sic rubicundum $\circ\circ$ prodit. Gluckradt.

Usus ejus potius est in Metallurgia, quam in Medicina. Poterit tamen & intrinsecus exhiberi, vide supra Spirit. Benoti.

3. Aliud rubicundum.

R. Colchotar. part. 4.

Vini alb. generos. p. ij.

Fac ebullire ad siccitatem usque, postea tere & ex Δ aperto destilla primo phlegma, postea applica receptac. capaciss. ac juncturis benè munitis propelle forti Δ $\circ\circ$, instar sanguinis, rubicundissimum, Gluckradt.

4. Aliud.

Vitrioli calc. destilla cum Lythargyr,

Vuu

gyr,

gyr. & prodit $\odot\odot$ vitrioli rubicundū quod Podagricis prodest.

5. *Aliud ex Terra Vitrioli.*

$\mathcal{R}$. Feces seu ∇ m subflavam $\oplus$ -i siccata[m], [vide infra] destilla per $\odot$ m $\triangle$ reverberii, $\odot\odot$ dabit rubicundum, penetrantissimum.

Vires. Dosis gutt. 6. ad 10. ad ple-
rosque affectus capitis perutile est.

N. Guttae 15. ad 21. (annotantibus
quibusdam) vomitus expediunt. Tentz.

6. *Aliud $\odot\odot$, ex $\oplus$ re $\oplus$ -li.*

$\mathcal{R}$. $\oplus$ r $\oplus$ -i (dulc.) misce cum di-
midia parte Sal. $\oplus$ -i. Destilla per $\odot$ m
 $\triangle$ mque ultimo adde suppressionis
& prodibit $\odot\odot$ rubrum.

N. 1. Huic $\odot\odot$ si instillaris $\times$ præ-
cipitabitur $\ddagger$ spadicei coloris, quem edul-
cora ∇ frigida, hinc sicca & serva.

N. 2. Præstantius erit, si flores ex
 $\oplus$ re $\oplus$ -i elevatos receperis.

Vires. Prodest sed efficacius in iisdem
affectibus, in quibus $\oplus$ r $\oplus$ -i. vide suo loco.

Ex hoc Præcipitato fit Essentia
seu Tinctura.

IV. *SUBLIMATIO:*

Unde

1. *Flores ex ∇ Vitrioli, Substan-
tia cuprea Vitrioli.*

$\mathcal{R}$. Terræ vitrioli nigræ, [ex qua
 $\oplus$ extractum,] vel ∇ $\oplus$ -i ochreæ
q.v. misce cum $\ast$ añ. Sublima initio
 $\triangle$ e lento, dein majori, donec nul-
lum amplius fumum ascendere vi-
deas. Sublimato affunde ∇ m com.
collocaque in MB tepido $\mathcal{S}$. 24. un-
de subtilis $\ddagger$ in fundo confidet, ite-

ratis ablutionibus edulcorandus.

N. 1. Hic $\ddagger$ igne fusionis subjectus,
comburiur partim, partim in bonum
cuprum funditur. vide Basil. in repet.
Lap. Ph.

N. Eodem modo $\oplus$ ∇ $\oplus$ -i $\mathcal{S}$ tra-
ctatur, unde $\oplus$ combustibile $\mathcal{S}$ is. Kest.
l. 1. c. 44.

Virtus substantiæ hujus cupreæ est,
mundare plagas putridas, incarnare &
cicatrices inducere. Sala de $\oplus$.

2. *Flores ex $\oplus$ re Vitrioli.*

$\mathcal{R}$. $\oplus$ r vitrioli (dulce) sublima si-
ne additamento ex sublimatorio hu-
mili, paulatim id injiciendo alem-
bico scil. ablato & rursus reposito.

3. *Flores ex Vitriolo crudo.*

Fiunt eodem modo, cum $\ast$.

V. *PRÆCIPITATIO:*

Unde

1. *∇ Vitrioli ochrea.*

$\mathcal{R}$. $\oplus$ -i pur. q.v. solve in ∇ font.
stetque aliquandiu: sic vel sponte
sua subsidebit ∇ $\oplus$ -i instar ochreæ.

2. *$\oplus$ r Vitrioli dulce.*

$\mathcal{R}$. Vitrioli puri q.v. solve in ∇
calida, solutioni affunde guttatim
 $\mathcal{S}$ is. [alii lixivium ex —Eib . cla-
vell] & præcipitabitur $\oplus$ r vitrioli,
quod edulcoratum exicca.

Vires. Confert affectibus pulmonum,
mundificat plagas putridas, cicatricesq;
inducit. Hartm. in Croll. Sala in $\oplus$ tr.
Tentz. Kest. 4. c. 69. 3. c. 10.

3. *$\oplus$ r Vitrioli purgans.*

$\mathcal{R}$. $\oplus$ -opt. q.v. affunde phlegma
vitrioli, vel ∇ , destillat. ad eminent.
digit.

digit. 4. stent in digestionē, & subsi-
debit ▽, filtra inque filtraturam in-
stilla ☉☿ p. d. & præcipitabitur ☿
vitrioli; decanta Liquorem & edul-
cora ☿ ▽ tepida, atque exicca.
Kesl.

Dosis à g. 5. ad 10.

Eodem modo fit & ☿ vitrioli ☿
purgans; illud sc. solvendo in phle-
gmate vitrioli, defæcando & præci-
pitando cum Ol. ☿. *Kesl. l. c. 38.*

4. ☿. *Vitrioli fixum seu Male*

℞. Limatur. ☿ puriss. sine omni
fere, p. i.

Vitrioli Ungaric. cærul. aut vitrio-
li ☿ is, p. ij.

Trita misce & imbebe indendo
in vitrum cum ✕, ut supernatet di-
git. f. Coque & coagula ad siccita-
tem △ :: æ, in fine ad candescen-
tiam usque urgeatur. Huic fere af-
funde aliud ✕ ad eminent. 4. digit.
ac extrahe colorem f. a. In hoc tin-
cto ✕ delitescit ☿ vitrioli combu-
stibile, [quod evaporatione & dul-
coratione experiri poteris.] Instilla
☉☿ p. d. sic ☿ vitrioli ilico præci-
pitabitur & figetur. Edulcora ▽
com. *Hartm. in Croll. Tenzel.*

Ex hoc ☿ vitrioli fiunt Anody-
na, Laudani nomine insignita.

Præcipitabitur & ☿ spadicei colo-
ris, si ☉☉ ex ☿ vitrioli dulci de-
stillato ✕ instillaris. vide ☉☉ ex ☿
Vitrioli.

VI, SALIFICATIO:

Unde

Sal Vitrioli.

Vitriolum Ungar. cærul. in ✕ bu-
lo calcina, donec in fere obscure
purpureum abeat. Huic ita calcina-
to, affunde ▽ com. sensim agitando
ne in fundo conglomeretur, donec ▽
[quæ calida evadit, ac si calci vivæ
superfusa fuisset,] refrigescat. Stent
ita 24. ℞. postea filtra per chartam,
fiatque exhalatio super △ lentum,
donec sal in fundo reperiatur siccū
& coloris quoddammodo incarnati.
Hoc pulverifando in albedinem ver-
titur.

Idem Sal potest extrahi ex ☉ vi-
trioli in ☿at. ☿ residuo.

N. 1. Si ☿ calcinatum non fue-
rit nigropurpureum, sed tantum instar
Boli Armeni, nihil extrahes præter
☿ ejusdem coloris, ut fuit antea.

N. 2. ▽ residua (corpus exanime
vulgo) maximæ est virtutis in Diarrhea
& Dysenteria.

Vires. *Sala vomitorium hoc ad Cælum*
usq. evehit, in Epilepsia aliisque cerebri
Symptomatib9 ex corruptis & acerbis è
vētriculo sursum actis vaporibus ortis. I-
tem in Pleuresia, Febrib9 pestilentialibus,
Lypothymia, à repletionē humorū corrup-
torum, & effervescentia bilis circa orifi-
cium ventriculi; in Epate, Liene & Reni-
bus obstructis.

Item Sal naribus inspiratum sternu-
tationem egregie ciet, citra vim cere-
brum serosis suis excrementis expediene.

Dosis à ℞. ad 3℞, vel ℞ij.

*Sala in Tern. Emetolog. Querc. in
Tetrad. & in Pharm. rest. cap. de vom-
itivis. Senn. Inst. Bequin.*

N. *Sal Virioli ex solo ☉ ex quo flores ♁ elevati sunt à gr. 6. ad 10. exhibitus (in ▽ fœnic. vel vino,) conciliat facillimè vomitum, interdum & sedes, & sudores. Hartm. in Croll.*

VII. EXTRACTIO:

Unde

Tinctura seu Essentia simplices & Ex-
tracta.

I. *Extractum Vitrioli Narcoticum.*
anodynum.

R. Vitrioli pulveris, ac lento calore ad albedinem usque exiccati ℥ss. affunde V opt. rectificat. ℥xxx. [N. Nulla humiditas præter V accedat vasq; sit siccissimum, alioquin incassum laborabis.] Sepelito in fimum equinum per mensem. Decanta postea à fecib. absque perturbatione, & destilla in MB ad residuum usque liquoris flavi. o o o o gato non absimilis. Tunc cessa, & quod prolectum est, serva. Liquorem restitantes benè occlusum quoque in usum reponere, qui preciosum Extractum est.

*Vires. Extracti illius usus est narco-
ticus & anodynus, nec potentia opio ce-
dit, sine periculo tamen reprimat & coa-
gulat Vapores subtiles venenosos, Epile-
psiam causantes, idq; specifice.*

Dosis à gut. 6. ad 8. & 12. cum Li-
quore conven. Sala in $\oplus$.

2. *Essentia* ♁ *is Vitrioli.*

R₂. $\frac{1}{2}$ erem spadicei coloris (*vide*

8. ex Δ Vitrioli,) digere cum Ψ in
 loco calido, (vase clauso) $\circ$ $\circ$ 8.
 sic dulcissima Essentia Δ is vitrioli
 tandem supernatabit in forma $\circ$ $\circ$ ei,
 quam à Ψ separa per tritorium &
 ferva.

Vires. Hæc dulcissima ♀ Virioli
Essentia equipollet viribus suis Tinctura
♂ u, & mirabiles effectus facit in ▽
Melissæ, noxios humores totius corporis
expellit per insensilem transpirationem,
venerem stimulat, uterum roborat, ejus-
que motus inordinatos sistit, & in utroq;
sexu prolificam vim seminis ad liberorum
generationem operatur. In ▽ Petro-
selini idem penè præstat, sed insuper Hy-
dropem curat.

Usus autem istius Essentie aliquandiu
continuandus.

*Dosis g. i. usque ad 4. Hartm. pract.
loco de Lepra, Tentzel. de ⚞r Vitrioli.
Kest. 4. c. 69.*

2. *Alia Tinctura, Manna Virioli dicta.*

℞. Vitrioli purificati q.v. extrahe
Tincturam, digerendo cum ℥u Vi-
trioli subtilissimo Essentificato, i. e.
proprio Sale alcalisato, filtra, coa-
gula, & habes Mannam seu Tinctu-
ram vitrioli flavam.

N. Hanc Tincturam, si cum Ψ circu-
laveris, $\odot\odot$ supernatabit, quod per $\times$
 Ψ atum, ac iterum cum Ψ circulatum
fragrantissimum evadit.

Vires. Nec minores vires habet, nec
minorem laudem meretur, quam Essen-
tia Δ is præcedens.

4. Tinctura.

℞. Vitrioli viridiuse. quant. satis magnam, educ phlegma ac ℞m per ☿ cum educto Liquore, ex ☉ extrahe s. a. (vel & in loco frigido, sæpè tamen comovendo,) Tincturam viridiusculam, quam cantè decantatam destilla ad mellis consistentiam atque aëri frig. ut in Crystallos concreseat, expone.

N. Si menstruum ad extractionem requisitum deficiat ☿atione id abstrahere ad extractionem continuandam.

℞. Crystall. proximè præcedentium ℔. iij. vel iv. &c. circula cum ☿ opt. rectific. vase H. C. Deinde destilla per ☿ ex ☿. Hinc cohoba. Insuper affundendo ℞m ☿i, ☿aq; per ☿ gradatim ☿ 4. ut extillet post ℞ & ☉ rubicundum, ☿ abstrahere in MB; ℞m ☿i, in ☿ere, & restat ☉ seu Tinctura rubicundissima.

Vires. Admirandarum est virium adversus omnes aegritudines, in crassiore materia sedem habentes. Quercetan. in Tetrad.

5. Tinctura Magisteriata seu Magisterium ☿i redacta.

℞. Tincturam præcedentem conjunge cum proprio suo ℞u ☿i, (qui inde abstractus,) digere aliquamdiu, sic dulcescet. Quercet.

Vires. Remedium est nunquam satis laudandum, idque præcipuè, si ☉ philosophice solutum, adjectum fuerit; prodest enim adversus Epilepsias, astralesque

omnes affectus, Apoplexiam, Paralyisin. Vertiginem, Maniam, Extasin, Syncope, Cachexiam, Hydropem, Calculum.

Dosis gut. una ac altera. Querc. in Tetrad.

6. Eadem Tinctura, Aliter.

℞. ☿ ☿i (ex ☉ illo reverberato extractum ac) opt. depuratum, q. v. affunde ℞m ☿i (in præparatione Tincturæ reservatum,) ad eminent. 2. digit. digere ac destilla, hinc novum ℞m affunde, digere, destilla, idque repete, donec pars volatilis superet fixam, possitque prædictum ☿ sublimari. Hoc ☿ ☿i sublim. imbibe ac incera cum ☉ seu Tinctura illa, digereque in Athannore per gradus ut uniantur, & per colores ad purpureum tandem deveniant. Est opus aliquot mensium.

Vires. Est Elixir seu Medicina universalis, summe penetrans ac fixa, ad curationem deploratissimorum morborum sufficiens.

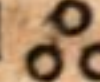
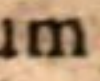
Dosis g. 1. ac alterum. Quercet. in Tetrad.

Mediante hoc ☿i lapide reducitur ☉ in suam primam substantiam, unde tandem cernitur Medicina universalissima, vide ibidem in Tetrad.

7. Magisterium ☿i.

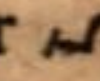
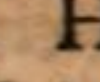
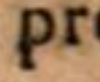
℞. ☿i opt. q. v. ☿etur more usitato, ℞ cum ☉ per ☿ simul rectificetur. Cum phlegmate (vel ☿at.) ☿ ex ☉ extrahatur, phlegma ☿ando à ☿e separetur, cum aliquot cohobiis & digestionib.

Hinc

℞. Ois p. ij. vel Di, p. i.
Atque in phiola in MB ponatur, ut
aquositas exhalet, idque tantisper
repete, donec Sal tantum ei imbi-
berit, quanti ponderis primo fuit.
Hinc in phiola hermeticè clausa 8.
☿ digeratur, tandemque in ☿ col-
locetur 14. ☿ ☿ ad coagulandum.
Sen. Inst.

8. *Magisterium ex Tinctura ☿
Spiritu Di.*

℞. ☿ in se calcinatum, extrahe
tincturam affundendo ☿ optimum;

☿ tinctum decanta, & aque ad sic-
citatem, & manebit in fundo ☿ ru-
bicundus, quem pone in ☿ adhi-
bito receptaculo grandi, dando Δ
per grad. decentes egredietur
flavus, postea rubicundus, continue-
tur Δ in eodem gradu, donec appa-
reant albi, tunc cessandum. His
spiritib. imbue ☿ in ☿ ressitantem,
(potius ☿ ex ☿) digerendo,
imbuendo, donec & anima pro-
prio corpori sint restitui. Hæc tan-
dem in vase H. clauso digere quadra-
gint. ☿ ☿, donec figatur.

CAP. XXVII.

De Arsenico.

REstant è mineralib. secundariis
mineralia sulphurea ac inflam-
mabilia.

Hæc sunt ex perittomate macro-
cosmico pingui, respondente in Phy-
tologia, Oleis, Resinis, Gummatibus,
in Zoologia pinguedini axungiaque
abundanti, excrementisve pingue-
dinem referentibus. v. gr. aurium.

Sunt q̄

1. Arsenicum, 2. Sulphur, 3. Am-
bra, 4. Succinum, 5. Sperma Ceti, 6.
Asphaltum, 7. Naphtha, 8. Petrolæ-
um, 9. carbo Petræ, 10. Gagates.

Arsenicum.

Arsenicum fuligo sive succus est
mineralis, pinguis, inflammabilis.

Dicitur & Auripigmentum Græ-
cè Ἀρσενικόν, ἀρσενικόν. Arabicè Har-
net & Zarnich. Germ. weiß Ratten-
pulver.

Genera ejus tria recensentur, al-
bum videlicet, (Arsenicum in specie
sic dictum, seu arsenicum Crystalli-
num,) Citrinum seu Flavum, (Ri-
figallum Auripigmentum,) & ter-
tio Rubeum Sandaracha.

Ex his album in Medicina usitatissimum est, fulvum rarè, rubrum rarissimè. Eligatur album Crystallinum, ponderosum, durum, purum, ad lacteum colorem tendens.

N. *Arsenicum Crystallinum factitium est, fitq̄ sublimando ex auripigmenti scobe & sale anaticè mixtis. Auripigmentum & Sandaracha nativæ sunt, nec differunt, nisi quod Sandaracha auripigmento sit magis in terris excocta.*

Vires. Inter Venena loco haut ultimo
Arsenicum recensetur nec immerito, quippe præter summam acrimoniam tan-

ta quoque malignitate vite nostræ Balsamo infestum est, ut non modo intus assumptum, sed & extrinsecus adhibuitum, horrenda Symptomata introducat.

Qualia sunt:

Convulsiones, manuum ac pedum stupiditates, sudores frigidi, palpitantes, deliquia cordis, vomitiones, corrosiones ac tormina, sitis, æstus, &c. (*Exempla vide sis apud Salam in Ternar. Bezoardic. c. 27. apud Schenck. & alios.*)

Verum enim vero nec facultatib. caret utilib. quas intrinsecus in curanda peste, reliquisque venenatis affectib. ut & in scabie maligna, cancroso, &c. conferre potis est, modo qua decet ratione præparetur.

Extrinsecus adhibetur ad partem quamvis pilis denudandam, nonnunquam & cauteriis amuletiisque admiscetur.

Auripigmenti & Sandarachæ Vires eadem fere sunt, nisi quod in Arsenico paulum sint mitigatiores, idque ob sal in præparatione ejus accedens.

N. Sandaracha Arabum est Gummi Iuniperi.

PRÆPARAT.

Præparationis scopus eò dirigendus est ut acrimonia mitigata dulcescat, auraque maligna & volatilis separetur. Huic scopo media destinata reperimus, sublimationem, fixationem, & liquationem.

SUBLIMATIO:

Unde

1. Arsenicum dulce.

R. ○○ crystall. q. v. sublima per se deinde in ☩o opt. horar. 2. spacio decoque, [sic n. sua nigredine & farina quadam levi atque corrosiva spoliatur.] Postea cum squamma æris, (*Rupferschlag* /) iterum sublima. [quæ venenum illius crassius atque nigrius retinebit.] Tandem bis ac ter cum Sale comun. præparato sublima, postea perfectè dulcoretur.

N. Illius perfectio ex eo cognoscetur quando Metallis injectum, candorem illis conciliat & induit perfectissimum, qui remanet etiam in iis, postquam ignita fuerint: Cum tamen ○○ crudum eadem nigrefaciat, atque fumo quodam infesto, quem oculus & olfactus non sine noxa & incommodo sentire possunt, contaminet & inficiat.

Vires. Tantum abest quod assumentibus noceat, ut quoque benigne & sine ulla perturbatione ea venena expurget, quæ aliis Catharticis nullatenus cedunt.

Ulus. Dari potest illius sublimati substantia, in infusione ad pondus 5. 6. 7. 8. granorum. *Quercetanus in A-lexicac.*

Potest & per deliquium in ○○ redigi ulceribus utile.

Aliter.

2. Rubinus Arsenici diaphoreticus.

R. ○○ q. v. sublima bis vel ter in ☩o, semperque separa ☿erem subtilissimum, qui in cucurbita instar farinæ volatilis adhæret. Est enim ○○i venenum, partem CrySTALLI-
nam

nam misce exactè cum flor ☿. añ & sublima.

Vires. Est specificum in affectibus pulmonum ex crassis catarrhis. Datur quoque ad sudorem ciendum, in morbis malignis & venenatis.

Extrinsecus si adhibeatur, curat omnia ulcera maligna curatu difficilia.

Dosis à gr. 5. ad 8.

N. ☿☿ hac ratione preparatum ad ʒj. secundum Tentzelium exhiberi potest. Tentzel. in Exeg. Querc.

Eodem modo potest parari & Rubinus ex auripigmento æquali dosi, & ad similes affectus adhibendus.

Arsenicum sublimatum.

℞. ☿☿, ☉ tost. colchotar, limatur ☿ ā M. sublimaque dando Δm per gradus, quod sublimatum est, um novis speciebus misce, & ut prius sublima, idque ter repete.

FIXATIO seu CALCINATIO:

Unde

1. ☿☿ fixum, & exinde ☿☿.

℞. ☿☿ Crystall. [vel ☿☿ illius sublimati,] ☉i purific. añ. [alii ℞. ☿☿, part. i. ☉, part. ij. Alii ☿☿. ☉ ☿ añ.] M ac injice per vices in ☿bulū versa, spatula, [cavendo fumum,] donec cesseret Ebullitio. Postquam cuncta injeceris, da Δm fortis. per ʒ. 4. 6. [alii ☿ integrum] Tandē edulcora, Sal ☉ calida ▽ separādo remanebitq; in fundo ☿ albißimus. ☿☿i fixi.

N. 1. Felicius hac calcinatio procedet inter duo ☿bula luto connexa, cum spiraculo ad fumi egressum.

N. 2. Müllerus tertia vice calcinationem illam cum ☉ ana repetit, ☿erom singulis vicibus ▽ dulcorando.

Vires. Inservit Oleo per deliquium preparando, ut ☿ ☿☿ fixo sudorifero.

Eodem modo potes procedere cum Realgare argenti, Cadmia, & simil.

2. *Arsenicum fixum sudoriferum.*

℞. ☿eris arsenici fixi, q. v. imbibatur ☿☿ ☿, p. d. aliquoties (ter.) Denique dissolve materiam in aqua vitæ, ut extrahatur & separetur totus Sal, & restabit ☿ alb. & fixus quem separa.

Vires. Sudorem movet, datur cum Theriaca.

Dosis g. 3. 4. 5. Müllerus in miraculis Chymicis.

LIQUATIO:

1. ☿☿ ☿☿ Anodynum, Butyrum ☿☿ Liquor ☿☿.

℞. ☿eris ☿☿ fixi, q. v. dissolvatur in cella per deliq.

Vires. Conducit venenatis ulceribus in Lue Venerea, Cancro, Serpigne, an fistulis, morfu canis rabidi.

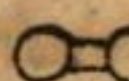
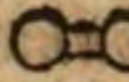
Ufus. ☿☿ ☿☿ illius, [vel ☿eris,] tantum in ▽ plantag. vel persic. solvitur ut mixtura ipsa gustu linguae tolerari possit. Aquā illa lavetur vulnus s. ulcus.

N. Basilus in rep. L. Ph. addit. ☉ ☿i & ad liquefcendum exponit.

2. *Aliter.*

℞. Butyri ☿☿ ʒj.
☿☿ Mirrh. ʒij. Misc.

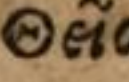
N. Para-

N. Paracelsus l. de mort. rer. nat. hanc fusionem cum liquefactionemque subsequentem in cella, mortificationem vocat, atque , Realgaria &c. simili modo mortificari posse perhibet.

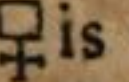
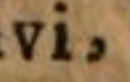
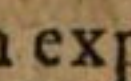
CAP. XXVIII.

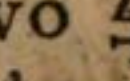
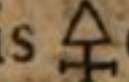
De Sulphure.

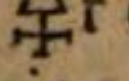
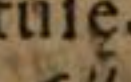
Sulphur est Resina sive pinguedo terræ, Chalcantosa aciditate gravida.

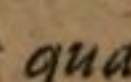
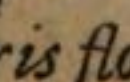
Dicitur, Arabicè Cibur vel Chybur, Crybtit, Rabric, Albusao: Chymicis, Akiboth, Ahusal. An. Anerit. Anerick. Alnerick. Alchibith. Alcebris. Aphebriock. Kibrith. Kaprili. Lamare. Tifasum, Tin. Ulsifur. Græcè . Germanicè Schwefel.

Sulphur tūm nativum, tūm factitium Officinis in usu est.

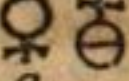
Nativum ex terra effoditur, purum solidum, interdum scissile, venitque nomine is vivi, seu i. e. non experti.

Factitium vel ex vivo re impuriore, pyritevé vi educitur, vel ex aquis eis. excoquitur.

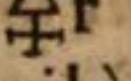
 caballinum quod in Officinis dicitur, feces sunt è coctione sulphuris vivi impuriore relicte & in urceos admixtis nonnunquam squamis transfuse.

N. 1. Adhærescunt quoque interdum q. stirie Sulphureæ camino, ubi ex sua vena excoquitur, quæ nihil aliud sunt quam ris flores ex dum excoquitur, elevati. Horum copi-

am exhibet Sæcia sat magnam.

N. 2. Exhibet Chymia & Artificialia Sulphuris genera ex , &c. Hæc quidem longè reliquis præstant, verum, quia rara & chara sunt, rarissimè Chymicis preparationibus vulgaribus subjici solent.

Delectus.

Eligatur purissimum colore virescens, facile inflammabile, luculenter ardens, fumumque magis cœruleum halans.

Vires. Calidum & siccum est, pectori dicatum; aperit, incidit; putredini, veneno, venenatorumque animalium morsibus resistit, provocat sudorem, &c. Hinc conducit in Phthisi, Tussi, Asthmate, Peste, pestilentialibusq; febribus. Extrinsecus discutit tumores duros, sanat lichenes duros, pruritus, &c.

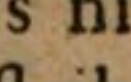
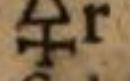
PRÆPARATIONES.

1. Sublimatio. 2. Præcipitatio. 3. Destillatio. 4. Infusio & Extractio. 5. Liquatio.

I. SUBLIMATIO:

Unde

Flores Sulphuris.

Flores is nihil aliud sunt quam à terrestribus Excrementis per sublimationem purificatum.

Xxx

N, Non-

N. Nonnunquam tamen & aliis im-
pregnantur.

Sublimatio Δ is fit in arena calore
mediocri gradatim adhibito, ex cu-
curbita terrea cui $\times$ vitreus sine lu-
to imponitur, ut auferri sc. ac post
exemptos flores iterum reponi pos-
sit.

N. 1. Orificium cucurbite interea
temporis, quo flores eximuntur probè te-
gatur, ne aëris irruptione Δ r [quod fa-
cile accidit] incendatur. Cujus rei gra-
tia non abs re foret, duos in promptu ha-
bere alembicos, quorum alter alterius
vicem sine mora subire possit.

N. 2. Alembicus ante impositionem ad
 Δ m caleseat, quippe secus facile dissiliet.

N. 3. Rostrum $\times$ i recipiens apponi
potest, ad liquorem acidum, qui primo
egreditur excipiendum, Liquore egres-
so rostrum charta obturare licet.

1. Flores Δ simplices.

R. Δ grossè (si libet) contusi q.v.
imponere cucurbite terreae, vel vice
una, vel per vices, ac paulatim. Sub-
limaque in ::, ut dictum, igne mo-
derato. Primo exit aciditas, quam
Excipulo excipe ac ferva (de qua in-
fra,) secundo, sublimantur flores
flavi, &c.

N. 1. Alii admiscunt. Δ is lb. i. fa-
rina laterum lb. lb. Alii à terra sigillata
sublimationem instituunt vel à bolo.

N. 2. Si Δ fortuito accenderetur,
farina vel cinere injecto extinguere flam-
ma poterit.

N. 3. Cavendum ne Δ nimium

incendatur adeoque non excedat calo-
rem, qui alembico manum imponere per-
mittit.

2. Flores Δ Θ -lati.

R. Δ . flaviss. lb. i. Θ fusi & Θ -i
calcinati à lb. lb. pulveriscentur &
misceantur. F. Sublimatio ut dictum
dando initio ignem lentum post ali-
quot horas (3. vel 4.) phlegma inci-
piet stillare & durabit per horas 4.
vel 5.

N. 1. Δ augendus est sensim ma-
gnis carbonibus, ut tandem Catinus in
quo arena continetur, rubeat.

N. 2. Calor si sit nimis excessivus
non flavo sed nigro colore Δ r ascendit.

N. 3. Alii R. Sulphuris Θ -i cal-
cinati & Θ is ana, quæ ponderum diver-
sitas neminem turbet, modo Δ m rite
adhibeat. Additamenta enim quo pauci-
ora fuerint eo Δ sufficit mitior.

Quercetanus non nisi colchotar anati-
ce addit, omisso Θ e.

N. 4. Flores cum novo additamento
 Θ -i & Θ ut ante sublimari possunt, idq.
vel vice tertia, quippe quo sæpius flores
elevantur, eo plus tenuitatis acquirunt,
purioresque evadunt, non tamen sine im-
minutione quantitatis.

Vires. Resistunt putredini, cient su-
dorem, exiccant, &c. Hinc prosunt in
peste, pestilentialibusque febribus, sive
curandi, sive præservandi gratiâ adhibe-
re libeat. Exhibentur quoque utiliter
catarrhosis, pulmoniacis, tussientibus, &
simil.

Dosis

Dosis robusto ℥j. juveni ℥℥. in preservatione autem non excedimus ℥℥. Exhibemusque commodè cum Extracto Enula campana.

3. Flores ☿ gummati seu myrrhati.
℞. Flor. ☿ composit. ut ante ℥℥.
Colchotar. ℥vj.
☉ fusi ℥v.
Mirrh. Alexandr.
Thur. añ ℥iiij.
Aloës succotr. ℥iv.
Mastich. ℥iiij.
Croc. ℥℥.

Omnia trita simul atque benè mixta sublima l. Δ. post horas aliquot, exime flores, rursus alembicum impone Δm continuando per hor. aliquot (12.)

N. 1. Alu ℞. mox initio ☿ pulv. ℥. i. ☉ calc. & ana ℥v. Aloës Thur. Myrrh. à ℥iiij. Floresque cum novis speciebus 2. vel 3. vicibus sublimant. Senn. Inst.

N. 2. Felicius procedunt, qui floribus Sulphuris jam factis, species solummodo admiscent. Vix enim quicquam citra combustionem ex gummatibus una cum ☿ ascendet.

N. 3. Imponenda est materia per vices, si enim numium imposueris, comburitur materia sufficitq; 3. vel 4. digitorum crassitie, singulis vicibus imposuisse.

Vires. Efficaciores sunt quam simplices, tum exiccando, tum putredini resistendo.

4. Flores ☿ Saccharati.
℞. Fl. ☿ misc. atque sublima cum Saccharo cando.

Vires. Majus auxilium conferunt ad asthma, aliasque affectiones pulmonum quam vulgares. Quercet. in Pharmac. rest.

5. Flores ☿ albi.

℞. ☉ purificat. q. v. lique scat in ☿, postea injice per vices ☿ pulveris. [ut in Lapidis Brunellæ preparatione.] idque tamdiu, donec ☉ in ipso igne coaguletur. Ignem postea auge, operculatoque ☿bulo etiam Δ supra accende, idque continua, horis duabus.

℞. Ergò hujus ☉ fixi, p. i.

Sulph. Elect. p. ij.

Misce optimè & sublima Δ ∴. x.

Vires. Lacti ☿is, viribus ac potestate equivalent. Sen. Inst. Tenzel.

6. Flores ☿ Corallati.

℞. Corall. ℥. i. Fl. ☿ ℥iv. tere minutissimè & misce: sublimaque ut dictum, ▽m profluentem seorsim primo collige, dein flores.

N. ☿ sic secum trahere dicitur subtilissimam Coralliorum substantiam.

Vires. Habentur præstantiores quam vulgares Sulphuris flores, & si ex his Balsamus fiat ☿is, optimus pulmonum Balsamus perhibetur.

II. PRÆCIPITATIO:

Unde

Lac Sulphuris.

Lac ☿is, Magisterium ☿is est, seu præcipitatum.

N. Aliis dicitur cremor Sulphuris, aliis Butyrum.

Paratur autem i.

Xxx 2

℞. Fl.

℞. Fl. ☿is, p. i.

Salis ♀i p. iij.

Pone in vitro oris capaciss. (sive in olla fictili) in arenam collocato, affunde ▽ ad eminent. sex digitorū ita tamen, ut quarta pars vitri sit vacua, hinc bulliant, ut ☿ solvatur, [quod 5. vel 6. horis fiet,] spatula lignea continuò agitando, donec ferè omne Sulphur solutum sit, liquorque rubeus appareat. Hinc filtra calidè per chartam Emporeticā, ac affunde confestim vinum austeriusculum, [alii ✕,] lentè, celeri tamen lapsu, tamdiu donec colorem lacteum acquirat, qui ad fundum paulatim secedit, nomine lactis: Lac hoc ad fundum præcipitatum, effuso liquore collige, abluè ▽ a & exicca. vel, si placet antequam plane exiccet, misceatur cum ▽ cinam. vel alia appropriata, ut fiat instar pultis vel lactis, &c.

N. Si ▽ bulliendo evanescit, affundatur alia sed fervida.

2. Modus compendiosior.

℞. ☿ & ☉is ♀i liquecant in ☿o per d. simul liquefactis affunde aliquid aquæ calidæ, mox affunde in patinam ▽ calida plenam & statim filtrentur, affundaturque paulatim vinum: sic totus liquor albescet atque lac ad fundum præcipitabitur.

N. Quercetanus dissolvit flores ☿ in oleo ♀i dissolutionique affundit ✕. præcipitatque, &c.

Vires, Balsamum est pulmonum ac

velut Δ consumens & exiccans. Exhibetur igitur utiliter his qui molestantur Catharris, fluxu Capitis, Asthmate, Phthisi, Tussi, Colica, &c. Promovet expectorationem, intercipit defluxiones ad articulos, venenositates ventriculi ac intestinorum præcavet ac discutit.

Dosis. Tantum pulveris miscetur, ut vehiculum albicante colore tingatur, daturque mane & vespere cochl. i. Vehiculum sit appropriatus liquor, Aqua scil. Cinamomi, Melissæ, &c.

N. Quercetanus exhibet ʒj. pro cathartico.

III. DESTILLATIO:

Unde

1. Spiritus s. Oleum Sulphuris per C.

Habendum est vas vitreum latum paropsidis vel patinæ instar, è ejus medio surgat meta, [tripus vel aliud aliquid metæ vices supplens,] supra metam concha vel ✕bulum statuatur Sulphure repletum. Desuper campana suspendatur vitrea, ea distantia ne flamma illam attingat; sic fumus ex Sulphure accenso ascendens in campana condensabitur, condensatusque ex campanæ oris in suppositam patinam decidet.

N. 1. Si conclave fuerit clausum locusq; ac tempus humidum, major olei quantitas colligitur.

N. 2. Utile est campanam initio madefacere.

Alius modus.

Idem Oleum per Retortam tubulatam destillari potest.

Nimi-

Nimirum:

phuris.

Retorta tubulata, vel quæ inposita parte tubulum habeat, in fornacem collocetur, eique recipiens ∇ æ mensura adimpletum, sine luto adaptetur. Postea ubi incaluit Retorta frustula $\oplus$ is partitis vicib. injiciantur, & post singula frustula injecta tubulus claudatur: Spiritus postea seu Oleum in MB ab ∇ separetur & rectificetur.

N. Si prorsus aërem denegaveris sine frustraberis, id quod mihi accidisse scias, qui lactescentem liquorem loco Spiritus obtinui, omnis aciditatis expertem.

Vires. Spiritus $\oplus$ ut fere nihil aliud est quam spiritus $\oplus$ i, ita & easdem cum ipso vires obtinet. Insuper est & contra Pestem, Asthma, &c. utilissimeque extrinsecus adhibetur in procidentia ani, si illius pauxillum cum ∇ , v. gr. plantaginis miscetur, & sponsia hoc liquore madefacta locus affectus tangitur.

Vide Senn. Inst. Beguin. Gluchrath. Tentzel.

N. Residuis fecibus si in copia collectæ fuerint, Sal elixivari poterit.

2. Aqua acida seu aciditas, vel
Phlegma $\oplus$ is.

Aqua acida Sulphuris appellari potest liquor ille acidus, qui in sublimatione florum, initio (parce tamen) extillat.

Vires easdem cum spiritu precedente obtinet, verum quia minus efficax, raro in usum venit.

3. Aqua seu Ens Balsami Sul-

phuris. $\mathcal{R}$. Aquam acidam, quæ extillavit in sublimatione flor. $\oplus$ tor. rectifica & conjunge in MB bullienti, cum ∇ acida quæ extillavit in sublimat. flor. $\oplus$. resinatorum.

N. Hæc ∇ (quæ lactei coloris) seorsim colligenda est, ne misceatur cum oleo subnigro quod subsequi solet.

Uusus idem qui florum, in peste, febribus, colica, obstructionibus ac aliis affectib. pulmonum. Croll.

4. Ol. Sulph. Balsameum.

Balsamo Sulphuris Sal tostum adde atq; per Retortâ destilla. Sen. Inst.

5. Oleum $\oplus$ Linatum.

$\mathcal{R}$. $\oplus$ citr. [lb. i.] maceretur & solvatur in Ol. Lini, (lb. i lb.) & fiet massa concreti sanguinis instar. Refrigerata materia destilletur per Retortam & prodibit Oleum rubicundissimum.

N. Alii addunt $\oplus$ i calcinat lb. ij. Mil.

Vires. Prodest ad ulcera ac bubones pestilenciales maturandos.

6. Ol. $\oplus$ pestilentielle Fincelii.

$\mathcal{R}$. $\oplus$ puri, furfur. tritic. ā M. ac destilla moderatè per arenam, donec cernas oleum. Postea clausis spiraculis serva eundem calorem, ne vasa perfringantur.

Vires. Arcanum hoc in peste est ad sudandum.

Dosis ad 10. gutt. Tentzel.

7. Ol. Sulphuris aureum.

$\mathcal{R}$. $\oplus$ lb. i. pumic, lb. lb, misc. ac
Xxx 3 de-

destilla lento Δ . [N. ne des ignem in. in Pract. Sen. Inst. Beguin. &c.
ferius, sed supra & ad laus,] sub fine
auge ignem, & extillat oleum in-
star $\odot$.

Vires. Exhibetur utilissimè in Ca-
chexiis obstructionibusque viscerum, præ-
servat à peste. Clar. D. D. Job Tileman
P. Profess. Marpurg.

8. Ol. Sulphuris rubrum.

R. Ar , lb. i. Ψ , lb. ij. per Retor-
tam pelle.

Vires. Itidem maxima est utili-
tatis in bubonibus pestilentialibus ma-
turandis.

IV. INFUSIO:

Unde

1. Balsamus Sulphuris Terebinthinatus
seu Rubinus Sulphuris.

R. Fl. Sulphuris O-t , Zij . Spir.
Terebinth. Zvj . viij. Digerantur in
vase vitreo, donec solvatur Sulphur
& spiritus Terebinthinæ rubicundus
reddatur. Hinc decanta ac serva.

N. Quod si hunc Balsamum à suo
solvente seu spiritu separare volueris; af-
funde ∇ . & destilla, sic spiritus una cum
 ∇ extillabit, relicto Balsamo in fundo.

Vires. Excellentissimam Medicinam
præbet contra Phthisin, quippe valet ad
ulcera pulmonum, consolidanda, præser-
vat à peste, aliisque morbis contagiosis,
inservit quoque Tinctura Sulphuris, vi-
de infra.

Dosis à g. 4. ad 7. scil. si à suo solven-
te separatus sit, vel ad g. 20. cum suo sol-
vente. Querc. in Pharm. restit. Hartm.

2. Balsamus Sulphuris compositus,
Balsamus vite.

R. Flor. Sulph. lb. i. Myrrh. Zij .
Aloës succotr. Zij . croc. Zij . pulve-
rifa, ac digere cum L-tu Terebinth.
ad eminent. digit. 2. affuso, decanta.

Vires. Efficacius operatur quam sim-
plex.

3. Balsamus Ais ad Externa, qui Ru-
lando adscribitur.

R. Fl. A . vel A pur. Zj .

Ol. rapar. express. vel nucum
lb. β .

Vini generosi. Zij .

Macerentur O 8. Δ e lento, ali-
quoties agitando. Postea coquan-
tur lentè ad vini consumptionem.
Tandem cola & serva usui.

Vires. In variis morbis à Rulando
Balsamus hic adhibitus est. vide ejus 1.
Cent. 92.

4. Tinctura Ais .

Postquam à Balsamo L-tu Tere-
binth. separatus fuerit, [modum se-
parandi habes in Balsamo] affunde ∇
& extrahe ∇ iu MB, & habebis Tin-
cturam; digere atque à fecib. subsi-
dentib. decanta.

Vires. Præstantiores effectus habet
quam Balsamus.

Dosis gutt. 3. 4. &c.

N. Extrahit quoque ex A re crudo
Tincturam citrinam ∇ optimè
rectificatus.

5. Essen-

5. *Essentia* ☿.

℞. Miner. ☿ q. v. affunde ☞. (ex ☉ & ☊) solve, quoad poteris. Hinc abstrahere solutum ad siccitatem, edulcoratumque reverbera ad rubedinem saturatam. Hinc extrahe Tinct. cum ☞, digereque donec Ess. ☿ à ☞ separetur instar olei fundumque petat.

Vires. *Magnarum est virium ad arcendam putredinem. Dosis gut. 6.*

N. In hac ☿ Essentia si Myrrha, Aloe aromatave infundantur, NB extrahitur horum Tinctura; diciturque Balsamus mortuorum.

Basil. in repet. Lap. Ph.

V. LIQUATIO.

Sublimatur ☿ in sublimatorio fatalto ☐ forti sublimatum expone liquationi in cella, aliquandiu. Basil. d. l.

CAP. XXIX.

De Bitumine ac Ambra Grysea.

Bituminis nomen generaliter denotat quodcunque minerale pingue. Unde & diversas sub se Species comprehendit. Ambram scil. Succinū, Sperma ceti tum quoq; Bitumen in specie sic dictum; Naphtham & Petrolæum; Carbonem petrae & Gagaten. De quibus sigillatim brevibus.

De Ambaro.

Ambarum, Ambra, five Ambra generaliter duo bituminis genera denotat, quorum unum, Ambrae nomen communiter retinet, & ad differentiam alterius, Ambra grysea dicitur. Alterum, Succini nomen assumpsit, de quo loco sequenti.

N. 1. *De Ambra nigra maxima Authorum inter se dissensio. Sunt enim qui verae ambrae nativae speciem*

faciunt, quae reliquis imbecillior. Alii factitiam statuunt, ex moscho, Zibet- ta, ligno aloes styrace & ladano. Alii Gagaten, sub titulo ambrae nigrae vendunt. Alii succinum colore ad nigrum vergens.

N. 2. *Est & ambra subalbida, i. e. Sperma Ceti.*

Ambra Officinarum bituminis quoddam genus est, ex fontibus ac alveis maris ad littus eructatum. Germanicè Wolriechend Amber.

Optima censetur Grysea (seu coloris cinerei) à sordib. purgata, odorata, laevis, quaeque acu perfossa succum pinguem refudat. Improbatur nigra, candida valdè, utpote dubio procul adulterata.

Factitia facilis cognitu est, odore scil. (quo res ex quibus confecta est, prodit) tum quoque colore, (quo plerunque nigra est,) adde quod ☞

impo-

imposita citius mollescit, quam nativa.

Vires. Calfacit, siccit, resolvit, cor cerebrumque roborat, spiritus vitales ac animales sulphurea sua ac suavi exhalatione suscitatur reficitq;: Unde haut rarus illius usus est in globulis illis fragrantibus ad infectum aërem corrigendum, spiritusque ab infectione tutandos, formatis; quos globulos inde Poma Ambra vulgus appellat. de quib. l. 2.

PRÆPARATA.

1. Essentia Ambra.

℞. Ambr. gryf. p. i. Ol. amygd. d. p. ij. impasta, ac digere ☿ aliquot, postea exprime: Expressioni affunde ♀ rectificatis. digere ac destilla per arenam. Sic elevabitur cum ♀ Essentia quoque Ambra, relicto oleo amygdal. in fundo. Abstrahe igitur ♀ leni calore, ad consistentiam olei.

Dosis g. pauca.

2. Species Diambra, vide in D.

3. Poma Ambra, vide libr. 2. c. 75.

CAP. XXX.

De Succino.

Succinum nihil aliud est quam Succus bituminosus seu Resina terræ optimè digesta, exinde in mare tracta atq; ibidē præcipuè concreta.

N. Dum bituminosa illa substantia adhuc liquida est, varia sese involvere solent, ut musca, formica, &c.

Dicitur Arabicè Ambra citrina, Electrum, Chrysolectrum, Carabe; Glessum, Resina terræ, (Paracelso) Agstein/ Bernstein/ Gentar.

Delectus.

Succini genera etsi plura vulgo numerantur album, scil. flavum, & nigrum; attamen non nisi duo Officinis nostris eo nomine veniunt. Album scil. & flavum seu Citrinum; nigrum enim non datur nisi particulis ad nigredinem aliqualem inclinantib. id nominis imponere velis, Vtrumq; quamvis laudibus suis haut

destitutum sit: Attamen præstat album utpote magis digestum. Eligendum id ipsum candidum, syncerum suave fragrans. Huic succedit flavum, quod præstat pellucidum, quodque præ aliis attritu, suavem halat odorem, nigrius enim (quod nonnulli succinum nigrum, alii ambra nigram faciunt,) vilius est. Flavum ad albedinem reduci potest hoc modo.

℞. Succin. flav. e. gr. lb. i. pone in cucurb. terream validam, superadde salis marini vel (si eo cares,) salis gemmæ, aut salis comun. opt. lb. ij. superfunde aquæ pluvial. q. s. ad solvendum salem: quo soluto, insuper affunde recentem ♀ fluvial. ebulliant superimposito Alebico cæco, (ne ♀ subito exhalare possit, non tamen firmiter cucurbitæ agglutinato:)

to:) ☿ ♀ 14. vel donec coctione illa album evadat.

N. Ne ▽ deficiat, idemdem alia fervens superadjicienda erit. Hartman, in Croll.

Vires. Calfacit, exiccat, roborat, adstringit leniter, capiti ac utero inprimis dicatum est. Hinc adhibetur utiliter in Catarrhis, Epilepsia, Apoplexia, Lethargo, Vertigine, Suffocatione ac Inflatione matricis, profluvio sanguinis ac seminis, quod ad naturalem statum reducit: In fluore albo mulierum. Caterum globuli è succino ad oculorum defluxiones miro successu auxiliari dicuntur, annexi occipitio. Idem etiam collo gestati præpediunt ne destillationes in guttur ferantur. Baptist. Port. Matthiolus.

Ulus, Præcipue albi tam internus, quam externus esse potest, Internè exhibetur ad 3j. usque.

PRÆPARATIONES.

1. Præparatio. 2. Solutio seu Præcipitatio. 3. Destillatio.

I. PRÆPARATIO.

Unde

Succinum præparatum.

Præparatio Succini vulgari modo fit cum ▽ appropriata lævigando.

N. Quercetanus in Ph. rest. c. 26. miscet Succ. pulv. cum ▽ hunc desuper accendit, continuo agitando, & hoc 4. repetit, tandem humiditatem Δe separat, residuum Succinum pulverisat & servat pro usu.

Vires. Eadem quæ supra.

II. SOLUTIO & PRÆCIPITATIO.

Unde

Magisterium, Extractum, Tinctura.

℞. Succini pulveris. q.v. affunde ▽ rectificatis. solve, decanta & abstrahæ in MB, vel præcipita cum ▽ font. & remanebit in fundo Magisterium.

N. 1. Paracelsus:

℞. Carab. q. v. affundit circulatū, digerit in Eribus ☿ ♀ (6.) Hinc abstrahit ac cohobat, idque toties, donec in fundo ☉ appareat, lib. 6. archid. p. 81.

N. 2. Dicitur quoque potest Tinctura si in formaliquidiuscula adhuc adservetur.

Vires. Magisterium hoc, ut nihil aliud est quam pars purior ac resinosa, à crassioribus sola solutione separata, ita eadem cum succino efficaciores tamen operationes obtinet.

III. DESTILLATIO.

Destillatio exhibet Oleum, Phlegma, Spiritum ac Sal: perficiturque vel sine liquore, vel cum liquore affuso, per cujus virtutem scil. aliquantulum digeratur ac solvatur.

N. Oleum non ascendit quamdiu aqueum adfuerit vehiculum, ideoque si oleum expetatur, sine ▽ destillatio peragi potest.

E. gr.

℞. Succin. grossè triti. q.v. e.g. ℔. ij. vel ℔. iij. (possunt & silices contusi addi,) destilla per Om vitream,

Yyy

ter-

terreamvé igne gradato & caute adhibito: Extillabit primo phlegma, postea oleum subtilius, tandem crassius, Salque volatile parietibus adhærescet. Hæc singula si libet seorsim suscipe.

N. 1. Alii digerunt primo Succinum cum aqua, (sic Crollius cum ∇ rosacea) hinc destillant. Verum ut dixi oleum non ascendit priusquam humiditas aquea consumpta fuerit, protrahitur itaque nimium labor citra utilitatem, quæ sit alicujus momenti.

N. 2. Alii succinum optimè terunt, ut sit instar farinae, hanc miscent cum cinere optimè elixiviato, destillantque igne adeo leni, ut intra momenta 20. vix guttula decadat. Sic eliciunt oleum album penetrantissimum, quod seorsim colligunt, mutato, cum flavum apparere inceperit, recipiente.

Haftenus olea ac spiritum confusim, destillando adeptus es; itaque destillatione seu rectificatione ulterius ea separare ac rectificare poteris.

R. Oleum omne vel singula seorsim infunde in cucurbitam, cum s. q.

aquæ, addendo nonnihil Θ is ac destilla per MB vel per vesicam.

N. 1. Alii affundunt oleo rectificando $\times$, digerunt & destillant.

N. 2. Si oleum illud crassius una cum $\dagger$ super $\odot$ restuans rectificetur oleum extillat primo instar ∇ & limpidissimum, quod subsequitur, subflavo colore præditum est.

Hinc extant PRÆPARATA Officinalia.

1. Succinum præparatum: fit ex albo, l. a. cum aqua.

2. Magisterium seu præcipitatum, vide supra Præcipitatio.

3. Phlegma. In destillatione Collectum (sed rarò.)

4. Oleum succini albi:

1. rectificatum.

2. non rectificatum seu foetidum.

Oleum succini citrini.

5. Balsamus fit ex succini 1. Magisterio seu Extracto duriusculo. 2. Oleo, & 3. Θ : quæ excipiuntur Oleo nucistæ expr. præparato.

CAP. XXXI.

De Spermate Ceti.

EST & aliud genus Bituminis, quod Sperma Ceti Officinæ vocant, alii Ambram subalbidam, alii florem maris seu salis veterum interpretantur. Germ. Walroth.

N. Colligitur in mari, cui ceus puma supernatat, Cujus autem originis sit, non-

dum inter se Authores conveniunt. Sunt enim qui esse semen volunt à Balena seu Ceto emissum, sed male, invenitur enim in locis ubi ne balenarum quicquam deprehensum. Sunt ergo alii qui florem salis à Veteribus descriptum, nominant, adeoque spumofum quid salis marini perhibent,

hibent. Verum & hi hallucinantur, primum quod cum veterum flore salis, qui ruber & liquidus describitur, minime conveniat. Secundum, quod sit citra vim abstersoriam & salsam, quam spuma salis utique referret. Verisimilius ergo videtur uti in reliquis Regnis duobus vegetabilium scil. & animalium, excrementa suppetunt pingua: Ita & in Regno Macrocosmico. Et hujus speciem esse pinguedinem hanc furfurosam productam, vel exhalatione terræ sulphureæ, mari communicata, vel ex sulphureis particulis marinis salis immixtis, quæ agitatione fluctuum

congregata, & in pinguetudinem coacta sint.

Eligatur candidum pingue recens non rancidum, &c.

Vires. Humectat, resolvit, anodynum est, proin vulgaris usus in coagulati sanguinis resolutione à casu vel similiter contracti. In torminibus colicis sedandis ut & in torminibus ventris infantum mitigandis. In tussi tartaroque pulmonum demulcendo.

Dosis à ℥j. ad ʒj. vel ʒij.

Extrinssecus sunt qui cicatricibus exanthematū illinūt, ut carne eas repleant.

CAP. XXXII.

De Asphaltō, Naphtha & Petrolæo.

Asphaltos { Vera, de qua hic.
Substititit, Asphaltos
Officinarum, de qual. 4. Pissphaltum.
Ἀσφαλτῶν, Ἀσφαλτῆν est Bitumen, (sebum, resina.) Macrocosmi, picis instar durum, &c. Supernatare primum aquis conspicitur seu lacubus, hinc ad littora propulsum concrecit, densatur, tenacissimumque redditur.

Præfertur reliquis Judaicum Bitumen, quod mortui maris (Ἀσφαλτῆς propterea dicti,) genitura. Germ. Judenpech.

Ejus verò probatio est, ut purpuræ modo splendeat, (scil. in nigrore) sitque ponderosum & validum odo-

rem vibret, nigrum autem & sordidum, vitiosum est.

N. Quia rarissimum est, nostratibus ejus loco Pissphaltos in usu est, quam vide lib. 4.

Naphtha est colamen bituminis Babylonii, consistentia liquidum, ignis rapacissimum.

N. Nec & hæc nostratibus usitata, sed loco ejus Petrolæum usurpare solent.

Petrolæum, Oleum Petræ, Steinöl est liquamen (axungia Macrocosmi,) pingue, liquidum, è petris & faxis effluens.

Vires. Calfac. & sicc. tenuium partium est, digerit, & resolvit, cerebro ac nervoso generi confert.

De Carbone Petræ & Gagatē.

CArbo Petræ, carbo fossilis (*Stein-
fohlen* /) Bituminis terreni genus
est fossilē, lapideum, friabile, ni-
grum.

Dicitur Carbo quod nonnullis,
præcipuè Anglis, ut & nonnullis Ger-
manię locis fomitem ignis præbeat.
Aliis terra ampelitis audit, at malè.

De Uſu ejus Medico nihil adhuc
quod addam habeo, nullus tamen
dubito quin oleum inde elici poſſit
ad maturanda ulcera emolliendos-
que tumores aptiſſimum.

Gagates eſt genus terræ nigrę, la-
pideæ cruſtoſę, adeo bitumine præ-
gnans, ut bitumen redoſeat, & ac-
cenſus picis ferè modo flagret, ni-
gerrimumque emittat fumum.

Dicitur Gagatis à Gaga Fluvio Ci-
liciæ, in cujus faucibus olim ſolum
inveniebatur. Hodierno autem tem-
pore & in Germania frequenter erui-
tur. Differt à carbonibus fossilibus,
quod hi nec flammam emittant, niſi

folliſus excitentur, nec bituminis
odorem ſpirent, Gagates vero igni
admotus flagrat, odoremque bitu-
minis exhibet.

N. Sunt, qui ſuccinum nigrum vo-
cant, cum ſuccinum revera non ſit, qui-
pe cruſtoſus gagates eſt, ſuccinum leve.
*Alii Piſſaſpaltum, ſed male, quippe hoc
factitium quid eſt, vide lib. 4.*

Vires. Emollit, diſcutit, Colicum mor-
bum ſanare creditur, ſi in pollinem reda-
ctus ſeptem diebus continuis ad ʒj. uſque
propinetur. Aëtius flagrantem in vino ex-
tinguit, idque cardiacis propinat.

PRÆPARATA.

Oleum in cinere ex retorta vitrea
paratur ad modum olei ſuccini, ſed
igne paulum vehementiori. Oleum
hoc ſi libet poterit rectificari, addita
aqua ſimplici.

Vires. Commendatur Epilepticis, Ma-
niacis, Paralyticis, Spasmodicis, Tetani-
cis, Arthriticis, ab utero ſuffocatis,
naribus illitum.

Seriùs tranſmiſſum inferendum ſupra,

Ad pag. 8, lib. 3. ſub finem capitis 2.

Eſt & genus terrę exoticę, colore purpureum, punctulis albis inter-
textum, ac ſi ſitum contraxiſſet, ſapore aſturiuſculum, maſticatum lique-
ſcens, ſubdulcemque poſt ſe relinquens ſaporem; CATECHU vocant, ſeu
TERRAM JAPONICAM. Hujus uſum perhibent celebrem in exiccandis catar-
rhis capiteque roborando, ſi in ore detineatur.

Particulam hujus obtinui à Pharmacopœo noſtrate curioſiſſimo Dn.
Matthæo Panſa.

Et ſic ad Finem perducta eſt Mineralogia.

PHARMACOPOEIAE
MEDICO-CHYMICAE,
LIBER IV.

Seu

PHYTOLOGIA.

PHYTOLOGIA est pars Pharmacologiæ, quæ agit de plantis.

Classes Phytologiæ sunt 4. Prima enodat alterantia primaria, quæ sunt, plantæ, harumque membra. Secunda, enucleat alterantia secundaria, uti sunt; Succia, Olea, Resina, Gummi-resina, Gummi. Tertia exhibet purgantia primaria. Quarta describit purgantia secundaria: utraque eodem modo cum prioribus accepta.

N. Damus autem rerum quarumcunque 1. species usualiores ab aliis distinctas. 2. Nomina seu titulos, quibus Authores celebriores & famosiores eas rubricant, i. e. titulosque inscribunt. 3. Tempus ac locum natalem. 4. Delectum. 5. Officinalia nativa, i. e. quid de rebus singulis crude officinale sit. 6. Vires. 7. Preparata usualiora, &c,

Rubricas seu titulos unâ cum authorum nominibus addimus, non modo ut eo facilius res quæ sita occurrat, atque à reliquis suis speciebus distinguatur, sed & innotescat, quinam authores & quanam illorum scripta ad ulteriorem rei cognitionem consuli adiri queant. Sunt autem Authores, præcipui, eorumque scripta: Amati Lusitani Enarrationes in libros 5. Dioscoridis. Andreae Cæsalpini de plantis libri 16. Augustanorum Pharmacopœia seu Dispensatorium. Bartholomei Carrichterii herbarium Germanicum in 8. Caroli Clusii 1. historia rariorum plantarum. 2. libri 10. Exoticorum. 3. Corollaria in Dodoneum Gallice à se redditum, ut & in Garziam, Monardem & Acostam. Caspari Bauhini 1. Pinax theatri botanici. 2. Notæ in Matthiolum. Castoris Durantis herbarium in linguam Germanicam à Clariss. Petro Uffenbachio hujus Reipubl. Francofurtana olim Medico celeberrimo transla-

Aaaa

tum

tum. Christophori Acoſtæ *historia aromatum & medicamentorum in Orientali India nascentium*, qui est liber 9. *Exoticorum Clusii*. Eurici Cordi *Botanologicum*. Garziæ ab Horto *historia aromatum & simplicium aliquot medicamentorum apud Indos nascentium*, qui liber est 7. *Exoticorum Clusii*. Hieronymi Tragi *herbarium seu libri 3. de stirpium usitatis nomenclaturis, &c.* Jac. Theodori Tabernamontani *historia plantarum germanica libris 3. edita*. Joachimi Camerarii 1. *Hortus*. 2. *Epitome Matthioli*. 3. *Matthiolus German. quem novis iconibus auxit*. Joh. Baptiste Portæ 1. *Phytognomica*. 2. *Villa*. Joh. Fragoſi *historia aromatum fructuum & simplicium aliquot ex utraque India delatorum*. Joh. Gerardi *historia plantarum Anglica*. Johan. Manardi *libri 20. Epistolarum Medicinalium*. Leonhardi Fuchſii *historia stirpium*. 2. *Ejusdem icones in 8.* 3. *Ejusdem de compositioni-*

bus medicamentorum. Matthei Lobelii *historia plantarum seu observationes & adversaria à Lobelo & Pena edita*. Nicolai Monardis *simplicium Medicamentorum ex novo orbe delatorum, historia: qui liber est 10. Exoticorum Clusii*. Ottonis Brunsfelsi *historia libris 3. comprehensa*. Pedacii Dioscoridis *libri 6. de materia medica*. Petri Andreæ Matthioli 1. *Commentaria in Dioscoridem*. 2. *Ejusdem Epitome in 4.* Petri Bellonii *observationes libris 3. expressæ, cum notis Clusii, cujus Exotericis subjunctæ sunt*. Prosperi Alpini *de plantis Aegyptus liber*. Remberti Dodonæi *historia stirpium pemptades 6. seu libri 30.* Valerii Cordi 1. *annotationes in Dioscoridem*. 2. *historia stirpium*. 3. *Dispensatorium*.

Et hi sunt Botanographi, quorum hac in parte fit mentio, omissis authoribus pharmacopœticis.

*De Alterantibus primariis, quæ sunt Planta, harumque membra,
i. e. Radices, Folia, Semina, Cortices, &c.*

I. Abies.

Abies { alba, ἐλάτη, hæc præfertur.
 { rubra, πίτυς, Picea.

Alba inscribitur Abies *Brunf. Trag. Matt. Cord. in D. Lob. Cast. Tab. Lon. Ger. Dod.* (cui potius Picea.) Abies alba & fœmina C.B. 2. Germ. Thannenbaum / weiß Thannenbaum.

Rubra insignitur, Picea *Brunf. Matt. Cord. in D. Lon. Lob. Cast. Tab. Germ. Abies, 1. & rubra Trag. Abies Dod. Picea major prima seu abies rubra C.B. Germ. roth Thannenbaum / Sichte, Sichtenbaum.*

N. Adeo conformes inter se sunt ut nonnullis confundantur, differunt tamen, 1. quod folia Piceæ sint nigriora, latiora, molliora, leviora, minus pungentia, ramos circumquaque vestientia. 2. quod Cortex Piceæ sit nigrior, tenacior: abietis albicantior, fragilior. 3. quod Piceæ rami ad terram flectantur, secus ac abietis, &c. *Matt.*

Virent perpetua fronde, nisi quod mense Maio foliis pristinis decidentibus, nova subinde renascantur. Montibus gaudet saxosis.

OFFICINALIA NATIVA.

Cortex (sed raro) Coni & Resina.

N. Innascitur & viscum abieti alba, quod *Plinii & Theophrasti Stelin reputat Clusius.*

Vires, Cortex exiicat, adstringit, Usus.

que est præcipui externi in ulceribus & ambustis.

Coni (strobili Thanaßfel /) exiccant & adstr. Usus itidem sunt inprimis externi in inflammatione Epatis & aliarum partium (Epithema) in verrucis (cujus signaturam referunt) & clavis pedum abigendis (lotione.)

Resina ex abiete duplex colligi potest, liquida & sicca. Liquida (lacryma, oleum abiegnum) colligitur ex tuberculis (ceu ex Vomica) abietum novellarum sed pauca: Hæc Officinis Terebinthinæ Venetæ titulo venit (de qua class. 4.) sed perperam, siquidem illa (abiegna) acrior ac calidior sit. Sicca & Abiete & Picea colligitur: Hæc uti Thus figurâ ementitur, ita & usum ejus æmuletur.

II. Abrotanum.

Ἀβρότανον, ἀβρότανον, ἀβρότανον.
Germ. Stabwurz / Birnwurz / Bertwurz / Gartenheil.

Est { mas. quod vulgariter nomen abrotani retinet, & hujus loci est.
 { fœmina, Cupressus seu cyparissus hortulana. *Vide s. l.*

Loco gaudet temperato præcipuè dum adhuc in ætate adolescente constitutum est, coliturque in hortis.

OFFICIN. NAT.

Ex Abrotani maris variis generibus

bus solum officinale est angustifolium majus: Hujus extant in officinis folia & gemmae seu summitates collectae Augusto: huic succedit minus seu abrotanum humile.

Majus insignitur Abrotanum mas, Brunf. Dod. Matth. Lob. Cast. Tabern. masculum majus, Cam. primum, Trag. vulgare mas, Fuchs. Abr. mas angustifolium majus, Cassp. Bauhino.

Minus C.B. 6. Abrotanum 3. Trag. odoratum humile dense fruticosum, Lob. humile Tab.

Vires. Calf. sicc. incidit, aperit, substringit, extergit, valide discutit, resistit putredini ac veneno, morsibus venenatorum animalium medetur, vermes necat, urinam movet, imperius hystericos discutit, regium morbum solvit. Extrinsecus usus ejus famosus est in ossibus exiccandis, roborandisque, & quia pilorum signaturam summitates ejus emulantur, ad alopeciam tollendam maximopere commendatur.

PRÆPARATA.

1. ∇ stillat. Ex foliis ac summitatibus.

2. Vinum: Veteribus in usu fuit creberrimo, modò non item.

3. Conserva: Ex summitatibus & flor. paratur ut conserv. absinthii.

4. Oleum: Infusarum summitatum in $\circ\circ$ communi.

5. Oleum stillatitium: Ex summitatibus siccis.

III, Absinthium.

'Αβσινθιον, Αψινθιον. Arab. Asinthium, Asenefii, Sefurem, Alhanlais, Barus, Buleigi. Germ. *Wermuth*.

Est { Vulgare rusticum, nostrate } majus. C. Bauhin. N. 1.
 { Ponticum. Vide loco sequenti. } humilior montanum C.B. 2.

Majus insignitur. Absynthium ponticum seu Romanum officinarum C. B. 1. Absynthium Matt. Cord. in Diosc. Lon. vulgare Trag. Fuchs. Lob. Cast. Tab. commune Cam.

Humilior: Abs. ponticum montanum. C.B. 2. Abs. montanum Cam. in Matth. seu Romanum Tab. tenuifolium ponticum Galeno.

N. Vulgare majus, illud est quod passim nascitur. Montanum in certis tantummodo locis provenit, estque humilior communi. Et hoc si haberi possit eligere monet Tabernem. florent Julio & Augusto.

OFFICIN. NAT.

Rustici Absinthii Folia ac Summitates.

Vires. Stomachicum inprimis est, hinc hepaticum & spleneticum: calf. 1. (ad 2.) sic 3. aper. atten. astringit, amarum est: hinc vermes necat, bilem educit, crapulam discutit, sudorem ciet, febribus (præcipue tertianis) convenit.

N. Capiti quia vapores crassos exhibet, pigritiem ac somnium inferre solet, minus tamen si prius per ∇ calidam trahatur leviterque exprimatur. Extrins. arcet Vigiliis (temporibus ac plantis pedum

dum impositum) confortat ventriculum, veterum absinthium ponticum esse ve-
auditum acuit (*suffitus aure susceptus*), lint, adeoque & Romanum dici.
 &c.

PRÆPARATA.

1. *Still.* Ex summit. & fol. re-
 centibus.

2. *Spiritus.* destillatur ex summit.
 succis ∇ affusâ fermentatis.

NB. Potest ad fermentandum $\ominus$
 aut simile quid addi. *Senn. in Instit.*

3. *Succus expressus ac inspissatus.* Fit,
 ex summitatibus ficcis in ∇ coctis.

4. *Vinum absinthies.*

5. *Extractum liquidum seu Tinctura.*
 cum $\forall$ facta.

N. Ejusdem efficacia Tincturam fa-
 cili negotio assequi poteris, si summitati-
 bus aquam vitæ affuderis, parum accen-
 deris atque hinc expresseris.

6. *Conserva.* Ex summitatibus para-
 tur. l. a.

7. *Syrupus compositus.* Vide Dispenf.
 August. & Noriberg.

8. *Trochisci de Absinthio.* Vide Disp.
 A. & N.

9. *Oleum infusum.* Ex omphacio, &
 summit. absinth. cum Rosis. Vide D.
 Norib.

N. Augustani addunt quoque succum
 absinthii.

10. *Oleum stillatitium.* Cum aqua
 ac spiritu ascendit.

11. *Sal fixum.* Ex incinerata plan-
 ta l. a. elicetur.

12. *Volatile.* Ex succo l. a. confici
 potest, quod raro in usu.

N. Sunt qui absinthium hoc vulgare,

IV. Absinthium ponticum.

Absinthium ponticum Officina-
 rum. C. B. 4. 5. Absinthium ponti-
 cum & tenuifolium, incanum, nobi-
 le. Abrotanum minus & 1. *Trag. Abr.*
foemina Fuchs. Lon. Abr. album. Cord.
Absynt. ponticum Matth. Fuchs. (in
iconibus.) Tab. Abs. tenuifolium. Dod.
German. Welsch Wermuth / Garten
Wermuth.

Vires. Epaticum est præ vulgari. *Calf.*
in princ. gr. j. sicc. in princ. 3. minus ama-
rum est, astringit, valideque incid. ex-
terg. disc. putredini resistit, educit bilem
per urinam; proin convenit in omnibus
affectibus Epatis, vesicæ, bilis, ventriculi:
tormina ventris & uteri sedat: minus
commode autem in mucilaginosi affecti-
bus pulmonum inprimis ob astrictionem
adhibetur. Extrinsecus discutit tormina
ventris adeoque & quæ partum subse-
quuntur; infantum vomitum compefcit,
 &c.

N. Huic affinia sunt, quæ & in locum
 ejus substitui cum commodo possunt, ab-
 sinthium ponticum repens, ut & absin-
 thium Nabathæum seu tenuifolium Au-
 striacum. C. B. 4. & 5.

PRÆPARATA.

Præparata ejus raro pro usu ex-
 tant, parari tamen exinde possunt
 non secus ac ex absinthio vulgari. ∇
Stillat, Spiritus, Succus, Vinum, Extra-
 etum,

Etum, Conserva, Syrupus, Oleum infusum & destillatum.

V. *Acacia vera.*

Acacia Dioscoridi frutex lignosus ac spinosus est, ex cujus semine maturo, ejusdem nominis succus exponitur nigricans: ex immaturo; rubescens seu subfulvus. Et hic est vera veterum acacia, quæ Theriacam ingreditur, recipiendaque est, ubi acaciæ simpliciter mentio fit. Ex omnibus præstantissima perhibetur luteo-rubea odoris grati.

Vires. Refrig. sicc. crassarum partium est, incrassat, astringit.

N. 1. Succus hic cum rarus sit, substituitur ut plurimum Acacia Germanica.

N. 2. Dat & aliam Acacia speciem arbuscula, quæ G. Arabicum profert, sed minus usitatam.

VI. *Acacia Germanica.*

Ἀγρωκοκκομηλέα. Prunus sylvestris, Brunf. Matth. Fuchs. Dod. Cord. in D. Lon. Lob. Cast. Tab. C. B. I. alias Acantha Arab. Schamuth, Schak Halepi. Germ. Schlehdorn.

N. Prunus sylvestris transplantatione diligentique cultura evadit hortensis fructusque fert grandiores, quos Germani vocant grosse Garten Schlehe.

Floret primo vere: fructum fert maturum autumno.

OFFICIN. NAT.

Flores pruni sylvestr. raro Folia, rarissimè cortices radicum.

Vires. Folia, fructus, cortices refrigerant. gr. 3. astring. incrassant. Usus præcipuus est in profluvio alvi, Uteri. Extrinsicus in gargarism. balneis uterinis.

Flores. Resolvunt, Renum sabulum educunt, compressiones cardiacas leniunt, pleuriticam radicem resolvunt, alvum laxant.

N. Accrescit nonnunquam muscus, qui specificè herniis conferre dicitur.

PRÆPAR.

1. *Conserv. Flor.*

2. *Stillat.* Ex floribus elicita MB.

N. Alii cum Vino distillant.

3. *Syrupus:* fit ex multiplici florum infusione, ut rosarum.

Vires. Purgat leniter, prodest in pleuresi, tussi sicca, renes expurgat, &c.

4. *Succus seu Rob. prunor. sylvestrium solidius.* Ex fructibus exprimitur, inspissatur, inque taleolas formatus asservatur pro acaciæ veræ substitutione.

5. *Vinum.* Ex fructibus maturis exiccatis. Nim. confusi hi rediguntur in globulos ac in furno exiccantur. Hinc infunduntur.

6. *Fructus conditi.* Fiunt cum mellis, P. ij. & Vini p. j. l. a.

VII. *Acetosa.*

Ὠξάλις, λάπαθον, Acetosa, Saurampffer.

Est

Est A-
cet.

{	Major	{	hortensis rotundifo-	{	plana &
			lia.		hæc inter-
			seu pra-		dum folia
{	Minor ar-	{	tenfis	{	habet cri-
					spa.
			Lanceolata ar-		
{	vensis	{		{	
			venfis.		
			Non Lanceolata		
			minima.		

plicibus ac pestilentiabus usitatissima est,
precipue autem usu interno; hinc & ex-
terno adhibita.

PRÆPAR.

1. *Conserv.* folior.
2. ∇ *destill.* Ex foliis.
3. *Succus.* Ex fol. rec. exprimitur,
clarificatur ac coagulatur.
4. *Syrupus.* Ex succo & sacchar.
August. $\frac{1}{2}$. Norib. $\frac{1}{3}$.
5. *Conserv.* Ex fol. rec. & sacch. $\frac{1}{20}$
aut $\frac{1}{30}$.

VIII. *Acetofella.*

Trifolium acetosum, *Matth. Dod.*
Cast. Brunf. Oxys Fuchs. Cord. Cam. Tab.
Oxytriphylon. Trag. Lujula. Alle-
luja Lon. Trifolium acetosum vulga-
re C. B. I. Buchampffer / Sawrtlee /
Guckgustlee.

Estque { floribus albis.
 { floribus luteis.

Flores Aprili ac princip. Maji. Locis
gaudet memorosis & arenosis.

OFFICIN. NAT.

Folia acetosellæ albæ.

Vires. *Cardiaca & Epatica est sin-*
gularis, acetosæ vires nisi superans saltem
emulans, adeoque æstum febrilem miti-
gat, sitim sedat, &c.

N. *Acetofella Lonic. est acetosa ar-*
vensis lanceolata.

PRÆPAR.

1. *Conserv.* Folior.
2. ∇ *stillat.* Ex foliis.
3. *Syrup.* Ex succ. & sacchar. $\frac{1}{2}$
aut $\frac{1}{3}$.

Conserv.

Ex his Officinis major sylvestris
C. B. I. in usu est, de qua vox acetosa
simpliciter intelligatur. Huic tamen
nisi præferre volueris, substituere
non citra rationem poteris, hortens-
sem rotundifoliam.

Major sylvestris insignitur Acetosa
pratensis *C. B. I.* *Lapathum 4. Diosc.*
Acetosa Lon. major, Cast. Oxalis Trag.
Matth. Fuchs. Dod. Lob. Tab. Rumicis
4. genus, Cord. in Diosc.

Hortensis rotundifolia *C. B. 8. in-*
signitur Oxalis rotundifolia Dod. ro-
tunda Tab. sativa Franca rotundifo-
lia repens. Lob. Acetosa rotundifo-
lia repens. Cam. Acetosa rotundis fo-
liis, Cam.

OFFICIN. NAT.

Exhibent usui pharmaceutico Fo-
lia; Radices & Semen.

Florent Majo, turgesc. semine Junio
& Julio.

Vires. *Cardiaca inprimis est & Ep-*
atica: frigef. & sicc. 2. aperit; resistit pu-
tredini, appetitum excitat, choleram re-
primit, sitim sedat, unde in febris sim-

4. *Conserua*. Ex foliis.

IX. *Acorus*.

Acorus verus, sive *calamus arom.* *Officinarum*. C. B. 1. *Acorus perperam* *Calamus arom. Officinarum*. *Monard.* *Trag.* *Matth.* *Cord.* *Lob.* *Acorum*, *Lon.* *Cam.* *Tab.* *Ger.* *Acor. legitimum*, *Clus. hist.* *Germ.* *Calmus / Ackerwurk*.

N. *Acorus officin.* dicitur vulgo *calamus aromaticus*, cum tamen *aromat.* proprie sic dictus herba sit ab hac diversa. Vide infra.

Colitur in hortis, soloque gaudet palustri.

OFFICIN. NAT.

Radix, raro *Folia*.

Eligenda radix albicans sapore amara ac acris.

Vires. *Stomachicus est, calfac. & sicc.* in princ. 3. *partium tenuium est*, attenu. aper. *Usus precipuus in obstruct. mensium, Lienis ac Epatis, in dolore colico.*

PRÆPARATA.

1. ∇ . Ex radice macerata.
2. *Acorus conditus vulgaris*. Vide August.
3. *Confecta radix*.
4. *Ol. stillat.* cum ∇ ascendit.
5. *Elect. Diacorum*. Vide August.
6. *Extract. rad.* Coque in *Vino* exprime & inspissa.

Vires. *Plurimum valet in dolore colico.* *Dos* $\mathfrak{z}$ j.

X. *Acorus adulterinus*.

Acorus adulterinus C. B. 2. *Aco-*

rus falsa, *Cord.* in *Dios.* *Acorum adulter.* *Trag.* falsum, *Matth.* *Gladiolus luteis liliis.* *Eric.* *Cordi*, luteus, *Fuch.* (icon.) *Lon.* *Acor. Officinarum* *Fuch.* *Acorus palustris* *Lob.* *Iris palustris lutea* *Tab.* *Pseudoiris* *Dod.* *Germ.* *gelb Schwertel*.

Officinis raro inservit usu, eoque in solâ radice effodienda sc. Septemb.

Vires. *Exicc.* parum calefacit, attenuat, astringit, roborat, resolvit, vipersculari ad nervosi generis & cerebri affectus commendatur, ut & ad dysenteriam, aliosque fluxus alvi ac uteri sistendos. *Extrins.* ad dysenteriam præcavendam, more nostratum, de collo suspendi solet.

PRÆPARATA.

Nonnunquam inde paratum extat *Electuarium Stomachicum*. Vide lib. 2.

XI. *Adiantum*.

Adiantum *Matth.* *Dod.* *Capillus* ♀ vulgo *Adiantum foliis coriandri* C. B. 1. *Adiantum nigrum*, *Cordi*, *Adiant. nigr. verum* *Tab.* *Ad. album* *Plin.*, magnum *Trag.* *Lugdunense.* *Cam.* *Germ.* *Grannenhaar / Venushaar*.

N. *Adianti* vox pluribus plantis imposita invenitur. 1. *Plantæ jam data.* 2. *Adianto aureo, polytricho.* 3. *Rute murarie.* 4. *Trichoman;* de prioribus hic loci, de posterioribus alibi.

Advehitur ex Gallia Narbonensi: Floret æstate.

OFFICIN. NAT.

Herba seu *folia*.

Vires.

Vires. Caliditate & frigiditate temperatum est, exiccat, attenuat, aperit, extergit, pulmonum renumque vitiis medetur, Epatis & Lienis obstructions reserat, Urinam & menses ciet.

N. Sunt qui Trichomani easdem vires ascribunt, adeoque substitui posse autumant: Alii Rutam murariam.

PRÆPAR.

1. *Aqua. Ex fol.*
2. *Syrupus simpl. Ex decoct. & sacchar. $\frac{1}{2}$. August.*
3. *Compos. Vide August. & Norib.*

XII. *Adiantum aureum.*

Polytrichum aureum	{	majus. <i>Hoc minus usuale.</i>
		medium. <i>Hoc usuale.</i>
		minus. <i>Nec hoc officinas subit.</i>

Dicitur Polytrichum aureum medium C. B. 2. nobile vel primum, Trag. aureum Apuleii vel 2. Lonic. Muscus capillaris Dod. Adiant. aureum minus Tab. Germ. Gulden Winderthon.

OFFICIN.

Integra herba seu caulis cum foliis muscosis & floribus.

Vires. De viribus apud authores nihil fere invenitur. Carrichterius tamen ad morbos incantatione introductos commendat, cujus rei gratia apud mulierculas celeberrima est.

XIII. *Agallochum.*

Ευλαλον, Lignum aloes Lon. Tab. Agallochus seu Xylaloes Cord. in D.

Lob. Cast. Taurum Cord. h. C. B. 2. Paradis. oder Aloes Holz.

OFFICIN. NAT.

Lignum cujus frusta raro magna ad nos advehuntur, ut plurimum enim in fragmentis nobis transmittitur, quæ optima censentur nigro-purpurea, venis cinerii coloris intersecta, amara, ponderosa, liquorem, si prunis candentive ferro imponantur, exudantia, suavem ac acidulum fumum, si incenduntur, præbentia, bullulasque simul post se relinquentia, haud ita facile disparentes: His adde haut postremum bonitatis signum, si aquæ supernatarint.

Vires. Calfac. & sicc. 2. confortativum est omnium viscerum ac præcipue cerebri, Cordis ac Uteri; spiritus vitales ac animales recreat: hinc medetur Lypothymia, amaritudine sua lumbricos necat. Externè creber ejus usus est in cucuphis & Epithematibus cordialibus.

PRÆPAR.

1. *Extractum.* Fieri potest ad normam aliorum Extractorum sive Gummosum solum id expetatur sive simul viscosum: de quo vide lib. 2. cap. 57.

Angelus Sala R. Fragmentor. elector. pulveratorum (instillari potest inter pulverisandum ▽ Rosar. ne quid evolet) ℥ij. digerit ac extrahit cum Vi rectificatissimi ℥vj. vase clauso in MB 3. digerendo. Decante.

Bbbb

cantato dein liquori affundit ∇ Rosar. $\mathfrak{Hj}$. abstrahit lentissimo calore Ψ . Restitantem Essentiam Resinosam lavat & exiecat, pro libitu coquit ad consistentiam, ut exinde trochisci formari possint.

Dosis gr. iij. & x.

Residuæ feces aptæ sunt quæ admisceantur candelis pro fumo.

Quercetanus Extractum hoc seu gummi parat cum ∇ stillat. Hyperici aut Centaurii atque pro peculiari remedio habet in lumbricis ac putredinibus arcendis.

2. *Species Diaxylaloes.* Vide Dispens.

XIV. *Ageratum,*

Ἀγνέγον, *Matth. Cam. Tab. Cast.* Eupatorium Mesuæ *Trag. Matth. Lon.* mentha corymbifera minor, *Cord. hist.* Costus minor hortensis, herba Julia, Balsamita minor. *Dod.* Ageratum foliis serratis, *C. B. 1. Arab. Gafet. Leber-Balsam / kleiner Costen-Balsam.*

Colitur hortis, floret Junio,

OFFICIN. NAT.

Planta cum foliis & floribus.

Vires. Calf. & sicc. gr. 2. *substantia tenuis, saporis aromatici, attenuat, extergit, putredini resistit, Epatica est, laxat alvum quam blandissime. Extrinsecus ciet urinam, uterumque emollit (suffit.)*

PRÆPARAT.

1. *Syr. de Eupatorio Mesuæ.* Vide Dispens.

2. *Pil. de Eupatorio.* Vide Disp.

3. *Trochis. de Eupator.* Vid. Disp.

XV. *Agnus castus.*

Salix Amerina Diosc. Matth. Vitex. Trag. Dod. Cord. in D. Lon. Cam. Agnus Castus, *Cast. Eleagnon. Theophrasti, Lob.* Vitex foliis angustioribus cannabis modo dispositis. *C. B. 1. Reusch Lamb.*

OFFICIN. NAT.

Semen.

Vires. Calf. & sicc. insigniter disc. *menset ciet, appetitus venereos cohibet semen immittit.*

XVI. *Agrimonia seu Agrimonium.*

Agrimonia, Brunf. Dod. Lob. Cam. Eupatorium *Matth. Fuchs. Cord. Cast. Tab. Vulgare, Trag.* Eupatorium *Gregorum Lob. Cam.* (Arabum enim Eupatorium vel Ageratum est, vel Eupatorium Cannabin.) Eupatorium veterum seu Agrimonia *C. B. 4. German. Agermenig / Odermenig / Adermenig / Bruchwurk / Leberkletten.*

Floret fere æstate integra, crescit juxta sepes.

OFFICIN. NAT.

Folia & Summitates.

Vires. Epatica nobilissima inprimis est, hinc splenetica vulnerariaque: calf. & sicc. 2. substantia est tenuis, aperit, deterg. subastr. corroborat Epae ejusque fluxus coërcet, adeoque usu creberrimo venit in morbis ab Epatis imbecillitate subortis, ut sunt Hydrops, cachexia, &c. Extrinsecus adhibetur sapissime in balneis & lotionibus.

PRÆ-

PRÆPAR.

1. ∇ stillat. Ex fol. & flor. vel ex integra planta circa finem Junii collecta.

2. Succ. Ex fol. & flor.

3. Syrup. Ex succo.

4. $\ominus$ ex cinere integræ plantæ.

XVII. *Alchimilla.*

Alchimilla Trag. Dod. Lob. Tab. Ger. *Vulgaris* Clus. hist. Cam. *Pes leonis*, Brunf. Fuchf. Lon. *Brancha Leonis*, *Planta Leonis*, (Dioscor. *Psidium*), *Stellaria* Matth. Cast. Germ. *Sinaw/gülden Gänserich*/Löwenfuß/vnser Fra-
wen Mantel.

Crescit loco udo ac humido ac præcipue in pascuis, unde & in hortos transplantari solet. Floret Majo & Junio.

OFFICIN. NAT.

Folia.

Vires. *Vulneraria est & nobilissimis non postrema, calid. & frigid. temperata; consolid. astring. extergit, sanguinem in-crassat, proinutilis fluxui mensium, &c. Ususque adhibetur interno in potionibus vulnerariis, tum & externo.*

PRÆPAR.

∇ . Fit ex integra planta, collecta mense Junio cum floribus.

XVIII. *Alkekengi.*

Ἀλκῆκαβον, *Halicacabum*, Cast. *vulgare*, Fuchf. Hal. *vesicarium*, Cam. Hal. seu *vesicaria* Cord. Hal. *Solanum halicacabum* Trag. Matth. Lob. Solan. *vesicarium*, Dod. *Alkakengi* Lon. Sa-

xifraga rubra & 4. Brunf. Solan. *ve-sicarium* 2. *Baubini*. *Judentirschen* / *Boborellen*.

Crescit in vineis inter vites, locis-que opacis, floret Junio, fructus fert ante autumnum.

OFFICIN. NAT.

Bacca quæ colore ac figura *cerasa rubra* repræsentant, colligendæ, cir-citer finem Augusti.

Vires. *Refrig. & sicc. 2. Nephritica diuretica ac lithontriptica insignes sunt, Usus præcipui in calculo renum & vesica, inicterico (bacca & folia) in sanguine coagulato.*

PRÆPAR.

1. ∇ stillat. Ex baccis.

2. *Tinctura*. Ex baccis cum ∇ . propria.

3. *Trochisci de Alkekengi*. Vide Di-spensat.

Alkermes vide Chermes.

XIX. *Allium.*

Σκόροδον Dioscoridi. Arab. Cha-um. *Allium* Brunf. Trag. Matth. Cord. in Diosc. Lon. Lob. Cast. *hortense* Fuchf. *vulgare* Cam. *sativum* Dod. C. B. 1. *Knoblauch*.

OFFICIN. NAT.

Radix.

Vires. *Calf. & sicc. 4. incid. aperit, discutit, alexipharmacum est. Usus præcipuus internus & externus in colica fla-tulenta, lumbricis, peste (cum $\dagger$) tussi, calculo. Extrinsecus in scabie, urina ob-structione, apoplexia uterina (umbilico*

inungitur succus) tussi (inungitur plantis pedum cum axungia porcina.)

N. Dulcius sapit si plantetur (existente sub Horizonte, eodemque tempore rursum effodiatur.

PRÆPARAT.

Electuar. de allio. Vid. l. 2.

Aloes lignum, vide Agallochum.

XX. *Alfina.*

Alfines varia à Botanicis exhibentur genera, è quibus potissimum usualis est Alfina media C.B. l. 1. Alfinae Matth. Lob. Cast. Alf. major, Fuchs. media, Tabern. Ger. minor, Cord. hist. Morsus Gallinæ, l. Trag. Germ. Hünerdarm/Hünerbiß/Bogelkraut.

Crescit in omnibus hortis & vineis. Provenit hyeme. floretque ad mediam usque æstatem.

OFFICIN. NAT.

Folia vel integra herba sed raro.

Vires. Refrig. & humect. 2. easdem vires obtinet quas parietaria, præterquam quod non astringat: insigniter nutrire creditur, unde atrophica, phthisique laborantibus esca salutaris æstimatur.

XXI. *Althæa.*

Althæa Dioscoridis & Plinii C.B. l. 1. Althæa, Brunf. Trag. Matth. Fuchs. Dod. Cord. Vulgaris, Cam. Clus. hist. Malva palustris, Lon. Lob. Ibisus, Cast. Tab. Malvaviscus, Bismalva Ger. Germ. Eibischwurk. Quatuor faciunt Althææ genera: althæam simpliciter sic dictam, althæam arborecentem, althæam palustrem, & althæam Theo-

phrastru seu Abutilon Avicennæ. Ex his primum officinis in usu est.

Crescit locis humidis, floret Jul. & August.

OFFICIN. NAT.

Folia, Radix, (collecta vere vel Autumno) Semen.

Vires. Herba calida est & sicca (aliis humid.) gr. j. (Radix calfac. in princ. 2.) emollit, laxat, discut. dolores lenit, tumores maturat, acrimoniam mitigat & corrigit. Usus præcipuus in affectibus vesicæ, pectoris, v.g. pleuritide, &c. Vide Malvam cum qua in qualitatibus omnibus convenit: Externus creberrimus ejus usus est in cataplasm. clysteribus, &c.

PRÆPAR.

1. ∇ . Ex foliis & floribus.

2. *Mucilago.* Ex radice extrahitur cocta cum aqua.

N. 1. Utiliter hæc adhiberi poterit pro trochiscis sublingualibus incorporandis.

N. 2. Ex mucilagine hæc insigne Extractum cum ∇ parari poterit in lenienda faucium asperitate utilissimum.

3. *Syrupus Althææ Fernel.*

4. *Unguentum Dialthææ simpl.* Ex foliis emollientibus. Vide Disp.

Unguentum Dialthææ Compos. Ex emollientibus & discutientibus. Galbano scil. & S. hederæ. Vide itidem Dispensatoria.

XXII. *Amaranthus.*

Amaranthus, Matth. Am. parvus, Cam. purpureus, Fuchs. Dod. Lon. Cord. in D. angustifolius simplici spicata pannicula Lob. Amar. vulgaris Tab. Amar.

Amar. simplici pannicula C.B. 4. Cir-
cæa Trag. aliis, Flos amoris. German.
Glor Amor / Zausens Schön / Sammet-
blum.

Floret Augusto, colitur in hortis.

OFFICIN. NAT.

Flores.

Vires. Refrig. & sicc. modicè astring.
Hinc usus in fluxionibus cunctis. E.g. ex-
puitione sanguinis, diarrhæa, dysenteria,
fluxu uterino, &c. Extrinsecus confert
in teneismo, &c.

N. Sunt qui propinant ad lactis gene-
rationem juvandam.

XXIII. Ammi verum.

Ἀμμι, ἄμμι, ἄμμιον, Ameos, Amios,
ammeos, cuminum Æthiopicum.
Ammi Brunf. Trag. Cord. in D. Lon.
commune seu vulgare, Dod. Cam. Ger.
vulgatius Lob. Ammioselinum Tab.
Germ. Ammey.

Adfertur Alexandriâ Ægypti Ve-
netias & in Germaniam.

OFFICIN. NAT.

Semen. Eligendum hoc est purum.

Vires. Calf. & sicc. g. 3. tenuium par-
tium est, incidit, aperit, disc. Hinc conve-
nit in dolore colico & uterino, in mensi-
bus & urina obstructis, in inflatione ven-
triculi, ususque præcipue interni est, hinc
& externi.

XXIV. Amomum.

Ἀμωμον. Amomum veterū quod
nam sit adhuc sub iudice lis est. Sunt
enim qui Rosam Hierochontis esse
velint, ut Cordus: alii aliud quid esse

contendunt. Clusius tres eo nomi-
ne describit herbas, quas tamen cum
Dioscoridis amomo minimè respon-
dere confitetur.

Officinæ duplex semen sub Amo-
mi nomine monstrant, quorum al-
terum majus nigrum rotundumque
est instar granor. piperis rotundi vel
cubebarum, gustu, minime acre,
quod videtur veterum esse sison, si-
non, &c. Alterum minutum semen
est pallidum, utrumque raro in usum
venit locoque amomi veterum reci-
pitur Acorus.

XXV. Amygdalæ seu Amygdala.

Amygdalæ fructus sunt, amygda-
li arboris, iique vel dulces vel amari.
De Amygdalo videatur. Brunf. Trag.
Dod. Cord. in D. Lon. Lob. Cam. Tab.
Matth. Cast. Germ. Mandeln.

OFFICIN. NAT.

Utriusque nuclei amygdala vel
amygdalæ dicti.

Vires. Dulces nutritivæ sunt, tempe-
ratè calidæ & humidæ, humorum acri-
moniam lenientes, & hinc dolorem & Vi-
gilias ab acrimonia oriundas, demulcen-
tes, adhibenturque præcipue in Emulsio-
nibus.

Amara sunt calidæ & sicca. 2. atten.
aper. exterg. diuretica sunt, obstructioni
jecoris, lienis, mesenterii, uterique confe-
runt. Extrinsecus lentigines tollunt, si
masticatæ illinantur, capitis dolori sub-
veniunt (in frontibus.)

PRÆPAR.

*Confect. amygd. dulc.**amarar.**Ol. expressum amygd. dulc.**amarar.*

Vires. Oleum dulce lenit, maturat, anodynum est, ususque præcipui in colico ac nephritico dolore mitigando (propinatum dosi ℥j. vel ij. cum manna vel & clysmati infusum) infantulis recens natis usu creberrimo ad tormina Ventrìs compescenda cum saccharo penidiato exhibetur ad ℥ij. quin etiam ad mitiganda tormina puerperarum usus ejus creberrimus est. Olei amari vires ex superioribus colligenda sunt.

N. Usui interno recens expressum adhibendum est, non rancidum.

XXVI, *Anacardium.**Anacardium Matth. Cord. h. Lon.*

Cast. Trag. Tab. Ger. Arab. Balado. Anacardum, Elephanten Laug.

Fructus est arboris exoticæ colore ac figura cor repræsentans, præcipuè si siccatus sit.

Crescit in India Orientali.

OFFICIN. NAT.

Fructus sed raro.

Vires. Calf. & siccatur (non 4. nec 3. gradu) ut nonnulli volunt sed remissius, Cephalicus est, memoriam ac sensus acuens & confortans.

PRÆPAR.

1. *Elect. seu Confectio Anacardina.*

Vide Dispens.

2. *Mel anacardinum. Ex fructu recenti in ∇ cocto supernatat. Vide Dispensat.*

3. *Oleum vel ex fructibus exprimitur vel in corticis coctione supernatat sed rarissimum hoc est.*

XXVII, *Anagallis.*

Anag. { Aquatica. Vide infra.

{ Mas flore phœniceo. C. B. 2.

{ Terrestris { Fœmina fl. cæruleo, C. B. 2.

{ Lutea inusitata.

} hæ officin. & hujus loci.

Mas insignitur Anagallis Cord. in D. Brunf. Trag. Matth. Fuchf. Dod. Lon. Cast. Ger. Anag. phænicea mas, Lob. Tab. Cam. mas Clus. h.

Ecemina dicitur Anagallis fœmina, Brunf. Trag. Matth. Fuchf. Dod. Lon. Cast. Ger. Anag. cærulea fœm. Lob. Clus. hist. Anag. cærulea, Tabern. Cam.

Dicuntur Gauchheil/Colmarfraut/Bogelfraut.

Crescunt in vinetis, hortis ac arvis; lutea tamen non nisi in sylvestribus ac umbrosis locis provenit. Floret Majo & hinc per totam æstatem.

OFFICIN. NAT.

Folia cum floribus, sed raro.

Vires.

Vires. Utraque calf. & sicc. amara est exterg. & subastr. Unde & pro vulneraria commendatur, morsui canis rabidi subvenire à nonnullis commendatur: adhibeturque usu interno & externo.

PRÆPAR.

1. ▽. Ex integra planta.
2. Succus. Raro extat, cum tamen maxime commendetur in Errhinis.

XXVIII. *Anagallis aquatica.*

{ folio subrotundo { major, C. B. 1. } Ha usuales & precipue minor.
 { minor, C. B. 2. }
 { Latifolia { folio oblongo { major.
 { minor.
 { Angustifolia.

Dicuntur Beccabunga, Berula, Sium aquaticum, Laver. German. Bachbungen/Wasserbungen.

Crescunt in rivulis. Florent Majo & Junio.

OFFICIN. NAT.

Folia vel integra planta.

Vires. Calfac. moderate humectat. Usus precip. in scorbuto, urinam, calculum renum & vesicæ insigniter expellit, menses ciet, foetum mortuum ejicit. Extrinsecus opitulatur phlegmonis & Erypelati; maculas faciei abstergit (cum fure.) Vulneribus medetur (cum ☉ & tela araneorum impos.)

PRÆPAR.

1. ▽. Ex planta integra vel succo ejus expresso.

2. Succus. Expressus & inspissatus: qui raro extat.

XXIX. *Anethum.*

"Ανηθον, ἀνήκηθον, Dill/Dillentrane.

{ Hortense, hoc usuale.
 { Sylvestre.

Insignitur Anethum Brunf. Trag.

Matth. Fuch. Dod. Cord. in D. Lob. Cast. Tab. Cam. Ger.

Crescit loco arenoso & aprico: flor. Jun. Jul. Aug.

OFFICIN. NAT.

Folia, Flores & Semen.

Vires. Calfac. in princip. 3. sicc. in princ. 2. (radix calf. 3. sicc. 2. completè) diger. disc. maturat, lenit dolores, auget lac, conciliat somnum, venereos appetitus minuit, singultui vomituique medetur: Et hæc omnia præstat usu interno & externo. Inprimis tamen extrinsecus Clysteribus anodynis immiscetur, capitisque cataplasmatibus anodynis & somniferis (summitates cum oleo olivarum coctæ.)

PRÆPARAT.

1. ▽. Ex integr. planta. (rari usus est.

2. Oleum insolatum. Ex fol. & flor.

3. Ol. stillatit. Fit ex semine.

XXX. *Angelica.*

Hortensis seu sativa, Costus niger, C. B. I.

Sylve-

Sylvestris { Major, C.B. 2.
Minor montana, C.B. 5.

Ex his utuntur prima; Nec contemnenda tamen & secunda,

Prima dicitur Angelica Brunf. Lob. Cast. Tab. Angelica major Dod. Angelica fativa, Trag. Matth. Dod. Lon. Ger. A. odorata Cam. Smyrnium Cord. in D.

Secunda, describitur sylvestris major, C.B. 2. Angelica sylv. Trag. Matth. Fuchs. Dod. Lon. Lob. Cam. Ger. Germ. Angelickw. Heiligen Geistw.

Crescit fativa locis cultis humidis ac pinguibus; Sylvestris major humidiora amat prata: Minor locis montanis opacis & nemorosis gaudet, florent Julio.

OFFICIN. NAT.

Radix colligenda initio veris.

Vires. Bezoardica & cordialis nobilissima est, Calf. 3. (sylv. maj. 2.) sicc. 2. aper. atten. sudorifica & vulneraria est: menses movet, suffocationi uteri maxime conducit, malignis morbis, Venenis, ipsique pesti medetur: Venena omnis generis per sudorem pellit, adeoque usu interno precipue, tum & externo adhiberi apta est. V.g. ad arcendam pestem (in amuleto, in sublingualibus) ad morsum canis rabidi (in cataplasma. &c.)

Dosis ʒj.

PRÆPAR.

1. ▽. Ex integra planta.

2. Succus. Ex radice recent.

N. Potest & ex siccis radice, mediante coctione elici.

3. Extract. Fit cum ▽.

Dosis à ʒss. ad ʒss.

N. Quercetanus extrahit cum Spir. Juniperi. hydromelite Vinoso, &c. Vide pharmacop. rest.

4. Conditura radix l. a.

5. Oleum stillat. Ascendit cum ▽.

6. Balsamus l. a. cum oleo nucistæ præparato fit.

7. ⊖ Ex incinerata vel integra planta vel ⊙ in destillatione remanente.

N. His adjungi potest rad. præparata, quam dicunt, i. e. in aceto macerata, Verum enim vero, quis dubitat, infusione hac magnam virium partem, menstruo communicari, adeoque radici decedere.

XXXI. Anisum.

Ἀνίσον, ἀνήσον, Anis.

Gaudet loco optimo & stercoreato; feritur mense Martio, floret Julio, semen maturescit Autumno.

OFFICIN. NAT.

Semen, raro Herba.

Vires. Calf. sicc. 3. recens mitius est, atten. discut. diureticum est, lac auget, pulmonicum ac stomachicum imprimis audit; Hinc usus præcipui, in inflatione ventriculi, tussi, &c. Infantes, ʒj. exhibitum blande per inferiora ac superiora suburram ventriculi intestinorumque ejicit.

PRÆPAR.

1. Confectio. Ex semine fit.

2. Confectio Anisi laxativi simplex.

Fit scammonii cum saccharo mixture, vel maceratione anisi in ▽, qua

in qua scammonium fuerit dissolutum.

N. Alii in infusione ☿ ii anisum conficiendum macerant.

3. Confect. anis. laxat. composit. Vide August.

4. ▽. destill. Ex herb. & semine.

5. ▽ vitæ Anisata. Ex semine cum Vino destillatur. Vide lib. 2. de spiritibus.

Fieri itidem potest spiritus, si remanentia ex destillatione ▽æ residua cum fœcibus cerevisiæ fermentetur vel simili.

6. ☉ stillat. cum ▽ ascendit.

N. 1. Ex aniso stillat aqua lactea, quæ calori solis exposita copiosius oleum ad superficiem mittit.

N. 2. Anisum diu macerare oportet. Sic dat ℥j. olei 3℔.

N. 3. Anisi destillatio lento igne peragenda est, quia nimirum volatilior illa pars facilis est ascensu.

7. Sal. Ex incinerata planta vel remanentia destillationis.

8. Species Dianisi. Vide Disp.

XXXII. Anserina.

Argentaria, Argentina. Dod. Potentilla Brunf. Matth. Lon. Agrimonia sylvest. Anserina Trag. Tab. German. Grensich / Genserich / Grünling / Silberkraut.

N. Est sine sapore & odore.

Crescit passim herbosis locis, pratis, juxta sepes & vias. Floret appetente æstate, quo tempore & colligi apta est.

OFFICIN. NAT.

Folia vel integra planta.

Vires. Refrig. moderate, sicc. fortius, astring. constipat. Hinc sanguinis expuitioni medetur, diarrhæam ac reliquos alvitiæ & uteri fluxus, compescit: hæmoptoicis & hæmorrhoidis subvenit: renum calculum insigniter atterit: vulneribus insuper admodum conducit. Externe famosa est in doloribus dentium mitigandis, putredine gingivarum arcenda, æstu febrili sopiendo, quem potenter compescit si cum sale & aceto contusa plantis pedum supponatur vel & carpis applicetur.

PRÆPARATA.

1. ▽. Ex planta integra.

2. ▽. Ex floribus.

3. Conserva. Ex floribus.

XXXIII. Anthora.

Anthora, Matth. Lon. Cast. Cam. Anthora Lob. Dod. Tab. Ger. vulgaris, Clus. hist. Aconitum salutiferum seu Anthora, C. B. 17. Napellus Moyfis, Avicennæ, aliis Antithora (quod Thoræ pharmacum sit,) Heilgiff / Gifftheil.

N. Sunt qui radicem Contrayervam faciunt Germanicam: alii Zedoariam Arabum, Avicennæ scil. & Serapionis. Vide Tabern. Herbar. lib. 1. qui posterius mordicus asserere nititur.

Crescit in Alpibus Helveticis, in Sabaudia, &c.

OFFICIN. NAT.

Radix.

Vires. Saporis amari est calfac. & sicc.

Cccc

sicc. cardiaca est: atten. aperit, absterg.
Usus præcipuus in morbis acictibus vene-
natis, pesti specificè adversatur & pecu-
liariter Radici Thora.

Dosis à ʒß. ad ʒj.

N. Educit insuper mucilaginem Tar-
taream ac aquas per alvum.

XXXIV. Antirrhinum.

Ἀντίρρινον, ἀντίρρινον. Antirrhinum
Matth. Dod. Lob. Tab. Antirrhinum
majus alterum folio longiore. C.B. 2.
Germ. Drant/Dorant/Brackenhaupt/
Kalbsnasen/Hundstopff.

Crescit locis sabulosis: floret Ma-
jo, Junio.

OFFICIN. NAT.

Herba integra, i. e. folia cum flori-
bus ac gemmis ramusculorum, quæ
repræsentant caput vituli.

Vires. Rari usus est in Medicina, nec
adhibetur nisi à mulierculis contra spe-
etra, incantationes, veneficia, &c. idque
tam præservandi quam curandi inten-
tione, utrique satisfacit appensione, fu-
migatione, suppositione, appositione, bal-
neatione. Vide Carrichter. in Herbario.

XXXV. Apium.

Ἀπιον, Ἀπιον. Apium
Macedonicum. Vide Petro-
selinum Macedonicum.

Veterum seu hortense.

Apium, Ἀπιον, Ἐππικχ/
Vide Petroselinum officina-
rum.

Palustre, Apium officina-
rum: de quo hic.

Montanum. Vide Petroseli-
num montanum.

Dicitur Apium Fuchf. Lon. Paluda-
pium, Tab. Eleoselinum, Dod. Lob. A-
pium vulgare, Trag. Braunes Peter-
lein/Wasserpeterlein/Wassermorellen/
Wassereppich/Wassermarck.

Crescit inter Beccabungam: flo-
ret Julio.

OFFICIN. NAT.

Radix & Semen.

Vires. Calef. & sicc. ferè gr. 3. incid.
aperit unde & inter 5. radices aperien-
tes recensetur. Usus præcipuus internus
□ & menses movet, calculum pellit, re-
gium morbum solvit. Semen efficacius est
quam radix, annumeraturque seminibus
calidis minoribus. Utraque præcipuè in-
terne usurpantur.

PRÆPAR.

▽. Ex caule, fol. & floribus Junio
collectis.

XXXVI. Aquilegia.

Aquileia, Ageley/Agelenen.

N. Diversa reperiuntur species flo-
rum colore vel plenitudine distincta: Of-
ficinaria simplex illa flore caruleo C.B. 2.
vel 8. intelligitur.

Dicitur Aquilegia, Trag. Fuchf. Lon.
Dod. Cam. Aquileia, Matth. Lob. Cast.
Tab.

Crescit fata in hortis ac fundo
pingui, nonnunquam in locis sylve-
stribus incultis: floret Junio & Julio.

OFFICIN. NAT.

Semen, tum Flores & Herba.

Vires. Calf. moder. sicc. j. aperit Epur
& Lienem, ac inprimis meatum bilari-
um unde regio medetur morbo; Ciet uri-
naria

nam & menses, vulnera consolidat, ventris tormina sedat. NB. Semen in expellendis morbillis ac variolis usus mulierculis est creberrimi. Extrinsecus frequens ejus usus est ad putredinem gingivarum scorbuticam emendandam ulceraque oris fauciumque solidanda.

P R Æ P A R.

1. ∇ stillat. Fit ex fol. flor. ac radice, Augusto collectis.

2. Conserva. Ex floribus quæ rari usus est.

3. Acetum. Ex infusione florum.

XXXVII. Aristolochia.

Aristolochia Osterlucen/ Hollwurz.

Est $\left\{ \begin{array}{l} \text{Longa, lange Hollwurz.} \\ \text{Rotunda (à radice rotunda,)} \\ \text{runde Hollwurz.} \\ \text{Clematitis.} \\ \text{Pistolochia.} \end{array} \right.$

Ex his officinales sunt longa & rotunda. Verum de (rotunda) notandum quod officinis fumaria bulbosa illius loco usualis sit, quam vide suo loco.

Indigitatur Aristolochia longa Dod. Cord. in D. Lob. Clus. hist. Aristolochia longa vera Cam. C. B. 3.

Rotunda vocatur Aristolochia rot. vera Trag. Lon. Cam. Arist. rotunda Math. Dod. Cord. in D. Lob. Cast. 1. Aristolochia rotunda, flore ex purpureo nigro. C. B. 1.

Utraque colitur in hortis: floretque potissimum Majo & Junio,

OFFICIN. NAT.

Rotunda Radix sola. Longa Radix & Folia.

Vires. Utraque Cephalica, Epatica & Pulmonica in primis est: calf. & sicc. 2. completè: atten. aperit. Hinc prodest ad hæam mucilaginem resolvendam expectorandamque; ad menses ciendos, tumores internos rumpendos, venena discutienda. Insuper Longæ infusio ad scabiem exiccandam vel vulgo hîc usitatissima est. Extrinsecus adhibetur usu creberrimo ad exiccanda & mundificanda vulnera.

Rotunda tenuiorum est partium quam Longa adeoque efficacior & in primis mensibus ac secundinis ciendis celeberrima: Calf. & sicc. 3. aper. attenuat.

P R Æ P A R.

∇ . Ex integra Aristol. longa, i. e. foliis ac radice.

XXXVIII. Armoracia.

Raphanus sylvestris, Sinapi agreste 3. Trag. Rapistrum albo fl. erucæ foliis Lob. album. Tab. Rapistrum fl. albo seu siliqua articulata C. B. 2. Heydenreich / wild Merretich.

N. Sunt qui Lampsanam Dioscoridis putant.

Crescit in locis multis juxta rivulos ac in vallibus.

OFFICIN. NAT.

Radix sola.

Vires. Calfac. & sicc. mucilaginem tartaream incidit, attenuat, resolvit, viscera aperit, diuretica, lithonriptica & antiscorbutica est.

N. *Lac imminuere dicitur.*

tur major, interdum minor, attamen viribus conveniunt.

XXXIX. *Arnica.*

Chrysanthemum latifol. nardus Chalta 2. vel plantago alpina Lob. Chalta alpina vel Damasonium Tab. Alyfma Diosc. Matth. aliis Lagea Lupi. Germ. Mutterwurz / Wolvenley Saxonibus.

Crescit in montibus ac pratis, floretque per totam ferè æstatem.

OFFICIN. NAT.

Planta cum floribus.

Vires. Calf. & sicc. partium tenuium, sudorifica est & diuretica, nonnunquam & vomitoria. Proin Holsatos rusticos contra grumosum ac coagulatum sanguinem vel & contra febrem in cerevisia coxisse ac cum successu propinasse, observavi.

XL. *Artemisia.*

Ἀρτεμισία Diosc. Artemisia vulgaris major C. B. 1. Artemis. major. Trag. Matth. Cord. in D. Cam. A. vulgaris, Clus. h. A. Latifolia, Fuchs. Lon. Dod. Artem. mater herbar. Lob. Ger. A. vulgaris & Artemisia altera polyclonos dicta Diosc. Artemisia rubra & alba Tab. aliis olus regium, herba regia. Germ. Benfuß / S. Johannis Gürtel.

N. 1. Variat colore tum caulis tum floris: una caule & flore rubro purpurascens, seu subpurpurascens; altera ex viridi albicante, vel subpallente spadiceo-ve. Hinc duæ figura Tab.

N. 2. Utraque etsi interdum invenia-

OFFICIN. NAT.

Summitates cum semine incluso; quin & tota herba, eaque tum rubra, tum alba.

Vires. Uterina est, calf. 1. sicc. 2. aperit, discutit; menses, foetum, secundinas pellit, sordes abstergit, adeoque usus creberrimi est mulierculis quæ eam adhibent internè & externè, adeo ut vix balnea seu lotiones parent, in quibus artemisia non contineatur.

N. Rubra efficacior est albâ, proin & communior.

PRÆPAR.

1. ▽. Ex summitatibus & foliis.
2. Ol. stillat. rarò extat.
3. Syrup. Compos. Vide Dispens. August. & Norib.
4. Sal. Ex planta incinerata: Arthanita, vide Cyclamen.

XLI. *Arum.*

Ἄρον, Pfaffenpint / teutsche Ingber.

Est vel

foliis macu-	} utrumq; sine di-
latis	
non macu-	
latis	

 } scrimine officinale est.

Prius dicitur Arum maculatum, maculis candidis vel nigris C. B. 2. Ari 3. genus Trag. Arum nigricantibus lituris signatum, Dod. Arum, Matth. majus foliis aliis maculis notatis Cast. Arum offic. Lob. A. maculatum Tab.

Poste-

Posterius vocatur Arum vulgare non maculatum C. B. 3 Arum Brunf. Ari genus Trag. Arum Fuchf. Cord. Lon. Tab. vulgare Cam. majus Ger.

Crescit locis pinguibus & campestribus. Folia erumpunt mense Martio, flores Junio.

OFFICIN. NAT.

Radix, quæ recens rari usus est ob acrimoniam summam, exiccata autem crebrioris. Colligenda radix est cum germinare Arum incipit mense scil. Martio.

Vires. *Calfac. & sicc. 3. Galeno gr. j.* (quod de Aro nostrati quippe quod acrimonia maxima & exulcerante sale piperino præditum, intelligi nequit,) Im præcipue primæ regionis, tum quoque pectoris & pulmonum peculiariter incidit, resolvit ac discutit. Proin usus ejus creber est in cachexia, asthmate, & c. hernias curat, ciet urinam, obstructions viscerum resolvit.

PRÆPARATA.

1. *Radix præparata.* Præparatur vulgò maceratione in ☿ atque exiccatione.

2. *Fecula.* Fit l. a. Vide lib. 2. v. D. August.

3. *Pulvis Stomachicus Quercet.* Cujus basis est radix. Vino præparata. Vid. lib. 2.

Asarum, vide inter purgantia.

Aspalathus, vide Rhodium lignum.

XLII. Asparagus.

Ἀσπάργος, Ἀσφάργος, Sparsen/Sparschen.

Triplicis generis est, hortensis sativa, 2. sylvestris, 3. palustris. Ex his prius officinis in usu est. Cui substitui in defectu potest secunda, utpote quæ à prima non nisi sola cultura differt.

Dicitur Asparagus Brunfels Trag. Matth. Fuchf. Cord. hist. Lon. Asparagus altilis Fuchf. Tab. Domestica Bellon. Asparagus Diosc Asp. sativus Cast. Ger. Asp. hortensis Dod. Cam. Asp. domesticus Lob. Asparagus sativa. C. B. 1.

OFFICIN. NAT.

Radix & Semen.

Vires. *Radix* est diuretica, lithontripica & ex aperitivis 5. illis famosis una. *Calfac. & sicc. moderate, discutit.* Epar, Lienem præcipue & Renes infarctum liberat, ideoque in decoctis eò respicientibus frequentissima est. Externe adhibetur (in gargarismis) pro lenienda odontalgia & laxitate gingivarum.

Semen easdem Vires obtinet, sed usus est rarioris.

PRÆPARATA.

▽. Fit ex integra planta cum bacis rubris Septembri mense collecta, quæ supra recentem herbam rectificari potest, sed rari est usus.

XLIII. Atriplex.

Мелте/Милте/Молте/Шейсмилте.

Cccc 3

Est

{ 1. Hortensis fol. } rubris.
 { ac caule } viridi albescentibus. *Hæc præstantior reliquis est, licet*
nec reliqua contemnenda fuerint.
 Est { } viridi nigris.
 { 2. Sylvestris.
 { 3. Maritima.

Alba nominatur Atriplex sativa, Trag. Atr. sativa alba, Lob. Atriplex, Matth. Hortensis, Fuchs. Cast. Atriplex sativa viridis, Cord. in D. A. alba viridis, Lon. Atriplex hortensis alba seu pallide virens, C.B. 1.

Rubra dicitur atriplex rufo folio, Cord. in D. Atriplex hortensis, Dod. hortensis rub. Lon. Atriplex sativa, Lob. Atr. rubr. Tab. sub sativa alba, Ger. Atriplex purpurea grandis, Cam. Atriplex hortensis rubra, C.B. 2.

Locis gaudent arenosis, crescitq; sylvestris passim juxta vias. Florent Junio, Julio & Augusto.

OFFICIN. NAT.

Folia sylvestris præcipue: hinc hortensis pallide virentis. Semen rarioris usus est.

Vires. Refrigerant 1. humect, 2. leniunt dolorem: Hortensis insuper culinaris ac alimentosa est, sylvestris autem in solvenda alvo celebris.

Usus officinalis præcipue externus est in clysteribus ac Epithematibus paregoricis, v.g. antipodagricis, tum quoque in lotionibus pedum somni causa paratis.

XLIV. Avena.

Ἀβύμη vel Ἀβουός, Avena Brunf. Matth. Fuchs. Dod. Lon. Cast.

Tab. Avena sativa & prima Trag. Avena vesca, Lob. Ger. Avena vulgaris seu alba, C.B. 1. frumentum, Cord. in D. Germ. Habern.

Avenæ semen culinare potius est, quam officinale, nihilominus tamen non exul prorsus est, sed adhibetur tum crudum, tum quoque in farinam redactum. Crudum sacculo inditur, qui ventri optimè calfactus imponitur ad dolores colicos & uterinos leniendos. Farina avenacea cum butyro in pultem cocta, conducibilis est in scabie capitis exicanda, &c.

XLV. Malus Aurantia.

Malus Nerantia, Pomeranzenbaum. Viret per integrum annum. Videatur pomum Arantium, Trag. Aurantia mala, Matth. Lon. Cast. Tab. Cam. Aureum malum, Clus. hist. Arangia, Cord. in D. Arantia, Lob. Malus anarantia, Dod. Arantia major, C.B. 1.

OFFICIN. NAT.

Poma quæ simpliciter arantia, aurantia vel mala aurea, poma nerantia & anarantia, poma arangia dicuntur: suntque tum acida, tum dulcia, tum vinosa, seu media & cortices.

Vires. Poma acida & vinosa præferuntur

runtur reliquis, easdemque virtutes habere putantur quas Citria mala, imbecillius tamen: cortices calidiores sunt usque vulgaris in torminibus ventris colicisque (à flatu subortis) inque dysuria corrigenda. Quinimò & febrifugi comperti sunt subsequente sudore.

Dosis ʒj. ad ʒj.

PRÆPAR.

1. ▽. Ex floribus Dicitur peculiariore nomine Nampha Napha Laufam vel Angelica.

Vires. Promovet sudorem, adhibeturque in odoriferis.

2. ▽. è corticibus.

3. Succus expressus. Ex pomis acidis; qui tamen rari usus est.

4. Syrupus. Ex succo acido & sacchar. $\frac{1}{2}$, rari itidem est usus.

5. Condit. cortices. Ex corticibus recentibus (purgatis, amaroreque aliquantulum liberatis) & saccharo.

6. Conserv. Ex floribus. Apportatur ad nos ex Gallia, Hispania, Italia.

7. Electuar. seu Gelatina arantior. Ex corticibus exterioribus recent. (l. a. amarore suo exutis) coctis vel & contusis & cum malvatico saccharoque mixtis.

8. Oleum stillatit. E corticibus.

9. Balsamus. Ex oleo: ut alii Balsami.

10. Unguentum aurantior. R. Pomum arantium acid. factò foramine, exprime succum, cum quo miscetantillum Theriacæ, croci & aceti,

inde iterum pomo ac coque sub cineribus: tandem exprime.

Vires. Fugat lumbricos infantum umbilico impositum, compescit æstum cardiacæ, inunctum, somnum blande conciliat temporibus illi.

XLVI. Auricula muris.

Pilosella, pilosella lutea, Wäus-
öhrlein/gelb Wäusöhrlein/Dageltraut.

Repens major } hirsuta.
non hirsuta.
Erecta.
Montana, hispida seu hispidula,
vide suo loco.

Præfertur autem reliquis pilosella major repens hirsuta C. B. I. Auricula muris, Brunf. Cord. in Diosc. Auricula muris minor, Trag. Lon. Pilosella, Matth. Lob. Cast. Tab. Pilosell. major, Fuchs. Dod. Pilosella repens, Ger. Pilosella major repens hirsuta, C. B. I.

OFFICIN. NAT.

Integra planta seu folia.

Vires. Calfac. & sicc. 2. astring. absterg. constip. sternutatoria est & vulneraria (intus & extus adhibita) dysenteriam, alvi uterique fluxus sistit, bilem æstuantem sedat, hernias (infantum præcipue) curat. Extrinsecus medetur ulceribus oris (in collutionibus) hæmorrhagiam narium sedat (pulvis nari inditus.)

PRÆPAR.

▽. Destillatur in MB ex integra planta collecta fine Maji vel circiter.

XLVII.

B.

XLVII. *Balanus Myrepfica.*

Βάλανος μυρεψικῆς Dioscoridi. Bal. myrepfica, Cord. in hist. Tab. Ger. Bell. Glans unguentaria, Matth. Cord. in D. Lob. C. B. Granum Ben. Lon. Ben parvum, Monard. Arab. Habel Ben. Fructus est arboris myricæ similis, magnitudine avellanæ nucis, intus nucleum continens pinguem & oleosum, veluti amygdalæ.

Vires. Nucleus calf. 3. sicc. 2. terget, purgat supra ac infra, educitque bilem ac pituitam. Curat scabiem impetiginesque sanat.

N. Mesues Ben duplex facit, magnum sc. ut avellana, quod Monardes avellanas purgatrices esse vult: & parvum ciceris magnitudine, ex quo oleum Itali conficiunt.

PRÆPARATA.

Oleum ex nucleis exprimitur & ad nos transfertur, titulo olei Balanini vel de Been. Vide August.

Vires. Emollit, discutit, neuriticum est, scabritiem, lentigines aliaque cutis vitia sanat, qualicunque tinnitui aurium subvenit (inditum auri.)

N. Oleum hoc quia rancescere nescit, commiscetur rebus fragrantibus. E.g. moscho, zibetta, coriisque illinitur ad fragrantiam impertiendam. Alii tamen ejus loco adhibent oleum expr. è nucleis ceraforum, in quo solutum Beniovinum, Heurn. in meth. prax.

XLVIII. *Balsamum.*

Balsami planta frutex seu arbuscula est, tres cubitos ad summum alta, folia alens rutæ foliis similia.

Dicitur Balsamum Syriacum rutæ folio C. B. 1. Balsamum, Matth. Lob. Cast. Balsamum Lentisci folio Ægyptiacum, Bellon. obs. Carpobalsamum veterum flavum. Carpobalsamum & Cassamum verum Cord. German. Balsambaum.

Nascitur sponte in Arabia felici unde olim in Judæam & hodiè in Ægyptum translata, loco quodam occluso (Cayro vicino) quem Mateream vocant, colitur.

OFFICIN. NAT.

Fructus (Carpobalsamum.) Ramusculi (Xylobalsamum.) Liqueor Balsameus (Opobalsamum,) de quo vide Balsamum, class. 2.

Fructus eligatur recens, plenus, ponderosus, gustu mordax: Ramusculi probantur recentes, tenues, odorati.

N. 1. Carpobalsamum atque Xylobalsamum quia non nisi in compositionibus quibusdam veterum adhibentur, prostant raro atque non nisi vetustate obsoleta, unde loco Carpobalsami Cubebas adhibere receptum est, loco Xylobalsami Lentiscum recentem: Xylobalsamum autem nostrate, quod Mechâ Arabia felicis asportatur, esse idem cum veterum probat Petrus Bellonius in suis observation. lib. 2. cap. 29.

N. 2. Est & arbor quedam malo punica major, sponte in nova Hispania nascens, ex

ex qua elicitur Balsamum Indicum seu Peruvianum. Vide infra cl. 2.

N. 3. Sunt & Arbores in Tolu Provincia inter Carthaginem & nomen Deifita, pumilis pinis similes, ex quibus elicitur Balsamum de Tolu. Monardes, Vid. infra cl. 2.

Balsamita, vide Mentha.

XLIX. Bardana,

Major, hujus loci.
Kletten } Minor, loci sequentis.

Dicitur Bardana sive Lappa major, Dod. Brunf. Trag. Personata, Lon. Lob. Personata major, Matth. Cast. Personatia, Fuchs. Arcium, Cord. in D. Lappa major, Arcium, Diosc. C. B. 1. Germ. groß Kletten.

Crescit passim juxta vias, & in Cæmeteriis: floret Junio & Julio.

OFFICIN. NAT.

Radices, raro Folia, rarius Semen.

Vires. Siccat, est pulmonica (NB.) diuretica, diaphoretica extergens substringens. Hinc convenit in asthmate, calculo, expuitione sanguinis, in vulneribus inveteratis; tumore lienis, aliarumque partium, in arthriticis morbis, (quibus peculiari proprietate conferre statuitur.

Semen insigne censetur Lithonripticum.

Extrinfecus imponuntur folia vulneribus inveteratis, articulis luxatis, ambustis, &c.

L. Bardana minor.

Ξάνθιον, Diosc. Φασγάλιον, Galen. Xanthium, Fuchs. Matth. Dod. Cord.

in D. & hist. Lon. Cast. Tab. Xanth. seu Strumaria, Lob. Bardana minor, Ger. Lappa minor, C. B. 6. Germ. kleine Kletten/ Bettlersläuse;

Gaudet solo læto & pingui juxta mœnia & scrobes arefactas. Viget Julio & Aug.

OFFICIN. NAT.

Radix, Fructus (lappulæ) & herba. Vires. Calf. & sicc. dig. gustu est amaro & subacri. Usus præcip. (secund. Matthiol.) minera lepræ educenda (cū Rhab. exhib. radix) in lipothymia. Extrinfec. in struma & tumoribus discutiendis (epithem.) in capillis luteo colore tingendis. Herba cancrorum ardori efficax est.

LI. Basilicum.

Ὠκίμον, ὠκίμον. Basilicum sive Ocimum, Brunf. Basilica minor & Baccharis Germanica, Trag. Ocimum medium, Matth. Cast. Cam. Ocimum mediocre, Fuchs. Ocimum seu basilicum medium vulgatius, Lob. Ocimum magnum, Tab. Ger. Ocimum vulgatius, C. B. 7. Germ. Basilien.

Crescit in hortis. Floret Junio & Julio.

OFFICIN. NAT.

Folia ac Semen.

Vires. Calf. 2. humect. diger. resolv. expurgat pulmones, menses movet, ideoque usurpari poterit usu interno & externo, sed rarius adhibuitur deprehenditur.

PRÆPAR.

▽. Ex integra fit planta collecta Junio.

Dddd

Beca-

Becabunga, *vide* Anagallis aquatica.

LII. *Behen album, Behen rubrum.*

Binas officinae nostrates radices monstrant nomine Behen: unam Behen rubrum appellant, alteram album. De utraque controvertitur cuius sint speciei. Arabibus ut Serapioni sunt Behen radices, pastinace radicibus similes. Quare scribit Haly Abbas, Behen & Pastinace sylvestris radices nullum inter se discrimen habere. E modernis Behen album aliqui Polimonii sive Lychnidis sylvestris speciem esse autumant, quam Tabern.

vocat herbam articularem: Behen rubrum alii Limonii maritimi, alii valerianæ rubræ, alii Bistortæ speciem esse autumant: aliqui vero Garzia & monente & repræhendente, zerumbeth esse statuunt. Hinc est, quod aliqui in descriptionibus Arabum substituunt Eryngium, alii Tormentillam, alii pastinacam sylvestrem, alii Angelicam, alii denique Caryophyllatam. Actuarius & Myrepsus Behen hermodactylos esse volunt, forsan avellanas purgatrices, de quibus vide supra: Balanus Myrepica.

LIII. *Bellis.*

Primula veris, Marienblümlein/Gänsblümlein/Maßlieben/Zeitlosen.

Est vel	{	sylvestris	{ Major, <i>Trag. Matth. Fuchs. Dod. Cast. Cam. Ger. Lob. Tab.</i>
		Media,	<i>Matth. Lob. Tab. Clusi. Dod. minor Cast.</i>
		Minor,	<i>Matth. Fuchs. Tab. Ger. Lob. C. B. 7.</i>
		hortensis	{ simplex. prolifera.

Etsi singulae officinales esse non nequeant, prævalet tamen sylvestris, eaque minor.

Sylvestr. crescit passim in pratis & pascuis: Hortensis colitur in hortis. Floret per integram æstatem præcipue vero verno tempore.

OFFICIN. NAT.

Integra Herba cum floribus sed raro.

Vires. *Fulneraria est, calfac. & sicc. moderatè, partium est tenuium: mulierculis nostris usitatum est, herbam cum*

floribus infantibus ad alvum laxandam exhibere.

N. *Bellis major & minor 5. 6. 7. Aprilis mane ante ortum Solis collecta valide emolliunt attenuantque: eadem collecta mense Junio, secundo die à plenilunio sub crepusculo noctis plurimum valent ad hæmorrhæam sistendam.*

PRÆPAR.

▽. Fit ex integra planta florenti mense Maio collecta.

Ben, *vide* Balanus Mirepica.

LIV.

LIV. Berberis.

Berberis, Brunf. Lon. Lob. Cast. Cam. Spina acida, Brunf. Dod. Oxyacantha, Trag. Oxyacantha Galeni, Cord. in D. Tab. Crespinus, Matth. Oxyacanthus Galeni, Cam. Berberis dumetorum, C. B. I. Germ. Saurrauch/ Berfich/ Saurdorn/ Reiffelbeern.

Gaudet locis incultis, dumetis, &c.

OFFICIN. NAT.

Fructus (nomine Berberis) collecti Autumno.

Vires. Refrigerant & humectant. 2. partium tenuium, astringunt, appetitum

excitant, roborant ventriculum ac Epar. Proin usus sunt frequentissimi in morbis ubi refrigeratione & astrictione opus, quales Diarrhea, Dysenteria, &c.

PRÆPAR.

1. Conditifructus.
2. Succus liquidus. Ex recentibus baccis expressus.
3. Syrupus de succo berberum.
4. Rotula. Ex succo & saccharo.
- N. Fit sola mistura sine coctione. Vid. lib. 2.
5. Trochisci. Vid. Dispens.
6. Rob. de berberibus compos. Vide Dispens.

LV. Beta.

Τέτυλον, Diosc. Mangolt/ Römisch Kobl.

Beta { alba

{ rubra { vulgaris

{ radice rapæ, rapum rubrum.

Ha sunt officinales, præferturque rubra.

Alba dicitur Beta, Brunf. Tab. Ger. Candida, Trag. Fuchs. Cord. in D. Dod. Beta alba, Matth. Lob. Lon. Cast. Cam. Beta alba vel pallescens, quæ Cicla officin. C. B. 2.

Rubra vocatur. Beta rubra, Brunf. Trag. Lon. Dod. B. nigra, Matth. Fuchs. & rubra, Cast. rubra vulgatio, Lob.

OFFICIN. NAT.

Radices, Folia & Semina.

Vires. Calf. & sicc. in princip. gr. iij. laxat alvum, ob nitrositatem, errhinum est. Usus ejus internus potissimus culinaris est, in acetariis, &c. Externus in errhinis.

PRÆPAR.

Succus. Ex tota herba & præcipue ex radice.

LVI. Betonica.

1. Betonica alba vel primula veris. Hæc inusitata.
2. Betonica vel Vetonica coronaria. Vide Cariophyllus hortensis.
3. Betonica officinarum: De qua hic. Dicitur Betonica, Brunf. Trag. Matth. Fuchs. Purpurea, Fuchs. Dod. Lob. Lon. Cast. Tab. Ger. Betonica vulgaris. Clus. hist. Vetonica, Cord. in D. Betonica purpurea, C. B. I. German. Betonten/ braun Betontien.

Dddd 2

Crescit

Crescit in hortis ac pratis, locisque umbrosis: floret Junio & Julio.

OFFICIN. NAT.

Folia (Majolegenda) & *Flores*.

Vires. *Calfac.* & *sicc.* 2. *acris est* & *amara: discutit, atten. aper. extergit, imprimis Cephalica est* & *Epatica, Splenetica, Thoracica, Uterina, nec non* & *vulneraria, & demum diuretica: hinc usu interno & externo creberrima & celeberrima venit, maxime in morbis capitis.*

PRÆPAR.

1. ▽. Fit ex fol. antequam florescit vel ex flor. in MB.

2. *Conserua.* Ex floribus.

3. *Syr. simplex.* Ex succo & saccharo $\frac{1}{2}$.

4. *Compositus.* Vide in Dispensat. August.

5. *Empl. ex Betonic.* Vide August.

6. ⊖. Ex incinerata planta.

LVII. *Betula seu Betulla.*

Betula, Trag. Monard. Dod. Lon. Lob. Cast. Cam. Tab. Ger. German. Birchsbaum.

Crescit in sylvis: locis gaudens asperis. Julos prodit Martio, quibus Aprili folia succedunt.

OFFICIN. NAT.

Folia, Cortex, Fungus, sed raro.

Vires. *Folia calf. sicc. resolvunt, atten. absterg. aperiunt, amara sunt. Serum proliciunt. Hinc usus non mirum, in hydropo, scabie, & sim. intus & extus adhibita.*

Cortex item quia bituminosus, calfac. & emollit. Adhibeturque in suffitibus aëri corrigendo dicatis.

Fungus vi pollet adstrictoria; unde ramenta ejus hemorrhoidibus inspersa ad miraculum fluxum cohibent.

PRÆPAR.

1. *Succus.* Ex perforato caudiceverno tempore prolectus.

Vires. *Commendatur ad comminuos calculos Renum & Vesica, maculasque cutis abstergendas.*

2. ▽ still. è succo.

LVIII. *Bistorta.*

Matterwurk/ Est C.B.	{ Major radice	{ minus intorta }	} ha sine discrimine officinales.
		{ magis intorta }	
	{ Alpina	{ Maxima }	} minus officinales.
		{ Media }	
		{ Minima }	

1. Dicitur Bistorta, *Cord. in D. Matth. Dod. Cast. Bistorta foemina, Brunf. Bistorta Britannica, Lob. Serpentaria foemina & colubrina, Fuchf.*

Colubrina, Lon. Colubrina & Dracunculus Major, Brunfels. Bistorta major radice minus intorta, C.B. 1.

2. *Colubrina & Dracunculus minor,*

nor, *Brunf. Trag.* *Serpentaria mas seu Bistorta, Fuchf. Bistorta, Con. minor, Tab. latifolia, Ger.*

OFFICIN. NAT.

Radix & interdum Fungus.

Vires. Refrig. sicc. ad gr. 3. astringit valide: est austeriuscula, alexipharmaca sudorifera. Vfus precipui in vomitu compescendo, in abortu precavendo, &c. Extern. in catarrhis exiccandis, fluxu uteri sanguineque vulnerum sistendo.

Fungus sanguinem in vulneribus ac hemorrhagia narium mire sistit.

PRÆPAR.

▽. Ex herba.

LIX. *Bombax.*

Arbuscula est exotica ferens fructus instar nucis crinitæ, in qua semen latitat lanugine mollissima involutum.

Dicitur *Bombax officinar.* Coto & *bombax Serapioni.* *Xylon seu Gossypium, Matth. Xylon, Fuchf. Lon. Gossypium, Dod. Lob. Cast. Cam. Tab. Gossypium frutescens semine albo, C. B. 1. Germ. Baumwollbaum.*

Copiam ejus plurimam producit Syria ac Cyprus.

OFFICIN. NAT.

Semen & Lanugo quæ Gossypium officinarum, Baumwoll.

Vires. Lanugo calfacit & siccatur: semen pulmonarium est, tussientibus & asthmaticis maxime proficuum, auget semen.

N. *Vfus tum seminis tum lanuginis rarus est modernis.*

LX. *Borrigo.*

Borrigo, Brunf. Trag. Fuchf. (icon.) Dod. Lon. Cam. Buglossum, Matth. Fuchf. Cast. Buglossum verum, Cord. in D. Buglossum latifolium, Lob. vulgare, Clus. Buglossa urbana, Clus. hist. Borrigo floribus albis, Tab. hortensis, Ger. Buglossum latifolium, Borrigo, C. B. 1. Borrerssch.

Crescit ut plurimum in hortis, tum quoque locis incultis, officinalisque est sine discrimine sive cæruleos ferat flores, sive albos, quæ hinc æque vulgaris, ac prior.

Floret mense Junio, Julio, Augusto usque in Septemb.

OFFICIN. NAT.

Radix, Folia, Flores, (qui inter 4. cordiales famosos, recensentur.)

Vires. Cordialis est & præcipuis, calf. & humect. 1. atram & adustam bilem corrigit, spiritus vitales ac animales fuligine atra biliaria inquinatos mundificat, unde & omnibus affectibus ex atra bile oriundis convenit, v. g. hypochondriacis.

PRÆPAR.

1. ▽. duplex 1. ex toto, 2. ex floribus.

2. *Conserv.* Ex floribus.

3. *Syrup.* Ex infusione triplici florum & sacch. Disp. August.

N. *Alii R. succi ex fol. express. 3 viij. flor. Recent. 3 j. vel 3 j. B. cum sacch. 3 iij. coquant in syrupum.*

4. *Succus inspissatus sive essentia.* Vide l. 2. de succis.

Dddd 2

LXI.

LXI. Branca Ursina.

Σπονδύλιον, σφονδύλιον. Spondylium vulgare hirsutum, C.B. I. Spondylium, Lob. Matth. Lon. Cast. Tab. vulgare, Dod. 8. Branca ursina, Brunfels. Trag. Cord. in D. Acanthus vulgaris seu Germanica, Fuchs. Beerentlaro/Beerwurk.

Crescit passim in locis humidioribus: floret Majo.

OFFICIN. NAT.

Folia sola.

Vires. Est è 5. herbis emollientibus calf. & sicc. aperit. Usus potissimum externus est in clysteribus aliisque paregoricis, quarumcunque formularum & ut plurimum in cataplasmatibus.

LXII. Brassica.

Κεράμνη, Caulis, Ρόλ/ Ρόλτραυτ.

Varia Brassicae sunt genera, quae his classibus comprehendi possunt.

{ Sativa	{ capitata.
	{ non capitata.
	{ crispa.
{	{ Apiana, i.e. apii flore.
	{ Sylvestris.
{ Marina, i.e. Soldanella.	

Ex his magis medicamentosa est teste Matthiolo, non capitata, minutis caulibus, tenerioribus foliis. levis, tenera, C.B. I. Brassica alba vel viridis: huic succedit non capitata rubra.

Dicitur Brassica, Brunfels. Levis, Matth. Cast. B. candida, Ges. hortens. lata alba, Lon. Brassica vulgaris sativa, Lob. Dod. Ger. Brassica prima, Tab. Brassicae sativae majoris species altera, Trag.

OFFICIN. NAT.

Folia, Jus foliorum, Semen.

Vires. Folia calf. & sicc. citra acrimoniam, vulneraria sunt, ebrietatem arcent, astringunt & laxant, adeoque qualitatis mixtae: Nimir. ut ajunt Salernitani.

Jus caulis solvit, cujus substantia stringit.

Extrinscus usitatum est rusticis, Vulneribus folia imponere ut consolidentur, quinimo & pleuritidis doloribus imposita, eos mitigant.

Semen eadem pollet qualitate cum foliis.

PRÆPAR.

Loch. de caule. Vide Dispens.

LXIII. Buglossa.

{ Buglossum	{ C. B.	{ Sativum	{ Latifolium	{ Vulgatum. Vide Borrage.
			{ Angusti-	{ Peregrinum. Hisp. inusit.
			{ folium	{ Majus. Hujus loci.
			{ Majus nigrum	{ Minus
			{ Sylvestre	{ Minus 1. 2. 3.

Dici.

Dicitur Buglossa, *Brunf.* Bugl. Ita-
lica, *Trag. Lon.* Bugl. longifolia. *Cord.*
hist. Buglossum vulgare, *Matth. Cast.*
Tab. Ger. Buglossum angustifolium,
Lob. Bugloss. Italicum Hispanicum
grande, *Cam.* Cirsium italicum, *Fuchs.*
Cord. in D. Ecchium italicum Spino-
sum, *Fuchs. ico.* Anchusa, Alcibiadion.
Dod. Germ. Ochsenzung.

Crescit nobis in locis campestri-

bus, & arvis floret Majo & Junio.

OFFICIN. NAT

Flores, Radices & Folia.

Vires. Eadem obtinet quas *Borrage*.

PRÆPAR.

Eadem quæ *Borraginis*.

N. Succus buglossæ mucilaginosus adeo-
que difficilis est expressu: eapropter si ni-
hilominus eundem desideraris, colloca in
loco humido per noctem, hinc exprime.

LXIV. Bursa pastoris.

Pera Pastoris, *Teschelkraut* / *Hirtentasch* / *Hirtenseckel* / *Seckelkraut*.

{ Major, C. B. 2.

{ foliis sinuatis { Media, C. B. 3.

{ Minima, C. B. 4.

C. B. est {

{ foliis integris loculis oblongis { major ac
minor, &c.

Ex his usitatio est major, cui suc-
cedunt media & minor.

Major dicitur Bursa pastoris ma-
jor, *Brunf. Trag.* Bursa pastoris, *Matt.*
Cord. in D. Lon. Lob. Cast. (herba can-
cri,) *Ger.* pastoria bursa, *Fuchs. Dod.*
major, *Tab.* Bursa pastoris major fo-
lio sinuato, C. B. 2.

Media describitur Bursa Past. mi-
nor, *Tab.* minima, *Ger.* C. B. 2.

Minor est Pastoria bursa minor,
Dod. minima, *Lob.*

Crescit B. past. passim in locis in-
cultis. Floret Aprili.

OFFICIN. NAT.

Folia.

Vires. Refrig. & sicc. adstringit &
constipat. hinc valet in hæmorrhagia na-
rium, exspuitione sanguinis, diarrhæa, dy-
senteria, mictione cruenta, fluxu nimio
mulierum. Externe vulneribus solidan-
dis à plebeis adhiberi solet nec sine suc-
cessu: uti & hæmorrhagiis narium (sub
alis & in nucha.) Quinimo adhibetur sæ-
pius in cataplasmatibus febrifugis quæ car-
pis imponuntur.

PRÆPAR.

▽. Ex foliis.

LXV. Buxus seu Buxum.

{ Arborescens. Hujus loci.

{ Fruticosa.

Πύξος, Buchs-
baum

{ Foliis rotundioribus. Chamepyxos. *Trag. Tab.* Hac utuntur
ad areolas hortorum.

Infi-

Insignitur Buxus, Brunf. Matth. Dod. Fuch. Lon. Lob. Cast. Cam. Tab. Buxus vulgaris, Trag. Buxus arborefcens, C. B. 1.

Viret perpetuo, Aprili tamen germina novella profert: locis gaudet asperis saxosis.

Vires. Rari usus est in Medicina: sunt tamen qui oleum ex ligno destillant, summè narcoticum: idque non solum summo-pere commendant in Epilepsia, odontalgia (si dentis calpium ipsi intinctum in radicem dentis dolentis immittatur) dentibusque corrosis, verminatione, &c. sed & pro oleo Ligni Heraclei Rulandino venditant, Videatur Quercet. Tetrad. p. 214. 215. 216. ubi buxum lignum efficacissimo sulphure narcotico scatere docet.

Extractum Ligni fit, l. 2. vide l. 2.

Vires. Insigne est sudoriferum & specificum ad Epilepsias, vermes, putredines.

Dosis: Exigua pilula Quercet. in Pharmac. Rest. c. 26.

C.

LXVI. Calamus Aromaticus Indicus.

Calamus Aromaticus officinarum. Vide Acorus.

Calamus Aromaticus Indicus est planta indica & diversa ab Acoro. Super quo legi potest Garzias ab horto. lib. 1. aromat. c. 32. & annotationes Clusii in eundem.

Inscribitur κάλαμ & κάλαμ μυρεψικός, Hippocr. &

Galen. καλ' ἀρωμαλικός, Diosc Oribas. Aegin. Aetio. Calamus Alexandrinus, Celso. Calam. aromaticus, Cord. in D. Fuchf. Garz. Lob. Acoft. Calamus aromaticus Indicus, C. B. 1. inter arundines odoratas. Germ wolriechend Calmus.

N. Rara planta est officinis nostratis & non nisi Foliis solummodo arundinaceis (iisque raris) nota.

Substituunt itaque Acorum seu Calamum Aromaticum officin.

Vires. Calfac. sicc. 2. acris est. Ususque præcipui in Vieri affectibus & nervorum doloribus. Garzias ab Horto.

LXVII. Calamintha.

[Incana, ocymi foliis.
Pulegii odore seu Nepeta.
Vulgaris, vel officinarum.
Hæc usualis.
Magno flore.
Exiguo flore.
Arvensis verticillata.

Dicitur Calamintha, Matth. Fuchf. vulgaris, Cam. Cal. montana, Dod. Cast. Calam. montana vulg. Lob. Tab. Nepeta montana, Cord. in D. Mentha sativa rubra, Ger. Calamintha vulgaris vel officinarum Germaniæ, C. B. 3. aliis calamentum. Germ. Ackerminz/ Calament.

Floret Junio & Julio, crescit in arvis.

OFFICIN. NAT.

Folia.

Vires. Calfac. sicc. 3. aperit, attenuat, discutit.

*discutit, extergit partium tenuiū est, stomachica ac uterina imprimis, hinc & pe-
toralis atque Epatica: menses ciet, fœ-
tum ejicit, urinam movet, tussi medetur,
Epar reserat.*

PRÆPAR.

1. ▽. Ex planta integra Junio vel Julio collecta.

2. Sal. Ex cinere.

3. Syrup. compos. de calamintha. Vid. Dispens. August.

4. Spec. Diacalaminth. Vid. Disp.

LXVIII. Calcatrippa.

Videatur consolida Regalis, Matthiol. Cast. Cam. Tab. Ger. Consolida Regia, Lob. Flos Regius, Dod. Delphinium, Clus. Germ. Rittersporn.

Varia extant genera, quoad colores, florum multipliciter, modumve nascendi differentia, adeoque alia est flore simplici, alia pleno, quædam hortensis, alia arvensis. Hortensis colitur in hortis, arvensis passim in arvis reperitur, præstantiorque habetur hortensi. Floret Majo, Junio,

N. Sunt qui calcatrippam pro Delphico Dioscoridis reputant, alii Cuminum sylvestre Dioscoridis esse volunt. Sufficit nobis scire vires & usum.

OFFICIN. NAT.

Herba & Flores.

Vires. Omnes calcatrippæ siccant, calore & frigore temperata sunt, substringunt vulnera consolidant, partum faciunt intrinsecus & extrinsecus adhibita.

PRÆPAR.

1. ▽. stillat. Ex herba cum floribus collecta initio Junii.

Vires. Commendatur ad oculorum rubedinem & ophthalmias. Præsertim quæ è Cærulei coloris floribus prolecta.

2. Conserva. Ex floribus.

Vires. Commendatur ad tormina ventris infantum, ut & ad ardorem stomachi.

LXIX. Caltha.

Calendula, Chrysanthemon, Ringelblum.

Est præ- vulgaris. Hæc officinalis, cipue palustris. Hæc officinis ignota. Indigitatur. Calendula, Brunf. Trag. Dod. Cam. Caltha sativa, Tab. Caltha, Matth. Fuchs. Lon. Cast. Chrysanthemum, Lob. Calendula simplici flore, Ger. Caltha vulgaris, C.B.I.

Crescit in hortis, florere incipit Majo floretque per integram æstatem.

OFFICIN. NAT.

Flores.

Vires. Flores Cardiaci censentur, hinc Epatici calf. & sicc. 2. (præcipue si sicci sint) aper. discut. substring. menses ciet, partum promovent (fumus subditus parturienti,) sudores movent, alexipharmaci censentur, ictero medentur.

PRÆPAR.

1. ▽. Ex fol. & flor. cum incipit florescere.

2. Acetum.

3. Conserv. Ex floribus.

Eccc

LXX.

LXX. Cannabis.

Est $\left\{ \begin{array}{l} \text{fativa} \\ \text{sylvestris.} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{foeminina} \\ \text{masculina} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{Ha usuales} \\ \text{promiscue,} \end{array} \right.$

Dicitur Kanna⁶is, Diosc. Cannabis, Brunf. Matth. Dod. Lon. Lob. Cast. Cam. Tab. Ger. major, Trag. fativa, Fuchf. Cord. in D. C. B. I. vulgo, Canapus, Germ. Hanff/zahmer Hanff.

Colitur in agris: Floret Junio.

OFFICIN. NAT.

Semen, raro Herba.

Vires. Semen calf. (aliis refrig.) siccaturque, semen genitale immittit (usu continuato) tussi opitulatur. Ictero subvenit: ac caput vaporibus replet.

Herba refrigerat & siccatur, ambustis convenit, aurium dolores (ab obstructione natos) sanat (succus instillatus.)

LXXI. Capparis.

Frutex est exoticus, ex quo flores antequam e gemmis erumpant decerpuntur, conditi que ad nos transportantur.

Nominatur Capparis, Trag. Matthiol. Cord. in D. Lon. Cast. Capp. 2. Tab. Capparis spinosa, Bellonii. Capparis retuso folio, Lob. Capp. rotundiore folio, Ger. Capparis spinosa fructu minore, folio rotundo, C. B. I. Germ. Capperin.

OFFICIN. NAT.

Cortex radice inprimis.

Vires. Calf. & sicc. est splenicus, acris, amarus, austeriusculus ideoque incidens, aperiens, extergens, subastringens. Pro-

dest in affectibus Arthriticis, hypochondriacis, & simil.

PRÆPAR.

Conditi flores.

1. Condiuntur & affundendo.

2. Sal aspergendo.

N. Nocere creduntur stomacho imbecilliori, Epatici contra & Lienis conferunt, obstructions eorum reserando.

1. $\circ\circ$ Compos. Vide Disp.

2. Trochisc. de Cappar. Vide Disp.

3. Extract. e corticibus Rad. Fit secundum Quercetan. cum ∇ flor. Genistæ vel simili P. R. cap. 26.

LXXII. Caprifolium.

Περικλύριον, Matrisylva, Volucrum majus, Lilium inter spinas. Waldwinde / Speckgilg / Geisblat / Zaungilg.

Est $\left\{ \begin{array}{l} \text{non perfo-} \\ \text{liatum} \\ \text{perfoliatum} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{utrumque promi-} \\ \text{scue officinale est.} \end{array} \right.$

1. Non perfoliatum vocatur Caprifolium, Brunf. Lon. Germanicum, Dod. Periclymenum, Trag. Fuchf. Cord. in D. Cam. Periclymenum non perfoliatum septentrionale, Lob. Periclymenum vulgare septentrionalium, Clus. hist. Periclymenum non perfoliatum Germanicum, C. B. I.

2. Perfoliatum dicitur Periclymenum, Matth. Cast. Periclymenum perfoliatum, Lob. Tab. Ger. Periclymenum vulgare alterum, Clus. hist. Periclymenum perfoliatum, C. B. 2.

Cre-

Crescit in dumetis, fruticibusque instar convolvuli adhærescit. Floret Majo ac Junio.

OFFICIN. NAT.

Flores.

Vires. *Calf. & sicc. diureticum validum ac spleneticum est. Usus præcip. in asthmate & tussi. Externè extergit ulcera sordida, sanat impetigines, aliasque cutis maculas abstergit.*

PRÆPAR.

▽. stillat. Ex floribus.

Vires. Confortat nervosum genus, auxiliatur asthmati, tussi, palpitationi cordis: faciliat ac accelerat partum, oris siccitatem emendat (in gargarismis.)

Succus ex foliis rarè extat, insignis tamen efficaciam est in vulneribus capitis ac cranii curandis.

LXXIII. Cardamomum & grana Paradysi.

Cardamomum
C.B.	1. Granum Paradysi.
	2. Majus officinarum.
	3. Medium.
	4. Minus in officinis simpliciter Cardamomum dicitur.
	5. Minimum.

Ex his officinis usualiora sunt Grana Paradysi, quæ officinis Cardamomi majoris nomine veniunt: tum cardamomum simpliciter ita dictum, quod officinarum Cardamomum minus audit.

Grana Paradysi inscribuntur Cardamomum maius, *Math. Lon. Cast.*

Gran. Parad. *Cord. in D. Milleguetta, Lob. Malaguetta, Garz. Cardamom. Arabum majus, Tab. German. Paradistörner.*

Cardamomum simpliciter dictum videatur, Cardamom. minus, *Math. Lon. Tab. Cord. in D. & histor. minus vulgare, Lob. Clus. in Garz. German. Cardamomlein.*

N. De Cardamomo veterum disputatur, utrum sub generibus his 5. contineatur. Sunt qui Cardamomum majus, veterum Cardamomum esse contendunt: alii contra dicunt, objicientes amaritudinem ac odorem gravem, quibus veterum Cardamomum celebre fuit, nostrum non item.

Eligitur utrumque quod est frangenti contumax, plenum, occlusum & caput odore tentans, gustu acre & subamarum.

Affertur utrumque in Europam Alexandriam Aegypti ac etiam ex India Orientalis Provinciis Malavar, Iava, & simil.

OFFICIN. NAT.

Fructus uterque Cardamomum scil. & grana Paradysi.

Vires. Utrumque calfac. & sicc. (majus gr. ij. minus iij.) partes principes recreat, attenuat, flatum discutit, coctionem juvat, proin conducibilis eorum usus est in affectibus capitis, ventriculi & inprimis uteri.

PRÆPAR.

1. Ol. Cardamomi.
2. Confectio.

Ecce 2

Car-

LXXIV. *Cardiaca.*

Cardiaca, Matth. Lob. Lon. Cast. Tab. Ger. Fuchs. Melissa sylv. Trag. Marrubium mas, Brunf. Marrubium Cardiaca dictū forte primum Theophrasti, C. B. 1. Germ. Herzzgespan.

Crescit juxta sepes & vias, locisque gaudet frigidis: floret Julio.

OFFICIN. NAT.

Folia.

Vires. Calf. 2. sicc. 3. attenuat, discutit, peculiariter medetur distensionī hypochondriorum & cardiae infantum (quem affectum cardiacum seu cardialgiam appellant,) ciet urinam & menses, pectus à pituita detergit, difficulter parientibus opitulatur.

PRÆPAR.

1. ▽. Ex herba quæ præcipue in usu est.

2. Unguentum Cardiacum. Vide 1. 2.

LXXV. *Carduus Benedictus.*

Dicitur Carduus Benedictus, Brunf. Trag. (cui & Acanthus Germanicus,) Matth. Lob. Cast. Tab. Cam. Ger. Attractylis hirsutior, Fuchs. Acanthium, Cord. in D. Lon. Cnicus sylv. alter Theophrasti, Cord. in D. Cam. Cnicus supinus, Cord. hist. Carduus benedictus & attractylis altera species, Dod. Cnicus sylvestris hirsutior, sive Carduus benedictus, C. B. (4. Cnici.) Germ. Cardobenedicten/ge-segnete Distel.

Crescit in hortis, floret Junio & Julio.

N. 1. Tempus sationi aptius est (crescente.

N. 2. Carduus benedictus si sub initium Junii collectus fuerit, vulnera recentia mirabiliter curat, sin alio tempore nunquam id præstabit.

OFFICIN. NAT.

Folia & Semen.

Vires. Herba Cardiacæ, alexipharmaca, ac sudorifica est ex usitatissimis, Calf. & sicc. 2. atten. aperit. disc. veneno ac putredini resistit, febres etiam inveteratas & quartanas curat. Laudatur à nonnullis peculiariter in Cephalæa clavo dicta, ut & in surditate. Extrinsecus rarioris est usus, adhibetur tamen nonnunquam ad gangrenam arcendam (in Epithem. vel cataplas.)

Semen vires easdem obtinet, sed usui non æquè crebrò adhibetur, commendatur imprimis ad Epar obstructum.

PRÆPAR.

1. Pulvis. Datur ad 3j.

2. ▽. Ex herb. integr.

3. Spir.. Ex herb. fermentata.

4. Succus. Ex herba expressus.

5. ☉. Ex Cinere.

6. ☉☉ Stillatit.

7. Conserv. Ex foliis seu summit.

8. Syrup. Ex succo.

9. Extract. Ex foliis c. ☿.

LXXVI. *Carduus Mariae.*

Carduus Mariæ, Trag. Fuchs. ico. Lon. Cast. Ger. Vulgaris, Cam. Carduus Lacteus, Matth. Spina alba hortensis, Fuchs. Carduus albus & Chamæleon;

leon, Brunf. Carduus Marianus, Cord. in D. Tab. Carduus Leucographus. Dod. Carduus albis maculis notatus vulgaris, C. B. 1. Silybum, Lob. Germ. Mariendistel/Gravendistel/Behedistel.

OFFICIN. NAT.

Semen inprimis, hinc Folia & nonnunquam Radix.

Vires. Pectoralis inprimis Carduus Mariae censetur. Calf. & sicc. 2. subastring. incidit, aperit: in ceteris emulatur carduum benedictum. Usus praecipue in pleuritide, Ictero ac hydropo.

Dosis seminis ad ʒj.

N. Semen in emulsionibus crebri est usus.

PRÆPAR.

▽. Ex herba tenella.

LXXVII. Carlina.

Χαμαιλέον λευκός, Apri radix, seu Eberwurk. Brunf. Carduus panis seu pacis, Ericio Cord. Chamæleon albus, Matth. Cord. in D. Cast. Carlina herbarior. Lob. Chamæleon albus Diosc. Lob. ico. Clus. hist. Carlina humilis (vel altera,) Dod. Carlina sessili flore, Cam. Carlina acaulos magno flore, C. B. 1. aliis Carolina, cardopati-um. Germ. weiß Eberwurk.

Crescit in locis montosis, v. g. in Alpibus Helvetiæ & alibi.

OFFICIN. NAT.

Radix collecta tempore verno.

Vires. Calfac. & sicc. 3. est alexipharmaca, sudorifera, diuretica, emmenagoga, tinea ventris necat.

Carthamus vide inter purgantia, LXXVIII. Carum.

Κάρϑον καρίον, Caros, Brunf. Trag. Careum, Fuchs. Carum, Cord. in D. Matth. Lob. Dod. Cast. Tab. Ger. Carui, Lon. Cuminum pratense, Carui officinarum, C. B. 1. German. Weißkümmel/ Beldkümmel/ Mattkümmel.

OFFICIN. NAT.

Semen.

Vires. Calfac. & sicc. 3. discut. atten. Stomachicum est ac diureticum, lactis abundantiam prabet, Hinc usus ejus insignis in colica, vertigine, &c. cum interne tum externe applicatum.

PRÆPAR.

1. Confectum Semen.
2. Conditio Radix, sed raro.
3. ▽. stillat. Ex planta integr.
4. Ol. Ex semine sicco l. a. destillatum.

LXXIX. Cariophyllus hortensis.

Videatur Cariophyllus, Lob. Tab. Ger. Cast. Matth. Cam. Lon. Caryophylla, Trag. Vetonica, Dod. Betonica altilis coronaria, Tunica, Fuchs. Nägelblümlein/ Gräßblümlein.

[Hortensis, colitur in hortis vario-rior, color. & discrepantis plenitudinis.

[Sylvestris, qui rarius.

Florescit Junio atque in multam æstatem.

OFFICIN. NAT.

Flores potissimum rubri,

Eccc 3

Vires

Vires. Moderate calf. & sicc. Cephalici sunt ac cordiales. Usus præcip. in vertigine, Apoplexia, Epilepsia aliisque capitis & nervorum affectibus. In syncope ac palpitatione cordis: fugant lumbricos, alleviant partum: Extrinsecus adhibentur in vulneribus capitis: extrahunt ossa cranii fissa; leniunt Cephalalgiam & odontalgiam.

PRÆPAR.

1. *Succus inspissatus Essentia dictus.*
 R. flor. rubr. (cum primum gemmæ explicari incipiunt) resectisque albidis illis partibus conquassa irrorando, exprime, clarifica ac coagula lentissime.

N. Calore nimio perdit vires, nimia agitatione cum spatula amittit colorem.

Dosis a ʒß ad ʒß.

2. *Conserva. ex floribus.*

3. *∇. stillat. Ex flor. cum herba lenissimo MB calore.*

Suntque { Caryophylli dicti, qui discussi sunt antequam maturuerunt, unde & minores esse solent. Germ. Nelcken.
 Anthophylli, Mutternelcken/ qui maturitatem assecuti sunt: unde & majores existunt.

Delectus: Eligendi sunt suave fragrantés, oleosam quandam humiditatem premendo exhibentes.

Vires. Cardiacum, Cephalicum ac Stomachicum insigne exhibent, calf. & sicc.

3. *discut. Hinc profunt in Lypothymia, Odontalgia, Cruditate ventriculi, vertigine; arcant quoque morbos malignos, uterinos, &c.*

PRÆPAR.

1. *Confect. Fit l. a.*

N. *Ophthalmica insignis est, &c.*

4. *Syrupus. Ex infusione florum.*

5. *✠. Ex infusione florum. Vide lib. 2.*

LXXX. *Caryophylli Aromatici.*

Charunfel Arabibus. Caryophylli. Matth. Tab. Caryophyllus, Cord. hist. Cast. Calafur Arabibus & plerisque Indis Caryophylli, Lob. Caryophyllus florens & Caryophylli veri, Ger. Caryophyllus aromaticus fructu oblongo, C. B. 1. Anthophylli dicuntur reliqui majores, Lob. Lon. Tab. Ger. Caryophylli maturi seu majores, Cord. hist. Caryophylli mares, Avicenna.

Fructus seu si majoris flos est aromaticus exoticus, Solis radiis induratus & nigrefactus.

2. *∇. Aut ex aromatibus reli-*

3. *Oleum* } quis eliciuntur vide l. 2. vel l. 4. in Cinamomo.

N. 1. *Caryophylli multum olei fundunt.*

Vires. Oleum hoc denti cavo inditum odontalgiam mirifice lenit.

4. *Extractum. Fit ex caryophyllis cum aq. stillat. & V l. a.*

5. *⊖. Ex remanentiis incineratis elixiviat.*

5. *Balsamus*. Fit l. a. ex ol. Nucistæ depurato ac ol. caryophyll. tingiturque pulvere caryophyllor.

7. *Species diacaryophyllor*. Vide Dispensator.

LXXXI. *Caryophyllata*.

Caryophyllata, Brunf. Trag. Lon. Matth. Cast. Tab. Ger. Vulgaris, Lob. Cam. Clus. hist. *Caryophyllata hortensis*, Fuchs. *Herba benedicta*, Brunf. 4. *Caryophyllata vulgaris*, C. B. 1. alias *Sanamunda*. *Herba benedicta*. German. *Benedictwurz* / *Benedictkraut*.

Crescit locis incultis pinguibus juxta sepes.

OFFICIN. NAT.

Radix collecta mense Martio, quæ odoris fragrantis est (23. Martii circiter,) raro *Folia*.

Vires. *Calfac.* & *sicc. 2.* *subastring.* *robor.* *discut.* *cephalica ac cardiaca est.* *Usus præcipui interne in catarrhis excandis, sanguine coagulato resolvendo.*

Castia aromatica seu lignea, vide *Cinamomum*.

Castia nigra seu fistula, vide inter purgantia.

LXXXII. *Castanea*.

Κάστανον, *Castanea*, Brunf. Trag. Fuchs. Dod. Lac. Lon. Lob. Tab. Ger. *Castaneæ minores*, Matth. *Castaneæ sylvestres*, Cord. in D. Cast. *Castanea sylvestris* quæ peculiariter *castanea*, C. B. 1. Germ. *Kastanien*.

Castaneæ etsi omnium glandium

sint præstantissimæ, teste Gal. attamen præter *membranam rubram cortici ac carni intercedentem nihil officinis exhibent.*

Vires. *Membrana sistit valenter immodicos alvi fluores & sanguinis rejections (in vino austero sumpta.)* Quin etiam cum pari pondere ramentor. eboris, albæ foeminar. profluvia cohibet.

Dosis ʒij. Matthiol.

LXXXIII. *Centaurium minus*.

[*Minus*. De quo hic.

Centaur. Majus. Est Rhaponticum vulgare. Vide suo loco.

Dicitur *Centaurium*, Trag. Matth. Fuchs. Dod. Lac. Lon. Lob. Cam. Cast. Tab. *Centaurium parvum*, Lob. Ger. *Centauria*, Brunf. Cæs. minor, Brunf. *Centaurium minus*, C. B. 1. alias *febrifuga, fel terræ*. German. *Tausentguldentrout* / *Erdgall*.

Nascitur solo arido & pratis sabulosis; floret Julio & Augusto.

OFFICIN. NAT.

Planta foliis ac floribus referta vel *summitates* foræ.

Vires. *Spleneticum est & Epaticum.* *Calf.* & *secat*, *amarum est citra mordacitatem*, unde & leniter *astringens*, *extergens*, *aperiens*, *vulnerarium*: biliosos & pituitosos humores quam lenissime per alvum educit, serum per poros discutit. Hinc utile in febribus (unde & nomen habet. *lotero*, *menstruis suppressis*,

Scor-

Scorbuto, Arthritide, lumbricis, & specificè in morsu canis rabidi.

N. Tanta estimationis est ut vix vinum medicatum seu absynthites vulgus paret, cujus partem non constituat.

PRÆPAR.

1. ▽. Ex integra planta.

2. Extract, i. e. succus inspissatus ex herbis ac floribus conquassatis atque cum ▽ maceratis.

Dosis ad ʒj.

3. ⊖. Ex Cinere.

Centumnodia, vide Polygonon.

LXXXIV. Cēpa. Cepe.

Κρόμμυον. Arab. Bassal. Cepe, Trag. Fuchs. Matth. Cord. in D. Cast. Capitata, Matth. Cēpa rotunda, Dod. Cēpa sativa, Matth. Cēpa alba & rubra, Lon. Tab. Cēpa vulgaris, C.B.I. German. Zwibel/ Zwißel.

Cēparum etsi variæ dentur species, differentes pro diverso colore florum & radicum, tūm pro diversa radicum figura, rotunda, oblonga, sessili, &c. attamen conveniunt facultatibus adeoque promiscue usurpantur, acriores tamen sunt oblongæ.

Coluntur in hortis, soloque gaudent opimo: florent Junio & Julio.

OFFICIN. NAT.

Radix sola,

Vires. Cals. & sicc. ad gr. iij. aper. incidunt, abstergunt, partium sunt crassarum, adeoque flatulenta. Usus præcipui in tartaro pulmonum incidendo & ex-

pellendo (cum melle coctæ & esitæ) in urina & menstruis ciendis, in lumbricis fugandis (in infusione.) Extrinsecus maturant & rumpunt apostemata (coctæ & impositæ) etiam maligna in peste (impletæ Theriaca vel Mithridatio & coctæ.) Urinam proritant (tostæ in axungia & impositæ. N. idem facit membranula cui libet carneæ particula intercedens, glandi scilicet impositæ.) Pernioni conferunt (cum adipe coctæ & impositæ) menses & hæmorrhoides proliciunt (subduæ) ambustis medentur (crudæ cum sale subactæ ac statim impositæ.)

N. Sunt qui contagioso aëre in conclavibus suspendunt usque contagium colligi adeoque conclave purgatum iri autumant.

LXXXV. Cērasa.

Cērasorum varia præducuntur genera, tam secundum colorem, quam secundum saporem differentia. Veruntamen in usum pharmaceuticum duo potissimum accersuntur, subacida rubra scil. (Amarenæ) & dulcia nigra.

Cērasa apud omnes ferè authores nomen suum retinent & dicuntur cērasa. Germ. Kirschen.

OFFICIN. NAT.

Cērasa utriusque generis siccata, Nuclei & Gummi,

Vires. Acida refrigerant, siccant, astring. Cor ac Stomachum roborant. Hinc utilia in febrili siti ac aestu mitigando, &c. Fernel. decoctum cērasorum in hypochondriaco

driaco affectu summè commendat. Dulcia temperata sunt ad humiditatem inclinantia, cephalica, unde & in morbis capitis Apoplexia, Epilepsia, Paralyti, &c. peculiariter proficua censentur.

Nuclei calculum comminuunt, adhibenturque contusi in frontalibus, unguentovè refrigeranti commixti, ad dolores febriles capitis demulcendos faciunt.

Gummi celebratur vi lithontriptica.

PRÆPAR.

1. *Condita*. Condiuntur acida cum saccharo. Vide supra.

2. *Succus sive Rob.* Ex acidulis fit, expressione scil. & inspissatione.

3. *Syrup.* Ex succo acidor. & saccharo $\frac{1}{2}$.

4. ∇ . *stillat.* Ex dulcibus nigricantibus.

5. $\sim$. Ex dulcibus nigris fermentatis. Dicitur & Q.E. Vide de Spirit.

6. ∇ *Diuretica*. Ex nucleis utrorumque.

7. *Tinctura ac Extractum*. Ex nigris fit cum $\vee$ vel ∇ propria l. a. Querc. Phar. Rest.

8. *Diamare-*
natum { *simplex.* R. pulp. ceras.
 { vinos. (per cribrum)
 { lb. iij. sacch. lbij.
 { *compos.* fit ex simplici ac
 { aromatibus.

9. *Oleum*. Ex nucleis exprimi potest.

LXXXVI. *Cerifolium*.

$\chi\alpha\rho\epsilon\phi\upsilon\lambda\lambda\omicron\nu$. Chærefolium, Brunfels. Dod. sativum, Trag. Cerifolium,

Matth. Cast. vulgare, Ger. Lon. Lob. Cam. Tab. Gingidium, Fuchs. Chærophyl-
llum sativum, C.B. 1. alias Cerifolium. Germ. Kerbel.

{ sativum. Hoc officinale, & jam non
Est { minatum.

{ sylvestre. Hoc minus usuale.

Crescit in hortis, floret Majo.

OFFICIN. NAT.

Folia & Semen.

Vires. Calfac. & sicc. discutit, est partium tenuium, diureticum, Emmenagogon ac lithontripticum, sanguinem coagulatum resolvit, somnum suaviter inducit. Extrinsecus usus insignis est in dolore colico, in urina retenta (imposit. in cataplas.)

PRÆPAR.

1. ∇ . *stillat.* Ex integra planta.

2. $\ominus$. Ex cinere.

Ceterach, vide Scolopendrium.

LXXXVII. *Chamædrys*.

Trixago, Trissago Quercula Calamandrina, Gamanderlein / klein Balthengel / species dantur variae ex quibus officinalis præ reliquis chamædryis minor repens, C.B. 3. Chamæpytis, Brunf. chamædryis, Cord. hist. Tab. chamædryis vera, Trag. Cord. in D. vera mas, Fuchs. cham. vulgaris mas, Lon. chamædryis major, Lob. ico. minor, Ger. chamæd. minor repens, Dod. chamæd. major vel 2. Clus.

Colitur in hortis, solo gaudens aspero, floret Junio ac Julio.

OFFICIN. NAT.

Folia ac Flores.

Ffff

Vires,

Vires. Calfac. & sicc. ad gr. 2. Est sple-
netica ac Epatica, saporis amari, incid.
atten. aperit potenter urinam ac sudo-
rem movet. Hinc confert in febris,
Scorbuto, sanguine coagulato, Hydrope
incipiente, mensibus obstructis ac inpri-
mis in arthritide. Extrinsecus in ulce-
ribus serpentibus, in dolore hamorrhoi-
dum, in scabie ac pruritu, in catarrhis
exuccandis.

PRÆPAR.

1. ▽ Ex integra planta foliis scil.
& floribus.

2. Conserva. Ex floribus.

N. Est & chamædrys frutescens quam
Teucrium vocant, hæc iisdem pollet viri-
bus. Et præter hanc est chamædrys vul-
garis, juxta sepes nascens, quæ veræ sub-
stitui potest.

LXXVIII. Chamæpitys.

Ajuga, Abiga, Arthetica, Arthri-
tica, iva arthetica. Schlafsträutlein/
je länger je lieber / pidigrin. Arab.

Ex generibus variis chamæpytios
officinalis præ reliquis est lutea vul-
garis, C. B. 3.

Quæ dicitur chamæpitys 3. Trag.
Fuchf. 2. Lon. chamæpitys 1. Matth.
Dod. Cord. hist. vera, Cord. in D. chamæ-
pitys major, Tab. mas, Ger. Ajuga si-
ve chamæpitys mas Dioscoridis, Lob.
Ajuga, Cast. Ajuga luteo flore, Clus.
histor.

Crescit in agris sabulosis, floret
Julio & Augusto, præcipue autem in
hortis colitur,

OFFICIN. NAT.

Folia cum floribus seu herba tota.

Vires. Nervosum genus roborat,
calf 2. sicc. 3. incid. aper. diuretica est &
emmenagoga, confert in arthriticis do-
loribus.

PRÆPAR.

1. ▽ Ex herba integra.

2. Pilula de iva arthritica.

LXXXIX. Chamomilla.

Χαμαίμηλον ἄνθευς, Leucanthem-
um Dioscor. camomilla, chamo-
milla, Chamillen.

[vulgaris. Hæc usitatissima.

[Romana seu nobilis odorata.

Est { Hæc iidem usualis.

[foetida. Hæc minus officinalis.

[Inodorata. Iidem minus usualis.

Vulgaris insignitur chamomilla
3. & vulgaris. Trag. Lon. chameme-
lum (parthenii 3. species,) Brunf.
Cast. Tab. Ger. chamæmelum Leucan-
themum, Fuchf. chamæm. sylv. Dod.
arvense, Cam. Anthemis, Cord. in D.
Matth. Anthemis vulgatio, sive
chamæmilla, Lob. chamæmelum vul-
gare, Leucanthemum Dioscoridis,
C. B. 1.

Romana dicitur, Parthenium &
nobilis chamomilla, Trag. Lon. Leu-
canthemum odoratum, Dod. Anthe-
mis seu Leucanthemis odorata, Lob.
chamæm. odorat Cam. Romanum,
Tab. Ger. chamemel. nobile seu odo-
ratius, C. B. 2.

Vulgaris nascitur passim, in arvis
aliis-

aliisque locis arenosis. Romana colitur in viridariis. Foetida invenitur itidem passim.

OFFICIN. NAT.

Flores seu tota herba tam vulgaris, quam Romana.

Vires. Calf. & sicc. 1. diger. laxat. mollit, mitigat dolorem, menses & urinam ciet. Eapropter usus insignis est in dolore colico & hinc pedissequa paresi. Extrinsecus usitatissimus ejus usus est in pargoricis, emollientibus, maturantibus, cataplasmatibus, clysteribus, &c.)

PRÆPAR.

1. ▽. Ex vulgari.
2. ▽. Ex Romana.
3. Ol. stillat. Ex vulgari.
4. Ol. stillat. Ex Roman.
5. Ol. infus. Ex vulgari seu cum floribus ac oleo communi.
6. ⊖. Ex cinere.

XC. *Chelidonium majus.*

Χελιδόνιον μέγα, Chelidonia, Brunfels. chelidonium majus, Trag. Matth. Fuchs. Cord. hist. Dod. Lob. Cast. Tab. Ger. vulgare, Clus. hist. chelidonium majus vulgare, C. B. 1. alias. Hirundinaria. Germ. Schwalbenwurz / Schellwurz / Goldwurz.

Crescit passim juxta sepes, adherescitque muris: floret primo statim vere & per multam æstatem.

OFFICIN. NAT.

Folia c. floribus, Radix.

Vires. Calfac. & sicc. 3. valide absterg. atten. saporis est acris & amaribilem per

alvum & urinam educit, visum acuit. Hinc conducit in Ictero, obstructione Lienis & Epatis, Ureterum. Radix alexipharmaca statuitur. Extrinsecus oculorum imbecillitati, ulceribus cæterisque affectibus medetur. (Cujus rei gratia sunt qui succum luteum ex rupto caule manantem oculis indunt.)

N. Sunt qui ad Icterus sanandum plantis pedum supponunt.

PRÆPAR.

1. Succus inspissatus.
2. ▽. Ex herba cum floribus.
3. ⊖. Ex cinere.

XCI. *Chelidonium minus.*

Χελιδόνιον μικρόν, Ficaria & scrophularia minor vel 2. Brunf. chelidonium minus, Trag. Matth. Fuchs. Dod. Cord. in D. Lon. Lob. Cast. Tab. Ger. chelidonia rotundifolia minor, C. B. 2. Arabib. memiten, Seigwarzenwurz / Klein Schellkraut.

Crescit locis humidis & palustribus. Floret Martio.

OFFICIN. NAT.

Radix & Folia.

Vires. Refrig. & humect. spleneticus est. Usus præcipui, in Ictero, Scorbuto, hemorrhoidum fluore. Extrinsecus specificè mariscas seu ficus ani curat, dentiumque putredini maximopere subvenit.

PRÆPAR.

▽. stillat. Ex herba tota.

XCII. *Chermes.*

Kermes, coccum infectarium, Matth.

Ffff 2

Matth. coccus infectoria, *Cord. in D.* *Cast. Tab.* Granum & coccus baphica
Dioscor. granum tinctorium, *Lon.*
 alias Scarlatum. Fructus est famosif-
 simi fruticis, qui inscribitur Ilex in
 quo coccus baphica *Bellon.* Ilex coc-
 cigera, *Clus. hist. Ger.* minor coccige-
 ra, *Dod.* Ilex coccifera, *Cam.* Ilex acu-
 leata cocciglandifera, *C. B. 4. Ger.*
 Scharlachbeer.

Nascitur in Creta, teste *Bellon. l.*
1. obs. c. 17. uti & multis Hispaniæ lo-
 cis, in Narbonensi etiam Gallia &
 Provincia, &c.

Delect. Eligenda sunt grana rubi-
 cundo-nigra, integra, vermiculum
 in se continentia.

Vires. Cardiacæ sunt grana calf. &
 sicc. adstring. vapores tetros discutiunt,
 spiritus vitales reficiunt, parturientibus

subveniunt, vulneratis nervis medentur,
 morbillos erumpere faciunt.

PRÆPAR.

1. Confectio Alkermes. Vide Disp.

2. Extractum seu Essentia. Fit è fru-
 ctibus contusis cum ∇ vel ∇ Rosar.
 quæ acidula reddita sit guttulis ali-
 quot. spir. $\oplus$ aut $\oplus$ ris Quercet.

N. Scarlatus pannus, granis hisce,
 (quibus tinctus est) admodum celebris
 est, adhibeturque non modo ad morbillos
 proliciendos. (Patientes in eum involven-
 do,) sed & ad cor roborandum (Epithe-
 mata eo suscepta cordis regioni imponen-
 do,) ut & ad bubones venereos curandos
 (pannum iis imponendo.) Quin & filo se-
 riceo hujus coloris ad arcendum Erysi-
 pelas locum affectum circumligare vulgo
 usitatissimum est.

XCIII. Cheyri, Keyri, Leucojum.

Classes Leu-
 cojorum C. { 1. Incanum, (folio incano)
 B. sunt 4. ex- | hortense,
 hibetque | 2. Incanum maritimum,
 | 3. Luteum folio hirsuto,
 | 4. Luteum folio viridi,

singula sunt diversorum generum.

Ex his placet officinis luteum vul-
 gare, *C. B. 5.* inter Leucoja folio viri-
 di, quod est Leucojum, *Brunf. Cord. in*
D. Leucojorum aureum, *Matth.*
 Leucojum Luteum, *Fuch. ico. Dod.*
Lob. Cast. Cam. Leuc. fativum luteum,
Clus. Keiri vel Cheiri, *Lon.* Viola lu-
 tea, *Trag. Fuch. Ger.* Viola petræa lu-
 tea, *Tab. Germ.* gelbe Violten/Regel-
 peilen.

Crescit nobis in hortis, raroque
 sponte provenit: floret Aprili, Majo
 & ultra.

OFFICIN. NAT.

Flores, seu herba cum floribus, &
 raro Semen.

Vires. Cordiales sunt, calf. & sicc. 2.
 attenuant discut. partium sunt tenuium
 extergent, cordiales ac nervini sunt, do-
 lores mitigant, menses cient, secundinam
 proritant.

PRÆ-

cichorium sativ. C. B. 1. Sylvestre dicitur solsequium, Brunf. cichorea, Trag. Sylvestris, Matth. Seris sylv. Lob. Seris picris, Lob. 100. cichorium sylvestre, Dod. Cast. agreste, Lon. Intybum agreste, Cord. Sylvestre, Fuchs. Cord. hist. cichorium, Tab. Hieracium latifolium, Ger. 100. cichorium sylv. sive officinar, C. B. 2, Seris $\pi\iota\chi\rho\iota\varsigma$ Dioscoridi.

OFFICIN. NAT.

Flores, Folia (sylvestris potissimum)
Radix (sativi.)

Vires. Epaticum est nobilissimum frig. & sicc. 2. (aliis calidum videtur ob amarorem) aperit, diureticum est, attenuat, extergit. Usus precipue in Epatis obstructione & febribus.

N. Collectum in sua exaltatione (die festo Nativitat. Mariae,) hemorrhagias sistit.

PRÆPAR.

1. Conserva. Ex floribus.
2. Condit. Radix cum saccharo.
3. Syrup. simpl. Ex succo & sacchar. Vide Dispens.
4. Compos. (Cordi.) Vide Dispens. Norib.
5. de cichor. cum Rhab. Florent. Vide Disp.
6. ∇ . Ex foliis & floribus.
7. ∇ . ophthalmica. $\mathfrak{z}$. Flores cæruleos (collectos $\odot$ in principio Ω collocato.) q. v. inde vitro orificii angusti, obtura optime & massæ panis circumvolutum committe Cli-

bano ut pinsatur cum pane: hinc exprime ac destilla in MB.

Vires. Convenit omnibus affectibus oculor. albugini, nubecula, ungui, suffusioni, caligini, &c. Inungitur palpebra mane & vespere. Harum. in Pract. Poppius in Herbar.

8. Θ . Ex planta incinerata.

XCVII. Cicuta.

$\kappa\acute{\omega}\nu\epsilon\iota\omicron\nu$, Wüsterich / Schierling.

Ex Generibus cicutarum infertur in Officinas, cicuta major, C. B. 1. que Cicuta, Trag. Matth. Fuchs. Dod. Lob. Lon. Cast. Tab. Ger. Cicuta major, Cord. hist. Cam. Vera Gesn. hist. Cicutaria vulgaris, Clus. hist.

Nascitur passim in pratis, locis incultis & umbrosis: floret Junio & Julio,

OFFICIN. NAT.

Folia & Radix, sed raro.

Vires. Quamvis summe frigida censeatur atque inter venenata referatur à Dioscoride, Nihilominus tamen frequens ejus usus modernis est in tumore ac inflammatione lienis, cui succus Emplastro splenico incoctus extrinsecus adhibetur: hinc in inflammationibus aliis, quinimo adhibetur quoque nonnunquam in collyriis.

Sunt qui radicem fodere monent tempore Θ h & $\odot$.

PRÆPAR.

Emplastr. de Cicuta splenetica. Vide lib. 2.

Cina, vide Santonicum.

XCVIII.

XCVIII. Cinamomum.

Cortices sunt arboris cujusdam exoticæ, ejusdem nominis. German. Zimmetrinde / Canel.

N. De Cassia & Cinamomo officinar. quod & Canella dicitur, contraverse occurrunt opiniones. Sunt etiam qui inter se confundunt & pro uno & eodem utrumque habent Cortice, solisque nominibus differre, non re ipsa: alii ex sola loci varietate ea distinguunt non ex diversa specie arboris: alii ex una eademque numero arbore utrumque desumi volunt, cujus corticem exteriorē & crassiorem appellant cassiam ligneam seu odoratam: interiorē & tenuiorem Cinamomum. Alii diversæ speciei arborum cortices faciunt inter quos tamen maxima similitudo intercedat, adeo ut Cassia arbor in Cinamomi arborem transplantari facile queat: Hæc opinio Galeni. Recentiores prima ut plurimum subscribunt opinioni, Cinamomumque officinarū vulgo canella dictum, legitimam antiquorum cassiam dicunt. Et in compositionibus Græcorum Xylocasiam, i. e. cassiam ligneam seu odoratam postulantibus, canellam nostram esse adhibendam. Si qua tamen distinguere libet crassiorem cassiam appellare licet; tenuiorem Cinamomum differentia suborta à differente loco natali arborum.

Videantur supra hac re Garzias ab H. l. 1. arom. hist. c. 15. Joh. Manard. lib. 8. Epist. 1. Matthiol. in Dioscor. Caspar. Bauhinus Theatr. Botan. lib. 11. f. 3. & sim.

Frequentes sunt hæ arbores in Zci-

lan Cinamomumque præbent præstantissimum, ignobilius econtra Cinam. præbent arbores in Provincia Malavar. & in Jaba seu Java.

N. Roseum sive ex cinereo vinosum colorem contrahit Cinamomum, ex solis calore, cui cortex detractus exponitur: non probe idem paratus, candicans sive cinerei coloris fit, nimis vero ardoribus solis combustus niger.

Delectus probatur subrubrum odoris fragrantissimi, saporis subastringentis & acris.

Vires. Calf. & siccat, aperit, discutit, menses & partum accelerat, omnia viscera spiritusque singulos recreat, concoctiones juvat. Hinc usus ejus frequentissimus est in virium imbecillitate, lypothimia, capitis ventriculi & vteri affectibus frigidioribus.

PRÆPAR.

1. Confect.

2. ▽. Cinamom. Fit l. c. ut ex aliis aromatibus. Vide l. 2. vel uti in distillatione olei.

3. Tinctura seu Extract. cum ♀ sato.

4. Elixir Cinam. Fit ex Tinctura cinamomi, additis & croci & santali citrini Tincturis.

4. ∞ Elicitur una cum ▽ beneficio distillationis, l. 2. lb. j. dat ʒij. vel ʒiij.

Nota de menstruo: Alii adhibent solum vinum, alii vinum cum ▽ nustum: quibus quoque ♀ aut ⊖ commune insuper admiscant,

6. Sal

6. *Sal.* Ex fecibus incineratis elixi-
viatur.

7. *Balsamus.* Ex ol. Cinam. ol. Nu-
cist. depurato. Tingitur bolo orien-
tali vel pulvere Cinamomi.

8. *Syrup.* Vide Dispens. Norib.

9. *Magisterium.* Extrahitur cum
∇ opt. ac præcipitatur cum ∇ fon-
tan. vel cum ∇ Cinam. primum stil-
lanti.

10. *Spec. Diacinam.* Vide Dispens.

XCIX. Citrus.

Malus Citria, Medica, Assyria. Ar-
bor est exotica per totum annum vi-
rens fructumque tenellum cum ma-
turefcente simul ferens.

Videatur Citrum, *Brunf.* Citria,
Trag. Citrus, *Tab. Cord. hist.* Malus Me-
dica, *Matth. Cord. hist.* Dod. Lob. Ma-
lus citria, *Gesn. hort. Lon. Cast. Clus. hist.*
Cam. Citria & mala Medica, *Bellon.*
Malus Medica, *C. B.* 1. Citronbaum.

Dicitur Medica & Assyria quia
apud Medos & Assyrios & in primis
apud Persas frequens est. Hinc in Ita-
liam translata fuit, postea & in Hi-
spaniam in usum devenit, ut nemo-
ra & campos occuparit hodie. Coli-
tur & apud nos in hortis.

OFFICIN. NAT.

Fructus seu *Poma Citria*, (seu ci-
trea) *Cortices* & *Semen*, raro *Flores*.
Fructus variant magnitudine: quæ-
dam sunt majora instar melo-pepo-
num: alia minora & vulgaria: alia
Limonum magnitudine. Sic alia præ-

longa sunt, alia rotundiora: in offici-
nis usitatoria sunt minora utpote
que carnosiora, tum quoque majora.

Vires. Citrium malum (cum cortice
ac carne) alexipharmacum putatur cu-
juslibet veneni, resistit putredini morbis-
que malignis, lumbricos fugat, diaphore-
ticum est. *Cortex calf.* 1. *sicc.* 2. (aliis ca-
lef. & sicc. 3.)

Caro: seu pulpa refriger. & humect.
& hinc succus expressus.

Semen: calf. & sicc 2. attenuat, di-
gerit, abstergit, lumbricos fugat.

PRÆPAR.

1. *Condit.* 1. *Poma* maxima condi-
untur nondum satis matura cum
cortice ac carne incisa, nucleis ex-
emptis, dicuntur nostratibus Citro-
nat.

N. Eodem modo condiuntur & mino-
ra, integra vel in taleolas dissecta.

2. *Cortices.* Condiuntur
post mitigationem amaroris, cum
sacc.

3. *Flores cond.*

2. *Conserv.* 1. ex floribus.

2. *Ex medulla*, remotis
scil. corticibus ac semine succoque
expresso.

3. *Confect.* cortic.

N. *Majores cortices conditi dicuntur.*
Citrinat. confect.

4. ∇. Ex corticibus.

5. ∘ ∘ itidem cum ∇ ex corticibus
extillat.

N. *Potest & exprimi oleum ex semi-
ne, sed minus id usitatum.*

6. *Suc-*

6. *Succus*. Ex carne exprimitur & reservatur pro usu, diciturque nonnullis Vinum citri, præcipue si cum tantillo sacchari sit fermentatus.

7. *Syr. acetositis citri*. Ex succo & saccharo.

Syr. citri simpl. Ex cortic. Vide Dispensat.

Compos. Vide Disp.

8. *Morsuli citri*. } Vide suis

Citrilaxativ. } locis.

9. *Balsamus*. Ex ol. stillat. & ol. Muschato.

10. *Electuarium de Citro solutivum*.

C. Citrullus.

Citrullus, Anguria, Angurien. Species Cucumeris est, fructu rotundo reliquarum cucumeris specierum fructus magnitudine exuperans.

Dicitur Citrullus, *Trag. Lon. Tab. officinar. Lob. Ger. Anguria, Matth. Dod. Cast. Cam. Cucumer vel cucumis citrullus, Fuchs. Anguria citrullus dicta, C. B. 1.*

N. Variat Corticis colore, qui aliis viridis seu herbaceus, aliis candidus maculis aspersus: Caro aliis rubens & dulcis, aliis candida: Semina colore nigro, rubro, fulvo.

OFFICIN. NAT.

Officinis tantum Semen in usu est, idque adhibetur vel cum vel sine cortice.

Vires. Est ex 4. sem. frig. maj. Refrig. itaque & hum. ad gr. 2. est Diureticum, aperiens, acrimoniam obtundens. Insuper præcipue Renibus ac vesica abstergendis, bilis ac sanguinis aestui compefcendo.

CI. Cochlearia.

Cochlearia *Edffelftraut* { folio subrotundo, cochlearia Batavica, quæ
usualis.

{ folio sinuato Britannica, *Lob. hæc nobis inusitata.*

Vocatur Cochlearia, *Dod. Cam. Ep. Matth. Tab.* Cochlearia Batava, *Lob.* Cochlearia fol. subrotundo, *C. B. 1.*

Crescit apud nos in hortis loca amans palustria rigua & umbrosa: floret April. Majo. Videlicet anno secundo à satione.

OFFICIN. NAT.

Folia, quæ recentiora adhibere præstat quam ficcata, quippe Sal volatile quo potissimum efficacia sunt arefcendo evanescit.

Vires. *Calx. & succ. 2, ad 3. aper. est*

splenetica, ac diaphoretica, fixos ac crudos humores spirituales ac volatiles reddens. Hinc utilis in hypochondriacis morbis, Tartareis primæ regionis ac præcipue in Scorbuto, in cuius medicatione celeberrimâ audit, adhibeturque intus & extus in gargarismis, balneis, &c.

PRÆPAR.

1. *Conserv.* Ex fol.
2. ∇ *stillat.* Ex fol. recent.
3. *Syrup.* Ex succo & saccharo.
4. $\ominus$ *volatile.* Ex succo.
5. *Spiritus* è foliis fermentatis.

Gggg

CII,

CII. *Lignum Colubrinum.*

Lignum serpentarium, Clematis Indica, C.B. 2. Ligni colubrini alterum genus Garziæ, Trag. & Clus. Lignum colubrinum, Tab. German. Griesholz.

Advehitur ex Insula Zeilan. Eligendum amarum, non cariosum, grave.

Vires. Calidum est ac siccum (ut amaror arguit) abstergit, moribus serpentum aliisque venenis medetur: bilem ac mucilaginem per alvum (nonnunquam etiam per vomitum educit) unde usus precip. est in febris intermitentibus, tertiana ac quartana: Lumbricos necat ac fugat. Extrinsecus maculas cutis abstergit.

P R A P A R.

Extractum, cum ∇ Centaurei vel simili factum.

Dosis ad ʒj.

CIII. *Contrayerva.*

Contrayerva, radix yerva, radix contrayerva, radix bezoartica, alexipharmaca, radix contra venena, rad. venenis adversans. Monard. Giffert.

Est radix Iridis vel Cyperi radicibus non absimilis, quæ annis abhinc aliquot Provincia Peruana charcas apportari cepit.

N. Bauhinus facit speciem Cyperi, vocatque Cyperum longum, odorum Peruanum. No 2.

Eligatur densa non cariosa, quæ

aromaticum quiddam sapiat cum acrimonia conjunctum.

Vires. Calida est 2. alexipharmaca & sudorifera, præstantissimumque remedium adversus omne venenum, cujuscunque sit generis (excepto ʒ) vomitione id rejiciens, aut per sudores evacuans. Sed & amatoria pocula ex pulvere hausto, educi ferunt. Ventrīs etiam animalia pel- lit. Quin & in peste felix ejus usus com- pertus est.

Dosis ʒj.

CIV. *Consolida.*

1. Consolida seu conf. major. Vid. Symphytum.

2. Consolida media. Hec bujus loci.

3. Consolida minor. Vide bellis hor- tensis.

4. Consolida Regalis. Vide Calca- trippa.

5. Consolida aurea & farracenica. Vide Virga aurea. Guldengün- sel.

Est { flore cæruleo. Hec usualior.

{ flore purpureo. Hec rari usus.

Dicitur Consolida media, Brun- self. Matth. Fuchs. Tab. Cast. Consoli- da media prima, Tab. prunella cæru- lea, Trag. Bugula, Dod. Clus. hist. Ger. Bugula & prunella quibusdam, Lob. Syn. phytum medium, Lon. Conso- lida media pratensis cærulea seu N. 1. C. B.

Crescit locis Campestribus; flores Major.

OFFICIN. NAT.

Herba.

Vires.

Vires. *Utraque vulneraria est, tam intrinsecus, quam extrinsecus adhibita: confert & ictero. Epatis obstructioni, urine retentioni, herniis, &c. Brevibus: ut ea cum Prunella & figura ferè convenit; ita & viribus.*

CV. Corallina.

Βρύον θαλάσσιον, Dioscor. Muscus marinus, Matth. Cord. in D. Cast. Tab. Corallina, Lob. Lon. Muscus maritimus sen corallina officinarum, C. B. Germ. Meermoos/ Corallenmoos.

Inheret scopulis & piscium testis corallisque eo sane modo, quo muscus arboribus innascitur, optimaque est, quæ à coralliis detrahitur.

Eligatur colore, cum sicca est, subrubesciente, falso sapore, odore concharum marinarum simili.

Vires. *Refrig. & sicc. astringit in-crassat, vi lumbricos necandi & expellendi celeberrima est, intus & extus adhibita.*

Dosis ad ʒj.

CVI. Coriandrum.

Κόριον ἢ κορίαννον, Dioscor. Coriandrum, Germ. Coriander.

Est { 1. Majus. *Hoc usuale solum.*
C. B. { 2. Minus testiculatum } *inusi-*
{ 3. Sylvestre. } *tata.*

Insignitur Coriandrum, Brunfels. Trag. Fuchs. Matth. Cord. hist. Lon. Lob. Cast. Cam. Tab. Ger.

Colitur nobis in hortis, solo gaudens pingui; floret Julio,

OFFICIN. NAT.

Semen granosum, quod primum halitum gravem halat, resiccatum antem suavem acquirit odorem.

Vires. *Stomachicum inprimis est, calf. & sicc. ad gr. 3. astring. Hinc celeberrimum in laxitate stomachi si post cibum assumatur, claudit enim ventriculum, exhalationesque suppressit, quo minus caput gravent, ructusque producant.*

PRÆPAR.

1. *Preparatum.* Preparatur sem. Coriand. maceratione per noctem in $\ddagger$ dein exiccatur.

N. *Preparatio hac fit ob castigationem qualitatis noxiæ (crudioris & excrementitiæ) quam tamen & arefcentia amittit.*

2. *Confectio.* Ex semine præparato.

3. ∇ *stillat.* rari usus est.

4. $\circ\circ$ *cum* ∇ *ascendit.*

CVII. Cornus.

Cornus, German. Cornerbaum.

hortensis, sativa. Hac u-

Est { Mas { *sualis.*
{ sylvestris.
{ foemina, Lon. sylvest.

Indigitatur Cornus, Brunf. Trag. Matth. Lon. Dod. Lob. Cornus mas, Tab. Cornus sativa & mas, Cord. in D. Cornus vulgaris mas, Clus. hist. Cornus hortensis mas, C. B. i.

Florere incipit initio veris: colitur in hortis.

OFFICIN. NAT.

Fructus, rarissime Folia.

Gggg 2

Vires,

Vires. Utraque refrigerant, exiccant, astringunt, constipant. Hinc conveniunt precipue in diarrhæa & dysenteria. Exhibentur fructus exiccati & pulverisati ad 3j.

PRÆPAR.

1. Condit. fructus, cum saccharo, l. a.
2. Rob. de Cornis. Vide Disp. August. Ex fucci pulpe, p. ij. & sacch. p. i.

CVIII. Corylus & Avellana.

Corylus Nasels staude.	{	Nostras	{	fativa	{	fructu albo minore. <i>Corylus vulgaris.</i>
			{	fructu majore	{	rotundo maximo.
			{	sylvestr. fructu est minore albidior & rotundior quam nativa.	{	oblongo rubente.
			{	Humilis		
		Peregrina	{	fructu purgatrice Monard.	{	Nostratibus non sunt usuales.
			{	fructu osculi trifidi, &c.		

Ex his officinis in usum veniunt nostrates coryli, quæ describuntur ab authoribus vel coryli vel avellanæ titulo, &c. Præfertur autem fructus oblongus rubens in compositionibus.

Solo gaudet arenoso & opaco.

OFFICIN. NAT.

Lignum, Fructus & Viscum.

Vires. Lignum per se raro officinale est, nec asservatur, nisi pro parandis inde spiritu ac oleo. Adhibetur autem corylus sylvestris.

N. 1. Serpens virgâ corylina percussus, torpescit, unde conjectare licet, facultate antiserpentina corylum abundare.

N. 2. Faciunt ex ejusdem coryli sylvestris bifido sirculo virgulam quâ metalla scrutantur.

Fructus (avellanæ λεπτοκάρπια) exhibent usui medico, nucleum, putamen & membranulas.

Nuclei teste Gal. l. 7. simpl. med. plus habent essentiae terrestris ac frigide quam juglandes. Venenis resistunt venenosorumque animalium ictibus (cum ruta & ficibus impositi) ex mulso hausti veteri tussi medentur, urinæ ardorem mitigant.

Putamen crudum in pulverem contritum astringit, obstruit ac proin sistit diarrhæam, albaq; foeminar. profluvia. Quercetanus specificum antipleuriticum inde facit cum corall. rub. & mandibul. lucii.

Membranula nucleum ambientes ejusdem cum putamine sunt facultatis eidemque præferendæ.

PRÆPAR.

Ex ligno. 1. Spiritus fit per Retortam igne nudo ex sarmentis exiccatis.

2. Oleum fit itidem per Retortam vel per descensum.

Vires.

Vires. Vim habet utrumque calfacientem incidentem, anodynam, antiepilepticam ac præcipue odontalgicam.

N. Sunt qui oleum hoc oleum ligni Heraclei, Rulando dictum autumant, nec sine causa quidem. Etenim non modo viribus iisdem celebre est, quas Rulandus oleo suo Heracleino adscribit, sed & nominis rationem habet. Corylus enim quia primum ex Heraclea Ponti in Græciam

translata fuit, heracleotica seu pontica dicta est, adeoque & nuces heracleonicae.

PRÆPAR.

Ex Avellanis. Oleum expressum.

Vires. Articulorum dolores inunctum juvat.

N. Ingrediuntur etiam nonnullas compositiones alexipharmacas, ubi præferendæ sativæ rubescentes & præcipue oblonga, ut dictum supra.

CIX. Costus.

Κόστος { verus } { dulcis } hic officinalis.
 Cost. { } { amarus }
 wurk. { falsus } { Costus, Matth. & Lon. i. e. Panax costinum, pseudocostus.
 { Costus Hortensis minor. Gesn. i. e. Ageratum,
 { Costus Hortor. Lob. i. e. Mentha.

N. Officina in dulcem & amarum dividunt, quam divisionem non diversæ speciei, sed diversæ ætatis Clusius non sine causa statuit. Nimirum recentiores herbe dulciores, cum vetustate tandem amarescunt.

Costus verus officinis nostratibus usitatus, est cortex extrinsecus cinereus, intrinsecus candicans. C. B. 6 & 7.

Eligatur costus recens, densus, odoratus subamarus non cariosus.

Costus amarus dicitur, Helenii Comagenii radix, Cord. in D. Costus Comagerius, adulterinus officinar. Lob. costus officinar. amar⁹, Lon. Cast. Tab. costus amarus officinarum seu Helenium comagenium Dioscoridis, C. B. 6.

Costus dulcis dicitur, Costus dul-

cis officin. Lon. sed adulterinus, Tab. costi pharmacopolarum species major, Cam. in Matth. costus dulcis, Cast. costus dulcis officinar. centaurio magno cognatus, C. B. 7.

Vires. Stomachicus, Epaticus, Uterinus ac Nephriticus est calf. sicc. 3. atten. aper. disc. Hinc convenit in colica obstructis mensibus & urina, hydropo, paralysi.

PRÆPAR.

1. costinum Mesuæ. Vide Disp. (ex cost. p. ij. cass. lig. p. j. major. p. viij. cum vino ac oleo sesamino.

N. Febrilem rigorem spinæ inunctum mitigat.

2. Pilula marocostina. Vid. l. 2.

3. El. caryocostinum. V. D. N.

CX. Crocus.

Κροκός. Planta est bulbosa, florem primo

Gggg 3

primo autumnō ferens purpureum
cujus flammea stamina (instar an-
theræ) officinarum *crocus* est. Germ.
Saffran.

Ex croci generibus plurimis offi-
cinal. est *crocus sativus*, C.B. 1. Hu-
jus differentiam officinæ faciunt à
natali loco, unde *Crocus Viennensis*,
i. e. qui ex Viennensi agro ad nos
transportatur, ubi optimus hodiè na-
scitur. Orientalis qui ex locis orien-
talibus ac præcipue ex Sicilia trans-
mittitur in cujus monte (caryeo no-
mine) omnium præstantissimus pro-
venire censetur. Vulgoque dicitur
Crocus de Aquila.

Videatur *crocus*, *Brunf. Trag. Fuchs.*
Dod. Cord. Lon. Tab. crocum, *Matth.*
Cast. hortense. Cam.

Eligatur *crocus* flexilis, tritu dif-
ficilis, albicantibus nonnunquam fi-
lamentis permistus. Reprobatur è
contra saturato nimis colore rubro,
odore fugaci, utpote qui vel cnici
floribus, vel carnis bubulæ salitæ vil-
lis adulteratus.

N. Adulteratio croci adeo impostori-
bus communis est, ut Emporiis nonnullis
visum sit, certos deputasse inspectores,
quorum judicio ut bonus *crocus* venalis
pronunciatur; ita adulteratus Neptuno,
Vulcanove, non citra venditoris ignomi-
niam censetur. Cujus rei exemplum
hic *Frankofurti* aliquot abhinc retro an-
nis observare licuit.

Vires. Cordialis est ac pulmonicus
(ut quoque anima pulmonum audiat)

uterinus, & hinc ceteris visceribus fa-
miliaris, calf. 2. sicc. 1. aper. dig. emoll.
anodymus est, somnum conciliat, menses
ac foetum pellit. Usus ejus frequens in syn-
cope, Apoplexia (gutta 1. ac 2. tinctura
aspergitur linguae) in hystericis affectibus,
in ictero, in peste aliisque venenosis mor-
bis, in asthmate (cum ol. amygd. dulc.)

Dosis ad ℥j.

Extrinsècus in collyriis, & sim. ad-
hibetur.

NB. Usus ejus immodicus (scil.
3ij. vel iij.) lethalis censetur.

PRÆPAR.

1. *Species diacurcuma*. Vid. Disp.

2. *Tinctura seu essentia Croci*. R. Cro-
ci orient. q. v. extrahe cum V opt.
abstrahe lentiss. Δ ad consistenti-
am debitam. *Beguin*.

N. 1. Alii extrahunt cum V is cor-
dialibus, e. g. rosarum usque guttula una
ac altera spir. C-i vel A-is roboratis; aliis
fit extractio cum V vitis vel sero lactis.

N. 2. *Spiritus vini abstractus croci* fa-
cultate est imprægnatus, idcirco cum suc-
cessu in usum Medicum venire poterit.

N. 3. Alii collocant crocum cum syn-
done in alembicum, destillantque V ex
cucurbita tantisper donec colorem ex cro-
co susceperit. Tinctum V iterum destil-
lant ad remanentiam Tinctura in fundo,
Tentzel.

3. *Extractum*.

4. *Oleum croci Mesue*, (compos.)

5. *Ol. stillat.* paratur ut olea reliqua
ex floribus, sed rarissimum est, ob ni-
mios sc. sumptus, quos requirit. Ni-
mirum

mirum ex croci lbj. vix ultra 3j. elici poterit.

N. 1. Alii R. croc. or. lb. β. Terebint. 3jβ. V. opt. q. s. destillant, sepiusque à fecibus cohobant. Alii R. croci opt. lb. β. terunt grosse ac admiscunt ℥i, Θis an. 3β. circiter, cum albumine ovi F. pulmentum cui superfundunt ∇m. fontan. calidam (vel ∇m mellis) digeruntque dies (3. 4.) Hinc destillant per ℞ excipere. Medull. destill.

N. 2. Habet potestatem prosternendi appetitum.

6. Trochis. de croco. Vid. Disp.

7. Elect. de ovo dictum. gūlden Ey. Vid. Disp.

8. Empl. oxycroceum. Vid. Disp.

CXI. Cubea.

Κομβέβαι, Cubebe, Quabebe, Cubebe vulgares. Germ. Cubeben.

Fructus sunt aromatici exigui, forma & magnitudine piper rotundum referentes, nisi quod ferè paulum sint minores. Advehuntur ex Java, Ind. or. Insula, ubi decoquuntur antequam vendantur ne apud externos plantentur. Præstant majores, re-

centes ponderosæ.

Dicuntur Cubebæ, Garz. Acost. Fragos. Cord. hist. Cast. Tab. Matth (qui eas nec Arabum cubebas, nec Galeni carpesium demonstrat.) Cubeb. vulgares, C. B. officinarum Lob. carpesium Græcorum, Lon.

N. Quid sint cubebæ, ambigitur, alii ex genere piperis & nigro piperi congenere esse, Theophrastoque piper rotundum dici volunt: alii viticis fructum (at facultates diversæ) existimant: Sylvaticus, Rusci fructum: alii carpesium Galeni statuunt. At Casalpini, Ammi legitimi fructum pronunciat. Est autem fructus racemosus arboris cujusdam malo vulgari similis, foliis vero piperis, sed angustioribus.

Vires. Calfac. 2. completè sicc. 3. compl. atten. disc. viscera omnia roborant atque inprimis caput, adeoque plurimis inserviunt compositionibus. E quibus sunt.

PRÆPAR.

1. Confect. c. saccharo.

2. Ol. Cubebar. still.

N. Rari usus est.

3. Spec. Diacubeb.

CXII. Cucumis.

Cucumis (σίκυς) in genere notat omnes fructus horarios adeoque sub eo comprehenduntur

Cucumis officinarum qui vel
Pepones,
Melones,
Anguriæ, &c.

Sativus, h. loci.

Sylvestris Asininus. Vide in class.

4. Elaterium.

Dicitur cucumis sativus, Brunfels. Matth. Fuchs. Lon. Cast. cucumis, Trag. Tab. cucumis vulgaris, Dod. Ger. cucumber sativum, Cord. in D, cucumis

fativus & esculentus, Lob. cucumis sativus vulgaris, C. B. 1. German. Cucumern.

Suntque cucumeres virides, albi, longi, recurvi, leves, asperi.

OFFICIN. NAT.

Solum Semen cui & ipsi Fructus ad- di possunt: hi enim etsi sint culina- res; attamen cibum præbent medica- mentosum.

Vires. Semen (seu nuclei) ex numero est famosor. 4. sem. frig. maj. refriger. (præcipue si aridum sit, aliàs humect.) in fine grad. 1. absterg. aperit, urinam ducit, ususque creberrimi est in emulsionibus antipleuriticis, antinephriticis, antine- phreneticis, & sim.

Ipsa cucumerum substantia refrige- rat & humectat. Excrementitii est suc- ci, adeoque non nisi robustioribus ventri- culis edenda, idque non sine corrigentibus condimentis v. g. pipere, & sim.

PRÆPAR.

Condit. fructus: cum ☉.

CXIII. Cucurbita.

{ sativa Kürbs. Hujus loci.

Κολοκυνθίς { Silvestris. Vide Colocynth.
class. 3.

Nomen cucurbitæ omnibus fami- liare est Botanographis.

N. Cucurbita sativæ etsi variant ma- gnitudine, colore, figura; conveniunt ta- men natura & viribus.

OFFICIN. NAT.

Solum Semen & nonnunquam Folia.

N. Semen recensetur in numerum se- minum 4. frig. maj. venitque in usum cum vel sine cortice.

Vires. Cucurbita convenit viribus cum cucumere tam in qualitatibus car- nis quàm in seminis facultatibus. Folia recentia puerperarum mammis adhibi- ta, monente Matthiolo, lac imminuunt,

▽. stillat. Ex fructu immaturo.

Vires. Fert opem omnibus inflamma- tionibus externis, oculorum, aurium, po- dagricis, &c. Intrinsecus quoque mirabi- liter æstum corporis mitigat.

N. Succus expressus idem facit.

CXIV. Cuminum.

Cuminum { sativum: quod hic.
pratense: quod carum.

Κύμινον, Cuminum sativum, Brun- self. Trag. Matth. Cord. hist. Lob. Cast. Cuminum Lon. cuminum officin. cu- mini sylv. 1. genus, Diosc. cuminum, Cord. in D. Tab. sativum, Cam. cumi- num semine longiore, C. B. 1. aliis cuminum domesticum, Romanum, Germ. Rûminich/ Rûmmel/ Rômisch Rûmmel/ Pfeffer Rûmmel/ Kramkûm- mel/ Gartenkûmmel.

OFFICIN. NAT.

Solum Semen.

Vires. Calfac. & sicc. 3. atten. diger. resolvit, flatus discut. utile in Colica, Tym- panit. vertigine.

PRÆPAR.

1. ▽. Ex sem. l. a.

2. Ol. stillat. Ex sem. l. a. cum ▽ elicitur.

3. Spec. Diacumin.

CXV. Cupressus arbor.

Cupressus { Mas.
Foemina.

Arbor

Arbor est procera conifera, foliis pinum æmulans, iisque semper viridibus.

Provenit copiose in Insula Creta.

Insignitur Cyparissus, Cast. Cupressus, altera sive sylvest. Ger. Cupressus, Matth. Dod. Cord. in D. Lon. Lob. Cam. Tab. C. B. I. Germ. Cypressbaum.

OFFICIN. NAT.

Lignum, Fructus & raro Folia.

Vires. Lignum, refrigerat, siccatur, astringit.

Fructus & Folia calfaciunt parum, exiccant ad gr. 3. astringuntque valide, proin usus sunt precip. in hæmoptysi, diarrhæa, dysenteria. Commendantur itidem in mictione in voluntaria ut & in herniis curandis intus & extus adhibita.

N. Fructus sive conos, nuces vel pilulas Cypressi officinæ nominant: aliis Gæbulæ dicuntur.

CXVI. Cupressus herba.

Chamæcyparissus, Trag. Fuchs. Cord. Lon. Santolina altera, Dod. Abrotanum foemina, Brunf. Matth. Lob. Cast. Clus. hist. Tab. Ger. Cam. Cupressus herba, Cord. in D. Santonicum minus, Cord. hist. Polium, Theophrast. Dioscor. Absinthium marinum, Tab. Abrotanum foemina foliis teretibus, C. B. I. Germ. Gartencypress.

Colitur in hortis nostratibus.

OFFICIN. NAT.

Herba seu folia, sed raro.

Vires. Convenit qualitatibus cum ab-

rotano, ususque precipui est in obstruct. Epatis, Renum & Ureterum: curat Ictericum, lumbricos fugat. Extrinsecus subvenit morbis uteri, &c.

CXVII. Curcuma.

Cyperus Indicus, Diosc. & Curcuma officinar. Cord. hist. Clus. coroll. Lon. Lob. Tab. Curcuma longa & rotunda, Cord. hist. Cyperus altera, radice lutea, Cast. Terra merita, Ruel. Lob. Cyperi genus ex India, Matth. Fuchs. C. B. I.

Est radix officinalis exotica non tantum croceo colore apparens, sed & eodem colore alia tingens. Germ. Gilbwurz/ Geelsuchtwurz.

Duplex communiter est, aliquando longa aliquando radice rotunda: Hæc multo acrior priori existit, atque cum zinzibere sæpe affertur.

Vires. Dicata est vesica biliaria, Stomacho & Epati, hinc & Lien ac Utero. Calf. & sicc. 2. amara est: absterg. atten. aper. dig. disc. menses movet, Usus in Ictero, Hydrope, cachexia.

PRÆPAR.

Species Diacurcuma.

N. Rectius spec. diacrocu nominantur, quippe curcumam non admittunt.

CXVIII. Cuscuta.

Est { Major, colore scil. albo vel rubro: Hæc hujus loci.
Minor, Vid. Epithymum in purgantibus.

Dicitur Androsaces vulgo cuscuta, Trag. Matth. Lon. Cast. Clus. Ger. cal-

Hhhh

sytha,

sytha, *Lob. Tab. cassutha, Fuchs. Dod. major, C. B. 3. Germ. Silbstraut.*

Floret Junio, Julio, Augusto: adnascitur passim herbis & fruticibus, potissimum urticę, lino, lupulo.

OFFICIN. NAT.

Folia seu herba tota villosa cum floribus, præcipue lino adnata.

Vires. *Splenetica in primis est, hinc epatica, Calf. 1. sicc. 2. abstergit, subastringit, aperit, elancholicum humorem corrigit, utilis in scabie, ictero nigro, obstructionibus epatis ac lienis.*

PRÆPAR.

▽ stillat. Ex tota planta.

CXIX. Cyanos.

Baptifecula, Blaptifecula, flos frumenti, Kornblum/bla Kornblum.

Cyanos	{	Montanus.
		Sylvestris. { Segetum: <i>Hic officinal.</i>
		Repens { Latifol.
		Hortensis. { Angustifol.

Dicitur Cyanus, *Lon. flos, Dod. Cyanus major, Matth. Cast. Cam. Cyanus sylv. Fuchs. Cyanus vulgaris, Lob. Ger. Cyanus cæruleus, Tab. Baptifecula, Trag. Lychnis agria & flos frumenti, Brunf. Cyanus segetum, C. B. 2.*

Crescit passim inter segetes: floret Majo.

OFFICIN. NAT.

Flores, sed rari.

Vires. *Frigeſ. & sicc. 2. astring. utilis in oculor. inflammationibus, rubedine, lipitudine, doloribus.*

PRÆPAR.

▽ stillat. ex flor.

CXX. Cyclamen.

Vocatur Cyclaminus, *Matthiol. Cord. in D. Lon. Tab. Cyclaminus major, Cast. cycl. rotundus, Fuchs. cycla-*

minus orbicularis rotundifolius, Dod. cyclamen officinar. orbiculato folio, panis porcinus & Arthanita, Lob. cyclaminus flore odorato, Clus. hist. cyclaminus vulgaris & cyclam. prior, Matth. & Lob. Lugd. cyclam. æstivus vulgaris, Cam. cyclamen orbiculato fol. Ger. cyclaminus minor & Umbilicus terre, Trag. cyclamen orbiculato folio infernè purpurascens, C. B. 1. Germ. Erdapffel/ Sâwbrodt.

OFFICIN. NAT.

Radix colligenda Autumno.

Vires. *Calfac. & sicc. 3. potenter incidit, aper. absterg. Errhinum est. Usus præcip. in obstructis mensibus, in pellendo fœtu mortuo, in ictero, in calculo expellendo, strumis ac tuberculis discutiendis. Interne cauto opus habet magisque externo usui prostat.*

PRÆ-

PRÆPAR.

Succus. Hic cum raro nostratibus in promptu fit, ejus locum subit decoctum.

Unguentum de Arthanita majus, V.D. minus, V.D.

CXXI. Cynoglossum.

Κυνόγλωσσον, Cynoglossa, lingua canina, Hundszung.

Diversorum est generum e quibus magis officinale, quod indigitatur cynoglossa major, *Brunf. Cord. in D. cynoglossum vulgare, Matth. Lob. Cast. Clus. hist. cynoglossum, Dod. Tab. Ger. officinarum, Lon. cynoglossum majus vulgare, C. B. 2.*

Crescit passim locis aridis pone muros: Floret Julio.

OFFICIN. NAT.

Flores, Folia ac Radix, sed raro.

Vires. Refrig. & sicc. 2. incrassat lenit, obstruit. Usus in sistendo fluxu alvi, in gonorrhœa, ac catarrhis incrassandis: Verum quia in numero herbarum est, quæ narcosis virulentæ suspectæ sunt, rarissime à practicis adhibetur.

PRÆPAR.

1. *Pilul. de Cynoglossa. Vide Disp.*

N. *Somnū conciliant, narcoticæ sunt.*

2. *Unguentum. Vide Disp.*

CXXII. Cynosbatos.

Κυνόσβατος, Κυνόρροδος, rosa sylvestris, arvensis, canina, rubus caninus, wilde Rosen/ Feld Rosen/ Hecke Rosen/ Heide Rosen/ Hainhecke,

Varia comprehendit genera. Est enim rosa sylvestris, vulgaris, flore odorato incarnato, flore majore & rubente, &c. Verum in officinas non nisi rosa sylvestris, flore odorato incarnato infertur.

Insignitur Cynosbatos, *Diosc. Lon. cynosbatos procerior & cynorrhodos, Cord. in D. sentis canis & cynosbatos, Brunf. Rosæ sylvest. 1. genus. Trag. Rosa sylv. Matth. Dod. Tab. odora, Ger. Rosa sylvest. vulgaris, Cam. epit. Rosa canina odorata & sylvest. Lob. Rosa canina, Cam. Rosa sylvestris vulgaris flore odorato incarnato, C. B. 1.*

N. *Matthiolus cynosbaton & cynorrhodon inter se differre statuit. Verum non male faciunt qui pro uno & eodem frutice habent.*

Crescit in dumetis, floret Majo.

OFFICIN. NAT.

Flores, fructus, Spongia, & interdum Radix.

Vires. Flores conveniunt in qualitatibus cum rosis sativis, sed majorem vim astringendi habent, proinde in profluvio uteri rubro & albo summe sunt estimationis.

Fructus, (*Hagenbusten*) vi Lithontriptica maximopere commendantur, in qua tamen excellunt exempti arilli.

Spongia. (*Bedeguar, Schlaffung/ Schlaffäpfel*) itidem calculosos efficacissime juvare dicuntur & in primis qui inibi continentur lapilli ac vermiculi, quorum hi quoque ad lumbricos fugandos

commendantur. Potest propinari spon-
gia pulverisata vel aliter præparata.

Radix. Spicula ex corpore extrahit
(imposita.)

PRÆPAR.

1. *Fructus Cynosb. conditi.*

Condiuntur abrafa lanugine &
exemptis prius arillis.

2. *Rob. Cynosbati. Fit leg. c.*

3. *Spiritus s. ▽ spongiarum, quæ fit:*
Glomi mense Majo vel Junio col-
lecti inciduntur, remotisque vermi-
culis aut aliis insectis inibi reperibi-
libus, digeruntur cum ▽ & fermen-
to ut putrescant, dein elicitur ▽ seu
spiritus per vesicam.

4. *Spiritus alcalisatus. Ex capite*
mortuo (in destillatione præcedenti
residuo) ulterius incinerato, elicitur
⊖ idque purificatum cum Spiritu
conjunge & aliquandiu macera.
Tandem cum argilla misce & pro-
pelle per Retortam △ nudo ut nem-
pe totum ⊖ simul transeat. Postea
rectifica si opus sit. *Hartm. in præct.*

Vires. Spiritus hujus guttule aliquot
(ad 20.) in liquore conveniente exhibi-
tæ, calculum insensibiliter expellunt.

CXXIII. *Cyperus.*

Κύπερος ⊕, wilder Balgan.

CXXIV. *Cydonia malus.*

Μηλέα κυδωνία, Cotonea malus, Quittenbaum.

Mala Cotonea	{	hortensis	{	Mala minora, quæ præferuntur.
		ferens		Mala majora vulgo pyra seu struthia.
		sylvestris		Mala media, i.e. notha, quæ proveniunt ex coto- neis quæ struthiis insita fuere vel contra.

Longus.

Rotundus.

Rotundus potissimi quidem usus
est, tamen iudicio virorum etiam e-
ruditorum parum vel nihil longum
superat; suntque partus diversi ejus-
dem radices.

Crescit sponte in regionibus cali-
dis, Italia, Syria, Alexand. & sim. No-
stratibus colitur quandoque in hor-
to, gaudetque solo humido, sed mi-
nus efficax est peregrino.

Dicitur *Cyperus Diosc. Alpin. Cy-*
perus rotundus Orient. maj. vel Ba-
bylonicus, Rauvvolf. *Cyperus major*
Syriacus, Cam. in Matth. *Cyperus ro-*
tundus orientali major, C.B. 1.

OFFICIN. NAT.

Sola *Radix* quæ eligenda gravis,
densa, fractu contumax, plena, aspe-
ra, odoris cum quadam acrimonia
jucundi.

Vires. Utraque Stomachica est ac
uterina calf. & sicc. 2. aper. Usus præci-
pius in urina ac mensibus ciendis, crudi-
tate ventriculi consumenda, hydropes in-
choato præservando, colica ac vertigine
discutienda, ulceribus vesicæ solidandis:
masticata emendat oris foetorem.

Varias quidem ingreditur compo-
sitiones, sed alieno titulo insignitas.

Videatur malus Cotonea, *Brunf. Trag. Matth. Fuchs. Cast.* Malus cydonia, *Lon. Tab. Cam.* Cotoneus, *Cord. hist.* Cotonea & Cydonea mala, *Lob.* Mala rotunda minora, nonnullis $\chi\epsilon\upsilon\sigma\sigma\mu\eta\lambda\alpha$ ab exteriori cutis colore, *Dod.* Mala cotonea minora, *C. B. 1.*

OFFICIN. NAT.

Mala ipsa exiccata. Semen seu grana.

Vires. Mala cotonea stomachica sunt refriger. 1. sicc. 2. astringunt, nutriunt. Usus præc. in vomitu, alvi fluxu, singultu, laxitate Stomachi.

N. Ante cibum sumpta alvum constipare creduntur, è contra à pastu, laxare.

Semen; Refriger. & hum. mucilagine sua lenit, acrimoniam obtundit. Usus præcip. ad lingue ariditatem leniendam (gargarism.) ad dolorem hæmorrhoidum sedandum (in clysteribus) ad ophthalmiam sanandam (mucilago cum Aq. rosarum facta & imposita) ad scissuras mammarum solidandas, ambustaque curanda, &c.

PRÆPAR.

1. *Condit.* Condiuntur Cydonia (sive integra, sive in frusta concisa) separato cortice semineque exempto: aromatizanturque cinamomo, caryophyllisque infixis.

2. *Vinum.* Est succus liquidus cui admixtum est tantillum sacchari.

3. *Rob. Cydonior.* Est succus inspissatus ad mellis consistentiam.

4. *Diacydonium.* Ex succo acido & sacch. $\frac{1}{2}$. *Vid. Disp.*

6. *Marmelata.* Est citonior. dulcium decoctio (per manicam Hippocratis) filtrata cum saccharo inspissata & in scatulas ut congelescant effusa.

7. *Miva Cydonior. simplex.* Syrupus est ex succ. dulcior. p. xij. vini p. v. & sacch. p. iij.

8. *Miva Cydonior. aromatizata.* Syrupus est ex succ. acidior. p. xij. vini p. v. mellis p. iij. & Cinam. V. D.

9. *Diacydonites vel Diacydonium simplex.* Ex carne Cydonior, scil. atque sacch. ana. V. D.

10. *Diacydonites vel Diacydonium compositum.* Diversæ descriptionis extat V. Disp. A. & N.

11. *Diacydonites Laxativum.* *Vid. Disp. Aug.*

12. *Essentia seu spiritus.* Ex succo dulci fermentato: raro in usu est.

13. *Ol. per infusionem.* Ex cydoneis non excorticatis succo Cydon. & $\phi\phi$ omphacino. V. D.

Dactylus, vide Palma.

D.

CXXV. Daucus.

$\Delta\alpha\upsilon\kappa\omicron$, Daucus, Daucum & Daucium, *Mohrenkümmel.*

N. Dauci nomine plantæ binæ officinis veniunt, Daucus scil. Creticus, de quo hic; & Daucus vulgi seu officinarum. Vide Pastinaca sylvestris.

Dicitur Daucus 1. Matth. Dauc.

Hhhh 3

Cre-

3. *discut. alexipharmaca est. Vfus præ-* *emol. resol. sudores movent ut sambuci*
cipuus in Vertigine, Vteri inflatione, pal- *flores.*
itatione cordis, venenosis morbis ac mor- *Eadem vi pollent folia & inprimis ad*
sibus (nimirum signaturam Scorpionis *podagricos dolores sopiendos, tumoresque*
habet.) *aquosos discutiendos, adeoque & herniæ*

N. *Sunt qui aconitum pardalianches* *aquosa conveniunt.*
esse volunt, adeoque noxium (ut Mat-
thiol.) Cui tamen moderni minimè sub-
scribunt.

E.

CXXIX. *Ebenus.*

Lignum exoticum est in medici-
 na nullius usus, præter quàm quod
 Paracelsus oleum ac sal ejus maxime
 commendat. Ol. stillat. collaudat in
 doloribus arthriticis, Podagra, Para-
 lyfi, morbis venereis & pustulis (ex-
 trinsecus scilicet loco affecto inun-
 ctum.) Sal celebrat vi purgandi (for-
 te facultatem purgatricem stimu-
 landi) in podagricis, paralyticis, item
 virtute mundificandi vulnera. Vide
 Paracels. de Xylo Hebena. German.
Ebenholz.

CXXX. *Ebulus.*

Χαμαίανη Dioscoridis, h. e. Sam-
 bucus humilis. Ebulus, *Trag. Matth.*
Fuchs. Lob. Cast. Tab. Ebulus seu humi-
 lis sambucus, *Dod.* Ebuli & Sambu-
 ci alterum genus, *Lon.* Sambucus
 humilis seu Ebulus, *C. B. 5.* German.
Niederholder/Attrich.

OFFICIN. NAT.

Flores, Folia, Cortex interior, Semen
& Bacca.

Vires. Flores calfac. & sicc. discut.

emol. resol. sudores movent ut sambuci
flores.
Eadem vi pollent folia & inprimis ad
podagricos dolores sopiendos, tumoresque
aquosos discutiendos, adeoque & herniæ
aquosa conveniunt.

Cortex interior maxime radicis
 (præterquam quod aquosos & serosos hu-
 mores totius corporis per alvum educit,) *calf.*
& sicc. discutit, emollit. Vfus præ-
cip. (ut florum) in inflammationibus, E-
rysipelate, & sim.

PRÆPAR.

1. ∇ *stillat. Ex floribus.*
2. *Spiritus. Ex floribus fermentatis.*
3. *Rob. Ebulin. seu pulpa baccar.*
Vires. Aquas blande detrahit, sudo-
resque movet.
4. *Tinctura seu Essentia granorum E-*
buli. Fit & usurpatur eodem modo,
quo tinctura Sambuci.
Vires. Tinctura hæc specificum est
remedium contra hydropem, cachexiam,
uteri strangulatum, cujus paroxysmum
sudore mediante fugat.

De Cortice & semine, vide in pur-
 gantibus.

CXXXI. *Endivia.*

Σέπρις, Intybus sativa, Endivien.

(Major latifolia; quæ intelligitur
simpliciter sic dicta.

Est *(Minor angustifolia (dicitur sca-*
riola.) quæ priori substitui potest.

Prior dicitur Intubus sive Endi-

via, *Trag. Intubus major, Matth. In-*
tubum

tubum sativum latifolium, *Fuchf.*
Lob. Intybum sativum, *Cord. in D.*
Dod. Ger. Intybus sativa major, *Cast.*
 Seris (sive Endivia alba.) *Lob.* Endi-
 via hortensis, *Cam.* Intybus major
 sativa sive cichorium domesticum,
Tab. Scariola Arabum interpretibus
 Seris domestica latifolia *Dioscor.* In-
 tybus sativa latifolia sive Endivia
 vulgaris, *C. B. 1.*

Colitur in hortis, solo gaudens o-
 pimo. Floret Julio & Augusto.

OFFICIN. NAT.

Folia, Semen, rarissime Radix.

Vires. Epatica est nobilissima refriger.
& sicc. 2. absterg, aperit. diuretica est.
Usus frequentissimi in febris biliosis.

PRÆPAR.

1. ∇ stillat. Ex integra planta.
2. Succus. Ex foliis.
3. Syrup. De Endiv. simpl. ex succo
 & saccharo $\frac{1}{2}$.
4. De Endiv. compos. Vid. D.
5. Syr. Byzantinus. V. D.
6. Diafer. Andernac. V. D.
7. $\ominus$. Ex planta incinerata.

CXXXII. Epatica Nobilis.

Epatica alba, Trifolium nobile.
 Epatica, *Brunf.* aurea, *Brunf. Tab.* Tri-
 folium magnum seu aureum, *Trag.*
 Trif. aureum, *Dod. Lon.* aureum ma-
 gnum, *Cast. Trinitas, Matth. Cord. h.*
Cast. Hepaticum trifolium, *Lob. Cam.*
Ger. Hepatica trifolia, *Clus. hist.* Tri-
 folium Epaticum flore simplici, *C.*
B. 1. Germ. Herk- oder Leberblümlein/
 gulden Leberkraut / edel Leberkraut.

Florere incipit veris initio, colitur
 in hortis.

OFFICIN. NAT.

Folia ac Flores.

Vires. Calf. & sicc. moderate (al. refr.)
substring. sanguinem mundificat, Epatis
ac Lienis obstructions reserat, urinas
ciet, Renes & vesicam abstergit, Her-
niam curat.

PRÆPAR.

∇ . Ex planta integra.

Epatica saxatilis, vide Lichen.

CXXXIII. Epatica stellata.

Hepatica stellaria, *Tab. Matrifyl-*
va, Trag. Cord. in D. Lon. Asperula,
Lob. Ger. Asperula odorata, *Dod. Cast.*
Clus. hist. Aperine sylv. quædam. *Cord.*
 Asperula seu Rubedo montana odo-
 ra, *C. B. 1.* Caprifolium aliis. German.
 Steinbeberkraut / Herkfreund / Wald-
 meister.

Gaudet solo nemoroso; Floret
 April. Majo.

OFFICIN. NAT.

Herba cum floribus.

Vires. Calfac. & sicc. seu temperata
potius est, Epatis ac cordi familiaris. Usus
præcip. in obstructo Epate ac meatu biliar-
rio & hinc in Ictero, in epate calidiore re-
frigerando. Extrinsecus in temperie ca-
lida Epatis (cataplas.) in tumoribus cali-
dis. Quin & pedibus alligata parturien-
tium partum accelerare dicitur.

N. Plantula est nostratibus familia-
 rissima, quippe vix quidam e Francofur-
 tensibus erit, cujus potum Majo mense

non subornet, saporem conciliando gratissimum.

CXXXIV. Equisetum.

Ἰππῆσις, Herba Equinalis. Cauda Equina, Rosschwanz / Pferdschwanz / Schafftenherw.

Varii est generis. Est enim Equisetum palustre varium, est sylvaticum, est pratense, est denique arvense. Et hæc etsi viribus convenient, attamen usuale magis est pratense.

Dicitur Hippuris altera, Trag. Equisetum alterum, Matth. Equisetum, Fuchsico, Cord. in hist. Hippuris major prima, Lon. Hippuris fontalis & Equisetum 2. Diosc. Lob. Hippuris minor, Lob. Equisetum palustre majus, Tab. palustre, Ger. Equisetum pratense longissimis setis, C. B. 8.

OFFICIN. NAT.

Caules cum foliis suis.

Vires. Vulnerarium est frig. sicc. 2. in spissat. astring. Usus præcip. in hæmorrhagis sistendis, in exulceratione & vulnerratione Renum & Vesicæ, interaneorum tenuium, &c.

PRÆPAR.

▽. stillat.

CXXXV. Eruca.

Ευζωρον, Arab. Lergir, Rauckten.

Palustris, crescit juxta rivulos.

Sylvestris, crescit in locis arenosis, floret Junio, Julio, &c.

Hortensis. Ευζωρον, Legir, weisser Senff.

Ex his infertur in officinas potissimum hortensis latifolia, C. B. 1. quâ tamen acrior est sylvestris.

Dicitur Eruca, Brunf. Matth. Cord. in D. Cast. Eruca sive Rucula marina major & Sinapi 8. Trag. Eruca sylvestris, Fuchsico, Lon. Sinapis alterum genus, Fuchs. Erucula major, Cord. hist. Eruca sativa, Matth. Lob. Dod. Eruca major, Cam. Eruca latifolia alba sativa Dioscor, C. B. 1.

OFFICIN. NAT.

Semen.

Vires. Calfac. sicc. intense. (3.) Usus præcipuus in Venere stimulanda, apoplexia præservanda. Extrins. (imposita radix) extrahit ossicula fissa, pituitam è cerebro prolicit (in apophlegmatism.)

CXXXVI. Eryngium.

Iringus, Aster Atticus, Centum capita, Inguinalis, Mannstrew / Ra-dendistel / Brackendistel.

Gaudet locis herbosis, arenosis, floret Julio.

Ex Eryngiorum generibus officinale est Eryngium primum, Trag. Lon. Eryngium montanum sive campestre, Matth. Cast. Eryngium, Fuchs. Cord. in D. Tab. Eryngium mediterraneum, Ger. Eryngium campestre, Dod. Cast. Vulgare, Clus. hist. Eryngium campestre mediterraneum, Lob. Eryng. vulgare, C. B. 2.

OFFICIN. NAT.

Radix colligenda Sole existente in Cancro.

Vires. Epatica, nephritica & alexiphar-

pharmaca est, temperatè calida, mediocriter sicca aper. discnt. Usus præc. in obstructis mensibus, Urina, Epate, Vesica biliaria, Liene, &c. & hinc in ictero ut & (teste Galeno,) in Colica.

PRÆPAR.

Conditæ radix.

CXXXVII. Erysimon.

Variorum est generum è quibus usualius est *Ερύσιμον*, i. Tab. Erysimon vulgare, C. B. i. Irio, Matthiol. Cord. in D. Lon. Verbena fœmina &

Sinapi 7. Trag. Wegsenff/Hederich.

Crescit juxta vias: Floret Julio, Augusto.

OFFICIN. NAT.

Semen ac Herba.

Vires. Calfac. & sicc. 3. attenuat, aperit, expectorat. Usus præcip. in mucilagine contumaci pulmonum atque tussi chronica. Extrinsec. in Cancro non exulcerato, tumoribusq; renitentibus mammarum.

PRÆPAR.

Syr. de Erysimon Lobelii. Vid. l. 2.

CXXXVIII. Eupatorium.

Eupatorium { Veterum seu græcorum. Vide Agrimonia.
Mesuæ. Vide Ageratum.
Cannabinum: Describitur hoc loco.

Dicitur Eupatorium Cannabinum, C. B. i. Herba S. Künigundis, Trag. i. Tab. Eupator. aquaticum, Gesn. Salvia, Brunf. Eupatorium vulgare, Matth. Dod. Cast. Eupatorium adulterinum, Fuchs. Eupatorium Avicennæ creditum, Lac. Lon. Cam. Cannabina aquatica mas, Lob. Germ. Wasserdost / Künigstrauch / Hirsquinkel / Albfraut.

N. Plerique hanc herbam Eupatorium Avicennæ censent. Bauhinus verò Agrimoniam pro Eupatorio & Græcor. & Avicennæ habendam esse monet.

Crescit locis uliginosis; Floret Julio & Augusto.

OFFICIN. NAT.

Flores & Folia, sed raro.

Vires. Calfac. & sicc. saporis est amariusculi, atten, aper. subadstr, Epati-

ca est & vulneraria. Usus præcip. in cachexia, catarrhis & tussi, mensibus retentis. Extrinsecus è nobilissimis est vulnerariis (ut & intrinsecus) menses ciet balneatione, &c.

PRÆPAR.

▽. Ex foliis & floribus.

CXXXIX. Euphrasia.

Ευφροσύνη, Euphrasia, Euphrasia, Augentrost.

Eligitur Euphrasia vulgaris seu officinarum, C. B. i. Euphrasia alba, Brunf. Euphrasia, Matth. Cast. Euphrasia & Euphrasia, Fuchs. Dod. Lob. Tab. Ger. Vulgaris, Lon. Euphrasia Argentinensium vel 2. & 6. Trag. Ophthalmica sive Ocularia, Cord.

Crescit locis apricis, sabulosis; Floret Junio, Julio, Augusto.

OFFICIN.

PRÆPAR.

1. ▽. Ex floribus.

Vires. Diuretica est, maximèque usus in maculis faciei extergendis eaque succanda.

2. ⊖ Ex stramine incinerato.

Vires. Summum diureticum est, usitatissimumque in hydrope, calculo & urinæ retenta.

CXLII. Fabaria.

Τηλέφιον, Crassula, Crassula major, faba inversa, Knabenkraut/Wundkraut/Donnerkraut/Donnerbonen.

Usuale est Telephium vulgare, C. B. 1. quæ est Fabaria, Matth. Telephium, Matth. Lob. Tab. Cast. Cam. Telephium album, Fuchsf. acetabulum alterum, Cord. in D. album, Fuchsf. ico. Faba inversa, Lob. Telephium alterum sive Crassula, Dod. vulgare sive secundum, Clus. hist. Crassula seu faba inversa, Ger. Cotyledon, alterum Dioscoridis, Col. scrophularia media vel 3. Brunf.

Floret Julio ac Augusto. Crescit circa muros, locisque saxosis.

OFFICIN. NAT.

Folia tantum.

Vires. Marthiol. refriger. & hum. (Dodonæo refriger. & sicc.) vulneraria est astring. mundificat, præcipuique usus est in consolidanda iræ & ulcorum erosione per dysenteriam introducta, in curanda hernia, in maculis cutis detergendis, in ambustis medendis.

PRÆPAR.

▽. Ex fol. & floribus.

Farfara, vide Tussilago.

CXLII. Ficus.

Σύκη, Ficus, Brunf. Trag. Matth. Dod. Cord. hist. Bellon, Lon. Lob. Cast. Tab. Ger. Ficus sativa, Fuchsf. communis, C. B. 1. Germ. Feigenbaum.

OFFICIN. NAT.

Fructus, (σύκα.)

N. Primitiæ fructus dicuntur grossæ ficus; sicca in furno aut sole exiccata, carica; aliis passa.

Vires. Carica calf. 2. (recentes moderatius:) utraque humect. pulmonaria sunt, & bechicæ, arenulis Renum & vesicæ medentur, venenis resistunt: præcipui usus sunt in variolis & morbillis ad cutem pellendis, maturant, molliunt, attrahunt, unde & bubonibus pestilentialibus (innuente Scriptura) conferunt, mulierculis nostratibus, appropinquante partu, ficuum tostæ, esus ad partum facilitandum est familiarissimus. Quin & familiare est super ficus V accendere brodiumque ad tussim sedandam propinare.

CXLIII. Filipendula.

Φιλιπένδρα, filipendula œnanthe, saxifraga rubra, roßter Steinbrech.

N. Dicitur Oenanthe veterum, quia viribus aliquantum conveniunt.

Usualis est filipendula vulgaris, C. B. 7. Filipendula, Trag. Dod. Matth. Cord. hist. Lon. Cast. Tab. (cui & saxifraga rubra,) Ger. Oenanthe, Fuchsf. Cord. in D. Lob.

Nasci-

Nascitur solo herboso. Floret Junio & Julio.

OFFICIN. NAT.

Folia & Radix.

Vires. Calf. & sicc. 3. attenuat, abstergit, substring. discut. diuretica est: Usus præcip. est in tartarea mucilagine pulmonum, Renum vesicae ac articularum, in colica flatulenta, in albo mulierum profluvio. Extrinsecus in tumore hæmorrhoidum.

Dosis 3j.

CXLIV. Filix.

Πτέρις, Πέριον, Fahn / Fahntraut / Waldfahn.

{	Mas non ramosa (plurium	{	utraq.
	pedicillorum.)		promi-
{	Fœmina ramosa (unius pe-	{	scue u-
	dicelli.)		sualis.

Mas dicitur Filix, Brunf. vulgaris, Trag. mas, Matth. Fuchs. Dod. Lon. Lob. Cast. Tab. Ger. fœmina, Gesn. Cæsalp. Filix non ramosa dentata, C. B. 3.

Fœmina inscribitur, Filix sylvest. Brunf. Filicis majoris genus, Trag. Fil. fœmina, Matth. Fuchs. Dod. Lob. Cast. Tab. Ger. Thylypteris, Filix fœmina, Cord. in D. Filix mas major sive fœmina credita vulgo, Clus. Filix ramosa major pinnulis obtusis non dentatis, C. B. 1.

Nascitur locis opacis nemorum: viret tota æstate, nocte D. Johanni sacra semen profert: novi qui dicto tempore id collegerunt, verum qua utilitate, ignoro.

OFFICIN. NAT.

Radix inprimis Filicis fœminæ.

Vires. Splenetica est, calf. & sicc. amara est, subastr. aperit. Usus præcip. in obstructionibus viscerum & inprimis Lienis & Uteri. Extrinsecus commendatur ad ambusta (extracta mucilago.)

N. Gravidis infensa censetur.

CXLV. Fœniculum.

Μάραθρον, Fœniculum, Brunfels. Trag. Fuchs. Cord. in D. Tab. Vulgare, Ger. fœniculum nostrum vulgare, quibusdam Hippomarathrum putatum, Cam. C. B. 1. Germ. Fenchel.

Crescit locis cultis, aridis; Floret Julio, Augusto.

OFFICIN. NAT.

Herba seu Summitates, Radix (quæ una ex radicibus 5. aperientibus famosis.) Semen.

Vires. Folia calf. 2. sicc. 1. aper. resolv. discut. diuretica, carminativa & bechica sunt, ventriculum roborant, lac augent, visum confortant, asperam arteriam leniunt.

Radix & semen calfac. 3. adeoque in super usus creberrimi in humorum & flatuum discussione, & ad peripheriam expulsiõne.

N. Semen adhibetur sæpissime ad corrigenda purgantia, ut & ad flatus discutiendos.

PRÆPAR.

1. Confectum Semen.
2. ▽. Ex integra planta incisa.
3. ▽. Ex semine.

Iiii 3

N. Oph.

N. Ophthalmica est inter usitatissimas.

4. ☉ stillat. Ex semine.

5. ☉. Ex planta incinerata.

CXLVI. Fœnum græcum.

Fœnogræcum, Fenugreek / Bockshorn.

Est { Sativum : Hoc usuale.
Sylvest. minus usitatum.

Dicitur fœnum græcum, Trag. Matth. Lob. Lon. Dod. Cast. Cam. Fœnogræcum, Fuchs. Cord. in D. fœnum-græcum sativum, C.B.I.

OFFICIN. NAT.

Semen solum ex sativo scilicet desumptum.

Vires. Calfac. 2, sicc. 1, emollit, digerit maturat, discutit, paregoricum est, ususque adeo famosi, ut cataplasma dictarum intentionum Chirurgis vix usitatum sit, quin fœnogræcum vel hujus mucilaginem contineat. Crebrique usus est in clysteribus emollientibus, mucilaginosâ quippe sua substantia obtundit acrimoniam, intestinaque erosa oblinat. Insuper conducit ejus mucilago ad oculorum sugillationes discutiendas (imposita.) Vide Hartman. pract.

PRÆPAR.

Mucilago. Extrahitur beneficio coctionis in ∇,

CXLVII. Fragaria.

Κόμραρον, Fragaria, Brunfels. Trag. Matth. Fuchs. Dod. Lon. Lob. Cast. Ger. Fragaria vulgaris, C.B. I. Fragula, Cord. hist. Fragula & Trifolium fragiferum, Tab. Erdbertraus.

Crescit locis opacis: Floret Martio & Aprili.

OFFICIN. NAT.

Folia seu herba & Fructus in præparatis.

Vires. Herbarefrig. & sicc. modè, substring. diuretica est, ususque crebri in gargarismis & balneis, in cataplasmatibus, &c.

Fructus, (fraga.) Refriger. & humect. Splenetica sunt ac nephritica, Venenis resistunt, quia autem facile putrescunt non adeo commode comeduntur.

PRÆPAR.

1. ∇. Ex integra planta florida: Abstergit lentigines & maculas.

2. ∇. Ex fructibus.

N. Sitim & æstum febrilem extinguit, urinam ciet.

3. Syrup. Ex succo fragor.

4. Spirit. Ex succo fermentato, qui tamen usus rarioris.

5. Tinctur. è baccis cum ∇ propria.

CXLVIII. Fraxinus.

Eschbaum / { Excelsior. Hac officinalis.
Eschern / { Humilior. Minus usualis.

Dicitur Fraxinus, Brunfels. Trag. Matth. Dod. Lon. Lob. Tab. Cast. Fraxinus excelsior, C.B. I.

Floret Aprili & Majo: Semen fert Autumno. Crescit in sylvis opacis,

OFFICIN. NAT.

Folia, Cortex, Lignum, Semen.

Vires. Folia siccant validè, curantque ictus serpentum, sed usus sunt rarioris.

Cortex & Lignum, siccant itidem.

attenu.

attenu: Splenis duritiem specificè emolliunt, diuretica sunt ac lithontriptica, eaque non è postremis.

N. Sunt qui lignum die Ioannis Baptistæ caesum, vulneribus ac contusionibus solo affricatu mederi credunt, cecunt autem id alii ante Solis ortum, alii ipso meridiano temporis puncto.

Semen (folius, adherens) calfac. & siccat, valide, conducit Epaticis, Pleuriticis, Calculosis.

N. Colligendum hoc est autumnali tempore.

PRÆPAR.

1. *Extract.* Ex corticibus per ∇ appropriatam, liquore aliquo acido acuatam, ubi excellit ∇ ex tenellis fraxini foliis destillata. *Quercetan. in P. R.*

2. $\odot\odot$ *Ex ligno:* fit destillando modo communi.

3. $\ominus$. *Ex cinere corticum.*

N. Sal ex ligno incinerato vulneribus intus & extus cum felici successu usurpatum videtur.

CXLIX. Fraxinella.

Dictamus albus (propter radicem albam) sive fraxinella, C.B. 5. Polemonium, *Tab.* Dictamus putatus, *Brunf.* Dictamnus vulgaris, *Trag. Cam.* Officin. *Lon.* Dictamnium album, nonnulli pumila fraxinus, *Matthiol.* *Cast.* Tragium primum, *Diosc. Lob.* Dictamnus nostra, *Cord. in D.* Fraxinella, *Cord. hist. Dod. Clus. Ger. Germ.* weisser gemeiner Diptam / Eschermurz.

Crescit in rupibus: Floret Junio.

OFFICIN. NAT.

Radix verno tempore colligenda.

Vires. Est cordialis, alexipharmaca, uterina, cephalica, amara, calfac. & siccat, aperit, vermes necat: Usus præcipui in morbis malignis, in Epilepsia aliisque affectibus capitis, in obstructione uteri, &c. Extrahere quoque dicitur spicula cuti infixa.

CL. Fumaria.

$\text{Κάπν} \odot$, Fumaria officinarum & Diosc. C. B. 1. Fumus terre, *Brunfels.* *Cam.* Fumaria, *Trag. Matth. Fuchs. Cord.* in *D. Dod. Lon.* 2. flore albo, *Tab. Cam.* *pnos, Lob.* Fumaria major, *Cast.* Fumaria purpurea & alba, *Ger. Germ.* Daubentropff / Daubentörbel / Erdrauch / wilde Rauten.

Crescit passim in hortis, vineis, &c. Floret Majo & Junio.

OFFICIN. NAT.

Herba cum floribus.

Vires. Splenetica est ac Epatica: attenuat, serosos biliosos ac adustos humores sensim expurgat, viscera reserat, reserata roborat, sanguinem purificat. Hinc usus præcipui, in scorbuto aliisque morbis mesenterii & Lienis, in Ictero, in scabie omnis generis, & sim.

PRÆPAR.

1. ∇ . Ex herba cum floribus.

2. Oleum stillat. quod rarum.

3. Succus inspissatus. Dosis ad $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$.

4. Conserv. summit.

5. Syr. simpl. Ex succo.

Compos. Vide Disp.

6. *Ol. stillat.* Ex herba sicca.

Dosis ʒj. ad ʒiſs.

7. *Pilul. defumaria.* Purgant bilem,
serofosque humores.

8. *Θfumarie.* Ex herba incine-
rata..

CLI. *Fumaria bulbosa.*

Fumar. bulb. Radice cava 1. *Hec usualior.*
Smajor 2.

mar. bulb. }
C. B. est { radice non cava { major 2. *Hæc surrogari priori potest.*
 { minor 3.

$\lambda_{\text{minor } 3}$.

1. Dicitur, Aristolochia rotunda,
Brunf. Arist. rot. vulgaris, Trag. Fuchs.
(cui & Pistorlochia,) Cam. Fumaria
altera, Matth. Cast. Capnos Chelido-
nia, Lon. Radix cava major, Dod. Clus.
hist. Fum. Cava herbariorum, Lob.
Germ. Erdtraut/falsch Holzwurg.

2. Fum. bulb. radice non cava dicitur Aristolochia rotunda vulgar. radice solida, *Trag.*

Crescunt in dumetis locis frigidis & opacis, ut & in vineis. Florent April.

OFFICIN. NAT.

Radix; rarò *Herba* cum floribus.

Vires, Calf. 2. sicc. 3. absterg. suba-
string. aperit. Epatica est, Uterina, Ale-
xipharmaca, sudorifera, diuretica, &
vulneraria. Usus præcip. in ciendis men-
sibus, lochiis: foetum mortuum expellit,
Ictero medetur, sanguinem mundificat
adeoque & scabiei succurrit. Extrinsecus
commendatur quam maxime ad vulne-
ra etiam inveterata & fistulosa, utpote
quæ mundificat & consolidat; ad scabiem,
ad dolores podagricos (à frigidis humori-
bus) ad sanguinem coagulatum in contu-
sionibus, ad putredinem oris.

G.

CLII. Galanga.

Major, radice crassiore, ru-
bra minus odorata, &c.
Minor, radice tenuiori, no-
dosa intus & extra rube-
scente sapore acri instar
piperis odore suavi.

N. Hæc priori præfertur.

Dicitur Galanga minor, *Matth. Cord. b. Fuchs. Lob. Lon. Tab. Acoft. Ger. Galanga minor officinar. C. B. 2. Galanga Indica, Amat.*

Major vocatur, Galanga major,
Matth. Cord. hist. Lon. Fuchs. Lob. Ce-
salp. Tab. Gal. crassa, Amat. Iridis ge-
nus, Clus. in Acost.

N. Galanga (γαλάγγα) quibusdam
Acori, nonnullis Iridis species videtur;
minor à recentioribus Græcis Cyperus
Babylonica nominatur. Arab. Galingia.

OFFICIN. NAT.

Radix, quæ eligenda saturato ru-
bra, ponderosa, bene odorata, sapo-
ris acris.

Vires. Stomachica est, Cephalica ac
Uterina: calf. & sicc. 3. saporis acris, in-
cidit, aperit. Vfus in cruditate ac infla-

#10716

tionem ventriculi, vertigine, uteri obstructione, aliisque totius corporis affectibus à frigidity ac flatulentia oriundis. Extrinsecus commendatur ad roborandum caput (in Errhinis.)

PRÆPAR.

Spec. Diagalang. Vid. Disp.

CLIII. Galega.

Galega, ruta capraria, Matth. Cast. Cam. Ruta capraria, Tab. Galega, Lob. Dod. Lon. Ger. vulgaris, Clus. Galega vulgaris, C.B. I. German. Gänstrauf/ Fleckenstrauf.

N. Quidam Onobrychin, alii Glaucum, nonnulli Polemonium, alii Polygalam veterum esse judicant: verum his omnibus Dioscoridis descriptiones contradicunt.

Colitur apud nos in hortis: Floret æstate.

OFFICIN. NAT.

Herba collecta Junio & Julio.

Vires. Celeberrimum est Alexipharmacum ac sudoriferum, venenum in primisque pestilentielle insigniter discutiens. Usus ejus præcipuus est in petechiis expellendis aliisque morbis pestilentialibus, ipsaque peste curanda. In Epilepsia infantum (exhibetur succi cochlear. i.) in ictibus serpentum, in Lumbricis, (quos etiam extrinsecus applicata fugat.)

N. Herba hæc secus ac alie citra saporam est, & insuper qualitatibus primis temperata.

PRÆPAR.

I. ▽. Ex integra planta Julio collecta.

2. Conserv. summit. seu flor.

Galeopsis, vide urtica mortua.

CLIV. Gallium.

Γάλλιον, Γάλιον, Γαλάλιον, Γαλέριον, Germ. Megerstrauf / Waldstroh / vnser Frauen Bettstroh / Wegstroh / Lebstrauf.

N. Nomen habet quod coaguli vice γάλα, i. e. lac coagulet.

{	Luteum flor. luteo	{	vulgare.
			palustre.
{	Album flore albo	{	palustre.
			minus.

Ex his præfertur primum, C. B. seu Gallium luteum, quod Dioscoridis Gallium putatur.

Dicitur Gallium, Fuchs. Dod. Lon. Gallium luteum primum, Tab. Gallii primum genus, Trag. Gallium, Matthiol. Cast. Luteum, Cord. in D. Lob. Cam. Ger. Gallium luteum, C.B. I.

Crescit passim locis aridis & arenosis, juxta vias, &c. Floret Majo, & hinc tota æstate.

OFFICIN. NAT.

Herba cum floribus.

Vires. Calf. & sicc. moderate. Usus ejus potissimum externus est in hæmorrhagia narium sedanda (pulvis inflatus) in scabie simplici & maligna, adeoque in cancro mammarum, &c.

N. Rari usus est apud prælicos, solumque asservatur pro compositionibus, quas ingreditur: ut unguentum Martiatum, &c.

CLV. Genista.

Genista, Genst/Genster/Pfrimmenstrauf, Kkkk Usua-

Usualis est è Genistis non spinosis, C. B. 1. Genista angulosa & scoparia, spartium, Lob. Genista, Brunf. Trag. Fuchf. Dod. Cord. in D. Cam. Tab. Ger. Genista angulosa, Cord. hist. Genista minor seu non aculeata, Lon. Genista scoparia vulgi, Lob.

Solo gaudet arenoso & aprico. Floret integra æstate.

OFFICIN. NAT.

Flores & Semen.

N. Flos communiter luteus rarius albus est.

Vires. Splenetica & nephritica censetur, hinc & epatica, calf. & sicc. 2. aper. atten. absterg. calculum pellit, aquosos humores educit tam per vomitum quam per alvum & urinas. Hinc usus ejus insignis in obstructione Epatis & Lienis, Mesenterii adeoque in Hydrope, catarrhis, arthriticis affectibus.

N. Semen extrinsecus applicatum scrophulas consumere dicitur.

PRÆPAR.

1. ▽. Ex floribus & foliis.
2. Conserv. Ex floribus.
3. ⊖. Ex incinerata herba.
4. Conditæ flores.

Condiuntur autem flores (seu potius gemmæ) collecti mense Aprili antequam aperti fuerint cum aceto & sale, adhibenturque loco capparum, unde & nostratibus cappares. Germanor. dicuntur, deutsch Capern.

N. Cura vomitum assumi poterunt,

CLVI. Gentiana.

Gentiana (à Gentio inventore sic dicta,) Englian.

Gentiana {
 { alpina { major.
 { minor. Gentia-
 { nella.
 { pratensis.
 { palustris.

Usualis est ex his alpina major lutea, C. B. 1. de qua notandum, quod reperiat quocq; floribus flavis imò & albis, punctis carentibus.

Dicitur Gentiana, Brunf. Matth. Fuchf. Dod. Cord. in D. Lon. Cast. Gentiana major, Matth. Lob. flore luteo, Cam. Gentiana veterum, Clus. hist. Gentianæ 1. species, Trag.

OFFICIN. NAT.

Radix collecta mense Augusto ac Septembri.

Vires. Calf. 3. sicc. 2. Alexipharmaca est, aperit, attenuat. Usus præcipui in peste, aliisque venenatis affectibus, in obstructione Epatis, Lienis, &c. Et hinc in hydrope tum in suffocatione Uteri, in imbecillitate ventriculi, lumbricis, in febribus, in morfu canis rabidi, &c. Extrinsecus adhibetur creberrime in vulneribus ac fonticulis mundificandis, renovandis, &c. in morfu canis rabidi arcendo (cum Theriaca imposita.)

PRÆPAR.

1. Succus inspissatus.

N. Creberrimi usus est in febribus intermittens in quibus ante paroxysmum ad ʒj. vel ʒiij. exhibetur, felici cum successu.

2. Ex-

2. *Extractum cum S. V. factum.*

CLVII. *Geranium.*

Geranii multa recensentur genera, officinis nostris maxima ex parte inusitata. Usitatius tamen præ ceteris est, quod *Geranium Robertianum* dicitur, aliàs *Gratia Dei*, *Ruprechtstraute*/ *Gichtstraute*/ *Gottes Gnade*/ *Rotlauffstraute*/ (quia *Erysipelati* mederi dicitur.)

Dicitur *Geranium* 3. *Brunf. Matth. Fuchs. Lon.* *Geranium Robertianum*, *Lob. Dod. Cam. Tab.* *Gratia Dei* vel *geranium* quibusdam, *Trag.* *Herba Ruperti* & *Geranium* 2. *Diosc.* *Geranium Robertianum primum*, *C. B. 5.* videlicet inter species *Geranii folio cicutæ vel myrrhidis.*

Gaudet locis opacis ac desertis. Floret potissimum *Aprili & Majo.*

OFFICIN. NAT.

Folia.

Vires. Temperatum est in cal. & frig. moderate siccatur, substring. exterg. sanguinem in corpore coagulatum resolvit, vulneribus convenit, sanguinem scil. cohibendo, vulneraque mundificando. Usus externus (omnium generum Gerani.) vulgaris est in cataplasmatibus, plantis pedum cum sale & aceto applicandis, ad febrilem æstum compescendum. Adhibetur itidem ad mammarum fissuras, lactisque discussionem (Robertianum impositum.)

PRÆPAR.

▽. *stillat.* Ex integra herba in fine April, collecta,

CLVIII. *Glyzorrhiza.*

Liquiritia, Brunf. Dulcis radix, Trag. Glyzorrhiza, Fuchs. Cord. in D. Cam. Glyzorrhiza altera, Matth. vulgaris, Dod. Cam. Epit. Glyzorrhiza siliquosa, Lob. Germanica seu siliquosa, C. B. 2. Germ. Süßholz.

Crescit locis sylvestribus & sabulosis. Floret Julio.

OFFICIN. NAT.

Radix ex Episcopatu *Bambergen-* si, ubi in copia crescit, ad nos transmissa, quæ sole exiccata biennium integra manet.

Vires. Calidit. & frigid. temperata est (seu moderate calefacit) in reliquis ad humiditatem inclinatur, pulmonica ac nephritica est, acrimoniam mitigans, expectorationem promovens, asperitatem leniens: Usus præcipui, in tussi, raucedine, vesicæ erosionem, urinae acrimonia.

PRÆPAR.

1. *Succus inspissatus.*

2. *Syr. Compositus. Vide Disp.*

CLIX. *Gramen.*

Gramen absolute sic dictum, Officinis graminis speciem denotatur, quam Dioscorides ἀγρῶσι κατ' ἐξοχήν, vocat, estque Gramen Caninum seu arvense, C. B. 1. Gramen, Dod. Cord. in D. Cast. Gramen canarium medicatum, Lob. Gramen caninum, Tab. Ger. Germ. Reh. oder Queckengras.

Passim spontè provenit, felicius autem in terra arida & arenosa,

OFFICIN. NAT.

Potissimum *Radices* (collectæ men-

Kkkk 2

se

fe Majo vel Septembri) raro *Caulis* cum foliis, rarius *Semen*.

Vires. Radix cujuscunque graminis *refrig. & sicc. aper. subastring. substantia est tenuis ac penetrativa.*

Herba seu folia intra siccitatem & humiditatem moderata sunt frigida gr. 1. *Ufus* precip. in obstructionibus *Epatis, Lienis, Vreterum*, in expuitione sanguinis (ubi succus ex integra planta valet) in lumbricis necandis. *Extrinsecus* in dolore capitis leniendo (seligunt gramen septem nodorum) in oculorum inflammationibus ac defluxionibus. (Has sedare dicitur gramen trium nodorum decresciente Luna. evulsum ac collo circumligatum,) in auribus purulentis, in odontalgia, in tumoribus podagricis discutendis.

PRÆPAR.

▽ stillat. Ex radice Majo mense collecta.

N. *Diarrheam* sedat infantom si abdomen eâ lavetur.

Est & graminis species, Gramen manne dictum, inter gramina dactilodea, C. B. 8. Cujus semen in cibum venit nomine Mannæ in German. ex Silesiæ ac Poloniæ confinibus transportatum, femini milii solis non ab simile. De hoc vulgi opinio, quod ex aëre decidat, unde & Mannæ nomen impositum est.

CLX. Granata.

Mal⁹ [Domestica, quæ pomifera est, puni- Sylvestris, quæ flores solum ca. fert.

Videatur *Malus punica*, Trag. Matth. Dod. Cord. hist. Lon. Cam. *Mala punica*, Cord. in D. Bellon. *Malum punicum*, Lob. Cast. *Malus granata*, Tab. *Malus punica*, C. B. Germ. *Granaten*.

Utraque arbor, quamvis exotica sit, nostratibus tamen in hortis colitur.

OFFICIN. NAT.

1. *Poma*, eaque vel dulcia vel acida, vel acidodulcia, i. e. vinosi saporis. 2. *Flores* collecti ex Granata sylvestri (*Balaustia* dicuntur) tum quoque interdum ex domestica (appellantur *Cylini*.) 3. *Cortex pomorum* (*malicorium psidium*.) 4. *Nuclei*.

Vires. Poma in genere censentur boni succi, ventriculo convenientia, sed pauci nutrimenti. *Dulcia* adhibentur in tussi Chronica.

N. Quia ventriculo inflationes causantur, in febribus minus commode adhibentur.

Acida, frigida sunt ac astringentia, stomachica. *Ufus* precipui in febribus biliosis, in Gonorrhæa, in pica gravidar, compescenda, orisque putredine corrigenda, & sim.

Vinosa, (*acidodulcia*, *Granata muza*) mediæ sunt naturæ inter dulcia ac acida, ad frigiditatem tamen aliquatenus accedunt. *Cardiaca* sunt ac *Cephalica*. *Ufus* precipui in Syncope ac vertigine, &c.

Flores, tam *Balaustia* quam *Cylini* ejusdem sunt naturæ terrestris scil. valide astringentis, inspissantis, refrigerantis, siccan-

*siccantis, unde & balauſtior. creberri-
mus uſus eſſe ſolet in omnis generis fluxio-
nibus. E.g. Diarrhea, Dyſenteria, uteri
fluore, & ſim. in ſanguine vulnerum co-
hibendo, in gingivarum laxitate emen-
danda, in Hernia curanda, &c.*

*Cortex, (malicorium pſidon) ejus-
dem cum floribus cenſetur naturæ, præci-
pue uſus eſt in ſedando fluxu hæmor-
rroidum, narium, uteri, &c.*

*Nuclei refrigerant itidem, aſtringunt-
que inprimis qui ex pomis acidis collecti.*

PRÆPAR.

*1. Succus liquidus. Ex pomis expref-
ſus, fermentatus ac depuratus, qui
nomine vini granatorum venit.*

*N. 1. Præſtat Vinum ex pomis acido-
dulcibus.*

*N. 2. Ante præparationem hujus vi-
ni extremam cutem granis detrudere
ſolent.*

*N. 3. Ad conſervationem, nonnihil
ſeminis Coriandri pulveriſati in Vino eo-
dem ſuſpendunt.*

*2. Syrupus. Ex ſucco granator. dulc.
ac ſacchar. $\frac{2}{3}$. Vid. Diſpenſ.*

*3. Ex ſucc. granat. acidor.
& ſacchar. $\frac{2}{3}$. Vid. Diſp.*

Grana Paradysi.

Paribſörner / vide Cardamomum.

CLXI. Guajacum.

*Lignum Indicum. Lign. Sanctum.
Guaacan, Guajacan, Palus ſanctus,
Frankoſenholz / heilig Holz. Arbor eſt
exotica, procera, quæ ex India Occi-
dentali ad nos transportatur.*

*[magna matrice. Guajaci 1.
genus, Monard. & Mat-
thiol.*

*Estque Guaja-
cum [propernodum ſine matrice,
quod priori præſtantius.
Guajaci 2. genus, Mo-
nardi & Matthiolo.*

*N. 1. Sunt qui prius Guajacum appel-
lant, poſterius lignum ſanctum: Verum
quia apud Autores Synonyma, præſtat ma-
trice, uti dictum, diſtinguere.*

*N. 2. Poſterius dividitur à nonnullis
in plura genera, quæ tamen non re ſeu eſ-
ſentia, ſed ſolo colore diſferre vult Mat-
thiolus, idque pro diverſitate maturitatis,
quò enim maturius, eò ipſi nigrus eſt, &
quò minus adoleverit, tantò magis ipſi
albicat.*

OFFICIN. NAT.

*Lignum, Cortex, & Gummi, (ſed
raro.)*

*Eligendum eſt Lignum recens
ponderoſum, ſucculentum (quod
Carboni impositum fumigat.) Po-
ſterius præſtat, quod colores ruſſum,
ſpadiceum, flavum lividumque ſi-
mul mixtos habet.*

*Vires. Lignum calf. & ſicc. ſudorem
ac urinam largiter promovet adeoque
ſanguinem mundificat, putredini reſiſtit.
Uſus præcipui in Arthritide, Hydrope,
Catarrhis aliisque morbis à phlegmate
tartareave mucilagine aut flatibus ori-
undis: peculiariter ac ſpecificè curat luem
Gallicam.*

*Cortex. Minus calidus eſt quam
Lignum.*

Kkkk 3

Gum.

Gummi (Resina.) Gummi hoc mecum communicavit Vir rerum novarum curiosus Adrian. Sonnemann Materialista hujus Civitatis, Affinisque mihi dilectus, idque cum felici successu aliquoties in curanda L.G. fuisse adhibitum affirmavit. Sapore est acri, colore ac figurâ Laccam ferè repræsentante, pellucidum, friabile.

PRÆPAR.

1. *Decoctum.* R. Guajac. incisi ℥j. Aqu. fontan. ℥ xij. post infusionem 24. horarum coq. ad ℥ vij. plus minusve; coletur pro sudorifero, reliquum coquatur cum ∇ tantundem pro potu ordinario.

N. Possunt & addi Liquiritia, passula, sem. anisi, &c.

2. *Extractum viscosum & gummosum.* Vide l. 2.

3. *Rectificatum.* Fit destillatione. Vide l. 2.

Vires. Exhiberi commode poterit intrinsecus in lue Venerea, aliisque morbis diaphoresi opus habentibus.

Dosis gr. iij. v.

N. Sunt qui oleum hoc pro oleo heracleino Rulandi habent, ejusque vires admodum deprædicant in Epilepsia, expellendo fœtu vivo ac mortuo, in dolore dentium mitigando. Vide Brendel. in chymia.

4. *Spiritus.* Est liquor acidulus una cum oleo in destillatione collectus ac rectificatus. Vid. l. 2. de spiritibus.

N. Spiritus hic acidus præter medici-

nales virtutes descriptas, vim habet perlas, corallia, &c. solvendi. Intus exhiberi poterit à ʒss. ad ʒj.

5. *Θ.* Ex cinere elixiviatum, sed paucum.

H.

CLXII. *Hedera terrestris.*

Χαμαίνιον Θ, hedera humilis vulgaris, corona terræ, Gündelreb/Grundreb/Grundmann/Erdepheer.

Est { vulgaris. Hæc usualis.
montana. Inusitata.

Nuncupatur, Hedera terrestris, Brunf. Matth. Dod. Tab. Ger. Elatine, Brunf. 4. Chamecissos, Trag. Fuchs. Cam. Chamæclema, Cord. hist. Corona terræ, Lob. Hedera terrestris vulgaris, C. B. 1.

Crescit passim circa sepes: floret Aprili potissimum.

OFFICIN. NAT.

Herba cum floribus.

Vires. Saporis est amari & acris calf. & sicc. vulneraria est, aperit abstergit. Usus creberrimi in tartaro, tam pulmonum quàm renum aliarumque partium, incidendo, resolvendo adeoque confert obstructionibus inde natis & ictero: conducit erosionibus & ulceribus viscerum abstergendis, consolidandis, &c. Extrinsecus adhibetur creberrimè ad calculum renum resolvendum (in balneis) ad dolores colicos resolvendos (in clysteribus.)

PRÆPAR.

1. ∇ stillat, Ex herba Majo collecta.
2. Con-

2. *Conserua*. Ex floribus summ.

N. *Conseruam* compositā habent Aug.

3. *Syrup. simpl.* Ex succ.

4. *Compos.* Vid. Disp.

CLXIII. *Hedera arborea.*

Κισσός, κισσός, *Hedera*, Brunf. Trag. Cord. in D. Dod. *Hedera arborea*, Matth. Nigra, Fuchs. Lon. *Hedera corymbosa communis*, Lob. Tab. Ger. *Hedera major*, Cast. *Hedera arborea*, C.B. 1. Germ. Ephew/Eppich.

{ Arborea. Hæc usualis & jam nominata.

Est { Major sterilis.

{ Minor.

Adhæret muris, arboribus, aliisque rebus in altum exurgentibus. Viret per totum annum: Floret autumno, baccas fert hyeme.

OFFICIN. NAT.

Folia, Bacca, Lachryma seu Gummi.

Vires. *Herba calf. & sicc.* (Galeno est mixta natura calfac. scil. & frigida) subastringit. Internus ejus usus, quia capiti nervosoque generi adversatur, rarus est. Externus crebrior in achoribus excandis & sanandis, in fonticulis ab inflammatione tutandis (imponitur quotidie folium) in Ozenis curandis, in aurium purulentarum dolore sedando (miscetur succus cum ol. e. g. liliaceo).

Baccæ: Purgant per superiora & inferiora, unde & contra febres à vulgo exhiberi solent.

Gummi seu lachryma ex trunco *hederae majoris* vulnerato & interdum spon-

te exit, colore ex flavo rubescens, odore grave, sapore acre. *Psylotrium* à majoribus habetur insigne ac causticum, lentisque interimere dicitur.

N. Nostratibus in usu non est, quippe gummi *hederae officinarum* nec figura nec viribus descripto gummi convenit. Purpureo nigricans est (adeoque *Mumia* non absimile) fragile nec saporis acris, sed velut adusti, lignosis segmentis ac sordibus plerunque scatens.

PRÆPAR.

Ol. stillat. Ex baccis cum ∇ fermentatis per Vesicam.

N. Alii lignum baccas ac gummi simul per Retortam destillando, oleum parant.

CLXIV. *Helenium.*

N. Dicitur *Helenium*, quod è lachrymis *Helene* natum dicatur.

Ἑλένιον, Elenion, Trag. *Helenium*, Brunf. Matth. Dcd. Cord. in D. Lob. Cast. Cam. Tab. Ger. *Enula*, Lon. *Enula campana*, Brunf. Cam. *Helenium vulgare*, C.B. 1. Alantwurk.

N. Crescit plerunque locis humidis: Floret Julio.

OFFICIN. NAT.

Radix, quæ collecta antequam in stolones abierit, in taleolas secatur, inque umbra exiccatur.

Vires. Nonnullis calfac. & sicc. 2. (Fernelio calf. 3. sicc. 1.) abstergit, discutit, aperit, pulmonica est, stomachica, alexipharmaca, sudorifera, &c. Usus præcipui, in tartaro pulmonum Renumque attenuando ac educendo, & hinc in

russi

tussi, asthmate, in cruditatibus ventriculi emendandis, ureteribus referandis, in peste contagiosisque morbis arcendis, in scabie, &c.

PRÆPAR.

1. *Radix condita.*
2. ∇ . *Ex radice destill.*
3. *Conserva Radicis.*
4. *Extract. Ex Rad.*
5. *Vinum Enulatum.* Ex radice & musto.

CLXV. *Herniaria.*

Dicitur *Herniaria*, *Dod. Cam. Tab.* *Ger.* *Herniaria multigrana serpillifolia*, *Lob.* *Herba Turca*, *Lob.* *Polygoni genus*, *Herniaria appellata*, *Clus. hist.* *Millegrana*, *Cord. hist.* *Herba cancri minor*, *Cord.* *Polygonum minus*, *Matth. Cast.* *Empetrum*, *Trag. Lon.* *Polygonum minus seu millegrana major*, *C. B. 11.* (videl. inter *Polygoni* minores species.) *German.* *Harnkraut* / *Tausentförner.*

Crescit locis aridis ac arenosis nonnunquam tamen & circa ripas: Floret Junio, Julio.

OFFICIN. NAT.

Herba seu planta integra.

Vires. *Refrig. & sicc.* *Usus precipui est in Hernia curanda, urina cienda, renum ac vesica calculo atterendo, ventriculi ac aliarum partium mucilagine incidenda, educenda, bile ac aqua expellenda adeoque in Ictero curando.*

PRÆPAR.

∇ *stillat.* Ex herba.

CLXVI. *Hispidula.*

Æluropus, *pes Cati*, *pilosella montana*, *hispida*, *C. B. 5.* *Ragenfuß.* Est species *pilosellæ*, (aliis *Gnaphalii*) parva admodum totaque fere tomentosa, maximè verò flosculi, quos profert rubentes, interdum albidos. Videatur *Renodæus*.

Nascitur in collibus ac locis siccis & apricis: Floret Majo, Junio.

OFFICIN. NAT.

Tota Herba cum floribus.

Vires. *Easdem vires obtinet, quas reliqua pilosellæ genera, vide auriculam muris: peculiari tamen proprietate pulmonum exulcerationi conferre statuitur, & sanguinis expuitioni.*

PRÆPAR.

1. ∇ . *Ex integra planta cum floribus.*
2. *Syrupus simpl.* Vide *Renodæum*.
3. *Compositus de pede Cati.* Videl. 2.

N. *Nostratibus Syrupus hic compositus vulgatissimus est.*

CLXVII. *Hordeum.*

Gerste / *hyemale.* *Hoc præstantius est* / *Æstivum.*

Videatur *Hordeum*, *Brunf. Matth. Lob. Dod. Lon. Cast.* *Ger.* *hordeum majus*, *Trag.* *hordeum polystichum*, *Fuchs. Tab.* *Hordeum secundum hyemale*, *Cord. in D.* *Hordeum polystichum hybernum*, *C. B. 1.*

OFFICIN. NAT.

Semen & Farina.

Vires.

Vires. Refrig. & sicc. 1. absterg. aperit, dig. emol. est diureticum nutritivum.

N. Crudum ventriculo aliquatenus inimicum est, quippe flatulentum: tamen coctione corrigitur.

PRÆPAR.

1. ▽. *Hordei graminis*. Fit mense Majo, colligiturque mane gramen rore adhuc madidum.

N. Insignis est efficacia in aestu domando, extrinsecus in Cephalalgia mitiganda, oculorum defluxionibus calidis emendandis, &c.

2. *Decoctum hordei*, seu ▽ *decoctionis hordei*, *Gerstenwasser*.

N. Ad decoctum hordei sumitur hordeum non excorticatum, si intentio sit abstergere, exiccare; Excorticatum si animus sit digerere, sitimque extinguere, &c. Formule decoctionum usitatissima mulieribusque notissima sunt.

CLXVIII. *Horminum*.

Sclarea (hortense odoriferum,

Schar-
leyen / *sylvestre*.

Ex his officinale, quod *Gallitricum*, *Cam. Ger.* *Gallitrichum sativum*, *Trag.* *Sclarea*, *Matth.* *Cast. Cam.* *Tab.* *Scarlea*, *Lob.* *Horminum sylv.* 1. *Clus. hist.* *Orminum sativum*, *Fuchs.* *Cord. in D.* *Orvala*, *Dod. Cast.* *Horminum sclarea dictum*, *C. B. 3.*

Floret Junio, Julio, solo gaudet opimo.

OFFICIN. NAT.

Folia cum floribus sed raro.

Vires. Calf. & sicc. abstergit, attenuat: Usus rari nisi quod in vino cum floribus sambuci & vitis suspendi soleat.

CLXIX. *Hyoscyamus*.

Jusquiamus, *Faba suilla*, *Herba canicularis*, *Dens caballinus*, *Bilsen* *traut* / *Bilsen* / *Dolltraut* / *Schlafftraut* / *Sambon* / *Rindswurz* / *Ziegeunertraut*.

[vulgaris vel niger, *C. B. 1.*

Est { *albus* { *major*, *C. B. 2.*
 { *minor*.

Ex his eligere monet Fernelius floribus albis, femineque albo, reliquis neglectis.

Insignitur *Hyoscyamus albus*, *Matth. Dod. Lob. Lon. Cast. Cam. Ger. Tab.* *Hyosc. candidus*, *Trag.* *Apollinarius 3.* *Cord. in D.* *Hyoscyamus albus major vel 3.* *Dioscoridis, C. B. 2.*

Crescit incultus; Floret Junio & Julio.

OFFICIN. NAT.

Radix, Semen, Folia.

Vires. Refrig. 3. sicc. 1. emollit mire, somnum inducit, stupefacit, acrimoniam mitigat, rationem perturbat. Unde internus ejus usus rarissimus est: exhibetur tamen ad hæmoptysin curandam. Externus aliquatenus crebrior, scil. in tumoribus calidis, in podagra, in odontalgia (suscipitur fumus seminis per infundibulum.)

N. 1. *Trallianus* amuletum antipodagricum ex radice facit: colligit eandem (existente in ☿ & ♀ ante ☉ occasum, radicem non attingendo, sed osse cujuscunque animantis mortui effodiendo, peculiariaque insuper adjurationis

verba superaddit, quæ cum superstitiosa videantur, adscribere supersedeo. Videatur Trallian. l. 11. in fine.

N. 2. Antidota Hyoscyami sunt: lac caprinum ∇ mulsa, semen cucurbitæ sem. Urtica, Sinapi, Raphanus, Cæpa, alium cum vino assumpta.

PRÆPAR.

1. ∇ . Ex fol. floribus ac semine immaturo destill.

2. $\circ\circ$ expressum. Ex semine albo recente, sicco, calida ∇ a asperso, insolato tritoque.

N. Alii macerant Hyoscyamum cum semine suo immaturo in Omphacino: Hinc exprimunt & coquunt.

3. Extractum seu succus Hyoscyami. Ex radice mense septembri vel Martio cum germinibus tenellis exprimitur succus, depuratur ac digeritur, ut rubicundo colore tingatur.

N. Ingreditur laudanum opiatum Quercet.

CLXX. Hypericum.

$\gamma\pi\epsilon\rho\iota\kappa\acute{o}\nu$, Hypericum, Brunfels. Matth. Fuchs. Lon. Dod. Lob. Cast. Cam. Tab. Ger. Herba perforata & Hypericum, Trag. Ascyron. Cord. in D. Androsenum minus, Gesn. Hyp. vulgare, C. B. 1. aliis fuga Dæmonum, Jo. Hannsstraut.

Crescit passim in dumetis aliisque locis incultis: Floret Julio.

OFFICIN. NAT.

Folia ac Flores.

Vires, Calf. & sicc. est partium te-

nuum, diureticum ac vulnerarium. Usus præcipui in vulneribus mundificandis, consolidandis (intus & extus) in sanguine coagulato resolvendo, in calculorum atterendo, in Lumbricis fugandis (scil. si tempore exaltationis collecta fuerit, alias hac facultate destituitur.) Extrins. in contusionibus (præcipue nervorum) in tremore, in partu alleviando (fit sufficiens.)

N. Paracelsus refert inter herbas veneficia ac spectra arcentes, colligereque jubet sub influentia ♂ , ♀ ac ♂ ris (nullo modo sub ☾) tempore auroræ, atque varium ejus usum docet, loco amuleti adhibet, pileo includit, noctu pulvinari supponit, sæpius naribus admovent, sternit per domum, de parietibus suspendit, &c.

PRÆPAR.

1. ∇ stillat. Ex fol. ac flor. in fine Junii collectis.

2. Oleum. Ex infusione florum in oleo communi.

N. Alii summitates cum flor. ad maturitatem seminis ferè accedentes macerant cum vino, exprimunt atque cum Therebinthina & oleo coquunt. Vid. Disp. August.

3. $\ominus$. Ex planta, integra incinerata.

4. Tinctura. Hanc habent Tentzel. in Exeg. Sala de Essentiis. V. 1. 2.

N. Dos. gr. vj. ad 3℔.

CLXXI. Hyssopus.

$\gamma\iota\sigma\omega\pi\omicron$, Hyssopum, Isop.

Isop.

Est Hortensis. *Hæc officinarum.*
Sylvestris.

Vocatur Hyssopus, *Brunfels. Trag. Cord. in D. Lon. Tab. Cam.* Hyssopus hortensis, *Fuchs. Hyss. vulgaris, Dod. Clus. hist. sativa, Cord. hist.* Hyssopus Arabum, *Lob. Ger.* Hyssopus officinar. cærulea sive spicata, *C. B. 1.*

Crescit in hortis: Floret Julio & Augusto.

OFFICIN. NAT.

Folia cum floribus collecta Aug.

Vires. *Calv. & sicc. 3. partium tenuium est, atten. aperit, absterg.* Usus præcipuus in affectibus pulmonum tartareis, tussi, asthmate. Extrinsicus adhibetur crebro ad fugillationes oculorum. ad uterum mundificandum, auriumque tinnitus tollendos (per tritorium suffitus susceptus) ad oris abstersionem (in gargarismis.)

N. Sunt qui Absynthio in corroboratione ventriculi præferunt.

PRÆPAR.

1. ∇ stillat. Ex herba & floribus in B.M.

2. Ol. stillat.

3. Conserv. Ex floribus.

4. Spec. Diabyssopu. Nic. Vid. D.

5. Syrup. simplex. Ex succo.

6. Compos. Vid. Disp.

I.

CLXXII. Jacea.

Herba Trinitatis, *Brunf. Fuchs. Lon. sativa, Trag.* jacea sive flos Trinitatis, *Matth.* jacea major sive viola tricolor, *Cast. Dod. Clus. Ger.* Viola

flammea, *Coloria, Lob.* Viola Trinitatis 1. *Tab.* Viola tricolor hortensis, *C. B. 5.* inter violas martias. *Germa. Srensamkraut / Drensaltigkeitsblum / Siebenfarbenblum / Bnnügesorg / je länger je lieber.*

Floret Aprili, Majo ac tota ferè æstate: Crescit locis arenosis.

Colitur in hortis, crescit & in agris. Illa licet præferatur: attamen non licet nō recipere & sylvestrem.

OFFICIN. NAT.

Herba integra cum floribus.

Vires. *Calv. & sicc. ad gr. usque 3. (aliis remissius)* subamara ac acris est: hinc abstergit penetrat, incidit, discutit, vulneraria est ac sudorifica. Usus præcip. in æstu (maxime infantum) domando, in scabie ac pruritu, in mucilagine viscosa pulmonum, in uteri obstructione. Extrinsicus itidem in pruritu, in abstergendis vulneribus, in mucilagine pulmonum incidenda in uteri obstructione. (baln.)

PRÆPAR.

∇ . Ex integra herba.

CLXXIII. Jasminum.

Ἰασμον, Jasmenum, Jese-minum. Gelseminum, Arab. Zambach, Jese-min, Jasme, Beilöl Neben.

Usuale est, Jasminum vulgatius flore albo, *C. B. 1.* quod est Jasminum, *Dod.* (cui & Apiaria,) *Cord. in D.* album, *Tab. Ger.* Gelseminum vel Jasmimum, *Matth. Cast. Cam. Alpin.*

Gaudet locis calidis ac apricis. Nostratibus colitur in hortis: Floret ferè integram æstatem,

OFFICIN. NAT.

Soli Flores, sed raro. Nimirum nostratibus non nisi Oleum in usu est, quod fit ex reiterata infusione vel coctione florum in oleo veteri. (N. Alius in oleo amygd. dulc.)

Vires. Easdem ferè vires obtinet, quas chamæmelinū. Dig. calf. emoll. aper. Usus præcipuus internus ad uterum calfaciendum & laxandum, ejus scirrhum sanandum, ad partum facilitandum, ad tussim anhelitusque difficultatem, ad pleuritin, dolores stomachi, intestinorum, uteri, (oleū jasmīno-amygd.) Externus in catarrhis frigidis, in membris ac articulis resolutis, in dolore pleuritico colico ac uterino (in clysmate vel unguentis.)

N. Sunt inter mulieres, quæ oleo Jasmino-amygdalino capillos pectunt, ut eò felicius crescant. Verum caveant ab eo biliosæ, utpote quæ facile capitis dolorem illo sibi conciliare possunt.

Illecebra, vide Vermicularis.

CLXXIV. Imperatoria.

Ostrutium, Lon. Ostrucium, Astrutium, Astrentium, Astrantia, Brunf. Dod. Clus. hist. Magistrantia, Cam. Struthium, Cord. hist. Laserpitium Germanicum, Fuchs. Smyrnion hortense, Trag. Imperatoria, Matth. Lob. Cast. Tab. Ger. Imperatoria major, C. B. I. Meisterwurk/ Magistrank/ Ostrig.

Floret Augusto, colitur in hortis.

OFFICIN. NAT.

Sola radix.

Vires. Saporis est acerrimi: calf. & sicc. 3. alexipharmaca ac sudorifica est,

atten. aperit. Usus præcip. in venenatis morbis ac ictibus, in pulmonum & oesophagi resolvendo, expectorando, in foetore anhelitus corrigendo, in capitis affectibus phlegmaticis paralyti, Apoplexia, &c. in cruditate ventriculi, & colico dolore, in febre quartana. Extrinsec. in Odontalgia (gargaris.) in catarrhis exiccandis (suffitu) in tumoribus ac arthritide frigida. In scabie capitis exiccanda (lotione) in serpigne inveterata sananda (cum adipe suillo illita) in globulis sagittisve corpori extrahendis (imposita.)

PRÆPAR.

▽. stillat. Ex herba florecente collectâ Julio.

CLXXV. Iris Nostras.

*Iris, Beyelwurk/ Himmelschwertel/ blau Gilgen.

Iris in officinis usitata est { Hæc hujus loci. Nostras: { Peregrina Illyrica sc. & Florentina. Vid. infra.

E variis Iridis nostratis speciebus infertur solum in officinas Iris vulgaris Germanica seu sylvestris, (latifolia,) C. B. I. Quæ inscribitur, Iris, Brunf. Sylvestris, Matth. Cord. b. Cast. Tab. sylv. I. Lob. sylv. major, Matth. Epit. Iris Germanica, Fuchs. cærulea, Dod. Gladiolus cæruleus major, Trag. Iris latifolia major vulgaris, Clus. hist.

Floret tempore verno, Aprili scilicet & Majo.

OFFICIN. NAT.

Radix, colligenda vere antequam germinare ceperit.

Vires.

Vires. *Calf. sicc. 3. valde hydragoga est, ac errhina. Usus præcip. in hydropicor. aqua educenda. Extrinsecus in impetiginibus aliisque corporis maculis detergendis.*

N. *Ventriculo reliquisque visceribus infensa est, proin corrigitur stomachicis.*

PRÆPAR.

1. *Succus.* Exprimitur ex radice, depuratur (digestione) adhibeturque recens prohydragogo.

Dosi ʒj. ad ʒij.

N. *Inspissatur nonnunquam reservaturque pro Errhinis.*

2. *Fecula.* Fit ex succo 1a.

N *Non æque purgat ac ipsamet radix.*

3. *Oleum infusum.* Vide Disp.

CLXXVI. Iris Illyrica ac Florentina.

Prævalet Illyrica, sequitur Florentina; utriusque itidem sola radix in usu est. Germ. *Wolwurß.*

Vires. *Calf. & sicc. 2. incid. atten. expectorat. diger. absterg. emollit. Usus præcip. in mucilagine seu ꝑro pulmonum, tussi, asthmate, obstructione mensium, torminibus ventris infantum. Extrinsecus abstergit cutis maculas & lentigines (cum Elleboro & melle mixta) oris fetorem emendat: creberrimus usus modernis est in pulveribus qui capillis insperguntur. Vulgus vocat pulveres de Cypro.*

PRÆPAR.

1. *Extractum.*

2. *Spec. Diaireos simpl. V. D.*

3. *Salomon, V. D.*

CLXXVII. Juglans.

E Juglandum generibus usualior est, quæ dicitur nux Regia, *Brunf. Cord. in D. Nux juglans, Trag. Matth. Lon. Dod. Lob. Cast. Tab. Cam. Juglans, Fuchsf. Nux juglans seu regia vulgaris, C. B. 1. Nußbaum/Welsche Nuß.*

Juli & folia erumpunt Martio: **Nuces** maturescunt autumno.

OFFICIN. NAT.

Nuces, *Putamina* nucum externa, eaque viridia, *Cortex* internus ipsius arboris, *Cortex* interior nucleum ambiens, *Juli* ante oculos apparentes & decedentes.

Vires. *Nuces recentes calf. 1. sicc. 2. sicca sunt facultatis calidioris ac siccioris. Comestæ difficilis sunt digestionis, pauci nutrimenti, ventriculo infensa, bilem augent, cephalalgiam excitant, pulmonum affectus ac præcipue tussim exasperant. Dicuntur tamen à peste præservare.*

Putamina externa Viridia, *Vi vomitum* leviter movendi prædita sunt.

Cortex interior de arbore, decerptus dum adhuc succolentus est, siccatusque ciet vomitum sat valide.

Dosis à ʒß ad ʒj.

Cortex nucleum ambiens juvat colicos (potus.)

Juli itidem vomitum excitant, sed lenius. **Usus** præcipuus in colico nephriticoque dolore.

PRÆPAR.

1. *Nuces conditæ.* 2. *Nuces virides* circa Festum Joannis collectas perfora aliquoties ut penetrabilia puta-

mina sint, ac macera (✓ 7. vel 10.) in ▽ frigida, ▽ quotidie semel ac iterum permutando. ut aliquo modo dulcescant. Hinc coq. l. ▽ ut mollescere incipiant. Postea sicca & confige Cinam. Garyophyl. &c. atque cum saccharo vel melle coque ad consistentiam. Vide l. 2. Confortant stomachum juvantque digestionem, unde & bellariorum loco apponi solent. Specificè ciere menses, testis est Matthiolus.

2. ▽ Vomitoria ex nucibus. Vide l. 2. c. 38.

N. Alii destillant ▽m ex nucibus immaturis contusis, alii ex solis putaminibus viridibus.

3. Rob nucum: Diacaryon. Fit ex corticum viridium succo & mellis $\frac{1}{2}$.

Vires. Destillationi tenuium catarrhorum confert. Vide Disp.

4. Oleum. Fit expressione ex nucleis maturis.

Vires. Flatus potenter dissipat, adeoque in colico dolore multum fert auxilium.

Dosis ℥ij. ij. ad iij. &c.

Extrinsècus tumores discutit, contractos nervos emollit, scabiem antiquam sanat.

5. Electuarium. Vid. l. 2.

N. Varia Electuarii nucum inveniuntur descriptiones, quæ tamen Basin minime à nucibus participant, unde nec huius loci sunt.

CLXXVIII. Jujubæ.

Ζίζυφα, Jujubæ majores oblon-

gæ, C. B. 1. Jujubæ, Trag. Cord. hist. Lon. Tab. Jujubæ Arabum, Lob. Zizipha, Matth. Cast. Ziziphus, Dod. Clus. hist. Ziziphus rubra, Cam. Brustbeerlein. Fructus sunt arboris Ziziphi, magnitudine olivas, sapore passulas majores æmulantes, unicum referentes lapideum nucleum.

Asportantur ex Italia.

Vires. Moderatè calf. & humect. Usus præcip. in pulmonum asperitate, tussi, pleuritide, urina acri, ferverescentia sanguinis, erosionè renum ac vesicæ.

PRÆPAR.

Syr. de jujubis. Vide Disp.

CLXXIX. Juniperus.

Ἰουνίπρις, ἰουνίπρις, Juniperus, Brunf. Matth. Dod. Lon. Lob. Ger. nostras, Cam. vulgaris, Trag. Clus. hist. Minor, Fuchs. Cord. in D. Sylvest. Cast. Juniperus & Juniperus baccifera, Tab. Juniperus vulgaris fruticosa, C. B. 1. German. Weckholder / Wachholder / Wachholderbaum / Krametbaum.

OFFICIN. NAT.

Lignum, Bacca, Gummi, Fungus.

Vires. Lignum calidum ac siccum est 3. suave olet (præcipue si Martio mense cadatur,) unde & rasura ejus non sine causa in cucuphis adhibetur, quippe cephalicum est, nervosumque genus insigniter roborat.

Bacçe, Calf. 3. sicc. 2. discut. incid. atten. Usus præcipui, in cienda urina, sudore, obstructis mensibus, obstructo liene, in affectibus capitis, nervorum, pectoris (tussi)

(russi) in morbis à flatu, (ut colica:) in mucilagine renum & vesicae, &c. Suffusus usitatissimus est tempore pestis tum è baccis, tum è ramusculis suscitatus. Colliguntur bacca sole in virgine existente.

Gummi, (Arab. Sandaraca vernix.) eructner Jernis / calf. & sicc. 1. (ali 2.) condens. discut. Usus præcipui in nervorum affectibus, resolutione, frigiditate, contractura, &c. convenit & in capitis affectibus reliquis, à frigiditate subortis.

N. 1. Vernix liquidus, factitius est liquor, ex gummi hoc, i. e. Sandaracha in oleo lini soluta. Valet ad ambusta, lenit dolores præcipue hæmorrhoidum.

N. 2. Sandaracha Græcorum est Auripigmentum.

Fungus. Majo mense instar musci adnascitur. Inservit aquæ ophthalmicae.

PRÆPAR.

1. ∇ . Ex baccis sine præmissa fermentatione raro destillatur.

2. Spiritus. Fit ex baccis cum ∇ ($\oslash$ 4. 5.) fermentatis & per vesicam destillatis. Vide l. 2.

N. Alii loco Δ e sumunt cerevisiam, spiritusque copiam sibi persuadent majorem: Verum enimvero major illius pars cerevisiæ debetur.

3. Oleum ex baccis. In destillatione ∇ e vel spiritus simul extillat.

4. Oleum ex ligno. Fit per descensum vel terream. Applicatur extrinsecus in morbis ut supra diximus, in viribus.

5. Sal. Ex cineribus baccarum

elicitur, tum quoque ex ligno combusto

6. Rob Juniperinum. Mel Juniperinum. Theriaca Germanorum. Fit coctione cum ∇ , hinc expressione ac inspissatione.

N. Quercetanus macerat ac coquit cum Vino. Ph. Rest. c. 23.

7. Extract. gummosum. Ex ligno & cortice fit l. a. Quercetani. Ph. Rest. cap. 23.

8. Extract. è baccis siccis. Fit. l. a. cum ∇ vel cum ∇ , i. e. Spiritu Juniperi.

Dosis $\mathfrak{zj}$. $\mathfrak{zij}$.

Vires. Virumque Extractum excelens est sudorificum & Bezoarticum adversus Epilepsias, pestes & affectus alios contagiosos atque venenatos.

9. Elyxir Juniperinum. R. Baccar. Juniper. maturar. ac electar. q. v. contundantur crasse, digeranturque affusa aliqua ∇ diuretica. Hinc exprime, abstrahendoque inspissa ad consistentiam mellis. Hujus mellis Juniperini cochl. 10. 11. 12. &c. misce optimè cum ∇ a vitæ juniperina, digereque aliquandiu, lenissimo calore ($\odot$ lis, & sim.) Sic confecisti Elixir Juniperinum, admirandarum virium, in calculo, quod insuper stomachicum insigne est, aliasque facultates eximias obtinet, de quibus in baccis.

Dosis cochl. j.

N. Vir Generosus ac Nobilissimus Dn. Chun. Quirinus Schünke ab Holzhausen

sen / Illustriss. aule Darmstadina olim Elixiris hujus usu annos plurimos à cal-
 Mareschallus, vir in omni scibili solertis- culi injuriis, quibus alias obnoxius maxi-
 simus, jam morte immatura non sine plu- me fuit, liber vixit, eoque nomine id me-
 rimorum quarela, ereptus, creberrimo cum communicavit.

L.

CLXXX. Lactuca.

Lactuca { Hortensis { [vulgaris]
 { capitata } Usuales sunt promiscue.
 Lattich { [crispa]
 est { Sylvestris.

N. Nomen Lactucæ Botanicis omni-
 bus usuale est..

Solo gaudet pingui & stercoreato.
 Floret æstivo tempore.

OFFICIN. NAT.

Folia ac Semen.

Vires. Refrig. ad gradum usque 3. sic-
 cat mitius, conciliat somnum, bilis ferve-
 scentiam ac æstum compescit, lac auget,
 alvum leniter movet, ventriculo conve-
 nit, multi ac laudabilis nutrimenti est,
 unde & in acetariis usurpari crebrius as-
 solet. Extrinsecus sedat dolorem capitis,
 medetur ambustis somnum conciliat (in
 lotionibus pedum,) &c.

Semen. Est ex seminibus frigidis fa-
 mosis illis quæ minora dicuntur. Valet ad
 Gonorrhæam virulentam, ad urinæ arde-
 rem ut & ad reliqua quibus folia conve-
 nire diximus.

PRÆPAR.

1. ▽. Ex foliis.
2. Succus inspissatus.
3. Caules conditi. Fiunt è stolonibus

nostratis lactucæ, dum caulescunt.

CLXXXI. Lagopus.

E generibus Lagopi usitatius est,
 quod inscribitur λαγώπης, Dioscor.
 Plin. λαγόπυρον, Hippocr. Lagopus seu
 pes leporinus, Matth. Fuchs. Dod. Lob.
 (cui & lagopyron.) Lag. major, Cæs.
 minor, Cam. Lagopodium, Tab. Ger.
 Lepor. pes, Cord. in D. aliis trifolium
 leporinum. Germ. Hasenflee/ Hasen-
 pfötlein/ Ragenflee.

Crescit inter segetes. Viget Julio
 potissimum.

OFFICIN. NAT.

Herba cum Spicis.

Vires. Sicc. & adstring. usus præcip. in
 profluvio alvi, uteri (fluore albo) in dysen-
 teria, hæmoptoisi, stranguria, ulceratione
 vesicæ, &c. Extrinsec. in hæmorrhagia
 hæmorrhoidum, Vulnerum, in tumoribus
 inguinum & herniis, &c. Quin & ad cu-
 tum Solis ardore induratum leniendam
 adhibetur (lotione.)

CLXXXII.

CLXXXII. *Lapathum.*

{ Acetosum. *Vide Acetosam.*
 { Hortense. *Vide Spinachiam.*
 Est vel { Sylvestre { angustifol. *De quo hic.*
 { Latifol. *Vid. Rhabarb. Monachorum.*
 { Æquaticum.

Dicitur Rumex acutus, *Cord. in D.*
Oxylapathum, Fuchs. Matth. Cast.
Germ. Oxylapathum, Diosc. Lapa-
thum acutum, Trag. Lob. Dod. Lapa-
tum sativum, Cam. Lapathum seu
Rumex, Lon. Cast. Lapathum folio a-
cuto plano, C. B. 1. Germ. Mengel-
wurk / Grindwurk / Streiffwurk / Bu-
benkraut / wilder Mangolt / wilder Amp-
pfer / Lendenkraut.

Provenit in locis incultis: Floret
Majo ac Junio.

Radix ac Semen, sed raro.

Vires. *Lapathum temperata censetur*
natura in ætivistis, alias ad siccitatem in-
clinat. Semen alvum obstruit, folia sub-
ducunt. Radix usus crebri & præcipui est
in scabie extergenda ac siccanda, idque
extrinsecus, potissimum in lotionibus.

PRÆPAR.

▽ stillat. Ex radice.

Vires. *Commendatur maximopere ad*
cutis maculas & pustulas, alphas, junthos,
vutiligines & lichenas.

CLXXXIII. *Larix* seu
Larex.

Λάριξ, Larix, Brunf. Matth. Dod.
Fuchs. Lon. Lob. Cast. Clus. hist. Tab. Ger.
Cam. German. Lerchenbaum / Lerchen-
Dannen.

Gaudet montanis, unde & in Hel-
 vetia ac territorio Tridentino vulga-
 ris est, viget ac floret vere.

OFFICIN. NAT.

Resina & Fungus trunco adnatus
Agaricum dictus. Vide infra.

Resina fluit ex arbore ad medullam
usque perforata, venditurque titulo Tere-
binthina vulgaris. De hac vide infra Te-
rebinthina.

CLXXXIV. *Laurus.*

Δάφνη, Lorberbaum.

Est { latifolia. *Hec usua-*
 { Hortensis { angustifolia vulga-
 { Sylvestris. { ris. *Hec priori sub-*
 {stituui potest.

Dicitur (latifolia) *Laurus latiore*
folio, Matth. Cast. L. Latifolia, Cord.
in D. L. Latifolia mas, Tab. Laurus
latifolia πλατυτέρα Dioscor. C. B. 1.
Angustifolia dicitur Laurus, Brunf.
Trag. Lon. Lob. Laurus tenuifol, Mat-
thiol. Cord. in D. Cast. Cam. Lauri altera
species, Dod. Laurus mas, Tab. & Ger.
Laurus vulgaris, C. B. 2.

Crescit sat copiose in Italia.

OFFICIN. NAT.

Folia & Bacca.

Mmmm

Vires.

Vires. *Calf. & sicc. 3.* (baccæ paulo calidiores sunt) emolliunt, resolvunt. *U-
sus præcip.* (baccarum) in mensibus &
urinæ faciendis, in affectibus nervorum, pa-
ralysi, in colica, in dolore post partum, in
cruditatibus ventriculi. *Extrinsècus con-
ferunt folia ad ictus vesparum, molliunt
tumores, promovenit menses (in suffitu ac
balneo) leniunt dolores, odontalgiamque
mitigant (gargar.)*

P R Æ P A R.

1. *Electuar. de baccis lauri.* V. D.
2. *Emplastr. de baccis.* V. D.
3. *Oleum laurinum.* Vel ex baccis recentibus exprimitur, vel coquen-
do elicitor. August.

4. *Oleum stillat.* R. Bacc. lb ij. con-
tusis superfunde ∇ tepidæ lb iij. vel
iiij. Postquam aliquandiu steterint,
destilla per $\times$ vel vesicam. Sic pro-
dibit oleum ac ∇ per tritorium se-
paranda.

Vires. *Oleum hoc stillat. discutit insi-
gniter flatus ac ventositates, præcipue in
spasmo gravidarum, ut & in colica; sice-
rata membra illitu restituit, auribus in-
ditum dolores compescit, auditumque
confortat, delet impetigines, lentigines &
quascunque faciei maculas. Denique
ichorosis capitis ulceribus medetur, phthi-
riasin & tineas curat.*

*Dosis gr. 2. 3. 4. Videatur Tentzel.
in Exeg.*

5. *Spiritus.* Fit ex baccis cum ∇
fermentatis.

6. *Essentia.* Fit ex baccis quæ in spi-
ritu infusæ, vires suas eidem commu-
nicant.

CLXXXV. *Lens palustris.*

*Lenticula lacustris, aquatica, Len-
ticula aquatica, Brunfels. palustris,
Matth Cord. in D. Lob. Ger. Dod. Len-
ticula palustris vulgaris, C. B. 2, Ger-
man. Wasserlinsen.*

OFFICIN. NAT.

Folia aquis supernatantia.

Vires. *Refrig. humect. 2. Usus præci-
pui ad extinguendas inflammationes æ-
stusque sanguinis. Extrinsècus ad sca-
biem etiam malignam.*

CLXXXVI. *Lentiscus.*

$\Sigma\chi\omega\Theta$, *Dioscor. Lentiscus, Matth.
Dod. Lon. Clus. Lob. Cas. Cast. German.
Mastixbaum. Arbor est baccifera, in
Italia, Gallia Narbonensi & præci-
puè in Insula Chio copiosè nascens.*

*N. Bellon. l 2. observ. c 8. Solas Len-
tiscos in Chio! Insula Mastichen proferre
asserit, cui Experientia reclamatur: Nimi-
rum ex donatione Affinis mei dilecti D.
Ioh. Glaseri Pharmacopæi hujus Reipub.
solertissimi frustulum obtineo mastiche di-
tissimum, quod sibi ex Helvetiis alpibus
transmissum fuisse asserit.*

*Exhibet officinis Gummi-resinam
Mastichen dictam, quam vide infra.
Ex ligno fiunt vulgariter dentiscal-
pia, quæ reliquis laudem præripi-
unt.*

*N. Hippocrates adhibet & baccas,
quas $\chi\omega\delta\alpha\varsigma$ appellat.*

*N. 2. Exprimitur & oleum ex bac-
cis, Clus. in hist. Verum nobis vulgare
non est.*

CLXXXVII.

CLXXXVII. *Levisticum.*

Ligusticum vulgare, C.B. 7. (inter Libanotides,) Laserpitium Europeum Germanicum, Levisticum, Brunfels, Lob. vulgare, Matth. Dod. Ligusticum, Brunfels. Cord. in D. Lon. Tab. sativum, Trag. Cord. hist. vulgare, Cam. Lybisticum vulgare, Fuchs. icon. Laserpitium, Ger. Smyrnum, Fuchs. aliàs Hippocelinum, German. Liebstöckel.

N. Est & Ligusticum verum. Vid. Selsi offic. Est utidem Laserpitium aliud Dioscoridis, ex quo Laser Gummi, modernis incognitum.

Floret in primis Julio mense, gaudet solo umbroso.

OFFICIN. NAT.

Folia, Radix, Semen.

Vires. Calf. & sicc. 3. incid. aper. alexipharmacum est ac diureticum vulnerariumque, ventriculum roborat, asthmati subvenit, menses & lochia ciet, foetum mortuum ejicit (semen) tartarum lentum resolvit, doloresque inde natos sedat, Epatis, Lienisque obstructions reserat, adeoque præcipue Ictero convenit. Extrinsecus usus ejus creberrimus est in balneis, cataplasmatibus (utero & ureteribus dicatis) in Emplastris vulnerariis, & sim.

N. Vulgus per caulem cavum potum haurire suevit, quo tussim sedatum iri, sibi persuadet.

PRÆPAR.

I. ▽ stillat. Ex integra herba cum rad. ac flor. mense Julio collectis.

2. Oleum stillat. Cum ▽ ascendit.

3. Sal. Ex cinere.

Leucojum, vide Cheiri.

CLXXXVIII. *Lichen.*

Lichen petræus, Lichen saxatilis, Muscus saxatilis, Hepatica, Brunf. Lob. Lon. Tab. hepatica saxatilis, fontana, C.B. I. Jecoraria seu hepatica fontana, Trag. Lichen, Matth. Fuchs. Dod. Cord. in D. Cast. Lichen I. petræa, Ger. German. Leberkraut / Steinleberkraut / Steinflechten / Mooskraut / Brunnenskraut.

N. Huic surrogatur muscus arboreus crustaceus. Vide Pulmonaria arborea.

Flor. Majo & Junio, floresque fert instar stellarum. Crescit locis udis & umbrosis in puteis, juxta fontes, & simil.

Vires. Refrig. & sicc. absterg. Epatica insignis est. Usus præcip. in obstructione Epatis & Vesicis (quarum signaturam in foliis gerit.) Hinc in Hæctica, in Ictero, in Scabie & Lichenibus, in gonorrhæa, in febris. Extrinsecus sistit sanguinem in vulneribus.

PRÆPAR.

▽ stillat. Fit in fine Maji ac principio Junii.

CLXXXIX. *Ligustrum.*

Κύπρος. Ligustrum, Brunf. Matth. Fuchs. Cord. in D. Lob. Cast. Tab. Ger. Ligustrum Germanicum, C. B. I. vulgare, Trag. majus, Lon. Phyllirea, Dod. Arab. Kenne. German. Hartriegel.

Mmmmm 2

gel / Weinholtz / Reinweiden / Mund-
holtz.

[Vulgare, quod officinarum & hu-
jus loci.
Myrtifolium]
[Foliis laci-
niatis.
Est { Ægyptiacum } officinis inusitata.
[latifolium.
[Angustifo-
lium.]

Crescit passim in sepibus. Floret
Majo, Junio.

OFFICIN. NAT.

Folia, Flores.

Vires. Refrig. & sicc. astring. incid.
(folia efficacius, flores imbecillius) proin-
ducunt ad inflammationes, putredi-
nes, exulcerationes oris & faucium, ad
procidentiam & tumorem uvæ, laxita-
tem gingivarum (in collution.) Quin &
intrinsecus ad scorbuti curam folia ma-
xime facere compertum est. Adhiberi
quodque possunt in profluvii sistendis,
&c.

PRÆPAR.

1. ▽ stillat. è floribus-

N. Hæc commendatur præter dictas
qualitates ad oculorum inflammationem
& rubedinem.

2. Oleum infusum, sed raro.

CXC. Liliū.

Κρίνον, Liliū. Germ. Eilten / Gilgen.

Liliorum genera diversa sunt, al-
bum scil. aureum ac cruentum: Offi-
cinis tamē usitatius est album, quod

insignitur liliū, Brunf. Matth. Cast.
Liliū album, Trag. Fuchs. Lon. Tab.
Lil. candidum, Cord. in D. Lob. Dod.
Liliū album vulgare, Cam. Liliū
album flore erecto & vulgare, C.B. 1.

Gaudet solo pingui stercoreato ac
umbroso. Floret Junio.

OFFICIN. NAT.

Flores, Radix, Stamina.

Vires. Flores moderatè calf. & hu-
meft. partium sunt diversarum, & ano-
dyni, digerunt, maturant.

Radix, absterg. & sicc. 1. digerit iti-
dem, emollit, maturat. Usus internus ra-
rissimè, externus crebrior isque tumori-
bus maturandis & leniendis in clavis
pedum, &c. sanandis, in pudendis partu-
rientium molliendis, in ambustis emen-
dandis, &c.

Stamina exhibentur ad facilitandum
partum cum ▽ verbena vel simili.

PRÆPAR.

1. Conserv. Flor. alb.

2. ▽. Ex florum foliis recentibus
iisque tum solis, tum concisis cum
radice.

Vires. Usus est crebri in affectibus
pulmonum, asthmate, tussi & simil. Ex-
trinsec. in facie dealbanda (cum cam-
phora & oleo ☿i.)

3. ☉ Liliū simplex. Ex florum
foliis in ol. olivar. veteri infusis. Vi-
de Disp.

4. ☉ Lilior. compos. Ex iisdem flo-
ribus ac aromatibus. Vide Disp.

CXCI. Liliū Convallium.

Liliū convallium album, C.B. 2.
Ephē-

Ephemerum non lethale, *Fuchf.* Cacalia Liliū convallis vel sylv. *Brunf.* Cacalia Liliū convallis vel sylvest. *Brunfels.* Liliū convallium, *Trag.* *Matth. Dod. Cast. Tab. Ger. Clus. hist.* Liliū convallium vel vernum Theophrasti, *Lob.* Germ. *Weyenblümlein.*

N. Est & Liliū convallium flore rubente, sed minus usitatum.

Gaudet solo humido, nemoroso. Floret initio Maji.

OFFICIN. NAT.

Soli Flores rarò Radix.

Vires. Calf. & sicc. cephalici sunt. Usus præcipui in morbis capitis frigidis ut Apoplexia, Paralyti, Vertigine, Epilepsia. Hinc & in Lypothymia. Insigne itidem errhinum exhibent pulverisati.

PRÆPAR.

1. ∇ simplex. Ex floribus.
2. Spiritus Vini Liliatus. Ex floribus cum Vino vel Malvatico destillatis.
3. Spiritus Lilior. Ex floribus fermentatis destill.
4. Conserva. Ex floribus.
5. Oleum. Ex infusion. florum recentium in oleo veteri.
6. Oleum stillat.
7. Pulvis sternutatorius. Ex floribus pulverisatis.

N. Sunt qui succum instar olei præparant. Floribus implent vasculum, occluduntque : hinc per mensem in formicarum acervo sepeliunt, ut in succum liquefiant. Anodynum hoc censetur in signe antipodagricum, curativumque serpinginis.

CXCII. Limonia mala.

Λιμῶνια μήλα, German. Limonien. Poma sunt mali limoniæ, C. B. 1. Videatur malus Limonia, *Matth. Dod. Lon. Cast. Tab.* Limones, *Cord. in D. Bellon. Lob. Clus. hist.* Limon arbor ex citri genere, *Cord. hist.* Malus Limonia acida, C. B. 1.

Vires. Citri mali virtutes emulantur, nisi quod ut magis acidiuscula sunt, ita & magis refrigerantia ac siccantia. Usus præcip. in febribus aliisque morbis calidis, in calculo, & sim.

PRÆPAR.

1. Succus expressus.
 2. Syr. de succ. express. & sacchari $\frac{1}{2}$. Vid. Disp.
 3. ∇ . Ex floribus quæ raro extat.
- N. Sunt qui cortices cum succo clauso vase macerant & postea destillant.

CXCIII. Linaria.

Linarię genera plurima occurrunt, ex his solummodo inservit Officinis Linaria vulgaris lutea flore majore, C. B. 3. Osyris, *Matth. Cord. in D. Lob. Cast. major* Tabinaria, (& pseudolinum,) *Brunf. Ger. 1. Dod. Lon.* Linaria vulgaris, *Trag. Cam.* Germ. *Leintraut/ wilder Glachs/ Hanntraut.*

Crescit locis incultis & cultis juxta sepes. Floret Junio, Julio ac Augusto.

OFFICIN. NAT.

Folia.

Vires. Calf. & sicc. est diuretica, amari saporis. Usus præc. in Ictero & ob-

Mmm 3 stru-

structo Epate. In urine difficultate, in hydrope. Extrinsec. imponitur abdomini in stranguria; ano, in hemorrhoidum dolore.

PRÆPAR.

▽ stillat. Ex integra planta in fine Maji collecta.

Lingua Cervina, vide Scolopendria.

CXCIV. *Linum.*

Linum sativum, Hoc usuale.

Slachs / Sylvestre. Minus usuale.

Dicitur *Linum*, Brunfels. Matth. Fuchs. Tab. Cord. in D. Lon. Cast. *Linum sativum*, Trag. Dod. *Linum vulgare cæruleum*, Lob. *Linum sativum*, C.B.I.

OFFICIN. NAT.

Semen.

Vires. Calf. I. in reliquis temperatum est, digerit, emollit, maturat. Usus præcip. in tussi, pleurisi, phthisi. Extrinsec. maturat tumores, lenit dolores.

PRÆPAR.

1. *Mucilago.* Fit coctione vel infusione seminis in ▽.

2. *Farina.*

3. *Oleum expressum.*

Dosis ad ℥ij.

N. Stupa & tela inserviunt non raro aliorum medicamentorum susceptioni & applicationi. V.g. Tela recens anodynus nephriticis suscipiendis familiaris est.

Liquiritia, vide Glyzyrrhiza.

CXC. *Lotus.*

Lotus hortensis, Tab. hortorum

odora, Lob. sylvestris, Matth. Cast. sativa, Cord. in D. & hist. Cam. Trifolium Dioscoridis, Trag. Trifol. odoratum, Fuchs. Lon. Trifol. odor. alterum seu Lotus sativa, Dod. German. Siebengezeit / (quod septies in die odorem mutare dicatur,) zamer Steinflee / Gartenflee.

Seritur in pratis. Floret Junio, Julio, Augusto, ejusdem anni quo sata est.

OFFICIN. NAT.

Herba cum floribus & Semen, sed raro.

Vires. Calfac. temperatè sicc. digerit, absterg. alexipharmaca anodyna, diuretica ac vulneraria est. Usus præcip. in pleuresi, dysuria, Epilepsia uterina, Hydrope incipiente, &c.

Extrinsec. in vulneribus ab inflamm. defendendis & consolidandis, eorum veneno corrigendo (fotu) hemorrhoidibus leniendis (balneo vel fotu) in oculorum nubeculis (succus instillatus.)

PRÆPAR.

1. ▽. stillat. Ex herba cum florib.

2. Ol. infus. Fit ex fol. & floribus in ol. comm. maceratis.

Vires. Ad vulnera glutinanda, Herniasque puerorum sanandas tumoresque molliendos & maturandos plurimum commendatur.

N. Herbam aridam interponunt vestimentis ne à tineis rodantur.

CXCVI. *Lupulus.*

Brüor. Lupulus salictarius, Hopf.

sen.

Dome.

{ Domesticus. *Hic præfertur.*
{ Sylvestris.

Dicitur Lupulus, *Brunfels. Matth. Dod. Clus. hist. Tab.* Lupulus fativus, *Trag. Lon. Cast. (mas,) Cam. in Matth.* Lupus salictarius, *Fuchs. Lob.* Lupulus mas, *C.B. 1.*

Floret Augusto: Solo gaudet pingui.

OFFICIN. NAT.

Flores & Iuli Martio mense prurumpentes.

Vires. Flores calf. & sicc. 2. amari saporis, anodynique sunt, discutiunt. Usus præcip. in obstructione Lienis ac Epatis & inde in Ictero, in hypochondriacis affectibus, &c. ciet menses & urinam. Extrinsecus sedat dolores, auxiliatur contusionibus, luxationibus, tumoribus.

Juli (turiones, asparagi) mundificant sanguinem, adeoque à scabie præservant (in acetariis assumpti.)

N. Nimius ejus usus gravat caput.

PRÆPAR.

1. ▽ è flor.

2. Syrupus de lupulo. Ex succi turionum ante enata folia expressi, ℞iv. succ. fumar. ℞ij, cum saccharo.

M.

Macis & macer, vide Moschata.

CXCVII. Majorana.

Ἀμάραντος, Σάμψυχον, Majoran/Maseran/Masoron/Meyran.

{ peregrina. *Vide Marum.*
{ latifolia vulgaris.
Majorana { fativa { tenuifolia minor.
 { sylvestris.

Ex his usualis est fativa utraque, e quibus tamen latifolia præfertur, *C. B. 5.* quam nostrates rubram vocant, eò, quod caulis nonnihil ad rubedinem inclinet.

Vocatur Majorana, *Brunf. Dod. Amaracus, Matth. Fuchs. Sampsuchus* sive Amaracus, Latinis Majorana, *Cord. in D. & hist. Amar. vulgarior, Lob. ico, major, Cast. Sampsuchus, Lob.* Majorana vulgo, Maron, *Diosc.* Majorana sive amaracus major, *Tab. Ger.* Amaracus sylvestris annua, *Cam.* Majorana vulgaris, *C.B. 5.*

Gaudet solo umbroso, stercoreto humido. Floret Julio & Augusto.

OFFICIN. NAT.

Folia, Semen.

Vires. Calf. & sicc. initio 3. est partium tenuium, digerit, attenuat. Usus præcip. in affectibus capitis ac nervorum, hinc & uteri & ventriculi: ciet menses (in pessario.) Confortat cerebrum ejusque flatus discutiit: errhina est & apoplegmatisans.

PRÆPAR.

1. ▽. Ex foliis recentibus in MB.

N. Præstat gemmas cum vino destillare.

2. Conserva. Ex foliis seu summit.

3. Con-

jor, *Matth.* Malv. arborea, *Tab.* Malv. romana, *Gesn.* Malv. major unicanlis, *Matth. Cast.* Malv. rosea fruticosa, *Lob. Germ.* Herbstrosen/ Winterrosen/ Erndrosen/ Gartenpappel/ Bawerrosen.

Est flore simplici vel pleno coque coloris albi, purpurei, incarnati.

Crescit in hortis: Floret in fine æstatis initioque autumnus.

OFFICIN. NAT.

Flores foli.

Vires. Calf. & hum. minus tamen quam vulgaris malva: substring. *Usus præcip.* in tonsillarum morbis, oris putredine (gargar.) in fluxu menstruo. in reliquis, malva vulgari similis est.

CCI. Mandragora.

Μαδραγοράς. Arab. Jabora. Hebr. Dudaim. Germ. Allraun/ herba est baccifera, radicem habens, quæ hominis partes inferiores aliquatenus repræsentat.

Estque mas vel foemina, ille usualior. Insigniturque Mandragora mas, *Trag. Fuchs. Matth. Cord. in D. Lob. Cam.* Mandragoras albus seu masculus, *Cord. hist.* Mandrag. mas vel alba, *Cam.* Mandragora fructu rotundo, *C. B. I.*

OFFICIN. NAT.

Cortex radice, qui ad nos aliunde & potissimum ex Italia asportatur.

Vires. Refrig. 3. sicc. 1. emollit mire, Narcoticus est ac saporiferus, rari usus intrinsecus. Extrinsicus usus ejus est in oculorum rubore ac dolore, in Erysipelate, in tumoribus duris, struma, &c.

PRÆPAR.

Ol. Fit ex decoct. cortic. aliorumque narcoticor. succis, atque oleo. Vide Disp.

CCII. Marrubium.

[*Nigrum.* Ballote. *Hoc minus usuale.*
Marrubium } *Album.* *Hoc officinale est.*

Dicitur Marrubium album vulgare, *C. B. I.* Marrubium, *Matth. Cord. in D. Fuchs. Dod. Cast.* vulgare, *Clus. hist. Lob. Tab. Ger.* Marrubium foemina, *Brunf.* Candidum, *Trag. Germ.* weisser Andorn.

Crescit incultum juxta vias. Floret Julio.

OFFICIN. NAT.

Folia sola.

Vires. Calf. 2. sicc. 3. aper. absterg. atten. saporis amari. *Usus præc.* in obstruct. pulmonum, Epatis, Lienis, Uteri adeoque in Phthisi, in expuitione sanguinolenta, in partu difficili lochiisque remoratis. Extrinsicus usus ejus rarior est.

N. Vesica ac renibus censetur noxium, correctum tamen Glyzyrrhiza ac passulis nihil nocere dicitur.

PRÆPAR.

1. ∇ Still. Ex integra planta, Junio ac Julio collecta.

2. Syrup. de prassio. Fit ex herbis pectoralibus, radic. aperient. emoll. &c. Vide Disp.

3. Spec. Diaprassiu. Vid. Disp.

CCIII. Marum.

Planta est exotica, Majoranæ, in Nann facul-

facultatibus ac figura similis, adeo ut pro una eademque herba à nonnullis habeantur. Quamobrem cum maro hisce in regionibus destituamur, Majoranam vel Dictamnium Creticum substituere solemus.

PRÆPAR.

Pilula Marocostina Mindereri. Vide lib. 2.

CCIV. *Matricaria.*

Arthemisia tenuifolia, *Tab. Fuchs.* & nostras, *Lob.* *Parthenium*, *Matth.* *Dod. Cord. in D. Cast.* *Amaracus*, *Galen.* *Matricaria parthenii* 1. species, *Brunf.* *Matricaria*, *Trag. Lon. Cam. Ger.* *Matricaria vulgaris*, *C. B. 1.* German. *Merram / Metthran / Meter / Meterkraut / Mutterkraut / Seberkraut.*

Crescit in hortis, Floret Junio, Julio.

OFFICIN. NAT.

Folia cum floribus.

Vires. *Calf.* 3. *sicc.* 2. *attenuat, incid.* *Usus præcip. in affectibus Uteri frigidis ac flatulentis, in obstruct. mensium, in impotentia Veneris, in hydropse (purgat per urinam nonnunquam & per alvum,) &c. in febribus putridis; in calculo renum, in vertigine. Extrinsecus in suffocat. matricis (decoct. cum & naribus applicatum) in mensibus ciendis (pessar.) in duritie mammæ. (catapl.) in æstu febrili mitigando (fricando dorsum) in arthritico dolore sedando, &c.*

PRÆPAR.

1. ∇ *still.* Fit ex integra herba Mens. Majo & Junio,

2. $\ominus$ *Ex Cinere.*

3. *Syr. de Matricaria.* V.D.

4. *Ol. stillat.* rarò extat.

CCV. *Matrisylva.*

Matrisylvæ vocabulum, diversis plantis attribuitur, 1. *Epaticæ stellatæ*, 2. *Caprifolio* ac 3. *Hormino*. Vide suis locis.

CCVI. *Melilotus.*

Melilotus vera, major vulgaris, *Trag.* *Lotus Urbana*, *Matth.* *Sylvestris*, *Fuchs. 100. Tab.* officinarum Germaniæ, *C. B. 1.* *Melilotum majus*, *Brunf.* *Melilotus*, *Lon.* *saxifraga lutea*, *Fuchs.* *Loti sive trifolii species*, *Cord. in D.* *Melilotus Germanica*, *Lob. Cam. Ger.* *Trifolium odoratum*, 1. & 2. *Dod.* *Honigflee / Steinflee / edler Steinflee.*

Gaudet locis saxosis. Floret integra ætate.

OFFICIN. NAT.

Flores seu integra Herba, Semen.

Vires. *Calf.* 1. *emoll. disc.* dolores mitigat. *Usus creberrimi præcipue extrinsecus, in tumoribus, doloribus, oculis rubicundis, in clysteribus, & sim.*

N. Quoties simpliciter *Meliloti* fit mentio, *semen recipiendum.*

PRÆPAR.

1. ∇ *Ex herba cum flore still.*

2. *Emplastrum de Meliloto.* V.D.

CCVII. *Melissa.*

Μελισσόφυλλον, *Melissophyllum*, *Matth. Cast. Tab.* *Melissophyllum vulgare* vel adulterinum, *Fuchs.* *Apiastrum*,

strum, *Matth. Cord. in D. Lob.* Citra-
go, *Gesn.* Melissa, *Brunfels, Dod. Ger.*
Mel. domestica vel 1. *Trag. nostras,*
Cam. hortensis, Lon. & 1. C. B. Germ.
Melissen/ Honigblum/ Jvenblat/ Bien-
saug/ Mutterkraut.

N. Est & *Melissa peregrina, quæ à lo-*
co natali unde asportatur, Turcica, Itali-
ca, &c. dicitur, coliturque itidem non-
nunquam apud nos in viridariis, sed mi-
nus ea est usualis.

Floret Julio: crescit in hortis.

OFFICIN. NAT.

Herba, Flores.

Vires. *Calx. 2. succ. 1.* Usus magni est
in affectibus cephalicis, cardiacis, uteri-
nis, hinc & in stomachicis adeoque in
Melancholia, in somnis turbulentis, Pa-
ralysi, Apoplexia, Epilepsia, Vertigine, Li-
pothymia, cruditate ventriculi, remora-
ris mensibus ac lochiis puerperarum, suf-
focationeque uteri, emendat insuper fœ-
torem anhelitus. Extrinsecus in uterinis
balneis, cataplas. in iectibus venenatis,
apum, vesparum, &c.

N. Recensetur inter herbas cordiales.

PRÆPAR.

1. ∇ still. Ex herba integra in MB.
 2. Ol. Ex herba sicca, raro extat.
 3. Extract. Ex foliis.
 4. Conserva. Ex floribus.
 5. Syrupus simpl. Ex succ. & sacch. $\frac{1}{2}$.
 6. Compos Fernel, V. Disp.
- Noriberg.

CCVIII. Melo.

Μέλον, Melo, *Brunf. Tab. Trag. Ger.*

Melo sive melopepo vulgi. Cucu-
mis, *Galen. Dod.* Melo vulgi seu cu-
cumis antiquorum, Melopepo Dio-
scoridis, *Lob.* Melo pepo, *Lon. pepo,*
Matth. ico Fuchs. Cast. pepo, grandis
Melo, Cord. hist. Melo vulgaris, *C. B. 1.*
Germ. Melonen/ Pseben.

N. *Matthiolus maiores vocat Pe-*
pones, minores, melopepones.

Gaudet solo aprico & versus me-
ridiem sito, pingui æstateque serena.
Colligendi sunt ante ortum solis.

OFFICIN. NAT.

Semen excorticatum & non ex-
corticatum.

Vires. Ipse fructus seu pulpa refriger. &
hum. nutrimenti est mali, putrescibilis,
febris ac torminibus generandis apti.

N. Minus nocet coctus potuque vini
& pipere correctus.

Semen, est è 4. seminibus frigidis
majoribus, aperit ac abstergit, Epaticum
est & nephriticum, ea propter confere
tussi, phthisi & febris, medetur stran-
gurie, ardorem urine, sitimque sedat, &c.
Vide & reliqua semina frigida majora,
cum quibus in omnibus convenit.

PRÆPAR.

Melones conditi. Inciduntur melo-
nes nondum maturi, secundum lon-
gitudinem, maceranturque in $\dagger$ o
dies aliquot (10.) hinc effuso $\dagger$ re-
cens affunditur maceranturque de-
nuo. Tandem exempta ac siccata in
melle vel saccharo syrupisato sen-
sim coquuntur admistis aromatibus
pro libitu.

CCIX. *Mentha*.*Μινθῆ, ἡδύοσμον, Münk/Balsam.*

{	fativa	Acuta	} <i>hujus loci.</i>
		Crispa	
		Sarracenicæ. <i>Vide loco sequenti.</i>	

Est Sylvestris. *Mentha caballina*, mentastrum; minus officinalis est.
 Aquatica. *Vide sisymbrium*,
 Cattaria. *Vide Nepeta*.

Etsi mentha utraque tam acuta quam crispa earundem virium adeoque officinalis utraque sit, præfertur tamen à nonnullis Crispa ceu nobilissima, sive verticillatam velis sive spicatam & potissimum cujus caulis ad rubedinem inclinat, rubra inde vulgo dicta.

Videatur *Mentha sativa* seu crispa, *Trag. Cord. in D.* *Mentha sativa* altera, *Matth. Fuchs. Dod.* Crispa, *Lon. Cam.* sive Balsamita. *Mentha rotundifolia* altera flore spicato, sive cruciata *Mentha*, *Lob.* *Mentha sativa* minor, *Cast.* *Mentha rotundifolia* crispa spicata, *C. B.* 5.

Mentha angustifolia spicata, *C. B.* 7. *Mentha*, *Brunf.* 1. *Matth. Cast.* sativa vel hortensis 3. *Dod. Fuchs.* acuminata, *Lon.* acuta, *Tab. Roman. Lob.* cruciata, *Ger.* odorata angustifolia, *Cam.*

N. Hæc foliis est tum latioribus, tum angustissimis & longissimis.

Colitur in hortis: gaudet locis apricis non pinguibus quidem, sed humidis. Floret Julio.

OFFICIN. NAT.

Herba cum floribus.

Vires. *Calfac.* & sicc. in princ. 3. partium est tenuium substring. *Vsus* præcip. in ventriculi imbecillitate, cruditate, singultu, vomitu, flatibus, ardore, Epatis obstructione, intestinor. dolore, capitis vertigine: lactis coagulationem impedit. Extrinsecus corrigit ventriculi imbecillitatem doloresque colicos sopit (cataplas.) duritiem mammarum lactisque coagulationem, capitis achores sanat, &c.

N. *Mentha aquatica* eadem cum sativa vires habet, adeoque in defectu substitui poterit.

PRÆPAR.

1. ▽ stillat. Ex herba.

N. *Mulierculis* usitatissima est, ad tormina ventris in infantibus compescenda.

2. Syrup. de mentha minor. Ex succis menthæ granatorumque añ. Vide Dispens.

3. Syrup. de mentha major. V. D.

4. Conserva. Ex foliis.

5. Oleum stillat.

6. Oleum infus. Ex mentha crispa.

7. Balsamus.

8. ☉. Ex cinere,

CCX. *Mentha Sarracenica.*

Balsamita, *Brunf.* *Mentha Sarracenica*, *Cord. in D. Lon. Cam.* *mentha corymbifera major*, *Cord. hist.* *Costus hortorum*, *Lob.* *M. Græca*, *Matth. Cast.* *Alisma*, *Trag.* *M. hortensis Corymbifera*, *C. B. 1. (& 2.)* aliis *mentha Romana*, *M. S. Mariæ*, *German. Strawenmünz / Marienmünz / Pfannkuchenkraut.*

Colitur in hortis & cæmeteriis. Floret Junio, Julio.

Officinalis quidem rarissime est, non è re tamen esset, asservare *Folia* grati odoris & saporis ut & *Radices*.

Vires. *Calf. sicc. aper. atten. discut. absterg. auxiliatur uterinis affectibus, menses ciet, jecur corroborat, peculiari- que vi opii aliorumve venenorum mali- gnitatem retundere statuitur.*

Dosis ad ʒij. præcipue radix.

Extrinfecus adhibetur in balneis ad- ciendos menses, &c.

CCXI. *Mercurialis.*

Αιρόζωσις, *German. Bingeltraut.* *Nostratibus, Wintergrün.*

{	<i>Mas testiculata,</i>	{	<i>usurpantur pro-</i> <i>miscue.</i>
	<i>C. B. 1.</i>		
{	<i>Fœmina spica-</i> <i>ta, C. B. 2.</i>		

Mas insignitur *Mercurialis*, *Trag. Brunf.* *M. mas*, *Matth. Fuchf. Dod. Lob. Cast. Tab. Ger. Cam.* *Mercurialis mascula*, *Cord.* *Phyllon arrhenogo- non Theophr. Cord. in D.* *Mercurialis testiculata sive mas*, *Diosc. C. B. 1.*

Fœmina dicitur: *Mercurialis vul- garis & 1. Trag. M. fœmina, Matthiol. Fuchf. Dod. Lob. Cast. Tab. Ger. M. spi- cata seu fœmina, C. B. 2.*

Nascitur in campestribus cultis, vinetisque. Floret per integram æsta- tem.

N. Est & mercurialis sylvestris seu montana, sed minus usualis.

OFFICIN. NAT.

Folia.

Vires. *Mercurialis calf. & sicc. 1. ab- sterg. alvum movet (bilem ac ∇ as pur- gat.) Extrinfecus vulva adhibita menses & secundinas trahit, tumores emollit, creberrimi usus est in clysteribus.*

N. Sunt è nostratibus mulierculis, qui Mercurialem infantulis cum pulpa ex- hibent, ut alvum solutam retineant, tor- mina que præcaveant.

PRÆPAR.

1. ∇ stillat. Ex herba florescente.
2. Syrup. de succo *Mercurialis*, & saccharo $\frac{1}{2}$. Vide Disp.
2. Mel *Mercuriale*. Ex succo & mell. $\frac{1}{2}$. Vide Disp.

N. Adhibentur potissimum in clyste- ribus.

CCXII. *Mespilus.*

Μέσπιλον, *Mespilus, Brunf. Trag. Lon. Lob. Dod. Mespilus altera, Matth. Mespili altera species sponte pro- veniens, Cord. in D. Mespilus vulga- ris, Clus. hist. Cam. Epit. Mespilus vul- garis Germanica folio laurino non ferrato, C. B. 1. sive Mespilus sylve-*

Nnnn 3 stris.

stris. German. Mespelbaum / Mespelbaum.

Crescit in hortis. Floret Junio, Fructus fert Octobri.

OFFICIN. NAT.

Fructus ($\mu\epsilon\sigma\pi\iota\lambda\omicron\nu$) Officula, Folia.

Vires. Fructus, (mespila.) Refrig. sicc. saporis sunt austeri, astringunt, constipant valide, ventriculo noxia sunt, precipue dum duriuscula adhuc extiterint, emollita enim astringunt levius nocentque minus, at facile putrescunt. Usus esse possunt in diarrhaea, dysenteria. Extrinsecus in vomitu fluxuque alvi sistendo (cataplas. impositi.)

Officula (lapilli, acini) commendantur summopere ad calculum atterendum & expellendum.

Folia, similem vim cum fructibus obtinent, adeoque & iisdem indicationibus inserviunt. Et precipue in gargarismis, Balneis uterinis.

PRÆPAR.

Condit. fructus: cum melle.

CCXIII. Meum.

$\mu\eta\omicron\nu$, Officin. Meum indeclinabiliter. Meum, Matth. Tab. Cam. Ger. Cast. Dod. Daucus, Cast. Tordylium, Cord. in D. Meum vulgare tenuifolium, Clus. hist. Daucus Creticus, Trag. Fuchs. Seseli Creticum, Fuchs. Meum foliis anethi, C. B. I. Beerwurz / Bärwurz / wilder Dill / Beeren-dill / Beerenfenchel / Mutterwurz / Herzwurz.

Crescit copiose in sylva hercinia

aliisq; locis montanis, ut & in montibus campestribus & apricis: apud nos non nisi in hortis cultum invenitur. Floret Junio ac Julio.

OFFICIN. NAT.

Radix.

Vires. Calfac. 3. sicc. 2. atten. aper. flatus discutit. Usus precip. in inflatione ac ructu ventriculi, in mensibus ac urina ciendis, in uteri suffocat, in torminibus ventris, in catarrhis tartaroque Pulmonum expectorando. Extrinsecus in balneis, cataplasmatibus, &c.

PRÆPAR.

Multas ingreditur compositiones, ut & ipsam Theriacam.

CCXIV. Milium.

$\kappa\acute{\epsilon}\gamma\chi\epsilon$, Milium, Brunf. Trag. Matth. Fuchs. Dod. Cord. in D. Lon. Lob. Cast. Tab. Milium aureum & album, Cam. milium semine luteo vel albo, C. B. I. Hirs / Hirschen.

Gaudet solo arenoso humido. Floret Augusto.

OFFICIN. NAT.

Semen ac Farina seminis.

Vires. Refrig. & sicc. 3. alvum constipat, est difficilis digestionis, plurimi tamen ac laudabilis nutrimenti. Decoctum sudorem ac urinam potenter movet. Extrinsecus exiccat catarrhos, dolores capitis & ventris sedat (tostum cum Θ calide vertici vel ventri impositum) consumit lac, pellit calculum renum (in baln.) Diarrhaeam infantum sistit (cataplas. cum decocto sumach.)

PRÆ.

PRÆPAR.

1. ∇ stillat. Ex herba florescente. Insigne præservativum censetur in calculo.

2. Decoctum D. Ambrosii. R. Milii $\mathfrak{ssj}$. coq. in ∇ $\mathfrak{ssij}$. ad crepaturam, coletur.

Vires. Magnarum virium censetur in febribus imprimis tertiana, si in declinatione paroxysmi exhibetur ad sudorem eliciendum.

N. Alius vinum adhibuisse placet.

CCXV. Milium solis.

$\Lambda\iota\theta\sigma\pi\epsilon\rho\mu\omicron\nu$, Lithospermum, Brunf. Fuchf. Cord. in D. Lon. Lithospermum minus, Matth. Dod. Lob. Cast. Ger. Vulgare minus, Cam. Lithospermum legitimum, Clus. saxifraga tertia, Brunf. Milium solis sativum, Trag. Fuchf. Lithosper. arvense, Tab. majus erectum, C. B. 3. minus, Matth. Germ. Meerhirse/Steinsamen.

Crescit in hortis, inter fruges incultum. Floret Majo.

OFFICIN. NAT.

Semen, raro Folia.

Vires. Calf. & sicc. 2. calculum insigniter comminuit ac expellit, Renes abstergit, urinas ciet, partum pellit.

Dosis sem. $\mathfrak{zj}$. ad $\mathfrak{zij}$.

N. Sunt qui pro certo experimento jactitant, in febre quotidiana ante invasionem semen exhibere idque vicibus iteratis.

PRÆPAR.

∇ stillat, è foliis.

CCXVI. Millefolium.

$\Sigma\tau\epsilon\gamma\lambda\acute{\iota}\omega\tau\iota\varsigma$ ὁ χιλίοφυλλον, Stratiotes millefolia, Fuchf. Cast. millefolium terrestre majus, Tab. Cord. millefolium album, Brunf. millefol. vulgare, Trag. Achillea, Lon. Dod. millefolium, Cam. millefol. stratiotes, Cord. in D. millefol. album, C. B. 2. Germ. Garbe / Tausentblatt / Garbenkraut / Schaaffgarbe / Schaaffripp.

Crescit passim locis aridis juxta vias in cimiteriis, &c. Floret Junio.

OFFICIN. NAT.

Folia cum floribus.

Vires. Exiccat, astringit cum temperato calore ac amarore: hinc medetur vulneribus, tumoribus ac inflammationibus sine repulsione. Usu itaque interno convenit, in hæmorrhagiis ac fluxionibus omnis generis, narium, uteri, alvi, vulnerum, scretu sanguinolento, vomitu, urina retenta, calculo, mictione sanguinolenta gonorrhæa, hæmorrhoidibus, fluore uterino, mariscis, cruore, vulneribus. Extrinsecus adhibetur feliciter cephalalgia, pterigio oculorum, hæmorrhagia narium, vulnerum, odontalgia (masticando vel Emplastrando) mensibus superfl. fluori albo, diarrhæa, vulneribus consolidandis, tumoribus hæmorrhoid. Hernia, ictibus venenatis, contracturis, tumori penis.

N. Sunt, qui herbam cum floribus in peste præservanda & curanda, pro secreto peculiari venditant.

N. 2. Herba recens naribus indita hæmorrhagiam causatur.

PRÆ-

PRÆPAR.

▽. Ex herba cum floribus.

N. Medetur putredini gingivarum
quam optimè.

CCXVII. *Momordica.*

Balsamina, *Matth. Fuchs.* Balsamina cucumerina punicea, *Lob. Tab. Mas, Cam. Ger.* pomum mirabile, *Trag.* pomum Hierosolymitanum, Balsamina rotundifolia repens seu mas, *C. B. 1. Germ.* Balsamäpfel.

Colitur apud nos in hortis.

OFFICIN. NAT.

Folia & fructus (Poma dicti.)

Vires. Refrig. parumque siccat, vulneraria est, dolores ac praesertim hemorrhoidum mitigat. Extrinsecus sauciatis confert nervis, hernia, ambustis, &c.

П Р А Е Р А Р.

Oleum. Fit ex infusione & decoctione fructus (exempto semine) in oleo amygd. dulcium.

Morsus Diaboli, *vide succisa.*

CCXVIII. *Morus.*

Mogéa, Maulbeerbaum / { alba, album ferens fructum.
nigra, celsa, nigrum ferens fructum. Hæc præfertur.

Dicitur Morus, *Trag. Matth. Fuchf. Dod. Lon. Tab. Ger. vulgaris, Cam. Morus nigra, Cord. in D. Cast. Morus celsa officinis, Lob. Morus fructu nigro, C. B. 1.*

Maturefcit fructus Augufto.

OFFICIN. NAT.

Cortex (præcipuè radicis,) *Folia* & *Fruſtus* exiccatus ſed raro.

Vires. Cortex radicis calf. & sicc.
amari saporis est, absterg. adstring. Epar
ac Lienem aperit, alvum laxat, tinea
latas enecat.

Fructus nigri immaturi (mora im-
matura) refriger. & sicc. 3. valide astring.
Ufus præcip. in omnibus fluxibus. E.g.
diarrhæa, dysenteria, fluxu menstruo, ex-
pultione sanguinis. Extrinsecus in fanci-
um ac oris inflammationibus, ulceribus-
que.

Mora matura, refriger. & sicc. parum
(aliis humect.) solvunt alvum (initio pa-
stus) sitim sedant, appetitum excitant.

N. Nutrimenti sunt pauci & putrescibilis.

Folia vel sola vel cum cortice cocta
odontalgiam sedant (gargar.)

Р Р Æ Р А Р.

1. ∇ stillat. Ex moris immaturis.
N. Rarò prostat.

2. *Rob. Diamoron simpl.* Ex succ. &
mel. $\frac{1}{3}$. Vide Disp.

3. *Diamoron compos.* Fit ut simpl.
addendo myrrh. croc. omphac. Vid.
Dispens.

4. *Diamoron. Nicolai.* Ex succo mor-
ror. Celsi ℥ss. mororum rubi ℥j.
melle ℥j. sapæ ꝑij. V. D.

N. Hoc usitatissimum est.

5. *Diamoron Cordi.* Ex succo mor-
ror. Rubi, Rubi Idæi, Celsi, fragor.
& melle. V. D.

N. Mororum succi ex immaturis moris exprimendi sunt.

CCXIX. Moschata, Macis.

Nux moschata & muscata, *Lon. Lob. Fragos. Cord. Tab. Acoft.* Nux Aromaticæ, moschocaryon, moschocarydion, Nux myrista seu unguentaria, *Matth. Cast.* N. myristica, *Clus. exor.* Nucista, Nux moschata fructu rotundo, *C. B. 1. Germ. Muscatnus.*

N. *Clusius* duplices statuit minores (fœminas) & majores seu oblongas (mares.)

Crescit in Insula Banda Indiæ occidentalis.

Duplici cortice vestita est: altero exteriori & crassissimo, per maturitatem dehiscente ut in juglandibus; altero tenuiore, nucleum proxime instar reticuli ambiente, eoque primum coloris rubescentis, postmodum flavescentis, & hæc officinarum Macis est. *Germ. Muscatblüht.*

N. 1. *Macer veterum* est ligni cujusdam cortex lignosus, crassus rubescens ex *Barbaria* afferri solitus, gustu valde amarus & astringens, adeoque differt à maci, quanquam interdum modernis confundantur.

N. 2. Est & genus *Maceris Insul. oriental.* quod forsan idem cum veterum, *Vid. Chr. Acoft. c. 12.*

OFFICIN. NAT.

Nux ac Macis.

Eligenda Nux recens, gravis, pinguis & quæ acu puncta, succum oleosum emittit.

Macis probatur odore suavi, sapore subacri, colore flavo.

Vires. Nux calf: & sicc. subastr. est stomachica, cephalica, uterina, discutit flatum, coctionem juvat, halitum foetidum oris emendat, foetum recreat, lipothymia ac palpitati cordis succurrit, Lienem minuit, alvi fluores compescit, vomitum sistit.

Maci eadem vires adscribuntur, quia tamen partium tenuiorum existit, ideo & in operando efficacior & magis penetrans habetur.

PRÆPAR.

1. *Condit. Nucist.* Condiuntur nucistæ virides, integræ ut juglandes, conditæque, ad nos transportantur.

2. Condiuntur sine involucris.

N. Possunt & apud nos condiri: videlicet. *Æ. Nucistas* quoad fieri potest recentissimas, macera in lixivio forti, dies (9. 10.) ut mollescant: dein abra de extremam cuticulam, lavaque donec lixivio penitus exuta sint: hinc sicca ac cum saccharo syrupisato condito.

2. *Confectio Macis.*

N. Conficiuntur & Nucista, sed rarissime.

3. *▽ Nucista.* Pari potest ut Cinnamon. *Vide lib. 2.*

4. *Oleum Nucista still.* extillat una cum *▽.*

Dosis gr. iiij. iiij.

5. *Ol. Nucista expressum.* Exprimitur ex nucibus recentibus contusis & in sartagine fervefactis l. comuni.

Vires. Prodest in torminibus ventris ac nephriticis (in liquore calido exhibitum,) Extrinsecus conciliat blande somnum.

mnum (temporibus illitum) tormina infantum sedat (umbilico inunctum.)

N. Ex oleo expresso paratur corpus balsamorum.

6. Θ Nucista. Ex remanentia incinerata elixiviat.

7. Ol. Macis stillat. Eodem paratur modo.

Dosis gr. iij. iiij.

8. Ol. Macis expressum. Exprimitur itidem ut dixi.

9. Extract. $\mathfrak{R}$. Ol. Nucist. express. q. v. extrahe secundum artem digerendo cum Ψ rectificatissimo: decanta, filtra & abstrahere ad consistentiam olei.

Vires. Præter utilitates alias, Balsamo nucista conficiendo inservit.

N. Album corpus post extractionem residuum, aliquoties ∇ calida abluatur, serveturque pro corpore Balsamorum, quod præstat tamen si extractio cum Ψ satoperacta fuerit.

10. Balsamus Macis. Fit ex oleo expresso additis guttulis aliquot destillati olei.

11. Balsamus Nucista. Fit similiter.

CCXX. Muscus.

Βρύον , Arab. Usnea, Moos.

| Arboreus. De quo hic.

| Terrestris. De hoc sequenti

Muscus | loco.

| Saxatilis. Vide Lichen.

| Marinus. Vide corallina.

Muscus qui arboribus accrescit, figura ratione potissimum triplicis

est sortis, 1. capillaceus, i.e. habens formam capillorum, adnasciturque caudici (C. B. 1. seu usitatus officinarum.) 2. Fœniculeus, i.e. fœniculi folia æmulans, (C. B. 3. seu muscus arboreus cum orbiculis, Tab.) Muscus ramosus floridus & non floridus. Adnascitur ramis. 3. Crustaceus, habens formam crustarum, (C. B. 7. seu muscus pulmonarius, Tab. pulmonaria.) Vide pulmonariam arboream.

Ex his hujus loci sunt priores, quorum usualior primus, adeoque usnea officinar. dictus. Hic tùm tenuior est, tùm crassior: alias brevior aut proluxior: omnes candescentes, paucirutilantes, quandoque nigri. Primæ nobilitatis sunt muscus lariceus, piceus, pineus & abietinus. Hinc populneus, sed candidus (nigricans enim improbatur) utilissimus omnium est quernus.

Videatur Muscus arboreus, Trag. Matth. Dod. Cast. muscus, Cord. in D. M. arborum, Lon. Tab. M. quernus, Lob. Ger. Muscus arboreus: Usnea officinar. C. B. 1. inter species musci arborei.

Colligendus est initio veris.

Vires. Muscus omnis astring. Usus præcip. in Ictero, vomitu, diarrhæa, dysenteria, abortu præcavendo. Extrinsecus in laxitate gingivar. in sanguinis fluxu compescendo.

N. 1. Quia signaturam capillor. habet,

bet, ideo & capillis muscum dicatum esse volunt.

N. 2. Hujus loci est muscus Cranio adnatus, quem peculiari vi commendant in vulnerum hemorrhagia & consolidatione adeoque unus Unguentum magneticum ingreditur. Præstantissimum itidem medicamentum exhibet in dysenteria, & simil. Surrogari autem eidem potest muscus aliis ossibus adnascens.

CCXXI. Muscus terrestris.

Musci terrestris varietatibus itidem dantur species, è quibus in officinas solum venit, quæ repens vocatur, C. B. 10. seu muscus terrestris clavatus, muscus terrest. Trag. Matthiol. Dod. Cast. Lycopodium, pes Lupi, Tab. Pes Leoninus, Lob. Ger. Cui tamen affinis est muscus terrestris ramosus, C. B. 2. muscus terrestris, Tab. German. Beerlapp / S. Johannis Gürtel / Gürtelkraut / Neunheil / Teuffelsklaw / Löwenfuß.

Crescit in sylvis desertis. Floret Junio.

Vires. Refrig. & sicc. Usus præcip. in calculo atterendo ac expellendo (laudatur summopere flos ejus citrinus) in fluxu alvi. Extrinsecus in laxitate dentium, in consolidatione & siccatione vulnerum (farina excussa, inspersa.)

Muscus saxatilis, vide Lichen.

CCXXII. Myrtillus.

Myrtillus, Matth. Lon. Cast. Myrtill. vulgaris bacis nigris, Clus. hist. vitis idæa, Tab. vitis idæa nigra, Cam. Myrtillus Germanica, vaccinia ni-

gra, C. B. 1. seu vitis idæa foliis oblongis crenatis fructu nigricante. German. Heidelbeer.

OFFICIN. NAT.

Bacca. (Vaccinia seu Myrtilli Germanici.)

Vires. Refrig. 2. sicc. & subastring. sedant sitim. Usus rari sunt, adhiberi tamen possunt in febribus, vomitu ac diarrhæa. Alii exiccant inque dysenteria utiliter propinant.

CCXXIII. Myrtus.

Μύρτιν ἢ μυρτίαν, Myrtus & myrtus. Germ. Myrtenbaum.

E variis myrtorum generibus usualior est Myrtus, Tab. M. minor, Lob. & Tarentina, Clus. hist. M. Tarentina, Matth. Cast. Cam. M. minor vulgaris, C. B. 9.

Huic substitui poterit. Myrtus foliis minimis & mucronatis, C. B. 8. M. prior, Dod. angustifolia 9. Lob. M. domestica fructu albo, Clus. hist.

Crescit in regionibus calidis Italia ac Gallia Narbonensi juxta ripas maris.

OFFICIN. NAT.

Folia, Bacca. (Myrtilli officinarum) myrta.

Vires. Utraque refrigerant temperatè sicc. validè astringuntque. Usus internus rarior est, nihilominus tamen adhibentur in fluxu alvi ac exspuitione sanguinis. Extrinsecus usus utriusque crebrior.

Folia emendant foetorem sub axillis

ac inguinibus (pulvis aspersus:) sudorem corporis immodicum sistunt (frictione:) membris catarrhosis opitulantur, alvi fluxui succurrunt, defensivum exhibent in herpetibus, putredinem oris sanant, hæmorrhagiam narium sistunt, polypo medentur (cum melle ac vino.)

Baccæ mitigant oculorum inflammationes, juvant luxatos articulos ac ossa fracta, subveniunt procidentie uteri ac ani, capitistineas, furfuraceaque excrementa abigunt.

PRÆPAR.

1. Syr. myrtillor. seu myrtinus. V. D.
2. Ol. myrtillor. Ex baccis in ol. communi infusis.
3. Ol. myrtinum. Ex fol. myrti & ol. communi.

N.

CCXXIV. *Napus.*

Fativa usualis.

Bæviæ } sylvestris.

Vid. *Napus*, Brunfels. Matth. Dod. Cord. in D. Cast. Cam. Lon. Rapum sativum alterum, & *Napus* veterum, Trag. *Napus* Bunias sativus, Fuchs. Bunias seu *napus*, Lob. *Napus* sativa, C. B. I. Germ. Steckrüben.

N. Recensentur *Napi* in genere *Raporum*, quod caule, floribus, semineque *Rapa* emulentur, quanquam folio & radice *Raphanos* magis referant. Est autem genus plantar. sativar. notissimum, quod colunt non modo ob radicem usum esculentum, sed & ob seminis oleum expressum, quò tùm fercula impinguant, tùm lampades instaurant.

Floret à vere in æstatem.

OFFICIN. NAT.

Semen.

Vires. Calf. ficc. absterg. aper. digerit, atten. & incidit, venenis potenter resistit, (unde & Theriacam Androm. ingreditur) morbillos ac variolas peculiari facultate à centro ad circumferentiam corporis pellit, ideoque in febribus malignis & petechialibus crebri usus est, (in emulsionibus.) Confert & in Ictero, urina remorata, &c.

Dosis ʒj.

PRÆPAR.

Oleum expressum ad omnia utile ad quæ semen. Usitatum est plebeis, ad compescenda tormina ventris infantibus exhibere.

Nardus, vide Spica.

CCXXV. *Nasturtium Aquaticum.*

Καρδαμίνη, *Nasturtium aquaticum* (& 2.) Trag. Lon. Dod. Cressa, Laver odoratum, Cord. *Sysimbrium cardamine*, Fuchs. *Sysimb. aquaticum* primum, Tab. *Sysimb. alterum*, Cord. in D. Sion *Cratevæ*, *Sysimbr. 2.* Diosc. Sion *Cratevæ* *Erucae* folium, Lob. *Sium majus*, Ger. *Sisymbrium aquaticum*, Matth. Cast. *Nasturtium aquaticum* supinum, C. B. I. Germ. Brunnentress.

Crescit in rivulis vel paludibus. Floret Julio & Augusto. Viret perpetuo, adeoque hyemali tempore acetaria exhibet non vituperanda.

OFFI-

OFFICIN. NAT.

Folia seu herba cum floribus.

Vires. Calfac. & sicc. 2. (exiccatum 3.) atten. aper. Usus precip. in calculo ac sabulo, obstructione Lienis ac Epatis mensiumque; specificè in Scorbuto commendatur.

N. Prestat recens adhibuisse quàm exiccatum.

PRÆPAR.

I. Succus inspissatus.

N. Cum aceto naribus illitus, arcet immoderatas vigilias.

2. ▽. stillat. Ex planta integra collecta Augusto,

3. Spiritus. Ex herba contusa addito tantillo fermenti, fermentata.

CCXXVI. Nasturtium hortense.

Κάριδαμον { latifolium.
est { Crispum vulgatum. Usus
talius.

Nasturtium, Brunfels. Matth. Cast. Tab. Nasturtium hortense, Trag. Fuchs. Lob. Dod. Ger. Nasturtium hortense vulgatum, C. B. 2. Gartenfress.

Colitur in hortis.

Seritur vere: floret æstate.

OFFICIN. NAT.

Folia ac Semen.

Vires. Semen & herba sicca calf. & sicc. 4. (Herba viridis mitior est) utrumque attenuat, aperit, abstergit. Usus precip. est in tumido Liene, mensibus obstructis foetuque mortuo expellendo, Pream mucilaginem Pulmonum incidit; Scorbuto

confert. Vulgo itidem ad expellendos morbillos inseruit semen. Extrinsecus usu venit in apophlegmatif. errhynis, phœnigmis: furfures ac scabiem fœdam capitis aliarumque partium sanat (tritum aut frixum cumque porci axungia illitum.)

N. Nasturtium pratense (quem florem cuculi appellant, alibi Iberim, Lepidiumve minus,) ut & Nasturtium montanum seu alpinum nec non & nasturtium hybernium (eruca lutea vel barbarea dicta) officinis incognita sunt.

Nenuphar, vide Nymphaea.

CCXXVII. Nepeta.

Mentha felina, Tab. Ger. Cattaria, Dod. Lob. menta non odorifera. Brunfels. Nepeta vulgaris, Trag. Nepeta fruticosa, Cord. in D. herba gattaria, Matth. Cast. Calaminthæ I. genus, Fuchs. Nepeta Germanica, Cam. Calamintha montana, Lon. menta Cattaria vulgaris & major, C. B. I. Germ. Katzenkraut / Katzennepe.

Crescit ut plurimum in hortis, tum quoque juxta vias: Floret Junio, Julio, Augusto.

OFFICIN. NAT.

Herba.

Vires. Calf. & sicc. 3. partium est tenuium, attenuat. aper. Usus precip. in morbis uterinis (scil. obstruct.) sterilitate, foetu pellendo, tum quoque in Pō pulmonum incidendo, &c. Extrinsecus in balneis pro utero.

N. Ob gravem odorem rarò intrinsecus exhibetur.

CCXXVIII. *Lignum Nephriticum.*

Est ligni genus crassum & enode, aquam infusione cæruleam reddens. Germ. dici potest *Grüßholz*.

Videatur Lignum nephriticum seu Lignum ad Renum affectiones & urine incommoda, *Monard.* Lignum ex novo mundo pyro simile, *Fragos.* Lignum peregrinum aquam cæruleam reddens, C. B. 4. Inter genera *Fraxini*.

Affertur ex nova Hispania.

Vires. *Calf. & sicc. gr. 1.* *Vsus ejus receptus est ad Renum vitia, urineque difficultates & incommoda. Hinc in Epate & Lienis obstructionibus.*

P R A E P A R.

Infusio, quæ in ∇ fontan. facta, nonnullis potus est sat expetitus, tum ratione saporis, quem ferè nullum exhibet, tum quoque coloris cærulei, adeoque amicabilis. Potest illâ dilui vinum.

N. *Adulteratur alio ligno simili qui in croceo colore inficit.* *Monard.*

CCXXIX. *Nicotiana.*

Tabacum, Tobacum, Tabacca, Tabac Petum. Herba sanctæ crucis sana sancta. Torna bonna. *Indianisch Beinwelle / Indianisch Wundkraut / heilig Wundkraut / Toback.*

N. *Ante annos aliquot ex America primum adferri cepit, unde postmodum in hortis nostris colitur & copiose ab Hannoveriensibus, qui officinas nostrates sue Ta-*

baco sufficienter instruunt: Huic tamen Indicum preferendum censemus ex India Occ. Insula virginea Florida seu patria genuina ad nos allatum.

latifolia seu fœmina,

[Major] C. B. 1.

[angustifolia mas, C. B. 2.

Est [Minor, C. B. 3.

[Minima, C. B. 4.

1. Videatur. *Nicotiana, Lon. Major, Tab. Tabacum* (ab ejus nominis Insula,) *Monard. Fragos. Tabac. latifol. Cam. Petum, Clus. ad Monard. Hyoscyamus Peruvianus, Dod. Cam. Epit. Sana sancta Indorum, Lob. Ger.*

2. Tabacum seu herba sancta minor, *Lob. Tab. angustifol. Cam. Petum angustifol. Clus. ad Monard. Hyoscyamus Peruvianus alter, Dod.*

3. Petum 4. *Clus. ad Monard. Hyoscyam. niger vel 3. Matth. Cast. Hyoscyam. luteus, Dod. Lon. Cam. Ger. Hyose. Peruvianus, Tab.*

4. Tabacum minimum, *Cam. Tabac. seu sana sancta minima, Lob. Petum 3. Clus. ad Monard.*

N. *Nicotiana dicitur à Nicotio Regis Gallie Legato, qui herbam eam Vissipona Zeelandia accepit è Florida allatam, postmodumque Gallis innotescere fecit.*

Gaudet solo pingui ac lato, area plana, opaca, aqua mirè delectatur, frigoris impatientissima est. Seritur felicissime tempore verno, in principio April. (crescente, colligitur herba ☉ in ♋. 15. gr. 18. 19. 20. (decrecente. Semen ♂ & ♀ est dicatum.

OFF.

OFFICIN. NAT.

Folia seu herba & Semen.

Vires. Herba recens calf. & sicc. 2. ficcata 3. (aliis calf. 1. sicc. 2. aliis refriger.) abstergit, incidit resolvit aliquantulum astringit, resistit putredini. Sternutatoria est, apophlegmatizans, anodyna, vulneraria, vomitoria, &c. Usus præcipue externi ad catarrhos cerebri exiccandos, somnū inducendum, lassitudinem ex labore discutiendam, uteri strangulatum compescendum: à peste præservat (in suffitu) sedat dentium dolores, discutit tumorem uvulae (in gargar.) medetur lichenibus, phthiriasi, porriginī, achoribus ac favo, mundificat ac consolidat vulnera ac ulcera inveterata, sanat ambusta quoquomodo adhibita, (balneatione scil. sola impositione foliorum recentium nostratis Nicotiana, &c.) Nec tamē prorsus usum quoque subterfugit internum, dum pro vomitorio exhibetur (sat violento) qua ratione curat febres similesq. morbos, sed cautione hic opus est.

N. 1. Non adeo proficius Tabaci usus est juvenibus ac biliosis.

N. 2. Novi qui mictionem nocturnam vespertino Tabaci suffitu præcavebat.

PRÆPAR.

1. ▽. Ex foliis.

2. Syrupus de Nicotiana.

Vires. Et aquam & syrupum cum successu exhibent in asthmate pulmonumq. Pro, quin & in febris.

3. Ol. peti stillat.

4. Ol. per infusionem.

5. Sal. Ex Cinere.

6. Unguentum de Nicotiana. Vide Disp. August.

N. Parari itidem potest ex solis foliis recenter contusis, seu si majoris ex succo ac pinguedine.

7. Balsamum. Vide lib. 2.

N. Sunt qui folia minutissime incisa (perhacti) in vitro optime clauso dies (40.) tepori, (e.g. fimi vel acervi formicarum) exponunt, atque hac ratione Balsamum acquirunt. Wittich.

Peculiarem Tabacologiam conscripsit Joannes Neander, Medicus olim Bremanus, & inde Alstedius in sua Encyclopæd. Satis itidem prolixus in descriptione Tabaci est Nicol. Monard. in simpl. medic. hist. c. 14.

CCXXX. Nigella.

Μελάνθιον. Gith. melaspermum, Cuminum nigrum. Germ. schwarzer Coriander / schwarzer Kümmich / Römischer Coriander / Nardenkraut.

[Arvensis cornuta, Raden / Tab.

5. C. B. 1.

Est	{	Horten. fativ.	{	flore cerul.	{	majo re mino re	{	sim- plici pleno. sim- plici ple- no.						
									flore can- dido	{	simplici. pleno.			
												Cretica.	{	simplici. pleno.

Ex his Nigella arvensis officinas subit & ex his præcipue flore candido minore simplici, C. B. 5. Melanthium

thium sativum, *Matth. Dod. Cast. Tab. 1.* Melanth. 1. *Fuchf. ico.* Mel. seu Nigella Romana odora, *Lob.* Melanthium, *Ger. Mel. Damascenum, Cam.* Huic tamen & reliquæ surrogari non nequeunt.

Non nisi Studiose culta nobis crescit, gaudetque solo pingui. Floret Junio ac Julio.

OFFICIN. NAT.

Semen solum.

Vires. *Calf. & sicc. in princ. gr. 3. atten. aper.* Usus præcip. in mucilagine pulmonum resolvenda & expectoranda, lacte augendo, urina ac mensibus ciendis, morsibus venenatis corrigendis. Specificè in febribus quartanis ac quotidianis. Extrinsecus crebri usus est in cephalalgia sedanda, catarrhis exiccandis (sternutando, suffiando,) in cucuphis, Epithemat. &c. applicatum.

PRÆPAR.

1. Semen præparatum. Maceratur in $\dagger$ atque exiccatur.
2. ∇ stillat. Ex semine.
3. $\circ\circ$ stillat. Ex semine.

CCXXXI. Nummularia.

Centummorbia, Hirundinaria, Serpentaria. Egelkraut / Schlangenkraut / klein Natterkraut / Pfennigkraut.

Est Major lutea. *Hec usualis.*
C.B. { Minor purpureo flore. *Hec incognita.*

Dicitur Serpentaria 3. & centummorbia, *Brunf.* Nummularia, *Trag. Matth. Fuchf. Dod. Lon. Lob. Cast. Cam.*

Tab. Ger. Hirundinaria minor, *Tab. Nummularia major lutea, C.B. 1.*

Crescit in campestribus ac locis herbosis, humidisque. Floret Majo.

OFFICIN. NAT.

Herba seu folia.

Vires. *Refrig. sicc. subastring. vulneraria est.* Usus præcip. in Pulmonum exulceratione, venis ruptis, tussi sicca infantum: in fluxu cujuscunque generis, diarrhæa, dysenteria, hamoptoyssi. Commendatur in Scorbuto, hernisque omnis generis.

PRÆPAR.

1. ∇ stillat. Ex herba collecta cum floribus mense Majo.

CCXXXII. Nymphaea.

Nymphaea, Nenuphar. Arab. nenufar. *Seeblum / Harkwurk / Wasserlilgen.*

Est	{	Alba floribus albis	{ major.
			{ minor.
			{ minima.
	{	Lutea, floribus luteis	{ major.
			{ minor.

Ex his præfertur quidem alba eaque major, quæ intelligenda quoties Nymphaeæ simpliciter mentio fit. Veruntamen nec negligenda est lutea.

Alba dicitur Nenuphar album, *Brunf.* Nymphaea alba, *Brunf. Matth. Dod. Lon. Lob. Tab. Ger. Clus. hist.* Nymphaea Candida, *Trag. Fuchf.* Nymphaea maj. alba, *Cast. C.B. 1.*

Lutea usitatio est quæ inscribitur Nenuphar luteum, *Brunf.* Nymphaea lutea,

Lutea. *Trag. Matth. Fuchf. Dod. Lon. Lob. Cast. Tab. Ger. major, Clus. hist. Nymphaea lutea major, C. B. 1.*

Crescit in lacubus. Floret Majo & Junio.

OFFICIN. NAT.

Radix, Folia, Semen, Flores.

Vires. Radix & semen refriger. & sicc. gr. 3. astring. Flores & folia refriger. & humect. Singula sunt Usus precip. ad fluxum alvi, ad pollutionem nocturnam, seminis acrimoniam, sanguinis aestum & tenuitatem. Extrinsecus crebro adhibentur folia & flores ad febriles aestus & vigilias sopiendas (in lotionibus pedum, in impositione foliorum scil. lumbis, temporibus, plantis pedum.

P R A E P A R.

1. ∇ stillat. Ex floribus albis.
2. ∇ stillat. Ex floribus luteis.
3. Sympus *Nymphaeae simpl.* Ex infusione florum.
4. Sympus de *Nymphaea compos. sive de Nenuphare.* Vide Disp.
5. Conserva. Ex floribus albis.
6. Ol. Ex infusione florum.
7. Unguentum de *Nymphaea.* Vide 1, 2.

O.

CCXXXIII. Olea.

Ελαία, Olea, Oli. { *Sativa.*
Benbaum/ Delbaum { *Sylvestris, oleaster.*

Prior insignitur olea, *Brunf. Trag. Cord. hist. Lon. Dod. Lob. Cam. Bellon. Olea sativa, Matth. Cord. in D. Cast. Tab. Ger. Olea sativa, C. B. 1.*

Posterior, Olea sylv., *Matth. Tab.*

Ger. Olea sylv. seu Oleaster, Lob. Cast. Oleaster, Lon. Clus. hist. C. B. 2.

Crescit utraque in regionibus calidis, Italia, Hispania, &c. Gaudet locis siccis argillosis. Floret Junio. Fructus decerpuntur mense Novembri & Decembri.

OFFICIN. NAT.

Folia, Fructus (sed conditi.)

Vires. Folia refriger. & exiccant, astring. Usus externus est precip. in fluxu alvi, mensium, in herpetibus, & sim. Fructus immaturi siccant & astring. inprimis sylvestres.

N. Exhibet itidem (tunc olea, tunc oleaster) lachrymam resinofam, refine Elemi non ab similem, sed hac minus in usu est,

P R A E P A R.

1. Condit. *olive.* Condiuntur muria antequam plane maturuerint, per Hispan. & Galliam Narbonensem: interdum etiam mature & nigre.

Vires. Comestae initio pastus excitant appetitum, movent alvum, humentem ventriculum exiccant ac confortant.

N. Rancidae subvertunt ventriculum.

2. Oleum, (simpliciter ita dictum.) Exprimitur ex olivis maturis, diciturque oleum (simpliciter,) oleum commune olivarum, Baumöl.

Vires. Calfac. & humectat moderate. (N. vetus calidius est recenti) emollit, digerit, vulnerarium est, alvum laxat (cum cerevisia calida assumptum 3j.) ariditatem pectoris corrigit, tormi-

na Ventris mitigat, urinarios meatus

laxat. Extrinsecus creberrimi usus est in olysteribus, tumoribus calidis, &c.

N. 1. Cum ∇ tepida assumptum movet vomitum.

N. 2. In patria mea VVestphalia usitatissimum est vulneratis quotidie exhibere oleum olivarum cum cerevisia calida, quo adeo largè utuntur, ut quoque sudor oleum redoleat.

4. Oleum omphacinum. Exprimitur ex olivis immaturis.

Vires. Refrigerat, siccatur, astringit, adeoque multis compositionibus inservit.

CCXXXIV. Ononis.

"Ανωγίς, Dioscor." Ονωγίς, Theophr. *Harthechel.*

Est	{ Spinosa	{ purpur. (flor.)	Hæc usualior.
		{ lutea. (flor.)	
	{ non spinosa	{ purpur.	{ major. minor.
		{ lutea	
		luteo variegata.	

Videatur. Resta bovis, Trag. Lon. Anonis seu Ononis, Matth. Tab. Anonis, Fuchs. Dod. Cast. Ononis, Cord. in D. Lob. Anonis, Ger. Anonis spinosa flore purpureo, C. B. I.

Crescit in Campestribus, dumetis, arvis, juxta vias. Floret Junio & Julio.

OFFICIN. NAT.

Radix ac potissimum hujus Cortex.

Vires. Calf. & sicc. in princ. 3. absterge. atten, discut. Usus precip. in diuresi, li-

thiasi, ictero, obstructione Epatis, in car-
noso ramice absumendo. Hemorrhoidi-
bus cecis, mariscisve discutiendis (infu-
sum aliquandiu bibitum.) Extrinsecus
in putredine oris ac dolore dentium (gar-
garis.)

N. Antequam spinas protrudit condi-
tur cum sale pro cibario.

PREPAR.

∇ stillat. Ex integra planta cum
radicibus novellis eruta.

CCXXXV. Origanum.

Origanum, Brunf. Orig. vulgare;
Trag. Matth. Lon. Origanum sylvest.
Dod. Cord. in D. Fuchs. Tab. Cam. Agri-
origanum seu Onitis major, Lob. O-
riganum Anglicum, Ger. Origanum
sylv. Cunila Bubula Plinii, C. B. I.
German. Dosten/ Wolgemuhle.

Crescit in locis Campestribus o-
paciis. Floret Junio ac Julio.

OFFICIN. NAT.

Folia cum floribus seu Summitates.

Vires. Calf. & sicc. 3. aper. absterge.
astring. Usus precip. in obstructione Pul-
monum, Epatis ac Uteri & hinc in tussi,
asthmate, Ictero; auget lac, ichorosa ex-
crementa per sudorem expellit (ante bal-
neum assumptum.) Extrinsecus usu venit
crebriori, eoque in balneis uterinis, ce-
phalicis, totius corporis (contra scabiem.)

PREPAR.

1. ∇ stillat. Ex integra planta cum
floribus.

2. Oleum stillat. Rarò prostat.

3. $\ominus$ ex cinere. Rarò itidem pa-
ratur.

CCXXXVI.

P.

PRÆPAR.

CCXXXVI. Palma.

Φοίνιξ, Palma, Trag. Matth. Dod. Alpin. Cord. in D. Lob. Cast. Cam. Palma major, Tab. Dactyliscum palma elate, Matth. Palma elate, Cord. in D. Dod. Caryotæ, Carotides, fructus palmæ dactyli, Cast. Palmarum fructus sive dactyli, Lob. Dod. Palma major, C. B. 1. Dattelbaum oder Dactelbaum.

Crescit in Judæa, Syria, Ægypto, Africa, & sim. locis calidis.

N. Palmas fœminas non sine aspersio-pulveris vel florum è palmis maribus parere asserit Alpinus.

OFFICIN. NAT.

Fructus (officinis.) Dactyli, Pal-mulæ, Datteln.

Eligendi magni flavi, parum ru-gosi, molles, pleni, Carnosi carne subdura ad nucleum candicante, ad corticem rubescente, & qui concus-si minus sonant, sapore vinoso. De-teriores sunt graciles, flaccidi, duri & excarnes.

Vires. Dactylorum maturorum pul-pa calf. subastring. (immaturi astringunt fortiter,) asperitatem faucium leniunt, fœtum in utero roborant, fluxus ventris sistunt, vitiiis renum ac vesica succur-runt. Extrinsecus conveniunt in cata-plasmatis astringentibus, & simil.

N. Concocti sunt difficiles, capiti dolo-rem inferunt, (inprimis exiccati) cras-sum ac melancholicum humorem gene-rant.

1. Species seu Ele-}

ctuarium Diaphani-
con. Fernelii.

2. Diaphanicum
in solido, i. e. Tabel-
læ El. diaphænic.

Horum basis est
Turbith. ac dia-
grid. Vid. D. &
Turbith. infra
de purgant.

CCXXXVII. Papaver sa-
tivum.

Μήκων, Papaver (simpliciter.) A-
rab Thaxthax, Magsamen/Delmagen/
Delsamen/Môn.

[Album, quod tutius intra corpus adhi-
betur,

[Nigrum, quod non equè tutum est.

Videatur prius; papaver, Brunfels.
Lon. papaver sativum, Matth. Tab.
papaver album, Trag. Dod. papaver
album sativum, Lob. Cast. Ger. papaver
sativum semine candido, Fuchs. pa-
paver hortense semine albo, C. B. 1.

Nigrum usitatus inscribitur Papa-
ver nigrum, Brunf. Cast. Pap. sativum
2. vulgo nigrum, Cord. in D. pap. sat.
semine atro, Fuchs. papav. hortense
nigro semine, Sylv. Dioscoridi, ni-
grum Plinio, C. B. 2.

Colitur in hortis. Floret media æ-
tate.

OFFICIN. NAT.

Flores, Semen albi & nigri. Capita
cum & sine semine.

Vires. Refrig. & hum. 3. (ali. 4.) Vsu
precip. in somno conciliando, in affectibus
pectoris ac pulmonum & inprimis in tus-
si, raucedine, phthisi. Hinc & in fluxu al-
vi. Extrinsecus in dolore leniendo, so-

mno introducendo (capitipedibusve adhibuum.)

PRÆPAR.

1. *Succus inspissatus.* Ex foliis.

N. De opio ac Meconio, quæ succi sunt papaverum exoticor. Vide sis infra.

2. *Extractum.* Ex floribus siccis cum ∇ papav.

N. *Quercetanus in pharm. Rest. c. 25.* parat hoc modo. $\mathfrak{R}$. capit. papav. q. v. (cum flores expandere incipit, præstatque papaver quod flores fert rubicundos,) contunde ac digere in NB cum Hydromelite vinoso, vel Vino Canaria dies (12. 15.) ut liquor intensissimè rubescat. Expri-me fortiter ut omnis virtus gummosa & resinosa eliciatur. Abstrahel. Δ (VB) ad remanentiam gummosa & resinosa substantiæ, quam adhuc calentem si volles effunde in frigidam & subito coagulabitur. Et hoc, ait, est verum probatumque opium ac nullo modo sophisticum (intellige Germanicum,) quod loco opii exotici adhiberi potest, de quo classe sequenti.

3. *Aqua.* Ex floribus vel capitibus florentibus.

4. *Syrup. simpl.* Ex decoct. capit. papav. utr. c. sem. añ. & penidio. Vide Dispens.

5. *Compos.* Fit cum aliis pectoralibus. Vide Disp.

6. *Electuar.* 1. *Diacodium simpl.* Ex Decoct. capit. papav. albi & melle, (vel saccharo, vel sapa cum Glyzyrrhiza.

7.

2. *Diacodium Montani,* seu *Syrupus de Siliquis.* Ex decoct. capit. papav. alb. siliquis. Rad. Althe. & Glyzyrrhiza, cum saccharo cando & penidio.

8.

3. *Diacodium Actuarii.* Hoc ex astringentibus.

9.

4. *Diacodium insolido,* i. e. Rotulæ ex Emulsione & saccharo. Vide Disp.

10. *Loboch.* Vid. Disp.

11. *Oleum.* Ex semine exprimitur.

CCXXXVIII. *Papaver Erraticum.*

Μήκων πόας, Ποας, Papaver fluidum. Papaver rubrum, Klapperrose / Kornrose / Geldmagsamen / Grindmagen.

Est { majus. Hoc officinarum est.
minus. Inusitatum.

Dicitur papaver Erraticum, *Matth. Cord. in D. Lon. Dod. Cast. Tab.* Papaver Erraticum primum, *Fuchs.* papaver Rheas, *Lob. Ger.* papaver Rheas sive flore caduco puniceo, *Lob. ico.* papaver Erraticum majus, *C. B. 10.* inter spec. papaveris.

Crescit in arvis juxta vias ac inter segetes. Floret Majo, Junio.

OFFICIN. NAT.

Flores.

Vires. Refrigerat valide, somnum conciliat, dolorem sedat. *Vsus præcip. in febribus, pleuresi (cui specificè prodest,) angina, aliisque morbis (in primis pectoris)*

ris) refrigeratione opus habentibus. Extrinsecus sunt, qui herbâ Hepati impostâ, hæmorrhagiam narium sistere conantur, quam vim & radici adscribunt.

N. Galenus semen multo frigidius esse ait, quam sem. papaveris sativi, unde & internum ejus usum interdicit.

PRÆPAR.

1. ∇ stillat. Ex floribus.
2. Syrup. Ex infusione florum triplici.
3. Conserv. Ex floribus.
4. Extractum. Cum propria aqua acuata Spir. Δ ris. Quercet. Ph. Rest. cap. 26.
5. Acetum. Ex floribus.

CCXXXIX. Parietaria.

Ελξίνη Parietaria, Urceolaris, vitraria, herba muralis. Tag vnd Nacht/ S. Peterstrauch/ Glasstrauch.

{ Major vulgaris. Hæc officinar.
{ Minor. Tragi.

Dicitur Parietaria, Brunf. Cord. hist. Dod. Tab. Ger. Parietaria vulgaris & major, Trag. Helxine, Matth. Fuchs. Lon. Cast. Cam. Helxine altera, Cord. in D. Perdicium, Lob. Pariet. officinarum & Dioscoridis, C. B. 1.

Crescit juxta sepes, muros ac parietes, Floret Julio.

OFFICIN. NAT.

Folia.

Vires. Refrig. & humect. parum, emollit, maturat, exterg. subastring. Usus ejus internus licet rarus sit, tamen pro-

dest in pectoris mucilagine & hinc in tussi, in renibus extergendis & hinc in stranguria & calculo. Extrinsecus crebrior ejus est usus isque in tumoribus, erysipellate ambustis, vulneribus & ut plurimum adhibetur in clysteribus & cataplasm.

PRÆPAR.

∇ stillat. Ex integra herba mense Julio collecta.

CCXL. Herba Paris.

Herba paris, Matth. Dod. Cast. Ger. Paris herba, Lon. Cam. Aconitum pardalianches, Fuchs. Aconitum five pardalianches monococcon, Cord. in D. Solanum tetraphyllum, Lob. Solanum quadrifolium bacciferum seu 10. C. B. Aconitum salutiferum, Tab. Uva versa, Uva vulpina, Einbeer/ Wolfsbeer.

Crescit in sylvis opacis. Floret Aprili & Majo.

OFFICIN. NAT.

Bacca, raro Folia.

Vires. Bacca ac folia refriger. & sicc. Usus baccarum internus est alexipharmacus in peste, venenatis morbis, venenisque assumptis. (E. g. Arsenico.) Extrinsecus foliorum usus est in bubonibus pestilentialibus, aliisque calidis tumoribus, in paronychia, in inveteratis ulceribus.

PRÆPAR.

Pulvis Saxonicus. V. Disp. Aug.

Pppp 3

CCXL.

CCXLI. *Pastinaca domestica.*

Pastinaca est tum $\left\{ \begin{array}{l} \text{Latifolia [Elaphoboscum]} \\ \text{Tenuifol.} \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{Sylvestris} \\ \text{Sativa} \end{array} \begin{array}{l} \text{minus} \\ \text{usuales.} \end{array}$
 $\left\{ \begin{array}{l} \text{Sativa seu domestica. Hujus loci.} \\ \text{Sylvestris. Hac loci sequentis.} \end{array} \right.$

lutea. Carota lutea, gelbe Mohren/gelbe Pastenach/gelbe Ruben.
 Estque Past. $\left\{ \begin{array}{l} \text{alba. Carota alba, weisse Pastenach/weisse Ruben.} \\ \text{sativa} \end{array} \right. \left\{ \begin{array}{l} \text{rubra. Carota (simpliciter,) rothe Ruben.} \end{array} \right.$

Videatur *Pastinaca sativa*, 1. & 2.
Fuchf. 1. (& *Elaphoboscum*,) *Tab.*
Lon. *Sativa Diosc.* *Lob. Cord. in D.* *tenuifolia* (& *latifolia*) *sativa, Dod. Ger.*
Pastin. 3. *Daucus staphilynus altilis*
 & *hortensis* vulgo *Carota, Cam. hort.*
Carota ex albo flavescens, (& pastinaca domest.) Cast. nostra lutea. Cam.
Staphylinus 1. & 2. Trag. Staphyl. sativus
 & *Daucus domesticus, Galeno.*
Sifer alterum, Matth. Tab. Pastin. tenuifolia sativa radice lutea vel alba,
C. B. 5.

De rubra vid, *Pastinaca sativa*, 2.
Fuchf. sat. rubens, Dod. Tab. atrorubens, Lob.
Carota, Matth. radice rubra, Cast. vulgaris, Lob. Staphyl. 3. Trag.

OFFICIN. NAT.

Semen, raro Herba. (Radices culinariae sunt.)

Vires. Semen & herba calf. 3. sicc. 3.
Usus precip. in vulneribus, singultu, pleurisi, torminibus ventris, calculo ac mensibus pellendis. Specificum habetur ad uteri suffocationem.

Dosis seminis 3j.

N. Raro planta hac in officinas offertur.

CCXLII. *Pastinaca sylvestris.*

Pastinaca tenuifolia sylv. Dioscoridis, vel Daucus officinarum, C. B. 1.
Daucus agrestis Galen. Dauc. vulgaris, Clus. hist. Pastinaca erratica Plinio,
Fuchf. Cord. in D. Tab. Staphylinus sylv. Trag. Pastin. sylv. Matth. Lon,
Cast. sylv. tenuifolia, Dod. Ger. sylv. genuina Dioscor. Lob. Pastinaca 4. Cam. Germ. Bogelsgnest.

Crescit passim locis campestribus siccis & arenosis. Floret Julio & Augusto.

OFFICIN. NAT.

Semen, raro Radix & Herba.

Vires. Eisdem praeclata est virtutibus quibus Daucus Creticus, cujus quoque loco, in compositionibus adhiberi commendè potest. Semen calfacit & sicc. 3. radix paulo imbecillius, herba adhuc minus; atten. aperit. Usus precipui in tussi, pleurisi, stranguria, reserat Epar, Lienem ureteres, ciet menses & molas, sedat matricis suffocationes, stimulat Venerem. Extrinsecus convenit radix pessariis, exiccat herba catarrhos (in lotionibus capi-

capitis) parturientium partum promouet
(in suffitu.)

PRÆPAR.

1. *Confect. sem.* sed raro.
2. ∇ *stillat.* Ex tota herba cum floribus ac radicibus Julio collecta.
3. *Ol. stillat.* Ex semine.

CCXLIII. *Perfoliata.*

Perfoliata vulgatissima seu *arvensis*, C.B. 1. *perfoliata*, Brunf. Matth. Fuchs. Dod. Cord. in D. Lon. Tab. major. Trag. *perfoliatum* vulgare flor. luteo, folio umbilicato, Lob. *perfoliata* vulgaris, Ger. Germ. *Durchwachs* / *Bruchwurz*.

Crescit in locis sabulosis. Floret Junio.

OFFICIN. NAT.

Folia & Semen.

Vires. Calf. & sicc. (amari saporis) vulneraria est. Usus præcipui in vulneribus recentibus, Enterocelis (inprimis umbilici) tumidis artubus, strumis, sive intrinsecus sive extrinsecus adhibere volupe sit.

PRÆPAR.

∇ *stillat.* Ex integra herba florente.

CCXLIV. *Malus Persica.*

Persicus, Brunf. *persica*, Fuchs. Cam. *persica malus*, Lob. Tab. Ger. *malus persica*, Dod. *persica arbor* & ejus 1. genus, Trag. *persica molli carne* & vulgaris viridis & alba, C.B. 1. *persicus alba* & popularis, Lon. *persica viridia* & alba, Matth. Cast. German. *Pfersichbaum*.

OFFICIN. NAT.

Folia, Flores, Nuclei, Fructus, sed raro, quippe hi facile putrescunt.

Vires. Fructus (*mala persica Arab. Sanch.*) refriger. & humect. 2. nutrimenti sunt pauci facileque putrescunt. Verum initio pastus laxant alvum. Exiccata constipant laudanturque in fluxu alvi, &c.

Flores, Folia ac Nuclei, calfac. & sicc. absterg. Usus præcip. (florum) in lumbricis infantum, in alvi laxatione, mesenterii obstructione, seri purgatione, & sim. (Nucleorū) in diureticis ac lithontripticis, in obstructione Epatis, ardore Stomachi. Extrinsecus adhibentur crebro in Emulsionibus dolori capitis dicatis, &c.

PRÆPAR.

1. *Condit. fructus*, subtrahitur sc. exterior cuticula, hinc condiuntur, l. a. N. Aptiora ad condituram censentur minora quam præcocia.

2. ∇ . Ex floribus.

N. Alvum infantum lubricam reddit, lumbricosque educit.

3. ∇ *diuretica*. Vide l. 2. c. 38. ∇ *diuretica* ex nucleis.

4. *Syrup. de floribus persicor.* Fit ex iteratis infusionibus, ut syr. ex infusione violarum.

Vires. Bilem ac serosos humores educit, mesenterium reserat, vermes enecat.

Dosis ad $\mathfrak{z}$ ij.

5. *Conserva florum Persicor.* Fit expressione.

Vires. Sedat aurium hemorrhoidum dolores ac tumores, colicos juvat (assumptum.)

CCXLV.

CCXLV. *Persicaria*.

- Persicaria* est C. B.
- 1. mitis maculosa & non mac.
 - 2. urens, hydropiper. Hoc officinale.
 - 3. angustifolia.
 - 4. minor, pulicaria pumila.

Dicitur ὑδροπύρεπς, Hydropiper, Fuchf. Dod. Matth. Cord. in D. Cam. Cast. Ger. persicaria 1. Trag. Tab. Mas, Lon. mascula, Brunf. Pers. urens, Lob. aliis pulicaria. Germ. Glöckstrauch / Wasserpfeffer / Muckentraut.

Crescit locis udis ac palustribus. Floret Julio & Augusto.

OFFICIN. NAT.

Hydropiperis Folia.

Vires. Calfac. & sicc. Usus præcipui extrinsecus in vulneribus, tumoribus induratis, ulceribus inveteratis (in cataplasm.)

N. 1. *Persicaria mitis* habetur frigida, sed officinis inusitata est, ut & species reliquæ.

N. 2. Paracelsus in Hydropiperis descriptione admodum prolixus est.

N. 3. Sunt qui hanc herbam ad transplantationem morborum, præsertim incantatione introductorum utuntur.

CCXLVI. *Petasites*.

Πετασίτης, Pestilenswurz / Regenkräfft /

Major, mas flore luteo. Hæc usualis est.

Minor, foemina, flore albo.

Dicitur Petasites, Trag. Fuchf. Dod.

Cord. Lob. Lon. Tab. Ger. mas, Cam. major, Matth. Cast. major & vulgaris. C. B. 1.

Crescit in locis humidis. Floret initio veris.

OFFICIN. NAT.

Radix quæ gummosa est.

Vires. Calf. & sicc. 2. part. est tenuis amari saporis: atten. aper. sudorifica est ac alexipharmaca in peste, in lipothymia uterina, morbis pectoris, à mucilagine præaoriundis. E.g. tussi, asthmate. Extrinsecus commendatur ad bubones & ulcera maligna.

N. Substitui potest costo, quippe viribus eidem equipollere compertum est.

PRÆPAR.

1. ∇. Ex Radicibus, vel ex tota h.
2. Oleum stillat.
3. Extractum.

CCXLVII. *Petroselinum*.

Apium hortense seu petroselinum vulgare, C. B. 1. Petrosel. Trag. Brunf. Cord. vulgare seu nativ. Lob. hortense, Matth. Lob. Dod. Cast. Ger. sativum, Tab. Apium selinum Diosc. Petroselinum, persilium oreoselinum, Fuchf. Arab. Karphi, Peterlin / Petersilg / Garten Eppich.

N. Petroselinum verum seu veterum est petros. Macedonicum (quod sequitur.)

Gaudet solo humido, colitur in hortis. Floret Junio, Julio & Aug.

OFFICIN. NAT.

Radix, (colligitur vere.) Semen, (colligitur August.) & Folia.

Vires.

Vires. Calf. & sicc. in princip. 2. atten. aper. exterg. diuretica sunt, Epatis, &c. *Vsus præcip. in obstructione Pulmonum Epatis, Lienis, Renum ac Vesicæ, & hinc in tussi, Ictero, Cachexia, calculo, sabulo, mensibus obstructis, asthmate, &c. Extrinsecus resolvunt humores calidos (inprimis oculorum sugillationes) impediunt capillorum casum (cum Abrotan) imminuunt lac (mammis imposita) adeoque mulierculis nostratibus usui sunt in ablactatione infantum.*

N. Forest. l. 16. 6. commendat adtussim puerorum. R. Succ. Petr. ʒ℥. Lact. muliebr. ʒj. Cumin. ʒj. M. datepide.

PRÆPAR.

▽ stillat. Ex integra planta cum radice, coll. initio veris.

CCXLVIII. *Petroselinum Montanum.*

Ὠρεοσέλινον, Dod. Lob. Clus. in D. f. 1. Tab. Apium montanum, Cast. folio ampliore, C. B. 6. Elaphoselinum, polychreston, Cord. Bergpeterlein / Bergeppich / Hirschpeterlein / wilde Peterfilien.

Crescit in locis montanis, sabulosis ut & in hortis.

OFFICIN. NAT.

Radix atque Semen.

Vires. Calf. & sicc. 3. est alexipharmacum, sudoriferum, diureticum, discutiens. *Vsus præcip. in calculo Renum & vesicæ, in Peste (sudorem eliciendo) in morbis & flatibus, in stranguria.*

CCXLIX. *Petroselinum Macedonicum.*

Πετροσέλινον Macedonicum, Matth. Lob. Cast. Dod. Tab. aliàs Apium saxatile, Peterlein / Steineppich / Steinpeterlein.

Colitur apud nos in hortis. Gaudet solo sabuloso ac saxoso.

OFFICIN. NAT.

Semen rarò Radix.

Vires. Calfac. sicc. (3.) absterg. atten. aper. alexipharmacum est, unde & Theriacæ compositionem ingreditur. *Vsus præcip. in urina ac mensibus ciendis; in reliquis cum viribus petroselinorum speciebus adscriptis convenit.*

CCL. *Peucedanum.*

Πεucedανός, peucedanum, Trag. Fuchs. Dod. Cord. in D. Lob. Lon. Ger. Tab. 1. Cam. Matth. Cast. peucedanum, C. B. 1. & 2. aliis Fœniculum porcinum. German. Haarstrang / Sânsfenschel / Schwebelwurk / Himmelgall.

Crescit in montibus opacis. Colitur & in hortis: Floret Julio.

N. 1. C. B. duplex facit Peucedanum alterum Italicum, alterum Germanicum: Verum enimvero promiscuè in usum accersiri poterunt.

N. 2. Radicem Peucedani officinis usualet, non esse legitimam. Vid. ap. Matth. & Castor.

OFFICIN. NAT.

Radix colligenda vere Autumno.

N. Radix impregnata est succo resinoso,

5. Oleum stillat. Ex tota planta cum Radice.

cerant, rursus exiccant atque hinc oleum exprimere conantur.

N. Sunt qui in vino rubello semen ma-

6. Sal. Ex Cinere.

ECLII. Pinaster seu pinus sylvestris.

[Sativa. Vide loco sequenti.

Pinus

[Sylvest. { montana

{ 1. Fructifera.

{ 2. 3. steriles.

] promiscue usuales.

[maritima major & minor, &c.]

Videatur Pinus sylv. Brunf. Trag. Lob. Matth. Cast. Dod. Tab. &c.

OFFICIN. NAT.

Cortex, Folia, Nuces, Resina.

Vires. Cortex & folia refriger. & sicc. adstringunt, adeoque usus precip. (externi) in dysenteria, fluore mensium (in suffiando.)

PRÆPAR.

▽ still. Ex conis viridibus.

Vires. Rugas faciei delet & mammas admodum in virginibus extuberantes cohibet (imposita cum linteolis.)

ECLIII. Pinus & Pineæ.

Πίνος, Pinus, Brunf. Trag. Dod. Cord. in D. Len. Cast. pinus domestica, Matthiol. Tab. pinus sativa, Ger. pinus vulgarissima, Lob. pinus Italica, Cam. pinus sativa, C. B. 1. Arab. Sonabar. Sichenbaum / Harybaum / Rinholz / Sorenholz.

OFFICIN. NAT.

Nuces Pineæ, Cortex & Folia.

Vires. Nuces Pineæ (strobili, Coni coccati & conaria veteribus) caliditate temperate sunt & humida, maturant, leniunt, agglutinant, resolvunt, impinguant, adeoque nucleorum Usus precipuus est

in phthisi, (quia nutriunt bene) tussi, stranguria ac acrimonia urina mitiganda; remorantem excitant Venerem, ulcera Renum mundificant, &c.

Cortices & folia viribus conveniunt cum cort. & fol. pini sylvest.

PRÆPAR.

1. Oleum. Exprimatur ex nucleis.

2. Confect. nuclei.

ECLIV. Piper.

Πέπερος, Arab. Fulfel, Filfel, Psefer.

[Rotundum. { Album: hoc omnium
{ præstantissimum.
{ Nigrum: succedit albo.
[Longum. Ma- { Orientale minus,
{ Tab. hoc usuale.
{ cropiper { Occidentale majus, Tab.

Album, dicitur piper album, Matth. Lob. Fragos. Clus. Cast. Tab. piper rotundum album, Cord. hist. piper rotundum album, C. B. 2.

Nigrum, Dicitur piper rotundum nigrum, Matth. Cast. Fragos. Clus. Tab. Cord. hist. C. B. 1.

Crescit rotundum in Malavar ac finitimis Insulis Javæ, Sunda, &c.

Qqqq

2

fructus.

fructusque est plantæ cujusdam, quæ arboribus instar convolvuli circumducitur.

Eligendum recens, ponderosum plenum, acre non cariosum.

Vires. *Calf. & sicc. 3. incid. atten. aper. resol.* Usus præcip. in frigiditate ac cruditate ventriculi, colicis doloribus (præstat album) in visus imbecillitate (quia flatus discutit.) Extrinsicus in apoplegmatismis, gargarismis, sternutatoriis, sedat odontalgiam, columellam tumidam imminuit, nervorum affectus frigidos juvat.

N. 1. Vis piperis volatilis valde est. Videntur ergo præparationes in quibus volatile evanescit, e. g. Extractorum præparationes.

N. 2. Vulgus piper longum in paroxysmis febrium exhibere solet, id quod non nisi in principio locum habere potest.

PRÆPAR.

1. Spec. diatrion pipereon. V. D.
2. Tragea seu species fortes. V. l. 2.
3. Oleum piperinum stillat. Fit ex nigro, ad modum, quo ex reliquis aromatis.

N. Piper parcissime oleum reddit (sc. ℞j. dat ℥ij. circiter) ideoque ▽ destillata aliquoties super remanentiam seu caput mortuum refundenda erit.

Vires. Admodum penetrabile est, flatus discutit, paroxysmum tertianæ præcavet, si hor. 2. ante paroxysmum exhibeatur, purgato tamen corpore.

Dosis gr. ij. iiij. iij. &c.

4. Ol. de piperibus. V. D.

CCLV. Pistacia.

Πιστία, Pistacia, Matth. Cord. Lon. Dod. Lob. Cast. Cam. Tab. Ger. Terebinthus Indica Theophrasti, Lob. C. B. 1.

Arbor est Indicæ Terebintho similis. Nascitur in Persia, Arabia, Syria, India. Quin & Italiæ indigena facta est.

OFFICIN. NAT.

Fructus (Pistacia, phistacia, Βιστική, Fistici, Pimpernißlein.) Sunt nuclei duplici vestiti putamine, primò exteriori coriaceo, hinc lapideo, quod nucleum proxime continet membranula rubella circumdatum.

Eligendi nuclei recentes, ponderosi, extrinsecus albidii, intrinsecus virides, non rancidi, in apice aliquantulum patentes.

Vires. *Calf. 2. hum. 1. atten. aper.* Usus præcip. in mucilagine pulmon. obstruct. Epatis, roborant stomachum, arcent nauseam ac vomitum, excitant appetitum, bonum suppeditant nutrimentum.

PRÆPAR.

Oleum exprimitur ex nucleis.
Pistiliochia, vide Fumaria bullosa.

CCLVI. Plantago.

Ἀρνόγλωσσον, Wegerich.

Species plantag. usualiores sunt tres.

1. Dicitur plantago latifol. sinuata, C. B. 2. rubra, Trag. Brunf. major & 1. Lon. major, Matth. Fuchs. Dod. Cast. Tab. Cam. latifolia, Cord. latifol. levis, Lob.

2. Plan-

2. *Plantago latifolia incana*, C. B.
 3. *Plant. major*, *Matth. Lon. Cam. latifol. minor Dioscoridis*, *Tab. major incana*, *Lob. Plantago media*, *Fuchf. Dod.*

3. *Plantago angustifolia major*, C. B. 1. *plant. minor*, *Fuchf. Dod. Lon. media*, *Cast. plantago lanceolata*, *Trag. Tab. plantago longa*, *Matth. plant. quinquenervia*, *Lob.*

Crescunt locis herbosis. Florent Majo & Junio.

OFFICIN. NAT.

Semen, Folia, Radix.

Vires. Refrigerant & sicc. 2. absterg. incrass. epaticæ sunt ac vulneraria. Usus præcip. in fluxionibus cujuscunque generis. E. g. alvi, ex puitione sanguinolenta, gonorrhæa, mictione involuntaria in mensium profluvio, in febribus, & sim. Extrinsecus in mundificandis consolidandisque vulneribus ac ulceribus inveteratis.

PRÆPAR.

1. *Succus inspissatus. Extractus ex foliis.*

2. *Stillat. Ex herb. integra.*

3. *Syrupus de succo.*

CCLVII. *Pæonia*.

Παιονία, Arab. *Feonia*, *Pæonien* / *Benigrosen* / *Pfingstrosen* / *Sichtrosen* / *Königsblum.*

[Mas, C. B. 1. *Hæc præpollet.*

[Fœmina] { flor. simpl. C. B. 2. &c.

[Fœmina] { flor. pleno. C. B. 12. &c.

Mas dicitur: *Pæonia nobilior vel*
 2. *Trag. pœnia mas*, *Matth. Cord. in D.*

Lob. Dod. Tab. Ger. pœonia folio nigricante splendido, C. B. 1. *Fœmina nuncupatur pœonia*, *Trag. Lon. pœon. fœmina*, *Brunf. Fuchf. Cord. in D. Lob. Cam. pœonia fœmina altera*, *Dod. pœonia vulgaris fœmina*, *Clus. hist. pœonia communis vel fœmina*, C. B. 2.

N. Discernuntur invicem *Mas* & *Fœmina* foliis & radice. *Mas* est foliis nigricantibus splendidis, juglandis folia æmulantibus, radice digitali crassa, alba, seu *mas* non una radice nixus est, sed plures habet, *Fœmina* variat colore foliorum. Est folio utrinque virente & glabro, calice hirsuto, flore vel simplici vel pleno, foliis helleborum æmulatur, radicibus ceu balani longiores circiter octo aut sex adherent. *Mas* plures habet, &c.

Coluntur in hortulis. Florent Majo.

OFFICIN. NAT.

Radix, Semen seu grana, Flores.

Radix effodienda est vere, ☾ decrescente (3. ☿ ante novilunium.) Alii effodiunt ☉ existente in ☿ dieque ac hora solaribus, ☾ decrescente. Flores colligendi sunt Majo. Semen Augusto.

N. *Pæonia* flore multiplici raro semen producit.

Vires. Calf. & sicc. 2. saporis subdulcis ac subacris, seu amari, subastringit. Usus præcip. in affectibus Cephalicis, Epilepsia, incubo, &c. Uterinis, mensibus obstructis locuis purgandis, doloreq; post partum mitigando, Epatis obstru-

*Etione. Extrinsecus suspenduntur grana
ac radix de collo pro arcenda Epilepsia.*

PREPAR.

i. ∇ . Ex floribus additaque, si
placet radice.

2. *Syr.* Ex infusione florum.

3. *Extract.* Ex floribus exiccatis.

4. *Conserv.* Ex floribus.

5. $\ominus$. Ex incinerata integra
planta.

6. *Fecula*. Ex radice, l.a.

7. *Oleum stillat.* Ex granis elicitur
cum ∇ fermentat. l. comm.

CCLVIII. Polygonum.

Majus, varii generis est
 è quibus usuale latifolium.
 C. B. I.
 Πολύγονον { Minus, variorum itidem
 generum, quæ cuncta
 minus usualia sunt.

Dicitur centumnodia, Lob. Brunf.
polyg. mas, Matth. Fuchf. Dod. Cord.
Cast. Trag. vulgare, Cam. majus, Lon.
Tab. German. Weggras / Wegdrift /
Denngras / Blutkraut.

Crescit locis ineultis, aridis ac jux-
ta vias. Floret integra ferè æstate.

OFFICIN, NAT.

Herba.

Vires. Refrig. 2. (al. in princ. 3.)
ficc. astring. vulneraria est. Usus præ-
cip. in sistendis fluxibus quibuscunque,
diarrhæa, dysenter. Fluxu uter. vomitu.
Hæmorrhagia narium. Extrinsec. pro-
dest vulneribus, ulceribus, inflamma-
tionibus oculorum, mamma tumori-
bus, &c.

PREPAR.

▽ *still.* Ex herba collecta in principio Augusti.

CCLIX. Polygonatum.

Est { Latifolium, varii generis è quibus
usuale vulgare, C.B.I.
Angustifolium, varii generis,
que minus usualia.

Dicitur Sigillum Salomonis, latifolium, *Trag.* polygonatum, *Matth.* Cast. vulgare, *Cam.* latifolium, *Fuchs.* *Dod.* *Lob. Tab.* majus, *Lon.* German. Weiswurz.

Crescit in sylvis & collibus. Flo-
ret Majo.

OFFICIN. NAT.

Radix: raro Folia, raro Bacca.
Vires. Temperamenti est mixti, sub-
astr. exterg. saporis est subamari ac sub-
acris. Vfus internus est in fluore albo mu-
lier. Bacca pituitam mucilaginosam per
vomitum ac secessum educunt. (Dof. n.
14.15.) Idem dicitur & de radice (3j.)
ac de foliis. Extrinsecus faciei maculas
abstergit, cutim dealbat, resolvit sugilla-
tiones ac tumores renitentes, lotione fu-
gat lenticulos capitis, scabiemque infan-
tum exiccat, cicatrices maculasque mor-
billor. emendat, &c.

PRÆPAR.

▽. Ex radice cum foliis ac floribus.

CCLX. Pomus.

Μηλέα, Malus, Apffelbaum.

Родна

Poma sunt {
Domestica {
Sylvestria {
acida.
dulcia.
subacida.

Vires. Acida sunt natura frigidioris ac astringentis. Verum cum butyro cocta cibum febricitantibus præbent commodum.

Dulcia. Sunt natura calidioris ac laxantis.

Subacida seu vinosa, natura sunt mixta, conveniuntque Ventriculo & Cordi.

Sylvestria. Astringunt.

Extrinfecus (dulcia sub cinere cocta) sedant dolorem oculorum, pleuritidis (cum myrrha imposita.)

PRÆPAR.

1. Succus fermentatus, seu vinum pomorum, pomaceum.

N. Vulgatissimum est in Normannia Gallie provincia, adeo ut non modo potus loco habeant, sed & ex eodem vinum vitæ destillent, & aceta conficiant, quæ vel cum Spiritu ac acetis ex vino, certare videntur.

2. Syrupus de pomis simpl. Ex succis pomor. dulcium ac vinosorum.

Vires. Succurrit affectibus cordis, syncope, palpitat. ac aliis ab atra bile ortis. Ventriculo gratus est, sedat sitim, febribus auxiliatur.

3. Syrup. de Pomis Regis Saborum. V.D. & infra de Sena.

4. Extract. seu succus inspissatus pomorum dulcium fragrant.

5. Extract. e radice arboris fru-

ctus acidus ferentis, fit l. a. cum expomis propriis destillata.

Vires. Summum est medicamen. contra omnia ventris profluvia, dysenteriam, lenteriam, diarrhæam, fluxum epaticum. Quercet. P. R. c. 26.

CCLXI. Populus.

alba latifolia, weiß Pappelbaum / Est Aspen.

nigra, schwarze Pappelbaum. Hæc usualis.

Alba dicitur, Pop. alba, Matth. Dod. Cord. in D. Lob. Cast. Tab. Ger. Populi albæ alia species, Trag. C. R. 1.

Nigra dicitur: Populus alba, Trag. Lon. populus nigra, Matth. Dod. Cord. in D. Lob. Cast. Tab. Ger. C. B. 3.

Cortex. Pop. albæ, sed raro. Oculi. Pop. nigræ.

Vires. Utraque natura est mixta (sed humido sicca) caterum ad frigiditatem inclinantis, abstergitque. Cortex pop. albæ præcipue adhibetur in dolore sciatico intus & extra, in stranguria in ambustis. Oculi seu gemma (αἰσθητὰ) pop. nigr. adhiberi solent à sexu muliebri ad capillos ornandos & promovendos, prosunt iidem ad dolores sedandos.

N. 1. Est & Gummi pop. nigræ, quod calfac. 2. sed minus id usuale.

N. 2. Succus in foraminibus populi fluens Verrucas ac impetigines curare creditur.

PRÆPAR.

1. Oleum populinum. Ex oculis pop. nigr. (primo vere collectis) & oleo veteri. Vide Disp.

N. Alii

N. Alii addunt quoque vinum & co-
quunt ad hujus consumptionem.

2. Unguentum populeon. V. D.

Vires. Refrigerat, somnum conciliat.

CCLXII. Porrum.

		[capitatum, Aesch.
	[Dome-	lauch.
Περίσσον,	[sticum	[sectile, Schnitt-
lauch		lauch.
	[Usuale sylvestre.	

Dicitur Porrum, Brunf. Cord. in D.
Dod. Cast. Tab. porrum commune,
Matth. vulgare, Lob. porrum capita-
tum, Fuchf. por. capitatum vulgare,
Cam. porrum commune capitatum,
C. B. I.

N. Capitatum & sectile non differunt
genere, sed solum cultura. Sectile enim di-
citur quod detondetur ad culinares usus:
capitatum, quod sine detensione linquitur
& autumno transplantatur, ut capitatum
fiat.

Gaudet solo pingui. Seritur Mar-
tio & Aprili.

OFFICIN. NAT.

Radix, Herba, Semen.

Vires. Porrum calfacit insigniter sic-
catque, atten., aper., incidit, resolvit. Usus
præ. in serpentum morsibus & uestioni-
bus, mucilagine pulmonum. Extrinsecus
in aurium tinnitu ac suppurationibus, in
venis hæmorrhoidum tumidis ac dolenti-
bus, &c. Semen urinam ciet.

N. Frequens ejus usus, somnos turbu-
lentos inducit, visuique officit.

CCLXIII. Portulaca.

Ἀνθεράχνη, Arab. Backaleancha,
Porcellana, Burzel/ Borge/ Gensel.
[Latifolia sativa. Hæc præfertur.
[Angustifolia sylvestris.

Inscribitur Portulaca, Lon. Cord.
hortensis, Trag. Fuchf. Dod. domestica,
Matth. Lob. Cast. Tab. Ger. major, Cam.
Portulaca latifolia seu sativa, C. B. I.
Floret Junio: Crescit locis areno-
sis & sabulosis.

OFFICIN. NAT.

Folia, Semen.

Vires. Refrig. 3. sicc. 2. adstring. pauci
nutrimenti est, lumbricos fugat & ex-
pellit. Usus præcip. in mitigando fervore
bilis, & hinc in febribus putridis ac ma-
lignis, ardore urinae, ut & in scorbuto;
apprimè succurrit febricitantium aestui
(folia recentia applicata Iecori, Reni-
bus, &c.)

PRÆPAR.

1. Succus inspissatus.

2. ∇ stillat. Ex herba.

3. Syrupus simpl. Ex succo.

4. Compos. Vide Disp.

N. Solet & condiri ad modum quo
Cappares condiuntur.

5. Conserva. ex foliis.

CCLXIV. Primula veris.

Φλόρις. Herba Paralysis, Cast.
Brunf. vulgaris, Trag. primula veris,
Matth. Tab. major, fl. luteis odoratis,
Dod. primula pratensis, Lob. verba-
sculum odoratum, Fuchf. Arthriti-
cum, Gesn. simplex luteo flore, Cam.
verbasculum pratense odoratum,
C. B. I.

C.B.I. Germ. Schlüsselblumen / Him-
melschlüssel / S. Petersschlüssel / weiß
Betonien.

Crescit in campestribus ac sylvis.
Floret April.

OFFICIN. NAT.

Flores ac Folia.

Vires. Calfac. leniter, siccatur fortius,
saporis est subacris ac subamari suba-
string. Anodyna est. Usus præcip. in affect.
capitis Apoplexia, Paralyti. In articulo-
rum doloribus. Extrinsecus in Arthritide
ac tumoribus qui Ictus venenatorum a-
nimalium subsequuntur.

N. Acetum floribus illius impragna-
tum ac loco errbini in nares attractum,
odontalgiam mirabiliter sedat.

PRÆPAR.

1. ▽. Ex integra herba (caule fo-
liis ac floribus.)

2. Conserva. Ex floribus

CCLXV. Prunella.

Brunella, Dod. Brunf. Lob. Brunel-
la vulgaris & 6. Trag. consolida mi-
nor, Matth. minima, Cam. Prunella,
Fuchf. Cam. Tab. Ger. symphytum pe-
treum, Lob. ico. Cord. in D. German.
Brunellen / Gottheil / S. Anthonifraut.

Nomen ducit ab Angina, quam
Brunellam alii vocant.

Crescit in campestribus ac locis
herbosis. Floret Junio & hinc ferè in-
tegra ætate.

OFFICIN. NAT.

Folia, Flores.

Vires. Calf. & sicc. (subamara est)
abstergit, consolidat, vulneraria est. Usus

præcip. in vulneribus imprimis Pulmo-
num; in sanguine coagulato. Extrinsecus
in vulneribus & creberrimè in angina
aliisque affectibus oris ac faucium (gar-
garis)

N. Author est Crollius, radicem ari-
dam denti dolenti affricatam ut sanguinem
susceperit magnetica vi dolorem sopire, si
salici indatur perforata, foramenque
mox tubulo ex salice obturetur.

PRÆPAR.

1. ▽. Ex integra planta Augusto
collecta.

2. Conserva. ex floribus.

CCLXVI. Prunus.

Prunus { Domestica sativa, hujus loci,
Sylvestris, vide Acacia.

OFFICIN. NAT.

Κοκκύμηλα, Pruna, Pflaumen /
(fructus pruni.)

Varii sunt generis colore, sapore,
figura & magnitudine differentia.
Sunt enim dulcia, subacida, acida.
Sunt purpureo-nigra, rubra, lutea,
(cerea, Spilling /) alba: sunt oblon-
ga, rotunda: sunt denique majora,
minora, &c. In officinis autem usita-
tiora sunt pruna Damascena (Zwe-
schen /) cujus vicem subeunt pruna
Ungarica, tum quoque nostratia dul-
ciora in clibano exiccata. Præterea
sunt & Pruneola, (pruna de Brignio-
les, è loco natali in Galliis,) quæ e-
nucleata & exiccata afferuntur, C.B.
15. pruno ex flavo rufescentia, mix-
ti saporis, gratissima. Germ. Pflau-
men / Prunellen.

Rrrr

Palma

Palma datur Damascenis, quæ ex Syria Venetias sicca afferuntur, nucleoque sunt longo & plano potius quam rotundo. Secundo loco sunt, quæ ex Pannonia (unde Ungarica, dicta sunt aliis etiam Damascena, Cord. in D.) & Transylvania adferuntur, at Dod. Moravica magis ad alvum leniendam probantur. His 3. sub-
 jungi poterunt & nostratia, sed viribus ea minora sunt. Pruneola in suo genere reliquis antecellunt.

N. Est & gummi prunor. ad calculum atterendum utile, sed rari usus.

Vires. Pruna natura refriger. & humect. Recentia cruda, emolliunt alvum quidem, verum facile putrescunt & pro-
 in minus commode (in primis post cibum) esitantur, maxime si immoderatio-
 rit usus sit. Pruna Damascena esui aptiora sunt, laxant, acrimoniam humorum obtundunt, linguam (macerata in frigida ac-
 ore retenta) humectant, sitim mitigant. Pruneola (seu prunella dicta) refrigerant magis quam reliqua, humectantque, sed
 extra alvi commotionem, adeoque esui aptiora censentur, gratumque refrigerium in febribus exhibent.

PRÆPAR.

I. Conditæ pruna (cerea) cum mell.

CCLXVIII. Pulegium.

Πλήχων, Βλήχων,
 Pulegium

Latifolium } fœmina. Hoc usitatus.
 mas. Hoc subjungitur.

Angustifolium Cervinum, cui subjungitur Creticum & Massilioticum, quæ minus usualia.

Insignitur pulegium, Brunf. Trag. Matth. Fuchs, Cord, Dod, Lon, Cast. Cam,

p. ij. & Vini p. j.

2. Pulpa prunor. Ex magnis acidis & vinosis fit, coctis scil. perque seta-
 ceum trajectis & cum saccharo $\frac{1}{3}$, cir-
 citer inspissatis.

3. Electuarium Diaprunis simpl. Eo-
 dem modo paratur, ex pulpa & sacch. $\frac{1}{2}$.

4. Diaprunum compositum lenitivum Diadamascenon. Vide Di-
 spensat.

5. Diaprunum non laxati-
 vum, V. D. Norib.

CCLXVII. Ptarmica.

Ptarmica, Matth. i. Fuchs, Lon, Cast. Lob. folio Taraxaconis, Lob. Praten-
 sis, Cam. Ger. Draco sylvestris s. ptar-
 mica, Dod. Tanacetum album seu a-
 cutum, Trag. (& millefolium 3.) Tab. Pyrethrum, Brunf. ico. aliis Pseu-
 dopyrethrum. Dracunculus praten-
 sis serrato folio, C. B. 2.

Crescit in pratis ut & arvis etiam incultis, aliisque locis saxosis. Floret Majo, Junio ac Julio.

OFFICIN. NAT.

Radix & Folia.

Vires. Calfac. & sicc. sternutatoria sunt (ob acrimoniam,) sed rarioris usus.

CCLXVIII. Pulegium.

fœmina. Hoc usitatus.

mas. Hoc subjungitur.

Angustifolium Cervinum, cui subjungitur Creticum & Massilioticum, quæ minus usualia.

Insignitur pulegium, Brunf. Trag. Pulegium Regium, Lob. Pulegium, latifolium, C. B. i. Germ. Pölen/Slóha

frans

fraut/ (quia fumus ejus pulices fugare creditur.)

Crescit locis cultis & incultis, humidis ac campestribus. Floret Julio & Augusto.

OFFICIN. NAT.

Folia, quæ eligenda caulibus ad rubedinem inclinantibus.

Vires. Calf. & sicc. 3. (saporis subacris & subamari) partium tenuium, attenu. incid. aper. resolv. Usus præcip. in mensibus ciendis, fluore albo, foetu ejiciendo, confert Epaticis ac pulmoniacis: nauseam ac tormina ventris discutit, calculum ac urinam pellit. Ictero ac Hydropi anedetur. Extrinsecus, prodest capiti, somnum arcet, vertiginem discutit, doloribus arthriticis convenit, dentes abstergit, prurium cutis curat, &c.

PRÆPAR.

CCLXIX. Pulmonaria.

Lungenfraut/ Latifolia.

Pulmonaria Angustifolia

vulgaris, Schmalbletterich Lungenkraut.
Plinii, Schmalbletterich Hirschmangolt.

Crescunt in dumetis opacis ac umbrosis. Florent Aprili.

Eligitur præ ceteris latifolia. Hæc insignitur symphytum maculosum seu Pulmonaria latifolia, C.B. 1. Pulmonaria altera, Matth. Cast. maculosa, Lob. Cam. Tab.

N. Folia variat, quæ aliquando albis punctis notantur, aliquando carent: Floribus est communiter ceruleo-rubentibus, rarius albis. Sunt qui in marem & feminam distinguunt.

1. Conserv. è summit.

2. ▽ stillat. Ex herba.

3. ▽ bis destillata, Ex herba.

4. Ol. stillatitium.

Pulmonaria arborea.

Musculus pulmonarius, Lob. C. B. 7. pulmonaria, Trag. Matth. Fuchs. Dod. Lon. Tab. prima, Cast. Germ. Lungenfraut.

Adnascitur arboribus præsertim, v.g. Quercui & aliis: tum & petris; sed hic candidior est. Vide Lichen Petreus.

Vires. Refrig. & sicc. moderatè (aliis calefacit.) Usus præcip. in affectibus pulmonum scil. erosione, tussi, asthmate, in profluvio alvi, ac Vieri. Extrinsecus in vulnerum sanguine compescendo. Vide & Lichenem cum quo, ut figura ita & viribus ferè convenit.

OFFICIN. NAT.

Folia.

Vires. Refr. & sicc. consolidant, conglutinant (al. calf.) Usus præcipuus in affectibus pulmonum phthisi, exspuitione sanguinis. Extrinsecus in vulneribus.

CCLXX. Pyrethrum.

Πύρεθρον, Pyrethrum flore bellidis, C. B. 1. pyrethrum, Brunf. Trag. Fuchs. Dod. 2. Matth. Cam. Tab. majus, Lon. verum, Cast. officin. Lob. Germ.

Bertram / Zahnwurz / Speichelmurz / Geiselmurz.

Crescit in Italia aliisque locis calidis ac orientalibus, ut & in Helvetia, apud nos non nisi in hortis colitur.

N. *Pyrethrum Germanicum seu pseudopyrethrum. V. Ptarmica.*

OFFICIN. NAT.

Radix sola.

Vires. Calf. & sicc. ultra 3. atten. incid. sudorem valide movet. Usus precip. sed rari in viscoso phlegmate corporis ac precipue pulmonum, quod attenuat atque per expuitionem ac urinam expellit, ad Venerem stimulat, quartanam curat. Extrinsecus in Odontalgia frigida, in Batrachio apophlegmatizans insigne est: juvat & in Hemisrania: Paralysin ac stupida membra sanat, rigores febris praecavet (innunctum dorso ac plantis pedum.)

CCLXXI. *Pyrola.*

Pyrola rotundifolia major, C.B. 1. Pyrola, Matth. Brunf. Dod. Lob. Cast. Tab. Limonium, Fuchs. sylvestre, Trag. Limonium & Pyrola, Lon. German. Wintergrün / Waldmangolt.

Crescit in sylvis humidis. Floret Julio.

OFFICIN. NAT.

Folia.

Vires. Refrig. & sicc. astring. consolidant, vulneraria sunt. Usu interno & externo celeberrima.

CCLXXII. *Pyrus.*

ἄπ. ♂, ἄπ. ♂, Birnbäume,

1. *Pyra* { *Domestica.* } 2. { *Dulcia.*
 { *Sylvestria.* } { *Acida.*
 { *Acerba.*

Vires. Refrig. astring. δύνανται sunt. Cocta vero melioris nota censentur, & ut schola Salernitana habet:

Cruda gravant Stomachum, relevant pyra cocta gravatum.

Differre tamen viribus, prout sapore differunt non difficile est colligere, dulcia laxant, acida & acerba adstringunt, &c.

N. Arefacta cocta & comesta commendantur in fluxu alvi.

PRÆPAR.

Ex pyris vulgaribus fit, 1. pyraceum vinum, German Birnwein/quod rusticis nostratibus loco vini inservit, paraturque ad modum quo Vinum.

2. Ex eodem pyraceo fit acetum rusticis nostratibus vulgatissimum.

3. Condita pyra muscatellina cum decocto proprio.

Q.

CCLXXIII. *Quercus.*

Ἀγὺς, Quercus, C.B. 4. Quercus, Matth. Fuchs. Dod. Trag. Lon. Tab. vulgaris, Lob. Cord. Germ. Eichbaum.

OFFICIN. NAT.

Folia, Glandes, earumque Capula, Cortex, Viscum, Fungus.

Vires. Folia, Glandes, Cortex, Capulae glandium refrigerant, sicc. astring. Usus in fluxu alvi, uteri, seminis. Extrinsecus in Odontalgia, profluvio uterino, &c.

Viscum.

Viscum, (quod præ reliquis visci generibus probatur,) calfac. moderatè, sed paulatim emollit, discut. Usus præcip. ac specificè in Epilepsia. Extrinsecus maturat tubercula, parotides, ceterosque abscessus (cum Resina ac cera mixtum.)

Fungus quercinus, hemorrhagiam varium ac sanguinem vulnerum, non minus ac betulinus cohibere dicitur.

PRÆPAR.

1. ∇ stillat. Ex foliis quercuum novellar. Majo collectis.

2. *Gluten*, i. e. Extractum viscosum è visco (Bogelleim) quod ingreditur nonnulla Emplastra.

CCLXXIV. *Quinquefolium.*

Πεντάφυλλον, Quinquefolium majus repens flore luteo, C. B. I. pentaphyllon minus, Brunf. vulgare, Trag. Dioscor. Tab. luteum majus, Dod. I. & 2. Lon. repens, Cam. Quinquefolium, Matth. Lob. Germ. Fünfffingerkraut/Fünffblat.

Crescit passim locis arenosis, campestribus. Floret Majo & Junio.

OFFICIN. NAT.

Herba colligenda cum floribus.
Radix colligenda vere.

Vires. Temperatum est caliditate &

frigidityte, sicc. 3. astring. vulneraria est. Usus præcip. in affectibus à catarrhibus oriundis, paralyti, phthisi, arthritide, in uteri humiditate corrigenda, in sanguinis expuitione ac tussi, in Ictero, in obstructione Epatis & Lienis, obviat acrimoniam bilis adusta, sistit fluxus alvi, hemorrhoidum, hemorrhagiam narium. Prodest in calculo ac erosione Renum, in Hernia, in febris. Extrinsecus prodest in oculis inflammatis (succus instillatus) in oris putredine, laxitate dentium, abstergit ulcera etiam maligna.

N. 1. In febris tertianis exhibent folia trina, in quartana quaterna, &c.

N. 2. Sunt qui radicem pugno detentam ad hemorrhagiam narium sedandam commendant.

PRÆPAR.

∇ . stillat. Fit ex herba collecta Majo.

R.

CCLXXV. *Raphanus.*

Ραφανίς, ραφανός, Arab. Fugell. Raphanus magnus, Lob. Rhaph. sativus, Fuchs. Cast. Rhaph. rotundus, Lon. Tab. orbiculatus, Tab. & Ger. Radicula sativa, Dod. Rhaphanus major orbicularis vel rotundus, C. B. I. Retic.

Raphanus major orbicularis vel raph. rotundus domesticus.
Hujus loci.

Raphanus { Raphanus Niger. Idem hic cum priori.
Raphanus minor oblongus. Est esculentus & minus officinalis.
Raphanus Rusticanus seu marinus. Vide in sequenti.
Raphanus Aquaticus. Non est in usu.

N. Est & Raphanus sylvestris. Vide Armoracia.

Crescit in hortis, gaudet solo humido.

OFFICIN. NAT.

Semen, Radix, sed raro quia culinaris potissimum est.

Vires. Calf. 3. sicc. 2. aper. absterg. atten. Usus precip. in calculo atterendo ac expellendo, urina ac mensibus ciendis, in obstructionibus Epatis ac Lienis, attenuat mucilaginem viscosam in ventriculo, confertque ad distributionem chyli, chymique. Extrinsecus apponitur plantis pedum in febris, sicuti & Cervici in capitis dolore febrium malignarum comite.

N. In usu interno notandum quod nauseam & ructus ciere soleat.

PRÆPAR.

▽ stillat. Ex radicibus.

CCLXXVI. Raphanus marinus seu Rusticanus.

Raphanus Rusticanus, C.B. 5. sylvestris Dioscor. Fuchs. Armoracia aut Raphan. major, Brunf. Raphan. major, Trag. marinus. Tab. vulgaris & rusticanus, Matth. Radicula magna, Dod. rustican. Lob. Cam. Germ. Märrettich.

Gaudet solo humido.

OFFICIN. NAT.

Radix. Effodienda Martio.

Vires. Calf. & sicc. ad gr. 3. incidit atten. eademque cum priori qualitates habet, sed fortiores: ciet vomitum, (si succum vel infusio in aceto cum melle te-

pide assumatur & aqua superbibatur) specificè scorbuticis prodest. Calculum pellit, menses ciet. Extrinsecus prodest in febris (tertiana & quartana) succus cum ol. piperino dorso inunctus, pulsibusve cum Θ impositus, &c.

PRÆPAR.

▽ stillat. è radicib.

CCLXXVII. Rapum & Rapa.

Γογγύλη, Rüben / Arab. Seliom, Selgem, Selgrem. Rapum Dioscor. longum, foemina.

Est < rotundum, mas.

U sylvestre, quod minus usitatum.

N. Nomen Rapi omnibus usuale est.

Vires. Calf. 2 sicc. 1. Seminis Usus precip. in antidotis, Venerem ciet, morbillos expellit, Dosis ʒ℥. Radix magis culinaria est, sed ventriculo flatulenta. Succus & Decoctum, lenium acrimoniæ bilis ac asperitatem bronchiorum aspera que arteria, &c. Extrinsecus imponitur Pernioni (cocta) adhibeturque in gargaris. Vide & Napum.

CCLXXVIII. Rhodia Radix.

Podia piza, Radix Rosea, Trag. Matth. Dod. Cord. Cam. Fuchs. Lon. & Tab. German. Rosenwurk.

Crescit sponte in alpidibus, solo gaudet umbroso.

OFFICIN. NAT.

Radix sola.

Vires. Natura censetur temperata (Fuchs. calf. & sicc. 2.) cephalica est. Usus precip. in dolore capitis (cum ▽ ros. confusa.)

**CCLXXIX. Rhodium Li-
gnum.**

Aspalathus, Rodiser Holz.

Aspalathorum 4. quidem moder-
nis innotuerunt genera. 1. Cortice
cinereo, Ligno purpureo seu Diosco-
ridis. 2. Asp colore buxi. 3. Aspalat.
albicans torulo citreo. 4. Aspal. ru-
bens. Verum officinis nostratibus
non nisi secundum & tertium sup-
petunt. Prius est Aspalati 1. genus,
Lob. Posterius dicitur Rhodium Li-
gnum, quibusdam Agallochum, o-
leaue Æthiopica, Cord. in D. Agal-
lochum forte, i. e. xyloaloe solida,
quibusdam Lignum Rhodium, Rho-
disium & aspalathum, aliis olea-
strum lignum, Cord. hist. Aspalathus
roseus seu 3. Lob.

Vires. Dioscoridi & Galeno calfac.
& sicc. & astringit, unde commendabile
ad ulcera oris, ad nomas genitalium &
sordida ulcera, ad alvi fluxus. Verum
enim verò an hæc nostrati conveniant,
curvis licet experiri. Vix enim modernis
practicis in usu est, &c.

**CCLXXX. Rhaponticum
vulgare.**

Rhaponticum seu Centauri- um majus	{	folio in lacinias plu- res diviso, C. B. 1.
		folio non disse- cto, C. B. 2.
		Alpinum luteum, C. B. 3.

Ex his usualius est primum, quod
insignitur Rhapontica, quæ hodie

centauria major, Trag. Cord. Centau-
rium majus, Lon. Lob. magnum, Mat-
thiol. Dod. Cast. Cent. majus seu Rha-
ponticum pharmaceuticum, Cord. in
D. Cam. Tab. Germ. groß tausent gülden
Kraut/Rhapontic.

Crescit in alpibus & vallibus pin-
guibus apricis, Apuliæ, Sabaudia.

OFFICIN. NAT.

Radix.

Vires. Natura est temperata sicc.
astring. vulneraria est, saporis subdulcis
ac subacris. Usus in fluxibus alvi, Dy-
senteria: ciet menses, profluviumque è
contra sistit: prodest in hernia, sanguine
coagulato, expuitione sanguinis, in febr-
bus stomachicis: Epas aperit ac roborat,
summopere laudatur à nonnullis in ob-
structione venar. Mesaraicarum, & in
morbis hinc ortis.

**CCLXXXI. Rhaponticum
verum.**

Rheum, Rha. Dioscoridis, C. B. 3.
Ponticum Rha antiquorum, Lob.
Rhapont. verum officin. Germ. Rha-
pontic.

OFFICIN. NAT.

Radix, quæ ad nos ex Asia adve-
hitur.

Eligenda quæ non cariosa, rube-
scens, in ore lentorem referens.

Vires. Calfac. & sicc. 2. seu mixtura
temperata est, terrestris & ignea, saporis
subacris. Stomachica, splenica ac hepati-
ca. Usus precipue in doloribus arthriticis,
febris, venenatorum animalium Icti-
bus, &c.

PRE-

PRÆPAR.

Extract. f. l. c.

Vires. *Summum est Cardiacum.*
*Quercet. Phar. Rest.*CCLXXXII. *Rhus.*Rhus folio ulmi, C. B. 1. Rhus, *Matth. Tab.* Rhus coriaria. *Dod.* Rhus obsonior, *Lob. Cam.* Sumach Arabum, *Lon. Cast.* Rhu, Rhoe, Rhus culinarium. Germ *Serberbaum / Schlingbaum.*

Gaudet solo petroso. Floret Julio. Fructus fert autumnno.

OFFICIN. NAT.

Semen, Folia.

Vires. *Refrig. 3. sicc. 2. astring.* Usus *præcip. in fluxu alvi, uteri seu mensium: hæmorrhoides compescit, bilem obtundit. Extrinsecus resistit putrefactioni ac Gangræna in paronychio.*

N. Gummi dentibus inditum odontalgiam sedat.

PRÆPAR.

Succus Sumach, i. e. Pulpa sine ossibus seminibus.

N. Alii ex. *Decoct. Rhois ex ramusculis & Tamarind. conquassatis macerant ac coquunt ad consistentiam.* Tabernomont. in Herbario.CCLXXXIII. *Ribes.*Grossularia multiplici acino seu non spinosa, hortensia rubra seu ribes officinar. C. B. 5. Ribes hortense, *Trag.* vulgaris domestica, *Matth. Cast.* Ribes, *Fuchs. Lon. Tab.* Uva Ursi, Ribesium fructu rubro, *Dod.* Ribes Arabum, *Lob.* Germ. *Johannis Beerlein.*Rubra. *Hujus bacca officinales.*

Nigra.

Alba. *Et hujus bacca in officinas inferuntur, gratioresque sunt gustu ipsis rubris.*

Coluntur in hortis, maturescunt circiter Festum S. Joannis.

Vires. *Refrig. & sicc. 2. partium tenuium: subastring. ventriculo conveniunt. Usus præc. in profluvio alvi, dysent. choleram sedant, in febribus biliosis prosunt, putredini resistunt, sitim restinguunt.*

N. Alba ut minus acida ita minus frigida censenda sunt.

PRÆPAR.

1. *Condita bacca, cum decocto proprio & sacch.*2. *Rob. de Ribib. simpl.* Est succus inspissatus ad mellis consistentiam.3. *Rob. de Ribib. compos.* Est syrupus ex succo & saccharo $\frac{1}{2}$.CCLXXXIV. *Rosa.*Domestica *ρόδον.* *Rosen.*Sylvestris, *κυνόρροδος, κυνόςκατος.*Vide *Cynosbatos.*

Rosarum varia sunt genera, coloribus ac foliorum multiplicitate differentia. Sic est Rosa (Milesia) rubra, rubra pallidior, saturatius rubes, purpurea (hæc, colorem carnis referens Zebetina dicitur.) Versicolor, alba, moscata seu Damascena, spinis carens, subviridis, &c. In officinis autem tria præcipue genera usualia sunt. Rosæ scil. rubræ (quæ præstantissimæ) pallidæ (quæ rubris succedunt)

dunt) & albę, quę infimę fortis. Omnibus tamen omnem laudem præripiunt Rosę moscatę s. Damascenę.

Florent Majo & Junio. Coluntur ubivis in hortis.

OFFICIN. NAT.

Flores (rubri ac pallidi asservantur exiccati,) Anthera.

Vires. Rosę ut variant generibus: ita & qualitatibus. Sunt enim qui non sine causa rosas partim calidas & acres, partim frigidas volunt, caloremque residere in superficie à frigore scil. eo expulsam, qui in marcescentibus evanescat, in genere tamen omnes refriger. i. ac astring. spiritus vitales animalesque recreant, ac roborant. Pallidę seu incarnatę laxant. Rubrę ac albę astringunt (alba levius, rubra fortius.) Usus præcip. in fluxionibus, febribus, siti, appetitu prostrato, &c. Extrinsecus in vomitu, cephalalgia, vigiliis, dolore aurium, gingivar. sedis, recti intestini (cum Vino coctę & impostę:) in ulceribus & inflammationibus oris, faucium, oculorum.

Flosculi lutei capillamentis in medio florum adherescentes, (Anthera offic.) exiccati immiscentur dentifriciis ad gingivarum astrictionem, fluxionumque exiccationem.

PRÆPAR.

1. Acetum, è flor. rubris.
2. ▽ stillat. è florib. pallidis (præferunt ad oculor. morbos.)
3. è florib. rubris.
4. albis.
5. Balsamus. Ex ol. stillat. & cera depurata.

6. Conserva, 1. ros. rub. recens.

7. 2. antiqua.

8. 3. Ros. rub. & ta.

N. Præstat ex tempore & tam hanc conservam conficere, affusione scil. guttularum aliquot, quippe quę ad tempus asservatur, & amittit colorem & saporem mutat.

9. 4. Conserv. ros. pallid.

10. Elect. Rosatum. Mesue. V.D.

11. de suc. Rosar. solidū. } Aug.
12. liquidū }

13. Morselli, i.e. saccharum rosat. Ex ▽. stillat. & sacch. añ.

N. Morsuli de spec. è succo rosar. sunt idem quod Elect. solidius.

14. 2. Rotula manuum Chri- sti, officinis dictę.

15. Ol. stillat. ascend. cum spiritu.

16. Infusum 1. vulgare.

17. 2. omphacin.

18. 3. Compos. August.

19. Pilule Rosatę, i.e. de aloe rosatę.

20. Spec. Elect. de succ. rosar. Aug.

21. Aromatic. ros. Aug.

22. Diarrhod. Abb. Aug.

23. Rosat. novell. Aug.

24. Spiritus, è rosis rubris fermentatis.

25. Syrupi, 1. rosatus simplex, Ex infus. 3. ros. rub.)

26. 2. rosat. solutivus Muscharum, (è Damascen.) Aug.

27. 3. Laxativ. compos. seu elleboratus, Aug.

28. 4. sine elleboro. Aug.

29. 5. de rosis siccis.

Ssss

30. 6.

30. 6. Rosatus regius seu Iulep
Rosatum.

31. Mel Rosatum Mesue.

32. simplex.

33. Curatum.

34. Laxativum: fere
idem est cum Syr. simplici.

35. Tinctura. Fit ex ros. rub. sicc.
℥j. infusis in ▽ rosar. (vel fontanæ)
repefact. ℔iiij. additis spir. ☉ vel
☿ is ℥ij facta digestionem F. Expressio
& si opus sit filtratio.

36. Trochis. Diarrhod. Aug.

37. Unguentum rosatum.

CCLXXXV. Ros solis.

Rorella, Salvara, Sonnenblume,
Sonthaw.

Est folio rotundo.
folio oblongo.

Ex his usualis quidem, verunta-
men non nisi rarissimè major, qui in-
scribitur Ros solis, Dod. Lon. Cast. Ro-
rida sive Ros solis major, Lob. Rorel-
la minor, 1. Tab.

Crescit locis apricis, campestri-
bus & palustribus, inter muscum al-
bicantem & subrubentem. Floret
Majo.

OFFICIN. NAT.

Herba colligenda quando ☉ in ♋
(medio ♋is) ☾ crescente, die fere-
no ac calido: asservaturque sine lo-
tione. Item succus foliis instar sudoris
adhærescens.

Vires. Dodonæus facit calid. & sicc.
4. unde internum ejus usum vetat: ve-
rum enim vero, sunt qui e contra magni

faciunt, maximopereque commendant
ad phthisin a (quia calidissimo etiam tem-
pore sudat) ad pestem, ad vulnera (in po-
tu, &c.) ad Epilepsiam arcendam & pra-
cavendam. Extrinsecus promovere dici-
tur partum in puerperio (abdomini im-
posita) odontalgiam sedare (in ore deten-
ta) affectum mitigare maniacum (collo
appensa) curare quartanam (pulsibus 6.
horis applicata ac dein hor. 6. aqua im-
posita: vicissim pulsibus applicata idque mul-
toties (10. 12ies.)

a Forest. l. 16. 58.

N. Novi qui infusionem Rorella in
aqua vite factam, pro cordiali usitatò
habet.

Succus dicitur humiditas, quæ in-
star sudoris diebus quoque calidissi-
mis imò in majori copia, quàm aliàs
herbæ adhæret, atque concutiendo
in patellam suppositam colligitur.

Vires. Confortat Cor, Epar ac ventri-
culum: capitis dolorem à causa calida se-
dat, pestem præcavet ac curat. Extrin-
secus adhibetur in affectibus oculorum,
dolore, scil. inflammatione, &c.

PRÆPAR.

▽ stillat. ex tota herba.

CCLXXXVI. Rosmarinus.

Λιβανωτίς, σεφανομαλινή, Rosma-
rinus. Brunf. Trag. Fragos. Lon. Rosma-
rinum coronarium, Matth. Lob. Ros-
marinus coronarius, Cam. Rosm. co-
ronaria, Dod. Hortensis angustiore
folio, C. B. 1. Libanotis coronaria
Cord. in D. Germ. Rosmarin.

Crescit

Crescit in locis apricis. Floret Maio, Junio.

OFFICIN. NAT.

Folia, Flores (specialiter Anthos offic.) Semen.

Vires. Calf. & sicc. 2. lenta incidunt saporis sunt mixti acris, amari: subastring. cephalica sunt è præcipuis ut & uterina. Usus præcip. in affectibus Capitis ac Nervorum, Apoplexia, Epilepsia, Paralyti, Vertigine, Caro, &c. Visum acuunt, foetorem anhelitus emendant. Epatis, Lienis ac Uteri obstructions resolvunt, Ictero ac fluori albo mulierum medentur, corque confortant. Extrinsecus prosunt, in catarrhis (suffitu) & exinde natis affectibus. In utero corroborando, &c.

N. Flores asservari possunt per biennium.

P R A E P A R.

1. ▽. E planta integra.
2. Ol. stillat. Una cum ▽ exstill.
3. Balsamus. Fit ex oleo l.c.
4. Conserva. Ex floribus Anthos.
5. Species Dianthos.

CCLXXXVII. Rubia.

Ἐρυθρόδανον, Rubia tinctor. sativa, C. B. 1. Rubia, Cord. in D. Dod. Lob. Clus. Rub. sativa, Brunf. Matth. Fuchs. Lon. Cast. Germ. Rothe/ Serberrothe/ Serberwurk.

Adfertur ad nos ex Silesia ubi copiosè feri colique solet. Gaudet solo pingui floret semenque fert æstate.

OFFICIN. NAT.

Radix sola collecta Maio ac Junio.

Vires. Calf. 2. sicc. 3. (al. refriger.) aperit, disc. resol. subastr. Vulneraria est. Usus præc. in obstruct. Epat. Lienis & in primis uteri. Proin in Ictero, Hydrop. Urina obstructa, sanguine coagulato. Extrinsecus in obstructione mensium (in pefsis,) &c.

N. Adhibetur & à Tinctoriis ad coloris rubri præparationem.

CCLXXXVIII. Rubus.

Rubus off. vulgaris. Hujus loci. cinalis est Uideus. Loci sequentis.

Insignitur: Rubus vulgaris seu rubus fructu nigro, C. B. 1. βατό, græcor. Sentis Latin. Rubus, Dioscor. & Plinio. Rubus, Brunf. Matth. Fuchs. Dod. Cord. in D. Lon. Lob. Cast. Rubus grandis & secundus, Trag. R. arvensis, Tab. Germ. Brombeer/ Bromen.

Crescit inter dumeta. Florescit initio æstatis, maturescit in fine ejusdem.

OFFICIN. NAT.

Folia, Fructus (Mora rubi, morabati, bati, βατινα.) Radix, sed raro.

Vires. Folia ac Fructus immaturus refriger. sicc. astring. potenter. Fructus vero maturus caliditate est temperatus ac subastringens. Usus præcip. in quibuscunque profluvio, vomitu, fluxu alvi, uteri, narium. Extrinsecus in aphthis, aliisque oris affectibus abstergendis; in vulneribus astringendis; capillos nigrat, scabiem curat.

Radix lithontripica censetur, sed rarius est.

PRÆPAR.

1. *Rob. Diamoron simpl.* Ex succo fructuum immaturor.

2. *Diamoron compos.* V. Disp.

3. *Diamoron Nicolai usitatum.*
Vid. Disp.

CCLXXXIX. *Rubus idæus.*

spinofus. Hic usualis.
Rubus idæus { *levis.*
 { *fructu albo.*

Inscribitur *rubus idæus spinofus*,
C. B. 3. *Βάτ* Ⓞ, *idaia*, *rubus idæus*,
Trag. Matth. Dod. Lob. Lon. Cast. Tab.
Rubus idæus exilibus spinis, *Cord. in D.*
Rub. id. vulgaris, *Clus.* German.
Hindbeer.

Crescit itidem inter dumeta. Floret initio æstatis, maturescit. Augusto, &c.

OFFICIN. NAT.

Fructus.

Vires. Easdem vires obtinent quas præcedentia mora, cordiales tamen præiis peculiariter censentur.

PRÆPAR.

1. ∇ ex baccis.

2. *Syrup.* Ex succo fructus & saccharo.

3. *Acetum.* Ex fructibus infusis.

CCXC. *Ruscus.*

Ὠξυμυρσίν, *Ruscus*, *Trag. Matth.*
Cord. in D. Lob. Cast. Cam. Tab. Ruscum,
Dodon. Myrthacantha, *Lob. (icon.)*
allis Brusca & Bruscum. German.
Widusdorn.

Crescit copiose in Italia, ut & qui-

busdam locis Germaniæ. Locis gaudet asperis. Primo vere turiones promittit, autumno semen.

OFFICIN. NAT.

Radix.

Vires. Calf. & sicc. temperatè, saporis est austeri & subamari, incid. attenu. aperit. Usus præcip. in obstructione Epatis, Urinæ, (stranguria.) Mensium, &c.

N. Recensetur inter 5. radices aperientes.

CCXCI. *Ruta.*

Ρήζα Ⓞ, *Ruta hortensis*, *Rauten/Weinraut.*

Ruta est C. B.	{	Hortensis	{ 1. latifolia. }	{ <i>hujus loci.</i> }	
			{ 2. tenuifolia. }		
		{	Sylvestris	{ 3. major. }	{ <i>in usitate.</i> }
				{ 4. minor. }	
				{ 5. flore magno albo. }	

Ornat officinas hortensis utraque è quibus vulgatiores quidem est latifolia eaque major cœsique coloris: præstantior verò tenuifolia minor & nigricantior.

Latifolia inscribitur *Ruta*, *Brunf. Matth. Cast. Domestica, Trag. Hortensis, Fuchf. Lob. Cam. sativa, Cord. in D. graveolens hortensis, Dod. latifolia, Tab. Ruta hortensis latifolia*, C. B. 1.

N. Hæc diligenti cultura arborefcere solet, cujus exemplum nobis præbuit bujæ Civitatis civis è primariis Phil. Leutwein.

Angustifolia insignitur *Ruta hortensis*,

rensis altera, C.B. 2. Ruta hort. minor, Trag. Ruta sativa tenuifolia, Cord. in D. Ruta tenuifol. Tab.

Gaudet solo arido ac calido: Floret Junio.

OFFICIN. NAT.

Herba ac Summitates cum seminibus.

Vires. Calf. & sicc. incid. atten. diger. discut. est alexipha. maca, cephalica ac nervina. Usus precip. in variis morbis, peste aliisque affectibus malignis preservandis ac curandis, veneno arcendo, visu acuendo, lascivia reprimenda, pleuritide curanda, imbecillitate ventriculi corrigenda, colica discutienda, &c. Extrinsecus in ictibus serpentum, carbunculis, in febrium paroxysmis arcendis (inunct. dors.) Cephalalgia ex crapula, hemi-crania, in febribus malignis (pro Epithemate pulsum cum $\ominus$ & $\oplus$) in dolore capitis febrium ardentium & malignarum (similiter pedum plantis adhibita.)

N. Nimius usus internus officit gravidis.

PRÆPAR.

1. ∇ still. Ex planta cum cauliculis Majo collectis.

2. Oleum stillat. Cum ∇ .

3. Oleum infusum. Ex infusa herba in oleo communi.

4. Sal. Ex herba incinerata.

5. Acetum. Ex infusione.

6. Balsamus. Ex ol. stillat.

CCXCII. Ruta muraria.

Ruta muraria, C.B. Dod. Ger. Capillus ♀ is, Brunf. Trag. Adiantum

candid. Cord. in D. & hist. Ad. album, Lon. Cam. Tab. Ad. nigrum, Casalp. Gesn. Saxifraga seu Empetron. Fuchs. Paronychia, Matth. Cast. Salvia vitæ, Lob. Germ. Maurrauten / Steinrauten / Venushaar.

Nascitur in parietibus ac muris juxta aquas, locis videl. irriguis & non apricis. Vivax est toto anno, æstate tamen amplius viret, flore & semine caret.

OFFICIN. NAT.

Folia seu herba cum caule.

Vires. Calid. & frigid. temperata est, siccatur, digerit, discutit, ♀ eam & viscosam mucilaginem in pulmonibus, &c. incidit. Usus precip. in tussi, asthmate, pleuresi, ictero obstruct. splenis. Valet ad Renum & vesicæ dolores, urinam clementer cit, calculosque expellit. Peculiariter prestare eam perhibet Matth. ad Enterocelas puerorum (♂ 40. pulvis exhibitus, & sim.)

Extrinsecus capillos crescere facit, furfures ulceraque manantia capitis abstergit, strumas & abscessus digerit.

N. 2. Vbi Adiantum verum & Trichomanes desunt, aut vetusta sunt, hac uti licet. Hac sumenda quoque ubi Medici recentiores Adiantum prescribunt à capillo ♀ diversum, C.B.

N. 2. Matthiolum hanc Paronychiam Dioscoridis esse disputat contra Dodonæum quid negat.

CCXCIII. Sabina.

Beg'hus, Savina, Sevenbaum / Siebenbaum, Sss 3 Sabi-

Sabina } Tamarisci. *Hæc usualis.*
folio } Cupressi. 1. & 2.

Dicitur Sabina, *Brunf. Trag. Fuchf. Dod. Lob. vulgaris, Cam. Sabin. Myrti-folio, Cord. in D. Savina, Lon. Savina mas, Tab. Sabina folio Tamarisci Dioscorid. C. B. 1.*

Colitur in hortis: Viret perpetuo.

OFFICIN. NAT.

Folia.

Vires. *Calif. & sicc. 3. partium tenuium, incid. atten. discut. Usus præcip. in mensibus fortiter ciendis, foetu ejiciendo, urina pellenda, asthmate medendo. Extrinsecus in affectibus uterinis, ulceribus serpentibus arcendis, scabie præcipue capitis infantum exiccanda ac curanda (cum cremore lactis,) in maculis faciei abstergendis.*

PRÆPAR.

▽. Ex foliis.

CCXCIV. Salix.

Itæa, Weiden/Weidenbaum.

Salix multorum est generum, quæ sine discrimine in usum medicum accersi poterunt.

Crescunt in locis udis: Florêt Majo & Aprili.

OFFICIN. NAT.

Folia, Juli & Cortex.

Vires. Folia *refrig. & sicc. subastring. citra morsum. Usus præcip. in libidine arcenda. (Decoctum potum.) Extrinsecus in lotionibus pedum pro vigilis ac aestu febricitantiû arcendo, in hæmorrhagia vulnerum narium, & sim. adstringenda. In aëre refrigerando (strata in pavimento.)*

Juli sistunt hæmorrhagiam quamcunque (impositi.)

Cortex similem facultatem habet. Insuper verrucas & clavos pedum corticum cinere (cum imposito) extrahi tradit Dioscor.)

PRÆPAR.

▽ stillat, è foliis.

CCXCV. Salvia.

Ἑλελίσσανος, Arab. Eliffacos, Galben.

(Major, Breitsalben.

Est } Minor acuta, nobilis, Spissalben/Creussalben/ } *sunt usuales, sed minor præstantior est.*
 } Edelsalben.

(Sylvestris. *Hæc officinis ignota, aliàs convenit viribus cum Hormino.*

Major inscribitur, Salvia latifolia, *crispis, purpurascens, versicoloribus: sic vel totis vel partim albidis, floribus communiter cæruleis, rarius candidis.*
Trag. Lon. Clus. Cam. Salvia major, Matth. Fuchf. Dod. Cast. Tab. Salvia, Cord. in D. major scabrior, Dioscor. Lob. C. B. 1.

Hæc variat in foliis & floribus: foliis est viridibus, iisque crispis & non
Minor vocatur. Salvia minor aurita & non aurita, C. B. 3. Salvia nobilis, *Brunf. angustifolia & minor,*
Trag.

Trag. Salv. minor, Matth. Fuchs. Cord. in D. Lob. Tab. pinnata Pene Salvia acuta, Lon. angustifol. Clus. Salv. tenuifolia auriculat. Cam.

Variat foliis auritis vel pinnatis & non auritis: foliis aliquando Laven-
dulæ concoloribus, sed latioribus &
gravioris odoris: rarius luteolis: flore
cæruleo, rarius albo.

Gaudet solo fœcundato argilla,
&c. Floret Julio ac Augusto. Trans-
plantatur Martio, cumque ruta in-
termixta, quâ Serpentes & Bufones
salviæ viciniam amantes arceantur.

OFFICIN. NAT.

Folia, Flores.

Vires. Calf. 1. sicc. 2. subastring. absterg.
Vsus præcip. est diureticus: menses ob
crassitiem remoratos ciet, nimios emen-
dat. Prodest in paralyti, vertigine, tremo-
re, catarrhis. Extrinsecus aphthas oris
abstergit (in gargaris.) &c.

PRÆPAR.

1. ∇ . Ex herba cum floribus.
2. Oleum. stillat.
3. Sal. Ex herba incinerata.
4. Conserva. Ex floribus.

CCXCVI. Sambucus.

Ακτὴ, Sabucus, Holderbaum / Hol-
lunder.

Vulgaris. Hujus loci.
Humilis. Vide Ebulus.

Insignitur, Sambucus fructu in
umbella nigro, C. B. 1. Sambucus,
Brunf. Matth. Fuchs. Dod. Lon. Lob.
Tab. Sambucus vulgaris, Trag. Do-

mestica, Cast. Sambucus campestris
seu vulgaris, Cam.

Gaudet locis opacis, sepibus, po-
meriis & asperis vallibus. Floret Ma-
jo, Junio, Julio. Bacca maturefcunt
Augusto.

OFFICIN. NAT.

Flores, Bacca, Liber, Spongia, Tu-
riones.

Vires. Sambucus integra calfacit &
siccatur, resolvit, hydropicos juvat.

Flores discutiunt insuper, emolliunt,
resolvunt, sudoriferi ac anodynii sunt.
Vsus præcip. intrinsecus in Erysipelate præ-
cavendo & abigendo. Extrinsecus in co-
lico dolore, in Erysipelate, combustis, &c.
(impositi.)

Baccae sudoriferae itidem sunt ac alex-
xipharmaca.

Liber (cortex interior) educit serosos
humores. Extrinsecus easdem vires ha-
bet, quas flores.

N. Eligendi cortices radices.

Turiones adbibentur in acetariis, al-
vumque leviunt: idem facit & pulvis.

Spongia (Auricula Iudæ) oculorum
affectibus medetur (macerata in ∇ ap-
propriata & imposita.)

N. Sambucum, visci instar, in salice
nascentem, pro peculiari commendanti
antiepileptico.

PRÆPAR.

I. E FLORIBVS.

1. ∇ stillat. Ex flor. 1. a.
2. Spiritus. Fit rectificatione ∇ stil-
lat. vel ex floribus in dolio querno
fermentatis.

3. Vi-

3. *Vinum*. R. flor. in umbra exicc-
cat. lbj. circiter, infundantur multi
mensuris 8.

4. *Oleum infusum*. In ol. cydon.

5. *Oleum stillat*. Cum ∇ extillat,
sed raro prostat.

N. *Potest idem elici hoc modo*. R. Flor.
q. v. macera cum *Vino Malvatico* vel
Hispanico vitro bene occluso calore solis
per tempus (septim. 6.) hinc exprime for-
titer ac moderatè calfacito: sic superna-
tabit oleum. Blochwitz.

II. E BACCIS.

1. *Rob. Sambuci*. Est pulpa baccar.
maturarum.

2. *Tinctura ac Extractum*. Fiunt ex
Rob. Sambuci (*Quercetanus* R. bac-
cas umbra exiccatas) beneficio ∇
(qui acidulus redditus sit cum liquo-
re acido aut Θ -i aut Δ -is.)

N. *Dicitur Tinctura antequam* ∇
fuerit separatus. Extractum si idem ∇
abstractus sit.

Vires. Suffocationi uterina succurrit.
Dos. tincturae, cochlear B. Extracti 3j.

3. *Spiritus*. Fit è succo ex baccis
maturis expresso vel ex baccis ipsis
saltem contusis & fermentatis, l. a.

N. *Sunt qui baccis exiccatis crasseque*
contusis farinae hordeac. $\frac{1}{3}$, addunt affusa-
que ∇ *fervente digerunt.*

4. *Oleum*. Ex arillis baecar. post
succo transcolationem in filtro reli-
ctis; videlicet hæ bene elotæ & in aë-
re exiccatae, *Vino albo irrigantur ac*
fortiter exprimuntur.

Vires. Est vomitivum egregium.

Dosis 3j. vel 3jß. in cerevisia tepida,
&c.

N. *Non est officinale.*

His 5. addi potest *Tragea granorum*
Actes, Quercetani: R. succum bac-
car. maturar. expressar. q. v. adde fa-
rinam secalinam, fac pastam & exin-
de panes exiguos, in furno ad duri-
tiem biscocti coquendos. Hos pulve-
rifa, pulverem cum eodem succo ite-
rum impasta, atque ut prius in furno
coque, idque tertio repetatur. Tan-
dem pulverifa ac serva.

Vires. Specificum est arcanum ad-
versus dysenteriam.

Dosis 3j. cum Nucista 3j.

N. *Anatomiam Sambuci conscripsit*
Martinus Blochwitzius, M. D. in qua
& preparationes & usus sambuci in plu-
rimis affectibus curandis exhibet.

CCXCVII. Sanguisorba,

Pimpinella sanguisorba. Sorbaria.
Welsch Bibenell.

[Major.

[Minor { *Hirsuta. Hæc sola officinis*
cognita.
[Lævis,

Dicitur Pimpinella sanguisorba
minor hirsuta, C. B. 7. Pimpinella,
Lob. Italica, Trag. Lon. minor Pimp.
sanguisorb. Dod. minor, Matth. Cast.
Cam. Sanguisorb. minor, Fuchs. Cord.
hist. Tab.

Colitur nobis in hortis. Floret
Majo & Junio.

OFFICIN. NAT.

Herba cum floribus. Radix.

Vires.

Vires. Refrig. moderatè, sicc. astring. Vulneraria ac pulmonica est, saporis grati. Usus præcip. in catarrh. affectibus pulmonum, phthisi, ex erosione, in morbis malignis, in profluviiis uteri, alvi, hemorrhoidum: præcavet abortum. Extrinsecus in hemorrhagia quacunque utiliter adhibetur.

PRÆPAR.

1. ∇ stillat. Ex integra planta cum radice ac floribus collecta Junio.
2. Syrupus. Ex succo & saccharo.
3. Conserva ex floribus.

CCXCVIII. Sanicula.

Sannicula officinar. C. B. Sanicula, Trag. Brunf. Cam. Tab. Dod. Lon. Dia-

CCXCIX. Lignum Santalum.

Σάνταλον { Album. Matth. Lon. Cord. hist. Cast. Garz. Tab.
Sandel / { Rubrum. Matth. Lon. Cast. Garz. Tab.
 { Citrinum. Cord. hist. Lon. Flavum, Tab. Pallidum, Matth. Garz.

Ligna sunt exotica ex Indiis ad nos transportata.

Præstantissimum est, citrinum, succedit album, infimas tenet rubrum, planè inodorum. Eligendum autem citrinum suaviter fragrans, magnam habens medullam, grave, nodosum. Hujus in defectu recipi potest album.

Vires. Refrig. 3. (al. 2.) sicc. 2. aperiant, Epatica sunt, ac cardiac. Usus præcip. in lipothymia, palpitatione cordis, obstructione Epatis, &c. Extrinsecus in catarrhis, Cephalalgia, Vomitu, Epatis intemperie calida (in Epithemat. &c.)

N Santalum rubrum magis refrigerat ac astringit quam reliqua,

pensia, Brunf. Matth. Cast. San. mas, Fuchs. Sanic. & diapensia, Lob. Ger. German. Sannickel / Sanickel.

Crescit in montibus ac vallibus: solo gaudet pingui ac opaco: colligitur Junio mense cum floribus.

OFFICIN. NAT.

Folia rarò Radix.

Vires. Calf. & sicc. astring. saporis est amari, vulnerariaque una ex præcipuis, utilis in consolidandis ulceribus, fistulis, rupturis, erosionibusque, tam interne quam externe adhibita.

PRÆPAR.

∇ . Ex herba florente.

PRÆPAR.

1. Extractum Gummosum. Fit ut aliorum lignorum extracta cum ∇ . N. Quercetanus parat cum ∇ aliqua Epatica. E.g. Agrimonie.
2. Spec. Diatrionsantal. V. Disp.
3. Unguentum santalinum. V. D.
4. Cerotum seu Emplastrum santalinum. Vide Disp.

CCC. Santonicum.

Absynthiacum	{	Judaicum.
santonicum,		Alexandrinum. Hu-
Wurmtraut est	{	jus semen officinale
C. B.		solum.
	{	Ægyptiacum.
		Gallicum.

Tttt

Insi-

Insignitur Semen sanctum seu Sementina, *Matth.* & Semen Zedoariæ, *Lob. Cast.* Absynthium Seriphium, Alexandrinum. Semen Cinæ, *Cord.* Sementina, *Dod. Tab.* (cui & santonicum.) Santonicum & Semen sanctum, *Lon.* German. *Bidwensamen / Wurmsamen.*

OFFICIN. NAT.

Semen quod affertur ex Alexandria Ægypti.

N. Sunt qui & ex absynthio (santon.) Ægyptio, semen Zinæ colligi volunt. Hoc videatur apud *Matth. Dod. Lob. Tab.*

Vires. *Calfac.* & *sicc.* saporis amari est. Usus in lumbricis cujuscunque generis enecandis, fugandis & expellendis.

PRÆPAR.

1. Semen santonicum præparatum, i. e. in ☿ ♂ ♀ (4. 5.) maceratum atque exiccatum.

2. Confectio seminis Cinæ, *uberzogen Wurmsamen.*

CCCI. Saponaria.

Σαπάρια, *Diosc. Fuch. Lon.* Saponaria, *Trag. Dod. Lob. Tab. Cam. Ger.* viola agrestis, *Trag.* Saponaria major levis, *C. B. 1.* German. *Seiffentraut / Speichelmur.*

Crescit passim juxta rivulos & vias: Floret Majore.

OFFICIN. NAT.

Folia sed raro & *Radix.*

Vires. *Calf.* & *sicc.* strenuè attenuat, aperit sudorifera est. Usus in asthmate, utero, mensibus ciendis, lue Venerea. Ex-

trinsecus ptarmica est iumores ac precipue panos discutit.

CCCCII. Sarsaparilla.

Salsa parilla, smilax aspera Peruviana, *C. B. 4. Tab. Ger.* Zarzaparilla *Matth. Mon. Garz.* Zarzaparilla Peruviana, *Dod.* Zarza seu sarsaparilla, *Cast.* sarsa parilla, *Lon. Trag. Lob.*

Nomen accepit à similitudine quam cum smilace aspera (Hispan. Zarza parilla) habet.

Triplex est ea. (Nicol. Monardo monente) adfertur scil. 1. Ex Hispania nova, quæ candidior ad pallorem tendens & gracilior. 2. Ex Provincia Honduras, quæ cinerea nigrior & crassior, priorique melior est. 3. Ex Provincia Quitto, locis Urbi Guajaquil vicinis (unde Zarzaparilla, Guajacillana dicitur,) quæ ex cinereo nigricans, major & crassior adhuc est cæteris.

OFFICIN. NAT.

Radix lignosa, prælonga fibrosa uniformis.

Eligenda quæ coloris aliquantulum nigri recens, (non cariola,) gravis, flexilis nec frangibilis.

Vires. *Calfacit* moderatè *sicc.* partium est tenuium sudoriferaque. Usus præcip. in lue venerea, quam specificè curat, in Catharris atque inde natis affectibus. E.g. Arthritide, &c.

CCCCIII. Sassafras.

Arbor est prægrandis nascens in Florida, folio ficulneo, cortice ex fulvo

fulvo nigricante, aliquantulum acrisapore, sed aromatico, odore foeniculum redolente.

Dicitur pavame seu fassa fras, *Mon. Frag.*

OFFICIN. NAT.

Lignum & Cortex, qui præfertur ligno, maxime si ex radice fit, quippe radix reliquis partibus prævalet adeoque & ejus cortex.

Vires. Cortex calf. & sicc. ad gr. 3. *Lignum* calf. & sicc. 2. atten. aperit, discut. sudores movet. *Vsus* præcip. in omni morbor. genere, præsertim obstructionibus tollendis, partibus internis roborandis, in sterilitate emendanda & venerea lue curanda.

N. Instar Panaceæ in Catarrhis habetur.

PRÆPAR.

1. Extract. Fit l. a. Vid. l. 2.
2. Ol. stillat. Vide l. 2.

CCCIV. Satureia.

Ὀύμβρα, Ὀύμβρον, Saturey / Senegendraut.

Satureia
est C. B.	{	1. Hortensis seu cunila sativa. <i>Hæc usualis.</i>
		2. Montana.
		3. Spicata.
		4. Cretica.
		5. Thymi folio.

Insignitur Hyssopus agrestis, *Brunf. Satureia, Trag. Lon. Dod. Lob. Tab. Cam. Sat. altera, Matth. sativa, Fuchs. Cord. sylvestris, 2. Cast.*

Colitur in hortis. Floret integra ferè æstate,

OFFICIN. NAT.

Herba cum floribus.

Vires. Saporis ac odoris est acris ac calidi, unde & calida ac sicca censetur gr. iij. atten. aperit, discut. *Vsus* in affectibus ventriculi: cruditate, anorexia, &c. Pectoris: asthmate, uteri, mensibus obstructis: visum acuit. Extrinsicus discutit tumores, doloresque aurium sedat.

N. Pulices necare dicitur strata in Cubili.

PRÆPAR.

1. ▽. Ex herba florente.
2. Oleum stillat. cum ▽a.

CCCV. Satyrium seu Orchis.

Satyrium seu Orchis, Germ. *Rna-benfraut / Stendelwurk.*

N. *Dioscor.* distinguit inter Orchides & Satyria, orchidesque vocat, quæ radicem bulbosam habent, eamque geminam: Satyrium, quod unicam. *Plinius* vero utraque confundit.

Genera Orchidum seu Satyriorum passim quam plurima nascuntur, quæ etsi promiscue in usum accersi queant: attamen eligunt officinæ præ reliquis cynosorchim.

Crescunt in Campestribus, Sylvis ac Vineis: Florent Aprili & Maio.

OFFICIN. NAT.

Radix cujus bulga distentior eligenda, rejecta flaccidiore.

Vires. Calf. & hum. saporis dulcis. *Vsus* præcip. (ex signatura lasciva) ad virilem fortitudinem restaurandam.

Sic & uterum confortare creditur & ad conceptionem disponere.

PRÆPAR.

1. *Conditæ Radix.* R. Orbiculum distentio- rem, purga bene ac coque: hinc exicca ac confice saccharo.

2. *Electuar. Diasatyrion.* V. D.

3. *Extractum seu sanguis:* Fit ex radice conquassata & cum pane atque vino digesta. Vide l. 2. & Quercet. in ph. R. c. 26.

CCCVI. *Saxifraga.*

Saxifraga, Lon. alba, Trag. Dod. Fuchs. (icon.) Cam. Tab. saxifraga, Brunf. major, Fuchs. saxifraga alba chelidonides, Lob. saxifr. alba tuberosa radice, Clus. hist. German. Steinbrech.

Crescit in locis asperis ac sabulosis: Floret Majo.

N. Sunt & alia saxifragarum genera, verum officinis vel alio nomine venerunt, vel inusitata sunt. Sic est saxifraga lutea.

1. *Melilotus rubra.* 2. *Filipendula saxifraga Pimpinella.* Vide suo Loco.

OFFICIN. NAT.

Folia cum floribus, *Radix* quam *Semen* vocant.

Vires. Calfac. & sicc. evidentissime (3.) diuretica est, aperit. *Vsus præcip. in sabulo ac calculo Renum ac Vesicæ atterendo, & expellendo, tum & in mucilagine eorundem attenuanda: in mensibus obstructis. Extrinsicus in balneis diureticis.*

PRÆPAR.

▽. Ex planta integra, Majo collecta.

CCCVII. *Scabiosa.*

[Pratensis & arvensis, variarum specierum ex quibus usitata est C. B. l.

Scabiosa Montana. Variarum specierum. C. B. est

Capitulo globoso. Variarum specierum.

[Stellata. Variar. spec.

Dicitur scabiosa pratensis hirsuta, C. B. Scabiosa, Lon. vulgaris, Fuchs. major, Cast. arvensis, Tab. (cui & major flore cæruleo purpureo.) Scabi- sæ i. genus, Trag. scab. segetum, Ger. German. Scabiosen / Apostemkraut / Grindkraut.

Crescit in arvis. Floret Junio.

OFFICIN. NAT.

Radix (colligenda vere.) *Folia,* *Flores.*

Vires. Calf. & sicc. usque ad 2. absterg. atten. discut. sudorifera alexipharmaca ac pulmonica est. *Vsus præcip. in apostematibus (unde & nomen habet) pleuresi, angina, tussi, asthmate, peste, fistulosis seu manantibus ulceribus (mammarum, crurum, &c.) Extrinsicus in scabie, pruritu, impetigine ac præcipue in achoribus ac tineâ capitis (Erbgrind/) in furfuribus ac lendibus capitis, in sugillatis, maculis faciei, dolore hamorrhoidum (in suffitu vaporoso.)*

N. *Radix scabiôsæ majoris flore purpureo, specificè curare dicitur L. veneram.*

am, adeò, ut falsa parilla vel parum vel nihil cedere censeatur.

PRÆPAR.

1. ∇ stillat. Ex integra planta cum radice ac floribus.

2. Sympus. Ex succo & saccharo.

3. Conserva. Ex floribus.

4. Sal. Ex planta incinerata.

CCCVIII. Schœnanthum.

Σχοίνον, Σχοίνανθον, Lon. Juncus odoratus, Matth. Lob. Clu. Cast. Squinanthum officin. fœnum Camelorum. Stramen Camel. Camelshew / Camelstroh.

Affertur ex Arabia.

OFFICIN. NAT.

Culmi seu surculi (stramen) Flores. Radix.

Vires. Calfac. subastr. tenuium est partium, discutit. Vfus præcip. in obstructis mensibus, Epate, Liene; in Ventriculi inflatione, vomitu ac singultu; in urina difficultate, Renum, Vesicae ac Vteri dolore. Extrinsecus corrigit fœtorem oris, roborat caput (lotione) discutit uvula tumorem, roborat ventriculum, &c.

CCCIX. Scolopendrium verum.

Ἀσπληνιον, ἀσπλένιον, Arab. Scolopendrion, Ceterach Officinis Scolopendrium, Cord. vera, Trag. Lon. Asplenium. & nion. Matth. Lob. Cast. Cam. Dod. Cord. in D. German. Milkh. fraut.

{ Scolopendria vera. Hic describitur.
{ Vulgaris. Loci sequentis.

Crescit in rupium fissuris, locisque asperis sine floribus.

OFFICIN. NAT.

Folia collecta Septembri.

Vires. Calfac. & sicc. saporis acerbi, absterg. spleneticum est. Vfus præcip. in duritie Lienis, Ictero, febris quartana: urinam movet, calculum comminuit, menses ciet, semen imminuere creditur (illuni nocte effossum.)

N. Dioscorides folia in $\ddagger$ fervefacta ac per dies 40. pota, Lienem absumere scribit.

PRÆPAR.

Syrupus de Scolopendria. Ex meris splenicis fit. V. D.

CCCX. Scolopendria vulgaris.

Φυλλίτις. Lingua cervina officin. C. B. Scolopendrium, Brunf. scolop. vulgare, Matth. Dod. Cord. Lob. Hemonitis, Fuchf. phyllitis seu lingua cervina, Tab. Germ. Hirschjung.

N. Scolopendria vulgaris vel lingua cervina dici potest ad differentiam Ceterach.

Crescit in sylvis, locisque umbrosis ac opacis in puteis. Viret per totum ferè annum.

OFFICIN. NAT.

Folia.

Vires. Refrig. ac sicc. substring. attenu. Splenica itidem ac Epatica sunt. Vfus præcip. in Liene tumido, fluxu alvi, expuitione sanguinis. Extrinsecus mundificant vulnera ac ulcera.

PRÆPAR.

▽. Ex foliis.

CCCXI. Scordium.

Σκώδιον, Scordium, C. B. 1. Trag.
Matth. Dod. Lon. Lob. Cast. Cam. Tab.
minus, Ger. German. Wasserbathenig/
Eacken Knoblauch.

{ Majus, quod usitatus est.

{ Minus.

Crescunt in locis humidis. Flo-
rent Junio ac Julio.

OFFICIN. NAT.

Folia.

Vires. Calf. & sicc. 2. absterg. atten.
incid, putredini resistit, alexipharmacum
ac sudoriferum est. Usus præcip. in peste,
pestilentialibusque morbis, febribus ma-

CCCXII. Scorzonera.

{ 1. Hispanica. Hæc usualis.

Scorzonera { Latifolia { 2. Germanica, 2. Tab. Boemica, Matth. Lob.
3. Foliis nervosis, Germanica angustifol. Tab.
4. Humilis nervosa, Pannonica, Tab.
Angustifolia.

Dicitur Scorzonera, Dod. Lon. Lob.
Cam. Hispanica, Matth. Cast. Tab. (cui
& Germanica 1.) Sc. latifolia fi-
nuata, C. B. 1. aliàs Viperaria, Schlan-
genmord.

OFFICIN. NAT.

Radix.

Vires. Calf. hum. 1. alexipharmaca
est. Usus præcip. in morsibus serpentum,
peste, melancholia, epilepsia, vertigine. &c
Quin commendatur maximopere ad ute-
ri suffocationem.

PRÆPAR.

1. ▽. è radice.

lignis (tàm præservando quàm curando)
in obstruct. Epatis ac Lienis, in Pulmoni-
bus purulentis ac mucilagine refertis.
Extrinsècus mundificat vulnera ac ulce-
ra: Lenit dolores podagricos.

PRÆPAR.

1. ▽ stillat.

2. Succus inspissatus.

3. Syr. de scordio simpl. Ex succo & saccharo.

4. Compos. Hier. Mer- curialis. Vide Disp.

5. Conserv. ex fol.

6. Elect. Diascordium Fracastorii.
Vide Disp.

Dosis à ʒj. ad ʒij.

7. Sal. Ex cinere.

2. Extractum.

3. Conduca Radix.

CCCXIII. Scrophularia.

Scrophularia, Matth. Dod. Cast.
major, Brunf. Lon. Lob. Cam. Tab. Ger.
nodosa foetida, C. B. 1. Ocymastrum,
Trag. Galeopsis, Fuchs. Aliis Ficaria,
Ferraria, mille morbia, Castrangula,
Braunwurk / groß Seigwargentrant /
Knodenkraut / Samwurk.

Crescit in locis umbrosis, juxta
sepes ac in cœmeteriis. Floret Junio
ac Julio.

N. Est & femina dicta quæ non nisi

in locis palustribus nascitur, sed priori bonitate cedit.

OFFICIN. NAT.

Radix nodosa.

Vires. Calf. & sicc. digerit, incidit, saporis amari. Usus precip. in strumis seu scrophulis, ficubus ani (unde & nomen accepit) in cancris ac similibus serpentibus ulceribus, malignaque scabie. Extrinsicus in tumoribus remittentibus, malignisque molliendis. E. g. scrophulis, & simil.

PRÆPAR.

▽ stillat. Ex herba cum radice.

CCCXIV. Scylla.

Squilla, Brunf. Scilla, Trag. Matth. Fuchs. Cord. hist. Lon. Cam. major, Paneratum, Dod. Tab. rubentibus tunicis, Lob. Arab. Haspel. German. Meerzwibel.

Crescit copiose in Apulia, Sicilia, Portugallia.

OFFICIN. NAT.

Radix bulbosa, quæ eligatur recens succi pleni, collecta Julio.

Vires. Calfac. sicc. 2. saporis acris & amari, atten. incid. absterg. discut. putredini resistit, diuretica est. Usus precip. in obstructione Epatis, Lienis, meatus biliarum, mensium, urinae in mucilagine pulmonum, tussi, &c. Extrinsecus in achoribus capitis (infus. in ol.) in peruvione.

N. Veneficia ac incantationes arcere dicitur.

PRÆPAR.

1. Preparata radix. Involvitur massæ panis atque cum eadem in Cliba-

no coquitur: hinc eximitur atque exiccatur. Vide Disp.

N. Preparatio hæc instituitur ad obtundendam acrimoniam.

2. Syr. Oxymel. scylliticum simpl. Ex scyllitico & melle.

3. Oxymel compositum. Vide D.

4. Loch. de scylla. Loch. ad asthma. Ex succo ac melle.

5. Acetum scylliticum. Ex infusione radice in aëre exiccata (℞ 40.)

6. Fecula. R. Scyllæ Corincede minutim vel conquassa, digereque aliquod temporis spacium in MB. Hinc transcola & inspissa. Querc. Ph. R. cap. 24.

7. Extractum. Vide Quercet. Ph. Rest. c. 24. ubi & Saccharum seu conservam Scyllæ parare docet.

CCCXV. Sebesten.

Sebesten, Trag. Prunus Sebesten, Matth. Sebestena, Myxæ, Myxaria, Tab. Alpina.

OFFICIN. NAT.

Μυζάρια, πύζα, myxæ, myxaria Sebesten Brustbeerlein. Sunt fructus arboris pruno similis, assimilati parvis prunis, referentes nucleum cortice triquetrolapideo inclusum.

Asportatur ex Syria ac Ægypto.

Vires. Sebesten inter caliditatem ac frigiditatem temperata sunt, humectant emolliunt, acrimoniam humorum obtundunt. Usus precip. in catarrhis acris, urina acris, febribus biliosis, alvi obstructione: summam ut figura ita & viribus pruna Damascena emulantur.

PRÆ-

PRÆPAR.

*Electuar. de Sebesten. V. D.**Vires. Purgat leniter, obtunditque acrimoniam humorum.**Dosis à ʒʒ. ad ʒij.*

CCCXVI. Secale.

*Farrago Rogga, Siligo, Briza. German. Roggen / Korn (nostratib.)**Est { Hybernum vel majus, C. B. 2.
Vernum vel minus, C. B. 3.**1. Dicitur. Rogga sive secale, Dod. Siligo, Brunf Lon. Veterum & Secale, Trag. Secale (Secla) Matth. Fuchsf. Lob. Tab. Ger. Secale & Farrago Plinii, Cast. Olyra, Cord. in D. Tiphia cerealis Portę, C. B.**2. Appellatur. Rogga seu Secale æstivum, Dod. Siligo æstiva, Trag.**N. Veterum siliginem à secali nostro esse differentem, vide sis apud Tabern. l. 1. f. 7. c. 1.**Floret Junio.*

OFFICIN. NAT.

*1. Farina. 2. Furfures.**Vires. Secale calefacit moderate minus tamen quam triticum magis vero præ hordeo. Usus ejus potissimus culinaris est, adhibetur tamen non raro farina extrinsecus ad tumores & dolores discutendos, adeoque imponitur Erysipelati, podagricis doloribus & sim.**Furfures absterguunt, emolliunt, discutunt, (calidi impositi in sacculo.)*

PRÆPAR.

*1. Panis. Adhibetur in doloribus capitis & aliarum partium (impositus) in ventriculi imbecillitate, in**cordis palpitatione, in foetu roborando (tostus & Vino aliove liquore convenienti imbutus, vel in micis redactus & cum aliis impositus) in tumoribus maturandis (masticatus cum butyro & impositus) in dentifriciis (crusta tosta & trita.)**2. ∇ still. è pane. Fit è micis panis vi MB.**N. Commendatur in Diarrhea & Dysenteria.**3. ∇ Siliginis officinarum. Fit è gramine MB.**4. Emplast. de Crusta panis. Vid. Disp.*

CCCXVII. Sedum.

	{ majus arborescens,
	{ inusitatum.
	{ vulgare, hoc usuale.
Sedum	{ Minus Hamatoides, & c.
	{ Officinis incognitum.
	{ Minimum. Vide vermicularis.

Insignitur sempervivum majus, Brunf. Matth. Ger. Lob. Sedum majus, Fuchsf. Cord. in D. Tab. Sempervivum 1. Lon. semperv. majus 2. seu Jovis barba, Dod. Aizon majus, Cam. Sedum majus vulgare, Clus. German. Haußwurk / Donnerbart / Maurspessfer.

OFFICIN. NAT.

*Folia.**Vires. Refrig. 3. astring. incrassat. Usus præcip. intrinsecus in febribus biliosis, sedat scil. sitim, compescit ardorem. Extrinsecus in Angina, & c.**N. Vul.*

N. *Vulgare est plebi nostrati, expressum succum cum saccharo in febris morbisque calidis propinare.*

PRÆPAR.

1. ▽. Ex foliis stillat.

2. Succus ex foliis expressus.

N. *Adhiberi solet recens in febris malignis & biliosis.*

CCCXVIII. Senecio.

Senecium *ἡριζάνων* herba pappi.
Germ. *Kreuzwurz* / *Grindkraut*.

Est C.B.	{	1. Senecio minor	{	indifferenter usuales.
		vulgaris		
		2. Senecio minor		
		montana		

1. Appellatur Senecio, *Matth. Fuchf. Cord. in D. Lon. Lob. minor, Cast. vulgaris & 1. Trag. Tab. Erigerum minus, Dod. Verbena fœmina, Brunf.*

2. Senecio 2. *Tab. Erigerum, Ger. majus, Dod.*

Nascitur passim in hortis, in agris secus vias, &c. majus sylvis gaudet & arenosis. Vere florere incipit, floresque per totam æstatem producit, alias hyberno quoque tempore viret.

OFFICIN. NAT.

Folia cum florib. & caule.

Vires. Mixtas vires habet, refriger. ac simul modicè discut. consolidat. Usus præcip. in cholera, Ictero, intemperie calida Epatis, lumbricis, vomitu & expuitione sanguinis. Ischiatico dolore, fluore muliebri. Extrinsecus in mammis inflammatis, scabie (capitis) struma, dolore ventriculi, Urina remota, arthritide, vulneribus.

PRÆPAR.

▽. still. Senecionis fit è fol. flor. ac caule, tota æstate.

CCCXIX. Serpillum.

Ἐρπύλλον, Dioscor. Serpyllum, *Brunf. Trag. Fuchf. Lon. Lob. vulgare Dod. Ger. Serpyllum sylvest. Matth. Cord. in D. sylvestre alterum, Cast. Serpillum minus fl. albo & fl. purpur. Tab. serp. vulgare repens, Clus. hist. serp. vulgare minus, C.B. 6. German. Quendel / Rünlein / Hünertöl / wild Polen.*

N. *Sunt species plures, sed hæc officinis usitatior.*

Crescit locis sabulosis, apricis. Flores Majo mense protrudit, integraque æstate fovet.

OFFICIN. NAT.

Herba cum floribus.

Vires. Calf. & sicc. princ. 3. saporis acris, attenu. aperit. Cephalica est, Uterina ac stomachica. Usus præcip. in mensibus ac urina cienda (balneo) in expuitione sanguinis, spasmo, &c. Extrinsecus arcet vigilias, cephalalgias, vertiginem. Ciet menses (balneo.)

PRÆPAR.

▽ stillat. Ex planta cum floribus Junio collecta.

Serpentarium Lignum, vide Colubrinum Lignum.

CCCXX. Sesamum.

Σησαμύον Veterum, C.B. Sesamum, *Alpin. Matth. Lob. Dod. Cast. Tab. verum, Cord. in D. Cam. Germ. Leindotter / Glachsdotter.*

Vuuu

N.

N. Est & Sesamum, Myagrum dictum, ac officinis inusitatum.

OFFICIN. NAT.

Semen quod affertur ex Alexandria, Creta & Sicilia.

Vires. Calfac. modicè humect. emollit, pargoricum, viscosum pingue, adeoque & Emplasticum est: nervorum duritiem illud discutit, coli doloribus medetur.

PRÆPAR.

Ol. Expressum: Hoc eligatur candidum, syncerum: adulteratur enim oleo Nucum & Papaveris, qui dolus tamen odore & sapore faciliè dignoscitur.

N. Olim solum ex Alexandria Egypti Venetias atque inde ad nos comportabatur. Hodie & apud nos ex sesamo paratur.

Vires. Moderatè calf. itidem emollit, maturat, pulmonicum est. Usus præcip. in tussi ac asperitate pulmonum (linctum) in pleuritide: impinguat, semen genitale auget. Extrinsecus in duritie nervorum, aurium doloribus, in ulceribus serpentibus ac malignis.

N. Quia nauseam excitare assolet raro internum usum subit.

CCCXXI. Sefeli Officinarum.

Λιγυστικόν, Diosc. λιγυστικόν, Gal. Ligusticum quod sefeli officinar, C. B. 1. Siler montanum, Trag. Lob. Dod. Clus. hist. Ligusticum, Matth. Cast. verum, Tab. Sefeli Massilioticum, Cord. in D. Sefeli Italicum, Cast.

Crescit copiosè in Liguria Italiae.

OFFICIN. NAT.

Semen.

Vires. Calfac. sicc. menses & urinæ ciet, flatu discutit.

CCCXXII. Sefeli Massilioticum.

Σέσελι, σεσελῖς, Hippoc. σέλι, σίλι, Sifelios indeclinabiliter, Germ. Sefel/Sefelkraut/Marsilischer Sefel/Roskümmel/Zirmer/Silermontan.

Est { ferulæ folio } promiscue usua-
{ fœniculi folio } lia.

1. Dicitur Sefeli Massiliense, Matth. Lon. Cast. Tab. nuperorum, Lob. Sef. Mass. ferulæ aut Dauci Cretici facie, Lob. Siler montanum, Ger. C. B. 8.

2. Sefeli Massil. fœniculi folio, quod Diosc. censetur, C. B. 9. Lob. Sef. Massil. Dod. Diosc. Clus. hist. nonnullorum, Cam. Fœniculum petræum, Tab.

Crescit sponte in Gallia ac Italia, apud nos non nisi in hortis colitur, solo gaudet fabuloso.

OFFICIN. NAT.

Radix atque Semen, quod verum in modernis officinis prostat, secus ac antea, ubi semen brancae ursinae, monente Tabernemontano, ejus loco venum ivit.

Vires. Calf. & sicc. ad gr. usque 3. incid. aperit, discut. Usus præcip. in morbis capitis, Epilepsia (cui tota sua substantia resistit,) in imbecillitate visus, spasmus, &c. in Pulmonum ac pectoris affectibus,

tussi, catarrhis; in Epatis obstructione, Hydrope, ventriculi cruditate ac inflatione; in calculo Renum ac Vesicæ; in mensibus obstructis. Specifica antidotus est cicuta. Extrinsecus in spasmo, contracturis; in lacte mammarum coagulato, in uteri impuritate, ac obstructione.

CCCXXIII. Sefeli Creticum.

Τορδύλιον, Dioscor. Sefeli Creticum minus, C. B. 4. Cam. Sefeli Creticum, Lob. Dod. Cast. Tab. Ger. Pimpinella Romana, vulgo Arab. Atturtillon. Cretischer Sefeli, Sandischer Sefel.

Crescit sponte in Provincia Gallicæ, apud nos non nisi in hortis.

OFFICIN. NAT.

Semen.

Vires. Calf. & sicc. 2. est nephriticum, uterinum, pulmonicum. Vfus præcip. in stranguria, & urina remorata: dolores discut. menses ciet, catarrhorum expectorationem promouet.

CCCXXIV. Sideritis.

Σιδηρίτις, Sideritis I. Fuchs. Cord. in D. vulgaris, Cam. in Matth. 2. Clus. hist. 4. Lon. Sid. Heraclea, Cord. hist. Tab. Sideritis seu ferruminatrix, Lob. Sid. vulgaris hirsuta erecta, C. B. 4. Arab. Tetrahit. Sidrichis. German. Gliedkraut.

N. Matthiolus Marrubiastrum pro Sideritide Dioscoridis habet, cui contrariatur Tabern.

Crescit locis apricis montanis sabulosis: Floret Majo.

OFFICIN. NAT.

Herba sed raro.

Vires. Absterg. astring. vulneraria est intus & extra adhiberi apta. Vfus præcip. in herniis.

N. Adhibetur itidem in morbis incantatione introductis.

CCCXXV. Siliqua.

Κεράτια. Siliqua edulis, C. B. 1. Siliqua, Matth. Cord. in D. Lon. Cast. Cam. Ceratonia, Dod. Cerata vel Siliqua, Lob. Tab. Ger. Clus. hist. Sil. dulcis Carub & Carnub vocata, Alpin. Germ. Johannisbrodt.

Crescunt in Regno Neapolitano; tum in Insula Creta & Syria.

OFFICIN. NAT.

Fructus (scil. siliquæ, cujus succus melligineus in usum solum venit.

Vires. Siccatur & astringit. Vfus præcip. in ardore stomachi, tussi, &c. alias concoctus est difficilis.

CCCXXVI. Sinapi.

Σίνηπι, νήπι, Arab. Cardel, Genff.

rapifolio: Hujus semen purpureum & usuale potissimum.

Hortense Sinapi C. B. apii folio: Hujus semen rubescens, & minus usuale.

Sylvestre, &c.

1. Dicitur Sinapi, Cast. Matth. Sinapi hortense, Cord. in D. Lon. sativum prius, Dod. Sin. sat. Erucæ aut rapifolio, Lob. Tab. seu album, Cam. C. B. 1.

Vuuu 2

OFFX

OFFICIN. NAT.

Semen.

Vires. Calf. & sicc. 4. incidit atten. attrah. rubificat. Usus pracip. in appetitu excitando chylificatione promovenda: in affectibus hypochondriacis ac quartana ex mucilagine tartarea, item in quotidiana (ante paroxysmum Dof. 3j. exhibita) in calculo: caput purgat. Extrinsecus in sinapismis, in arcendo caro, (nari- bus inditum vel in sinapismo adhibitum) tumores maturos aperit, sternutationem movet.

PRÆPAR.

Oleum. Ex semine expressum.

Vires. Nervorum affectibus frigidis confert.

CCCXXVI. Sisarum.

Σίσυραρον. Sisar. Siser, Brunf. Matth. Cord. in D. Lon. Cam. sativum, Fuchs. sisarum, Trag. (& Rapunculus hortensis,) Dod. Lob. Tab. Ger. Sisarum Germanorum, C.B. 1. Germ. Gierlein/ Görtlin/ Klingel Rüblein/ Zuckermurk.

Colitur in hortis: solo gaudet pingui.

OFFICIN. NAT.

Radix.

Vires. Calf. 2. saporis subamari, sub- astring. ventriculo convenit, appetitum excitat, diuretica ac lithontriptica est, bene nutrit, facile concoquitur, specifica antidotus censetur & vivi.

N. Est usus potius culinaris quam of- ficinalis.

CCCXXVII. Solanum.

Στρυχνίς. Solatrum, Nachtschatten/ Säufraut.

Solani varia occurrunt genera, quorum alia baccifera sunt, alia po- mifera. Verum Officinis quod usita- tius Solani Titulo, est solanum offi- cinarum, C. B. 1. Solatrum, Brunf. vulgare, Trag. Solanum, Lon. horten- se, Matth. Fuchs. Dod. Lob. Cam. Ger. sativum, Tab. Solanum nigrum, Cord. in D.

Crescit juxta sepes ac vias: floret æstate integra.

OFFICIN. NAT.

Herba, Bacca.

Vires. Refrig. 2. reliquis temperate sunt, adstring. repellunt. Usus pracip. ex- ternè in Erysipel. in dolore capitis, in astu febrili mitigando (capiti ac pedibus appli- cata) in parotidibus.

PRÆPAR.

▽ stillat, Ex herba cum floribus.

N. Sunt qui ante Biennium exhibere vetant.

CCCXXVIII. Sorbus.

Ῥόν, ῤόν, Sorbus, Sperberbaum. Sorbus { Sativa. Hæc officinalis.
C. B. { Sylvestris.

Insignitur sorbus, Brunf. Trag. Dod. Cord. in D. Lon. Tab. Ger. Sorb. Dome- stica, Matth. Lob. Cast. Sorbum ova- tum, Fuchs. Sorbus legitima, Clus. hist. esculenta, Cam.

Crescit in hortis: maturos fert fructus autumnò.

OFFI-

OFFICIN. NAT.

Fruētus, (*Sorbum*, *Spenerling* / *δόν.*

Vires. *Refrig.* & *sicc.* *adstring.* *Usus* *præcip.* *in fluxionibus alvi, uteri, &c.* *Extrinsècus adstringit vulnera* (*fructus pulverisatus.*)

N. *Sorba* colliguntur potissimum immatura, exiccanturque tum in aëre, tum in *Clibano*: siccata pulverisantur pro usu *Medico*, pauci enim sunt nutrimenti.

P R E P A R.

Condit. *Fruētus* cum melle.

CCCXXIX. *Spica*.

Spica mas.

Spica foemina. *Lavandula*.

Non discrepant nisi magnitudine, quæ tam flor. quam foliorum in *Spica* major est, in *Lavandula* minor: odor itidem *Spicæ* gravior est, *Lavandulæ* gratior, ideoque promiscuè usurpari possunt.

Mas insignitur *Lavandula latifolia*, *C. B.* 1. *Spica nardus Germanica* *Trag.* *Nardus Italica*, *Matth. Lob.* *Germanica*, *Lon.* *Lavandula*, *Dod.* *major.* *Cord.* *Pseudonardus*, *Matth. Cast. mas.*, *Fuchf.* *at in icon.* *foemina*, *Lavandula latioribus foliis* 1. *Cam.* 2. *longiore folio*, *Clus.* *Lavendel.*

Fœmina dicitur *Lavandula angustifolia*, *C. B.* 1. *Lavandula*, *Trag.* *Matth.* *vulgaris*, *Cord. in D.* *minor*, *Cord. hist.* *Pseudonardus foemina*, *Matth.* *Fuchf.* (*at in icon.* *mas.*) *Lavandula*, *Lob.* *Spica nardi*, *Cam.* *breuiore folio & Spica*, *Clus.* *Spicanard.*

Colitur utraque in hortis, nobis-

que vulgatio est *Spica foemina*: Floret *Junio* ac *Julio*.

OFFICIN. NAT.

Flores utriusque.

Vires. *Cal.* & *sicc.* 3. (*prævalet tamen Spica*) *saporis subacris ac subamari*, *partium tenuium*, *cephalica est ac nervina.* *Usus præcip.* *in catarrhis*, *paralyfi*, *spasmo*, *vertigine*, *lethargo*, *tremore artuum.* *In urina*, *mensibus ac foetu pellendo* (*unde & parturientibus exhiberi solet*) *in torminibus ventris flatulentis.* *Extrinsècus in lixivis*, *capitis ac artuum*, *in Masticatoriis* (*pro catarrho exiccando ac revellendo ad palatum ne ad pulmones defluat.*)

N. *Odore suo fugat pediculos.*

P R E P A R.

1. *Conserv.* *flor.* *Lavendulæ.*

2. *Confect.* *Flores.*

3. *∇. stillatit.* *Ex floribus irrigatis* *scil.* *vel vino vel aqua.*

4. *Ol. spica stillat.* *cum ∇ ascendit.*

N. *Asportatur ad nos sat copiose ex Provincia Gallia regione*, *ubi copiose crescit.* *uteri motus ac dolores compefcit umbilico illitum.*

CCCXXX. *Spica Celtica*.

Nardum Celticum, *Matth. Cord. hist. Lob. Cast. Cam. Tab. Ger.* *Nardum Celticum Dioscor.* *C. B.* 4. *Nardus alpina seu Celtica*, *Clus.* *aliis*, *Romana*, *Galatica*, *Saliunca.* *Germ.* *Celtischer Narden.*

Crescit in Liguria: *in Carinthia*, *Styria*, *in alpihus Tyrolis, &c.*

OFFICIN. NAT.

Radicula cum adnatis, colligenda Julio & Augusto.

Eligenda recens, jucundi odoris, radiculis numerosis, cohærens non fragilis, & plena.

Vires. *Calif. & sicc. viriumque earundem est cum spica Indica, sed imbecilliorum, majore tamen cum utilitate adhibetur in urina cienda, ventriculo corroborando, flatibus discutiendis. Extrinsecus additur malagmatis, unguentisque calfacientibus.*

CCCXXXI. Spica Indica.

Nardus, *Cord. in D. Lob. Nardus Indica, Matth. Cord. hist. Lon. Cast. Ger. Nardus seu Spica Indica, Spica nardi officin. C. B. 1. Arab. Stumel. India-nisch Spicanarden.*

Radix est officinalis ex India Alexandriam, atque inde Venetias & in Germaniam transportata. Dicitur autem spica quod spicæ similitudinem habeat.

N. Est & Nardus spuria Narbonensis, ut & Nardus montana, valerianæ non absimilis; Verum officinis nostratibus peregrina.

Eligenda recens, levis, longam comam habens, spicam verò brevem, colore flava, aliquantulum redolens Cyperum, sapore amaro ac linguam siccante, quæ diu in sua odoris gratia permanet.

N. Munda facta dolosè vendi solet, quæ fraus deprehenditur, quod Spica sit can-

dida, squalida, ulloque pulvere obsita, filisve lane instar crinita.

Vires. *Calif. 1. sicc. 2. atten. astring. nephritica & stomachica est. Usus præcip. in urina ac mensibus ciendis, in ventriculi rosione, inflatione, in Ictero, &c. Extrinsecus in lixivis Cephalicis, balneis uterinis, &c.*

PRÆPAR.

1. Oleum Nardinum simplex. Fit ex coctione in ol. communi, Vino ac Aqua.

2. Oleum Nardinum compos. Fit ut simplex additis nonnullis aromaticis.

CCCXXXII. Spinachia.

Spinachia, (Spinacia,) *Brunfels. Fuchs. Dod. Tab. Lon. Cast. Matth. Lob. Ger. mas. Cam. vulgaris. Trag. Lappathum hortense seu spinachia semine spinoso, C. B. 2. German. Biersch Spinat.*

Colitur in hortis: Floret ut plurimum Julio & Augusto.

OFFICIN. NAT.

Folia seu Herba. Potissimum culinaris est.

Vires. *Refrig. & hum. 1. utilis cibus in omnibus morbis, laxat alvum, lenit asperitatem pulmonum. Extrinsecus refrigerat ventriculum ac Epax (imposita.)*

N. Continuus usus melancholicum generat sanguinem.

CCCXXXIII. Staphisagria.

Staphisagria, *Trag. Matth. Fuchs. Dod. Lob. Cast. Cam. Herba pedicularis, Cord. in D. Arab. Alheras, Scus*

fr aut.

traut/Spetcheltraut/Bismünz/Mäus-
und Rattenpfeffer.

Crescit in Apulia, Calabria, Dal-
matia, Istria.

N. Crescit & apud nos species qua-
dam, verum minus illa usitata est.

OFFICIN. NAT.

Semen triquetrum ac asperum.

Vires. Internus usus purgatorius est,
sed rarus. Extrinsecus ejus usus est apo-
phlegmatifans in masticatoriis, gargaris.
odontalgicis (cum ✕) ac abstergentibus,
in ulceribus ac papulis, &c. Adhibetur &
in phthiriasi.

CCCXXXIV. Stæchas.

Στοιχάς, Stæchas, Trag. Matth.
Lob. Lon. Cast. (Stichas,) Fuchs. Dod. St.
Arabica, Cord. in hist. Cam. St. brevio-
ribus ligulis, Clus. hist. St. purpurea,
C.B. 1. Arab. Astochodas, Römischer/
Welscher/ frembder Rummel oder Thy-
mian/ Stechastraut.

Crescit copiose in Insulis Galliae,
quæ Stæcchades dicuntur, optima
tamen censetur Arabica (unde ad
compositiones recipere monent A-
rabicam.) Huic succedit Cretica.

OFFICIN. NAT.

Flores seu potius spicæ compressæ
inter florum ac seminum proven-
tum collectæ.

Eligendæ spicæ recentes odoratæ,
& subamaræ, si haberi possunt Ara-
bicæ.

Vires. Calf. 2. & sicc. 2. absterg. at-
ten. aperit. Usus præcip. in affectibus ca-
pitis & nervorum, scil. in vertigine, Apo-

plexia, Paralyti, Lethargo: In morbis pe-
toris idem præstat quod Hyssopus: insu-
per urinam & menses ciet, venenis resi-
stit, affectibus hypochondriacis succur-
rit. Extrinsecus in lotionibus capitis, suf-
fitu, &c.

PRÆPAR.

1. Syr. de Stæchade simplex. V.D.

2. Syr. de Stæchad. compos. V.D.

3. Syr. de Stæchad. Ferneli. V.D.

CCCXXXV. Stæchas Ci-
trina.

Ἐλίχρυσον, Elichrysum seu Stæ-
chas citrina angustifolia, C.B. 4.
Stæch. citrina, Matth. Gesn. Dod. Cast.
Tab. Amaranthus luteus, Fuchs. Lon.
Coma aurea, Lob. aliis Tinearum
(quod tineas abigat.) Germ. Rhein-
blumen/Mottenkraut.

Crescit locis aridis & sabulosis, &
convallibus frequens juxta Rhenum.
Floret Junio.

OFFICIN. NAT.

Flores.

Vires. Calf. & sicc. incid. aperiunt
diuretici ac vulnerarii sunt. Usus præc.
in obstructione Urinæ, Epatis, Lienis, men-
sium: coagulatum sanguinem resolvunt,
catarrhos exiccant, menses nimis fluen-
tes siccando sistunt, lumbricos fugant:
commendantur & inprimis ad exiccand-
as defluxiones acres Pulmonum, &c.
Extrinsecus faciunt ad emolliendam ute-
ri duritiem, (in balneo) lentes abigunt
(in lixivio capitis) defluxiones siccant &
discuiunt (suffitu,) &c.

N. Sunt qui amuleti loco de collo suspendunt, lumbricosque ventris eo fugari volunt. D.D. Arnol. Weichard. in Thesauro pharmaceutico.

CCCXXXVI. Succisa.

Succisa, Matth. Fuchf. Dod. Cast. glabra, C. B. 1. Jacæa nigra, Brunf. Morfus Diaboli, Trag. Lob. Lon. Tab. Germ. Abbiß / Teuffels Abbiß.

Crescit passim in campestribus, pratis ac juxta arva: Floret Julio, Augusto, Septemb.

OFFICIN. NAT.

Radix, Flores: nonnunquam & Folia.

Vires. Calf. & sicc. 2. amara, alexipharmaca ac vulneraria est, ut Scabiosa, cum qua & reliquis facultatibus convenit. Inprimis celebratur in Epilepsia, Peste, Uteri dolore, sanguine coagulato, abscessibus occultis, lue venerea, ejusque ulceribus, in vulneribus recentibus, &c. Extrinsecus in angina, tumoribus tonsillar. diuturnioribus, qui ad suppurationem agre perveniunt (gargaris.) in suffusionibus, bubonibus, &c.)

PRÆPAR.

▽ stillat. Ex integra planta (cum rad. & flor.) collecta in fine Julii.

CCCXXXVII. Symphytum.

[Officin. Hujus loci.

Symphy- tum	{	Majus tuberosa	{	Minus usuala.
		radice		
		Minus tuberosa		
		radice		
		Minus borragi- nis specie		

Maculosum, vide Pulmo-
naria.

[Petrum, minus usuale.

Insignitur consolida major, Brunfels. Trag. Cam. Ger. symphytum, Lon. majus, Matth. Cord. hist. Cam. Cast. Tab. magnum, Fuchf. Dod. alterum, Cord. in D. Symphytum Alum & Alus. Lobel. Consolida vulgo, Solidago, German. Wallwurz / Schwarzwurz / Schmeerwurz / Beintwell.

Crescit in pratis, & hortis, gaudet loco humido: floret Majo & Junio, floresque fert purpureos vel albos: illud marem vocant, hoc foeminam, quæ hoc tractu vulgatiores crescit.

OFFICIN. NAT.

Radix, Folia, Flores.

Vires. Caliditate temperatum est, sicc. 2. vulnerarium est è principis celeberrimum, mucilaginosum, incrassans, acrimoniamque humorum obtundens, imò & incidens adeoque partium mixtarum. Usus præcip. in fluxionibus quibuscunque inprimis alvi, in Erosione Pulmonum ac phthisi, in herniis, ruptis venis, fractis ossibus, &c. Extrinsecus vulnerum sanguinem sistit, fracturas ossium ac vulnera consolidat.

PRÆPAR.

1. ▽. Ex herba cum radice.
2. Conserv. Ex floribus.
3. Conditæ Radix. V. Renodæum.
4. Syrup. de Symphyto. V. Disp.
5. Extract. Symphyti. ꝛ. mucilaginem radicis coctæ inspissatam. Extrahe cum V ac abstrahere.

6. Ex-

6. *Extractum sanguineum. Sanguis.*
Rad. recent. symph. maj. & min.
 conquassa in formam pultis. Hinc
 adde panis $\frac{1}{4}$. (scil. fecalini vel triti-
 cei.) M. ac irriga cum Vino genero-
 so, inde Phiolæ vitreæ occlusæ cera
 Hispanica, digere aliquandiu in fi-
 mo vel ∇ . Hinc exprime, digere, fe-
 cesque subsidentes separa, reliquum
 inspissa. Vide Quercet. Ph. R. c. 26.

Vires. *Præstat ad hernias & ulcera*
omnia.

Dosis ℥j. ad dies plures.

7. *Oleum stillat. Ex radice sicca per*
Retortam elicetur.

N. *Oleum hoc ut perpaucum elicetur,*
ita viribus pretiosum est in herniis cu-
randis intus & extra adhibitum.

T.

CCCXXXVIII. *Tamariscus.*

Tamariscus { 1. Germanica. *Hæc u-*
sualis.
 C. B. est { 2. Gallica.
 { 3. Ægyptia.

Dicitur Tamariscus, *Brunf. Lon.*
foemina, Cord. hist. Myrica, Trag. Clus.
sylvestris seu Tamaryx, Matth. Cast.
Dod. Tab. Tamaryx sylvest. foemina,
Fuchsf. Tam. humilis, Cord. in D. Myr.
sylv. altera, Clus. hist. Myr. altera in
Germania, Cam. Tam. fruticosa fo-
lio crassiore, C. B. al. Murica. Arab.
Tarfa, Tamariscenholz.

Frutex est arborescens similis Sa-
 bine in tantam excresecens magnitu-
 dinem ut doliola inde fiant mensur.
 I. capientia, quæ hic vulgaria sunt.

Nascitur juxta Rhenum & Danu-
 bium, tum quoque secus paludes, so-
 lo gaudet saxoso.

OFFICIN. NAT.

Lignum, Radix, Cortex, (qui maxi-
mè usualis est inprimis radici de tra-
ctus.)

Vires. *Cortex calfac. & succ. 2. (li-*
gnum ad frigiditat. inclinat) atten. aper.
absterg. substring. diureticus est ac sple-
nicus. Usus præcip. in obstructione ac tu-
more Lienis (quem absumere scribit
Diosc.) in morbis ab atra bile ac sero ori-
undis, ut scabie, pruritu, in Ictero nigro,
profluvio albo mulierum, &c. Extrinse-
cus inprimis in tinea capitis, & obstr.
mensium (inseffu.)

PRÆPAR.

1. *Extract. è corticibus fit l. a. cum*
℥ vel ∇. v. g. flor. genistæ, scolo-
pendriæ, & sim. Quercet. Ph. R.

2. *Sal. Ex incinerato ligno. l. a.*

CCCXXXIX. *Tanacetum.*

Tanace- { 1. vulgare lute-
 tum C. B. { 2. foliis crispis.
 { 3. minus, album.
 { 4. alpinum.
 { Inodorum { minore.
 { flore { majore.

Dicitur Tanacetum, *Matricariæ*
 2. *Species & parthenium, Brunf. Ta-*
nacetum vulgare, Trag. Tanacetum,
Matth. Lon. Dod. Artemisia tenuifo-
lia, Fuchsf. Ambrosia quibusdam. Cord.
in D. Tanacetum millefolii foliis,
Lon. Athanasia seu Tanacetum, Cast.

XXXX

Arte-

Artemisia Diosc. Tab. Græcè Ἀρτεμίσια λεπτόφυλλον, Athanasia, Tanasia. Germ. Reinfarn/ Wurmtraut.

Nascitur locis arenosis incultis: Floret Junio & Julio.

OFFICIN. NAT.

Herba cum floribus, Semen.

Vires. Calfac. & sicc. incid. discut. vulnerarium, uterinum & nephriticum est. Usus præcip. in lumbricis, torminibus ventris, calculo impuritateque Renum ac Vesicæ, mensibus obstructis, flatibus hydrope, &c. Extrinsecus iisdem in affectibus adhiberi potest, lavando, cataplassando, &c.

PRÆPAR.

1. ∇ stillat. Ex tota planta florente.

2. Oleum stillat. quod raro prostat.

CCCXL. Taraxacum.

Dens Leonis, Brunf. Matth. Dod. Lob. (& corona, caput Monachi,) Tab. Ger. Hieracium majus, Trag. parvum, Cord. in D. Hedipnos major, Fuchf. Taraxacon minus, Lon. Dens Leonis latiori folio, C. B. 1. German. Psaffenblat/ Münchstopff.

Habetur & major & media quæ vulgatior est folio acutiore, aliquando obtuso.

Crescit in herbosis locis: Floret Aprili, Majo.

OFFICIN. NAT.

Radix, Folia.

Vires. Refrig. & sicc. 2. saporis amari, absterg. aperit, Epaticum est, cum Endivia conveniens, quâ tamen potentius

operatur. Usus præcip. in febr. putrid. inveteratis, &c. Extrinsecus maculas abigit oculorum (lac ex disrupto caule, ter quotidie oculis inditum,) vulnera ac ulcera abstergit, &c.

N. Radix amuleticè curare dicitur affectus oculorum peculiari tamen modo, ut volunt collecta. Nimirum, sunt qui infrorsum per fossam subtus factam evellunt. Sunt qui quoquo modo fossam in novem secant frusta, novemque diebus de collo suspendunt. Alii integram radicem adhibent. Idem Amuletum & tertianam fugare dicitur.

PRÆPAR.

∇ stillat. Ex planta cum radice foliis ac floribus collecta initio Maji.

CCCXLI. Thlaspi.

Barbrensens. Genera varia sunt, eaque promiscue usualia. Præferuntur tamen arvensia.

Nomen Thlaspi Botanicis fere omnibus vulgare est.

Nascitur in locis incultis saxosis, apricis, parietibus ac tectis. Floret Majo, maturescit Junio.

OFFICIN. NAT.

Semen & Herba.

Vires. Calf. & sicc. 4. abstergit. Usus præcip. in internis abscessibus rumpendis, mensibus ciendis, Ischiaticis affectibus curandis. Extrinsecus abstergit ulcera quæcunque manantia, insuperque ptarmicum est, sed minus vulgare.

N. Gravidis quia fetum necat, infensum censetur.

CCCXLII.

CCCXLII. *Teucrium*.

Teucrium, *Fuchs. Cord. in D. Lon. Lob. Cast. Teucrium*, 1. *Tab. & C.B. 2. Matth. chamædrys 2. seu assurgens, Dod. Teucrium vulgare fruticans seu 1. Clus. hist. Teucr. latifolium, Ger. Germ. groß Bathengel.*

Crescit locis herbosis asperis, aridis apricis: Floret Aprili, Majo.

OFFICIN. NAT.

Herba cum floribus, vel & herba antequam flores eruperint collecta.

Vires. Calf. & sicc. 2. saporis amari viribus omnino conveniens cum chamædri.

CCCXLIII. *Thymus*.

Thymus { 1. *Vulgaris, folio tenuiore. Hæc usualis.*
C. B. { 2. *Vulgaris folio latiore.*
{ 3. *Capitatus.*
{ 4. *Inodorus.*

Dicitur *Thymus*, *Brunfels. Trag. Matth. Fuchs. Cord. hist. Lon. Thymus durior, Cam. nostras, Cord. in D. Serpillum hortense, Dod. alias Thymum. Arab. Hasce. Germ. Römischer/Welscher Quendel/Thymian.*

Crescit nostratibus in hortis: Floret Julio.

OFFICIN. NAT.

Herba seu Folia & Semen.

Vires. Calf. & sicc. 3. saporis subacris. atten. incidit, discutit. Usus præcip. in affectibus Tartareis. 1. Pulmonum, ut asthmate, tussi. 2. Artuum, ut podagra; omnia viscera referat, appetitum exci-

tat. Extrinsecus in tumoribus frigidis, sugillationibus, inflationibus ventris, doloribus arthriticis.

PRÆPAR.

1. ∇ . *Ex herba cum floribus.*
2. *Spiritus.*
3. *Oleum stillat.*

CCCXLIV. *Thymiama*.

Thymiama (officinis corruptè Thymiana vel Thuris cortex, vel Thus Judæorum quod Judæi in suffumi- giis frequenter eoutantur) cortico- sum quid est ex India allatum. Videatur Styrax rubra, Bellon. Nascaphtum, Cord. hist. Storax rubra officinarum, C.B. 3.

Vires. Constrictionibus vulvæ ex suffitu prodest. Odoris jucundi gratia & suffimentis immiscetur. Vide Thuris cortex. Class. 2.

N. Sunt & qui *Ammoniacum electum, Thymiama* appellant.

CCCXLV. *Tilia*.

Tilia, Lin. Mas & sterilis. Hæc nobis inusitata.
denbaum / { *Fœmina, flores ac semen proferens. Hæc usualis.*

Dicitur *Tilia fœmina, Brunfels. Matth. Fuchs. Lob. Tab. Tilia, Lon. Dod. fativa, Trag. Phyllirea, Cast. Tilia fœmina fol. majori, C. B. 3.*

N. Est & folio minori *Tilia sylvestris, Trago, quæ priori per omnia similis nisi quod sit minor & nigrior.*

OFFICIN. NAT.

Flores, Folia, Cortex, Semen, Lignum.

Vires. Flores calf. & sicc. partium

tenuiſſ., diſcut.cephalici ſunt. Uſus præcip.
in Epilepſia, Apoplexia, Vertigine. Folia
ac Cortex ſiccant, repellunt, urinam ac
menſes cient. Extrinſecus ambuſtis ſub-
veniunt (mucilago ſcil. extracta ac inun-
cta.) Semen fluxionibus quibuſcunque
medetur etiam hæmorrhagiæ narium,
(naribus ſcil. inditum.) Lignum in ti-
tiones & aſperſione redactum, ſangi-
nem coagulatum fortiter reſolvit. Ex-
trinſecus adhibentur folia in apthiſis ac
umoribus pedum diſcutiendis: corticis
mucilago in ambuſtis ac vulneribus ma-
gni eſt ſolaminis.

PRÆPAR.

1. ∇ stillat. Ex floribus.
2. Conserv. Ex floribus.

CCCXLVI. *Tormentilla.*

Tormentilla { 1. Sylvestris. *Hæc usua-*
C. B. { *lis.*
{ 2. Alpina { major.
 { folio seri-
 { ceo.

Appellatur Tormentilla, *Brunf.*
Matth. Dod. Cord. Lon. Lob. Cast. Tab.
 (cui consolida rubra,) *Ger.* Hepta-
 phyllum, *Fuchs.* German. Tormentill/
 Heilwurk / Senwurk / Blawurk / roht
 Gungel / roht Heilwurk / Ruhrwurk.

N. Sunt qui $\chi\epsilon\upsilon\sigma\acute{o}\zeta\alpha\tau\omicron\nu$ Dioscor. esse
velint.

Crescit passim in herbosis ac arenosis locis: Florere incipit Majo.

OFFICIN. NAT.

Radix.

Vires. Siccat 3. sine insigni calidita-

te, astringit vulneraria, diaphoretica ac alexipharmaca est. Usus precip. in peste, morbisque ceteris malignis, imprimis si cum fluxu alvi conjuncti sint, in catarrhis exiccandis, in lue venerea, in veneno hausto, in vulneribus. Summatim non est vegetabile quod in fluxionibus quibuscunque (alvi, uteri) usitatus sit quam hac tormentillæ radix. Extrinsecus iisdem adhibetur in affectibus in vomitu, vulneribus, & sim.

ПРЕПАВ.

▽ *stillat.* Ex herba tota cum floribus collectis Majo.

CCCXLVII. *Trichomanes.*

Τριχόμενες, seu Polytrichum officinarum, C. B. Trich. Trag. Matth. Fuchs. Dod. Cord. hist. Lob. Cast. Cam. Trichom. mas, Tab. Ger. Adiantum rubrum, Lon. Polytrichum vulgo Cæsalp. alias capillaris Filicula. Germ. Widertode.

N. C.B. *Ex Tabern. diversa genera refert, verum promiscue singula in usum accersi possunt.*

Provenit locis humidis juxta aquas in vetustis parietibus ac muris. Virescit perpetuo, sterileque est.

OFFICIN. NAT.

Flores seu herba integra,

Vires. *Adiantum* (capillo ♀is ut & *Ruta muraria*) facultatibus omnibus respondet, ideoque eo recurrendum. Peculiariter tamen monet *Tabern.* quod ∇ stillat, inprimis proficua sit iis, quibus *lecur* putrescere incipit.

CCCXLVIII.

CCCXLVIII. *Trifolium.*

Trifolii quam plurima passim occurrunt genera, nimirum plantæ quæcunque foliis ternis germinantes hoc sibi met nominis jure nativo vendicant. Ex omnibus tamen non nisi species paucas Officinis inservire comperimus: hæ sunt

Trifol. { Acetosum. Vide Acetosella.
Aureum. Vide Epatica nobilis.
Odoratum. Vide Lotus & melilotus.

CCCXLIX. *Triticum.*

Triticum nobis usitatius est duplex hybernium & æstivum i. dicitur hybernium aristis carens, C. B. 1. Matth. Triticum, Brunf. Cord. h. Dod. Tab. Trit. 1. genus, Trag. Fuchs. Lon. Siligo spica muticâ, Lob. Trit. spica mutica, Ger. Tugòs. Robus, Arab. Henta. Henca, Hantha, German. Weize/ Winterweize.

2. Appellatur Triticum æstivum, trimestre Setanium, Galeno. Germ. Sommerweize.

Est & Triticum terrestre, Cord. aliàs Zea amilea, vel Zoopyrum amyleum, C. B. 3. Trit. 2. Trag. Trit. amyleum, Tab.

OFFICIN. NAT.

Semen ejusque Farina & Furfures.

Vires. Moderatè calfac. emollit, maturat, discutit, internus ejus usus cibarius est, multum enim ac bonum nutrimentum suppediat, incrassat & obstruit. Ex-

trinsecus adhibetur (farina in tumoribus molliendis, leniendis, &c. in oculorum inflammationibus ac fluxionibus (cataplasmatibus forma imposita) in Erysipellate podagricisque doloribus leniendis (sicca farina imposita.)

Furfures abstergunt squamulas capitis, leniunt dolores, (in cataplas. vel sacculis.)

Triticum trimestre inservit amylo conficiendo.

PRÆPAR.

1. ∇ stillat. Ex pane in MB.

Vires. Sistit fluxus alvi in infantibus, &c.

2. Oleum Tritici. Parari potest destillando per descensum, ex tritico contuso.

N. Alii extendunt triticum contusum super laminam ignitam, vel torrent in sartagine ac exprimunt.

CCCL. *Tussilago.*

Tussilago { Vulgaris. Hæc usualis.
rotundifolia
glabra.
Alpina, rotundifolia canescens.
folio oblongo.

Dicitur Βήχιον, Diosc. Cord. hist. Ungula Caballina, Brunf. Trag. Tussilago, (Bechium,) Matth. Fuchs. Cord. in D. Lon. Dod. Lob. Cast. vulgaris, Cam. aliis Farfara, Farfarella, Germ. Hüsslattich/ Brantlattich/ Rosshub.

Nascitur in amenis ac riguis locis crepidinesque fluminum amat: Floret Martio.

N. Dicitur & filius antepatrem, quia Februario & Martio foliis nondum egres-
sis, repente floret, floresque fugacissimos
ultra biduum ferè cum caule non perstan-
tes profert.

OFFICIN. NAT.

Folia, Radix.

Vires. Radices & Folia virentia
temperatis proxima sunt, (al. refr.) sic-
cata verò modicè acria & calida eva-
dunt. Planta est thoracica. Usus præcip.
internè in tussi (unde & nomen habet)
orthopnea, vomitisque pectoris, quibus sin-
gulis & fumus ejus ore hiantè attractus
mederi creditur. Extrinsicus profunt ul-
ceribus calidis & inflammationibus (fo-
lia recentia imposita.)

PRÆPAR.

1. Syrup. de farfara, è succo folio-
rum.

2. Conserva, è flor.

3. ▽ stillat. è foliis.

V.

CCCLI. Valeriana.

Valerianæ (Hortensis.

usuales { Major.
sunt { Sylvestris } Minor.

Hortensis insignitur, Phu magnum,
Fuchs. Matth. Lon. majus, Matth. Cord.
hist. verum, Cord. in D. Ponticum,
Tab. Valeriana vera, nardus agrestis,
Trag. Valer. major, Lob. Cam. Valer.
hortensis, Dod. Ger. C. B. 1. (cui & Phu
folio olusatrici Dioscoridis) Carpesi-
um, Cast. Terdina Paracelsi. groß Bal-
drian/ groß Garren Baldrian.

Sylvestris major, C. B. 4. Dicitur

Phu similitudine Elaphobosci Dio-
scoridi. Valeriana, Brunf. vulgaris,
Trag. Cord. in D. Sylvestris, Lob. Dod.
Cam. Clus. hist. major, Tab. Phu par-
vum, Matth. Cast. Phu Dioscoridis,
Brunfels. vulgare, Fuchs. Tab. Phu Ger-
manicum, Fuchs. groß wild Baldrian.

Minor appellatur Valeriana palu-
stris (sylvestris) minor, C. B. Valeria-
na exigua vel 4. Trag. Valer. minor,
sylvestr. Lob. minima, Dod. sylvestr.
seu palustris minor, Cam. Phu minus,
Lon. Tab. minimum, Matth. Cast. Cam.
(Epit.) klein Baldrian,

Phu verum colitur nobis in hor-
tis, in Ponto & Creta sponte prove-
nit, nasciturque in pratis aliisque
locis humidis: minus, in campestri-
bus udis: Florent Majo, Junio ac
Julio.

Optima censetur hortensis, cui
succedit minor ac demum major.

OFFICIN. NAT.

Radix præcipuè tum & Herba Phu
veri.

Vires. Calf. & sicc. 2. atten. aperiunt
alexipharmaca sudorifera ac churetica
sunt. Usus præcip. in imbecillitate visu,
peste, asthmate, pleuritide, obstruct. Epa-
tis, Lienis, Ureterum, Hernia, Ictero,
& sim. Extrinsicus confortant visum,
maculas oculorum abstergunt cephalal-
giam sedant, menses cient, sudorem pro-
movent (in balneis) exiccant catarrhos
(suffitu) bubonum ac anthracum mali-
gnitatem corrigunt, globulos sagittasve
infixas extrahunt, ulcera inveterata
mundificant.

N.

N. Sunt qui radicem pro amuleto febris quotidiana habent eamque de collo suspendunt.

PRÆPAR.

CCCLII. *Verbascum.*

ϕλόμϑ, Candelaria, Candela regis, Lanaria, Bulltraut / Kerkenfraut / Brenntraut / Himmelbrand / Inholdentersgen / Königstersgen.

Verbascum C. B.	{	Album	{	mas	latifolium luteum, C. B. 1.
					angustifolium pallidum, 2.
					flore luteo magno, 3.
				foemina	flore albo, 4.
					lychnitis flore albo parvo.
	{	Nigrum	{	fol. papav. corniculati.	
				flore ex luteo purpurascete.	
				Salvi folium. Hoc singulare & rarum speciebus 4.	

Ex his usualiora sunt: Verbasc. mas latifolium luteum cujus Vicarium est. Verbasc. foemina flore luteo.

Prius insignitur Verbascum, Matth. Cord. in D. Verbascum mas, Lob. Cast. Tab. Verbasc. candidum mas, Lon. Verbasc. latius, Dod. Tapus barbatus, Ger.

Posterius, Verbascum seu candelaria regia, Trag. Verbasc. nigrum, Fuchs. Lon. Verbasc. maximum album foemina flore subpallido, Lob. Verbasc. luteum, Tab. Verbasc. lychnite minus, Ger.

Crescunt in locis arenosis: Florent Junio.

OFFICIN. NAT.

Folia, Flores, Radix, sed raro.

Vires. Calf. moderate ac sic. emoll. discut. dolores lenit. Usus præcip. in morbis pectoris tussi, expuitione sanguinolenta, torminibus ventris.

1. ▽. Ex integra planta (radice caule ac foliis) in fine Maji.

2. Extract. Itidem ex integra planta vel radice sola paratur.

N. Radix hemorrhoidum fluxum & dolorem sistere dicitur (dieb. 9. vel 10. continuis assumpta.)

Extrinscus sunt flores præcipue estimationis, in sopiendis doloribus quibuscunque & inprimis in affectibus ac tumotibus ani (hemorrhoidibus:) in capillis luteo colore tingendis.

PRÆPAR.

1. ▽ stillat. Ex floribus.

2. Oleum. Ex infusione iterata flor. in ol. oliv.

N. Matthiolus oleum parat ex floribus solis, quibus vitrum repletum beneque obturatum exponit soli, qua ratione flores aliquatenus liquecunt.

CCCLIII. *Verbena.*

Peristereum, Verbenaca, Verbenä. Arab. Beneran, Albea, &c. Eisenkraut / Eisenrich / Eisenhart / Dau-
benkraut.

Verbe-

- Verbena { 1. Communis. *Hæc usualis.*
 { 2. Tenuifolia Verbenaca
 { 3. Fœmina. *V. Erysimon.*

Dicitur Verbena, *Lon. recta, Trag. mascula, Brunf. communis & sacra recta, Lob. Verbenaca, Matth. Cast. supina (& fœmina,) Fuchs. Cord. in D. recta, Dod. Tab. fœmina, Cam. vulgaris, Clus. hist. al. Columbaris. Verbenaca communis cœruleo flore, C. B. 1.*

Crescit passim juxta muros & vias: Floret Julio ac Augusto.

OFFICIN. NAT.

Herba seu Folia.

Vires. Calfac. & sicc. saporis amari, astring. Cephalica ac vulneraria est. Usus precip. in dolore aliusque affectibus capitis (à frigidis humoribus) in affectibus oculorum, pectoris, in tussi inveterata, in obstruct. Epatis ac Lienis, Ictero, torminibus ventris, dysenteria, in primis atterit ac expellit calculum, libidinem coercet, febrim tertianam fugat, arthritidem mitigat, vulnera sanat, partum faciliat. Extrinsecus, in cephalalgia, odontalgia, alopecia, melancholia, in oculorum lippitudine, imbecillitate, rubore, in Angina, in raucedine (collo circumplasmata) in tumore glandularum, in faucibus (gargaris.) in dolore Lienis (cum axung. porci) ac podagrigo mitigando, in vulneribus astringendis ac putridis abstergendis in procidentia ani, in mariscis, &c.

N. 1. Sunt qui febrim tertianam ac quartanam peculiari modo eâ curant,

Nimirum in tertiana recipiunt geniculum tertium (à terra) idque sursum decerptum propinant: in quartana quartum.

N. 2. Amuleticè strumam verbenâ curari, sunt qui statuunt. Modum Marcellus Empyricus edocet: Radicem transversim in partes duas jubet dividere, inferiorem suspendere de collo, superiorem in fumo. Sic arescente parte superiore & strumam arescere ait, N. Quod si utraque pars postmodum in fluentem conjiciatur, malum recrudescere idem asserit.

N. 3. In dolore capitis sedando quantum valeat si de collo suspendatur, videre licet apud Forest. lib. 9. observ. 52.

PRÆPAR.

1. ∇ stillat. Ex herba cum floribus estate collectis.
2. Est & Unguentum de Verbena, aliàs Unguentum Jovis dictum. Vide August.

CCCLIV. Vermicularis.

Sedum minimum, Tab. 3. Fuchs. Sedum minus 3. & Vermicularis, Trag. Lob. 3. Matth. Cast. Sempervivum minimû, Illecebra f. Sempervivum, 3. Dod. Lon. αἰζοον 3. Diosc. αἰζ. acre, Cord. hist. Portulaca 3. Brunfels. Vermicularis sive Illecebra. Ger. German. Wauerpfeffer / klein Hauswurz.

Crescit in muris, locisque arenosis. Floret maximè estate integra,

OFFICIN. NAT.

Folia cum floribus.

Vires. Calf. & sicc. valide, saporis acerr.

acerr. bilem per vomitum insigniter educit. Unde usus præcip. in febris. Extrinsicus in laxitate dentium (quorum signaturam refert) ac putredine gingivarum scorbutica (gargarism.) rubificat, Vesicatoria est, strumas discutit.

CCCLV. *Veronica.*

Chrenpreis, Grundheil.

Veronica { 1. erecta.
C. B. { Mas { 2. supina & vulgatiissima. *Hæc usualis.*
 { latifolia.
 { angustifolia.
 { minor.
 { Fœmina seu pratensis serpyllifolia.

Insignitur Teucrium, Trag. Veronica, Tab. Veronica mas, Fuchs. Lon. Veronica mas serpens, Dod. Veronica vera & major, Lob. (cui & major, septentrionalium.) Cam. Ger. Veronica vulgaris supina, Clus. hist.

Crescit in Dumetis, Floret Junio, floribusque est subcæruleis, rariùs candidis.

Eligenda quæ circa quercuum radices nascitur.

OFFICIN. NAT.

Folia, Flores.

Vires. Calfac. & sicc. saporis amari & astringentis, incidit, vulneraria insignis ac sudorifera est. Usus præcip. in erosione ac obstructione Lienis, hinc & imprimis in colica, in scabie, pruritu, peste, vulneribus, &c. Extrinsecus famosissima est in vulneribus abstergendis,

astringendis, in duritie Lienis, in colica (clysmat.)

1. Conserv. ex summit.

2. ∇ stillat, Ex herba cum incipit florere.

3. Syr, Ex succo & saccharo.

4. Sal. Ex cinere.

CCCLVI. *Victorialis.*

Mas longa. *Hæc usualis.*

Fœmina; est species gladioli, C. B. 3.

Appellatur. Allium montanum, latifolium maculatum C. B. 9. (inter allia.) Allium alpinum, Tab. (cui & Victorialis mas.) Allium anguinum, Matth. Cam. Porta, Serpentinum, Cast. Ophioscorodon, Lob. Victorialis longa, Clus. (cui & major.) Germ. Siegwurz.

Crescit in alpibus: Floret cum aliis speciebus allii.

OFFICIN. NAT.

Radix crinita.

Vires. Calf. & sicc. perinde ac allium agreste cui & in facultatibus aliis per omnia similis existit.

N. Plebi nostrati, Iudæisque amuletum est familiarissimum, quo à spectris aëreque infecto se tutos fore persuasi sunt.

CCCLVII. *Vinca.*

Κλημάτις δαφνοειδής, Singrün/Ingrün.

Clematis Da- { 1. Minor. *Hæc usualis.*
phnoides, { 2. Major.

C. B. { 3. Flore pleno.

Nominatur Vinca pervinca, Brunf. Lob. Tab, pervinca, Trag. clematis, Yyyy Matth.

Matth. Cord. in D. Clem. Daphnoides, Dod. Fuchf. Lob. Cam. Tab. Clus. h.

Solo gaudet fecundo: Floret Aprili, Majo, viret semper. Flores cerulei sunt, quandoque candidi rarius rubentes vel subpurpurascetes.

OFFICIN. NAT.

Folia.

Vires. Refrig. sicc. & astringit (Dodonæo calfacit 1. sic. amplius.) Vulneraria insignis est. Usus præcip. in fluxionibus alvi, dysenteria, hæmorrhoidibus, Expuitione sanguinis, vulneribus, seroso liquore manantibus. Extrinsecus in profluvio mensium, narium, in laxitate & dolore dentium: lac extinctum revocat.

N. Adhibetur quoque ad profligandos morbos incantatione introductos (in lotionibus, &c.)

PRÆPAR.

▽ stillat. Ex Radice foliis ac floribus principio veris collectis.

CCCLVIII. Vincetoxicum.

Ἀσκληπίας, Dioscor. Hirundinaria, Schwalbenwurz.

Asclepias C. B.	{	1. albo flore & Gerard.	{ minus u-
		Hæc usualis.	
		2. nigro flore	
		3. Cretica	
		4. Virginea	sualis.

Insignitur Hirundinaria, Brunfels. Trag. Lon. Vincetoxicum, Matth. Dod. Cast. Asclepias, Fuchf. Cord. hist. Lob. Tab. Cam.

Crescit in sylvis, locisque petro-

sis atque arenosis: Floret Julio ac Augusto.

OFFICIN. NAT.

Radix raro Semen.

Vires. Calfacit atque sicc. moderatè, atten. alexipharmaca ac sudorifera est insignis. Usus præcipui in peste, aliisque venenosis affectibus, in obstructionibus mensium in palpitatione cordis, ac lipothymia, in Hydrope. Semen commendatur ad calculum. Extrinsecus usus tam florum quam radicum ac seminis est in ulceribus sordidis ac malignis purificandis, adictus insector. venenator. in ulceribus mammarum, &c.

Dosis rad. ʒj.

PRÆPAR.

1. ▽. Ex integra planta.
2. Extract. cum S. V.

CCCLIX. Viola purpurea.

Ex variis violarum classibus, quæ apud Botanicos occurrunt, tres officinis potissimum considerandæ veniunt. Viola purpurea Martia, de qua hîc. Viola lutea, de qua in Cheiri ac Viola tricolor, de qua in Jacea.

E violis purpureis martiis inferuntur in officinas odoratæ, neglectis in odoris.

Insignitur Viola, Lon. Viola sativa, Brunf. Viola Martia odorata nigra seu purpurea, Trag. Viola purpurea, Fuchf. Matth. Cast. Viola nigra, Dod. Cord. in D. Ger. Clus. hist. Viola martia purpurea, Tab. Viola præcox, Lob. Viola

Viola martia purpurea flore simplici odoro, C.B. 1. aliis violaria, German. Biolenkraut / Beilkraut / braune Biolen / Merk Biolen.

Eligatur odora.

Solo gaudet umbroso ac aspero, juxta vias, sepes & muros, &c. Floret circiter finem Martii ac initium Aprilis.

OFFICIN. NAT.

Flores, Folia, Semen.

Vires. *Violaria* (præcipue flos) refriger. 1. hum. 2. (flores exiccati refrigerant imbecillius siccantque) emollit, laxat, cordialis est ac pectoralis, expectorationem promovet. Usus præcipui ac creberrimi in bile præcipue atra mitiganda, in fervore febrium compescendo, doloreque capitis inde nato, in tussi, asperitate gutturis, catarrhis acribus, pleuritide, &c.

N. 1. Flores alvum leniter subducunt. Extrinsecus adhibetur herba crebrò in lotionibus, cataplasmatibus, clysteribus, &c. Sim. Seminis usus rarus est, isque in obstructione Renum, ubi emulsioni potissimum inservit, de qua nota, quod plerumque vomitum ac secessum moveat.

N. Flores locum sibi vendicant inter flores illos cordiales famosos.

PRÆPAR.

1. *Syrupus violar. solutivus*. Ex multip. infusione florū recentium in ∇.

Vires. Ex viribus supra enumeratis, maximè lenit alvum.

Dosis ℥ij. ad ℥iij.

2. *Syrupus ex succo violar.* (syrupus violar. simpliciter ductus.)

3. *Syrupus violarum compositus Me. sua.* Ex decoct. flor. ℥j. sem. Cidon. Malvæ jujub. sebest. añ. N. xx. in ∇ cucurb. lb. vj.

4. *Syrupus violatus regius*, i.e. Julep, violar. ex ∇. flor. & sacchar.

5. *Conserv.* Ex floribus selectis à parte herbacea (alabastris.

6. *Acetum.* Ex infusione florum.

7. *Oleum.* Ex floribus infusis in oleo omphacino.

8. ∇ stillat. Ex floribus.

9. E tota herba.

10. *Tinctura.* R. flores macera in propria ∇ leviter exprime & cola.

N. Addi hic potest spir. B-i ut in Tinctura Rosar. aut Glüstradt: veram vereor, ne color inde mutetur, quod tamen viribus nihil derogat.

N. 2. Eleganter quoque violarum Tinctura conficitur, si flores phlegmate B-i. (N. pluries, 8. vel 9. super ☉ cohobato) irrorantur, digeruntur ac exprimuntur.

11. *Extractum.* Ex succo lentissimo igne inspissato.

R. Flor. violar. lb. inde cucurbitæ etiam sine conquassatione, affusaq; Δx lbj. pone in MB tepidum, ut coloretur: exprime ac procede ut moris: nimirum expressum succum novis floribus affunde, macera, exprime, inspissa.

Dosis ℥j. Sala.

N. 1. Gemmas integras non rejectis alabastris (foliis exterioribus) adhibere licet. 2. Etsi color ultra semestrem spacium

non durat, nihil tamen inde viribus de-
cedit. 3. Si ex floribus exiccatis idem con-
ficere volueris, ad eundem illum modum
id præstare poteris, præterquam quod ma-
ior aquæ copia requiratur.

12. Trochisci. Vide Disp.

CCCLX. *Vitis.*

Ἀμπέλ & ὄινος & ὄρος, *Vitis Vini-
fera.* Arab. Harin. Weinstock / Wein-
reb.

Loca amat aprica: Flœret Junio.

OFFICIN. NAT.

Folia, quibus adjungi poterit *Suc-
cus* (lacryma) ex amputatis palmiti-
bus extillans, sic & *Vinum*, *Omphaci-
um*, *Tartarus*, *Vvæ*, *Acini* uvarum, *Vvæ
passæ*, *Vinacea*, quippe hæc omnia abs-
que operatione officinali suppetunt.

Vires. *Folia* (pampini) capreolique
refrigerant, astringunt valide. *Vsus præ-
cip.* in dysenteria, vomitu, pica, expuitio-
ne sanguinis aliisque hæmorrhagiis sisten-
dis, (succus expressus assumitur.) *Extrin-
secus* refrigerant ac leniunt capitis dolo-
res ac æstum, conciliant somnum in lotio-
nibus pedum ut & ipsi capiti adhibita.)

Succus ex amputatis palmitibus ex-
tillans. (*Aqua Vitis*, *Lachryma Vitis*.)
Intrinsècus vim habere creditur atte-
rendi & expellendi calculum: oculorum
caligini medetur ac rubedini, (oculis in-
stillata) impetigines sanat, si locus affectus
nitro antea fricatus, ea lavetur.

N. De *Vino Omphacio*, aceto ac Tar-
taro vide suis locis infra.

Uvæ immaturæ, (*Agrestæ*.) Refri-
gerant & siccant, astringunt, Proin pote-

rit esse usus earum in febribus ardenti-
bus, excitant scil. appetitum, fluxum ven-
tris sedant, ac sanguinem indigestum pro-
creant. Vide etiam *omphacium*.

Uvæ maturæ calfac. & *hum.* 1. re-
center deglutitæ generant inflationes &
cruditates ventriculi, diarrhæam, & sim.
magis tamen id faciunt albescentes, mi-
nus rufescentes. *Exiccataæ uvæ* ventricu-
lo commodiores sunt, appetitumque exci-
tant, alvum laxant.

Vvæ passæ, sunt *uvæ maturæ* vi ca-
loris exiccataæ, sive calore solis exic-
catio illa peracta sit, unde passulæ
dulciores resultant: sive calore cli-
bani unde dulcoacidæ. Prostant uva-
rum passularum potissimum genera-
tria. Passulæ scil. maxime, seu Dama-
scenæ Zibebæ dictæ. 2. Passulæ majores
Germanicæ Rosinlein / è quibus
sunt, quas uvas Massilioticas vocant
Germ. blaue Rosinen. 3. Passulæ mi-
nores seu corinthiacæ.

Vires. Omnes calidæ sunt seu tempe-
ratae, leniunt, alvum laxant, acrimoni-
am hebetant, ventriculo, pulmonibus ac
Epatis gratae sunt, tussim mitigant. Zibebæ
dictæ exemptis acinis, (gigartis) in ∇
fontan. vel stillat. convenienti infusæ, po-
tum agrotis exhibent sat gratum sitique
convenientem. *Acini* vim habent astri-
ctoriam conveniuntque in vomitu, alvi-
que fluxu, sive intrinsècus sive extrinsè-
cus adhibeantur (torrentur scil. ac te-
runtur.)

Vinacea, i.e. siliqua cum acinis in ex-
pressionem musti residua, magnarū virium
perbi-

perhibentur in arthriticis doloribus sedandis Si membrum affectum Vinaceis per se calescentibus imponatur.

PRÆPAR.

1. Cinis sarmentor.

Vires. Adhibetur ad cauteria, & furfures capitis extergendos.

2. Loch passulatum. Vid. 1. 2.

3. Mel passulatum. Vid. 1. 2.

4. Condit. passula laxativa. V. Aug.

CCCLXI. Virga aurea.

- Virga aurea C. B. est
[	1. V. A. major seu Doria.
	2. V. A. latifolia ferrata.
	<i>Hujus loci.</i>
	3. V. A. angustifolia serrata. <i>Hæc & sarracenica dicitur.</i>
	4. V. A. angustifol. minus ferrata. <i>Hæc Serrata surrogari apta est.</i>

Secunda dicitur Virga aurea, *Cam. Epit. Ger. V. A. ferratis foliis, Tab. V. A. altera serrato folio, Lob. V. A. margine crenato, Dod. V. A. minor lacinatis foliis, Cam. German. gulden Wundkraut / ein ander Heydnisch Wundkraut.*

Quarta dicitur V. A. *Matth. Dod. Lon. Cast. Villanovani, Lob. V. A. foliis non ferratis, Cam. Epit. V. A. major, angustifolia, Cam. Symphytum petreum 3. Tab.*

Crescit angustifolia ut plurimum in sylvis: latifolia in collibus agrorumque marginibus & vineis: Floret Julio & Augusto.

OFFICIN. NAT.

Folia & Flores.

Vires. Utraque calf. & sicc. 2. astringit, vulneraria est celeberrima, intrinsecus & extrinsecus adhibita, nec non & lithontriptica diureticaque non è postremis. Confert itidem diarrhææ & dysenteria, sanguinis expuitioni medetur, mucilaginem Renum & Vreterum efficaciter abstergit, putredinem gingivarum, dentiumque vacillationem curat.

PRÆPAR.

▽. stillat. Ex herba cum flor. Julio & Aug. collecta.

CCCLXII. Virga aurea, aliàs consolidida Sarracenica.

Solidago Sarracenica, *Trag. Fuchs. Dod. Lon. Lob. Consolida aurea, Tab. Herba Doria, Ger. icon. Virga aurea angustifolia ferrata, C. B. 3. Heydnisch Wundkraut.*

Crescit in locis montanis, sed magis udis & depressis.

OFFICIN. NAT.

Folia.

Vires. Astringit, amara est siccaturque evidentissime, vulneraria est insignis usu interno & externo adhiberi apta, medetur & fistulis, ulcera maligna mundificat ac sanat.

Viscum, vide in Quercu.

CCCLXIII. Ulmaria.

Barba Caprina 1. *Lon. Barbi Capra, Lob. Barbula Caprina 1. Trag. Medusium, Cord. hist. Regina prati, Dod. Ger. Ulmaria, Clus. Tab. Barba ca-*

præ floribus compactis, C. B. 2. Germ.
Geisblatt.

Crescit locis udis juxta flumina,
& sim. floret Junio, Julio.

OFFICIN. NAT.

Folia cum floribus & nonnun-
quam radix.

Vires. Refrig. siccatur astringit, sudori-
fera & alexipharmaca est, proin conve-
nit in fluxibus omnis generis, in diarrhæa,
dysenteria, fluxu menstruo nec non in ex-
pultione sanguinis, resistit pesti. Extrinse-
cus sunt qui radicem recentem contusam
vulneribus imponunt tum ad sistendum
sanguinem, tum ad consolidanda vulnera.

PRÆPAR.

1. ∇ stillat. Ex foliis cum floribus.
2. Extract. Quod admodum Quer-
cetano probatur in peste. Ph. Rest.
cap. 26.

CCCLXIV. Urtica.

		[Maxima]	} Ha u- suales.
	[Urens]	[Minor]	
		[Romana]	
Ἀναλύφη	} Fatuus est Cannabis syl- vestris.		
Urtica,			
C. B.			
		[Mortua, vide infra.]	

Maxima dicitur Urtica major,
Brunf. Fuchf. Lon. Tab. Urtica vulgaris
Urens, 1. Trag. Urtic. 2. Matth. Cast.
Urtica, Cord. in D. Urt. urens, Ger. Urt.
urens altera, Dod. Urt. sylvest. aspe-
rior, Lob. Urt. communis seu major
& foemina, Lob. Urtica urens ma-
xima, C. B. 1. German. grosse heisse
Brennessel.

Minor insignitur Urtica minor,
Brunf. Fuchf. Cord. hist. Lon. Tab. Ger. Ur-
tic. 3. Trag. Matth. Cast. Urtica urens
minima, Dod. Urtica minor acrior,
Lob. Urtica minor acrior, Lob. Urt.
urens minor, C. B. 3. heiter Dessel.

Romana dicitur: Urtica legitima,
Clus. hist. Urt. Rom. Trag. Fuchf. Matth.
Romana vel mascula, Lob. Cam. Tab.
Ger. Urt. 1. Matth. Cast. Urtica urens,
1. Dod. German. Römische Welsche
Dessel.

1. & 2. Crescunt passim locis a-
renosis juxta sepes fecus muros, &c.
prior potissimum sylvas amat. 3.
colitur in hortis. Omnes vigent æ-
state.

OFFICIN. NAT.

Urticæ maximæ Radix, Semen, (Ju-
lio & Augusto colligendum,) Folia,
Minor. Herba, Romanæ, Semen.

Vires. Urtica omnis calf. moderatè
& sicc. 2. partium tenuium est, aperit, in-
cidit, absterg. emollit. diuretica est, & li-
thonriptica, peculiariterque cicuta ad-
versatur ut & Hyoscyamo. Radix (ur-
ticæ maximæ) commendatur maxime pe-
rè ad Icterus. Herba usus in gangrena
(decocta & propinata.) Eadem in olerè
sumpta solvit alvum, abstergit Renes, cal-
culos expellit, expectorationem morbillor-
umque eruptionem promovet. Semen
(Romana.) Usus crebri est in Pulmonum
affectibus, asthmate, tussi contumaci, pleu-
ritide, peripneumonia. Extrinsecus repri-
mit urtica uvam inflammata (in gar-
garis.) sedat hamorrhagiam narium (ur-
tica

urtica minor scil. contusa vel & succus ejus expressus naribus inditus) gangrenam mundificat.

N. 1. Noverunt & Chirurghi urentis *urtica* fricatu sanguinem allicere adeoque atrophiam subvenire.

N. 2. Prurigini ab *urtica* introducta medetur oleum olivarum.

CCCLXV. *Urtica mortua seu Galiopsis.*

Varia genera & *urticae mortuae* passim observantur, colore, odore figura, & sim. differentia. Datur foetida & non foetida: maculata & non maculata: flore purpureo, albo, luteo. Primas autem praeter ceteris dant foetide ac praecipue maculatae, quam genuinam suspicantur *Galiopsis* Dioscoridis, ex lacteo scil. ductu, qui folia media in longum intersecat. Huic surrogari tamen non nequit & foetida non maculata.

Maculata insignitur *Lamium alba* linea notatum, C.B. 5. *Urtica lactea*, Matth. *Galiopsis* Dioscoridis, Cam. *Milzadella vulgo seu Lienaria* (quod lieni conveniat.)

Non maculata est, quae inscribitur *Lamium purpureum foetidum folio subrotundo seu Galeopsis* Dioscoridis, C.B. 1. *Urtica labeo mas*, Brunf. *Lamium*, Trag. (vel *urtica* 8. 9. 10.) Fuchs. *Galeopsis*, Cord. hist. Lon. 2. Tab. purpurea, Cast. *Urtica iners altera*, Dod. non mordax, Lob.

Crescunt juxta sepes, parietes,

vias, in rudibus, &c. magna ex parte tota aestate florent.

OFFICIN. NAT.

Herba cum floribus.

Vires. Calfac. & siccant. praecipue commendatur *Galeopsis* fl. purpureo ad dysenteriam (decoctum propinatum,) flores albi ad fluxum album specificè celebrantur. Extrinsecus medetur *urtica* panis, &c.

PRÆPAR.

Conserva. Ex floribus albis.

Z.

CCCLXVI. *Zedoaria.*

	[1. rotunda]	} Ha promiscue usuales.
Zedoaria	[2. rotunda]	
Zittwer /	[3. tuberosa]	} inusitatae.
C. B.	[nigricans]	
	[4. Geiduar]	

1. Insignitur *Zedoaria*, Lon. Matth. Lob. Zed. radice longa. Clus. in Coroll. *Zedoaria* & veterum *Arnabi*, 2. species radice longa, Cord. hist. C. B. *Zadura*, *Zaduar*, *Zudar*, &c. Fuchs. in comp. medic.

2. Dicitur *Zerumbet Serapionis*, Lob. *Zurumbethum*, Cord. hist. *Zerumbeth* & *Zedoaria* rotunda, Fuchs. comp.

N. 1. Datas has *Zedoarias* non differre inter se, nisi sola forma, adeoque ejusdem radice partes esse, videre licet apud *Lobeliu* in advers. & observ.

N. 2. *Tabernemontanus* & *Matthioli* *Zedoariam* *Avicenna* nihil aliud esse quam *Antoram modernorum*, probare nituntur.

nituntur. Dodonæus Zedoariam officinarum pro Zerumbeth Avicennæ & Serapionis, habet.

Advehitur è Sinarum regione & ab extremis Indiæ finibus.

OFFICIN. NAT.

Radix sola.

Eligitur odorata, albida, amara, ponderosa, non gariofa.

Vires. Calfac. & sic. 2. incid. flatus discutit, amarissimi est saporis ac alexipharmaca. Usus præcip. in doloribus colicis atque ventriculi: animalium venenatorum morsibus opitulatur, henteriam sistit, vomitiones reprimat, menses ciet, suffocationi uteri efficaciter succurrit, alvi tineas quascunque enecat, antidotis permiscetur.

PRÆPAR.

1. Condit. Zedoaria. Conditur ut Zinziber.

2. Confect. Zedoaria. Fit l. comm.

3. Extract. Fit cum Ψ .

N. Substitui poterit decoctum inspissatum.

4. Oleum stillat. Cum ∇ ascendit.

5. ∇ stillat.

6. Balsamus. Ex oleo & corpore olei nucistæ.

CCCLXVII. Zinziber, Zingiber.

Ζιγγίβερ, Ζιγγίβερης, Τιγγίβερης. Zingiber, Lob. Monard. Zingiber & ejus siliqua, Matth. Zinziber, Lon. Gingiber, Garz. ab H. Arab. Zingi-

bel seu Lengibel, German. Zimber / Zingber.

N. Reperiuntur apud Aromatarios radices alba & rubentes: hæ rubrica, illa sæpè creta infecta, quo à teredinibus quibus candidiores & molliores magis obnoxia, præserventur.

Advehitur copiosum ex Calecut Indiæ Emporio, atque ex Trogloditica Arabica.

Vires. Calfac. potenter, sed non primo statim occursum, adeoque partium est crassiorum, earumque non terrestrium sed aquearum, & consequenter humectantium aperit incidit attenuat. Confert ventriculo, thoraci, aliisque visceribus, appetitum prostratum excitat, putredini ac malignitati humorum resistit.

PRÆPAR.

1. Zingiber in India seu China conditum. Convehitur ad nos ex India, conditum scil. recenter saccharo, vel quodam mellis genere, quod quibusdam è siliquis exprimunt.

2. Conditum nostrate. Fit lege commun. Vide l. 2.

3. Confectio Zingiberis. Macera radices aliquandiu in ∇ vel lixivio, postea scinde in tenues & oblongas particulas, exiccaque: hinc confice l. c.

4. Zingiber laxativum. V. August.

5. Spec. Diazingiber. Vide Disp.

6. $\odot$ stillat. Fit lege commun. Vid. l. 2.

*De Alterantibus secundariis, quæ sunt Succī, Olea, Lachryma,
Resina, Gummi Resina, Gummata.*

CCCLXVIII. Acetum.

Acetum est liquor aciditate terrestriori ac fixiori (Θ-licam vocant) imprægnata.

Delectus: Acetorum maxima diversitas est variantque naturâ, viribus ac præstantiâ, pro varietate rerum ex quibus confecta ea sunt. Sunt enim aceta ex Vino, Cerevisia, ex succis fructuum (pomaceis, pyraceis) ex melle, &c.

Usitatiora autem sunt vinacea, quæ recipienda quoties aceti simpliciter fit mentio.

Hæc itidem variantia occurrunt. (Etenim ut vinum differt præstantia, ita & aceta exinde confecta.) Eligantur igitur quæ ex meliori ac generosiore vino, utpote omnium vegetabilium principe & maximè omnium vitriolato, confecta sunt.

N. *Ad menstrua metallis solvendis destinanda, eligenda sunt imprimis aceta hydromelitem vinosorum, utpote quæ cum manna cœlesti (melle) naturam animalem præter vegetabilem ex floribus induerunt, atque ita alia menstrua solvendi potentia superant. Et hæc sunt aceta illa Philosophis usitata, unde & philosophica dici solent, de quibus amplius in menstruorum descriptione, l. 2. c. 57. Vide etiam Quercet. in Tetrad.*

N. *De reliquis acetis cerevisiarum succ. pomaceorum aut pyraceorum immaturorum viliorumve vinorum, notetur quòd rerum metallicarum solutionibus minus sufficiant.*

Vires. Substantia Acetum est mixta, frigida ac calida (superat tamen frigiditas caliditatem) in reliquis siccatur: partium est tenuium atten. penetr. astring. putredini resistit, sudorem ciet.

N. *Acetum accedit proximè ad naturam Θ-i primasque tenet præ cæteris correctivis, quorum opera gummi calfacientia succive venenati corriguntur. Per se quoque singulare est remedium adversus ictus serpentum, etiam venenatissimorum, quales sunt aspidæ. Quercet. in Pharm. rest. c. 24.*

PRÆPAR.

I. ACETA DESTILLATA.

I. Acetum destillatum commune.

R. † fortissimum, destilletur ex cucurbita vitrea in B.M. vel cineribus leniss. calore: primo ascendit phlegma insipidum (fermè quarta pars liquoris) quod phlegma ubi extillaverit, (acido odore & sapore id deprehenderis) muta recipiens, colligeque ☒ (spir. †) seorsim, continuando destillationem, donec spiritus omnes ascenderint.

N. I. *Si ad extracta usque medicos*

Zzzz

✕ destinetur, cauto opus est ne nimium urgendo ἐμπύρεσμα concilietur: sin vero ad metallicos labores, urgendum erit donec rubri spiritus attollantur nihilque amplius spirituum exeat: id felicius fiet in arena.

N. 2. Alii rectificant aliquoties cohobando, tandemque partem aliquam phlegmatis lento MB calore abstrahunt. Sen. instit.

Vires. Phlegmatis usus esse potest in Extractionibus quibusdam, E. g. viridis aeris pro conficiendo ☉ & ☿ & aliarum Tincturarum.

2. Acetum ex fecibus.

℞. feces ✕, (die Mutter vom Wessig) destilla per vesicam cum refrigeratorio ac prodibit ✕ igneum.

Vires. Solvit metalla, &c. Kesler. 4.c.65.

3. Acetum Radicatum, seu alkalisatum.

℞. Fecum, ex ✕i destillatione relictarum ℔ iij. vel iiij. calcina ad siccitatem, dein affunde ✕ idque iterum abstrahere in arena, toties cohobando, donec omnis ☉ cum ✕ ascenderit, Sennert. Instit.

Aliter. ℞. ☉ ✕i volatilis (vide infra) p. j. ✕ p. iiij. confunde & destilla per arenam in Retorta, dando in fine ignem satis fortem. Destillatum destilla iterum supra ☉ fixum cohobis toties repetitis, donec omne cum ✕ ascenderit. Beguin. l. 2. c. 5.

℞. ✕i mens. i. affunde supra ☿ calcin. ℔. ☉ ℥ iiij. destilla, cohoba-

que aliquoties, tandemque supra recentem ☿ calcin. & ☉ funde destillationemque reitera. Vide Kesler. 4. cap. 78.

4. Acetum mellitum.

℞. Mell. ℔ iiij. ✕ ad emin. 4. digitor. destilla ex arena. Exit aqua acerbissima, quam rectifica.

Vires. Solvit Corallia, Margaritas & reliquos lapides pretiosos.

5. Acetum Terebinthinatum.

Fit ex aceto & Terebinthina per ☉ simul destillatis, hinc oleo & spiritu ab ☐ separatis. Hartmann.

II. CRYSTALLI EX ACETO.

℞. ✕ ad mellis consistentiam inspissatum, repone ad crystallandum s. artem. Crystallos purifica solvendo (E. g. in phlegmate ✕ abstracto,) & crystallifando. Libavius.

CCCLXIX. Gummi Ammoniacum,

Ἀμμωνιακόν, ἀμμωνιακόν, vel ἀμμωνιακόν Dioscoridi Hammoniacum, Ammoniacum, Thymiana Gutta ammoniaca, Cord. hist. Ferula lacryma, Galeno. Ammoniaki lacryma, Matth. vulgò Armoniacum. Arab. Altathut, Raxach, Aassach, &c. Ger. Gummi Armoniac.

Gummi est stillans ex ferula quadam, quam ad differentiam aliarum Ammoniaciferam vocant, alii Metopion. Dicitur autem Hammoniacum ab Hammonis oraculo juxta cuius delubrum colligitur.

Eligen-

Eligendum est sincerum, instar Thuris in grumos condensatum, odore Castoreum utcunque emulans, sapore amarum, digitis tractatum mollescens, bene coloratum (exteriorius flavum interiorius candidum.) Et hoc *Θεγαύσμα*, (thrauston Plinio, i.e. fragmentum) appellatur: sicut id quod terræ calculorumve particeps est, *Φύεγμα*, (Phyma Plinio, i.e. mixtura) dicitur.

Vires. *Calfac.* 2. *sicc.* 1. *emollit*, *attenuat*, *resolvit*, *digerit* *maturat*, *attrahit valide*, ut quoque spinas carni infixas eliciat, *alvum movet*, *splenicum est*. *Usus precipuus est in doloribus arthritidis*, in *resolvenda mucilagine* *¶ ea viscosa*, *crassa ac contumaci Pulmonum*, *Mesenterii* & hinc in *obstructionibus contumacibus Lienis*, *Epatis*, *Uteri*, in *calculis*. *Extrinsicus in scirrhis*, *panis*, *tophisq;* *juncturarum*, in *scrophulis aliisque tumoribus durioribus resolvendis*, &c.

Dosis à ℥j. ad ʒj.

PRÆPAR.

1. *G. Ammon. depuratum. R.* Gummi, q.v. solve, cola ac exprime, hinc inspissa.

N. Solvitur in quocunque liquore aqueo *† Vino*, *succo*, &c. *Usitatus tamen per † depuratur.*

2. *Ol. stillat.* Fit per *XX vesicam* vel *Retortam*. *Vide supra.*

Vires. *Omniibus confert affectibus quibus Gummi Ammoniacum.*

3. *Pilula de Ammoniaco.* *Vide l. 2.*

4. *Extractum Resinosum seu Resina.* *Ut l. 2. docuimus.*

N. *Convenit viribus cum ipso G. Ammoniaco.*

5. *Extractum viscosum.* *Fit ut l. 2. docuimus.*

Vires. *Lenit asperitatem aspera arteria*, *incrassat acres ac tenues catarrhos*, unde & *utiliter linctibus commiscetur.*

CCCLXX. Gummi seu Resina Animæ.

G. Animæ	1. fulvescens & pellucidum.
	2. nigricans & taurino glutini vel colophonix simile.
	3. pallidum & retortidum.

1. Anime est Resina pellucida ex albo citrinescens, in nova Hispaniola seu America ex arboribus quibusdam proceris incisiss extillans, Thuri similima, quo tamen majora grana refert. Et hæc nobis usualis est.

N. *Veteribus incognita statuitur. Amatus tamen pro canamo veterum habet*, cui consentit Garzias.

Eligenda est albida seu flavescens, granulata oleosa, si frangatur Citrina, fragrantissima ac gratissimi saporis, carboni imposita facile liquefcens.

2. Myrrhæ quodammodo assimilatur.

Hanc esse Minzæ Galeni vel

Ammineam Dioscoridis & Serapionis idem vult Amatus, adeoque Animum Lusitanis dici. *Vide Myrrha.*

3. Est ea species, quam ex India Orientali afferunt, granis minoribus granulata. Hæc ut colore ac peluciditate priori cedit: ita & viribus minor est.

Vires. *Calfac. 2. hum. 1. atten. resolv. astring. discutit, cephalica est. Usus præcipuus est externus in capitis ac nervorum affectibus frigidis, dolorificis, catarrhosis, flatulentis, in affectibus articulorum, paralyti, contractura, luxationibus, contusionibus, &c.*

N. Solvitur ut aliæ Resinæ in oleo, tum quoque in Ψ rectificatissimo.

PRÆPAR.

Ol. still. Fit ut ex aliis Resinis, per Retortam ex arena. *Vide l. 2.*

N. Colligi possunt sigillatim oleum tenuius ac crassius. Sala in Hydrolog.

CCCLXXI. Gummi Arabicum.

Gummi simpliciter, Gummi Thebaicum, Gum. Babylon. Gum. Sacen. Gum. Acanthin. ex arbuscula quadam manat, quam Dioscorides Acaciam vocat. Estque Gummi naturæ prorsus aqueæ.

Eligendum vitri modo pellucidum, syncerum, in vermiculorum speciem contractum, candidum vel ad flavedinem inclinans. Reprobandum sordidum, resinosum adulteratum. Adulteratur enim admixtione

gummi cerasor. prunor. & sim. vel ex resinarum quarundam, id quod cognoscitur solutione in ∇ , qua syncerum liquidissime ac limpidissime solvitur, adulteratum non item.

Vires. *Calf. & hum. 1. inspissat, poros cutis obstruit, acrimoniam medicamentorum obtundit, asperitati asperæ arteriæ ac tussi confert, ocularibus medicamentis & arteriacis commodissime adhibetur.*

PRÆPAR.

1. Pulvis.

N. Ut bene pulveretur, calfiant mortarium ac pila.

2. Depuratum. Solvitur in ∇ colatur ac inspissatur.

CCCLXXII. Asa fætida.

Ὅπς μνδινὲς, Συριανὲς, (olim κυπεριανὲς,) Laser medicum, foetidum, Arab. Altit, vulgo Asa foetida. Germ. Teuffelsdreck. Succus est sive Lachryma Laseris sive Sylphii in Media, Lybia ac Syria crescentis, (non Laserpitii Dioscoridis, cujus succus modernis incognitus est.) Et ex illius radice ac caulibus incisis colligitur.

Eligenda est syncera allii odorem ferè æmulans, viscida: reprobanda adulterata. Adulteratur enim permixtione farinæ, fursuris, sagapeni.

Vires. *Calf. 3. incidit, &c. Usus internus præcipuus, in suffocatione uteri, peripneumonia ac vulneribus, aliàs raro adhibetur. Extrinsecus in tumido Liene, Uteri*

Vteri suffocatione, paneritio (cum allio ovi alb. suscepto.)

Dosis à ℥ss. ad ʒj.

N. 1. Solvitur super prunis coquendo in ▽ aceto aut vino.

N. 2. Si quis Epilepsia obnoxius senserit suffitum ex Asa foetida ac cornu caprino, paroxysmo actutum corripitur.

PRÆPAR.

1. Pilula de Asa foetida. ℞. Asæ foetid. q. v. humecta vel solve cum ✕ ac redige in massam.

2. Pilula foetida. Vide Disp.

B.

CCCLXXIII. Balsamum verum.

Balsamum Syriacum, Ægyptiacum, Balsamelæum, Opobalsamum, Bals. de Mecha; est liquor Balsameus, flavus instar Terebinthinæ, odoris fragrantissimi saporis subamaris & acris, sudans ex balsami tum fruticibus, quoad corticem vulneratis, tum ex ramusculis amputatis.

N. 1. Si guttula aquæ tepida immittatur, per totam superficiem sese extendit, ac rursum aqua refrigerata sese contrahit, lacti instillatum id ipsum coagulat, in vestem laneam effusum non linquit maculam, secus ac alia.

N. 2. Tanta estimationis est, ut Princeps Arabiæ felicis, cui etiam Mecha paret, singulis annis inter alia munera tres quatuorve ejus libras Turcarum Imperatori honorarii loco transmittat. Cayritidem Præfecto unam. Quin & Duci-

bus peregrinis idem ceu maximum honorarium præsentat.

Vires. Inter olea quævis & balsama omnium est laudatissimum præstantissimum ac toto orbe maxime celebratum, utpote quod vires habeat abigendis morbis tam internis quam externis, nulli medicamento secundas. Confert febricitantibus asthmaticis, jecoris obstructions solvit, menses movet, stomachi dolores sedat, phthisicos juvat, appetitum excitat. Vide prolixius Balsamum de Tolu. & Clusium in Monard. ut & Petrum Bellenium in observationibus suis. Alpinum de plantis Ægypti ut & in Dialogo de Balsamo peculiariter conscripto.

CCCLXXIV. Balsamum de Tolu seu Tolutanum.

Balsamum de Tolu est liquor Balsameus, coloris rubei ad aureum tendentis mediæ inter liquidum & densum consistentiæ, valdè glutinosus, & ubicunque reponatur firmiter inhærens, saporis dulcis & grati, non nauseabundi (secus ac reliqua balsama) odoris excellentissimi Limoniorumque fragrantiam vel Jasmini quodammodo referentis, præsertim si pauxillum in vola manus fuerit fricatum.

Advehitur ex Continentis quadam Provincia, inter Carthaginem & nomen Dei sita, Tolu ab Indis appellata: ubi colligitur ex arboribus Pino pumilæ similibus, iisque tum domesticis tum sylvestribus, quæ vul-

nerato cortice præstantissimum. hunc liquorem fundunt.

Vires. Antecellere videtur facultatibus ei, quod è nova Hispania adducitur (Peruviani nomine) efficaxque est ad omnia, ad quæ Balsamum illud Egyptianum, Calfac. & sicc. atten. resolvit vulnerarium est, pectus expurgat, &c. **Usus præcip.** in asthmate phthisi, in ventriculi cruditate & dolore. Extrinsecus doloribus à causa frigida, quibuscunque & imprimis capitis arthriticis & nephritico: in defluxionibus ad oculos cohibendis, in paralyti, in ventriculi imbecillitate, dolore, inflatione (inunctum cum oleo nardino) in Hydrope (illitum cum Unguent aperitivo,) in Lienis imbecillitate, in tumoribus quibuscunque ac œdematibus, in contractura: parotides insuper seu scrophulas cacas curat. Imprimis autem celebratur in vulneribus consolidan-

dis, defendendis, præsertim si ossa quoque sint fracta, (quippe fragmenta expellit) in vulneribus articularum, sectionibus nervorum, puncturis, contusionibus, &c.

Dosis gr. iij. iiij. &c. Nicol. Mon.

N. Balsamum hoc illud esse arbitror, quod nostratibus Balsamum de Honduras dicitur.

CCCLXXV. Balsamum Indicum.

Balsamum Indicum novum, Matthiol. Balsami genus novum, Fragos. Balf. Peruvianum, Indianisch Balsam. Est liquor fragrans arboris cujusdam Indicæ Balsamî dictæ (Indis xylo) coloris ex tum albo tum nigro rubentis odoris suavissimi, saporis acriusculi & aliquantulum amari. Affertur ex America seu nova Hispania Indiæ Occidentalis. Monard.

Limpidum subalbidum: Ex cortice arboris sauciato stillans: opobalsamum vocant, nostratibus officinis dicitur Balsam. Indicum verum.

Est Der weisse Indianische Balsam.

Crassius. Ex segmentis trunci ramisque cum ∇ coctis supernatans: dicunt Xylobalsamum: nostratibus appellatur Balsamum Indicum, seu Balsamum Indicum vulgare, nigrum.

Prius præstat limpidius, posterius eligatur purpureum, suaveolens (ut vel optimo Styraci calamitæ nihil cedat) cujus guttula, carboni instillata suavem suffitum præbeat. Reji-ciatur nigrum, crassum, odoris gravis.

Vires. Calf. & sicc. 2. discut. emol. substring. **Usus præcip.** in asthmate, phthisi, nephritico dolore, menses ob-

structis, ventriculi debilitate ac dolore. Epate obstructo, utero squalido atque inde ad concipiendum inepto, suffocatione ex utero, &c. Extrinsecus lenit dolores ex humoribus frigidis ortos, discutit humores aqueos, roborat caput ac nervosas partes contractionesque sanat, ventriculi flatus discutit, cruditates tollit, lienem durum emollit, nephriticum dolo-

rem mitigat, urinam remorata[m] promo-
vet, arthriticis doloribus summè confert :
in Chirurgia, proficuum est vulneribus
recentibus (tùm consolidando tùm noxia
discutiendo :) inveteratisque nec non &
nervorum : prodest contusionibus : febrici-
tantibus confert, spinam ante paroxys-
mum inungendo atque cum Vino guttu-
las aliquot exhibendo, idque iteratis vi-
cibus.

Dosis gr. 4. 5. 6.

N. Tanta censetur efficacia, ut sint
qui Opobalsamo seu Balsamo Syriaco
substituere non verentur. Nicol. Mo-
nard.

PRÆPAR.

Spiritus ac ol. still. Fit per arenam
ex Retorta l. Δ. Sic extillat post ro-
ridam ▽ oleum clarum instar sac-
chari candi coagulabile (Spiritus.)
2. post flavescere incipit igne fortio-
ri, (oleum :) 3. in retorta manet ma-
teria instar colophonix.

CCCLXXVI. Bdellium.

Βδέλλιον, Bolehon, Malathram,
Maldacon seu Madelcon, Lachryma
est arboris cujusdam spinosæ nascen-
tis in Arabia, India, Media. Videatur
Matth. Cord. hist. Casalp. Frag.

Probaturn gustu amarum, translu-
cidum cum frangitur, pingue cum
fricatur, odoratum, subamarum, fa-
cile mollescens, syncerum (Parthi-
cum nominant.) Reprobatur, sordi-
dum, nigrum in offas convolutum,
quod Adrobalon nuncupatur.

N. Sunt qui Anime legitimum Bdel-
lium esse putent.

Vires. Calf. & sicc. (N. aliis calfac.
3. sicc. 2, aliis calf. 2, hum. 1.) digerit di-
scutit, sudorem movet. Usus præcip. in-
tern. in tussi ac pulmonum apostemate,
calculo atterendo, urina cienda, mensibus
immodice fluentibus, ut & in fluore uteri
no sistendo, foetu expellendo. Extrinsecus
discutit hernias, mollit durities ac ner-
vorum nodos, adeoque creberrimi usus
est in Emplastris sticticis.

N. Contusum solvitur affuso vino aut
aqua calida.

PRÆPAR.

Pilula de Bdellio, Ex Bdellio & Mi-
robalanis.

N. Sistunt fluxum hemorrhoidum as-
mensum.

CCCLXXVII. Benzoin.

Benivi, Garz, Benivinum, Belzoi-
num, Benzoinum, Matth. vulgo Asa
dulcis, Cord. hist. wolriechend Asand.
Refina est citrinescens vel flava ceu
variis ex frustulis diversorum colo-
rum in massam redacta, bene odora-
ta, facilis liquatu ac fractu. Stillat ex
arboribus certis, magnitudinis præ-
cere, quoad corticem sauciatis.

[Amygdaloides, quod maculas can-
didas refert instar amygdalar.
delibratar. colligitur in Sion &
Samatia.

N. Hanc Myrrham Trogloditicam
Dioscoridis, Amatus censet.

Nigrum odorem suavissimum spi-
rans.

rans. Exudat ex novellis arboribus. Dicitur Benivi de Bonias, q. de floribus.

Nigrius parum fragrans, quod vilis.

N. Commisceri solent, ut unà commodius vendantur.

Optimum censetur pellucidum, globulis candidis refertum, Thuris æmulum, suavissimè spirans, nec heterogeneis inquinatum.

Vires. Calf. & sicc. 2. incid. atten. pulmonicum est. Usus præcip. intrinsecus in affectibus pulmonum, catarrhosis, tussi, asthmate. Extrinsecus in cerebro per sternutationem expurgando, in odontalgia, (masticando) in tuberculis ac rubore faciei abstergendo: ob suavem insuper halitum creberrimè suffumigiis commiscetur.

N. 1. Si suffitus ex solo Benzoino paratur, tussis excitatur.

N. 2. Solvitur in oleaginosi ac spiritu vini rectificatissimo, ut & in ovi albumine aëri humido ad liqueendum exposito.

PRÆPAR.

1. *Magisterium.* R. Benzoin. solve in Ψ rectificatissimo. (NB. nisi Ψ fuerit omnis phlegmatis expers, nihil effeceris) solutioni affunde ∇ & precipitabitur lactescens Benzoin: lava ∇ rosar. ac exicca.

N. 1. Unius horæ spacio solutio hac absolvi potest, calore MB saltem adhibito.

N. 2. Poteris itidem Ψ abstrahere sine affusione ∇ a.

N. 3. *Magisterium* hoc non est nisi depuratum Benzoin.

N. 4. *Solutio quam Tincturam nonnulli vocant, manus abstergit candidasque reddit.*

2. *Flores.* R. Benzoin trit. q. v. inde ollæ vitreatæ desuper ponendo pyramidem ex charta duplici formatam, admoveque paulatim ignem lenem carbonum vel cinerum: sic sublimabuntur flores chartæque adhærescent, quos sæpius exime ne rursus decidant.

Dosis à gr. iij. ad ℥ss.

N. Sunt qui flores in Ψ rectificatiss. solvunt, solutionemque pro Tinctura venditant.

3. *Liquor.* Fit in albumine ovi cocti ut supra. Abstergit maculas, stigmataque è lue venerea contracta.

4. *Oleum.* R. Benzoin pulv. ℥ij. spir. Vini ℔iij. (vel iij.) digere σ (4. 5. 6) dein adde sabulum purum vel scoriarum σ ℥iij. destilla per Retortam ex arena vel cinere igne gradativo: hinc separa oleum à Spiritu. *Panth. hygiast. Deodat.*

N. Spir. Vini leniter abstracto, ascendit materia gummea, candida, solida, quam vocant Mannam Benzoin. Hac albificat cuprum.

Alii.

R. Benzoi pulv. ℔ij. affundunt $\times$ ros. in olla benè clausa committuntque igni ut fluant (odore id cognoscas.) Hinc affundunt novum $\times$ fluereque sinunt continuo agitando, tandem inspissari paulatim permittunt, immiscendo pro libitu flores Rosimar.

mar. Lavend. Ros. Spic. Ind. ut & sant. citr. in fine superfundunt ∇ rectific. ac destillant ex arena vel cinere. *Med. destill.*

Alius modus optimus.

$\mathcal{R}$. Benzoin pulv. q. v. misce cum fabulo ac imple Retortam ad medietatem: destilla gradatim ex arena & nancisceris liquorem ac oleum crassum instar butyri. $\mathcal{R}$. hujus (à liquore separati) p. j. ∇ pluv. p. xij. destilla in cinere per $\mathcal{X}$ & extillabit oleum clarum & flavum ad fundum subinde secedens. Postquam pars media ∇ extillarit, extinguatur Δ , effundaturque materia in cucurbita relicta in lebetem æneum, calfiatque optimè super Δ , affuso subinde ∇ & calidæ quadruplo: hinc filtretur per pannum, reponaturque filtratura ad crystallisandum. Crystallinos collectas exicca lento Δ calore.

N. 1. Oleum illud rectificari poterit semel ac iterum ex $\mathcal{X}$ cum ∇ $\mathcal{F}$ ato, & evadit odore saporeque gratius.

N. 2. $\mathcal{H}$ j. Bentz. præbet ol. ($\mathcal{Z}$ j β .) *crystall. seu florum* ($\mathcal{Z}$ j.)

Modum hunc cum aliis non paucis acceptum refero viro solertissimo Johan. Casp. Sparre, Pharmacopœo hujus Reip. Seniori, Affini meo colendo.

N. Sunt qui Benivinum solvunt in ol. nucl. cerasor. expr. solutionique admiscunt ambram, muscum & Zibettam & exprimunt ad perfumandas, ut ajunt, chirothecas.

C.

CCCLXXVIII. Camphora.

$\mathcal{K}\alpha\phi\sigma\epsilon\gamma$, Camphora five Caphura, *Matth. Cast. Arab.* Capur & Cafur Lachryma est resinosa procerae cujusdam ac peregrinae arboris, (non bituminis genus.) Germ. *Rampffer.*

Differentia duæ 1. Caphura de Burneo, (Insulae Oriental.) quæ raro adfertur & omnium nobilissima. 2. Ex Sina in Europam adfertur, in panes orbiculares coacta, *Garz. Acost. Fragos.* (cui hæc Chinae dicitur Chinchis, à China unde advehi solet.) Sic alia rudis est ignem non experta: alia elaborata, quæ solis aut ignis calore cocta atque purgata, album colorem contrahit, *Matth.*

Seligenda est alba pellucida instar Crystalli, syncera (non maculata) odora, digitis friabilis quæ accensa vix extinguiibilis.

Distinguitur à supposititia, quod hæc calido pani triticeo (uti ex clibano extrahitur) dissecto imposita torreatur, vera autem liquecat.

N. In tritura, mortarium ac pistillum oleo aliquo e. g. amygdal. &c. est inungendum.

Vires. Resistit putredini ac venenis, unde frequens ejus usus in peste malignis-que morbis, febribus, &c. Veneris quoque stimulum arcere conceptumque impedire creditum est, verum si experientia ac observatio Scaligeriana fidem meretur contra veritatem, (nisi usu continuato id experiri quis vellet) suffocationi uterinae

Aaaaa

sub-

subvenit (scil. ∇ meliss. in qua Camphora extincta fuerit propinata.) Usus externus crebrior est, isque potissimum in Epithematis s. Frontalibus refrigerantibus & paregoricis, quibus ut commisceatur, solvi solet in ∇ vel conteri cum nucleis s. semine aliquo oleaginoso, e.g. pineis, sem. citrull. & sim.

De qualitatibus primis diversitas haud levis. Majores ad gradum usque 3. frigidam statuunt. Recentiores è contra calidam: utrique non sine ratione. His inservit 1. inflammabilitas, utpote quæ aëreis non aqueis ac terrestribus propria. 2. Odor aromaticus ac sapor acris. 3. facilis evanescencia qua vel sponte aërem ceu chaos suum repetit. Illis; vis venerem ac libidinem compescendi, inflammationesque extinguendi. Verum triumphare videntur recentiores. Et enim quantum ad prius, posito quod venerem arceat, non tamen propterea necessario frigiditatem concludi posse argumento sunt Ruta, Vitex, & sim. Nec firmitior ratio posterior, utpote ab operatione quæ per accidens fit, desumpta. Quippe inflammatio aut mitigatio eo in casu non à qualitate frigida introducitur, sed à subtili penetrativa, exhalationibus calidis exitum referante, atque per sudorem insensilemque transpirationem discurrente.

PRÆPAR.

1. Oleum Camphoræ. $\mathcal{R}$. Camphor. $\mathfrak{z}$ iv. Terræ argillaceæ vel boli armen. $\mathfrak{M}$. ij. (alii $\mathcal{R}$. Camph. part j. Argill. p. iij.) Misce diligenter, & ex Massa

mixta forma globulos, quos in sole vel umbra exiccatos, destilla in arena ex Cucurbita vel Retorta vitrea (in excipulum, quod contineat, si libet, aliquid aque pluv. destillatæ.) Sic prodit primum quiddam album, mox aqua perspicua, tandem igne fortiori, oleum fragrantissimum. Ol. hoc cum ∇ bis rectificatum, aureum colorem acquirit.

N. 1. Eodem modo destillari potest cum terra commun.

N. 2. Album illud sublimatum liquefcet in Alembico & defluet in Excipulum.

N. 3. Non opus est formare globulos, sufficit enim materias solum miscuisse.

Vires. Vires ex superiorib. collige. Optimum insuper remedium est in gangrenis. Hoc oleum affusum super Talcum subtiliss. pulverisat. (melius calcinatum) bi-duana in MB maceratione albescit, virginibusque ad nitorem faciei egregie inservit. Senn. in instit. Hartm. in pract. Tentz. Sala.

2. Ol. Camph. Paulo aliter.

$\mathcal{R}$. Camph. p. 1. Boli p. 2. Pulverisata misce & destilla ex Retorta vitrea loricata, l. ∇ arenæ, & prodibit Camphora instar butyri. Hujus $\mathcal{R}$. part. 1. $\mathfrak{f}$ optime calcinati p. ij. ∇ ad eminent. digit. 3. Dest. per MB donec Camphora incipiat ascendere, quo dato signo, subtrahe Δ m, & effunde ∇ qui extillavit, in vitrum angusti orifici, affundeque ∇ fontanæ quantitatem, sic lactescet ∇ , oleum-

oleumque Camphoræ supernatabit, quod separa. Materiæ in Cucurbita relictæ affunde denuo Ψ & destilla, separaque ut antea, idque toties reiterando, donec nihil Camphoræ ulterius ascendere conspiciatur, sic habes oleum Camphoræ, quantitate quidem paucum ($\frac{1}{8}$) viribus verò efficacissimum.

N. Ψ rectificari poterit ad usus alios.

Ex communicatione Joh. Casp. Spar. Pharmac. hujus Reip. primarii.
Aliter.

Solve Camphoram in sp. Θ i Antepileptico Hartmanni, (vel & in Ψ), & Camphora elevabitur in forma $\circ\circ$ i ad superficiem. Hoc seorsim collige, atque cum terra sigillata & paucis $\times$ forma globulos. Destilla per $\oslash$ m & prodibit $\sim$ seu $\circ\circ$ valde fugax. *Hartm. in pract.*

Aliter.

$\mathcal{R}$. Camphor. el. $\mathfrak{z}$ ij. Θ , $\mathfrak{z}$ ij. Sal. $\mathfrak{z}$, $\mathfrak{z}$ ij. terantur subtiliss. cum lacte in formam pultis. Hanc macera in $\oslash$ 3. dein affunde vini Malvat. $\mathfrak{z}$ ij. destilla per $\times$ humilem recipienti firmiter annexum, idque l. Δ , prodibit aquosa & oleosa substantia, quam utramque rectificare poteris.

2. *Liquor.*

$\mathcal{R}$. Camphoræ q. v. inde urinali, ac impone desuper aliud urinale inversum, juncturis bene clausis, sublima ex cinere, toties urinalia illa invertendo, donec Camphora in $\circ\circ$ abeat, *Kesler. 4. c. 66.*

N. Sunt qui in ∇ camphoram dissolutam pro oleo vendunt, cuius equidem usum internum nemini suadeo. Extrinsecus autem adhiberi solet in dolore dentium. Hoc $\circ\circ$ tempore rursus in camphoram coalescet. Med. destill.

Nonnulli in peste hoc deprecant.

$\mathcal{R}$. Camph. el. $\mathfrak{z}$ iß. Sal. absint. $\mathfrak{z}$ iß. Ol. amygdal. $\mathfrak{z}$ iij. M. diligenter & macera per diem unum ac alterum, vase cl. Hinc destilla per $\oslash$ m, iterum Sal. absinth. $\mathfrak{z}$ iß. admisce, $\circ\circ$ rursus affunde per $\oslash$ 3. digere atque hinc denuo per $\oslash$ m destilla.

Dosis gut. iij. v. vj.

Ali.

$\mathcal{R}$. Camph. p. i. Spir. Terebinth. p. ij. Ψ antque bis cohobando.

3. *Essentia Camphoræ alexiteria.*

$\mathcal{R}$. Camphoræ q. s. solve, cum $\circ\circ$ amygd. dulc. scil. digerendo; colaturam cum Ψ aliquamdiu circulatam destilla denuo ut abstrahatur Ψ , residuo adde tincturam croci ad aureum colorem usque inducendum.

Vires. Mirabilis est ad præcavendam & curandam pestem, item in suffocatione Matricis & Febris.

Dosis gut. i. ac altera, Tenizel.

N. 1. Spiritus ille abstractus haud minori cum successu in usum accersiri poterit.

N. 2. Quercetanus elicit ex camphora essentiam cum ∇ vitæ tartarisata, Phar. rest. c. 26.

Aaaaa 2

CCCLXXIX.

CCCLXXIX. *Cancamum.*

Kάμναρον, Dioscoridi est Arabieæ arboris lacryma, Myrrhæ quodammodo similis, virosi gustus: ad suffimenta usurpant.

Quoad vires eidem splenetica, emmenagoga & ophthalmica habetur.

N De hoc Dioscoridis Cancamo diversa hoc tempore Opiniones. Laccam dicunt alii, alii Resinam Anime faciunt, alii Benevinum, nonnulli prorsus incognitum putant. Videatur Matth. Garz. Clusius in Garz. Amatus in D. & simil.

CCCLXXX. *Caranna.*

Caragna, Carana est Resina duriuscula, tenax, sine multa agglutinatione, Tacamahacæ similis, nisi quod sit paulo odoratior, splendidior, liquidior & densior. Affertur ex Carthagine Indiæ Occidentalis seu novæ Hispaniæ Provincia, ubi ex vulnerata arbore elicitur, atque illinc foliis latis ac nervosis instar arundinaceorum foliorum involuta ad nos pervenit.

Vires. Calfac. & sicc. 3. viribusque pollet iisdem, quibus Tacamahaca, quæ tamen operando citior & efficacior est, præcipue in tumoribus omnisque generis doloribus maximè juncturarum, tumores inveteratos dissolvit, defluxiones frigidas aut mixtas sistit, nervorum accerebri dolores sedat, vulnera recentia præsertim nervorum & juncturarum sola sanat, defluxiones in oculos & alias par-

tes reprimat, (pone aures vel temporibus impositæ.) *Manard.*

Solvitur in Oleo.

Preparatur inde Emplastr. antipodagricum insigne.

℞. Carannæ ʒj. ceræ flav. ʒß. cum Ol. verbasco. F. Emplastr.

CCCLXXXI. *Colophonia.*

Colophonia Officinarum, C. B. Pix græca, *Matth. Cord.* est substantia naturæ oleaginosæ, flavescens, arida ac friabilis, residua ex resinis abietina strobilinaque coctione dum purgabantur, inspissatis ac frigore induratis.

Eligenda est pellucida, odorata, quæ Thuris fumum accensa æmulatur.

N. 1. Dicitur Colophonia quod ex colophone olim advehebatur.

N. 2. Friabilem illam flavamque substantiam in Resinarum singularum destillatione residuam, colophoniam nomen imponunt. Alii Resinam frictam appellant.

Vires. Siquidem Colophonia portio est Resinarum, & Resinarum vires retinet, sed minus penetrabiles, calfacit itaque & siccatur, mollit, glutinat, ususque ejus quia pinguibus solvitur commodissimus est in Emplastris.

CCCLXXXII. *Resina Copal.*

Pancopal. Copal. Resina est duriuscula, admodum candida, vel ex albo flavescens, pellucida bene odorata, in massam redacta. Asportatur

ex India Occidentali, sive nova Hispania, ubi ex vulnerata arbore guttatim stillat. *Monard. Clus. in Mon. Fragos. Casalp.*

Vires. *Calfac. 2. hum. 1. emollit, resolvit. Usus præcipue in affectibus cephalicis.*

P R Æ P A R.

Oleum tenuius & crassius. Eodem modo elici potest utrumque quo ex Resina Anime.

N. Caput ab annis aliquot ex eadem India Occidentali, liquor quidem inferri olei de Copalyra appellatione, quod an ex Resina descripta sit, in dubio relinquit Clusius in Monard. commendari id ait ad vulnera recentia curanda, nostratibus ignotum est.

CCCLXXXIII. Elemi.

Gummi Elemi, Elemnii, Helenii, Resina est, sive lachryma pellucida albicans, cum flavis particulis intermixta in massam redacta, suavem accensa halans suffitum. Asportatur ex Æthiopia ubi stillat ex arbore quam oleam nonnulli volunt (quod negat Matth.) alii Cedrum.

N. Dioscoridi flavum est ac scammonio utcumque simile, mordaxque; nostrate non item, quare an verum habeamus, dubium. Damnatur Ammoniaco vel Gummi Arabico simile, colore nigricans.

Vires. *Calf. temperate, emollit, digerit, resolvit, maturat, dolorem sedat, capitis ac nervorum affectibus eorundemque vulneribus, ac imprimis calvarie vulnerata specificè confert, contusioni-*

bus articulorum prodest, menses ac urinam ciet.

Solvitur in oleaginosi ut reliquæ resinae.

P R Æ P A R.

1. *Oleum stillat. Elemi. Fit ex Retorta per :: vel vesicam ut ol. Anime. Vide supra.*

Vires. *Specificum præ aliis (ut & ipsa Resina) censetur in affectibus neuriticis, paralyti, contractura.*

F.

CCCLXXXIV. Fuligo.

Fuligo est pars rerum combustibilium levior à partibus crassioribus sub specie fumi elevata, inque substantiam crassam nigricantem, vi frigoris compacta. Germ. Rost.

Delectus. Fuligo eligatur splendens instar succini nigri, quæque fumarum parietibus proximè adhaereat (quò fornaci propior eò melior) imo nec absreforet, delectum quoque instituere, ratione materiae combustæ, quæ quanto Medicæ intentioni convenientior tantò quoque fuligo præstantior censenda est.

Vires. *Acris est, extergit, varique usus per se, nec adhiberi eam memini, nisi quod intelligam, in suffocatione matricis à mulierculis plebeis cum successu esse propinatam. Quin & cum aliis mixta carpis imponitur ad arcendam febrim.*

P R Æ P A R.

1. *Spiritus, 2. Oleum, & 3. Sal.*

R. *Fulig. el. q. v. imple ad collum usque Retortam vitream lutatam &*

destilla ignis aperti gradibus successivè adhibitis, in Receptacul. capaciss. ut prodeant cum phlegmate spiritus albicantes, ac oleum flavum, ultimoque rubeum. Spiritum cum oleo aliquandiu digere, postea affunde medietatem Ψ & destilla sæpius: prodit cum Ψ Spir. fuliginis & simul ol. rectificatiss. Caput mortuum incinera & extrahe sal more solito cum $\ddagger$.

Vires. Spiritus ac Oleum confortativa sunt insignia, mirabiliter agonisantes exhibita refocillant.

Dosis Spiritus gr. vj. ad $\mathfrak{z}\beta$.

Olei gr. ij. iij. in Vino vel alio vehiculo convenienti.

Vires Salis. Præstantissimum curativum est in cancro exulcerato, si in cella solutum cancrosis ulceribus semel ac iterum inungatur venenositas instar vaporis visibiliter extrahitur. Tandem oleum (crassius) leni aspergine sæpius illitum crustam instar cuticulæ suprainducit, quæ sponte, spacio 5. vel 6. dierum decidens, ulcus consolidatum esse indicat. Hartm. in Pract.

G.

CCCLXXXV. Galbanum.

$\Gamma\acute{\alpha}\lambda\beta\alpha\nu\omicron\nu$, $\chi\acute{\alpha}\lambda\beta\alpha\nu\omicron\nu$, Galbanum, (Matth. Cord hist. Cæs.) est gummi seu succus ferulæ Syriacæ, (quam Metopium vocant, quo nomine aliis gummi idem venit,) intense flavum vel albidum inflammabile; odore Opopanacem referens, colore Tacamahacam.

Optimum censetur cartilagineum (alii granulatum volunt, sed rarissimè, ob mollescentem naturam in granis invenitur,) flavum, syncerum, pingue non lignosum, quod in se retineat nonnihil ex suis seminibus & ipsis ferulæ sarmentis, gravis & ingrati odoris, nec nimis humidum, nec nimis aridum, cum accenditur flammam nutriens.

Vires. Calfac. sicc. 2. completè, emolli, resolvit, extrahit.

Uusus præcipue intrinsecus in mensibus ac partu pellendis, in tussi inveterata ac Asthmate: Adversatur toxicis.

Extrinsecus prodest in partu ac mensibus, suffocatione uteri, vertigine, in furunculis ac lentiginibus.

PRÆPAR.

1. Galbanum depuratum: solve in liquore, exprime ac inspissa.

N. 1. Solvitur ut alia gummata ferulacea in quolibet liquore aqueo $\ddagger$ o, succo, vino.

N. 2. Galenus suspendit in linteo super Ψ atque purum extillare facit.

N. 3. Dioscorides dimittit in ∇ m fermentem impuritatesque supernatantes rejicit.

2. Oleum stillat. fit l. a per $\odot$ m ex $\therefore$, addito sabulo, vel silicibus contusis.

N. Sunt qui Galbanum cum $\ddagger$ o in formam mellis miscent atque destillant. At exit primo liquor, dein $\odot$, adeoque opus protrahitur citra necessitatem.

Vires. Maximarum est virium in passio-

passione hysterica, intrinsecus exhibitum vel extrinsecus umbilico illitum. Maturat bubones & anthraces.

3. *Galbanetum, i. e. Balsamum Galbanetum, seu spiritus Terebinth, Galbanetus.*

℞. Galban. trit. ℥. ℞. Spirit. Terebinth. ℥. i. Digere & aliquot, dein destilla ex cucurbita humili, vel ☉.

Vires. *Summarum virium censetur in contractura ex colica, extrinsecus illitum.*

N. *Est & aliud Galbanetum Theophrasti dictum.*

℞. Galb. ℥. ℞. Gumm. Hederae ℥iij. trita seorsim, misce ac destilla per ☉ in ☿, Qato adde Terebinth. ℥. i. Ol. laur. ac spic. añ. ℥j. destilla denuo.

Vires. *Cephalicum est ac neuriticum insigne, contracturas ac morbos similes curans. Med. destill. part. i.*

4. *Cerotum de Galbano, s. Ceratum Matricale, vide August.*

Gummi Hederae.

Vide Hedera, class. i.

H.

CCCLXXXVI. Hypocistis.

Hypocistis, germen seu plantula est, è radice cisti fruticosi dum florescit, ceu viscum ex quercu, profiliens: Dicitur & Limodorum, aliis Robethron. Ex hac itaque plantula, cum floribus succulenta sit, exprimitur succus, qui in sole exiccatus Glycyrrhizæ succo non absimilis, eva-

dit, atque ad nos, sed raro, asportatur. Diciturque Hypocisthis vel fucus Hypocistidis. Videatur Matth. Dod. Cord. in D. Lon. Cast. Clus. hist. Lob. Tab. Ger.

Vires. *Refrig. (3.) siccatur, potentissime astringit, condensat. Usus præcip. in quibuscunque fluxionibus sistendis, Diarrh. Lienter. Dysent. profluvio uteri, vomitu, &c. Uti & in excretionem sanguinis ex lapsu casu vé orta. Extrinsecus roborat viscera humidiora, ventriculum, epas, &c.*

N. *Quia rara est, ejus loco succus Acaciae recipi potest, quippe quæ analogas vires habet quamvis imbecilliores.*

P R Æ P A R.

Hypoc. depurata.

℞. Solve in ☐, aut succo appropriato, cola & inspissa.

L.

CCCLXXXVII. Lacca.

De Lacca diversæ Opiniones. 1. Fit Lacce cujusdam mentio apud Arabes, quam Cancanum Dioscoridis esse volunt, inodorum plane nobis incognitum. 2. Lacca est vulgaris seu officinar. quam Garzias ab horto fieri scribit ex succo arboris cujusdam proceræ familiaris in Pegu, Bengala seu Balagwate & Martaba, Malavar Provinciis scil. Indiæ Or. Nimirum à formicis alatis succum exugit, inque Laccam, (non secus ac mel ab apibus) redigi, ramisque arborum induci, unde postmodum

enim

cum ramis ad nos transportatur. Alii sponte exudare volunt, atque circa ramos concrefcere. Est autem refina ficca. Myrrhæ rubræ fimilis, maffica falivam rubro colore tingens, accenfa vel tufa, fuave olens. Dicitur Lacca Sumetri à loco natali fcil. Infula Sumetra, ficut ea quæ in glebis fine furculis affertur, Lacca comberti vocatur.

N. Est & genus lacca factitia terrestris, pictoribus familiare, quibus ad conficiendos inde colores infervit. Laccam vocant globulatam feu rotulatam, quippe globorum plerunque datur formulis, coloris minii, &c. Duplicis id generis eft, alterumque vulgarem Laccam infectoriam appellant: alterum Florentinam, quæ carior & coloris faturatius rubri.

Vires. Calfac. (aliis temperate, aliis 2.) atten. aperit, fanguinem purificat, fudorem ciet, diuretica eft. Ufus præcip. in obftruct. Lienis, Veficæ fellis Epatis ac pulmonum, & hinc in hydrope, Ictero, Afthmate, apoftemate pulmonum: in expellendis variolis, morbillis atque pestilent. contagio, in ciendis menfibus, &c.

PREPAR.

1. Lacca lota feu preparata. Tota lacca lavetur in Decocto Aristoloch. & Scœnanthos, quoad clarescat: hinc collige quod refederit.

2. Trochisci de Lacca. V. D.

CCCLXXXVIII. Ladanum.

Labdanum, Laudanum eft liquor ex Cifti (Ledon appellati) foliis exu-

dans feu eft maffa non abfimilis maffæ pilularum, (in pilulas vel fola manu formabilis:) friabilis, colore opaca cinerea, inflammabilis, accenfæque gratum faporem halans, in fuffibus ufitatiffima.

Ciftus illa familiaris eft in Cypro, Lybia, Arabia. Videatur Ἀνδρόν, Ledum, Matth. epist. Cast. Tab. Lada & Ladon, Cord. in D. & hift. Laudanum, Lon. Ciftus Ledon latifolium, Lob. Ledum latiore folio Italicum, Cam. Ciftus Ledum Matthioli, Ger. Ciftus ladanifera, C. B. I.

De origine Ladani fcribit Dioscorides, quod hirci, frondes Cifti depafcentes, fuccum illum barba colligant, unde pofttea pectine decerpatur.

Laudatur odoratum, fubviride, leve, facile mollefceus, pingue, refinofum, arenularum aliarumque ffordium expers, quale in Cypro gignitur quod plerunque ceu ex gyris coagmentatum, afportatur. Arabicum vilius habetur, afferturque in maffa uniformi.

Vires. Calf. ficc. emollit, digerit, maturat, attenuat, aperit, orificia venarum referat, infpiffat. Ufus præcip. in capite humido ac catarrhofo, in dysenteria, &c. Extrinfecus ejus ufus eft in Emplaftris emollientibus anodynis, tuffim fedantibus, in Alopecia (coque in vino & lava) in odontalgia, in cardialgia, doloreque ventriculi. (cum modico Bdelli faciunt pilulas dandas No. 1. & 2. hora 1. ante pafum.

stum. Crato.) in suffocatione uteri (introrsum adhibitum:) cicatrices curat.

PRÆPAR.

1. *Oleum stillat. Vide Medull. destillat. lib. 1.*

2. *Pilule de Ladano. V. l. 2.*

N. 1. *Sala purificare docet in ∇ id solvendo atque colaturam inspissando. Verum me hercle minus commode. Etsi enim coctione nonnihil in aqua solvatur, id tamen non nisi portiuncula minima est, relinquitur pars major intacta, quæ non minus quam illa commoda est.*

N. 2. *Etsi inflammabile ladanum sit, non tamen pinguibus solvi potest.*

CCCLXXIX. *Liquidambra.*

Liquidambar, Liquidambra, (q. liquida ambra, ob odoris suavitatem, Resina est oleaginosa suavissimi ac fortissimi odoris, effluens ex arbore quadam procera ac venusta, Ococol sive Ocosolt Indis dicta. Estque partim siccior, partim liquidior. Liquidior pars vel seorsim collecta, vel expressione, à siccior separata, sigillatim venditur, dicta eodem nomine Liquidambar, seu oleum liquidambar, oleumve de Ambra. Videatur Monard, Casalp. Lugdunensis in hist. Mexic.

N. 1. *Effluxio hac incisione corticis promovetur.*

N. 2. *Arbor Ococol familiaris est in India Occidentali, seu nova Hispania, unde paucos ante annos in Europam transferri cœpit.*

Vires. Calf. 2. (oleum 3.) hum. 1. re-

solvit obstructions expedit, emollit, maturat. Usus præcip. in utero obstructo ac indurato, tumoribus duris, &c. in suffitibus, & sim.

N. *Adhibetur mechanicè in perfumandis (ut ajunt) coriis ac chirothecis.*

PRÆPAR.

1. *Oleum, (ut dictum) vel seorsim collectum vel expressione à siccior parte Resinæ separatum.*

2. *Coctione ex ramis elicatum. Coquant enim Indi ramulos in ∇ supernatantemque pinguedinem nomine olei colligunt. Et hoc esse oleum illud officinarum nostratum, color arguit, rubro-purpureus, quippe nativa albicantiora esse solent.*

N. *Resina nostratibus in usu non est.*

CCCXC. *Lycium.*

Λύκιον. Lycium Dioscoridi est succus extractus (coctione scil. & inspissatione) ex ramis ac caudice arboris ejusdem nominis. Hanc describit titulo Lycii, *Matth. Tab. Ger. L. alpini, Lugd. Pyxiacanthæ, Dod. Lon.* Verum cum modernis incognitum sit, factum est, ut diversæ inde subortæ sint opiniones, *Lob.* substituit suum ex Lycio Narbonnensi extractum, *Garz.* suum Cate dictum, habet & suum proprium *Rauwolfius* in Itinerario. Officina suum Lycium communiter ex *Peryclimeni* baccis gravissimo errore conficiunt: alii ex *Ligustri* fructu: alii ex prunis sylvestribus. Præstaret tamen, monente id

Bbbbb

etiam

etiam C. B. in Matth. succedaneum
ex Oxyacantha aut Rhamno, aut
Rhois succo compilare.

M.

CCCXCI. Mastiche.

Mastiche est Gummi-Resina ex
albo citrina, pellucida, granulata, be-
ne odorata, ex lentisco arbore exu-
dans.

N. De Lentisco. Vide class. i.

Delectus.

Optima censetur quæ in Insula
Chio provenit, odorata, candida, in-
star ceræ albæ, splendens, adulta, re-
torrida, friabilis, syncera, stridens.
Reprobatur nigra bituminis similis,
viridis, livida, impura. Adulteratur
Thure & Resina pini, sed odore fraus
statim depræhenditur.

N. Quanto vetustior, tanto intensius
citrina est.

Vires. Calf. & sicc. 2. subastr. emollit
ventriculum roborat. Usus præcip. in vo-
mitu, nausea ac fluxu alvi compescendo.
Obtundit ac corrigit purgantium acri-
moniam, reprimit exhalationes ventri-
culi, quæ caput alias ferire solent, (gra-
na aliquot post pastum deglutita,) robo-
rat caput nervosumque genus, expuitioni
sanguinis ac tussi medetur, emendat oris
halitum, pituitam è cerebro elicit (ma-
sticando.) Extrinsecus Usus ejus creber-
rimus est in dentifriciis, emplastris ac ca-
taplasmatibus stomachicis.

N. Coquitur ʒß. in ∇ lb. iij. vel iiij.
daturque pro potu ordinario in Diar-
rhæa.

PRÆPAR.

1. Oleum stillat. j. flavum. 2. Oleum
rubrum seu Balsamus.

℞. Mastich. q. v. salis parum, ($\frac{1}{3}$.)
filic. contus. ana, destilla per ∞m,
primo extillat liquor albus cum ∞o.
flavo, tandem Δe fortiori, ∞o ru-
brum, rectifica per ∞m parvam: fla-
vum ∞o serva seorsim, rubrum dein-
de & Balsamum nigricantem itidem
seorsim.

Aliter.

℞. Mastich. lb. ij. Bolipulv. M. ij.
℥ q. s. impasta, digereque ∞ (14.)
dein destilla per ∞m Δe nudo, &
prodibit ∞o leve supernatans tum
quoque grave & ad fundum sece-
dens, utrumque rectifica cum bolo
ac sale.

2. Oleum per deliqu.

Fit in albumine ovi, cocti aeri hu-
mido exposito.

3. Oleum Mastichinum.

Fit coctione mastich. in Ol. Rosat,
omphac. Vide Diss.

4. Spiritus. Mastichis.

Est liquor albus, (qui in ∞atione
olei prodit,) rectificatus.

5. ∇ Mastichatus.

℞. Mastich. el. lb. i. ∇ rectif. lb. i.
digere ∞ (14.) postea affunde ∇
anat. & destilla in MB, 10 prodit ∞
dein ∇, quæ nullius usus, ∞m in
MB rectifica & serva.

N. Quod remansit ∞ari potest per
∞m, ut profundat ∞o.

Vires, Maxime prodest in ventricu-
li im-

li imbecillitate ac cruditate, in colico dolore, &c.

6. *Aqua Mastichina F. F.*

℞. Mastich. ℥. β. Caryophyl. ʒβ. Macis ʒj. vini albi generosi. ℥. iij. destilla per XX.

7. *Pilula Mastichina. Vide Disp.*

CCCXCII. *Myrrha.*

Σμύρνα, Dioscor. Bola Indis, Myrrha, Matthiol. Cord. in D. Garz. Frag. Cas. Lob. Est resina gummea (concretus gummi-resinosus succus, cujusdam arboris exoticæ, quæ cortice vulnerato, Myrrham profundit, partim in substratas tegetes destillantem, partim circa caudicem concrecentem. Plurima affertur ex Arabia, tum etiam ex Regione Alexim quæ Æthiopia est.

Delectus.

Laudatur friabilis, levis, undique concolor, minutis glebis, amara, acris, odorata, & quæ confracta, venas unguium modo candidas & leves ostendit. Omnibus autem antefertur, quæ à loco unde convehitur, Troglodytica nuncupatur, colore pallescens, seu subviridis splendens ac mordax. Inutilis est ponderosa & coloris picei s. nigra, (hæc myrrha animinea. Amati.)

N. Stactem nihil aliud esse quam myrrham liquidam, testatur Dioscorides. Ejus autem colligendi diversos deprehendimus modos. 1. Sponte ex arbore non vulnerata exudat. 2. Exprimitur ex

myrrha ut oleum Liquidambar ex Resina ejusdem nominis.

Vires. Myrrha calf. & sicc. 2. (ali. 3. aperit, subastr. atten. maturat, discutit, putredini resistit. Usus præcip. in uteri obstructione, foetu expellendo, in pulmonum & intestinorum mucilagine, ac inde nata raucedine, tussi & angina, pleuritide, colica, lumbricis: compefcit diarrhæam ac dysenteriam, febrium rigorem præcipue quartana arcet. Extrinsecus prodest in igne sacro, gangræna, tumoribus, vulneribus inveteratis ac recentibus, imprimis capitis, unde in Emplastris sticticis, ut vocant, usus ejus creberrimus esse solet. Masticata ac subinde deglutita halitus foetorem emendat, coryzamque curat, &c.

Dosis à ℥β ad ℥ij.

PRÆPAR.

1. *Myrrha Depurata.*

Depuratur more solito: Myrrhæ subtilis. tritæ affunde expressum succum decoctum vel infusum (intentioni tuæ appropriatum,) vel vinum ad eminen. digit. 2. digere in MB. ut solvatur, dein calide exprime & inspissa lente. Vide Querc. Pharm. Rest. c. 15.

2: *Myrrha Extracta.*

Extrahitur cum V rectificatis. s. a. abstrahitur V, inspissaturque extractum ulterius in vitro, vel vitreato vase ad consistentiam olei.

3. *Oleum Myrrha.*

Destilla per OM ex ::.

N. 1. Sunt qui myrrham cum serra-

tura abietina macerant, ac postmodum per vesicam oleum eliciunt. Verum id aliqua ex parte abietinum est.

N. 2. Alii liquori myrrhæ $\forall$ affundunt, digerunt, ac per $\times$ $\mathcal{Q}$ ant. Med. destill.

N. 3. Alii digerunt myrrham pulverisat, cum $\ddagger$ atque hinc $\mathcal{Q}$ ant.

4. Liquor Myrrhæ.

Impone myrrham pulveris albumini ovi cocti adhuc calido, ac reponne in cellam ad liquefcendum, vel mixtam cum eodem albumine reponne supra tabulam vitream, ut liquefcant, & destillet in vitrum suppositum.

Vires. Abstergit maculas cutis, stigmataque ex lue venerea contracta.

O.

CCCXCIII. Omphacium.

Agresta, Agrest/ Gall. du Verjus. Est succus ex uvis immaturis expressus colatus, inque doliis repositus, & vase clauso asservatus.

N. 1. Præstat uvæ adhibere dies aliquot (4.5) soli expositas.

N. 2. Tempore Dioscoridis inspissabatur calore Solis ad consistentiam Rob.

N. 3. Oleum acidulum ex olivis immaturis expressum, ob saporis affinitatem, itidem Oleum Omphacinum appellari solet, de quo vide supra Olea, class. 1.

Vires. Inservit tam Esculentis, quam Medicamentis. Refrig. 2. sicc. 1. substantia est crassioris, saporis acido-acerbi.

Usus præcipui ad hypochondria ardentia, stomachi ardorem, (orificio impositum) imo calidis morbis omnibus feliciori juvamento est, quam acetum, quod præter refrigerandi vim & caliditate acri pollet, secus ac omphacium.

PRÆPAR.

Syrupus de Agresta, vide Disp.

CCCXCIV. Opium.

Sunt, qui Opium ac Meconium nomina confundentes, pro uno eodemque utrumque habent, sed male.

Opium enim lachryma est, quæ stillavit ex capitibus papaveris dum maturescebant, leviter incis.

Meconium è contra succus est ex iisdem expressus, videatur Matthioli. Cord. Garz. Frag. Bellon. Cord. in hist.

	[1. Album, affertur ex Cairo forte est Thebaicum.
Opium	[2. Nigrum & durum, ex
triplex	[Aden.
est	[3. Flavescens magis & mollius, ex Cambaja & Decan.

Colligitur Plinio & Avicennæ ex pap. nigro, at Turcæ ex albo (docente Bellonio, l. 3. obs. c. 15.) leviter inciso eliciunt, quotidianoque usu ad ʒß. vel ʒj. nomine Maslac assumunt, ad conciliandam scil. animositatem. Verum quia hoc opio caremus (flavescens enim id esse leoninorum pilorum modo, ait Bellonius) de opio agemus nobis usitato, quod vel adulteratum, vel meconium potius quam opium.

Præstantissimum habetur nobis usitatum opium Cambaisanū, quod ponderosum, densum inflammabile & ardens (non atra tamen flamma) odore soporiferum (instar papaveris,) ac graveolens, sapore amarum & acre, colore ad aloen accedens, cum frangitur, splendore quodam nitens facile solutu, adulteratum si diluatur, liquorem croceo colore tingit.

N. 1. Dignoscitur ab adulterato, quod hoc si diluatur, liquorem croceo colore tingat, ob Glaucium admistum.

N. 2. Opium seu Meconium nostrate, secundum Quercetanus, ex papav. nostrati Extractum. Vide supra in papav.

Vires Opii. Vim possidet spiritus commotos, inquietos, seditiososque compescendi facultatique animali peculiari quadam proprietate torporem inducendi. Unde somnus sensibilitatis imminutio, &c. media sane maximi solaminis, in vigiliis, doloribusque intensis. Verum enim vero nec & suis incommodis opium caret, nimirum, præterquam quod excretiones urinae & fœcum supprimat, & malignitatem exercere aptum est. Hac videlicet livorem artuum frigidusque sudores, respirationem parvam, ac difficilem, mentis alienationem, &c. inducit. Scribonius.

N. De caliditate & frigiditate maxime controversitur. Plurimi tamen cum recentioribus calidum id probant, inducunt amarorem, inflammabilitatem, acredinem, ut exulcerandi, &c. Alii cum majoribus

frigidum id demonstrant, virtuti scilicet insistentes narcotica, quam obtinet. Disputatio, me hercle, citra necessitatem. Etenim statuatur calidum, reputetur frigidum, quid inde? nec enim in copia adhibetur tanta, ut metuenda inde inferre possit incommoda. Veruntamen calidum potius dicendum esse quam frigidum, potiores evincunt rationes: nec obstat vis narcotica, utpote quæ non à frigiditate, sed occulta qualitate procedit. Similem enim *νάρκωσις* observare licet in nonnullis correptis peste febribusve malignis & ardentibus. In quibus sane quicumque narcosin ad frigiditatem referre voluerit, igni frigiditatem attribueret.

PRÆPAR.

Extractum Opii Quercetani.

℞. Opii tenacis (non emarcidi,) q. v. scinde in bracteolas tenues & exiguas ac in patina vitreata moderato calore (arenæ) exicca (cavendo fumum) donec in pulverem digitis comminui possit & foetorem amittat. Sic Δ foetidum discussum, in quo omnis vis narcotica.

℞. Opium hoc Δ e suo narcotico exutum, extrahe s. a. Tincturam cum $\times$ fortissimo, (vel succo Limoniorum) abstrahere dein menstruum in MB ad melliginem seu extracti formam. Harum, in Croll.

N. Feces quæ post Tincturam extractam remanent, inservire possunt anodynis externis inde concinnandis, e. g. in Podagra, &c.

Aliud Quercetani Extractum Opii & Hyosciami, quod placet appellare, Extractum Opii succati.

℞. Succu seu Extracti Hyosciami ℥x. (vide Hyosciam.) opii prepar. i. e. ad ignem exiccati, ut dictum ℥v. vel vj. Digerantur lento calore cinerum. Sic attrahit opium tantum succi, quantum sufficit, quod residuum erit ab attractione, seorsim separabitur per inclinationem & exhalationem. Ex eo autem quod coagulatum est extrahe Tincturam cum succo Limoniorum s. a. donec animadvertaris succum non amplius colorari. Tinctos liquores decantatos digere denuo, ut crassiores feces subsident, quas secerne.

N. Laudanum opiatum majus Quercetani ingreditur.

Extractum Opii Angeli de Sala.

℞. Opii in frustula concisi ℔. ss. humectetur aceto ros. ℥ij. vel ℥iij. atque exponatur igni in sartagine ferrea, continuo agitando ut lique scat, vaporque opii ☿reus ac noxius una cum ☿ in auram abeat, opiumque refrigeratum friari ac pulverisari queat.

N. Ignis caute administrandus ne impetum contrahat.

Hinc ℞. opium illud pulverisatum ☿ ros. ℔iij. stent in calore arenæ (saltem aliquot horis) ut solvatur, dein cola per colum linteum, cum expressione ac coagula. Hinc

solve denuo in Q. E. Sambuci rectificatissima: clarifica cum album. ovi ac inspissa ad consistentiam pilulis aptam.

N. Sal ☿ ros. operationem opii (cum quo jungitur) non modo mitiorem reddit, sed ☿ vim ejus diaphoreticam confortat, ut vel sudor haud sine levamine subsequatur.

Extractum Opii Crollianum.

℞. Opii (purgati prius in liquore hisopi vel aqua ☿gata.) q. v. extrahe s. a. cum ☿ decanta & abstrahere.

N. Crolliana hac extractio non sine ratione reprehensionem incurrit, quia 1. ☿ illud, in quo vis narcotica latitat humana natura inimica, per ☿ tenuius subtilius adeoque ferocius redditum Laudani compositionem deteriore facit. 2. Spiritus vini sua natura nihil præter ☿ extrahit, sale intacto, quod potissimum tamen requirimus. Præstat itaque cum aceto extrahere quam cum ☿. Hartm. in Croll. Brend.

Laudanum opiatum.

Laudanum opiatum, nihil aliud est quam Extractum Opii admixtione alexipharmacorum, cordialiumve, & sim. correctum. Dicitur autem Laudanum, quasi laudatum medicamentum, ob insignes operationes, quas vel in gravissimis morbis præstat, quales sunt 1. dolores sedare. 2. somnum inducere. 3. omnes fluxiones sistere. 4. ardorem mitigare. 5. Naturam confortare, Inquietos Spiritus in Phrenitide, Arthritide, Epilepsia,

leptia. & sim. compescere. Varię porro laudani hujus descriptiones circumferuntur, quarum tamen præcipuę sunt.

I. *Laudanum Opiatum.*

℞. Extr. Opii (Quercet. vel Salę) liquidi adhuc instar mellis ℥j. Magister. vel sal. corallor. perlar. añ 3℔. Extract. croci (cum V facti) 3ij. M. omnia diligenter & serva. In fine addi possunt aliquot guttulę ol. caryophyllorum.

N. Alii spir. ☉ admiscant.

Hoc Laudanum est pene inculpabile & secure sine omni alicujus peregrinę affectionis metu potest administrari.

Dosis à gr. ij. ad iiij. Hart. in Croll.

2. *Laudanum Opiatum Querc.*

℞. Extr. seu Essent. Opii 3ij.

Extr. Croc. (cum aqu. Limon. fact.) 3j.

His confusis adde.

Pulv. Hyacinthor.

Corallor. añ. 3℔.

Terrę sigill. ver. 3j.

Bezoard. ver. (sc. Extracti Bezoardici. V. l. 2. c. 57.

Unicornu.

Ambr. gryf. añ. 3ij.

M. exacte continuo agitando ad Δ lentum, donec ex materia frigefacta pilulę formari possint.

Vires. Insignes ac suspiciendos percipies hujus anodynı effectus, quod te speua nunquam frustrabit. Nam confert ultra molestiam & cerebri ulla pertur-

bationem, adversus omnis generis dolores, à quacunque causa subortos, contra omnes hemorrhagias, in quacunque corporis parte fuerint, contra omnes defluxiones & fluores ventris, dysentericos, hepaticos, lientericos, & sim. & ad inducendam gratam tranquillitatem in febribus ardentibus, in quibus ipsis rationis sensus leditur, & in phrenesin ager plerunque delabitur.

Dosis pilula una magnitudine grani piperis. *Querc. in Pharm. Rest. c. 25.*

3. *Aliud, Laudanum Opiatum Quercetani, quod libet appellare.*

Laudanum Opiatum majus Querc.

℞. Extract. Bezoard. Quercet. (non dum inspissat.) dosi ut l. 2. c. 57.

Extr. Croci ex croc. 3iiij. cum ▽ Nat. ex succo limon. vel pomor. redolent. acuata cum ℥u ☉, vel 00 ☿.

Extr. Myrrhę ac mumię, (ut sequitur.)

Extr. Opii succati (quale & quantum supra paratum,) sc. 3vj.

Misce & lento ▽ e redigantur ad consistentiam mellis.

Dein adde:

Succin. Citrin. preparat. (i. e. desuper quod V opt. aliquoties (4.) deflagrarit.) 3iiij.

Sal. Perlarum.

Corallorum, añ. 3ij.

Terrę sigill. opt. 3℔.

Pulv. Bezoard. ver.

Ofs. de C. C.

Unicorn. ver. añ. 3j.

Ambr.

Ambr. gryf. ʒβ.

Misc. opt. in fine addendo

○ Anis.

Fœnic. añ. g. xij. vel xv.

serva pro usu.

Dosis, est magnitudo piperis.

Extractum Myrrhæ ac Mu-
mie fit:

℞. Utriusque añ ʒβ. dissolve in hydromelite vinoso ad Δm, trahiceque calide per chartam, quia viscosa.

4. *Aliud Laudanum Opiatum, Anodynum specificum Paracelsi.*

℞. Opii Thebaic. ʒj.

Succ. aurant. acid.

Cydon. añ ʒvj. (alii addunt
& ▽ spermat. Ranar.
tantundem.

Cinamom.

Caryophyll.

Croci or. añ ʒβ.

F. digestio leni calore Solis vel fornacis per ☐m, dein exprimantur & imponantur iterum:

Moschi ʒβ.

Ambra ʒiiij.

Magist. Coral.

Perlar. añ. ʒβ.

Misce, digereque iterum per ☐m.
postea adde

Quint. Essent. auri. ʒβ.

Misce exacte.

N. Hartmannus omissa Q.E. auri remanentiam incinerare, atque Sal inde extractum priori mixtura admiscere jubet.

Vires. *Anodynum specificum est Paracelsi ad auferendum quoscunque dolores internos & externos. Harm. in Croll. Sala in Opiolog.*

5. *Aliud.*

Nepenthes aureum Angeli Sala.

℞. Extr. Opii (Sale) ʒβ.

Croci (ut in Laudan. opiat.
major.) ʒij.

Lap. Bezoar. seu Tinctur. auri.

ʒij.

Resin. ligni aloes.

Ambr. gryf. opt. añ. ʒj.

Misce & incorporentur simul in vase vitreo, eoque bene clauso serventur. *Sala in Opiologia.*

6. *Laudanum Opiatum Crollii.*

℞. Opii Thebaic. ʒiiij. purgetur in ▽ hyssop. dein extrahatur cum ▽.

℞. Succ. Hyoscyam. debito tempore collecti, & in ☉ inspissat. ʒiβ.

F. Extractio cum ▽.

℞. Spec. Diambrae.

Diamosch. añ. ʒij.β.

F. Extract.

Hisce Extractis per ☐ses 2. digestis admisce.)

Mumiae transmar. ʒβ.

Sal. Perlar.

Corall. añ. ʒiiij.

Liquor. succin. per alcohol vini extract.

Oss. de Corde Cervi.

Lap. Bezoard.

Unicor. animal. vel mineral. añ. ʒj.

Moschi.

Ambra, añ. ʒj.

Et

Et in defectu genuini auri potabilis nullis corrosivis inquinati addantur in fine.

○○ Anisi.
Carui.
Arantior.
Citrior.
Nucist.
Caryophyll.
Cinamom.
Succin. añ. gr. xij.
F. Massa pilularis.

N. 1. Radices & Cortices Hyoscyami juniores recentes, (abjecto interno trunco lignoso,) colligantur ☉ & ☾ (existentibus vel in ♀, vel in ☿. ante plenilunium. Alii colligunt, si fieri possit, in ipsa hora, quando ☾ in dictis signis renovatur. Expressus succus depuratus inspissatur ad consist. mellis, dein extrahitur cum ♀ inspissaturque l. Δ.

N. 2. Succus Hyoscyami & Opium (antequam reliquis misceantur,) prius rejiciant sua ☿a, & venena noxia, (quæ spuma instar superficiem petunt.)

N. 3. Pro mulieribus propter suffocationem matricis omittantur Moschus & Ambra, vel corrigantur adjectione granorum aliquot Castorei ad dosin unam.

N. 4. Ex remanentia incinerata Sal extractum mixturæ misceatur.

N. 5. Extractions illæ digerantur per menses 2. dein abstrahatur ♀, addanturque pulveres.

N. 6. Oleis, quia difficulter extracto miscentur, prius invicem mixtis, aliquot gutta ♀ affundi solent, & diligen-

ter commiseri, ita facile compositioni miscentur.

N. 7. Compositio lenissimo calore per mensem fermentari poterit.

Dosis à gr. ij. ad iij.

Laudanum Opiatum Clar.

Sennerti.

℞. Opii purific. ℥j. F. Extr. cum ♀.

℞. Spec. Diamb. ℥ij. F. Extr. itidem cum ♀.

Hinc affundatur Extracto Opii, (ad syr. consistent. inspissato,) Tincturæ Diambre pars dimidia & succ. extr. rec. purific. ℥vj. stent in digestione ☿ 20. sæpius agitentur, ubi ♀ maxima pars exhalaverit.

Adde

Extr. Castor.

Solut. Corall.

Perlar. añ. 3℔.

Essent. Croci ℥j.

Affund. Tincturæ Diambre reliquum, lentoque ♀ exhalet.

Sub finem adde:

○○ Citri.

Cinamom.

Caryophyll. añ g. iij.

F. Massa instar Extracti.

Dimidia parti adde

Moschi.

Ambre añ gr. vj.

Reliquum reservetur pro foeminis.

N. Plures insuper Laudanorum descriptiones passim reperiuntur, ut in Alchymia Libavii, l. 2. c. 1. in Opiolog. Clar. Dn. D. Winckleri, & sim. quo curiosum Lectorem remittimus.

CCCXCV. Opopanax.

Ὀποπανάξ, Dioscor. Opopanax. Gummeus est succus ex panacis heraclei sauciata radice effluens ac concrelescens,

Dicitur Opopanax & Opopanacum, Cord. hist. Cæs. Planta autem insignitur, πανάκης ἡρακλεῖον, Dioscor. Panaces Heracleum, Matth. Cast. Panax Heracleum, Lob. Dod. Ger. Pan. Herculeum, Cæs. primum, Tab. Panax Sphondylii folio, C.B. 3.

Vires. Calf. 3. sicc. 2. emollit, digerit, flatus discutit, purgat pituitam, crassam & lentam, à partibus remotis, cerebro, nervis, sensoris, juncturis, Thorace, (de quo Class. 4.) uvula delapsæ opitulatur, (suffitu in os immisso.)

N. Signa bonitatis, color extus flavus, intus, albus, aut subflavus, sapor valde amarus, odor gravis, consistentia pinguis, facile in aqua solubilis, levis, tenera, friabilis, galbani instar lactescens, dum resoluitur ad lacteum liquorem propius accedens. Improbatur Opopanax niger ac mollis.

P.

CCCXCVI. Pissasphaltos.

Πισσασφαλτὸς } Nativum Erdwachs.
Πισσασφαλτὸν } Factitium.

Nativum describitur à Dioscoride quod nascatur in Apollonia Epirotar. Item quod ex Cerauniis montibus devolvatur & impetu fluminis raptum rursus estu in littus expua-

tur, ibique concresecat. Hac ratione nihil aliud esse videtur quam ἀσφαλτὸν, de qua l 3.

Factitium, est compositum quid, seu mixtura ex pice ac bitumine (unde & nomen accepit,) videturque id esse quod nostrates ἀσφαλτὸν vocitant seu bitumen Judaicum.

N. Sunt qui Pissasphaltos mumiam arabum dicunt, de quo lib 5. in homine.

Vires. Calf. 3. & sicc. 2. dolori capitis aliisque ejus morbis à frigiditate obortis medetur.

CCCXCVII. Pix.

Πίσα. Pix, Pech. Est pars Resinosa ex accensistedis, i.e. arboribus resinosis per senectutem nimia pinguedine q. strangulatis, colliquata.

Modus fiendi rusticis committitur, qui in nonnullis locis ubi arbores resinose abundant, inde victum lucrantur: fitque ad modum quo destillatio per descensum fieri solet. Rogus scil. tedarum resinosarum contegitur undique termitibus & terra ne qua exhalatio fieri queat: hinc subdunt ignem per foramen relictum, quo fit ut resinosa pars colliquata in canales affabre subditos effluat, initio liquidior, hinc crassior ultimo crassissima. Affertur autem copiose ex Finlandia ubi rogose ejusmodi plures non citra oblectationem vice una & eadem conspexi, abietem enim ac Pinum copiose illa alit.

Dicitur Pix liquida, Pisselœon. Dioscor.

N. *Arbores resinosa sunt imprimis Pinus, Abies, Larix, Terebinthus, Cedrus.*

Pix illa ubi denuò coctione purgatur seu si mavis dephlegmatur, crassescit magis ac magis, diciturque Pix sicca, Palimpissa, Pix navalis (quod navibus picandis adhibeatur, non quod à navibus maritimis derasa sit, quippe hæc appellatur Zopissa.)

Vires. *Ut resinam sapit, ita & resinarum Vires obtinet, idque eo magis quo liquidior pix fuerit, sicca enim exiccat fortius: facultatis itaque pix liquida est calfacientis, discutientis, mollientis, digerentis, anodyne, &c.*

PRÆPAR.

Ol. stillat. Fit l.c. per Ret. per se vel addito fabulo.

Vires. *Maxime prodest ad vulnera capitis. Poter.*

R.

CCCXCVIII. *Resina Terebinthi s. Terebinthina Cypria.*

Terebinthina in officinis Resina est liquidiuscula, referens balsamum sive oleum crassiusculum, colore ex albo flavescens, sapore acris, lenta, cutique tenaciter adhærens. Estque duplicis generis. Resina scil. Terebinthi & Resina Laricis. Resina Terebinthi *πρωτὴν τερρενὴν*. Resina Terebinthina (Avicennæ gluten Albotin) est ea quam Officina Terebin-

thinam Cypriam Venetam; Paracelsus Lorchet appellant. Terebinthina Resina, *Matth. Ter. vera. C.B.I.*

Optima censetur clara, pellucida alba, vitrei coloris in ceruleum vergentis acris & odorata. Præfertur item quæ ex Chio Insula affertur, post hanc Lybica tum Pontica; tandem Cypria, Syriaca, Judaica, Arabica. Terebinthus arbor est mediocris magnitudinis, in plurimis regionibus sponte familiaris v. g. in Hispania, Syria, Sicilia, &c.

N. *Terebinthinam veram officinis esse ignotam autumat Clusius, officinalemque esse resinam abiegnam è novellis abietibus collectam. Vide sis class. I. in abiete.*

Vires. *Facultates Terebinthina ex lib. 2. sub titulo de Resinis huc referre licet. Excellit enim Terebinthina, præ reliquis Resinis, unde & facultatibus aliis præpollet. Confert intrinsecus præcipue in tussi aliisque pulmonum affectibus (cum melle,) in urina ac alvo cienda: convenit Epatis, Lienis, Renibus, Vesicæ, expectorationi purulenta ac phthisi incipienti succurrit, calculum pellit, arthriticos affectus juvat, uterum à saburra liberat. Extrinsecus usitatio est terebinthina laricea, quæ hujus vicariam defectu esse potest, viribus usdem pollens, sed imbecillioribus.*

N. 1. *Lavari solet in aqua appropriata & hinc exhiberi.*

N. 2. *Exhiberi potest 1. per se, placentalis quas oblatas vocant, involuta. 2.*

In aqueo liquore, adjecto tantillo Vitelli ovi, sic lacteum scil. exhibet liquorem. 3. Inspissata aliquantulum & in pilulas redacta. Verum ob evanescentiam spiritus præstant modi priores, vel si placet, formentur modo sequenti.

Pilula de Terebinthina cum Rhab.

R. Terebinth. Cypr. ʒj. coq. in ▽ chamæpyt. dum albescat, hinc adde Rhab. opt. pulv. ʒvj.

Iv. arthet. ʒij.

Succin. alb. añ. ʒij.

Glycyrrhiz. ʒj.

M. & F. Massa.

Vires. Faciunt ad removendam materiam calculi.

Dos. ʒʒ. ad ʒj. &c. Cl. Greg. Horst. part. 1. lib. observ.

N. Crato easdem habet, sed paulo secus. conf. 143.

CCCXCIX. Resina Laricis, s. Terebinthina vulgaris.

Resina Laricis est, quam Terebinthinam vulgarem seu Terebinthinam simpliciter ita dictam vocant. Hæc quanto Terebinthinæ priori similior, tanto quoque præstantior æstimatur, adeoque optima, quæ purissima, odoratissima, aliquantum translucida & quæ ab intincto digito contumaciter & æqualiter diffluit.

*Vires. Calfac. emollit, abstergit, U-
sus præcipuus intrinsecus in pulmonibus
expurgandis, in gonorrhæa sistenda (cum
▽ plantag. ac succino,) urinam ac al-*

*vum ciet. Extrinsecus Chirurgis usita-
tissima est, fereque in Emplastris omnibus
adhibetur, movet enim pus, maturat,
scabiei cutis medetur.*

PRÆPAR.

Ex Terebinthina sola vulgari fieri solent, ad quem modum tamen & reliqua tractari poterunt.

*Suntque 1. Spiritus Te-
rebinthine.*

*2. Oleum Tere-
binthine.*

*3. Balsamus Te-
rebinthine.*

*Horum præ-
parationes,
Vide l. 2.
de oleis.*

*N. Oleum ac balsamus raro seorsim,
crebro conjunctim extant.*

4. Colophonia.

*Vires. Spiritus calfacit, siccatur, atte-
nuat, urinam ciet, tartaream mucilagi-
nem resolvit. Hinc confert in tussi, aliis-
que Pulmonum affectibus tartareis, in
Lienis & uteri obstructione, in calculo Re-
num & Vesicæ, in stranguria gonorrhæa
virulenta, ulceribus penis ex lue ♀.*

Dosis à gr. iij. ad vj. & ultra.

N. Urina odorem Violaceum conciat.

*Balsamus calfacit, attenuat, mun-
dificat, consolidat. Hinc adhibetur
feliciter membris frigore rigidis, tu-
moribus scirrhis, vulneribus inve-
teratis ac putridis, gangræne, fissuris
pedum à frigore oriundis (pernioni-
bus) quas efficaciter curare creditur.*

*N. Conrad. Runrath commendat sum-
mè spiritum Terebinth. mellatum, cujus
guttulas 4. 5. 6. in liquore convenienti
quor-*

quotidie exhibet ad calculum Renum & Vesica atterendum. Parat ex mellis puri part. ij. & Terebinth. p. j. mixtis exacte & per Ret. destillatis.

S.

CCCC. Saccharum.

Σάκχαρ, σάκχαρον, μέλι κολάμι-
νον, ἄλς Ἰνδικόν, Sacchar, Saccha-
rum, Zuccharum, Zacchar, Zaccha-
rum, Succharum, mel Harundina-
ceum, mel Cannæ. Arabib Zazar,
Sudur, Sutter. German Zucker. Vid.
Matthiol.

Succus est plantæ cujusdam arun-
dinaceæ, non solum in India, sed in
multis Asiæ & Africæ locis, quin imo
& in Europæ quibusdam Regioni-
bus vernaculæ

Exhibet autem Saccharum, par-
tim incisione Trunci, unde Saccha-
rum instar Lachrymæ extillat, par-
tim elixatione potissimum medullæ
ac radicis, donec s. saccharum in fun-
do instar salis concreverit.

Planta illa saccharifera inscribi-
tur Arundo saccharifera, C. B. 2. scil.
inter arundines indicas. Arundo sac-
charata, Dalech in D. A. saccharina
Indica, Lob. Ar. & Calamus Saccha-
rinus, Lob.

N. Sunt qui saccharum Veteribus in-
cognitum fuisse statuunt, at minus verè:
Mentionem e. sacchari faciunt sub no-
mine mellis in cannis concreti, mellis a-
rundinacei, Gal. 8. Meth. & 7. simpl.
Dioscor. 1. 2. c. 75. Hinc Paulus Aegi-

neta. 1. 7. c. 3. Salem Indicum vocare vi-
detur, quod interdum superveniente Soli
calore induretur & concretum Salis effi-
giem referat. His 3. adstipulatur Plinius
1. 14. c. 18. Sic & Avicenna Fen. 1.
Can. 4. tetr. 2. c. 23. salem scil. appellat,
qui ex India advectus, colore sal, dulce-
dine mel representet.

Denominationes sacchari sumun-
tur tum à locis, unde plerunque a-
sportatur, tum ab elaboratione, qua
depuratur, Officinisque communi-
catur.

A loco natali dicitur 1. Saccha-
rum Madariense, vel Mederienne, à
Medera Insula. 2. Saccharum Cana-
riense, Canarium, à Canariis Insulis,
3. S. Thomasinum seu Thomæum,
ab Insula S. Thomæ. 4. Sacchar Mal-
thanum, Melisium, sive Melitheum,
Cibale, à Maltha, seu Melitha Insu-
la. Sic dicitur & 5. Valentinum à lo-
co refinationis, qua Valentia Hispa-
niæ celebris est.

N. Madera, Canaria S. Thomæ In-
sula, sunt Insule in Atlantico mari sitæ,
& Africæque vicinæ.

Ratione elaborationis, saccha-
rum, vel est non finum, vel refina-
tum, seu finum vel Candisatum, vul-
go saccharum Candi. Non finum
quod sola coctione in ∇ depuratum
est. Adfertur ad nos partim in Pyra-
midales metas fustum, partim in for-
mam pulveris ac grumorum crassio-
rum redactum. Non finum in pulve-
re Materialistis Cassonada vel Casto-

nada vocari solet, forsan, à Cistis, vel rubrum: album fit ex Canariensis quibus inclusum ad nos advehitur, rubrum ex Tomasio.

Cista enim Germanis inferioribus Rast appellatur. Aliis saccharum miscellaneum, quod ex diversis saccharis commisceatur. Estque hoc saccharum tum minus excoctum, tum quoque minus purgatum, unde & minus candidum, quippe quo magis depuratur eo magis albescit. Hinc diversi coloris exhibetur, album, gryseum, pallido-citrinum, citrinum, purpureo-nigricans &c.

Non finum in metis, est pulveratum illud saccharum, ulteriori coctione in ∇ excoctum, despumatione (citra refinationem) clarificatum, in formulas pyramidales usitatas effusum, qua ratione à sordibus feculentis per foraminula formularum illarum destillantibus sequestratur.

Refinatum seu finum est, quod lixivio (ex calce viva cum ∇ facto) solutum, excoctum, despumatum, & postmodum inspissatum, inque formulas effusum est, inferiori parte perforatas, ut feculentus glutinosus succus defluat.

Saccharum candisatum, vulgo saccharum candi s. candum, saccharum candium, saccharum crystallinum, saccharum lucidum, Germ. Zucker-Candit. Est saccharum depuratum, candisando in crystallinam formam s. a. redactum, ad modum quo salia crystallisari diximus, Estque album

Delectus 1. Ex loco natali optimum habetur Mederienne, hinc Canarienne, tertium locum sibi Melisium vendicat, ultimum Tomasium. 2. Ex colore, purius aestimatur album, hinc gryseum & denique rubrum.

N. De Saccharo refinato utrum non refinato prestet, dubium movetur. Negativam habet Tabernomontanus, Herbar. l. i. c. 41. Affirmativam tuetur Angelus Sala in sua Saccharologia, l. i. c. 4. Verum malle ex Scoporem decidere, quo refinatum, quia aliquantulum acrius est, prestat in attenuatione, incisione, absterfione; non refinatum in lenitione, levigatione, adeoque in pulmonum vitus, &c.

PRÆPAR.

1. *Saccharum Penidium.* Hoc fit. $\mathfrak{R}$. Saccharum q. v. dissolve & clarifica per alb. ovi. Hinc cola ac inspissa lente donec bullæ magnæ apparuerint. Hinc retrahe ab Δ ut bullæ resideant, effundeque in tabulam oleo amygd. illitam atque ubi nonnihil induruerit, de unco suspende, manibus celeribus (amylo conspersis) distrahe in formam debitam ac reponere.

2. *Saccharum Rosatum.* Fit ex sacchar. in succ. ros. solut.

3. *Saccharum Violatum.* Fit eodem modo.

4. *Aqua seu spiritus acidulus.* $\mathfrak{R}$. Sacchari (℥ ij.) destilla ex cucurbita vitrea

trea sat alta & ampla (quippe facile in altum attollitur,) Δ arenę per gradus (NB. vel Retortam adhibere poteris) sic extillat aqua acidula, cum oleo supernatante: Rectifica ∇ si placet, oleumque à spiritu separa.

Vires. Spiritum hunc in dissolutione lapidum, aliorumque crustaceorum adhibere licet, & est instar spiritus Guajaci.

5. Oleum. Ex prioribus patet.

6. Sal. Ex relicto capite mortuo, ulterius incinerato elixiviat.

7. Liquor seu syrupus. R. sacchar. cand. q. v. affunde ∇ ad eminen. digit j. accendatur, efflagretque ad consistentiam syrupi.

Vires. Prodest in tussi, aliisque affectibus pulmonum, incisione lavigatione opus habentibus.

N. Liquor hic apud vulgum usitatissimus est, magnęque estimationis.

CCCCI. Sagapenum.

$\Sigma\alpha\gamma\alpha\pi\eta\nu\omicron\nu$, Diosc. Sagapenum, Seraponium, Offic. Serapinum, Matth. Cord. hist. Cas. Sirapinsafft. Est lachryma seu Gummi arboris cujusdam ferulaceę, ejusdem cum succo nominis, ex qua sauciata educitur.

Nascitur in Media Regione, unde Alexandriam ac hinc Venetias atque in alia Europęa loca transportatur.

Optimum censetur syncerum translucidum, foris colore fulvo vel

ruffo intus albido, gustu acre, odore gravi, porrumque amulans.

Vires. Calf. 3. soc. 2. attenuat, aperit, substantia est tenuis: tanta extrahendi vi pollere dicitur, ut quoque spicula ex carne eliciat: purgat lentos & crassos imò & serosos humores, ex ventriculo, intestinis, utero, renibus, cerebro, nervis, juncturis, pectore. Hinc prodest in hydrope, tussi inveterata, asthmate, cephalalgia, spasmo, epilepsia, paralyti, tremore artuum, in obstructione & tumore splenis, febribus intermitt. dolore colico, menses ciet, (sed fœtum enecat) urinam movet. Extrinsecus convenit in pleurisi, aliisque tumoribus ac doloribus, mitigatione ac resolutione opus habentibus. Fumus excitat Epilepticos, hordeola Ciliorum sanat.

Dosis à ʒss. ad ʒj.

N. 1. Ventriculo ac Epati quia non adeo familiare est, corrigitur tertia parte Mastiches, Cinamom. Zinziber. &c.

P R Œ P A R.

1. Sagapenum depuratum. Fit ut depuratum ammoniacum.

2. Pilule de Sagapeno. Vide Dispens. August. & Cordi.

3. de Sagapeno Camilli. Vide sis apud Quercet.

4. fœtida Vide Disp. Aug. &c.

5. Oleum stillat. Fieri poterit ut ol. Gum. Ammoniac. per $\times$ in ::.

Sandaracha, vide Juniperus.

CCCCII. Sanguis Draconis.

Αἷμα δράκοντος , Dioscor. Sanguis Draco-

Draconis est Lachryma arboris cujusdam, instar sanguinis exiccati, concreta. Solvitur quidem in ∇ , quam lacteam quasi reddit, sed sine mixtione, quippe refrigerata ∇ , subsidet iterum, parietibusque vasis adhærescit, videatur Cord. hist. Matth. Clus. Acosta. C.B. 7. (inter gummi Drachenblut)

Advehitur ex novi Orbis Insula, cui nomen Portus sanctus, ubi partim sponte, partim vulnere caudici illato, profluit, arboris illius fructus cerasis similes sunt, detractaque pelle dracunculum exactissime repræsentant, unde & nomen lachrymæ s. succo huic impositum est.

N. Sunt qui Dioscoridis cinnabarim esse velint.

Vires. Refrigerat (aliis caliditate & frigiditate temperatus est,) exiccatur, strene, astringit, repellit. Usus ejus est præcipuus intrinsecus in exsiccandis cataractis, (impositus capiti) in hæmorrhagia sistenda, vulneribus glutinandis, dentibus laxis stabiliendis,

N. Umbilico impositus quoque dysenteria prodesse dicitur.

PRÆPAR.

Nulla inde prostant, depurari tamen potest si in aqua decoquatur, à fecibus decantetur, & denuo inspissetur.

CCCCIII. Sarcocolla.

Σαρκοκόλλα, est lachryma gummea in granulis, mannæ seu pollini Thuris similis, colore subrufa, (vel flava)

sapore amara, dulcedinemque (Glyzyrrhizæ æmulam,) post se relinquente, profluit ex arbore quadam exotica, spinosa ac nodosa ejusdem cum lachryma nominis, quæ tùm sponte tùm sauciata lachrymam illam profundit. Videatur Matth. Cord. in D. & hist. Cas.

Eligenda recens, coloris ad pallorem vergentis (vetusta enim rubeſcit,) saporis amari, substantiæ porosæ, viscosæ, glutinosæ, & quasi spumose, facilisque in ∇ solutionis, &c.

Vires. Calfac. 2. sicc. 1. astringit, consolidat, glutinat, coquit, maturat. Usus præcipui in vulneribus extergendis consolidandis, cicatrice obducendis, unde & nomen adeptæ est, &c. Mirifice prodest & in oculorum fluxionibus, albugine nubiculis, (maceratur in lacte asinino vel humano σ (5) postea cum ∇ Rosar. mixta, cilis imponitur, addito, si libet, tantillo sacchari,) in hæmorrhagia narium, (anacollematis immiscetur.)

N. Sunt qui propinant purgandi gratia, crassosque & viscosos humores, ex partibus dissitis, e. gr. ab articulis, pulmonibus illa retrahi scriptitant.

Dosis $\mathfrak{zj}$. corrigenda est, ut sagapenum.

PRÆPAR.

Pilula de Sarcocolla compos. Vide Dispens. August.

CCCCIV. Succolata.

Succolata est massa in placentas sat crassas formata, rubra saturatò, friabilis, sine odore, non abſimilis sanguini.

sanguini Draconis, præterquam sit coloris lucidioris.

Dicitur Chucalate, Chocolate. *Linscottus part. 9. l. 4. c. 22. Ind. Occid. Caeavate. Benzon part. 5. l. 2. c. 16. & 17. Ind. Occ. Clus. exot. l. 2. c. 28.*

Fructus ex quibus Chocolate conficitur, dicitur Cacao, *Clus. Tab. Amygdalis similis fructus Guatimalensis s. Avellana Mexiocana, C. B. 6. Jacao, Bertio, Mercatorum in Hispaniola.*

Fructus hic arboreus siliquis inclusus, amygdalarum speciem refert colore fuscus. Adfertur copiosus ex Guatimala adhibeturque loco monetæ, pauperibusque eleemosyna datur. Parant ex hoc tum potum Indis vulgarem, tum massam hanc chocolaten dictam (& potus hoc nomine venit) quæ fit ex dictis granis contusis & cum aromatibus mixtis.

N. Primus honor debetur ei quæ in America paratur, posterior, quæ in Hispania ex granis advectis conficitur, vetustate paulatim vilescit.

Vires. Conferre dicitur ventriculo frigido, pectori, adeoque tussi purulentoque inprimis screatui vertigini. Quin & commendatur summè ad roborandum vitæ Balsamum, veneremque proritandam.

Usus est ut manè cum saccharo in vino vel cerevisia calida diluta absorbeatur.

Dosis ʒij. ad ʒß. & ultra.

N. Fructus hujus participem me fecit *Ioh. Petrus Materialista hujus Reip. celeberrimus.*

CCCCV. *Styrax seu Storax calamita.*

Στύραξ, Styrax, duplicis generis in Officinis prostat, siccus ac liquidus.

Siccus Officinis Storax calamita, (à Cannarum calamis sic dicta, in quibus olim ex Pamphilia apportabatur,) est arboris cujusdam gummeus, resinofusque succus concretus, aridus, odoris suavissimi, videatur *Matth. Cord. hist.*

Crescit arbor illa Storaciflua, in Syria, Silicia, Pamphilia.

Præfertur Styrax pinguis, lentus, fragmentis albicantibus rufescens, vel flavus odore perseveranti, qui dum mollitur, melleum liquorem reddit. Improbatur furfurosus, niger cano situ obductus, inodorus.

Vires. Calfacit, exiccat, emollit, concoquit, Cephalicus inprimis est & nervinus: medetur tussi, catarrhis, raucedini, gravedini, vulvæ præclusæ duritiæ, laboranti, extra & intra datus convenit: immiscetur cardiacis & letificantibus, alvum leniter mollit, si cum Terebinthina in forma catapotii assumatur.

Extrinsècus suffitu capiti adhibetur.

PRÆPAR.

1. Oleum stillat. fit si Styrax cum ▽ Rosarum digeratur, postmodum in —Ere ex ✕ getur, primum Δe leni, dein, quando ○○ stillare incipit, fortiori.

Vires. Isdem confert, quibus Styrax
Ddddd sed

sed majori efficacia: gutta auribus instillata sibilum discutit.

2. Oleum coctum. Vide Aug.

N. Occurrunt descriptiones medicamentorum in quibus Storax calamita & rubra distinctim prescribuntur, ut sunt Diacastoreum Nicolai, Trochisci A-liptæ moscatae. In his igitur quid per Styracem calamitam à rubra distinctam intellectum velit Nicolaus diverse sunt opinionones: Sunt qui Thymiamam per Styracem rubream innui volunt, ut Fuchs in composit. Medic. & Bauhinus in Pinac. Alii Styracem optimam, quæ in grana confluit, ut Augustani & Cordus. Alii Styracem vetustate rubefactam interpretantur. Verum enimvero cum in prescriptionibus optima quæque eligenda sint, adeoque & Styrax in granis recipiendus, ubi calamita styracis sit mentio, per rubram aliud quid intelligere utique oportet.

CCCCVI. Styrax liquidus.

Est Liquor pinguis, instar Balsami crassus, grave olens.

N. De Styrace liquido, magna inter Auctores dissensio. Aliis vide, icet nihil aliud est, quam stacte, i.e. myrrha colamen. [a] Aliis factitium quid ex styrace calamita in oleo ac vino soluta admistaque resina laricea, excocta. [b] quæ decoctio ubi refrigerit styrax liquidus ad fundum secedere dicitur, ad superficiem mittens oleosam substantiam liquidiorē, (alii expressu idem moliuntur.) Serapioni styrax liquidus, est oleum ex nucleis arboris storacis flue expressum; at cortex, fructus, ex quo oleum expressum est, sty-

rax sicca eidem dicitur. Avicennæ Styrax humidus sit per decoctionem corticis, estque colore nigro. Fex remanens eidem styrax sicca dicitur, lib. 6. c. 32. Dioscorides oleum styracinum appellat, quod ait componi in Syria ex Styrace. De hoc ait quod calfaciat vehementer & emolliat, verum caput dolore afficiat adgravesque & soporem adferat. Quæ facultates in styrace liquido deprehenduntur.

a] Matth. in Dioscor. lib. 1. c. 62. Bauhin. Pinac. lib. 12. sect. 6.

b] Fuchs. de comp. med. l. 1. c. 11.

T.

CCCCVII. Tacamahaca.

Resina est, ex iis, quæ ex nova Hispania non ita pridem transferri ceperunt. Colligitur ex vulnerata arbore instar populi procera, admodum odorata, cujus fructus ruber est. Pœoniæ semen æmulans. Resina autem colore accedit ad Galbanum, unguibus est albis, uti ammoniacum, odorem ac saporem gravem refert, cutique tenaciter adherescit. Vid. Frag. Monard. & Indiæ Occid. part. 9. l. 4. c. 29.

Vires. Calfac. in princip. 3. succ. 2. valida astrictiois particeps, digerit resolvit, maturat, tumores emollit, dolores ac flatus discutit: uterina imprimis est, nervina ac cephalica. Usus præcipue externus est. Prunis injecta naribusque admota, mulieres uteri suffocatione laborantes ilico liberat. Umbilico Emplastri modo imposita uterum suo loco retinet (usu familiarissimo.) Ventrículum roborat,

rat,

rat, defluxiones quascunque à capite defluentes reprimat, (lintheo excepta, & post aurem alteram saltem vel utramque applicata, suffituve attracta.) Temporibus adhibita (cerati modo) defluxiones in oculos aut alias faciei partes revellit, dolorem dentium sedat, (dentibus etiam corruptis indita:) abdomini Emplastrum instar impositum uteri fluxum cohibet: magna est efficacia in doloribus articulorum (coxendicis) juncturarum ac nervorum vulneribus impositum eadem curat, nimirum statim suppurare facit & spasmum prohibet. Monardes.

N. 1. Adeo celebris est apud Indos, ut ad qualemcunque dolorem adhibeatur, nec aliud remedium norint, modo non adsint inflammationes admodum calide.

N. 2. Inveteratos cruris dolores Tacamahaca Emplastrum loco impositum curatos vidi.

PRÆPAR.

Empl. Stomachicum. Vide lib. 2.

CCCCVIII. De Tartaro.

Tartarus in Medicina pathologica est res naturæ lapidescentis, i. e. in lapides coagulari apta, vel jam demum coagulata: potissimum tamen viscosam ac lentam mucilaginem denotat, quæ nondum in duritiem lapidis conversa est. Hinc deducitur quoque ad officinam, denotatque sal terrestris ex vegetabilibus certis vel per se vel artificio separatum.

N. De Tartari origine non possum quin animi sensa communicem: Rerum principia primitus indigesta sunt, ac ve-

luti, in choatica sua dispositione simplicia: hinc subinde cum maturitate in partes secernuntur crassiores & subtiliores. Crassiores ad elementalem vergunt statum, scil. aqueo-terrenum: Subtiliores & potiores exaltantur subinde seu (uti dicitur,) spiritualisantur, i. e. in statum spiritus evehuntur. Hæ ergo ubi ad statum deductæ fuerint summum, quem natura intendit, exhibent spirituales partem; minus eadem sint digestæ, vel cum tempore retrogressæ ad statum crudiores, exhibent Tartarum, constantem scil. ex partibus potioribus aquæ, terræ & salis, adeoque Tartarus pollet viribus insignibus spiritus vires emulantibus.

PRÆPAR.

Præparationes quæ sunt 1. Depuratio. 2. Destillatio. 3. Salificatio.

I. DEPURATIO.

Depuratio vel fit à sordibus externis, vel parte magis arenosa ac minus solubili: illa lotionem peragitur, hæc solutione ac coagulatione.

Lotio seu ablutio: unde ♀ lotus.

℞. ♀ triti ac cribrati, q. v. affunde ∇ fontanam, calidam (vel lixivium forte, e. g. ex cineribus clavellat.) agitaque optime, hinc sine residere ac refrigerescere, postea decanta aquam una cum impuritatibus, idque repete aliquoties donec ♀m sit instar arenæ.

N. Si lixivium adhibueris, edulcorare ♀m oportet.

Solutio & coagulatio unde

1. ♀s depuratus Acidum ♀i, Cremor & Crystalli ♀. Dddd 2 ℞.

℞. ♀i optime loti, q. v. affunde
 ▽a ferventis bonam quantitatem,
 agita spatula lignea, & solvetur par-
 ticula ♀i, cola per manicam Hip-
 pocrat. dum adhuc calet (alias coa-
 gulatur rursus quod solutum erat:)
 restitanti ♀o affunde aliam ▽m fer-
 ventem, agita & cola. idque reitera-
 tantisper donec nil nisi arena irre-
 solubilis restiter. ▽, has ♀o impre-
 gnatas repone ut refrigescant, & vi-
 dedis ♀m purum, partim supernata-
 re instar cuticulę, partim instar cry-
 stallorum vel ad fundum residere vel
 parietibus ac bacillis immixtis adhe-
 rere (utrumque cuticulam scil. &
 crystallos collige exicca atque serva.

N. 1. Si nimia ▽a quantitas coagu-
 lationem impederit, evaporare aliquan-
 tulum sine.

N. 2. Sunt qui cuticulam supernatan-
 tem seorsim colligunt (nomine cremoris
 ♀) & crystallos utidem seorsim (titulo
 crystallorum ♀) verum cum utrumque
 ejusdem sit natura & efficacie, distinctio-
 nem hanc parvi momenti autumo.

N. 3. Felicius adhaerescunt crystalli
 vasi ligneo.

N. 4. Si depuratum hoc ♀m haud sa-
 tis candidum sit, solve iterum in ▽ fer-
 vente, filtra & repone ut ante, ad coagu-
 landum.

Vires. Usus hujus ♀ depurati est,
 crassos tartareosque humores præcipue
 autem in prima ventris regione stabu-
 lantes incidere ac attenuare: commodè
 itaque adhibetur in obstructione Epatis,

Lienis, Mesenterii, Renum, in affectu
 Hypochondriaco, &c. Hinc quoque sibi
 primas vindicat inter Digestiva univer-
 salia, cujus rei gratia & catarticis præ-
 mitti plerunque solet. Quinimo ad laxan-
 dam alvum commodissimum medica-
 mentum est, si saltem grano uno ac al-
 tero Diagridi vel Gummi de Gamandra
 acuatur.

Dosis à ʒß. ad ʒj. vel ʒij.

2. Crystalli ♀ chalybeati, Acidum ♀
 chalybeatum Salæ.

℞. Acidi ♀ ʒiiij. Magister. chalyb.
 i. e. crystall. ♂ per spir. ☉. (Vide
 in ♂) ʒij.

Crystall. ♂ solve in aq fumar.
 ʒij. solutionem incorpora cum aci-
 do ♀i in mortario lapideo. Exicca
 iterum ac pulverisa: aromatizetur
 aliquot guttis ol. Cinamomi.

Vires. Utilissimum medicamentum
 est in morbis chronicis, ut sunt obstructio
 Lienis, quartana, icterus uterque, cache-
 xia virginum, hypochondriaca passio.

Dosis a ʒj. ad ʒj.

II. DESTILLATIO unde

I. Spiritus ac oleum.

℞. ♀ albi crudi loti (vel quod me-
 lius depurati,) q. v. destilla ex Re-
 tort. vitrea in arena (vel igne nudo)
 Δe gradatim adhibito: primò exul-
 lat phlegma, dein spiritus in forma
 nebule & tertio oleum pingue. Se-
 para oleum à spiritu, vel beneficio
 chartæ ac filtrationis, vel tritorii
 gossypii auxilio.

N. Sunt

N. Sunt qui spiritum ☿ ierna vice supra colchotar rectificant.

Rectificatio spiritus ☿i. Destilla ex MB tertiâ vel quartâ vice semper vasa destillationi inservientia optime lixivio forti eluendo.

Rectificatio ol ☿i. Affunde quantitatem magnam ▽ (vel ✕ ac destil per MB separa oleum ab ▽ ut moris, idque rectifica ▽ in scil. fragrantem aliquam addendo ac denuo destillando.

N. Ex residuo capite mortuo extrahi potest sal. Vide suo loco.

Vires. Spiritus vim habet, incidendi, attenuandi resolvendi. Hinc reserat obstructions viscerum, purgatque per sudorem ac urinam ideoque utiliter adhibetur in Hydrope, Tympanitide, Arthritide, Paralyfi. Scorbuto, lue venerea, impetiginibus, scabie, contractura artuum (ex materia flatulenta & humoralis fluida non ☿ea coagulata & fixa.

Dosis à ℥j. ad ℥j.

Oleum intrinsecus adhibitum prodesse creditur adversus dolorem colicum, suffocationem uterinam, &c.

Dosis gr. iij. iij.

Extrinsecus, admisceri potest unguentis contra scabiem communem velluis veneræ, &c. Vide Crollum, Sennert. in institut. Salam. in Tartarologia.

2. Spiritus ☿ compositus.

℞. ☿ purum, destilla ut moris, prodeatque phlegma spiritus ac oleum. Ex capite mortuo extrahe ☊ quod

solutionibus ac coagulationibus purificatum conjunge cum phlegmate spiritu ac oleo: Hinc digere in MB vase clauso, donec ☊ totus solutus sit, cum hoc liquore impasta argillam siccam, formaque globulos & destilla ex Retorta, igne nudo (ut destillatur spiritus ☊) prodibit cum spiritu & oleo Sal totus spiritualiter in posterum à spiritu ☿ non separabilis: Oleum foetens separa à spiritu, ut moris.

Vires. Penetrantior & efficacior est priori.

3. Spiritus ☿ ☊-latus seu spiritus ☿i aperitivus compositus.

℞. Spir. ☿i (simplicis) ℔j ▽ ℥iij. Misce & affunde colchotari: digere in MB (♂ 8.) ac destilla per Retort. adhibitis ignis gradibus omnibus. Totum deinceps quod prodiit funde super caput mortuum nigrum ☿i, ex quo nimirum spiritus ille simplex est prolectus. Digere ℥. 24. Tincturam decanta, residuum calcina ad albedinem, atque ex eodem extrahe Sal cum Tinctura illa decantata, in calido S. (hor. 24.) relinquendo: ▽ in hanc per filtrum purifica.

Vires. Exhibetur magno cum successu ad contumaces obstructions viscerum, ad foedos colores, febres diuturnas, Hydropem.

Dosis à ℥j. ad ℥j. in aquis appropriatis.

III. SALIFICATIO unde

1. Sal ☿i.

Ddddd 3

Sal

Sal $\square$ i elixiviatum ex $\square$ o ad albedinem calcinato, (i. e. combusto,) non secus ac ex aliis cineribus Sal extrahi solet.

N. 1. Ex capite mortuo in destillatione spiritus residuo, ut idem Sal elixivari potest, add. Etum modum.

N. 2. Communiter calcinatur $\square$ in fornace figulina.

2. Ol. $\square$ p. d.

Pone $\square$ calcinatum in cella ad liquescendum, vel dissolve $\square$ m calcinatum in ∇ communi, filtra & coagula.

Vires. Optimum est remedium in serpiginiibus, ulceribus, tinea, scabie, &c.

N. Est porro huius olei elegans usus in Extractis vegetabilium purgantium conficiendis. Ejus enim gutta aliquot cum menstruo mixta, tum extractionem faciunt tum catharsin ipsam promovent.

3. Magisterium $\square$ i seu $\ominus$ $\square$ i alcoholisatus,

Impregna $\ominus$ $\square$ cum Sale volatili Vini, v. g. $\square$. Salis $\square$ purissimi, q. v. affunde ∇ ad eminent. digit. 1. digere ac destilla lenissimo calore, iterumque ∇ affunde, idque repete toties, donec Sal $\square$ totam spirituosam Vini substantiam seu omne sal volatile Vini imbiberit, quod ubi factum, sublima, habebisque sal vini sublimatione ab omni phlegmate & aquositate separatum. Sennert. *in instit.*

4. Magisterium $\square$ purgans,

$\square$. $\ominus$ $\square$ i, q. v. imprægna aceto optimo, donec $\square$ nihil amplius aciditatis retinere velit (vide correctionem flor $\square$ ij Crollianam l. 3.) dein affunde ∇ eumque abstrahere aliquoties cohobando: tandem repone $\square$ ad liquescendum & habebis oleum rubrum.

Vires. Purgat per inferiora, utile in omnibus morbis deploratis.

Dosis a g. v. ad $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$.

N. Sal illud $\square$ $\times$ sufficienter imprægatum si in ∇ destill. (e. g. Borraginis) solutum atque s. a. crystallisatum sit, conveniens medicamentum evadit in morbis $\square$ reis.

5. Tinctura seu $\triangle$ r $\square$ i.

$\square$. Sal $\square$ optime purificatum, calcina ad carulitatem: dein affunde ∇ extrahe rubedinem s. a. decanta abstrahere ad consistentiam olei. Sic habes Tincturam $\square$, quam si placet exaltare, digere aliquamdiu cum ∇ recenti ad emin. dig. 1. affuso.

N. Sunt qui ex $\square$ cum $\ominus$ an calcinato, Tincturam hanc extrahunt, sed praevalet modus prior.

Vires. Urinam largiter ciet, confertque in Melancholia hypochondriaca, Scorbuto, Hydrope alisque Mesenterii ac Lienis morbis & obstructionibus.

Dosis gutt. aliquot 4. 5. 6. 7. 8.

6. $\square$ us $\ominus$ latus.

$\square$. Ol. $\square$ purissimi per deliq. $\mathfrak{z}\mathfrak{iiij}$. affunde guttatim Spir. $\ominus$ $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$. vel q. s. donec strepitus cesset idque in vitro capaci; sic fiet coagulum sedata ebul-

ebullitione evaporare sine humiditate lento calore ad siccitatem.

Vires. Digestivum est præstantissimum, & in corpore humano efficacissime resolvens. Hinc utilissime exhibetur in obstructionibus viscerum, venarum mesaraicarum, in omnibus febris, præcipue in quartana, in obstructionibus mensium.

Dosis à ℥℥. ad ℥j. in convenienti liquore, convenientissime autem propter saporis emendationem offertur in Hydromelite.

N Eodem modo fieri quoque poterunt salia vegetabilium $\oplus$ -lata. Sic sal (e. g. absinthii) depuratum solve in ∇ absinthii instilla spiritum $\oplus$ -li procedeq, ut cum $\ominus$ $\oplus$ -lato.

7. Tart. $\oplus$ -latus crystallisatus.

$\Re$ Crem. Tart. ℥iiij. spir. $\oplus$ ℥ij. digerendo solvantur. Hinc affunde ∇ calid. ut penitus solutio fiat, abstrahere aliquantulum & reponere ad crystallisandum.

8. Sal $\ominus$ volatilifatum.

$\Re$ $\ominus$ $\ominus$ purificat, q v affunde ∇ rectificatils. ∇ ex :: per $\times$ cohobando aliquoties (3) & adnærescet $\ominus$ $\ominus$ lateribus $\times$ bicu.

N. S per MB ∇ veris non sublimabitur, sed exhibebit Menstruum coralibus solvendis idoneum.

Vires. Insigne est lithonripticum.

Dosis g. v. vj. & c.

9. Ligo $\ominus$ spleneticus.

$\Re$. $\ominus$ i ℥j. $\oplus$ ℥℥. Muc, exacte,

imponereque lamina ferrea ignita ut calcinetur: Hinc pulverisa ac affunde aquæ ferventis ℥iiij digere in loco calido $\odot$ $\odot$ (6) quotidie agitando postea colentur. Tandem adde $\ominus$ i ℥j digerantur $\odot$ $\odot$ (3) filtrenturque pro usu.

Vires. Insigne est deoppilativum Lænis aliarumque tartarearum obstructionum, mesenterium maxime infestantium, adeoque utile in hypochondriaca scorbuticaque affectione ac mensium obstructione.

Dosis cochl. s. ad i. cum aliis appropriatis vehiculis.

Terebinthina.

Vide Resina.

CCCCIX. Thus.

Λιβανόν, Dioscor. Λιβανόν, Olibanum Arab. Lovan Conder. German. Werrauch Resina est duriuscula, pellucida, profluens ex arbore Arabica Lovan Arabibus dicta. Vide Thus, Matth. Cord. hist. Caf. Lovan. & Conder Garz. CB 7. (inter gummi.

Genera Thuris traduntur duo, masculinum scil. quod proprie Olibanum dicitur, seu Melax, (Arab. Melafon) & foemininum.

Masculum ex albo flavescit, suapte natura rotundum est, guttarum formam referens, candidum intus & pingue.

Foemininum, resinofum magis est ac molle, cito ardens, flavum.

Præfer-

Præfertur masculum, ut quod ex cum explanandas.
arboribus montanis colligitur.

2. *El. Diaolibanum.* Vide Disp.

Vires. *Calfac.* 2. *sicc.* 1. *substringit.*
Usus præcipui intrinsecus ad varios capi-
tis & pectoris affectus, ut & ad alvi, ute-
rique profluvia, ad tussim. (deglutitur
vesperi frustatim,) vomitum, sanguinis
excreationem, diarrheam, dysenteriam
mitigandam. Extrinsicus inservit suffi-
tibus pro capite roborando, catarrhos di-
scutit, cava ulcera carne replet, & ad ci-
catricem perducit, cruenta vulnera ce-
phalica imprimis glutinat, perniones (cum
suillo adipe aut anserino) sanat, ulcera ca-
coëthea, tum sedis, tum reliquarum par-
tium demulcet, (tritum cum lacte in li-
nimentum:) oculorum rubedini ac lippit-
udini medetur, (scil. ▽ Rosarum mul-
tiplici extinctione Thuris impregnata,
lactique muliebri postmodum commixta,
pro collyrio liquido) verrucas incipientes
& impetigines abigit, (cum pice & aceto
impositum.

Cortex Thuris in Officinis corti-
cosum illud vocatur, quod Thymia-
ma supra appellavimus. Cortex hic
præfertur crassus, pinguis, odoratus
recens, lævis minime scaber. Vide
supra.

Manna Thuris sunt micæ, frag-
menta, (pollen ac farina) Thuris quæ
ex collisione, dum in saccis vehitur
colliguntur.

PRÆPAR.

1. *Liquor.* Fit in albumine ovi co-
cti, summeque prodest ad maculas
abstergendas, cavitatesque cicatri-

CCCCX. *Tragacantha.*

Tragacanthum, Tragacantha, cor-
rupte Tragaganthum, vel Dragagan-
tum Tragant. Est gummi fruticis
eiusdem nominis pellucidum, al-
bum, subdulce, leve ac syncerum, in
granis plerunque fragmentisve con-
tortis.

N. ▽ calida solvitur, mucilaginem-
que exhibet aliis Medicamentorum for-
mulis, e. g. trochiscis formandis conve-
nientem.

Dicitur Spina hirci. Arab. Chiti-
næ. Germ. Bocksdorn.

Exudat hoc gummi radice incisa,
vel ut alii volunt sponte sua.

Præstat pellucens, gracilis, levis,
syncera & subdulcis.

Vires. *Refrig.* 2. (aliis temperata est,) *hum.* 1. (aliis siccatur,) lenit, cutis spiracu-
la obstruit, acrimoniam mitigat, increas-
sat. *Usus præcip.* ad tussim inveteratam,
ad fauces exasperatas retusas voces, ca-
terasque destillationes, (cum melle inde
fit linctus subditurve lingue ut lique-
scat,) contra renum dolorem & vesicae
rosiones, (in passo vel brodio,) in dysente-
ria. *Extrinsicus ad dysenteriam (in cly-*
steribus,) ad rubedinem & acres destilla-
tiones oculorum (soluta in ▽ rosar. vel
lacte,) ad palpebrarum scabritiem.

Dosis ʒj.

N. *Tragacantha* quo vetustior, eo ca-
lidior,

PRÆ.

PRÆPAR.

Spec. Diatragacanth. calida } *Vide Di-*
Diatragacanth. frigida } *spens.*

CCCCXI. *Tubera Cervina.*

Fungus Cervinus, Cervi boletus,
Matth. Cam. Lon. Tab. Cord. in D. C. B. 2.
Germ. Hirschbrunst / Hirschschwamm.

Crescit in sylvis ut vulgo creditur
 ex libidine Cervorum, quippe non-
 nunquam formâ genitalis cervini
 reperitur. Verum testibus Lonicero
 & Cordo nec iis denegatur locis, ad
 quæ nec cervi nec Damæ unquam
 pervenerint. Inhiant autem iis Cervi
 ob odorem fortem, quo delectan-
 tur.

Vires. Rari usus est, nec adhibetur,
 nisi quod nonnulli ad libidinis stimulum,
 lactisque incrementum id commendent,
 cui Lonicerus contradicit, qui contra na-
 turæ frigida & humida statuit, adeoque
 ad stimulum inepta. Extrinsecus com-
 mendatur ad uterinas ascensiones com-
 pescendas.

N. His subjungi poterit & Fungus Chi-
 rurgorum, videlicet Fungus orbicularis,
 ovatus, pulverulentus. *Crepitus Lupi.*
Germ. Bubenfist / Wolffsfist / Pofist.
Videatur Lonic. Tab. Cast. Dod. Mat-
thiol. Cam.

Hujus vires sunt adstringere, sic-
 care, adeoque pulvis ejus ad interri-
 gines & abrasa non inutiliter adhi-
 betur. Chirurghi frustum imponunt
 sectæ venæ ad sistendum sanguinem
 vulnusque solidandum.

CCCCXII. *De Vino.**Anatomia Vini.*

Vinum est succus vitis, fermenta-
 tione exaltatus.

Dicitur *Paracelso*, Sanguis Terræ,
Querc. Omnium vegetabilium Prin-
 ceps & maxime vitriolatum.

Eligatur generosum, beneque ma-
 turum.

PRAEPARATA VINI SUNT

varia, pro diversis scil. parti-
bus variantia.

Nimirum

Vini partes sunt:

1. Essentia subtilissima, incorru-
 ptibilis, vulgo ∇ vite, ∇ ardens, ∇ ,
 $\triangle$ Cœleste, $\triangle$ Bezoardicum vegeta-
 bile, menstruum cœleste, ∇ cœlica
 Lullii cœlum, clavis philosopho-
 rum, corpus æthereum ex $\triangle$ & ∇
 constans. Balsamus volatilis liquoris
 catholici. 2. Magna copia ∇ . insipi-
 dæ corruptibilis. 3. Hanc sequitur
 $\curvearrowright$ quidam fumidus, qui nihil aliud
 est, quam $\ominus$ vini volatile crassius in
 forma fumi ascendens. 4. Huic mox
 subjungitur $\odot$ quoddam vere pin-
 gue & unctuosum combustile. 5. Ex
 $\odot$ extrahitur $\ominus$ quoddam corrosi-
 vum. 6. Post extractionem $\ominus$ is re-
 linquitur ∇ limosa inutilis. *Sala in*
Anatomia $\S$ ij.

Hinc 1. ∇ f. ∇ vite. Q. E.
Vini.

2. Vinum generosum, ∇ getur per
 vesicam, donec pars optima ∇ garit,
 (quod gustu facile cognoscitur,) de-

Eeeee

stilla-

stillatum rectificetur aliquoties per B.M. abstrahaturque saltem pars dimidia tertia aut quarta, ut nihil humiditatis relinquat combustibilis.

N. 1. Rectificatio feliciter peragitur. 1. Si in rectificatione orificium cucurbitæ charta subtili triplici vel quatruplici, vel panno spissiori tegatur, quippe hac ratione penetrat solum pars spirituosior, a-quosiore in cucurbitam relabente. 2. Si rectificatio ex cucurbita colli longi, vel per phiolam serpentinam vè perficiatur.

N. 2. Nonnulli obstruunt cucurbitæ vel phiolæ orificium, spongia oleo imbuta, qua ratione solus $\curvearrowright$ transit, ∇ in spongia remanente. Senn. Inst Libav. in Alchym.

N. 3. Eodem modo paratur & ∇ ex fecibus vini, ut & ex siliquis uvarum ex quib. vinum fuit expressum. Kesl. 1. c. 70.

2. Aliter ∇ subtiliss.

R. Vini generos. q. v. digere (14) $\odot$ in fimo, vel alio lenissimo calore, postea per phiolam destilla, destillatumque aliquoties per eandem phiolam rectifica, donec ad summam subtilitatem pervenerit.

R. Hujus $\curvearrowright$ lb. ij. misce cum recentis vini lb. vj. destilla iterum per $\odot$ m, ac prolice saltem lb. ij. affunde iterum recentis vini lb. vj. ac destilla denuo, ut dictum, idque repetere septies vel pluries ad lb. ij. colligendas.

N. Hic $\curvearrowright$ adeo subtilis ac fugax est, ut guttatim ∇ ando ne ∇ m quidem attingere possit, quin in auram evanescat. Tentzel. Gluckrath. in Beguin. 1. 3. c. 2.

Vires. ∇ calidus est & siccus, penetrantissimus, incorruptibilis, resistit putredini, refocillat apoplecticos, comate oppressos, &c. Extrinsecus resolvit tumores, frigidos ac scirrhusos, arcet coagulationem sanguinis in contusionibus, cruoremque resolvit ac discutit.

N. Sunt qui ∇ circulatum ac toties destillatum ut in oleaginosam abeat consistentiam, Circulatum Paracelsi autumant, sed male. Alii ∇ cum proprio sale, intercedentibus tamè digestionibus aliquoties destillant, ut saltandem cum ∇ per Alembicum transferatur, vocantque Circulatum Majus, Libav. tr. de Igne Naturæ.

3. Spiritus Vini alcalisatus.

R. Vini generosi Hispanici vel Hungarici, q. v. elice spiritum ac phlegma: separa eadem ab invicem: ex fecibus calcinatis cum phlegmate extrahe $\ominus$ idque per crystallisationem purifica, in spiritu solve $\ominus$ & habes ∇ alcalisatum.

4. Spiritus Vini acuatius Tart. seu spir. Vini Tartarisatus.

R. ∇ lb. ij. Tart. alb. crudi puriss. grossè contusi $\mathfrak{z}$ j. destilla in balneo pleno scobe ligni ferrati, madefacta lenissimo ∇ ut ad quartum ferè pulsus guttula cadat: quando phlegma stillare inceperit, cessa, vel si phlegma quoque prodierit rectifica.

N. 1. Si subtilior adhuc expetatur, denuo ad hujus lb. ij. addatur Tartari $\mathfrak{z}$ j. destilleturque ut ante. Sennert. in Instit. Tentzel. in Exeg.

N. 2.

N. 2. *Ad cognoscendum utrum spiritus prodeant nec ne, observentur striæ, quippe quò spissioribus striis Xbicus refertus fuerit, eo uberior semper spirituum fit evaporatio & è contra.*

N. 3. *Oleum, quod lentà hac destillatione peracta, guttis quibusdam innatare videbitur (quamvis vina in hoc valde inter se discrepent) vera vini essentia aestimatur. Tentzel.*

5. *Alius V Tartarificatus sive V Tartaralcalificatus.*

Hic spiritus si super eundem Tartarum per Retortam cum cohobiis rectificatur & in fine (phlegmate intermedio abjecto) fortiori igne urgetur, spiritus vini Tartarificatus acquiritur. Sennert. Instit.

6. *Spiritus Vini Tartarificatus seu V philosophica.*

℞. Tartarum in precedenti spiritus Tartarificati preparatione post cohobia relictum (vel & Tartarum recentem) calcina ad viriditatem (cærulitatem,) dein affunde spiritum illum Vini Tartarificatum, destilla & tandem propelle igne fortiori. Tentzel.

Vel: Ex ⊖ Tartari ad cærulitatem calcinato extrahe essentiam, digerendo cum V, (V habeat aliquid phlegmatis cujus beneficio sal arripit) destilla gradatim, ad ignem fortissimum subinde progrediendo.

Vires. Spiritus hic longe præstantissimus est ad Tincturas & Extracta omnium purgantium in genere elicienda, ad con-

servandas metallorum & vegetabilium, animaliumque facultates.

In θεωπεία arcanum est ad plurimos affectus, inprimis tartarcos, & ubi sal fixum ex deficiente coctionis πνευματώσ abundat, ut in Scorbuto, Tartareo Hypochondrio, Asthmate, Cachexia Epatis aut reliquorum viscerum obstructionibus, conciliat insuper somnum cum essentia croci propinatus.

N. 1. *Spiritus vini hoc modo rite preparatus est Ros Iovis amphibii vegetabilis ad parandum illud Biolychnium Burggravii. Ejusdem beneficio fit & perpetuum mobile & negotii criterium, Hartm. in pract. Tentzel. in Exeg. Qui plura de V facultatibus voluerit, consulat Lemnium, Evonymum, Gesnerum, Libavi-um, Medull. destill.*

N. 2. *Hic V tartarificatus in spagyrica cochlea Hermet. Cl. circulatus, è mero spiritu evadit Balsamus, è fragrante fragrantior, è crystallino carbuncularis, haud secus ac cor sanguinem Epatis, continente pulsum circulo, in auream vitæ Balsamicam vividamque spirituum vitalium naturam exaltat.*

Vires & Dosis. Hujus essentia gutta 3. vel 4. calidum nativum in Eclampsin evocant. Cum Croci essentia somnum conciliant restorationemque membrorum conantur.

7. *Spiritus Vini microcosmicus, i.e. cum sale urinae volatili acuat.*

R. Spiritus Vini subtiliss. ac spir. urinæ ad summam puritatem deducti (vide in urina) añ. mixti ponantur in locum frigidissimum: sic coagulabuntur in salem albißimum. Digeratur hic per lentum calorem **V** in Phiola H. Cl. spatio 20. vel 30. $\odot$ & convertetur in liquorem, qui si lubet per **MB** semel ac iterum rectificetur. *Bequim. l. 3. c. 2. Hartm. in pract. & in Croll. Senn. in instit.*

Vires. *Menstruum est* $\odot$ *potabilis preparationi inserviens: poterit quoque intrinsecus adhiberi ad reserandas obstructions viscerum ut & extrinsecus ad dolorem compescendum.*

8. Spiritus Vini $\oplus$ *latus.*

R. Spiritus vini opt. & spir. $\oplus$ i rectificati añ. ζ iiij. M. & destilla per $\times$ in cinere primo lento igne, dein fortiori ut simul alembicum transcant: reitera destillationem vice tertia: postmodum circula per mensem simul, habebisque spiritum odore & sapore sat gratum.

9. Magisterium Viniß. Lapis vini vegetabilis.

R. Vini generosi Hispanic. vel Ungaric. q. v. putrescat 40. $\odot$ in fimo equino. Hinc destilla in **MB**, & prodibit spiritus ac tandem oleum: hæc separa invicem, spiritumque de phlegma. Oleum denuo in fimo equino $\odot$ 40. putrescat ac destilletur. Ex remanentibus focibus beneficio phlegmatis extrahatur sal volatilius sine calcinatione. Utrum-

que conjunctim s. a. purifica. Postea impræгна sal spiritu suo ac digere: hinc adde & oleum, digereque donec coloris tandem rubei pulverem nanciscaris.

Vires. *Grana (vel gutta aliquot si magis liquidius) integram mensuram aquæ, vinosis qualitatibus perfundunt.*

10. Menstruum Basilii Valentini, Aqua temperata, Temperatum Extractivum.

R. Spiritus Vini subtiliss. q. v. eumque cum spir. $\oplus$ digere ac terna destillatione per alembicum, uni. Sic dulcescit acrimoniæque amittit. *Vide spir. $\oplus$ dulcem.*

Vires. *Solvit $\odot$ non radicaliter, sed tincturam ejus extrahendo. Vide de $\odot$. Basil. in repetit. magni lapidis veterum. Senn. instit.*

N. 1. Alii R. $\forall$ optimum eumque cohobant multoties (12.) supra $\oplus$ ut essentiam $\oplus$ is secum evehat. Huic $\forall$ essentia $\oplus$ is imprægnato affundunt tantundem spir. $\oplus$ i rectific. digeruntque.

N. 2. Tentzelius R. $\forall$ rectific. q. s. superfundit Sali Tartari philosophico, ad emm. 3. digit. digerit q. in Phiola longiss. colli aliquamdiu l. calore: postmodum destillat.

11. Sal Tart. philosophorum.

R. Sal ex Cineribus Sarmentor. Extractum. reverberetur $\triangle$ aperto (hor. circiter 3.) donec albescat. Dein solve in ∇ & separa feces filtrando & coagulando. Sic habes Sal Tartariphilosophorum, *Tentzel. in Exeges. de $\odot$ potabili.*

De Purgantibus primariis.

CCCCXII. Agaricum.

Agaricus s. Agaricum fungus est albicans trunco laricis adnatus. Vid. Brunf. Matth. Dod. Cord. in D. Lob. Cast. Tab. Ger. Cam. Lon. Porta. Bellon. German. Serchenschwaum.

Estque Diosc. Mas, hic reprobatur.

& Plin. } Foemina, hæc præfertur.

Mas rotundus est, & undique sibi similis (Plinio) crispior amariorque. Foemina rectas intus habet pectinum modo venas & q. divisuras (Plinio). Foemina solutior est, initio dulcis, mox in amaritudinem transit.

Eligatur itaque Agaricus albus, levis, valde rarus, velociter friabilis sapore primum dulcis, mox amarus & stypticus. Reprobatur lignosus, longus, durus ac gravis.

N. 1. Pars exterior præstat interiori.

N. 2. Multos in annos durabilis est, sine virium jactura.

N. 3. Adnascitur itidem Fungus Abietis, Piceæ sylv. Teda & Larici, sed solum Larignus intra corpus sumitur.

Vires. Pituitam educit tenuem aquosam, serosam & viscosam totius corporis & imprimis excrementa mesenterii tum capitis ac pulmonum. Urinam ciet ac menses, calf. 1. sicc. 2.

N. 1. Quia ventriculo nauseabundus est, corrigitur stomachicis, e. g. Zinzib. garyophyll. Spica Celtica, &c.

N. 2. Quia tardè operari solet, additur

stimulus ex sale gemma, crystallis & similib.

Dosis à ʒj. ad ʒij. In infusione à ʒij. ad ʒv.

PRÆPAR.

1. Extractum Agarici.

℞. Agarici, q. v. Extrahe cum V, &c. August.

N. Sala adhibet Agaric. Trochiscatum extrahitque cum V.

Alii aquam adhibuisse malunt, ac præ aliis aquam Anisi vel Cinamomi in qua Agaricum macerant (hor. 24. exprimunt ac inspissant. Verum enimvero quia Agaricus nonnihil resinosi quoque in se continet, præstat V adhibere.

Dosis à ʒj. ad ʒʒ. vel ʒij.

2. Agaricus Trochiscatus.

℞. Agaric. limat. cum vino in quo maceratum Zinzib. additoque tantillo Tragacanth. vel Gummi Arab. F. Trochisci.

3. Trochisci de Agarico.

℞. Agar. lim. ʒij. ʒ, ʒʒ. Zinzib. ʒij. cum Oxymell. q. s. F. Trochis. V. Disp.

4. Pilule de Agarico. V. D.

Dosis à ʒʒ. ad ʒʒʒ.

5. Pilule Hieræ cum Agarico.

V. Disp.

Dosis à ʒj. ad ʒij.

CCCCXIII. Asarum.

Ἄσarov, Dioscorid. Asarum, Brunf.

Eeeee

3

Trag.

Trag. Matth. Fuchf. Dod. Cord. in D. & hist. Lon. Cast. Tab. Ger. Cam. C. B. 1. Asarum baccaris seu baccatus, Lob. alius, vulgago, Haselwurz.

Solo gaudet montano opaco Viciniâque corylorum. Viret perpetuo, nova folia tamen una cum flosculis vere promit.

OFFICIN. NAT.

Radix colligitur vere: & folia.

Vires. Crassam pituitam, bilemque utramque per vomitum ac nonnunquam per secessum violenter expurgat. Calf. & sicc. 3. diureticum est, ac emmenagogum insigne, Epar, Lienem, vesicamque fellis aperit. Hinc utile in arthritide, hydrope, febribus præcipue tertiana & quartana, in ictero, &c.

Dosis Rad. à ʒß. ad ʒj. in substantia, à ʒj. ad ʒiij. in infuso.

Folia exhibentur. N. 6. 7. 8. 9. infusa, cocta & expressa.

PRÆPAR.

1. Extractum alcalisatum, quod venit nomine coaguli Asari. R. Rad. ac folia Asari, extrahe cum V ac filtra. Hinc adde sal ex incineratis fecibus elixiviatum, & ad ignem fusionem calcinatum, solutione ac inspissatione purificatum, abstraheque Vini spiritum ad consistentiam mellis. Vide Sennert. in Instit. Hartman. in Pract.

Dosis ʒj. ad ʒij.

2. Diasarum Fernelii. Vid. lib. 2. cap. 51.

Dosis à ʒj. ad ʒß.

B.

CCCCXIV. Bryonia.

Ἀμπέλ. λευκή, Dioscor. Bryonia, Trag. Lon. Tab. Cam. alba, Dod. Ger. Vitis alba, Matth. Fuchf. Cord. in D. Lob. Cast. C. B. 1. German Zaunrübe / Schneerwurz / Stickwurz / Scheißwurz.

Est baccis rubris & nigris, utraque usualis, præfertur tamen prior.

Crescit in dumetis: Floret Majo.

OFFICIN. NAT.

Radix collecta verno tempore.

Vires. Purgat valide serosos & pituitosos humores. Splenetica, Uterina & Iecoraria est, utpote quorum obstructions aperit. Calfas. & sicc. 2. Hydropicorum aquas per vomitum ac secessum educit, menses ciet, foetum ejicit, suffocationes uteri arceat, asthmata liberat, podagricis convenit (intus & extus.)

Dosis in substantia ad ʒj. in Infuso ad ʒß. vel ultra.

PRÆPAR.

1. Fecula Bryoniae. Vide 1. 2.

Vires. Uterina est, menses ciet, sed non citra nauseam.

Dosis ad ʒj.

2. Unguentum Agrippæ. V. D.

C.

CCCCXV. Carthamus,

Κνίκ. ♂, Dioscoridis. Κνίγον, Plinii, Arab. Karten. Cnicus, Matth. Dod. Lob. Cast. vulgaris, Clus. hist. sativus, Cord. in D. & hist. Lob. Cnicus urbana & sativa, Theophr. & Plinii. Carthamus,

thamus, Brunf. Trag. Fuchs. Lon. flore croceo, Cam. Cnicus sativus seu Carthamum officinar, C. B. 1. aliis, Crocus sylvestris, Cnecus. German. wild Safran.

N. Floribus est croceis rarius albidis, illorum admistione adulterant Crocum.

Colitur in hortis Italiae, Gallie. Floret Julio & Augusto.

OFFICIN. NAT.

Semen.

Vires. Semen pituitam viscosam ac aquas vomitu ac dejectione purgat: confert maxime pectori: Calf. & sicc. 1. Stomacho adversatur, ideoque corrigitur stomachicis, anis. galang Zinzib. &c.

Dosis in substantia à ʒj. ad ʒij. ʒ. (sed raro ita exhibetur ob viscositatem) in infuso à ʒiij. ad vj. vel ultra.

PRÆPAR.

1. Extract. Diacartham. s. Cnicopharmacum. Vide D. A.

Dosis à ʒʒ. ad ʒiij.

2. Syrupus de Carthamo. V. D.

Dosis ab ʒj. ad ʒij.

3. Electuar. Diacartham. Dos. ʒj.

4. Species Diacartham. Dos. ʒj.

CCCCXVI. Cassia.

Cassia, (Casia) fistula, Arab. & Alpin. Cassia nigra, Actuario. Dod. Cord. in D. Cast. Fragos. Tab. Ger. Cass. laxativa, Lon. Cass. solutiva, Bell. Monard. Garz. Siliqua aut Cassia purgatrix Arabum, Lob. Cass. Ægyptia s. purgans, Cam. aliis. Canna fistula, Siliqua Indica. Cass. solutiva seu Ægyptia,

siliqua, Matth. Cass. F. Alexandrina, C. B. 1.

N. Advehi cepit & ex Brasilia, Cassia purgatrix, cujus ʒj. plus purgat quam ʒij. Cassia illius Ægyptiaca.

Cassia Arbor procera est, instar juglandis ferens siliquas seu cannas longas, rotundas, exterius lignosas, intus seminibus ac medulla prægnantes.

OFFICIN. NAT.

Siliqua s. Canne medullam includentes. Hæ eligendæ ponderosæ, recentes, plenæ, quæque minime commotis intus seminibus resonent, splendentes, foris etiam ac in pulpa pingues.

Vires medullæ: Alvum lenit, clementerque sine torminibus feces educit, caliditate ac frigiditate temperata (Fernel. cal. j.) cætera humidior, unde nec humido ventriculo nec hypochondriacis ac flatulentis nisi stomachicis & carminativis. (E. g. Cinam. Mastich. sem. anis.) correctæ convenit. Potio ejus grata est pleuriticis.

PRÆPAR.

1. Cassia flos s. pulpa Cassia. Cassia extracta. Fit traiectione medullæ exemptæ per cribrum.

N. Vapor aquæ cribro subditur, ut medulla in cribro agitata eo facilius transeat: debet autem fieri extractio actutum quando usus postulaverit, acescit quippe pulpa cum tempore.

Dosis. Infantibus ad ʒjʒ. adultis ad ʒij. in clysteribus ad ʒij.

2. Cass.

2. *Cassia extracta seu Cassia extracta communis sive pro clysterio.* Fit pulpam cum decocto herbar. mollientium & melle ad consistentiam Electuarii coquendo. Vide Disp.

3. *Elect. Diacassia cum Manna.* Electuarium est & paratum ex pulp. Cassiæ, p. vj. Tamarind. j. Mannæ ij. Sacchar. Cand. j. Penid. j. Sacchar. Violar. iij. quæ suscipiuntur decocto prunor. & syrupo violar. V.D.

Dosis ab ʒj. ad ʒij.

4. *Cassia Extracta sine foliis senæ.* Electuarium est ex pulpa Cass. lb. ij. Tamar. ʒj. sacchar. lb. ij. susceptis decocto express. polypod. sem. cartha. herbar. pectoral. Vid. Disp.

5. *Cassia Extracta cum foliis senæ.* Fit ex prioris Electuarii p. xij. pulv. sen. p. j. Vide Disp.

6. *Extractum Cassiæ.* Vide Quercer. in Diet. & Ph. Rest.

Dosis ad ʒjss.

CCCCXVII. Cataputia minor.

Aaburîs, Dioscor. Lathyris, Brunf. Matth. Fuchs. Dod. Cord. in D. Lob. Lon. Cam. Cast. Ger. Tab. Lathyris s. Cataputia minor, 2. Trag. Cataputia minor, Lob. Tab. Lathyris minor, C.B. 1. Granum regium minus, Mesues. Germ. Springkörner.

Ratione ætatis, latiora vel angustiora folia habet. hinc apud Tab. Lathyris duplex, latifolia scil. & angustifolia, quæ promiscue usuales.

N. Recensetur inter genera Tithymalorum, utpote tota candido & lacteo succo turgens.

Colitur in hortis: Floret Julio, Fert semina Augusto.

OFFICIN. NAT.

Semen (s. grana) rarissime Folia.

Vires. Purgat cum violentia per vomitum ac secessum, humores inprimis serosos & biliosos, hinc phlegmaticos, calf. & sicc. 3. Dosis à baccis vj. ad xij. Folia No. iij. vel v. sed est rari usus. Extrinsecus vesicatorium exhibet & psilothorum, precipue succus ejus lacteus.

CCCCXVIII. Colocynthis.

		major.
	rotunda	{ min. hac usualis
	oblonga.	
Colocynthis C. B. est	pyriformis.	
	pomiformis.	

Dicitur Κολοκύνθης, Dioscor. Colocynthis fructu rotundo minor, C.B. 2. Fœmina, Tab. Coloc. fungosa & levis, Cord. hist. alius cucurbita sylvestris, fructu rotundo minor, vulgo Coloquinthis Sicyonia. Arab. Chandel, Handel & Handhal. Videatur & Colocynthis, Matth. Cord. in Dios. Lon. Lob. Dod. Cast. Cam. Ger. Vera, Trag. prima s. mas, Tab. Germ. Coloquinth.

OFFICIN. NAT.

Fructus seu poma ac precipue medulla ejus arida, affertur autem ex Ægypto.

Vires. Pituitam crassam ac glutinosam ex profundioribus & remotioribus partibus expurgat; ut ex cerebro, nervis junctis.

juncturis, pulmonibus, unde cum commo-
do exhibetur Vertiginosis, Heremicrani-
cis, Epilepticis, Apoplecticis, Scabie, Lue-
que Venerea afflictis. Calida est & sicc. 3.
verum ob vehementiam ac amarorem,
& quia ventriculo ac intestinis noxia est,
rarissime in substantia & non nisi robu-
stis, imo decenter correctis exhibetur. Cor-
rigentia illa sunt cuminum, tragacantha,
mastiche, bdellium & similia cardiaca,
hepatica, stomachica.

Dosis in substantia à gr. viij. ad ℥j. in
clysteribus in petia ad 3℔.

PRÆPAR.

1. Trochisci alhandal. V. Disp.

2. Infusum Trochisc. alhand. vi-
ta aureus Rulandi (nonnullis.)

℞. Trochisc. Alhand. 3½. ℥ Mal-
vat. 3x. vel 3xij. Digere aliquandiu
filtra & serva ad usum.

Vires. Purgat per alvum absque pe-
riculo omnes humores viscosos, bilem u-
tramque ac serum, si tertio quoque die
mane propinetur.

Dosis à 3ij. ad 3j. vel 3j℔. vel si pla-
cuerit inspissare ad consistentiam extra-
cti detur à 3½. ad ℥j.

3. Extract. Colocynth.

℞. Colocynth. pulpe (rejectis fe-
minibus) pulverisatæ, extrahe dige-
rendo, vase clauso cum ℥, aliquot
septimanis (3) quo temporis spacio
totam acrimoniam amittet,) filtra
& si dulcius desideras, iterum dige-
re, & dulcescet, Medicamentum e-
vadens optimum, ad pituitam & ali-
os humores crassos à remotioribus

partibus attrahendos, idque sine no-
xa. Corrigitur oleo Mastich. Nucist.
Cinam. *Veckerus ex Querc.*

N. Sala. ℞. pulpe coloc. sine se-
mine q. pl. eamque subinde irroran-
do ▽ plantag. incidit, dein extrahit
cum ▽ plantag. part. ij. ℥ p. i. fil-
trat, defecat & inspissat ad consi-
stentiam mellis.

Menstruum ex ▽ plantag. & ℥
commiscet, ne quid ex parte resino-
sa ac viscosa quibus Colocynthidem
constare ait intactum maneat.

Dosis à gr. iij. ad x. cum corrigenti-
bus.

N. Prestat Extractum hoc cum aliis
purgantibus miscere, ut illis stimulo sit,
quam solum idem exhibere.

CCCCXIX. Ebulus.

De Ebulo actum est supra, class. i.
Hic loci ergo solum Ebuli partes
purgationi inservientes, perstringi-
mus. Hæ sunt Cortex & Acini s. semi-
nula baccarum.

Vires. Ebuli cortices & seminula vim
habent educendi ▽ m, conferunt igitur
in Hydrope, Arthritide cæterisque mor-
bis à sero natis.

Semen Ebuli solutorium acquiri-
tur hoc modo;

℞. Baccar. Ebuli quantitatem ma-
gnam, exprime succum, (quem in
Extractum redigere poteris ad nor-
mam datam l. 2.) acinulosque resti-
tantes à siliquis separa, aliquoties
lavando, semperque quod superna-
tat rejiciendo, donec solos acinulos

Fffff

cos-

eosque puros nactus fueris. Hos sicca ac serva pro usu.

N. *Dosis* à ʒj. ad ʒij. vel fiat emul-
sio in dosi majori. *Sala.*

N. *Ex hoc semine exprimitur* ☉
quod ventri inunctum alvum laxare di-
citur.

CCCCXX. Elleborus niger.

Utimur non omnibus Ellebori ni-
gri speciebus, sed (monente *Matthio-*
lo.) Helleboro nigro, flore roseo, C.
B. 4. cui tamen (teste C. Bauhino in
Theatro.) alii substituunt Hellebo-
rum nigrum hortensem flore viridi.
Alii ejus loco cum successu utuntur
Elleboro nigro tenuifolio, Buph-
thalmi flore, teste Bauhino in *Matth.*
Germ. *Schwarz Nieswur.*

Prior insignitur Elleborum ni-
grum, *Matth.* (cui & Helleb purpu-
reo flore,) *Cast. Cam.* Helleborus ni-
ger, *Lob. 2. Dod.* verus, *Ger.* Veratrum
nigrum, *Dod.* Legitimum, *Clus. hist.*
Styriacum, Tab. C.B. 4.

Posterior nominatur Helleborus
niger, *Brunf. alter, Matth. 3. Dod. no-*
stras, Cord. hist. Helleb. niger adulte-
rinus domesticus, *Trag. hortensis,*
Fuchs. Helleborastrum, Lob. Ger. Ve-
ratrum nigrum, Cord. in D. Clus. pan.
& hist. Tab. C.B. 2.

Tertius dicitur Elleborus niger
verus, *Trag. Lon.* Pseudo Elleborum,
Matth. Buphthalmum, Dod. Clus. Cam.
Helleborine tenuifolia, *Cord. hist.* El-
leborastrum nigrum, *Cam. Helleb. ni-*
ger ferulaceus *Theoph. Lob. Elleb.*

alterum, *Cast. Hellebor. Hippocra-*
tis, Tab. C.B. 9.

Prior crescit copiose in Austria.
Floret Januar.

OFFICIN. NAT.

Radix ac præcipuè Cortex.

N. Colligendi tempus referant ☾ in
felici aspectu cum ♀ aut ☿ existente sub
ortum ☉ ☾ crescente ac peragrante si-
gnum Capricorni, Leonis aut Sagittarii,
Heurnius.

Vires. Purgat potenter humores me-
lancholicos, utile per consequens medica-
mentum est, omnibus affectibus inde O-
riginem trahentibus, quales, *Mania, In-*
sania, Hypochondriaca passio, Elephan-
tiasis, Herpes, Cancer, Quartana, Verti-
go, Epilepsia, Apoplexia, Scabies. Sed
cautè ☿ non nisi robustis ob violentiam
quam exercere aptus natus est, eum ex-
hibere conducit. In decocto tamen minus
periculi. Corrigitur mastiche, cinam.
anis. fœnicul. & sim.

Dosis à ʒj. ad ʒij. in infusione dant
nonnulli à ʒj. ad ʒʒ.

PRÆPAR.

I. Preparatio Ellebori officinarum.

Maceretur (rejecta medulla li-
gnea) per ☿ 3. in Vino citonior (alii
in Malvatico) postea exiccetur.
August.

Quercetano sufficit 24. hor. in ☿
ros. macerasse. *Ph. Rest. c. 26.*

N. Alii radicem ita preparatam ulte-
rius pomo cidonio insigunt, idque pasta pa-
nis obvolutum in clibano coquunt, post mo-
dum radicem exemptam exiccant.

2. *Præ-*

2. *Preparatio Recentiorum.*

℞ Rad. Elleb. nigr. pulveris. q.v. irrorata phlegmate ☿i & ad lenem calorem continuo lignea spatula agita, iterumque irrorata & agita, donec foetor omnis exhalarit, radicesque gratum odorem & colorem nigricantem acquisiverint.

Dosis ℞ ad ℥j. cum corrigentibus. Hartmann. in Croll. Sennert. Instit. Tentzel.

N. Alii irrigant aliquoties (3.) succo rosar. & in umbra exiccari sinunt, dantque ad gran. x. vel xij. imò ad ℥j.

3. *Extractum Ellebori nigri.*

℞. Cortic. rad. & fibrar. q.v. coque in Vino albo generoso leni calore hor. 3. in fine Δm augendo ut bulliant. Dein exprime, & coagula ad consistentiam Extracti.

Dosis à gr. x. ad xv. vel xx. cum ol. mastich. & sim.

N. Alii loco vini solâ aquâ pluviâ utuntur, ut August. Alii aqua anisi, de qua oleum separatum, ut Heurnius in Meth. pract. vide & Wecker. vel Aq. major. aut Meliss. cum ol ☿ per d. Hartman. in pract. Alii ☿ ut Begl. 2. c. 9.

4. *Extractum Ellebori nigri Quercetani.*

℞. Rad. & fibrar. (cum ✚ rosar. præparat) q. v. extrahe digerendo cum succ. Limonior. part. i. & succ. pomor. redolent. part. ij. (succiprius sint bene depurati & clarificati) exprime. Fecibus affunde novum succ. Rosar. pallidar. clarificatum, ac de-

nuo digerendo, extrahe colando & exprimendo. Ultramque Tincturam conjunctam digere in MB & defeca. Defecatam Tincturam l. ∇ coagula ad formam extracti.

Dosis ad ℥j. cum stimulo aliquo vim ellebori vomitoriam obtundente e.g. Extract. diagrid. & sim. Querc. in Pharm. rest. c. 26.

5. *Aliud Quercet.*

℞. Extr. elleb. nigr. (cum ∇ Anisi factum) affunde ☿ digerendo, extrahe, filtra, coagula. VVecker. ex Quercet.

N. Si viridem habueris Elleborum, extractum quoque parare poteris cum ∇ ejus ☿ata, ad modum in Esulæ extracto delineatum.

6. *Extractum Ellebori nigri.*

Salæ.

℞. Cort. ellebori nigri, ℔ ℔. ∇ borrag ℔ iij. ☿ ℥iiij. digerendo extrahe vase cl. decanta, ex fecib. combustis extrahe Sal, idque Tincturæ admisce, digere per ☿ 1. ac coagula.

Dosis ad ℞. & ℥j.

7. Syrupus Elleboratus: In hoc continentur	{	Cort. Elleb. 3.	}	partes.
		Rhabarb. 8.		
		Fol. Senæ. 16.		
		Polypod. 16.		
8. Oxymel Elleboratum: In quo	{	Helleb. alb. 3.	}	partes.
		Helleb. nig. 3.		
		Esulæ 2.		
		Agaric. 2.		
		Turbit. 8.		

CCCCXXI. *Elleborus albus.*

Helleborus albus flore subviridis

Ffffff 2

C.B. 1.

C.B.I. Elleborus alb. *Brunfels. Trag. Fuchs. Cord. hist. Lon. Cam. Clus. hist. Hel-*
leborum album, Matth. Lob. Cast. Ve-
ratrum album, Cord. in Diosc. mas &
foemina, Tab. Germ. weiß Nieswurk.

OFFICIN. NAT.

Radix.

Vires. Ob violentiam purgationis, quam per superiora & inferiora exercet usum purgandi internum soli ferè Elleboro nigro linquit. Ingreditur tamen ceu basis vomitorium Conradinum. Extrinsecus sternutationes movet, scabies, impetigines & serpignes mundificat & sanat, Lethargicos excitat, (naribus induta) menses proritat (subdita.)

CCCCXXII. Epithymum.

Ἐπιθύμιον, Dioscor. Epithymum, Matth. Lob. Cast. Tab. Cassutha minor, Dod. C.B.I. Germ. Tymseid.

OFFICIN. NAT.

Integra Planta.

Vires. Purgat blandè melancholicos & serosos humores, calf. & sicc. 3. Usus præcip. in scabie, ulcerib. affectib. melancholicis, in hypochondriorum & lienis passionib. & obstructionib.

PRÆPAR.

Syrupus de Epithymo. V.D.

CCCCXXIII. Esula.

Esula herba est Linariæ conformis, nisi quod hæc lacteo succo careat, quo illa gravida est, juxta verum:

Esula lactescit, sine lacte Linaria crescit.

Diversa sunt ejus genera iisdem

qualitatibus prædita. Ex his eligere monent pineam, i. e. quæ foliis pinum æmulatur.

Dicitur Esula vulgaris major, 5. Trag. Esula minor Officinar. Lob. Esula minor, Dod. Tithymalus cupressinus, 2. Tab. Tithymalus foliis pini forte Dioscoridis Pityusa, C.B.I. Germ. Wolffsmilch.

OFFICIN. NAT.

Cortex præcipue radice, hinc & folia, quibus addi potest & succus, sed rarissimi usus est.

Vires. Pituitam validissime præcipue per inferiora purgat, unde & Rusticorum Rhabarbarum Esula audit. Est autem acris ignea & erodens, adeo ut impudentium mendicorum fraudi inserviat, qui ejus succo cutem sibi met exulcerant scabritiei specie.

Corrigitur ejus feritas Bdellio, Tragacantho, mucilagine Psyllii. Quinimo mitescit præparatione, i. e. triduana in acerrimo ros. infusione ac exiccatione. Vide August.

N. Quercetanus contentus est infusione 24. hor. in Pharm. Restit. Alii singulis diebus novum acetum affundunt. Nonnulli perficiunt eandem macerationem in decocto myrobalanor. cum modico cinamomi vel spica.

PRÆPAR.

I. Extractum Esulae minoris Sale.

R. Cortic. radice (in principio veris quando prodire incipit collect.) q. v. coque cum Vino albo generoso in diplomate: Exprime ac inspissa:

spissa : Inspissatum liquorem solve iterum, in ∇ plantaginis, macera- que in MB γ 3. vel 4. decanta, filtra, vel si opus clarifica cum albumine ovi, & coagula.

Dosis à gr. xij. ad xx. vel plura.

2. *Aliud Extractum Esulæ, quod Ru- landinum existimatur.*

$\mathcal{R}$. Rad. Esul. min. ut in officinis veneunt, q. v. coque lento Δ cum ∇ simpl. semper despumando, dum spumat, ∇ m inde cola & serva, ali- amque superfunde & coque colle- ctam ∇ leniter coagula ad spissitu- dinem mellis, postea affunde $\mathcal{V}$ ad eminent. digit. j. & vase clauso in lo- co calido, aliquandiu asserva. Tan- dem abstrahere leniter $\mathcal{V}$. Et relinque- tur Extractum.

Vires. Feliciter ∇ intercutem pellit, &c.

Dosis à $\mathcal{E}$ j. ad $\mathcal{Z}$ j. Hartm. in Croll. Sen- nert. in instit. Tentzel.

Weckerus describit & Extract. Esu- læ ex foliis siccis cum $\mathcal{V}$ factum, id- que per vomitum ac alvum expur- gans.

3. *Extractum Esulæ Querce- tani.*

Exprime succum ex radice & fo- liis, fecibus remanentibus affunde serum lactis (vel ∇ m lactis $\mathcal{V}$ atam) digere $\mathcal{O}$ aliquot, dein exprime. Ex- pressionem utrasque confusas digere in MB ut defecentur, nec quicquam amplius crassamenti deponant. Li- quorem defecatum lento MB calo-

re coagula ad consistentiam Ex- tracti.

Dosis ad $\mathcal{Z}$ ss. in forma pilular. vel in liquore dissoluta.

4. *Aliter ejusdem Quercetani.*

$\mathcal{R}$. Esulæ viridis contus. q. v. de- stilla in $\mathcal{V}$ B (non tamen combura- tur) fecibus affunde destillatam il- lam ∇ m. digere, ut extrahatur Tin- ctura. Tincturam decantatam separa ab aqua sua in MB abstractam aquam reaffunde fecibus prioribus ex qui- bus parasti extractum idque toties repetendo, donec non amplius tin- gatur: Ultimò exprime; expressio- nem prioribus Extractis adde.

N. 1. Si ex fecibus utriusque prepara- tionis (precedentis atque hujus) combu- stis Sal cum sua propria aqua extraxeris, idque Extracto proprio addideris ejus purgandi vim & efficaciam validiorem reddes.

N. 2. Adhunc modum Extracta pra- parabis ex Thymelæa, Mezereo & reli- quis omnibus Tithymali speciebus, & ex ipso quoque Elleboro nigro, si in loco eo ha- buaveris ubi recens colligi potest.

CCCCXXIV. *Frangula.*

Alnus nigra, baccifera, C. B. I. fran- gula, Matth. Dod. Alnus nigra, Lob. Cam. Alnus baccifera, Tab. Arbor fœ- tida, Lon. Trag. Avornus Crescentio. Germ. Faulbaum.

OFFICIN. NAT.

Cortex interior.

Vires. Purgat humores noxios omnes, tam per vomitum quàm per secessum, id-

Fffff 3

que

que sat violenter. Eapropter corrigi solet Cinam. Zinzibere sem. anis. fœnic. & sim. Extrinsecus coquitur cum butyro, ad scabiem & similes morbos.

Dosis ad ʒij.

N. Rusticis familiare exhibet purgans.

CCCCXXV. Gratiola.

Gratiola, Matth. Dob. Lob. Cast. Cam. Tab. Ger. Limmesium s. centauroides, Cord. hist. Gratiola centauroides, C. B. alius Gratia Dei. Germ. wild Aurin.

N. Veteribus ignota videtur, quamvis aliqui papaver spumeum Dioscor. alii Eupatorium Mesue, alii Been album esse velint. Centaurida alii faciunt nec male, cum Centaurii minoris species esse videatur, & inter spurias Centaurii minoris appellationes quoque Helleborine extet, quæ ob vires cum Gratiola eadem esse videtur.

Crescit in Campestribus & pratis.

CCCCXXVI. Hermodactylus.

Hermoda- ctylus est vel	{	Iris tuberosa.	} Hermodactylus verus, Matth. & Tab.	
		Colchicum		} perniciosum. Inusitatum. non venenatum. Hoc usuale & hujus loci.
		Satyrium		
		Cyclamen		

Dicitur Colchicum radice siccata alba, C. B. 2. Colchicum album, Cord. hist. Hermodactylus legitimus, Dod. Hermodactyli non venenati Offic. Lob. Hermodact. Off. Cam. Lon. H. d. albus, Serapioni. H. dact. Orientalis, Casalpino.

OFFICIN. NAT.

Folia.

Vires. Efficax remedium est in humoribus aquosis, lentis, biliosisque specificè evacuandis, quos vel ex remotissimis partibus trahit, atque tum per secessum, tum per vomitum expurgat. Hinc magnus ejus usus esse poterit in Hydrope, Ictero flavo, &c. Et quia amaritudine insuper dotata est insigni, fugat lumbricos eorumque saburram expurgat.

Corrigitur Cinamom. sem. anis. Glyzyrrh. &c.

Dosis foliorum pulverisatorum, ʒj. vel in infuso ad ʒij.

N. Matth. exhibet folior. No. x.

PREPAR.

Extractum seu succus inspissatus
Gratiola.

℞. Fol. Gratiolæ, (Majo vel Autum collect.) exprime succ. clarifica & inspissa.

Dosis à ʒj. ad ʒʒ.

OFFICIN. NAT.

Radix, quæ ad nos ex Syria affertur, Reperitur Hermodactyli Radix alba.

alba, ruffa & nigra, sed eligenda quæ foris & intus verè alba gravis compacta, quæ leni contusione in pulverem farinæ triticeæ similem facile redigitur, sapore suavi ac dulci.

Vires. Pituitam crassam, lentam, aliosque humores viscidos peculiariter à juncturis efficaciter trahit, ob id articulorum affectibus, chiragra, podagra, &c. conducit.

Dosis à ℥i℥. ad ʒi℥. in infusione à ʒij. ad ʒ℥.

PRÆPAR.

Pilule de Hermodactylo. Vide apud Augustanos.

Dosis à ʒj. ad ℥iiij.

I.

CCCCXXVII. *Jalapa.*

Jalapa radix est, exterius nigricans interius rufescens, radici Mechoacæ similis.

N. Incognita fuit majoribus & non nisi paucos ante annos ex India ad nos transportari cepit.

Dicitur Gialappa, Chelopa, Celopa, Jalapium, vel Gelapo. (à Massiliensibus,) aliis Mechoacanna nigra, quod Mecchoacannæ assimiletur, C.B. Bryonia, Mechoacana nigricans. No. 7.

Vires. Expurgat valide humores noxios omnes, inprimis autem serosos idque curamolestiam.

Dosis à ℥℥. ad ʒ℥. in infusione à ʒi℥. ad ʒij.

PRÆPAR.

I. *Extractum Jalapæ.*

Extrahe cum V. s. a. decanta & abstrahere ad consistentiam.

Dosis à ℥℥. ad ℥j.

2. *Magisterium.*

Extrahe cum V. optimo, hinc affunde aquam & præcipitatur.

Dosis ad gran. xvij.

CCCCXXVIII. *Mechoacanna.*

Mechoacan, Mon. Dod. Lon. Frag. 1. & 2. Tab. Ger. Mechoaca peruviana, Lob. Ger. Rhabarbarum indicum, Cast. Bryonia, Mechoacana alba, C.B. 6. alius Rhabarb. album, weiß Rhabarb.

OFFICIN. NAT.

Radix ex Provincia novæ Hispaniæ Mechoacan nomine ad nos allata.

Duplex habetur ratione loci: Prima ex Mechoaca Insula affertur, altera vero ex continente circa Nicaragua nata, quæ priore longe præstantior est. Eligatur recens intus albicans, extus cortice cinereo vestita minus cariosa.

Vires. Pituitosos aquosos serososque humores ex toto corpore ac inprimis ex capite, ac nervoso genere, pectoreque blande ac sine molestia educit. Utilissimum itaque Remedium est in Catarrhis, ac inde ortis affectibus, in Hydrope, in omnibus arthritidis speciebus Lue Venerea, & simil. Quia tamen calida & sicca est, & in calidis constitutionibus ejus usus ne sit continuus.

Dosis Infantibus ℥j. præter propter Adultis à ʒj. ad ʒij in infusione ad ʒ℥.

N. Conducit maxime infantibus in crudis.

*cruditate ventriculi ac pectoris viscosa
mucilagine expurganda.*

PRÆPAR.

1. *Extractum Mechoacanna.*

Extractum ut alia extracta parari
potest cum Ψ , vel secundum Quer-
cetan. (in Pharm. rest. c. 26.) cum ∇
aliqua Epatica, e. g. Endivię, succo
Limoniorum vel Citriorum acidula
reddita. Alii parant cum $\ddagger$. *Hartman.*
in pract. verum minus recte, quippe
vis purgatrix hac ratione obtundi-
tur.

Dosis ad 3j.

N. Nihil lucri in hoc Extracto præ
pulvere habes, præterquam quod dissolvi
in liquoribus possit.

2. *Extractum Mechoacanna com-
positum.*

$\mathfrak{R}$. Rad. Mechoac, el. non cariosæ.
3iij.

Turpeth. gumos. & alb. 3j.

Zinziberis albi. 3ij.

Polypod. querni. 3ß.

Incisis grosso modo, extrahe dige-
rendo cum Ψ opt. & ∇ Beton. (quæ
ab Aloe est abstracta, si adsit) añ lßß.
exprime fortissime, fecibus relictis
aliam affunde ∇ m Betonicæ macera
iterum ac exprime, expressis liquo-
ribus adde.

Manne puriss. 3ij.

Scammon. mund. 3j.

Agitando misceantur, adde

$\mathfrak{M}$ $\oplus$ -i, g. v.

$\circ\circ$ Cinam. g. iii.

Redige ad consistentiam extracti.

Vires. Panchymagogen est, omnes hu-
mores noxios simul educens, præcipue au-
tem serosos.

Dosis 3j. plus minus. Hartm. in Croll.

CCCCXXIX. *Mezereum Lau-
reola s. Daphnoides.*

Frutex est Mezereum Officina-
rum, cujus baccæ Officin. Cocci gni-
dii, s. grana cnidia vocantur.

Dicitur Chamelæa s. Mezereon,
Trag. Germanicum, Lob. Chamelæa
Germanica, Dod. Daphnoides, Fuchs.
Cam. (Epit.) flore purpureo, Tab. Lau-
reola major, Cast. Thimelæa, Cord. in
D. Daphnis alterum, Lon. Laureola
folio deciduo flore purpureo Offi-
cin. Laureola foemina, C.B. 2. Germ.
Kellershals.

N. Sunt qui Chamedaphnen Dioscori-
dis faciunt. At alii Dioscoridi ignotam
fuisse volunt.

OFFICIN. NAT.

Cortex, Folia & Grana.

Vires. Mezerei vis est ignea, acerrima,
exulcerans, mordens, febres accen-
dens, cordis principumque partium vires
exolvens, validissime bilem, biliosasque
serositates purgans. Corrigitur maceran-
do hor. 24. in aceto (ut elleborus ac Esu-
la) succo mali punici aut Cydonii, portula-
cæ, mucilagine sem. psylli.

N. Alii corrigunt infundendo in Vino,
& iterum exiccando. Alii triduanam
macerationem in $\ddagger$ requirunt, singulis
diebus novum $\ddagger$ affundendo & tandem
 ∇ bene eluendo.

Dosis,

Dosis, Fol. ac Cortic. Mezerei optime preparatorum & correctorum (sine correctione exulare debent) est gr. viij. ad xv. Grana à gr. vj. ad xv.

N. 1. *Rejiciantur fibra dum teritur.*

N. 2. *Ob malignitatem rarissime in usum venit.*

PRÆPAR.

Pilula de Mezereo. Vide sis apud Augustan.

N. Est & Mezereum Chamelæa Tricoccus, C. B. 1. Chamelæa foliis magnis & tenuibus, *Mesuae*. Cham. latif. vel alba, *Serapioni*. Chamelæa, *Matth. Dod. Cord. in D. Bellon. Lon. Clus. Tricoccus, Lob. Cast. Mezereon Arabum, Lob. Tricoccus, Tab. Chamelæa vera, Cam. Germ. Seidelbast.* Verum officinis nostratibus non adeo vulgare, quamvis sint qui pro Mezereo officinarum habeant.

CCCCXXX. Myrobalani.

Myrobalani fructus sunt ex numero prunorum exoticorum, veteribus Græcis incogniti, ab Arabibus primum inventi.

Suntque My- robalani	[Chebuli]	} omnes sunt } usuales.
	[Citrini]	
	[Bellyrici]	
	[Indi]	
	[Emblici]	

Myr. *Chebuli* dicuntur *Quebolia* & *Quebuli*, *Arab. Mirobal. Cepula, Mes. Clus. Chepulæ, Actuario, Matth. Garz. Lob. Chebuli, Cord. hist. Lon. Cast. chebulæ, Tab. Ger. Myrobal, maximi oblongi, angulosi, C. B. 1.*

Citrini dicuntur *Azafar, Arab. Myrob. lutei, Actuar. flavæ, Garz. Lob. flavæ, Matth. & lutea, Clus. in Cord. Myrob. citrea mas. citrini, Cord. hist. Lon. Lob. Cast. Ger. flavæ citrinæ luteæ, Tab. Myrobal. citrin. Bellon. Myrob. teretes citrini, C. B. 2.*

Bellirici: *Belleregi, Bellilegi, Bellegu, Arab. Myrob. belliricæ, Matth. Cord. hist. Clus. in Cord. Garz. Lob. Tab. Ger. Bellirici, Lon. Cast. Myrob. rotundæ belliricæ, C. B. 3.*

Indi: *Asuar. Arab. Myrob. nigra, Actuar. Mes. nigri, Lob. M. Inda & Damafonia & nigra, Clus. in corol. Indi. cæ, Lob. Tab. Ger. s. nigræ, Garz. Indi, Cord. hist. Cast. Myrob. nigræ octangulares, C. B. 4.*

Emblici: *Embelgi, Emblegi, Ambe- gi, Arab. Myrob. de Seni, Serapioni. Seniticæ, Avicenna, Myr. Empelica, Matth. Empelica s. Emblica, Clus. in cor. Emblici, Cord. hist. Lob. Lon. Cast. Emblicæ, Lob. Tab. Ger. C. B. 5.*

Eligendi sunt carnosiores, crassiores, ponderosiores.

Vires. Myrobalani citrini seu flavi bili flavæ educendæ apti nati sunt. Indi s. nigræ, bili atræ, chebuli, pituita ac po- stea bili, Emblici ac Bellyrici, itidem pituita.

Dosis à ʒvj. ad ʒjß.

OFFICIN. NAT.

1. *Pilula de 5. generibus Myrobal.*

2. *Extractum Myrobalan.*

℞. Genus Myrob. quodcunque volueris exemptis nucleis, tere par-

Ggggg

tem

tem carnosam subtiliss. Macera dies aliquot cum ▽ dein exprime & inspissa. *Sala.*

N. Alii adhibent succum pomorum redolentium, indeque conficiunt *Extractum Myrobalanorum pomatum.*

CCCCXXXI. Polypodium;

[vulgare. H. usuale.

Polypodium minus. *Dod. 2. Matth. 1. Tab. &c.*

Dicitur πολυπόδιον, *Diosc. Polypodium, Brunf. Trag. Matth. Fuchf. Cord. hist. Lon. Lob. Cast. Cam. Tab. Ger. majus, Dod. C. B. 1. Germ. Engelsüss.*

Reperitur in Fago, Corylo, in antiquis & cæduis saltibus, in rudibus saxosis, præfertur tamen omnibus quod in Quercu nascitur.

OFFICIN. NAT.

Radix.

Vires. *Educit bilem adustam & pituitam lentam. Hinc utilissimum in obstructionibus Mesenterti, Epatis ac Lienis, & inde natis passionibus hypochondrior. scorbuticis. Raro autem solum datur, sed aliis purgantibus fere admiscetur.*

CCCCXXXII. Psyllium.

ψύλλιον Psylliū C. B.	[	Dioscorid. f. Indicum crenatis foliis.
		supinum, 2. <i>Matth. Cast. Tab. &c.</i>
		Majus [erectum, hoc usuale solum.
		Minus:

Dicitur Psyllium, *Trag. Matth. Fuchf. Cord. in D. & hist. Dod. Lob. Cast.*

Ger. 1. Tab. Germ. Psyllienkraut.

Crescit sponte in Italia locisque nonnullis Germaniæ, solo gaudens aspero, nobis non nisi in hortis colitur. Floret Julio & Augusto.

OFFICIN. NAT.

Semen collectum Octobri.

Vires. *Evacuat bilem flavam, mucilageque sua acrimoniam humorum obtundere aptum est. Hinc convenit maximopere in Dysenteria & Corrosione intestinorum.*

Dosis à ʒiij. ad ʒvj. scil. ex his ▽ convenienti extrahitur mucilago propinanda sed raro.

N. *Semen psylli hoc peculiare præ cæteris purgantibus habet, quod qualitate refrigerandi sit prædita, secus ac Mesue statuit. Verum enimvero nec tamen extra reprehensionem positum est, quam incurrit ratione virulentiae suae.*

PRÆPAR.

Electuarium de Psyllio.

Dosis ad ʒj.

R.

CCCCXXXIII. Rhabarbarum.

ῥάβδαρον, *Dioscor. Arab. Raved & Rhabarbarum, Romanis Raponticum Rhabarbarum, Officin. C. B. 1. Rhabarbarum, Garz. Acost. Fragos. Lob. 3. Tab. 2. Ger. Rhab. Americanum, Monard. Rhabarbarum f. Indicum, Cord. Rheum f. Rha, Dod.*

Nullibi nisi in China provenit, unde in Turciam, hinc Venetias deferitur.

fertur, & quidem vel navibus, quod citius corrumpitur, vel itinere terrestri quod durabilius.

OFFICIN. NAT.

Radix.

Vires. Purgat benigne bilem flavam pituitamque viscosam ac tartaream in ventriculo, primaque regione stabulantem. Epatis specificè confert, adeo ut cor epatis dicatur, curat Icterus, & quia vim quoque astringentiam obtinet in omnibus morbis dissolutis, Dysenteria, Diarrhea præ aliis commendatur.

Corrigitur $\frac{1}{3}$. Cinam. Schænanthos, Santal. citrin.

N. Partem purgantem & astringentem obtinere creditur, quarum prior facilius eximitur, posterior difficilior. Hinc pro diversa intentione, diversimode quoque tractatur. Nonnulli levi tostione vim purgantem minui & astringentem augeri sibi imaginantur, quod alii improbant, nec immerito, etenim cum vis purgans fixior sit quam ut levi tostione in auram evanescat, tostio illa vix satisfaciet. Præstat itaque si astringentiam vim auctam velimus, rejecta prima decoctione, denuo id coquere, ac fortissima expressione exprimere.

N. 2. Radix Rhabarbari Monachorum, (alias Lapathi domestici hortensis sativi,) eandem purgandi facultatē cum vero Rhabarbaro habere creditur, modo in duplo usurpetur. Hinc sunt qui pro Rhapontico illud habent, sed male. Rhaponticum quippe verum & à Rhabarbaro Monachor. & à vero Rhabarbaro diversum,

nonnunquā ad nos transportatur. Weck.

Dosis Rhabarbari veri ad ʒij. in infuso ad ʒß.

N. 3. Rhabarbarum ex omnibus catharticiis est usitatissimum, sine ullo periculi metu omni ætati atque ideo etiam pueris & prægnantibus conveniens.

PRÆPAR.

1. Rhabarbarum conditum.

Cuj⁹ dosis paulò major est crudo.

2. Syrupus de Cichorio cum Rhabarb. (in quo solum Rhabarbarum.) V.D.

3. Syrupus de Rhabarb. solutivus, in quo part. æqu. Rhab. & fol. Senæ.

[Rhabarb. 5.

Cartham. 4.

4. Syrupus Diasereos, { Agaric. tro-

in quo partes | chisc. 2.

[Fol Sen. 1.

5. Trochisci de Rhabarb. V.D.

6. Pilule de Rhabarb. V.D.

7. Extractum Rhabarbari.

℞. Rhabarb. el. q. v. extrahe s. a. digerendo cum ▽ dest. Epatica (Endiv. Cichor. Agrimon.) affusis aliquot guttulis ol. ♀ per d. decanta ac exprime, coagulaque ad formam Extracti.

Alii addunt quoque corrigentia, eaque simul extrahunt. Sic Quercet. ℞. Rhabarb. ℥ß. addit Cinam. ʒß. Santal. ʒj. Extrahitque cum ▽ Endiv. succo Limonior. vel Citriorum acidula reddita. Pharm. Rest. c. 26. Fit quoque Extractum per ☞ Vide Weckerum.

Dosis ʒj. ad ʒß. ʒj. Acui tamen
Ggggg 2 potest

potest Diagrid. præparat. Gummi gutt. Elater. &c.

N. *Melius est extractum simpliciter sine corrigentibus conficere, cui si opus sit pro intentione Medici oleum aliquod conveniens. E.g. Macis, anisi, & sim. admisceri potest.*

CCCCXXXIV. Ricinus.

Ricinus { Vulgaris. *Hujus loci.*
Americanus. *De hoc infra.*

Dicitur *Kixi*, Diosc. Plin. Ricinus, Trag. Matth. Fuchf. Dod. Cor d. Lon. Lob. Cast. Tab. vulgaris, Cam. C. B. 1. Cataputia major, Frages. Granum regium majus, Mesuæo, aliis, Palma Christi. Arab. Alkaroa & Kerva. German. Wunderbaum.

Colitur in hortis tum ob raritatem, tum ob talpas, quæ ejus præsentiam fugere dicuntur.

OFFICIN. NAT.

*Semen seu Nuclei cortice suo tri-
quatro echinato exuti.*

Vires. *Potenter bilem & pituitam
ἀνω γὰρ καὶ τω* pellit, calf. & sicc. 3.

Dosis. Nuclei N. xij plus minus.

N. *Rarissimi itidem usus est.*

PRÆPAR.

*Oleum ex semine expressum quod di-
citur oleum de Kerva. V.D.*

N. *Oleum hoc dicunt oleum ficus in-
fernalis.*

CCCCXXXV. Ricinus Ame- ricus.

Est & genus Ricini, quod ante an-
nos aliquot ex America adferri ce-

pit, vulgari paulo majus, cujus ope-
rimentum seu siliqua, quæ semina
continet, tuberculis asperis non est
obsita ut in vulgari, sed leve & cine-
rei coloris: ipsum granum sive se-
men vulgari simile, nigrum tamen
& non maculosum, nucleumque
continet solidum.

Nominatur Ricinus Americus,
Lob. Tab. Clus. in Monard. Ricinus A-
mericanus, C. B. 2. aliis curcas. Vulgo
Grana tiglia. Ubi tamen notandum
Granadillam Monardo grana esse
ab his diversa & granati seminibus
similia.

Vires, *Valenter superne ac inferne
purgat.*

*Dosis nucleus unus excorticatus,
vel solum dimidium nuclei.*

*Sambucus, vide supra classe
prima.*

S.

CCCCXXXVI. Senna.

Senna { Alexandrina s. foliis acutis.
Hæc præstantissima.
C. B. { Italica s. foliis obtusis. Hæc
priori substituitur.

Prior inscribitur Senna Alexan-
drina, Trag. Cam. Orientalis, Bellon.
Lob. Tab. Ger. aliis Ægyptia, Syriaca.

Altera dicitur Senna, Hermolao,
Sena, Matth. Fuchf. Dod. Cord. hist. Lon.
Lob. Cast. Italica, Trag. Tab. Ger. Cam.
altera media dicta, Bellon. aliis no-
stras.

N. *Veteribus Græcis indicta videtur,
primumque à Serapione descripta.*

OFFI-

OFFICIN. NAT.

Folia tūm quoque *folliculi*, sed raro.

N. *Folia* præscribuntur ut plurimum s. st. i. e. sine stipitibus à quibus eligendo seligendoque separantur.

Vires. *Senna* inter purgantia usitatissima est, adustos ac serosos humores & hunc flavam bilem pituitamque ex Capite, Epate, Liene continuatoque usu à juncturis sine noxa sat benigne educens. Excitat tamen nonnunquam tormina, id quod ex abundantia pituitæ vitreæ seu mucilaginis acris evenire nonnulli volunt. Verū rectius sentire videntur, qui id crudiori ac magis terrestri senæ particule forti expressione prolectæ, adscribūt. Quia autem calida ac sicca (1) corrigitur flor. viol. Borrag. Prun. & quò minus ventriculo obesse possit, additur Cinam. Galang. Zinzib. &c.

Exhiberi potest omni ætati & vel ipsis prægnantibus.

Dosis in subst. à ʒj. ad ʒij. in infus. à ʒiij. ad ʒj.

N. Adhibetur & extrinsecus ad melancholiam capitis arcendam (in lotionibus capitis.)

PRÆPAR.

1. Pulvis senæ Montag. V. D.
2. Syrupus folior. senæ. V. D.
3. Syrupus de pomis Reg. Sabor. V. D.
4. Electuar. Diabelzemer s. Sennatum Renod.

5. Passula laxativa. V. D.

6. Extractum.

R. Fol. Senæ Alexand. ʒj. affunde

▽ simplic. ferventem (acuatam si libet aliquot guttis ol. ꝑ per d ʒviii. Extrahe, exprimeque leniter, clarifica, inspissa ad consistentiam justam.

N. I. Alii extrahunt macerando cum ▽ stillat. pomor. redol. Beguin. Quercet. Alii cum ▽ Lupuli. Scolopend. Borrag. Fumar. addita portione alia Caryophyll. Zinzib. sem. fœnic. Augustan.

Dosis à ʒiij. ad ʒj & ultra.

N. Extractionem ex iisdem foliis secundo ne repetas: gravia nimirum tormina excitare assolet.

CCCCXXXVII. Soldanella.

Κράμβη θαλασσία, Dioscoridi. Soldanella. Dod. Lon. Lob. Tab. Marina. Ger. Brassica marina. Matth. Cord. Lon. Cast. Cam. Soldan. maritima minor, C. B. 2. Germ. Meerwinden.

Crescit in locis maritimis Italiæ, Galliæ, inferioris Germaniæ. Floret æstate.

OFFICIN. NAT.

Herba seu Folia ad nos ex Gallia allata.

Vires. Calf. & sicc. ʒ. Aquam valide educit, adeoque confert in hydrope, scorbuto, &c. Corrigitur cum stomachicis Zinzib. Mac. Cinam. sem. anis &c.

Dosis in substant. à ʒß. ad ʒj.

PRÆPAR.

Succus inspissatus.

CCCCXXXVIII. Spina infectoria.

Rhamnus Catarcticus, C. B. 6. Rhamnus

Ggggg

ʒ

mnus

mnus solutivus, *Dod. Ger. Rhamni*
alia species, Trag. spina infectoria,
Matth. Bellon. Lob. Cast. Clus. hist. Tab.
Cervi spina, Cord. hist. spina alba, Lon.
Germ. Wegdorn/Creusbeer.

Crescit juxta sepes in sylvis aliis-
 que locis incultis, amans scrobes &
 rivulos, familiarisq; est tractui circa
 Rhenum. Floret Majo, fructus fert
 Autumno.

OFFICIN. NAT.

Bacca collectæ in fine Septembris
aut initio Octobris.

Vires. Purgant bilem, pituitam ac
maxime serosos humores, unde usus præ-
cip. in Cachexia, Hydrope, Arthritide.

Dosis baccar. à N. xv. ad xx vel ari-
 dæ baccæ teruntur, daturque pulvis
 à ʒj. ad ʒiʒ. in decoctione coquantur
 baccæ N. 40. vel 60.

PRÆPAR.

1. *Succus ex baccis expressus.*

2. *Syrupus de spina infectoria s. Syru-*
pus domesticus. Syr. de Spina Cervina.
Fit ex succo ac melle additis corri-
gentibus.

Dosis ʒj. ʒiʒ. V. D.

N. *Ex baccis immaturis fit luteus co-*
lor, ex maturis; Viridis (Saffgrün.)

CCCCXXIX. Staphi-
sagria.

Staphis agria descripta est supra.
 Hujus loci semen est quod purgat
 per vomitum, sed rarissimi usus
 est.

Dosis gr. 12. vel 15.

T.

CCCCXL. Turpethum.

Turpethum { 1. *Arabum s. Turbit. of-*
ficinarum.
 C. B. { 2. *Indicū Turbit. Garz.*
Acost. Trag. Dod.
 { 3. *Garganieum s. pseu-*
do Turpetū, Matth.

1. *Dicitur Turbith Mesuæi. Matth.*
Turbitum s. turbit Arabum, Cord. h.
1. Alexandrinum, Lob. Ger. Cast. Tha-
psiæ radix, Fuchs. Turpetum, Tab.

N. *Hoc esse quod in officinis usitatum*
est, authores sunt, Clus. in Garz. Matth.
& alii quam plurimi.

2. *Dicitur Turpetum repens foliis*
Altheæ, C. B.

N. *Hoc esse verum officinarum Tur-*
bith defendit Garzias & ex hoc Do-
doneus, &c.

3. *Nihil aliud est, (teste Matthio-*
lo,) quam radix vel Thapsiæ vel pi-
tyusæ ex Gargano Apuliæ monte
allatæ, vel (teste Clusio in Garziam,) Scammoneæ Radix loco veri Tur-
bith venundata.

OFFICIN. NAT.

Cortex seu Radix à medulla ligno-
sa sequestrata.

Vires. Calf. 3. crassos viscososque hu-
mores sive pituitam, fortiter & à remo-
tioribus partibus, juncturisque elicit; un-
de & diuturnis morbis maxime condu-
cit. Inprimis proficius ejus usus est in Ar-
thritide, ventriculo pituita abundante,
Asthmate, Lue venerea, Hydrope, Ele-
phantiasi, scabie, &c.

Quia

Quia ventriculo nauseam & vomitum procreare per se solet, corrigitur Zinzibere, Mastiche, Pipere, Cinam. Foenicul.

Dosis à ℥ij ad ℥iiij. in Infusione à ℥ij. ad ℥iiij.

N. Infantibus ac gravidis dare caveo.

P R A E P A R.

1. Species Diatribith C. Rhab. V.D.
2. Pulvis Stockstaldi, dictus. V.D.
3. Pilula de Turbith stomachica Mesuai. V.D.
4. Acetum de Turbith. Varii generis.

Vires. Commendatur in peste, sitque ex Turbith, ruta, myrrha, aloë aliisque putredinem arcentibus in ℥ infusis.

5. Extractum.

N. Quia Turbethum resinosum est, seu ut ajunt gummosum, convenit cum V Extractum ejus conficere.

Dosis hujus Extract. à gr. vj ad x. & plura.

CCCCXLI. Tamarindi.

Tamarindus Serapioni. Tamarindi, Matth. Bellon. Garz. Acost. Fragos. Lob. Alpin. Tamarindi, dactyli Indici. Mesuai. Thamarindus, i.e. Acacia Indica, Cord. hist. Thamarindi, Cam. Epit. Palmæ sylvest. fructus oxyphænica, Lon. Cast. Siliqua Arabica, quæ Tama-

rindus, C.B. 3.

OFFICIN. NAT.

Dactyli acidi (sic dicti ab Arabico Tamar quod dactylus est: dicuntur & ὄξυφαινικά palmulæ acidæ, non quod fructus palmæ arboris sint. Arbor enim Tamarindifera instar Fraxini procera est.)

Eligendi recentes, nigro rufescentes, teneri, multis villis intertexti, pingues, acidi s. vinosi.

Vires. Refriger. & sicc. 2. humorum acrimoniam & fervorem reprimunt, bilem ac adustos humores blande ducunt, siti succurrunt.

Dosis à ℥ij ad ℥iiij. in Decocto. Alii à ℥ss. ad ℥j.

N. Parum nutrimenti subministrant.

P R A E P A R.

Pulpa Tamarindor. V.D.

Dosis ab ℥j ad ℥ij.

Sunt qui paulo aliter hanc pulpam depuratam conficiunt. Extractam Essentiamve Tamarindor. vocant. ℞. Tamarind. q.v. coque in s. q. aquæ. Exprime clarifica cum albumine ovi ac inspissa.

Dosis à ℥ss. ad ℥j. & ultra.

N. Fit & ex Tamarindis l. a. sed minime purgat. Sala.

Electuarium Diaphanicum. V.D.

C L A S S I S IV.

De Purgantibus secundariis.

A.

CCCCXLII. Aloë.

Aloë est succus sapore amarissi-

mus, qui ex Arabia ac Ægypto ad nos pellibus involutus, deportatur. Genera ejus moderno tempore officinis

cinis in usu sunt 4. quę tamen non nisi puritate & impuritate discrepant. Nam *Aloës crassamentum* s. pars impurior arenosa, sordibus conspurcata & idcirco nigricans, dicitur *Aloë caballina*: pars paulo purior, colorem hepatis referens, *Hepatica*: adhuc purior, *succotrina* vocatur, quasi succo citrina; quod pulvis ejus citrini coloris sit, vel succotrina ab Insula Socotra ubi copiose crescit: pars purissima si adeo depurata ut transparens sit, *lucida* dicitur, quod scil. radiis solaribus objecta pellucida instar vitri appareat.

Optima lucida est atque sine ulteriori preparatione in usum medicum accersi apta. Lucidæ succedit Succotrina & Hepatica.

N. *Caballina*, *Caballis* seu *Equis* exhiberi debet non hominibus.

Censetur Aloe bona, quę pura, eximie amata, subflava, difficilis solutu ac fractu. Hinc, quanto Aloe purior, amarior, flavior tanto quoque melior est: nigra enim & fractu contumax, reprobanda, ceu adulterata.

Aloe, C. B. { 1. vulgaris. *Hujus loci*,
est { 2. folio in oblongum aculeum abeunte.

1. Dicitur Aloe, *Trag. Matth. Fuchs. Dod. Cord. Lon. Lob. Cast. Garz. Clus. hist. communis, Cam.* Ex hac exprimitur succus, qui inspissatus Aloen hujus loci exhibet.

2. Est sempervivum illud folio mucronato quod de tabulatis cæna-

culorum suspensum diutine virescit, præsertim si luto radix circumligetur & subinde irrigetur. Dicitur Aloe Americana.

Vires. Vim præter purgantem obtinet & exiccantem (gr. 3.) calefacientemque (gr. 2.) prurit hamorrhoides & menses, roborat ventriculum, enecat & expellit lumbricos, arcet putredinem, astringit, consolidat, extergit adeoque vulneraria est insignis.

PRÆPAR.

1. *Aloë depurata, sive lota.*

℞. Aloes q. v. pulveris, solve in ∇ , quod arenosum subsidet, abjice: pinguißimum econtra & quod leve est, recipe.

N. 1. Sunt qui ∇ Endiv. vel Cichor. Acetosæve adhibent. Alii ut augeatur vis purgatrix decoctum purgans loco ∇ substituunt.

N. 2. Aloe constat parte resinosa & aqueâ: illa purgationi inutilis est, hæc idonea. Eapropter, si aloen purgantem expectis, neglecta resinosa, aqueam collige, in ∇ solubilem, eamque à fecibus sequestratam.

Balsamus sive Extractum Aloës.

℞. Aloes succotrin. q. v. extrahe rubedinem, s. a. cum ∇ rectif. decanta, filtra, coagulaque ad consistentiam aloë debitam, *Pharmacop. August.*

Vires. Ex superioribus collige.

Dosis à $\mathfrak{zj}$. ad $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$.

N. Aliam quoque extractionem scil. cum $\mathfrak{x}$, & ∇ rosar. Vide si libet in *Phar.*

Pharmacop. Augustan. sub Extracto
Holagogo Andernaci.

Aloë violata.

℞. Aloes puriss. grossè contusæ ℥b.
i. infusionis violarum, (ex triplici
infusione, vide Syrup. violar.) ℥b. iij.
clarifica, digere, ut solvatur aloë, co-
la ac coagula leni calore ad consi-
stentiam pilularem.

Dosis à ʒß. ad ʒß. Sala de Essentiis.

Aloë violata ꝑea.

℞. Aloes violatæ ℥b. j. Crystall. ꝑ.
℥b. ß. misce.

N. Sala vocat Aloëdarium ꝑro vio-
latum.

Dosis à ʒß. ad ʒj.

Aloë Rosata.

Fit eodem modo (quo Violata)
cum succo Rosar. & ex eadem cum
vino F. pilulæ. Vide Pharm. August.

*Aloë rosata Hieronymi ab Aqua
pendente.*

℞. Aloes puræ pulveris. q. v. im-
pasta cum succ. Rosar. Damasc. seu
provincialium: exicca leni calore æ-
stivi solis; iterumque impasta; idque
toties, donec Aloe sedecim succi par-
tes imbiberit, reservetur dein in mas-
sa pilulari pro usu.

Dosis ad ʒjß.

Eadem aliter.

℞. Aloes puriss. ℥b. j. succ. Rosar.
Damasc. ℥b. ß. coagulentur ad ignem,
idque repetatur bis vel ter, sic habe-
tur Aloe rosata optima.

N. Corrigitur quoque cum spir. ʒi.
Vide Scammonium.

E.

CCCCXLIII. Elaterium.

Ἐλατήριον. Elaterium succus est
amarus ex fructu cucumeris asinini
expressus ac inspissatus.

N. Omnium succor. hic maxime du-
rabilis est, adeo ut ultra centum annos
efficax manere credatur.

Cucumis asininus describitur Cu-
cumis agrestis, Brunf. Cord. in D. Cu-
cumis sylvestris, Trag. Matth. Fuchs.
Dod. Lon. Cast. Cucumer Elaterii syl-
vestr. Lob. Cuc. asininus, Tab. Ger.
Elaterium quod leve & candidum
& igne instar pinguedinis accendi-
tur, Bellon.

Eligatur Elaterium vetustum,
summe amarum.

N. Elaterium à bimatu ad decennium
colore candido, utile Dioscoridi: Ægine-
ta, quod anno antiquius non est, & quod
virescit: Theophrasto optimum quod ve-
tustissimum.

Vires. Purgans est violentum humo-
ris serosi: movet menses, fœtumque in-
terimit, unde rarus ejus usus, præcipue
cum nec malignitate careat.

P R Æ P A R.

1. Elaterium depuratum.

2. Elat. correctum.

N. Depurari potest, si in ∇ solvatur
ac filtretur, quod facili fieri potest nego-
cio, siquidem ut plurimum liquidum
extet.

Corrigitur cum spir. ʒi & oleis,
ut de Scammonio dictum.

Hhhhh

CCCCXLIV.

CCCCXLIV. *Euphorbium.*

Ευφώργιον, Euphorbium succus est concretus acerrimus ex fauciata Lybica Ferula ejusdē nominis extractus.

N. 1. *Modum extrahendi docet Dioscorid.* Videatur Matth. Dodon. Lob. Lon. Tab. Ger.

N. 2. *Dodonæus Euphorbium, (unde succus ille extrahitur,) plantam esse perhibet. Dioscorides arborem: contradictione haud difficili conciliatu. Sunt enim plantæ quæ temporis progressu vel diligentia cultura arborescunt, cujus rei exemplum & in hac civitate præbuit arborescens Ruta frutex.*

Genera Euphorbii sunt duo:

1. Sarcocollæ modo pellucidum flavum, pisi magnitudine in guttas æquales densatum, modice cavernosum. 2. In utriculis quibus excipitur in massam densatur candicantem, aut vitri colore.

Dosis à gr. v. ad x.

N. *Adulteratur admixtis Sarcocolla aut Gummi atque liquore Tithymalli.*

Eligendum est purum, translucens candidum aut flavum & acre, quod levi linguæ contactu os accensum diu detinet. Annotinum nimirum per ætatem perfectionem suscipere creditur, acrimonia cum tempore mitiore reddita. Recens improbandū ceu virium violentia suspectum.

Vires. Insignem quidem vim obtinet serum ac aquas ex toto corpore purgandi. Verum enimvero non sine violentia ac molestia, quam præter substantia proprie-

tatem malignam, & vi inflammandi (calidum e. est gr. 4.) exerit.

PRÆPAR.

Correctum Euphorbium.

Correctio Euphorbii consistit partim in partium acrium volatiliū abolitione, partim in residuarum malignarum ac calidarum mitigatione quod fit.

1. & Euphorb, purificatū ab omnibus fecibus q. v. redige in exigua frustula ac inde pono Citrio vel Limonio excavato, massaque panis obvoluto, coque in clibano: Euphorbium dein sic præparatum, (quod albißimum) vase vitreo serva. *Querc. Ph. R.*

N. *Augustana Pharmacopœa initio Euphorbium cum Ol. Amygdal. dul. q. s. instar collyrii terere ac massam dein pono imponere jubet.*

2. *Correctio Euphorbii.*

Solve Euphorbium in ☿ rosato cola & inspissa, abluq; ▽ Rosarum.

3. *Correctio præstantior.*

& Euphorbii (præstat quod prima correctione correctum) q. v. affunde succum Limon. vel Granat. acid. depuratum, ad eminent. digit. 3. vel 4. solve digerendo in MB, filtra calide ac coagula. *Querc. Ph. R.*

4. *Correctio Præstantissima.*

Solve Euphorbium cum phlegmate ☿i totali & integro suo spiritu imprægnato, vel cum aquis citonior. pomorumvé curti-pendulorum, oleo ☿is per C. vel spiritu ☿i acuat, decan.

decanta vel filtra & coagula. *Querc. dict. l.*

5. *Extractum Euphorbii.*

℞. Euphorb. opt. depurat. (ut supra cum ✕, rosar.) extrahe cum √ decanta, coagula & denuo circula cum novo alcoole (♂ ∅ 10.) dein separato menstruo coagula △ lento, addendo aliquod correctorium pro libitu: fiat mixtura.

Vires. *Paralyfi, Arthritidi, Spasmo, Hydropique conducit, pituitam nervis impactam expurgando ducit.*

6. *Ol. Euphorb. stillat.*

7. *Ol. Euphorb. commune.*

℞. Euphorb. ʒβ. Ol. Cheirin. ʒv. vini generos. ʒv. coq. ad consumptionem vini.

Præparata alia communiora quæ Euphorbium ceu basis ingreditur sunt *Hiera Logadii.*

Pilule de Euphorbio, &c.

G.

CCCCXLV. *Ghitta*

Jemou.

Gutta Gamandra, Gummi gotta, Gutta gemau, Cattagauma vel gemu, Gummi Peruanum s. de Peru, de Jemu, de Gemandra; aliis succus Gambici vel Crambici.

Est succus concretus aut inspissatus (potius quam Gummi.) Cujus autem plantæ succus sit, nondum certò constat. Sunt enim qui ad Esulam, ad cataputiam majorem, ad flores Ricini Indici originem ejus referant, coloremque aliunde. (E. g. ex Curcu-

ma) conciliatum volunt, alii Euphorbii succum censent: alius ex scammonio & Tithymallo compositus est: nonnulli compositum ex Chelidonix majoris succo, Scammonea & Croco suspicantur: alii ex succo corticis mediani Frangulæ. Nos præcipue de Usu solliciti, eligere suademus, purum flavique coloris.

Adfertur ex Sinarum regione, primumque adferri cepit ante annos 40. Videatur *Clus. lib. 4. exot. cap. 8. succ. 11.*

N. Videtur esse Gummi contra podagram Monardi.

Vires. Expurgat per superiora & inferiora, præcipue humores serosos & aquosos tum quoque omnem saburram vitiosorum humorum ex toto corpore educit. Hinc usus ejus magnus est in hydrope, Febrî, scabie, pruritu & similibus.

Dosis à gr. v. ad xiiij.

PRÆPAR.

Et si crudum quidem, non citra commodum adhiberi queat, attamen cum nauseabundam possideat qualitatem, operæ precium duxerunt, hanc obtundere. Unde

1. *Ghitta Jemu correctum per spir.*

♂i aut ♀ Mindereri.

℞. Ghitta Jemu q.v. dissolve cum spir. ♂: abstrahatur dein spir. ♂ residuumque exiccetur, lentè, ne scil. nigrescat, sed colorem suum retineat.

N. 1. *Edulcorare si volueris ▽ aliquoties ablue.*

Hhhh 2

N. 2.

N. 2. *Procedit feliciter correctio ad modum quem habes de Scammonio: vel Gummi Gutta terna vice cum spir. ☉ aut ☿ imbibe, tere & exieca.*

Dosis à gr. xv. ad xx.

2. *Extractum s. Magisterium.*

℞. Gitta Gemu pulv. ℥ij. ☿ opt. ℥viii fiat solutio, digerendo in MB. ☿ aliquot (2. 3. 4.) decanta & filtra calide, præcipita affundendo ▽ ros. (vel aliam aliquam,) abstrahere ☿ & coagula lente.

N. *Melius procedet processus.*

℞. Ghitta Gem. ℥ij. ☿ opt. ℥v ☉ ☿i ℥j. digere, & solvetur in MB brevi tempore.

N. 2. *Sunt qui ☿ ☿. Santali tinctura imprægnatum.*

Integrum doctumque Tractatum de Gitta Jemou conscripsit Clariss. Dn. D. Joan-Petrus Lottichius, Marpurgi Medic. Professor publ. amicus meus singularis, ad quem Lectorem remitto.

M.

CCCCXLVII. *Manna.*

Δροσόμελι & αἰρόμελι, Galeno. Mel ex aere cui cœlestis natura, Plinio. Men Siracost & Terniabin. Arab. Thereniabin & Trugibin, Terengibil, Serapioni & Avicenna. Manna purgatoria, Matth. Drosomeli, Cord. hist.

Est ros sive liquor suavis, qui ex aere sublucanis temporibus decedens arborum ramis & frondibus, hinc herbis lapidibus & solo inter-

dum invenitur inhærere, brevitem-pore coalescens, grumofus instar gummi apparet.

Manna [Liquida Tereniabin, stricte itaque } Bellon. l. 2. obs. c. 65.

tum } Du- } Granata } Hæ Offi-
est } rior } Mastichina } cinales.

Pro diversitate regionum est Manna Orientalis, s. Syriaca, Persica, Calabrica, Goritiana, Tridentina, Brian-sonensis.

N. *Meminit & Garzias Manna granatae instar seminis Coriandri, quæ nobis penitus incognita, nisi intellectum velit graminis semen, Manna nomine vulgo veniens, de quo supra Class. I.*

Ex his etsi Syriaca laudem omnibus præripiat: attamen nostratibus in Officinis primas damus Calabriensi & præcipue granatæ, i. e. quæ granulis minoribus constat, vulgus Mannam foliorum vocat, quod scilicet de arboribus colligatur. Hac inferior est mastichina, i. e. quæ granis majoribus & mastichis guttis prope æqualibus est. Dicunt mannâ corporis quod de ramis colligatur vel impetu ventorum in terram delabatur.

Eligenda candida, recens anno non vetustior: ruffa enim & fusca inveterata est. Adulteratur saccharo penidio, herbarum foliis circumvoluto: & Senne folia granis suis amplectitur factitia est, C. B. Vel fit quoque Manna factitia ex amylo Manna Scammonea semine aliquo & radice lacticina. Christ, Acost, c. 8.

Vires

Vires. Temperata est ad caliditatem inclinans, guttur, asperam arteriam, thoracemque leniens, alvum blandè movens, bilem serososque humores educens.

Dosis infantibus à ʒij. ad ʒß. adultis ab ʒiß. ad ʒiiß. & ʒiiij.

N. Quia facile bilefcit, in febribus nisi frigida admista fuerint non adeo conveniens censetur.

P R Æ P A R.

1. *Electuar. Diacassia cum Manna.*
Vide Disp.

2. *Elect. Lenitivum de Manna.* Vide Disp.

3. *Manna Tartarisata s. Tabula de Manna.*

Fiunt ex manna soluta & purgata, quæ more communi in tabulas effunditur, addita ad Mannæ ʒj. Cremor. ʒj.

4. *Spiritus Manna.*

℞. Mannę el. q.v. destilla Δ lento ex Cucurbita, & habebis spiritum insipidum.

Vires. Sudorificum insigne est in febribus tum pestilentialibus, tum communibus sudorem propellens admodum foetidum.

Dosis ad cochlear. j.

Solvit itidem Δr unde Tinctura Δis flava. Cl. Dn D. Helvic. Dietericus, Medicus Electoris Brandeb. Princip. Dan. & Holfat. amicus meus integerrimus.

5. *Aqua Manna.*

℞. Mannæ Calabrinæ p j. ⊕ p. ij. Inde in Vesicam bubulam, eamque

optimè ligatam impone aquæ calidæ, ut solvantur: solutionem destilla per X & prodibit aqua insipida.

Vires. Laxat alvum, sudorem promovet. Spectatus. Dn. D. Iohan. Oswaldus, Mæcenæ mihi dilectus.

CCCCXLVII. *Opopanax.*

Opopanacum quid sit & quodnam optimum, vide supra, hîc loci illius purgandi facultatem describemus, quâ educit phlegma crassum & viscosum, non solum è mesenterio s. regione prima, sed & idem allicit à partibus remotis & juncturis, adeoque mundificat cerebrum, nervos, pectus: tussi antiquæ confert: potum cum aceto hora una ante accessionem febrilem, arcet rigorem, maxime si idem opopanax cum succo apii ac oleo anethino spinæ illinatur.

Dosis à ʒß. ad ʒj.

Corrigitur spica & mastiche.

P R Æ P A R.

1. *Opopanax depuratus;* Fit solvendo (in +) colando & inspissando.

2. *Extractum.* Fit ut Euphorbii.

Dosis à ʒß. ad ʒj.

3. *Pilule de Opopanaco comp. V. D.*

Dosis ʒj.

4. *Oleum stillat. (ex X per cinerem.)*

CCCCXLVIII. *Scammonium.*

Scammonium, Scammoneum, Scammonia, Scammonea. Est succus ex radice Scammoneæ, plantæ lacteo succo plenæ, extractus & inspissatus.

Hhhhh 3

Ex-

Extrahitur autem vel radicem adhuc crescentem, incidendo (*vid. Diosc.*) vel eandem (dubio procul cum foliis & caule,) prælo submitiendo.

Scammonia § Syriaca; hæc hujus loci. planta est ¶ Monspeliaca, Valentina.

Dicitur *σκαμμωνία*, *Diosc. Theophr.* Scammonia, *Matth. Lon. Cast.* Scammonia, *Cord. in D.* Antiochena, *Lam.* Scammonium, *Cord. hist. Dod.* Syriacum, *Lob.* Syriaca, *C.B.I.*

Optimum est quod ex Antiochia affertur, dein Armenium, Europæum omnino pravum est. Probatum quod nitidum, splendidum, (instar gummi) rarum, cito liquefcens, friabile, colore cum frangitur, fulvo, non valde ponderosum, tactu lingue lactescens, nec vehementer eam calefaciens, (nimirum hoc Tithymalli admisti argumentum est.) Quod ab his notis recedit, tantò pejus existit, quantò longius recesserit. Improbantur glebæ ingentes, nigræ, graves, nimirum aut adulteratæ hæ sunt, aut succus ex tota planta expressus.

Dosis à gr. v. ad x. vel xij.

Vires. Expurgat valde humores biliosos, acres, serosos, adeoque creberrimi usus est, non modo per se, sed & cum aliis permistum.

N. Cum magna sit acrimonia, intenseque caliditatis & siccitatis, infensa malignitatis, mordacis flatulentie, excessiva attractionis, adeoque aptum natum quod intestina erodat, viscera, cor, epar,

& c. conturbet, ventriculum flatibus mordacibus laceffat, vi sua calfactoria ac exiccatoria (quas 3. gr. obtinet) inflamet & consequenter febres producat, vi attractoria hypercatharses introducat, correctione opus habet, hanc alii aliter instituunt. Hinc

PRÆPAR.

1. Scammonium correctum per Cydonium, i. e. Diagridium.

2. Scammonium tritum, coque in malo Cydonio excavato pasta circumdato, exemptum dein diagrydium serva pro usu.

N. 1. Hæc elaboratio est *Gal. I. I. c. I.* de aliment. facult. ubi interna mali cotoni acetabula semini destinata excavat, eaque Scammonio replet ac coquit.

N. 2. Antiquum imbecillum est, ideoque flatulentum, bimum est optimum.

N. 3. Dicitur Diagridium, Diagrydium, Diacrydium.

2. Scammonium defecatum per succum Citonior.

Solve scammonium (vel diagrydium) in succo calido Citonior. Rosarumve pallidarum aut Damascenarum s. a. decanta à fecibus ac coagula.

N. 1. Quercetanus veram Scammonii preparationem fieri cum succo Limoniorum ait, cum quo procedit ut dictum. Vide *Pharmacop. c. I 5.* Alii cum succo Citri.

N. 2. Crollius imbibit Diagridium puriss. succo clarificato Ros. pallidar. vel sylvestrium,) forte Damascenar. seu Provincia-

vincialium) addit spir. Q i guttam unam vel alteram atque exiccat calore solis vel retrò fornacem, idque repetit multoties (20. vel 30.)

Dosis à gr. vj. ad xij.

N. 3. Brendelius dissolvit Scammonium in ∇ destillata aëtu frigida. Sic subidet picea quaedam substantia, à qua decantat liquorem supra natantem: idque repetit novam scil. ∇ affundendo, quoties ∇ albicantem colorem contraxerit. Coagulat dein decantatas ∇ s leni calore ad siccitatem.

Dosis ad gr. xij. &c. Brendel. in Chym.

3. Extractum per spiritum Vini,
Magisterium s. Resina
Scammonii.

Rx. Scammonii purissimi grossè triti ʒij . V opt. ʒxij . (vel ad eminent. dig. 4.) Digerantur in MB hora una ac altera, sæpius agitando, ut solvantur: dein filtra calidè per chartam, filtraturæ affunde ∇ frigidam Rosar. (vel aliam aliquam ∇ m) & lactescet liquor. Abstracto V repone reliquum & residebit Resina quam (à supernatante lacteo liquore decantationis beneficio separatam) ter quaterve ∇ rosacea lava.

N. 1. Si Scammonium purum fuerit, vix pars tertia decedit. Sala de Vegetab. Kesi. 1. c. 90. Tenzel. in Exeg.

Dosis à ʒss . ad gr. xv.

Fit quoque Extractum Scammonii per X cuius. Dos. gr. 8. vel 12. Hartmann. in Croll.

4. Extractum Diagridii aromatizatum FF.

Rx. Cinam.

Zinzib.

Caryophyl.

Macis.

Nucist.

Cardam.

Cal. arom.

Anis.

Cortic. Arant. añ. ʒiss .

F. Extractum cum V ʒiiss .

2. Rx. Diagrid. ʒiiij . Extrahe itidem cum V s. a.

Utrumque Extractum conjunctim digere. V abstrahere ad consistentiam Extracti.

Dosis gr. xv. ad ʒj .

5. Elixir Scammonii Crollianum s.
Pilule Scammonij.

Ex Scammonio crebris imbibitionibus succi Rosar. (ut supra) imprægnato, extrahe Tincturam s. a. digerendo cum V opt. (in quo sem. anis. fænie. cinam. & spica nardi macerata,) decanta & abstrahere V ad consistentiam duriusculam, vel quod melius præcipita cum ∇ Rosar. & lava.

Rx. Hujus Extract. ʒj .

Succi Citonior depurati ʒiiij .

Ros. rubr. depurat. ʒj .

M. & coagula ad consistentiam pilul.

Dosis à gr. 10. ad 20.

6. Alia correctio Hartmanni Scammonium Q -latum,

℞. Scammon. minutiss. triti q. v. imbibe cum pauxillo spir. ☿i vel ol. ☿is p.c. adjiciendo guttas aliquot. Ol. anis. vel foenic. contere diligenter ut fiat massa instar picis, viscida, quam serva.

Vires. *Purgat leniter sine omni molestia.*

Dosis à gr. xv. ad xxv. Hartmann, in Croll.

N. 1. Eodem modo mitigatur & vehementia omnium succor. purgantium, Aloes, Elaterii, Gummi de Peru. Hartm. in Croll.

N. 2. Quercetanus in Pharmac. Restit. c. 15. Chymici, inquit, qui elegantes illas & singulares ☿i proprietates occulte in eo delitescences eruere norunt, hant verebuntur Scammoneam, Myrrham & ipsa etiam Gummi præparare & dissolvere cum phlegmate ☿i, toto suo spiritu imprægnato. In hoc solo enim spiritu latet vera illorum simplicium præparatio, quæ cum exuperante calefaciendi qualitate insignita sunt & hac via exquisitè & perfecte corriguntur.

7. Scammonium ☿ratum.

℞. Scamm. minutiss. triti. q.v. (E. gr. ʒj. vel ʒij.) Extendatur supra chartam bibulam, detineaturque supra carbones vivos ☿re super injecto fumantes, donec Scammonium, (quod continuo movendum) liquefcere incipiat vel albescat. Scammonium hac ratione optimè correctum exhiberi potest à gr. vj. ad xij.

8. Scammonium Rosatum.

℞. Scammon. vel Diagrid. q. v. Extrahe cum spiritu Citonior. s. a. decanta, filtra & inspissa ad consistentiam mellis. Dein adde ad Scammon. ʒj. succi Ros. Rub. recenter express. ʒij. coagulentur simul ad siccitatem.

N. Si spiritum Citoniorum, infusione Santali tinctum, loco Menstrui extractioni huic adhibueris, non modo Scammonium colore elegantius, sed & Epat minus noxium acquires. Et hoc modo paratum Scammonium rosatum extat in officina nostra Saltz wedeliana, jucunda suâ rubedine visum oblectans.

9. Infusum Scammonii seu spiritus purgans.

℞. Scammon el. p. iij. Succu Cydon. p. ij. mixta pone in locum calidum quotidie movendo, donec induretur. Tunc affunde ☿ Malvatici, q. s. stentque aliquamdiu in digestionem. Et fit spiritus purgans seu solutivus.

Vires. *Purgat sine ullo fastidio ac molestia.*

Dosis, variat pro Scammonii ingredientis quantitate.

N. Hæc infusio ad annum circiter servata, rejicit ad superficiem guttulas olei rubei, instar picis liquidæ, in quo ferociam seu malignitatem scammonii residere judicat. Tentzel. in Exeg.

10. Diacydonium Lucidum Scammoneatum.

℞. Gelat. Diacydon. lucidi, lb. j. Extract.

Extract. Diagrid. ℥vj. coque lento igne, optime miscendo, ad justam consistentiam.

Vel

℞. Scammon. ℥iv. extrahe Tincturam cum Ψ , postea fiat s. a. Cydoniatum ex succi Cydonior. ℔. iij. sacchar. ℔. i. Tincturam paulatim succo affunde misce exacte ac effunde in scatulas.

Dosis à ʒj. ad ʒij. & ʒij℔.

I I. *Gelatina Cydoniorum Laxativa cum Turbith.*

℞. Scammon. ℥ij.

Turbith. ℥iv.

Extrahe cum Ψ , postea

℞. Decoct. Cydon. ℔. v℔.

Sacchar. ℥xviij.

Coq. s. a. & F. Gelatina cui sub finem affunde Tincturam Diagridii & Turbit. spatulaque agitentur, donec Ψ evanescat. Tandem repone pro usu.

PRÆPAR.

Communiora quæ Diagridium ceu basis ingreditur ipsemet Tyro observare poterit.

Præcipua ex his sunt.

Confectio Anisi Laxativi.

Elect. Benedict. Laxativ.

De Citro solutivum.

Diacydonites Laxativ.

El. Episcopi s. Elefscoph.

Confect. Hamech.

Indum majus.

Diaprunis solutivum.

Rosatum.

De succo Rosarum.

Zinziber Laxativum.

Pilula Aggregativæ majores.

Aureæ.

de Fumaria.

de Hermodactylis.

Extractum Catholicum, &c.

Et hæc sunt quæ de Vegetabilibus scribenda fuerunt.

PHARMACOPŒIÆ
MEDICO-CHYMICÆ,
LIBER V.
DE ZOOLOGIA.

Zoologia est pars Pharmacopœiæ, quæ Medicamenta ex Animalibus desumpta recenset.

N. Animalia puta, tam viva, quam interempta, (liceat hæc animalia appellare.) De utrisque commonere hic expedit, eligenda esse quæ extra dispositionem morbosam & hinc detrimentosam constituta. Itaque si ex vivis expetis, provideas, sana ea sint: sin ex interemptis, interempta illa adhibeas morte violenta extrinsecus accedente. Etenim expetitur medicinalis cujusq; rei substantia, eaq; ad medicationem apta, adeoque facultatibus morborum destituta, salubribus è contra tincturis delibuta. Hæc imprimis pars rei spirituosæ est, in naturali scil. dispositione constituta, facultatibusq; peregrinis orba. Nimirum hæc ut morte naturali paulatim senescens consumitur, curriculoq; suo destinato perfuncta, in principia sua resolvitur: ita eadem ipsa, si flamma vitalis violenter extinguatur, superstes aliquandiu manet, nec à

corpore separatur, donec hujus dissolutione & ipsa dissolvatur. Et quidem talis ferè illa superstes suppetit, qualis erat, dum flamma illa exstinguebatur, i. e. salubribus, insalubribusve tincturis imbuta. Hinc itaque non raro miræ cadaverum facultates elucet, veluti præ reliquis est vis illa formatrix non modo è cineribus vegetabilium suscitabilis, (teste Senerto, ex Quercetano & Polono, ut & ex Libavio, teste Cl. Horstio epistola ea dere ad memissa teste itidem Vigenario Gallo, in tractatu Gallico, de Igne & Sale, pag. 262.) sed & in animalium quorundam cineribus demonstrabilis. Hujus rei historiam, cum Parisiis degerem, ceu verissimam mihi retulit Doctor Medicinæ Parisiensis, nomine Certain, vir vel ætatis ratione fide dignus, videlicet sibi in maceratione cineris cancrorum insperato apparuisse figuras cancrorum, tam perfectorum, quam imperfectorum, in liquore natantium. Simili ratione in ∇ stillat. permatis ranarum, sibi ranarum imagi-

res quondam fuisse representatas, testis est Vir Excellentissimus Joan-Daniel Horstius, in Academia Marpurgen- si, Medicinæ Professor publicus, A- micus meus integerrimus. Non mi- nus & in perfectiorum animalium ossibus idem accidere, præter alios refert Ro- bertus Flud, de Fluctibus, Medicus Anglus, Scrutator naturæ sagacissi- mus. Et quæso quid causa subesset, quod solum animalia mactata culinis expetan- tur, posthabitis quæ secus obierunt, nisi sit, quod illa balsamica seu spiritali præ- dita sunt substantia, ad nutritionem re- quisita, hæc vel eadem destituta sint, vel inquinatam & insalubrem possideant, ? In Medicis difficultatibus non postrema est, quæ etiam doctissimos macerat, un- de scil. facultates occultiores Medica- mentorum fluant. Nimirum, alii Formæ mixti eas acceptas referunt, alii Formæ separata relicto vestigio: ne dicam de pe- culiari qualitatum primarum mixtione, quam alii ponunt. Verum anne satius sit difficultates has & similes hoc ipso, quod posui, fundamento dirimere, quam En- tia citra necessitatem multiplicare, cui- bet pro arbitrio do. judicandum, nec enim quenquam cogo, sed saltem Philosophica libertate nixus modum suggero è difficul- tatibus emergendi, & quidem ejusmodi, quem (ne novitatis accuses) tota stoico-

rum schola olim docuit. Vide sis Quer- cetan. libr. de Veritate Hermetic. medicin. cap. 10. Nec est quod hinc metuas simplicitati formarum hac ratio- ne derogari. Simples quidem sunt for- ma, id fateor, sed & materiales, non ut communiter fingitur simpliciter spiritua- les. Caveas autem huc spiritum divinum hominis retrahas: hic enim ut sublimio- ris est originis, ita & altioris indaginis.

Quia Epistola Horstiana mentionem feci, ejus verba subjungere placet, quæ sunt: Quod attinet suscitabilem vim formatricem, certè sæpeque D. Ge- orgius Moltherus Med. Wezflar. re- tulit non semel se urticam vidisse in ▽ congelata. Mihi est sal Absyn- thii, cujus ope vera loquor totum Absynthium tibi ponam ob oculos. Hæc Horstius; quibus & hoc subjice- re volui, quod certa quadam opera- tione ⊖ Absynthii volatile eleva- tum Alembici lateribus adhærendo plantam suam dilucide representet.

Classes Zoologiae sunt quatuor.

1. Animalia terrestria exhibet eaq; perfectiora.
2. Aves recenset.
3. Pisces describit.
4. Insecta subjungit.

CLASSIS I.

De Animalibus Terrestribus perfectioribus.

I. Agnus.

À propos, d'èrès, ein Lamb / Schaaf.

OFFICIN.

1. Pulmones, (cùm recentes, tùm sic-

ficcati.) 2. Fel. 3. Lana. 4. Ossa incinerata. 5. Coagulum.

Vires.

1. Pulmo attritus à calceamentis contractos, ab inflammationibus tuetur (*impositus.*) vide Ovis.

2. Fel, ad morbum comitalem exhibetur.

3. Lana (*cum corio*) anginae, aliisque colli tumoribus leniendis ac molliendis confert, (*imposita.*)

4. Ossa incinerata, consolidatio nem vulnerum, etiam eorum, quæ difficilioris sunt consolidationis, consolidant.

5. Coagulum valet ad venena, ad Lac coagulatum, ad morsus venenatos (*cum potum.*)

II. Alces.

Αλκη, Alces, magna bestia, Cesari, Albert. Magn. (cui & Equicervus) Olao magno. Mizald. Lev. Lemnio. Glendr.

Animal est gregarium bisulcum ad cervi figuram accedens, quo tamen majus est, natura timidum, comitiali morbo obnoxium.

OFFICIN. NAT.

1. Ungula ac 2. Nervi.

Vires.

1. Ungula specifica virtute celebratur adversus Epilepsiam, tum præcavendo, tum curando, idque usu tam interno, quam externo.

Internè propinantur scobs, & præparata subjuncta.

Externè includitur particula an-

nulo gestaturque digito, qui minimo proximus est, ut palmam respiciat: Inditur itidem pugno, applicatur pulsui, immittitur in aurem, (sinistram,) suspenditur de collo, ut cutim attingat.

Dosis ℥ss. & ultra ℥j.

N. 1. Dignoscitur odore quem gratum suffitu exhibet.

N. 2. Referunt non quodlibet hujus speciei animal malo Epileptico corripit, nec omnia eadem proprietate prædita esse sed pro ætate, sexu, tempore, & ipsius etiam unguis ratione, plurimum variare. Fœminæ ungulam hac facultate nequaquam pollere, sed maris solum; nec pulli sed adulti, idque eo tempore, quo in Venerem ferri incipit, (inter Festum assumptionis Mariæ & nativitatis ejusdem.) Plus etiam unguibus posterioribus quàm anterioribus tribuunt, & horum quidam pedi (quod vulgatius) dextro, alii sinistro. Sunt qui velint has ungulas ab animali adhuc vivente, dicto tempore præscindendas esse. Andr. Bacc. l. de Alce.

2. Nervi, circumligantur membris spasmo obnoxiiis.

PRÆPARAT. ex Ungulis.

1. Ungula præparata, lege communis.

2. Magisterium fit l. c. aceto, (alii malunt spir. Θi.) ac oleo ♀i.

3. Sunt qui aquam ex medulla cerebri destillatam, pro arcano Epileptico habent, vide in homine.

4. Exhibere itidem poterit Oleum Liguorem, ac Sal volatile, l. com.

N. Cum

N. Cum in Finlandia degerem Praefectus institutioni Generosissimi Gustavi Horn/ Everhardi Filii, qui jam Chiliarcham in Suedico Exercitu agit celeberrimum, transfossam Alcen, Generosissima illius Matri Viduae à servis presentatam vidi 17. palmos altam.

III. Aper.

[Mas, ἀπρ Verres sylvaticus, Wildschwein / Eber.
Aper { Foemina, sus fera, scropha
sylv. wilde Sau.
[Porcellus sylvestr. Grisling.

Vescitur glandib. nucib. faginis, castaneis, radicib. filicis, angel. & simil. Coit initio Hyemis, parit Vere.

OFFICIN. NAT.

1. Adeps. 2. Dens. 3. Genitalia. 4. Fel. 5. Stercus. 6. Urina.

Vires.

1. Aper, ut verri domestico cognatus est, ita & vires communes obtinet, sed fortiores. Hinc recipitur adeps ad unguentum armarium, commendatur peculiariter ad laterum dolores leniendos, materiamq; molliendam: rejectiones sanguinis sistit, (in H_2O vel vino potum,) ad rupta & convulsa, (ex H_2O bibitur,) luxatis (cum H_2O rosar.) medetur. Dioscorid.

2. Dens specificè in pleuritide exhibetur, cynanchen, (cum Ol. Lini inunctus vel ex exhibitus) curat.

Dosis 3j.

3. Genitalia ac Testiculi ad Veneris impotentiam ac prolificationem faciunt.

4. Fel strumas discutit.

5. Stercus aridum (potum) rejectiones sanguinis sistere creditur.

6. Urina comminuit specificè vesicæ calculos, eosque expellit.

PRÆPARAT.

1. Dens præparat. leg. com.

2. Fieri etiam potest Magisterium ex dente.

3. Sunt & qui ∇m ex sanguine cum plantis refrigerantibus & humectantibus destillatam in Atrophia magnificiunt. Hartm. in pract.

IV. Asinus.

[Mas Esel.
Ov { Foemina Eselin.
[Pullus Sullin.

Animal est pigrum, melancholicum, vivax, (ad annos 30.) mense 12° pariens.

OFFICIN. NAT.

1. Ungula. 2. Sanguis. 3. Lac. 4. Urina. 5. Stercus. 6. Adeps. 7. Pili.

Vires.

1. Ungula in morbo comitiali ungulae alcis vicaria censetur: (datur per mensem diebus continuis ad 3ß.)

Extrinsecus commendatur cinis ad discutiendas strumas & sanandos perniones (cum Oleo inunctus) ad rimas cutis consolidandas, apostematata discutienda, pterygium oculorum tollendum, (cum lacte mulieris instillatus,) ad foetum mortuum eliminandum, (in suffitu,) ad Epilepticas & Hystericas excitandas (nidore.

1111 3

2. Sanguis

2. *Sanguinis* sudorem ciet ; pone aures s. ex aure extractus linteo susceptrus & interveniente lindei illius infusione assumptus , melancholici humoris ferociam dicitur mitigare, morbosq; incantatione introductos arcere: sunt & qui eundem ad febrim quotidianam exhibent. Pulli asini sanguis icterum curat.

3. *Lac* nutrit, abstergit fortiter ; hinc utile in Phthisi, in morbis ventriculi, renum abscessu, vesicæ lithiasi, arthriticis dolorib. laxat nimir. alvum, abstergit vias urinarias, ciet menses.

Extrinssecus adhibitum, stabilit gingivas, compescit dolores podagricos, (*cum stercore cataplasmatum*) faciei que gratum conciliat pallorem (*illitum*).

Exhibetur ab ℥iv. ad x.

4. *Urina* medetur peculiariter morbis renum, (*Dioscorides*) tum & scabiei, (*cenum urinaea imbutum imponitur.*) Verrucis & callis, membrorum atrophie & paralyti, podagricisque dolorib. &c.

V. gr.

℞. *Urinam* pulli asinorum, ungulam asine incineratam, subige addendo axungiam asin. cum tantillo spicæ indicæ ad odorem. F. Unguentum.

5. *Adeps* Cicatrices concolores reddit.

6. *Stercus*, sanguinem sistit, (*potum vel ustum, vel Emplastrum instar impositum, naribusve admotum.*)

7. *Pellis*, loco culcitæ imposita, infantum terrorem arcere dicitur.

V. Bos.

[Mas ταύρος, Taurus ♂
βῆς, Bos { Fœmina ἡ βῆς Vacca ♀
Vitulus, vide infra.

Animal est vulgo notissimum, vitam ad annos viginti producere aptum natum. Coit ferè medio Vere vel Autumno.

OFFICIN. NAT.

1. *Cornu*. 2. *Fel*. 3. *Iecur*. 4. *Splen*. 5. *Sanguis*. 6. *Mœdulla*. 7. *Sevum*. 8. *Axungia*. 9. *Ungula*. 10. *Urina*. 11. *Stercus*. 12. *Lapilli*. 13. *Lac* & inde 14. *Butyrum* ac 15. *Casus*. 16. *Priapus*.

Vires.

1. *Cornu* rarius est: vidi tamen scobem exhiberi contra Epilepsiam; adhibetur quoque in suffitu, ad aërem contagiosum corrigendum.

2. *Fel*, bubulum seu taurinum præstat fere omnium quadrupedum fellibus: specificè aurium medetur susurro, ac dolori, (*mixtum cum lacte muliebri aut caprino, & cum cotone impositum,*) alvum movet, (*in Clysteribus*).

3. *Iecur*, rarius est ejusque loco vituli epar, pro hepate scil. corroborando, in decoctis adhiberi ferè solet.

4. *Splen*, inservit potissimum decoctioni ac extractioni pro arcenda splenis duritie mensumque suppressione. Sunt & qui extrinssecus spleni illinunt,

5. *Sangu-*

5. *Sanguis*, intrinsecus singularem opem fert dysentericis mensium & internis hæmorrhagiis. Extrinsecus discutit & emollit tumores, maculas faciei extergit, (*illitus*).

6. *Medulla*, post cervinam & vitulinam proximum bonitatis locum habet: præter vires generales, (*cum vino illita*), tremementia membra reficit, nervis induratis confert.

7. *Sevum seu Adeps*, præter vires generales, usurpatur specialiter ad mordicationem intestinorum, & tenesimum, ut & ad ulcera & rimas labiorum, podagricis & Scirrhis affectib. medetur.

N. *Præfertur qui à Renib. colligitur.*

8. *Axungia ex ungulis*, Klawen-Schmalz / usitata vulgo est in molliendis tumorib. leniendis dolorib. luxationeque articular.

9. *Ungula*, in cinerem combustæ copiam lactis præbent, (*assumpta*), adhiberi item solent ad arcendum aërem malignum, (*in suffumigio*).

N. *Ungularum suffitu fugantur mures.*

10. *Urina*, aurium dolores lenit *si cum Myrrha instilletur.*

11. *Stercus Vaccinum*, refrigerat, siccatque moderatè, discutit, dolores insigniter mitigat. Hinc feliciter adhibetur adustionib. inflammationib. arthritidi, apum ac vesparum morsib. suffitu reprimat uterum prolapsum.

N. *Plebei febri ardente, vel colico dolore correptis in potu suspendant, aut*

succum expressum felici cum successu propinant.

12. *Lapillus*, ex ventriculo (Martio Mense,) vel & Lapillus è fellis vesica (Majo) exutus medetur Ictericæ, comminuit ac consumit calculum, *si cum vino propinetur*: idem præstat, si vino, quod potui datur, quotidie imponatur, donec penitus consumptus sit.

Lapillus fellis in pulverem redactus errhinum exhibet egregium.

13. *Lac Vaccinum*, crassum est, nutrit benè, inflat, Renum & Vesicæ dolori convenit, diarrhææ, dysentericæ, tenesmo, erosionique intestinorum succurrit (*potum*).

N. 1. *Nocet Lac Spleneticis, Epaticis, Comitibus, Vertiginosis, Febricitantibus, & Capite dolentibus, quod de lacte in genere notandum.*

N. 2. *Lac coagulatum cum camomillana sturt. aq. & bac. Iunip. in lacte coctis, ad dolores scorbuticos mitigandos maxime prodest (catapl.*

14. *Butyrum*, calfac. moderate emollit, digerit, lenit, resolvit, laxat, oculorum hebetudini prodest, (*inditum*), &c.

15. *Caseus recens mollis* podagricorum dolores lenit, Epatis æstum mitigat, Exomphalo infantum succurrit (*impositus*).

16. *Priapus-Tauri (rubri)* dysentericis prodest (*tritum & exhibitus*).

N. *Mulieribus fastidium Coitus parere creditur.*

PRÆPARAT.

1. *Aqua omnium florum dicta*, destillatur MB, vel ex Cinere, Verno seu Majali tempore, ex stercore recenti vaccæ herbas depascentis, Prodit & hinc oleum.

Vires.

Refrigerat, discutit, adhibetur internè in dolore colico, nephritico urina suppressa, febribus, &c.

Externè imponitur locis dolentibus, ut supra.

2. *Aqua sanguinis* fit (Majali tempore) MB.

Vires.

Summe mitigat podagram.

3. *Decoctum Splenis Bovis*, v. libr. 2.

4. *Extractum Splenis* ut & *Epatis*, vide libr. 2.

N. Crollius

R. Splenem bovis junioris castrati, scindit in laminas tenues, macerat per aliquot O in V cum myrrha essentificato, dein exiccat in aëre. Postea cum V s. a. Essentiam extrahit, abstrahit, majoris efficacie ergo addit aliquot guttulas Olei Angelicæ stillat.

Vires.

Lienis obstructions expedit, menses provocat.

Dosis ℥j . in ∇ appropriata.

N. In Clibano commodè exiccari poterit.

5. *Oleum* ex butyro, vide libr. 2.

6. *Tinctura fellis Tauri*.

R. Fella Taurorum sensim in $\odot$ exiccata, extrahe cum V .

Vires.

Cosmeticum est insigne ad miraculum usq; albedinem gratissimam concilians. Illinitur scil. linquiturque illita per triduum, quatrimumvè, ita tamen ne aëri libere sese exponant, post eluatur aliquoties ∇ flor. fabarum nenuphar. polygonati & simil. Hartm. in Croll.

VI. Bubulus.

Βυβαλῖς , Animal est bovi figuræ & naturæ simile, majus tamen & crudelius, colore nigrum. Büffel.

OFFICIN. NAT.

1. *Cornua & Ungula*. 2. *Sevum* Stercus, &c.

Vires.

1. *Cornua & Ungula* medentur spasmus (annulus exinde factus gestatur digitis manus vel pedis.

2. *Sevi, Stercoris*, &c.

Vires.

Ex descriptione bovis addiscere licet,

PRÆPARAT.

Extractum Epatis bubuli fit eodem modo quo *Extractum Splenis* bovis.

N. *Præstantius* habetur si *Sal proprium* ex capite mortuo *extractum* admixtum fuerit.

Vires.

Ufus ejusdem est cujus *extractum splenis* bovis, sed promptioris efficacie.

Dosis quoque eadem est. Hartm. in Croll. Gluchr. in Beguin.

VII. Bufo.

VII. Bufo.

Μύοξ & Bufo, } palustris, qui mi-
 Rrotte/Zaasche est } nus vulgatus.
 } terrestris, qui
 } vulgator.

N. Maxima antipatheia bufoni cum araneis intercedit, adeo ut si bufo subier araneam ponatur, cum impetu illum interemptum hac descendat.

OFFICIN. NAT.

1. Ipsi bufones, & 2. Lapis bufonites.

Bufones siccantur in aëre, transfossiper caput, collumvé; siccati, asservantur pro usu.

Vires.

Etsi animal sit deterrimum, venenosum ac abominabile; attamen non effugit usum Medicum, eumque tum internum, tum externum.

Internè pulvere ejus hydropicorum aquas per urinam educi desperatus quidam expertus est hydropicus, qui præter spem attentatæ necis sanitatem illo acquisivit. Petrus in Nosolog. p. 1. diss. de Hydrope, VVierus in observ. de Hydrope, ut & de præstig. demon l. 3.

Dosis ʒß.

[N. Mallem ego minorem.]

Extriussecus imponitur bufo parte qua venter est anthracib. (in aceto parum maceratus,) ad eliciendum sc. venenum, (quod adeo feliciter præstat, ut attracto veneno intumescat,) ingreditur itidem amuleta aëri contagioso arcendo dicata, hæmorrhagiam marium cer. o experimento sistit (si

vel pone aures per se applicetur, vel pugno includatur, ut caleseat, vel axillis subligetur vel & collo appendatur. Idem & cinis s. pulvis præstare perhibetur loco affecto inspersus. Renibus impositus aquam inter cutem per urinam pel- lere dicitur: Umbilico alligatus, fluxus hystericos retrahit & inhibet. Plantis pedum appositus capitis cordisque morbis phrenitidi febribusque succurrere statuitur.

Lapis Bufonites, Chelonites, Batrachites, Borax, Krottenstein/ Gemma est bullæ instar, altera parte cava, altera convexa, coloris ex fusco pallentis aliquantum fusci interdum nigri, albi, (qui melior) Viridis, Versicoloris.

N. Reperiuntur in agris, affirmant tamen alii, eos in annosiorum, ac qui dum in arundinetis, inter rubos sentesque delituerint, bufonum capitibus generari.

Vires. Commendatur ad pestem & venena ceu remedium præstantissimum (exhibitus.) Imo sunt qui asserant illum gestantes à venenis tutos esse, blandoque attritu inflationes à venenatis bestis discutere ac virus omne elicere. Casp. Bauhin. de Lapide Bezo. c. 3.

N. Præsentè poculo venenato fertur hic lapis colorem mutare ac sudare.

PRÆPARAT. ex bufone.

1. Amuleta variarum descriptionum.

2. Pulvis fit sola tritura, qua bufones optimè exiccati in pulverem rediguntur.

Kkkkk

N. Mal-

N. *Malleum equidem bufones incineratos.*

3. *Sal elici potest ex calcinatis bufonib. pulverique illi in hydropo substitui.*

Dosis ad gr. iij.

4. *Oleum.*

R. Bufon. N^o. iij. vel iv. per horam in Ol. Olivar. lb. ij. Coque collatumque serva.

Vires. *Maximè commendant in maculis faciei ac morphea abstergendis, (signatura sua maculata bufo ad maculas prodesse judicatur,) singulis diebus illinitur semel. Harum.*

N. *Præferrem equidem ranas maculatas.*

VIII. Canis.

[Mas, Hundt.

Küwy est; Fœmina, Hündin.

[Catulus, junger Hundt.

OFFICIN. NAT.

1. *Canis integer.* 2. *Caput.* 3. *Axungia.* 4. *Fel.* 5. *Sanguis.* 6. *Stercus.* 7. *Vrina.* 8. *Dens.* 9. *Pellis.* 10. *Pilus.*

Vires. 1. *Integer, scil. vivus catulus, ventri impositus, dolores colicos mitigat.*

2. *Caput s. calvaria incinerata deficcatur ulcera, curat vitia sedis, rhagades, & testiculorum tumores.*

Intrins. Icterus sanat.

3. *Axungia canina reliquis calidior est, adhibeturq; internè in vulnerib. & exulcerationib. abstergendis, consolidandis, adeoque & in Phthisi, & cruore ex casu dissolvendo.*

Externè in Podagricis, auriumq; dolorib. leniendis, lendibus capitis arcendis, auditu difficili reparando, scabie & pruritu corrigendo.

4. *Fel catuli nigri Epilepsiam mire curat, (recens cum $\ddagger$. potum, vel in pulvere exhibitum.)*

Extrins. abstergit maculas faciei, (cum stercore Vitulino inunctum,) oculorum albugini medetur, (cum melle illitum.)

5. *Sanguis contra Veneficarum venenum commendatur, bibiq; cum successe dicitur contra morsum rabiosæ Bestiæ ac Toxicum.*

6. *Stercus (album Græcum Officinis) ficcatur, abstergit, discutit aperit, apostemata rumpit, exulcerationes abstergit; hinc utile est in Dysenteria dolore colico & simil.*

Extrinsæcus medetur anginae, (gutturi insufflatum;) ulcerib. malignis (inspersum;) tumores duros emollit (emplastr.) aquas trahit hydropicas, (ventri illitum;) verrucas abigit, (cinis per se, vel cum Ol. rosar. impositus.)

N. *Commendatur præ reliquis quod Julio fuit collectum ex cane ossibus nutrito, candidum, purum, minimè foetens.*

7. *Vrina, verrucas abigit, ulcera capitis manantia, furfuresque abstergit.*

8. *Dentium cinis, (cum melle vel butyro illitus mandibulis,) infantium dentitionem faciliat: (gargarismis inditus,) odontalgiam se-*

9. *Pellis*

9. *Pellis parata*, manuum lenit pruritus, nervosque emollit contractos (*chirotheca sc. induta*).

10. *Pilus* morfib. canis medetur (*impositus*).

IX. *Caper, Capra.*

Est { *Caper masculus* *Τηγρύς* & *hircus*
ein *Ziegenbock*.
Capra foemina, *αιξ*, *Capella*.
ein *Geiß*.

Animal est alacre, velox, superbum, auditu acuto praeditum, vorax, &c. obnoxium febrib. pesti, & simil.

OFFICIN. NAT.

1. *Cornu*. 2. *Sanguis*. 3. *Lien*. 4. *Medulla*. 5. *Sevum*. 6. *Lac*. 7. *Lapilli*. 8. *Stercus*. 9. *Vrina*. 10. *Vesica*. 11. *Omentum*. 12. *Pellis*.

Vires. 1. *Cornu* ut & pilis utimur in *suffumigiis*, pestis tempore, ut & ad *Veternosos* & *Epilepticos* excitandos.

2. *Sanguis hircinus* habetur alexipharmacus, obstruit, dysentericis convenit, sanguinem concretum resolvit, (*siccatur & exhibitur*), calculum atterit. Extrinsecus tumores maturat.

N. *Hircum* mediocris aetatis (*quadrimum*) domi per mensem alunt, nihil aliud dando, praeter plantas lithonripticas, hinc aestatis principio cum Sol in ♊ ingressus est, mactant, sanguinemque arteriosum, abjectis partibus ichorosis, concretum in furno siccant, vide *Dispens. Aug. & Norimb.*

PRÆPARAT.

Ex sanguine hircino non minus, ac ex aliis sanguinis generibus fieri possunt: *Spiritus*, *Oleum*, (*quod summè in calculo commendatur*), & *Sal*: Attamen praeter aliis famosus est, *Balsamus antipodagricus* ex sanguine, qui ut modo fieri, ita & virib. convenit cum balsamo è sanguine cervino. vide suo loco.

N. Sunt qui exinde *Tincturam* conficiunt, ad calculum, sanguinemque coagulatum celeberrimam.

3. *Lien*: *Lienem* Caprae deligant per diem, super *Lienem* infirmi, die sequenti ad furnum, vel solem suspendunt, quantum tibi exiccabitur, tantum quoque lienem patientis diminui ajunt, *Thesaur. pauperum Petr. Hispan.*

4. *Medulla hircina* acrior est ac siccior reliquis, ideoque & efficacior.

5. *Sevum* hircinum validissime discutit, podagricis auxiliatur, stranguriam tollit, (*umbilico immissum*).

6. *Lac Caprinum* nutrit, abstergit, feбри hectica laborantibus & Phthisicis consumptisque ac emaciatissimis optime convenit.

Serum ejus praestat reliquis feris, aperit, abstergit, incidit, laxat, hinc frequenti usu ad infusiones purgandae Melancholiae recipitur.

7. *Lapilli* in ventriculis & telle reperi commendantur, vi diaphoretica & resolutiva.

8. *Stercus* calfacit, siccatur, abstergit,

git, digerit, aperit, acrisque est facultatis.

Hinc *Uſus* præcipui in duris tumorib. Lienis & aliarum partium, in parotidib. ac bubonib. hydrope, (*imponitur ventri*) in coxendicum dolore, vſum tenuioris est ſubſtantiæ, congruitq; ad omnia vitia, quæ extergi volunt, ut ad alopecias, lichenes, &c.

Intrinſecus convenit Spleneticis, exhibetur itidem in Ictero, menſtruis retentis & morbis ſimilibus.

9. *Vrina* (*hirci*) commendatur præ reliquis omnib. urinis ad calculi attritionem urinæq; expulſionem, (*calide ut ex hircio egeritur epota*).

Hinc convenit & in Hydrope, &c. (*deſtillata*).

10. *Vefica Urinaria* exiccata ac pulveriſata urinæ incontinentiam peculiariter curare dicitur.

Dofis ʒj exhibita.

11. *Omentum* mitigat feroces & ebullientes ſpiritus, (*calide impoſitum*) hinc prodeſt in dolorib. Colicis, in Mania, &c. Præterea urinam obſtrectam pellit; (*ventri impoſitum*).

12. *Pellis* ſedat diarrhæam, (*decoctum ejus bibuum*) ſiſtit Hæmorrhagias, & præcipuè narium, (*Cinis pilorum inſperſus*).

N. *Hoedus* eſt pullus caprinus ſeu tenellus caper infra menſes ſex conſtitutus; eapropter ut natura cum capris convenit ita & viribus, quas tamen ratione juvenutis teneriores & imbecilliores obtinet.

X. *Capra alpina* ſ. *Rupicapra*.

Gembæ { *Maſ*.
 Fœmina.

Caprarum genus ſylveſtre eſt, magnitudine ac figura domesticis conforme; amans alpes, gaudens herbis alpinis & ſabulo naſcentibus, & præcipuè doronici radice nigra.

OFFICIN.

1. *Sanguis*. 2. *Sevum*. 3. *Iecur*. 4. *Fel*. 5. *Stercus*. 7. *Lapis*.

1. *Sanguis* recens vertiginis medela (*bibuum*).

2. *Sevum* Phthiſi exulcerationique pulmonum ſuccurrit, (*cum lacte aſſumptum*).

3. *Iecur* alvi fluxum ſiſtit, (*pulvis aſſumptus*).

4. *Fel* oculorum nubeculæ, nyctalopiæque auxilio eſt.

5. *Stercus* calculum atterit & expellit.

6. *Lapis* in capsula ſupra ventriculum nonnullarum rupicaprarum reperiri ſolet, (*ut Bezoar reperitur*), magnitudine variante, & maxima ad juglandis magnitudinem aſcendente, colore nigro, odore dum frangitur gratiſſimo.

Hujus *Vres* experientia docuit inſignes ad febres malignas, venena, peſtem, & ſimil. Unde alii *Bezoar Germanicum* vocant.

Dofis gr. xv. ad xx. ad præcavendum gr. iv. vel v. *Casp. Bauh. de Lap. Bez.* c. 13.

Capri

**XV. CapriCerva Orientalis, è qua
Lapis Bezoar. Orientalis.**

Est animal Persiæ ac Indiæ Orientalis, partim Cervo simile, partim Capræ: hinc fit ut aliis Capra audiat, aliis hircus, aliis Capricerva: V. g. dicitur Capra Indica, *Amato*; Capra Montana, *Monardo*, Capra sylvestris, *Lacuna*; Pazon, *Persis*.

OFFICIN.

Lapis Bezoar Orientalis, qui est *Lapis* in dicto animali repertus (ac potissimum in proventriculo, hinc & in ventriculo aliisque cavitatibus internis,) figurâ scil. variante, ovali, rotunda sessili & intus cava, (medullâ paleam, pilos vel simile continente) superficie levi & splendente: substantia è laminis instar caparum sese invicem incumbentib. compacta: Variante item colore (plerunque atrovirente, hinc dilutius virente, pallefcēte cineritio, fulvescente, melleo, &c.) odore nullo: variante magnitudine & pondere (plerisque scil. infra juglandis magnitudinem constitutis, nonnunquam & paulo majoribus.

N. Dantur & adulterati seu falsi, confecti scil. ex lapidum fragmentis & pice artificiose coagmentatis: Item ex creta, cineribus testarum, sanguine sicco & lapidibus Bezoar minoribus pulverisatis & cum liquore incorporatis: Item ex ☿ & ☿ ignis artificio compactis, tinctis, &c. Quoniam sane non modo citra utilitatem sed & cum detrimento in usum accersuntur,

Notæ ergo bonitatis ab Authoribus passim notatæ sunt.

1. Forma à forma renum aut ovi columbini exterius levigati diversa, utpote quæ signum lapidis adulterati.

2. Structura laminis multis instar caparum sese invicem incumbentibus usque singulis glabris, levibus, splendore coruscantibus: quod tamen alii reprobant.

3. Cavitas (meditullium) expers rei heterogeneæ præter pulverem, (quidam malunt inclusam paleam, festucam, granum, & simil.

4. Pondus aliis levius, nonnullis gravius.

5. Commistio cum calce, i. e. si lapis humectatus, & calci vel muro affrictus, calcem colore viridi tingat: si lapis calce viva (cui admista aqua) inunctus, paulo post flavescat: si lapis chartæ cretæ oblita affrictus viridem inducat lineam: si pulvis cum calce viva mixtus colorem ex pallido virentem referat, (quod tamen non de omnibus verum esse potest.

6. Friabilitas & dissolutio in ∇ . quæ tamen itidem & falsi lap. propria esse non nequit.

7. Liguatio, i. e. si acus candens intrudi possit.

8. Disparitas fragmentorum cum gypso aut terra cocta (in duritie scil.

9. Experimentum.

Verum enim vero summa in dijudicatione lapidis cautio adhibenda est, neque absque notarum syndrome de bonitate,

Kkkkk 3

quid

quid certi statuere expedit. Præstantissimus tamen inter ceteros habetur Persicus.

Vires. Corroborat, sudores ciēt, alexipharmacus est, ideoque utilis in vertigine, Epilepsia, Lipothymia Palpitatione cordis, Ictero, Colica, Dysenteria, Vermicatione, Calculo Mensib. obstructis, partu difficili, Melancholia. Præcipue autem in peste, febribusq. malignis, venenis assumptis. Quin & extrinsecus adhiberi poterit in scrophulis apertis, cancro ulcerato & simil.

Dosis à gr. iij. ad xij.

XII. Capri Cerva Occidentalis.

Est animal Pervanum, Capricervo Orientali simile, cornib. tamen orbum, depascens herbas salutiferas.

Dicitur Vicuniras, s. Taraguas Jos. A Costa.

OFFICIN.

Lapis Bezoar Occidentalis qui est lapis locis iisdem animalis ut de priori dictum, circa rem heterogeneam in cavitate media contentam, tunicatim concretus, Orientalibus ut plurimum major, superficie scabra, colore cineraceo, albo nigro obscure virente, (qui optimus.

N. Præstantiores habentur (uti & Orientales) ex animalibus montanis exempti.

Vires. Iisdem viribus celebris est cum Orientali, cujus tamen bonitati non parum cedit. Hinc utilis compertus est in affectibus cordis, venenis, febrib. pestil. quartana, (cujus symptomata miti-

gat) Melancholia morbis diuturnis, Lumbricis, Epilepsia & simil. Nec minus & extrinsecus convenit in vulnerib. venenatis (inspersus,) Monard.

Dosis major quam Orientalis, sc. à gr. vj. ad xx.

N. 1. Peculiare habet quod alvum quoq. nonnihil moveat.

N. 2. Affertur & Lapis Bezoar ex nova Hispania sed Pervano aliquantulum vilior & debilior.

XIII. Capreolus, Capra.

Δορυς [Mas, Capreus, Rhebock.

Δόρυξ, [Fœmina, Caprea, Rhegeiß.

Animal est corpore cervum referens, cornua exigua alens, cervinis ferè similia, morib. timidum, lepidū, alacre, cursu velocissimum, visuque noctu ac interdiu pollens.

OFFICIN.

1. Caro. 2. Coagulum. 3. Iecur. 4. Fel. 5. Lien. 6. Stercus.

Vires. 1. Caro in cibo convenit Diarrhææ & Dysenteria.

2. Coagulum iisdem affectib. convenit (in vinopotum.

3. Iecur oculorum aciem reficere creditur, (comestum, potum, exusque suffumigatum instillatum, &c.) sanguinis hæmorrhagiam & præcipue narium sistit, (cinis insufflatus.

4. Fel maculas faciei abstergit, (illitum,) oculorum albugines & nubes aliosque affectus curat, (cum melle inditum) aurium tinnitus reprim,

mit, (*cum Ol. rosar. instillatum*) odontalgiam mitigat (*simili modo*).

5. *Stercus* Ictericam solvit (*potum*).

N. In reliquarum partium viribus cum capris convenit, fortiores tamen easdem obtinet.

XIV. *Castor.*

Κάστωρ Fiber, animal est amphibium, aqua ac terra ambiens, vivens piscib. & fructib. corticibusque arborum. *Βίβερ*.

OFFICIN. NAT.

1. *Axungia*. 2. Testiculi, qui *Castorium* vocantur. 3. *Pellis*.

Vires. 1. *Axungia* peculiariter nervoso generi ac utero convenit, adeoque morbo comitiali, membris resolutis, convulsis, apoplexiæ, &c.

1. *Κασόριον*, *Castorium*, testiculi Castoris. Hi excisi beneq; purgati in sese exiccantur, siccantque in loco umbroso suspensi asservantur. Durant citra corruptionem ad septennium.

N. *Adulteratur* 1. per *Gummi Ammoniacum* quod cum Castoris sanguine Castorioque subactum in vesiculam conjicitur exiccaturque

2. *Renes Castoris Vesicæ* induntur ac siccantur: Fraudis autem hujus cognoscendæ gratia notentur distinctionis notæ.

1. Testiculi genuini ambo ex uno oriuntur principio.

2. Adulterini Testiculi majores ut plurimum existunt.

3. Genuini sunt gravis & ingrati

odoris, validi, acris, mordacis & amari saporis, substantiæ fragilis. Fugendum porro nigrum & rancidum castorium...

Vires. *Calc.* 3. *sic.* 2. attenuat, aperit, flatus discutit, nervos nervosafq; partes, adeoque caput roborat, spirit. animales torpidos excitat, venenis resistit, ster-
nutationem ciet, anodynum est, menses promovet. Hinc proficuum est in *Leithargo*, *Apoplexia*, *Epilepsia*, *Paralyti*, *Vertigine*, artuum tremore, defluxionib. ad articulos, strangulatu uteri, dolore colico: idque usu tum externo tum interno. Insuper tinnitus aurium ac difficultatem audiendi corrigit (*auri inditum*) dentiumque dolori succurrit.

N. 1. In strangulatu uteri variis modis adhibetur, admoventur naribus, subligatur axillis, inditur umbilico.

N. 2. *Opii virulentiam* corrigit.

3. *Pellis* opem fert *Podagricis* & *Paralyticis* (*parata & induta*).

PRÆPARAT.

1. *Oleum Castorei* infusum, vide *Dispens. Aug. & Norimb.*

2. *Ol. stillat.*

R. Castorei q.v. dissolve in $\dagger$ aut macera in *Vino* ejusve spiritu, hinc destilla l. Δ . per $\odot$ m vitream.

N. 1. *Rectifica* cum aceto.

N. 2. *Procedi* itidem potest ut in destillatione *Olei Philosophici*, lateres sed ignitos imbibendo & destillando.

3. *Electuarium Diacastorium*, vide *Dispens.*

4. *Extractum* fit l. c. cum ∇ re-
ctificato.

N. *Aliæ*

N. Alii extrahunt cum ☒. quo rursum abstracto, reiterant cum ☑. Quercetanus adhibet aquam destillatam convenientem, v. gr. Melissæ, Calendula, Pœonia, aut similes Antepilepticas & Cephalicas, maceratque in B. M. (4. aut 5.) Pharmacop. Restit. c. 25.

Dosis à gr. v. ad xij.

XV. Catus domesticus,

Αἴλαρος, Γαλεότης Felis, Catus,	{	Domesticus
		Katze / Hauskatze
		Sylvestris wilde Katze.

Animal est libidinosum, visu acutum.

OFFICIN.

1. Axungia. 2. Sanguis. 3. Caput, 4. Stercus. 5. Pellis.

1. Axungia cati castrati, calfac. emoll. discut. mirificè articulorum affectib. prodest.

N. Præstat axungia cati sylvestris.

2. Sanguis, gut. 3. (ex venula sub cauda aperta cati maris,) caducum penitus curant (epoie) Schwenckf. Quin & cati sanguinem, (ex incisa aure detractum) herpeti cum successu vidi inunctum.

3. Caput cati nigri incineratum ad oculorum vitia, unguem, nebulam, albuginem, &c. remedium præstantissimum esse, si quotidie ter insuffletur, scribit Mizald.

N. Venenum quod felibus adscribitur in solo capite ac cerebro stabulatur, non in reliquo corpore, utpote quod in cibum nonnullis venit.

4. Stercus (cum sinapi ana ex ☒. illitum) alopecias curat & podagricos juvat.

5. Pellis gestatur ad calfaciendum ventriculum articulosque contractos.

XVI. Cathus Zibethinus. Zibeth Katze.

Animal est peregrinum, ad nostras oras tamen transportatum à nonnullis oblectationis ergò accipit.

OFFICIN.

Zibethum, (Civetia. Zibetta) quod est ejus excrementum (ceusudor) inter testiculos concretum vesica involutum, ex qua incisa Zibetum depromitur.

Vires. Calidum, humidum est atque anodynum. Usus crebri in dolore colico, (inungitur umbilico,) in dolore ventris infantum, in strangulatu uieri, (applicatur vulva, vel cavernula umbilici.

XVII. Cervus.

{ Mas, Cervus Hirsch.

Ελαφος { Fœm. Cerva Hîn, Hindin.
{ Hinnulus.

Animal est vivacissimum (ad annos 100.) cursu velocissimum. cornua quorannis mense Aprili deponens, coit mense Augusto & Septembri, circa djem Ægidii, parit mense octavo.

OFFICIN. NAT.

1. Cornu. 2. Cornum. 3. Os de corde
4. Genitale. 5. Testiculi. 6. Sanguis. 7. Lactis.

Lachryma. 8. Medulla. 9. Sevum. 10. Talus s. Astragalus. 11. Lapis.

Vires. 1. Cornu crudum resistit, putredini, malignitatem corrigit, sudorem ciet, balsamum humanum corroborat. Hinc usus ejus proficuum in variolis, morbillis, febrib. putridis & malignis, aliisq; morbis ubi sudore opus est. Incoqui potest decoctis, macerari in infusionib; (quippe in substantia exhibitum crudum ferè egeritur.

N. Commendatur collectum intra festivitates Mariae, i. e. inter 15. Augusti, & 8. Septembris.

PREPARAT.

ex Cornu.

1. C. C. ustum, v. l. 2. c. 43.
2. C. C. preparatum, fit ex usto, quod cum ∇ cordiali l. a. lævigatur.

Vires. Visua siccante putredini resistit, fluxus alvi sedat, vermes necat, sudores ciet, Medicinaque est infantib. familiarissima.

Dosis à 3ß. ad 3j. & ultra.

3. C. C. philosophice calcinatum, vide l. 2. c. 43. Sudores ciet, morbis malignis confert.

Dosis ad 3ß.

4. Magisterium: Cornua raspata solvuntur in Σ , precipitantur per Ol. ∇ edulcoranturq; ablutione cum ∇ . Hinc siccata servantur.

N. 1. Alii solvunt cum spir. $\odot$, quo dein rursus abstracto, Magisterium in fundo relictum edulcorant. In abstractione a. sp. $\odot$ cautione opus est, ne sc. accensio qua facile accidere alias potest,

damnum pariat. Cautius ergo procedunt, qui solutionis Σ iv. affundunt ∇ fontan. mensur. 1. ac filtrant, filtratumq; si opus sit instillando Ol. ∇ precipitant.

N. 2. Alii solvunt cum ∇ , precipitantq; cum sp. $\odot$ i ac edulcorant.

N. 3. Magisterium precipitatum cum Ol. ∇ flavescit, è contra cum Ol. aliquo minerali, E. grat. $\odot$ i, evadit candidum.

5. Galreda seu Gelatina. vide l. 2. c. 62.

6. Liquor seu spiritus, vide l. 2. c. 70. & 81.

7. Oleum v. l. 2. c. 70.

8. Sal volatile. l. 2. c. 70.

Sunt qui Sal C. C. fixi Σ ij, cum ∇ rectificati Σ j. $\odot$ aliquot (12.) digerunt, atque dein ∇ ad medietatem abstrahunt, residuumque servant, titulo Tincturae Salis C. C.

Dosis à gr. v. ad 3ß.

9. ∇ . è Typhis cervinis, Hirsch. Rolben ∇ .

10. Cornua Cervi novella sanguine adhuc succulenta, in frustula concide, destillaque in NB aut VB vel per se vel cum paucò vino generoso, donec omnis liquor extillarit.

Vires. Utilissima est in febrib. ardentib. malignis.

Dosis cochlear s. vel per se, vel cum appropriata aliqua Δ H. in pr. Se Inst.

II. Corium. Ex corio fit cingulum, quo mulierculæ utuntur ad inguina stringenda, uterinasque affectiones compescendas.

III. *Os cordis*, Hirk Kreuklein/ (est arteriarum in basi cordis concursus, qui cum etate & imprimis turgescencia tempore durior fit & in Os degenerat,) peculiariter cordi convenit, idq; à malignitate tuetur, custodit partum & prægnantib. mirè conducit.

IV. *Genitale* (*Priapus*) diureticum est, Venerem stimulat, dysentericis colique dolore correptis auxiliatur, Datur tùm tritum, tùm decocto incoctum, vel & aquam qua genitale ablutum est, exhibere convenit.

V. *Testiculi sicci* è vinopotu, concubitum cum voluptate excitant, Sch Wenckfeld.

VI. *Sanguis inassatus sartagine*, dysenterias & cæliacor. profluvia sistit: est & efficax contra toxica; commendatur ad dolores coxendicis & lateris (cum oleo decoctus.

PRÆPARAT.

Etsi ex sanguine cervino & hircino non minus ac ex sanguine humano elici queant *Spiritus*, *Cleum*, & simil. Inprimis tamen in usum Medicum accersitur:

Balsamus Antipodagricus paratus ad modum qui habetur de sanguine humano.

N. *E dictis animalibus si interiora viscera, videlicet pulmones, cor, atque hepar particulatim dissecta una cum sanguine macerentur, nobilior eorum essentia simul prolektatur.*

Vires. In podagra maximi est solaminis, (illitus,) insignis item ejus u-

sus est in contracturis à quacung; causa subortis, quippe vi salis magnam resolvendi vim obtinet. Gluchr. in Beguin.

VII. *Lachrymæ* s. sordes quæ in oculorum angulis reperiuntur, velut cera indurata, odoris aliquantulum gravis, tandem fragrantis (lapis vulgo dicitur) siccant, adstringunt, corroborant, sudorem cient, ideoque adversus venena, morbosque contagiosos quàm summè celebrantur, ut vel cum Lapide Bezoar viribus certare dicantur.

Dosis gr. iij. iv. vide Casp. Bauhin. l. de lap. Bezoar. c. 8. & 9.

N. *Lachrymarum harum aliquot frustula colore obscure fusca, consistentia cerea, pilis immixtis referta, dono liberali mihi impertita est Illi strissima Saxonie Princeps, Sophia Eleonora, Conjux Illustrissimi ac Celsissimi Principis ac Domini, Dn. Georgii Hassiæ Landgravi, &c.*

VIII. *Medulla* ferè omnium laudatissima est, præstatque præ reliquis in ulcerib. malignis, ut & in Tibiarum ulcerib. Plin.

IX. *Sevum* commendatur præ aliis in tumorib. molliendis, vulnerib. astringendis: perniones persanat, dolores sedat.

PRÆPARAT.

Ol. stillat. sevi vel axungiae fic. l. c. libr. 2. c. 70.

Vires. Emollit, lenit, summum mitigativum est in podagra, semel vel bis de die illitum.

X. *Talui*

X. *Talus* s. *Astragalus* utilis est Dysentericis.

XI. *Lapis* in corde, ventriculo, vel intestinis nonnunquam repertus cum Lapide Bezoar virib. suis convenire dicitur. *Crato Epistol.* 160. *Encel. de lap.* l. 3. c. 49. *C. Bauh. de lap. Buz.* c. 11. In primis vero lapis è vulva erutus phylacterium esse fertur prægnanti & perficere ut partum perferat.

N. 1. *Optima omnia è cervo censetur, collecta ex cervo turgescente, quod fit circiter Ægidij Festum initio Septembris.*

N. 2. *Cauda cervi venenata est.*

XVIII. Cochlea.

Κοχλός, κοχλία, Limax Schnecken

[Testaceæ

Cochleæ { Nudæ (sine testis,

[Fluviatiles.

Præferuntur quæ in locis apricis & vinetis degunt, herbisque vivunt odoratis, collectæ ante ortum solis vid. *Forest.* l. 16. 58.

N. *Fluviatiles easdem quidem vires obtinent, sed rarioris usus sunt. Generantur ex terræ limo, vivunt rore plantisq; variis. Inimicantur coturnici ac ardeæ quibus in prædæ & cibum veniunt. Antipathicæ sunt maxime Lacertis ac Simis: Nimirum, hæ cochlearum vel & testarum solarum præsentiam adeo formidant, ut sese contrahant, formidineq; excrementa egerant.*

OFFICIN.

1. *Cochleæ integræ*, 2. *Testæ*, 3. *Pinguedo*, 4. *Mucus*.

Vires. 1. *Cochleæ* refrigerant, incrassant, consolidant, leniunt, nervis conveniunt ac pulmonib. Hinc usus præcipui internè ad tussim, phthisin screationem sanguinolentam, aliosq; pulmonum affectus; hinc ad Epatis calorem, & colicum dolorem.

Extrinfecus maturant ac rumpunt anthraces, (*impositæ tum solæ, tum cum felle tauri,*) consolidant vulnera præcipuè nervorum, ulcera sanant, (*in primis tibiar.*) inflammationes (*podagricas*) mitigant, ventrem hydropicor. hydrocelemque herniosorum detumescere faciunt (*cum testis trita & impositæ,*) hæmorrhagiam cohibent (*fronti applicatæ.*) Spuma ex cochleis sine ∇ igni apposita fistulas domare dicitur.

2. *Testæ* tritæ exhibentur calculosis, rimas manuum siccant & consolidant.

3. *Pinguedo* (*in elixato brodio, ubi id refrixerit supernatans,*) oculorum rubedini doloribusque medetur, defluxiones ad oculos intercipit (*fronti cum album, ovi imposita.*)

4. *Mucus salivofus* (*qui compunctis cochleis redditur,*) emplasticus est, ideoque glutinans defluxionesque ad oculos intercipientis (*in anacollematis.*)

PRÆPARAT.

1. ∇ *Stillat.* è carne mense Majo vel Octobr. per MB prolecta convenire dicitur atrophiam laborantibus. Epar nimirum corroborare statuitur.

Lllll 2

Extrin-

Extrinsecus faciem fucat.

2. *Cinis cochlear*. Exiccat, incalescit, cutis rimas ac scabritiem exiccat, Synoviam, (das Gliedtwasser/) sistit.

XIX. Cuniculus.

Κύνις λ. Rünge/ Rüniglen.

Animalculum est leporini generis, timidum, fecundum admodum & prolificum.

OFFICIN.

1. *Integer ustus*. 2. *Axungia*. 3. *Cerebrum*.

Vires. *Cuniculus totus exustus* medetur Anginae s. faucium inflammationib. cum costo & folio iktus.

2. *Axungia* articulis & nervis induratis utilis.

3. *Cerebrum* venenis resistere creditur, alioquin leporino correspondens.

XX. Elephas.

Ελέφας, Elephantus, Elefandt/ Haisfane.

Animal est rarissimum, vivacissimum, placidum ac docile.

OFFICIN. NAT.

Soli dentes, Ebur vulgo dicti.

Vires. *Ebur* refrigerat & siccatur, moderatè, adstringit, incidit, viscera roborat, albas mulierum fluxiones sistit. Ictero convenit, lumbricos fugit, diuturnis obstructionib. confert, stomachi dolores abigit. Adhibetur ejus Limatura in infusionibus quin. & pulvis in substantia exhibetur.

Dosis 3ß.

PRÆPARAT.

1. *Ebur ustum* (*spodium* vocant, & ad differentiam *spodii mineralis*, *spodium* ex *Ebore*).

2. *Trochisci de spodio*, vide *Dispens.* N. Sunt qui *Ebur* ad fecunditatem commendant, verum cum sit animal pauciprolis, tardè pariens, (biennium scil. gravidum,) potius ad sterilitatem foetusq. retentionem facere conjecturatur, quam ad conceptionem promovendam.

XXI. Equus.

ἵππος, Equus Mas, Equa Fœmina, Pferd.

OFFICIN. NAT.

1. *Sanguis*. 2. *Coagulum*. 3. *Lac*. 4. *Stercus*. 5. *Lichenes*. 6. *Testes*. 7. *Pinguedo jubar*. 8. *Vngula*. 9. *Pili*. 10. *Saliva*. 11. *Dens*. 12. *Lapis*.

Vires. 1. *Sanguis* (malunt nonnulli equarum admissuram expertarum) admiscetur septicis ac causticis.

2. *Coagulum*, (*Hippacen* vocat,) privatim celiacis Dysentericisq. cōvenit.

3. *Lac* utile censetur Epilepticis, Phthisicis, Tussientib. Asthmaticis.

4. *Stercus* extrinsecus sanguinis eruptiones cohibet, (tām crudum, quam ustum,) foetum mortuum, ac secundinas expellit (in suffum).

Internè propinatur in dolore colico, ac strangulatu uteri, & similiter in foetu mortuo & secundinis expellendis.

N. *Præstat ex equo avena nutrita, & non castrata.*

5. *Lichenes*

5. *Lichenes* (*callosa excrementa in equorum cruribus nascentia*,) laudantur peculiariter ad uterinas suffocationes, (*suffitu subitus facto*,) ut & ad morbum comitiale, (*pulvis cum acetopropinatus*.

P R Æ P A R A T.

Extractum Lichenum fit ex lichenum siccatiscum Ψ , vel alio appropriato spiritu.

Dosis à gr. v. ad $\mathfrak{z}\beta$.

N. Hartman. Menstruum parat ex *Meliss.* & *Vini ana* $\mathfrak{ss}$. ij. quæ per $\mathfrak{O}m$ ex cinerib. destillat super *Succini* & *Gagatis* $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$. ∇e in fine forti, hinc ∇m ab $\mathfrak{O}o$ separatam adhiber.

6. *Testes castrati* ad secundinas pellendas remediū præsentissimum (*pulverisati*.

7. *Pinguedo jubati colli*, *Ramschmalz* illinitur commodè articulis luxatis.

8. *Ungula partus mortuos exturbat* (*suffitu*) pediculos fugat, (*suffitu*.

9. *Pili sanguinis fluxum reprimunt*.

10. *Saliva spuma oris triduo potatissima sanat*, fervorem faucium contundit.

N. *Aqua frigida ex ore equi non castrati in præterfluente potantis elapsa*, & subito vasculo collecta prodest ad sterilitatem emundandam, (*semel ac iterum pota*) Hartm. in pr.

11. *Dentes primū nascentes*, dentitionē facilitare dicuntur, (*appensi*) Dentes dealbant, (*cinis affricatus*.

12. *Lapis* (*Hippolithus*) in ventriculo aut intestinis equorum nonnullorum repertus, uti *Lapidi Bezoar*, (*Occidentali*,) figura & laminea structura non absimilis est, ita & virib. eundem æmulari statuitur.

N. *Historias lapidis hujusmodi*, ovi magnitudine reperti, habet *Iordanus tr. de peste*, *Phœnom. tr. 3. c. 9*. *Schvuenckfeldius in Theriotroph. vide &c. Bauh. tr. de Lap. Bez. c. 25*. His subjungi meretur lapis ejusdem ferè magnitudinis, quem nostro hoc tempore præbuit mortuus equus, (*ut audio Hispanicus*,) non procul ab Urbe hac nostra *Francofurtensi* dissectus; quem apud *Henric. Wolrath Comitē de Siolberg*. videre contigit. Cujus vires easdem cum *lap. Bez. occidentali* experientia docuit.

XXII. *Erinaceus*.

Exiv $\odot$, ein Igel / *Scaninus*.
Nothel. $\mathfrak{L}$ *suillus*.

Animal est terrestre, echinatum, Hyeme in cavernis arborum occultatur, vescens murib. juglandib. malis, pyris, & simil.

O F F I C I N.

1. *Echinus ipse*. 2. *Iecur*. 3. *Axungia*. 4. *Ventriculus*.

Vires. 1. *Subvenit* (*coctus vel incineratus & potus*) involuntariè mingentibus, stomacho gratus est, alvumque & urinam movet. *Forest. l. 21. 15*.

Extrinsecus illitus alopeciae subvenit,

Lllll 3

2. *Iecur*

2. *Iecur* vel & corpus exiccatum atque cum Oxymelite sumptum, renum vitiis auxilio est, medetur Cachexiæ, Hydropi, convulsionib. & Elephantia; viscerum fluxiones exiccat. *Dioscorid.*

3. *Axungia* felicissimè herniis medetur. *Harim.*

4. *Ventriculi* tunicam interiorem commendant ad dolores colicos (assumpt.

XXIII. Homo,

Ανδρῶν & Μαρ.
Mensch / { Foemina.

OFFICINALIA.

Sumuntur vel ex partibus corporis viventis.

Quales sunt.

1. *Capilli* 2. *Ungues*. 3. *Saliva*. 4. *Aurium sordes*. 5. *Sudor*. 6. *Lac*. 7. *Menses*. 8. *Secundina*. 9. *Vrina*. 10. *Stercus*. 11. *Semen*. 12. *Sanguis*. 13. *Calculi*. 14. *Membrana caput foetus cingens*.

Vel ex partibus corporis demortui seu Cadaveris.

Tales sunt.

1. *Integrum cadaver* s. caro. 2. *Cutis*. 3. *Pinguedo*. 4. *Ossa*. 5. *Cranium*. 6. *Vfnea cranii*. 7. *Cerebrum*. 8. *Fel*. 9. *Cor*.

I. *Capilli*, commendantur ad capillorum productionem, (liquor inde destillatus & cum melle illitus) ad lèteriti- am, (pulvis propinatus) ad membra luxata (cum adipe ovillo illitus cinis) ad hæmorrhagiam vulnerum.

N. Sunt qui ad quartanam capillos patientis, cum alijs in corpore dispersis pilis

permixtos ovo imponunt, duriter co- quunt, & avib9 deglutieda objiciant, qua ratione quartana curatum iri volunt.

PRÆPARAT.

Destillatum fit per se ex & igne are- na non admodum valido.

II. *Ungues* cient vomitum, (intus assumpti, tum in pulv. tum in infus.) a- quas Hydropicor. ducere dicuntur (resecti à pedibus & manibus atque um- bilico alligati.

N. 1. Sunt qui ad curandam febrim segmenta è manibus & pedibus ovo in- cludunt avibusque deportanda objiciunt, alii eadem cera involunt matutinoque tempore ante Solis ortum janua affigunt, alij dorso cancri vivi alligant, cancrum- que fluenti committunt.

N. 2. Ad recuperandas vires, abscissos ungues & capillos cerasi radice ad corti- cem usque incisa imponunt, vulnusque sti- mo cooperiunt.

PRÆPARAT.

R. Rasur. vel resegment. pulveris. ʒj. Vini generosi lb. i. macera, donec in mucilaginem abierint. Hinc fil- tra & addita V ʒj. reserva.

Dosis à ʒj. ad ʒvj. vel ʒj.

III. *Saliva* jejuni hominis com- mendatur ad venenatos morsus ser- pentis, canis rabidi & simil.

IV. *Aurium sordes* (cerimen) coli- ca laborantib. præsentissimū perhi- bentur Remed. (in potu si assumantur.

Extrinsècus medentur ictib. Scor- pionum, conglutinant vulnera, fis- suras & scissuras cutis.

V. *Sudor*

V. *Sudor* usus proficui dicitur, contra scrophulas, si cum herba radiceq; verbasci mixtus folio involvatur, inque cinerib. calefactus imponatur.

VI. *Lac* refrigerat, lenit, maturat oculorum rubedini subvenit.

PREPARAT.

I. ∇ lactis $\oplus$ ta.

R. Lactis & $\oplus$ i alb. añ. destilletur ut phlegma saltem prodeat, relictis acriorib. spiritib.

Vires. Oculorum rubedini alijsque inflammationib. mirè confert.

2. *Buiyrum*: Insigne est ophthalmicum.

VII. *Sanguis menstruus*, (*Zenith* juvenula) exiccatus commendatur intrinsecus ad calculum & Epilepsiam. Extrinsecus sopit dolores podagricos, (*cum adipe bovina inunctus*.) Conducere item dicitur in Peste, apostematib. carbunculisque (*impositum linteum quod fuerit humectatum in $\dagger$. vel ∇ rosar. menstruo illo sanguine imprægnatis*.) Erysipelata extinguit, pustulas faciei abstergit.

N. 1. Commendatur qui prima vice erumpit.

N. 2. Ad immodicum menstruorum fluxum cohibendum; sunt qui pannum menstruo sanguine imbutum certo tempore Cerasi radici in cortice aperta induunt, incisuramque iterum operiunt.

VIII. *Secundina* (vel ejus loco Umbilicus infantis) magni fit ad strumas gutturis tollendas, (*calcinata & in ∇*

abrotani quotidie exhibita pondere 3ß. idque (decrecente,) ad Epilepsiam & philtia compescenda; ad molâ & foetum exterminandum, nec non ad animalia enecanda, tum quæ casu, tum & quæ maleficio in homine extiterint. Hart. ad nævos maternos commendat, alii ad dolorem colicum (gestatum loco amuleti.

IX. *Urina*, calf. exiccat, resolvit, abstergit, discutit, mundificat, putredini resistit, ideoque usus est præcipui intrinsecus, in obstructione Epatis, Lienis, Vesicæ biliaris, Pestis præservatione, Hydrope, Ictero. Quin & Mariti urina hausta partum difficilem facilitare dicitur.

Extrinsecus siccatur scabiem, resolvit tumores, mundificat vulnera etiam venenata, arcet gangrænam, solvit alvum, (*in clysmate*) abstergit furtures capitis, (*cum $\oplus$ mixta*), compescit febriles insultus, (*pulsu applicata*), exulceratas aures sanat, (*instillata pueri urina*) oculorum rubedini subvenit, (*instillata*) artuum tremorem tollit, (*lotione*) uvulæ tumorem discutit, (*gargaris*.) Lienis dolores sedat (*cum cinere cataplasmata*.) vide Hieronym. Reusnerum Synops. de Remedijs ab urina desumptis. Tabernæmont. Wasserschatz.

PREPARAT.

I. *Spiritus volatilis*.

R. $\boxtimes$ pueri, (*ann. 12.*) Vinum bibentis recentis, destilla per $\mathbb{X}$ in ferventi MB. Hinc cohoba super feces,

ces, prodibit ☿ cum suo phlegmate mixtus, quem si libet dephlegma.

Vires. Auxilii nobilissimi censetur in pellendis lapillis, (potus cum conveniente liquore.

N. 1. Celeberrimus est, ob tincturam seruleam Smaragdi, cujus preparationi menstruum prebet.

N. 2. Libavus rectificat donec inflammabilis evadat, imponitq; podagricis, asthmaticis, calculosis, per syringam in vesicam immittit, (impregnatum tamen antea essentia saxifragor. v. gr. Crysell, lap. Lync. & simil.

2. ☿ igneus.

☿. ☐ pueri V. bibent. q. s.) mens. 30.) evaporet leni admodum Δ ad consistentiam usque Syrupi. Residuum hoc reconde in phiola longissimi colli, & destilla aëre frigidior, (ut scil. in ☿ condensetur,) ex ferventi MB, vel in ☿. & prodibit ☿ in ☿ instar nivis sese elevans, frigore coagulabilis, sed leni calore fusibilis. Osu vald.

N. 1. Hunc Spiritum si purificato suo ☉ ex fecib. scil. elixviato conjunxeris cohobisque aliquot volatilis averis, menstruum habes insigne ad elicienda vitriola e metallis & precipue e ☿ a.

N. 2. Eundem spiritum (☉) optime solutionibus & coagulationibus purificatum si aliquandiu (☿ 28.) in ☿ digeris solvetur: Solutione ergo si denuo cum ☿ rectificatis. maceraveris, (☿ 28. mensuri particeps es solvendo ☉ idoneum.

3. Spiritus per putrefactionem.

☿. ☐ hominis juvenis (años. 12.) vinū bibentis quantitatem magnam (mens. 30.) pone in fimum equinum vel MB, ☿ 40. ad putrescendum. Hinc decanta à fecib. ac destilla per ☿ (vel per vesicam,) ex ☿, idque donec omnis humiditas destillando abstracta sit. Humiditatem hanc cohoba aliquoties (3.) à capite suo mortuo. Tandem destillatum in cucurbita oblongi colli, committe calori, ut alembicus semper frigidus maneat. Sic ascendit Spiritus instar Crystallo, nulla comitata humiditate. Crystallos rectifica solvendo in ☿ pluviali ☿at. & ex phiola, ut prius ☿ando, idque sexies, semper novam ☿. pluv. stillatit. adhibendo. Hinc digere Crystallos in phiola Herm. cl. ☿ 15. lento Δe, donec in liquorem limpidissimum abeant.

N. 1. Sennertus ab ☐ dicto modo defecata, destillando elicit, saltem quartam aut sextam partem, eamque leni calore ex phiola oblongioris colli dicto modo sublimat. vide Instit.

N. 2. Alii ☐ in putrefactam destillant ex cucurbita, cujus orificium obturant charta triplici oleo imbuta, vel spongia similiter imbuta, qua ☿ ignem tantum transeat.

N. 3. ☐ quia facile destillando exstuat, caute ignem adhibere oportet.

N. 4. Sunt qui fætoris corrigendi gratia (qui tamen ☿ dicto modo aliqua-

tenuis correctus) ∇ affundunt, eumque
rursus lento calore abstrahunt, idque ali-
quoties, novum semper ∇ affundendo.
Verum $\ominus$ urine hac ratione correctum
non $\ominus$ urine simplex, sed Magisterium
potius, i. e. $\ominus$ urine sale vini impragna-
tum dici meretur. Vide de his destilla-
tionibus Hartm. in pract. & in Crost.
Sennert. in Instit. Gluckr. in Beguin. l.
3. c. 2. Kestl. l. 1. c. 2. 4. c. 42. Becker.
in Spagyria Microcosmica, &c. Tent-
zel. in Exegesi.

Vires. Insigne anodynum est in dolo-
rib. (si cum liquore conveniente affrice-
tur,) reserat quoque tartareas obstructi-
ones Viscerum ac Mesenterii, unde ma-
gnus ejus usus esse poterit in Scorbuto, Hy-
pochondriaco, Cachexia, Ictericia flava
ac nigra: atterit calculum renum & ve-
sicae, doloresq; inde ortos sopit, &c. Idem
Sal si in Sp. $\ominus$ solutus, ac iterum in :::
destillatus fuerit, liquor prodit in Epile-
psia efficacissimus. Idem spiritus optime
purificatus, (scil. aliquoties in ∇ pluvia
solvendo & destillando,) cumque ∇ ana-
tice unitus solvit $\odot$, unde $\odot$ potabilis,
vide ∇ microcosmicum.

4. $\curvearrowright$ $\square$ Antepilepticus, ex $\square$ &
 $\ominus$ i duplo digestis & destillatis, vide
libr. 2. de $\ominus$ o.

N. Quercetanus designat. Rer. plu-
ribus eundem describit eademque opera
elicit NB.

1. Phlegma Ophthalmicum (pri-
mum egrediens.

2. Antipodagricum (acrius 2. de-
stillans.

3. Per Retortam spiritum glaciale
i. e. coagulabilem, quem maximopere
deprædicat ad reserandas obstructions
Epatis, Lienis, ad promovendas urinas,
& dissolvendum calculum, tum quoque
ad extinguendas inflammationes & gan-
grænas.

5. Magisterium $\square$.

R. $\square$ putrefactam, (ut dictum,) &
defecatam, destilla l. $\triangle$ ex vesica
donec phlegma prodire incipiat,
tunc subsiste & rectifica spiritum ex
phiola, phlegmate rejecto: $\odot$ in ve-
sica residuum, coagula ad siccitatem,
atque cum triplo argillæ mixtum,
inq; globulos redactum, (postquam
globuli exiccati fuerint,) destilla
per $\odot$ m, (ut destillatur $\curvearrowright$ $\ominus$.)
Spiritus huic affunde stillatim prio-
rem illum $\square$ $\curvearrowright$ m, donec cesset
strepitus. Hinc abstrahere lentissimo
NB. calore phlegma, eoque abstra-
cto, da $\triangle$ m sublimationis in :::, &
sublimabitur Sal $\square$ elegantissimum
visuque jucundum.

Vires. Efficacius agit hoc sublima-
tum quam præcedens, $\boxplus$ que totius cor-
poris incidendo, per sudorem, urinam, imò
vel per alvum expellendo. plurimos inde
ortos affectus curat, vel saltem levat, qua-
les sunt, Airophia, &c. Præservat iti-
dem à dolorib. calculi. (si singulis Men-
sibus ante novilunium assumatur.

Dosis gr. vij. viij. ix. x. in liquore
convenienti.

Uusus ejus quotidianus aliquandiu
continuari poterit.

Mmmmm

6. Ole-

6. *Oleum Ludi*, i. e. ♀ ex materia quæ matulæ inhærescit, fit calcinando, per deliquium solvendo.

Vires. *Insigne est ad resolvendum calculum.*

Dosis ʒj .

X. *Stercus* (carbon humanum *Paracelsus* alijs ♀ Occidentale,) emollit maturat, anodynum est. Ea propter magni usus ad mitigandos dolores incantatione introductos, (*impositum*) ad anthraces pestilenciales maturandos, ad phlegmonem, v. g. gutturis s. anginam curandam, (*siccatum, tritum & cum melle illitum,*) ad inflammationes vulnerum arcendas. Quin & intrinsecus à nonnullis adhibetur, in Angina, (*crematum & potui datum,*) in febrib. ad paroxysmos profligandos, (*eodem modo propinatum, Dos. ʒij.*) in Epilepsia, (*quam stercus primum Infantuli siccatum & pulverisatum, & ad complures dies exhibitum, radicitus evellere ajunt.*

PRÆPAR.

I. ∇ *stillatitia* fit una & eadem opera cum oleo.

Vires. *Mederi dicitur oculorum unguib. reliquisque passionib. tunica annata, (guttula una vel altera instillata,) faciei conciliare colorem, pilos producere, ulcera corrosiva & fistulas curare, cicatricesque manuum removere.*

Internè prodesse ajunt comitialibus & hydropicis, lapidemque renum & vesicæ pellere, moribusque

canis rabidi, venenatorumque animalium subvenire.

2. *Oleum.*

R . *Stercor. Juvenis*, (non pueri) q. p. exiccetur in Δ vel furno lento Δ e, postea per XX destilla, Δ e primum lento, sic prodibit phlegma tandem cum allis Spiritib. oleum utrumque per MB rectificetur.

Poterius Andegav. parat hoc modo.

R . *Sterc. human.* quant. magn. corrumpatur per se, ac convertatur in exigua quædam animalia, & hinc ferè in ♀ erem abeat. *Stercus* hoc ita præparatum destilla ex O , 1° Δ blando, mox validiori, sic prodibit O & ∇ .

N. *Graveolentia utriusque tollitur rectificationibus & cohobationibus repetitis.*

Vires. *Valet ad tineas capitis, erysipelas exulceratum, lichenes impetigines (illitum) podagricis doloribus subvenit, cancrum curat & mortificat.*

Internè Icterus solvit, *Libav. l. 2. Alchym. Poter. in Pharmacop.*

3. *Zibetta occidentalis* nihil est aliud quam *stercus* mediante digestionem ad suaveolentiam redactum, qua *Zibettam* mentitur vid. *Agricol.*

XI. *Semen s. Sperma*, non modo comperimus per se à nonnullis ad Veneris scil. ligaturam maleficam dissolvendam adhiberi, sed & *Mumiam magneticam* inde fieri, quæ a moris

moris concilietur fervor. Quin & homunculum suum inde meditatur Paracelsus.

XII. Sanguis, (recens adhuc & calide potus,) conferre dicitur ad Epilepsiam, si sc. potum motus excipiat vehementior, cursusque celerior ad sudoris usque prorruptionem, hæmorrhagiam quamcunque sedat, (epotus recens vel incineratus.) Quin & extrinsecus sanguinis eruptioni medetur, & præcipuè narium hæmorrhagiæ, (cinis indutus vel & recens fronti illitus ut inibi exiccetur.

N. 1. Potio sanguinis summa cautione opus habet, quippe assumentibus non modo iraculentiam inducit, sed & Epilepsiam quandoque generasse compertum est.

N. 2. Sanguis puerperij sanat scabiem volaticam, (recens cum secundina semel ac iterum illitus) Hartm.

PRÆPARAR.

1. ∇ destillat. fit eodem labore cum $\circ\circ\circ$.

Vires. Valet in Phthisicis & aridis (epota ad $\mathfrak{zj}$, vel membris affricta,) fistulis purificandis & sanandis, ambustis refrigerandis.

N. Destillatur & ∇ è sang. & lactis human. a, commendaturque ad maculas cutis extirpandas. Hartm.

2. $\circ\circ$ destillatum.

R. Sangu. Juvenum (verno extracti,) quant. magn. Alcohol. Vini $\frac{1}{3}$. cucurbitis probè munitis, digere in F.E. $\oslash$ 40. dein destilla per $\mathfrak{X}$, è

cinere, & prodit una cum ∇ . $\circ\circ$. Utrumque rectifica ∇ per MB $\circ\circ$ per $\oslash$ è cinerib. aliquoties (9. 10. quando.

Vires. Maximè commendatur ad Epilepsiam radicatus tollendam, (si singulis diebus per mensem integrum sumatur $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$. à Novilunio incipiendo & postmodum singulis noviluniis semel per annum $\mathfrak{zj}$.) ad paralysin, apoplexiam, pulmonem exulceratum, pleuresin. Beguin.

N. Destillatio S.H. non uniusmodi instituta reperitur.

Nimirum:

Destillant alii S. Hm. recentem & adhuc calentem, idque modo duplici, per se scil. & sine additione, tum quoque admixta aliquota parte $\mathfrak{V}$ rectificati.

Alii S. Hm. non recentem, sed vel exiccatum, vel digestum aliquandiu destillationi subjiciunt. Digestionem autem peragunt alii solius sanguinis (addito tantillo $\ominus$ is,) alii sangu. cum $\mathfrak{V}$ rectific. confusi.

Exhibet autem Anatomia Sanguinis 1. ∇m & 2. $\mathfrak{L} m$, i. e. ∇m rectificatam. 3. $\circ\circ$, i. e. Liquorem crassiorrem. 4. Sal volatile. 5. Sal fixum. Verum nos usitiora damus.

3. Oleum rectificatum.

R. Sanguinem Juvenis sani, mense Majo venasectæ extractum, suscipe cucurbita, ut solum $\frac{1}{4}$. repleatur. Hinc clauso vase detineatur, in calore mediocri, ut sanguine intumescante tota cucurbita impleatur.

Mmmmm 2 Hinc

Hinc F. $\varnothing$ atio, primumque exit ∇ (non magnæ æstimationis nisi quod amplius elaborata, nonnullis ad extrahendum Sal inserviat.) Reliquum pellatur in cinerib. per $\oslash$ m, juncturis optimè clausis: Destillatum re-refundatur super feces, fiatq; cohobatio vice nona, ut color subsequatur rubinus.

N. Attendere oportet in destillatione, ne nimio $\triangle$ feces comburas inq; carbonem redigas, ideoque tantum ad siccitatem destilles.

Vires. Maximarum habetur virium ad refocillandos egrotos. Libav. Syntagm.

4. Balsamus Antipodagricus s. Oleum s. H. alcalisatum. Fit eodem modo.

R. S.H. adhuc calentis, Mens. 1. putrefac. aliqu. $\oslash$ (9.) dein destilla ex $\therefore$ per gradus 1. lento $\triangle$ e, hinc 2. fortiori per $\oslash$, & exhibit Ol. rubicundum & foetens, sale volatili ad spondilia colli adhærescente, $\oslash\oslash$ rectifica per colchotar ex cucurbita $\triangle$ $\therefore$ aliquoties à recenti colchotare $\varnothing$ ando: demum solve in correcto hoc oleo sal & serva.

Vires. Mirandarum est virtutum in podagra, quotidie bis terve, sex dieb. continuis inunctum; sistit dolores tumore simul & rubedine evanescente, &c.

N. Similis energiae est balsamus è sanguine hircino & cervino prolectus, in quibus tamen & viscera pulmones scil. cor & epar addidisse expedit. vide supra.

5. Spiritus Antiepilepticus.

R. $\sim$ S.H. dephlegmati & rectificati, lb. ij. infusi fl. lavendul. (in vino) lb. ij. M. & destilla per B. M. ad medietatem, idque repete tertia vice: dein adde $\varnothing$ rectific. 3ij. & serva.

Vires. Valet ad curandam Apoplexiam, paralyfin, ut & ad Asthma, &c.

N. Habet & Beguinus insuper S.H. Qu. Ess. Biolychnum, Phyltrum, Balsamum, ∇ m sanitatis, Arcana duo. Verum cum proluxa horum descriptio, Authorque alias in omnium manibus versetur, illorum descriptione supersedeo.

XIII. Calculus Tartarum s. calcolum in omnibus partibus solvit, & expelli facit, ideoque omnib. obstructionib. subvenit.

[Pulv. exhibitus. Dosi 3j.]

PREPAR.

I. Sal Crystallinum.

R. Calcul. optimè calcinatum (ut durities lapidis emolliatur,) coque in ∇ , & solvetur in ∇ m Citrinam. Hinc filtratura evaporata, manet Sal in fundo, quod si libet denuo calcina, & in ∇ e fervente solve, & coagula reponeq; ad crystallisandum.

N. Calcinatio institui potest diversimodè: Alij calcinant cum $\odot$ 6. horis: Alij cum $\oplus$ & $\odot$: Alij cum duplo carbonum faginarum.

Sennertus calcinat calculum tritum $\triangle$ e circulari, hinc reverberij, & tandem cum carbonibus faginis (in fornace figulina. Inst. l. 5. p. 3. s. 3. c. 5.

2. Oleum s. Liquor, fit si Sal in aëre humido solvatur.

Dosis

Dosis gr. vj. ad x.

N. Sennertus calcinat cum ☉, hinc ☉ cum ☿ extrahit, & ☿ separato, Sal reponit ad liquefcendum.

3. Essentia s. Elixyr.

℞. Sal calculi Cryftall. volatilifa cum ☿, hinc abftrehe leni calore ☿, & remanet ☉. Sennert. d. l.

Dosis à gr. v. ad x.

N. Si ita placuerit calculum ifdem preparationibus cum alijs lapidibus fubjicere poteris vide l. 2.

XIV. Membrana, quæ caput nonnullorum foetuum cingit, maximam vim habere dicitur adverfus colicum dolorem.

EX CADAVERE s. HOMINE MORTUO.

I. Cadaver integrum Carové, Officinis Mumia titulo venit.

Hæc refolvit fanguinem coagulatam (affumpta ʒij.) conferreque dicitur, purgationi Capitis, puncti-
oni Lienis, tuffi, inflationi corporis, & fimil.

Extrinsecus adhibetur vulnerib. confolidandis.

N. Mumia communiter 4. denotat.

1. Mumiam Arabum, quæ eft liquamen s. liquor concretus exudans in fepulchro è cadaveribus Aloë, Myrrha, Balsamog, conditis.

2. Egyptiorum, quæ eft liquamen ex cadaveribus piffasphaltis conditis. Nimirum, hoc condiebantur Cadavera vilioris fortis, adeog, & ipfamei cadavera nonnunquam eo modo condita proftant,

3. Piffasphaltum factitium, id eft, mixtum pici bitumen, quod pro Mumia venditant.

4. Cadaver fub arena Solis æftu torrefactum. Fug cum in Hammoniorum Regione, quæ eft inter Cyrenarum Regionem & Alexandriam, ubi arenarum Syrtes Ventor. turbine fublata, incautos viatores obruunt, unde horum cadavera flagrante Solis æftu torrentur & exarefcunt.

His 5. & Mumia recentiorum addi poterit, quæ fit: Eligatur Cadaver hominis ruffi (quia in hoc fanguis habetur tenuior, adeog, & caro præftatior,) integrum, recens, fine macula, 24. aut circiter annorum, morte violenta (non morbo) interemptum, per diem & noctem luminarium radius fereno tamen tempore irradiatum. Hujus carnes mufculosas frustulatim confcinde, & conſperge pulvere Myrbæ & tantillo faltem Aloës, poſtea imbibere macerando aliquot & in ☿ ſuſpendatur per ʒ. 6. vel 10. ac iterum cum ☿ imbibatur: tandem in Δ ſicciori, locoq, umbroſo frusta ſuſpenſa ſicceſcant, tunc aſſimilatur carni fumo durata, ſine foetore. Crollius.

Ex his jam recensitis Mumiarum generibus etſi prioribus, ſi ſaltem è ſanis corporibus haberi poſſent, ſuas laudes non derogem, præcipue primo quod tamen vix ad nos perferri credo: Attamen iſtæ poſteriora duo præferenda autumo, utpote in quibus metu ſumus ſoluti, quem incutit Renodæus Mumiam Officinarum nihil aliud eſſe perhibens, quam expreſſum putridi cadaveris ſuccum inſpiffa-

Mmmmm 3 um,

tum, ideoque magno mortalium damno
divendi.

PREPARAT.

Vulgaria quæ Mumia Officina-
rum ingreditur passim occurrunt.

Suntq;

Pulvis ad casum, Athanasia ma-
gna, Balsam. Petri de Ebano, Un-
guentum Sympathetic. Emplastr. A-
postol. nigrum, Cerat. pro herniosis
Laudan. Opiat. &c.

Insuper sunt minus vulgaria:

1. *Tinctura s. Extractum Mumie
Quercetan.*

Fit ex Mumia vulgari, extrahendo
cum Ψ & Therebinth. añ. iterumq;
menstr. separando ad mellis consi-
stentiam,

2. *Tinctura s. Extr. M. Crollij.*

Fit ex Mumia recentiorum dicta
cum Ψ aut Sp. Sambuci.

N. Ex hac facit Crollius Theriacam
de Mumia: quæ $\mathfrak{z}$. Tinctur. Mum. $\mathfrak{ss}$.
Theriac. Androm. $\mathfrak{z}$ iv. Ol. Olivar. Mu-
miati $\mathfrak{z}$ j. $\ominus$ Perlar. & Corall. ana $\mathfrak{z}$ j.
Terra sigillat. $\mathfrak{z}$ j. Moschi $\mathfrak{z}$ j. Dig. per
mensem.

Vires. Commendatur ad quævis ve-
nena & contagia, subvenit pesti præcavē-
do, $\mathfrak{z}$ j. & curando, $\mathfrak{z}$. i. vel $\mathfrak{z}$. $\mathfrak{ss}$.

N. In assumptis venenis exhiberi po-
test cum Ol. Amygdal. dul. ad Vomitus.

3. *Tinctura Alcoholisata, s. Elixir
Mumie.*

$\mathfrak{z}$. Mumie, (scil. carnis humanæ
induratae,) tenuiter incisæ, affunde
Sp. Terebinth. vaseque H. clauso per

mensē, ad putrescendum sepone.
Expressioni vesica bubula exceptæ
affundantur aliquotæ partes Ψ re-
ctific. Inde in $\mathfrak{X}$ cæco super cucur-
bitam juncturis optimè munitis ad-
aptentur, ita ut cucurbita in frigi-
dam ∇ m posita, $\therefore$, prunaq; circa
 $\mathfrak{X}$ lento calore officium faciant, cu-
jus beneficio Liquor, s. Q. E. in for-
ma perquam subtili cum Ψ per ve-
sicam delabatur. Materia residua
reverberanda & in $\ominus$ sublimatione
redigenda, demum cum Q. E. postea-
quam illa à Ψ per MB fuerit separa-
ta, circulationis medio unienda.
Quib. peractis Qu. Es. Mumie cum
Theriacæ & Moscho amplius digeri
& ita in forma Elixirii reservari po-
terit. Tenz. in Med. Diastat.

Vires. Remedium est præsentaneum
cum ipsiusmet pestis, tum aliorum dele-
teriorum.

N. Circumfertur & Tinctura Mu-
mie ex 4. suis Elementis à se invicem se-
paratis denuo conjunctis, quam qui volu-
erit videre poterit apud Tenz. in Med.
Diastat.

4. *Ol. Oliv. Mumiat.*

$\mathfrak{z}$. Mm. ante paratam, scinde per
minima, digereque cum Ol. Olivar.
vase H. C. per mensem. Hinc trans-
funde in cucurbitam vitr. atque in
MB. exhalet Mercurius, donec nul-
lus exeat foetor, & Mumia tota dis-
soluta sit. Solutionē digere aliquan-
diu $\oslash$ $\oslash$ 30. cum Ψ , postea eundem
abstrahe, & remanet $\oslash$ rubicundum
& odoriferum.

Vires.

Vires. Omnes Balsami naturalis habet proprietates, venenatis & pestilentib. affectib. conducit.

N. $\odot$ hoc dicto modo paratum exaltari amplius potest, si cum ∇ aliquandiu digeratur, ∇ iterum abstrahatur, idque aliquoties repetatur.

N. Libavius Carnibus recentibus incisis addit parum Θ is & sp. Terebinth. macerat vas. claus. colat & foetorem aperto vase exhalare sinit, post destillat per $\odot$, vel $\times$ rectum additoque moscho, & ∇ digerit.

5. Aqua Divina.

R. Totum Cadaver cum Ossib. Carnib. Viscerib. (perempti scil. morte violenta:) secetur in frustula minutissima probeque subigantur omnes corporis partes, ne quid maneat incommixtum. Hinc destillabis vice secunda.

Vires. Sunt qui Aquam hanc Divinam magneticâ suâ virtute maximopere depradicant.

Nimirum:

Guttulas aliquot Sanguinis, (sc. 3. vel 9.) ex Aegro aliquo extracti, miscent cum aliquota parte, (3j.) dictæ ∇ æ, Δ ique apponunt, quod si sanguis & ∇ invicem misceantur intra breve tēporis spatium (hor. 24.) sanitatem promittunt, si incommixta manserint, brevi mortē subsequuturam autumāt. In defectu sanguinis similiter procedunt cum excrementis sc. $\square$ stercore, sudore, sanie, & simil. Quæ tamē majori Dosi adhibent.

II. Cutis commendatur in difficili partu & affectib. hysterisis, (si venter ea ligetur,) in aridura & contractura articular. (si chirotheca inde facta induantur.)

III. Pinguedo, roborat, discutit, mulcet dolores, removet contracturas, cicatricum duritiem lenit, foveas post morbillos relictas explet.

PREPARAT.

Linimentum, misce axungiam cum spir. Θ i exactione & redactione relinquitur aliquod viscidum.

Vires. Penetrans est, usumque habet in ariduris.

IV. Ossa humana, exiccant, discutunt, astringunt, fluxus quoscunque sistunt, adeoque utilia sunt in Catarrho, fluxu mensium, Dysenteria, Lienteria: Insuper articular. dolores compescunt.

N. 1. Usitatum est recentiorib. purgantibus ea admiscere.

N. 2. Adhibentur & dentes e maxilla mortui evulsi, commendanturq. ad morbos maleficio introductos (in suffitu,) & ad corrosos dentes evellendos, (si sepius illis tangatur,) Hartman. in practico.

PREPARAT.

1. Pulvis f. Cinis fit l. c. calcinando in fornace figulina.

2. Ossa preparata fiunt l. c. cum ∇ conveniente lavigando.

3. Magisteriū fieri item potest l. c.

4. Oleum fit destillatione per $\odot$ v. l. 2.

Vires.

Vires. *Discutit anodynum est, ideoque in sine antipodagricum.*

V. *Medulla ossium*; commendatur summe ad contracturas membrorum, zur Lähme der Glieder.

VI. *Cranium* ad capitis morbos conferre compertum est, & nominatim ad Epilepsiam, unde & varias passim compositionns Antepilepticas ingreditur.

Laudatur autem præcipuè Os triquetrum temporum ceu peculiare Epilepsiæ specifium.

PRÆPARAT.

1. *Cranium calcinatum* fit l. c. in fornace figulina.

2. *Cran. præparatum* fit è calcinato cum ∇ antepileptica, v. gr. Flor. Tiliæ lævigato.

3. *Magisterium Cranii* fit l. c. solvendo in spirit. aliquo acido, v. gr. sp. Θ & præcipitando.

Dosis ad $\mathfrak{Hj}$. vel 3β .

4. *Magisterium compositum* seu spiritus Cranij Essentificatus fit si liquori acido, oleo ac sali volatili, Sal quoque fixum ex $\odot$ extractum conjungatur, & postea simul per mensem philosoph. in cinere illa digerantur ac uniantur.

Vires. *Antepilepticum est, cujus vires vulgarium antepilepticorum facultates longè superant. Brendel.*

5. *Oleum* fit destillando crania contusa per Retortam. Exit Liquor $\odot$ & Θ volatile.

N. *Officinis hoc vulgare est incor-*

rectum, præstaret tamen cum ∇ re-
ctificasse.

Dosis gr. $liij$. ad vj .

6. *Volatile* una opera cum oleo acquiritur.

7. *Extractum s. Tinctura Cranii.*
 $\mathfrak{R}$. Crania 2. vel 3. grossè contusa digere $\odot$ aliquot (14) & cohobacum spr. Juniper. vel Salviæ ad eminent. digit. 4. & 5. affuso, macera in phiola longi colli optimè clausa ∇ $\odot$ (12. 13. 14.) Hinc exprime per torcularè perquàm fortissimè, & exhibit liquor rubicundus oleosus, Cola & abstrahè in ∇ , ad consistentiam sapæ.

Vires. *Extractum hoc digestum & perfectè depuratum tanquam thesaurum preciosissimum adversus Epilepsiam diligenter asservare fas est.*

Dosis $\mathfrak{H}\beta$. ad $\mathfrak{Hj}$. cum sua ∇ propria $\mathfrak{Q}$ at. *Quercet. Pharmac. restit. cap. 26.*

8. *Extractum seu Galreda Theophrasto.*

$\mathfrak{R}$. Limatur. Cranii digere cum ∇ (salviato $\odot$ 15.) dein destilla per $\mathfrak{O}$ m (præmissaque maceratione $\odot$ 15.) cohoba vice tertia: tandem destillatum circula, ($\odot$ 5. 6.) & ∇ MB separato, Essentiam instar coaguli serva.

Dosis g. 5. 6. quotidie. *Quercet. de Med. Spagy. præp.*

VII. *Ufnea Cranij* (i. e. Muscus nascens in cranio interempti, aëri exposito,) astringit validè,

Usus.

Ufusque magni est in Hæmorrhagia quacunque, v. gr. narium (inditus).

N. 1. Sunt qui Usneam in manibus retentam Hæmorrhagiam quancunque incantamenti instar, suppressere tradunt.

N. 2. Adnascitur & alijs Ossibus aëri expositis Usnea quedam, quam viliorem quidem reputant, verum & huic magnam vim adstringendi inesse, experientia docuit.

Ingreditur Usnea Cranii compositionem Unguenti Sympathetici s. Magnetici. v. l. 2. c. 87.

VIII. Ex Cerebro fiunt.

1. Spiritus Cerebri humani. Aqua aurea dicta.

℞. Cerebrum hominis juvenis (infra a. n. 24.) sani, violenta morte perempti, cum omnib. membranis, arteriis, venulis & nervis, cum medulla spinali tota, conquassa & affunde aquarum Cephalicarum, (s. Thæ Pæon. Beton. Ceras. nigr. Lavendul. Lil. Conval. imprimis Diaphoretici in acutis) q. s. ad eminent. dig. 4. vel 5. relinquatur aliquandiu, postea per cohobia & gentur. Ex fecib. calcinatis elice Sal. quem deinceps cum L. u. facto conjunge & totum curiosè serva.

Vires. Antepilepticum insigne reputatur.

Dosis à ℥j. ad ℥iv. Hart. in pract.

N. Ex Cerebro Alcis insigne itidē Antepilepticum simili ratione parari poterit.

2. Oleum Cerebri.

Substantiæ Cerebri admisce non-

nihil salis commun, ac destilla per ℞m vitream ex ::.

Vires. Insigne quoque Antepilepticum est, caputque summe confortat.

N. Tota ferè Cerebri substantia in ℞o redigi poterit, hinc parum Salis expectandum.

3. Aqua Antepileptica.

℞. Cerebri humani ℔. iij. Aq. Lil. Conval. Lavendul. primul. Ver. Vin. Malvat. añ. ℔. iij. stent infusa & 5. dein & gentur per MB.

IX. Ex felle humano fit Extractum cum V quod auri instillatum mirè surditati subvenit.

X. Cor, Epilepsiæ medetur, (siccatum & exhibitum.

Et hæc sunt quæ de Medicamentis ex Homine depromptis compendii ratio scribere permittit, ulteriorem farraginem qui cupit, passim apud Authores inveniet. Peculiarem quoq; inde conscripsit Tractatum Clarissimus Dn. D. Daniel Becker, Professor & Physicus Regiomontanus, qui primum in 12° postmodum superiorib. a. n. in 4°. sufficienter augmentatus prodiit.

Lacertus.

Vid. Insectorum Classem.

XXIV. Lepus.

Λαγώς, Hase.

Animalculum est timidissimum ac fecundissimum quoquo tempore coiens.

OFFICIN.

Nnnnn

I. Ci-

1. Cinis Leporinus. 2. Caput. 3. Oculus. 4. Sanguis. 5. Pulmo. 6. Cerebrum. 7. Cor. 8. Iecur. 9. Fel. 10. Renes. 11. Testiculi. 12. Uterus. 13. Coagulum. 14. Talus. 15. Axungia. 16. Stercus. 17. Pili.

1. Cinis fit ex Lepore integro combusto (præstat qui Verno tempore captus,) vel ex pelle tota, ad nigredinem cinereumvé colorem incinerata. Præstantissimum Medicamentum est in calculo.

Dosis ad ℥j. & 3℔. vel 3j.

Alopeciis item & Pernionib. extrinsecus medetur.

2. Caput Alopeciæ subvenit, (cinis cum melle inunctus,) dentes dealbat, (cinis in dentifriciis.

3. Oculi Leporini Martio capti, valent ad partum difficilem, secundinas & molam propellendam, (siccati scilicet cum pipere sine ulla compressione, impositique vertici ut pupilla verticem tangat.

4. Sanguis illitus cutis vitia in facie, uti lentigines vitiliginemque sanat; affatus, Dysenterias & Cæliacorum profluvia sistit, calculum comminuit.

5. Pulmo suspiriosos juvat, Epilepsiam curare dicitur, (muria conditus & quotidie cum Myrrha comestus per mensem;) perniones sanat (impositus.

6. Cerebrum gingivis infantum affricatum dentitionem faciliat, tremores artuum emendat (inassatum & mansum.

7. Cor dicitur itidem Epilepsiam curare (simili modo quo pulmo adhibitus,) dolores uterinos arcere, (pulvis assumptus.) Quartanæ peculiari-ter mederi, (in partes tres dissectum & præmissis universalibus initio 3. Paroxysmorum, tertia parte singulis vicib. propinatum.

3. Iecur fluxum sedat alvi, Jecine-rosisque opem fert.

9. Fel Ophthalmicum & Otalgicum insigne exhibet.

10. Renes & Testiculi calculosis propinantur, (siccati:) conceptum juvant (à mensib. assumpti:) mictionem involuntariam corrigunt.

11. Testiculi Urinæ incontinentiam tollunt, Vesicæ morbis subveniunt ad conceptionem faciunt, (pulverisati & assumpti.

12. Uterus itidem conceptionem promovet (siccatu & à mensibus propinatus.

13. Coagulum sanguinem concretum discutit, conceptionem promovet (post menstruas purgationes vulva cum butyro impositum,) potum v. partum enecat.

N. Præstantissimum est quod eximitur antequam aliud quid præter Lac maternum degustaverint.

14. Officulum Tali (der Hasensprung) commendatur ad arenulas, Colicam, Epilepsiam, partusq; enixionem (pulverisatum & exhibitum.

N. Idem de Vertebri cauda affirmant.

15. Axungia extrinsecus applica-

ta, maximè si vetusta sit, tanta pollet attrahendi vi, ut vel spicula cuti infixæ eliciat; insuper abscessus rumpit, dolori dentium medetur, (*pone aures posita.*

16. *Stercus* calculosis prodesse dicitur, (*cinis exhibitus,*) Dysenteriae convenit, (*potum*) ambustis medetur (*impositum.*

17. *Pili* Linimentis sanguinem sistentib., miscentur.

XXV. *Lupus.*

Λύξ, *Lupus*, Wolff.

Animal est audax, rapax, vorax, canis non absimile, unde & Canis sylvestris nonnullis Venatorib. audit.

OFFICIN. NAT.

1. *Dentes*. 2. *Cor*. 3. *Hepar*. 4. *Intestina*. 5. *axungia*. 6. *Ossa*. 7. *Stercus*. 8. *Pellis*.

Vires. 1. *Dentes* argento inclusi infantulis familiares sunt, quib. gingivas sc. fricant, dentibusq; erupturis patescere faciunt: alligati pavores eorum prohibent.

2. *Cor* comitialib. prodesse fertur (*costum & tritum.*

3. *Epar*, Epatis vitiis cōfert, ideoq; & Hydropicis ac Emaciatis, nec non & tūssientib. (*siccatum & exhibitum.*

4. *Intestina*, inprimis ad colicos dantur dolores, quos itidem arcere dicunt circumligata: hoc item fertur de corio.

Dosis Intestin. arefactor & pulverisator. ʒj.

5. *Axungia* non vilioris virtutis est, quam canina: calf. digerit, arti-

cularib. morbis medetur, oculorum lippitudini confert, (*si ea fricentur.*

6. *Ossa* ad morbum intercostalem, ut & ad ictus puncturasq; valent.

7. *Stercus* Colicis confert (*exhibitum*, (ʒ. i.) *vel brachijs, cruribusve alligatum vinculo ut nonnulli volunt, confecto ex lana ovis à lupo laniata, vel ex corio cervi. vid. Forest.*

8. *Pellis* lupi commendatur itidem ad dolores colicos mitigandos (*facta inde stragula, vel cingulum cujus pili ventrem tangant.*

PREPARAT.

1. *Oleum* fit si *Lupus* in Oleo decoquatur.

Vires. Podagricos dolores mitigat.

2. *Essentia Sanguinis Lupi*, efficax ad dissolvendum sanguinem coagulatum, *Hartm. in pract.*

XXVI. *Lynx.*

Λύγξ, *Lupus cervarius*, *Lux* / *Thieger Wolff.*

OFFICIN.

1. *Axungia*. 2. *Unguis*.

Vires. 1. *Axungia* convenit articulis resolutis, convulsis, luxatis.

2. *Unguis* argento & auro includitur gestaturque adversus morbum Comitiale & Spasmodum, (*loco amuleti.*

N. *Præfertur* qui in dextro pede pro pollice est.

XXVII. *Moschus* s. *Moschi* *Capreolus.*

Nnnnn 2

Dor-

Dorcas Moschi, Gazella Indica,
Bisam Thier.

Est Animal exoticum Capree non multum ab simile, vulgare in Regno Cathai, Pegu, (Ditionis magno Chā subjectæ) & ut alii volunt in Ægypto aliisque locis: colit alpes, nardis vitat, aliisque herbis odoriferis.

N. *Transuehi quidem cepit in Italianam, verum citra emolumentum, nec enim Moschum exhibet nec virale diu superstes est.*

Moschus Bisam.

Est excrementum seu sanies inclusa Vomicæ circa umbilicum dum Q is æstro animal id percellitur, enatæ: videlicet Vomicam hanc dum dolet, ad lapides vel arborum truncos tricat, adeoque disrumpit saniem inibi contentam effluere facit, lapidibusque adhærescere, hinc calore Solis ulterius elaborata in moschum odoris suavissimi facessit.

N. *Sunt qui ex Vomicâ abscissa solique aliquantulum exposita Moschum colligunt, sed hic ut priore immaturior est, ita & bonitate vilior. Adulteratur variis modis, verum cui sincerus & verus non incognitus est, eidem ex odore & sapore, quin & ex pondere fraudem depræbendere non erit difficile. Nonnulli probant, an Moschus legitimus sit, hoc modo: Pondus libra examinatum in labello humore perfusum immittunt, tum paulo post iterum equalance ponderant, quod si superferatur, sincerum & legitimum existimat: sin cedat, spurium & adulteratum.*

Vires. *Calfac. 2. sic. 3. attenuat, discutit cordialis est, & alexipharmacus, hinc & cephalicus.*

Ufus præcipui in omnib. affectionib. cordis, palpitatione (potus ac illitus) Spiritus nimir. vitales fovet, suscitatur, recreatur: Hinc in affectionib. capitis & nervor. à frigore & crassis humorib. oriundis, tum & in dolore colico, &c.

Externè detergit tenues oculorum albugines, & humiditas defluxiones exiccat, ad Venerem concitat, auditum imminutum restituit. (aurib. inditus cum cottone.)

Dosis gr. iv. v.

N. *Uterum quia suavi suo odore alliecit, mulieribus uteri ascensui obnoxius minus commodè exhibetur, è contra v. majori cum utilitate pudendis ad retrahendum uterum illinitur.*

PRÆPARAT.

1. Spec. Diamosch. dulc. } *Vide*
2. amar. } *Dispens.*
3. Confectio Moschardina, s. Trochisci Moschardini. v. l. 2.
4. Oleum Moschellinum, Μοσχελήον (compositum) v. D.

XXVIII. Mulus, Mula.

Ημίονο. Maulesell.

Animal est vivacissimum genitum ex Equâ & Asino, ideoq; sterile.

OFFICIN.

1. Ungula. 2. Urina. 3. Stercus. 4. Cor. 5. Epar, &c.

Vires. 1. Ungula suffitu menses nimi-

nimum fluentes sistit. Cinis potus steriles reddit; illitus alopeciae subvenit.

2. Urina cum luto suo pedum clavos curat.

3. Stercus Mensium fluorem sistit & Dysenteriae opitulatur (combustum tusum, cribratum & potum,) dolori Lienis subvenit.

4. Cor, Epar, Renes, Uterus, Testes Spuma oris: singula hæc sterilitatem inferre dicuntur.

XXIX. Mus.

Mūs { Domesticus μῦσχος & Maus
Araneus
Alpinus
Major, s. Glis

Mus domesticus est animalculum notissimum, vitæ brevissimæ, salacitatis maximæ.

OFFICIN.

1. Mus ipse. 2. Stercus.

Vires. 1. Mus vivus dissectus & impositus extrahit aculeos, spicula, sagittas, &c. curat ictus scorpionum extrahit venenum. Cinis mictioni involuntariæ s. nocturnæ medetur, (potus) alopeciae succurrit (illitus,) tussi refractariæ medetur, (cinis, vide Forest.

2. Stercus movet alvum infantum (exhibitum gr. 3. 4. 5. 6. vel subditum) inservit clysterib. & glandib. alopeciae succurrit, furfuresque capitis abstergit (illitum.) Calculos renum & vesicæ atterit: Cōdylomata omnisq; generis verrucas, ficus, mariscas &

mora ani tollit. (cinis cum Vino coctus & applicatus.

Mus araneus, μυγάλη, Sorex nonnullis, Epixmaus.

Vires. Affectibus sedis, peculiari Experimento est, (ustus & illitus cum axungia anserina.

Mus alpinus, Murmelthier / Murmentle.

Est animal alpium altissimarum incola, magnitudine cuniculos ferè superans, Hyeme integra dormitans,

OFFICIN.

Solus Adeps commendatur ad genus nervosum & articulos contractos, rigidos, &c.

Mus major, ἄσῆς, ἰεραξ, Rattus, Ratte / Ratte.

N. Venenum in cauda gestare dicitur.

Vires. Stercora murium majorum novem numero deglutita mulierculis nonnullis singulare habentur experimentum quo mensib. obstructis succurrere moliuntur, Plater.

XXX. Ovis.

{ Mas, Aries Hammell
Vervex, i. e. Ar.
castratus
Ovis, Schaaff / { Fœmina, Ovis
Agnus, vide supra.

Ovis animal est mansuetum, timidum, lupo inimicum.

N. Coitus tempus est à Majo ad Augustum.

OFFICIN. NAT.

1. Cerebrum. 2. Fel. 3. Oesophus.
Nnnnn 3. 4. La-

4. *Lana succida*. 5. *Sevum*. 6. *Pulmones*. 7. *Omentum*. 8. *Stercus*. 9. *Urina*. 10. *Vesica*. 11. *Caput*. & *Pedes*.

Vires. 1. *Cerebrum* arietis prodesse ajunt in somno imoderato arcendo in morbis Epidemiis. (*frixant cerebrum cumq; pinguedine in placentam redigunt, addedo Cinam. Nucist. & hinc exhibet.*) *Conradin. de Morb. Ungar.* Facilitat dentitionem, (*illud cum melle.*

2. *Fel* (*lana susceptum infantumq; umbilico appositum*) solvit alvum, carcinoma exterius sanat (*illud*) aurib. purulentis auxilio est, (*instillatum cum lacte muliebri.*

3. *Oesypus* (*succidarum lanarum pinguedo, vulgo Isopus humida dicta*) conficitur hac ratione.

Lana succida è collo feminibus ac femorib. ovium, macerantur aliquot horas (6. 7. 8.) in aqua ferventi, hinc fervefiunt iterum, agitanturq; bacillo, donec totam pinguedinem in aquam deposuerint. Aqua hæc semotis lanis, magno impetu lignea rude agitatur, aut ex alto in aliud vas effunditur, ut spumescat, sic sordes spumæ inhærescentes separari poterunt. Reiteretur hæc depuratio, donec nihil spumæ amplius extet, collecta pinguetudo lavetur aqua pura, (*alij malunt marinam,*) manibusq; agitur, donec cãdida evadat, nec aquam amplius inficiat, admotaque linguæ leviter tantum astringat. Et hæc omnia sub fervido Sole fieri convenit. *Matth. & Diosc.*

Vires. Emollit, resolvit, calefacit, dolores sedat, luxatis contusis, & simil. convenit.

Lana succida, Ἰξίον, ἔριον. *Schmucke* *Schaffswolle* / colligitur Æstate è collo feminibusque eaque mollis & sudore referta.

Vires. Calfacit, emollit, lenit, convenit optimè contusis, luxatis, cæsis, & simil. (*cum aceto, oleo, vino imposita.*) *Creмата vim habet calfac. siccitatem acrem, mordacem, discutientem*: Ea propter confert humidis, mollib. tumorib. ulcerib. inveteratis; excrescentias cohibet, ulcera ad cicatrices perducit, fistulas auresq; suppuratas sanat (*indita.*

5. *Sevum* datum ex vino rubro, sanguinem sistit, diarrhæam, dysenteriam, & tormina ventris curat (*in clysmate.*

6. *Pulmones*, (ut & aliorum animalium carnosia viscera) capiti impositi dolores & æstum mitigant, ferocesque spiritus sopiunt.

Hinc Usus præcipui in phrenitide vigiliis, &c.

7. *Omentum* calidum colico medetur dolori (*impositum.*

8. *Stercus* vim habet refrigerandi, exiccandi, aperiendi, discutiendi.

Hinc maximi Usus in aurigine, (*sumptum cum petroselino, &c.*

Extrinsecus convenit in tumore splenis, in thymis, clavis, verruca, tumorib. cutaneis, &c. Maximi itidem solaminis est in ambustis, (*pulverisatum & inspersum,*

9. *Urina* (nigræ vel rubræ ovis) sumpta, aquam intercutem abigit; (idem facit & destillata.

10. *Vesica*, (ut & capræ vesica,) cremata & exhibita, iis qui urinam inviti reddunt succurrit.

11. *Caput & pedes* vervecis in ∇ fluente optimè decocta atrophix & contracturæ subveniunt. (in balneo.

XXXI. *Ranunculus viridis.*

Ranunculus calamites (à calamis in quib. degit.) *Dryopetis* LaubGrosch.

Est genus Ranarum terrestrium, reliquis minus, colore viridissimum, amans dumeta & loca aspera.

OFFICIN.

1. *Ipse Ranunculus.* 2. *Sanguis.*

Vires. 1. *Ranunculus sylvestris* convenit virib. cum rana aquatica, ejusque cinis vulnerib. inspersus mirificè sanguinem cohibere dicitur. *Clariss. Dn. D. Arn. Veickhard. in Thesauro.*

2. *Sanguis* peculiariter pro *Philtro* commendatur.

XXXII. *Rhinoceros.*

Риночерос, Rhinocer.

Animal est magnitudine Taurum forma aprum æmulans, cornu unicum in proboscide gerēs, idq; nigrū, fissile, cubitum longum, pyramidale, bubali cornu forma sua repræsentans, solidum sine cavitate.

N. 1. Tale nimir. videre licet apud viros rerum rariorū curiosos, Cornelium ac Ioannem Petraeos Materialistas hujus loci celeberrimos.

N. 2. Et cornu alterum pusillum in dorso gerere dicitur, quod ejusdem cum priore coloris, itidem apud Petraeos prostat.

Vires. Commendatur ad venena contagia aliosque affectus sudore opus habentib. ideoque loco unicornu in hujus defectu esse poterit.

Datur in scobe pulverisata ad $\mathfrak{z}$ ss. vel $\mathfrak{z}$ j.

XXXIII. *Serpens.*

Οφίς, Schlang.

Animal est astutissimum, exuvias suas singulis annis bis exuens Vere scil. & Autumno, Hyeme sub terra & præcipuè sub radicib. arborum, (Betulæ, Coryli,) sopitum quiescens homini infensissimum.

N. 1. *Serpentis nomen generale est multas serpentum species sub se comprehendens.* Hujus a. loci vulgare serpentis genus intelligimus à *Cacilijs, Viperis, &c.* distinctum, quas damus infra.

N. 2. *Præstant collecti initio Veris cum senectam deponunt, attamen non statim ab egressu è latebris hybernis.*

OFFICIN.

1. *Integri combusti,* Caro, Cor, Ossa, 2. *Pinguedo.* 3. *Exuvia.* 4. *Fel.*

Vires. 1. *Integri combusti,* (pulvis serpentum,) scil. caro, cor, ossa ac epar, vim habent alexiteriam, sudoriferam, (non venenatam.

Ususque præcipui sunt intrinsicus in omnib. morbis venenatis ac malignis, quales sunt pestis, febris petechi-

petechialis, lepra & similes: Quinimo & phthisicos Gallicové morbo laborantes, viperarum præcipuè usu juvari, ceu secretum venditat Cardanus. Si scil. caro cocta comedatur, jus bibatur, pinguedoque spinæ & juncturis illinatur. Nec est, quod usum serpentum internum adeo formides, exenteratam e. ac decoriatam carnem, abjectis tamen felle, cauda & interaneis, loco cibi assumere licet.

N. Caput abjicitur quia maximè venenosum est, adeo ut dentibus solis vim suam malignam exerant. Cauda negligitur non quod venenata sit, sed quia ex ossibus tantum modo constet. Vesica fellea rejicitur, quia proxima est lacuna materia venenata, quæ inde duobus meatibus ad dentium vesicas, seu gingivas defertur, in quib9 sc. spirituosior ac efficacior illa sit, adeo ut si quis dentibus vipera etiam jam dudum intercepta pungatur, veneno inficiatur, secus ac de felle constat, quo recenti canes moriuntur, siccato sine noxa vescuntur. Interanea non adhibemus ob stercora vel ova adherentia, alias tamen his rejectis, sine noxa usui esse possunt.

N. 2. Si placuerit Corda ac Epata seorsim servare, secundum nonnullos, Thesaurum Medicum obtines preciosissimū. Verum me hercle, si quicquam peculiare à carne & ossibus, quantum vires attinet, tibi inde persuasum habeas, falleris. Falleris itidem si (quod communis fert opinio,) deglutitione pulveris serpentini, (vel & cordium recenter extractorum, atq. ad-

huc sese movētium) ab ictibus serpentum tutum te imagineris. Experto crede.

2. Pinguedo emollit strumas, oculorum rubedini & maculis medetur, visum acuit, podagricos dolores mitigat.

3. Exuvia partum facilitare creduntur, (ventri vel lumbis alligata,) odontalgiamque (in gargarismis) mitigare; impetigines curant, (pulverisata vel incinerata & imposita;) alopeciis medentur, ac pilos nasci faciunt (illita).

4. Fel. Ictib. serpentum impositum, venenositatem in se allicit, Ide & de capite imposito affirmant.

PRÆPARAT.

1. Pulvis.

Pulveres serpentum tot compositionum circumferuntur, ut Agyrta fere quisque peculiare sibi quippiam imaginetur. At quid opus est compositione, nec e. corrigi serpentes exenterati opus habent, nec stimulari, sat e. fortis eorum vis, sat tuta carnosae ac ossee substantia, (Cor, Epar, Lingua, Caro, Ossa, utpote quæ minimè venenata,) integer itidem si comburatur, venenatam exhalat naturam, (malleam tamē caput rejecisse,) nihilominus tamen adscribam unum atq. alterum.

Bezoarticum Animale simplex.

1. R. Serpentem excoriatum, (rejectis interaneis cauda ac capite) lava & exicca, hinc pulverisa, una cum spinæ vertebra, pulverem serva pro usu.

Dosis à ʒʒ. ad ʒj.

N. Ex-

N. Exiccatio vel per se in aëre peragi potest, vel in MB.

2. R. Serpentes vivos, (non enteratos aut excoriatos,) conjice in ollam ac tege operculo, torreque ad ignem lentum, ut omnis pinguedo & humiditas consumatur, (absque combustionetamen) postea redigantur in pulverem.

N. Prafero priorem, quippe metus ne venenosa partes sufficienter exhalarint.

Ex hoc fit.

Bezoarticum Animale
compositum.

R. Pulv. serpentum, ℥ij. Rad. Valerian. Angel. pimpin. Herb. Rutæ añ. 3j. M. F. pulvis.

Dosis à ℥j. ad ℥ij. vel ultra.

XXXIV. Sus.

¶ Mas, Verres, Porc9, Eber/Borch
Borch/ (majalis, i. e. por-
cus castratus
¶ Fæmina, Porca, Scrofa, Saw.
¶ Porcellus, Sercel.

Animal est maximè pituitosum & humidum, multis morbis obnoxium, quales sunt, raucedo, angina, struma, febris, grando.

N. Non datur animal quod homini quantum interiora attinet, similis sit ipsa sue.

OFFICIN. NAT.

1. Fel. 2. Pulmo. 3. Pinguedo. 4. Offsa. 5. Talus. 6. Stercus. 7. Vesica.

Vires. 1. Fel suillum contra aurium ulcera, reliquaque omnia ma-

gno successu adhiberi scribit Diosc. pilor. proventum impedit, (cum lardo suillo ana ac $\frac{1}{3}$. parte $\ddagger$. acerrimi & Ol. Amygd. ana digestum, & illitum.

2. Pulmo mirificè prodest impositus attritui à calceamentis contracto.

3. Pinguedo (Adeps absolute dictus) calfacit minus, ideoque in unguenta refrigerantia infertur, inveteratos dolores lumborum & articulorum sedat, (inuncta cum cinere straminis fabacei aut calce.

Lardum coctum & circumligatum ossium fracturas feliciter conglutinat.

N. 1. Pinguedo quæ è sue veteri fuerit, vel quæ sale condita, calidior ac efficacior est illâ, quæ tum è porcellis desumpta, tum insulsa fuerit. Sic & vetus axungia acrior est recenti.

N. 2. Sunt qui sola axungia verris, vice Sympathetici unguenti utuntur.

4. Offsa; ajunt ossa de collo suspensa quartana laborantib. esse auxilio, fides sit, penes expertum.

5. Tali os (Astragalus) comendatur ad fracturas ossium, ut & ad coli capitique dolores (ustum & exhibitum.

6. Stercus (succerda) emollit, discutit, hinc prodest in prurigine, exanthematib. clavis pedum, aliisque tuberculis duris, (calide impositum,) Ictib. medetur animalium venenator. (cum $\ddagger$. coctum) Hæmorrhagiam narium sistit, (in ∇ iritum & illitum.

7. *Vesica* juvat eos qui inviti lotium reddunt, *cocta vel usta & exhibit.* Eadem præstat pubi imposita, Urinam ciere fertur. *Plin.*

PRÆPARAT.

1. *Unguenta ex pinguedine sunt varia.*

E. gr.

Rosatum, Pomatum, quæ suis locis attigimus.

2. ∇ *ad Atrophiam.*

Fit è sanguine à fibris repurgato atque cum herbis bechicis refrigerantib. & humectantib. in MB destillato.

XXXV. *Talpa.*

Ἀπάλαξ, Σπάλαξ, Mus terrenus, Maulwurff / Schärmauß / Molewurff.

Animal est acutissimi auditus, hoc peculiare præ cæteris animalib. habens, quod non nisi sub terra vivere ac superstes esse possit.

OFFICIN.

1. *Talpa ipsa.* 2. *Cor.* 3. *Sanguis.*

Vires. 1. Cinis confert lepris, strumis ac fistulis, (*illitus cum albumine ovi aut melle.*)

Intrinsècus cum Cerevisia aut Vino potus curat Arthritidem vagam dictam, (*die lauffende Bahren / die lauffende Gicht* /) & Scrophulas.

Dosis ʒß. quotidie assumenda.

2. *Cor*, Herniam sanat, (*siccatum pulverisatum & exhibitum*, per dies 3. aut 4. scil. quotidie unum.

N. Præstat mense Maio collectum,

3. *Sanguis recens illitus*, capillis calvitiam decorat.

N. *Vulgi opinio est*, si quis talpam manu compresserit, ut moriatur, eum à febre eo ipso anno fore securum, quin & in Paroxysmo febrili manu retenta, insultus reprimere censetur.

XXXVI. *Taxus.*

Μήλις, Meles, Taxus, & Taxo Dachs.

Duorum est generum: Caninum quod pedes habet caninis similes, & porcinū, quod pedib. fues imitatur.

OFFICIN.

1. *Integer incineratus.* 2. *Sanguis.* 3. *Adeps.*

Vires. 1. *Taxus integer incineratus* cum successu exhibetur pulmoniacis, sanguinem exscreantib.

2. *Sanguis pulverisatus lepræ* convenire dicitur, destillatusque pesti subvenire.

3. *Adeps* præcipuè Officinalis est, qui uti paulò crassior, ita & paulò calidior ac efficacior est suillo. Renum dolorib. auxiliatur, à calculo subortis, (*inunctus vel in Clysmate adhibitus*,) febrilem æstum mitigat, contracturis ac imbecillitatib. artuum succurrit (*cum adipe vulpis cative sylvestris.*)

XXXVII. *Vipera.*

Εχίς vel ἐχιδνα, (Fœmina) Arabicè *Alphe, Thirus, Biper Natter / Natter / Ditter / Atter / Necknatter / Brandt-Schlang,*

Est

Est species serpentis viviparæ, serpentib. communib. venenosior, Hyeme in scopulis sopita delitescens, vel & terra oblecta.

N. 1. *Vipera* nomen nonnullis generale audit, omnique serpentum generi imponitur. Inspecie tamen hic sumitur pro eo quod *Italica* *Marassi* nomine venit, licet adhuc controversetur, utrum *Vipera Italica* cum *Viperis à Majoribus ad Theriacam* expetitis eadem sint.

N. 2. *Viperis* solis peculiare esse volunt, vivum foetum parere, unde & *Vipera*, quasi *Vivipara* dicta sint, attamen & in serpente sat magno, quem in *Finlandia* secui, foetus vivos deprehendi.

N. 3. Non tota *Vipera* venenata ac lethifera est, sed solum caput & fel, reliqua ut caro, epar, ossa veneno carent, vide supra de *Serpente*.

Præstant 1. *Fœmellæ*, collectæ tempore Verno, postquam aliquandiu è cavernis suis hybernis fuerint egressæ, victuque quadantenus relectæ.

2. *Juvenulæ*, (non effatæ, nec gravidæ,) quæ ablatis partib. auferendis, diu adhuc moventur, quæque degunt locis aridis & montanis.

Vires. Vide in *Serpentum* descriptione.

Nimirum:

Vires ibidem recensitas præ aliis serpentum generib. *Viperæ* excellenti gradu obtinent. Præter eas sunt qui *Viperæ* caput ad anginam notam commendant (collo appensum,

PRÆPAR.

1. *Oleum ex Viperis.*

2. *Viperar. nigrar. lb. iij Ol. Sesamin. sextarium. j. β. in vase vitreato angusti oris probè obturati, (ne vapor inde exhalet,) incoquantur, donec caro ab ossib. decidat, deinceps cum refrixerint, reponantur. An. dernacus.*

N. Alij per descensum eliciunt ex *Viperis* scil. capite, cauda, &c. orbatis.

Vires. Cutim extergit & impetigines aliq. id genus vitia sanat.

2. *Sal Theriacum* s. *Theriacale*, vide *Dispens. Aug.* & si placet *Querc. in Phar. Rest. Aëtium & Galenum.*

2. *Trochisci de Viperis*, v. *Dispens.*

N. 1. Sunt qui *Theriacam de Cecula*, (*Cecilia Blindtschleich*) confecerunt, summoque cum successu tempore pestis ad sudorem eliciendum semel ac iterum propinarunt. *Gesn. de Serpent. Schvvenckfeld. ex Platero.*

N. 2. Fieri potest & *Vinum Viperinum* (i.e. in quo *Vipera* interfecta sunt,) ad *Elephantiasin* celebre (bibitum) *Galen.*

XXXVIII. *Vitulus.*

Μόσχον, ἰταλον, *Vaccæ* proles *Ralb.*

OFFICIN. NAT.

1. *Medulla.* 2. *Stercus.*

Vires. 1. *Medulla vitulina* post cervinam locum primum bonitatis obtinet, vim habet indurata & scirrholosa corpora emolliendi, sive musculis, sive tendinib. sive ligamentis, sive etiam viscerib. ipsis durities ac-

Ooooo 2

cide-

ciderit. Quin pelli quoque inde confiunt, uterum emollientes.

2. Stercus Erysipelati convenit, (recens illudum.

PRÆPARAT.

▽ destill. pectoralis, v. l. 2.

XXXIX. Unicornis.

Μονοκερως, Remena, Reem, & Reim, Hebr. Alcherchedom. Arab. Unicornis, Einhorn.

Animal esse dicitur equo quoad corpus non dissimile, ungulis fissis, cornu in fronte gerens procerum.

N. Cujus regionis incola sit nondum certum constat. *Alianus*, montes esse ait in intimis Regionibus Indiae or. asperri-
mos & feris refertos, ubi quæ apud nos bestia domestica sunt, feras ajunt esse, ut oves, canes, capras, &c. In ijs Monocerotem, quem vocant, Cartazenon, numerant, eamq; magnitudine ad confirmata ætatis equum accedere, jubaque præditum, & pilis fulvis esse, &c. *Nicolaus Venetus* referente *Andrea Baccio*, inveniri eum scribit, in extremis Asiae partibus, in Provincia, appellata Macina. Narrat *Marcus Paulus Venetus*, in quadam Provincia Indiae occid. ea reperiri. Regnumque Basina Provinciam eam appellat. Verum *Andreas Baccius* illorum Monocerotem nihil aliud esse autumat, quam Rhinocerotem. *Ludovicus Vartomannus* in Itinere suo Æthiopico veram Monocerotis speciem descripsisse videtur. Cujus duo individua in Civitate Arabiae Mecha sibi visa asserit, cratibus inclusa, quorum unum fuerit magnitudine equi

30. mensium; alterum magnitudine pul-
li equini unius anni, unum cornu media fronte gestantia, primum longitudine 3. cubitorum, alterum v. duorum: colore præditum balio, capite cervino, cervice non admodum procerâ, nec valde crinita, cruribus macilentis, & tenuib; unguibus, caprinorum in modum fissis, &c. Et hæc animalia ab Æthiopia Rege ad Sultatum Mecha Regem missa fuisse sub-
jungit.

OFFICIN. NAT.

Cornu, (Unicornu,) quod ab Ebo-
re distingui potest, fibris quas subti-
liores exhibet, simul & solidius ac
gravius ferè est, in cæteris ebur æ-
mulatur.

Vires. Sudoriferum est Alexiphar-
macum ac cordiale. Hinc laudatur ad-
versus venena, morbos contagiosos, &c.
Proficuum quoque censetur in Epilepsia
infantium.

Dosis à gr. iv. ad ʒß. etiam inte-
grum & ultra.

N. *Andreas Baccius* qui integrum
de Unicorni Tractatum conscripsit, ejus
fragmenta annulis includere jubet, digi-
tisq; circumferre, vel de collo, loco amule-
ti, suspendere ut cutim tangat.

XL. Ursus.

Αἰγὸς Βάρ.

Animal est crudele, catarrhosum,
phlegmaticum, capite imbecillo,
lumbis robustissimis, lascivum. In-
imicatur equis, asinis, leonib. dormit
septimanas aliquot continuas.

OFFICIN.

OFFICIN.

1. *Pinguedo*. 2. *Fel*. 3. *Oculus*.

Vires. 1. *Pinguedo* calfacit, resol-
vit, emollit, discutit &c.

Ufus præcipui in alopecia (*illita*
cum mure cum busto :) medetur dolo-
rib. arthriticis, parotidib. (*Shnckele*)
tumoribusque aliis (*cum sevo taurino*
& *cera ana in Empl. redacta* ,) ulcera
crurum tibiærumq; sanat.

N. 1. In *Hernia s. Enterocoele ute-*
rique prolapsu, muliercularum vulgare
remedium (*dorso s. ossi sacro illita* .

N. 2. In usu externo pinguedinis hu-
jus observare expedit, quod pilis albedi-
nem conciliat.

2. *Fel* commendatur intrinsecus
ad morbum comitialem, ad asth-
ma, & icterum.

Extrinsecus ad ulcera cancrofa ac
serpentia (*illitum*) ad odontalgiam,
oculorum hebetudinem, &c.

N. In *Finlandia* ubi *Ursorum* datur
copia, vulgatum rusticis est, fel exicca-
tum instar *Panaceæ* exhibere, sudoreque
supervemente morbos quamplurimos fu-
isse solutos audivi.

3. *Oculus* dexter effossus exiccatus
& infantib. appensus, terrorem quib.
in somnis vexantur arcere dicitur.

Sunt & qui ajunt Oculum *Ursi* si-
nistri brachio alligatum, quartanam
fugare.

XLI. *Vulpes*.

Αλώπηξ, *Fuchs*.

Est animal astutissimum naturæ
caninæ quodammodo particeps.

N. *Vulpium* generatria in *Suecia* ac
Finlandia vulgaria comperi, nimirum
præter vulgares dantur ibidem nigra &
crucigera, linea scil. nigra, secundum
longitudinem à capite ad caudam per dor-
sum decurrente.

OFFICIN.

1. *Pinguedo*. 2. *Pulmo*. 3. *Iecur*. 4.
Fel. 5. *Lien*. 6. *Pellis*. 7. *Sanguis*. 8. *In-*
tegra Vulpes. 9. *Stercus*.

Vires. 1. *Pinguedo* auxilio est con-
vulsionib. contracturis, tremorib.
&c. (*illita* ;) aurium dolorib. vulne-
rib. capitis & alopeciis.

2. *Pulmo* consolidat, abstergit,
hinc valet ad vitia pulmonum & an-
gustiam pectoris, (*exiccatus saltem*
& *combustus* .

3. *Iecur*, Epaticis & Spleneticis
confert, (*simili modo ut pulmo adhibi-*
tum .

4. *Fel*, Oculorum Pterygio suc-
currit (*illitum* .

5. *Lien*, Lienis duritiei ac tumo-
ri medetur, (*impositus* .

6. *Pellis* pilosa membris refrigera-
tis ac articulari morbo infestatis fe-
liciter imponitur.

7. *Sanguis* arefactus & tritus cal-
culo Renum & Vesicæ medetur : I-
dem felicius præstare perhibetur san-
guis recens, (*potus ad cyath. scil. vel*
& *abdomini, pubi, inguinibus ac renibus*
illitus .

8. *Vulpes* integra, vel *Caro* ejus corn-
busta, ad vitia pectoris commenda-
tur.

Vulpes in aqua vel oleo optimè cocta, nervinis affectibus, ideoque contracturis ac dolorib. articular. medetur (*si locus affectus eo lavetur.*)

9. Stercus Scabritiem cutis sanat (*cum + illitum.*)

PRÆPARAT.

Ol. Vulpinum, v. Dispens.

Loch. de pulmone Vulpis, v. Disp.

Pulmo præparatus s. lotus & exsiccat.

CLASSIS II.

DE AVIBUS.

XLII. Accipiter.

ἰεραξ, Habich.

Volucris est rapax, vorax & audax, visu forti prædita.

OFFICIN.

1. Accipiter integer. 2. Adeps & 3. Excrementa.

Vires. 1. Integer oculorū vitiis succurrit, (*in oleo coctus, oculoq. inunctus.*)

Idem sentiendum & 2. de Adipe: Insuper omnib. vitiis cutis medetur, (*oleum illud illitum.*)

3. Excrementa calfactoria vi adeo pollent, ut à Galeno ex foro Medico eliminētur, nihilominus tamen sunt, qui oculorum vitiis arcendis adhibeant, alii ad partum promovendum, (*exhibita vel in suffitu adhibita.*) Hippocrates & Plinius ad sterilitatem emendandam propinant.

XLIII. Alauda.

κόρυς, Alauda, Cassita, Galerita, Lerch.

Alauda { cristata, hac prævalet,
non cristata.

OFFICIN. NAT.

1. Cor. s. integra ales & 2. Sanguis.

Vires. 1. Cor (*Alauda cristata*) femori alligatum arcere colicum dolorem ajunt, idem quoq. de Corde re-
ccti devorato perhibent, ut & de in-

tegra Alauda, (*costa vel una cum pennis incinerata, quæ Dosi ʒ. seu cochl. 1. ac 2. per dies aliquot exhiberi poterit.*)

2. Sanguis recens ex aceto acri aut vino calido haustus, calculosis efficacissimè subvenit.

XLIV. Alcedo.

ἀλκυών, Halcyon, Eißvogel/ Eifengart.

Avis est speciosa, passere paulo amplior, rostro longo, colore tum cæruleo, tum viridi, tum purpureo, juxta glaciem rivulorum degens.

OFFICIN.

Cor, quod siccatur & collo infantium appesum comitalem arcere volunt.

XLV. Anas.

ἡνίτα, Andi/ Endvogel/ Endt.

Est { Domestica.
Sylvestris.

Culinaris potissimum est, gignit crassos melancholicos & superfluos humores.

OFFICIN. NAT.

1. Anas viva. 2. Adeps. 3. Sanguis.
4. Fimus.

Vires. 1. Viva sedat dolores colicos, si ventri imponatur, parte deplumata.

2. Adeps calf. humect. moll. diger.

ger. resolvit. Ea propter eo utimur in dolore interno & externo, scil. laterum, artuum, in nervorum frigida intemperie, &c.

N. *Adeps hic primas præ reliquis habet, & præcipuè Anatis sylv.*

2. *Sanguis alexipharmacus est, & hinc in antidota nonnunquam ascitur.*

4. *Fimus morsui venenatorum animalium imponitur.*

XLVI. Anser.

Xñv. veterib. Ganza, Gang.

Anser { Domesticus.
Sylvestris, hic in Officinis præfertur.

Anser itidem culinaris maximè est alimentum præbens excrementitium & melancholicum.

OFFICIN. NAT.

1. *Pinguedo.* 2. *Sanguis.* 3. *Stercus.* 4. *Cuticula pedum.*

Vires. 1. *Pinguedo* calore suillam superat, suæque subtilitatis ratione promptius penetrat ac resolvit, ideoque rectè per anum injicitur ad obtundendam erosionem in alto corporis sitam, alopecias capillis explet, rimis labiorum medetur, tinnitui aurium succurrit, (aurib. indita,) spasmus nervosq; rigidos sanat, (pinguedo ex anse, farcito carne cati aliisque nervinis herbis, & affato collecta) alvum laxat, præcipuè infantum, (umbilico inditum ventrivi impositum).

2. *Sanguis Alexipharmacus habetur.*

Dosis ad 3ij.

3. *Stercus* calfacit & siccatur vehementer, incidit, aperit, menses, secundinam & urinas potenter movet.

Hinc maximi Usus in morbo regio, Scorbuto, Hydrope, (cum cochleari urina Capræ vel Vituli destillata continuarique potest ejus usus in dies aliquot (8.) Idem & tussi mederi perhibetur.

N. 1. *Adeo calfacit ut & gramina, in quæ deciderit, urat, unde & à Galeno inutile judicatur.*

N. 2. *Præfertur viridiusculum in pratis tempore Verno collectum, quod siccatum calore moderato & pulverisatum à 3ß. ad 3j. exhiberi poterit.*

Alij in potu recens exhibent, cum liquore conveniente transfusum.

Dosis 3j. vel 3ij.

4. *Cuticula pedum* exiccata & pulverisata ob astringendi vim comendatur in profluvio mensiû sistendo.

Dosis 3ß.

Extrinsècus cum successu pernio- ni imponitur.

N. Sunt & qui Medicamentis Anticætericis admiscunt.

XLVII. Ardea.

Egodi, Keyer/ Reigl.

OFFICIN. NAT.

Pinguedo, Axungia.

Vires. *Pinguedinis* hujus rarus usus est in Medicina, lenire tamen dicitur podagricos dolores, oculorumque nebulas discutere, & visum clarifica-

rificare (illita.) Hinc & surdastris conferre (indita auribus.

N. Prostat nihilominus in gratiā piscatorū, qui inde faciunt quo pisces alliciant.

Nimirum.

Pisces quia ardeam odio prosequuntur, huius odore concurrunt ardeam ceu hostem invasuri.

XLVIII. Ciconia.

Πέλαγος, Storch.

OFFICIN. NAT.

1. Ciconia ipsa. 2. Stercus. 3. Ventriculus. 4. Axungia. 5. Fel.

Vires. 1. Ciconia vim habet alexipharmacam insignem, adeo ut contra omnis generis venena & imprimis contra pestem præstantissima censeatur, (comesta vel cinis ejus assumptus,) insuper nervosis & articularib. affectib. succurrit.

2. Stercus si ex ∇ hauriatur comitialib. aliisque morbis capitis por-
desse credunt. Crato.

3. Ventriculus exiccatus ac pulverisatus pro maximo secreto habetur in venenis.

N. Alij solam tunicam interiorem malunt.

4. Axungia podagricis & tremulis articulis utiliter illinitur.

5. Fel ad oculor. vitia commendatur.

PRÆPARAT.

1. ∇ Antepileptica:

Fit ex pullo Ciconiæ integro, i. e. & deplumato, & exenterato, atque in frustra dissecto, admixtis

antepilepticis aliis ex MB quando.

2. Ol. stillatitium quod sat copiosum fundit.

3. Sal volatile quod itidem copiose instillatione exhibet.

4. Arcanum Alexipharmacum de Ciconia, vide l. 2. c. 51.

XLIX. Columba.

Περίστερα, pòs, Daube.

Avis est fœcunda admodum, calidissima cerealib. vivens.

Columba $\int$ Domestica, Hausdaub
est $\int$ Sylvestris, Turtur,
Turteldaub / v. suo loco.

OFFICIN. NAT.

1. Columba tota. 2. Sanguis. 3. Tunica ventriculi. 4. Fimus.

Vires. 1. Columba viva per medium dissecta, capitique dum sanguine adhuc calet, imposita feroces humores mitigat, melancholicam tristitiam discutit.

Hinc convenientissimum Medicamen est in Phrenitide, Cephalalgia, Melancholia; Podagra.

2. Sanguis tepens oculis instillatus, dolorem, lippitudinemque sedat, suffusiones sanguinemque discutit, vulnera recentia curat: Peculiariter cruorem è membranis cerebri erumpentem cohibet, podagricum dolorem mitigat.

N. 1. Præfertur sanguis Columbi maris, isque sub ala dextra elicimus (ob naturam ejus calidioram.

N. 2. Succus sanguinolentus ex pen-

naturam

narum calamis expressus, sanguini substitui aptus est, praeferturque e pullis columbarum.

3. *Tunica ventriculi exiccata & pulverisata commendatur in Dysenteria.*

4. *Fimus vehementer excalfacit, (ob nitrosam facultatem qua maxime pollet.) ideoque urit, discutit, ruborem cutis sanguinem alliciendo excitat.*

Hinc Usus frequentis in Cataplasmatibus & Emplastris rubificantibus. Sic tritus & cribratus cumque semine nasturcii impositus facit ad affectus inveteratos.

Cujusmodi sunt:

Arthritides, Hemicrania, Vertigo Cephalæa, dolores inveterati in lateribus, scapulis, cervice ac lumbis, dolores colici, affectus apoplectici, lethargici, & simil.

Sic strumas aliosque tumores discutit, (cum hordeacea farina & ✠ mixtus & impositus) alopeciae succurrit (illius,) Colicis confert, (in Clysteribus) defluxiones ad genua delabentes discutit, (cum $\ominus$ & $\circ\circ$).

Internè calculum atterit & urinam pellit.

[Dosis ῥj . ad ῥij .]

L. *Cornix.*

Κορῶνη , Kraye.

Vires. *Fimum in Vinopotum, dysenteriam sanare tradit Kyranides.*

LI. *Corvus.*

Κόραξ , Raab/ Rappé.

OFFICIN. NAT.

1. Pulli. 2. Cerebrum. 3. Pinguedo & Sanguis. 4. Stercus.

Vires. 1. Pulli Corvor. incinerati commendantur ad comitiales morbum.

Dosis ʒj . singulis dieb. 2. vel 3. exhibita.

Sic & Cinis Corvorum ad Podagram & Alphos commendatur.

2. Cerebrum commendatur itidem ad Epilepsiam.

3. Pinguedo ac Sanguis capillos reddit nigros, id quod & de ovis affirmant.

4. Stercus Infantum tussim doloremque dentium sedare ajunt, (de collo suspensum.

LII. Coturnix.

Ὀρνις , Wachtel.

N. *Comesta Coturnix, noxia esse creditur spasmo obnoxys.*

OFFICIN. NAT.

1. Pinguedo & 2. Excrementa.

Vires. 1. Pinguedo oculis prodest maculas abstergendo.

2. Excrementa Coturnicum hel-leboro vescentium, (quod ipsis ut quidam scribunt, in alimentum cedit,) singulari proprietate quadam conferre Epilepsis quidam volunt.

LIII. Cuculus.

Κόκκυξ , Gucker/ Guckaug/ Ruckug.

OFFICIN. NAT.

1. Cuculus ipse. 2. Fimus.

Ppppp

Vires.

Vires. 1. *Cuculus* ustus commenda-
datur ad calculum, ventriculi dolo-
rem & humiditatem. *Rondel.*

Datur & utiliter febricitantibus
paroxysmi tempore, medetur Epilep-
pticis, &c.

2. *Fimus* morsum canis rabidi cu-
rat, (*poius.*)

LIV. *Ficedula.*

Συκαλὶς, *Ficedula*, à *Ficum* esu
sic dicta Germ. *Schnepffe* / *Wustling.*

Vires. In cibo visum acuerere dicitur.

LV. *Gallus, Gallina.*

Est { *Mas*, ἀλέκτωρ, *Gallus*, *Han.*
 Fœmina, ἀλεκτορίς, *Gallina*,
 Henne / *Hun.*

N. *Gallus* *Castratus* *Capodici* solet
seu *Capius*.

OFFICIN. NAT.

1. *Gallina* (seu *Gallus*) integra. 2. *Cere-*
brum. 3. *Tunica Ventriculi*. 4. *Testicu-*
li. 5. *Fel*. 6. *Pinguedo*. 7. *Guttur*. 8. *Ster-*
cus. 9. *Ova*.

Vires. 1. *Gallina* dissecta (præfe-
runt nigram) sanguine adhuc calen-
te imponitur capiti in phrenitide,
Cephalalgia, &c. Morsib. itidem ve-
nenatorum animalium simili ratio-
ne mederi ajunt: anthracib. imposi-
ta venenum elicit, nec prætereun-
dum, quod sanguinis eruptionem
in vulnerib. recentib. sistat.

2. Viva *Gallina* (*Gallus*) circa a-
num deplumata è bubonib. vene-
num extrahit, (*imposita.*)

PRÆPAR.

1. *Gelus* decoctum *Gelatinum Gal-*
lina (*veteris.*) Fit ex carne *Gallinae*
in frusta concisæ, additisque pedib.
vituli, vervecis, aut carne bovina
per se in diplomate horas aliquot
(sex, sept.) vase clauso cocta & ex-
pressa.

N. Addi possunt *Aromata* & *Ve-*
cordiales pro ut libet.

Vires. Insigne est nutritivum & cor-
roborativum.

2. *Contusum*, fit itidem ex carne
Gallinacea, quæ coquitur, donec
caro ab ossib. decidat; hinc contun-
ditur una cum ossib. fitque expressio
cum vino miscenda, & pro libitu a-
romatizanda.

N. *Gallinarum* caro melior est quam
Gallorum nisi sint castrati, nigrarum vero
quæ non pepererunt melior est & levior.

3. *Ius galli veteris*: *Gallus antiquus*
(annor. 2. 3. 4.) fatigetur optimè,
donec lassitudine cadat: hinc truci-
detur, deplumetur, exenteretur, far-
ciaturque medicamentis idoneis co-
quaturque in aliquot mensuris a-
quæ, donec caro ab ossib. ferè dece-
dat: Hinc coletur.

Vires. *Ius illud* per se vim habet mol-
liendi, & ob nitrosas partes, quibus de-
crepitum illud animal præditum est qua-
que fatigue illa exaltata sunt, virtu-
te pollet incidendi abstergendi alvum co-
endi, idque multò magis si in eo *Medica-*
menta similium facultatum incoquan-
tur, Hinc celeberrimum est in dolore
colico

colico (coctum cum purgantib. & discuti-
entib.) In tussi tartaroque pulmonum
(cum bechicis elixum,) &c.

2. Cerebrum vim habet incrassan-
di, fluxusque compescendi.

E. gr.

Fluxum alvi, (in Vino sumptum;) &
gingivis ad dentitionem à mulierib.
illinitur.

3. Tunica interior ventriculi ex-
tracta, siccata, (ad Solem,) & pul-
verisata, singularem vim habet tum
astringendi & corroborandi ventri-
culum adeoque vomitum, & flu-
xum alvi compescendi, tum & cal-
culum comminuendi.

4. Testiculi deperditas in morbis
vires mirificè restituere dicuntur, se-
men prolificum suppeditat, & Vene-
reas vires roborant, (recèter usurpati,) &
febris itidem medentur (assumpti).

5. Fel maculas cutis aufert, (illi-
tum:) oculis convenit.

6. Pinguedo Gallinarum & Capo-
num calfac. humect. emoll. lenit,
mediaq; inter anserinam & suillam
existit, harumq; acrimoniam obtun-
dit, convenit labiorum rimis, aurium
dolorib. oculorum pustulis.

7. Guttur Galli ustum & non con-
sumptum, sed tostum & exiccatum
sub noctem ante canam exhibitum
proprietas sanat mictionem invo-
luntariam nocturnam. Solenand. s. 4.
cons. 11.

8. Stercus omnia eadem præstare
aptum est, quæ columbinum, sed

inefficacius, privatim tamen colico
& uterino dolori convenit. Valet
itidem maximè ad Icterus, Calcu-
lum & Urinæ supresionem.

N. Præstantius habetur id quod in
stercore album est.

Dosis 3ß. manè ac vesperi ♂ & ♀
continuis 4. vel 5. exhibitum. Quer-
cetan. Pharm. Rest. c. 21.

Extrinsècus exiccat achores capi-
tis, aliamque scabiem manantem
(cinis inspersus.

Luteum stercoris consolidat Ve-
sicæ exulcerationem, (assatum in bu-
tyro recenti, vel oleo olivarum, atque
conjectum in frigidam, ut sordes secedant,
& liquor olei supernatet, in ductum pe-
nis injiciendus. Hartm.

9. Ova Medicinæ exhibent testas,
membranulas, ovi albumen, vitel-
lumque.

Testæ vim habent Lithonripticam,
tartareamque mucilaginem inci-
dendi.

Membranule vim habent diure-
ticam intrinsècus & extrinsècus ad-
hibitæ, (præputioque imponuntur in-
fantum.

Albumen vim habet refrigerandi
astringendi, agglutinandi.

Uususque crebri est in oculor. ru-
bedine, in conglutinatione vulnerū
(cum bolo comun.) in fracturis, &c.
Inservit & anacollematis.

N. Hippocrates exhibet febrientibus
albumina No 3. aut 4. ad refrigerandum
& egerendum.

Vitellum Ovi vim habet anodynam maturandi, digerendi, laxandi, proinde usu creberrimus Clysterib. immisceri, quin & cum salistatillo mixtum infantū umbilico (*in testa juglandis*) imponi solet ad ciendam alvum.

PREPARAT.

Paratur inde Oleum quod crebri usus est in consolidatione vulnerum rimar. in maturatione tumorū, &c. Videatur *Dispens. Aug. & Norimb.*

N. Fit inde potus puerperis nostratibus usitatissimus, vulgo *Seiff dictus*.

R₂. Vitel. ovi N° 2. vel 3. Aquæ. Mens 1. Vini M. $\frac{1}{2}$. (plus minus) coquantur optimè pro potu.

LVII. *Grus*.

Гре́въ, ein Kran/ Kranich.

Vipio, i. e. pullus Gruum.

OFFICIN. NAT.

LVII. *Hirundo*.

Χελιδών, χελιδώνη Schwalb/ Schwalbin	{ Domestica Hausschwalb Sylvestris	{ major cum macula rubra sub gutture
		{ minor sine illa macula
		{ Riparia, Wasserschwab. Muraria, Spirschwalb.

Domesticæ in Ædib. nidificant.

Ripariæ in ripis aquarum inhabitant, unde & aquaticæ dicuntur.

Murariæ nidos suos muris templor. seu parietib. aut rupib. appendunt.

N. Prevalent Riparia.

OFFICIN. NAT.

1. *Integra*. 2. *Cor*. 3. *Sanguis*. 4. *Lapilli*. 5. *Nidus*. 6. *Stercus*.

Vires. 1. *Integræ* Epilepsiæ spe-

1. *Grus integer*. 2. *Pinguedo*. 3. *Fel*. 4. *Caput*, *Oculi*, *Ventriculus*. 5. *Medulla tibiæ*.

Vires. 1. Avis hæc quia nervosa est, nervosis ac membranosis partib. peculiariter convenire statuitur.

Hinc Usus ejus commendatur in dolorib. colicis.

2. *Pinguedo* surditati auxilio est, (*auribus instillata*.) Lienis duritiem aliosque tumores renitentes emollit (*cum $\dagger$. scyllitico subacta*) rigori cervicis velocissimè succurrit.

N. Eiusdem naturæ esse dicitur cuius anserina pinguedo.

3. *Fel* oculis prodest.

4. *Caput*, *Oculi*, *Ventriculus*, pulverisata fistulis, cancris, & varicosis ulcerib. insperguntur.

5. *Medulla tibiæ* inservit unguento Ophthalmico inde parando.

cificè subveniunt, oculorum hebetudini, lippitudini, (*cinis cum melle illitus*.) Anginæ ac Uvulæ inflammataz medentur, (*comestæ vel assumptus earum cinis*).

2. *Cor*, Epilepsiæ itidem conferre memoriamque roborare ajunt: alii contra quartanam devorant.

3. *Sanguinem* peculiariter oculis conferre volunt, præferunt a. sub ala dextra extractum.

4. *La*

4. *Lapillus* in pullor. nonnullorum ventriculo, (rarò licet) invenitur. *Chelidonium* dictus, grani lentis vel pisi magnitudine. Hunc Epilepsiæ puerorum convenire volunt, (*brachio alligatum vel collo suspensum*).

N. Ferunt crescente ☾ hunc potissimum inveniri, atque in pullo primogenito. Alij mense Augusto circiter plenilunium eximunt.

5. *Nidus* auxilio anginae est (*extrinsecus impositus*;) oculorum rubedini medetur: Ictui Viperino convenit, (*impositus*).

6. *Stercus* calfacit impense, discutit, acre est.

Ufus præcipui in morib. canis rabidi, (*intrinsecus & extrinsecus*;) in dolorib. colicis & nephriticis, (*propinatum*;) alvum irritat, (*subditum*).

PRÆPARAT.

Aqua hirundinum fit usitatiùs ex Ripariis, v. *Dispens. Aug.*

LVIII. Milvus, Milvius.

ικτιν, Wey/ Weihe/ Buwe
Rüttelweyh/ Hünervedel.

Animal est e genere Accipitrum acutivisus, articularib. morbis obnoxius.

Est { Major { niger, robustus, hic
 { usitatio-
 { rufus propemodum,
 { regalis dictus.
 { Minor, rubens, rother Weyh.

OFFICIN. NAT.

1. *Milvus incineratus*. 2. *Caput*. 3. *Epar*.
4. *Sanguis*. 5. *Fel*. 6. *Sterc*. 7. *Pinguedo*.

Vires. 1. *Milvus* incineratus Podagræ, Epilepsiæque subvenire dicitur, (*exhibitus*).

Dosis ℥ss. ad ℥j.

2. Idem, de Capite affirmant, ac Epate incineratis.

3. *Epar* insuper oculorum Medicamentis adhibetur.

4. *Sanguis* podagricos juvat, (*cum Urtica mixtus & impositus*).

5. *Fel* Oculariis additur.

6. *Stercus*, articulis cum successu imponitur.

7. *Pinguedo*, articularum dolorib. illinitur.

PRÆPARAT.

Sunt qui Milvum vivum in F. Eq. 40. ☿ macerandum sepeliunt, & ex vermib. qui ex eo procreantur, unguetum ad dolores podagricos conficiunt. *Aldrovand.*

LIX. Motacilla.

Passer aquaticus Bach. Salba κολλύρος
stelze/ Queckstelze/ Flava minor
Avis est circa fluentes præcipuè degens, cauda tremula.

OFFICIN.

Ipsamet integra avis. Cujus vis mira prædicatur in atterendo calculo, (*pulvis potus*).

LX. Noctua.

Γλαύξ, Nacht Eule/ Stein Eule/ Kauz.

OFFICIN. NAT.

1. *Caro*. 2. *Fel*. 3. *Pinguedo*.

Vires. 1. *Caro* curat Paralyticos,

PPPPP 3

(Plin-

(*Plinio*,) Melancholicos, & simil. Parix
(*Rabbi Moys.*) Apostema Anginæ
mirabiliter aperit & rumpit, (*cinis*
noctuae integra nec depumata in guttur
immissus).

2. *Fel*, ad maculas oculorū valet.

3. *Pinguedo*, aciem oculor. acuit.

LXI. Olor.

Κύκνος, Cygnus, Schwan.

Avis est ad genus anserinum for-
ma & victu, ideoque & facultatib.
accedens.

OFFICIN. NAT.

1. *Pulli*. 2. *Adeps*. 3. *Pellis*.

Vires. 1. *Pulli Cygnor.* in oleo co-
cti addita medulla cervina, podagri-
cis profunt.

2. *Adeps*, Emol. lenit, atten. a-
deoque utilis est hæmorrhoid. vul-
var. duritie; oculos purgat, cum vi-
no lentigines cutis tollit.

3. *Pellis*, plumis tenerrimis obli-
ta colicos juvat, & stomachi vitio
laborantes.

LXII. Palumbus.

Πάπυ, Πάσσα, Palumbus, a, Holz-
Daube.

Convenit cum columba, exustæ-
que plumæ Ictericos reficere, calcu-
losis, urinæque difficultatib. subve-
nire dicuntur.

LXIII. Parus.

Αντίδαλ, Carbonarius major,
Parix
Meise
Rohlmeise / Spiegelmeise
Caudatus, monticola,

Schwarzmeise / Bergmeise.

Cæruleus montanus Meelmeise

Fuscus, Palustris Cinereus

Rohlmeise / Aschmeise.

Ater Caninus, Carbonarius
minor Hundtsmeise.

Cristatus, Straußmeise / Ro-
telmeise.

Ex his præfertur reliquis, 1° effi-
caxque prædicatur adversus renum
calculos & colicos cruciatus, (*in ci-
bo vel cinere exhibitus*).

LXIV. Passer.

[vulgaris,

Passer Sperling.

[Troglotites,

Zaunschlipfflein / Thurn König /
Schneekönig / Zaunkönig / Meßelkönig /
Winterkönig / Mauskönig.

N. Sunt qui à *Regulo* distinguant, eo-
que paulo majorem esse velint, pennis que
illis aureis, quas *Regulus* in capite alit
Passerem hunc destitui: Verum cum u-
triusque vires conveniant, alter alterius
vices subire non nequit.

Vires. *Passer troglotites* maximope-
rè commendatur ad calculum atteren-
dum & expellendum, sive integer evulsis
pennis sale conditus crude devoretur, sive
incineratus assumatur.

Passer vulgaris, quia avis salacissi-
ma est commendatur ad venerem,
(comestus præcipue cerebella.

Stercoris grana aliquot exhiben-
tur infantulis ad ciendam alvum.

LXV. Pavo,

Ταῦς,

Tαῦς, Pavus, Avis medica, *Παῦς*
Παγελον.

Avis est omnium reliquarum
formosissima, vivacissima, (30. an-
nos vivere potest,) unde & Balsa-
mica vi vigorosa, adeo, ut caro ejus
sine corruptione per se diu conser-
vari queat.

OFFICIN. NAT.

1. Integer. 2. Adeps. 3. Fel. 4. Ster-
cus. 5. Penna. 6. Ova.

Vires. 1. Jus pavonis pleuriticis
specificè fertur prodesse, præcipuè si
sit pingue.

2. Adeps, (cum succo rutæ & mel-
le, colicos affectus optimè sanat.

3. Fel, oculorum hebetudini, flu-
xionib. asperis item superciliis me-
detur.

4. Stercus, proprietate Vertiginem
& Epilepsiam sanat, (in dies multos
exhibitum;) nimirum exiccatum &
pulverisatum (3j.) maceratur per
noctem in vino: Hinc trajectum per
lintheum, exhibetur continuando à
novilunio usque ad plenilunium aut
amplius si opus sit. Grato miscet cum
Saccharo & exhibet.

5. Penna, adhibentur in suffitu,
adversus uteri ascensum, *Querc. in*
Ph. Rest.

6. Ova, exhibentur ad curandam
arthritidem vagam dictam.

LXVI. Perdix.

Πέρδιξ, *πέρδικα*, Rebhun/ Feldhun.

Avis est salacissima, vivacissima,

(ad años 16) vefcens gemis Coryli &
betulæ, gramine & segete virente.

OFFICIN. NAT.

1. Caro 2. Medulla. 3. Sanguis. 4.
Iecur. 5. Fel. 6. Penna.

1. Caro comesta semen atque lac
auget, Venerem excitat.

2. Medulla ut & Cerebrum pro-
pinatum, Ictericos juvare dicitur.

3. Fel, ad affectus oculorum præ-
fertur aliis.

4. Sanguis oculis cruore suffusis
& recentibus eorum vulneribus il-
linitur.

5. Iecur, siccatum ad ignem &
pulverisatum, morbo regio resistit,
singularisq; fertur antidotus con-
tra febrem, si aliquoties in aqua mil-
lefolii assumatur. *Crato.*

6. Penna inserviunt suffocationi
uterinæ (suffitus naribus admotus) do-
lorib. colicis aliisque mitigandis, di-
scutiendis, (fomentationis formula ad-
hibita,) & hinc cum mentha ac ab-
rotano in forma sacculi infantib. fa-
miliare Remedium existunt ad tor-
mina ventris compescenda.

LXVII. Pica.

Κίττα, Aglafter/ Egester oder Ägel.

Vires. Avis hæc maximè com-
mendatur ad oculorum obscurita-
tem, ruborem, dolorem (comesta vel
incinerata oculisque indita, vel quocun-
que modo apposita.

Convenit & Maniacis, Epilepti-
cis, Melancholicis, (cinis exhibitus.

PRÆ-

P R Æ P A R A T.

*Aqua Picar. Antepileptica. v. l. 2.*LXVIII. *Struthio.**Struthiocamelus. Strauß.**Avis est maxima, exotica, facultate chylica celebris.**N. Duos videre mihi contigit Londini Angliæ, quibus facile fuit, objectam Chirothecam coriaceam deglutire.*

O F F I C I N. N A T.

*1. Tunica Ventriculi. 2. Adeps.**Vires. 1. Tunica interior Ventriculi ventriculum corroborat, calculosq; dissolvit mirè.**2. Adeps nervosis partib. convenit, duritiem Lienis mollit, dolores Nephriticos mitigat. (inunctus.*LXIX. *Turtur.**Τουρυών, Turtel Daub.*

O F F I C I N. N A T.

*1. Integer Turtur. 2. Adeps.**Vires. 1. Turtur virib. cum columba cōvenit, peculiariter tamen commendatur in sistendo mensium profluvio, sive cinis combusti turturis, sive exinde extractū exhibeatur, (Dosis gr. iv. vj) sive turtur deplumatus & exenteratus insuta in ventre Mastiche, (℥j. aceto rosaceo, inter assandum asperso (butyri loco,) assetur, postmodumq; in olla clausa exiccetur, atq; in pulverem convertatur, & cochl. j. singulis mane exhibeatur.**2. Pinguedo inter assandum collecta illinitur Renib. ventri, pectori,**inguinibus, &c. vide Forest. libr. 28. observ. 10.*LXX. *Upupa.**Εΰπυ, Bidehopff.**Avis est melancholica, spurcissima, victitans vermiculis in stercore repertis, Erucis, Scarabæis, &c.*

O F F I C I N. N A T.

*1. Caro. 2. Pennæ.**Vires. 1. Caro ejusque decoctum proprietate sua colicos juvat, (assumpta) Avicen. Fen. 16. tr. 4 c. 11.**2. Pennæ, dolores capitis demulcere dicuntur, (impositæ.*LXXI. *Vultur.**Γύψ, Geyer.**Avis est pollens facultatib. animalib. ac præcipuè odoratu.*

O F F I C I N. N A T.

*1. Caro. 2. Pinguedo. 3. Cerebrum. 4. Fel. 5. Pennæ. 6. Fimus.**Vires. 1. Caro convenire judicatur affectib. capitis, Epilepsiæ, Hemiplegiæ, & simil. Decoctum cutis vitia sanare perhibetur.**2. Pinguedo, convenit nervis.**3. Cerebrum subvenit capitis imbecillitati, (illitū vel naribus inditum.**4. Fel, Epilepsiam arcere dicitur (assumptum cum vino.**5. Pennæ, de pennis nugantur, si pedibus subdantur, quod partum potenter promoveant.**6. Fimus, nidore partum excutit.*

CLASSIS III.
DE PISCIBUS.

LXXII. Anguilla.

Εγχελīs, Ἀλ.

OFFICIN. NAT.

1. Pinguedo. 2. Caput. 3. Sanguis.

1. Pinguedo vulneraria est, capillos generat, (illita in alopecia:) auditum restituit, (instillata auri;) hæmorrhoides mitigat.

2. Caput anguillæ Verrucis cutis mederi ajunt, sc. si caput sanguinolentum adhuc, quo Verrucæ tactæ sint, terra cooperiatur, ut putrescat.

3. Sanguis adhuc tepidus colicos domare dolores dicitur, (cum Vino assumptus.

N. Sunt, qui dicunt Vinum, in quo Anguilla suffocata fuerint, abstemios reddere, (bibitum.

LXXIII. Barbo.

Τρίγλη, Barbo, Barbe/Barine.

Piscis est culinis satis laudabilis.

Officinis a. in usu n̄ est, Ova tamen à ruricolis nonnullis assumuntur, ad ciendum vomitum & alvum quod sat violenter perficiunt.

LXXIV. Blatta Bizantia.

Ὀυζ, Unguis odoratus.

Testa seu tegumentum est Conchylii odore castoreum æmulans.

N. 1. Conchylum (Conchyla Indica) est species Conchar. oblongarum, quæ in lacubus nardiferis nascens, nardis vivit., unde & testa odorem castorei æmulum spirat.

N. 2. Sunt qui Conchylum & purpuram seu buccinum inter se confundunt, sed male: Illud enim est ex genere conchar. oblongar. hoc ex genere rotundarum.

Vires. Unguis odoratus internè laxat alvum, splenem mollit, vitiososque humores discutit.

Externè excitat suffitu foeminas strangulatu uteri oppressas, comitialesque. In reliquis idem præstare poterit, quod aliæ concharum testæ, Vide Concha.

N. Blatta Dioscoridis sunt è genere Vermium, nobis q̄ incognita.

LXXV. Cancer.

Καρκίν & Κάμμαρ & Astacus Krebs.

OFFICIN. NAT.

1. Cancer integer. i. e. substantia edulis, 2. Oculi, 3. Putamen.

Vires. 1. Refrigerant Cancris, humectant, dolorem sedant, ferocientes spiritus figunt.

Hinc Usus præcipui in Æstu, ac dolore Capitis & Renum, (confusi ac cataplasmati,) in Angina, (fit gargarismus ex succo cancrorum, imò & internè succus exhiberi poterit.) In Atrophia (exhibetur interne succus cum ∇, vel succo Chelidonie, externè fieri potest Emplast. ex cancris tuis, Epate Vitulino atq̄ Ol. Olivar. laurinoque.) Tela ac Spicula è corporibus extrahunt, (triti & impositi,

Qq q q q

2. Ocu-

2. *Oculi Cancræ* (lapides Cancræ) refrigerant, siccant, abstergunt, discutunt, calculum atterunt, tartarum & sanguinem coagulatum resolvunt.

Hinc Usus magni in Nephritide, Pleuritide, Asthmate, dolore Colico, &c. sive crudi, tritique assumantur, sive usti & præparati, inserviunt itidem dentib. abstergendis.

3. *Putamen* (testa) eadem cum oculis dictis vires obtinet. Insuper scabiem puerorum ex falsis humorib. sanat, (oleo rosaceo permixtum & illitum,) febrium intermittentium paroxysmos arcet.

N. Præstat putamen novellum tenuius quo induuntur postquam crassius deposuerint annuatim.

PRÆPARAT.

1. *Cinis cancrorum* (i.e. *Cancræ combusti*), exiccatorius est, proprietate pollet adversus morbum canis rabidi, (assumptus cum radic. *Gentianæ*.) Rimas pedum ac sedis verruculas & carcinomata cum melle lenit.

N. *Galenus* hoc Medicamenti genus quod ab *Æschryone* Empirico didicisse cōfiteretur, maximopere ad morsum rabidi canis commēdat, *Æschryonem* q̃ cancris vivos in patella area ussisse ait, donec in lavorem facile redigi poterant, idque per ortum Canis ☉ le transeunte in ☿.

Dosis Cochlear parvum ad ☿ 40. continuatum.

2. *Oculi cancræ præparati* F. l. c. lævigando, cum ☿.v.gr. fœniculi.

3. *Mag. oculor.* ☿. v. l. 2.

4. ☿ cancror. fit è cancris MB vel ☿e destillatis.

Vires. *Urinam* pellit, calculum atterit, sitim extinguit.

N. *Quercetanus* macerat cancris cum ☿ semper v. vi majoris per ☿m, hinc ☿at, ter cohobando, adhibetque inflammationibus, combustis, carcinomatibus, quibus maximè prodesse ait, imprimis si sale ex remanentia elixivato imbuatur. *Pharm. Rest. c. 7.*

5. *Oleum seu Liquor Ocul.* ☿ fit l. com. per deliq.

N. *Aliter*:

℞. Pulv. oc. ☿. 3. v. ☉☉☉ p. d. 3vj. dig. in F. Eq. (☿ 15.) hinc coagula & extrahe ☿. Tandem abstrahere ☿ & remanet ☉.

Dosis g. 4. ad 6. *Hartm. in pr.*

LXXVI. Carpio vel Carpo.

Κύπριον ☉, Carpus, Carpa, Karpus, Karpff.

Piscis est notus limo & mucro vivens

OFFICIN. NAT.

1. *Fel.* 2. *Axungia.* 3. *Lapis triangularis.* 4. *Lapilli oblongi.*

Vires. 1. *Fel oculor.* hebetudini & nubeculæ subvenit.

2. *Axungia* nervorum affectibus calidis auxilio est.

3. *Lapillus Carpionis* (triangularis in capite repertus, *Karpffenstein*) colicis dolorib. calculosis, comitialibusq; conferre statuitur.

4. *Lapilli duo supra oculos existentes*

tes itidem ad Epilepsiam commendantur.

LXXVII. Cetus.

Κῆτος, Cete, Wallfisch.

Cete nomen generaliter pisces varios viviparos denotat; specialiter tamen pro maxima eorundem specie sumitur, quæ ob vastam suam magnitudinē ac conformationem quadrupedes æmulatur.

OFFICIN. NAT.

Axungia, quæ medetur scabiei, (illita.

N. Ex hoc animali sunt qui sperma Ceti Officinarum desumi volunt, sed male, v. l. 3. c. 31.

Alij Ambram ipsi acceptam referunt, sed itidem falso.

LXXVIII. Concha.

Κόγχη Muscheln.

Est genus piscium capite destitutum, testis (quas eodem nomine Conchas vocant,) circumvallatum sive duplex testa illa sit & complicatilis, sive simplex.

Ex harum genere sunt & Margaritiferae, quas vide infra & l. 3. c. 7.

Varias sub se species complectitur, secundum figuram coloremque ut plurimum nomina nactas, vel & peculiari nomine insignitas.

Sic sunt:

Conchæ longæ Rhomboides, squamosæ striatæ echinatæ, corallinae, leves, &c. Huc ostreae, mater perlar. blatta bizantia. Chamæ generum varior. &c. Umbilicus mari-

nus, dentalium, antalium, purpura-conchylum.

N. 1. Crescit Concha ac decrescit cum cremento & decremento Luna.

N. 2. Inter aquatilia nullum animal esse perhibetur, quod majori desiderio teneatur, vescendi carne humana quam hoc ipsum.

OFFICIN. NAT.

1. Testæ. 2. Caro. 3. Margaritæ, de quibus l. 3.

Vires. 1. Testæ conchar. vim habent exiccandi, sudorem movendi, abstergendi, &c.

Hinc Usus earum internus præcipuè est in febrib. quib. interveniente sudore medentur.

Externè conveniunt in dentifriciis absterforiis, in inariscis & condylomatis ani reprimendis (calx applicata.

PRÆPARAT.

Adhibentur autem conchæ, tum pulverisatæ solummodo, tum calcinatæ & pulverisatæ, vel & simul lege communi, cum ∇ card. bened. & sim. lævigando præparatæ.

N. Nostratibus hoc nomen sibi communiter vendicat, genus conchar. oblongum quod hisce in locis vulgaris reliquis invenitur.

Ex horum testis fit famosum illud Antifebrile Crollianum.

Hoc modo:

Testis dictis affunde $\ddagger$, stet per noctem, tunc extrahit mucorem

Qqqqq 2

quo

quo abraſo, calcina teſtas ad albedinem uſq; pulveremque ſerva.

Vires. *Ciet ſudorem ſat largiter, adeoque inſtante paroxyſmo (præcipue tertiano,) exhibitus febres ſolvit, maxime ſi vice ſecunda vel tertia iteretur.*

Dofis ℥. ſ. ad ʒj.

N. *Crollus exhibet in haſtu Cereviſiæ calidæ cum tantillo butyri.*

2. Caro concharum, id eſt, ſubſtantia edulis, culinaris potiſſimum eſt, & in cibo quartanis convenire dicitur.

LXXIX. Dentalium & Entalium.

Dentalium eſt conchula parva oblonga, exterius aſperula, intus leviffima, tubuli modo concava, alteraque parte rimam habens canini dentis inſtar acuminatam, unde & dentalium nominatur,

N. *Non piſcis, ſed vermis oblongus, ac tenuis dentalij incola eſt; adnaſcitur ſaxis marinis, conchiſve vetuſtis.*

Entalium itidem teſtaceum quoddam eſt marinum, inſtar parvi cornu longiuſculum, rectum & cavum, foris ſtriatum, intus læve, raro longitudinem digiti ſuperans.

N. *Videtur eſſe Daſtylus Plinij.*

Vires. *Utrumque etſi in Medicina hætenus parum, & non niſi in unguento Citrino uſitatum ſit, attamen cum aliis reſtar. generib. ad ſimiles affectus adhiberi poſſe veriſimile eſt.*

LXXX. Halec.

Mauis, Halecus, Harengus, Haring/ Håring.

Piſcis eſt Marinus Oceano Baltico, aliisque Germaniæ Oceanis familiaris.

OFFICIN. NAT.

1. *Veficula, (Halecis anima dicta,)*
2. *Ipfum Halec & 3. Muria.*

Vires. 1. *Anima dicta No IX. exhibitæ urinam ciere dicuntur.*

2. *Integrum Halec ſalitum imponitur plantis pedum ad humores à capite derivandos, æſtumque febrilem domandum. Cinis exhibitur ad calculū atterendum, (ſit ut cancerorum.*

3. *Muria, (Garum) eſt brodium quo Halec vel alius piſcis fuerit conditum. Inſervit Clyſterib. in coxendicum dolore & Hydrope, mundificat ulcera foetida, Gangrænam cohibet, ſtrumas diſſipat, ad anginas valet, (cum melle illitus.*

LXXXI. Huſo Ichthyocolla.

Exoſſis, Hauſen.

Genus piſcis eſt è maximis (longit. 24. pedum pondere nonnunquam ad lb. 400.) Cartilagineum, oſſib. expers, (exceptis quæ in capite ſunt, abſque ſquammis, &c.

Familiaris piſcis eſt Danubio, nimirum ex Mari in Danubium deſiderio aquar. dulcium aſcendit.

OFFICIN.

Exhibet Officinis *Ichthyocollam* (*Arab. Alkanna Haußblaſen* /) quæ glutinis genus eſt, colore album, ex illius

lius corio, intestinis, ventriculo, pin-
nis & caudâ confectum.

Idque hoc modo:

Partes dictæ in frustula tenuissi-
ma sectæ macerantur, in ∇ calidæ
q. s. hinc coquuntur lento Δ e ad
consistentiam pultis, malaxanturq;
antequam refrixerint in massam.

Vires. Siccatur, explet, quadantenus
mollit.

Hinc Usus ejus est in Emplastris
glutinantibus.

N. Adhibetur & ad gelanda jura,
(Galrey zu machen /) ex eisdem addito
Saccharo cand. excoquitur etiam translu-
cidum & flavum glutinum genus, (Fisch-
leim & Mündleim appellatum,) quod in
ore liquefactum ad chartas glutinandas
adhibetur.

LXXXII. Lucius.

Λάβραξ, aliis λύν, Lupus,
Hecht.

N. Sunt qui Lucium ac Lupum con-
fundant, quod etsi nominatenus concedi
possit, cum utrumque piscis sit rapax ut
Lupus terrestris, attamen re ipsa distin-
guuntur.

Lupus siquidem veterum, marinus
piscis est, figuraq; à Lucio aliena.

OFFICIN. NAT.

1. Fel. 2. Cor. 3. Mandibula. 4. Offi-
culum cruciforme. 5. Axungia. 6. Ova.

Vires. 1. Fel, Febrim arcere vo-
lunt, (si assumantur No. 3.

Extrinsècus ierservit oculorum
maculis, hebetudini aliisque eorum
affectibus.

2. Cor, adversus Februm paro-
xysmos devoratur.

N. Sunt qui Cor vivo Lucio exem-
ptum devorare, luciumque corde orbum
denovo in fluentem ∇ m conjicere jube-
ant.

3. Mandibula, exiccat, abstergit.
Hinc datur in pleuritide ceu specifi-
cum; confert itidem ut & reliqua
capitis osacula in calculo, fluore al-
bo mulierum, partuq; difficili.

Extrinsècus sistit (cinis) synovi-
am, vulnera inveterata mundificat,
hæmorrhoides exiccat.

4. Officulum cruciforme ex capite
Lucy, commendatur quibusdam ad
Epilepsiam (assumptum).

N. Periapton singulare quibusdam
habetur adversus incantamenta.

5. Axungia vulgare Medicamen-
tum est, illiniturque plantis pedum
& pectusculis infantulorum ad re-
vellendos catarrhos & demulcen-
dam tussim.

6. Ova, vomitum ac alvum ciere
apta sunt, unde & hujus gratia medi-
camenti loco à plebeis exhibentur.

PRÆPARAT.

∇ fellis destillata oculis subvenit,

LXXXIII. Mater Perlarum.

Macra Perlarum seu Margarita-
rum Perlen Mutter.

Species est Concharum, à Marga-
ritis nomen ducentium, quæ inibi
frequentius, quam in reliquis inve-
niuntur,

Qqqqq 3,

Vires.

Vires. Præter vires concharum communes (vide supra) sunt qui vim cordialem huic attribuunt, verum quo successu, videant ipsimet.

Alii Antifebrile ex eadem faciunt, ad modum, quem supra ex conchis oblongis dedimus.

LXXXIV. *Mustela.*

ΣαῦρⓈ. Gobius fluviatilis. Mustela fluv. Gesner. Aalraup / Aairup / Trusche / Quapp.

OFFICIN. NAT.

1. Epar. 2. Ventriculus. 3. Spina.

Vires. 1. Hepar in vitro suspensum calori que expositum, in liquorem liquefcit flavum, admodum utilem oculorum hebetudini ac nubilis.

2. Ventriculus commendatur summè ad affectus uterinos, præcipuè autem fertur secundinas pellere, colicosq; dolores abigere, (poius).

3. Spina pulverisata caducum expugnare fertur.

LXXXV. *Ostrea.*

Ostrea. Oster Muscheln.

Sunt conchæ marinæ, ex genere rotundarum.

Vires. Ostrea pestiferos bubones loco transferunt, & virus omne ad se trahunt. Sunt autem agglutinanda brachii parti, qua axillaris decurrit, videlicet si bubo in alis sit, sin vero inguen obsederit, lineamentis femoris quæ vena cruris describit. *Hollerius.*

N. Testæ concharum vicariæ esse possunt.

LXXXVI. *Perca.*

Percus, perca. Versich.

Perca fluviat. (ad differentiam Perce marinæ, quæ piscis ab hoc differens est.

OFFICIN. NAT.

Lapides in capite reperti, juxta spinæ dorsi initium: Hi virib. conveniunt cum reliquis lapidib. testaceis, adhibenturque in calculo atterendo, renib. abstergendis.

Extrinfecus in dentifriciis, vulnrib. exiccandis.

LXXXVII. *Rana aquatica.*

ΒάτεξⓈ, { aquatica, hæc usualis.
Rana Grosch { terrestris
 { amphibia.

Præfertur ex aquaticis, quæ in fluviis puris ac fontib. reperitur, eaque viridis.

Rubeta nimirum, & quæ in lacub. habitat, damnatur ceu perniciofa.

Terrestris itidem cedit aquaticis, imo quæ maculata ex his sunt, venenata habentur.

N. De Ranunculo viridi, vide

Class. I.

OFFICIN. NAT.

1. Ipsa Rana. 2. Cor. 3. Epar. 4. Fel. 5. Pinguedo. 6. Sperma Ranarum.

Vires. 1. Dioscoridi Rana ipsa contra omnium serpentium venena pro Antidoto sunt, si ex sale & oleo, vel butyro edantur, jusque earum itidem

dem sorbeatur. Valent & adversus in veteratos tendinum rigores.

Inducit etiam vini fastidium, si vinum in quo viva rana viridis suffocata est, propinetur: Viva Anthraci pestilenti imposita, donec moriatur, venenum elicit. Viva integra alligatur ad causonum æstus: articulo- & juncturar. dolores mitigat, ignesque sacros restinguit, (viva scil. vel contusa imposita) Odontalgiam sedat, (cocta & in gargarismo adhibita).

N. Si ventri torminoso adhibeatur in ipsam viuum transire confestim fer-
tur.

2. Cor Ranarum (maximè fluvialium) febricitantium Spinæ alligatum, febriles algores minuit. Sunt qui cordis regioni admoveant ad mitigandos causonum æstus & incendia. Mizald.

3. Epar exiccatum & pulverisatum in febrium quartanar. (& aliar) accessione cum successu assumi, ajunt. Crato exhibet in ∇ millefolij.

N. Epata ranar. viridium in paludibus degentium ceu peculiare specificum ad Epilepsiam commendant.

Exhibere jubent sub conjunctione Luminarium (in $\odot$ existente. Petreus Nosolog.

4. Fel, peculiariter oculis convenit,

5. Pinguedo aurib. indita dolorib. medetur.

6. Sperma ranarum, (Sperniola) Groschleich/ refrigerat, constipat, incrasat, dolores mitigat, manuum scabiem curat, (si mense Martio in eo laventur;) paronychia & herpes interficit, erisypelati & ambustis aliisque inflammationib. succurrit, (impositum).

N. Linteum hoc spermate aliquoties madefactum & exiccatum pro usu servant Alij idem sperma in fictili, recondunt in terram loco scil. aprico, quo in ∇ cum tempore convertitur.

PREPARAT.

I. Cinis inspersus sanguinem profluentem, (e. grat. vulnorum, nariumque) sistit. Uteri hæmorrhagias suffitu reprimat, alopeciiis ex liquida pice illinitur.

Internè gonorrhæam cohibet (assumptus 3j.)

2. Aqua stillatitia è Ranis. Fit è Ranis vivis sub finem Martii, vel initio Aprilis captis per $\times$.

3. ∇ . stillat. ex spermate. Fit per $\times$ è spermate collecto Martio.

N. Sal addere solent.

Vires. Ex præcedentibus patent vires, præter quas Vesicæ ab humorum acrimonia exulceratæ egregia medela est.

4. Oleum.

Fit coquendo ranas cum $\odot\odot\odot$ communi vel Rosac.

5. Pulvis sperniolæ compositus. Vide libr. 2. in Pulveribus.

Sepia.

LXXXVIII. *Sepia.*

Σηπία Blackfisch / Blackfüttel

OFFICIN. NAT.

1. *Os Sepia.* 2. *Humor ater.* 3. *Ova.*

Vires. 1. *Os Sepia*, (σηπίον.) exiccatur, abstergit, (*pulverisatum vel incineratum*), maculis, nævis, scabiei humidæ medetur, oculis convenit, (*cum melle cinis inditus*), gingivis tumidis subvenit, (*in dentifricijs*) asthmaticis auxilio est, (*assumptus*.) Gonorrhæam sistit, (*pulvis assumpt.* ʒj *Dosi.*

2. *Humor ater* (Dinte) intra vesiculam in corpore repertus, alvum movere dicitur, (*assumptus*.)

3. *Ova* renes & ureteres abstergunt, menses & urinam cient.

LXXXIX. *Sturio.*

Ακίπενσερ, Γαλαζία, Gal. Aquipenser, Stora, ein Stör / Stür / Stürlein.

Piscis est dorso ac ventre echinatus, dulcesque salsasq; aquas colens, magnitudinis procera.

Vires. *Ossa Sturionis*, dicti piscis commendantur in *Arthritide vaga*, (*exhibita*) *Forest.* libr. 20. *observ.* 12. in *Epistola D. D. de Brabe.*

Ut & in Colicis doloribus discutiendis.

XC. *Testudo.*

Χελώνη λιμέναία, Schildkrote.

Animal est ἀμφίβιον, è genere Testaceorum, scutum testaceum in dorso gerens.

OFFICIN. NAT.

1. *Crura.* 2. *Sanguis.* 3. *Fel.*

Vires. 1. *Crura* pro Periapto antipodagrico experientissimo adhibentur.

Videlicet:

Accipiatur Testudo masculina (cognoscitur inter cætera ex caudæ discrimine, & leni sub inferiore testa incisura,) ubi Luna maximè fuerit diminuta, priusquam cum Sole jungatur, amputentur vivæ crura omnia, ea confuta in sacculos ex pelle hœdina angustos alligentur membris patientibus ita ut dextrum crus testudinis dextro cruri ægrotantis respondeat, sinistrum sinistro. Item antè crus dextrum brachio dextro applicetur, sinistrum sinistro. *Solenand. sect. 1. consil medic.* 20. *Schenckius in observ.* Idem refert *Bapt. Porta ex Rhasi & Constantino, libr. 4. Phytogn. cap. 4.*

2. *Sanguis Testudinis* marinæ & terrestris in remediis internis pro antidoto datur ad ʒij.

Sanguis Testudinis terrestris ad Hecticam imperatur (*recens & crudus ad ʒj.*) exiccatus ad Epilepsiam commendatur.

3. *Fel*, Oculis confert.

XCI. *Thymallus.*

Θάλασς, Aschia, Asche.

OFFICIN. NAT.

Axungia.

Vires. Oculorum maculas, unguesque

esque abstergit, (Sole liquata & melle permixta) maculas cutis tollit, foveas post variolas relictas explet, *illita*.

XCII. *Tinca*.

Σκόρπιο, Tencha, Schlene.

Piscis est mucosus excrementitius amans aquas palustres, cænosas, lutosas, vivens cæno, generatur tum ex traduce, tum sponte. Familiaritate lucio conjuncta est.

OFFICIN.

1. *Integer piscis*. 2. *Fel*. 3. *Lapillus*.

Vires. 1. *Integer piscis* dissectus imponitur pulsib. manuum pedumque plantis ad mitigandum æstum febrilem, vel & ad divertendum venenum pestilentiale. Simili etiam modo adhiberi solet in dolore capitis ac articulo. Vivæ tinæ (una post alte-

ram) umbilico ac epati impositæ, donec moriantur. Icterus curare dicuntur, luteum nimirum contrahunt colorem. Incineratam tineam, (præcipuè tegumentum) in fluore albo mulierum exhiberi vidi cum successu.

2. *Fel*, commendatur ad aurium affectus.

3. In Capite gerit *Lapidem* ut Carpio, qui ad similes affectus exhiberi poterit, quo dictus Carpionis lapis.

XCIII. *Trutta*.

Χρυσόφρυς, Aurata, Variolus, Variola, Trutta. Schre/Forelle.

Piscis est culinis creberrimus & laudabilis.

OFFICIN.

Pinguedo. Hæc illinitur utiliter mariscis & ani fissuris.

CLASSIS IV.
DE INSECTIS.XCIV. *Apes*.

Mελίτα, Apis,	{	Domestica, hujus
Immen/Bienen/		loci.
		Sylvestris fera,
		Hummel.

Apis insectum est mellificans, vivens tum florum melligine, tum melle ex illa melligine confecto.

OFFICIN. NAT.

1. *Apis*. 2. *Mel*. 3. *Cera*. 4. *Propolis*.

1. *Apes* siccæ & contritæ inun-

ctis alopeciis capillum restituunt.

II. *Mel*, eligendum est flavum pellucidum, odore ac sapore jucundum, consistentia, neque crassum, ac concretum, neq; dilutum nimis, omni ex parte unitum seu continuum. Flavio succedit album, quod itidem modo reliqua bonitatis signa ne defuerint, non contemnendum. Vitetur autem in mellis electione

Rrrrr

fa-

favus araneorum texturis refertus.
 Omnib. porro præfertur Mel Virgineum dictum, id est, quod novellæ apes conficiunt, colore ex flavo albicans.

Vires. Mel calidum ac siccum statuitur grad. 2. (albicans tamen minus calidum censetur,) nutrit, abstergit, aperit, pulmonib. convenit, urinam ciet; tussi medetur, putredini resistit.

Extrinsecus oculorum caliginem discutit, aliisque eorum affectib. succurrit.

Cautio.

1. Mel quia facilè bilefcit, Epatici calidioribusque corporib. non adeo proficuum est.

2. Mel crudum alvum inflat, tussim laceffit; fastidium creat.

N. Mel Galeno succus est roris cœlestis, ab Apibus collectus. Paracelso resinosa pars terræ est, in vegetabile genus virtute plantarum ac influentiarum cœlestium transplantatum, & hinc ab apibus collectum atque ulterius digestum. Vide Paracels. de Naturalibus.

Hinc variat quoq; 1. pro varietate plantarum, quæ ratione optimum censetur apum in rosetis, vel liliæ, &c. degentium 2. diversum quoque Mel existit pro diversitate influentiarum. Sic Mel præstantissimum habetur, quod anno sereno ac salubri Vere ac Æstate confectum. Quercetano dicitur Ros vel Manna cœlestis, atque inde sua aceta Philosophica preparat.

PRÆPARAT.

I. Mel depuratum.

℞. Mellis, q. v. affunde ∇ portionem, (æqualem vel duplam tripulamve, si valdè impurum fuerit, vel si alienæ rei expers sit, sine additione,) coque & despuma cochleari pertuso.

N. Quod si hac ratione non satis depuratum foret clarificari poterit cum albuminibus ovorum singulis ad singulas libras adhibitis, v. l. 1. c. 14.

N. 2. Conrad. Kunrath dictam mellis depurationem improbat, quippe quæ potiores ac meliores spiritus, quibus maxime imprægnatum est, in auram evanescant. Itaque hanc substituit.

℞. Mel Virgineum nondum Δi commissum una cum favis, inde Manicæ Hippocraticæ, suspendeque in loco tepido Solis vel in hipocausto vaporib. aqueis, (ut Balneatorum balnea calferi solent,) calfacto, ut perfluat Mel.

II. Mel destillatum.

Unde:

1. ∇ Mellis, Spiritus, atq; Oleum.

℞. Mellis lb. 1. adde ⊖ vel silicum mundor. contusor. arenæ v. ℥iij. ℥vj. (aliq; etiam addunt segmenta Ligni Juniperini,) destilla per ∞ gradatim, & exit ∇ alba, dein flava, cum ∞ ut & Spiritus, quæ aliquoties rectificentur.

Alii eliciunt primo ∇ in cucurbita ex MB. Remanenti in cucurbita melli addunt ∞, vel silices calci-

calcinatos contusos, & antequam per
 $\bigcirc$ ∇ $\bigcirc$ flavam cum $\bigcirc\bigcirc\bigcirc$. Hæc
 digerunt aliquoties, $\bigcirc$ $\bigcirc$ aliquot (5.
 6.) dein & ant. tandem $\bigcirc\bigcirc$ superna-
 tans ab ∇ separant. Sennert. *Quer-*
cetan. Med. destillat.

Alij:

$\mathcal{R}$. Mel cum cera & favo, ponunt
 in fimum ac putrefactionem per $\boxtimes$ m.
 fimumque sæpius (dieb. ternis) mu-
 tant: Hinc & ant. 1. Exit ∇ alba
 (faciei absterfioni dicata. 2. ∇ fla-
 va, Oswald.

N. 1. ∇ m hanc flavam esse men-
 struum Franc. Anton. sunt qui putent.

N. 2. Adduntur $\therefore\therefore\therefore$, vel silices,
 vel vitrum, ut fervescentia ad quam
 Mel maximè proclive est, præcaveatur,
 id quod alij meditantur sacculos parvos
 $\therefore\therefore$ refertos imponendo.

N. 3. Sunt qui ∇ m primo elicitam
 super novum Mel fundunt & rectifi-
 cant.

Vires. Utraque ∇ alba scil. & fla-
 va, suffusiones & albugines oculorum
 sanat, capillis producendis confert. Inse-
 rit Tinctura Corallorum extrahenda.

Intrinsècus refert obstructions,
 pellit urinam, atterit calculum.

Oleum quod instar ∇ vitæ ardet
 vires habet admirandas, præsertim
 si per $\bigcirc$ aliquot circuletur cum ∇
 Etenim separato iterum illo ∇ , re-
 manet $\bigcirc\bigcirc$ dulce & gratissimi saporis
 vulnerib. sclopetariis & phagedæ-
 nicis ulcerib. plurimum conducens.

Singulare quoque est ad podagricos
 dolores sedandos. Discutit maculas
 faciei cum $\bigcirc\bigcirc\bigcirc$ Camphoræ.

2. Oleum Mellis compositum.

$\mathcal{R}$. Mell. lb. ij. $\bigcirc$ i calcinati, lb. i.
 ∇ rectif. lb. ß. $\mathcal{Q}$, lb. i. destilla per
 $\bigcirc$ m, primo extillat phlegma, dein
 ω , urge $\mathcal{Q}$. 20.

Vires. Lenit dolores podagricos, si
 locus affectus eo illinatur.

3. Acetum mellis.

$\mathcal{R}$. Mellis opt. p. i. ∇ fluv. p. viij.
 coq. ad medietatem, postea suspen-
 de in eodem semen Erucæ in petia,
 atque repone in loco calido vel So-
 le, donec deferbuerint. Fit paula-
 tim $\dagger$ acerrimum, quod & getur.

Vires. Præter alios Usus solvit &
 silices reliquosque lapides, etiam sine ul-
 la præcedente calcinatione. Hartman:
 in Croll. Senn. Instit.

4. Tinctura mellis.

Tincturam mellis Beguinus extra-
 hit ex melle crudo cum arenis im-
 pastato, eamque exhibet Phthisicis
 pro nutrimento.

5. Qu. Essentia mellis.

1. $\mathcal{R}$. Mel cum favis, q. v. (lb. xv.)
 elice ∇ per MB, qua prolecta relin-
 quatur adhuc remanens materia in
 MB ferventi, $\bigcirc$ $\bigcirc$ (5.

Dein 2. affunde ∇ atque extra-
 he s. a. tincturam, eamque decanta-
 tam purifica optimè per digestio-

Rrrrr 2

mem

hem ac subsidentiam. Tandem de stilla Tincturam per MB ad siccitatem, (destillatum dicitur Elementum aëris, Essentia illa remanens, Ignis).

3. Ex fecib. incineratis (prolecto prius $\odot\odot$ per descensum $\odot m v e$ si ita visum fuerit.) extrahe Sal cum ∇ comun. more solito, idque purifica optimè, (dicitur Elem. Terræ.

4. Coniunge jam omnia atque destilla ex —Eib. per X toties cohobando, donec omnia volatilia sint, ac X transcenderint.

Sic habes Qu. E. Mellis.

Vires *Instar Panaceæ esse poterit.*

Dosis gr. iij. iv. v. &c. *Med. destil.*

6. *Elixyr Mellis. Clyffus.*

12. Mel per Manicam Hipp. depuratum. Elice ∇m , $\odot\odot$ ac $\ominus$: Sal elicium potato per vices aquâ suâ, de in $\odot\odot$ donec omnia imbiberit & coagulatum inde factum fuerit.

Vires. Easdem vires cum Qu. Es. mellis possidet, *Med. destil.*

7. *Sunt & varia Officinalia usualia, quæ mel tum basin agnoscunt, ut Hydromelitem genera, tum asservationis medium, ut Syrupi quam plurimi, &c.*

III. *Cera, Κηρ* $\odot$, Arabic. Hama-ha *Wachs.* Medium quodammodo tenet calfacientium, refrigerantium, humectantium & desiccantium, ita tamen ut ad caliditatem inclinet, partium quadantenus est crassarum

& emplasticarum, ideoque digerit, maturat, &c.

N. *Adeo usitata Officinis est, ut vix Emplastrum reperias, cuius non exhibeat consistentiam.*

PRÆPAR.

Oleum Cera, v. l. 2. c. 70.

Vires. *Diureticum est, daturque intrinsecus, gut. dos. iij. iv. v.*

IV. *Propolis, Πρόπολις, σμήνιον, Dioscor. Cera Virginea, Βορσισ/ Stop- Wachs/ Bienharz/ rudis est, & cerosa crassaque materia seu gluten in alveorum forib. repertum.*

Eligenda flava, odorata, Styra-cem vel galbanum referens, in vehementi ariditate mellis, & Mastichis in modum ductilis.

Vires. *Calcf. 2. aut princip. 3. leviter abstergit, attrahit, evocat aculeos & omnia infixa corporis extrahit, dura concoquit, dolores mulcet, ulcera desperata cicatrice obducit. In veteri tussi suffitu juvat, lichenas tollit.*

XCV. *Araneus.*

Α'ράχνης, Α'ράχνη, Spin:

Insectum est venenatum puncturis suis nocivum. Variorum est generum promiscuè usualium.

Est e. Araneus major coloris scil. varii, vel minor coloris nigri, &c. Distinguitur sexu, coitque Vere ac initio Æstatis, & aliquando Autumno & initio Hyemis, unde & eo temporis puncto magis noxius habetur.

Vivit

Vivit muscis quibus capiendis retia sua pandit.

OFFICIN. NAT.

1. *Aranei*. 2. *Tela Araneor.* (*Aranea dicta.*)

Vires. 1. *Araneus* febriles paroxysmos arcere dicitur, (*pulsib. metacarpi temporibusve impositus*), peculiariter tamen ad quartanam commendatur, (*putamine avellanae inclusus colloque suspensus vel lacerto appensus.*)

2. *Tela*, constringit, conglutinat ideoque vulneraria est, sanguinem cohibens, inflammationem præcavens. Ad arcendos febriles motus non solum externè, sed & (*satis audacter*) internè à nonnullis adhibetur.

XCVI. *Aselli.*

Ὀνισκός, Gal. Ὀνοί, Diosc. Τίλοι, Plin. Procelliones millepedæ, multipedes, Eselgen / Schäffelein.

Nascuntur in locis humidis, cellis, & simil. sub lapidib. vasisque ▽ repletis, ad tactum sese contrahunt ac rotundant.

Vires. *Tenuium partium sunt*, digerunt, extenuant, abstergunt, aperiunt.

Hinc utilitatis peculiaris sunt in mucilagine tartarea resolvenda calculoque ad mucilaginem reducendo, in obstructionib. viscerum aperiendis, adeoque in morbo regio, in

dolore nephritico, difficultate urinæ, in colica, appetituque ob ventriculi mucilaginem imminuto, in Asthmate, &c.

Extrinsecus commendatur pulvis ad affectus oculorum, ad aurium dolores & anginam (*cum melle illius.*)

Vivus impositus phagedænam perimit.

Dosis à ℥j. ad 3j. in pulvere cum vino vel ▽ aliqua nephritica.

PRÆPARAT.

Alii lavant in vino ac exiccant, iterumque lavant ac siccant, hinc pulverisant ac imbibunt in ℥u ♂.

Dosis gut. iv. v. vj. exhibent.

Alii contundunt cum vino, colant & exhibent. Nonnulli macerant solum in Vino, colantq;.

N. 1. Non facile ℥j. transcendendo, nec usum continuo, nimia quippe resolvendi vi incommoda non parva inferre possunt.

N. 2. Ut locus natalis saxosus indicat, ad calculum asellos facere: Ita indicante aptitudine & propensione sese contrahendi ad convulsiones forsitan non essent inutiles.

XCVII. *Bombyx.*

Bombyx { Domesticus, hujus loci.
Sylvestris.

Βόμβυξ, Βομβύλις, Vermis lanificus, Albert. Magn. Seidenwurm.

Vermis est texturam sericeam texens, oriturque tum sponte, tum ex ovis,

N. *Miram subit metamorphosin.*
Ex ovis pusillis producitur animalculum
Erucæ non absimile. Erucæ hæc mororum
Ulmæ educata folijs augefcit indies, donec
tumiditate resplendeat: hinc indita The-
cæ, textura se cingit seriacea usque dum
moriatur. Postmodum reviviscit papili-
onis instar pennas producens, contuque in-
terveniente triduo, (à quo masculus
statim moritur,) ovaparit fœmina, quam
plurima, ac deficit.

OFFICIN. NAT.

1. *Bombyces integri.* 2. *Sericum, i. e.*
textura bombycina. 3. *Folliculi sericei.*

Vires. 1. *Bombyces exiccati &*
pulverisati insperguntur vertici ca-
pitis ad arcendam vertiginem & con-
vulsionem.

2. *Bombycina textura, est calidi-*
tate & frigiditate temperata, (al-
cal. 1.) sicca 1. cor roborat, spiritus
vitales, animales & naturales reficit.

PRÆPARAT.

Uritur quandoque, quo siccior
 reddita lævigetur, quandoque deco-
 ctis admiscetur. Verum præstat cru-
 dam & solummodo incisam adhibere.

Sunt & usualia quorum composi-
 tionem subit: ut Confect, Alkerm.
 Diamosch. &c.

N. *Infertur & in usum Medicum*
Sericum filum Kermesinum, i. e. Cocco
seu granis Kermes tinctum, adhibetur-
que sanguini sistendo, vulneribusque ob-
ligandis, exiccandis, consuendis. Quin
& à Plebeis ad Erysipelas adhibetur (cir-
cumligatum.

3. *Folliculi sericei, (Bombycia,*
Seidenbälglein/) iisdem virib. cum
textura præditi sunt.

N. *Caveatur à folliculis alvi spurcitiæ*
fœdatis, vel in quibus adhuc Necydalus
latitat mortuus, & vermibus exesus.

Bombyx Sylvestris, est genus
quoddam Erucarum Viridium, simi-
li metamorphosi ut de Bombyce do-
mestico dixi mutabilium.

N. *Hujus generis videre mihi conti-*
git apud Celsissimum Principem Philip-
pum Hassiæ Landgravium, doctrina mul-
faria, linguis exoticis, ut & Hebræa, A-
stronomicisque observationibus proprijs
celeberrimum, qui papilionem variega-
tum lepidum visu ex Erucæ viridi in ca-
psula productum monstravit.

XCVIII. *Cantharides.*

OFFICIN.

Can- tharis Gold- wurm- lein.	{	Musca Hispanica, <i>hujus loci.</i>
		Formicaria latior, Goldkäfer
		Meishanffen.
		prolixior { Cornuta gehörnte
		brevior { Goldkäfer.
		Amethystina violacea Beiel-
		braung.
		Miniata, Griesenwürmle,
{	longiuscula.	
	Viridis { aurum lucens.	
	Nigricans, Schwarzkäfer.	
{	Castaneicoloris.	
	Rotunda, Ostersälblein.	

Dicitur *Kavjapig, i. e. parvus Scarabæolus, Spanische Mücke oder Fliege Goldwurmlein.*

Produ-

Producuntur ex genere quodam Vermiculorum Erucis non absimilium, qui nascuntur ex humore foliis fraxini, populi, ligustri, tritici-que inhærente.

Præstantiores censentur, quæ in frumento seu pratis inveniuntur, versicolores, & quæ luteas in alis transversas lineas habent, corpore oblongo, crassæ, recentes.

Perimuntur aceti acerrimi vapore, qui dum fervet, exhalat. Hinc siccantur & servantur per biennium.

Vires. Calida sunt & sicca sat valide, adeoque corrosivæ seu vesicatoriæ, diuretici, emmenagogæ. Hinc usus creberrimi in vesicatoriis Internus earum usus rarissimus est, quippe inter venena vulgo recensentur: Vesicæ nimirum Urinariæ adeo infensæ sunt, ut vel extrinsecus cuti alligatæ eam exulcerent. Sunt nihilominus audaculi qui diureticis eas admiscunt. Sunt & improba scorta quæ fetum tenellum iis perimunt & exturbant.

N. Recentiores alas pedes & capita ressecant, solo corpore servato.

XCIX. Cicada.

Τέτρας, Heroschrecke.

Insectum est Gryllis simile, valde stridulum rore vivens.

N. Unum hoc animal, ex ijs quæ vivunt, est sine ore. Pro eo n. quiddam aculeatum habet, & hoc in pectore, quo

rorem lambit. In Italia vulgaris notitia est nostratibus incognita.

OFFICIN. NAT.

Cicada siccata.

Vires. Utimur cicadis siccis ad colicos affectus (cum parib. numero piperis granis scil. ij. v. vij.

Alii assas edendas iis offerunt quibus affecta vesica est. Cinis insigniter calculum conterit.

C. Cicindela.

Λαμπυρίς, Plin. Λαμπυρίς, πυγολαμπρίς, Arist. Lampyris alata, Aldrovand. Cantharis noctiluca, Nitedula, Noctiluca, Johannis Fliege.

Insectum est pennatum in tenebris ignis modo lucens.

Officinis ignotum est, nisi quod Cardanus vim anodynâ ei tribuere videatur, lib. 9. subtilit.

CI. Cimex.

Cimices { Lectularii, hujus loci.
Hortenses, s. Sylvestres.

Κόρεϊς, κλινικοί, Diosc. Cimices, Matthiol. Wanzen/Wandtseuse/Bettwantern.

Vermiculi sunt latiusculi compressi, rubentes, foetore abominabiles, morib. quib. sanguinem nobis exugunt admodum molesti.

Vires. Utuntur recentiores quidam ad ciendam urinam vivis in penis organum immisiss, (Dioscorid. mortuos & tritos imponit,) ad foetum & secundinam expellendam.

tritos

tritos (Nº 3.) & cum successu exhibitos vidi. Septenos cavis fabarum inclusos ante febrium accessiones devoratos, quartanis auxilio esse Auctor est Dioscor. Vulvarum examinationes olfactu abigit.

N. Sylvestres qui ex herbis victum habent, lectularijs majores colore viridi, aequè ac illi foetidi, officinis adhuc incogniti sunt.

CII. Eruca.

Κάμμη, Dioscor. Bruchus, Eruca vulgaris, Aldrov. Raupe.

Insectum est vulgaris notitiæ originem trahens, vel ex stirpium excrementis, vel ex ovis papilionis. Species totidem ferè sunt quot plantarum.

N. Similem Metamorphosin subit quam Bombyx, tandemque in Papilionem degenerat.

CIII. Formica.

Μύρμηξ, { Minor { rubeus.
Formica { nigricans.

Αμενξ { Major, Equina Ροξ Αμενξ.

Insectum est mira providentia dotatum, qua penu in annum sufficiens æstivis pleniluniis (noviluniis e. quiescit,) sedulo colligit, collectum si opus sit, siccatur, siccata semina ne regerminent, arrodit, adeoque durationi adaptata recondit. Congressæ Hyberno tempore vermiculos pariunt, subinde in Ova & hinc verno tempore, in formicas

mutari aptos. Senium alatas facit, sed brevi superstites.

Præstantiores habentur, quæ sub arborib. resiniferis habitant, acidumque olent. Collectio præfertur (decrecente vel Novilunio.

OFFICIN. NAT.

1. Formicæ. 2. Ova. 3. Acervus.

Vires. 1. Formicæ calfac. & siccant, venerem præritant. Odoracidis mire spiritus vitales reficit. Formicæ majores (Herculanæ) psoram lepram & lentiginem sanare dicuntur, (adjecto sale exiguo trita & illita.

2. Ova ad aurium gravitatem faciunt, malas hirsutas pueris infricata corrigunt.

3. Acervus, (Myrmecium) calfac. & siccatur, nervosum genus roborat. Hinc usus celebris in paralyti, arthritide, hysterice affectib. cachexia & simil. (lotione adhibitus.

PRÆPARAT.

1. Oleum ex infusione formicarum (præstant alata) in 00. com. ♂ ♀ 40.

Vires. Valet ad coitum.

2. ∇ stillat. Magnanimitatis dicta, v. l. 2. c. 37.

3. Liqueor fit in clybano ad modum quo liqueor lumbricorum.

Vires. Insigne est Ophthalmicum suffusionis oculor. auxilium.

CIV. Gryllus.

Γρύλλος Domesticus.

Acheta } Agrestis, arvensis.

Insectum est alatum è genere locustar. cicadis simile, focorum terrarumvé aridar. incola, stridulo suo cantu sedulum. Heimichen / Heimling.

Vires. Commendatur ad diuresin, (cinis exhibitus) ad visus imbecillitatem, (succus expressus instillatus) tonsillas lenit, (affricatus).

CV. Hirudo.

Bδέλλα, } Major equina.
Sanguisuga } { subfusca.
Mi- } subviridis.
nor } nigra.
variegata.

Insectum est palustre, instar Lumbrici oblongum, generatur ex putredine. Germ. Saugigel.

Majorib. præferuntur minores, utpote quæ minus nocivæ & ex his, quæ lineis in dorso distinctæ. Majores novem equum sugendo interimere valent, unde equinæ dicuntur.

Usus. Sanguinis exuctioni inferviunt, adeoque cum cucurbitulis conveniunt.

N. Antequam applicentur, servanda sunt, in ▽ pura, ut probè purgentur, hinc loco applicationis salenutri fricato sanguineque vel argilla muncto applicanda. Cum amoveri vis insperge parum salis, aut cineris, aut lini combusti.

CVI. Lacertus.

Σαῦρος, σαῦρα, Lacertus, Lacerta, Egochis / Ader / Ichthichs / Moll.

Insectum est quoad figuram notum, colore varians, bufonib. ac araneis inimicum.

N. Lacertus si dissectus fuerit, pars utraque movetur aliquamdiu, & si concurrerint, coalescunt rursus. Sunt qui oculos, si effossi sint, renasci ajunt, id quod & de cauda si amputetur, Plinius affirmat. Degunt in cavernis terra, ruderibus murorum aliisque locis asperis, vescuntur Cicadis, Cochleis, Gryllis, Apibus.

Lacertus est } Terrestris, de quo hic & minus
Venenatus.
Aquatilis, qui venenosus habetur, & rarioris usus.

N. Commendatur præ reliquis genus lacerti viride & magnum, verum cum in hisce regionibus minus usitatum id sit, lacertum communem hic describimus.

Vires. Elicit è corporib. spicula, vitra, &c. (sectus vel cum ⊖ tusus & impositus, inprimis v. caput,) capillos renascifacit. (cum adipe illita caro,) Ictui scorpionum succurrit. Commendatur itidem ad herniam infantum, (si decoctolacerti laventur,) ad facilem evulsionem dentium. (pulvis aquatici lac. affricatus.

Sssss

N. Sunt

N. Sunt qui ajunt Lacerti exiccati pulverem gingivis illitum facere ut sine difficultate, sine dolore, atq; sine instrumento dentes extrahi queant.

PRÆPARAT.

Oleum infusum.

Fit ex infusione Lacertorum vivorum N^o. vij. in Ol. commun. Itē.

Vires. Commendatur ad faciei rubedinem emendandam (illitum).

CVII. Locusta.

Ἀχρεῖς; Diosc. Κόρυμβος, πύργος, Newschreck.

Insectum est ex pernicie quam infert, (herbas sc. & segetes mordendo, terram tactu & saliva adurendo,) nulli fermè regioni incognitum. Generantur Æstate ineunte ex foetura anni superioris, favo non absimili, scil. ex in oriuntur vermiculi, speciem ovi gerentes, inclusi prætenui terra ceu membranula, qua disiecta emergunt locustæ & evolant.

Sunt porro variæ, videlicet: Sunt magnæ, parvæ & minimæ, (pennis carentes,) sunt virides, flavæ, nigricantes, variæ vè, &c.

Vires. Odoris suffitu urinae difficultates adjuvant, præsertim qua feminas malè habent. Dioscorid. Sunt qui appensas collo quartanam sanare ajunt.

CVIII Lumbrici terreni.

Γῆς ἐντέρες, Dioscor. Vermes terreni, Melloes, Paracelsus, Regenwurm, Erdwurm, Pyren.

Insectum est vulgaris notitiæ ex terra, tum generatum, tum sustentatum.

Præstant reliquis ii quorum colum rubris annulis ceu cingulis cingitur.

Vires. Sunt insigniter diuretici, diaphoretici, anodyn; discutunt, emolliunt, obstructions reserant, lac augent, vulnera nervosque præcisos glutinant.

Uusus præcipui sunt in apoplexia, spasma ex signatura aliisq; affectib. nervor. ac musculor. in Ictero, (utroque) hydrope, vermiculatione infantum dolore colico. Inprimis a. specificè prosunt in arthritide illa scorbutica quam vagam appellant, (die lauffende Giste/ die Bahren.) Adhiberi possunt intus & extus.

Intus exhibentur vel conquassati recenterque trajecti per linteum vel siccati & pulverisati.

Extus applicantur vivi & mortui. Vivi impositi donec moriantur prosunt panaritio, mortui in cataplasmatibus ferè adhibentur. Odontalgia convenire dicitur cinis, (cavitati dentium inditus.

PRÆPARAT.

1. Aqua, fit in MB.

Hydropicis maxime proficua est.

2. Oleum coctum, vide Dispens.

N. Ex o^o hoc datur cum ∇ raphani, Ol. quod urinam & sudores potenter pellit.

3. *Liquor*, fit in clibano.

Nimirum:

Lumbrici loti & per stupam purgati induntur vitro angusti orificiū. Hinc obturatur vitrum massaque panis inclusum committitur, ut & reliqua massa clibano, donec cum panib. eximatur. Post Liquor filtratur & servatur pro usu interno & externo.

4. *Pulvis*, fit ex lumbricis in furno exiccatis.

Dosis ℥j. ad ℥iβ.

CXI. Lumbrici intestinorum.

Ἐλμυνθῆς, στρογγύλοι, Lumbrici
f. Vermes intestinorum, Würm/
Spulwürm.

Generantur ex cruditate intestinorum.

Vires. Sunt qui pulverisatos exhibent ad lumbricos expellendos.

CX. Musca.

Μύια, Arist. Δάττη, Fliege.

Muscarum genera varia quidem sunt, usuale tamen solum vulgare est.

OFFICIN. NAT.

Musca seu potius capita earum.

Vires. Alopecius subveniunt.

PRÆPARAT.

1. *Stillatitia*, fit per se, vel cum melle.

Vires. Præterquam quod capillorum proventum promovet, prædicatur quoque ad oculorum affectus, (instillata,

CXI. Pediculus.

Φτεῖρ, Σάδεραξ, Pedunculus,
Laub.

Variarum itidem est specierum. E quib. hujus loci humanus ille vulgaris pediculus.

Vires. Devorantur à rusticis contra Icterum, simili modo adhibiti ad Atrophiam nonnullis probantur. Urinam cient foramini penis impositi, quippe proritant expultricem ad mingendum.

CXII. Ricinus.

Κρότων, κυνοαρίσης, Reduvius,
Holtzbock / Hundesfloß / Hundeswurm.

Animalculum est lividum & foedum, bobus, suibus, capris, ovibus, atque canib. infestissimum.

Vires. Ricini canini sanguis Plinio teste psilothrum est, & ignes sacros restinguit; admirandus quoque est ad impetigines contumaces & feras, ac curatu difficiles, (illitus.) Amat. Lusitan. cur. 20. cent. 7.

CXIII. Salamandra.

Σαλάμανδρα, μόλγη, Molch/
Moll / Olm.

Animal est quadrupes ex lacertorum genere nigrum, luteis maculis respersum, incola locorum frigidorum & humidorum, fonticulorumque limpidorum admodum amans, adeoque nonnullis in terrestrem & aquaticam destribuitur.

N. Venenatum est animal una cum morsu lacteam spumam virulentam conferens,

Vires. Salamandra erodit, exulcerat; incinerata medetur felicissime scrophulis exulceratis (cinis inspersus.

N. Caveas à fumo venenato.

CXIV. Scarabæus.

[Cornutus Schröter/hic usualis
Pilularius Rostäfer/etiam hic
Medicinalis.

Unctuosus, cantarellus, Rad-
den / Schmalstäfer / Mey-
wurm / nec hic in doneus.

Ruti- [major, Meyentäfer/
lus [Creustäfer:
[minor Brachtäferlein/

Bufonius viridis Krottentäfer/
hic venenatus.

Pistrinarius, Meeltäfer.

Cadaverum, Aastäferlein.

Scarabæus cornutus, (bicornis.
Lucanus, cervus, cervus volans,
Scarabelaphus Cardan. Græc. Κάρα-
βας,) Gignitur partim ex lignis ari-
dis maxime quercus aut roboris, par-
tim ex coitu. Reperitur Majo & Æ-
state in sylvis.

OFFICIN. NAT.

Cornua.

Vires. Suspensa de collo infantum u-
rinam cohibere dicuntur.

PRÆPARAT.

Ol. ex infusione Scarabæi.

Vires. Dolorem aurium discutit,
(instillatum.

Scarabæus pilularius, (pilularis,
Solaris, stercoreum, Κοσπιδών, Hippoc.

Pferdetäfer / Mistäfer /) nomen id ha-
bet, quod è fimo (maximè equino)
ingentes pilas pedib. volutet, in quib.
parvos vermiculos foeturæ semi-
na recondere dicitur.

Vires. Commendatur maximè
in procidentia oculi & ani, (pulvis asper-
sus,) in hemorrhoidib. cæcis dolorificis
leniendis, (decoctus scil. in oleo lini
ad consumptionem animalculi, &
calidè impositus cum bombace.

N. Pulveris conficiendi modus opti-
mus est.

Mortificati in vitro clauso ad So-
lem benè exsiccentur, & F. pulvis.
Hartm. in pract.

Scarabæus unctuosus (quod ma-
nib. impositus, pingui subflavoque
liquore inficiat,) Majo & Junio se-
cus vias & passim in sylvis obrepit.

Vires. Cantharidum naturam imi-
tatur, urinam pellit & sanguinem, ca-
nis rabidi morsum egregie expugnat, va-
ros dictos, i.e. Arthritidem vagam, Au-
thore VViero, curat, (exhibitus ejus
pulvis vel conditura.

Extrinfecus expetitur à quibus-
dam ejus liquor ad vulnera. Addi-
tur & Emplastris in bubone & car-
bunculo pestilentiali (ex signatura
desumpto indicio) permiscetur &
antidotis, fitque inde Oleum ex in-
fus. anim. vivorum in ol. comm. quod
loco olei scorpionum nonnulli ad-
hibent.

CXV. *Scincus*.

P R Æ P.

Σκῖνος, *Stincus Marinus*, Officinis.

Animal est aquaticum, squamis luteis vestitum, caesia à capite ad caudam decurrente linea insignitum, herbis odoriferis victitans.

OFFICIN. NAT.

1. *Integri exiccati*. 2. (rarò) *pinguedo*.

Vires. Alexipharmacus est *Scincus*, Veneremque accendit.

Pinguedo, simili virtute pollet.

N. Praefert *Dioscor.* carnes circa *renes*.

Dosis ʒj. *Matthiolus* commendat, *Rostrium* & pedes eosque cum vino propinat, hinc & carnes laterum commendat.

P R Æ P.

Ingreditur antidota & praecipue *Theriacam Andr.* & *Antidotum Matthioli*.

CXVI. *Scorpio*.

Σκorpion, *Scorpius Scorpion*.

Animal est forma cancris æmulans, iis tamen minus.

Vires. *Vrinam* cient, calculo renum aut vesicae impeditam, (vivi incinerati & exhibiti.

Ictibus propriis subveniunt, (tri- ti & impositi.

1. *Oleum Scorpion. simplex*, ex infusione *Scorpion.* in Ol. *Amygdal.* amar. vid. *August.*

2. Ol. *Scorpion. compos.* Mes. quod recipit insuper *Aristoloch.* *Gentian.* *Cyper.* & rad. capp. vid. *August.*

Vires. Usitatissimum est in *Renum* doloribus, urinaque obstructa (illinitur dorso vel pubi,) medetur ictibus venenatorum animalium, febrium paroxysmos arcet, (pulsibus vel dorso inunctum,) aurium dolores mulcet.

3. Ol. *Scorpionum magnum*, *Matthiol.* vid. *August.*

Vires. *Majorum* est virium quam praecedentia, Ususque eximii in morbis contagiosis praeservandis & curandis, in venenatis moribus & simil. (inunctum cordi arteriisque temporum, manuum, pedum,) dolores demulcet colicos & uteri, &c.

CXVII. *Teredo*.

Τερνιδών, *Holzbohrer*.

OFFICIN. NAT.

Caries seu farina Teredinum.

Vires. Exiccatur, unde ulceribus humidis & fluidis feliciter inspergitur. & hoc eodem titulo mulierculis nostratibus admodum familiaris est in excoriationibus Infantum exiccandis.

Et hæc sunt quæ de Animalibus Medica-
mentosis adducere compendii lex permisit,
adeoque Pharmacopœiam nostram Medico-
Chymicam divino auxilio ad finem perdu-
ximus: Huic sit Laus, Honor, & Gloria,
in sempiterna Secula Seculorum:

Amen.

INDEX RERUM,

in quo numerus prior librum, posterior paginam denotat,

Bies 4. 3
Abiga 4. 42
Abrotanum 4. 3
femina 4. 57
Absynthium 4. 4
Marinum 4. 57
Ponticum 4. 5

Acacia vera 4. 6
Germanorum 4. 6

Acanthus Arabum 4. 6
Vulgaris 4. 30

Acanthum 4. 35

Acetosa 4. 6

Acetosella 4. 7

Acheta v. Gryllus

Achillea 4. 103

Acetum 4. 177

Acet. destillata 4. 177

Acetorum historia 2. 122

Acetum Alexicacum 2. 123

Bezoardicum ibid.

Prophylacticum ibid.

Rutaceum comp. 2. 124

Philosophicum Querc. 2. 183

Acipenser v. Sturio

Accipiter 5. 294

Aceti historia 2. 122

Acidum ☿i 4. 209

Aconitū monococcon (salutiferum) 4. 115

Pardalianches 4. 62. 117

Salutiferum 4. 17

Acorus verus 4. 8

Officinarum 4. 8

Adulterinus 4. 8. falsa 4. 8

Palustris 4. 8.

Acorum legitimum 4. 8

Actio variat vires medicamentorum

1. 83

Adiantum 4. 8

foliis coriandi 4. 8

aureum 4. 8

candidum, album 4. 138

nigrum 4. 8

rubrum v. Trichomanes

Lugdunense 4. 8.

Æluropus 4. 80

Aes i. e. cuprum. 3. 62

Adiantum cand. 4. 141

Ætas crescentium 1. 82

Ærugo 3. 63

Agallochum 4. 9

Agaricus com. 4. 218

Agens mutat vires 1. 83

Ageratum 4. 10

Agnus 5. 251

Agnus castus 4. 10

Agresta v. omphacium

Agrimonia 4. 10

Sylvestris 4. 17

Ajuga

INDEX RERUM

<i>Ajuga</i>	4. 42	<i>Anacardium</i>	4. 14
<i>Alabastrites</i>	3. 29	<i>Anacollemata</i>	2. 61
<i>Alauda</i>	5. 294	<i>Anchusa Alcibiadion</i>	4. 31
<i>Alberas v. Staphisagria</i>		<i>Anagallis terrestris</i>	4. 14. aquar. 4. 15
<i>Alcedo</i>	5. 294	<i>Analogia rerum</i>	1. 19
<i>Alces</i>	5. 252	<i>Anas</i>	5. 294
<i>Alchimilla</i>	4. 11	<i>Androsaces</i>	4. 57
<i>Alisma</i>	4. 101	<i>Androsenum minus</i>	4. 82
<i>Alkanna i. e. Ichthiocolla</i>		<i>Anethum</i>	4. 15
<i>Alkekengi</i>	4. 11	<i>Angelica</i>	4. 15
<i>Alleluja</i>	4. 7	<i>Angelicus pulvis</i>	3. 32
<i>Allium</i>	4. 11	<i>Angelicae pilulae</i>	2. 228
<i>alpinum, anguinum, montanum</i>		<i>Anguilla</i>	5. 56
<i>v. victoralis</i>		<i>Anguria</i>	4. 49
<i>Aloe</i>	4. 237	<i>Anisum</i>	4. 16
<i>Alnus nigra v. frangula</i>		<i>Animalia integra officinalia</i>	2. 114
<i>Alfene</i>	4. 12	<i>Anime Gummi</i>	4. 179
<i>Altahut. v. Ammonicacum Gummi</i>		<i>Anonis</i>	4. 114
<i>Althæa</i>	4. 12	<i>Anser</i>	5. 295
<i>Alum. us. v. Symphytum</i>		<i>Anserina</i>	4. 17
<i>Aluminis historia</i>	3. 142	<i>Anthemis</i>	4. 42
<i>Alumen scajolæ v. Lapis specularis</i>		<i>Anthora</i>	4. 17
<i>plumosum</i>	3. 30	<i>Anthrax</i>	3. 16
<i>Alyssa</i>	4. 20	<i>Antithora</i>	4. 17
<i>Amalgamatio auri</i>	3. 46	<i>Antidotus Θεοπεμπι</i>	3. 119
<i>Amaracus</i>	4. 95. 98	<i>Isochrysos</i>	3. 118
<i>Amaranthus</i>	4. 12	<i>Panæretos</i>	3. 106
<i>luteus v. stœch. citrina</i>	3. 159	<i>Pantagogos</i>	3. 116
<i>Ambra grysea</i>	3. 167	<i>Polychrestos</i>	3. 107
<i>Ambubeja</i>	4. 45	<i>Soterios</i>	3. 119
<i>Amianthus lapis</i>	3. 30	<i>Zoiphilos</i>	3. 117
<i>Ammi verum, Amios</i>	4. 13	<i>Antirrhinum</i>	4. 18
<i>Ammioselinum</i>	4. 13	<i>Antimonii historia</i>	3. 92
<i>Ammoniacum gummi</i>	4. 176	<i>Acetum</i>	3. 105
<i>Ammoniæ salis historia</i>	3. 144	<i>Arcanum Basil.</i>	3. 117
<i>Amomum</i>	4. 13	<i>Balsamus</i>	3. 109. 110
<i>Amygdala</i>	4. 13	<i>Butyrum</i>	3. 81
		<i>Ceru-</i>	

INDEX RERUM

Cerusa	3. 100	Aperitiva	2. 129
Diaphoretica	3. 98	Apoplecticae	2. 128
Flores	3. 102 & seq.	Asthmatica	ibid.
Flores correcti	3. 103	ad Atrophiam	5. 4
fixi	3. 98	Aurea	5. 32
ſati	3. 98.	Benedicta	3. 121
Manna seu Tinctura	3. 103	Carbunculi	2. 129
Magisterium	3. 113	Carminativa	2. 130
Mercurius	3. 123	Caustica	2. 141. 3. 143
Oleum	3. 106	Cephalica aromatica	2. 130
ex vitro Bas.	3. 113	Cephalica vel Epileptica	2. 130
Præcipitat.	3. 101	è cervorum typhis	5. 16
Reguli	3. 199. & seq.	Communitatis ophthalmica	2. 131
Rubeum	3. 101	Cordialis Hercul. Saxon. calid.	2. ibid.
Sal	3. 122	frigida	2. 132
Succinum	3. 78	Damascena odorifera	2. 132
Sulphura	3. 110. & seq.	Divina	2. 79
Syrupus	3. 121	Diuretica è nucleis	1. 132
Tincturæ	3. 112. & seqq.	Epileptica	3. 109. 5. 281
Vinum Hippocratic.	3. 121	Febrifuga	2. 133
Vitra	3. 93	Fortis	3. 141
Vitra correctæ	3. 95	Hysterica Croll.	2. 133
Antophylli	4. 38	Lavendulæ comp.	2. 133
Aparine	4. 64	Magnanimitatis	4. 134
Aper	5. 3	Minerales	3. 10
Apiastrum	4. 98	Nephritica	2. 134
Aprii radix	4. 37	Ophthalmica	2. 139 4. 86
Aphroselenites	3. 39	ex ☿.	3. 12
Aries	5. 285	Pectoralis	2. 135
Apium	4. 18	Perlurum	2. 140
hortense Selinum	4. 120	Philosophor.	2. 235
montanum	4. 121	Pestilentialis	2. 167
Aqua quatenus facit ad generatio-		Picarum composita	2. 136
nem	1. 39	Regia	3. 141
Aquæ nativæ	2. 94	Salviæ compos.	2. 136
Aquæ destillatæ	2. 124	Tttt	Saphire-
Aqua Anhaltina	2. 129		

INDEX RERVM

Saphirea ad oculos	2. 140	Arthanita	4. 58
Splenetica	2. 137	Arthetica	4. 42
Stimmi Area	3. 110	Arthriticum Gesneri	4. 128
Theriacalis	2. 137. 138	Arum	4. 20
Contra Tremorem	2. 137	Asa (Assa) foetida	4. 180
Tristantis	2. 138	dulcis v. Benzoin	
Vitæ mulierum	2. 138	Asarum	4. 218
Viridis	2. 140	Asclepias v. Vincetoxicum	
Vitæ fœta	2. 183	Ascyron	4. 82
Virtutum	2. 139	Aschia piscis v. Thymallus	
Vomitiva Plateri	2. 139	Aselli	5. 317
Aquila	4. 18	Asinus	5. 253
alba	3. 82	Aspalathus	4. 20. 135
cælestis	3. 88	Asparagus	4. 21
Aquilegia	4. 18	Asperula	4. 64
Aquipenser v. Sturio.		Asplenium v. Scolopendrium	
Araneus a	5. 316	Astacus v. Cancer	
Arangia Arantia Arantia mala	4. 22	Aster atticus	4. 65
Arcanum Corallinum	3. 80	Astragalus	5. 289
Perlarum	3. 28	Astrum ☿ ij	3. 87
Arbor foetida v. Frangula		Astrutium	4. 84
Arcium	4. 25	Ætas medicamentorum	1. 82
Ardea	5. 295	Ætites	3. 29
Argentaria	4. 17	Athanasia v. Tanacetum	
Argenti historia	3. 53	Atriplex	4. 21
Aries v. Ovis		Attractylis	4. 36
Aristolochia	4. 19	Atturtilon v. Sefeli Cretic.	
rotunda	4. 72	Avellana	4. 52
Armenus lapis	3. 30	Avena	4. 22
Armoniacum v. Ammoniacum		Avis medica	5. 294
Armoracia	4. 19. 134	Aurata v. Truta.	
Arnabi veterum v. Zedoaria		Aureum malum	4. 22
Aromata officinalia	2. 97	Auricula muris	4. 23
Arnica	4. 20	Auripigmentum	3. 158
Arsenici historia	3. 158	Auri historia	3. 42
Artemisia	4. 20. 98	Aurum potabile	3. 47
tenuifolia v. Tanacetum		Vitæ	3. 50. 51. 77
		Axungia	

INDEX RERUM

<i>Axungia Solis</i>	3. 6	<i>Vulnerarius</i>	2. 265
<i>Lunæ</i>	3. 6	<i>Uterinus</i>	2. 266
<i>Aizoon v. Sedum.</i>		<i>Baptifecula</i>	4. 58.
<i>Azoth.</i>	3. 73	<i>Barba caprina v. Vlmaria.</i>	
<i>B.</i>		<i>Barbo</i>	5. 304
<i>Baccharis Germanica</i>	4. 25	<i>Bardana</i>	4. 25
<i>Baculifumales</i>	2. 262	<i>Basilicum</i>	4. 25
<i>pectorales</i>	2. ibid.	<i>Batrachus v. Rana aquatica.</i>	
<i>Balanus myrepica</i>	4. 24	<i>Batrachies</i>	5. 257
<i>Balaustia</i>	4. 76	<i>Bdellium</i>	4. 183
<i>Balsamum (herba)</i>	4. 24	<i>Becabunga</i>	4. 25
<i>Balsamina</i>	4. 104	<i>Bechium v. Tussilago.</i>	
<i>Balsamita</i>	4. 101	<i>Belemnites lapis v. lyncis lap.</i>	
<i>minor</i>	4. 10	<i>Belleregi v. Myrobalani.</i>	
<i>Balsami æquivoca</i>	1. 6	<i>Bellis</i>	4. 26
<i>Balsamorum nativorum series</i>	2. 21	<i>Bellon.</i>	4. 68
<i>junctoriorum series</i>	2. 263	<i>Behen album & rubrum</i>	4. 26
<i>odoriferorum series</i>	2. 141	<i>Ben-Parvum</i>	4. 24
<i>stillatitiorum series</i>	2. 142	<i>Beneran. v. Verbena.</i>	
<i>Balsamorum corpus</i>	2. 142	<i>Benzoin. Belzoinum. Benivinum.</i>	4. 183
<i>Balsamus Arthriticus</i>	2. 144	<i>Berberis</i>	4. 27
<i>Apoplecticus</i>	2. 142	<i>Berula</i>	4. 15
<i>Hispaniæ</i>	2. 265	<i>Bestia magna</i>	5. 252
<i>Indic. Peruv.</i>	4. 182	<i>Beta</i>	4. 27
<i>Nervinus</i>	2. 144	<i>altilis coronaria</i>	4. 37
<i>anti-Podagricus</i>	5. 276	<i>Betula</i>	4. 18
<i>Reguli</i>	3. 116	<i>Lap. Bezoar occidentalis</i>	5. 262
<i>hi</i>	2. 265	<i>orientalis</i>	5. 261
<i>Terrarum</i>	3. 5	<i>Bezoardicum animale</i>	5. 289
<i>Tolutanus</i>	4. 181	<i>Bezoardica mineralia simplicia &</i>	
♀	3. 65	<i>composita</i>	3. 83 & seqq.
<i>Saponis</i>	2. 144	<i>Bibinella Bimpinella</i>	4. 122
<i>Verus. Agyptiacus de</i>		<i>Bicornis v. Scarabæus.</i>	
<i>Mecha, Syriac.</i>	4. 181	<i>Biolychnium</i>	5. 276
<i>Vitæ</i>	2. 143	<i>Bismalva</i>	4. 12
	3. 113		

INDEX RERUM

Bismuthum	3. 124	Cæcula cæcilia	5. 291
Bistorta	4. 28	Cafur v. Camphora	
Bitumen	3. 167	Calaminaris lapis	3. 32
Blatta Bizantia	5. 305	Calendula	4. 33
Bolus terra ejusque historia	3. 7	Calafur	4. 38
Boli (medicamenta)	2. 145	Calamintha	4. 32 109
Bolanidis i. e. Myrrha		Calamitis	3. 126
Bombax	4. 29	Calamus aromaticus	4. 8. 32
Bombyx	5. 317	Calcatrippa	2. 33
Boona	4. 67	Chalcitis	3. 125
Borax (Sal)	2. 245	Calces & Calcinationes quomodo	2. 145
Borax i. e. Bufonites	5. 257	Calculus humanus	3. 32
Borrago	4. 29	Caloris gradus	1. 47
Bos	5. 254	Caltha	4. 33
Botritis	3. 126	Calx viva	3. 31
Branca leonis	4. 11	Cammarus v. Cancer	
Branca Ursina	4. 30	Camphora	4. 185
Brassica	4. 30	Camphoræ ol. talcatum	4. 83
Brassica marina v. Soldanella		Canapus	4. 34
Bruchus	5. 320	Cancamum	4. 188
Brunella	4. 129	Cancris herba	4. 80
Bruscus um	4. 140	Candelæ fumales	2. 262
Bryonia	4. 222	Candela regis v. Verbascum	
Bubalus	5. 256	Canicularis herba	4. 81
Buccinum i. e. Purpura		Canis	5. 258
Bufo	5. 257	Canna fistula v. cassia	
Bufonites lapis	5. ibid.	Cannabis	4. 34
Buglossa	4. 30	Cannabina aquatica	4. 66
urbana	4. 29	Cantharis noctiluca	5. 318
Begula	4. 50	Cantharides	5. ibid.
Bunias	4. 108	Cantharus v. Scarabæus	
Bursa pastoris	4. 31	Caper capra	25 & seq.
Butyrum viride v. Ung. viride		alpina	5. 260
Buxus	4. 31	Capreolus	5. 262
C.		Capricerva	5. 261. 262
Cachymia	3. 124	Caprifolium	4. 34. 64
Cadmia	3. 125	Cap-	

INDEX RERVM

Capnos	4. 72	Cassia aroma v. Cinam.	
Capnites	3. 126	Cassia fistula nigra	4. 220
Capillus ♀.	4. 8. 141	Cassythia Cassuta	4. 57 58
Capparis	4. 34	Castanea	4. 39
Caput monachi v. Taraxacum		Castor Castorium	5. 263
Caranna	4. 188	Cataplasmatum historia	2. 147
Carbo petræ	3. 172	Cataplasma contra cruorem	2. 147
Carbon humanum	5. 276	de nido hirundinis	2. 148
Carbunc. historia vel rubini	3. 16	Resolutivum	2. 147
Cardamomum	4. 35	Rubificans	2. 49
Cardel. v. Sinapi		Vesicatorium	2. 49
Cardopatium	4. 37	Cataputia minor	4. 224
Cardiaca	4. 36	major v. Ricinus	
Carduus benedictus	4. 36	Cattaria	4. 109
fullonum	4. 62	Catus	5. 264
Lacteus Leucographus Dod.		Catus Zibetinus	5. ibid.
	4. 36. 37	Cementatio auri	3. 44
Mariæ Marianus	4. ibid.	Centaurium	4. 39
Veneris	4. 62	majus	4. 135
Panis seu pacis	4. 37	Centumcapita	4. 65
Carlina	4. ibid.	Centummorbia	4. 112
Carneolus	3. 17	Centumnodia	4. 126
Carnosarum partium offic. series 2.		Cepæ	4. 40
	214	Cera	5. 316
Caros	4. 36	Cerafa	4. 40
Carota	4. 118	Cerata Cerota	2. 171
Carpetium	4. 55 (Valeriana) 166	Cerata Ceratonia v. Siliquæ	
Carpio Carpus Carpa	5. 306	Ceratites v. Unicornu fossile	
Carpobalsamum	4. 24	Cerebrum	5. 281
Carthamus	4. 222	Cerefolium	4. 41
Carub. Carnub. v. Siliqua		Cerimen	5. 270
Carum carvi Careum	4. 37	Cerusa	3. 64
Caryophyll.	4. 39	Ö ij	3. 64
Caryophylli Aromatici	4. 38	Cervus Cerva	5. 264
Caryophyllus hortensis.	4. 37	Cervi spina v. Spina infectoria	
Cassamum verum Cord.	4. 24	Cervus volans v. Scarabæus	
Cassia folium	4. 96	Ceterach. v. Scolopendrium	

INDEX RERVM

Cetus te	5. 307	Clematis indica	4. 58
Camomilla Chamomilla	4. 42	daphnoides v. vinca	
Chalra alpina	4. 20	Climia	3. 116
Chalybis præparatio	3. 56	Clyffus	3. 109
Chamæcisus	4. 78	Clysterum historia	2. 149
Chamæcyparissus	4. 57	Cnicus	4. 36
Chamædrys	4. 41	Cobaltum	3. 123
assurgens v. Teucrium		Coccum infectorium	4. 43
Chamæpitys	4. 42	Coagulorum histor.	1. 121
Chamæleon	4. 36	Cochlea	5. 267
Chærophyllum	4. 41	Cochlearia	4. 49
Chelidonium majus	4. 43	Colligendorum nativorū mod.	1. 65
minus	ibid.	Colchicum alb. v. Hermodactylus	
Chelonites lap.	5. 257	Collimus lap.	3. 29
Chelopa v. Ialapa		Collyrium Bruni	2. 52
Chermes	4. 43	Viride	2. 140
Cheiri	4. 44	Colocynthis	4. 224
China Chinna	4. 45	Colophonia	4. 188
Chrysanthemum	4. 20 33	Colorum Differentiæ	1. 81
Chrysolithos	3. 14	Colubrina	4. 28
Chrystalli ex aceto	4. 178	Columba	5. 296
Cicada	5. 319	Coma aurea v. Stæchas citr.	
Cicendula	5. 319	Concentus Hippocratis	3. 1
Cicer	4. 45	Condit. histor.	2. 150
Ciconia	5. 296	Concha	5. 307
Cichorium cicorea	4. 45. 64	Conchylium differt à Purpura	5. 305
Cicuta cicutaria	4. 46	Confectionum histor.	2. 152
Cimex	5. 319	Confectio moschardina	2. 160
Cinamomum	4. 47	Consolida major v. Symphytum	
Cinnabaris historia	3. 90	Media	4. 50
Officinarium	3. 81	minor minima	4. 129
Ö ij	3. 104	Regalis	4. 33
Circæa	4. 13	rubra v. Tormentilla	
Cirsium Italic.	4. 31	Sarracenia v. Virga aurea	
Citrus	4. 48	Conservarum histor.	2. 154
Citrullus	4. 49	Contrayerva	4. 50
Claretum Gale laxativum	2. 201	Copal,	4. 186
		Corallina	

INDEX RERUM

Corallina	4. 51	Cryſtalli lapid. hiftoria	3. 33
Coralliorum hiftoria	3. 18. & ſeq.	Cubebæ	5. 55
ſolutio	3. 84	Cucumis er.	4. 49. 55
Corpus principium Eſſentiale	1. 19	afininus agreſtis. v. Elaterium	
Coriandrum	4. 51	Cuculus	5. 297
Cornelus v. Carneolus		Cucuphæ	2. 241
Cornix Corvus	4. 51	Cucurbita	4. 56
Corvus	4. 51	Cuminum	4. 56
Cornuum officinalium ſeries	2. 115	nigrum	4. 111
Corona terræ	4. 78	pratenſe	4. 37
Corylus	4. 52	Æthiopicum	4. 13
Corticum officinal. ſeries	2. 98	Cuniculus	5. 268
Coſtus amarus dulcis comagenius	4. 53	Cunila bubula Plinii	4. 114
hortorum	4. 101	Cupreſſus (arbor)	4. 56
minor	4. 10	Cupreſſus (herba)	4. 57
niger	4. 15	Cupri hiftoria	3. 62
Coton	4. 29	Curcuma	4. 57
Cotyledon.	4. 68	Cuſcuta	4. ibid.
Cranii. hiftoria	5. 280	Cyanus	4. 58
Calcinat.	} ibid.	Cyclaminus	
Extractum.		Cyclamen	4. 58
Magiſter.		Cydonia malus	4. 60
Sal.		Cygnus	5. 302
Cræſſula	4. 58	Cyminum	4. 56
Creatio quid.	1. 15	Cynogloſſum	4. 59
Creſpinus	4. 27	Cynorrhodos Cynosbatos	4. 59
Creſſo	4. 108	Cypariſſus	4. 59
Creta	3. 7	Cyperus	4. 60
Crocus	4. 53	Babilonic.	4. 72
♂	3. 56 & ſeq.	Indicus	4. 57
etallorum	3. 97	Cyprinus v. Carpio	
♀.	3. 52	Cyſteolithos. v. Lap. ſpongiæ	
S. Crucis herba	4. 110	Cytinus	4. 76
Cruſtaceorum offic. ſeries	2. 116	D.	
Cryſtallum minerale ſaccharatum	3. 139	Dactiliſcum.	
		Dactyli	4. 115
		Indici v. Tamarindi	
		Dact.	

INDEX RERUM

Dact. idæus v. Lapis lyncis		Dudaim	4. 97
Damafonium	4. 20	E.	
Daphnoides v. mezereum		Ebenus	4. 63
Daucus Daucum Daucium	4. 61	Ebulus	4. 63. 225
creticus	4. 101	Ebur v. Elephas	
cretensis verus	4. 60	Ebur fossile v. Unicornu fossile.	
officin. Vulgaris	4. 118	Echinus v. Erinaceus	
Decoctorum historia	2. 155	Echium	4. 31
Decoctum alterans	2. 157	Enula	4. 79
Decoctum Epaticum Epatis vituli	2. 157	Eclegmatum histor.	2. 159
hystericum majale, purgans	2. 158	Elaphoboscum	4. 118
Splenis bovis	ibid.	Elaphoselinum	4. 121
Delphinum	4. 33	Elatarium	4. 241
Dens Caballinus	4. 81	Elatine	4. 78
Dens Leonis v. Taraxac.		Eleagnon	4. 10
Dentalium	5. 308	Electuariorum histor.	2. 160
Dentifricia	2. 197	Electuarium Pseudo-acori	2. 161
Diaclysmata	2. ibid.	Alexipharmacum	162
Diacrydium Diagrydium	4. 246. 247	de Ciconia	2. 163
Diamarenatum	4. 40	de Allio	ibid.
Diapensia v. Sanicula	145	Antimonial.	2. 166
Diaphoreticum in peracutis	2. 139	Diafarum	2. 165
Dictamnus alb.	4. 71	Camphoratum	2. 163
Creticus	4. 62	Chalybeatum	2. 164
Diphryges	3. 126	Corroborans	ibid.
Dipsacus	4. 62	Cordiale	ibid.
Herb. Doria v. Consol. Sarracenia		de Croco	2. 165
Doronicum	4. 62	Nucum	ibid.
Austriacum	4. 62	Regum	ibid.
Doses medicamentorum	1. 78	Scorbuticum	ibidem
Draco mitigatus i. e. ♂ dulcis.		Purgans	2. 165
Sylvestris	4. 130	Elemi v. Gummi	4. 189
Dracunculus major	4. 28	Elenium v. Enula	
Pratenf.	4. 130	Eleoselinum	4. 13
Dropaces	2. 178	Elephas Elephantis	5. 268
		Elixirium histor.	2. 166
		Elix, antepilept.	2. 167
		Elixir.	

INDEX RERUM

Elixyr. Camphoræ	2. 167	Epatica, alba, aurea, nobilis	4. 64
Citri	2. 166	stellata, stellaria	4. 64
Cryſtalli	3. 34	Ephemerum	4. 93
Epileptica	2. 167	Epithematum hiſtor.	2. 181
Lazuli	3. 36	Epithema Cordiale	ibid.
Ludi	3. 33	Epaticum	ibid.
Mumiæ	5. 278	Febrile	2. 182
Nephriticum	2. 168	Equus, Equa	5. 268
Peſtilentiale	2. 167.	Equicervus	5. 252
Proprietat.	2. 168	Equiſetum, cauda equina	4. 65
Uterinum	2. 169	Erinaceus	5. 269
Vitæ Querc. majus	2. ibid.	Errhina	2. 180
minus	2. 170	Eruca (herba)	4. 65
Elleborus alb. & niger	4. 223	Eruca (animal)	5. 320
Elminthes v. Lumbric. terreſtr.		Eryngium	4. 65
Empetrum	4. 80. 141	Eryſimum	4. 66
Emplaſtrorum hiſtor.	2. 171	Effentia	1. 18
Antipodagricum	3. 37	Effentia ſeu Elix. Cryſtalli	3. 34
Arthriticum	2. 172	Gemmarum	3. 13
Gummatum	2. 174	L. Lazuli	3. 36
Cephalicum	2. 172	Saphiri	3. 17
Diaphoreticum	2. 173	Theriacæ	2. 190
Febrifugum	2. 173	Eſfragia, Euphragia, ſia	4. 66
ad Fontinellas	2. 174	Eupatorium	4. 10. 10. 66
Magneticum	ibid.	Euphorbium	4. 242
Mundificativum	ibid.	Exoſſis (piſcis)	5. 308
Oppodeldoch.	2. 175	Experientia indicat vires med.	1. 85
Splenetic.	2. 176	Extractorum hiſtor.	2. 182. & ſeqq.
Sticticum	2. 177	Extracta Aromatum	
Diaſulphur.	2. 178	Carnis	
Stomachicū de Tacamah.	ibid.	Cornuum	
Veſicatorium	ibid.	Fellis	
Emulſionum hiſtor.	2. 179	Florum	
Emulſio nephrocathartica	2. 180	Fructuum	
ad acrimoniam	ibid.	Gummatum	
Endivia	4. 63	Herbarum	
Entalium v. Dentalium		Lignorum & Cortic.	
		Vuumu	Radi-

INDEX RERUM

Radicum		Filipendula	4. 68
Resinarum		Filix	4. 69
Stercorum ibid.		Filicula capillaris v. Trichomanes	
Hinc		Fistici	4. 124
Benedictum	2. 193	Flos amoris	4. 13
Bezoarticum Querc.	2. 188	Erumentum	4. 58
Catholica	2. 194	Regius	4. 33
Fellis humani	5. 281	Trinitatis v. Iacæa	
Liquida	2. 192	Flores officinales	2. 99
Nasale	2. 93	Flores Corallorum	3. 25
Panchymagoga	2. 195. & seq.	Perlaram	3. 29
Pestilentielle	2. 189	Iovis	3. 68
Pulmonum	ibid.	Martis	3. 61
Pulverisand.	2. 192	Veneris	3. 64
Purgantia	2. 193	Fœniculum	4. 69
Theriaca	2. 190	Porcinum	4. 121
Viscosa	2. 186	Fœnugracum	4. 70
F.		Fœnum Camelorum v. Scænanthū	
Faba	4. 67	Folia seu herbæ officinal.	2. 100
Faba inversa, Fabaria	4. 68	Folium indum v. Malabathr.	4. 96
Suilla	4. 81	Formæ principium extinguitur mor-	
Facultates ad crescent. requisitæ	1. 21	te violenta non perit	5. 1.2
Farfara Farfarella v. Tussilago		Formica	5. 320
Farina	2. 196	Formulæ medicamentorum	1. 77
Farrago	4. 152	Fornacum histor.	F. 51
Febrifuga	4. 39	Fraga	4. 70
Antefebrole Crollij	5. 307	Fragaria	4. 70
Fecularum histor.	F. 196	Fragula	4. 70
Felis	5. 264	Frangula	4. 229
Fel terræ		Fraxinella	4. 71
Fella officinalia	2. 118	Fraxinus	4. 70
Ferri histor.	3. 56	Fructus officinales	2. 104
Fiber	5. 263	Fuga Dæmonum	4. 82
Ficaria	4. 43. 150	Fuligo	4. 189
Ficedula	5. 298	Fumaria	4. 71
Ficus	4. 68	Fumaria bulbosa	4. 72
Figura rei quid.	F. 82	Fumus terræ	4. 71
		Fungi	

INDEX RERUM

Fungi officinales	2. 105	Granum & coccus baphica	Gr. Tinct.
G.			4. 44
Gagates	3. 172	Granum Ben.	4. 24
Galanga	4. 72	Regium v. Cataputia	
Galbanum	4. 190	Grana Paradyfi v. Cardamomum	
Galega	4. 73	Tiglia Tilli, v. Ricinus Amer.	
Gallium	4. 73	Gratia Dei	4. 75. 230
Gallitricum	4. 81	Gratiola	4. 230
Gallus, Gallina	5. 298	Grossularia	4. 136
Galiopsis v. urtica mortua	4. 175	Grus	5. 300
Gattaria herba	4. 109	Gryllus	5. 320
Gargarismorum histor.	2. 197	Guajacum, Guaacan	4. 77
Garum	5. 308	Gummi-resinæ officinales	2. 113
Gelatinarum histor.	2. 198	Gummata officinalia	2. 113
Gelseminum	4. 83	Gutta Gamandra v. Ghitta Iemou	
Gemmarum histor. & præp. videlicet		Gummi, Gotta de Peru v. Ghitta	
Sal. Magist. Liq. & Tinct.	3. 13	Iemou.	
Generatio quid.	1. 15	Gummi Ammoniacum	4. 178
Generatio analogica	1. 17	Animæ	4. 179
Genista	4. 73	Arabic.	4. 180
Gentiana	4. 74	H.	
Geranium	4. 75	Hæmatites lapis	3. 35
Ghitta Iemou	4. 243	Hager, Hagiar lapis	3. 30
Gialappa v. Ialapa		Halcyon v. Alcedo	
Gingiber v. Zingiber		Halec	5. 308
Gingydium	4. 41	Halicacabus v. Alkekengi	4. 11
Gith	4. 111	Handel, Handhal v. Colocynthis	
Gladiolus cæruleus	4. 84	Harengus	5. 308
Luteus	4. 7	Hast. v. Thymus	
Glycyrrhiza	4. 75	Hedera arborea	4. 79
Glans Unguentaria	4. 24	terrestris	4. 78
Gobius	5. 310	Helenium	4. 79
Gossypium	4. 29	Helenium comagen.	4. 53
Gramen	4. 75	Helleborus v. Elleborus	
Granatus (lapis)	3. 14	Helleborastrum v. Elleb. niger.	
Granata malus	4. 76	Helleborine v. ibidem.	

INDEX RERUM

Helxine	4. 117	Hæmonitis v. Scolopendr.	5. 270
Hepatica saxatilis	4. 91	Homo	4. 80
Hepaticum trifolium	4. 64	Hordeum	4. 81
Vide & Epaticam		Horminum	3. 15
Heptaphyllon v. Tormentilla		Hyacinthus	3. 69
Heraclea v. Sideritis		Hydragyros	4. 120
Herbæ officinales	2. 100	Hydropiper	4. 81
Herba benedicta	4. 39	Hyoscyamus	4. 110
Cancræ	4. 80	Peruvianus	4. 82
Canicularis	4. 81	Hypericum	4. 191
S. Crucis	4. 110	Hypocistes	4. 82
Equinalis	4. 65	Hyssopus	147
Julia	4. 10	Agrestis v. Thymbra	5. 308
Kunigundis	4. 66	Huso (piscis)	I.
Muralis	4. 117		
Paralysis	4. 128	Jabona	4. 97.
Paris	4. 117	Jacea 4. 83. nigra	4. 160
Pedicularis v. Staphisagria		Jalapapium	4. 231
Perforata	4. 82	Ibiscus	4. 12
Regia	4. 20	Ichthiocolla	5. 308
Ruberti	4. 75	Ignis l. vita Principium essentielle	1. 19
Trinitatis v. Jacea			
Turca Lob.	4. 80	Ilex coccifera	4. 44
Hercules Bovij	3. 76	Imperatoria	4. 84
Hermodactylus	4. 230	Jasminum, Jesminum, Josminum	4. 83.
Herniaria	4. 80		4. 165
Hieracium	4. 46. 162	Mecebra	1. 24. 25. seq.
Hinnulus v. Cervus		Influentia stellarum	2. 199
Hippacen	5. 268	Infusionum historia	4. 65
Hippolithus	5. 269	Inguinalis	2. 150
Hippofelinum	4. 91	Injectiones penis	1. 49
Hippuris	4. 65	Instrumenta pharmacopœtica	4. 45
Hircus v. Capra		Intybus	4. 63. 64.
Hirudo	5. 321	Sativa	4. 45
Hirundo	5. 300	Agrest.	
Hirundinaria	4. 43. 112. 170	Iovis barba v. Sedum	
Hispidula	4. 80	Iringus	4. 65
Hædus	5. 259		Irio

INDEX RERUM

Iris	4. 66	minus preciosi	3. 29
Iris (gemma)	3. 33	Lapides medicamentales præparati	2. 202
Iris cærulea German.	4. 84	Lapis corrosivus	2. 203
Illyrica, Florent.	4. 85	Salutis	ibidem
Palustris	4. 8	Magnes arsenicalis	ibid.
Isopus humida	5. 286	Mirabilis	2. 204
Iva arthetica	4. 42	Lapidum histor.	3. 10
Inglans	4. 85	Lapis aquilæ	3. 29
Iujubæ	4. 86	Armenus	3. 30
Juleborum histor.	2. 201	Cæruleus, Cyanos i. e. L. Laz.	2. 203
Juncus odoratus v. Schoenanthū	149	corrosivus	Fossilis i. e. Specularis
Juniperus	4. 86	Heracleus, Herculeus v. magn.	3. 120
Jupiter i. e. Stannum	3. 69	Ignis Basil.	3. 35
Iusquiamus	4. 81	Judaicus	3. 36
	K,	Lazuli	3. 36
Kermes	4. 43	Lyncis	2. 203
Keyri	4. 44	Magnes arsenicalis	2. 203, 204
Kici v. Ricinus		Medicamentos.	Mirabilis
Herb. S. Kunigundis	4. 66		Nephriticus
	L,		Offifragus
Labdanum v. Ladanum			Prasinus i. e. Smaragd.
Labrum veneris	4. 62		Prunellæ
Lac ejusq; serum	2. 117		Rubeus
Lac amygdalarum	2. 180		Sabulosus i. e. Offifragus
Saturni	3. 54		Salutis
Virginis	2. 140		Specularis
Lacca	4. 191		Spongia
Lacertus	5. 321		Syriacus v. Iudaicus
Lactuca	4. 88		Vegetabilis
Ladanum	4. 192		Lappa
Lagena Lupi	4. 20		Larix
Lagopus	4. 88		Lasermedicum v. Asa foetida
Lamium labeo v. urtica mortua			Laserpitium German.
Lampyris alata	5. 319		Lathyrus v. Cataputia
Lanaria v. Verbascum			Vuuuu 3
Lapathum	4. 7. 89		Laven-
Hortense v. Spinaehia	158		
Lapides officinales	2. 116		

INDEX RERUM

Lavendula v. Spica	4. 157	Linaria	4. 93
Laudanum Dale	2. 132. 3. 50. 80	Linctus	2. 159
opiatum v. in opio	4. 196	Lingua canina	4. 59
Layer	4. 14	Cervina v. Scolopendrium	149
Odoratum	4. 108	Linimentorum histor.	2. 263
Laurus	4. 89	Saturni	2. 267
Laureola v. Mezereum		dentifricium	2. 267
Laxativum minerale	3. 83	Errhinum	2. 267
Ledum v. Ladanum		Linum	4. 94
Lens palustris, Lenticula	4. 90	Liquidanbra	4. 193
Lentiscus	4. 90	Liquiritia	4. 75. 94
Lepus	5. 281	Liquores	2. 105
Leucanthemum	4. 42	Lithontripticus	ibid.
Leucojum	4. 44	ad Vlcera	ibid.
Levisticum	4. 91	Lithargyrium	3. 126
Libysticum	4. 91	Lithospermum	4. 103
Lienaria v. Urtica mortua	4. 175	Loch	2. 159
Lichen petræus saxatilis	4. 91	Locusta	5. 322
Lichenes equorum	5. 269	Locus asservandorum medicamen-	1. 69
Ligna officinalia	2. 205	torum	
Lignum Aloes	4. 9	generandorum medic.	1. 37
Colubrinum, serpentarium	4. 50	Pharmacopœticus	1. 54
Guajacum Sanctum	4. 77	Locus variat vires	1. 84
Indicum	4. 77	Lotus urbana	4. 98
Nephriticum	4. 110	Hortensis	4. 94
Santalum	4. 145	Lucanus v. Scarabæus	
Ligusticum	4. 91. 154	Lucius	5. 309
Ligustrum	4. 91	Ludus i. e. Calculus humanus	
Lilium	4. 92	Ludi oleum	5. 274
Convallium	4. 92	Lujula	4. 7
Paracelsi	3. 117	Lumbrici terreni	5. 322
inter Spinas	4. 34	Intestinorum	5. 323
Limax v. Cochlea	5. 267	Lumen Naturæ	1. 18
Limnesium Centauroides v. Gratio.		Luna i. e. Argentum	
Limonia mala	4. 93	Lupinus	4. 67
Limonium v. pyrola		Lupus chymicis est ☿.	3. 92
		Lupus	

INDEX RERUM

Lupus piscis v. Lucius		Citria medica, Assyria	4. 48
Lupulus	4. 94	Cotonea	4. 60
Luteum	4. 73	Punica	4. 76
Lux Essentialis	1. 20	Perfica	4. 119
Lybisticum	4. 91	Malabathrum	4. 96
Lychnis	4. 58	Malaguetta	4. 35
Lycium	4. 193	Malicorium	4. 77
Lycopodium	4. 107	Malva	4. 96
Lycopus	4. 35	Arborea, hortulana, maj. rosea	4. 96
Lynx	5. 283	Palustris	4. 13
M.		Malvaviscus	4. 12
Macra perlarum	5. 309	Mandragora	4. 97
Macrocosmi nutritio	1. 16	Manna	4. 244
Macer veterum	4. 105	Cælestis Quercetani	2. 141
Magisteriorum histor.	2. 206	♂.	3. 61
Magisterium Boli	3. 7	♂ ij i. e. ♀. dulcis solaris	3. 80
Corallorum	3. 21	hi	3. 68
Crystalli	3. 23	⊙.	3. 51
Gemmarum	3. 13	♂	3. 64
Granati	3. 14	Marathrum	4. 69
Iovis	3. 68	Marcafita	3. 124
Lap. armen.	3. 30	Margaritarum histor.	3. 26
Iudaici	3. 35	Marmor	3. 37
Lazuli	3. 36	Mars i. e. Ferrum	
Perlarum	3. 27	Marum	4. 97
Saturni	3. 64	Marrubium	4. 36. 97
Solis Basil.	3. 49	Masticatoria	2. 207
Terrarum	3. 4	Mastiche	4. 191
Terræ sigillatæ	3. 6	Mater herbarum	4. 20
Urinæ	5. 273	Perlarum	5. 309
Magistrantia	4. 84	Materia Nativ.	1. 33
Magnes	3. 37	Materia medicatorum	1. 51
Arsenicalis	3. 204	Matricaria	4. 97
Magnesia h i i. e. ♂.	3. 92	Mattisylva	4. 34. 98. 64
Majorana	4. 95	Mechoacanna	4. 231
Mala	4. 126	Myra v. lalapa	
Aurantia	4. 22		

Meconium

INDEX RERVM

Meconium v. Opium		Mespilus	4. 101
Medefusium v. Ulmaria		Metalla	2. 95
Medulla Solis	3. 6	Metallorum historia	3. 42
Medullæ Officinales	2. 118	Rex	3. 44
Mel	5. 313	Semen	3. 43
Arundinaceum cannæ v. Sacch.		Metallica Excrementa	2. 4
Melanthium	4. 111	Meteora unde	1. 16
Melaspermum	4. 111	Metopium v. Ammoniac. vel Galb.	
Meles	v. Taxus	Metrenchyta	2. 149
Melloes Larac. v. Lumbric. terr.		Meum	4. 103
Melochites lapis	3. 30	Mezereum	4. 219
Melilotus	4. 98	Milium	4. 102
Mella officinalia	2. 251. 254. 256	Solis	4. 103
Melissa	4. 36. 98	Millefolium	4. 103
Melo	4. 99	Millegrana	4. 80
Membranosa partes officinales	2. 115	Milleguetta	4. 35
Men. Siracost. v. Manna		Millemorb.	4. 150
Menstrua	2. 182	Mellepedæ	5. 317
Menstruum vniversal,	2. 184	Melopepo	4. 99
Mentha	4. 100	Milvus	5. 301
Corymbifera.	4. 10	Milzadella v. urtica mortua	4. 175
Felina non odorifera	4. 109	Mineralium historia	3. 2
Saracenica corymb. maj. Græc.		Materia	1. 17
Romana s. Mariæ	4. 101	Minæ Galeni v. Anime	
Sativa	4. 32	Minium	3. 65
Mercurialis	4. 101	Dioscoridis	3. 90
Mercurij histor.	3. 69	Misy	3. 124
Mercurius dulcis	3. 80	Modus utendi	1. 76
Mercurius hi	3. 68	Molga v. Salamandra	
⊙is	3. 53	Molybdæna	3. 127
Vitæ	3. 82	Momordica	4. 104
Mercurij Liquor	3. 89	Moretus	2. 202
Sal	3. 90	Morochtus	3. 38
Spiritus s. olea	3. 86	Morus nigra, celsa	4. 104
♂r	3. 88	Morfelli	2. 207
Tincturæ	3. 88	de Citro	2. 208
		Pectorales	ibid.
			de Dia-

INDEX RERVVM

de Diagrydio	2. 209	Myxæ, Myxaria v. Sebesten	
de Mechoaca	ibid.	N.	
Morsus Gallinæ	4. 12	Napus	4. 108
Diaboli v. Succisa		Napellus	4. 17
Moschata	4. 105	Naphtha	3. 171
Moschius, Moschi capreolus	5. 283	Nardus Chalta	4. 20
Moschocaryon. Moschocarydion	4. 105	Nardus v. Spica Spic. celtica, Indica	
Motacilla	5. 310	Nascaphtum v. Thymiana	
Muria	5. 308	Nasturtium aquaticum	4. 108
Mus	5. 285	Hortense	4. 109
alpinus	ibid.	Nativa repræsentantia partes homi-	
major	ibid.	nis	1. 86
Terrenus v. Talpa		Humores in hom. animalia	
Multipedes	5. 317	bruta	1. 87
Mulus	5. 284	Morbos	87
Mumia	5. 277	Nativa sunt 3. ia vel Macrocosm.	
Mundi regna tria	3. 1	Vegetab.	
Muralis	4. 117	Animal,	
Musca	5. 323	Natura internum efficiens	2. 93
Hispanica	5. 318	Nenufar	1. 20
Muscata	4. 105	Nepeta	4. 112
Muscus arboreus	4. 106	Montana	4. 109
Capillaris	4. 9	Nephriticus	4. 32
Marinus	4. 51	Nerantia mala	3. 15
Pulmonar.	4. 131	Nicotiana	4. 22
Saxatilis	4. 91	Nigella N. Romana odora	4. 110
Terrestris	4. 107	Nitedula	4. 111
Mustela	5. 310	Nitridula	5. 319
Myrica v. Tamariscus		Nitri histor.	3. 138
Myrmecium v. Formica		Nitrum Corallatum	3. 140
Myrobalani	4. 233	fixum	3. 139
Myrrha	4. 195	Perlaturum	3. ibid.
Trogloditica v. Benzoin		Saturni fatum	140
Myrtus	4. 107	Nitri Tinctura	3. 142
Myrthacantha	4. 140	Noctiluca	5. 319
Myrtillus	4. 107	Noctua	5. 301
		Xxxxx	No-

INDEX RERUM

Nomen indicat vires	1. 84	Lupinum	5. 283
Nox & dies Orphei	1. 15	Mumiaturum	5. 278
Nux aromatica	4. 105	Ovorum	5. 300
Juglans	4. 85	Omphacinum	4. 114
Myristica seu Unguentaria	4. 105	♂.	3. 59
Regia	4. 85	hi	3. 65. & seq.
Nucista	4. 105	Sanguinis	5. 275
Nummularia	4. 112	Saphiri	3. 17
Nutritio	1. 16. 17	Silicis	3. 39
Nutrimētum	1. 34	Talci	3. 41
Nymphæa	4. 112	è Viperis	5. 291
O.		Olor	5. 302
Objectum nat. vix plane exuit	1. 83	Onitis	4. 114
Ochra	3. 8	Omphacium	4. 196
Ocymum	4. 25	Ononis	4. 114
Odorum differentia	1. 81	Onyx i. e. Alabastrites	3. 29
Oenanthe	4. 68	Onyx i. e. blatta byzantia	
Oesypus	5. 286	Ophioscorodon v. Victoralis	
Olea, oleaster	4. 113	Ophites Lap.	3. 37
Olea destillata officinalia	2. 209	Ophthalmica Cordi	4. 66
Expressa officinalia	2. 214	Opium	4. 196
Infusa officinalia	2. ibid.	Opobalsamum v. Balsamum verum	
Febrifugum	2. 216	Opopanax	4. 245
Hyperici	ibid.	Orchis v. Satyrium	4. 147
nativa officinalia	2. 112	Oreoselinum	4. 120
Oleum f. Liqueor	3. 92	Origanum	4. 114
Oleum Cerebri	5. 281	Orminum	4. 81
Corallorum	3. 25	Orvala	4. ibid.
Crystalli i. e. Liqueor	3. 34	Ossa officinalia	2. 115
Gemmarum	3. 13	Ostiocolla	3. 38
Heracleinum	4. 53. 78	Ostracitis	3. 126
Lap. Judaici	3. 36	Ostrites v. Ostiocolla	
Lazuli	3. ibid.	Osyris	4. 93
Ludi	3. 33	Ovis	5. 283
Myrrhæ	4. 195	Ostrutium, Ostricium	4. 84
Mastich.	4. 194	Oxalis	4. 7
		Oxyacantha	4. 27
		Oxyla-	

INDEX RERVVM

Oxylapathum	4. 89	Perca	5. 310
Oxys, Oxytriphyllon	4. 7	Perdicium	4. 117
Oxyfaccharum vomitivum	2. 259	Perdix	5. 303
P.		Perfoliata	4. 119
Palma, palm. major	4. 115	H. Perforata	4. 82
Sylvestris v. Tamarindi		Periclymenum, Perfoliatum	4. 34
Palimpissa v. Pix	4. 202	Perlæ v. Margaritæ	
Paludapium	4. 18	Perfica malus	4. 119
Palumbus	5. 302	Perficaria	4. 120
Palus sanctus	4. 77	Personata	4. 25
Panacæa ♂ ij	3. 73	Pes Cati	4. 80
♀ is ♂ ij	3. 112	Leonis	4. 11. 107
Pancratium v. Scylla		Leporinus	4. 88
Panis porcinus	4. 58	Lupi	4. 107
Papaver Sativ.	4. 115	Pessaria, Pessæ	2. 251
Papaver erratic.	4. 116	Petasites	4. 120
Herba Pappa v. Senecio		Petroleum	3. 171
H. Paralysis	4. 128	Petrofelinum, Petr. Vulgare Hor-	
H. Paris	4. 117	tense	4. 120
Parietaria	4. ibid.	Macedonicū	4. 121
Parix, Parus	5. 302	Montanum	4. ibid.
Paronychia	4. 141	Petum	4. 110
Partes carnosæ officinales	2. 114	Peucedanum	4. 121
Membranosæ offic.	2. 115	Phaseolus	4. 67
Parthenium	4. 42. 161	Phu v. Valeriana	
Passer, passer troglotites	5. 302	Phyllirea	9. 91. 163
Aquaticus v. Motacilla	5. 301	Phyllitis v. Scolopendria	
Passulæ, Passulæ Corinthiacæ v. Vitis		Phyllon arrhenogonon	4. 101
	4. 172	Pica	5. 303
Pastinaca sativa	4. 118	Pilosella	4. 23
Sylvestris, erratica	4. ibid.	Montana hispidula	4. 80
Pavo, Pavus	5. 302	Pilularum historia	2. 220
Pediculus	5. 323	Pilulæ alterantes offic.	2. 222
Pentaphyllon	4. 133	Purgantes offic.	2. ibid.
Pepo	4. 99	Angelicæ Francof.	1. 228
Pera pastoris	4. 31	Xxxxx 2	de Am-

INDEX RERUM

de Ammoniaco	2. 222	Plumbago	3. 127
Θiales	2. 224	Plumbi historia	3. 65
Benedictæ	2. 223	Flores	3. 61
Cholagogæ de Centaur. 2. ib.		Θius	3. 68
de Esula	2. 223	Sal.	3. 69
de Euphorbio	2. 224	Olca	3. 65
Febriles	2. 222. 224	Plumbum ustum	3. 65
Hydropicæ Bontij	2. 224	Pœonia	4. 125
Iliacæ	2. 225	Polygonum	4. 126
de Ladano	2. 225	Minus	4. 80
Marocostinæ	2. 133	Polygonatum	4. 126
Narcoticæ Plater.	2. 222	Polypodium	4. 231
Panchymagogæ Q.	2. 226	Polium	4. 57
de Sagapeno	2. ibid.	Polytrichum aureum	4. 9
de Succino Crat.	2. ibid.	Vulgo v. Trichomanes	
Preæ	2. 227. 228	Poma ambrae	2. 229
ad Tussim	2. 222	Pomū mirabile hierosolymit.	4. 104
Pimpinella	4. 122	Pompholyx	3. 128
Italica, Sangultaria v. Sanguifaba	144	Pomus	4. 126
Romana v. Sefeli Cretic.		Populus	4. 127
Pinafter	4. 123	Porcelliones	5. 317
Pinus, Pineæ	4. 123	Porcus v. Sus	
Pinguedines officinal.	2. 119	Porrum, Porr. comune &c.	4. 128
Piper	4. 123	Portulaca Porcellana	4. 128. 168
Pissasphaltum	4. 202. 5. 277	Potentilla	4. 17
Pisselæon	4. 203	Potiones	2. 219
Pistacia Pistacea	4. 124	Præparationū modi & nomina	1. 39
Pistolochia	4. 72	Præparata officinalia in specie	2. 93
Pix	4. 202	Præparat. Bolus	3. 7
Pix græca v. Colophonia		Corall.	3. 21
Placitis	3. 126	CrySTALLUS	3. 33
Planetarum fortitudines	1. 57	Gemmæ	3. 13
Influentia	1. 24	Hæmatites	3. 35
Planta leonis	4. 11	Lap. armenus	3. 30
Plantago	4. 124	Iudaicus	3. 35
alpina	4. 20	Lazuli	3. 3
		Ostiocolla	3. 3
		Perlæ	

INDEX RERUM

Perlæ	3. 26	Febrilis	2. ibid.
Rubinus	2. 16	Melanagogus	2. 239
Saphirus	3. ibid.	Panchymagogus	2. 239
Sardus	3. 17	Passavanticus	2. 240
Terra sigillata	3. 6	Phlegmagogus Quer.	2. 240
<i>Plura vide libr. 2. cap. 76.</i>			
Primula veris	4. 26. 128	Sperniolæ	2. 237
Principia rerum essentialia	1. 18	Sternutatorius	2. 240
artificialia f. chymica	1. 45	Stomachicus	2. 237
cognitionis	1. 18	Trithemij	2. 237
Productiones nativæ	1. 15	Pumex	3. 38
Proprietates faciunt ad cresc.	1. 39	Punica mala	4. 75
Prunus, pruna	4. 129	Purpura	5. 307
Prunus sylvestr.	4. 6	Pyrethrum	4. 130. 131
Pruneola	4. 129	Pseudopyrethrum	4. 130
Prunella	4. ibid.	Pyrites v. Silex	
Prunella cærulea	4. 50	Pyrola	4. 132
Psiadium	4. 11	Pyrus	4. 132
Psidium	4. 76	Q.	
Psyllium	4. 234	Qualitates primæ sunt productivæ	
Ptarmica	4. 130		1. 21
Pulegium	4. ibid.	Tactiles	
Pulicaria	4. 120		1. 81
Pulmonaria	4. 131	Faciunt ad præparanda med.	
Pulveres alterantes officinal.	2. 231		1. 47
Purgantes officinal.	2. 239	Elementales	
Pulvis Angelicus, Algeroth	3. 82		1. 46
Artheticus Parac.	2. 239	Qualitatum primarum investigatio	
Bezoarticus	2. 233. 234		1. 88
Cachecticus Querc.	2. 234	2darum investigatio	
Cholagogus	2. 239		1. 91
Cornachini	2. ibid.	occultar. investig. ibid.	
de Cypro odoriferus	2. 234	Quercus	4. 132
ad defluxiones	2. 235	Quercula calamandrina	4. 41
Dentifricius	2. 234	Quabebe	4. 55
Dysenteric9 Croll.	2. 235	Quinquefolium	4. 132
AntiEpilepticus	2. 235	R.	
		Radices officinales	
			2. 106
		Radicula magna	
			4. 134
		Alexipharmaca yerva	
			4. 50
		X xxxx 3	
		Radix	

INDEX RERUM

Radix Bezoardica	4. 50	Risigallum	3. 158
China	4. 45	Rob. simplicia officinal.	2. 249
Cava	4. 72	Composita	2. 254
Rosea	4. 134	Rorella	4. 138
Rana	5. 310	Ros	3. 10
Ranunculus viridis	5. 287	Rosa	4. 136
Raphanus	4. 133	Rosa canina	4. 59
Marinus, Rusticanus	4. 134	Rosmarinus	4. 139
Sylvestris	4. 19	Ros solis	4. 138
Rapistrum	4. ibid.	Rotulæ	2. 209
Rapum	4. 108. 134	H. Rubertæ	4. 75. 139
Raxach v. Ammoniac. Gum.		Rubinus	3. 15
Rapunculus hortens. v. Sisarum		Rubinus ♂ ij ♀ialis	3. 116
Raved. v. Rhabarbar.		Rubrica	3. 8
Reduvius v. Ricinus		Rubus vulgaris	4. 139
H. Regia	4. 20	Idæus	4. 140
Regina prati	4. 173	Rucula marina	4. 65
Regulus	3. 99. seqq.	Rumex	4. 7
Regulus avis	5. 302	Acutus	4. 89
Remena Reem i. e. Alces		Rupicapra	5. 260
Resinæ officinales	2. 112	Ruscus, um,	4. 140
Resina Laricea	4. 89	Ruta, ruta hortensis	4. ibid.
Terebinthi	4. 203	Capraria	4. 73
Res macrocosmicæ	3. 2	Muraria	4. 141
Res secundariæ	1. 17. 34	S.	
Resta bovis	4. 114	Sabina	4. 141
Rha	4. 135. 136	Saccharum	4. 205
Rhaponticum	4. 135	Sacculi	2. 241
Rhabarbar.	4. 234	Sacculus Stomachalis	2. 251
Rhodium lignum	4. 135	Cordialis	ibid.
Rhodia radix	4. 134	Nephriticus	ibid.
Rhus	4. 136	Sagapenum	4. 207
Rheum	4. 235	Salamandra	5. 323
Rhæa	4. 116	Salia officinalia	2. 96
Rhinoceros	5. 287	Artificialia	2. 241
Ribes, Ribesium	4. 136	Salium historia	3. 131
Ricinus	5. 323. 4. 236	Sal Alkali	2. 244
		Alem-	

INDEX RERUM

Alembrot,	2. 244	Sassafras	4. ibid.
Anatron	ibid.	Satureia	4. 147
Borrax	2. 245	Saturni Balsam. & Liniment.	2. 266
Commune	3. 131	Satyrium	4. 147
Fossile s. Gemmae	3. 137	Savina	4. 141
Indum	ibid.	Saxifraga	4. 141, 148
Nitri, Petrae	3. 138	Lutea	4. 98
Saline facultates faciunt ad genera-		Major, minor	4. 122
tionem	1. 23	Rubra	4. 11, 68
ad preparationem	1. 48	Scabiosa	4. 148
Saliunca v. Spica celtica		Scammonium	4. 245
Salix	4. 142	Scarabæus, Scarabelaphus	5. 324
Salix Amerina	4. 10	Scarabæolus parvus v. Cātharis	5. 318
Salsa parilla	4. 146	Scariola Arabum	4. 65
Salvara	4. 148	Scarlatus	4. 44
Salvia	4. 142	Schinos v. Lentiscus	
Salvia vitæ	4. 141	Scincus	5. 325
Sambucus	4. 143	Scœnanthum	4. 149
Humilis	4. 63	Scorpio	5. 325
Sampfuchus	4. 95	Sclarea	4. 81
Sanamunda	4. 39	Scolopendria vulgaris	4. 449
Sanguines officinales	2. 111	Verum	4. 149
Sanguinaria v. Polygonum		Scordium	4. 150
Sanguisorba	4. 144	Scorzonera	4. ibid.
Sanicula	4. 145	Scrofa v. Sus	
Santalum	4. ibid.	Scrophularia	4. ibid.
Santolina altera	4. 57	Scrophularia minor	4. 43
Santonium	4. 45	Scylla	4. 151
Minus	4. 57	Sebesten	4. ibid.
Sapo odoratus, Moschatus	2. 245	Secale	4. 152
Saponaria	4. 146	Sedum	4. ibid.
Saporum differentia	1. 80	Minus v. Vermicularis	
Sapphirus	3. 16	Seli	4. 154
Sarcocolla	4. 208	Semen & quasi Semen	1. 33, 34
Sardus	3. 17	Semen Cinæ sanctum zedoariae se-	
Sarsa parilla	4. 146	mentina	4. 146
		Semina	

INDEX RERUM

Semina officinalia	2. 110	Sifarum	4. 156
Sempervivum v. Sedum		Sium aquaticum	4. 15
Minus v. Vermicularis		Smaragdus	3. 17
Senecium	4. 153	Smilax aspera	4. 146
Senna	4. 216	Smyrnium	4. 16. 91
Sentis	4. 139	Halicacab. vesicar.	4. 11
Serapinum v. Sagapenum		Hortense	4. 84
Seris	4. 46. 64	Tetraphyllon	4. 117
Serpens	5. 287	Solanum, Solatrum	4. 156
Serpentaria	4. 112	Soldanella	4. 237
Serpentaria foemina & colubrina		Sol i. e. aurum	
	4. 28	Solidago v. Symphytum	
Serpentinus lapis v. Ophites		Solsequium	4. 45
Serpent. mas	4. 29	Sonorum differentia	1. 82
Serpentinum v. Victoralis	4. 169	Sorbus	4. 156
Serpillum	4. 153	Sory	3. 124
Serpillum hortense v. Thymus		Species officinales	2. 231
Serum lactis	2. 117	Cephalicae	2. 238
Sesamum	4. 153	Dicubebae	2. ibid.
Seseli officinarum Italic.	4. 154	pro Cucupha	2. 241
Creticum	4. 100. 155	Specularis Lapis	3. 39
Massilioticum	4. 154	Sperma ceti	3. 170
Seva officinalia	2. 120	Spica Sp. Nardus Germanic.	4. 157
Sexus variat vires	1. 83	Spica Nard. Offic. indica celtica	4. 157
Sideritis	4. 155		4. 27
Sigillum Salomonis	4. 126	Spina acida	4. 237
Signorum classes	1. 80	Spina infectoria, Cervi	4. 218
Siler montanum	4. 154	Hirci	4. 158
Silex	3. 41	Spinachia	1. 19
Siligo Spica mutica v. Triticum vel		Spiritus principium Essentiale	2. 246
Secale		Spiritus parandi modus	2. 248
Siliqua	4. 155	Spiritus minerales	ibid.
articulata	4. 19	Vegetabiles	3. 128
Silybum	4. 37	Spodium	4. 30
Similitudo indicat vires	1. 88	Spondylium	4. 59
Sinapi	4. 155	Spongia Cynosbati	3. 40
Agreste	4. 19	Spongites, Lapis Spongiae	Squilla
Sion Cratevæ, majus	4. 108		

INDEX RERUM

Squilla	4. 150	Nicotianæ	2. 256.257
Staphilinus	4. 118	de Hispidula de pede cati	
Staphisagria	4. 158	ibidem	
Stœchas, Stichas arab.	4. 159	de Testudinib.	2. ibid.
Citrina	4. 159	Vomitivus	2. 259
Stercora officinalia	2. 120	Sysymbrium aquatic.	Cardamine
Stratiotes millefolia	4. 103		4. 108
Struthio	5. 304	T.	
Strumaria	4. 25	Tabacca	4. 110
Struthium	4. 84	Tacannahaca	4. 210
Strychnos v. Solanum		Talcum	3. 40
Sturio	5. 312	Talpa	5. 41
Styrax, Storax calamit.	4. 209	Tamalapatra	4. 96
Styrax liquidus	4. 210	Tamarindi	4. 239
Succi officinales	2. 111	Tamariscus	4. 161
Succinum	3. 168	Tanacetum	4. ibid.
Succisa	4. 160	Album	4. 130
Succolada	4. 208	Taphusius lapis	3. 29
Sudar, Sutter v. Saccharum		Tarentina	4. 107
Sulphurea officinalia	2. 97	Tarfa v. Tamariscus	
Sulphur ejusque histor.	3. 161	Tartarus	4. 211
Sumach	4. 136	Taurum	4. 9
Suppositoria	2. 250	Taurus	5. 254
Sus	5. 289	Taraxacum	4. 162
Sylphij lacryma i. e. Asa foetida		Taxus	5. 290
Symphytum	4. 160	Telephium v. Fabaria	
Medium	4. 50	Tempus asservandorum medicam.	
Petræum	4. 129. 173		1. 66
Syrupi	2. 250. & seq.	Colligēdorū nativ.	1. 55
Syrupus f. Anisi	2. 255.	& seq.	
Antiepilepticus	2. ibid	variat vires	1. 84
de Artemisia	ibidem	obs. in producendis med.	
Cardiacus	256		1. 35. 56. seq.
Cholagogus	2. 258	Tenchav. Tinea	
Corallorum	3. 25	Terebinthina v. Resina	
de Eryfimo	2. 256	Terebinthus indica	4. 124
Helleboratus	2. 258	Yyyyy	Terdina

INDEX RERUM

Terdina v. Valeriana		Perlarum	3. 28.
Terredo	5. 325	Solis s. auri	3. 47. seq.
Terengibil, Ternabin, Trugibin v.		Talci	3. 41
Manna		Veneris	3. 63
Terra facit ad generationem	1. 37	Tobacum	4. 110
Terræ officinales	2. 94	Topasius	3. 14
Terrarum historia	3. 3	Tordylium v. Seseli Creticum	
Terra argillacea sigillat	3. 5	Tormentilla	4. 164
Labacensis	3. 6	Tornabona	4. 110
Melitea	3. 5	Tragium primum	4. 71
Merita	4. 57	Tragea fortis	2. 236
Strigenfis	3. 6	Grossa	ibid.
Testudo	5. 312	Hepatica	ibid.
Teucrium	4. 163	Hysterica	ibid.
Tragi v. Veronica		Antinephritic.	ibid.
Thanasia v. Tanacetum		Tragoselinum	4. 122
Therenabin v. Manna		Trichomanes	4. 164
Theriaca de Mumia	5. 278	Trifolium	4. 165
Theriace Essentia.	2. 190	Acetosum	4. 7
Thirus	5. ibid.	Aureum, Magnum nobile	4. 64
Thlaspi	4. 162	Fragiferum	4. 70
Thus	4. 215	Odoratum	4. 98
Judæorum, Thus, Cortex v.		Tripolis	3. 8
Thymiama		Trinitatis herb.	4. 64
Thymallus	5. 312	Trissago, Trixago	4. 41
Thymbra	4. 147	Triticum	4. 165
Thymiama ana 4. 163. v. & Amo-		Trochisci alexiterij	2. 261
niac.		Pro fumo	2. 261
Thymus	4. 163	Moschardini	2. ibid.
Tilia	4. 163	Prophylactica	2. ibid.
Tinca	5. 64	Truta piscis	5. 313
Tinear ia v. Stœchas citrina		Tunica	4. 37
Tincturæ usitatiores	2. 259	Tutia	3. 128
Tincturæ Corallor. 3. 22. 23. 24. 25		Turpethum	4. 238
Gemmarum	3. 13	Turtur	5. 304
Jovis	3. 68	Tussilago	4. 165
Lunæ	3. 54	Vacca	

INDEX RERUM

V.

Vacca 5. 254
 Vaccinia 4. 107
 Valeriana 4. 166
 Variolus v. Truta
 Venus i. e. Cuprum 3. 62
 Verbascum 4. 167
 Verb. odoratum 4. 128
 Verbena, foemina v. Erysimon.
 Mas 4. 167
 Vermes terrestres v. Lumbrici
 Vermiculus Dipsaci v. Dipsac.
 Vermicularis 4. 168
 Veronica 4. 169
 Verres v. Sus
 Verres sylvaticus v. Aper
 Vetonica 4. 27. 37
 Victoralis 4. 169
 Vinca pervinca 4. 169
 Vincetoxicum 4. 170
 Vina i. e. Succii liquidi 2. 248
 Vini historia 4. 199. & seq.
 Vina medicata 2. 200
 Arthriticum }
 Cephalico Spleneticum } ibid.
 Matricale }
 Purgans }
 Viola agrestis 4. 146
 Lutea 4. 44
 Flammea 4. 83
 Purpurea, martia, nigra 4. 170
 Tricolor, Trinitatis 4. 83
 Vipera 5. 290
 Viperaria v. Scorzonera 4. 150
 Vipio v. Grus
 Vires secundum alphabetum 1. 72
 Virga aurea 4. 173

Pastoris

4. 62

Viride æris 3. 63
 Visca officinalia 2. 105
 Vita Essentialis est principium rerum

1. 19

Vitex

4. 10

Vitis alba v. Bryonia

Idæa

4. 107

Vinifera

4. 172

Vitraria

4. 117

Vitrioli historia

3. 146

Flores

3. 154

Magister.

3. 157

Olea

3. 153

Ros

3. 147

Sal

3. 155

Spiritus

3. 148

Sulphur

3. 154

Terra

3. 154

Tincturæ s. Essentiæ 3. 156

Plura ex D^o vide dicto capite

Vitriolum ♂ is ejusque destillatio

3. 57. 59

Vitulus

5. 291

Vlmaria

4. 173

Vmbilicus terræ

4. 58

Unguenta officinalia

2. 164

Anodynū podagr. 2. 267

Cardiacum 2. 267

Cordiale 2. 268

Ophthalmicum 2. ibid.

Somniferum 2. ibid.

Splenetica ibid.

Sympatheticum 2. 269

Terebinthinæ 2. 269

Potabile 2. 270

yyyyy 2 Ungu-

INDEX RERUM

Ungues & Ungulae officinal.	2. 121	Vvæ, Vvæ Passæ v. Vitis	4. 172
Unguis odoratus	5. 305	Vva versa, Vulpina	4. 117
Ungula caballina v. Tuffilago		Vrû	4. 136
Unicornis	5. 292	Vulpes	5. 293
Volucrum majus	4. 34	Vultur	5. 304
Unicornu solare	3. 51		X.
Fossile	3. 42	Xylaloes	4. 9
Upupa	5. 304	Xanthium	4. 25
Vrceolaris	4. 117	Xylon	4. 29
Vrsus	5. 292		Z.
Vrinæ officinal.	2. 120	Zarsa parilla	4. 146
Vrinæ historia	5. 271	Zeduar, Zeduar, Zudar. Zurumbet,	
Vrtica	4. 174	Zerumbet	4. 175
Mortua, lactea	4. 175	Zibebæ i. e. Vvæ passæ	4. 172
Vsnea	4. 106	Zingiber, Zinziber	4. 176
Cranij	5. 280	Zizipha	4. 86
Vsurpatio	1. 72	Zopissa v. Pix	4. 202

F I N I S.

